Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

~~28.~~ 171 E. 15.

CA. 1770 (I)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

N° 2

No. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Panzerum latuit; cf. 1. 355. 9.[2]
confr. ij la =
deest in Val. Senato Vat. fol. d. V.

~~Def 273~~

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jncipit tabula Sermonũ Jacobi voragis de tpe ſm ordīe alphabeti

Abiciam⁹ ſordidas veſtes pec catoꝝ Dñica ꝑma aduent⁹. Sermone ꝑmo

Abſtinentie ſex ſũt ſpẽs Dñica q̃dra geſime Sermone. iij.

Abſtinend⁹ eſt ab vxore q̃tuor tpib⁹ Dñica ſcda poſt oct̃. Penth. Ser. ij.

Accedendũ eſt ad xp̃m ꝓpter multa. Dñica ꝑma Poſt oct̃. pent̃. Ser. ij.

Acapitrũ c̃a ſunt gñа Dñica. xi. poſt oct̃. penth. Sermõe. i.

Accuſatões tres ſtabũt cõn pecc̃ores Dñica ſcda aduẽtus Ser. ij.

Accuſatores peccoꝝ ſũt q̃tuor. Dñica xxij. poſt oct̃. penth. Ser. i.

Adiuratio de tribus. Dñica. iiij. poſt Ephe. Sermõe. i.

Aduẽtus dñi triplex Dñica. i. aduẽ. Sermone. ij.

Aduenit chriſt⁹ ſicut lux. ignis et ſol Dñica ꝑma aduẽt⁹ Sermo. i.

Adherent quidã xp̃o quid nõ. Dñica vi. in lxx. Sermo. i.

Aduerſa nõ ſunt fugiẽda Dñica. iiij. in q̃drageſ. Sermo. i.

Aduerſa ſuſtinẽ paciẽt̃ nos faciunt c̃a Dñica. iij. poſt oct̃. paſch. Ser. ij.

Adulatões vitari dñt q̃tuor de cauſ Dñica xxiij. poſt oct̃. penth. Ser. ij.

Adulteriũ eſt g̃ue pccm̃ Dñica xviij. poſt oct̃. penth. Sermo. iij.

Ager eſt mũdus ſiue ſerui dei. Dñica q̇nta poſt oct̃. Eph. Ser. ij.

Agros quiq̃ dñs ſeminat. Dñica. v. poſt Ephie. Sermo. ij.

Ager eſt q̃druplex Dñica in lx. et tri plex ager Sermo. i.

Amor v̄ginis marie ad filiũ quãtus fuerit. Dñica infra oct̃. nat̃. Ser. ij.

Amor q̃druplex. Dñica. i. poſt Eph. Sermo. iij.

Amor ſincer⁹ in paucis Jn die Paſce Sermo. i.

Amor ꝑ q̃tuor ſig̃ manifeſtat̃. Dñica palmaꝝ Sermone. ij.

Amicitia hʒ fieri trib⁹ mod̃ Dñica ix. poſt oct̃. penth. ſer. iij.

Amicitia bonoꝝ cũ mal̃ ē ꝑiculoſa ibid

Amor xp̄i excellit q̃druplicē amorem Dñica xiij. poſt oct̃. penth. ſer. ij.

Amare celeſtia et nõ t̃reſtria iduc̃t nos xp̄s q̃tuor modis Dñica xv. poſt oct̃. penth. ſer. ij.

Amicitia vera q̃tuor importat. Dñica ſcda q̃drageſ. ſer. i.

Amicus ad amicũ ſe habeat ſicut vnũ membꝝ ad aliud Jbidem

Amor t̃plex ↄtinend⁹ eſt Dñica xxi. poſt oct̃. penth. ſer. iij.

Amittit̃ ihs ꝑ q̃tuor Dñica ꝑma poſt Eph. ſer. ij.

Angelus quantuʒ ad q̃tuor deſcribit̃ Jn die paſche. ſer. i.

Angeloꝝ triplex officiũ Dñica. v. p⁹ Ephie. ſer. i.

Angel⁹ locut⁹ eſt triplicit̃ mulierib⁹ Jn die paſche. ſermo. i.

Angelus ꝑetꝝ noiauit ꝓpt̃ c̃a Jbidē

Angeli in ꝑgatorio in ſe q̃ttor hñt Dñica. xviij. poſt oct̃. penth. ſer. i.

Aia ↄiũcta eſt corpi ꝓpt̃ tria. Dñica iij. aduentus. ſer. iij

Aie ſcoꝝ deſiderãt exire de corpe ꝓpt̃ tria Jbidem

Aia pregnãs q̄ñ parit q̄ñ abortum patit̃ Dñica ij. poſt oct̃. pent̃. ſer. ij.

Aia in hac vita eſt pegna Dñica xiij poſt oct̃. penth. ſer. i.

Aia fidel̃ ē filia dei tripl̃r Dñica xxiij poſt oct̃. penth. ſer. ij.

Aialia domeſticant̃ multipl̃r. Dñica palmaꝝ. ſermo ij.

Aialiũ tria gña odiũt lucē Dñica. iiij poſt oct̃. paſche. ſer. iij.

Anulus hʒ q̃tuor ſignificare. Dñica. ij. poſt Ephie. ſer. ij.

Anulus ſignat fidē ꝓpt̃ plura. Dñica iij. poſt oct̃. paſche. ſer. ij.

Apparuit xp̄s i galilea trib⁹ de cauſ Jn die paſche. ſer. i.

KONINKL. BIBLIOTHEEK TE 'S HAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Appodiant ſe quidã mũdo q̃dã xp̃o
dñica infra oct· nati· dñ· ſer· iij
Aploꝝ ſtatus ꝯpat̃ q̃druplẽ mulieri
impgnate et pturiẽti· dñ· iij· pꝰ oct·
paſche· ſer· iij·
Aque q̃tuor .i. torrẽtes infernales dñ
iiij· poſt oct· paſche· ſer· iij
Aqua ſpũs ſcĩ mũdat magis et iuꝰ·
dñica pen· ſer· iij
Aquilo .i. ſpũs diaboli ẽ frigidus et
ſiccus ⁊ pluuie retẽtiuꝰ· dñ pẽ· ſer· ij
Arbor hꝫ in ſe tria· dñica viij· pꝰ oct
pen· ſer· iij
Arbor mala fit bona p q̃tuor Ibidem
Arbores q̃daꝫ nõ bñ fructificãt· Ibid
Areſcit planta q̃tuor de cauſis· dñ ij
aduentꝰ· ſer· i
Arma ſex cõtra iacula diaboli· dñica
ij· xl· ſer· i
Arguenda ſunt tria hoĩm gña· dñ iiij·
poſt oct· paſche· ſer· ij
Arguendi enĩ ſunt mũdani de tribꝰ
Dñica iiij· poſt oct· paſche· ſer· iij
Aſcendit xp̃s in celũ ꝓpter tria· dñica
xxi· poſt oct· pen· ſer· iij
Aſinus cũ pullo ligatus q̃d ſignificet
Dñica i· aduẽ· ſer· iij
Aſinus ſignat corpus nr̃m Dñica vij·
poſt oct· pen· ſer· iij
Aſpis hꝫ tres aſtucias· dñica xij· pꝰ
oct· pen· ſer· ij
Auaricia excecat· dñica in q̃nquag·
Sermone· ij
Auaricia ꝯpat̃ igni· dñica iij· q̃drag·
Sermone i·
Auari p q̃nqꝫ delectant̃ in terrenis·
dñica ij· poſt oct· pen· ſer· i
Auaricia multa membra corpis occu
pat Dñica xv· poſt oct· pen· ſer· ij
Auaricia tria occidit ꝓpter tria· dñica
xxi· poſt oct· pen· ſer· ij
Auditores verbi dei q̃tuor in ſedebẽt
hr̃e· dñica in lx· ſer· ij
Auditus q̃nꝫ impedit̃ in hoĩe Dñica iij
poſt ephie· ſer· i
Audit aĩa triplicit̃ Dñica iiij· aduẽtꝰ·
Sermone ſcd̃o
Audire debemꝰ triplicẽ ſonũ· Dñica
xij· poſt oct· pen· ſer· i
Aues celi ſunt viri pfecti Dñica xv·
poſt oct· pen· ſer· ij
Aues ad dñm ſuũ nõ reuertũt̃ ꝓpter
tria Dñica palmaꝝ· ſer· ij
Aures duas hꝫ aĩa Dñica· v· poſt oct
pen· ſer· i
Auſter ſcĩ ſpũs eſt humidus calidus
et fecũdatiuꝰ Dñica iiij· pꝰ oct· paſce
Sermone pmo
Auxilio xp̃i indigemꝰ Dñica iii· poſt
oct· pen· ſer· ij
Beneficiũ xp̃i multiplicit̃ accipiꝰ
ex aduentu xp̃i Dñica i· aduẽ· ſer· iij
Beneficia ſunt paupibꝰ impendenda
Dñica xxv· poſt oct· pen· ſer· ij
Beneficiũ triplex Ibidem
Blaſphemia tribꝰ mod̃ in deũ ꝯmittit̃
Dñica xix· poſt oct· pen· ſer· ii
Boni mixti ſunt mal̃ vt ex hoc q̃nqꝫ
ſe emendẽt· Dñ ix· pꝰ oct· pen· ſer· iij
Boni in mũdo ꝯpant̃ volatilibus et
lilijs Dñica xv· poſt oct· pen· ſer· ii
Bona q̃tuor de mal̃ elicit deꝰ Dñica
xv· poſt oct· pen· ſer· iii
Bona ſcõꝝ in celis ſunt infinita Dñ
xi· poſt oct· pen· ſer· ii
Bona q̃tuor ꝯmiſit nobis deꝰ Dñica
xxii· poſt oct· pen· ſer· i
Bonitas ſũma in deo eſt Dñica xviii
poſt oct· pen· ſer· iii
Bruta pugnãt adiuicẽ tribꝰ de cauſ
Dñica xix· poſt oct· pen· ſer· i
Calix dñi triplex· Dñica viii· pꝰ oct
pen· ſer· ii
Candele xv· q̃d ſignificet· Dñica viii
poſt oct· pen· ſer· iii
Canis ꝓprietates ſũt q̃nqꝫ Dñica xxi
poſt oct· pen· ſer· ii
Caput ſpũale eſt pnceps Dñica xxiii
poſt oct· pen· ſer· iii
Cancer q̃druplex· dñ iii· aduẽ· ſer· ii
Caritas dĩ veſtis nupcialis tribus de
cauſis Dñica xx· poſt oct· pen· ſer· iii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Carnalis venia in ɔiugio qñz venial' qñz mortlis est dñ xx. p⁹ oct. pen. f. ii
Caro ſuadet tria falſa dñica viij. p⁹ oct. pen. ſer. ij
Caſtitatē ſuare eſt meli⁹ q̃ vxorem ducē. dñica ix. p⁹ oct. pen. ſer. i
Caſus peccatoꝝ ex tribus cauſat' dñ infra oct. nati. dñi. ſer. iij.
Cecitatē ſpũalem inducũt qnq̃. dñ in qnquageſ. ſer. ij
Cecitas ſpũal' cauſat' ex trib⁹ dñica xi. poſt oct. pen. ſer. ij
Cecoꝝ ſunt duo gña. dñica iiij. p⁹ ephie. ſer. iij
Cena que vocat' magna dñica i. p⁹ oct. pen. ſer. i
Cenauit ihs cũ trib⁹ gñib⁹ dñica ij. poſt oct. pen. ſer. iij
Cenã celeſtē p̄pauit t̃nitas et q̃libz poſuit tria fercula Jbidez
Ceruí ꝓprietates. dñica iij. poſt oct. paſche. ſer. ij
Cibũ pnĩe deſiderat xp̄s dñ xl. ſer. ij
Cibus triplex dñica iiij. aduē. ſer. iij
Cibus triplex filioꝝ iſrahel dñica iij. poſt oct. pen. ſer. ij.
Cibus diuine gracie q̃bus dat' dñica xvij. p⁹ oct. pen. ſer. iij
Cibus celeſtis t̃a bona hʒ in ſe dñica xx. poſt oct. pen. ſer. ij
Cicatrices xp̄s ſuauit p⁹ reſurrectõz ꝓpter plura Jn oct. paſche. ſer. iij
Circulo ɔpant' ſcĩ ꝓpter t̃a dñica iiij poſt oct. paſche. ſer. i
Citatio triplex. dñica xxij. poſt oct. pen. ſer. ij
Ciues ɔgnoſcunt' p' linguagiũ. dñica xvi. poſt oct. pen. ſer. ij
Clamor triplex in orõne dñica ij. xl. ſmone i.
Clamam⁹ tribus de cauſis dñica ij. aduent⁹. ſer. ij
Clamor mortis fit tripliciť. dñica v. poſt oct. pen. ſer. ij
Clamat hõ q̃tuor de cauſ dñica xxij. poſt oct. pen. ſer. ij

Clamabunt oĩa elemẽta ɔtra pecca torē. dñica xxij. poſt oct. pen. ſer. i
Cogitacões carlomib⁹ cõpant'. dñ iij. q̃drag. ſer. iij
Color xp̄i triplex. dñica iiij. p⁹ ephie Sermone iij.
Color ſanctoꝝ m'ltiplex dñica infra aſcenſionē. ſer. iii
Cognitus fuit xp̄s a q̃tuor. dñica ix. poſt oct. pen. ſer. i
Cognitio dei et ꝓprie miſerie gñat ĩ hõie q̃tuor bõ. dñica xxiij. poſt oct. pen. Sermone i.
Cognitio ouiũ q̃druplex. dñica. ii. poſt oct. paſche. ſer. ii
Cognatio t̃plex. dñ i. aduē. ſer. iii
Confortauit xp̄s ſex mod diſcipl'os Jn oct. paſche. ſer. i
Cõcupiſcentia carnal' hʒ tres grad⁹ dñica xviii. poſt oct. pen. ſer. iii
Confeſſionē impediunt q̃tuor. dñica xii. poſt oct. pen. ſer. iii
Congregacõis multiplex vtilitas. in oct. paſche. ſer. ii
Cõiugatorũ vita deſcribit'. dñica in fra oct. nati. dñi. ſer. i
Cõiugij diſcor. diſplicet deo dñica ii poſt oct. pen. ſer. ii
Cõiugio p̄t quis vti trib⁹ de cauſis dñica penthe. ſer. ii
Cõpaſſio ē ſocia xp̄i dñica ii. q̃drag. Sermone ii.
Compaſſio ex trib⁹ cauſat'. dñica x. poſt oct. pen. ſer. i
Choreas ducē fatuũ eſt dñica in qñ quageſ. ſer. iii
Cõſcientia p modũ vinee purgat' et fructificat in lxx. ſer. ii
Cõſcientia hõis eſt ſpeculũ. dñica xi poſt oct. pen. ſer. ii
Conſcientia mala eſt loculus pccõꝝ dñica xvi. poſt oct. pen. ſer. ii
Conſiliarij ſtulti ſunt tres. dñica ii. q̃drageſ. ſer. ii
Conſiliarius dꝫ tria hrē Jn feſto ſcē trinitatis. ſer. ii

Conſiliū bonū tria reqrit dñica vij·
poſt oct·ꝑen·ſer·i
Conſolari volentes exeant de egipto
dñica xl·ſer·ij
Conſolacōnes dīne ſupant tribulati
ones huānas multiplr̄ in oct·paſche
Sermone i·
Conſolatio diuina in mūdo deficit in
tribꝰ·dō xiij·poſt oct·ꝑen·ſer·ij
Conſolatio in pñti dr̄ arra guſtus et
gutta·dñica iiij·pꝰ oct·paſce·ſer·ij
Conſolat̄ deus aſpectū lugētis et nō
gaudētis·dñica v·poſt oct·paſ·f·iij
Conſolationis ordo Jbidem
Cōſolatōnes ſcōꝝ i pñti hn̄t imꝑfecti
onem·dñica·xviij·pꝰ oct·ꝑen·ſer·ij
Cōſpuitio in q̄tuor facies hūit q̄tuor
effectꝰ·dñica in q̄nquageſ·ſer·i
Contēplatiui oculos ad dñm dirigūt
Cōuerſo peccatori deus q̄tuor bō dce
dit dñica iij·xl·ſer·ij
Conuerſio nō dʒ differri ꝓpter mlt̄a
Jn die paſche·ſer·ij
Cōuerſus facit gaudiū angel̄ dō iij
poſt oct·ꝑen·ſer·iij
Cōuiuiū celeſte p̄cioſum ꝓpter q̄nqꝫ
dñica iiij·xl·ſer·iij
Cōuiuiū xp̄i cōmendabile fuit ꝓpter
tria·dñica vij·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Cor diuidit̄ in tres ptes Jn die paſ·
Sermone iij
Cor hōis ē ſicut rota plauſtri·dñica
xi·poſt oct·ꝑen·ſer·ij
Cor inquietant tria dñica xvij·poſt
oct·ꝑen·ſer·iij
Corpus q̄liter mutari debeat·dñica
iij·xl·ſer·iij
Corpus hōis q̄liter de t̄ra factum ſit·
dñica x·poſt oct·ꝑen·ſer·ij
Corpus vʒ hōi in q̄druplici ſtatu·dō
xxiiij·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Corpa celeſtia illuīnant triplr̄ dñica
xx·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Crucis q̄druplex efficatia·dñica iiij·
poſt ephie·ſer·iij
Crucis q̄druplex cauſa·dñica iiij·pꝰ
Ephie·Sermone iii·
Crux chriſti eſt ſicut ſcala ⁊ nauicl̄a
Jbidem
Cupiditas ꝓbet̄ tribꝰ de cauſ dñica
xviij·poſt oct·ꝑen·ſer·iii
Curā ſupfluā ꝓhibʒ dñs multiplicit̄·
dñica xv·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Da deo vitā tuā·dñica infra oct·
natiuitatis dñi·ſer·i
Da deo iuuentutē tuā·dñica viii·pꝰ
oct·ꝑen·ſer·ij
Dare qñʒ differt deꝰ triplici de cauſa
dñica xl·ſer·i
Damnati vndiqꝫ cruciāt̄·dñica i·pꝰ
oct·ꝑen·ſer·iii
Damnatoꝝ corpa ꝯburunt̄ et nō cō
ſumunt̄·dñica xv·pꝰ oct·ꝑen·ſer·ij
Damnatoꝝ pena eſt et̄na·dñica xx·
poſt oct·ꝑen·ſer·iii
Damnati ſunt longe a deo tripliciter
dñica ii·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Debita deo q̄tuor ſunt ſoluenda·dō
xxii·poſt oct·ꝑen·ſer·ii
Decimaꝝ ſolutio eſt a iure nāli ⁊ c̄·
dñica xxiii·poſt oct·ꝑen·ſer·ii
Decimas ſoluētes triplr̄ remunerāt̄
dñica x·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Decipi ꝑmittit ſe deus omp̄s a tribꝰ
Jn feſto ſcē trini·ſer·i
Delectatio ſūma i deo nrō eſt·dñica
xviii·poſt oct·ꝑen·ſer·ii
Delicie pñtes dant amaritudinem·
dñica xxiiij·poſt oct·ꝑen·ſer·i
Demon eſt ſicut ſerpēs lupꝰ et canis
dñica ii·xl·ſer·ii
Demonū q̄tuor principes ꝑ q̄tuor ex
pellunt̄·dñica iii·xl·ſer·iii
Demōes hn̄t officia ordinata i malū
Jbidem
Demoni reſiſtendū eſt et obuiandū
dñica xl·ſer·i
Demon de tribꝰ vxoribus gn̄at tres
filias·dñica ii·xl·ſer·i
Demon hʒ modū latronū·dñica iii·
xl·ſer·i
Demonis cathena ex tribꝰ cōficiatur·

dn̄ica ii · poſt oct · paſche · ſer · i
Demon aſtutus eſt ſicut lup9 · dn̄ica ii · poſt oct · paſche · ſer · ii
Demōes pn̄cipales ſunt tres · dn̄ica i poſt oct · pen · ſer · iii
Demon venit ad moriētes · dn̄ica x · poſt oct · pen · ſer · ii
Demon ſerpēs vocat̄ porcus et coru9 dn̄ica pen · ſer · ii
Demon eſt piſcis ouis et mus dn̄ica xii · poſt oct · pen · ſer · iii
Demones cōtra pccōres faciūt tres plauſus · dn̄ica xvi · poſt oct · pen · ſ · i
Denarius eſt vita btā q̄druplici rōe dn̄ica in lxx · ſer · i
Denariū triplex eſt drā · dn̄ica iii · poſt ephie Ser · ii
Denarius ſignat vitā beataȝ · dn̄ica in lxx · Ser · iii
Deos alienos multi faciūt · dō xviii · poſt oct · pen · ſer · ii
Deſcendit xp̄s ad inferos ꝓpter tria dn̄ica xxi · poſt oct · pen · Ser · iii
Deſertū pn̄e hȝ quedā aſpera q̄daȝ ſuauia · dn̄ica xl · Ser · ii
Deſperare nullus dȝ · dn̄ica · xix · poſt oct · pen · ſer · iii
Deuotio ſcāꝝ mulieꝝ oſtēdit̄ p tria In die paſche · ſer · i
Deuotio mouet deū ad miſericordiā dn̄ica vii · poſt oct · pen · ſer · ii
Deus aſſimilat̄ trib9 · dn̄ica infra oct · dn̄ · ſer · ii
De9 qn̄ȝ dormit qn̄ȝ vigilat qn̄ȝ vtrūq3 facit · dn̄ica iiii · poſt eph · ſer · i
Deus ſm̄ t̄plicē diuſitatē tp̄m t̄plex ſortit9 ē nomē · dō xvi · p9 oc · pē · ſ · ii
Dies noiant̄ a pluribus diuerſimode In die paſche · ſer · i
Die t̄cia ad min9 reſurgēdum eſt In die paſche · ſer · iii
Difficultas intelligēdi ex trib9 eueīt dn̄ica xxv · poſt oct · pen · ſer · ii
Digitus dei eſt ſp̄ūs ſcūs · dn̄ica xii · poſt oct · pen · ſer · ii
Dilexit deus diſcipl'os in t̄plici ſtatū In oct · paſche · ſer · i
Dilectio dei ad nos p q̄tuor ſiḡ manifeſtat̄ · dn̄ica palmaꝝ · ſer · ii
Diligendus eſt deus trib9 de cauſis · dn̄ica xiii · poſt oct · pen · ſer · ii
Dilectio pn̄tū ad filios q̄lis ſit et ecōuerſo · dn̄ica xvi · poſt oct · pē · ſer · iii
Diligi q̄lit̄ deus debeat ex toto corde dn̄ica xviii · poſt oct · pen · ſer · i
Diligere ſe dȝ hō q̄druplicit̄ · dn̄ica xviii · poſt oct · pen · ſer · i
Dilectio q̄druplex Ibidem
Dilectio triplex · dn̄ica xx · poſt octaū pen · ſer · iii
Dilectio gratificat · dn̄ica xxiiii · poſt oct · pen · ſer · ii
Dimittit deus pccā trib9 mod̄ · dn̄ica xxii · poſt oct · pen · ſer · iii
Diſcipuloꝝ triplex eſt drā · dn̄ica iiii in xl · ſer · ii
Diuicie tpales excecant · dn̄ica in qn̄quageſ · ſer · ii
Diuicie tpales et ſp̄ūales differunt · dn̄ica xx · poſt oct · pen · ſer · ii
Diuicie vocant̄ ſpine ꝓpter tria · dō in lx · Ser · iii
Diuicie q̄tuor mod̄ ſunt culpabiles · dn̄ica i · poſt oct · pen · ſer · i
Diuitis pena horribilis eſt in multis · dn̄ica i · poſt oct · pen · ſer · ii
Diuites q̄tuor in euangelio repiunt̄ rephenſibiles · dn̄ica i · p9 oct · pē · ſ · i
Diuicias ↄtempne meli9 eſt q̄ retinē dn̄ica ix · poſt oct · pen · ſer · i
Diuicie exponunt̄ tribus cauſ · dn̄ica ix · poſt oct · pen · ſer · ii
Diuicias licet hr̄e ſed nō eis ſeruire · dn̄ica xv · poſt oct · pen · ſer · ii
Doctor q̄tuor in ſe debȝ hr̄ē · dn̄ica x · poſt oct · pen · ſer · iii
Doctrina xp̄i malis eſt in ruinaȝ · dō infra oct · dn̄ Ser · ii
Documentū triplex in cena · dn̄ica ii poſt oct · pen · ſer · iii
Dn̄atus t̄renus eſt piculoſus · dn̄ica ii · poſt oct · pen · Ser · i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Dñis duobus nemo p̄t ſeruire · dñica xv · poſt oct · ꝑen · ſer · i ·
Domꝰ dei hꝫ tres cameras · dnica iiii aduentꝰ · ſer · iii ·
Domus dei eſt de lapidibus q̄dratis · dñica iii · q̄draḡ · ſer · ii
Domū q̄daȝ edificant in inferno q̄dā in purgatorio quidā in celo · dñica ix poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Domus dei ad q̄druplex officium eſt facta · dñica x · poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Dormit diabolꝰ in q̄tuor locis · dñica ꝓma aduentꝰ · ſer · i
Dormire tribꝰ gn̄ibꝰ hoīm ē piculoſū Dñica i · poſt ephie · ſer · i
Dulcedo t̄plex · dō in qn̄quaḡ · ſer · ii
Dulcedinē in terra q̄d ipediat · dñica q̄drageſ · ſer · ii
¶ Eccleſia dicit̄ celū et corpꝰ miſticū Dñica vij · poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Eccleſia ad q̄druplex officiū ē facta · dñics x · poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Eccleſia i tres ptes diuidit̄ · dñica xxi poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Edificiū in arena tria timet · dñica iii aduentꝰ · ſer · ii
Elemoſina dicit̄ ſemen ꝓpter multa Dñica ii · aduen · ſer · i
Elemoſina dāda eſt liberalit̄ · dñica iiij · poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Elemoſinarius ꝓuidet ſibi in vita in morte et poſt mortē · dñica ix · pꝰ oct ꝑen · ſer · ii
Elemoſine vtilitas in multis · dñica iiii · poſt oct · ꝑen · ſer · iii
Elemēta a noƀ immunda facta deus mūdauit · dñica xix · pꝰ oct · ꝑen · ſer · i
Elemētoꝝ et oīm reꝝ feces mittent̄ ī infernū · dō xxiij · pꝰ oct · ꝑen · ſer · i
Elongatio errare facit c̄ca t̄a · dm̄ca xi · pꝰ oct · ꝑen · ſer · ii
Eradicatio q̄druplex · dñica v · poſt ephie · ſer · iii
Eſurijt xp̄s q̄tuor vicibꝰ · dō xl · ſer · ii
Exaudit dñs multipliciter · dñica ii · q̄drageſ · ſer · iii

Excōmunicatio timenda eſt ꝓpt̄ mlta · dñica infra aſcenſ · ſer · iii
¶ Facieꝝ diuerſitas · dñica xxiii · pꝰ oct · ꝑen · ſer · ii
Falſarij puniēdi ſunt · dñica viii · pꝰ oct · ꝑen · ſer · i ·
Fames ꝯtinua eſt cū peccorībꝰ · dñica vii · poſt oct · ꝑen · ſer · i
Familia dei t̄plex dō in lxx · ſer · i
Febriū diuerſe ſunt ſpēs · dñica xxi · poſt oct · ꝑen · ſer · ii
Fercula octo dat deus in nupcijs ſuis Dm̄ca xx · pꝰ oct · ꝑen · ſer · ij
Fetor cauſat̄ in īferno a q̄tuor Dm̄ca xxvij · poſt oct · ꝑen · ſer · i
Fetor cadaueris cauſat̄ a q̄tuor · Dō xxiiij · pꝰ oct · ꝑen · ſer · iij
Fex oīm reꝝ ꝓicit̄ in infernū · dm̄ca xxiij · poſt oct · ꝑen · ſer · i
Fides in xp̄o filia eſt magna Dm̄ca · ij q̄drageſ · ſer · ij
Fideliū ſtatꝰ triplex · dō in lx · ſer · iij
Fides magnā hꝫ virtutē et triplicem Dm̄ca xxi · pꝰ oct · ꝑen · ſer · i
Fidei articuli ſunt xij · dm̄ca xxi · poſt oct · ꝑen · ſer · iij ·
Fides cū opibus placet deo · dm̄ca ix · poſt oct · ꝑen · ſer · i
Fides purgat · dm̄ca xxiij · pꝰ oct · ꝑē · Sermone ij
Fiducia fit praua mltis mod̄ Dm̄ca · i poſt ephie · ſer · ij
Filij q̄liter ſe debeant hr̄e ad pntes · dm̄ca i · poſt ephie · ſer · i
Filij inſtruant̄ vt deo ſeruiāt · Dm̄ca infra oct · nati · dm̄ · ſer · i
Filius plus diligit prēȝ q̄ mrēȝ Dm̄ca xvi · poſt oct · ꝑen · ſer · iij
Filij adoptiui dei dn̄t tria vicia deteſtari · dm̄ca xxi · pꝰ oct · ꝑen · ſer · i
Flagellatus fuit xp̄s q̄tuor vicibus · dm̄ca in qn̄quageſ · ſer · i
Fletus ſeruoꝝ dei fit q̄druplici de cā · dm̄ca iij · poſt oct · ꝑen · ſer · i
Fletus triplex Dm̄ca ꝓma poſt eph · Sermone iij ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Fontes tres de corpe xp̄i emanauerūt
Dn̄ica in lx·ſer·i
Fons verus eſt xp̄s refrigerās multi
plices eſtus·dn̄ica iii·poſt oct·pen·
Sermone ii·
Formice ſapia in q̄tuor ↄſiſtit·Dn̄ica
ix·poſt oct·pen·ſer·ii
Fornicatores q̄tuor mod̄ ab vxoribꝰ
cohercendi ſunt dn̄ ij·pꝰ eph·ſer·i·
Forū dei triplex·Dn̄ica xxij·poſt oct·
pen·ſer·i
Foſſores vinee ſunt q̄tuor·Dn̄ica in
lxx·Ser·ij
Fragmēta collecta ſūt tribꝰ de cauſ
Dn̄ica iiij·in xl·ſer·i
Fructū bonū faciunt boni viri·Dn̄ica
in lxx·ſer·i
Fructus t̄re pmiſſionis t̄plex·Dn̄ica
ij·poſt oct·pen·ſer·i
Funis ſeu corda peccōꝝ cum ſex filis
Dn̄ica iiij·in xl·ſer·iij
Furia triplex repmenda eſt dn̄ pal·
Sermone i·
Furtum eſt graue pcc̄m Dn̄ica xviij·
poſt oct·pen·ſer·iij
Gaudiū mundi in fletū cōuertatꝰ
Dn̄ica palmaꝝ·ſer·i
Gaudiū plenū eſt in viſione dei·dn̄
iij·poſt oct·paſche·ſer·i
Gemme aīe ſunt cogitacōnes bone
Dn̄ica in lxx·ſer·ii
Gn̄atio multiplex·Dn̄ica xxiiij·poſt
oct·pen·ſer·ij
Gracia eſt t̄plex in hoīe Dn̄ica infra
oct·nati·dn̄i·ſer·i
Grā̄ in hoīe cognoſcitꝰ p quedā ſiḡ·
Dn̄ica infra aſcenſ·ſer·i
Gracia dei q̄buſdaʒ datꝰ Dn̄ica xvij·
poſt oct·pen·ſer·iij
Grauamur multiplicatꝰ·Dn̄ica iij·pꝰ
oct·pen·ſer·ij
Grecoꝝ cōfutatꝰ error·Dn̄ica infra
aſcenſ·ſer·ij
Gula inducit tria mala·Dn̄ica in qn̄
q̄geſima·ſer·iij
Guloſus iniuriā facit tribꝰ Dn̄ica i·
poſt oct·pen·ſer·ij
Habitat xp̄s i q̄tuor locis Dn̄ica·i
poſt eph·ſer·ij
Habitaciū in vnū eſt multiplex vti
litas dn̄ ix·poſt oct·pen·ſer·ij
Habitus pōtificis multiplex·Dn̄ica v
in xl·ſer·ij
Homicidiū fit multis mod̄ dn̄ xviij·
poſt oct·pen·ſer·iij
Homo q̄lis ſit pt̄a cognoſcitꝰ Dn̄ica
xxv·poſt oct·pen·ſer·iij
Homo hʒ ſtatū piculoſū Dn̄ica in qn̄
q̄geſ·ſer·iij
Hoīm t̄a gn̄a rephenſibilia ſunt dn̄
infra oct·nati·dn̄i·ſer·iij
Hoīm tria gn̄a tribus rebus ↄpantꝰ
Dn̄ica ij·xl·ſer·iij
Homo q̄druplex Dn̄ica palmaꝝ·ſer·i
Homo pmptus eſt ↄtrahē puluerē
peccōꝝ Dn̄ica infra aſcenſ·ſer·ij
Hoīs ſtatus boni et mali poſt mortē
Dn̄ica i·pꝰ oct·pen·ſer·i
Homo lune cōpatur·Dn̄ica vi·poſt
oct·pen·ſer·i
Homo ſicut arbor dʒ eſſe erectꝰ·dn̄
viij·poſt oct·pen·ſer·iij
Hoīes q̄liter ↄpantꝰ ad angelos dn̄
xviij·poſt oct·pen·ſer·i
Hoīm multa gn̄a informantꝰ·Dn̄ica
xxv·poſt oct·pen·ſer·ij
Hoīm ſunt tria gn̄a·Dn̄ica xv·poſt
oct·pen·ſer·ij
Honeſtū vtili eſt p̄ponendū·Dn̄ica
xxiij·poſt oct·pen·ſer·iij
Honores mūdanos fugere debemꝰ
exemplo xp̄i Dn̄ica v·in q̄drageſimā·
Sermone iij·
Hoīem mūdanū querē eſt fatuū dn̄
palmaꝝ·ſer·iij
Honores faciunt q̄tuor mala In oct·
paſche·ſer·i
Honor ſcōꝝ q̄lis ſit·Dn̄ica xx·pꝰ oct
pen·ſer·ij
Hore multiplicatꝰ accipiuntꝰ·Dn̄ica in
lxx·ſer·i
Hore ſeptē in q̄bꝰ xp̄s eſt laudandꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Dñica · x · poſt oct̃ · penth · ſermo · iij ·
Hoſtiã totã lex p̃cepit offerri ĩ oct̃ · paſche · ſer · ij ·
Huãna gñacõe ſic̃ arbor Dñica · xviij poſt oct̃ · pen · ſer · i ·
Huilitas orõm ɔiũcta tria bona facit Dñica ij · q̃drag̃ · ſer · i ·
Huilitas eſt mr̃ xp̃i Dñica ij · xl · ſer · ij
Huilitatis vſus et nã Dñica iij · q̃dragesime · ſer · iij
Huilitatẽ et pauptatez diligit deus dñica palmaꝝ ſer · ij
Huilitas facit honorẽ ſpũi ſcõ Dñica infra aſcenſ · ſer · iij
Huiliauit ſe xp̃s multiplr̃ dñica pal · ſermo · ij
Huilitas deo placet diabolo diſplicet hoĩ pdeſt Dñica xi · p⁹ oct̃ · pẽ · ſer · iij
Huilitatis inductiã ſũt duo Dñica xi poſt oct · pen · ſer · iij
Huilitas facit hoiez magnũ corã deo Dñica xvij · poſt oct · pen · ſer · iij
Huilitas cuſtodit aĩam Dñica xxiiij · poſt oct · pen · ſer · ij
Humor t̃re qn̄tuplex Dñica qn̄ta p⁹ Eph · ſer · ij
Huãna nã in magna reuerẽcia hñda ꝓpter t̃a Dñica p̃ma aduẽt⁹ · ſer · i ·
¶ Iacula diaboli ſex vincũt p ſex Dñica q̃dragesi · ſer · iij
Ieiunij ſex ſunt ſpẽs Ibidez
Ieiunũ expellit diabolũ ibidẽ
Ieiunũ releuat hoiem triplici remedio Dñica iiij · in xl · ſer · i
Ieiunare nolentes excuſant ſe multiplicit̃ Dñica iiij · xl · ſer · i
Ieiunũ cũ elemoſina dz eſſe ornatũ Dñica iiii · xl · ſer · iii ·
Ieiunare nõ pñt quatuor gñā hoĩm Dñica vii · poſt oct · pen · ſer · i
Ieiunandũ eſt ꝓpter t̃a bona Dñica xi · poſt oct · pen · ſer · i
Ihs ſaluauit nos a trib⁹ Dñica xiiii poſt oct · pen · ſer · iii
Ihus ſecuros nos facit de ſalute nr̃ã Dñica xxiiii · poſt oct · pent̃ · ſer · ii

Ignis p t̃a ɔſeruat̃ Dñica pen · ſer · i
Illudit̃ xp̃s a trib⁹ gñib⁹ hoĩm Dñica in qn̄quagesi · ſer · i ·
Illuſus fuit xp̃s q̃tuor vicib⁹ ibidem
Illuminacõis ſigna ſunt duo Dñica iii · q̃dragesi · ſer · ii
Illuminant̃ corpa celeſtia diuſimode Dñica xx · poſt oct · pen · ſer · i
Imitādus eſt deus Dñica xxiiii · poſt oct · pen · ſer · ii
Ingratitudo qn̄qȝ mala facit Dñica xxii · poſt oct · pen · ſer · iii ·
Infamatio nõ eſt timẽda qñ a t̃pib⁹ eſt Dñica infra aſcenſ · ſer · iii
Infirmitas hoĩs a xp̃o curat̃ quiqȝ remediis Dñica q̃drag̃ · ſer · iii
Infirmitatẽ ſiue moleſtiã morbi medicus tribus mod̃ ſcire p̄t Dñica vij · poſt oct̃ · penth · ſer · ij ·
Infirmitates ɔtingũt qn̄qȝ mod̃ Dñica xix · poſt oct · pen · ſer · iij ·
In inferno ɔburunt̃ hoĩes ſ; nõ cõſumunt̃ Dñica xv · poſt oct · pen · ſer · ij ·
Infernus ɔpetit pccõrib⁹ ꝓpter tria Dñica vi · poſt oct · pen · ſer · ij
Iniurias dem⁹ dimittẽ ex ɔſideracõe piculi Dñica iiij · p⁹ oct · pen · ſer · i
Inſaciabilia ſunt tria Dñica xvij · p⁹ oct · pent̃ · ſer · ij
Inſpiratio diuina t̃a bõ facit · Dñica xvi · ſer · ij
Inuenit̃ xp̃s p q̃tuor · Dñica p̃ma p⁹ Eph · ſer · ij
Iohẽs baptiſta vinculat̃ ꝓpt̃ tria Dñica iij · aduentus · ſer · i ·
Iohis ɔmendatio a xp̃o oſtẽdit̃ in q̃tuor Dñica iii · aduent⁹ ſer · ii
Iracũdia excecat Dñica in qn̄q̃g̃ · ſer · ii
Ira hȝ qn̄qȝ remedia et q̃tuor g̃dus Dñica v · in q̃drag̃ · ſer · iii
Ira ĩ tres ptes cadẽ nõ p̄t Dñica xx · poſt oct · pen · ſer · ii
Ira accendit̃ q̃druppliciť Dñica xii · poſt oct · pen · ſer · iii
Ira dei cõtra reꝓbos eſt mag̃ Dñica iiii · poſt oct · paſce · ſer · iii ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iracūdus q̄uatuoꝛ mala facit Dn̄ica
xxij · poſt oct · pen · ſer · ij
Ira tria hꝫ remedia Ibidem
Iudei occidendi non ſunt ꝑpter tres
rōnes · Dn̄ica x · poſt oct · pen · ſer · ij
Iudex xp̄s culpas p̄oderabit Dn̄ica i ·
aduent9 · ſer · ij
Iudiciū ꝯmouebit creaturā Dn̄ica · i
aduent9 · ſer · iij
Iudiciū req̄rit q̄tuoꝛ pſonas · Dn̄ica
ij · aduent9 dn̄i · ſer · ij
Iudicādoꝝ tiōꝛ ē cōfuſio maxīa ibid
Iudicis examīatio pfecta erit Dn̄ica · ij
aduent9 dn̄i · ſer · iij
Iudiciū extremū timēdum eſt ꝑpter
multa Dn̄ica iiij · poſt octaſ̄ paſche ·
Sermone iij
Iudicare q̄re nō debem9 Dn̄ica iiij ·
poſt oct · pen · ſer · i
Iudicare et corrigē volens dēt quiq̄
ꝯſiderare Dō iiij · poſt oct · pen · ſer · ij
Iudiciū nō eſt de trib9 Dn̄ica iiij · p9
oct · pen · ſer · iij
Iudicare q̄liter noſmetip̄os debem9
Dn̄ica ix · poſt oct · pen · ſer · ij
Iudicādoꝝ ordies erūt q̄tuoꝛ · dn̄ica
xxi · poſt oct · pen · ſer · iij
Iurat deus mō ſuo et hō mō ſuo · dō
v · poſt oct · paſche · ſer · i
Iurās inique iniuriā ſuā facit tribus
dn̄ica xviij · poſt oct · pen · ſer · iij
Iuſticia dei apparebit in celo et in in
ferno · dn̄ica ij · aduent9 · ſer · iij
Iurauit nobis ds̄ triplē · ꝙ nos vult
ſaluaē · dn̄ica xxiiij · p9 oct · pen · ſ · ij
Iuſtoꝝ quidā ſunt tepidi quidā aūt
feruētes · dn̄ica iij · poſt oct · p̄e · ſ · iij
Iuſticia nrā q̄lis ſit · dn̄ica vi · p9 oct ·
pen · ſer · i
Laboꝛ eſt multiplex · dō in lxx · ſ · ij
Laboꝛātium tria ſunt genera · dn̄ica
in lxx · · ſer · i
Laboꝛandū eſt ſicut formica · dn̄ica ix
poſt oct · pen · ſer · ij
Lacrima triplex · dn̄ica i · poſt Ephie
Sermone iij
Laus diuina t̄plex · dn̄ica i · aduēt9
Sermone i ·
Laudatio dig̃ cōſiſtit in q̄tuoꝛ · dn̄ica
aduent9 · ſer · ij
Laudand9 eſt ſolus deus in hac vita
dn̄ica ij · p9 oct · paſche · ſer · i
Laudari nullus dēt velle in hac vita
in oct · paſche · ſer · iij
Laudandi ſolum ſunt bt̄i in patria ·
dn̄ica xxiij · poſt oct · pen · ſer · i
Laudādus eſt dn̄s noſter ih̄s xp̄s in
hoꝛis ſeptē · dō x · poſt oct · pen ſer · iij
Lectus peccatoꝝ ē mala ꝯſcīa · dn̄ica
xvi · poſt oct · pen · ſer · ij
Leproſus habet oēs ſenſus viciatos
dn̄ica iij · poſt eph · ſer · i
Lepra q̄nq̄ modis mūdat̄ · dn̄ica iij
poſt ephie · ſer · ij
Loquendi racio q̄druplicita eſt · dn̄ica
vi · poſt oct · pen · ſer · ij
Lex vetus ꝓmittit tpalia euāgelica
et̄na · dn̄ica vi · poſt oct · pen · ſer · i
Ligati ſunt om̄s in inferno exiſtētes
dn̄ica xx · poſt oct · pen · ſer · i
Lignū triplex dn̄ica p̄ma aduentus
Sermone i
Lingue vſus ad q̄tuoꝛ · dn̄ica xij · p9
oct · pen · ſer · i
Lingua eſt hōi data ad tria officia
dn̄ica ij · xl · ſer · ij
Lingue ſunt tres Ibidem
Loqui de deo piculoſum eſt niſi ea q̄
p ſcripturā cognoſcim9 In feſto ſcē
t̄nitatis · ſer · iij
Lucem odiunt tria gn̄a aīaliū · dn̄ica
iiij · poſt oct · paſche · ſer · iij
Luctus triplex · dn̄i ca infra aſcenſ ·
Sermone i ·
Luna illuminat̄ a ſole trib9 de cauſ ·
dn̄ica ij · aduēt9 Ser · i
Lupi triplex officiū · dn̄ica ij · p9 oct ·
paſche · Ser · i
Lupi aſtucia q̄lis ſit · dn̄ica viij · poſt
oct · pen · ſer · i
Lupus tectus pelle ouina p tria cog
noſcit̄ Ibidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Lux triplex dñica iij · poſt oct · penth
Sermone ij ·
Luxurioſoꝝ corda pambłat diabolꝰ
Dñica in lx · ſer · iij
Luxuriã vndiqꝫ maxie fuge dñ̃ xvij
poſt oct · pen · ſer · ij
Luxuria conſumit in hoie q̃tuor bona
Dñica in q̃nquageſ · ſer · ij
Luxurie peſt diabolꝰ dñ̃ iij · xl · ſer · iij
Luxurioſus ad cenã celeſtez veire nõ
pt dñica ij · poſt oct · pen · ſer · i
¶ Maculas ſuas aia detegit ẽplica ſpe
culo dñica ij · poſt oct · pen · ſer · ij
Magiſter duplex eſt · ſcꝫ veritatis et
falſitatis dñica xxiij · pꝰ oct · pen · ſer · i
Manna nõ dat̃ in egipto pcã dñica
xl · ſer ij
Manet chꝛiſtus in q̃nqꝫ gn̄ibus hoim
dñica xi · poſt oct · pen · ſer · i
Manſiones q̃tuor hꝫ deus dñica xxij
poſt oct · pen · ſer · iij
Mãſuetudo xpi i q̃tuor · dñ̃ pal · ſ · ij
Manſuetos nos vult eſſe xp̃s dñica
xviij · poſt oct · pen · ſer · i
Mare huiꝰ mundi tñſitur triplici ad
iutorio dñica v · in xl · ſer · ij
Maris cõmotio cauſat̃ a tribꝰ dñica
iiij · poſt ephe · ſer · i
Maria v̓go ad monumentũ nõ veit
triplici de cã In die paſche · ſer · i
Marie tres q̃ ſil̃ venerũt Ibidez
Mater ad filiũ q̃liter ſe hrẽ debeat ·
dñica i · poſt ephie · ſer · i
Mr̃ v̓go cũ filio iſtruit nos de v · ibid
Mater q̃re plus diligit pueꝝ q̃ pat̃
dñica xvi · poſt oct · pen · ſer · iij
Mr̃es impie multiplr̃ flebũt ſup pue
ros · dñica i · poſt ephie · ſer · i
Mr̃imomũ ẽplex · dñ̃ ii · pꝰ eph · ſer · ij
Mr̃imomũ ſpũale triplex habꝫ bonũ
dñica xvii · poſt oct · pen · ſer · iii
Media falſi ſunt tres · dñica xxiiii ·
poſt oct · pen · ſer · i
Mendicãdum eſt in pñti vita nõ in
futura · dñica ix · poſt oct · pen · ſer · ii
Mercator dat et accipit dñica iiii ·
poſt ephie · ſer · iii
Mercenarij ſunt ẽa ſig̃ · dñica ij · pꝰ
oct · paſche · ſer · i
Meret̃ hõ q̃tuor mod · dñica iij · poſt
oct · paſche · ſer · i
Merita nr̃a ex q̃tuor cauſant̃ dñica
iiij · poſt oct · paſche · ſer · iij
Militũ ẽplex ẽ orã · dñ̃ i · aduẽ · ſ · iij
Milui nã q̃ ſit dñ̃ x · pꝰ oct · pen · ſ · ij ·
Miraculoꝝ xpi q̃daz corpalia quedã
ſpũalia · dñica iij · aduentꝰ · ſer · i
Miracula ſpũalia ſunt duo Ibidez
Miracula xpi pbãt ipm eẽ meſſiam
Ibidem
Miracula fiũt multis mod dñica iiij
in q̃drageſ · ſer · ij
Miracula xp̃s faciebat triplici de cã
dñica xix · poſt oct · pent̃ · ſer · ij
Miſerias nr̃as cognouit xp̃s · dñica
in q̃drageſ · ſer · ij
Miſericordia vꝫ in omĩ ſtatu · dñica
palmaꝝ · ſer · i
Miſericordia dei q̃druplex i feſto ſcẽ
trinitatis · ſer · i
Miſericordie tres ſũt ſpecies dñica
iiij · poſt oct · pen · ſer · i
Miſeret̃ nr̃i deus triplicit̃ · dñica iij ·
poſt oct · pen · ſer · i
Miſericors hõ manũ hꝫ triplr̃ ad pau
pes · dñica vi · pꝰ oct · pen · ſer · iij
Miſereri et parcere deꝰ pmtus eſt ex
tribꝰ · dñica vij · pꝰ oct · pen · ſer · ij
Miſericordia dñi mãna ẽ q̃tuor mod
dñica pꝰ oct · pen · ſer · iij
Miſericordia eſt duplex ſcꝫ corpalis
et ſpũal̃ · dñica iiij · pꝰ oct · pen · ſer · ij
Miſericors xp̃s ppter tria. dñica xiiij
pꝰ oct · pen · ſer · iij
Miſericordie dei triplex eſt effectus
dñica xvij · poſt oct · pen · ſer · i
Moneta multiplex · dñica xv · pꝰ oct
penth · ſer · i
Moneta duplex · dñica xxiij · pꝰ oct ·
pen · ſer · ij
Monumentũ xpi triplr̃ fuit clauſum
In die paſche · ſer · i ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Monumentū triplex · dn̄ica xvi · p⁹ oct · pen · ſer · i
Mors peccoꝝ q̄re peſſima dicat̄ dn̄ica ij · poſt oct · paſche · ſer · i
Mors ſanctoꝝ q̄re natale noīatur in feſto ſancte trini · ſer · ij
Mors damnatoꝝ dn̄ica ij · poſt oct · paſche · ſer · i
Motus t̄plex · dn̄ica iiij · aduē · ſer · ij
Mulier plus patit̄ et cōpatit̄ q̄ꝫ vir dn̄ica xvi · poſt oct · pen · ſer · ii
Mulier triplē diuidit̄ i die paſ · ſ · iij
Mulieꝝ aſpcūs q̄ꝫ nociu⁹ ſit dn̄ica xx poſt oct · pen · ſer · ij
Mulieꝝ defectus triplex dn̄ica xvi · poſt oct · pen · ſer · ij
Multiloquiū cauendū eſt dn̄ica xxiij poſt oct · pen · ſer · ij
Mundari dꝫ cor t̄b⁹ mod̄ dō̄ pē · ſ · i
Mundanoꝝ ſitis eſt vana et nocua dn̄ica xvij · poſt oct · pen · ſer · ij
Mundi ſlitas dō̄ infra aſcenſ · ſer · i
Mundū exire viri ſci deſiderāt t̄plici de cauſa dn̄ica t̄cia aduent⁹ · ſer · iij ·
Mūdus aſſilat̄ trib⁹ dn̄ica infra oct natiuitatis dn̄ · ſer · ij
Mundus ſuadet tria et decipit dn̄ica viij · poſt oct · pen · ſer · ij
Munus q̄druplex eſt offerendū deo dn̄ica vi · poſt oct · pen · ſer · iij
Murmuratio ex mltis cauſat̄ dn̄ica vi · in lxx · ſer · i
Muſicoꝝ inſtrumēta tria ſūt gnā in inferno · dn̄ica t̄cia aduē · ſer · iij
Natale dicit̄ mors ſāctoꝝ In feſto ſancte trinitatis Ser · ij
Natiuitas triplex Ibidem
Natiuitas xpi duplex dn̄ica xviij · p⁹ oct · pen · ſer · i
Nauis eccleſie deſcribit̄ q̄ꝫtū ad octo dn̄ica iiij · poſt ephe · ſer · ij
Nauis pn̄e adducit multa bō̄ · dn̄ica xix · poſt oct · pen · ſer · i
Nequicia duplex dn̄ica xxij · poſt oct pen · ſer · iij ·
Nobiliora aīalia ſunt ad indulgendū magis pna dn̄ica xix · poſt oct · pen · ſermone ij ·
Nobilitas ſepe ē cā peccati dn̄ica xxi poſt oct · pen · ſer · i
Noīa peccoꝝ ſūt putrida · dn̄ica p̄ma poſt oct · pen · ſer · ij
Nomē dei triplex ē dn̄ica xvi · p⁹ oct · penthe · ſer · ij
Nuptie cōmendabiles ſunt · dn̄ica ij · poſt ephie · ſer · i
Nuptie quedā ſpūales q̄daꝫ celeſtes dn̄ica xvij · poſt oct · pen · ſer · iij
Nuptie celeſtes hn̄t octo fercula · dō̄ xx · poſt oct · pen · ſer · ij
Obediētia triplex ē dn̄ica t̄cia aduentus · ſer · ij
Obedientia dꝫ hrē comites tres · dō̄ ij · poſt oct · paſche Ser · iij
Obediendū eſt velocit̄ · dn̄ica v · p⁹ oct · pen · ſer · i
Obedire dꝫ ſubdit⁹ p̄lato dn̄ica xiiij poſt oct · pen · ſer · iij
Obedientia triplex dn̄ica xv · p⁹ oct pen · ſer · ij
Obliuio c̄ca peccatoreꝫ dn̄ica xxiiij · poſt oct · pen · ſer · iij
Obſtinatus cōfutat̄ p veritatē nō cōmendat̄ dn̄ica xxiij · p⁹ oct · pen · ſer · i
Occidēda ſunt tria gnā aīaliū dn̄ica ij · poſt oct · paſche · ſer · ij
Occaſio triplex ſine manu Ibidem
Occidit diabol⁹ triplicit̄ Ibidē
Occaſio viris ſanctis nō eſt timenda dn̄ica infra aſcenſ · ſer · iij
Occidunt hoīem tria dn̄ica · x · p⁹ oct pen · ſer · i
Occaſi non remunerant̄ dn̄ica · vi · in lxx · ſer · iij
Oculoꝝ porte claudēde ſunt In oct · paſche · ſer · ij
Oculi ſpūales p tria impediuntur ne videant ipm deū dn̄ica xxv · poſt oct penthe · ſer · ij
Oculus inter cetera membra magna eſt inſaciabilis dn̄ica xi · poſt octaū penthe · ſer · ii ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Odium tribus cōparari pt dñ iiij. poſt oct. pen. ſer. ij
Odit deus tria gña hoim dñica xix. poſt oct. pen. ſer. iij
Offenditur deus tribus mod dñica vi. poſt oct. pen. ſer. iij
Odienda ſunt tria dñica v. in q̄dragef. Sermone iij
Offerre debem⁹ deo q̄druplex mun⁹ dñica vi. poſt oct. pen. ſer. iij
Officiū pontificis triplex. dñica v. in q̄dragef. ſer. ij
Officiales dei duos hñt cōſiliarios. dñica vi. poſt oct. pen. ſer. i
Oleū pietatis q̄tuor habz v̓tutes dñ pen. ſer. ij
Oliua ſigt miſericordie opera dñica palmaꝝ. ſer. iij
Operarij boni a malis diſcernūtur dñ in lxx. ſer. i
Opatur deus vt creatura diuerſiō de dñica iij. poſt eph. ſer. iij
Opa i pctō mortali facta trib⁹ ꝯpantur. dñica viij. poſt oct. pen. ſer. i
Opa quedā ſunt dei tm̄ quedaz hoīs tm̄ quedā vtriuſqꝫ dñ xxij. poſt oct. pen. ſer. ij
Op⁹ dei t̄plex dñ xij. p⁹ oct. pē. f. iij
Opibus et officijs q̄ nob magis ꝯpetūt in ſiſtendū eſt dñ palmaꝝ. ſer. i
Opus laboratoꝝ duplex dñica xxv. poſt oct. pen. ſer. ij
Obtulit ſe ihūs in holocauſtū dñica qnta in xl. ſer. ij
Oracōnis virtus dñica i. poſt ephie Sermone ij.
Oracōni dñt comitari fides huilitas et caritas dñica iij. poſt eph. ſer. iij
Orant ſancti pro nobis dñica ij. xl. Sermone pmo
Orōnis t̄plex cōditio dñica palmaꝝ Sermone i.
Oracōnez impediunt q̄tuor dñica ij. xl. ſer. iij
Orauit xp̄s ꝑ nob multiplicat dñ v. in xl. ſer. ij
Orō ſincera q̄ ſit dñica ij. q̄dragef. Sermone iij
Orōnes vt exaudiantur q̄tuor ſunt neceſſaria dñica v. in xl. ſer. i
Orōes ſūt tributū et ſacriciū et mu⁹ dei. feria ij. poſt paſche. ſer. ij
Oratio dicitur nūcius q̄ hz duas ācillas Ibidem
Orandū eſt ſine intermiſſione dñica v poſt oct. paſche. ſer. i
Orōnem ne exaudiatur impediūt tria dñica v. poſt oct. paſche. ſer. iij
Orōes dicuntur eē ſiles inceſo dñ vi. poſt oct. pen. ſer. iij
Orōnes nō exaudiuntur trib⁹ de cauſ. dñica v. poſt oct. paſche. ſer. iij
Orandū eſt pfecte dñica xiiij. p⁹ oct pen. ſer. i
Oratio ſtulta triplex dñica xix. poſt oct. pen. ſer. ij
Ordo triplex in inferno dñica v. p⁹ ephie. ſer. iij
Oues ſuas cognoſcit deus p q̄tuor. dñica ij. poſt oct. paſche. ſer. i
Oues chriſti cognoſcuntur p t̄a ſigna dñica ij. poſt oct. paſche. ſer. i
Ouib⁹ cōpantur damnati qrz de cauſ. dñica xiiij. poſt oct. pen. ſer. iij
Pacientia fuit ſoror xp̄i dñica ij. xl Sermone ij
Pactū cōfirmatur tribus mod In oct. paſche. ſer. iij
Pacifici dñt eſſe ſerui dei dñica ſcda poſt oct. paſche. ſermo iij
Palaciū dei triplex dñica poſt ephe in lxx. ſer. i
Panis de longe portat us eſt chriſt⁹ dñica in lxx. ſer. ij
Panes paucos xp̄s mltiplicauit dñ iiij. in q̄dragef. ſer. i
Panes ſpūales ſunt qnqꝫ dñica iiij. in xl. Ser. iij
Panis materialis eſt paupibus cōmunicand⁹ Ibidem
Panis infernalis ꝯficitur ex ſex farinis Ibidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Panes multiplicando xp̄us tria fecit
Dñica vij · poſt oct · pen · ſer · iij
Parentes inducẽ dñt filios ad bonū
Dñica ṗma poſt ephie · ſer · i
Parentes tres hȝ homo Ibidē
Parentes honorādi ſunt Dñica xviij
poſt oct · pen · ſer · iij
Paraliſis cauſari p̄t ex tribus Dñica
xix · poſt oct · pen · ſer · ij
Partus mulieꝛis ꝯſideraṫ q̃tuoꝛ moď
Dñica iij · poſt oct · paſche · ſer · iij
Paſcēdi a xp̄o q̃le palatū et q̃leȝ ſtō
chū hēbunt · Dō vij · p⁹ oct · p̄e · ſer · iij
Paſci volentes a xp̄o triduo ſecū ma
neant dñica vij · poſt oct · pen · ſer · i
Paſcê dȝ p̄latus tripliciṫ Dñica ſcďa
poſt oct · paſche · ſer · ij
Paſcunṫ beati tripliciṫ Dñica ij · poſt
oct · paſche · ſer · iij
Paſſus eſt xp̄s ſemꝉ a iudeis iā quoti
die patiṫ a noƀ Dñica in q̃nq̃g · ſer · i
Paſſionis xp̄i duplex cauſa Dñica v ·
in q̃draǵ · ſer · i
Paſſio ſcōꝝ a maꝉ magnā hȝ merce
dem Dñica xij · poſt oct · pen · ſer · iij
Paſſio xp̄i virtutē hūit ī celo mūdo
et in inferno Dñica in q̃drag̃ · ſer · i
Paſtoꝛ bonus cognoſciṫ ꝑ tᷓa ſigna ·
dñica v · in q̃draǵ · ſer · ij
Paſtoꝛ occidit tripliciter ſine manu
Dñica ij · poſt oct · paſche · ſer · ij
Paupibus quib⁹ elemoſinā danda ſit
Dñica ix · poſt oct · pen · ſer · iij
Pax xp̄i tripliciṫ noiaṫ in miſſa p̄oti
ficali In oct · paſche · ſer · i
Pax in celo q̃lis eſt · dñica xx · p⁹ oct ·
pen · ſer · ij
Pccatoꝝ funis ex multis ſit Dñica · ii
aduent⁹ · ſer · i
Peccatores q̄ ruant iuſtū eſt ꝑpter
tria Dñica infra oct · nati · ſer · ii
Precepta ſeruātib⁹ tria ꝑmittebanṫ
Dñica vi · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatū cōmittiṫ trib⁹ moď Ibidem
Peccatū corrūpit oēs ſenſus · Dñica
ii · poſt oct · ephie · ſer i ·

Peccatoꝛ diciṫ canis multiplici rōne
Dñica ſcďa q̃draǵ · ſer · iii
Peccatū facit hoiem monſtruoſum ·
dñica iii · poſt oct · paſche · ſer · iii
Peccatū diuitis eᷓt q̃druplex Dñica
ṗma poſt oct · pen · ſer · ii
Peccatū odit deus ſup̃ modū Dñica
iiii · poſt oct · paſche · ſer · iii
Peccatoꝝ noia ſunt putrida · Dñica
ṗma poſt oct · pen · ſer · ii
Peccatū lingue triplex · Dñica ṗma
poſt oct · pen · ſer · iii
Peccatoꝝ gn̄a ſunt tria Dñica ṗma
poſt oct · pen · ſer · ii
Peccatoꝝ vulneᷓ ſananṫ trib⁹ moď
Dñica iij · poſt oct · pen · ſer · ij ·
Pccōꝛteneṫ in pccō q̃nȝ a deo q̃nȝ a
diabolo Dñica iiij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatores ſunt in ꝯtinua fame Dō
vij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccare p̄t hō ꝑ ſe ƀ non penitê ꝑ ſe
Dñica viij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatoꝛ in morte q̃tuoꝛ ſuſtinet in
cōmoda Dñica x · poſt oct · pen · ſer · ij
Peccatorē iuſtificatū añcedunt tria
Dñica xij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatoꝝ remedia ſunt tria Dñica
xiij · poſt oct · pen · ſer · iij
Peccatū mortale q̄ ſit cōtagioſum
Dñica xiiij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatū abhōinabile eſt apud deū ·
dñica xiiij · poſt oct · pen · ſer · ij
Peccati frigiditas cauſaṫ a tribus ·
dñica xvi · poſt oct · pen · ſer · i
Peccatoꝛ eſt p̄oderoſus ⁊ fetid⁹ ibiď
Pccōꝝ tres ſunt drē Dñica xvi · poſt
oct · pen · ſer · ii
Peccatū fetet coraȝ deo Dñica xvij ·
poſt oct · pen · ſer · i
Peccatū impedit ſcōs viros in orōe
nō exaudiri · Dō xix · p⁹ oct · p̄e · ſer · ij
Peccatū dimittit d̄s et ſac̄dos ƀ diū
ſimode Dñica xx · poſt oct · pen · ſer · i ·
Peccata venialia trib⁹ ꝯpanṫ Dñica
xxi · poſt oct · pen · ſer · ij
Peccata per penitenciā dimiſſa q̃nq̃ȝ
p

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

repetunt̄ · dñica xxij · p⁹ oct · pen · f · i
Pccm̄ in iudicio erit notorium q̄oru
plic̄ · dñica xxij · poſt oct · pen · ſer · ij
Peccatū ingratitudis q̄nq̄ hȝ in ſe ·
dñica xxij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccator cadit de pccō in pccm̄ · dō
xxiij · poſt oct · pen · ſer · i
Peccator indiget adiutorio dei ꝓpt̄
multa Ibidem
Peccator hȝ in ſe tria gn̄a v̄miū · dō
xxiij · poſt oct · pen · ſer · iij
Pccm̄ hȝ pedes man⁹ et caput Ibid̄
Pena xpi t̄plic̄ hȝ ḡdū · dō pal · f · ij
Pena ſuplboꝝ mltiplex · dñica v · p⁹
ephie · Ser · iij
Pena et̄na puniendus eſt pccōr · dō
xxij · poſt · oct · pen · ſer · iij
Pene infermi ſunt diuerſe · dñica v ·
poſt ephie · ſer · iij
Pena damnatoꝝ eſt et̄na q̄druplic
tōne · dñica xxij · poſt oct · pen · ſer · iij
Pn̄a eſt ſicut nauic̄la · dñica iiij · p⁹
ephie · ſer · i
Pn̄a ꝯuertit ſpinas in roſas · dñica
iiij · in xl · ſer · i
Penitētis cor minutatim debȝ ꝯteri ·
dñica iiij · in xl · ſer · iij
Pn̄e amaritudo cōgrue p̄cedit dul
cedinē glē In die paſche · ſer · ij
Pn̄e aſpitas tolerāda ē ꝓpt̄ futurā
glāȝ Dñica iij · p⁹ oct · paſche Ser · ij
Pn̄a triplex · dō iij · p⁹ oct · pen · f · i
Penitēcia aſſilat̄ naui q̄druplici rōe
Dñica v · p⁹ oct · pen · Ser · ij
Penitēcias leues tuc⁹ eſt dare q̄ꝫ ni
mis ḡues · dñica iij · p⁹ oct · pen · ſer · i
Pn̄a debito mō facta ſalutē inducit
dñica xiij · poſt oct · pen · ſer · iij
Pn̄a qn̄ȝ dȝ eē occulta qn̄ȝ maifeſta
Dñica xvi · poſt oct · pen · ſer · ij
Pn̄a vera eſt neceſſaria · dō xvij · p⁹
oct · pen · ſer · i
Pn̄a duo bona facit · Dñica xix · poſt
oct · pen · ſer · i
Pn̄e timor ſanat̄ herba paſſiōis xpi ·
dñica iiij · in xl · ſer · i
Penitēcie cibū deſiderat xpus · dñica
xl · Ser · ij
Peregrina eſt aīa in hoc mundo · dō
iij · poſt oct · paſche · ſer · ij
Percuſſus fuit xp̄s t̄plici diſciplina ·
dñica v · in xl · ſer · i
Petēda ſunt a dño tria · dñica v · p⁹
Ephie · ſer · ij
Petūt plures diuerſimode nec exau
diunt̄ · dñica v · poſt oct · paſche · f · i
Peticio diuitis q̄lis fuit · dñica i · p⁹
oct · pen · ſer · iij
Petēda ſunt q̄ deū decet dare ⁊ nob
accipe · dñica xi · p⁹ oct · pen · Ser · i
Petenda ſunt principalit̄ ſpūalia et
poſt hoc tpalia · dñica xv · p⁹ oct · pen
Sermone ij
Peticio ſtulta t̄plex · dō xix · poſt oct
pen · ſer · ij
Plorat vir ſanctus Dñica iij · p⁹ oct ·
paſche Ser · i
Pons q̄liter p̄t fieri · dñica v · q̄dra ·
Sermone ij
Pontifex fuit xp̄s Ibidem
Porte ſenſuū cuſtodiēde ſunt In oct
paſche Ser · ij
Potēcia dei eſt ordinata · dñica xxi ·
poſt oct · pen · Ser · iii
Potus infermi eſt mortiferus · dñica
xvij · p⁹ oct · pen · ſer · ii
Prebendas xp̄s p̄otifex t̄buit · dñica
v · in q̄drageſ · ſer · ii
Precepta dei decē ſunt Dñica xviij ·
poſt oct · pen · ſer · iii
Predicator q̄lis ip̄e eē debeat Dñica
iiij aduent⁹ Ser · ii
Predicatores q̄ꝫ qn̄ȝ nō ꝓficiūt cā eſt
audientiū · dō v · p⁹ oct · pen · ſer · iii
Predicatoꝝ officiū quale ſit · dñica
xxv · poſt octas̄ pen · ſer · ii
Predicator debet in ſe habere q̄tuor
Dñica x · poſt oct · pen · ſer · iii
Prelatus q̄liter dȝ ſe huiliari · dñica
xi · poſt octas̄ pen · Ser · iii
Prelatis ſubditi dn̄t ſubiacē · dñica
iiii · poſt octas̄ pen · Ser · iii

Prelatus malus ſilis eſt diabolo. dñ̃ ſcda poſt paſcha. ſer. ij
prelatus corrigẽ dz debitã formã ſeruãdo. dñica xxv. poſt oct. pen. ſer. ij
prelati dñt curã hrẽ ſubditoꝝ dñica xvi. poſt oct. pen. ſer. i
premiũ xpi tplex. dñica iiij. poſt oct. pen. ſer. ij
pñtia dei tñſcendit intellectũ noſtrũ dñica xv. poſt oct. pen. ſer. iij
pñtia dei nõ infert neceſſitatẽ Jbidez
pñceps a tbus viciĵs dz eſſe imunis. dñica xxi. poſt oct. pen. ſer. i
ꝓceſſio tplex. dñica palmaꝝ. ſer. iij
ꝓceſſio leticie diũgit ꝓceſſioni triſticie Jbidem
ꝓcurator xpus celeſtiũ treſtriũ et infernoꝝ. dñica in lxx. ſer. i
ꝓphete quidã dei q̃daz diaboli. dñica iii. aduent9. ſer. ii
ꝓpha accipit tplr. dñ̃ iiii. aduẽ. f. i.
ꝓphecie ſpũs triplex eſt Jbidez
ꝓpheta verus et falſus triplr accipit dñica viij. poſt oct. pen. ſer. i
ꝓſperitas tpanda eſt ſalubri tſticia dñica vi. poſt oct. pen. ſer. iii
ꝓuincia ẽ triplex in q̃ triplex linguagium. dñica pen. ſer. iii
pugnant adinuicẽ fere trib9 de cauſ dñica xix. poſt oct. pen. ſer. i
pulchritudo ſũma in deo. dñica xviij poſt oct. pen. ſer. ii
pulchritudo aiaꝝ in celo vñ cauſat. dñica xx. poſt oct. pen. ſer. ii

Querẽdus eſt de9 ſuo tpe et loco dñica i. poſt ephie. ſer. iii
Querẽdi ihm modus triplex. dñica i. poſt ephie. ſer. iii
Querẽdus eſt de9 cũ lacrĩmis Jbidẽ
Queſtio difficil q̃ſtionib9 repellẽda eſt. dñica v. poſt oct. pen. ſer. iii.
Quies tplex eſt Jn oct. paſce. ſer. ii

Racio reddenda eſt de oib9 q̃ hẽt hõ. dñica xxii. poſt oct. paſche. ſer. ii
Raptores ſunt multi in mũdo. dñica xi. poſt oct. pen. ſer. i
Recidiuatio q̃ piculoſa ſit. dñica ii. q̃drageſ. ſer. iii
Recipiendus eſt xp̃s q̃tuor modis. dñica i. aduent9. ſer. i
Reddẽda ſunt deo ⁊ mũdo q̃ ſua ſũt dñica xxiii. poſt oct. pen. ſer. ii
Refectio diuine viſionis. dñica xvii poſt oct. pen. ſer. iii
Regnũ dñi nrĩ ihu xpi ⁊ ſuoꝝ militũ triplex eſt. dñica i. aduẽ. ſer. iii.
Regula viroꝝ hz q̃tuor capl'a ſilr̃ et mulieꝝ. dnica poſt oct. pen. ſer. ii
Religioſi tepidi ſilẽs ſũt fatue nabugodonoſor. dnica infra aſceſ. ſer. i
Religioſus dormiendo et comedẽdo vadit ad celũ. dñ̃ v. p9 oct. pẽ. ſer. i
Religioſoꝝ ſocietas q̃ vtil' ſit Jn oct paſche. ſer. ii
Remunerat qñz deus op̃s tria conſiderans. dnica in lxx. ſer. ii
Rep̃hendi debent tria gña hominũ dñica iiii. poſt oct. paſce. ſer. iii
Reſurrectio xpi figura eſt nrẽ reſurrectionis Jn die paſche. ſer. ii
Reſurgens xp̃s qñquies apparuit Jn oct. paſche. ſer. i
Reſurrectõez ſuã ꝓbauit xp̃s p qñz Jn oct. paſche. ſer. i
Reſurgere xp̃s q̃re noluit ante tciũ diem. dñica xxi. poſt oct. pen. ſer. iii
Rex vt bene regat qñqȝ dz hrẽ. dñ̃. xxiii. p9 oct. pen. ſer. iii
Roſa ſignat xp̃m. dnica iiii. in q̃drageſ. ſer. i
Ruina peccõꝝ cauſat a trib9. dnica infra oct. nati. ſer. iii

Sabbatũ triplex. dnica xviii. p9 oct. pen. ſer. iii
Sacdos in miſſa qñquies ſe manifeſtat ꝓplo Jn oct. paſche. ſer. i
Sacietas nõ eſt in mũdo nec ĩ viris mũdanis nec in viris ſcĩs. dñica iii. poſt oct. paſche. ſer. iii
Sacietas pfecta tm̃ eſt in patria. dñ̃ vii. p9 oct. pen. ſer. ii
Sacietas in celo eſt plena in mundo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſemiplena · dñica iiii · xl · ſer · ii
Saliua triplex · dñica xii · poſt oct · pẽ
ſermone ii
Saluandoꝝ triplex drã · dñica iiii ·
poſt oct · ephie · ſer · ii
Saluauit nos xp̃s triplici vbo · dñica
iii · poſt ephie · ſer · iii
Sanitas in celo cauſat a tribus · dñ
xx · poſt oct · pen · ſer · ii
Sanitatẽ ſpũalem q̃tuor opant · dñ
xxi · poſt oct · pen · ſer · iii
Sanguinis xp̃i vox triplicit clamat ·
dñica xi · poſt oct · pen · ſer · i
Sanguis xp̃i mũdauit nos et oia ele
menta · dñica v · poſt oct · pen · ſer · ii
Sapientia triplex · dñica ix · poſt oct ·
pen · ſer · ii
Satiſfacere nõ pñt aie in inferno · dñ
ix · Ibidem
Scire deſiderabant apli q̃tuor · dñica
v · poſt oct · paſche · ſer · ii
Securos nos fecit xp̃s de ſalute p ta ·
dñ xxiiii · poſt oct · pen · ſer · ii
Sedere ſup azinũ xp̃us voluit · dñica
palmaꝝ · ſer · ii
Semen multiplex · dñica in ſexageſ ·
ſermone pmo
Semen duplex · dñica in lx · ſer · ii
Semina tria diabolus ſeiauit in mũ
do · dñica v · poſt ephie · ſer · i
Seminator bonus q̃tuor dz hrẽ in ſe ·
dñica in lx · ſer · i
Senſuũ porte cuſtodiende ſũt · dñica
xvi · poſt oct · pen · ſer · i
Senſus noſtros cuſtodire debemus
ꝓpter q̃tuor · dñica iii · aduẽtꝰ · ſ · iii ·
Sentẽcia iniuſta pt eſſe tribus mod
dñica infra oct · aſcenſ · ſer · iii
Sentẽcia diffinitiua dabit p quinqꝫ ·
dñica ix · poſt oct · pen · ſer · i
Sentẽcia q̃tuor modis ſubleuat · dñ
xxii · poſt oct · pen · ſer · ii
Sentire non pt homo q̃tuor modis ·
dñica xix · poſt oct · pen · ſer · iii
Sepant mali a bonis quantũ ad duo
Dñica iii · poſt ephie · ſer ii

Septuageſime tp̃us quid ſignificet
Dñica in lxx · ſer · iii
Sepultuã azini pccõr ſepeliet · dñica
i · poſt oct · pen · ſer · i
Serpẽs p q̃tuor expellit · dñica iii · xl
ſermone iii ·
Seruiũt deo multi multiplicit · dñica
infra oct · nati · ſer · i
Seruiendũ eſt deo de q̃tuor · dñica xl
ſermone iii ·
Seruiendũ eſt dõ de oibus · dñ pal ·
ſermone iii ·
Serui dei ɔpant ouibꝰ ꝓpter mlta ·
dñica ii · poſt oct · paſche · ſer · iii
Seruoꝝ dei eſt q̃druplex ſtatus · dñ
iii · poſt oct · paſche · ſer · i
Seruire nemo pt duobꝰ dñis · dñica
xv · poſt oct · pen · ſer · i
Seſſio ſignat vitã actiuã et ɔtẽplati
uam · dñica xvi · poſt oct · pen · ſer · iii
Simplicitas dz eſſe in affectu aſpcũ ⁊
actu · dñica ii · poſt oct · paſche · ſer · iii
Sitis triplex · dñica xvi · poſt · octã pe
ſermone ii
Societas bonoꝝ ꝙ ſit fructuoſa · dñ
iii · poſt oct · paſche · ſer · i
Societas triplex · dñica ix · poſt octã
pen · ſer · iii
Societas mala vbiqꝫ eſt periculoſa ·
dñica xii · poſt oct · pen · ſer · i
Sol iuſticie q̃liter ſe hz ad nos Dñica
iii · poſt oct · paſche · ſer · i
Sol obſcuratio q̃tuor mod pt accipi
Dñica ii · aduentꝰ · ſer · i
Soluenda ſunt q̃tuor debita deo · dñ
xxii · poſt oct · pen · ſer · ii
Soluit peccator a tribꝰ · dñica pma
aduentꝰ · ſer · iii
Soluti ſunt oms q̃ ſũt in celo · dñica
xx · poſt oct · pen · ſer · i
Somnũ tria inducũt · dñica i · aduẽ ·
ſermone i ·
Sonus triplex in celo · dñica xxv · pꝰ
oct · pen · ſer · iii
Speculũ martiꝝ veꝝ eſt xp̃us · dñica
v · poſt oct · paſche · ſer · i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Speculū cōſcientie eſt duplex·dn̄ica xi·poſt oct·paſche·ſer·ii
ſpeculum triplex mulierꝝ·dnica ii·poſt oct·pen·ſer·ii·
ſpeculū duplex ſcꝫ ſcp̄ture et ꝯſcie·dnica xiii·poſt oct·pen·ſer·i
ſpes inſtar olei tria facit·dnica xiiii poſt oct·pen·ſer·i
ſpine radices eradicande ſūt de agro
Dnica v·poſt ephie·ſer·i
ſpinoſi rep̄hendēdi ſūt triplici armatura·dnica ii·xl·ſer·iii
ſpiritus malus triplex·dnica v·poſt ephie·ſer·ii
ſpiritus q̄druplex·dnica q̄drageſ·ſermone ii
ſpiritus ſcūs datᷣ qn̄q3 gn̄ibus hoīm
In oct·paſche·ſer·ii
ſpiritus ſcūs digitus dei dicitᷣ·dnica xii·poſt oct·pen·ſer·ii
ſpūalia impediuntᷣ p tria·dnica iiii·poſt oct paſche·ſer·ii
ſpiritus ſcūs in aplis michil vacuum reliq̄t·dnica iiii·poſt oct·paſche·ſ·i
ſpiritus ſcūs eſt ꝯſolatoꝛ defenſor ⁊ eruditoꝛ·dn̄ica iiij·p9 oct·paſ·ſ·ij
ſpiritus ſanct9 datᷣ ad cōſolandum·inſtruendū et roborand·dn̄ica infra oct·aſcenſ·ſer·i
ſpiritus ſanctus in q̄bus mā̄ſionem facit·dn̄ica pen·ſer·ij
ſpiritus ſanctus p columbā ſignatᷣ·dn̄ica infra aſcenſ·ſer·ij
ſpūs ſcūs eſt aduocatus ꝯſolatoꝛ et ſanctificatoꝛ·dn̄ica pen·ſer·iij
ſpūs ſcūs dicitᷣ digitus dei dō·iii·xl ſermone i·
ſpūs ſancti aqua triplicē ſitim extinguit·dn̄ica xvij·poſt oct·pen·ſer·ij
ſpiritū ſcm̄ impediūt tᷓa pccā·dn̄ica pen·ſer·i
ſpūs malignus in q̄bus facit manſionem·dn̄ica pen·ſer·ij
ſpūalia ſunt leuia tᷓrena ponderoſa·dn̄ica xv·poſt oct·pen·ſer·ij
ſpūalis creatuᷓ corpalib9 impleri n̄ poteſt·dn̄ica xvij·poſt oct·pen·ſ·ij
Sponſus xp̄s qualeꝫ ſponſā hr̄e vult dn̄ica xvi·poſt oct·pen·ſer·iii
ſtelle trib9 mod accipiuntᷣ·dn̄ica ij·aduent9·ſer·i
ſuperbie ſpēs ſunt q̄tuoꝛ·dn̄ica xxi·poſt oct·pen·ſer·ij
ſupbia facit tria mala·dn̄ica in lx·ſermone iij
ſuſcipim9 q̄tuoꝛ gn̄a pſonaꝝ·dn̄ica p̄ma aduent9·ſer·i
ſurdus eſt peccatoꝛ ꝓpter q̄tuoꝛ·dō xij·poſt oct·pen·ſer·iij
ſurdū hoīem faciūt ſpūalitᷣ tᷓa pccā·dn̄ica xij·poſt oct·pen·ſer·ij
ſuſcitatio facit cōuerſionē pccōris·dn̄ica xvi·poſt oct·pen·ſer·ij
Tacere qn̄ꝫ bonū tn̄dere qn̄ꝫ malū
Dn̄ica xvij·poſt oct·pen·ſer·i
Taciturnitas qn̄ꝫ eſt mulieri piculoſa
Dn̄ica ij·poſt oct·ephie·ſer·i
Tactus tᷓplex·dō iij·p9 oct·eph·ſ·ij
Templū ad q̄tuoꝛ officia eſt factum
In oct·paſche·ſer·i
Temptauit diabolus adā et xp̄m de tribus pccīs·dn̄ica xl·ſer·i
Temptari voluit xp̄s tribus de cauſ
Dn̄ica xl·ſer·ij
Temptatio q̄druplex·dō ij·xl·ſ·iij·
Temptat diabolus q̄tuoꝛ gn̄a hoīm·dn̄ica iii·xl·ſer·i
Temptatio triplex·dn̄ica xl·ſer·iij·
Tēptatione imminēte q̄tuoꝛ ſunt facienda·dn̄ica xix·p9 oct·pen·ſer·i
Tpaliū abiectio quō fit·dn̄ica iii·xl ſermone iij
Tpalia querēda ſunt ad neceſſitatē
Dn̄ica xx·poſt oct·pen·ſer·iij
Tempus q̄druplex·dn̄ica i·poſt oct ephie·ſer·iij
Tempus cōſideratᷣ q̄druplicitᷣ·dn̄ica iii·p9 oct·paſ·ſer·ij
Tenebre ſūt q̄tuoꝛ·dn̄ica iij·p9 oct pen·ſer·ij
Terra mala tᷓplex·dn̄ica in ſexageſ ſermone iij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Terra bona quō cognoſcitᷣ Dnica in lxx · ſer · iii
Terrā triplicem debemꝰ petē a deo · dnīca v · pꝰ oct · ephie · ſer · ii
Terrena ſunt falſa vana et duplicia Dnīca iiii · pꝰ oct · paſche · ſer · ii
Terrenoꝝ cōtemptus eſt neceſſariꝰ a do paſci volētibꝰ · dō pꝰ oct · paſce Sermone iii
Terrena ſunt ponderoſa · Dō xv · poſt oct · pen · ſer · ii
Teſtes in iudicio erunt tres · Dnīca ii · aduentꝰ Ser · ii
Timidos xp̄s ↄfortauit In oct · paſ · Sermone i ·
Teſtis tri bꝰ mod̄ cōſideratᷣ In feſto nati · ſer · ii
Timor dn̄i vꝫ ad multa bō Dnīca iii · poſt oct · paſche · ſer · i
Timor dn̄i neceſſarius eſt ad ſalutē · dnīca iiii · poſt oct · paſche Ser · ii
Timor ex tribꝰ cauſatᷣ Dnīca xiii · pꝰ oct · pen · Ser · iij
Timor pn̄e ſanatᷣ cū herba paſſionis xp̄i · dn̄ca xix · poſt oct · pen · ſer · iij
Timor munit cor · dn̄ca xxiiij · pꝰ oct pen · ſer · ij
Tribulatio q̄druplex · dō ij · aduē · ſ i
Tribulatio ſcōꝝ acquirit tria Dn̄ca iij · aduen · ſer iij
Tribulati exēplo xp̄i t̄plex hn̄t refugium · dn̄ca iiij · poſt eph · ſer · iij
Tribulatio ↄparᷣ tribꝰ Dn̄ca iiij · pꝰ ephie · ſer · i
Trinitas pſonaꝝ in diuinitate In feſto ſcē trini · ſer · i
Trinitas q̄druplicatᷣ oſtēditᷣ In feſto trinitatis Ser · iij
Triſtatᷣ vir ſcūs q̄tuor de cauſ dn̄ca iij · poſt oct · paſche · ſer · ij
Triſticiā hn̄t ſerui dei de tribꝰ Dn̄ca iiij · poſt oct · paſche · ſer · ij
Triticū tria hꝫ in ſe dn̄ca v · pꝰ eph · Sermone i ·
Triticū pt triplē cōſiderari Dn̄ca v · poſt eph · ſer · iij

Turbatio t̄plex · dō iiij · aduē · ſer · iij
Vana et falſa ſūt t̄rena Dn̄ca iiij poſt oct · paſche · ſer · ij
Venit ihs ad q̄nq̄ gn̄a hoim In oct paſche · ſer · ij
Venīūt quidā ad xp̄m Dn̄ca vij · pꝰ oct · pen · ſer · i
Venire nolūt quidā ad nupcias ꝓpt̄ q̄nq̄ Dn̄ca xx · poſt oct · pen · ſer · i
Venti tēptacōnes ſunt q̄tuor · Dn̄ca xix · poſt oct · pen · ſer · i
Verba dei tria opanᷣ in nob Dn̄ca i poſt ephie · ſer · i
Verbū dei dᷣ ſemen ꝓpter mlta Dō in lx · ſer · ij
Verba dei hn̄t illuīnare et mūdare · dn̄ca iij · poſt oct · pen · ſer · i
Verbū dei tribꝰ ↄparᷣ · Dn̄ca xxi · pꝰ oct · pen · ſer · iij
Verbū dei ocioſum eſt mal Dn̄ca v xl · Ser · i
verbū dei tribus aſſilatᷣ · Dn̄ca q̄nta poſt oct · pen · ſer · i
Verba tua loquitᷣ xp̄s cuilibet fideli Dn̄ca xxiiij · poſt oct · pen · ſer · ij
Veritas odioſa eſt mal Dn̄ca v · in xl · Ser · i
Vermiū tria gn̄a ſunt in peccatore · dn̄ca xxiiij · poſt oct · pen · ſer · iij
Veſtes ſordidas abicē debemꝰ Dō · i aduentꝰ Ser · i
Veſtis t̄plex Dō i · aduē · Ser · ij
Veſtimētoꝝ tria ſunt gn̄a Dn̄ca iiij aduentꝰ Ser · iij
Veſtes aīe ſunt v̓tutes Dō palmaꝝ Sermone · i
Veſtimēta ſunt bona opa et exēpla Dn̄ca palmaꝝ · ſer · iij
Veſtes rephenſibiles ſūt q̄tuor mod̄ Dn̄ca i · poſt oct · pen · ſer · ij
Veſtis ouina triplex Dn̄ca viij · pꝰ oct · pen · ſer · i
Veſtis ſcōꝝ multiplex eſt · Dn̄ca xv poſt oct · pen · ſer · i
Veſtis nupcialis aīe eſt caritas · Dō xx · poſt oct · pen · ſer · iij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vexillum xp̄i triplicat̄ eſt depictū In
arcuaſione dn̄i Sermone i
Via triplex · dn̄ica iiii · aduent9 ſ · ii
Vias multas fecit xp̄s · dn̄ica iiij · p9
octaſ̄ paſche Ser · i
Via xp̄i tres hz dietas ſilr̄ et diaboli
dn̄ica iii · poſt octſ̄ pen · Ser · ii
Via dn̄i q̄druplicater p̄pat̄ · dn̄ica iiij
aduent9 · ſer · iij
Victores fuerunt romani p fidem et
exercitationem
Vicia feinea q̄ ſūt · dn̄ica iij · poſt oct
paſche · ſer · iij
Videre deū nō placidū maxia pena ē
Dn̄ica xxij · p9 oct · pen · ſer · iij
Viduaꝝ ſūt tria gn̄a · dn̄ica infra oct ·
natiuitatis Ser · i
Vidua vita eligēda eſt Dn̄ica ij · p9
ephie · ſer · iij
Viduas moleſtare ſgue pccm̄ · dn̄ica
xvi · poſt oct · pen · ſer · iij
Vidua ſilis eſt turturi · dn̄ica Ibidē
Vincē debem9 tria · dn̄ica i · aduēt9
ſermone p̄mo
Vinculū q̄druplex impedit hoiem in
cōfeſſione · dn̄ica xxij · poſt oct · pen ·
ſermone iij ·
Vindemiatores mali ſūt tres · dn̄ica
in lxx · ſer · ij
Vinea ſignat animā ſiue cōſcientiā
Dn̄ica in lxx · ſer · ij
Vinū aie eſt gaudiū cordis · Ibidem
Vir et vxor dn̄t ſibi tria · dō xx · poſt
oct · pen · ſer · ij
Virginitatis thezaurus ſeruand9 eſt
diligent̄ · dn̄ica infra oct · natitatis
ſermone p̄mo
Virginū dignitas qr angelis ſimilis
dn̄ica xviij · poſt oct · pen · ſer · i
Vtutes aie ſunt neceſſarie ad ſalutē
dn̄ica xxiij · poſt oct · pen · ſer · ij
Viſio ſcōꝝ triplex Dn̄ica v · p9 ephe
ſermone iij
Viſum ſuū homo libēter dirigit ad
q̄tuor · dn̄ica xij · poſt oct · pen · ſer · i
viſus cuſtodiendus eſt In hoc paſca
ſermone ij ·
viſio quā vidit diues dat qnq3 nobi
lia · dn̄ica i · poſt oct · pen · ſer · iij
viſio dei duplex · dn̄ica xiij poſt octſ̄
pen · ſer · i
viſio patrie acq̄rit̄ p tria Ibidem
viſitatoris officiū · dn̄ica xvi · poſt oct
pen · ſermone iij
vite ſigna ſūt ſenſus et mot9 In die
paſche · ſer · iij
vita ſit placida ex trib9 cauſis · dn̄ica
pen · ſer · ij
vita triplex · dn̄ica xiij · poſt oct · pen
ſermone i
vite ſigna ſunt duo · dō xiij · poſt oct
pen · ſer · iij
vita beata ſignat̄ p denariū · dn̄ica
in lxx · ſer · iij
vita celeſtis cauſabit̄ a trib9 Dō xx ·
poſt oct · pen · ſer · ij
vita noſtra eſt vapor · dn̄ica xxi · p9
oct · pen · ſer · i
viuus ſuſcitat mortuū et egꝝ In die
paſche · ſer · iij
vnctus fuit xp̄s a q̄tuor pſonis · dō v
q̄drageſ̄ · ſer · ij
vngentū triplex In die paſche · ſ · ij
vocant̄ operarij ad tria · dn̄ica in lxx
ſermone ij
vocat nos dn̄s noſter q̄tuor modis ·
dn̄ica ij · poſt oct · pen · ſer · i
vocati ſumus ad quinq3 · dn̄ica in lxx
ſermone iij
vocatoꝝ tres ſunt drē · dn̄ica ij · poſt
oct · pen · ſer · i
volatilia vocant̄ ſancti · dn̄ica xviij ·
poſt oct · pen · ſer · ii
vocati quidā ad nupcias nō veniunt
ꝓpter quinq3 · dn̄ica xx · poſt oct · pen
ſermone p̄mo
vocem q̄druplicē peccator nō audit ·
dn̄ica xii · poſt octaſ̄ pen · ſer · iii
vox pfecta eſt alta clara et ſuauis ·
dn̄ica iiii · aduent9 ſer · ii
vox vel ſonus triplex eſt in celo · Dō
xxv · poſt oct · pen · ſer · iii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vſurarius in qlibet hora peccat. Dñica xxi. poſt oct. pen. ſer. ij
Vtilitas ſūma in deo eſt Dñica xvij. poſt oct. pen. ſer. ij
Vue aīme ſunt fructus bonoꝝ operꝝ Dñica in lxx. ſer. ij
Vulnera peccatoꝝ qliter ſanant̄ In oct. paſche. ſer. iij
Vulnera dñi nri ihu xpi tria bō in ſe hñt Ibidem
Vulnera pccōꝝ ſunt qnꝫ recētia qnꝫ putrida Ibidem
Vxorē quis pt ducē qtuor de cauſis. Dñica ij. poſt ephie. ſer. ij
Vxor qlis ſit ducēda Dñica ij. pꝰ eph Sermone ſcdo
Vxor qliter ſit cognoſcenda et caſtiganda Ibidem
Vxor vitāda eſt qtuor tpibꝰ Dñica ij. poſt oct. pen. ſer. ij
Xpm ſuſcipe debemꝰ qtuor mod Dñica pma aduē. ſer. i
Xps eſt ꝓpinquus nr̄ Ibidem
Xps in ſe habuit tria cōmendabilia Dñica iij. aduē. ſer. i
Xps mrēꝫ ſuā multiplicit̄ honorauit Dñica infra oct. nati. ſer. ij
Xps dñs nr̄ aſſilātur cedro Dñica iiij poſt ephie. ſer. iij
Xps ad modū mellis hꝫ triplicē dulcedinē Dñica in qnquageſ. ſer. i
Xps dñs nr̄ hꝫ in ſe tria ꝯmēdabilia Dñica iiij. in qdrageſ. ſer. ij
Xps hꝫt ſe ad modū ſolis Dñica iij. poſt oct. paſche. ſer. i
Xps eſt nr̄ aduocatus Dñica v. poſt oct. paſce. ſer. i
Xps dicit̄ ſol medicus ⁊ iudex Dñica iij. poſt oct. pen. ſer. i
xps dñs nr̄ ſanat p tria Dñica xxiiij. poſt oct. pen. ſer. i
xps eſt dñs fr̄ et miniſter nr̄ Dñica ii poſt oct. pen. ſer. iij.
xps fuit ꝓpha et viſitator Dñica xvi poſt oct. pen. ſer. ij
xps loquit̄ aïe fideli tria vba Dñica xxv poſt oct. pen. ſer. ij
xps diligendus eſt ꝓpter tria. Dñica xviij. poſt oct. pen. ſer. ij
xps eſt miſericors ſapiens et potens Dñica xix. poſt oct. pen. ſer. ij
xps verus ſol gnat auꝝ grē Dñica xxij. poſt oct. pen. ſer. iij
xps eſt pr̄ nr̄ amicus et mgr̄ Dñica xxiiij poſt oct. pen. ſer. i
xpō appropinqre debeꝰ ꝓpt̄ infinita bona Dñica iij. poſt oct. pen. ſer. ij
Ydolatrie cultus vñ ortū habuit. Dñica iij. xl. ſer. iij
Ydropicus habꝫ tres miſerias Dñica xvij. poſt oct. pen. ſer. i
Ymago dei ē xps Dñica v. poſt oct. paſche. ſer. iij
Ymago dei eſt hō tribꝰ mod Ibidem
Ypocrite piculoſi ſunt in eccleſia dei Dñica viij. poſt oct. pen. ſer. i
Ypocriſis fit multipliciter Dñica xxiij poſt oct. pen. ſer. i
Zelus triplex Dñica ij. pꝰ eph. ſ. i
Zizania triplicē hꝫ virtutē Dñica v. poſt ephie. ſer. i
Zizania naſcit̄ ex tribꝰ Dñica v. pꝰ ephie. ſer. ij.

Deo gracias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

borago [illegible] [illegible] et [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sermones aurei et pulcherrimi
vatns ſcp̄turaꝝ doctrinis referti de
tempore p totuz annū editi a ſolem
niſſimo theologie doctore magiſtro
Jacobo de voragine ordis p̄dicatoꝝ
quondā epiſcopo Januenſi feliciter
incipiunt .

Incipit prologus in ſermones
de tempore Jacobi de voragine .

HVmane labilis vite
decurſus ſalubri eru
dicōne nos āmonet
rebus non incūbere
perituris ſ; ea operari
ſemp i terris quoꝝ
fruct⁹ pſeueret i ce
lis dicente dn̄o Operamini non cibū q̄
perit ſ; qui manet in vitam eternā.
Importuna igit̄ fratrū inſtancia.nō
improba temeritatis audacia me in
duxit vt de euāgelijs dn̄icalib⁹ que
legunt̄ p anni circulū aliquaz facere
cōpilationē ſermonū Et q̄uis vires
meas iudicij libra diſcuciēs inueniā
me ſciencie tenuis et ingenij tardio
ris .ſpero tn̄ q̄ impfectū meū ꝛ ſup
plebit diuina bōitas et coadiuuabit
fraterna caritas et excuſabit ſinceā
q̄m gero voluntas .De quolibet aūt
euangelio dn̄icali tres ſermones cō
poſui ad honorem indiuidue trinita
tis et glorioſe v̄ginis mr̄is dei et bti
dominici pr̄is nr̄i.Quia vero in p̄ma
dn̄ica aduētus nō eſt idē euangeliū
apud omnes .ſ; diuerſimode dicit̄ a
diuerſis .ideo in p̄mo ſermone ipſi⁹
dn̄ice ꝓphericā aſſumpſi auctoritatē.
p quā inducimur vt xp̄o aduenienti
et cordis p̄paremus hoſpiciū.et ſibi
occurram⁹ p obſequia grāꝝ Et qm̄
ordinē p̄dicatoꝝ dei ſum miſeracōe
ꝓfeſſus ideo ad bti dn̄ici poſtulāda
ſuffragia deuotus aſſurgo.vt ipſe a
pud dei miſericordiā exorare dignet̄

quatenus p̄ns opuſculū et ad laudē
ſuam dirigat et ad legenciū vtilita
tem cōuertat et michi ad meritum
puenire concedat .

Explicit prologus .

Incipit ſermo primus de aduentu
dominica prima .

REparare in occur
ſum dei tui iſrahel .
Amos .iiij.Quādo
rex vel aliquis prin
ceps maxime digni
tatis ad ciuitatē ali
quā eſt venturus diuerſi nūcij
p̄mittūt̄ ipſi⁹ regis nūciantes
aduētum vt ad ipm reuerētēr
ſuſcipiendū oīs ſe p̄parent et
diſponant.Rex iſte magn⁹ eſt dn̄s
noſter ihūs xp̄s qui iſto tpe eſt ven
turus in carnē ſcd̄m eccleſie repn̄ta
tionē.et ideo debemus nos p̄parare
et reuerētēr ſibi occurrē iuxta v̄bū
p̄miſſum quo dr̄ p̄pare in occurſum
dei tui iſrahel.ideo ſcā mater eccl'ia
hodie in miſſa tres ſolemnes nūcios
et legatos mittit q̄ iſti⁹ regis aduen
tū nob̄ annūcient et ad ipſi⁹ ſuſcep
tionē ſollicite nos inuitent videlicet
ſanctū Paulū apl'm Zachariā ꝓphe
tā et Matheū euangeliſtā.Paulus
namq; in epl'a ſua legacōnem facit
oſtendens q̄les debent eſſe illi q̄ iſtū
regē dn̄t ſuſcipe annunciāns et ꝓpo
nens q̄ tria eos facē oz . Primo em̄
debent nō dormire ſ; vigilare cū dr̄
Roȯs .xiij.Hora eſt iam nos de ſōno
ſurgere Nox p̄ceſſit dies autē appro
p̄inq̄bit . Olim quidē fere omnes in
peccatis dormiebāt et a bono opere
torpebāt.Nec mirū q̄ in nocte erāt
In nocte quidē tria ſūt que dormire
faciūt et ſomnū inducūt ſcz obſcuri
tas ,frigiditas et humiditas . Nox

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

q̄dem naturalit̄ eſt obſcura. frigida
et humida. Obſcuritas q̄dē ſompnū
īducit vn̄ hoīes dormire volētes loca
obſcura q̄rūt Frigiditas etiā ſomnū
īducit. vn̄ ī hieme ⁊ frigida cōplex
ione ſomnus ꝓfundus laudabilis eſt
in ↄtraria vero ſuſpectus. Humidi
tas etiaꝫ cauſat ſomnū. Nam ſm̄ phi
loſophum vapor humidus a cibis re
ſolut⁹ dum ad cerebrū aſcendit ſom
num inducit Hinc ē q̄ pueri magis
dormiūt q̄ ſenes quia plus abūdant
in humiditate Nō fuit ergo miruꝫ ſi
ātiqui dormiebāt q̄ erant ī obſcuri
tate ignorantie ī frigiditate dilecti
onis diuine ⁊ humiditate carnalis
cōcupiſcentie Diabolus q̄deꝫ ī his tri
bus locis dormit. ſ. in loco obſcuro
frigido et humido et ideo ſecuꝫ dor
mire ceteros faciebat Job. xl. ſb vm
bra dormit. Ecce obſcuritas ignorā
tie. In ſecreto calami. ecce frigidi
tas dilectōis diuine. In locis humē
tib⁹ ecce humiditas carnalis cōcupiſ
centie Sed iſta nox iā preceſſit et di
es appinquauit. et ideo iam non eſt
dormiēdum ſed vigilādum. Adueīt
eīn vera lux que obſcuritatē ignorā
tie expulit et ſplēdorem ſapiētie ad
duxit Yſa. ix. popul⁹ q̄ ambu. in te
nebris. vidit lu. mag. Adueīt ver⁹
ignis qui frigiditateꝫ fugauit. et to
tum mūdum in dei amore incendit.
Luc. xij. Ignē veni mittere in t̄ram
et quid volo niſi vt ardeat. Adueīt
verus ſol qui omnē nebulaꝫ carnal̄
cōcupiſcētie ī anima exſiccauit ⁊ ab
omni humore ipſi⁹ ↄcupiſcentie car
nalis aīam areſecit Ecc. xliij. Aperti
ſūt theſauri ſapiētie. ſ. ſolares radij
et auolauerūt nebule ſicut aues Se
cundo ap̄ls anunciat q̄ debem⁹ veſ
tes ſordidas abicere ⁊ pulcras īdue
re. oſtedēs q̄ debemus abicere tria
gn̄a veſtiuꝫ ſordidaꝝ. ſ. veſtē nigrā
q̄ dicit abiciam⁹ opera tenebrarū.

veſteꝫ immūdā cuꝫ ſubdit. non in cō
meſſationib⁹ et ebrietatib⁹ non in
cubilibus ⁊ impudicicijs Et veſtē la
ceratā cum ſbdit. non in ↄtentione
et emulacōe Veſtē nigraꝫ facit aua
ricia. auarus eīn nigredinē cōtrahit
corpaleꝫ ex eo q̄ ſollicitudine vrit̄.
et ſpūalem q̄ cuꝫ pecunia ſit lutum
inde anima īquinat̄. ⁊ quia ſic ſunt
denigrati ⁊ fedati a deo minime cog
noſcūtur Treñ. iiij. denigrata eſt ſu
p carbones facies eoꝝ ⁊ nō ſunt cog
niti ī plateis Veſtē immūdam facit
luxuria que eſt penit⁹ odiēda. vn̄ iu
das ī canonica ſua Odiētes eā que ē
carnalis maculatā tunicaꝫ. Veſteꝫ
laceratā facit ſupbia. Vn̄ dicit̄ pro.
xiij. Inter ſupbos ſemp iurgia ſunt.
Abiectis ſordidis vicioꝝ veſtib⁹ mo
net ap̄ls vt induamur veſtes v̄tutū
et bonoꝝ operū. quas q̄dem v̄tutes
vocat indumēta arma et luc̄e dic̄es
induami arma lucis. Dicūt̄ auteꝫ in
dumēta q̄ peccata operiūt. .i. pe. iiij.
Caritas opit multitudinē peccato
rū. Dicunt̄ arma q̄ animā ab inſidi
is demonū cuſtodiūt. vn̄ dī de ec̄la.
Ecc. xxix Super ſcutuꝫ et ſup lanceaꝫ
aduerſus īmicū tuuꝫ pugnabit Dicū
tur lux quia lucīduꝫ et ornatum faci
unt. vn̄ de anima virtutibus ornata
Ps̄ Aſtitit r̄gina a dextris tuis Ter
cio ap̄ls ānunciat q̄ criſti vexillū de
beamus aſſumere dic̄es. Induimi
ni dn̄m ieſū xp̄m Iſtd vexillū ē xp̄s in
cruce affix⁹ c⁹ meōriā ī cordib⁹ debe
m⁹ r̄tinē. haſta iſti⁹ vexilli ē lignum
crucis Velū ē cāo xp̄i cruci affixa. q̄
t̄plici colore fuit depicta. ſ. albo rube
o ⁊ nigro Cāo eīn xp̄i ⁊ fuit albiſſima
p inocētie puritatē. ⁊ fuit rubea per
ſāguis aſperſionē. ⁊ fuit nig̃ p mor
tis liuorē. vn̄ ſi ipſa caro poſſꝫ loq̄ di
cē poſſꝫ Can̄. i. Nig̃ ſu ꝓpt̄ liuoreꝫ. ſꝫ
formoſa ꝓpt̄ inocētie d̄corē. ſicut pel
les ſalomonis ꝓpt̄ ſāguis aſpſionem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jlle pelles erant pelles arietū rubri
cate Poſtq̄ eccleſia miſit apl̄m qui
annūciat q̄les dn̄t eſſe illi q̄ iſtū regē
dn̄t ſuſcipe. Mittit ſcd̄m nunciū ſcʒ
ʒachariā ꝓphā q̄ nob̄ annūciat q̄re
et ꝓpter q̄d iſtū regē debeamꝰ ſuſci
pere dicēs Dicite filie ſion. Ecce rex
tuꝰ venit tibi manſuetus. Circa hoc
ſciendū ꝙ libent̄ ſuſcipiꝰ q̄tuor gn̄a
ꝑſonaꝝ ſcʒ dn̄os. ꝓpinquos. bn̄ficos
et amicos. Libent̄ igit̄ xp̄m ſuſcipe
debemꝰ q̄ꝛ ipſe eſt dn̄s et rex noſter
q̄d notat̄ cum dr̄ ecce rex. de hoc ipſe
ſibi ꝑhibet teſtimoniū dicēs Jo. xiij
Vos vocatis me magiſter et dn̄e et
bn̄dicitis: ſum etenī. Eiuſdē. xviij.
Tu dicis q̄ꝛ rex ſū ego. Nec ſunt iſta
v̄ba ſupbie iactancie vel elacōis ſꝫ
ſalutifere inſtructionis. Deꝰ enī ſup
bire nō p̄t. Supbire enī ē ſup alios
ire. Homo igit̄ ſupbire p̄t. q̄ꝛ ſup ſe
alios hʒ Eccl̄s v. excelſo excelſior eſt
alius ⁊c̄. Silr̄ et angelꝰ ſupbiuit
q̄ꝛ ſup ſe deū hūit. Deus aūt ſupbire
nō p̄t q̄ꝛ ſup oēs eſt. Scd̄o eſt ꝓpin
quus et frater noſter cū dr̄ tuꝰ .i. de
tua ſtirpe ꝓgenitus Geneſ. xxxvij.
Frater enī et caro nr̄a eſt. Bernꝰ
Puta q̄ꝛ iam me deſpicē nō poterit
os ex oſſibus meis et caro de carne
mea. Huāna igit̄ natura in magna
puritate et reuerēcia eſt habēda tū
q̄ꝛ ad dei imaginē eſt facta. tū q̄ꝛ na
ture angelice coequata. tū q̄ꝛ a filio
dei aſſumpta. Tercio eſt bn̄ficus nr̄
cū dr̄ venit tibi .i. ad vtilitatē tuam
Homo quidē amiſerat faciē dei. Ha
bitacōnē celi et tenebat̄ in carcere
limbi Sed dr̄ Job xxxiij. Si fuerit ꝓ
eo angelꝰ loquēs .i. xp̄s q̄ dr̄ magni
cōſilij angelus depcabit̄ dn̄m et pla
cabit̄ ei fiet et videbit faciē eius in
iubilo Ecce q̄ꝛ acq̄ſiuit hoī faciē dei.
liberauit animā ſuam vt nō ꝑgeret
i interitū. Ecce q̄ꝛ eripuit eū a carcē
inferni. Sed viuens lucem videret.

Ecce q̄ꝛ ſibi acquiſiuit lucidum locū
celi. Quarto eſt amicus noſter cum
dicit̄ manſuetus ipſe enī inter nos ſi
cut amicus int̄ amicos manſuete et
humiliter ꝯuerſatus fuit Math. xi.
Diſcite a me q̄ꝛ mitis ſum ⁊ humilis
corde. qui enī olim erat leo ſeuerus
modo factus eſt agnus manſuetꝰ.
Legit̄ ꝙ rinoceros nulla violēcia ca
pi p̄t ſed in ſinu virginis requieſcit
et totaliter manſueſcit et ſic deꝰ leo
fortiſſimꝰ in ſinu v̄ginis requieſcēs
factus eſt agnus. Poſtq̄ apoſtolus
nūciauit quales dn̄t eſſe illi a quibꝰ
rex iſte eſt ſuſcipiendus. Et poſtq̄
ꝓpheta ſubiunxit quare et ꝓpter q̄d
ſit ſuſcipiendꝰ mittit eccleſia terciū
nunciū ſcʒ euangeliſtam matheum.
qui annūciat qualiter ſit ſuſcipiēdꝰ
et hoc exemplo turbaꝝ. Primo igit̄
ſuſcipiēdus eſt cū opibus caritatis.
q̄d notat̄ ꝑ hoc ꝙ hec veſtimēta ſua
ꝓſternebant in via. Veſtimēta aīe
ſpūalia ſunt bona opera Apoc. xvi.
Beatꝰ qui vigilat et cuſtodit veſti
menta ſua ne nudus ambulet. Jſta
veſtimenta in via proſternimus qn̄
bona noſtra paupibus et viatoribꝰ
peregrinis cōmunicamus Eccl̄s. xi.
Mitte panem tuū ſup tranſeuntes
aquas et poſt mlt̄a tēpora inuenies
illum. Panem noſtrū ſup tranſeun
tes aquas mittimꝰ. qn̄ paupibus pe
grinātibꝰ elemoſinas noſtras damꝰ
Dicit̄ ꝙ ſerpens in veſtitum inſilit et
nudum fugit. q̄ꝛ diabolus eſt in illis
diuicijs que nunq̄ paupibꝰ cōmuni
cant̄. ab illis aūt fugit que paupibꝰ
diſtribuūt̄. Scd̄o cū puritate et mū
dicia cordis. q̄d notat̄ ꝑ hoc ꝙ ſibi
obuiauerūt cū ramis oliuaꝝ. Sunt
quidā tanq̄ lignum putridū. quoꝝ
cōſciencia immundiciaꝝ oīm eſt ſen
tina Johelis. i. Cōputruerūt iumen
ta in ſtercore ſuo. Quidā tanq̄ lig
num aridum. quoꝝ cōſciencia omni

humore deuocõis eſt vacua. Pš. A
ruit tanq̄ teſta virt⁹ mea. q̄dam tā
q̄ lignū viride inſtar oliue. quorum
ꝯſciētia virore vtutū omniū eſt ame
na Pro. xi. Juſti quaſi virens foliuȝ
germinabūt Tercõ cū triūphali vic
toria. qđ ſignificatur p hoc ꝙ cuȝ ra
mis palmaꝝ ſibi obuiauerūt Jlli au
tē recte palmarū ramos portare poſ
ſūt qui vincūt diabolū eius ſuggeſti
omb⁹ reſiſtēdo Jac. iiij. Reſiſtite di
abolo et fugiet a vobis. Qui vincūt
mūduȝ fidem cū opibus obſeruando
.i. io. v. Hec eſt victoria que vincit
mūdum fides noſtra Qui vincūt cor
p⁹ ꝓpriū ipm caſtigādo .i. corin. ix.
caſtigo corpus meū ⁊c̄ Quarto cum
laude diuina notat̄ per hoc ꝙ criſtuȝ
laudabant dicētes. Oſanna filio da
uid ⁊c̄. Jſta laudatio debet fieri ore
corde ⁊ ope De laude cordis Eph. v.
Cantantes ⁊ pſallentes in cordibus
veſtris dño Laudacõ autem oris nõ
valet ſine laude cordis Pſa. xxix. Ap
propiquat ꝑpl's iſte labiis ſuis cor au
tē eoꝝ lõge eſt a me Nec vtraq̄ʒ va
let ſine tercia .i. ſine laude opis Mat
th. vij. Nõ omnis qui dicit mihi do
mine dñe quo ad laudē cordis ⁊ oris
intrabit in regnuȝ celorū ſed qui fa
cit voluntatem patris mei q̄ in celis
ē quo ad laudeȝ operis ipſe intrabit
in regnū celoꝝ

Sermo ſecundus.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetus ſedēs ſuper aſinam ⁊
pullū filiū ſubiugalis Mat.
xxi. Si aliquē pricipem ad nos ventu
ruȝ ſuſcepturi ſum⁹. ipm proptꝰ qui
q̄ʒ libēter ⁊ reuerēt̄ ſuſcipere debe⁹
Primo ꝓpt̄ ſtatū q̄n .ſ. eſſet perſona
ſblimis. Scđo propt̄ affectuȝ q̄n. ſ.
eſſet noſter ꝓpiquus vel affinis Ter
cõ propter bñficiū q̄n .ſ. veniret vt
nõ raperet nrā ſ̄ tribuēt ſua. Quar

propter officium quando ſciremus
ꝙ nõ habȝ officiū ſeuere iuſticie ſed
pie miſericordie Quinto ꝓpter comi
tatuȝ quādo ſciremus ꝙ nõ ducit ſe
cū exercitum grādeȝ vel crudeleȝ ſed
mitem et clemētem. Jſtis quinq̄ʒ de
cauſis regem noſtrū dominū ieſum
criſtū in carnē ſecūdum eccleſie rep̄
ſentationem tpe iſto venturum reue
rēter ſuſcipere nos oportet. Primo
propter ſtatum quia iſte rex eſt val
de excellēs ⁊ ſublimis qđ notatur cū
dicitur. ecce rex. Apoc. xix. habens
in veſtimento ⁊ in femore ſuo ſcrip
tū rex regum. ⁊ dominus dominan
tiū Multi tamē negant ipſuȝ. ioh.
xx. Nos non habemus regem niſi ce
ſarē Criſt⁹ dr̄ criſmate vnct⁹. Ceſar
dr̄ a cedēdo. tales igit̄ reſpuūt regē
vngētem ⁊ eligūt ſibi diabolū cedē
tem Jſte rex triplex habȝ regnuȝ de
quo dicit̄ Phil. ij. Jn nomine ieſu õ
ne ge. flect. celeſ. terreſtri. ⁊ infer.
Habet etiā tres differentias milituȝ
quoꝝ quidaȝ ſunt decertātes. iſtos
poīt ī rēgno t̄reſtri. de quorū numero
erat qui dicebat epheſi. vi. Nõ eſt
nobis colluctacio aduerſus carnem
et ſanguinē ſed aduerſus prin. ⁊ po
teſt. ⁊c̄. Alij ſūt milites triūphātes
Jſtos ponit in regno celeſti quibus
poſt victoriam dat coronam ij. thi.
v Non coronabitur niſi qui legit. cer
ta Alij ſunt ſuccubētes et terga ver
tentes. Jſtos collocat in carcere in
fernali Pſa. xxiiij. Cõgregabuntur ī
cõgregatione vnius faſcis in lacum
et claudētur ibi in carcere Secundo
debemus ipſuȝ libenter ſuſcipere ꝓ
ter affectum quia ipſe eſt frater noſ
ter et propinqu⁹ noſter qđ notatur
cum dicitur tuus idē de tua origine
procreatus Noluit enī criſtus paren
telam cõtrahere cū natura āgelica.
ſ̄ humana Heb. ij. Nuſq̄ ei āgelos
appħēdit ſ̄ ſemē abrahe apprehēdit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ex quo videt̄ ꝙ int̄ deū et hoīez eſt maioꝛ fratꝛnitas ꝙ̄ int̄ deū et āgelū maioꝛ affinitas · maioꝛ conſanguini tas et maioꝛ cognacōnis firmitas · Fraternitas quidē que tm̄ cauſat̄ ex altero parentū firma eſt: ſed que ex vtroq̨ cauſat̄ firmiſſima · Angelus eſt frat̄ xp̄i tm̄ ex pte pr̄is etē q̄ eſt pater eciā xp̄i ſed ꝑ eternā gn̄acōez et angeloꝝ ſ3 ꝑ creacōez Homo v̄o eſt xp̄i frat̄ · et ex pte patris etē q̄ eſt xp̄i pater ꝑ eternā gn̄ationez · et hoīs ꝑ creacōez · et ex pte matris q2 v̄go beata fuit mr̄ xp̄i et nr̄a · Vnde xp̄s nuſꝙ̄ vocat angelos frēs ſuos ſ3 hoīes dn̄te · ps̄ · Narrabo nomē tuū fr̄ibus meis · Legit̄ Geñ · xliij · ꝙ io ſeph in ſuo diuiſio maioꝛē ptē dedit beniamin q̄ frat̄ ſuus erat ex vtroq̨ pnte ꝙ̄ ceteris q̄ tm̄ frēs erāt altero pnte · q2 xp̄s dupliceʒ refectionē hoī dabit ſcʒ in ſua diuītate ⁊ in ſua hu manitate · āgelos aūt tm̄ in ſua diuī tate r̄ficit · Sc̄do eſt maioꝛ affinitas Magna quidē affītas ꝯtrahit̄ qn̄ q̄s filiā ſuā alicui dat vel accipit Sʒ ma ioꝛ qn̄ vtroq̨ mō eſt · Deus filiā ſuā .i. imaginē ſuaʒ et ſilitudinē angelo dedit qn̄ ipm ad imagiēz ſuā creauit Hoī v̄o imaginē ſuā dedit · et inſup ſoroꝛē nr̄āʒ .i. huāʒ nāʒ filio ſuo acce pit · Jē · ij · Recoꝛdatus ſum tui miſe rans adoleſcenciā tuā et caritatē de ſpōſacōnis tue Eiuſdeʒ xxxi · In cari tate ꝑpetua dilexi te · ido attraxi te miſerans Vnde dr̄ in ꝓſa · Maritari noluit verbū dei alti⁹ · nubere nō po tuit caro glorioſius Tercio ē maioꝛ cōſangn̄itas Magna quidē cōſang nitas eſt qn̄ q̄s alteri attinet ex vna linea cōſangn̄itatis · maxima v̄o qn̄ ex duab⁹ Qn̄ deus angelū ad imagi nem ſuaʒ creauit tunc quodāmodo de ſua ꝓgenie eum fecit Hominē v̄o de ſuo genē fecit · iuxta illud Actuū xvij · Ipſius eñ genus ſum⁹ Genus

ergo cū ſim⁹ dei ⁊c̄ · et inſup de nr̄ō gn̄e fecit ſe Rō̄s · i · Qui fact⁹ eſt ei ex ſemine dauid ſcd̄m carneʒ · Tercio eſt maioꝛ cognacōnis firmitas Cum eñ triplex ſit cognatio ſcʒ legal̄ que eſt ꝑ adoptioneʒ · Sp̄ualis que eſt ꝑ baptiſmi regn̄ationem · Carnal̄ que eſt ꝑ carnis ꝓpagacōneʒ · Angelus attinet xp̄o cognacōne legali · q2 d̄s eos in filios adoptauit · Homo vero attinet xp̄o cognacōne legali q2 de⁹ eos in filios ſibi adoptauit Ephe · i · Predeſtiāuit nos in adopcōez filioꝝ ꝑ ihm xp̄m Et ſp̄uali · q2 eos ī baptiſ mo ī filios regn̄auit Joh · iij · Niſi q̄s renat⁹ fuerit denuo ⁊c̄ · Ex carnali · q2 xp̄s ex ꝓgenie hoīs naſci voluit et carnē et ſanguineʒ accepit Heb · ij · Quia igit̄ pueri ꝯicauerūt carni et ſanguini et ipſe ſilr̄ pticipauit eiſdeʒ Tercō dēm⁹ ipm ſuſcipe ꝓpt̄ bn̄ficiū qd̄ not̄ cū dr̄ venit ⁊ .i. ad vtilitatē t · Nō eñ venit vt auferret nr̄a ſ3 vt da ret ſua Omia eñ que habuit nobis dedit ſciʒ regnū ſuū in poſſeſſionem Math · xxv · poſſidete paratū vobis regnū a ꝯſti · m · Coꝛpus ſuū in refec tionē Jo · vi · Caro mea vere eſt cib⁹ Sanguinē ſuū in ablucōez Apoca · i · Lauit nos a peccatis nr̄is in ſāguine ſuo Animā ſuā in redēptionē Jo · x · Animā meā pono ꝓ ouib⁹ meis · Et diuinitatē ſuā in fruicōez Jo · xviij · Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolū verū deū et quē mi · ihm xp̄m Quarto debem⁹ ipm libēter ſuſcipe ꝓpter officiū q2 nō hēt officiū ſeuere iuſticie ſ3 pie mīe qd̄ notat̄ cū dicit̄ Manſuetus · Circa qd̄ ſciendum ꝙ quedā māſuetudo eſt a natura · Vn̄ dicit ph̄us · ꝙ hō eſt aīāl māſuetum a natura Quedā a grā que ē quedā v̄tus infuſa Prouer · iij · Manſuetis aūt dabit grāʒ · Quedā ab humana induſtria ſiue in longa experiencia ſi cut aīalia domeſtica dici⁹ māſueta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

.i. manu aſſueta Xp̄s igiť dicať man
ſuetus a natura diuina qꝛ deus nāliť
eſt manſuetus et pius .ps̄. Tu autē
dñe ſuauis ⁊ mitis et a natuā huāna
qꝛ de manſueto prē ſcꝫ dauid nat⁹ ē
ps̄. Memēto dñe dauid et oīs mā.
eius. Scd̄o fuit māſuetus a gracia.
ſpūs em̄ ſcūs adeo eum vnxit ꝙ mā
ſuetum eum totaliter fecit Yſa. lxi.
Spūs dm̄ ſuper me eo ꝙ vnxerit me
ad annūciandū ⁊c̄. Tercio factus ē
manſuetus a magna expiencia qꝛ lō
go tpe nrās īfirmitates ē exptus et
ideo factus eſt valde manſuetus Et
ſicut auis domeſtica ſtatī currit ad
oſtēſionē carnis et ouis domeſtica
ad oſtenſionē rami virētis Sic xp̄us
adeo eſt domeſticatus ꝙ ſtatim ad
qd̄libet deſideriū cordis nrī occurrit
iō monemur Sophonie. ij. Querite
iuſtū querite manſuetū. Quinto de
bem⁹ ip̄m libenter ſuſcipe ꝓpter co
mitatū. qꝛ ducit comitatū ſecum hu
milem qd̄ notať cū dicať. ſedens ſup
aſinā et pullū. Ihero⁹. p aſinā ſigni
ficatur ſinagoga iudeoꝝ que iugum
legis trahit. p pullū eccleſia genciū
que tanꝙ filia ſinagoge fuit genita
Xp̄us igiť ſup aſinā et pullum ſedit
qꝛ vtrūqꝫ ꝑplm̄ ſibi cōiunxit. vterqꝫ
tn̄ ligatus erat funib⁹ peccatoꝝ. qꝛ
ſicut dr̄ Rōs. iij. Non em̄ eſt diſtinc
tio. oēs em̄ peccauerūt Iſte funis ſepe
conficiť ex multis filis Nam mala co
gitacio parit delectacōnē. Delecta
cio cōſenſum. Conſenſus opacōnem
Operatio cōſuetudinem Cōſuetudo
cordis duriciā. Duricia neceſſitatem
Neceſſitas deſperacōem. deſperatio
mortē eternā. Sꝫ dixit dñs diſcipul
ſuis, ſoluite et adducite michi. Pec
cator em̄ ſoluiť a deo per infuſionē
grē preueniētis .ps̄. Dñs ſoluit cōpe
ditos. et a ſeipſo merito ɔtricōnis
Yſa. lviij. Solue faſciculos deprimē
tes et a miſtris dei ptāte iuriſdcōis

Mathei. xvi. qd̄cumqꝫ ſolueris ſup
terrā erit ſolutū ⁊ in celis.

Sermo terci⁹ de dñica eadem.

Benedictus qui venit in noīe
dm̄ Iſte turbe vidētes mag
nalia et crebra miracula que
xp̄s faciebat. et maxime audiētes ꝙ
lazarū q̄triduanū ſuſcitauerat put
habeť Ioh. xij. ſibi obuiā ꝓceſſerūt
et ip̄m cū ramis et frondib⁹ dignis
laudib⁹ extulerūt. dicētes Bñdcūs
qui venit in noīe dm̄. In q̄bus v̄bis
tria ponūť. Primo em̄ poniť ipſaꝝ
turbaꝝ digna laudacio cū dr̄. bñdic
tus. Scd̄o ipſi⁹ laudacōnis racio cū
ſubdiť Qui venit. Tercio ipſi⁹ rōis
explanacio cū cōcludiť In noīe dm̄.
Laus autē iſta fuit digna ex pte lau
dantis. laudati. rei laudāde ⁊ modi
laudandi Ex pte quidē laudātis tūc
laus eſt digna qn̄ ille qui laudat di
gnus eſt laudare. qꝛ ſicut dr̄ Eccl.
xv. Nō eſt ſpecōſa laus in ore pecca
toris Tūc aūt eſt indigna qn̄ nō eſt
a deo miſſus .ps̄. Peccatori autem
dixit de⁹ Quare tu enarras ⁊c̄. Iſti
aūt erāt digni laudare ex eo ꝙ xp̄m
imitabanť fide et deuocōe. Vn̄ dicať
Math. xxi. videntes pueros claman
tes Oſanna ⁊c̄. Iſti em̄ dicebanť pu
eri nō tn̄ ꝓpter etatē ſ maxime ꝓpť
innocenciā et puritatem. Scd̄o fuit
digna ex parte laudati. Tūc em̄ eſt
digna ex pte laudati qn̄ ille q̄ lauda
tur ē dign⁹ laudari. vn̄ dr̄ de indig
nis laude .ps̄. Laudať peccator in de
ſiderijs aīe ſue Xp̄s aūt nō tm̄ laude
noſtra eſt dign⁹ ſ eciā omnē laudē
excedit angelicā et humanā Eccl.
xliij. Bn̄dicentes deū exaltate eum
quoniā potēs ē maior eſt em̄ omni
laude. Tercio fuit digna ex pte rei
laudande Tunc em̄ ex pte rei laudā
de laus eſt digna qn̄ quis laudať de
re digna. vn̄ dr̄ de hijs qui de malis
laudabanť Yſa. iij. Popule meus q̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

beatū te dicūt ipſi decipiunt te. Iſti
aūt xp̄m laudabant de re que omni
laude digna erat ſciꝫ ꝙ in noīe dn̄i
venerat. Quarto fuit digna ex p̄te
modi laudādi qꝛ fiebat ab illis qui
p̄ibāt ⁊ qui ſequebant̄ et eciā qui
comitabant̄. Illi quidē qui preceſſe
rūt ſcꝫ patriarche et ꝓphete eum cū
magno deſiderio expectabāt Bern̄.
ſup Cañ. Deſideriū patrū ſuſpiraciū
xp̄i in carnē aduentū frequētiſſime
cogitans cōpungor et confundor in
memetip̄o et nunc vix cōtineo lacri
mas ita pudet torporis tēporiſq̄ mi
ſerabilium temporꝝ horꝝ. Cui namq̄
noſtrū tm̄ ingeāt gaudiū gr̄e huiꝰ
exhibicio quantū accēderat veteres
deſiderata ꝓmiſſio. Cōcomitātes .i.
apl̄i eius v̄bis auidiſſime paſcebant̄
miracula ām̄irabant̄ et exempla imi
tabant̄. Nos aūt qui ſeq̄mur debeꝰ
ip̄m ſemp hr̄e in ore p grāꝝ actionē
ps̄. Semp laus eiꝰ in ore meo et in
corpe p mortificacōez .i. Coꝝ. vi.
Empti em̄ eſtis precio magno Et in
corde p meditacōnem. Deutro. vi.
Meditaberis ſedēs in domo tua ⁊c̄
et in opere p imitationem. qꝛ ſcd̄m
Augꝰ. Sūma xp̄iane religionis eſt
hūc imitari quē colimꝰ. ¶ Scd̄o po
nit̄ huiꝰ laudationis racio cū dicitur
Qui venit. Ideo em̄ eū laudabāt qꝛ
in mundū venerat et noſtrā redēpti
onez ꝓcurabat. Ex quo igit̄ ad nos
venit per carnis ſuſcepcōnem ſcd̄m
eccleſie rep̄ntationez debemꝰ nos or
nare et ſibi reuerent̄ occurrere aſſu
mēdo veſtes albas. deauratas ſiue
rubeas et varias. Veſtis alba ē ip̄a
puritas. de q̄ dr̄ Apoca. iij. veſtimē
tis albis induaris vt nō appareat cō
fuſio nuditatis tue Veſtis deaurata
eſt ip̄a caritas. ſicut em̄ aurū nō p̄t
putreſcere ſic et caritas nō p̄t deficē
.i. Coꝝ. xiij. Caritas nunq̄ excidit.
Eſt et caritas veſtis rubea qꝛ facit a
nimā rubentē .i. igne amoris feruen
tem. veſtis varia eſt virtutū diuerſi
tas. De hac triplici veſte dr̄ in ps̄.
Aſtitit regina ⁊c̄ Beata eſt igit̄ illa
aīa que xp̄o aduenīēti occurrit cum
veſte alba puritatis. cum veſte deau
rata ſiue rubea caritatis et cū veſte
varia multiplicis v̄tutis. De tali aīa
dr̄ Prouerb. vlt̄. Stragulatā veſtē
fecit ſibi. ecce veſtis varia virtutuꝫ
Nā ſcd̄m Iſido. Stragulata veſtis
ē veſtis diſcolor ſic dcā eo ꝙ in ſtra
tu vel amictu ſit apta. Biſſus. ecce
veſtis alba puritatis. et purpura in
dumentū eius. ecce veſtis rubea ca
ritatis Ve aūt illi et iterꝝ ve qui ſibi
ecōtrario occurrēt cum veſte nigra
ſanguinolenta et ſordida. Quis hō
eſt q̄ ferre poſſet ſi ſibi de vltramari
nis p̄tibus venienti vxor occurreret
hn̄s veſtes nigras ſanguinolētas et
ſordidas. Nōne eam calcibus tunde
ret. et tamq̄ inſanā et adulterā re
pudiaret? Illa em̄ aīa hꝫ veſtē nigrā
que nō habet candorē puritatis ſed
nigredinē peccati mortalis Non eſt
eni olla taꝫ nigra q̄ aīma in peccato
mortali poſita. Nau. ii. Facies oīm
ſicut nigredo olle Ideo tales aīe qn̄
de hac vita exeunt nec a deo nec ab
angelis cognoſcunt̄ ſꝫ tamq̄ ignote
abiciunt̄. Treñ. iiij. denigrata ē ſup
carbones facies eoꝝ nec ſūt cogniti
in plateis ſcꝫ iheruſalē celeſtis. Illa
hꝫ veſtem ſanguinolentā que nō hꝫ
veſtē aureā ſiue rubeā caritatis ſed
hꝫ cor ſanguinolentū p odiū p̄uerſe
volūtatis Tales cum ſua veſte igne
infernali cōburent̄. Yſa. ix. veſtimē
tum mixtū ſanguine erit in cōbuſti
onē et cibus ignis Illa hꝫt veſtē ſor
didam et pānoſam que nō hꝫ varie
tatē virtutū ſed varietatē viciorꝝ.
iſtam aūt pannoſaꝫ veſtē apl̄s abici
endam āmonet dicens. Rōnos xiij.
Abiciamꝰ opa te Sed poſſet q̄s dicē

poſſum hr̄ē vtramq̧ ſciz veſtē nouā
v̓tutū et veterē vicioꝝ. Ad qđ dn̄s
rn̄det dicēs Math. ix. Nemo ɔmittit
ɔmiſſurā panni rudis in veſtimentū
vetus ⁊ c̄ Tercio ponit̄ huius rōnis
explanatio cum dicit̄ In noīe dn̄i Et
p̄t hoc intelligi de triplici aduentu.
videlicz de aduentu in carnē. q2 tūc
venit in noīe dn̄i. i. ad notificandum
nomen dn̄i Johis xvij. Pater mani
feſtaui nomē tuū ⁊ c̄. vel de aduentu
ad iudiciū. et tunc venit in noīe dn̄i
.i. in poteſtate dn̄i Jo. v. Poteſtatē
dedit ei iudicium facē. q2 filius hoīs
eſt. Vel de aduentu in mentem qui
eſt p peccati remiſſionē. et virtutis.
infuſionē. et tūc venit in noīe dn̄i. i.
in gloria dn̄i. ps̄. Proptē nomen tuū
dn̄e ꝓpiciaber. pecca. meo mult. ⁊ c̄
Quia glā v̓tutis eoꝝ tu es. Ad iſtū
autez triplicem aduentū deſignandū
eccleſia in p̄mo reſpōſorio in matu
tinis tres v̓ſus decantat Vnus deſig
nat aduentū xp̄i in carnē quo dicit̄.
Quiq̧ t̄rigene et fi ho. ⁊ c̄. Per ter
rigenas intelligunt̄ peccatoēs q̄ ſuā
ſecunt̄ originem. q2 ſicut ſunt geniti
de terra ita affectant terrena. Per
filios hoīm intelligunt̄ iuſti qui racō
nales ſunt et racōnabiliter viuētes
Vtriſq̧ vtile eſt audiē aduentū xp̄i
in carnē et peccatoribꝰ vt ꝓuocent̄
ad veniā et iuſtis vt animentur ad
grām. Dicit ergo ꝓpha vos t̄rigene
et filij hoīm audite iſtud magnū et
grande miraculum. q2 ſimul in vnū
.i. in eadem pſona diues et pauper.
Xps eni quantū ad naturā diuinaz
fuit valde diues quantū vero ad hu
manā valde paup Iſtud tāgit apl̄s
dicens. ij. Coꝝ. viij. Scitis graciam
dn̄i noſtri ihesu xp̄i. q2 cū diues eſſet
ꝓpter nos egenus factus eſt. Scđus
v̓ſus deſignat aduentū xp̄i in mentē
quo dr̄. q̄ reg. iſrahel intē. Iſrahel
interp̄tatur vir videns deum. Quis

eſt animal manſuetuz. Joſeph inter
pretat̄ augmentatio. Xpriſtus igit̄
veniens in animā p graciā facit ipſā
eſſe iſrahel. i. ipſam videre deū p fidē
et tandem p ſpeciem. i. Coꝝ. xiij.
Videmꝰ nūc p ſpeculū in enigmate
⁊ c̄. facit ipſam eſſe ouem p manſue
tam cōuerſacōnez Gal. v. Fructus
autē ſpūs māſuetudo fides ⁊ c̄. facit
ipſaz eſſe ioſeph p opeꝝ bonoꝝ aug
mentacōez. Geñ. xlix. Filius accreſ
cens ioſeph. Tercius v̓ſus deſignat
aduentū xp̄i ad iudiciū quo dicitur
Excita dn̄e potēciā tuā et ve. vt ſal.
fa. nos Modo eni dormit đi iuſticia
q2 peccatores nō punit. Vigilat aūt
eius miſericordia q2 omnes ad miſe
ricordiaz recipit Pſa. xxx. Expectat
nos deus vt miſereat̄ nr̄i. In iudicio
autē dormiet eius miſericordia. Ma
thei. xxv. Clauſa eſt ianua ſcz miſeri
cordie vigilabit autē iuſticia Ps̄.
Cum accepero tempus ego ⁊ c̄

Dominica ſcđa Aduentus domini
Sermo primus.

Erunt ſigna ī ſole et luna
et ſtellis et in t̄ris p̄ſſura
gencīū ⁊ c̄ Luce. xxi. In
precedenti dn̄ica actū eſt
de aduētu xp̄i in carnē qui eſt aduē
tus amoris. In hac dn̄ica agitur de
aduentu xp̄i ad iudiciū qui eſt aduē
tus timoris vt amor ad bonū nos in
uitet et timor a malo nos reuocet.
Quando aūt aliquis rex ad bellum
eſt ꝓfecturus omnes cōmouētur vt
ſecum proficiſcātur. ſic rege xpriſto
ad iudiciū veniente omnes creature
pariter cōmouentur ⁊ cōtra malos
armant̄. In hoc igit̄ euāgelio ponit̄
cōmotio quadruplicis creature. ſcz
creature celeſtis. terreſtris. rōnal̄
et intellectualis. Primo namq̧ po
nitur ɔmotio creature celeſtis. cum
dr̄ Erunt ſigna in ſole ⁊ lu. et ſtell̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Que aũt ſunt iſta ſigna hic nõ expri
mitur. ſed Math. xxiiij. determinat
vbi ſic dicit. Sol obſcurabit et luna
nõ dabit lumen ſuũ et ſtelle cadent
de celo Signũ in ſole ē obſcuratio ſo
lis. que q̃dem obſcuratio q̃tuor mo
dis accipi poteſt Primo q̃tum ad lu
cis priuacõez Tũc em̃ fiet eclipſis v
niuerſalis que aufert lucez ab omni
bus ptibus terre quod ĩ nulla alia e
clipſi fieri cõſueuit. Jlla em̃ eclipſis
ab alijs differt. tũ quia erit vniuer
ſalis. tũ quia diu durabit. tuz quia
nõ fiet p lune interpoſitionez ſed lucis
ſupueniẽtis p nimiã vtutẽ ⁊ hoc faci
et ſol in ſignũ meroris ꝓ morte hũa
ni generis Criſoꝰ Quolibz prẽfami
lias moriẽte domꝰ eius turbat. fami
lia plangit et nigris veſtibus ſe idu
it. ſic hũano genere ꝓpter quod fac
ta ſunt oĩa deficiente celi miniſteria
lugẽt et candore depoſito tenebris
induuntur Scdo quãtuz ad maioris
lucis ſuperuẽtionẽ Naz ſecũduz iero.
ſol obſcurabit non diminucione ſue
lucis ſed maiore luce ſuperueniente
Criſoꝰ Sicut in hoc ſeculo luna et ſi
dera mox obſcurantur orto ſole. ſic
in gl'oſa criſti apparicõe ſol obtene
breſcet et luna nõ dabit ꝓprium iu
bar Tercõ q̃tum ad methaphoricã
locutionem vt ſit ſenſus. ſol obſcuã
bitur. i. tam ſeueã erit vindicta iudi
cis ꝙ etiam ſol ipſum reſpicere non
audebit Augꝰ Merorem diei iudicij
et tormẽta pereuntiuz neq3 ſol neq3
luã neq3 aſtra cetera rſpicere pote
rũt ſed retrahent ſplẽdorẽ ſuum nõ
ꝙ clemẽtiora ſint dei iudicio. ſed ꝙ
omnes creature in aliorũ vindicta
⁊ dei ſui iudicio pertimeſcant Quar
to quantũ ad miſticam ſignificatio
nẽ Miſtice em̃ ſol eſt criſtus qui tũc
erit valde obſcurꝰ quia nec predica
tione nec miraculis clareſcet Apoca
lip. vi. Sol factus eſt niger tanquã

ſaccus ciliciꝰ Anticriſtus autẽz erit
valde clarus quia vbiq3 de eo p̃dica
bitur et miracula facere videbitur.
Jn ſole autem ſecundum Auguſti.
tria cõſiderantur ſcilicet quod eſt.
quod lucet. et quod calet Similiter
et ĩ criſto tria ſunt ſcilicz diuinitas
ſua. ſapiẽtia et veritas ſua. bonitas
et gracia ſua Quantum ad iſta tria
ſol obſcurabit quia nullus audebit
ipſum cõfiteri eſſe deum ſed hominẽ
purum. ipſum nõ fuiſſe doctorez ve
ritatis ſed magiſtrum erroris. ipſuz
nõ habuiſſe ſpiritum ſanctũ ſed ſpi
ritum malignum. Secundũ ſignum
eſt obſcuritas lune. per lunam ſigni
ficatur eccleſia que tũc obſcuã erit
q2 nec miraculis radiabit nec doctri
ne ſplẽdore fulgebit. Quãuis ãt de
us potuerit lune lumẽ ꝓpũ cõmuni
care ſic et ſoli. voluit tñ vt luã a ſo
le illumiãret tribꝰ de cauſis vt dicit
Dam. li. ij. ſ. ꝓpt pulcritudinẽ ordĩs
armonie. ꝓpt mutuã ſbmiſtracõem
lucis. et propter humilez ſubiectio
nẽ Ait em̃ ſic. A ſole illuminat luna
non vt aporiante deo dare ſibi pro
prium lumẽ non poſſet ſed vt armo
nia et ordo ſeruet creacioni regẽtis
et vt erudiamur tribuere nob̃ inui
cẽ et vt erudiamur ſbici. primo q̃dez
dñatori et gubernatori omniuz. de
inde his q̃ ab ipſo ordinati ſunt prin
cipibꝰ Appellat ãt dam̃ richmũ ⁊ ordi
nem et pulcritudinẽ q̃dã ⁊ armoni
ã q̃ debz eẽ ĩ vniuerſo Eſt eĩ qddam
corpꝰ qd a nullo lumẽ rcipit ⁊ alteri
ĩfũdit ſic ſol Eſt alid qd rcipit ₰ nõ ĩ
fũdit ſic terra Et iõ vt eẽt richmꝰ ⁊
armonia oportuit ꝙ eẽt terciũ qd rc
cipiat ⁊ infũdat ſic luna Jſta ãt ſupi
or triplex racõ tũc rmouebit. ⁊ ideo
tũc luna eccleſie nõ ĩmerito obſcura
bit. tunc em̃ remouebit oĩs pl'critu
do ⁊ ordinacio quando ſcilicet anti
triſtꝰ exaltabit et xp̃s humiliabitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Eccs x · Poſitū ſtultum ī dignitate
ſublimi et diuitem ſedere deorſum ·
Tūc remouebiť mutua ſubminiſtra
cio qꝛ oēs diligent ꝓpriā vtilitatem
et nō fraternā caritatē · ij · Thi · iij ·
In nouiſſimis diebus inſtabunt tpa
piculoſa et erunt hoīes ſeipſos amā
tes Math · xxiiij · Habūdabit iniqui
tas et ref · ca · m · Tunc remouebiť
ſubiectio obediencie · qꝛ tunc regna
et iperia recedēt ab obediēcia eccľe
et a fide · ij · Theſſal · ij · Niſi venerit
diſſenſio primū · i · Thiō · iiij · In no
uiſſimis dieb⁹ diſcedēt quidā a fide
Criſoſ · Sicut hō circa mortē mľtas
patiť fantaſias · ſic mundus in exitu
mľtos paciet̃ errores · Tercīū ſignū
eſt ꝙ ſtelle cadent de celo · ſed nō vi
deť ꝙhoc poſſit eſſe cū eaꝝ ſubſtācia
ſit incorruptibilis · et ſcđm Origenē
multe eaꝝ ſint maiores terra et ideo
eas t̃ra cape nō poſſʒ · Sed dicendū
ꝙ ſtelle tribus modis accipiunť ſciʒ
ꝓprie · ſilitudinarie et tranſumptiue
Inquantū accipiunť ſcʒ ꝓprie dicūť
cadere dupliciť · aut igneas comas
emittendo · qꝛ oīa ſidera ſtacionaria
ꝛ erratica magnas de ſe comas emit
tēt vt vicinū eſſe aduentū indicēt ·
aut lumen retrahendo qꝛ p aliquot
dies añ iudiciū retrahent ſuū lumen
vt minime videāť Johel · iiij · Stelle
retraxerunt ſuū lumen · Stelle autē
ſimilitudinarie dicte ſūt quedam im
preſſiones et choruſcacōnes in aere
geneāte · que tunc frequenť p aerē
diſcurrent ad terrorē maloꝝ Sapiē
v · Ibunt directe emiſſiones fulguꝝ
Stelle tranſumptiue dicti ſunt ſācti
Multi em̄ qui ſancti eſſe videbātur
tunc de celo · i · de eccleſia cadent · Le
gimus aūt ſtellas cecidiſſe p tria ſcʒ
p caudā draconis vt habeť Apoca ·
xij · p terremotū vt hēť eiuſdeʒ viij ·
et p cornu hirci · vt habeť Dañ · viij ·
Anticriſt⁹ em̄ quoſdaʒ decipiet p mi
raculorū opationem et iſtos trahit
p caudā draconis · Sicut em̄ cauda
opit beſtie t̃pitudinē · ſic falſa mira
culoꝝ opatio operiet antixp̄i iniq̃ta
tem Quoſdaʒ p donoꝝ largicōnem
et iſtos deiciet p terremotū Gloſa ·
ſup illud dañ · iij · Terrā diuidet gra
tuito · Quos em̄ antixp̄s ſuo terrore
ſubiugare nō poterit · auaricia ſubiu
gabit Quoſda p penā et tormētoꝝ
illacōeʒ et iſtos deiciet p cornu hirci
Greg⁹ · Robuſtos quippe antixp̄us
interficiet dum eos qui mēte inuicti
ſunt corpaliter vincit · Scđo ponitur
cōmocio creature terreſtris · tā t̃re
ꝙ̄ maris cū dicať et ī terris preſſura
genciū ꝛc̄ Tūc em̄ erit maioꝝ p̄ſſura
gencium ꝙ̄ vnq̄m fuerat in terra ·
Quadruplex em̄ tribulatio inueniť ·
Prima fuit tirānoꝝ · ſcđa hereticoꝝ
tercia ipocritaꝝ · q̄rta erit antixp̄i ce
teris maioꝝ · vñ dī Dañ · vij · Videbā
in viſione noctis et ecce q̄tuor beſtie
magne aſcendebant de mari · Prima
quaſi leena · Iſta eſt crudelitas tiran
noꝝ · Scđa ſilis vrſo iſta eſt v̓ſucia
hereticoꝝ Tercia q̄ſi pardus iſta eſt
varietas et dolus ipocritaꝝ Q̄rta
terribilis et fortis nimis · Iſta ſigni
ficat antixp̄m · Confuſio autē maris
trib⁹ modis accipi p̄t · Primo ꝓpter
maris eleuationem et depreſſionem
Nā ſicut dīt Jero · ſe inueniſſe in āna
libus hebreoꝝ Mare · xl · cubitis ſup
mōtes ſe eleuabit et alio die ſic dep
meť vt vix apparē poſſit Illa āt taľ
eleuatio et dep̄ſſio ſine mľta ꝯfuſiōe
et ſonitu fieri nō valebit · Scđo ꝓpt̃
nouā et inauditā maris turbationē
Greg⁹ · Confuſio maris et fluctuū
necdū noua exorta eſt ſꝫ dū iam mľ
ta p̄nunciata ꝯpleta ſunt dubiū nō
eſt quin ſequanť pauca que reſtant
Tercio ꝓpt̃ maris innouacōeʒ Nam
ab igne qui faciē iudicis p̄cedet mar̃
purgabiť et nouā formam aſſumet ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

apoc̄·xv·vidi tāq̄ꝫ mare vitreum·
Jllá autē talis purgacō p ignez ſine
mł'to ſtrepitu et ſonitu fieri nonva
lebit ·Tercio ponit̄ cōmotio creatu
re racionalis cū dicit̄ areſcētibus hoī
bus ⁊c̄ Quatuoꝛ aūt de cauſis plan
ta areſcere conſueuit aut ꝓpter mo
dicā terre ꝓfunditatem Math·iiij·
qꝛ nō habebat altitudine; terre ⁊c̄·
aut ꝓpter radicis ſiccitatem ſicut pꝫ
ione·iiij·ꝺ̄ edera·aut ꝓpter ſterilita
tem ſicut patet in ficulnea ſterili cui
xp̄s maledixit ⁊ ſtatim aruit.aut ꝓ
ter eſtꝰ nimietatē Ja·.i. exortus eſt
ſol cū ardoē ⁊ areſecit fenū Quatuoꝛ
em̄ genera hominuz tp̄e antecriſti a
reſcēt Primi qui nō erūt profūdati
in dei dilectione ij·theſ·ij· Cuius ad
uētus ⁊c̄ et ſb̄dit cauſam eo qꝫ cari
tatē dei nō receperunt Secūdi q̄ erūt
ſicci ⁊ vacui in fide quaſi i radice Lu.
xviij·filius hominis vemēs putas in
ueiet fidē ſ'b t'rā·Tercij qui erūt ſte
riles in bono ope Math·xxiiij·ſicut
fuit in diebus noe ⁊c̄ Quarti q̄ erūt
eſtuati igne male ꝯcupiſcētie·vnde
de his qui tūc erūt dicit̄ ij·thi iij·qꝫ
erunt incōtinentes ·et de antecriſto
dī Dañ·x·qꝫ erit in cōcupiſcentia fe
minaꝝ Quarto poīt̄ commotio cre
ature intellectualis .i.angeloꝝ cum
dicit̄ Nā v'tutes celoꝝ mouebūt̄ Jſta
aūt ꝯmocio cauſabit̄ ex tribꝰ ·Prio
ex timore cuiuſdā reuerētie Job·xx
iij·Colūne celi ꝯtremiſcent Beda·
q̄d facient tabule qn̄ tremūt colum
ne Quid igit̄ v'ga deſerti patit̄ cū ce
drus padiſi timore ꝯcutit̄ Scd̄o ex ꝑ
pacōe pugne·⁊ q̄ꝫtū ad hoc ſic loq̄t̄
criſo·dicēs Si rex pceſſurꝰ ad belluz
ꝯtra aliquā expedicōem mandat in
populo·dignitates omnes mouēt̄ ⁊
exercitꝰ cōcitat̄ tota ciuitas feruet·
q̄ꝫtomagis rege celeſti exurgente iu
dicare viuos et mortuos · angelice
virtutes mouebuntur terribiles mi

ſtri terribilez dūm p̄cedētes añ ip
ſū fulgura viua p̄cedent ꝓ candelis
horrēda tonitrua ꝓ tubis Tercio ex
horrore diuine vidicte Job·xli·Cuz
ſublatꝰ fuerit timebūt āgeli Criſo·
q̄ꝫuis āgeli ꝯſcij ſibi nō ſit videtes tn̄
infinitas m̄ltitudines ꝯdēpnari nō in
trepide illic ſtabūt· Ser·ij·ꝺ̄ eoꝺ̄

T
Vnc videbūt filiuz hominis
venētez i nube ⁊c̄·Sic dicit
iſiꝺ̄·in li· de ſūmo bono ·Jn
quolibet iudicio q̄tuor perſone req̄
runt̄ ·ſ·iudex reꝰ accuſatoꝛ ⁊ teſtis ·
Et qꝛ iſtꝺ̄ euāgeliū ꝺ̄ aduētu xp̄i ad
iudiciū loq̄t̄ iō iſte q̄tuoꝛ pſone in iſ
to euāgelio exprimūt̄.pſona iudicis
cū dicitur tūc videbūt filiū hoī· ⁊c̄·
pſona rei cum dicit̄·Areſcētibus ho·
pre ti·⁊ confu·pſona accuſans cū di
cit̄ erūt ſigna i ſole ⁊ luna ⁊c̄· pſona
teſtis ſiue teſtiū·cū dī·Nā virtutes
celoꝝ mo·Primo igitur ponitur pſo
na iudicis .i.xp̄i qui in forma hoīs iu
dicabit·vt hoīs det conſolacōem ⁊
malis ꝯturbacōez Ber·Jdeo pater
miſericordiaꝝ ⁊ deus totius conſola
cōis vult p hoīez hoīes iudicare vt i
tāta pturbacōe maloꝝ hoī fiduciaz
p̄ſtet ſilitudo natuē·Jſte aūt iudex
ita iuſte iudicabit qꝫ iudiciū ſuuz nł'
lo mō corrūpi poterit·Quatuoꝛ nan
qꝫ modis vt dicit Yſiꝺ̄·corrūpi iudi
ciū ꝯſueuit·ſ·timoē·amoē·odio·⁊
munē Corrūpitur q̄dē timoē· vñ dī
Ecc̄·vij·Noli q̄rē velle fieri iudex ni
ſi v'tute valeas irrūpe iiq̄tatez ne for
te extimeſcas faciē potētis Jſiꝺ̄ Qui
metu potētis v'tutē occultat eiuſdez
veritatis iraz ſibi ꝓuocat qꝛ plꝰ pti
meſcit hoīes q̄ꝫ diuinā trepidat ma
ieſtatē Scd̄o corrūpit̄ munē Ecc̄·xx·
xenia et dona excecant oculos iudi
cis Augꝰ Vſqꝫ adeo cupiditatis iole
uit malū·vt iaz ex ꝯſuetudie vedāt̄
leges corrūpātur iura ſētentia ipſa
venał' ſit ⁊ nulla iā cā poſſit eē ſn̄ cā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercō corrūpunt̄ odio · q̄rto amore
De iſtis duobꝰ dicit Criſoſt · ꝑuatꝰ
amor et ꝑuatū odiū rectū iudiciū nō
cognoſcūt · Gre · Judicare digne de
ſubditis nequeunt qui in ſubditoꝝ
cauſis odiū vel gr̄az ſecunt̄ Judex aūt
eternꝰ nullo iſtoꝝ corrūpi poterit ·
nō timore · q2 potētiſſiꝰ eſt Job xvij ·
Nunquid timens arguet te et veniet
tecū ad iudiciū · immo quāto potēcio
res erūt tanto ꝯtra eos ſeueriorem
ſentenciā ꝓferet · Sapie vi · potētes
potēter tormēta pacient̄ Non amore
q2 iuſtiſſimꝰ eſt · ideo ꝯtra frēs ſuos
falſos ſcilicz xp̄ianos durā ſentenciā
ꝓmulgabit · vn̄ nichil valebit eis
fraternitas · ps̄ · Frater non redimet ·
nichil nature conformitas · ideo ſub
dit̄ redimet hō · nichil precū multipli
citas · ideo ſubdit̄ · nō dabit deo pla
ca · ſuā Nichil ſanguis xp̄i p̄ciositas ·
ideo ſubdit̄ et preciū redēp · aīe ſue ·
Non munē q2 ditiſſimꝰ eſt Prouer ·
vi · Non acquieſcet cuiuſq3 precibꝰ
nec ſuſcipiet ꝓ redempcōe dona plu
rima · Bern̄ · veniet dies illa in q̄ plꝰ
valebūt pura corda q̄3 aſtuta verba
et ꝯſciencia bona q̄3 marſupia plena
Aug̃ · Expectat̄ dies iudicij et aderit
ille equiſſimꝰ iudex q̄ nulliꝰ potentis
ꝑſonā accipit cuiꝰ palaciū nullꝰ ep̄s
vel abbas vel comes auro vel argen
to corrūpe poterit Criſoſtoꝰ · Tunc
non diuicie ꝓ diuitibꝰ vel pn̄tes ꝓ fi
lijs intercedent · nec angeli ſicut ſole
bant ꝓ hoībꝰ facient verbū q2 natura
iudicis nō recipiet minā̄ Nō odio · q2
optimꝰ eſt · In eo enī qui optimꝰ eſt
odiū cadē nō p̄t Ipe enī creator oīa
diligit que creauit Sapiē ij · Diligis
oīa que ſūt et nichil odiſti eoꝝ que
feciſti · et q2 diligit ideo cū dolore et
cōpaſſione punit Yſa · i · Heu heu cō
ſolabor ſup hoſtibꝰ meis et vindica
bor de inimicis meis · Scdo ponūt̄ rei
.i. peccatores damnādi cū dr̄ Areſcē
tibus hoībꝰ p̄ ti · et ꝯfu · Ipſi enī tunc
in timore et ꝯfuſione erūt ſicut oſtē
dit Gregꝰ · dicēs O q̄3 anguſte erūt
tunc vie reproborū · Superius erit iu
dex iratus · inferiꝰ horrendū chaos ·
a dextris peccata accuſancia · a ſini
tris infinita demonia ad ſupplicium
trahencia · intus cōſciēcia mordens ·
foris mundꝰ ardēs Quo igit̄ fugiet
miſer peccator · nō enī poterit aſcen
dere ſurſuz q2 ibi iudex iratꝰ de cuiꝰ
ore ꝓcedet gladius bis acutꝰ Apoc ·
vi · dicent montibꝰ et collibꝰ cadite
ſup nos et abſcondite nos a facie ſe
dentis ſup tronū · nec poterit fugere
a dextris q2 ibi ſunt peccata Bern̄ ·
Tunc loquencia ſimul peccata dicēt
Tu nos egiſti opa tua ſumꝰ et nō te
deſeremꝰ ſed tecū ad iudiciū ꝑgemꝰ
Nec a ſiniſtris · q2 ibi ſunt demones
accuſantes Augꝰ · Preſto tunc erit
diabolus recitans quicq̄d fecerimus
et in quo die et ī quo loco peccauiꝰ
et quicq̄d facere debuimꝰ Nec pote
rit ſe abſcondere intra ſe q2 ibi erit
v̄mis cōſciencie remordēs Yſa · vlt̄ ·
Vermis eoꝝ non moriet̄ Nec poterit
fugere ad mūdum q2 ibi erit ignis
ardens · ps̄ · Ignis ante ipm̄ p̄cedet
Non reſtat igit̄ niſi vt in fornacē deſ
cendant · Tercio ponūtur accuſātes
qd̄ notat̄ cū dr̄ erūt ſigna in ſole ⁊c̄
Omnes enī creature peccatorē accu
ſabunt · Sciēdum autē q3 tres accu
ſatores contra peccatores ſtabunt ·
Primus erit totus mūdus · omnia
ſciz elementa et omnes creature ·
De elemento aque dicit̄ Exodi · xv ·
Submerſi ſunt q̄ſi plumbū in aquis
vehe · De tribus alijs elementis dicit̄
Job · xx · Deuorabit eos ignis qui nō
ſuccendit̄ · reuelabūt celi iniquitatē
eius .i. celum aereum qd̄ obtenebra
bitur · et terra conſurget aduerſus
eum q2 fortiſſime cōcuciet̄ · De alijs
creaturis dicit Criſoſto · ſup Math ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jn illo die michil eſt qđ reſpondeaꝰ
vbi celum et t̃ra ſol et luna· dies et
noctes et totꝰ mūdus ſtabūt aduer
ſus nos ĩ teſtimoniū peccatoꝝ nr̃oꝝ
Scđs accuſator erit ꝓpriū ſcelꝰ Oīa
eñ peccata q̄ mō ſunt occulta extra
ꝓſilient et ſuū accuſabunt actorem·
Siquidē tinea veſtimētoꝝ accuſabit
vaniglorioſum· erugo auri ⁊ argēti
accuſabit auarū· iniquū edificiū ac
cuſabit vſurariū· De duobus primis
Jacobi· v· Diuicie vr̃e putrefacte et
veſtimēta vr̃a a tineis ↄmeſta ſunt·
aurū ⁊ argentū veſtrū eruginauit ⁊
erugo ⁊c̃· de· iij· Abacuc· ij· Lapis de
pariete clamabit et lignū qđ eſt int̃
iūcturas edificij reſpōdebit· Terciꝰ
accuſator erit diabolus Augꝰ · Dictu
rus eſt ↄtra nos aduerſariꝰ Equiſſiē
iudex iudica hunc eſſe meū ob culpā
qui tuus eſſe noluit p̄ graciā· Tuus
eſt per naturam· meus per miſeriā·
tuus ob paſſionē· meꝰ ob ſuaſionē ·
tibi inobediēs · michi obediēs · a te
accepit imoꝛ̃litatis ſtolā· a me acce
pit hanc pannoſam qua indutus eſt
tunicā· tuam veſtem dimiſit cū mea
huc venit· equiſſime iudex iudica hūc
meū eſſe· et mecum damnandū eſſe
Vbi ſi diligēter attendit̃· Diabolus
ponit qnq̃ allegationes p̄ q̄s pecca
torē ſecū damnandū oñdit Quatuor
ponūtur teſtes cū dicit̃ v̓tutes celoꝝ
mo· i· angeli nobis ad cuſtodiā depu
tati· Tres autē teſtes tunc peccator
habebit· vnū ſup̃ ſe ſcz deū Jē· xxix·
Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dominꝰ ·
Scđm intra ſe ſcz conſcienciā· Augꝰ
Quiſquis futurū iudiciū times · pre
ſentē ↄſcienciam corrige· Sermo eñ
cauſe tue teſtimoniū ↄſciencie tue ·
Terciū iuxta ſe· ſcz angelū ad cuſto
diam deputatū Job· xx· Reuelabūt
celi· i· angeli iniquitatē eius · ideo di
cit̃ hic qđ v̓tutes celoꝝ mo· i· āgelice
poteſtates cōmouebunt̃ vt peccato
res accuſent· et contra eos teſtimo
nium ferant·

Sermo tercius vnde ſupra

Tunc videbunt filiū hominis
venientē in nube cū poteſta
te magna ⁊ maieſtate Sapi
ens iudex q̄drupliciter in iudicio ſuo
ꝓcedit· Jpſe eñ cauſas et culpas in
iudicio diligent̃ examinat· examina
tas ꝓ̄derat ꝓ̄deratas ſentēciat ſentē
ciatas execucōni demandat· Taliter
in extremo iudicio iudex et̃nus ꝓce
det· Jdeo in v̓bis p̄miſſis de ipſo q̄tu
oꝛ legunt̃ ſcz ꝙ ipſe apparebit in for
ma huāna ꝙqđ veniet cū ſocietate de
cora cū poteſtate multa ⁊ maieſtate
magna Apparebit igit̃ in forma huā
na ad examinandū· veniet cum ſocie
tate decora ad ponderandū· cū poteſ
tate multa ad ſentenciandū· et cum
maieſtate magna ad exequendum·
Primo igit̃ apparebit in forma huā
na ad examinandū ideo dr̃· tūc vide
bunt filiū hoīs· Eius inq̄tum ē filiꝰ
hoīs ꝓpriū erit examināre· ſicut habet̃
Mathei· xxv· Cū venerit inq̄t filius
hoīs in maieſtate ſua · Deinde ponit̃
examinatio ab ipō fienda· eſuriui in
quit et nō dediſti michi mandu· ⁊c̃
De iſta examinatione dr̃ Job· xxix·
Cauſā quā neſciebā· i· quā me neſciē
oſtendebā diligētiſſime examinabā·
examinabit quidē p̄mo oīa cogitata
Sapie· i· Jn cogitacōnibus impij int̃
rogatio erit Orig̃· Jn illa die cogita
cōnes accuſabunt aīas vel defendēt·
nō vtiq̃ cogitacōnes que tunc erūt
ſed iſte que nūc ſunt in nobis quaꝝ
note quedā ⁊ ſignacula in corde nr̃o
relinquūtur velut ĩ carta· que in oc
culto cordis poſita in illa die reuela
ri dicūtur· Scđo examinabit omnia
verba non tantū malicioſa ſed eciaꝫ
ocioſa Math· xij· De omni verbo oci
oſo ⁊c̃· Tercio examinabit oīa facta
Eccl̃· vlt̃· Cuncta que fiūt adducet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

deus in iudiciū ⁊c̄ Quārto oīa bō ne
glecta Bern̄ · Oīe tp̄s nob̄ impenſū
requiret̄ a nobis qualit̄ ſit expēſum
Quinto · omnia crimina ignorata ·
vn̄ rogat ꝓpheta · Ignorācias meas
ne memine · Scd̄o veniet cū ſocietate
decora ad ꝑoderandū cū dr̄ · venientē
in nube .i. cū ſanctoꝝ ſocietate · q̄ di
cunt̄ nubes · qꝛ fuerūt a terrenis ele
uati et in celeſtib9 cōuerſati · De q̄9
nubibus dr̄ Apoca · i · Ecce venit cuꝫ
nubibus Judex em̄ principal̄ poſtq̄
cauſā examinauit conferre cum ſuis
aſſeſſoribus cōſueuit · que culpe ſint
graues · que leues · que mediocres
vt ſcd̄m ḡuitatem vel leuitatē culpe
detur grauitas vel leuitas pene · ſic
xp̄s poſtq̄ culpas examinauit · ipſas
de cōſilio ſanctoꝝ ponderabit nō qꝫ
nō habeat ḡuitatis vel leuitatis cul
paꝝ plenā noticiā · ſed vt in hoc ſcis
faciat honorē et gloriā Ps̄ · Gloria
hec ē oībus ſcis ei9 Et iteꝝ · vt faci
ant in eis iudiciū ⁊c̄ · De iſta ponderā
tione hēda dr̄ Prouer · xvi · Pōdus
et ſtatera iudicia doīni ſunt · Solent
campſores monetas in ſtatera ꝑode
rare et eas quas inuenerit ponderis
nulli9 .i. nulli9 valoris l̄ mīoris ꝑode
ris in ignē ꝓiciunt vel incidūt Illas
v̄o q̄s inueniūt eq̄lis vel maioris ꝑo
deris in theſauro .i. in archa reponūt
Omēs homiēs q̄ in iudicio extremo
aſſiſtent aut erūt oīno vacui ā ſemi
pleni · aut pleni aut ſuppleni · Ille ē
vacuus q̄ nulla opa meritoria ſecuꝫ
portauit et in peccatis vitam finiuit
Talis in ſtatera diuini iudicij appen
det̄ et ſibi dicet̄ illud Dañ · v · Appen
ſus es in ſtatera et inuētus es nichil
hn̄s Iſte ꝓicit̄ in fornacē inferni Ille
aūt eſt ſemplen9 · q̄ peccata quideꝫ
cōmiſit et ad pn̄aꝫ conuerſus eſt ſed
morte ꝑuentus ſatiſfactionē ꝯdignā
agere non potuit vel etiā pn̄aꝫ ſibi
iniunctā ſufficient̄ nō expleuit · Tal̄
ſilr̄ appendet̄ ⁊ ſibi dicet̄ · appēſus es
in ſtatera ⁊ inuētus es mi9 hn̄s · iſte
ꝓiciet̄ in fornacem purgatorij Poſt
iudiciū aūt qn̄ purgatoriū nō erit illi
qui tales inuenient̄ · igne qui ꝑcedet
faciē iudicis purgabunt̄ · Ille v̄o eſt
plen9 qui quantū deliq̄t tm̄ ſatiſfecit
q̄ et ſi nō habuit magna pfectionis
opa · habuit tn̄ ea que ſufficiunt ad
dimiſſionē culpe et acquiſicōem glē
et grē · Talis ſilr̄ appendet̄ et ſibi di
cet̄ Appenſus es in ſtatera et inuēt9
es ſatis hn̄s · Ille vero eſt ſupplen9
q̄ opa pfectionis habuit et q̄ ſup ſa
tiſfactionē multa merita cumulauit
Talis ſilr̄ appendet̄ ⁊ ſibi dicet̄ · appē
ſus es i ſtatera et inuētus es multū
hn̄s · Iſti duo in celeſti theſauro re
ponent̄ · Tercio xp̄us veniet cū poteſ
tate multa ad ſentēciandū et hoc qn̄
dicet Diſcedite a me maledici in ig ·
eternū ⁊c̄ · Ex qua ſentēcia maīfeſte
colligit̄ qꝫ ſit ꝯtra reprobos implaca
bilis ira dei · Dato eciam qꝫ damnati
ſibi dicāt · Nō ſum9 dn̄e digni regnū
veſtrū poſſidere ſed placeat vobis vt
ad pedes veſtros poſſimus manere ·
Rn̄debit · diſcedite a me ⁊c̄ · Dato
ecīā qꝫ ſibi dicāt Et ſi nos a vobis re
pellitis saltē benedictioneꝫ veſtram
nobis detis · Ipſe eis ecōuerſo ſuam
maledictionē dabit dicēs · Ite male
dicti · dato qꝫ ſibi dicant · Saltem ad
aliquē locū ꝯſolacōnis et refrigerij
nos mittatis Rn̄debit Ite in ignem
Dato qꝫ ſubiūgāt saltē breuē t̄minū
nobis cōſtituatis Rn̄debit Eternum
Dato qꝫ iteꝝ dicāt saltē dn̄e aliquē
bonū dn̄m nobis ibi pficiatis qui cle
mēter nos regat Rn̄debit q̄ patus ē
diabolo · Dato qꝫ ſubiungant · Saltē
aliquā bonā ſocietatē nobis detis cū
q̄bus poſſim9 cōſolari · Reſpondebit
et angelis ei9 · quaſi diceret · Et pro
dn̄o habeatis diabolū maiorē · ſꝫ p ſo
cijs vr̄is habeatis demones minores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quarto criſtꝰ veniet cū maieſtate magna ad exequēdū. Poſtꝙ enim ſentētiā dederit ipſe eā executioni demādat. De q̄ executiōe dicit̄ Mat. xx. Et ibunt hij ī ſuppliciū eternū. iuſti autē ī vitam eternā. Vtrobiq̄ autē tā in inferno ꝙ in celo apparebit maieſtas dei magna et gl'oſa iuſticia dei. Apparet q̄dē et relucet ī inferno. Tho. xiij. Oſtēdit maieſtatē ſuā in gentē peccatricē. Ps. Deꝰ maieſtatis intonuit. pulchrius em̄ ſtat latro ī patibulis ꝙ ſtaret ī regis ſolio. Seruꝰ in cloaca ꝙ in camera picta. porcus ī luto ꝙ in prato florido. Latro ē ſupbus q̄ illud qđ ē dei ꝓprium. ſ. gloriam ſibi auferre conat̄. Yſaye. xlij. Gloriā meā alteri nō dabo Seruus ē auarꝰ. de quo dicit̄. Eph. v. Auaritia qđ ē ydolorꝫ ſeruitus. Porcꝰ ē luxurioſꝰ. Prouer. xi. Circulꝰ aureꝰ in naribꝰ ſuis mulier pulcra et fatua Ideo magis relucet maieſtas et iuſticia dei in eo ꝙ iſtos ponit ī inferno ꝙ ſi eos poneret in celo Augꝰ. Peccatores in ſuppliciis ordinat̄ vt nūꝙ ſit dedecꝰ culpe ſine decore iuſticie. Apparebit etiā maieſtas dei ī celo. Gloria em̄ ſanctorꝫ maieſtas vocatur. tū q̄a erit generaliter magna. Ps. Replebit̄ maieſtate eiꝰ omnis t̄ra. tū quia erit ꝑpetualit̄ firma Dicit̄ em̄ maieſtas quaſi magnitudo ſtās. tū quia erit ineffabilit̄ lucida. Baruch. v. Adducet deꝰ iſrahel cum iocunditate in lumine maieſtatis ſue.

Dn̄ica t̄cia aduētꝰ dn̄i. Ser. ꝓmꝰ

Cum audiſſet iohānes ī vinculꝭ opa criſti ⁊c̄. Math. xi. Herodes ātipas iohēz baptiſtā in vinculis poſuit ꝺ triplici cauſa Prima ex eo ꝙ ipm̄ reprehendebat ꝙ philippo frī ſuo herodiadē vxorē abſtulerat et iō ad ſuggeſtionē ipiꝰ herodiadis ipſū incarcerauit. ſicut inuitur. Math. vi. Secunda ex eo ꝙ dicit ioſophꝰ ꝙ iuſticiā ⁊ ſobrietatē et baptiſmū predicabat et ideo multꝰ eū populꝰ ſequebat̄. Herodes vō cū eſſet aliemgena ⁊ populo odioſꝰ tumltū populi ꝑtimeſcēs ipm̄ in carcerē iecit. Tercia ex eo ꝙ iohānes quēdā magnū regē poſt ſe vēturū ꝑdicabat ⁊ cū romani ordinaſſēt ne aliquis ſine ſenatꝰ autoritate rex nominaret̄ offēſā ceſaris timuit et iō ipm̄ in carcerē vīculauit De q̄bus vinculis cū audiſſet miracula et opa xp̄i duos diſcipulos ad ipſū miſit. In iſto aūt euangelio principalit̄ tria tāguntur. ſcilicet iohānis interrogatio. criſti reſpōſio. et iohānis cōmendatio quā. ſ. criſtus fecit. De iterrogatione aūt iohis aliter ſentit Gre. aliter Ambroſi. alit̄ Hilariꝰ et Cri. Grego. enim dicere videt̄ ꝙ iohannes dubitauit vtrū criſtꝰ ī infernū ꝑ ſe ipſum deſcenſurus eſſet et ideo ſcire voluit vtrū ſicut ꝑ ſe in mūdū venerat ita ꝑ ſe ad inferni clauſtra deſcēdat. vt ipſum vēturum in īferno denūciet quē iam veniſſe ī mundo nunciauit. Sꝫ īconueīēs eſt dicere ꝙ iohānes de hoc dubitauerit. q̄ vocē patris audiuit. q̄ ſpiritum ſanctū ſup ipſum inſpexit qui eū digito demōſtrauit Non eſt veriſimile vt illud ignorauerit qđ minores ꝓphete ſciuerūt. Zacharias cognouit hoc dicēs ix. Tu q̄ꝫ ī ſanguine teſtamenti tui redemiſti vinctos ⁊c̄. Item ſecūdum ambro. Non fuit iſta dubitatio incredulitatis q̄lem habuerunt iudei. nec tarditatis q̄lem poſt reſurrectionē habuerunt diſcipuli ſed pietatis Vn̄ dicit Amb Iohes. nō ī fide ſed pietate dubitauit. ſicut et petrꝰ dicens. Propitiꝰ tibi ſis domine nō tibi fiet hoc. Vn̄ iohānes dubitauit. i. ad modū dubitātis ſe habuit ſicut et pater filio in peregrinacōnem

pergẽti et iã in itinere conſtituto ex
quodaȝ pietatis affectu dicat · Nũqd
fili cariſſime me relinqs ? ſic iohes
pietatis affectu ignoꝛabat ꝙ fili⁹ dei
ad inferna clauſtra deſcẽderet ⁊ idõ ñ
dubitabat ſed ad modũ dubitãtis ſe
habebat Hilari⁹ et Criſo⁹ dicũt qđ
veri⁹ videt̃ ꝙ iohãnes nõ dubitauit
ſed ſaluti diſcipuloꝝ cõſuluit · Sciẽs
eñ mortẽ ſuaȝ vicinã eos ad xp̄m mi
ſit vt ab eo certificarẽt̃ et ab eo con
uerterẽt̃ Habebant eñ ipſi diſcipu
li tres defect⁹ Primo qꝛ criſto erant
inuidi et emuli ꝓ magiſtro ſuo idiſ
crete ȝelãtes · vñ dixerunt Joh · iij ·
Rabbi qui erat tecũ trãſioꝛdaneȝ ec
ce h̃ baptiſat · Secũdo erãt rudes ⁊
ad ĩtelligẽduȝ ignari qꝛ cũ io · de xp̄i
ſublimitate ſepe eis p̄dicaſſet ipſi in
telligere nõ valebãt · vñ dicit̃ ibidẽ
Ipſi vos mihi teſtimoniũ phibuiſtis
quicquid dixerim ñ ſũ ego xp̄s ⁊ illũ
oportet creſcere ⁊ c̃ Tercio erãt criſ
to ĩcreduli ſicut patet Joh · ix · Vbi
ſe phariſeis cõtra xp̄m aſſociauerũt
dicẽtes Quaꝛe nos ⁊ phariȝ ei ieiuna
m⁹ frequẽt̃ · diſcipuli autẽ tui nõ ie
iunant In criſto aũt tria cõmẽdabi
lia erãt ſcȝ exempla vite · p que inui
dos edificabat · verba ſapientie · p q̃
rudes ĩſtruebat · et miracula glorie p
que incredulos ↄuertebat · Miſit er
go eos iohes ad ieſuȝ vt viderẽt ex
empla ſue ſanctitatis et vite · p que
inuidi edificarẽt̃ Audirẽt verba ſue
ſapiẽ · p que rudes ĩſtruerentur ⁊ vi
derent miracula gl'e p que increduli
ↄuerterent̃ Nõ aũt miſit omnes q̃a
vbi multitudo ibi cõfuſio · Miſit ve
ro duos vt ĩ oꝛe duoꝝ teſtiuȝ ſtaret
omne v̄buȝ et vt oſtẽderet criſti ca
pitis ſe eſſe membrũ q̃ diſcipulos ſu
os binos mittebat Secundo ponitur
criſti reſpõſio cum dicit̃ · Euntes re
nunciate iohanni que audiſtis et vi
diſtis ⁊ c̃ Nõ eſt intelligẽduȝ ꝙ criſ
tus ſtatim eis reſponderit ſed ꝙ pri
us in eoꝝ preſentia multos ĩfirmos
curauerit · vnde dicitur Luc · vij · In
ipſa hora multos curauit a languori
bus ſuis et plagis et ſpiritibus ma
lis · et cecis multis donauit viſum ⁊
tunc dixit eis Euntes renũciate iohã
ni ⁊ c̃ Jero · Ceſſent verba et venia⁹
ad facta Criſo⁹ · Miſit iohãnes diſci
pulos ad criſtuȝ vt miracula eius vi
derent que tot fecit vt paucoꝝ ani
mas lucraret̃ · qꝛ melioꝛ ẽ apđ domi
nũ vnus iuſtus ꝙ̃ totus mũd⁹ pecca
toribus plenus · Hoꝝ autem miracu
lorũ quedaȝ fuerunt coꝛpalia quedã
ſpiritualia Poĩt ergo p̄mo coꝛpali
a dicens Ceci vident ⁊ c̃ ꝙ̃uis auteȝ
multi ꝓphe feciſſe legãtur miracula
p iſta tñ certificatur ꝙ ip̄e ſit meſſi
as ĩ lege ꝓmiſſus triplici racõe · Pri
mo racione ꝓphecie q̃ dicitur Yſai ·
xxv · Deus ip̄e veniet et ſal · nos Tũc
aperientur oculi cecorum et aures
ſurdorum patebũt · tunc ſaliet ſicut
ceruus claudus et aperta eſt lingua
mutorum · Secũdo racione multitu
dinis et abundantie · quãuis eniȝ an
te xp̄m multa miracula facta fuerũt
criſtus tamen in abundantia ipſa fe
cit Joh · xv · Si opera non feciſſeȝ in
eis ſcilicet in abundantia que null⁹
alius fecit ⁊ c̃ · Tercio racione ſingu
laris potẽcie quia criſtus ſolo imperio
miracula faciebat · vñ dicit Amb̃ · Si
thobias lumen recepit hoc fuit ãgeli
nõ hominis medicina · ſi helias moꝛtu
um ſuſcitauit ipſe rogauit · ſi heliſe⁹
leproſuȝ mũdauit · valuit figura miſ
terij non autoritas percepti Poſſũt
auteȝ hee infirmitates ſpiritualiter
intelligi · Ceci eñ ſunt qui peccant
per ignorãtiam · claudi qui per impo
tentiaȝ · leproſi qui per maliciaȝ · ſur
di qui per conſuetudineȝ longam ·
moꝛtui q̃ p finaleȝ impẽitẽciã Deĩde
ponit miracula ſp̄ualia q̃ ſũt ꝓp̄a do

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vnum qđ cõſiſtit in cõuerſiõe pecca
toris a culpa cū dicit̄ pauperes euan
geliſantur.i.p euāgeliū illuminātur
et cõuertūtur. Yſaye.lxvi Euange
liſare paupib9 miſit me. Fit autē po
ti9 mētio de paupib9 q̄ de diuitibus
q2 pauperes facili9 ꝯuertuntur. tuz
q̄a diuicijs ſupbia ē annexa. et ſecū
dū Gre. Tumor mētis eſt obſtaculū
veritatis. tum q̄a cor diuitis eſt ple
num ſollicitudinib9 ſeculi q̄ ſuffocāt
verbū dei. tū quia diuites hn̄t ꝯſola
cões tēporales et ideo puipendunt
ſpūales. Secūdū miraculū ſpiritua
le cõſiſtit in fide verā cū dicit̄. Btūs ē
qui nõ fuerit ſcādaliſat9 in me. Eſt
aūt ſcandalū grece idē qđ obex lati
ne Obex autē ē lapill9 i terra occul
tatus i quez īpuido9 viator impin
git. Lapis iſte eſt xp̄i diuinitas in t̄
ra nr̄e mortalitatis abſcōdita q̄ mul
tis fuit occaſio ſcādali duz videntes
hoiem paſſibilez nõ credebāt ei9 di
uinitatē. Ex hoc aūt vbo ſcđm.glo.
nuncios iſtos tāgit q̄ i criſtuz nõ cre
debāt ſ purum hoiez ip̄m eſſe puta
bāt. Iſta aūt miracula ſpūalia ſunt
maiora q̄ corpalia Mai9 eſt enim ſe
cūdū Aug. iuſtificaē impium q̄ crea
re celū ꝛ traz. pl9 ē viuificaē aiaz in
etnū victurā q̄ ſuſcitaē carnē iterū
moriturā Pl9 ē in aia ꝯforme ymagi
nē dei q̄ i corpe ꝯpare materiā vil
limi Tercio poit̄ ꝯmēdacõ iohis cuz
dicit̄ Illis aūt abeūtib9 ꝛc. Noluit
aūt criſt9 iohez excuſaē vl' ꝯmēdaē
in pn̄tia nūcioꝝ triplici đ cauſa Pri
mo q2 nõ eāt neceſſe cū ipi ſciret q̄
iohs illā q̄ſtionē nõ fecerit dubitan
do ſ in pſona ipoꝝ itrogādo. Secū
do q2 diſcipuli credebant iohez eſſe
xp̄m. et ideo ſi tā mag̃ pcomia a criſ
to audiuiſſent i ſuo errore poti9 con
firmati fuiſſet. Tercõ ne videret̄ in
quādā adulationē loq̄. Criſo. Blan
ditores i faciē laudāt vel corā dome

ſticis. vir autē ſapiēs quādo lauda
tur in facie flagellat̄ in corde. Excu
ſat autē ipſū q̄drupliciter Quidā au
tez poterāt imponere inꝯſtātiaz et
leuitatē q̄ mõ q̄ſi ſciens predicaret
mõ q̄ſi neſciēs introgarz Cõtra hoc
dicit q̄ nõ eſt arūdo vt mõ flectat̄
vēto proſperitatis mõ impellat̄ ven
to aduerſitatis Gre. Arūdo iohes
nõ eāt quē a ſtatus ſui rectitudine
nulla trū varietas iflectebat Alij po
terāt ſibi imponē adulacõez q̄a in p̄
ſentia eū ꝯmēdabat et i abſētia ſe e
um nõ cognoſcere oñdebat. Cõtra
qđ dicit hoiez mollib9 veſtitū. Adu
latores em̄ in aula regū morant̄ vt
bene paſcāt̄ et veſtiātur. Vn̄ et ab
aula adulatores dicti ſūt. Johānes
autē de victu et veſtitu nõ curauit.
et ideo adulator nõ fuit Alij poterāt
ſibi imponere ꝓphie impfectionē. q̄
.ſ. habuit tātū ꝓphie ſpiritū đ pn̄ti
nõ de futuro. Cõtra qđ dicit ꝓphaz
etiā dico vob ꝛ pl9 q̄ ꝓphetā. q.d. p
phecie ſpm̄ habuit ꝛ de futuro de p̄te
rito ꝛ de pn̄ti. Alij poterant ſibi oppo
nē aliquā dubitacõez. Cõtra qđ an
gelū eū vocat. āgel9 em̄ dubitaē nõ
p̄ot. tū q̄a eſt ꝯfirmat9 i veritate dei
tū q2 videt ſp faciez dei. tuz quia au
dit ſemper veritatem a deo. Johan
nes ergo ſimilis fuit āgelo et quia i
vtero matris confirmat9 fuit et q̄a
ſpiritum ſanctū vidit et quia vocē
patris audiuit.

¶ Dominica tercia aduentus domi
ni. Sermo ſecundus.

QVid exiſtis in deſertuz vide
re? arundinem vento agita
taz. ꝛc. Commēdatio que
fit ab aduerſario eſt firma. que fit
ab homine ſancto eſt fidedigna. que
fit ab angelo eſt certa. que fit a deo
eſt probata. pma Corinthioꝝ. duo
decimo. Non enim qui ſeipſum ꝯmē
dat ille ꝓbat9 eſt ſ quē đ9 ꝯmēdat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Johãnes igiꝛ ꝯmendatꝰ eſt ab hero
de aduerſario qui ſicut dr̄ Mar·vi·
eum metuebat et eũ virũ ſanctũ ⁊
iuſtuꝫ ſciebat eſſe et ideo talis cōmē
datio fuit firma Cōmendatꝰ ē ab ho
minibus bonis qꝛ ſicut dr̄ Math·xxi·
Oēs eum ſicut prophetã habebãt·⁊
ideo talis ꝯmēdatio fuit fide digna·
Cōmēdatꝰ ē ab ãgelo q̃ dixit Luc.i.
Erit em̄ magnꝰ coraꝫ domino ⁊ c̃·⁊
ideo talis ꝯmēdacio fuit certa Cōmē
datus ē a deo vt ĩ euangelio hodier
no habetꝛ·et ideo talis commēdatio
fuit ꝓbata Volēs aũt criſtus ipſum
cōmēdare duo de ipſo negat ſcꝫ ꝙ n̄
fuit arundo nec mollibus veſtitus·
Duo aũt affirmat ſcꝫ ꝙ fuit prophe
ta et ꝙ fuit ãgelus·et ideo quatuor
magnas v̓tutes ipſuꝫ habuiſſe dicit
Primo nãqꝫ habuit magnã in mēte
firmitatē·ideo dicit ipſum arũdineꝫ
nõ fuiſſe·arundo quideꝫ radices in a
rena habet·Illi igiꝛ ſunt arũdo qui
radices amoris figũt in terrenis Edi
ficiuꝫ ſeu plãta in arena fundata tri
a timet ſcꝫ ventuꝫ pluuiaꝫ et flumen
vt habetur Math·vi· Per ventuꝫ
igiꝛ q̃ ab aere venit tēptatio demonis
intelligiꝛ qui ĩ aere cōmoratur·per
pluuiaꝫ que de celo deſcēdit intelligi
tur aduerſitas que a deo venit·per flu
men quod ĩ terra fluit ĩtelligitur ꝑ
ſecucio quã terrenus tirannus infli
git Facile ē igiꝛ videē q̃s ſit arũdo ĩ a
rena et quis ſit firma columpna ĩ pe
tra Si em̄ ventus tēptacōis aliqueꝫ
frangit arũdo fuit·ſi tēptacōi reſiſ
tit colũpna firma ꝑmanſit Si pluuia
diuine animaduerſionis aliquem aſ
perſit et ille impaciēs extitit arundo
fuit·ſi paciēs fuit colũpne firmitateꝫ
habuit·ſi ad flumē alicuiꝰ ꝑſecucio
nis aliquis eradicatꝛ arũdo fuit·ſi ſo
lidꝰ perſeuerauerit columna extitit·
Beatus igiꝛ iohãnes nõ fuit arũdo
ſed firma columna Paſſus eſt em̄ ve

tuꝫ qñ iudei ꝓ criſto ipſum recipere
voluerũt ſed nõ potuit flecti Paſſꝰ
ē pluuiaꝫ qñ deo ꝑmittēte fuit incar
ceratus ſed nõ potuit ꝯmoueri·paſ
ſus ē flumen qñ decapitatꝰ fuit ſed
nõ potuit a ſoliditate iuſticie eradi
cari Secũdo habuit magnã ĩ corpe
aſperitateꝫ iõ dicit ipſũ mollibꝰ veſ
tibus ĩdutũ nõ eſſe·ſcdm auteꝫ Cri·
tribus de cãis poceſt q̃s veſtes defer
re· Primo ꝓpter oſtētacōem vane
glꝛe ſicut ille diues q̃ ĩduebatꝛ purpu
ra et biſſo Secũdo ꝓpter ĩfirmitateꝫ
neceſſitatis humane ſic pꝫ Geñ·iij·
Vbi deꝰ ade ⁊ vxori ſue tunicas pelli
ceas fecit vt ſcilicet nuditatem ſuaꝫ
tegerent et frigus arcerent·Terci
o ꝓpter mortificacōeꝫ carnis noſtre
ſic legiꝛ· iiij·Reg.i. de helya qui zo
na pellicea accinctus erat Johes igiꝛ
nõ ferebat veſtes ſuas ꝑ oſtētacionē
qꝛ nõ erant veſtes vanitatis ſed vili
tatis, ſtabat etiã in deſerto vbi a ne
mine videbatur Ñeõ aũt ſic dicit Gre
go·pulcras veſtes portare appetit v
bi a nemine videri ſe credit· nec fere
bat eas ſimpliciꝛ propꝛ humanaꝫ ne
ceſſitateꝫ·quia veſtes de pilis came
loꝝ facte cum ſint frigide ad frigus
expellēdum nõ inueniuntur ydonee
Ferebat aũt eas ꝓpter carnis mortifi
cacionem et tamē mortificacōe non
indigebat qui in vtero ſanctificatꝰ
fuerat qui nunꝙ̃ peccatu; commiſe
rat q̃ ãgelicaꝫ vitaꝫ ducebat·Quid
ergo nos dicturi ſumus q̃ immundi
naſcimur·qui pccã m̄lta ꝯmittimꝰ·
q̃ ſepe brutaleꝫ vitã ducimꝰ·⁊ tñ nl
laꝫ carnis moleſtiã pati volumꝰ Ter
cio habuit magnã ĩ ſeueritatē ideo
dicit eũ fuiſſe ꝓphetã ⁊ pluſꝙ̃ ꝓphetã
Cũ em̄ q̃daꝫ ꝓphe fuerint de pt̄erito
vt moyſes·q̃dã d futuro vt yſayas
q̃dã de p̄ñti occulto vt elizabeth Jo
hãnes ãt oēs iſtas tres ꝓphias habu
it ſc; de preterito·qꝛ xpi natiuitatē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

de ſpiritu ſācto factā eſſe nouit Jo. iij. Qui de terra ē de terra loq̄tur. q̄ de ce. ve. ſup o. e. De p̄ſenti quia cognouit ip̄m eſſe filiū dī Jo. i. Ego vidi et teſ. phi. quia hic eſt fi. dei. Et de futuro cuz dixit ipſum in ara crucis eſſe immolādū Jo. i. Ecce agnus dei ⁊c. Circa hoc autē ſciēduz ꝙ ſūt quidā ꝓphete dei quidā diaboli quidā fuerunt p̄mo ꝓphete diaboli ſed poſtea facti ſūt dei. Et quidā ꝓphete dei. ſed poſtea facti ſunt diaboli. Prophete dei ſunt qui inſtar iohis ſūt ꝓphete. q̄ntum ad tēpus p̄teritū preſens et futurū. qui. ſ. et tēpus p̄teritū bene expenderūt et preſens bn̄ expēdūt et futurū bn̄ expēdere intēdūt. Alij vo ſūt ꝓphe diaboli q̄ntū ad tēp9 p̄terituz q2 ipſum i vanitatibus ꝯſūpſerūt. ſed p9 modum facti ſūt ꝓphe dei quia et pn̄s tp9 deo dāt et futurū dare ꝓponunt. Dicit enim Ber. ꝙ vere penitēs de tpe nihil perdit q̄a vel p̄teritū recupat p ſatiſfactionē et p̄ſens tenet p bonaz operationem et futurū p immobilē volūtatē. Alij ſūt ꝓphete diaboli q2 p̄teritū male ꝯſumpſerūt et p̄ſens male expendunt. futurū autez q̄d omnino dubiū eſt deo dare volūt dicentes. adhuc pn̄iaz agā. Talis ꝓpheta fuit balaam. de quo dicit̄ Nume. xxiij. qui ait. Moriat̄ anima mea morte iuſtorū et fiant nouiſſima mea horu; ſimilia. Nō em̄ deſideābat habuiſſe bonā vitā iuſtoꝝ p̄teritā. Nec habere bonā preſentē. ſed tātū futurā. Quarto habuit magnam in vita ſanctitatem ideo dicit eū fuiſſe angeluz In āgelo aūt tria repiūtur. ſ. eſſentie puritas. obediētie velocitas et feruēs caritas Ps. Qui facis āgelos t. ſpiritus. ecce quāta puritas. ſubſtātia em̄ ſpūalis d ſe puriſſima eſt. Et miſtros t. ecce q̄nta obediē. velocitas Ignez vrētē. ecce q̄ feruēs caritas. Tam purus aūt ē āgelus ꝙ a dioniſio ſpeculū purū vocatur Sic iohannes tante puritatis extitit ꝙ omnes noſtras impuritates in eo poſſum9 ſpeculari Ibi em̄ auari ſpeculāi poſſūnt deformitatem cupiditatis ſue q̄a omnia terrena contempſit Ibi ſuꝑbi deformitatez elacōis ſue quia profunde ſe humiliauit. Ibi immundi deformitatem concupiſcētie ſue q̄a virgo extitit Ibi guloſi deformitatem voracitatis ſue quia valde abſtinens fuit Ibi vani glorioſi dformitatem ambitionis ſue q2 de pilis camelorū veſtes portauit. Secundo habuit feruentem caritatē ꝓpter quā omnia deſpexit Can̄. viij. Si dederit homo omnē ſubſtantiā dom9 ſue p dilectione quaſi nihil deſ. eā Ideo conuenire poteſt ſibi illud Jē. xij. Reliqui domum meam. dimiſi hereditatem meam. dedi ani. meā. in man9 ini. me. Cum enim eſſet filius ſūmi ſacerdotis et vnicus patris ſui ipſe tamen domu; paternā deſeruit hereditatē ſibi debendā contempſit ⁊ heremū intrauit et tādem animaz ſuā pro iuſticia in mortez dedit. Tercio habuit promptā obediētiam. eſt autem quedā obedientia in ꝓſperis ⁊ hec non debz habere aliquid de ſuo. quedam in aduerſis et hec debet habere de ſuo. quedā in medijs ⁊ hec aliquid debet habere de ſuo et nichil debet habere de ſuo. Preceptum ſibi fuit quoddā magni honoris vt ſcilicet criſtum baptiſaret ⁊ hec obediētia nihil habuit de ſuo quia humilit̄ recuſabat. preceptum ſibi fuit a ſpiritu ſancto ꝗdam magne difficultatis vt ſcilicet homines fugeret et deſertum intraret et hec obedientia multum habet de ſuo quia protin9 obediuit. Preceptuz ſibi fuit quoddam quod habebat dignitatem et difficultatē ſcilicet officium p̄dicādi

quod quidē ⁊ eſt digniſſimū quia fu
it officiū criſti et eſt laborioſuꝫ. Jo
hānes aūt illud officiuꝫ ſibi noluit v
ſurpare cū eſſet officiuꝫ dignum et
tñ noluit recuſare cuꝫ eſſet officium
laborioſuꝫ Nō eñ ſeipſuꝫ mittere vo
luit ſed vſqꝫ ad annum xxx. expecta
uit et tūc deo precipiente obediuit
vñ dicit Luc. iij. Factuꝫ eſt verbū do
mini ſup iohānez ʒacharie filiuꝫ i de
ſerto et venit in omnē regionē iorda
nis predicans baptiſmum pñie in re
miſſi. peccatoꝝ.

Sermo tercius

Cum audiſſꝫ iohannes in vin
culis opa criſti ⁊c. Multi au
dierūt verba criſti et eis nō
ꝓfuit qꝛ ſibi credere noluerūt Heb.
iiij. Nō ꝓfuit eis ſermo auditus non
admixtus fidei Alij viderūt miracula
criſti et eis non profuit quia ea per
uerterūt Math. xij. In belſebub pri
cipe demonioꝝ eicit demonia Alij vi
derūt ſcitatē et opera xpi et eis nō
ꝓfuit. qꝛ ea imitari ↄtēpſerūt Sap.
ij. Grauis ē etiā nob ad vidēduꝫ quo
niā diſſilis ē vita illiꝰ. iohes āt i car
cere poſitꝰ et ỽba criſti referri audi
ebat cū reuerētia et miācula eiꝰ cū ā
miracōe multa et ſāctitatem ⁊ opa
eiꝰ cū deuocōe magna et ideo ſue in
carceracōis oblitus et de ſalute diſ
cipuloꝝ ſollicitꝰ. diſcipulos ad eum
miſit vt audirēt verba eius q̄bus in
ſtruerētur. viderēt miracula eius q̄
bꝰ ↄuerterēt. ⁊ ſcitateꝫ et opa eius
q̄bus edificarētur Notādū aūt qꝛ io
hānes in quadruplici carcere fuit in
hoc mūdo Primꝰ ē carcer deſti in quo
propt̄ deum ſe mlto tpe īcarcerauit
vt ſenſus ſuos mūdos ſuaret quos
in xpi obſequiuꝫ debebat ſuo tēpoē
mancipare Sciebat eī qꝛ i mūdo ſen
ſus ſuos ↄſeruare n̄ potuiſſꝫ mūdos
quia viſꝰ ibi ſepe corrūpit̄ vaītate

videndo. Auditꝰ ỽba ↄtractoria au
diendo Olfactus varios odores ad
hibēdo Os vana ſepe loquendo. Et
manꝰ eas ſepe ad illicita extēdendo.
Voluit igit̄ in deſtuꝫ fugere vt mun
dos ſuaret oculos q̄bus ſpm̄ ſcm̄ in
ſpē colūbe ⁊ dei filiū eāt aſpecturꝰ.
aures q̄bus vocē patris erat auditu
rus Os quo xpi teſtimoniuꝫ erat pro
laturꝰ. Olfactū quo criſti odorem e
rat pſenſurꝰ Et manus q̄bus criſtū
erat baptiſaturꝰ et digito oſtēſurꝰ
Qui igitur ſēſus ſuos corpales dili
gēt cuſtodit q̄tuoꝛ magnas vtilita
tes idē acquirit quas ponit ꝓpheta
dicēs Si mei non fuerint dominati.
Vocat autē meos ſenſus ꝓprios qui
tūc nō dominātur quādo ſub racio
nis dominio coercent̄. Prima vtili
tas ē preſeruacō a maculis futuris i
deo dicit Tunc immaculatus ero. J
deo ſanctꝰ iob vt ab iſtis maculis fu
turis ſe preſuaꝛꝫ dicebat Job. xxx.
Pepigi fedus cū oculis meis ⁊c. Sic
eñ dicit Jere. ix. Aſcendet mors per
feneſtrā.n. ingreſſa eſt do.n. Secun
da vtilitas ē emundatio a delictis p
teritis nō tantū paruis et magnis ſ
etiaꝫ maximis. Jdeo ſbditur et emū
dabor a de. ma. Jdeo ideꝫ propheta
poſtq̄ ex incauto aſpectu i delictuꝫ
maximum ceciderat ſenſus ſuos poſt
moduꝫ cuſtodiuit et ideo mūdari ꝓ
meruit. ſed quia ipos per ſe cuſtodi
re nō ſufficit a deo cuſtodiendos peci
it dicēs Auerte oculos meos ne vide
ant vanitateꝫ in via tua ⁊c. Tercia
vtilitas eſt quia orōes talium ſunt
deo placite. ideo ſubdit̄ Et erunt vt
ↄplaceāt eloquia oris mei. ꝓpter hoc
monet nos deꝰ vt i cubiculuꝫ cordis
intremꝰ et oſtia ſenſuū foris clauda
mꝰ Yſaie. xxvi. Vade popule meus
intra in cubicula tua et claude oſtia
ſup te Quarta vtilitas eſt quia me
ditaciones noſtre ſunt deo accepte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jdeo ſubditur et meditacō cor·m·ī
cō·t·Jdeo ſanctiviri tempus noctur
num eligunt ad meditandum quia
tunc non impediuntur diſtractione
ſenſuū Ps Jn matutinis dn̄e me· in
te·Jtem meditatus ſū nocte c·cor·
Secundus eſt carcer corpis proprij·
Deus em̄ animaz quodāmō corpori
incarcerauit·quādo ipſā ſpiritualē
ſubſtantiā carni vniuit· quod max
ime tribus de cauſis fecit q̄ruz duas
primas duas ponit Gre·naz āz enꝰ·
Prima eſt vt anima ī carne et p car
nem merita multa conq̄reret· Plu
ra em̄ ſunt ī q̄bus aīa p carnē meret̄
ī quibus ſine carne mereri nō poſſet
ſicut eſt cōtra carnales cōcupiſcenti
as dectare ieiunare pegrinacōez aſ
ſumere et martiriū ſuſtinere·Secun
da eſt vt anima carnem ipā; tanq̄
fidelis cuſtos deo conſeruaret ⁊ cuſto
diret ⁊ eā in ſupnis ſedibus colloca
ret·Caro em̄ per ſe beatitudinis ſuſ
ceptiua non eſt niſi mediante anima
ſtolam immortalitatis idueret·Ter
cia eſt vt deus vniuerſuz ſuum pficere
ret Cū em̄ ſit quedaz creatura pure
corpalis ſicut creatuā ſenſibilis que
dam pure ſpūalis vt angelus ·opor
tuit ad huc vt dei vniuerſuz conple
retur qꝫ alia fieret creatura q̄ carne
et ſpiritu eēt conpoīta vt eſt homo
Deut·xxxi·Dei perfecta ſūt opa·Ab
iſto tamē carcere corpis ſancti viri
educi deſiderāt triplici d̾ cauſa iuxta
illud ps·Educ de carcere aīaz m·ad
ꝯ·no·t·⁊c· Primo em̄ exire deſide
rāt vt aſſequātur mētis iocūditatē·
in iſto em̄ carcere ſūt ſemper in triſ
ticia ſed exuti ī leticia ſemp erunt Et
ideo propheta poſtq̄ dixit· educ de
cuſtodia ſiue de carcere aīam meam
ſtatim ſubiunxit ad ꝯfi·no·t·.i. vt
laudet et glorificet no·t·Pſaye·xxx
v·Gaudiū et leti·obtinebūt et fugi
et do·et ge·Secūdo vt aſſequātur
ꝓpinquorūz et amicorū ſocietatē·
vn̄ ſubdit me expectant iuſti·hic eſt
qꝫ qn̄ ſancti moriūtur ad prēs ſuos ſi
ue ad ꝑplm ſuum apponi d̾bēt Gen̄.
xxv·Mortuus ē abrahaz ī ſenectute
bona poſituſqꝫ eſt ad populuz ſuum
Tercio vt aſſequātur poſſeſſionē et
domoꝝ ſuarū et totius hereditatis
plenam facultatē·vn̄ ſubdit donec
rtribuas mihi Ps·Tu es qui reſti·
here·m·Terciꝰ eſt carcer mundi de
quō ſci viri q̄druplici de cauſa exire
deſiderant Ps·Heu me qꝛ inco·m·
ꝓ·e·⁊c·Prima qꝛ iſta pegrinacō ē
nimis lōga·qd̾ notat̄ cū dī Heu me
qꝛ ico·me·ꝓlon·ē·licet em̄ ſit vita
breuis amāti tn̄ nimis lōga videt̄· v
bi dicit Glo·ibidē·Et ſi tpꝰ ſit bre
ue amāti d̾ſiderio tn̄ nimis lōgū eſſe
videtur Secunda quia ſancti viri ha
bēt hic hoſpicia ruinoſa quod nota
tur cum dicitur Habitaui ī taberna
culis cedar·Jſtaz em̄ litteram expo
nit glo·dicitur autē tabernaculuz a
taberna ſicut dicit hugwicio eo qꝫ nō
ſit domus ſtabilis ſed ad tempus du
rans ſicut fit in nūdinis ·ſicut et ſan
cti viri non habent hic ciuitatē ma
nentem ſed futuraz inquirunt· ſicut
dicitur·Hebre·xiij·Tercia quia ha
bent viam tenebroſam quod nota
tur cum dicitur Cedar· quod inter
pretatur tenebre·Job viceſimo oc
tauo·Nos q̄ppe iuoluimur tenebris
Quarta quia habent ſocietate; per
uerſam qd̾ notat̄ cum dicitur · cuz
his qui ode·pa·e·pa·Habent enim
malos ſocios ſcilicet munduz carnē
et diabolum·mūdus eos conturbat
per oppreſſionem Johānis ·xvi · Jn
mundo preſſuram habe· Caro per
impugnationem·Gal·v·Caro con
cupiſcit aduerſus ſpiritū·⁊ diabolꝰ
immittēdo diuiſionem Mathei·deci
mo tercio·Venit inimicus et ſuperſē
minauit zyzaniā Quartꝰ eſt carcer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

tyranni in quo iohãnes poſitus fuit
propter veritatem triplicez. Primo
propter veritatẽ iuſticie quaz defen
debat Dicebat em̄ herodi Marc. vi.
Nõ licet tibi habere vxorem fratris
tui Secũdo propter veritatez doctri
ne quam predicabat Nã ſecundum
ioſephum. videns herodes populi mł
titudinez ipſum ſequẽtem eum ĩ car
cere poſuit. Tercio ꝓpter veritatem
vite quã tenebat Sicut em̄ ſerpẽtes
odorem vinearuz fugiunt et noctue
lucẽ ſolis nõ ſuſtinent Sic iudei vitã
iohannis imitari nõ valentes ipſaz
diabolo aſſcribebãt Math. xi. Venit
iohannes nõ mãducans neqꝫ bibẽs
et dicunt demoniũ habet Iſtũ autẽ
carcerem tyrãnorum ſancti viri pa
cienter portãt ſcientes ꝙ ex tribula
cõibus preſentis vite tria bona acq̃
runt. Primo dei miſericordiã expur
gantez Grego. Quod lima ferro et
flagellum grano ⁊ fornax auro hoc
facit tribulatio viro iuſto Secũdo de
ĩ graciam dulcoratẽ. vnde ipi perſe
cutores apes necatur. Ps̃. Circũ
dederunt me ſicut apes. apes ei licz
pungãt tamen mella cõponunt ſic e
tiam q̃uis caro iuſti tribulacionib⁹
crucietur tamen eius aĩma dulcedi
ne gracie ſaginatur. Tercio dei glo
riam letificantẽ. vnde Aug⁹ in libro
ſuper io. quinquageſima omel. perſe
cutores vocat torcularia et molas.
ſanctos aũt qui perſecucionez paciũ
tur vocat vinum et oleum Poſtmo
dum in fine cõcludit. Conſidera ꝙ il
li qui te perſequuntur apud deuz ve
lut mole aut torcularia deputantur
Tu vero quaſi oliua et quaſi vua le
gitima paruo tẽpore preſſuram ma
loruz ſuſtinere cogeris ſed poſtea il
lis ſine fine remanebit obprobriuz
tu felici conſũmatione tranſibis ad
regnum ⁊c.

Dñica quarta Sermo primus.

MIſerũt iudei ab ieroſolimis
ſacerdotes et leuitas ad io
hannẽ vt interrogarent eũ
Tu quis es Iohis. i. In iſto euãgeli
o plura ꝑ ordinem querenda occur
runt. Primo quare iudei potius opi
nabantur de iohãne ꝙ eſſet criſtus
q̃ de domino ieſu xp̄o Ad hoc reſpõ
det Criſo⁹ ꝙ hoc fuit triplici d̃ cauſa
Primo ꝓpter habit⁹ aſperitatem.
xp̄s em̄ ferebat veſtes communes io
hannes aũt veſtes de pilis camelorũ
confectas Secũdo propter victus ꝑ
citatem quia criſtus panez et vinuz
cũ peccatoribus comedebat. iohẽs
autẽ habuit duriſſimum victuz et vi
tabãt cõſorcia peccatorum. Tercio
propt̃ genus illuſtre. quia criſtum
de fabro ꝓgenitũ eſſe credebant et
de paupere muliere natum eſſe ſcie
bant. iohannẽ vero filium ſũmi ſacer
dotis eſſe cognoſcebant. Secũda q̃ſ
tio eſt quare iohannes negauit ſe eſ
ſe helyam cũ domin⁹ dicat Mat. x.
Et ſi vultis recipe ipſe eſt helias Ad
quod dicẽdum ꝙ ſecũdum dioniſiũ
in omni re repiuntur tria. ſ. ſubſtã
cia. virtus. et opatio Iohãnes igit̃
nõ fuit helias q̃tum ad ſubſtanciaz
fuit autẽ helias q̃tuz ad virtutez et
opacionem Habuerũt em̄ ambo eaſ
dez virtutes ſcz tẽperantiã in abſtinẽ
do. fortitudinez ĩ conſtãter reprehẽ
dendo. prudẽtiam ĩ prophetiſando.
et iuſticiam in veritatez defendẽdo.
quia iohannes iuſticiã defendit vſqꝫ
ad mortez et helias vſqꝫ ad mortis
comminationem ſicut patet iij. Re.
xix. Quãdo iezabel mortez ſibi com
minata eſt ⁊c. Habuerunt etiam ã
bo eandem operacõem ſcilicet idem
officium quia vterqꝫ fuit precurſor
ſed ille in ſecũdo aduentu iſte in pri
mo. Tercia queſtio eſt quare nega
uit ſe eſſe prophetaz cum dominus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

dicat eum eſſe prophetam et pluſq̃
prophetaꝫ Ad quod dicēduꝫ ꝙ ꝓphe
ta tripliciter accipi poteſt · aut gn̄ali
ter · aut ſpecialiter · aut ſingulariter
Primo poteſt accipi gn̄aliter ꝓ quo
libet propheta et tunc dixit ſe non
eſſe prophetam · ſ · tātum quia pluſ
q̃ propheta erat · tanq̃ ſi aliquis di
ceret de impatore ꝙ non eſſꝫ rex · ſ ·
tantum · quia ē pluſq̃ rex · quia im
pator · ⁊ tamē in veritate eſt rex q̄a
omnis imperator eſt rex ſed non om
nis rex impator Sic iohānes dixit ſe
nō eſſe prophetam quia erat pluſq̃
ꝓpheta · quia omnis pluſq̃ prophe
ta eſt ꝓpheta · ſed nō omnis q̄ ē ꝓp
heta eſt pluſq̃ propheta · Secundo
poteſt accipi propheta ſpecialit̄ ſcili
cet pro ꝓpheta id ē pro meſſia in le
ge promiſſo · De quo dicitur Deut̄ ·
xviij · Prophetam ſuſcitabit vobis
dominus de fratribus veſtris tanq̃
ipſum me au · Et quantum ad hoc ve
ritateꝫ dixit quādo prophetam ſe n̄
eſſe aſſeruit Tercio poteſt hic accipi
propheta ſingulariter et ſic ſecūduꝫ
glo · accipitur pro heliſeo propheta
qui apud iudeos antonomatice pro
pheta dicebatur et eximius ꝓpheta
rum · ꝓpter plenitudineꝫ ſpiritus ſā
cti ꝓphetādi ⁊ miracula faciēdi quē
ī duplo acceperat ab helia · Ipſe etiā
baptiſma figurauit quādo naaman
ſepcies in iordane lauare fecit Crede
bant igitur iudei iohānem heliſeum
eſſe · tum quia baptiſabat · tuꝫ quia
tantaꝫ ſpiritus ſancti plenitudineꝫ
habebat · q̃tuꝫ ad hoc etiaꝫ iohānes
verum dixit quādo prophetā eſſe ſe
negauit · non erat igit̄ iohannes he
lias vel heliſeus ſed vtroqꝫ maior Nā
in helia fuit ſpiritus ſimplex · in heli
ſeo duplex · vt habetur iiij · Reg · ij ·
In iohanne vero triplex · quia pro
phetauit in vtero quādo criſtuꝫ ag
nouit · In mundo quando criſtum
digito demōſtrauit · in limbo quādo
aduētum criſti ſanctis patribus nū
ciauit Maior igit̄ fuit q̃ helias vel he
liſeus quia helias habuit ſpirituꝫ ꝓ
phecie tantuꝫ in vita · heliſeus in vi
ta et in morte quando · ſ · mortuus
mortuum ſuſcitauit · iuxta illud Ec
cle · xlviij · Mortuuꝫ prophetauit cor
pꝰs eiꝰ Johānes aūt habuit et ante
vitam et in vita et poſt vitaꝫ Quar
ta queſtio eſt quare iohānes vocat̄
ꝓpheta et pluſq̃ ꝓpheta · Ad quod
dicendū ꝙ ꝓphetaruꝫ quidaꝫ habēt
ſpiritum prophetie tantum de prete
rito · quidam de preſenti occulto q̄
dam de futuro · Johannes auteꝫ de
omni tempore habuit ſpiritum pro
phecie · vnde dicit̄ Johannis · i · Ipſe
eſt qui poſt me venturꝰ eſt · Ecce ꝓ
phecia de futuro · qui ante me factꝰ
eſt · Ecce propheciā de preterito · cu
ius non ſuꝫ dignus ſoluere cor · cal ·
Ecce prophecia de preſenti occulto
Vel poteſt dici ꝙ iohānes dicit̄ pluſ
quam propheta · quia ceteri prophe
te habuerūt ſpiritum prophecie in
vita Iſte auteꝫ vt ſupra dictum eſt
habuit et ante vitam et in vita et
poſt vitam Quinta queſtio ē quare
appellauit ſe voceꝫ · Cuius prima raci
o eſt · quia v̉bum in corde eſt ſed ma
nifeſtat̄ per voceꝫ dicentis et ponitur
ī corde audientis · ⁊ ſic nicholominꝰ
v̉bum adhuc remanet in corde dicē
tis et audientis et vox tranſit · ſic eti
am criſtus qui ē verbum in corde pa
tris ad nos venit et iohannes ipſum
nobis manifeſtauit et ſic criſtus re
manet in corde patris per eternam
generacōem et in cordibus noſtris
p fidē ⁊ iohannes trāſiuit per mortē
Secūda racō eſt q̄ ſicut verbum pri
us ē q̃ vox et tamē vox vehit et pre
it v̉bū ſic criſtus fuit an̄ iohannē · vn
de ipſe dixit Joh · i · Prior me erat ⁊
tamē iohēs preceſſit criſtum Luc̄ · i ·

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ipſe p̄cedet ante illuz ⁊c̄. Tercia ra
tio qꝛ ſicut vox coīuncta eſt v̓bo. nec
tamē eſt v̓bū. ſic iohes multa ſcita
te coīunctus fuit xp̄o nec tamē fuit
criſtus. Nā xp̄s ſpōſus fuit iohes a
micus ſpōſi vt dicit̄ Jo. iij. Criſtus
fuit ſol iohes lucifer. vt dicitur iob
xiij. Criſtus fuit ignis iohannes facu
la vt dicit̄ Ecc̄. xviij. Ecce quanta ſi
militudo fuit iohis ad criſtuz et ta
mē nō fuit xp̄s Sexta queſtio ē qua
re dixit iohannes de criſto qui poſt
me vētur⁹ eſt cuz tamē iam venisſet
Et quare dixit q̄ ante me fact⁹ eſt.
Aut em̄ hoc intelligitur i quantū ho
mo et tūc non videtur eſſe verū qui
a criſtus nō eſt fact⁹ homo āte iohā
nez ſed ecōuerſo. Aut in q̄tū de⁹ et
tunc ſimiliter nō eſt verū qꝛ de⁹ non
ē factus Dicēdū aūt q̄ xp̄s p⁹ iohez
erat vētur⁹ qꝛ ante ipſum eāt p̄dica
tur⁹ et baptiſaturus et moriturus.
Quod autē dicit̄ ante me fact⁹ eſt.
poteſt intelligi in quātū homo et in
quātū de⁹ Naz i quātū homo fact⁹
eſt añ eum nō tp̄e ſed dignitate vt
dicatur añ euz fact⁹ eſt.i.ſibi prela
tus. In q̄tū autē de⁹ eſt añ eū fact⁹
eſt et tēpore q̄a ab et̄no. et dignita
te quia ē ſuper oīa deus. imo etiā ē
et ante abrahā Joh. viij. añq̄ abra
haz fieret ego ſū. imo etiam ante lu
ciferū. ps̄. Ante luciferū genu. te. et
tunc factus improprie accipitur qui
a nō eſt fact⁹ ſed genit⁹. Septia q̄ſ
tio eſt quare dixit medius veſtrum
ſtetit ⁊c̄ Ad quod dicenduz q̄ caro
humana i nobis eſt terra Ecc̄. iij. De
terra facta ſunt omnia et in terram
pariter reuertēt̄ In criſto aūt eſt me
diū terre. ps̄. deus autez rex noſter
ante ſecula ⁊c̄. Naturaem̄ humana
habuit duo extrema. vnū quo fuit
ſb̄ inocētia Aliud quo fuit ſb̄ miſeria
Caro aūt criſti cum vtroqꝫ extremo
participauit et iō mediū terre fuit.
Naz de primo ſtatu accepit inocētiā.
de ſecūdo penalitatē et miſeriā et iō
dixit ſtetit qꝛ nunq̄ cecidit ſedit vel
iacuit Cadit quis per pcc̄m ſedet p
ociū iacz p ↄſuetudinē lōgā in malo
In criſto aūt nihil iſtorū fuit. et ide
o ſemp ſtetit. Octaua queſtio eſt q̄
liter intelligitur qđ dixit. Nō ſū dig
nus vt ſoluam ei⁹ corrigiā calciamē
ti Ad qđ dicēdū q̄ poteſt itelligi ad
litterā q̄ ꝓpter criſti ſublimitatē et
ſuā paruitatez nō reputabat ſe dig
num criſto etiam infimū ſeruiciuz ex
hibere. Vel per hoc voluit incarna
cionis miſteriū deſignare. In criſto
quidē eſt diuinitas. caro et anima.
Per pedez ſignat̄ diuinitas quia ſic
pes totum corp⁹ ſuſtentat ſic ⁊ diui
nitas ōnia portat Heb. i. Portāſqꝫ
oīa verbo virtutis ſue. Per calciamē
tū itelligitur cāo mortalitati ſbiecta
⁊ qđāmodo diuinitati veſtis effcā.
vnde dicit Gre. Venit ad nos diui
nitas calciata Per corrigiam ſignat̄
eius anima quia ſicut corrigia calcia
mētum pedi aſtringitur. ſic median
te anima carni diuinitas ſociat̄ Qui
igitur non cognoſcit mediuz nō co
gnoſcit aliqđ extremorū. In hoc q̄
dixit ſe nō eſſe dignum. ſ. ſufficientē
cognoſcere criſti animā. dat intelli
gere q̄ non fuit ſufficiens cognoſce
re nec carnē de virgine genitaz nec
diuinitatem eternā. Vel in hoc q̄
dixit ſe nō eſſe dignum corrigiā cal
ciamenti ſoluere. dat intelligere ſe
non eſſe dignum criſti ſponſam idē
eccleſiam vſurpare Et iſtud dicitur
ſecundum morem legis. quia vt ha
betur. Deuteronomij viceſimo qui
to. Calciamētū detrahebat̄ ab illo
qui ſponſam ducere recuſabat et il
le quidē trahebat ipam ſibi in ſpon
ſam accipiebat.

Sermo ſecundus de eodem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

EGo vox clamātis in deſerto
dirigite viaꝫ domini Joh.i.
Apud iudeos tres opiniōes
de iohāne eſſe videbātur · Quidam
enī dicebant ipſuꝫ eſſe criſtuꝫ ꝓpter
nimiam eius ſanctitateꝫ et baptiſan
di auctoritatē · Alij dicebant ipſum
eſſe helyaꝫ ꝓpter habitacionem dſer
ti · abſtinētiam cibi · aſperitatē indu
menti · et feruorē zeli Alij dicebant
ipſū eſſe aliqueꝫ magnum prophetā
de prioribus ſuſcitatuꝫ propter gra
ciaꝫ ꝓphetandi · ſicut gloſa innuere
videtur · ideo ad ipſuꝫ nuncios direx
erūt vt ſuper his ab eo diſcerent ve
ritatē · et cum reſpōdiſſet ſe non eſſe
criſtuꝫ neqꝫ helyam neqꝫ prophetaꝫ
dixit ſe eſſe vocem · Ego inquit vox
clamantis in deſerto ⁊c̄ · vbi dicit ſe
ad tria miſſuꝫ fuiſſe · ſ · ad precedēdū
ad clamāduꝫ et ad dirigenduꝫ · Pri
mo ad precedēdum cū dicit Ego vox
Sicut enī vox naturaliter precedit v̄
bum ſic iohannes preceſſit criſtum
Criſtus enī verbum eſt patris omni
potentis Johis .i. In principio erat
verbū et verbū erat apd̄ deuꝫ et deꝰ
erat v̄buꝫ Cuius verbi iohēs vocē ſe
dixit qꝛ eius precurſor ⁊ preco erat
Secūdo ad clamandum cum ſubiun
git · clamantis in deſ̄to · Tercio ad
dirigendum cū ſubdit · Dirigite viā
domini · Primo igitur dicit ſe miſſū
eſſe ad p̄cedendum quia criſtuꝫ pre
dicando et baptiſando preceſſit ide
o dixit ego vox · de voce auteꝫ ſic di
cit Yſid · in libro ethi · Perfecta vox
eſt alta clara et ſuauis · Alta vt cla
mare i ſublimi ſufficiat · clara vt au
res audientiuꝫ adimpleat · ſuauis vt
auribus audientium blandiatur Et
ſubdit · Si aliquid ex his defuerit ꝑ
fecta vox n̄ erit Tal' fuit vox predica
cionis iohannis · Fuit enī alta quia
primus de altis et celeſtibus predica
uit cum dixit Math · iij · Penitēciam
agite appropinquat enī regnūꝫ celo
rū Nuſq̄ enī in tota ſacra ſcriptura
auditum fuerat nominare regnum
celorū niſi cū iohānes hic ipſum pri
mo nominauit · Secūdo fuit clara ·
Illa predicatio eſt obſcura que fit v̄
bo ſed obſcurat̄ malo exēplo · Quic
quid enī in iohanne fuit vox clara ⁊
predicacio ſonora extitit · ſ · doctrina
eius et cōuerſatio eius et paſſio eiꝰ
Nam doctrina predicabat fidei veri
tatem · conuerſatio magnam ſancti
tatem · paſſio magnimitateꝫ · Terci
o fuit ſuauis et maxime quando loq̄
batur cū bonis Cri · Sermo iohānis
ſeuerus et leuis · Naꝫ cum populo iu
deorū viriliter et feruenter cum r̄ge
audacter cū proprijs diſcipul' leuit̄
cōferebat Talis debet eſſe vox cuiuſ
libet predicatoris · ſ · alta quia non
debet deſcendere ad terrā id eſt ad
terrenum cōmoduꝫ nec ad fauorem
humanum ſed ſurſuꝫ eleuari ad deū
Talis erat vox apoſtoli qui dicebat
ij · Theſ · ij · Non enī aliquādo fuimꝰ
inter vos in occaſionē auaricie deus
teſtis eſt · Ecce quia nō deſcendebat
ad terrenum ꝯmodum · Neqꝫ querē
tes ab hominibus gloriaꝫ · Ecce quia
nō deſcendebat ad fauorē humanū ·
ſed facti ſumus puuli i medio veſtri
Ecce quia intendebat tantum hono
rem diuinum et fructum animaruꝫ
Scd̄o debet vox eſſe ſuauis vt predi
cet · feruenter quo ad tepidos · Dul
citer quo ad deuotos · Et ſapienter
quo ad omnes · Secūdum enī philo
ſophum voces ſunt note earum que
paſſionuꝫ ſunt in anima · Ex hoc enī
ſignum eſt ꝙ cor ſuum ſit inflamma
tum igne caritatis diuine · Dulcora
tum melle deuocionis interne · ⁊ illuſ
tratum lumine ſapientie · Vnde eſt
ꝙ in archa moyſi erant virga · man
na · et tabule · quia in predicatore
debet eſſe virga actis correctionis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

quo ad tepidos · mãna dulcis exhor
tacõis quo ad deuotos et tabule diſ
crecõis quo ad omnes Terciõ debʒ
eſſe clara · ꝑtes em̄ vocis ſũt vt ſilla
be · qꝛ omniaq̄ ſunt in p̄dicatore de
bent eſſe p̄dicãtia · Alias eius vox ſi
ue doctrina nõ ē clara · i · thi · iij · Exē
plum eſto fideliũ in verbo in cõuerſa
tione i veritate ⁊c̄ Jero · ſup · exo · v
bi loquitur de veſte ſacerdotali Om
nia inquit ſacdotis debent eſſe voca
lia vt veritatē quaʒ mente concipit
habitu reſonet vt quicquid agit q̄c
quid loquitur d̄ etnis ſit Scdo iohs
fuit miſſus ad clamandũ · Jõ dicitur
clamantis in deſerto Dicit em̄ Remi
gi⁹ et Criſo⁹ · ſuper hunc locũ ꝙ tri
b⁹ de cauſis clamam⁹ · ſ · quãdo loq̄
mur lõge poſitis · aut qñ loq̄mur ſur
dis . aut qñ loq̄mur ex ira · Predica
tores igit̄ debēt clamare nõ tantuʒ
ore · ſed etiaʒ maximo cordis feruore
Primo qꝛ loquũtur peccatorib⁹ qui
longe receſſerũt a deo · Et ideo poſt
eos debent clamare ac dicere · illud
Yſaye · xlvi · Redite preuaricatores
ad cor ⁊c̄ · ⁊ licet dicat̄ Prouer · xv ·
Longe eſt dñs ab impijs · De⁹ tamē
nunq̄ ſe elongat ab homine ſed hõ a
deo · et ſup hoc Dioniſi⁹ ponit exem
plum dicēs Si em̄ nauis impingat i pe
tram petra videbitur elongari ⁊ tñ
petra immobilis permanet et nauis
ſe elongat · et quãto fortius impigit
tanto magis ſe elongabit · Pecca
tor contra deum impigit quãdo pec
catum mortale committit et tunc a
deo ſe elõgat · ⁊ de⁹ immobilis ſtat ·
et quanto grauius peccat tanto am
plius ſe elongat · Ps̄ Longe a pecca
toribus ſalus · et tamē peccator elõ
gando ſe a d̄o appropinquat ad deũ
ſicut homo volens ſe elongare a celo
appiq̄t ad celũ qꝛ ſi elõgat ſe ab oriē
te appropiquat ad occidētez · et ſi ab
auſtro appropinquat ad aquilonem
quia oriens et occidens in deo ſunt
eius miſericordia et iuſticia auſter ⁊
aquilo eius gracia et potētia · Qui i
gitur elõgat ſe ab eius miſericordi
a appropinquat ad eius iuſticiam et
qui elongat ſe ab eius gracia appro
pinquat ad ſuam potētiam ſicut pa
tet in iona qui voluit fugere deum
precipientē ⁊ inuenit deum punientē
Pſalm⁹ · Quo ibo a ſpiritu tuo et
quo af · t · Qui igitur vult redire ad
deum oportet ꝙ redeat a deo ad de
uʒ . i . a deo irato ad deum placcatũ ·
a deo puniente ad deum miſerenteʒ
Secundo p̄dicatores d̄bent clamare
quia loquũtur ſurdis · Anima tripli
citer audit aut quando itelligit aut
quando itellecta approbat ⁊ diligit
aut quando intellecta approbata o
pe perficit Peccator aũt eſt ſurdus
quia nec verba dei vult intelligere ·
Pſalm⁹ · Noluit intelligere vt bene
a · aut ſi intelligit non ſibi placet ſed
diſplicet Ecc̄ · xxi · Audiet luxurioſ⁹
et diſplicebit ei · aut obediēdo non
cõplet ideo talis reprehenditur · Y
ſaie · xlvij · Qui apertas hēs aures
nonne · au De talib⁹ dicit pſalm⁹ ·
Sicut aſpidis ſurde et obturan au ·
· ſ · Aſpis ne audiat incãtantes vnã
aurem claudit cum terra Aliaʒ cum
cauda · Auarus claudit aurem ſuam
cum terra t̄rena nimis diligēdo · Cõ
tra quos dicitur Jermie · xxij · Terra
terra terra audi verbuʒ domini · Et
dicit̄ terra ter · quia auarus habet t̄
rã in ore de t̄renis loquēdo · in corde
de terrenis meditando · et in mani
bus ꝓpter terrena omnia faciendo ·
ac ſi dicat propheta · tu auare q̄ ha
bes terram in ore in corde ⁊ in mani
bus terraʒ ipſam proice et verbum
dei ad cor tuum intrare permitte ·
Claudit etiã aliam aurem cum cau
da ideſt cum ſpe longioris vite ſed
ſpe decipitur quia vita ſibi ſubito

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ab breuiaꝛ̄ Job.xxi. Ducūt ī bonis
dies ſuos et in pūcto ad inferna de
ſcēdūt Tercio p̄dicatores d̄bent cla
mare quia debēt loqui ex ira per ze
lum. Ps̄. Zelaui ſup iniquos ⁊c̄.
Debemus tamē ad pccōres habere
amorē odiū et conpaſſionē. In pec
catore em̄ tria conſiderantur ſcilicet
natura. culpa. et pena cui ei⁹ anima
eſt obligata. Conſiderādo igitur na
turam debem⁹ ipſum diligere. Con
ſiderando ei⁹ culpam debem⁹ ipſum
odire. vnde dicit Auguſtinus. Cum
dico homo malus duo dico homo ⁊
malus. In q̄ntum homo eſt diligen
dus. In q̄ntum malus eſt odiendus
Conſiderando em̄ eius penā cui eſt
obligatus et ei⁹ periculum ī quo eſt
poſitus debemus ſibi compati et cō
dolere. Ps̄. Vidi preuarican. ⁊c̄.
Tercio iohannes dicit ſe miſſum ad
dirigendum cū ait. Dirigite viā do
mini. ſicut autē dicit Auguſtin⁹ tri
plex ē motus ſcilicet circularis. obli
qu⁹ et rectus Eodē modo poſſum⁹
dicere q̄ triplex eſt via ſcilicet circu
laris. obliqua. et recta Per circula
rē viam vadunt amatores mundi.
Ps̄. In circuitu impij am. Glo. ibi
dem. i. in cupiditate rerū temporali
um q̄ ſeptem dierū r̄petitione voluū
tur. et ideo nunq̄ p̄ueniunt ad octa
uā. i. ad gloriam que dabitur in oc
taua Per viam obliquam vadunt
vani glorioſi qui ī his que faciūt ob
liquā intentionem gerūt volētes ab
hominib⁹ videri atq̄ laudari Mat.
xxiij. Omnia opera ſua faciunt vt vi
deantur ab hoībus. Per viam rectā
vadūt humiles et māſueti. quia om
nia a deo tanq̄ a principio recogno
ſcunt ⁊ ad ipſum tanquā ad finem
cūcta reducunt. de quibus hic dicit.
Dirigite viam domini ⁊c̄. ſicut habe
tur Yſai. xl. vn̄ iohānes iſta verba
aſſumpſit Et ſubditur. Rectas faci
te in ſolitudine ſemit. dī. n. Rectū
em̄ eſt cuius mediū nō excedit ab
extremis Deus eſt alpha et o princi
pium et finis ſicut dicit Apoc. i. Ille
igitur abiſtis extremis non exit qui
ſicut omnia a d̄o habere ſe nouit ſic
ad ipſum omnia opera ſua dirigit ⁊
ſolummodo ſibi placere intendit.

Sermo tercius de eodem.

Dirigite viam domini ⁊ cet.
Quando aliquam perſonā
honorabilem in proximo ex
pectamūs quatuor facere conſueui
mus ſcilicet viam dirigere hoſpiciū
preparare epulas ordinare ⁊ veſtes
pulchras aſſumere. Et quia in prox
imo expectamus ſaluatoris aduētū
in carnem ſecundum eccleſie repre
ſentacionem. Ideo iſta quatuor ſtu
deamus ſibi ſpiritualiter exhibere.
Primo nāq̄ debem⁹ ſibi viam diri
gere ⁊ p̄parare. q̄liter aūt iſta via ſit
p̄paranda determinatur Yſa. xl. Vox
clamātis in deſerto parate viā domi
ni. Omnis vallis implebitur et om
nis mōs et collis humiliabit et erūt
praua in dir. et aſper. in. v. p. Ex q̄
bus v̄bis habetur q̄ via dn̄i quadru
pliciter p̄paratur ſcz defoſſa eleuan
do. tumētia deprimēdo. tortuoſa re
ctificādo. ⁊ aſpera r̄mouendo. In a
nima nr̄ā nimius timor aliquando ī
ducit magnam foſſam et vallem de
ſperationis Nimia vero ſpes et fidu
cia inducit nimium tumorē preſūpti
onis. Per mōtem preſumptionis ⁊
tumoris voluit ire lucifer et cecidit.
Per vallem diffidentie et deſperati
onis iuit cayn et reprobatus fuit E
leuandus ē igitur nimius timor ad
ſpem Deprimēda eſt nimia preſūp
tio ad timorem. Legitur de proprie
tatibus auium q̄ ſūt quidam accipi
tres qui aues nō capiunt niſi in ae
re et ſūt q̄dā q̄ n̄ capiūt niſi in terra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Columba vero naturaliter hoc cog
noſcit. et ideo ſi fugat̃ ab accipitre
capiēte in aere ſtatim ad terrā ſe dei
cit. Si vero ab accipitre capiēte i t̃
ra in aere ſe tenet et ſic euadit. ſic
anima quādo tēptatur ab accipitre
infernali de nimia fiducia vel p̄ſump
tione ſtatī debet ſe ad t̃raȝ deicere
p timorē ⁊ humilitatem. Si aūt tem
ptatur diffidētia debet ſe ſubleuare
ad ſpem. Ps. Aſcēdunt vſq3 ad ce
los et deſcēdūt vſq3 ad abyſ. ⁊c̄ Se
cūdo debem⁹ viaȝ pparare. tortuo
ſa rectificando vt. ſ. tortuoſā inten
cōem nō habeam⁹. ſed ad rectuȝ fi
nē. i. ad deū oīa dirigam⁹ Colo. iij.
Omne qdcūq3 factis in verbo aut in
opere ōmia ī nomine domini facite
Tercio debem⁹ viā prepare ōmia p̄
ua in corde remouēdo. ſ. lapides ſup
bie. Supbia em̄ iſtar lapidis cor du
rum facit. Job. xli Cor ei⁹ idurabit̃
. q. lapis. lutū luxurie Ecc. ix. Om
nis fornicaria q̃ſi lutuȝ in via cōcul
cabitur. Et ſpinas auaritie que ha
bēt ſemē ſpūale in anima ſuffocare
Luc. viij. Simł exorte ſpine ſuffoca
uerunt illud Secūdo debem⁹ domū
dignā et hoſpitiuȝ prepare. ſ. cor no
ſtrū Ambro. in libro ſermonuȝ. Do
mos animarꝝ veſtrarū adornetis bo
norꝝ operū florib⁹ eas repleatis p̄dio
ſo caſtitatis odoē. In iſta domo ſūt
tres camere que debent eſſe pure ⁊
mūde. ſciȝ memoria. itelligentia. et
volūtas In memoria habitat pater
In itelligētia filius In volūtate ſpi
rit⁹ ſanctus. Memoria em̄ ſecūd um
Aug. eſt mater intelligentie Intelli
gētia em̄ nihil cognoſceret niſi meō
ria ſibi iflueret. ſimiliter volūtas ge
neātur a meōria ⁊ itelligētia Nemo
em̄ aliq̄d vult niſi illđ in meōria ha
beat et niſi intelligentia aliqualiter
cognoſcat et ſic memoria eſt mater
intelligentie Intelligētia proles me
morie. voluntas vero procedit ab v
troq3. et iō p quandā appropacōeȝ
pater habitat in camera meōrie fili
us ī camera itelligētie Spūs ſanct⁹ ī
camera voluntatis. In camera igit̃
memorie pater habitat p bn̄ficiorū
dei continuam recordationē. ps. Me
mor fui dei et delectatus ſum. Maxi
me tria in memoria habere debem⁹
ſcilicet dei beneficia ad ēgraciādū.
peccata noſtra ad dolenduȝ. et mor
tem noſtram ad p̄uidendum. Deut.
xxxij. Vtinam ſaperent ideſt cū ſapo
re cognoſcerēt dei beneficia et intel
ligerent ſua peccata atq3 nouiſſima
prouiderent ſcilicet morteȝ. Iſta au
tem talis meditatio camerā ſcobat
et mundat ps. Meditatus ſuȝ noc
cum cor. ⁊c̄. In camera intelligenti
e habitat filius per fidem veram et
ſapientiā diuinam Ephe. iij. Habita
re criſtum per fidem in cordibus veſ
tris. In hac autē domo intelligenti
e nō debem⁹ ponere ſapientiaȝ dya
bolicam que mors ē aīme Romano.
viij. Sapientia carnis mors eſt aīme
Jere. iiij. Sapientes ſunt vt faciant
malum. bene autē facere neſcierūt
Nec ſapientiaȝ mundanam quia va
nitas eſt Sapien. xiij. Vani ſunt om
nēs homines in q̄bus nō eſt ſapienti
a ſiue ſcientia dei. Debemus auteȝ i
bi ponere ſapiēciam dei Naȝ quia vi
ta eſt aīme. quia ſecūdū Aug. in du
obus cōſiſtit ſciliceȝ in cognicōe dei
et in cognicōe ſui. Vnde ait ī libro
ſoliloq̄orꝝ dicens. de⁹ ſemp idē. no
uerim te nouerim me. Iſta aūt ſapi
entia que eſt p fidē domū intelligen
tie purgat ⁊ mūdat Act. xv. Fide pu
rificās corda e. In cameā volūtatis
habitat ſpūs ſcūs p amorē Vn̄ p⁹ q̄p
dixit dn̄s Jo. xiiij. Si q̄s dili. me. ⁊c̄
ſſbdit ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ mā. ap. e. fa
ci. ſcȝ p amorē. ab iſta autē camera
volūtatis oīs pturbacō eſt tollenda

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

qꝛ iſte hoſpes non habitat niſi in do
mo pacifica et quieta · verū tamē cū
triplex ſit ꝑturbacō · vna meritori
a qua quis turbat̃ cōtra vicia et pec
cata · Pſ̃ · Zelaui ſup iniquos ⁊c̃
Alia ꝓhibita de qua dicit̃ · i · Joh · ij ·
Qui odit fratrez ſuum ho · eſt · Alia
ꝑmiſſa vt ſubitus motꝰ animi ſine
quo preſens vita non ducit̃ qꝛ dicit
Jero Qui nulla animi ꝑturbacione
mouetur vt ſimpliciter dicaz aut deꝰ
aut lapis eſt · ideo primā turbacōez
ſcz meritoriaz ī hac camera volunta
tis debemꝰ ſeruaē Scdaz ſcz prohibi
taz debemꝰ abicere Terciā ſcz ꝑmiſ
ſam ī ꝙtuz poſſumus tempaē Tercō
debemus cibos preparare videlicz mate
rialez ſpūalez et celeſtez Primū ſcz
materialez preparemꝰ in paupm re
fectionez Criſtꝰ eñi ī paupe ſe repu
tat eſurire et paſci Math · xxv · Eſu
riui et dedi · ⁊c̃ · Secūduz cibum ſcz
ſpiritualē debemꝰ preparare in noſ
tri iuſtificacōe · de quo dicit̃ Jo · iiij ·
Meus cibus ē vt fa · vo · p · m · Iſtum
cibuz xp̄s hoſtiatim vadit querēdo di
cēs Apoc · iij · Ego ſto ad hoſtium et
pulſo · ſi q̃s ap · m · ia intra ad il · ⁊ ce ·
cū il · et ipſe mecum In iſta eñi cena
peccator debet ponere tres ptes ſcz
contricōem confeſſionem et ſatiſfac
tionez · Deus aūt tres alias partes
ponit ſc; remiſſionē culpe infuſionez
gracie ⁊ collacionez glorie Sed mul
ti ſunt ſimiles ioculatoribus qui ſem
per volunt comedere de alieno ⁊ nū
quaz de ſuo Sic etiam tales libenter
vellent ꝙ deus partes ſuas apponēt
et nihil apponere vellēt Tercium ci
bum ſcilicet celeſtez debemus prepa
rare in dei laudacōe · Pſ̃ · Nunquid
man · carnes tau · ⁊c̃ Et dicit̃ cibus
celeſtis quia ſācti tali cibo ī celo paſ
cuntur Pſ̃ · Beati qui habitant ī do
mo tua ⁊c̃ · Auguſtinꝰ ī li · de ci · dei ·
Ipſe erit finis deſideriorū noſtroruz
qui ſine fine videbitur ſine faſtidio
amabit̃ ſine fatigacione laudabitur
Si quis amicū ſuum libenter videt il
la viſio quandoq3 finitur · ſi q̃s amat
ille amor quādoq3 ī faſtidiuz vertit̃ ·
ſi quis laudat vel canit ſepe ex tali ac
tu fatigat̃ Sed tūc nec viſio noſtra
habebit finem nec amor faſtidiuz ·
nec laus fatigacōem ſed continuum
feruorez Quarto debemꝰ aſſumere
veſtes pulchras ſponſo conſimiles ·
Criſtꝰ eñi habuit q̃tuor paria veſti
um ſc; veſtes albas Apoc · iij · Ambu
labunt mecū in albis Rubeas Pſa ·
lxiij · Quare rubrū eſt indumentum
tuū Deauratas et varias · Pſ̃ · Aſ
titit regina id ē criſti anima que cor
pus ſuum laudabiliter rexit in veſti
tu deau · cir · va · Per hūc moduz criſ
ti ſponſa id ē quelibet fidelis aīa
debet habē veſtes albas ꝑ mundicie
e ꝯſeruacōem Apoc · iij · Veſtimētis
albis induaris vt nō ap · cōfu · nu · t ·
Rubeas per dominice paſſionis me
ditacōez · ij · Regū · i · Veſtiebat vos
coccino in delicijs Deauratas per fer
uentez caritatem · Pſ̃ · In fimbrijs
au · circum · va · et varias ꝑ virtutuz
multiplicitatem Eze · xvi · Veſtiui te
diſcoloribus ·

Dñica infra octauas natiuita · dñi Sermo tercius ·

Erāt ioſeph et maria mater
ieſu admirātes ſuper his que
dicebātur de illo Luc · ij · Nō
ſolum verba criſti fuerūt nobis in do
cumentuz · et ea que fecit fuerūt no
bis in exemplum · ſed etiam ea que
circa eum et propter eum facta ſunt
magnuz nobis ꝓferunt fidei miſteri
um · ſicut patet in euangelio hodier
no vbi plures perſone ponuntur q̄
ſunt nobis ad iſtructionē ⁊ informa
cionē · ibi eī iſtruūtur ꝯiugati vidue
v͛gines ⁊ ſenes ⁊ pueri pntes ⁊ filij

V Primo quidez ibi inſtruūtur ꝯ
iugati et hoc ī maria et ioſeph īter
quos fuit verū matrimoniū tamē ſi
ne ꝯmixtione corpm Maria q̄dez ho
norabat ſpōſum ſuū euz ſibi prepo
nēdo ·Luc·v·Ecce pat̄ tuus ⁊c̄· et
ſibi obediēs erat ſicut quādo iā pre
gnans ſecuz in betlehem iuit et poſt
modū in egiptū properauit Joſeph
honorabat ſpōſā ſuam tanꝗ matrē
dn̄i ſui Vxor igitur debz obedire vi
ro ſuo·i·pe·iij·Mulieres ſbdite ſint
viris ſuis ſicut ſara obediebat abra
ham dominū eum vocās ·Viri autē
debent vxores ſuas honorare·Ibidē
Viri ſimiliter cohabitātes ſecūdum
ſcientiā quaſi īfirmiori vaſculo muli
ebri impertientes honorez · ambo aūt
·ſ·vir et mulier debent ſe īuicē pre
cordiali amore diligere·Qd em̄ vir
vxorem ſuā diligere debeat p̄cordi
ali amore oſtēditur ex prima forma
tione·quia mulier formata ē de pte
corporis viri iuxta cor·ad innuēduz
ꝙ vir debet vxorē diligere precordi
ali amore ·Quod vero mulier virū
amore p̄cordiali diligē d̄beat oſten
dit̄ ex eccleſie īſtitucōe que ordina
uit vt in quarto digito ſpōſe annu
lus imponatur ·Dicūt em̄ naturales
ꝙ quedā vena a corde ꝓcedit q̄ in di
gito quarto reſpōdz · ideo igitur ā
nulus in quarto digito ponit̄·ad in
nuēdum ꝙ vxor virū ſuum diligere
precordiali amore tenetur ·Secūdo
īſtruūtur vidue et hoc per ānam vi
duam ꝓphetiſſā ·Dicit aūt Aug9 ·in
libro de vita criſtiana ꝙ ſūt tria ge
nera viduarꝝ·Tria īquit eſſe gene
ra viduarꝝ nō ignorare te credo Pri
mū q̄dē ē pfectiſſimū et celeſti p̄mio
deſtinatū qd die ac nocte deditū ē
oracōib9 ⁊ ieiunijs ·de q̄b9 Apl's·
i·thi·v· Viduas honoā que vere vi
due ſunt Aliud qd intendit cure do
mus et filijs alēdis nec tamen pccis
obnoxiū Aliud qd itēdit epul' ⁊ dl'i
cijs qd etn̄e morti ſeruat̄ et pene·
d quibus Apl's ·i·thi·v·Vidua q̄
in delicijs ē viuens mor·ē·Et q̄uis
ad omnes ſpectet orōibus inſiſtere
p̄cipue tamē hoc ꝯuenit illis q̄ vere
vidue ſunt ſicut oſ̄dit Aug9 ·tripli
citer in epiſtola ad ꝓbā de orādo de
um·Primo exēplo ipſi9 anne vidue
de q̄ dicitur ꝙ nō diſcedebat d tēplo
ieiu·et orō·ſerui·deo die ac nocte·
Scd'o exemplo alteri9 vidue impor
tune inſtantis cuidā iudici vt eā vi
dicaret de aduerſario ſuo quā dn̄s
ꝯmemorauit·dū ad ſemp orandūz
et nō deſiſtēduz nos āmonuit vt hē
tur·Luc·xviij·hoc etiaz oſ̄dit·Au·
aucte apoſtoli qui ait·i·thi·v·Que
vere vidua ē et deſolata ſperet ī do
mino et inſtet orōib9 nocte ac die·
Ideo autē apl's dicit ·viduāz deſola
tam ſecūdū aug ·ibidē q2 nondū ap
prehendit illā vitā vbi eſt veru; cer
tumq3 ſolatiū · Tercio īſtruūtur vir
gines in hoc ꝙ iſta āna virginitatē
vſq3 ad matromoniū dicit̄ ꝯſeruaſ
ſe·p quod datur intelligi ꝙ muliēs
virginitatē ſuā vſq3 ad matromoī
um corpale vel ſp̄ūale debēt cuſtodi
re et tunc ſpōſo carnali vel ſp̄ūali il
libatam fidē ſeruare Eſt em̄ virgini
tas precioſus theſaur9 et cū cautela
et diligētia ſeruādus et hoc maxime
ꝓpter vaſis fragilitatē·Nō emim ē
iſte theſaur9 in vaſe ferreo ſed fictili
ij·Corin·iiij·Habem9 theſaurū iſtū
in vaſis fic·propt̄ iſtius theſauri
inpreciabilitatē q2 nō poteſt ī equū
vel in meli9 commutari· Ecc̄·xxvi·
Non eſt digna pondeātio conti·ani
me·ꝓpter iſtius theſauri irrecupabi
litatē ·Quāuis em̄ criſt9 multa mirā
cula fecerit et multos mortuos ſuſci
tauerit·tamen virginitatē perditā
nulli vnꝗ̄ reſtituere voluit · Iero·
Cum omnia poſſit deus virginē tn̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nō poteſt ſuſcitare poſt lapſū. Illud
autē ſepe dicit᷑ homo nō poſſe facere
qđ nunq̄ facit q̄uis poſſit ſic de9 dr̄
hoc facere nō poſſe. q2 hoc nunq̄ vo
luit facē. Q̄rto inſtruunt᷑ ſenes et
hoc p̄ ſimeonem ſenem. De quo int᷑
cetera dr̄ q̄ erat timorat9. Illi em̄ q̄
in tota vita ſua deo ſeruierunt pn̄t
de deo multū confidere. illi vero qui
tm̄ in ſenectute poſſūt de deo multū
timere In veteri lege deus p̄ceperat
q̄ ſibi animal immaculatū offerret᷑
quantū ad caput corpus et caudam
Caput i hoīe eſt p̄ma etas ſcȝ adole
ſcentia ſiue iuuētus Cauda eſt vltiā
etas ſcȝ ipſa ſenectus Corpus ē etas
media int᷑ has ſcȝ etas virilis Qui
igit᷑ dant deo ſuā iuuentutē virilem
etatē et ſenectutem. iſti offerūt deo
caput corpus et caudam Iſti de deo
pn̄t multū confidere Qui vero dant
mūdo ſuā iuuentutē ſed poſtmoduȝ
deo etatē virilem et ſenectuteȝ Iſti
auferūt caput dant tn̄ corp9 et cau
dam Iſti pn̄t timē et cōfidere Timē
q2 caput hoſtie detraxerūt Cōfidere
q2 corpus et caudā obtulerunt Qui
aūt dant ſolūmodo deo caudam iſti
pn̄t timē multū Ps̄. Seruite deo in
timoē et exul. ei cū tre. Quaſi dicat
vos q̄ totā vitā deo dediſtis ſeruite
dn̄o in letitia vos q̄ etatē virilem et
ſenectutē dō obtuliſtis exultate ei ſꝫ
cū tremore q2 iuuentutē ſibi abſtuli
ſtis. vos q̄ tm̄ ſenectutē dō dediſtis
ſeruite ei cū timore. Quito inſtruūt᷑
et pueri p̄ hoc q̄ dr̄ Puer āt creſce
bat ⁊c̄. ſicut em̄ pueri creſcūt p̄ eta
tem ſic dn̄t creſcē p̄ virtutē. Si em̄
dies p9 aurorā nō creſcēt inutil᷑ eſſet.
Quaſi aurora aīe eſt grā incipiens.
Sicut igit᷑ aurora creſcit in lucem et
de luce in pfectū diem. ſic aīa de grā
incipiente dȝ creſcē in pficientē et de
pficiente in pfectam Prouerb. iiij.
Iuſtoꝝ ſemita q̄ſi lux ſplendēs Ecce
aurora gracie incipiētis p̄cedit Ecce
lux gracie pficientis et creſcit vſq3
ad pfectū diem Ecce dies grē conſū
mantis. Sexto inſtruunt᷑ parentes
qualit᷑ erga filios dn̄t ſe habē in hoc
ſcȝ q̄ parētes xp̄i ipm̄ puerū ad tem
plum p̄duxerunt p̄ qđ ipſi parentes
inſtruūtur vt filios ſuos a puericia
inſtruant vt ad eccleſiaȝ vadant et
dei mandata cuſtodiant. Pueri em̄
tanq̄ mollis cera de facili ad om̄e bo
nū deducunt᷑. ſed poſtq̄ in maliciis
indurant᷑ vix ad bonum reuocantur
Prouer. xxij. Adoleſcens iuxta viā
ſuā eciā cū ſenuerit nō recedet ab ea
Vn̄ pp̄heta in pſona pueroꝝ et iuue
nū dicit Factū eſt cor meū tanq̄ cerā
li. ſed in pſona illoꝝ q̄ iam indurati
ſunt. ſubdit Aruit tanq̄ teſta v̄tus
mea ⁊c̄ Tales em̄ ab omni humore
grē exſiccant᷑. ideo dicit Aruit tanq̄
teſt. ⁊c̄ Et q2 nunq̄ aut raro ↄfitēt᷑
ideo ſbdit Et lingua mea adhe. fau.
meis Et ſepe in ſuis maliciis moriūt᷑
ideo ſubdit In puluereȝ mor. dedu.
me. Septimo inſtruunt᷑ filij q̄ ppter
dolorem parentū nō dimittāt quin
deo ſeruiāt. qđ notat᷑ p̄ hoc q̄ ſimeō
dixit matri Tuā ipſi9 animā ptrāſi.
gla. fili9 em̄ dei nō dimiſit qui crucē
aſcendēt et quin in ea vſq3 ad mor
tem pſiſteret q̄uis ſciret q̄ gladi9
doloris matrē ſuaȝ pforaret. a mrē
eciā ſe abſentauit vt opibus dei inſiſ
teret q̄uis ſciret q̄ de ſua abſentia
multū mater doleret Luce ij. Pater
tu9 et ego do. q̄re. te. Per hoc igit᷑
filij inſtruūtur q̄ nō debeāt dimittē
ppter dolorē parentū qn̄ p̄me crucē
aſcendant et qn̄ in ea vſq3 ad fineȝ
vite ſue pmaneant et qn̄ ſpūalia et
dei opera terrenis vtilitatibus pntū
ſemp p̄ponant Iero9 in ep̄lis. Licȝ
puulus ex collo pendeat nepos. licȝ
ſparſo crine et ſciſſis veſtib9 vbera
quib9 te nutrierat mater oſtēdat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

licet in limine pater iaceat ꝑ calcatū
perge patrē ɔtempta matre ſiccisq̧
oculis ad vexillū crucis euola. ſolum
pietatis genus eſt in hac re eſſe cru
delem. Gladium tenet hoſtis vt me
perimat et ego de matris lacrimis
cogitabo.

Sermo ſcd̄s de eodem

ET dixit Simeon ad mariam
matrē eius Ecce poſitus eſt
hic in ruinā et in reſurrectō
nem multoꝝ in iſrahel et in ſignum
cui ɔtradicetur Et tuā ipſius animā
ptranſibit gladius. Simeon ſpiritu
dei plenus ꝓphetiſauit iſta de xpriſti
paſſione et reſurrectione et de maxi
mo quē beata virgo habitura erat
dolore. In quib⁹ verbis quatuoꝛ
tangunt̄ Vnū qd̄ ſpectat ad nos ſcꝫ
incuſſio magni timoris. tria que ſpec
tant ad virginem ſcꝫ titulus magni
honoris. affectus magni amoris. et
gladius magni doloris. Primo ex
parte noſtri notat̄ incuſſio magni ti
moris cum dicit̄. Ecce poſitus eſt hic
in ruinam Xpriſtus em̄ fuit in ruina
malis. q̄ ſuis ſalubribus documētis
ad ſuā ꝑdicōnem vtunt̄. Tales em̄
excecant̄ ex luce. moriunt̄ ex odore.
et infirmant̄ ex medicamine Iſta tria
exempla adducunt̄ a ſanctis Primū
adducit Criſoſto⁹ dicens. qꝛ qn̄ lux
ſplendet ⁊ ſol radiat oculos debiles
ɔturbat Aug⁹. Oculis egris odioſa
eſt lux que ſanis eſt amabil̄. Tales
ſunt ſicut noctue et veſpertiliones q̄
excecant̄ a luce. Scd̄m adducit apl̄s
dicēs. ij. Corinth. ij. Xpriſti bon⁹
odoꝛ ſum⁹. his q̄ ſalui fiāt. et hijs q̄
pereunt. Alijs quidē odoꝛ mortis in
mortem. Alijs odoꝛ vite in vitam.
Tali odoꝛe moriebat̄ iudas. qui ait
Johis. xij. Quare hic vngentū non
ve. ⁊c̄. Interlinearis. Iſte moritur
bono odoꝛe de quo alij viuūt Tales
ſunt ſimiles bufonibus et ſerpētibus
qui odoꝛem vinee ferre non poſſunt
ſed fugiunt. Terciū exemplū addu
cit Gregori⁹ dicēs. Celeſtis medic⁹
egros non reſpicit quos de medica
mento deterioꝛes fieri videt De tali
bus dicit̄ Jēmie. li. Curauimus babi
lonem et nō eſt curata derelinq̄m⁹
eam. Eiuſdem. xxx. Inſanabilis eſt
fractura tua peſſima plaga tua.
Scd̄o ex parte virginis ponit̄ titul⁹
magni honoris in hoc qd̄ mater xp̄i
nominat̄. Magnus honoꝛ eundē filiū
habere cum deo. Magnus honoꝛ ma
trem eſſe illi⁹ in terris cuius eſt de⁹
pater in celis. Ipſe eciam filius eam
tanq̄ꝫ matrē kariſſimā honoꝛauit in
natiuitate ſua. quia ſalua v̄ginitate
de ea naſci voluit qd̄ nulli alteri con
ceſſum vnquā fuit. vnde dicit̄ ſicut ſi
dus radium ꝓfert. ſic virgo filium.
Item Vt ſol non violat vitrum per
qd̄ tamē intrat. Sic de ꝓle pia ma
net immaculata maria. In vita ſua
quia ſibi obediens fuit Luce. ij. erat
ſubditus illis. In morte ſua qꝛ eam
iohanni ſollicite cōmendauit. vt ha
betur Johis. xix. Poſt reſurrectio
nem ſuam. quia ſibi prius apparuit.
Vnde dicit ſedulius. Semper virgo
manens ſe viſib⁹ aſtans luce palam
omnibus dominus prius ſe obtulit.
Et poſt aſcenſionem ſuā. qꝛ in ſuam
gloꝛiam eā deduxit ⁊ ad dexterā ſuā
eam ſuſcepit. Ps̄. In voluntate tua
deduxiſti ⁊c̄. Tercio ex parte virginis
ponitur affectus magni amoꝛis cum
dicitur. Tuam ipſius animā ptranſi
bit gladius. qd̄ tribus modis intelli
gi poteſt. Primo ſic. tuam ipſi⁹ ani
mam. i. tuā ipſam animā. vel animā
ipſius q̄ eſt tua vel animā tuam que
eſt ipſius. et hoc notatur nō ꝑ natu
ram indiuidue ſubſtancie. ſed ꝑ vir
tutē et vinculum caritatis immenſe

De ſola em̄ aīma beate virginis dici
poteſt ꝙ ſit filij et ecōuerſo. qꝛ nūꝗ̄
fuerūt nec eſſe poſſunt due aīe tam
ſingulari amore cōiuncte Erat enim
aīa virginis aīe filij ſic ꝑ amorē vni
ta ꝙ tota in filij amore eāt cōuerſa
Sicut em̄ ferrū miſſum in ignē totuȝ
ignis efficit̄. ſic marie aīma caritate
ſuccenſa tota effecta eſt caritas. qꝛ
tota erat liquefacta. Sicut em̄ aurū
ad calorēȝ ignis totum liqueſcit. ſic
ei⁹ aīa igne amoris inflām̄ata tota
erat liquefacta Cañ. v. Anima mea
liquefacta eſt Tota erat languida.
Amor em̄ ſpūalis facit aiām langui
dam et infirmā in amando terrena
Sed fortē et robuſtā in amādo celeſ
tia. ij. Cor. xij. Cū em̄ infirmor tūc
fortior ſum et potēs. Et qꝛ aīa v̓gis
tota ab amore mūdi defecerāt et dei
amore plena erat ideo ſe languidam
eſſe dicebat Cañ. v. Nunciate dilcō
ꝛc̄. Quarto ex pte v̓ginis ponit̄ gla
dius magni doloris cū dī̄ Pertranſi
bit gladi⁹ In hoc ꝙ dī̄ gladius oſtē
ditur ꝙ dolor fuit magnus In eo ꝙ
dī̄ Animā oſtendit̄ ꝙ dolor fuit inti
mus In eo ꝙ dī̄ ꝑtranſibit oſtendit̄
ꝙ fuit tranſitorius qꝛ in gaudiū eſt
ꝯuerſus. pſ̄. ad veſpm demo. fle. ꝛc̄
et qm̄ nō pt̄ aliq̄d ſine multo dolore
amitti q̄d cū multo fuerāt amore poſ
ſeſſum. ido videam⁹ quātus mr̄is ad
filiū fuit amor. et tūc vidē poterim⁹
quāt⁹ etiā dolor fuit. Siquidē in xp̄o
triplex fuit ſubſtācia ſcȝ caro aīa et
diuinitas Erat igit̄ int̄ mrēȝ et filiū
triplex cōiunctio ſcȝ carnis ad carnē
ſcd̄m naturā. aīme ad animā ſcd̄m
amicitiā. ſpūs ad deitatē ſcd̄m grāȝ
Amabat igit̄ virgo btā xp̄m amore
nature tanꝗ̄ filium ſuū. amore ami
citie tanꝗ̄ amicū ſuū. amore grē tan
ꝗ̄ creatorē ſuū. diſſecabat̄ igit̄ caro
v̓ginis vidēs carnē xp̄i tam crudelit̄
laniari. vulnerabat̄ eius aīa vidēs
animā xp̄i tam grauiter cōtriſtari.
lacrimabat̄ ſpūs eius vidēs deitateȝ
xp̄i tam ignominioſe tractari. Iſte
aūt gladius qui eius animā ꝑtranſi
uit. ſcd̄m Ambroſium. fuit gladius
diuini ſermōis. De quo dicit̄ Heb.
iiij. Viuus eſt ſermo dei et efficax ꝛ
pe. omni gla. an. Iſtum gladium ꝓ
funde vniuerſūȝ habuit. qꝛ dei miſte
ria ꝓfundius ceteris penetrauit et
v̓ba dei ſemp in corde medullit⁹ por
tauit Luce ij. Maria aūt conſer ꝛc̄.
ſcd̄m aūt Bernar. Iſte gladius fuit
gladius amoris. vnde ait ſup Cañ.
Eſt ſagitta electa amor xp̄i q̄ animā
marie nō tm̄ ꝑtranſiuit ſed ita ꝑtrā
ſiuit vt nullā in pectore virginali ꝑ
ticulam vacuam amore dereliquerit
Scd̄m aūt Bedam. Iſte gladi⁹ fuit
gladi⁹ doloris quē dnīce paſſiōis tp̄e
ſuſtinuit. vnde ait. gladius doloris
dnīce paſſionis eius aiām ꝑtrāſiuit.
qꝛ non potuit videre filium crucifigi
ſine affectu mr̄ni doloris et ſi ſpera
ret reſurrecturum Bern̄. Tuā aiāȝ
ꝑtrāſiuit vis doloris. et ideo pluſꝗ̄
martirē non inmerito predicamus
ī qua nimirū ſenſum corporee paſſio
nis exceſſit affect⁹ duriſſimi doloris
Damaſcenus. Dolores quos effugit
parens tempore paſſionis ſuſtinuit.

Sermo tercius de eodem.

Ecce poſitus eſt hic in ruinā
et in reſurrectionē multoꝝ
in iſrahel et ī ſignū cui ꝯtra
dicet̄. In deo duo ſunt ſcȝ miſericor
dia et iuſticia Pſ̄. Duo hec audiui.
qꝛ poteſtas dei eſt et tibi dn̄e miſeri
cordia. In hominib⁹ autē ꝑuerſis eſt
multa malicia. qꝛ nec iuſticiā dei for
midant nec miſericordiā eius deſide
rant. In verbis ergo premiſſis. Pri
mo ponit̄ dei iuſticia. cum dicit̄ Ecce
poſit⁹ eſt hic in ruinā. Scd̄o cōmen
datur dei miſericordia. cum ſubdit̄.
Et ī reſurrectionē multoꝝ in iſrahel

3\. Tercio oſtēditur hōis malicia cuȝ
ſubditur Et in ſignū cui cōtradicet̄
Circa primū notandū ꝙ iuſtū eſt vt
homines mali ruant et corruāt tripli
ci de cauſa Primo ꝙ nimis ſe onerāt
ſcȝ onere diuitiaꝝ · peccatoꝝ · et per
turbacionū · ꝙ eīn diuicie onerēt ⁊
aggrauēt dr̄ Abacuc · ij · Ve q̄ cōgre
gant nō ſua vſqȝquo aggrauāt con
tra ſe denſuȝ lutuȝ ! · ꝙ peccata one
rent dicit̄ in · Ps̄ · Iniq̄tates mee ſu
pgreſſe ſūt ca · me · Nō turbacōes
et ire maloꝝ ſint graues dr̄ Prou ·
xxvij · Graue ē ſaxuȝ et oneroſa eſt
arena et ira ſtulti vtroqȝ grauior Iſtō
triplex onus deponēdum nos monet
apl̄s dicens Heb · xij · Deponētes om
ne pond⁹ quo ad primū · ⁊ circūſtās
nos peccatū quo ad ſecūdum · p paci
enciaȝ curram⁹ ad ꝓpoſitum nobis
⁊c̄ · quo ad terciuȝ · Secūdo iuſtum
ē ꝙ ruant quia debiliter ſe appodiāt
Appodiādo em̄ ſe mūdo appodiant
ſe rei fluxibili Ideo ipſe mundus aſſi
milatur fluuio ij · Reg · xiiij · Omnes
morimur et q̄ſi aque dilabimur que
non reuertūtur · Appodiant ſe rei de
bili ideo aſſimilantur baculo arundi
neo Yſa · xxxvi · Ecce confidis ſuper
baculum arūdineū Appodiant ſe rei
expoſite caſui Ideo aſſimilātur parie
ti inclinato · Ps̄ · Tanꝙ parieti incli
nato et macerie depl̄ · Qui aūt appo
diat ſe deo cadere nō pt̄ qꝛ appodiat
ſe petre firmiſſime con̄ fluxibilitatē
Ps̄ · Petra r̄fugiū herinacijs .i. heri
cijs hoc ē pecōribus Appodiat ſe tur
ri fortiſſime cōtra debilitatē Prou ·
xviij · Turris fortiſſima nomē dn̄i ⁊c̄
Appodiat ſe mōti contra caſus facili
tatē · Ps̄ · Qui confidunt in domino
ſicut ⁊c̄ · Tercio iuſtum eſt ꝙ ruant
quia p viaȝ tenebroſam et lubricaȝ
ambulāt · Ps̄ · Fiant vie illorum te ·
et lu · ⁊c̄ Non eſt ergo mirū ſi tales
corruant quia interius habent ceci
tatēȝ cordis Ro · i · Obſcuratuȝ ē inſi
piēs cor eorū ⁊c̄ · Ideo dicit̄ fiāt vie
illorū te · Pro · iiij · Via impioꝝ tene
broſa neſciūt vbi corruant Exteri⁹
hn̄t lubricū carnis · ideo ſbdit̄ et lu
bricū Tre · iiij · Lubricauerunt veſti
gia noſtra ī itinere platearū noſtra
rū Ie · xxxviij · Dimerſerunt in ceno
et lubrico pedes meos Interi⁹ etiam
hn̄t impulſuȝ tēptacōis ideo ſbditur
Et āgelus dn̄i perſequēs eos Iſtum
impulſuȝ etiā habent viri ſancti · ſed
domin⁹ eos defēdit · Ps̄ · Impulſus
euerſus ſū vt caderē et dn̄s · ſ · m · Se
cūdo cōmedat̄ dei mia cū dicitur Et
in reſurrectionē multorum · Reſur
ſurrectio aūt dicit̄ reſpectu caſus q̄
preceſſit · illud em̄ reſurgit qđ prius
cecidit Magna em̄ dei mia oſtendit̄
quādo illum qui ī peccatū cecidit re
ſurgere facit · quia homo pt̄ per ſe in
peccatum ire ſed non poteſt per ſe a
peccato redire · Ps̄ · Spirit⁹ vadēs
et nō rediens Criſo⁹ · Niſi dominus
deus valida manū mie ſue ſolueret
pecōrē vſqȝ ad mortēȝ in pecōꝝ ſuo
rum vīculis permanebit Sed mlt̄i
ſūt qui ſemp volūt in peccato dormi
re quos apl̄s increpat dicens Eph ·
v · Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mor ·
et illu · te · criſtus Alij ſunt qui ſemp
volunt ſedē .i. a bonis opibus torpe
re et nūꝙ ambulare .i. per bona opa
ſe exercitare Ioh · xij · Ambulate dū
lucē habetis ⁊c̄ Alij ſūt qui ſemper
volūt manducare et delicijs vacare
Ie · xxxi · Vſqȝquo delicijs diſſoluēis
filia vaga ! Iſta tria gn̄a hominuȝ
ꝓpha rephēdit dicēs · Surgite p⁹ ꝙ
ſederitis q̄ · m · · p · · do · ac ſi dicat ſur
gite p⁹ ꝙ ſatis dormiuiſtis in pecis
p⁹ ꝙ diu ſediſtis vacātes ab opib⁹
bōis p⁹ ꝙ ſatis mānducaſtis vacātes
delicijs · ⁊ ſic amō vigilate q̄ tādiu
dormiuiſtis · amō ābulate q̄ tādiu ſe
diſtis · amō ieiunate q̄ tādiu māndu ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Et dicit panem doloris q2 delicie cor
pales que nūc delectabiles videtur i
futurū in dolorē et amaritudinez cō
uertent᷑ Job.xx. Panis ei9 in vtero
illius vertet᷑ in fel aſpidū intrinſec9
Tercio oſtendit᷑ hoīm malicia.cū dr̄
in ſignū cui ɔtradicet᷑.vbi duo vidē
da ſunt.Primo qđ eſt iſtud ſignum
Scđo qualiter ei cōtradicatur.iſtud
aūt ſignū eſt xp̄s de quo dr̄ Yſa.xiij
Sup montē caliginoſū leuate ſignū
Mons caliginoſus eſt mundus qui
errore excecatus ꝓſpera mūdi tāq̄
vera bō appetebat.et aduerſa tanq̄
vera mala refugiebat.ſed ſup iſtuz
montē caliginoſum leuatū eſt ſignū
in quo tria ſūt ſcripta et depicta.ſ.
humilitas pauptas et carnis aſperi
tas De quo ſigno dr̄ Luce.ij.Et hoc
vobis ſignū Inuenietis infantē.ecce
quanta humilitas Qui em̄ erat ſine
pn̄cipio.infans vni9 diei eſſe voluit
Yſaye ix.Paruulus nob̄ natus eſt.
pannis inuolutū Ecce quanta paup
tas Bern̄.dei filius in cui9 arbitrio
erāt eligere tp̄s elegit qđ moleſti9 ē
preſertim puulo et paupis matris fi
lio qui vix pannos habuit ad inuol
uendū.Ecce certe cū tāta neceſſitas
eſſet nullā audio fieri pellium mēcio
nem Poſitum in preſepio Ecce q̄ta
carnis aſperitas Idem xp̄s qui non
fallitur elegit qđ carni moleſtius ē
Id ergo meli9.id vtilius id magis
eſt eligendū.et ſi quis aliud doceat
vel ſenciat.ab eo tanq̄ a ſeductore
cauenduz.et ſic xp̄s verbo et exēplo
docuit bona tranſitoria ſcz diuicias
delicias et honores nō eſſe vera bona
nec eſſe amanda.pauptatē vō mo
leſtias corpis et ſui cōtemptum nō
eſſe vera mala nec eē timēda.Aug9
ſup illud Heb.xij.Qui ꝓpoſito ſibi
gaudio ⁊c̄ dicit Oīa terrena bō con
tempſit hō xp̄s vt cōtempnenda de
monſtraret.et oīa trena mala ſuſti
nuit que ſuſtinēda p̄cipiebat vt nec
in illis quererētur felicitas nec i iſtis
timeret᷑ infelicitas.Tercio videndū
eſt q̄liter iſto ſigno cōtradicat᷑.Siq̄
dez humilitati q̄ eſt i ſigno et vexillo
xp̄i depicta cōtradicūt ſupbi.Eccl.
xiij.Sicut abhominatio eſt ſuperbo
huīlitas ſic execracō diuiti pauptas
Carnis moleſtie contradicūt volup
tuoſi Eccl.xxi.Audiet luxurioſus ⁊
diſplicebit ei.Pauptati cōtradicūt
auari Math.xix.Cum audiſſet ado
leſcens verba hec triſtis abijt.erat
em̄ hn̄s multas poſſeſſiones.

Dn̄ica p̄ma p9 octauas ephie dn̄i Sermo primus.

Cum factus eſſet ih̄s annoꝝ
xij.aſcendentib9 illis ieroſo
limā ſcđm cōſuetudinē diei
feſti.⁊c̄.Luce ij.Scđm Aug9.Non
ſolum verbi v̄ba ſunt nob̄ documen
ta ſed eciā verbi facta ſunt nobis ex
empla.et ideo ea q̄ hic dicta et facta
ſunt a v̄bo eterno et de ipſo verbo nō
ſolū nob̄ ſunt in documentū inſtruc
tionis ſed eciā exemplum imitacōis
In pn̄ti euangelio inſtruit mater
matres q̄liter debeant ſe habere ad
filios.Inſtruit filius filios qualiter
ſe debeant habere ad parentes.In
ſtruit mater et filius omēs alios q̄li
ter habere ſe debeant ad ſe ipſos.
Primo igit᷑ mater inſtruit matres.
q2 ad filios habeāt diſcretū amorē.
timorē et correctionem.Tunc amor
diſcretus eſt matris ad filiū quādo
a puericia eū imbuit ſalutaribus diſ
ciplinis ſicut v̄go beata filiū imbue
bat dum ip̄m a ſua puericia ad dei
feſta ducebat.preceptum em̄ fuerat
filijs iſrahel Exo.xxiij.q2 ter in anno
ſcz in aprili.iunio et ſeptembri feſta
celebrarēt ſcz paſca penthecoſten ⁊
zenophegiaz.et q̄uis longe poſiti a
duabus feſtiuitatibus ꝓ minoribus
cauſis poſſent remanē a feſto tamē

paſce nullus ſe poterat excuſare niſi
infirmitas vel caſus ineuitabilis iter
ueniret Et ꝙ iſta erat paſcalis ſolē
nitas ideo ioſeph et maria ieroſoli
mam aſcēderunt et puer ſecū ad tē
plū dei duxerunt. ſed multe iā mrēs
ſūt que filios ſuos vel filias citius du
cunt ad choreas ꝙ̄ ad eccās. Nolūt
eas ducere ad choreas dei que fiunt
i eccleſijs. Pſ. Preuenerunt princi
pes coniuncti p. in medio ⁊c̄. Ducunt
autē ipos ad choreas mundi vbi pu
ella ſaltauit ⁊ iohāne; decapitari fec̄
Tandē ducent ad choreas iferni vbi
de calorē ad frigꝰ ꝯ frigorē ad calorē
ppetuo ſaltabūt Job. xxiiij. Ad nimi
ū calorē trāſ. ab aq̄s niuiū ⁊ nichilo
minꝰ priuabūt choreis celi de quibꝰ
dicit Qui paſcis inter lilia ⁊c̄. Secū
do mater de filio debet habere mag
nū timorez ne ſcz i poteſtatez diabo
li deueniat. beata em̄ virgo ſicut di
cit glo. timuit ne ſicut herodes filiuz
ſuum īfantez occidere voluit ſic factū
iam puer alij occideret Timebat er
go et dolebat ne forte i poteſtatem
archelai filij herodis deueniſſet. ſ; ml
te ſunt mrēs que ſciūt filios ſuos ab
herode .i. a demone iam occiſos ⁊ pa
rū timere ac dolere videtur. Dolet
mater ſi lupus aſportat porcū ſuum
et nō dolet ſi lupꝰ infernalis aufert
filium ſuū Dolet ſi cadit aſinꝰ et nō
dolet ſi cadit filius Bern. Cadit a
ſinus et eſt qui ſubleuet. perit ani
ma et nō eſt qui curet Sed tales ml
tum dolebūt quādo filios ſuos ad i
fernale patibuluz coram ſuis oculis
duci videbūt. et tunc eis dici poterit
illud Luc. xxiij. Filie ieruſalem noli
te flere ſup me ⁊c̄. Flebunt quidez
ſuper criſtum vt inducāt euz ad com
paſſionez flebunt ſuper ſeipſas qui
a nō adhibuerūt erga filios ſuos de
bitam correctionē Flebunt ſuper fili
os quos videbūt traditos in eternā
damnacōez. Primas ergo lacrimas
dominus remouet ne ſcz ſup ipſum
plorēt quia nō poſſunt eum ad miſe
ricordiam inclinare. alias duas con
cedit vt ſup ſeipſas ⁊ filios ſuos plo
rēt Ac ſi dicat dominꝰ. nolite flere
ſup me quia nunꝙ̄ me ad miſerēdū
filijs veſtris iclinare poteritis ſed fle
te ſup vos quia eos nō correxiſtis ⁊
ſuper filios veſtros quos i tormētis
perire videtis Tercio debēt matres
habere ad filios debitaz correctionē
quod notatꝰ in hoc ꝙ beata virgo di
xit filio ſuo Fili q̄d feciſti nob ſic. Nō
em̄ filiuz maledicit nec cominatur ſed
racionē facti querit. quod eſt cōtra
multos parentes q̄ filios nimis exaſpe
rāt et ſup eos nimis clamāt ⁊ nimis
eos vitupant Eph. v. Et vos prēs
nolite ad iracūdiam prouocare filios
veſtros ⁊c̄. Māſueti em̄ filij ſunt cor
ripiēdi cū lenitate mali cuz ſeuerita
te Omnes aūt cuz mētis tranquillita
te et cuz diſcrecōe ij. Thi. iiij. Argu
e obſecra increpa ⁊c̄. Mali em̄ ſunt
arguendi et icrepādi boni obſecran
di Omnes aūt cuz omni paciencia to
lerādi et cum doctrina .i. diſcretione
modandi Secundo filiꝰ inſtruit fili
os qualiter ſe habere debeāt ad pa
rētes. habet autē homo tres paren
tes .ſ. celeſtē ſpūalez ⁊ carnalez Pu
er āt ieſꝰ ad prēz celeſtez ſe habuit r̄
uerēter quia ipm ⁊ eius negocia pa
rentibꝰ carnalibꝰ p̄ponebat dicens
quid eſt ꝙ me querebatis ne ⁊c̄ Au
guſtinꝰ Amandus eſt genitor ſed p̄
ponendꝰ eſt creator Secūdo ad pa
tres ſpūales .i. legis doctores ſe ha
buit ſapiēt et hoc i tribꝰ in q̄bus vo
lentes addiſcere iſtruit et informat
Primo in eo ꝙ eos tanquā neſciēs
audiebat. Ecc. Si dilexeris audire
ſapiens eris Secūdo in eo ꝙ tanꝙ̄
diſcere cupiens eos interrogabat.
Deut. xxxij. Introga patrem. t. ⁊c̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercio in eo q̄ tamq̄ ex auditis et interrogatis informat⁹ ſapient̄ reſpō debat Eccl. v. Si eſt tibi intellect⁹ reſpōde p̄ximo ⁊c̄. Tercio ad carnales pn̄tes ſe habuit obedient̄ cū dr̄. Et erat ſubditus illis Bern. Quis q̄bus ? deus homib⁹. Aug⁹. Homo erubeſcat eſſe ſupb⁹ q̄r humil̄ fc̄us eſt de⁹. Ex hijs inſtruimur q̄ ad patrē celeſtē debem⁹ nos hr̄e cū reuerēcia Ad prēs carnales bonos cū obediēcia. ad prēs ſpūales .i. ad p̄latos cū ſubiectione In hoc reprehendunt̄ quidā ſcioli qui hn̄tes p̄latos min⁹ peritos eis ſubici dedignant̄. Petr⁹ qui interp̄tat̄ agnoſcens ſeruo p̄tificis amputat auriculam q̄r ſciencia i clerico et religioſo ſepe aufert obediencīā. Tercio mater et fili⁹ inſtruunt nos oēs q̄liter nos habeam⁹ ad noſipſos et hoc in quinq̄. Primo vt ad eccleſiā libent̄ eamus. qđ notat̄ p hoc q̄ xp̄s ad templū fuit deduct⁹ et in templo inuētus. Libenter em̄ filius in domo pr̄is ſui manebat. vn̄ eciā veniens ieruſalem p̄mo ad templū ibat Criſoſto⁹. Propriū erat boni filij vt veniēs ieruſalem p̄mo curreret ad domū pr̄is ſui. Jlle igit̄ qui libent̄ ſtat in eccleſia ſignū eſt q̄ ſit fili⁹ dei. q̄r ſtat in domo patris ſui. Jlle vero q̄ libenter ſtat in taberna ſignū ē q̄ ſit fili⁹ diaboli. q̄r i domo patris ſui morat̄. Scđo vt vſq̄ ad finem ſacri miſterij i eccl̄ia p̄ſiſtam⁹ qđ notat̄ p hoc q̄ dr̄. Conſūmatiſq̄ diebus ⁊c̄. Sed multi ſunt cōtrariū faciētes. Refert gregori⁹ in dialo. de quodā monacho q̄ in orōne ſtare nō poterat qđ ſc̄us benedc̄us cōſiderans vidit diabolum in forma pueri mauri q̄ ip̄m p fimbriā veſtimēti de eccleſia extrahebat. Sicut em̄ āgel⁹ deuotos ad eccleſiā inducit. adductos cuſtodit et eductos ad p̄pria reducit iuxta illud Judith. xiij. Cuſtodiuit me angelus dn̄i et hinc euntē et ibi cōmorantem ⁊ inde huc reuertentē. Sic diabolus quoſdā ad eccleſiam adducit vt mulieres ↄſpiciāt. quoſdā ibi detinet vbi vanis rumoribus inſeruiant. quoſdam recedere facit ne officiū vſq̄ ad cōſūmacōez audiant. Tercio vt fugiam⁹ turbas ſi xp̄m amittere nolum⁹ Beata em̄ virgo in turba filium p̄didit. Legit̄ in vitas patrū. q̄ quidā arſenius in oracōne queſiuit qualiter ſaluus fieri poſſet et audiuit. Fuge tace quieſce Hec enim ſunt radices nō peccandi Legitur luce xix. q̄ Zacheus xp̄m in turba videꝛ nō poterat ſed in domo ſua quietus conſpexit Jnterrogat⁹ quidā ph̄us quid eſſꝫ homini magis inimicum reſpondit. alter homo. Quarto vt verba dei in corde retineamus. qđ notatur p hoc q̄ dicitur. Maria autē cōſeruabat omnia v̄ba hec. Verba em̄ dei in corde recōdita a peccatis nos retrahunt. pſ̄. Jn corde meo abſcondi elo ⁊c̄. ad velociť currendum et frequēter operandum nos pungunt Eccl. xij. Verba ſapiencium quaſi. ſti. ⁊c̄. Ad amorem dei accendūt. pſ̄. Sagitte potē. acu. ⁊c̄ Quinto vt ſemp de bono in melius p̄ficiam⁹ qđ notat̄ p hoc qđ dicitur q̄ Jheſus p̄ficiebat etate et ſap. ⁊c̄ Similiter et nos ſicut p̄ficim⁹ p etatem debemus p̄ficere de virtute in virtutē. pſ̄. Jbunt de virtute in virtutem. Debem⁹ eciā p̄ficere in ſapiencia .i. in ſapida ſciēcia vt ſpiritualia nobis ſapiāt et terrena deſipiāt. Eccl. vi. Sapiencia ſcđm nomē ei⁹ eſt. Debemus eciā p̄ficere apud deū et homines in gracia .i. in graicoſa fama Math. v. dicitur. Luceat lux veſtra ⁊c̄. Et ſic erimus v̄tuoſi quo ad nos ſaporoſi quo ad deum et gracioſi quo ad p̄ximum.

Sermo ſcd̄s de eodem.

REmanſit puer ih̄s in iherl'm
&c. Quia multi ſunt q̄ ꝑdūt
ih̄m. ideo vtile eſt ſcire ea ꝑ
que ꝑditur. ſed vtilius eſt ſcire ea ꝑ
que ꝑditus recuperatur. vtiliſſimū eſt
ſcire ea ꝑ que recuperatus cuſtoditur
Sunt igit̄ quedā ꝑ que ille amittit̄.
et illa ſunt q̄tuor. Primo em̄ amittit̄
per ineptam leticiā qd̄ notat̄ per hoc
qd̄ beata virgo de terra ſua expulſa
in egipto fugata in tanta tribulacō
ne poſita filiū non ꝑdidit. at poſtq̄
ad feſtiuitatē iuit ipſum amiſit. per
qd̄ dat̄ intelligi qd̄ ih̄s ſepe in aduer
ſitate cuſtoditur in ꝓſperitate ꝑdit̄
Ecce dauid a ſaul ꝑſecutus deum nō
deſeruit. poſtmodū autem in regno
poſitus in adulterium & homicidium
cecidit Proſperitas em̄ mūdana eſt
ſicut vinū purum qd̄ cito inebriat. ſ
aduerſitas mixta ē ſicut vinū mixtū
qd̄ ſobrietatē generat. ad litteram
eciā in magnis feſtiuitatibꝰ ſepe ih̄s
ꝑditur. Cum inſtitute fuerint feſti
uitates ad vtilitatem animaꝝ vani
homines eas cōuertunt ad volupta
tem corpoꝝ. Tales em̄ feſtiuitates
a deo reprobant̄ Amos .v. Odiui et
ꝓieci feſtiuitates veſtras. q̄ſi dicēt.
veſtre ſunt et nō mee. immo ab ipō
deo in quandā abhominacōnez habē
tur. Mal' .ij. Diſpergam ſuꝑ vultū
veſtrū ſtercus ſolemnitatū veſtraꝝ.
A demonibus deridetur Trenoꝝ .i.
Viderunt eā hoſtes & deriſerunt ſab
bata eiꝰ. Scd̄o amittitur ꝑ diſſidiū
et diſtractionez nimiā. qd̄ notat̄ per
hoc qd̄ parētes eum amiſerunt ex eo
qd̄ a iheruſalez receſſerunt et ſe tur
bis immiſcuerunt Qui em̄ recedit a
tranquillitate cordis et dat ſe tumul
tui mundane tribulacōnis de facili
ihesum perdit Legit̄ .iij. Regū .xvi.
q̄ helias manens in ſolitudine deli
cate a domino paſcebat̄. ſed ad tur
bas ſe transferens vix aquaz et buc
cellam panis obtinuit. quia quādiu
homo eſt in quiete interna delectati
one paſcitur. ſed manēs in turbatio
ne. tali viſitacōne priuat̄. Hinc eſt
eciam qd̄ filij iſrahel manna recipere
nō potuerunt niſi poſtq̄ mare tranſi
erunt. q2 nullus poteſt recipere ſpiri
tualem ꝯſolacōnez et dulcedinē niſi
tranſeat mentis turbacōnez Tercio
amittitur ꝑ vanā fiduciam Viri em̄
ad feſtiuitates ibant ſeorſum. et mu
lieres ſeorſum. Pueri autē poterant
ire cum vtroq3 parentū Ideo ioſeph
eciam credebat q̄ eſſet cum matre.
et mater credebat q̄ eſſet cū ioſeph
Et ſic ipſum ex tali fiducia amiſerūt
Quidam em̄ nimis confidunt in ſuo
ſenſu & ſapiencia. ſ nemo ſalomone
ſapiencior. qui tamen deceptus fuit
Quidā ꝯfidunt nimis in fortitudine
ſua et ꝯſtancia. ſed nemo ſampſone
fortior nec petro cōſtantior quando
dixit Math .xxij. Dn̄e tecū paratus ſū
et in car. et in mortē .i. et tn̄ vterq3
cecidit. Quidaz nimis cōfidunt in di
uiciarum temporaliū et ſpiritualiū
opulencia. ſed nemo diuite illo qui
induebat̄ purpura et biſſo tempora
liter dicior et nemo dauid ſpirituali
ter locupletior et tamen vterq3 ceci
dit. Quidā nimis cōfidunt in dei mi
ſericordia nichil cogitātes de iuſticia
Tales ſub ſpe venie multa peccata
cōmittunt. ſicut adam qui conſenſit
vxori ſue ſub ſpe venie obtinēnde.
Omnes tales deus alloquitur dicēs
Iere. ix. Non glorietur ſapiens in
ſapiencia ſua quo ad primos. et nō
glorietur fortis in fortitudine ſua quo
ad ſecūdos. et non glorietur diues
in diuicijs ſuis quo ad tercios. Sed
in hoc glorietur qui ſcire gloriat̄ et
noſſe me. quia ego ſum dominꝰ qui
facio iudicium et iuſticiam in terra
quo ad quartos. quia debet ipſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cognoſcere non tantū miſericordem
ſed eciam iuſtum iudicem. Quarto
amittitur p ignorāciam qd notatur
p hoc qd dicitur. et nō cognouerūt
parentes eius. Si em̄ cognouiſſent
nunꝙ ipſum amiſiſſent. ſic peccator
xp̄m ſepe amittit. quia periculū ſuuz
nō cognoſcit. Yſaie. v. Propterea
captiuus ductus eſt populus meus.
quia non habuit ſcienciā Nulla peri
culoſior infirmitas ꝙ illa que nō ſen
titur. Peccator em̄ eſt infirm9 vſqꝫ
ad mortem. et tamen nō cognoſcit
egritudinē ſuaz. Oīs em̄ peccōr igno
rans eſt et excecat9 tenebris peccōꝝ
et ideo medicū non querit, Eſt enim
ſicut freneticus qui ridet et parētes
plorant. ſic peccator letatur et āge
lus lacrimatur. Yſaie. xxxiij. Angeli
pacis amare flebant. Eſt ſicut letar
gicus cui ſuus ſompnus videt̄ dulcis
et tamē eſt mortalis. Job. xx. Cum
enim dulce fuerit in ore eius malum
abſcondit illud ⁊c̄. Tales ſunt ſimi
les illi. de quo legit̄ in hiſtoria barla
am. qui ad ramū arboris pendens et
ſubtus ſe baratrū habens. et comeſ
tioni faui et mellis de ramo penden
tis ſe dabat et de ſuo periculo nō co
gitabat. Secūdo ſunt quedā p que
ihesus amiſſus recuperat̄. et illa ſunt
q̄tuor quaſi ɔtraria quatuor p̄dictis
Primo em̄ recuperatur per mūdani
gaudij excluſionem. qd notat̄ p hoc
qd dicitur Dolentes querebam9 te.
ſicut em̄ inepta leticia xpiſtum facit
perdere. ſic ſalubris triſticia ip̄m facit
inuenire. Bernħdus. Quomō inue
niam te bone ihesu ī gaudio quē ma
ter dolens vix inuenit: Johīs vltiō.
Maria ſtabat ad monumentū foris
plorans. et qꝛ plorans ideo inuenit.
Jh̄emie. vi. Luctuz vnigeniti fac tibi
planctū amarū. Nullus ergo ſperet
ſe poſſe inuenire xpiſtum gaudēdo
quē mater inueīt dolendo. magda

lena lacrimando. omnes tamꝙ vni
genitum lugendo. Scd̄o recuperat̄
per cordis pacificacōnem. qd notat̄
per hoc qd in iheruſalem que interp̄
tatur viſio pacis redierunt. Qui em̄
xpiſtū amiſit p cordis turbacōnem
recupare poteſt p mētis pacificatio
nem. Deus em̄ cum ſit amator pacis
nō habitat niſi in corde pacifico. pſ̄.
Factus eſt in pace locus eius. Hinc
eſt ꝙ imago hominis non cōſpicitur
in aqua turbida vel cōmota. ſed in
aqua limpida ⁊ tranquilla. qꝛ deus
non videtur a corde turbido ſed paci
fico et quieto. Hinc eſt qd eciā apli
receperūt ſpiritū ſanctum ſedentes
.i. atumultibus quieſcentes. Tercio
recuperatur per deuotam oracōnem
qd notat̄ p hoc qd maria filium recu
perauit in tēplo qd erat domus ora
tionis Vnde Math. xxj. Domus me
a domus oracōnis vocabit̄. Deus em̄
aliquādo amittitur p peccatū qd fit
p ignoranciā Sic amiſit eum paulus
qui dicit. i. Thimoth. i. Ignorans
feci in incredulitate Aliquādo p pec
catū qd fit p infirmitatē humanaz.
ſic amiſit eum petrus qui dum mori
timuit xpiſtum negauit. Aliquādo
per peccatū qd fit per certā maliciā.
ſic amiſit eum dauid qui adulteriuz
et homicidiū cōmiſit. ſed omnes iſti
per oracōnem ipſum recuperauerūt
Nam paulus tribus diebus et nocti
bus orauit. Vnde dixit domin9 ana
nie. Actuū. ix. Ecce em̄ orat. De pe
tro dicitur Mathei. xxvi. Egreſſus
foris fleuit amare Dauid oracōnem
trium ſillabaꝝ fecit et miſericordiaz
ꝓmeruit dicēs. ij. Regum. xij. Pec
caui. Quarto recuperat̄ p completā
ſatiſfactionē. qd notatur per hoc qd
ihm poſt triduū inuenerunt. Prima
dies eſt cōtritio. ſcd̄a cōfeſſio. tercia
ſatiſfactio. Exo. iij. Ibimus viā triū
dieꝝ vt ſacrificem9 dn̄o deo noſtro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercio ſūt quedā p que ihesus re
cupatus cuſtodiē vt ſemp nobiſcuz
inhabitare digneē Ipē aūt habitat
in deſcenſu in nazareth cū maria et
ioſeph. vnde dī. Et deſcendit cū eis
et venit nazareth ₇c̄. habitat quidē
in deſcenſu .i. in valle huīlitatis Ps̄.
valles .i. humiles habundabunt fru
mento illo ſcz frumēto de quo dicitē
Joh iij. Niſi granū frumēti ca. in t̄.
₇c̄. habitat in nazareth .i. flore puri
tatis .ps̄. Tu aūt in ſācto habitas.
ſanctū em̄ idez eſt qđ purum Cañ. i.
Ego flos campi Ecce q̄ diligit florē
puritatis Et liliū ɔuall̄. Ecce q̄ dili
git vallem huīlitatis. habitat cū io
ſeph .i. cū illis in q̄bus eſt augmentū
ſanctitatis. Ps̄. Ibunt de v̄tute in
virtutē ₇c̄. habitat cū maria .i. cum
illis qui hn̄t luce fulgide ɔuerſacōis
q̄ maria illuīnata intpretatē Math
v. Sic luceat lux vrā co. ho. ₇c̄. i.
Joh. i. Deus lux eſt et tenebre ī eo
non ſunt vlle Ideo nō habitat cū te
nebroſis q̄ lux cū tenebris ſtare nō
p̄t. ij. Cor. vi. Que ſocietas lucis
ad tenebras.

Sermo tercius vt ſup̄

Pater tuus et ego dolentes
querebamus te. Multi ſunt
qui Jheſum querūt ſed non
inueniunt. q̄ non querunt eum ſuo
tempore et loco et modo. Eſt enim
p̄mo querēdus ſuo tempore q̄ poſt
triduū eſt inuentus. Prima dies fu
it tempus ante legem. et tunc patri
arche eū queſierunt ſed eū inuenire
nō potuerūt. vnde dicebat vn⁹ eoꝝ
Exo. iiij. Obſecro domīe mitte quē
miſ. eſ. Scđa dies fuit tempus ſub le
ge et tunc ꝓphete eum queſierunt ₇
eum inuenire nō potuerunt. Vnde
dicebat vnus eoꝝ Yſa. lxiiij. Vtinā
diſrumperes celos et deſcenderes.
Tercia dies temp⁹ eſt preſens et in
iſta die ihesus inuenitur. Yſaye. lv.
Querite dn̄m dum inueīri poteſt in
vo. ₇c̄. Quarta dies eſt tempus p⁹
hanc vitaz. et tunc damnati eum in
uenire nō poſſunt quantūcumq̄ eū
querant. Sicut em̄ ille qui ficus vel
vuas extra tempus querēt nō inuei
ret ſic illi qui extra temp⁹ preſens
deum querunt inuenire nō poſſunt.
Joh. vij. Queritis me et nō inuenie
tis. Damnati quidē deum inuenient
et nō inuenient. Inuenient quidem
tanq̄ iudicem torquentez ſed nō in
uenient tanq̄ patrem miſerentem
Legitur ij. Regum xiiij. q̄ Abſolon
vſq̄ ad annū tercium regem dauid
videre nō potuit. In quarto autem
anno ipm non inuenit. ſed trib⁹ lan
ceis vulnerat⁹ fuit. homo quidē deū
nō inuenit in tempore legis nature
nec in tempore legis ſcripte. ſed tm̄
in tempore legis gracie. In quarto
aūt tempore ſcz poſt hanc vitā mali
deum nō inuenient ad penitenciā. ſ
tm̄ ad penā qui tunc eciā tribus lan
ceis vulnerabuntur. Vna lancea eſt
vermis cōſciencie. Scđa eſt ignis ge
henne Yſaye lxvi. Vermis eoꝝ non
morietē et ignis eoꝝ nō extinguetur.
Tercia lancea eſt p̄uacio viſionis di
uine Yſa. ij. Scđm aliā tranſlacōem
Tollatē impi⁹ ne ui. g. dei. Scđo ihs
querēdus eſt ſuo loco. Joſeph autē
et maria nō potuerunt ipm inuenirē
apud ſeipſos nec in comitatu hoīm
mundanoꝝ. nec inter cognatos et
notos ſed ſolūmodo in templo dei.
Eſt em̄ quadruplex amor. ſcz p̄uat⁹
mūdanus. domeſticus et diuinus.
Non poterant igitē Joſeph et maria
Jheſum inuenire apud ſeipſos q̄ nō
inuenitē in amore ꝓprio et priuato.
Talis em̄ amor ſcz ſui amor ē valde
periculoſus q̄ multoꝝ maloꝝ eſt ef
fectiuus ij. Thiō. iij. Inſtabunt tpa
periculoſa et erunt homines ſeipſos
amantes cu. et ela ₇c̄. Secūdo non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

inuemitur in comitatu hoīm mūda
norum quia non inuemitur ī amore
mūdano ſed potiꝰ mūdus ne inuem
atur impedit Jo. xiiij. Spirituz veri
tatis quē mūdus nō poteſt ⁊c̄ Et in
uentum ꝑdere facit. quia ē ſicut ſac
cus ꝑtuſus Agg̃. i. Qui merces ꝯgre
gauit miſit eas in ſaccū ꝑtuſuz Ter
tio n̄ inuemit̄ īter ꝯgnatos ⁊ notos
quia nō inuemit̄ ī amore domeſtico
.i. in amore parētuz Bern̄. Quo bo
ne ieſu inter cognatos meos te īueni
az qui inter tuos minime es inuētus.
Deut. xxxiij. Qui dixit patri ſuo et
matri ſue neſcio vos et fratribꝰ ſu
is ignoro vos ⁊c̄ Q̄rto aūt inuemit̄
in tēplo dei id eſt in amore ſpiritua
li ⁊ diuino Joh. xiiij. Si quis diligit
me ſermonē meum ſeruabit ⁊c̄. Et
pater meꝰ diliget eum et ad eum ve
niemꝰ et māſionem apd̄ eum facieꝰ
Primos autē tres amores relinquē
dos et quartuz retinēdum āmonet
dominus Luc. xiiij. Si quis venit ad
me et non odit patrē ſuum. Hoc re
fertur ad amorem domeſticū. Parē
tes em̄ odiēdi ſunt quādo ſunt mali
vel quando filios a ſeruicio dei auer
tūt quia ſicut dicit̄ Math. x. Inimi
ci hominis domeſtici. ſequit̄. Adhuc
aūt ⁊ animaz ſuā hoc refert̄ ad amo
rem ꝓprium et priuatū. nullus em̄
debet diligere animā ſuam. i. anima
litatem et carnalē vitam ſuaz ſed eā
odire Joh. xij. Qui odit aīaz ſuā ⁊c̄
Et ſeq̄t̄. ⁊ qui nō baiulat crucez ſuaz
hoc refertur ad amorē mundanum
Ille em̄ crucem baiulat qui crucifix
us eſt mūdo et mundꝰ ſibi Gal. vi.
Mihi mūdus crucifixus eſt ⁊c̄. ſequi
tur. et venit poſt me. hoc refert̄ ad a
morem ſpiritualē et diuinum. Venit
inquit poſt me nō amando terrena
ſed deſiderādo celeſtia. ſic ego amo
et deſidero. Non ſicut adam qui ter
rena dilexit ⁊ celeſtia deſeruit. i. Co

rinth. xv. Primus homo ſcilicz adā
de terra terrenꝰ Secūdus homo ſcili
cet criſtus de celo celeſtis. Tercio
querendus ē ſuo modo qui quidem
modus triplex ē. Primo em̄ debet
queri ſocialiter Quod notat̄ ī eo ꝙ
dicitur pater tuꝰ et ego. Joſeph int̄
pretatur augmētum et ſignificat o
pera bona que ſemꝑ debent augeri
Maria intꝑpretatur illuminata ⁊ ſig
nificat fidem q̄ ē illuminatio mentis
Interpretatur etiaz ſtella maris ⁊
ſignificat caritatez Sicut em̄ ceteris
ſtellis occidētibus illa non occidit ſic
ceteris virtutibus deficientibus cari
tas non deficit. i. Corinth. xiij. Cari
tas nō excidit. Cum tali igitur ſocie
tate ieſus eſt querendus et tunc in
uenitur ſcilicet cuz fide vera. operaci
one ſollicita. et caritate ſucceſa. Si
em̄ alterum iſtorū defuerit inueniri
nō poterit Nā ſine fide opera deo nō
ſūt accepta Heb. xi. Sine fide impoſ
ſibile eſt placere deo. ſine operibus
autem fides eſt mortua Jac. ij. Fides
ſine operibꝰ mortua eſt. fides autem
et opa ſine caritate inutilia eſt. i. Co
rinth. xiij. Si diſtribuero ī cibos pau
peruz ⁊c̄. Secundo debet queri lacri
mabiliter quod notatur ex eo quod
beata virgo dixit dolentes quereba
mus te. Triplici de cauſa ſic beata
virgo dolebat. Primo quia ſecun
dum orig. timebat ne ipſam deſerēs
ad celos rediuiſſet. Secūdo timebat
ſecundū aliquos ne lōge ad partes
remotas abiiſſet vt aliis nacionibus
predicaret Tercō timebat ſecūduz
glo. ne ī manꝰ ſucceſſoris herodis de
ueniſſet. His tribus de cāis ſcī ſepe
lacrimabilit̄ euz querūt. Primo cū
lacrimis deuocōis qn̄ ſcz ſolitam deuo
cōez ad tēpꝰ eis ſbtrahit ⁊ qd̄ āmō
eos deſerēs in celum aſcēdit. Cuius
reuerſionem deſiderant dicentes cū
propheta. Redde mihi leticiaz ſalu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scd̄o eum querūt cū lacrimis cōtri
cōnis q̄s fundunt ꝓpter peccata que
aliqn̄ ꝯmiſerunt ꝓpter que ſe ab eis
tūc totalit̄ elongauit · Prouer · xv ·
Longe ē dn̄s ab impijs Ps · Longe
a peccatoribus ſalus Tercio querūt
eum cū lacrimis cōpaſſionis q̄s fun
dūt ꝓ miſerijs et malicijs peccatoꝝ
qui ihesum in manu herodis .i. demo
nis tradūt · et quantū eſt in eis occi
dunt Heb · vi · Rurſus crucifigē · ſibi
metipſis fi · dei · Tercio debet queri
deſiderabilit̄ qd̄ notat̄ in eo ꝙ dicit̄ ·
Querebam⁹ te et nichil aliud extra
te Ipſum em̄ habentes in ipſo om̄ia
poſſidem⁹ · Sapie vij · venerūt michi
oīa bona ⁊c̄ · ſed illi qui volunt ſine
ipō habere diuicias et delicias et ho
nores eum nō inueniunt ſed pocius
amittūt Job xxviij · Non inuenit̄ in
ter · ſuauit̄ viuenciū .i. carnaliū et de
liciosoꝝ · Abiſſus dicit · nō eſt in me
.i. humana cupiditas q̄ fundū nō hꝫ
qꝛ ſicut dr̄ Eccl · v · Auarus nō imple
tur pecunia · Et mare loquit̄ non eſt
mecū .i. tumens ſupbia · Supbus em̄
inſtar maris ſemp ꝯtra alios feruet
ſemp intumeſcit · ſemp eſt in motu
turbationū Yſaye lvij · Cor impij q̄ſi
mare fer · qd̄ q̄e · nō pt · :

Dn̄ica ſcd̄a Sermo p̄mus ·

Nupcie facte ſūt in chana ga
lilee et erat mater ihesu ibi
Jo · ij · Scd̄m Bedā · dn̄s int̄
eſſe voluit nupcijs vt ſtatuꝫ mrimo
nialem ſua p̄ntia approbaret · appro
bauerat prius ſtatū v̉ginaleꝫ in eo
ꝙ de intemerata v̉gine naſci voluit ·
approbauerat ſtatū vidualem in eo
ꝙ ab anna vidua benedici dignat⁹
fuit Non reſtabat niſi vt ſtatū cōiu
galem ſimiliter approbaret vt p hoc
daret̄ intelligi ꝙ in quolibet iſtoꝝ
ſtatuum poteſt homo ſaluari · eſt tn̄
gradus in hijs tribus ſtatibus ſcd̄m
bedam Bona eſt inquit caſtitas cō

iugalis melioꝛ continencia vidualis
optima pfectio v̉ginal̄ · Nupcie aūt
iſte de quibus in iſto euangelio agit̄
q̄druplicater cōmendabiles ſunt · Cō
mendant̄ em̄ a loco · a cōuiuio · a cō
uiuis et a miniſtris · Siquidē in loco
notat̄ magna miſterij congruitas ·
in cōuiuio magna vini precioſitas ·
in cōuiuantibus magna nobilitas ·
in ſeruientibus magna ſtrēnuitas ·
Primo em̄ cōmendat̄ a loco in quo
notat̄ magna miſterij cōgruitas qd̄
notat̄ in eo ꝙ dicunt̄ facte fuiſſe in
chana galilee Chana em̄ eſt nomen
ville in ꝓuincia galilee · chana autē
zelus interpretat̄ · Ex hoc em̄ innuit̄
ꝙ vir et vxoꝛ debēt mutuo ſe zelaē
Eſt aūt triplex zelus · ſcꝫ nimi⁹ tepi
dus et diſcretus · Zelus nimius eſt
zelotipia et talis reprehenſibilis eſt tā
in viro · Eccl · viij · Non zeles mulie
reꝫ ſi · t · q̄ in vxoꝛe Eccl · xxvi · Do ·
coꝛ · et luct · mulier zelotipa · Refert
Jeronim⁹ in libro contra iouinianū
ꝙ quidā nobilis romanus vxorē ha
bebat a foris gracioſaꝫ ſed intus cū
viro nimis litigioſaꝫ atqꝫ zelotipam
quā vir a ſe expulit et eiecit Cumqꝫ
reprehenderet̄ ꝙ vxoreꝫ ſic gracioſā
expuliſſet ille pedem pretendit dicēs
Videtis hoc calciamentū · a foris qui
dem eſt multuꝫ pulchrum et tamen
intus me premit · calciamenti quidē
videtis formoſitateꝫ exterioꝛem ſed
nō videtis meā moleſtiam interiorē
Refert Seneca · ꝙ Socrates habuit
duas vxores nimis zelotipas et con
tencioſas adeo ꝙ quadaꝫ die in ipm̄
impetum facientes ad terram eum
deiecerūt · alia eciam vice cum vna
illarū multa in eum intuliſſet tom
trua cōminationū ille diſſimulans
abijt et iuxta murū domus ſedere ce
pit · Illa vero aquā immundā ſuper
caput eius fudit · ſed ſocrates nichil
ex hoc exaſperat⁹ caput tergē cepit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

dicēs Sciebam q̄ poſt tonitrua plu
uia ſequeretur Cū aūt amici ei cōſu
lerent vt eas expelleret. Reſpondit
Diſco in domo qualis ſim ī foro. hoc
eſt diſco in domo paciētiam vt ipſā
in foro exhibeam Secūdus eſt zelus
tepidus quādo ſcilicet vxor ſcit viꝝ
ſuum fornicantē et tamen ſuſtinet.
diſſimulat. et tacet. Et iſte zelus tā
tepidus eſt valde nociuus. Debent
em̄ vxores viros ſuos fornicarios q̄
tuor mōis cohercere. vt dicit Aug9 ī
libro omel. Primo eos āmonēdo.
ſecūdo obiurgando vt ſi nō proſint
caritatiue ammonicōes faciant du
ras obiurgacōes. tercio ad eccleſiā
interpellādo. Si em̄ nec per āmonici
ones vult reſipiſcere nec per obiur
gacōes abſtinere debet vxor eccleſi
e vel epiſcopi auxiliuz interpellare.
maxime ſi peccatū notoriuz eſt. Qr̄
to ad deum recurrēdo. Si em̄ nichil
horum valet et ille ī duritia ſua per
manet debet vxor ad viros ſpiritua
les et ad oracionē confugere. Que
dam autē ſunt que tacent triplici de
cauſa vt ibidē aug9 oñdit ſcz aut ti
more perterrite quia a viris flagella
ri timent ſed plus dbent timere deū
precipientez q̄ virum flagellātem.
Periculoſius em̄ eſt incidere ī man9
dei viuētis et oīpotentis q̄ poteſt cor
p9 ꝛ aīaz mittere ī gehēnā ignis q̄ ī
cidere ī ma9 hoīs mortal ꝛ ipotētis q̄
tm̄ hz ptātez ī corp9 et non in aīam
Aut blādis adulacionib9 emollite.
quia eas viri laudant q̄ pacienter
eos portant Que tamē paciencia eſt
mala et ſaluti viroꝝ cōtraria. Aut
falſa racōe ſeducte Tribus em̄ racio
bus vt ibidem Aug9 oſtendit. viri
vxores ad tacendum mouere conan
tur Vna eſt qua dicunt Nos ſumus
viri ꝛ vos femine. ꝛ reſpōdet Aug9
Impatur femine vt ferat adulterū
virum qui nō vult ferre adulteram

vxorem. ego iquit quia ſum vir. ſi
vir es vince libidinē tuam. alia eſt
qua dicunt Nos ſum9 domini ꝛ vos
ancille Ad quod reſpōdet Auguſti9
In ceteris ancille eſtote virorum veſ
trorum. ſed vbi ventū fuerit ad hoc
qd dicit apoſtolus vir n̄ habet poteſ
tatem ſui corpis ſed mulier Clama
te pro re veſtra. Tercia ē qua dicūt
Nos ſumus capita et vos membra.
ad quod reſpōdet Auguſtin9. Si ca
put es duc ſed vide quo eas Noli ire
quo nō vis vt ſequat te pediſſequa
tua Et quia poſſent aliq̄ vxores dice
re ex quo vir mihi fidez nō ſuat nec
ego ſibi ſuabo Rn̄det Aug9. Nolite
pudiciſſime femine imitari viros veſ
tros aut vobiſcuz viuant aut ſoli pe
ant Impudico viro nō dbet mulier
ſeruare pudiciciaz ſed criſto. Tercio
zelus eſt ordinat9 et diſcretus quā
do ſcilitet vir et vxor ordinate ſe di
ligūt. Eph. v. Viri diligite vxores
veſtras ſicut et criſtus dilexit eccleſi
am. i. Corin. vij. Viri debent dilige
re vxores ſuas vt corpa ſua Eph. v.
Vnuſquiſq3 vxorez ſuaz vt ſeipſum
diligat. Debet igit vir diligere vx
rez ſuam ſic criſtus dilexit eccleſiaz
vt ſi quando fornicatur ꝛ penitet ip
ſam recipiat ſicut et criſtus animaz
penitētem recipit et graciaz ſibi red
dit Sicut corpus ſuum vt nunq̄ cor
pus alteri diuidat. ſicut ſeipſuz vt p̄
cordiali amore eaz diligat Secundo
iſte nupcie cōmendabiles ſunt a con
uiuio in quo fuit vini magna precio
ſitas Creditur em̄ q̄ illud vinuz ma
gis fuerit precioſum q̄ vnquam fue
rit ab aliqua vite productum Dicit ei
Criſo9 q̄ miracula que fecit criſtus
ſemper ad melius terminātur q̄ na
tura facere poſſit Vnde ſi criſtus pa
nes multiplicauit. ſi viſuz reſtituit.
ſi aquā ī vinuz mutauit ꝛ hmōi meli
us ſemp fecit q̄ natuā facē potueāt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Mutata eſt igit̄ aq̄ in vinū quantū ad ſubſtanciaz ·ſaporem. colorem et odorem· aqua putrida eſt carnalis immundicia in qua viri porcini com morant̄ ·ij. Pet· ij· Sus lota in volu tabro luti· Cum quidā laſciuus iuue nis pithagore dicēt ſe malle cū mu lierib9 q̄ cū phis cōuerſari· Et ſues inquit libencius in ceno q̄ in aqua pura morant̄· vinū autez deo gratū eſt matrimoniuz legitime ſeruatum Si igit̄ iſta aqua putrida aliq̄s erat infectus poſtq̄ iam matrimonio eſt cōiunctus mutet aquaz carnalis im mundicie in vinū matrimonialis pu dicicie· mutet aquā quantū ad ſbaz vt eam iam nō habeat in opere· mu tet quantū ad ſaporem vt iam eam nō habeat in voluntate nec in delec tacōne· Cōtra hoc faciebant illi qui q̄uis de egipto peccati receſſiſſet q̄ tum ad opacōnez ·tamen adhuc vi debant̄ illud retinere quantuz ad vo luntatē Numeri xi· In mentem nob veniunt cucumeres pepones porri et cepe et allia Mutet quantū ad colo rem vt nō habeat eā in mala ſpecie habendo ſcz cū aliqua ſuſpectam fa miliaritatē· i· Theſ· v· Ab oī ſpecie mala abſti· v· Mutet quantum ad odorem vt vitet mali occaſionez ·i· maloꝝ ſocietatem· Sicut em̄ malus odor inficit ſic mala ſocietas mores corrumpit· i· Coꝝ· xv· Corrumpūt bonos mo· col· ma· Tercio iſte nup cie ꝯmēdabiles ſunt a cōuiuantib9 in quibus fuit magna nobilitas ·fue runt em̄ ibi iheſus maria et diſcipli

¶ Circa qđ ſciend· q̄ q̄tuor de cauſ poteſt quis vxorez ducē· Prima eſt ꝑpter officium ·i· ꝓlis ꝓpagationem ꝛ ſic matrimoniū fuit inſtitutum in paradiſo ante peccatū quando dixit dn̄s Gen̄· i· Creſcite et multiplica· ꝛc̄· Scđa eſt ꝑpter ſolacium et rei familiaris adiutoriū ſine aliqua cō mixtione corpm et tale matrimoniū fuit inter ioſeph et mariam· Tercio eſt ꝑpter remediū· vnde dicit Apl's i· Coꝝ· vi· Melius eſt nubere q̄ vri Quarto eſt ꝑpter viciū voluptatis Ps̄· Compatus eſt iumen· niſi ꝛc̄· Quando quis matrimoniū ꝯtrahit ꝑpter officium inter eos eſt iheſus q̄ fuit virginis ꝓles ·quando ꝑpter ſo lacium· inter eos eſt maria q̄ ſimilit̄ ꝑpter eandem cauſam matrimoniū contraxit · quādo ꝑpter remedium inter eos ſunt diſcipuli qui ſub diſci plina matrimoniali ſeipſos cohercēt i· Coꝝ· vij· Propter fornicacōnem vnuſquiſq3 ſuā vxorem habeat· qn̄ vero ꝑpter carnalem voluptatē int̄ eos eſt diabolus qui dicit̄ aſmodeus Tho· vi· Inter eos qui coniugia ita ſuſcipiunt vt ſue libidini vacent ſi cut equus et mulus habet poteſtatē demoniū· Quarto iſte nupcie ꝯmen dabiles ſūt a ſeruitorib9 in q̄b9 fuit mag̃ nobilitas et maxie ī architricli no q̄ erat princeps alioꝝ miniſtroꝝ Triclinū dicit̄ domus habens tres ordines menſarum· Voluit em̄ dn̄s vt de iſto vino tria ſcirent̄ · Primo q̄ non erat naturale ſed miraculoſe factum· Et quantum ad hoc habuit tres teſtes · miniſtros · q̄ idrias aq̄ impleuerunt· et vinū effuderunt · Scđo q̄ erat vinū verum et quantū ad hoc voluit vt idrie eſſent teſtes Si em̄ ſcđm Criſoſto9 in vaſis vina rijs hoc miraculum fuiſſet factū· forſi tan crederet̄ q̄ ibi feces remāſiſſent et q̄ non eſſet vinum verum ſed aq̄ colorata· Tercio q̄ eſſet vinū bonū et quantuz ad hoc voluit habē teſtē architriclinū qui erat ieiunus et ſo brius ·et ideo de ſapore vini melius poterat iudicare ·

¶ Sermo ſcđs de eodem·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

NVpcie facte ſūt in chana ga
lilee ⁊c̃. q̄uis heretici miſeri
mentiant̃ carnale matrimo
niū eſſe illicitū. eoꝝ tamen falſitas
manifeſte appaiet. Si em̄ illicitū eſſꝫ
nec deus ip̄m in paradiſo inſtituiſſet
nec de virgine mr̄e deſpōſata naſci
voluiſſet. nec ip̄m ſua et mr̄is ſue et
diſcipuloꝝ ſuoꝝ pn̄cia ⁊ miraculo de
coraſſꝫ. Notandū aūt c̄ca hoc. ꝙ eſt
t̄plex mrīom̄. Primū eſt carnale qđ
eſt int̄ virū et vxorez qđ eſt huāno
generi valde vtile ſi mō debito q̄s eo
vtat̄. Per hoc em̄ hō a pccō cōſerua
tur. i. Coꝝ. vij. Propter fornicatio
nem vnuſquiſq̄ꝫ vxorē habeat. Per
hoc legitima ꝓles ſuſcipit̄ que alias
illegitima cenſeret̄. Geneſ. i. Creſci
te et multiplicamini ⁊c̃. Per hoc ho
mini obſequiū exhibetur. quia ſicut
dicit̄ Eccl̃. xxxvi. Vbi nō eſt mulier
ingemiſcit eger. Per hoc bona hoīs
fideliter cōſeruantur Ibid̄ Qui poſſi
det mulierem bonā inchoat poſſeſſio
nem bonam. Iſtud aūt matrimoniū
celebratū eſt in chana galilee. quia
ipſi cōiuges debent inuicez ſe diligē
⁊ inuicē ſe zelare. qđ quidē oſtendit̄
per autoritatē et per racōnez et per
quandā ſignificacōnem. Per autori
tatem quidem qua dicit̄ Eccl̃. xxv.
In tribus beneplacitum eſt ſpiritui
meo que ſunt ꝓbata corā deo et ho
minibus. Concordia fratrum. amor
proximorū. vir ⁊ mulier ſibi bene cō
ſencientes. Iſta autē tria inter eos
requirunt̄ ſcꝫ amor interi⁹ in corde.
cōcordia exterius in pacifica cohabi
tatione. et cōſenſus tam interius q̄
exterius in bona opatione. Secundo
hoc oſtendit̄ racōne. maioris em̄ ad
minorem debet eſſe correctio ⁊ diſci
plina. minoris ad maiorez obediēcia
et reuerencia. eq̄lis ad equalem ami
citia mutua. Si igit̄ facta fuiſſet mu
lier de capite hominis videret̄ qđ de

beret eſſe maior et vir minor et qđ
ad ipſam ſpectaret virū corrigere.
Si de pede videret̄ ꝙ viri deberet ēē
ancilla et qđ viro tanq̄ ancilla debēt
in omnib⁹ obedire. Sed facta eſt de
latere tanq̄ equalis et ſoror vt int̄
eos dilectio et amicitia perſeueret.
Iſtam tamē equalitatem ꝑ peccatū
ex ꝑte mulier amiſit quādo deus ſibi
dixit. ſub viri poteſtate eris. Tercō
hoc oſtendit̄ per quandā ſignificacō
nem. i. ꝑ anuli ſubarracōnē. Ille em̄
anulus ſignificat cōiunctionem viri
et vxoris per verum amorem. Debet
aūt ille anulus eſſe aureus. rotūd⁹
et in quarto digito poſit⁹. et tantū
vnus poſitus. Aureus quidē vt oſtē
datur. ꝙ amor ille debet habē excel
lenciā et maioritatem. Sicut em̄ au
rum excellit omnia metalla. ſic et a
mor ille ceteros amores. Geneſ. ij.
Hoc nūc os ex oſſib⁹ meis ⁊c̃. q̄ob
rē derelinquet ⁊c̃. Rotūdus aūt vt
oſtendatur. ꝙ ille amor debet habē
ꝑpetuitatez vt nunq̄ finiatur niſi ꝑ
mortez. In quarto vo digito poſit⁹
vt oſtendat̄ qđ ille amor debet hr̄e
p̄cordialitatē. Dicunt em̄ medici. ꝙ
quedā vena a corde ꝓcedit que in di
gito quarto rn̄det. Vnus autē tm̄ a
ſponſo ponit̄ et non duo vt oſtēdat
amoris ſingularitatē. In ceteris em̄
hō vult hr̄e ſociū n̄ in amādo vxorē.
Iſtius aūt mrīmonij ſcđm Auguſti.
triplex eſt bonū ſcꝫ fides quā ſibi mu
tuo ſeruaē tenent̄. ꝓles que dꝫ ſuſci
pi ⁊ religioſe educari. et ſacr̄mentū
.i. inſepabilitas ⁊ indiuiduitas quo
ad ꝑpetuā cohabitacōez. Con̄ p̄mū
bonū faciūt adulterātes q̄ debitā fidē
ſibi nō ſuāt Con̄ ſcđm faciūt aborſū
ſibi ꝓcurātes q̄ homicide ſunt cēſende.
Con̄. iij. faciūt iracūdi ⁊ ſupbiētes.
ꝓpriū em̄ hoīs viciū ē ſupbia mł̄eris
iracūda. Ecc̄. x. Nō eſt creata hoīb⁹
ſupbia neq̄ꝫ iracūdia nacōni mł̄eꝝ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quando igit̃ vir eſt ſupbus et vxoꝛ
iracũda pacificari nõ pñt · et idõ ſepe
ab inuicẽ ſepant̃ · Scd̃m mrĩmoniũ
eſt ſpũale qđ eſt inter deũ et animã
Et iſtđ mrĩmoniũ iniciat̃ · ratificat̃ ·
et cõſummat̃ Jniciat̃ aũt p ſponſio
nẽ et fidẽ Oſee ij · Sponſabo te michi
in fide Jſta aũt iniciatio fit in baptiſ
mo vbi eſt ſpõſio ex pte ſponſe que
diabolo et põpis eius abrenũciare p
mittit et eſt fidei dacio ex pte ſpõſi
.i. xpi q2 ibi pcipit̃ xpiana fides Mul
ti aũt frangũt ſponſionẽ iſtã quã fe
cerũt cũ deo et faciũt pactũ cũ diabo
lo Oſee x · Ferietis fedus cũ mẽdacio
.i. cũ diabolo q̃ mendax et pater ei⁹
Scđo iſtđ mrĩmoniũ ſpũale ratifica
tur que ratificatio fit in penitẽcia p
v̓ba de pñti · qđ eſt ɔtra pcraſtinan
tes q̃ volunt ꝙ ſemp durent ſponſa
lia de futuro Prouerb · iij · Ne dicas
amico .i. xpõ vade et reuertẽ ⁊ cras
dabo t̃ cũ ſtatĩ poſſis dare Ambroſi⁹
Si aurũ tibi offeram nõ michi dicas
cras veniã ſ3 iã exigis Nemo differt
nullus excuſat · redẽptio aie pmittit̃
et nemo feſtinat · De iſta deſponſati
one dr̃ Oſee iij · Spõſabo te michi in
iuſticia et iudicio et mĩa et miſerati
one Juſticia et iudicium dñt eſſe ex
pte penitẽtis vt quantũ deũ offẽdit
i peccatis tm̃ de ſe iudiciũ et iuſticiã
faciat i pñie lamentis Rõs vi · Sicut
exhibuiſtis membra veſtra ſeruire
immũdicie et iniq̃tati ad iniquitatẽ ·
ita nũc exhibete membra veſtra ſer
uire iuſticie in ſanctificacõem Miſe
ricordia et miſerationes ſunt ex pte
dei qui aiã3 peccatricẽ recipit et gra
ciã ſuã3 ſibi reſtituit Legit̃ Numeri
xij · ꝙ moyſes ethiopiſſam quanda3
habuit vxorẽ · De quo ſic dr̃ Bern̄ ·
Moyſes quandã ethiopiſſam duxit
vxorẽ ſ3 nõ potuit ei⁹ mutare colorẽ
Xp̃s v̓o quã adamauit adhuc igno
bilem et fedam glorioſam ſibi exhi
buit nõ habentẽ maculã neq3 rugã
Tercio matrimoniũ ſpũale ɔſũmat̃
p grã3 pfectã · Et ſicut in mrĩmonio
cõſummatio eſt bonũ fidei prolis et
ſacramẽti · ſic i iſto ſpũali mrĩmonio
debet eſſe bonũ fidei ne aia diabolu3
vnq̃ ſuſcipiat S3 de multis dr̃ Pſa ·
lvij · Juxta me .i. me ſciente et vide
te diſcooperuiſti te .i. voluntate3 et
cõſenſum tuũ aperuiſti et ſuſcepiſti
adulterũ .i. diabolũ · Bonum plis vt
per bona opa ſe exerceat .i. Thi · ij ·
Saluabit̃ mulier p filioꝝ gñatione3
ſi pmanſerit in fide .i. p bonoꝝ opeꝝ
multiplicacõnem et fidẽ · vnde et in
veteri lege maledicte erat ſteriles ·
Non a carnalib⁹ filijs ſ3 ab operibus
bonis Bonũ ſacramẽti vt aia nunq̃
a xpõ ſe diuidat · Xp̃s em̃ ab anima
nunq̃ ſepat̃ niſi pus ab ipſo aia diui
dat̃ Jere · ij · Quid inuenerũt in me
prẽs vr̃i iniq̃tatis q2 elongauerũt ſe
a me ⁊ c̃ · immo ſi aia ab ipſo ſepat̃
mox a dõ recõſiliat̃ Eiuſđ iij · vulgo
dr̃ Si dimiſerit vir vxorẽ et recedẽs
ab ea duxerit alterã nunq̃d reuerte
tur ad eã vltra · Tu aũt fornicata es
cũ amato · ⁊ c̃ · Terciũ mrĩmoniũ eſt
q̃ſi mediũ qđ eſt int̃ deũ et humanã
naturã · et ſicut i mrĩmonio carnali
eſt triplex vnio · Vna que eſt ſcd̃m
cõſenſus animoꝝ · Scđa que ē ſcd̃m
pmixtionẽ corpm · Tercia que eſt p
indiuiſibilem habitacõe3 aĩoꝝ ſic et
in iſto ſupſubſtãciali mrĩmonio iſta
triplex vnio repit̃ Eſt em̃ xp̃c copla
tus eccl'e p ppetuã caritate3 Jeremie
xxxi · Jn caritate perpetua di · te · et
ideo ⁊ c̃ p nature cõformitatẽ Heb ·
ij · Nuſq̃ em̃ angelus app · ⁊ c̃ Et per
inſepabilitatẽ Math · vlt̃ · Ecce ego
vobiſcũ ſum ⁊ c̃ · Nunq̃ eciã natura
diuina ſepata eſt ab humana immo
eciã in morte diuinitas erat cõiuncta
carni in ſepulcro et aie in limbo ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sermo tercius de eodem.

Nupcie facte ſunt ī chana ga
lilee. Querit areolus theo
phraſtus phs vtruz ſapiēs
ducere debeat vxorem et cum diffi
niſſet ſi pulcra eſſet. ſi bene morige
rata. ſi nata ex honeſtis parentibus
et ſi ipſa ſana et diues et ſic aliquan
do ſapiētē poſſe inire matrimoniuz
ſtatim intulit. hec em̄ raro ī nupcijs
vniuerſa concordāt Nō ē igit̄ vxor
ducenda ſapienti Ex his ergo habet̄
ꝙ ſapiēs aut nō debet ducere vxorē
aut debet ipſaz ducere bonam et ho
neſtā. Circa hoc ergo ſex ſūt vidēda
Primo q̄lis vxor ſit ducēda. Secūdo
q̄liter bona vxor ſit cognoſcēda Ter
cio q̄liter diligenda. Quarto q̄liter
cuſtodiēda. Quito qualiter caſtigā
da Sexto q̄lis vita poſt mortez viri
ſit ab ipſa eligēda. Circa ꝓmū notā
dum ꝙ illorū qui vxores accipiūt qui
dam ſūt laſciui et vani. quidaz cupi
di et auari. quidā ſapiētes et diſcre
ti. Laſciui et vani nō querūt in vxo
re niſi pulchritudinē Que tam̄ pul
critudo in muliere eſt piculoſa Pro
uer. x. Circulus aureꝰ in naribus ſu
is mulier pulcra ⁊ fatua. ē decepto
ria et vana. Prouer. vlt̄. Fallax gra
cia ⁊ vana ē pulcri ⁊c̄ Querit ſupra
dictꝰ areolꝰ philoſophꝰ prout r̄fert
Jeromꝰ. ꝯtra Jouinianū Si vir debe
at ducere vxorē pulcram aut turpē
Et reſpondet. pulcra cito adamatur
feda facile cōtempnit̄ Difficile ē cuſ
todire quaz omnes amāt. Moleſtū
eſt poſſidere quā nemo dignat̄ habe
re. Minori tn̄ miſeria ꝺformis habe
t̄ q̄ formoſa ſeruet̄. Legitur heſter
xv. ꝙ ipſa roſeo colore ⁊ micantibꝰ
oculis ad regez intrauit credens ex
hoc regē placare ⁊ ipſū inclinare ſed
rex eam vidēs ī furorem maximū eſt
motꝰ. Tūc regina timēs corruit. et
in pallorē color ille mutatꝰ fuit Rex
vidēs eam ſic pallidā depoſuit irā et
ipſaz recepit in graciā. p quod dat̄
intelligi ꝙ mulieres que ſe colorant
deo diſplicēt Que autē ex abſtinēti
a efficiunt̄ pallide deo placēt Cupidi
autē ⁊ auari nō querūt in vxore niſi
diuicias Criſoꝰ. ſuper Math Tu iu
uenis quando vxorē ducere vis noli
querere diuitē ſed bene morigeratā
q͛ boni mores diuicias ſemp acq̄rūt.
diuicie autē bonos mores nunq̄ fece
rūt et glorioſior eſt pauptas fideliuz
q̄ diuicie peccatoꝝ Interrogauit q̄
dam themeſtiū phm cuinam libētiꝰ
filiā ſuaz traderet in vxorem an pau
peri ſed ſciētia et moribꝰ ornato. an
locupleti parum ꝓbato Qui r̄ndit
Malo īquit hoīez īdigētem pecunia
q̄ pecuniā indigētem viro. Querit
ſup̄dictꝰ areolꝰ philoſophꝰ quid ſit
melius an ducere vxorē paupem an
diuitez Et r̄ndit. pauperē īquit ale
re difficile ē diuitem vero tormētuz
Et quāuis nō determinet q̄d ſit meli
us. ſalomon tamē det̄minat qui di
cit ꝙ melius ē ducere vxorez paupe
rē et pacificaz q̄ diuitē et litigioſaz
Prouer. xxi. Meliꝰ ē ſedere in angu
lo domatis q̄ cū muliere litigioſa et
in domo cōmuni Sapiētes aūt reſpi
ciūt in vxore ad ſapiētiam eiꝰ ſcien
tes illud Pro. xviij. ſapiēs mulier e
dificat domū ſuā inſipiēs q̄ꝫ extruc
tam manibꝰ deſtruet Eiuſdem. xix.
Domꝰ ⁊ diuicie dantur a pentibꝰ. a
dn̄o autez ꝓprie vxor prudēs Reſpi
ciunt etiā ad bonitatē eiꝰ. Ecc. xxvi.
Mulieres bone beatꝰ vir Non dixit
mulieris pulcre nec mulieris diuitis
ſed mulieris bone Secūdo vidēdum
eſt q̄liter vxor bona ſit cognoſcēda.
Iſtd̄ oſtēdit Cri. ſup Math. dicēs.
ꝙ ille q̄ vult vxorez accipere debet
cōſiderare ſi habet ābos parentes bo
nos vel ambos malos vel vnū bonuz
⁊ alterū malū Si ābo ſūt boni ſecure

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

eam accipiat · ſi aũt ambo mali oĩno
deuitet · Si vero alter bonus et alter
malus q̃d factur⁹ ſit timeat · verũtñ
ſi pr̄ eſt bon⁹ et mater mala magis
ↄuenit timere · ſi vero ecõuerſo mi⁹
Et racio eſt ꝗꝛ puelle magis ↄſueue
runt conuerſari cum matribus quã
cum patrib⁹ · et ideo magis cõſueue
runt imitari mores minoꝝ q̃ꝫ pꝛinos
Tercõ videndũ eſt q̃liter ſit diligen
da · Cauẽdus eſt em̃ amoꝛ nimius et
inoꝛdinat⁹ Seneca · Amoꝛ forme mu
lieris rõnis obliuio eſt ⁊ inſanie ꝓxi
mus Turbat ↄſilia · altos et gñoſos
ſpũs frangit a magnis cogitacõib⁹
ad humilimas detrahit Refert idem
ſeneca · cognouiſſe ſe quendaꝫ hono
ratũ virũ qui exiturus in publicũ cũ
faſcia vxoris ſue ſe colligebat ⁊ nec
puncto quidẽ hoꝛe pñcia eius carere
poterat · pocionẽq̃ꝫ nullã niſi alteri⁹
tactã labijs vir et vxoꝛ hauriebant ·
Et ſbdit Seneca · Origo quidez amo
ris honeſta eẽt ſed magnitudo defoꝛ
mis · Nichil aũt inteẽſt cũ ex honeſta
cauſa · q̃s inſaniat · Vñ ſextus in ſen
tẽcijs Adulter quidẽ eſt in ſuã vxorẽ
amatoꝛ ardẽtioꝛ · In alienã quidẽ vx
orẽ oĩs amoꝛ t̃pis eſt et in ſuã nimi⁹
Nichil turpius q̃ꝫ amaẽ vxorẽ tanq̃ꝫ
adulterã · Q̃rto videnđ eſt q̃liter vx
oꝛ ſit cuſtodiẽda · Querit ſup̃dictus
areolus ſi vxoꝛ ſit cuſtodiẽda vel nõ
Et rñdet Quid ꝓdeſt diligẽs vxoris
cuſtodia cũ ſeruari ĩpudica nõ poſſit
Pudica nõ debeat · Certũ eſt aũt q̃ꝫ
vxoꝛ pudica et ꝓbata nõ indigꝫ cuſ
todia · Refert Jeo · in li · cõ̃ iouinia
nũ · q̃ꝫ duellius q̃ p̃mus rome nauali
c̃tamine triũphauit cum iam ſenex
eſſꝫ audiuit exprobari ſibi os fetidũ
Cumq̃ꝫ vxori cõqueſtus eſſet quare
nunq̃ꝫ ſe monuiſſet vt huic vicio me
derẽt · Feciſſem inq̃t illa ñ putaſſem
omnib⁹ hominib⁹ ſic os olere In hoc
magna ſua pudicicia mõſtratur que
nunq̃ꝫ ſic alicui homini cũ facie appꝛo
pinq̃uit vt diſcernere poſſet flatus
odorẽ Talis nõ indigebat cuſtodia ·
Refert idem ibidem de quadã v̓gine
thebana que dum a quodaꝫ violata
fuiſſet iugulauit ipm̃ poſtea doꝛmiẽ
tem et poſtea ſe inťfecit Narrat eciã
Aug̃ · in li · de ciuitate dei De lucrecia
quã ſextus tarquinius fili⁹ regis ro
manoꝝ violauit · quã cum vir flentẽ
inueniſſet et eam ſalutaſſet Rñdit ·
Quid ſalutis eſt mľieri amiſſa pudi
cicia Verũtamen coꝛpus eſt violatũ
non anim⁹ · et neulla impudica exẽ
plo lucrecie viuat cultelluꝫ arripuit
et ſe interfecit Tales igiť q̃ ſic habe
bant firmũ ꝓpoſitũ caſtitatis · cuſto
diende nõ erant Ille aũt que ſuſpcẽ
ſunt cuſtodiende ſunt Et q̃ꝛuis impu
dice oĩno non poſſunt cuſtodiri · pñt
tñ a multis malicijs impediri · Vnde
dñs dixit mulieri foꝛnicarie Oſee ij ·
Ecce ego ſepiã vias tuas ſpinis ⁊ ſe
mitas ſuas non inueniet et ſequeť a
matores ſuos et nõ appꝛehẽdet eos ·
Ille quidez impudice vxoris vias ſpi
nis ſepit q̃ multas cautelas et impe
dimenta ſibi oppomt Eccľ · xxvi · In
filia nõ aduertẽte ſe firma cuſtodiã
ne inuẽta occaſiõe abutať ſe · Q̃nto
videndũ eſt qualiter ſit caſtiganda ·
Iſtud docet Criſ · ſup Math · dicẽs
Tribus inq̃t modis vxoꝛ male mori
gerata caſtigari dꝫ · Pꝛimo docẽdo
ſcđm deũ · Si aũt timorẽ dei nõ ſentit
imꝓperando vt vel hoĩes erubeſcat
Si aũt nec pudorẽ ſentit frequenter
cõfuſa faciat illi⁹ qđ p̃cipit ſalomon ·
Coꝛ duꝝ i baculo ꝑcute Pꝛimo ergo
inquit Criſ · Ammone q̃ꝛ ſepe ꝓficit
doctrina iuſticie · Deinde cõfunde q̃ꝛ
frequẽter pudoꝛ eſt frenum vicioꝝ
Tercio iuſtũ eſt vt caſtigetur tanq̃ꝫ
ancilla que erubeſcẽ neſcit vt libeã
Sexto videndum eſt · qualis vita ſit
ab ipſa poſt moꝛtem viri eligenda ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ad qḋ dicendū eſt ꝙ tutius ē vt vi
taꝫ eligat viduale̅ Mortuo em̄ viro
mulier ḋbꝫ ſe ſemimortuā reputare.
cum ambo fuerint vna caro. et ideo
tanq̄ ſemimortua amplius nubere
nō debet In aliq̄b9 etiaꝫ auibus hoc
īuenitur vt poſtq̄ vna morit̄ reliqua
alteri nō ſociat̄ Ber. pudeat ad ne
gociū honeſtatis racōem nō poſſe in
uenire ī homine qḋ natura pt̄ in vo
lucre. Sup hoc iero9 ꝯtra iouinianū
adducit exēplū ḋ trib9 matronis ro
manis q̄ p9 amiſſuꝫ virū accipere no
luerūt ſcḋm. Quarū vna dicebatur
marcia cathonis q̄ interrogata q̄re
ſcḋm nō acciperet virū Reſpondit ſe
nō inuenire virū qui velit eā ꝓpter
ſe ſed propt̄ ſua forte qꝛ erat turpis
et diues Scḋa dicebat̄ valeria. que
cū īterrogaretur q̄re ſcḋm non accipe
ret viruꝫ. Rn̄dit ſe hoc facē non poſ
ſe. qꝛ vir ſuus nō erat mortu9 ſed vi
uus. q̄diu em̄ ipſa viueret vir ſuus
ſecūꝫ ī corde pariter viueret. Tercia
dicebat̄ annia q̄ cum a parentibus vr
geretur vt ſcḋm acciperet viruꝫ eo
ꝙ iuuenis ⁊ diues eſſet Reſpōdit ſe
hoc nō poſſe facere qꝛ bonū habueāt
virū ⁊ ideo ſi ſecūdū accipet aut ille
eſſet bonus ā malus Si bon9 ſemper
eſſet in timore ne ipm̄ pderet. ſi ma
lus ſemp eēt in dolore eo ꝙ poſt bo
nū virū malum īuemiſſet.

Dn̄ica tercia p9 oct̄ ephie. Se. Pri.

Ecce leproſus veniens adora
bat eū dicēs dn̄e ſi vis potes
me mūdar̄e Math. viij. Per
iſtuꝫ leproſum ſed mūdatum intelli
gere poſſum9 quēlibet peccatorez ſꝫ
iuſtificatum Circa cui9 curacionez
tria ponūtur. ſ. ſpecies morbi mod9
curandi et peritia medici. Species
morbi fuit lepra. p quam peccatum
ītelligitur. Leproſus em̄ habet om
nes ſenſus corpis viciatos atq̄ cor
ruptos. Habet em̄ viſum caligino
ſum. odoratuꝫ obtuſuꝫ auditū clau
ſum palatū inordinatum inflatā ⁊ ḋ
bilem manum Sicut em̄ lepra corrū
pit omnes ſenſus corpales ſic et pec
catum corrūpit omnes virtutes ani
me ſpūales. Primo em̄ peccatū cor
rumpit virtuteꝫ intellectiuā que eſt
viſus aīe. Sapien. ij. Excecauit eos
malicia eoꝝ Fides em̄ eſt oculus dex
ter anime qui p peccatuꝫ excecatur.
Legitur. i. Reg. xi. ꝙ naas ammoni
tes dixit filijs iabeſgalaad. In hoc fe
riam vobiſcū fedus vt eruam ōniuꝫ
veſtrum oculos dextros. habēs ocu
lū dextrum erutum nō eſt aptus ad
pugnandū quia nec poteſt videre o
culo dextro cū ſit erutus nec ſiniſtro
cū ſit clipeo tectus. Sed ſi ſiniſtrū o
culum erutū haberet ad huc poſſet
pugnare quia cū dextero oculo poſ
ſet videre. Oculus dexter anime vt
dictū ē fides ē. ſiniſter vero ſūt ope
ra bona. ipſa aūt opa bona ſine fide
inutilia ſūt Heb. xi. ſine fide impoſſi
bile ē placere deo. fides aūt ſine ope
rib9 ī caſu valē poteſt qn̄. ſ. nō eſt o
pandi facultas ē tn̄ opandi volūtas
Cū fide igitur ſn̄ opibus pt̄ aliquan
do homo ꝯtra diaboluꝫ pugnar̄e. Cū
opib9 auteꝫ ſine fide pugnare nō pt̄
Vn̄ aplus nō ammonet vt ꝯtra dia
bolū aſſumam9 opa ſed pricipalit̄ fi
deꝫ Eph. vi. In oīb9 ſumētes ſcutū
fidei in quo poſſitis oīa tela neq̄ſſimi
ignea extiguere Scḋo pccm̄ claudit
ī aīa v̓tutē auditiuā vt vocē dei p̄ca
piētis vel āmonētis audire nō poſſit
Sicut em̄ aīa dicit̄ videre qn̄ aliq̄d p
ſe ītelligit ſic ⁊ dr̄ audiē quando ali
q̄d ab alio ꝯgnoſcit Audit9 āt ī hoīe
aliqn̄ īpedit̄ ab īteriori ſicut qn̄ ner
ui audibiles opilant̄ aliqn̄ ab exteri
ori ſic̄ qn̄ aliqḋ obſtaculū ī aure poī
t̄. aliqn̄ pti ab exteriori pti ab īteri
ori ſic̄ qn̄ ex aere exteriori corrupto
in īſtrumēto audit9 aliq̄ corruptio

generat᷑ Supbia igitur in aīa impe
dit ſpūalē auditū ab interiori quia
eſt ī mēte Supbus em̄ nō vult audi
re vocez dei niſi a tergo Ie̅. ij. Verte
rūt ad me tergū et nō faciem Pſai.
xxx. Audiet vocē poſt tergū monen
tis Auaritia impedit ab exteriori qꝛ
ponit ibi t̄ram cupiditatis Iſtaz ter
raz remouēdaz āmonet dn̄s deus di
cēs Ie̅. xxij. Terra t̄ra t̄ra audi ſer
monez dn̄i Luxuria impedit ptī ab ī
teriori et ptī ab exteriori. ipa em̄ cō
cupiſcētia interi⁹ radicat᷑ ī aīa ſed fo
ris apparet per ſigna impudica Ecc̄.
xxvi. Fornicacō in extollētia oculo
rū et in palbebris illi⁹ cognoſcitur.
Tales etiā vocē dei audire cōtēpnūt
Ecc̄. xxi. Audiet luxurioſus ⁊ diſpli
cebit ei Tercio pccm̄ obdurat virtu
tē memoratiuā q̄ eſt q̄ſi olfact⁹ aīe.
Cū em̄ d̄beret odorare diuinas ſuaui
tates odorat fetētes carnalitates P
ſai. iij. Erit p̄ ſuaui odore fetor Cū
d̄beret habē ī meōria bn̄ficia dei ha
bet in meōria iiurias proximi cū tn̄
dicat᷑. Ecc̄. x. Omnis iniurie proximi
tui ne memineris Cū deberz eſſe me
mor ſuoꝝ peccatorū ad dolendum
iuxta illd̕ Pſa. xxxviij. Recogitabo
tibi omnes ānos meos ⁊c̄. memor ē
poti⁹ ad delectādū Quarto pccm̄ de
ordinat v̄tutē affectiuā q̄ ē q̄ſi pala
tuz aīe qꝛ nō ſapiūt ſibi ſpūalia ſꝫ t̄
rena Prou. xxvij. Aīa ſatuāta .i. a
more t̄renoꝝ repleta calcabit fauū
.i. dulcē amorē celeſtiū Pſa. v. Ve q̄
dicitis bonū malū ⁊ malū bonū ponē
tes tenebras lucē ⁊ lucez tenebras po
nētes amarū ī dulce ⁊ dulce ī amaꝝ
Illi dicūt malū eſſe bonū ⁊ bonuz ma
lum q̄ dicūt diuicias eſſe bonas q̄ in
torū maloꝝ ſūt cāe ⁊ pauptatē eſſe
malam quā xp̄s docuit ⁊ fuauit. Vn̄
ſcd̕s ph̄s interrogat⁹ q̄d eſſꝫ paup
tas R̄ndit odibile bonū Illi dicunt
tenebras eē lucē ⁊ lucē tenebras q̄ o
pera viciosa laudāt ⁊ v̄tuoſa vitupe
rant cuz tn̄ dicat᷑ Ro. xiij. Abiciam⁹
opa te. et indu. ar. lu. Illi ponunt a
marū ī dulce ⁊ dulce in amaruz q̄ ma
lunt habere cōſciētiaz turbidam q̄
quietā Gregori⁹ nyſſenus Mala cō
ſciētia ſequit᷑ ſe īmo non recedet a ſe
vix poteſt foris aliqd̕ eē remedium
qn̄ intus eſt vuln⁹ incluſuz Quinto
pccm̄ debilitat virtutem opatiuam
que eſt quaſi man⁹ anime Facit em̄
ipſam eē pigrā ad opandum Pro.
xxvi. Abſcōdit piger man⁹ ſuas ſub
aſella ſua ⁊c̄ Eiuſdez. xi. Man⁹ ī ma
nu nō erit innocēs malus Sācti viri
nō hn̄t manus ab īuicez ſepatas cuz
vna manu cōtra diabolū preliantes
cū alia bn̄ opantes Neemie. iiij. Vna
maū faciebāt opus ⁊ altera tenebāt
gladiū Pigri aūt habētes eas cōiūc
tas quia nec volūt preliari nec opa
ri In futuro aūt habebunt eas liga
tas Math. xxi. Ligatis manib⁹ ⁊ pe
dib⁹ ⁊c̄ Scd̕o ponit᷑ mod⁹ curādi cū
dicit᷑. extēdēs manū tetigit eū dicēs
Volo mūdare Vbi notat᷑ q̄ criſtus
habuit veꝝ corp⁹ veram aīaz et verā
deitatē Tria autē circa iſtuz leproſū
oſtēdit. ſ. tactū Tetigit inquit eū p
affectū dicēs Volo. et p̄tatiuz effe
ctuz dicēs Mūdare. In tactu notat᷑
q̄ habuit verū corp⁹ Contact⁹ em̄ n̄
eſt niſi duoꝝ corporū. In affectu no
tatur q̄ habuit verā animaz Affec
tus em̄ et cōpaſſio tātum eſt in aīa
non in corpore nec in deitate. vnde
dicit anſelm⁹ Quando nobis cōpate
ris nos ſentim⁹ ꝯpaſſionis effectum
tu nō ſentis affcm̄ In p̄tatiuo aūt ef
fcū notat᷑ q̄ habuit verā deitatez ex
eo q̄ ī iſtāti ipſū mūdauit qd̕ nl̕la v̄
t⁹ creata facē potuiſſet. Iſta aūt t̄a
ſcꝫ corp⁹ aīam ⁊ deitatē ſecum porta
uit vt de his tria r̄media facēt per q̄
tres hoī infirmitates ſanaret. Homo
quidem pāciebatur tumorem super

pbie vulneracões mortalis culpe et
fetorem cõſuetudinis praue Yſa .i.
Vuln9 Ecce vulnus culpe mortalis .
Et liuor Ecce putredo ɔſuetudinis
Et plaga tumẽs Ecce tumor elatio
nis Non ſũt circũligata ⁊c̃ Fecit igit̃
criſtus de carne ſua emplaſtrũ quo
tumorez ſupbie frangeret et matu
raret Emplaſtrum em̃ fit de herbis
et floribus ⁊ caro criſti ſicut et nrã
fuit herba ⁊ flos Yſa . xl . Omnis caro
fenũ ⁊c̃ Aug9 Ecce habes humilita
tis exẽplum ſupbie medicamẽtum
De ſua aĩa fecit vas vnguẽtariũ in
quo oĩa gña vngentorũ repoſuit vt
vulnera noſtra ſanaret . Ps̃ . Vnxit
te ds . d . ⁊c̃ Ecc̃ . xxxviij . vngẽtari9
faciet pigmẽta ſuauitatis Deitatez
vo habuit tanq̃ balſamuz precioſũ
vt ſuo odore omnẽ fetorem expelle
ret . Ecc̃ . xxiiij . Sicut cynamonũ . et
balſamũ . ⁊c̃ . Iſtuz odorez ĩ ſua paſ
ſione mortui et putridi ſencientes
continuo ſurrexerũt . Tercio ponitur
peritia medici In hoc em̃ conſiſtit pe
ritia medici vt infirmũ iaz ſanatũ in
ſtruat q̃ caueat ſibi a cõtrarijs ⁊ v
tatur cõſeruatiuis Cõtrariũ ſanita
ti ſpũali eſt humanuz fauorẽ appete
re Iſtd criſtus ab iſto infirmo ſana
to prohibet dicẽs . vide nemini dixe
ris Conſeruatiuũ ſanitatis eſt omni
a deo atttribuere et ſacrificium lau
dis ſibi offerre . Iſtud p̃cepit dicens
Offer munus .i. ſacrificiuz Illud ſcz
ſacrificiũ d quo dr̃ ĩ ps̃ Sacrificium lau
dis hono . me . Nichil em̃ nobis p va
nã gloriã debem9 attribuere ſed om
nia deo offerre . De omnib9 em̃ ope
rib9 noſtris deus vult vt habeam9
totũ meritum Proximus habeat bo
nuz exemplum . et ipſe vult habere
laudez ⁊ gloriã Tria em̃ ſibi deus reſ
uauit et nulli creature vnq̃ cõicare
voluit . ſ . gloriam Yſaie . xlviij . Glo
riam meaz alteri nõ dabo . Vindictã
Ro . xij . Mihi vindictam et ego re .
Et poteſtatem iudiciaria Io . v . Po
teſtatem dedit ei et iu . fa . ⁊c̃ . Glori
am autem ſibi auferũt vani glorio
ſi de quib9 dicitur Io . v . Quomodo
poteſtis vos credere qui gloriam ab
inuicem accipitis ⁊c̃ . Vindictã ſibi
auferũt ſupbi et iracundi qui de in
iurijs ſibi illatis vindicare ſe volũt .
cum tñ dicatur Ecc̃ . xxviij . Qui vin
dicare ſe vult a dño inueĩet vindic
tam Iudiciuz ſibi auferũt temerarij
et preſũptuoſi qui de occultis alio
rũ cordiũ iudicare volunt . cũ dicat̃ .
ij . Corinthi . iiij . Nolite ante tẽp9 iu
dicare quouſq3 ve . do9 . q̃ il abſcõ .
te et ma . fa . cõſi . cor .

Sermo ſecũdus vnde ſupra .

Domine ſi vis potes me mun
da . ⁊c̃ Ad infirmuz ptinent
medico aperire morbuz et
petere ſanitatis beneficiuz Ad medi
cuz ptinet liberaliter infirmo exhibe
re ſuffragiũ . Ad vtrũq3 pertinet ca
uere recidiuuz . vt ſcilicet et medic9
infirmo et infirmus ſibi ipſi caueat
ne recidiuuz incurrat . Per iſtuz igi
t̃ leproſuz peccator ſignificatur . Ad
cui9 curacõem facta tria fuerunt v
num ex parte ſua . ſ . morbi inſinuati
o . et ſanitatis poſtulatio cũ dicitur .
Domine ſi vis potes me mũdare . me
ſcz leproſũ Sanãtis informatio Sig
nificatur aũt peccatũ per lepraz tri
plici de cauſa . Primo quia lepra eſt
morbus cõtagioſus ſic etiã peccatuz
Sicut em̃ leproſus generat leproſũ
corpaliter Sic vn9 peccator generat
alios ſpũaliter .i. corin . xij . Corrum
punt bonos mores col . pra . Quãdo
ſani ſtant cũ ſanis in ſanitate mutu
a ſe cõſeruant Quãdo vero leproſi
ſtãt cuz leproſis magis ac magis ſe
viciãt De quo modicũ ẽ curãdũ Qñ
vo ſani cũ leproſis ſtant vel ecõuer
ſo ſani ſepe inficiuntur a leproſis .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Leproſi autẽ in mnltis adiuuãt a ſa
nis Ideo non eſt periculoſum lepro
ſis ſtare cũ ſanis ſed periculum eſt ſa
nis ſtare cum leproſis. Sic quando
boni ſtant cuꝫ bonis mutuo ad bonũ
ſe prouocãt. vnꝰ enĩꝫ ab alio addiſ
cit humilitatem et ab alio pietateꝫ
ab alio paciẽtiam ab alio obedienci
am Prouer. xxvii. Ferrũ ferro acu
itur et homo exacuit faciẽ amici ſui
Qñ aũt mali ſtãt cũ malis mutuo ſe
ad malũ incitãt Pſ. Dies diei eruc
tat verbũ .i. bonus bono dat bonũ do
cumẽtuꝫ et nox nocti idicat ſcientiã
.i. malus malo dat malã doctrinaꝫ
et ſic peiores efficiũtᷣ Qd q̃dem iuſtũ
eſt poſtꝙ̃ ſanari ɔtẽpnũt Apoc. xxii.
Qui nocet noceat adhuc ⁊ q̃ in ſor.
⁊c̃. Qñ vero boni ſtãt cũ malis vel e
cõuerſo nõ eſt periculũ malis ſed vti
le quia ſepe meliorãtur Eſt aũt peri
culuꝫ bonis qꝛ ſepe viciãtᷣ Prou. xiii.
Qui cũ ſapiẽtibꝰ graditur ſapiens
erit amicus ſtl' ⁊c̃ Ideo nõ dixit ba
bilonijs et chaldeis vt recederent de
medio populi ſui ſed dixit populo ſu
o vt recederet de medio babilonis
et de t̃ra chaldeoꝝ Iere. l. Recedite
de medio babilonis ⁊c̃ Secundo pec
catũ ſignificatᷣ per leprã quia lepra
eſt morbꝰ periculoſus Ceteri ei mor
bi corrũpunt ptẽ corpis Iſte autẽ in
ficit totuꝫ corpꝰ et ideo ab hoibꝰ val
de timetᷣ ſed peccatuꝫ eſt periculoſiꝰ
qꝛ corpꝰ et animã ificit ⁊ corrũpit et
ideo valde ẽ timẽduꝫ et fugiendũ Ec
cleſi. xxi. Quaſi a facie colubri fuge
peccatũ Dẽtes leonis dẽtes eiꝰ inter
ficiẽtes animas hoim q̃ſi rõphea bis
acuta omnis iniq̃tas Et aſſimilatur
hoc peccatũ colubro ⁊ dẽtibꝰ leonis
et rõphee bis acute. p colubrum lux
uria deſignatur Dicitur enĩ coluber
quaſi colẽs vmbrã vel coluber qua
ſi lubricus Luxurioſus enĩ vmbrã .i.
tenebras amat Iob. xxiiii. Oculꝰ ad

ulteri obſer. caliginẽ di. Nõ me vide
bit oculꝰ et de peccato i peccatuꝫ lu
bricat Tre. iiii. Lubricauerũt veſti
gia noſtra in itinere plateaꝝ noſtra
rũ Per dẽtes leonis intelligitᷣ auari
cia Illd enĩ qd eſt i ore leonis nunꝙ̃
excutitᷣ Sic illud qd rapit auarus vel
vſurariꝰ vix ã nunꝙ̃ reſtituitur. No
tãdum aũt ꝙ dẽtes primi preciſoẽs
ſequẽtes dicũtᷣ canini. vltimi dicũtᷣ
molares Sũt eī q̃ bona paupm preci
dũt. nõ tamẽ omnia auferũt ſed par
teꝫ dimittũt et ptẽ tollunt Iſti ſunt
dentes preciſores Alij ſunt q̃ ꝓ pecu
nia cõtra iuſticiã et veritatẽ latrant
ſicut mali aduocati. Iſti dicũtᷣ dẽtes
canini Alij ſunt q̃ vniuerſa conminu
unt et commolũt ſicut tiranni ⁊ vſu
rarij Iſti dicũtur dẽtes molares qui
õnia atterũt ⁊ commolũt Pſa. iij.
Quare atteritis populũ meuꝫ et faci
ẽ pauperũ commolitis ⁊c̃ Sed certe
ſicut dicitᷣ in pſalmo. Dentes eoruꝫ
et molas leonũ con. d. ⁊c̃ Per rom
pheam bis acutam intelligitur ſuper
bia q̃ dicitur bis acuta ſiue qꝛ affligit
hominẽ in corpore opprimẽdo ⁊ in re
bus ſpoliando ſiue quia odioſa ẽ de
o et hominibꝰ Ecc. x. Odibilis coraꝫ
deo ⁊ hominibꝰ eſt ſuperbia. ſiue qui
a occidit animaꝫ morte culpe et mor
te gehenne. Tercio peccatuꝫ ſignifi
catur per lepraꝫ quia eſt morbus feti
dus et abhominabilis et ideo leproſi
ab alijs ſeparantur et quia abhomi
nabiles ſunt et quia fetẽtes. Sic et
peccatores ſunt abhominabiles et fe
tentes. et ideo ſeparantur a bonis
et quo ad locuꝫ et quo ad meritum
et quo ad cõſorciuꝫ. Quo ad locum
quidẽ quia deus quattuoꝛ loca fecit
ſcilicet celum terreſtreꝫ paradiſum.
munduꝫ et infernum. In celo talis
leproſus ſtare ñ potuit quia ꝙ̃ cito
lepꝰ ſupbie i pmo ãgelo iuẽta fuit de
celo eiectꝰ ẽ. nec in paradiſo terreſtri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

quia ꝙ cito in adā fuit īuenta lepra
peccati de paradiſo fuit expulſus. Nec
etiam in mūdo iſto tales leproſi ſta
re pmittūtur ſed tādez omnes eicien
tur. Pſ. Vt lutū platearū dele. ⁊c.
et ideo nō reſtat niſi vt ī inferno qui
eſt eoꝝ leproſoria īcludanť. Yſa. xx
iiij. Cōgregabūtur ī congregatione
vnius faſcis ī lacū et claudenť ibi in
carcere. Secūdo ſepati ſūt a bonis ꝙ
tum ad meritū quia nullaz ꝑticipati
onem habēt meritoꝝ que fiunt a ſā
ctis in eccleſia militante. ⁊ ideo nec
diabolo poſſunt reſiſtere. et ſi cadūt
nō poſſunt ꝛ̄ſurgere nec ī bono poſ
ſunt ſe mutuo cōfouere. Eccl. iiij. Me
lius eſt duos ſimul eſſe ꝙ vnum. Si v
nus ceciderit ab alio fulcieť et ſi quiſ
piaz ꝑualuerit aduerſus aliū duo re
ſiſtēt ei et ſi dormierit duo fouebūť
mutuo. Tercio ſepabuntur a bonis
ꝙtum ad cōſorciū. In hac enī vita li
cet ſint ſeparati ꝙtuz ad meritū non
tamē ꝙtum ad conſorciū quia mixti
ſunt boni et mali ſed ī futuro fiet ſe
patio et ꝙtuz ad cōſorciū ꝙtum ad
locū et ꝙtuz ad premiū. Math. xiij.
Exibunt āgeli et ſe ma. ⁊c. Ecce ſep
atio ꝙtuz ad cōſorcium. ⁊ mittent e
os in caminū ignis. Ecce ſepatio ꝙ
tuz ad locū. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor
dencium. Ecce ſepatio ꝙtum ad premi
um. Illi enī erūt ſemper in luctu ſan
cti autē ſemp in gaudio. Scđo ex pte
medici fuit benigna curacō cū diciť
Extendēs manū tetigit eū dicēs ⁊c.
Vnde notādū ꝙ lepraz corpalē qui
ꝗ modis curatam legimꝰ. Primo p
ablucōem ſicut patet iiij. Reg. v. in
naaman et ſignat lacrimaꝝ effuſio
nem. Pſ. Lauabo per ſingulas noc.
Secundo per oſtenſionez ſicut patet
Luc. xviij. in decez leproſis quibꝰ do
minꝰ dixit. Ite oſtēdite vos ſacerdo
tibus et ſic eūdo mūdati ſunt et ſig
nificant confeſſionem. Pſ. Confite
bor aduerſuz me ⁊c. Tercio per ſep
ationez ſicut patet Nume. x. in mari
a ſorore moyſi que ſeptez diebus ſep
ata fuit et ſignificat excōmunicatio
nem que inſtar cauterij debz eſſe me
dicinalis ſicut patet. i. corin. v. De il
lo fornicario quē apoſtolus excōmu
nicauit. Quarto p incluſionem ſicut
patet Exod. iiij. In manu moyſi que
d ſinu extracta leproſa apparuit ſed
in ſinu repoſita mūda fuit. ſic multi
qui in ſeculo ſpiritualiter leproſi e
rant. mundanť quando ſpiritualiť
clauſtrum ingrediūtur. Quinto per
tactuz ſicut patz hic. Eſt aūt triplex
tactus. vnꝰ eſt pure corpalis quādo
ſ. quod tāgit et quod tangitur eſt
corpꝰ. ⁊ iſte fuit ī xp̄o valde ꝟtuoſꝰ
Luc. vij. Omnis turba ꝗrebat eum
tāgere ⁊c. Scđs ē parti corpalis ⁊ p
tim ſpūalis in quo quod tangitur ē
corpus et quod tangit eſt ſpiritus.
Et iſte tactꝰ eſt tribulationis inflic
te. Job. i. Tange os et carnez eius
⁊c. Tercius eſt pure ſpiritualis in
quo quod tangit et quod tāgitur ē
ſpiritus. Et iſte eſt tactꝰ inſpirati
onis interne. i. Reg. x. Abijt cū ſaule
pars exercitus quoꝝ tetigit deus cor
da. Iſte igitur leproſus tactu partiꝫ
ſpirituali et ꝑtim corporali fuit tac
tus quādo ad ſui correptionē fuit a
deo lepra ꝑcuſſꝰ. Tactu pure corpa
li quādo manꝰ criſti eius carnem te
tigit et mūdauit. tactu pure ſpiritu
aliqñ deꝰ ſalubre ꝓpoſitum ſibi īfu
dit et ſanitatē corporis et anime im
petrauit. Tercio ex pte medici ⁊ īfir
mi debet eſſe cauta prouiſio ne in ē
cidiuum peccati labatur. Et ad hoc
tria ſunt neceſſaria. vnuz eſt huma
ne laudis vitatio. Ideo dicitur vide
nemini dixeris. Aliud eſt pura ꝯfeſ
ſio. Ideo ſubdiť vade oſtende te ſac.
Tercium eſt elemoſinarū largitio. i
deo ſubditur. Et offer munus ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Siquidē cōtemptus laudis animam
cōſeruat i merito Math·v· Pater
tuus q̄ videt in abſcōſo red·ꝛ̄· Cōfeſ
ſio aīmā cuſtodit a diabolo Pſ̄ ·Ne
tradas be·animas cōfi· Elemoſina
grām cōſeruat in corde noſtro Ecc̄·
xxvij. Elemoſina viri tanq̄ ſacculus
cū ipſo ⁊c̄·

Sermo tercius·

Puer me⁹ iacet paliticus i do
mo ⁊c̄· Sicut p leproſuꝫ ita
p paraliticū peccator ſignifi
catur Circa curacōeꝫ aūt iſti⁹ parali
tici tria notant᷑ Nā ex pte infirmi no
tatur magna miſeria Ex pte media
toris magna orōis inſtancia Ex pte
medici magna curacōis potētia Pri
mo igitur notat᷑ ex pte infirmi mag
na miſeria quia erāt paliticus Eſt au
tē paraliſis diſſolutio mēbrorum pri
uans ipſa mēbra aliqn̄ q̄tuꝫ ad ſen
ſuꝫ tātū aliqn̄ q̄tum ad motū tantū
aliquādo q̄tuꝫ ad vtrūqꝫ Et ideo p
paraliticuꝫ recte peccator deſignatur
Sūt em̄ quidam paralitici q̄tum ad
ſenſū q̄uis nunq̄ ad motū ſic̄ hereti
ci qui de deo q̄deꝫ recte nō ſentiūt p
fidē veraꝫ ·mouēt᷑ tamē ad aliquam
opacōeꝫ ſimulataꝫ de q̄bus dr̄ Ro·i·
Tradidit illos de⁹ in reprobum ſenſū
Sap·xiij· Vani ſūt ſenſus hoīs ⁊c̄ A
lij ſūt paralitici q̄tū ad motum licet
nō q̄tuꝫ ad ſenſū ſic̄ mali criſtiani q̄
de deo ſenciūt recta ſed nō mouēt ſe
p bona opera Tales ſūt ſimiles ſimu
lacris que pedes hn̄t ſed nō mouent᷑
Pſ̄·Pedes hn̄t ⁊ nō ābulabūt Pſa·
xl· Querit quō ſtatuat ſimulachruꝫ
qd̄ nō moueat᷑ ·Alij ſūt paralitici q̄
tuꝫ ad vtrūqꝫ q̄ nec fidem hn̄t nec o
pera Iſti ſūt tanq̄ arbores autump
nales īfructuoſe bis mortue vt dicit᷑
Iude·i· Tunc igit᷑ paralitic⁹ perfecte
ſanatur qñ ſenſus membroꝝ ꝛſtitu
itur motus reddit᷑ et in ſanitate per
fecta cōfirmatur ·Sic etiaꝫ peccator
qui eſt paraliticus pfecte ſanat᷑ quā
do habet ſenſū fidei rectuꝫ ·motū bo
ne opacōis ſollicitum et i his pſeue
rantiaꝫ et finem debitū De his trib⁹
dicit᷑ ·Act·xviij· In ipſo viuim⁹ mo
uemur et ſum⁹ Ecce q2 a deo hēm⁹
vitaꝫ motum ⁊ eſſentiā ·Illi habent
vitaꝫ qui habēt fidem rectaꝫ q2 ſicut
dr̄ Ro·i· Juſtus ex fide viuit ·Illi ha
bēt motum qui habent operacōem
ſollicitam Illi habēt eſſe ſpūale qui
viuūt per firmā conſtanciaꝫ Secūdo
ex parte mediatoris ·ſ· centurionis
notat᷑ magna oracōis inſtancia Iſta
autē eius orō habuit annexaꝫ fidem
Vnde dixit domin⁹ de eo· Non inue
ni tātam fidem in iſrahel Hoc auteꝫ
dicit᷑ ſecūdum ꝯmuneꝫ vſum loquen
di vt ſi q̄s intrat domū aliquam cuꝫ
ſocietate ſi nullū ibi inuenerit dicit·
Nō inueni aliquē i domo iſta ·In ta
li mō loquendi nō connumerat ſecū
veniētes Sic ⁊ domin⁹ dicēs Nō inue
ni tātaꝫ fideꝫ i iſrahel n̄ cōprehendit
diſcipulos ſe ſequentes Secundo ha
buit humilitatē · vnde pre nimia hu
militate dixit ſe non eſſe dignuꝫ vt
criſtus ſub ei⁹ tectuꝫ intraret Augu
ſtin⁹ Dicēdo ſe eſſe idignū preſtitit
ſe dignū nō in cuius parietes ſed in
cuius cor xp̄s intraret Criſo· Quia i
dignuꝫ ſe fecit ſuſcipiēdo criſtum in
domo dign⁹ factus eſt i regno Ora
tio em̄ eſt ſicut nunci⁹ celeſtis quem
ad deuꝫ deſtinamus ·Pſ̄· Intret in
cōſpectu tuo oratio mea Glo· ibidē
Magna virtus orōis que quaſi que
dā perſona ad deū intrat et mādatū
peragit quo caro nequit peruenire·
Oratio em̄ ad deuꝫ peruenire non po
teſt niſi habeat duos comites ſupra
dictos ſc; fidem a dextris Math· xi·
Omnia quecunqꝫ orantes petieritis
credite ꝙ accipie· ⁊c̄ Et humilitatē
a ſiniſtris Ecc̄·xxxv· Oratio humili
antis ſe nub es penetrat Oratio igit᷑

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

hereticoꝝ ad deuz non aſcendit quia
nō habent fidem catholicam nec oȧ
cio ſuperboꝝ quia non habent humi
litatez veram . nec oratio malorum
criſtianoꝝ quia nō habent fidez for
matā Oratio vero iſtius centurioīs
meruit exaudiri et propt̄ aſtantem
fidem et aſſiſtentē humilitatem ⁊ im
pellētem caritatez quia eam effunde
bat ꝓ fraterna ſalute Criſoſt⁹ ſuper
Math. Pro ſe orare nature eſt pro
alijs gracie Pro ſe orare neceſſitas
rei cogit . Pro altero autē caritas
fraternitatis hortat̄. Dulcior eſt aūt
ante deum oracō non quā neceſſitas
rei tranſmittit ſed quaz caritas fra
3 ternitatis hortat̄ . Tercō ex pte me
dici notatur magna curacōis poten
tia quia ſolo verbo curauit Tria em̄
verba xp̄s dixit que fuerūt cauſa cu
racōis Vnum fuit verbum humilita
tis et bn̄uolentie cū dixit . Ego veni
am et curabo eū Grego. Magna hu
militas ꝙ ſeruū dignatus ē viſitare
Ad filiuz reguli noluit venire ne diui
cias honorare videretur. ad ſuuz mox
ire cōſenſit ne ſeruilem cōditionem
ſpernere videret̄ Seneca. Quemad
modum ſtultus ē. qui equum emp
turus non ipſum aſpiciat ſed ſtratum
et frenos ſic ſtultiſſimus qui hominē
aut ex veſte aut ex condicōe eſtimat
Secūdum verbuz fuit veritatis et ſa
pientie cum dixit Multi venīet ab ori
ente et occidente et recūbent cum a
braham ⁊c̄. Iſta fuit mḡna eius ſa
piētia qua vidit ⁊ ꝓuidit multos ſal
uādos ab oriente et occidente ⁊ etiā
ab aq̄lone et meridie . Ab oriente q̄
dem venīūt qui penitentiaz agunt in
ſua iuuētute Ab occidēte qui in ſua
ſenectute. ab Auſtro qui ſūt inter ꝓ
ſpera et tamē ibi ſeruant temperan
tiaz. Ab aquilone qui ſunt inter ad
uerſa et tamen ibi ſeruāt paciencıaz
Vnde ſb̄ tipo eccē fuit dictum iacob

Geñ. xxvij. Dilataberis ad orientez
et ſeptentrionez et occidentē ⁊ meri
diem Tercīū fuit verbuz virtutis et
potencie cū dixit Vade et ſicut credi
diſti fiat tibi ⁊ ſanatus ē puer ex illa
hora Ecc̄. vij. Sermo illi⁹ poteſtate
plenus De⁹ em̄ facit omnia verbo ſu
o. Ps̄. Dixit ⁊ facta ſūt ipſe mādа.
⁊c̄. ſ. voluntate ſua. Ps̄ . Omnia
quecūq̧ voluit domin⁹ fecit ⁊c̄. Dif
fert em̄ multum ī operacōe ſua crea
tor a creatura . Agens em̄ creatum
aut operatur cum mora et labore ſi
cut homo ⁊ cetera animalia . Aut cū
mora et ſine labore ſicut ſol et cetera
luminaria . Deus aūt operatur ſine
mora et ſine labore et motu quia ſo
lo ſuo verbo et voluntate . Quod ſo
lo v̄bo ipſe operat̄ teſtatur ipſe cen
turio dicens Dic tantum v̄bo et ſana
bitur puer me⁹ Quod ſola volunta
te teſtatur leproſus dicēs Si vis po
tes me mūdare. Nos autē non ſana
mur quia verba ſue potentie nō time
mus cū tamē dicat̄ Jere. x. Quis nō
timebit te o rex gentiū? Nec ad ſapi
entiaz eius erubeſcim⁹ qui ōnes noſ
tros cogitatus et opera videt Heb.
Omnia nuda ⁊ apta ſunt oculis ei⁹
Et eius benignitatē contēpnimus .
Ro. iij. An diuitias bonitatis ei⁹ et
paciē ⁊ longanimitatis ei⁹ contemp
nitis . Iſte autem centurio iuſte me
ruit exaudiri a criſto quia et verba
ſue potēcie habuit ī timore et verba
ſue ſapiētie habuit in honore et ver
ba ſue benignitatis habuit ī amorē.

¶ Dn̄ica quarta ¶ Sermo p̄mus .

A Scendēte ieſu in nauiculam
ſecuti ſunt euz diſcipu. eius
Math. viij. Sepe contingit
ꝙ quādo quis penitentiam inchoat
grauis temptacō eū pulſat nec de⁹ ip
ſū liberat. ideo recurrere debz ad de
ū ꝑ feruētē orōez ⁊ tā perſeuerāter
īſtare donec impetret dei miſeracōz

Tanta aūt gracia ſepe eū conſequit̄
ꝙ ipſe etiā ī ammiratione̅ excitatur
Jſta omnia ī iſto euāgelio per ordi
nem exprimuntur Primo em̄ ponit̄
penitencie aſſumptio · cū dicit̄ Aſcen
dente ieſu in nauiculam Tunc em̄ de
us in nauiculaꝫ aſcēdit quādo quis
ſue ſalutis auidus penitētiaꝫ facere i
cipit · Per nauiculā quidē penitētia
deſignatur · quia per ipſam homo ad
portuꝫ ſalutis deducitur Et q̄cūqꝫ ex
tra iſtam naueꝫ inuenitur ad portū
ſalutis non peruenit ſed ipſum vnda
infernalis inuoluet · ideo ſignificata
eſt ꝑ archam noe · quia illi qui in eā
aſcenderūt fuerūt ſaluati Qui vero
nō aſcēderunt fuerunt ſubmerſi · In
hoc tn̄ diſtat illa archa ab iſta ſecun
dū ſētentiam Criſo · in li · de laudibꝰ
pauli q2 in illam archam lupꝰ intra
uit et lupꝰ exiuit · leo intrauit et le
o exiuit · coruꝰ intrauit et coruus ex
iuit · hoīes intrauerunt et hoīes exie
runt · quia nec lupo potuit auferre
ſuam rapacitatē nec leoni ſuā feroci
tatē · nec coruo ſuam voracitatē nec
in hominibꝰ ſuaꝫ mutare humanita
tē Sꝫ quicūqꝫ ſm eūdē Criſo · intrat
in hāc archaꝫ pn̄ie ſi erat lupus mu
tatur ī agnū · quia ſi erat raptor vel
auarus dimittit rapinā ⁊ induit ino
centiam · q2 nulli nocet ſed omnibus
ꝓdeſt Si erat leo mutatur in ouem
quia ſi erāt elatus ꝑ ſuꝑbiā efficitur
māſuetus ꝑ humilitatē veraꝫ · ſi erāt
coruus mutat̄ in colūbaꝫ · quia ſi ap
petebat priꝰ carnes modo pura gra
na appetit id ē ſi appetebat carnales
voluptates modo appetit ſpūales ꝑ
fectiones Si inſtar corui differebat
ſuam cōuerſionē ꝓcraſtinādo iuxta
illud Soph · ij · Vox cātantis in feneſ
tra coruus ī ſupliminari modo facit
eā gemitibus ad deum clamādo · iux
ta illud Pſa · lix · Quaſi colūbe medi
tātes gememus Augꝰ Jſta res eſt q̄
multos occidit · dum dicunt ſemper
cras et cras ⁊ clauditur hoſtium ⁊ ē
manēt foris cum voce coruina · quia
noluerūt habē gemitū columbinuꝫ
Jtē hoīes ſm eundē Criſo · in iſta na
ui penitentie mutāt̄ ī angelos Ange
li em̄ ex natura hn̄t excellenteꝫ puri
tatē ex officio āt deo hn̄t aſſiſtere ⁊
nob miniſtrare · ſic ⁊ ſerui dei ī nauē
pn̄ie ingreſſi ad ſimilitudinē āgelo
rū puritatē mentis ⁊ corpis ſeruant
hn̄tes per grāꝫ qꝺ hn̄t angeli ꝑ natu
rā Jnſuper ꝺo aſſiſtūt ꝑ exceſſū ꝯtē
plationis ⁊ ꝓximo miniſtrāt ꝯdeſcē
dēdo eis ꝑ ſobrietateꝫ diſcrecōis ij ·
corin · v · Siue mēte excedimꝰ ꝺo ſiue
ſobrij ſumꝰ vob Scꝺo pn̄iaꝫ aſſūptā
ſepe ſeq̄t̄ magna tēptatio qꝺ notat̄
cum dr̄ Et ecce motꝰ magnꝰ ē factꝰ
in mari Ecc̄ · ij · Fili accedens ād ſui
tutē dei ſta ī iuſticia dei ⁊ c̄ Cōmocō
autē maris triplici de cā accidere cō
ſueuit · Aliquādo a cā ſuꝑiori hoc ē
a ſtell' et maxime erraticis ſm aug ·
ī libro ꝺ vita btā Jſta etiā cauſa in
nuit̄ ī epl'a iude Fluctꝰ ſeui maris de
ſpumātes ſuas ꝯfuſiōes ſidera errancia
a quibꝰ ꝓcella tenebrarꝫ eſt conſua
ta Aliqn̄ accidit a cauſa īferiori hoc
ē ab ipſo fūdo maris quādo nimis
feruet ⁊ bulit Jſta cauſa tāgit̄ Job
xli · Vbi dicit̄ de leuiatan Ferueſcere
faciat q̄ſi ollaꝫ ꝓfundū mare ⁊ ponit
q̄ſi cum vngēta buliūt Aliqn̄ accidit
a cā media · i · a vēto ab aere veniēte
et vndas maris ꝯcuciente · Jſta aūt
cā tangit̄ Dan̄ · vij · videbā in viſiōe
mea · nocte ⁊ e · iiij · vē · te · ⁊ c̄ Turba
cō igitur ⁊ tēptatio ī ſuis dei · Aliqn̄
accidit a cā ſuꝑiori · i · a ꝺo permitten
te ad ipſorꝫ humiliacōem ⁊ grē con
ſuacōem ſic accidit in paulo q̄ dixit
ij · corin · xij · Ne magnitudo reuelaci
onū extollat me datꝰ ē mihi ſti · car
nee · ⁊ c̄ Aliqn̄ ab inferiori cā · i · a ti
ranno aliquo pſequente Mat · xiij ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ex illis occidetis et crucifigetis ⁊c̄ A
liquādo a cauſa media.i.a demone
ſeuiente q̄ in aere caliginoſo moraꝛ
ſicut patet ī iob quez pcuſſit vlcere
peſſimo Jſta ſūt illa tria de q̄bus di
citur Math·vij·Deſcēdit pluuia et
ve·flu·⁊c̄ Per pluuiā q̄ de celo deſ
cēdit intelligiꝛ aduerſitas a deo īmiſ
ſa Per flumē qḋ per terrā fluit ītel
ligitur pſecucio a tiranno terreno in
flicta Per ventuz qui ab aere venit
intelligiꝛ tēptacio a diabolo deſtina
ta Jſta autē turbacō maris taz ſeua
fuit vt etiā nauicula operiretur fluc
tibus Remigi⁹ in omel·his ꝓcellis
tēptacōm et tribulacōm ſolet cōcu
ti fides ſpes caritas · quas ꝓcellas
ſic de⁹ pmittit īſurgere vt pene ſplē
dor fidei obtenebreſcat·ſpei celſitu
do contabeſcat·et flāma caritatis
frigeſcat Tercō ī ipſa tribulacione
⁊ tēptacōe ſepe fit auxilij diuini ſb
tractio qḋ notaꝛ cū dī·Jpſe vō dor
miebat Vbi notādū ꝙ deus alicubi
ſemp dormit alicubi ſemp vigilat a
licubi quādoqꝫ dormit quādoqꝫ vigi
lat Jn īferno q̄dem ſemp dormit qui
a dāpnatos ppetue obliuioi tradit
Job·xxiij·Obliuiſcaꝛ e⁹ mia·Jn ce
lo ſemp vigilat qꝛ ſcōs ſēp cuſtodit
⁊ coronat·Dañ·iiij·Ecce vigil ⁊ ſāc
t⁹ deſcē·de celo ⁊c̄· Jn pn̄ti āt q̄nqꝫ
vigilat ſuos ſuos a t̄bulacōibus et
tēptationib⁹ cuſtodiēdo Jō dixit ꝓ
pheta·Ecce nō dormitabit neqꝫ dor
miet ⁊c̄ Aliq̄n dormit eos t̄bulacōi
b⁹ exponēdo Jō dicit idē ꝓpha·Ex
urge q̄re obdormis dn̄e ⁊c̄ Certo ꝓ
ipſa tēptacōe ⁊ auxilij diuini ſbtrac
tione dꝫ fieri clamoſa orō qḋ nota
ē per hoc ꝙ acceſſerūt ⁊ ſuſcitauerūt
eū dicētes·dn̄e ſalua nos perim⁹ Se
cūdū Criſo·Criſt⁹ fecit ī mari mg̃nā
turbationē qḋ notaꝛ per hoc ꝙ dicitꝛ
Porro hoīes illi mirati ſūt ⁊c̄ vt mg̃
na turbatio magnum diſcipulis icu
teret timorem et magnus timor idu
ceret eos ad clamoſaz orationez et
clamaſa oracio induceret criſtuz ad
magnam miraculi operacionem et
magnum miraculum induceret hoī
nes ad fidem et āmirationem Eſt igi
tur criſtus tēpore temptationis cla
moſis precibus excitād⁹ Auguſtin⁹
Excita criſtum in corde tuo vigilet
fides tua tranquilletur cōſcientia tu
a et liberaꝛ nauis tua Jdem·Jdeo
premuntur iuſti ī eccā vt preſſi cla
mēt·clamantes exaudianꝛ·exaudi
ti glorificent deum Jſte aūt clamor
nō debet fieri voce tantuz iuxta illud
Voce mea ad dominū clamaui·Nō
tantum corde iuxta illud·Clamaui
ī toto corde exaudi me domine·ſed
etiam opere vt inſiſtat ieiunijs eleō
ſinis ⁊ macerationi corpis Jone·iij·
Homines et iumenta et boues et pe
cora nō guſtēt quicꝙ̄ ⁊c̄ Et clamēt
ad deum in fortitudine·Quito poſt
clamoſaz oracōem ſequitur diuina
miſeracō quod notatur cū dicitꝛ Tūc
ſurgēs impauit ventis et mari et fa
cta eſt trāquillitas magna Jpſa em̄
tribulatio eſt ſicut quedaz tēpeſtas
que mētem cōturbat·Eſt ſicut que
daz pluuia qꝛ multas lacrimas gene
rat·ē ſicut qḋdam nubiluz qꝛ mentē
obſcurat Sꝫ xp̄s noſtris clamoribus
excitat⁹ expellit omnē tēpeſtatez et
ſuccedit mira trāquillitas·Expellit
omnē pluuiaz lacrimaꝝ et remanet
miā iocūditas De his duob⁹ dicitur
Thob·iij·Poſt nubilū ⁊ tēpeſtatez
trāq̄llū facis ⁊c̄ Expellit oē nubilū
⁊ remanꝫ miā ſerenitas Mat·xvi·
Facto veſpe dicitis ſerenū erit rubi
cūdū ē ei celū Per veſpe pn̄s vita·p
maē āt ichoacō vite et̄ne figuraꝛ Jn
veſpe igiꝛ pn̄tis vite ī ſcīs viris ē ce
luz rubicūdū.i.cor m̄ltis t̄bulacōib⁹
laceātū ſꝫ ī maē vite et̄ne hēbūt ſere
nū.i.cor iocūditatib⁹ exhilaratum·

Sexto de tãta mentis trãquillacõne
cauſatur magna ãmiracõ quod no
tatur p hoc qđ dicit. Porro hões illi
mirati ſunt ⁊c̄. Ammirat̄ em̄ homo
de tanta facilitate Ecc. xliij. In ſer
mone eiꝰ ſiluit vetus Pſ. Tu domi
naris poteſtati ma. ⁊c̄. ãmiratur de
priſtina tanta amaritudine ⁊ ſubſe
cuta tãta dulcedine. Pſ. Scđm mlt
titudinẽ dolorũ m. ⁊c̄. ãmiratur de
priſtina difficultate ⁊ ſbſecuta faci
litate Ber. i ſermoibꝰ. Turbatur a
liqs vehemẽt̄ ſeu corpali quouis icõ
modo ſeu tribulatione aliq̄ ſeculari
ſeu accidia ſpiritus et animi q̄dam
defectione lãgueſcens iaz tẽptari in
cipit ſupra quaz valeat ſuſtinẽ. ar
bitror ſane velut q̄buſdã manibus
huiꝰ modi hões interdũ ab angelis
ſupportari. vt qđammodo nõ ſenciẽ
tes tranſeant que tãto ope formida
bant nec parũ mirẽtur poſtmodum
tam ſup poſteriore facilitate. q̄ ſup
priore difficultate.

Sermo ſecundꝰ de eodem.

Aſcendẽte ieſu in nauiculam
⁊c̄ Olim deꝰ fecerat nauez i
nocentie in qua poſuit adaz
vt cum illa ad celeſtez patriam tẽde
ret ſed illa nauis naufragium pertu
lit quãdo adam peccauit. Deinde fe
cit nauem ſinagoge quam terrenis
mercibus onerauit quia iudeis tan
tũ terrena pmiſit Sz iſta nauis nau
fragiũ pertulit quãdo gubernatorẽ
eiꝰ. ſ. criſtũ videns occidit. Ideo fe
cit terciam nauem. ſ. ſanctã eccleſiã
que ad modũ nauis i principio fuit
arta quia paucos habuit credentes
in fine etiaz. ſ. tẽpore ãtecriſti erit
anguſta quia tũc pauci erũt fideles
In medio aũt eſt lata. quia modo fi
des eſt multum dilatata. De iſta au
tez naui eccleſie dicit Criſoꝰ. ſuper
Math. Nauigat eccleſia inſtructa ſi
dei gubernaculo felici curſu p huius
ſeculi mare habẽs deum gubernato
rem angelos remiges portãs choros
omnium ſanctorũ erecta i medio ip
ſa ſalutari arbore crucis in qua euan
gelice fidei vela ſuſpenſa flante ſpiri
tu ſancto ad portum padiſi et ſecuri
tatem quietis eterne deducitur. vbi
Criſoꝰ. deſcribit nauez eccleſie quã
tum ad octo Primo quãtum ad ma
re quod habet tranſire cũ dicit. qui
a nauigat per huiꝰ ſeculi mare Mun
dus em̄ iſte eſt mare et mare piculo
ſum dicitur quia in eo multi naufra
gium paciũtur In mari ſicilie vbi ẽ
ſcilla et caribdis vix de. c. nauibus
perit vna In iſto mari vix đ quatuor
animabꝰ liberatur vna Auguſtinꝰ.
Amas ſeculuz abſorbebit te. amato
res ſuos vorat̄ nouit nõ portare. iõ
rogat ppha dicẽs Nõ me demergat
tẽ. a. ⁊c̄ Tria rogat. ſ. aut q̄ non de
mergat̄ á q̄ nõ abſorbeatur á q̄ nõ
includat̄ Illi đmergũt̄ i aquaz tẽpeſ
tuoſaz q̄ cadũt in mortalẽ culpã. ſed
tñ ad huc pñt liberari Illi abſorbẽt̄
a pfũdo q̄ per lõgã ꝯſuetudinẽ ſunt
pfũdati i pccõ Et iſti aliqñ ex maxi
ma dei mĩa liberant̄. Pſ. Dixit dñs
ex baſan ꝯuertã ꝯuer. ⁊c̄ Sz tũc pu
teꝰ os ſuũ vrget et claudit qñ pfun
ditas pccõꝝ animã i deſperacõz de
iecerit Dicit tñ augꝰ huic verbo allu
dẽs Nõ vrgebit ſup te puteꝰ os ſuũ
ſi tu nõ clauſeris ꝯfitẽdo os tuuz Se
cũdo đſcribit nauẽ q̄tũ ad guberna
torẽ cũ dicit Habẽs deũ gubernato
rẽ Iõ non pt naufragiũ ſuſtinẽ. Nõ
em̄ timẽda eſt tẽpeſtas quã pat̄ mi
ſericordiaꝝ habz i manũ ſua cohibẽs
eã cũz viderit expedire Iob xxxviij.
Quis em̄ ꝯcluſit hoſtium maris ⁊c̄.
Ber. Quãtũcunq̄ ſeuiat tribulatio
nõ putes te derelictum ſi memineris
ſcriptũ eẽ cũ ipſo ſum i t̄bulacõe P
ſa. xliij. Cũ trãſieris p aq̄s tecum e
ro ⁊c̄ Aliqñ tam̄ iſte nauta pmittit

hāc nauē tēptacōm fluctibus ōpiri
ne homo ſecurū ſe reddat ſed ſēp de
ſe timeat et ſpeꝫ ſuam in deo ponat
Ber. i ſermoibꝰ Nuſq̄ eſt ſecuritas
fratres neqꝫ i celo neqꝫ i padiſo mil
to minꝰ in mūdo Jn celo āgelus ceci
dit ſb̄ pſentia diuinitatis . adā in pa
diſo de loco voluptatis . iudas i mun
do de ſcola ſaluatoris . diſcipuli eti
ā fuerunt in piculo in pſentia guber
natoris Poteſt etiam dici ꝙ iſta na
uis eccē hꝫ q̄tuor gubernatores . ſ. q̄
tuor v̓tutes . Nā prudentia ipa regit
ab āteriori . q . a prora qꝛ eꝰ ē cauē a
picul' venturis . Juſticia a poſteriori
q . a puppi qꝛ eꝰ eſt ſatiſfacē de p̄teri
tis . vn̄ ⁊ cāe que aliq̄n mergūt in na
ui audiūtur ⁊ iudicāt i puppi Tempe
rācia a dextris ne nimis r̄ſoluat vl' ſe
curā ſe reddat i pſperis . fortitudo
a ſiniſtris ne frāgatur ⁊ ſuccūbat in
aduerſis Tercō d̄ſcribit ipſaꝫ q̄tuꝫ
ad remiges q̄ hn̄t ipaꝫ deducē dicēs
angelos remiges Remigāt em̄ ange
li et eccāꝫ deducūt cuꝫ tribꝰ ordinibꝰ
remorū ſcꝫ cū purgat ia illuminatia
et pfectiua Nā ſm dioniſiū āgeli ha
bent nos purgare illumiare ⁊ pficē .
Tūc igit āgeli nauē eccē v̓ſus portā
padiſi cū his tribus ordinibꝰ remoꝝ
trahūt quādo alios purgāt a culpa .
alios illuminānt in fide vera . alios pfi
ciūt i opacōe ſollicita . Jſta tria no .
Act . xij . in libeacōe petri Dicit em̄
ibi ꝙ āgelꝰ lumē i hītaculo refulſit
qd̓ cathenas fregit ⁊ ipſuꝫ excitauit
dicēs ſurge velocit . Tūc angelꝰ illu
miat hītaculū qn̄ cor noſtruꝫ p verā
fidē irradiat Tūc cathenas frangit
quādo nexꝰ peccōꝝ diſſoluit . Tūc ve
locit excitat qn̄ ad bn̄ opandūꝫ ſolli
citat Quarto deſcribit eaꝫ q̄tuꝫ ad
onꝰ qd̓ habꝫ deferre cū dicit Portās
choros omniū ſcōꝝ . Jſti aūt chori
ſcōꝝ qui a naui eccleſie portantur i
tribꝰ gradibꝰ et ſtatibꝰ diſtiguūtur

ſcꝫ v̓ginali . viduali . et matrimonia
li Qui nō ē i aliquo iſtoꝝ ſtatuū n̄
eſt i naui eccē q̄tū ad merituꝫ ſꝫ ex
tra . et iō ſubmergit . Jſti tres chori
et ſtatꝰ ſaluādoꝝ ſignificāt p illos q̄
i iſta nauicula ↄtinebāt Jbi em̄ eāt
ieſus ⁊ diſcipuli eiꝰ et homines āmi
rātes Per ieſū itelligūtur illi qui ha
bēt v̓ginalē innocētiaꝫ Per diſcipu
los illi q̄ ſeruāt cōtinētiaꝫ vidualem
Per ceteros hoīes illi q̄ ſuant matri
monia'eꝫ mūdiciaꝫ Jſti ſūt tres viri
de q̄bꝰ dr̄ Eze . xiiij . Si fuerit tres vi
ri iſti in medio eꝰ noe daniel ⁊ iob
ipſi iuſticias ⁊c̄ Per noe q̄ cuꝫ vxore
rexit archā intelligūtur coiugati q̄
ſuā regūt familiā . Per danielem in
telligūtur q̄ virginalē ſeruant mun
diciaꝫ Per iob ſignificāt penitētes q̄
ſeruant cōtinentiā Quinto d̄ſcribit
eā quantū ad arborē q̄ in naui erigi
t dicēs Erecta i medio ipa ſalutari
arboē crucis De iſta arbore dr̄ Eze .
xxvij . Cedꝝ de libano tulerūt vt fa
ceret tibi malū Sūt aūt duo gn̄a ce
droꝝ . ſ . q̄ naſcit in libano q̄ ē valde
alta ⁊ odorifera ⁊ ſignificat cruceꝫ q̄
adeo alta fuit ꝙ eꝰ v̓tus ad celū aſcē
dit . adeo odoriſeā ꝙ prēꝫ reconcilia
uit Eſt alia cedrꝰ maritima q̄ poma
ꝓducit tplicem ſb̄ſtāciā hn̄cia . quaꝝ
p̓ma ē calida . media tempata . vlti
ma frigida Jſta igit cedrꝰ maritima
ē crux ſcā q̄ ꝓtulit pomū . i . xp̄ꝫ i quo
fuit tplex ſb̄a . ſ . d̓itas aīa ⁊ caro Pri
ma . ſ . deitas fuit valde calida . qꝛ ō
niū vicioꝝ ↄſūptiua ⁊ ōniuꝫ cordiū i
flāmatia Hebre . xij . Deꝰ noſter ig
nis ↄſumēs ē Media ſcilicet aīa fuit
valde tēpata . qꝛ oēs v̓tutes in ea ſu
ū tenuere mediū necvnq̄ aliqua ad
ſuū declinauit extremū . Vltima ſcꝫ
caro fuit frigida qꝛ ab omni concu
piſcētia peitꝰ aliena Sexto deſcribit
eā q̄tū ad velū qd̓ i ea ſuſpēdit cum
dicit . i q̄ euāgelice fidei vela ſuſpēſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Velū igit̄ i hac arboē ſuſpēſuz ē ipā
doctrina euāgelica Sz qꝛ vela rega
lia cōſueuerunt eē diuerſoꝝ colorū
ideo quattuoꝛ euāgeliſte iſtō velum
texuerūt ⁊ diuerſos colores appoſue
rūt· Mathe⁹ em̄ aptius egit de criſti
incarnacōe que facta ē ex infinita ꝺ
i caritate Jere·xxxi· Jn caritate per
petua dilexi te ⁊c̄· Et ideo matheus
appoſuit ibi colorē rubeū quia p co
lorem rubeū ignita caritas deſignat̄
Lucas apcius egit de criſti paſſione
in q̄ fuit criſtus denigrat⁹ Apoc·vi·
Sol fact⁹ eſt niger tanq̄ ſaccus cilici
nus Et iō lucas appoſuit ibi colorez
nigrū· Marc⁹ aptius egit de xp̄i ēſur
rectione ī qua criſtus fuit cādid⁹ ⁊
fulgidus · Vn̄ et āgelus qui ei⁹ ēſur
rectionez nunciare veīt ī cādida veſ
te apparuit et iō marcus ibi apoſu
it colorez albū Johānes aptius egit
de criſti diuinitate que ē aurea iux
ta illud Can̄·v· Caput eius aurum
optimū · Caput criſti eſt deus vt di
citur·i· corin·xi· ⁊ ideo Johes ibi po
ſuit colorē aureum · Septimo deſcri
bit eam quātuz ad vētuz quo impel
litur cuz dicit Flāte ſpiritu ſancto ⁊c̄
Ps̄ · Spiritus tuus bon⁹ ⁊c̄ · De iſto
vento ſpirit⁹ ·iij·reg·xix· Ecce ſpi
rit⁹ grādis ⁊ fortis ſbuertēs mōtes
⁊ petras Nō ī ſpū dn̄s et p⁹ ſpirituz
ꝯmocio · nō ī ꝯmocōe dn̄s · ⁊ p⁹ cō
ꝯmocōz ignis Nō in igne dn̄s Et p⁹
ignē ſibilus aure tenuis et ibi dn̄s
Eſt em̄ q̄dāz ſpūs malus qui p̄eſt ſu
pbie·ſ·lucifer ⁊ iſte eſt ꝺ quo dr̄ ſpi
rit⁹ grādis ⁊ for· ⁊c̄ Eſt ali⁹ q̄ p̄eſt
auaritie·ſ·mām̄ona ⁊ iſte eſt de quo
dicit̄ et p⁹ ſpūm cōmotio·ſ·terreno
rū Eſt ali⁹ qui p̄eſt carnali ꝯcupiſcē
tie·ſ·aſmode⁹ et iſte eſt ꝺ quo ſub
dit̄· Et p⁹ cōmocōez ignis · Diabol⁹
em̄ primo mētē occupat per ſuperbi
am· Deinde ipām illaqueat per aua
ritiam tandem ipſam iflāmat p ma

lam cōcupiſcētiaz Habet igitur dia
bolus naues ſuas ·vna ē nauis ſupbo
rū que ducitur ā lucifero Alia auaro
rū que ducit̄ a mām̄ona·alia luxuri
oſoruz que ducit̄ ab aſmodeo Jn nul
la iſtaꝝ eſt dominus Sed de⁹ habz
nauē humiliū paupm et mūdoruz q̄
ducit̄ a ſpiritu ſancto qui ē ſibil⁹ au
re tenuis ·ip̄e em̄ delectat cū ſit ſibi
lus et refrigerat cum ſit aura ⁊ trā
quillat cū ſit tenuis · Octauo deſcri
bit eam quantuz ad portuz ad quez
deducitur cū dicit· Ad portum para
diſi et ſecuritatē quietis eterne dedu
citur· Jn portu enim naute ſunt ſecu
ri a piratis et v̄etis ·ſunt quieti a la
borib⁹ priſtinis ſūt opulēti ex mer
cibus deportatis ·vnde portus a por
tatis mercib⁹ nomē accepit· ſicut ⁊
illi qui ſūt in portu celeſtis patrie
ſūt ſecuri a tēptationib⁹ hoſtis · qui
eti a laborib⁹ priſtinis et opulēti ex
meritis bōis Yſaie·xxxij· Sedebit po
pulus meus in pulcritudine pacis ·
Ecce q̄ꝑ quieti Jn tabernaculis fiduci
e Ecce q̄ꝑ ſecuri Et in requie opulen
ta Ecce q̄ꝑ opulēti·

Sermo tercius·

AScendēte ieſu in nauiculam
⁊c̄· ſecūdū beatū Jero· in o
riginali ſuper math · quoci
enſcunqꝫ turba dominū comprime
bat ipſe tria refugia hēbat· ſ· deſer
tum· mōtem et nauē· De refugio de
ſerti dicit̄ Math·vi· Venite ſeorſuz
in deſertū et requieſcite puſilluz · E
rant em̄ qui veniebant e t redibant
multi et nec ſpaciuz mādücandi ha
bebant· De r̄fugio mōtis dicit̄ Mat
th·v· Vidēs ieſus turbas aſcendit ī
mōtem De refugio nauis dicit̄ Luc·
v· Cuz turbe irruerent in eum ⁊c̄·
Et ſeq̄tur Aſcēdit aūt in vnā nauez
que eāt ſimonis ⁊c̄ Quociens ergo
opprimimur a tumultib⁹ cogitatio
nū· temptacōnuz vel ſollicitudinum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

debemus refugē ad deſertū pñie. qꝛ
ibi inueniemus quietē et refectionē
Joh. xvij. In mūdo pſſurā hēbitis i
me aūt pacem Math. xi. Venite ad
me oēs q̄ laboātis et onerati eſtis et
ego reficiā vos Ad montē habitacō
nis ſupne De quo mōte dicit̄ in pš.
Dñe quis habitabit in tabna. t. ꝛc̄
Ad illū montē debemꝰ refugē deſide
rio et cōuerſacōne Phil. iij. Noſtra
ꝯuerſatio in cel̄ eſt. Ad nauē crucis
dñice. de qua dr̄ miſtice h̄ Aſcēdente
ihū in nauiculā. i. in crucē ſuā ꝑ quā
mare pñtis ſeculi tranſiuit diſcipuli
eciā. i. oēs fideles ſūt eum ſeq̄. iuxta
illud Mathei. xvi. Si q̄s vult pꝰ me
ve. abne. ꝛc̄. De iſta autē nauicula
crucis quinqꝫ ſunt videnda. Primo
que fuerit eiꝰ cauſa Scđo que fuerit
eiꝰ arbor Tercio qđ fuerit eius velū.
Qrto q̄s fuerit eiꝰ mercator Et qnto
que fuerit eiꝰ merces ¶ Circa primū
notandū. ꝙ cauſa eiꝰ fuit q̄druplex
ſcꝫ efficiens. materialis. formalis ꝛ
finalis. Efficiens cauſa fuit ipſa btā
trinitas ſciꝫ pater qui ibi poſuit ſuā
potēciam inquantū ꝑ baculū crucis
hoſtem potēter ꝑcuſſit Yſaie. xxx. A
voce dñi pauebit aſſur v̄ga ꝑcuſſus
Numeri. xxiiij. Exurget v̄ga ex iſrl̄
et ꝑcutiet oīs di. ꝛc̄. filiꝰ ibi poſuit
ſuā ſapienciā inq̄ꝑtū diaboli aſtuciaꝫ
ꝑ crucis muſcipulā decepit Auguſtiꝰ
Venit redēptor noſter et victus eſt
deceptor. Et quid fecit redēptor cap
tiuatori noſtro? Tetēdit muſcipulā
crucē ſuam poſuit i eſcam ſanguinē
ſuū. ille aūt voluit rapere ſanguinē
non debitoris ꝓpter qđ receſſit a debi
toribus. Spūs ſanctus ibi poſuit ſuā
miſericordiā Titū. iij. Non ex opibꝰ
iuſticie que fecimꝰ ꝛc̄. Cauſa materi
alis fuit diuerſitas lignoꝝ. quia de
q̄tuor differēcijs lignoꝝ ꝯpaginata
fuit crux. Pes eñi ſiue trūcus qui in
terra figebatur fuit de cedro. Stipes
qui in altū erigebatur fuit de cipſſo
Brachia ſiue lignū tranſuerſale fuit
de palma. Tabula ſuppoſita fuit de
oliua. Per iſta q̄tuor ligna ſignifica
tur q̄druplex crucis efficacia. Prima
eſt. qꝛ malas cogitacōnes fugat qđ
ſignificatur ꝑ cedrū cuiꝰ odor fugat
ſerpētes. Scđa eſt qꝛ in tribulacōne
cōſtanciam preſtat qđ ſignificat̄ per
cipreſſum que nullius venti impulſu
comā amittit. Tercia eſt qꝛ de hoſte
triūphat qđ ſignificat̄ ꝑ palmā qua
victores coronant̄. Qrta eſt qꝛ ama
ritudinē penitēcie tēperat qđ ſignifi
cat̄ ꝑ oliuā cuius liquor dolores vul
neꝝ dulcorat. In hijs q̄tuor caſibus
conſueuimꝰ nos crucis ſignaculo cō
munire. vel cū aliq̄ turpis cogitatio
ſe ingerit vel cū aliqđ ꝑiculū ſubito
emergit vel cū aliqđ fantaſma diabo
licū nr̄is ſenſibꝰ ſe obicit vel cū aliq̄s
dolor os arripit. Cauſa formalis eſt
qꝛ adinſtar nauis i principio fuit an
guſta. in medio lata. in fine ſtricta.
ſic fuit anguſta in pncipio vt caput
ibi locū nō habēt vbi ſuſtētaretur.
ſic fuit arta in fine vt pes ſuper pedē
poneretur. ſic fuit lata in medio vt
brachia in longū extēderent̄. Cauſa
finalis fuit vt genꝰ humanū ꝑ mare
huiꝰ ſeculi ſecure tranſiret. Iſte eñi
mundus eſt mare vallis et fluuius.
ideo parauit nobis crucē tanq̄ naui
culam ſcalam et pontē Quia eñi mū
dus eſt mare in quo multi ꝑiclitant̄
ideo dedit nobis crucē tanq̄ nauicu
lam vt ꝑ eā ſecuri tranſeamꝰ et ſal
uari poſſimꝰ Sap. xiiij. Exiguo ligno
credunt hoīes aīas ſuas et tranſe
untes mare per ratem liberati ſunt
Quia ē vallis dedit nobis crucē tan
q̄ ſcalaꝫ vt de valle miſerie poſſimꝰ
aſcendē ad montē habitacōis etne.
Iſta ſcala ſigficata eſt. Geñ. xxviij.
Vbi dr̄ ꝙ iacob vidit ſcalam ſtantē
ſup terrā. et cacumē eiꝰ tangēs celū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quia eſt fluuiꝰ dedit nobis crucē tā
q̄ꝑ pontem ſiue baculū quo ſecuri trā
ſeamꝰ ſiue trāſuadaē poſſimꝰ Heb.
ix. Criſtꝰ aſſiſtēs pōtifex ⁊c̄ Fuit em̄
pōtifex id ē pontez faciens in quo pō
te ipſa crux fuit ꝓ trabe. caro criſti
ſuſpēſa pro tabula appoita. quattu
or clauis firmata Eſt etiā baculꝰ iux
ta illud. Geñ. xxxij. In baculo meo
tranſiui iordanez iſtū ⁊c̄. Secūdo vi
dēdum ē que fuerit arbor i iſta naui
cula Arbor q̄dē eiꝰ fuit criſtus. Sicut
em̄ i naui arbor ſtat erecta Sic ī cru
ce caro criſti fuit extēſa De iſta arbo
re dicit̄ Eze. xxvij. Cedrū d libano
tulerūt vt facerēt tibi malū. Aſſimi
latur em̄ criſtus cedro nō tātum ꝓp
ter ſui ſublimitatē ſed etiā ꝓpter fru
ctus qualitatē Poma em̄ cedri i ali
qua ſui pte ſunt dulcia In alia aceto
ſa In alia inter dulce et acetoſuz ſūt
media. p que ſignificāt̄ tres ī criſto
ſubſtantie Eiꝰ em̄ diuinitas fuit dul
ciſſima. Eius caro fuit amaritudine
plena Yſaye. i. A planta pedis vſq;
ad verticē nō eſt in eo ſanitas Eius
anima etiā fuit dolore plena in quā
tū nature ſue ꝓprie relicta paciebat̄
et fuit dulcedine repleta i ꝙ̄tuz di
uinitate fruebat̄. Ps. Concidiſti ſac
cuz meuz Ecce amaritudo. ⁊ circūde
diſti me leticia Ecce fruicō Tercō vi
dēduz ē quod fuerit velū. xp̄s em̄ q̄
fuit arbor fuit et velū De iſto velo di
cit̄ Eze. xxvij. Byſſꝰ varia de egipto
cōtexta eſt tibi in velū Iſtud igit̄ ve
luz dicit̄ fuiſſe variū quia cōtextū d
colore albo rubeo et aureo. Color
albꝰ ē eiꝰ caro mūdiſſima Color ru
beꝰ eſt eiꝰ aīa caritate feruentiſſima
Color aureꝰ eſt eiꝰ diuinitas precio
ſiſſima Can. v. dilectꝰ m. can. et ru
bic̄. Candidꝰ ꝓpter carnis puritatē
Rubicūdꝰ ꝓpter aīe caritatem Elec
tus ex milibus ꝓpter diuinā maieſta
tem Quarto ēvidenduz quis in iſta
nauicula fuit mercator Ipſe. ſ. xp̄s
de quo dr̄ Pro. vlt̄. facta ē quaſi na
uis inſtitoris de lōge portās panē ſu
um In iſta autē naui iſte mercator
portauit panē ſuū. i. ſe ipſū qui dicit
Jo. vi. Ego ſū panis viuꝰ ⁊c̄ Et por
tauit de lōge. iſtud aūt de lōge dicit
diſtantiā locoꝝ qꝛ de celo ī trā. vel
dicit diſtātiaz naturaꝝ quia iſte pa
nis ꝯſtat ex natura diuina et huāna
que ī infinitū diſtāt. vel dicit diſtā
tiam meritoꝝ qꝛ nulla noſtra meri
ta meruerūt vt deꝰ ad nos veniret ⁊
homo fieret De iſto aūt pane dr̄ Je
re. xi. Mittamꝰ lignū in panez id ē
mittamꝰ panez celeſtez ī lignū eius
.i. in crucē. Quito vidēdū q̄ ſint mer
ces quas iſte mercator portauit De
q̄bus mercibꝰ ſic dicit Augꝰ. ſuper il
lud Heb. ij. Et liberaret eos q̄ timo
rem mortis ⁊c̄ In iſto em̄ ſeculo ma
ligno quid abundat niſi naſci. laboā
re ⁊ mori. Hee ſūt merces regionis
nrē et ad tales merces mercator ille
deſcēdit Et qꝛ omnis mercator dat
et accipit. dat qđ habꝫ ⁊ accipit qđ
nō habet. xp̄s in iſta mercatura de
dit et accepit. Accepit a nobis qđ h̄
abundabat. ſ. naſci. laborare ⁊ mori
Dedit renaſci. reſurgere ⁊ ī eternū
regnare Ex his patꝫ ꝙ xp̄s a nobis
tres merces accepit. ſ. naſci laborāē
⁊ mori De p̄a merce dr̄ Yſa. ix. Par
uulus natus eſt nobis ⁊c̄. De ſa
Ps. Paup ſū ego et in labo. ⁊c̄ De
tercia Phil̄. ij. Factꝰ eſt obediēs vſ
q; ad mortē ⁊c̄ Nobis autem dedit
tres ſuas merces. ſ. renaſci reſurge
re et ineternum regnare De p̄a Jo.
.i. Dedit eis poteſtatē fi. ⁊c̄ Jo. xiij.
Niſi quis renatꝰ fuerit ex aq̄ et ſpū
⁊c̄. De ſa Jo. v. ego reſuſcitabo e
um in nouiſſimo die. De tercia Luc̄.
vij. Nolite timere puſillꝰ grex ⁊c̄.

Dn̄ica quīta. Sermo primus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

S Imile eſt regnū celoꝝ hoim̄
qui ſeminauit bonū ſemē in
agro ſuo Math. xiij. Iſtam
parbolam de ſeminante bonū ſemē et
ſupſeminante zizania dn̄s per ſemet
ipſum expoſuit ſcd̄m cui⁹ expoſicōez
in iſto euāgelio plura videda occur
runt. Primo videndū quis eſt iſte q̄
ſeminat qꝛ filius hoīs. Diabol⁹ quidē
in mundo ſeminauerat tria ſemina
peſtifera. ſcꝫ ignoranciā. culpā et mi
ſeriā. ideo de celo venit celeſtis agri
cola portās tria ſemina ill̄ ꝯtraria.
ſapienciā graciā et gloriā. De q̄bus
dr̄ Joh. i. Vidim⁹ gloriā ei⁹ ꝛc̄. Ecce
ſemen glorie. Plenū grē. Ecce ſemē
grē. et veritatis. Ecce ſemē ſapiēcie
Primo igit̄ diabolus ſeminaueāt ig
noranciā et ob hoc mūdus erat tene
broſus. ideo xp̄s portauit ſapienciā
illuminantē Joh. i. Lux in tenebris
lucet ꝛc̄ Ro. xiij. Nox p̄ceſſit dies
aūt appropinq̄bit. Scd̄o diabolus ſe
minaueāt culpam et ob hoc mūdus
erat frigidus Jē̄mie. vi. Sicut frigi
dam facit ciſterna aquā ſuā ſic frigi
dam facit maliciā ſuā. ideo xp̄us por
tauit graciā inflāmantem Luce. xij.
Ignē veni mittē in terrā ꝛc̄. Tercō
diabolus ſeminauerat miſeriā et ob
hoc mundus erat ignominioſus. ad
tantā quidē miſeriā et ignominiam
hō deuenerat qꝫ iumētis ſimilis fcūs
erat. ideo xp̄s portauit gloriam exal
tantē. adeo quidē hoiez exaltauit qꝫ
qui erat iumentis ſil̄is fecit eū frēm
ſuū angelis ſociū. regem celeſtē. et
oībus creaturis p̄latū et pn̄cipem
Iſta tangunt̄ in pſ̄. Quid eſt hō qꝫ
memor es ei⁹ ꝛc̄. ac ſi dicat licet hō
eſſet vilis ꝯdicōis tn̄ tu memor ei⁹
fuiſti et eū viſitaſti qn̄ cū ipſo parē
telam contraxiſti. et q̄uis eū paulo
minus ab angelis minueris ꝓpter na
turā corruptibilez tn̄ eum adequaſti
eis p gloriā ꝯſilez Pſ̄. Glā et hōre
coronaſti euz. qꝛ feciſti eū regem ce
leſtem. et ꝯſtituiſti eū ſup opa ma
nuū tuaꝝ. qꝛ feciſti eum oībus crea
turis p̄latū et principē. Scd̄o vidē
dum eſt quis ſit ager. qꝛ mūdus In
iſto tamē agro ſūt ſepe prurigines
malaꝝ ꝯcupiſcenciaꝝ. punctiones
ſeculariū ſollicitudinuz. et deſtructa
ſepes quinqꝫ ſenſuū. De iſtis tribus
dicit̄. Prouer. xxiiij. Per agrū hoīs
pigri tranſiui et p vineaz viri ſtulti
et ecce totū repleuerant vrtice ꝛc̄.
Vt vero cor noſtrū ſit ager apt⁹ ad
ſeminandū debemus euellere vrticā
male ꝯcupiſcencie et plantare mir
tum tēperācie. Yſa. lv. p vrtica creſ
cet mirtus Vrtica aūt vocata eſt ex
eo qꝫ tactu adurit et ē ignee naturē
et prurigínez generat: et ideo ꝯcu
piſcenciā carnalem deſignat Mirt⁹
ſcd̄m iſidoꝝ dr̄ a mari ex eo qꝫ in ter
ris maritimis naſcit̄ et eſt nature tē
peratiſſime et ſignificat ꝯtinenciaz
Tunc igit̄ p vrtica creſcit mirt⁹ qn̄
in carne in qua oriebatur pruritus
ꝯcupiſcencie oritur mitor pudicicie.
Debem⁹ eciaz eradicare ſpinas pun
genciū ſollicitudinū ꝛ facē cor nouū
Jē̄mie. iiij. Nouate vobis nouale et
nolite ſerere ſup ſpinas. Debemus
eciā edificare c̄ca ſenſus corpis ſepē
cuſtodie. Eccl̄. xxviij. Sepi aures tu
as ſpi. ꝛc̄ Eccl̄. x. Qui diſſipat ſepē
mordebit eū coluber ſcꝫ infernalis.
Tercio videndū eſt quid ſit triticū.
qꝛ filij regni. Triticū eīn exterius hꝫ
ruborem. interius candorem. panis
enim de tritico mille cibis admixtus
mille ſaporꝫ erit receptiu⁹ Sic et filij
dei exterius ad p̄ximū hn̄t caritatez
interius in corde hn̄t puritatē. ꝯſide
rando eciā infinita opa et beneficia
dei ij infinitū inde hauriunt ſaporem.
Can̄. v. Dilcūs meus candidus et ru
bicūdus electus ex milib⁹. Candid⁹
ꝓpter puritatem. rubicūdus ꝓpter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

caritatez electus ex milibus propter
tam multiplicem ſaporem · Quarto
videndum eſt que ſit zizania quia fi
lij nequam · zizania eñ tria habent
ſcz vim acutaz ventoſam ⁊ venenoſã
In quãtum habent vim acutaz signi
ficant auaritiam Auari eñ ſunt val
de acuti ad decipiendum · Pſ̃ · Sicut
nouacula acuta ⁊c̃ · Sicut eñ nouacu
la acuta ducta per caput cito ⁊ tota
liter radit ſic auarus ſimplices cito ⁊
totaliter ſpoliat et decipit · in quan
tum aũt zizania habent vim vento
ſaz significant ſupbiaz Pro · x · Qui
mititur mẽdacijs hic paſcit ventos i
dem ſequitur aues volantes · ſuper
bus eñ mititur mẽdacijs adulationũ
et ſequitur ventos ſuaꝝ ambitionũ ·
ventus eñ dicit̃ eo ꝙ violentus ve
nit et tamẽ ſubito deſinit ſic ãbicio
nes ſepe in magnitudine veniũt et ci
to deficiũt · Talis etiã ſequitur aues
volantes ſuoꝝ deſiderioꝝ · Auis eñ
ſecũdũ Yſid̃ · dicitur ab a qđ ẽ ſine ⁊
via qꝛ non habet certam viam ſed
per aera vagando diſcurrit · ſic ⁊ ſu
perbi per varia deſideria diſcurrunt
et nihil ſtabile in mẽte figunt In q̃
tum aũt zizania habent vim veneno
ſam significant luxuriã Deut̃ · xxxiij ·
Venenum aſpiduz iſanabile Aſpis
eñ dicit̃ ab aſpergẽdo quia venenũ
ſpargit et significat diabolum q̃ ve
nenũ ſpargit luxurie quod dicit̃ iſa
nabile Aſpis autez ne audiat icanta
toris vocez vnã aurẽ in terrã figit
aliaz cũ cauda claudit Hec ẽ duplex
cauſa q̃re ſepe luxurioſi nõ ſanantur
Vna eſt quia habẽt copiaz diuitiaꝝ
terrenaꝝ que ſunt materie luxurie
et hoc ẽ aurez cordis in terram fige
re Alia qꝛ ꝓmittũt longaz vitaz · Et
hoc ẽ caudaz in aure ponere Quinto
videnduz qui ſint hoĩes dormientes
qꝛ prelati negligẽtes Tria autẽ ſũt
gñã hominũ quib⁹ piculum ẽ dormi
re ſcz paſtores gregis · gubernato
res nauis · ianitores obſeſſe vrbis ·
Periculũ igit̃ eſt quãdo prelati dor
miũt Primo qꝛ ſunt dñici gregis pa
ſtores · vñ dicebat iacob qui fuerat
paſtor Geñ · xxi · Fugiebat ſomn⁹ ab
oculis meis Luc̃ · ij · Paſtores erãt in
regione eadez vigilãtes ⁊c̃ · Secũdo
quia ſunt nauis eccẽ gubernatores
Prou · xxij · Eris ſicut dormiẽs in me
dio maris ⁊c̃ · Tercio qꝛ ſũt vrbis
eccleſie ianitores Eccã eñ ẽ modo ob
ſeſſa a demonib⁹ et tirannis et ideo
periculuz eſſet ſi iſti ianitores dormi
rẽt Vnde prim⁹ ianitor reprehendit̃
Marci · xiiij · Simon dormis ⁊c̃ · hoc
significatum ẽ ij · Reg · iiij · vbi dicit̃
ꝙ oſtiaria purgãs triticuz obdormi
uit et ſic interfect⁹ ẽ yſboſech Sexto
videnduz eſt quis ſit inimicus homo q̃
a diabolus · ſecunduz eñ Gre · Inter
malos et caput eoruz tanta eſt vni
tas et conformitas ꝙ aliquando mẽ
bra appellantur nomine capitis Jo ·
vi · Vnus ex vobis diabol⁹ ẽ · aliquã
do caput nomine membroruz ſicut
hic vbi diabolus vocatus ẽ homo Si
milit̃ inter beatos et criſtũ caput ſe
cunduz Auguſtinũ tanta eſt vnitas
ꝙ aliquãdo mẽbra vocãtur nomine
capitis · Pſ̃ · Nolite tangere criſtos
meos ⁊c̃ · Aliquando caput aſſumit
perſonam mẽbrorum Act̃ · ix · Saule
ſaule quid me pſequeris ⁊c̃ · Septio
videnduz q̃ ſit meſſis qꝛ conſũmatio
ſeculi Sancti eñ viri modo ſeminãt
cum labore qui labor eſt tant⁹ ꝙ ali
quando fletuz inducit · Pſal⁹ · Eun
tes ibant et flebant ⁊c̃ · Expectãt
aũt cũ paciencia et timore · De paci
ẽtia dicitur Jac̃ · v · Ecce agricola ex
pectat precioſuz fructum terre · ⁊c̃ ·
Sunt in timore quia multa pericula
ſeminibus imminent Johelis pmo ·
Reſiduuz eruce comedit locuſta ⁊ re
ſiduum locuſte comedit brucus ⁊c̃ ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Metũt vero cũ gaudio ⁊ exultacoẽ
pſ̃. Qui ſeminat in lacrimis ⁊c̃. Mali
aũt metent in dolore Job. iiij. Vidi
eos q̃ opant̃ iniq̃tatez et ſeminãt do
lores et metũt eos ⁊c̃. Octauo vidẽ
dum eſt qui ſint meſſores q2 angeli.
ad quos tria ſpectabũt. ſicut ex pñti
euãgelio colligit̃ ſcz meſſio collectõ
et ligatio. Meſſio erit in ſepatione
maloꝝ a bonis tranſitorijs. que ſm
Aug9 cũ tanto amore dilexerunt ꝙ
membra ſua ea fecerũt. et ideo ſicut
dolet hõ in mẽbri abſciſione. ſic do
lebunt in eoꝝ ſeparacõne. Collectõ
erit in ſegregacõe reproboꝝ a bõis
Math. xiij. Exibũt angeli et ſepara
bunt ma. de medio iuſto ⁊c̃. Alliga
tio erit in aſſociatõne reproboꝝ cum
reprobis Greg9. Sicut in domo pa
tris mãſiones multe ſunt ꝓ diuerſi
tate v̾tutis. ſic dãnatos diuerſo ſup
plicio gehenne ignis ſubiciet diſpari
tas criminis.

Sermo ſcd̃s

Domine nõne bonũ ſemen ſe
minaſti in agro t ⁊c̃. Ager
iſte ſunt corda fideliũ q̃ ſunt
ager acheldemach hoc eſt ager ſang
nis ex eo ꝙ xp̃us eoꝝ aiãs ſuo ſang
ne compauit In iſto agro diabolus
ſepe ſeĩna mala ſpargit Non eñ tẽp
tat malos ſed bonos. q2 ſcd̃m Gre.
Illos pulſare negligit quos quieto
iure poſſidere ſe ſentit. Bonos autẽ
ſicut alibi dicit idez Gre. aſſidua tẽp
tacõe impugnat. vt ſaltẽ tedio vin
cat Serui igit̃ patriſfamilias .i. ſãcti
p̄lati et doctores ſcientes agrũ iſtuz
tam care a xp̃o emptũ et tã bene ſe
minatũ et tñ videtes in eo ſemen cõ
trariũ querũt et dicũt. Dñe nõne bo
nũ ſemen ſem. in agro t. ⁊c̃ Vbi ta
tãgunt̃. Primo tangit̃ ꝓpoſita q̃ſtio
cũ dr̃ Dñe nõne bonũ ſemẽ ⁊c̃. Scd̃o
ꝓpoſite queſtionis ãmiratio cũ dicit̃
vñ ergo hec ziz ania? Tercio ipſius
queſtionis ⁊ ãmiracõnis determinacõ
cũ dr̃ Inimicus homo hoc fecit. Circa
p̄mũ nõndũ. ꝙ ager dei ſicut xp̃s ex
ponit eſt mũd9 .i. ſerui dei q̃ ſunt de
mũdo quantũ ad habitacõez. iuxta
illud Jo. xvij. Et hij in mundo ſunt
ſꝫ tñ ſunt in celo quantũ ad cõuerſa
cõez iuxta illud. phil. ij. Noſtra con
uerſacõ in celeſt Iſte ẽ ager de quo
dr̃ Joſue. xv. ꝙ axa ſuaſa eſt a viro
vt petẽt a p̄rẽ ſuo agrũ et dixit Ter
ram auſtralẽ ⁊ arentẽ dediſti michi
iũge et irriguã. Deditq3 ei irriguũ
ſupius et inferius Iſta ſunt illa tria
ſcz corpus aĩa et ſp̃us que poĩt ap̄ls
dicẽs .i. Thi. v. Ipſe aũt deus pacis
ſanctificet nos ꝑ oĩa vt integer ⁊c̃
Iſta ãt ra a dño cũ ſuſpirijs petẽde9
Illi hñt terrã auſtralẽ et arentẽ qui
hñt corp9 aridũ .i. ab oĩ carnali cõcu
piſcencia exſiccatuz Geñ. i. Congre
gent̃ aq̃ .i. carnales ↄcupiſcẽcie in lo
cũ vnũ .i. in mrĩmonio et in v̾ginib9
et in cõtinentib9. appareat arida .i.
caro ab omni libidine exſiccata Illi
habent irriguũ inferius quoꝝ aĩma
ſepe ꝑ nimia tribulacõe afflicta emit
tit lacrimas doloris Joh. xvi. Amen
amen dico vobis q2 plorabitis et fle
bitis ⁊c̃. Illi hñt irriguum ſuperius
quoꝝ ſpiritus ꝓ deſiderio celeſtium
ſepe emittit lacrimas deuocõnis. pſ̃
Fuerunt michi lacrime mee ⁊c̃ Tal̾
igitur ager ſic aridus in corpore. ſic
irriguus inferius in aĩa ſic irriguus
ſuperius in ſpiritu. aptus eſt ad pro
ducendũ liliũ roſam ⁊ violam Nam
in corpe arido .i. mortificato creſcit
liliũ caſtitatis et mũdicie. Eſt autez
preciosior talis ariditas q̃ꝫ ↄiugalis
fecunditas Yſay. lvi. Non dicat eu
nuchus Ego lignũ aridũ. Nomẽ ſem
piternũ dabo eis Iſtud nomẽ ſempi
ternũ eſt illud de quo dicit̃ Sapiẽcie
iiij. O quã pulchra eſt caſta genera
tio cũ claritate ⁊c̃. In aĩa irrugua ꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

amaritudinem naſcit͛ roſã pacietie.
quia ſicut dicit Gre. Abel eē renuit
quē capn malitia nō exercet Aug⁹.
Omnis malus aut ideo viuit vt corri
gatur aut iō vt per ipſuȝ boni exerce
ant͛ In ſpū irriguo p deuotioneȝ na
ſcitur viola contemplacōis ſuperne
Pſa. xxvi. Spiritus me⁹ in p̄cordijs
meis ꝛc. Secūdo poitur ꝓpoſite que
ſtionis āmiratio cū dicatur. vñ ergo
habet zizania Ad iſtaȝ queſtionē po
teſt reſpōderi ꝙ p̄ter cauſaȝ quaȝ po
nit dñs dicens. Inimic⁹ homo fecit
ſunt alie tres cauſe ex q̄bus zizania
oriūtur Primo ex cultoꝝ negligētia
qñ agrū purgare negligūt Cum tri
tico eñ cōſueuerunt creſcere zizani
a ſicut dr̄ hic. Palee que tamē non
ſūt condende cum tritico Jere. xxiij.
Quid paleis ad t͛ticū dicit domin⁹ ꝛ.
Et ſpine. Math. viij. Simul exorte
ſpine ſuffocauerūt illō. Hec aūt in
ter ſe ita differūt ꝙ zizania non ſūt
de ſemīe triticꝰ i herba tñ aſſimilant͛
tritico Palee vero ſūt de ſemīe triti
ci In fructu tamē tritico ñ aſſimilā
tur Spine aūt nō ſunt de ſemīe triti
ci nec in aliquo aſſimilātur Semē de
i eſt fides dei Ex qua ōnia bona opeā
noſtra naſcūtur. Heretici ſūt zizani
a q̄ nō naſcūtur ex ſemīe tritici. i. ex
fide dei Aſſimilāt͛ tñ tritico. i. catholi
cis in herba. i. in conuerſacōe ſil'ata.
Math. vij. Attēdite a falſis ꝓphis
qui ve. ad vos ꝛc. Iſta talia zizani
a ſūt cōburēda ſicut dicit͛ hic Palee
vō ſūt falſi criſtiani q̄ licet naſcant͛
ex ſemīe tritici. i. fide dei nō tñ habēt
fructuȝ boni opis. ꝛ q̄uis palee pro
ſint tritico tñ nō reconduntur in hor
reo cū tritico ſic etiā tales q̄uis pro
ſint bonis tñ q̄ nō ſunt boni in igne
et͛no cremabūt͛ Math. iij. Paleas
aūt ɔburet igne ꝛc. Iſti ſūt ſil'es il
lis de quib⁹ dr̄ Judic. xij. ꝙ nō pote
rāt dicere ſeboleth qd̄ interp̄. ſpica
ſed theboleth qd̄ iterp̄tat͛ palea Spi
ne vero ſūt hoīes impij qui nec fideȝ
vident͛ habē nec opa ꝛ inſup bonos
pſequūtur Aut i pſonis vt tirāni. ā
in reb⁹ vt vſurarij. aut i vita p ma
lum exemplū ſicut mali p̄lati Tales
etiā ſpine ɔburētur Pſa. xxxiij. Spi
ne cōgregate igne ɔburētur Secun
do naſcūt͛ zizania ex aeris corrupte
la et ſignat maloꝝ ſocietateȝ que bo
nos corrūpit ꝛ vbiq̄ ē periculoſa ꝛ
damnoſa ſcȝ i celo mala ſocietas luci
feri fecit alijs ɔſocijs pdē r͛gnū celi
Apoc. xij. Cauda draconis trahebat
t͛ciaȝ ptem ſtellaꝝ Vna ps āgelorū
fuit illoꝝ q̄ deo aſſiſtūt alia illorum
q̄ deo miniſtrāt tercia illoꝝ qui nolu
erūt aſſiſtere nec miſtrare Et iſtam
ptem traxit Scd̄a dānoſa ē in infer
no Nā ſocietas demonū damnatis fa
cit horrorē Job. xx. Vadēt et ſuper
uenīēt ſup eū horribiles Societas ꝓ
pinquoꝝ facit eis dolorē. iō diues
nolebat vt fratres ſui ad infernum
deſcēderēt ne ei dolorē augerēt So
cietas omnium ꝛ ſinguloꝝ facit eis
ſtuporē Pſa. xiij. Vnuſquiſq̄ ad ꝓx
imū ſuum ſtupe. ꝛc. Tercia eſt noci
ua in mūdo Mali eñ ſūt immūdi ꝛ
ideo alios iquināt Ecc. xiij. Qui teti
gerit picem inquinabit͛ ab ea. Sunt
tenebroſi ideo aliquos obſcurāt. ij.
Corinth. xvi. Que ſocietas lucis ad
tenebras. Sunt corrūpti ideo alios
corrūpunt ꝛ viciant. i. Corinth. xv.
Corrūpunt bonos mor. ma. col. Ter
cio naſcuntur zizania ex terre mali
cia. Procedit quideȝ ex terra aliquā
do humor venenoſus aliquādo groſ
ſus aliquādo ſubtilis aliquando ſub
tiliſſimus atq̄ puriſſimus. Quedaȝ
igitur ſemina naſcuntur ex humore
venenato ſicut zizania ꝛc. Iſti ſunt
luxurioſi. Vnde dicitur de vino per
quod luxuria deſignatur Prouerbi.
xxiij. Quaſi regul⁹ venena diffūdit.

Venenū dicit̃ a vena q̄ꝛ p venas vſq̨
ad cor diſcurrit. Vene autē aīe ſunt
quinq̨ ſenſus corpis Vna eſt viſus
in quo tūc venenū pomit̃ qn̄ ex impu
dico aſpectu cōcupiſcencia generat̃
Alia vena eſt auditus q̃ tūc venenū
haurit qn̄ colloquiū mulieris ipſum
inficit. et ſic per tales venas iſtud ve
nenū ad cor vadit et ip̄m extinguit
Alia generāt̃ ex humore groſſo ſicut
millita. Iſti ſunt ſupbi q̃ naſcunt̃ ex
huōre groſſo .i. ex ſpū inflante. De
q̃b9 dt Apl's Col. ij. Inflatos ſenſu
carnis ſue Aug9. O pellis inflata q̃d
tēderis? O ſames fetida q̃d inflaris?
Sed iſta pellis inflata in morte detu
meſcet ⁊ dirūpet̃ Sapiē. iiij. Dirum
pet eos iflatos ſine voce. Alia gn̄ant̃
ex humore ſubtili ſicut miliū qđ licet
ſit vile tamen eſt ſubtile ac tenue.
Iſti ſunt auari q̃ ſunt valde ſubtiles
ad decipiēdum ſimplices Iēmie. iiij.
Sapiētes ſūt vt fa. ma. b. ā. fa. ne.
Tales tā ſubtiles ī morte ſtulti appa
rebunt. Yſa. xix. Cōfundent̃ plecten
tes et texentes ſubtilia. Alia gn̄ant̃
ex humore ſubtiliſſimo et puriſſimo
ſicut triticū. Iſti ſunt ſancti viri qui
a mundo ſuſcipiunt ſubtiliſſimū huō
rem. i. puriſſimū amorē. amātes mun
dū non ad ſupfluitatē ſ ad neceſſita
tem. i. Thi. vi. Habentes alimenta
et q̃bus tegamur ⁊c̄. Tercio pomit̃
queſtionis et ām̄iracōnis determina
tio. cū dicit̃. Inimicus homo hoc fecit
Vbicūq̨ deus ſeminat diabolus ziza
nia ſupſeminare pcurat. Nā ſemina
uit deus in agro ſupmo .i. in celo na
turā angelicā. Mox ibi lucifer ſupſe
minauit ſupbiaȝ. Seminauit deus in
agro medio. i. in terreſtri padiſo na
turā humanā Mox ibi diabolus ſup
ſeminauit inobedienciā. Seminauit
deus in agro infimo. i. in mūdo pacē
et fraternā caritateȝ Mox ibi diabo
lus ſupſeminauit inuidiaȝ et malam
voluntatē. ſicut patȝ in cain et abel
Seminat deus cotidie in agro interi
ori. i. in mente bona ꝓpoſita et diabo
lus ſuperſeminat carnalia deſideria.
Seminat deus in agro exteriori. i. in
corpore mundiciaȝ et puritatē ſupſe
minat diabolus immūdiciaȝ et carna
litatem Et idō bn̄ dr̄ de eo Prouer.
vi. Homo apoſtata vir inutil' ḡdit̃
ōre puerſo et in omni tēpore iurgia
ſeminat. Diabolus homo dr̄. q̄ꝛ hoīeȝ
vicit. Sicut ab affrica dicitur ſcipio
affrican9. q̄ꝛ deuicit affricam Et eſt
apoſtata. q̄ꝛ a deo apoſtatauit. et ē
inutilis immo valde nociu9. Et ḡdit̃
ōre peruerſo. quia mendax eſt et pa
ter eius.

Sermo tercius de eodem.

Olligite primum zizania et
alligate ea faſciculos ad cō
burendū ⁊c̄. Noluit domi9
vt zizania ante meſſeȝ eradicarent̃
qđ de quadruplici eradicacōne intel
ligendū eſt. aut de eradicacōne vni
uerſali et omnimoda que fienda eſt
tempore meſſis .i. in fine ſeculi Ideo
dicit̃ ſinite vtraq̨ creſcere vſq̨ ad
meſſem. aut de eradicacōne precipi
tata ⁊ dubia vt quādo nō eſt certū
de aliquo q̄ ſit zizania ꝗuis aliq̃b9
ſignis appareat. Vnde dicit Gloſa
ibidem. Hoc videtur cōtrariū verbo
apoſtoli qui ait. Auferte malum ex
vobis Sed ſicut inter lolium et triti
cum quādiu in herba ē parū diſtat
ita monet dn̄s ne de ambiguo iudi
cemus. aut de eradicacōne periculo
ſa vt quando non poſſunt eradicari
zizania ſine piculo tritici Ideo dicit
domi9 ne forte. Aut de eradicacōne
libidinoſa. vt quādo ex libidīe vin
dicte vel motu impaciēcie vellet q̃s
malos auferre. quia tunc paciencia
eſt ſeruanda Iacobi. i. Pacientes
eſtote fratres mei ⁊c̄. Quāuis igit̃
zizania ſimil' cum tritico creſcant in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

agro nõ tñ cũ illo ſimul recõdunẽ
in horreo ſed triticũ ĩ horreo recõdiẽ
et ʒiʒania igni ꝯburẽtur. Inverbis
igitur p̃miſſis duo ponũtur ſcʒ pena
reꝓborꝝ ⁊ gloria beatorꝝ Pena reꝓ
borꝝ ponĩẽ cũ diciẽ Colligite primuʒ
ʒiʒania ⁊ c̃. Circa ipſorꝝ aũt penã do
min⁹ tria poĩt ſcʒ ſepacõem a bonis
õrd inacionẽ ĩ ſuppliciȷs ⁊ diuerſita
tẽ ĩ penis Sepatio a bonis tãgitur cũ
dicitur Colligite .i. tollite ⁊ auferte e
os de medio ne cũ ſanctis ſocietateʒ
habeãt et ne faciẽ dei videãt. Vtra
qꝫ aũt eſt magna pena ſcʒ amittere
dei viſionẽ et ſocietatẽ angelicaʒ ⁊
ſcõꝝ ĩ quibus ꝯſtat tota beatitudo
ipꝝ ſanctorũ Dicit aũt Aug⁹ ſuper
geñ. ad litterã. ꝙ ſancti habebunt
triplicẽ viſionẽ ſcʒ corꝑalem quavi
debũt criſti humanitatẽ et ſanctos
in corꝑibus glorificatis ⁊ celũ nouũ
⁊ terrã nouã Spũalem q̃ videbũt ã
gelos ⁊ animas beatorꝝ. Et intelle
ctualẽ qua videbũt ipſum deuʒ Dam
nati aũt iſta triplici viſione carebũt
Loco tamẽ eius habebũt viſionem
corꝑalem quavidebũt corpora dam
natorꝝ denigrata torrida ⁊ conbuſta
Et talis viſio faciet ĩ eis magnuʒ ſtu
porem Viſionẽ quodãmodo ſpiritu
alẽ habebũt q̃ videbunt horribiles
⁊ deterrimos demones Et tal' viſio
faciet ĩ eis magnã ⁊ horribileʒ iracũ
diam et furoreʒ Viſionẽ vt ita dicã
intellectualẽ quavidebũt luciferum
qui erit quaſi de⁹ et domin⁹ inferna
lis Et tal' etiaʒ viſio faciet ĩ eis mag
num et horribilem dencium ſtridorem
Videndo eñ tã horribilem atqꝫ ter
ribilem dominũ ſtridebũt dentibus
pre pauore. Pſal⁹ Peccator videbit
tria ſcilicet p̃dicta et ex hoc iraſceẽ.
Ecce quãtus furor Dentibus ſuis fre
met. Ecce quãtus ſtridor dentium.
Et tabeſcet Ecce quãtus ſtupor Se
cũdo damnati habebunt ordinacõʒ

in ſuppliciȷs quod notatur cũ dicitur
Alligate ea in faſciculos Gregori.
in mora. Si nullus in ſuppliciȷs ordo
ſeruandus eſt cur cõburenda ʒiʒani
a in faſciculos ligãtur. Sed nimirꝫ
faſciculos ad cõburendum ligare ẽ
hos qui eterno igni tradendi ſũt pa
res paribus ſociare vt quos ſimilis
culpa inquinat par etiaʒ pena cõſtri
gat Et ſic videtur ꝙ in inferno erit
ordo Sed cõtrariuʒ videtur ꝙ diciẽ
Job. x. Vbi nullus ordo ſed ſempiẽ
nus horror inhabitat Sed dicẽdum
ꝙ eſt ibi ordo et non ẽ ibi ordo Eſt
eñ ibi triplex ordo. Primus diuine
iuſticie Auguſtin⁹ Peccatores ĩ ſup
pliciȷs ordinãtur vt nũq̃ ſit dedecus
culpe ſine decore iuſticie Et hoc oſtẽ
dit auguſtin⁹ triplici exemplo. Pul
cre eñ relucet gẽma ĩ anulo ĩcarceã
ta. pulchre latro apparet in furca.
pulchre ſeruꝰ manet in cloaca. Sic
diuina iuſticia pulchre lucet in carce
re infernali Pulchre peccator qui ẽ
latro anime ſue ſtat in patibulo dia
boli. Pulchre idẽ peccator qui eſt ſer
uus diaboli manet in cloaca gehen
nali Secũdo eſt ibi ordo ſuppliciorũ
quia nõ omnes equaliter puniũtur
ſed iuxta mẽſuram peccati datur mẽ
ſura ſuppliciȷ Deuẽ. xxv. Pro menſu
ra peccati erit ⁊ plagaruʒ modus.
Tercio eſt ibi ordo peccãtiuʒ quia il
li qui fuerũt ſimiles in culpa ſociabũ
tur ĩ pena Zacha. xiȷ. Planget ter
ra ſcilicet infernalis familie et fami
lie ſeorſũ. Nam ſeorſuʒ planctum fa
ciet familia ſupborum ſeorſum luxu
rioſorum ſeorſuʒ familia auarorũ.
Dicitur aũt ibi nõ eſſe ordo quantuʒ
ad tria. Primo quia elementa et ce
tere creature ibi nõ ſeruant diſtinc
cõem ſuã ſed oĩa ſũt cõmixta et con
fuſa. Pſalmus Ignis ſulfur et ſpiri
tus procellarũ pars calicis eorꝝ. Ide
o infernus vocatur chaos Luc. xvi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scdo. q2 damnati nō ſeruāt ibi locū
ſuū. Res em̄ dicit̄ inordinata qn̄ fre
quēter mutat locū. De damnatis āt
dr̄ Job. xxiiij. Ad nimiū calorē tran
ſibūt ab aq̄s niuiū. Tercio. q2 ibi ele
menta nō ſeruant ꝓprietates ſuas.
Nā ꝓprietas ignis eſt glacē et niuē
reſoluere. Tunc autem nō reſoluet
Sapie. xvi. Nix et glacies ſuſtinebāt
ꝟtutē ignis et nō tabeſcebāt. Pro
prietas aque eſt ignē extinguē tunc
aūt nō extinguet Sap. xvi. Ignis in
aqua valebat ↄtra virtutē ſuam et
aqua extinguentis nature obliuiſce
batur Proprietas aeris eſt lumē re
cipere Tūc aūt nullo modo recipiet
Eiuſdē. xvij. Nec ſiderū limpidiſſime
flāme illuminare poterāt illā noctez
horrendaz. Proprietas terre eſt infi
mū locū tenere. Tunc autē peccator
habebit terraz ſurſum et deorſum a
dextris et a ſiniſtris. Infern9 em̄ cre
ditur eſſe in centro t̄re. vbi vndiq3
vallatus erit peccator Job xx. Reue
labūt celi iniquitatē ei9 et c̄. Tūc t̄ra
aduerſus peccatorē cōſurget: q2 ne
vmq̄ꝫ euadat eū cuſtodiet. Tercio
damnati hēbūt diuerſitatē in penis
q2 non equaliter ſ; p faſciculos puni
ent̄. In inferno em̄ eſt calix ire dei
plenus Apoc̄. xvi. Babilon magna
venit in memoriā ante deū. date illi
calicem ire indignacōnis ei9. et eſt
ibi fluuius igneus. Dan̄. vij. Fluui9
igneus rapiduſq3 egred. a faci. ei9.
In calice igit̄ ire dei quidaz bibunt
tm̄ in ſupficie qui ſcz non grauit̄ pec
cauerunt. Alij vſq3 ad mediū q̄ gra
uit̄ deliq̄runt. Alij vſq3 ad ꝓfunduz
et vſq3 ad feces q̄ ſc; fuerūt ꝓfūdati
in fecibus peccatoꝝ Pſa. li. vſq3 ad
fundū calicis ſaporis bibiſti et c̄. Eſt
eciā ibi fluui9 igneus in quo nō oīs
equalit̄ puniūtur Qd̄ ſignificatū eſt
Ezech. xlvi. vbi dr̄ menſus eſt mille
cubitos et traduxit me p aquā vſq3
ad talos. Rurſus menſus eſt mille
et traduxit me p aquaz vſq3 ad ge
nua. Rurſus menſus eſt mille et tra
duxit me p aquā vſq3 ad renes. Et
menſus eſt mille p torrentē quez nō
potuit trāſuadare. qm̄ intumuerūt
aque ꝓfunde torrētis qui nō potuit
trāſuadari Ecce ꝓpheta ponit in iſto
fluuio quadruplicē menſuracōnem.
alicubi attigit vſq3 ad talos alicubi
vſq3 ad genua. alicubi vſq3 ad re
nes. alicubi vſq3 ad caput et ſuper
In talis autē eſt principiū et inchoa
tio. In genub9 deambulatio In reni
bus carnalis delectatio. In ꝓfūdita
te ſubmerſio. Sunt igit̄ quidā qui de
nouo peccare inceperūt et ſine pnīa
deceſſerūt. Iſti ponent̄ in iſto fluuio
vſq3 ad talos Alij ſunt qui de malo
in peius ābulauerunt et ꝓfecerunt.
Iſti ponent̄ vſq3 ad genua. Alij ſūt
qui p̄ter peccata ſpūalia vt eſt ſup
bia et inuidia et p̄ter peccata eciam
tpalia vt eſt vſura. addiderūt eciaz
peccata carnalia. Iſti ponūtur vſq3
ad renes Alij ſunt qui in omnia pec
cata p longā cōſuetudinē ſe immer
ſerunt. Iſti ponuntur in ꝓfundo ha
bētes iſtum fluuiū vſq3 ad caput et
ſup caput. q2 em̄ peccata ſup capita
eoꝝ aſcenderunt. iuxta illud Pſal.
Iniquitates mee ſupgreſſe ſunt et c̄
Juſtum eſt vt eciaz pena ſup eorum
caput aſcendat. Scdo ponit̄ gloria
beatoꝝ cum dicit̄. Triticum autē cō
gregate in horreum meū. Notandū
autez q̄ꝫ triticū dei tripliciter poteſt
conſiderari. Primo put eſt in agro.
et ſignificat electos qui dei ſeruant
precepta. Triticū em̄ in agro fructū
facit aliud. xxx. aliud ſexageſimum
aliud centeſimū. vt habet̄ Mathei
iiij. Tunc autez tales fructum. xxx.
generant quādo cum fide trinitatis
decem precepta dei obſeruant Tunc
faciunt fructum ſexageſimū quādo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſeruāt dei precepta et ſex miſericoꝛ
die opa Tūc faciunt fructuꝫ centeſi
muꝫ qn̄ omnia iſta faciūt nō pro lau
de mūdi ſed ꝓ gloria dei Centeſimꝰ
ei numerꝰ prius ꝺ ſiniſtra tranſit ad
dexterā Secūdo ꝯſideātur triticuꝫ ꝓ
vt eſt ī area ⁊ ſignat viros ꝑfectos
qui dei ſeruāt cōſilia Area em̄ religi
onē ſignat Triticū aūt in area a tri
bus purgaꝫ ſcꝫ a paleis ab ariſtis ⁊
a cōmixtione pulueris Multi ſūt reli
gioſi qui habēt cū ſecularibꝰ nimiaꝫ
ſocietatē et hoc eſt triticuꝫ eſſe cū pa
leis iō ſunt purgādi Jē·xxxiij· Quid
paleis ad t̄ticum dicit dn̄s? Alij ha
bēt nimiaꝫ moꝝ leuitateꝫ et hoc eſt
triticum eſſe cū ariſtis que ſūt leues
⁊ aride quia tales in moribꝰ habent
leuitatē et in affectionibꝰ ariditatē
ideo ſunt purgādi Luc·iij· Cuius ve
tilabrū in manū eiꝰ et ꝑmūdabit a
reā ſuaꝫ ⁊ c̄· Alij habent nimiam ter
renoꝝ cupiditatē et hoc eſt triticum
eſſe cū puluē Et ideo purgādi ſunt
alias diabolꝰ eos cribrat id ē rotat
⁊ currere facit de cupiditate ī cupidi
tatē Luc·xxij· Ecce ſathanas expeti
uit vos vt cribaret ſicut t̄ticum· Cri
brū em̄ a currēdo nomē accepit eo
ꝙ triticū currat ꝑ ipſuꝫ Secūdo con
ſideraꝫ triticum ꝓut eſt in horreo et
ſignat ſcōs prout ſunt in gloria vbi
ſūt in ſimul coniuncti ⁊ a ventis tēp
tationuꝫ ⁊ tēpeſtatibꝰ ꝑſecutionuꝫ ſe
curi Tria auteꝫ ſunt neceſſaria vite
humane ſcꝫ t̄ticum· vinū· et oleum·
Jſta tria dabuntur ſanctis in gloria
Pſ̄· A fructu frumenti vini et olei
mł· ſūt Frumētuꝫ habet reficere· o
leuꝫ delectare· vinū iucūdare · Sanc
ti igiꝫ reficiētur in viſione humani
tatis · delectabūtur in contēplatione
diuinitatis et iucūdabunꝫ in preſen
tia tā beate ſocietatis ·

Dominica in Septuageſima·
Sermo primus ·

SJmile eſt regnū celoꝝ patri
familias q̄ exijt primo mane
cōducere opaꝛios in vineaꝫ
ſū· ⁊ c̄ Math·xx· Dominꝰ noſter ſe
ꝑe ad turbas in ꝑabolis loquebatur
vt boni ⁊ humiles ītelligerēt mali au
tē et ſuꝑbi intelligere nō poſſēt Ad
intelligētiam aūt iſtiꝰ ꝑabole plura
ꝑ ordineꝫ ſunt vidēda· Primo q̄ ſit
iſta vinea ⁊ dicenduꝫ ꝙ iſta vinea ſig
nat eccleſiā ſiue vniuerſitateꝫ fideliū
Yſa·v· Vinea dn̄i ſabaoth domus
iſrahel eſt Jſta aūt vinea tot palmi
tes ꝓtulit quot ſcōs habuit · Diſtin
guit āt dn̄s tria gn̄a palmitū· vt ha
betur Joh·xv· Quidā em̄ ſunt viti
·i· criſto adherētes ꝑ fideꝫ · ſed nō fe
rētes fructuꝫ ꝑ opationē· De quibꝰ
dicit Omnē palmiteꝫ in me ſcꝫ manē
tē ꝑ fideꝫ nō ferēteꝫ fructum ꝑ opera
tionē· tollet eum ſcilicet pater meꝰ
de cōſorcio beatoꝝ et ponet euꝫ ī cō
ſorciuꝫ damnatorū De talibus dicitꝫ
Sapi·iij· Adulterine plantacōes nō
dabūt radices altas Vocātur auteꝫ
adulterine plantationes palmites
ad radicem vitis creſcētes qui ſūt in
fructuoſi et innaturales Secūdi pal
mites ſunt qui nec viti adherent per
fidem nec fructificant per opationē
De quibus ſubdit Si quis in me nō
māſerit mittetur foras ſic palmes ⁊
colligent eum ſcꝫ angeli et in igneꝫ
mittent ⁊ ardet Jſti ſunt heretici et
ſciſmatici qui ab eccleſia ſunt preciſi
Tam primi palmites ſcilicet īfructu
oſi ꝙ̄ ſecundi· ſ· preciſi ad nihil ſunt
apti niſi ad igneꝫ Eze·xv· Fili homi
nis quid fiet de ligno vitis ex omni
bꝰ lignis nemoꝝ? Nunquid tollaꝫ
de ea lignū vt fiat opus aut fabrica
bitur ex ea paxillus vt dependeat ex
eo quodcunqꝫ vas? Ecce igni datū
eſt in eſcā Jn talibus em̄ hominibꝰ
non eſt lignum alicuius virtutis per
quod fieri poſſit aliquod opus meri

torium nec paxillus id eſt vita emi
nens ad quaz vaſa ſubditoꝝ poſſint
pendere ꝑ exemplū. Et ideo ex quo
ſibi nõ ſunt vtiles ꝑ opera meritori
a nec alijs ꝑ exempla nõ ſunt apti ni
ſi ad incendia Tercij palmites ſunt
qui viti ſemꝑ adherent ⁊ fructuz fa
ciunt De quibꝰ dicit. Qui manet in
me et ego in eo hic fert fructuz mul
tum Tales enī multuz fructificant.
Tum quia a patre qui eſt agricola
purgant Ibidez. Omnē qui fert fruc
tum purgabit eū ſcilicet pater meꝰ
vt fructuz plus afferat. Tuz quia a
filio qui eſt vitis vera humor infūdi
tur. Iere. xvij. Erit tanq̄ȝ lignum
quod tranſplantatur ſuper aquas
quod ad humorez mittit radices.
Tuz quia a ſpiritu ſancto qui eſt ſo
laris radius vue maturātur et exco
quūtur Cañ. i. Botrus cipri dilectꝰ
meus in. ⁊c. Ad litteraz enī dicitur
ꝙ ſol radio recto locuz illum engad
di reſpicit et ideo vuas excoquit et
precioſuz vinum facit Secūdo viden
duz eſt quis ſit iſte paterfamilias ⁊
dicēduz ē ꝙ deus trinitas qui habet
tria palacia ī quibꝰ habet tres fami
lias Primuz eſt celum vbi ē familia
filioꝝ. Ps. Filij. t. ſicut nouelle ⁊c
Secūduz eſt mūdus vbi eſt familia
militancium Iob. vij. Milicia eſt vi
ta hoīs ſuꝑ t. Terciū eſt infernꝰ vbi
eſt familia īcarceratoruz Yſa. xxiiij.
Congregabūtur ī cōgregatione vni
us faſcis in lacū et claudent ibi ī car
cerē. vel poteſt dici ꝙ iſte tres fami
lie ſunt tres ſtatꝰ ſaluādoꝝ ſcz cōiu
gati cōtinētes et virgines Qui non
eſt ī aliquo iſtoꝝ triū ſtatuum non
ē de familia dei ſed diaboli Terciō vi
dendū eſt qui ſunt iſti operarij ⁊ dd.
ꝙ ſūt fideles Noꝝ tamē tria ſunt ge
nera de q̄bus dicit Apoc. iij. Vtinaz
frigidus eſſes aut calidꝰ ſed quia te
pidus eſt ⁊c Quidā ei operantur fide
liter et feruenter iſti ſunt calidi ⁊ bo
ni operarij Ponit aūt Criſoſtꝰ ſuper
Math. tria ſigna ꝑ que boni opera
rij diſcernūt a malis Primū eſt qui
a bonꝰ operarius prius aſpicit opus
et poſtea cibuz. malus aūt prius ha
bet oculuz ad cibum q̄ȝ ad opus iniūc
tum Sic ⁊ ſerui dei ī operibus ſuis ꝑ
us intendunt dei gloriaz et poſtmo
dum vtilitatem ſuaz mali aūt econ
uerſo Secundū eſt q2 bonus operari
us totam diez expendit circa opus fi
endum modicū autē temporis circa
cibum Malꝰ autem paꝝ vult opari
et tota die comedere ⁊ iebriari. Sic
⁊ ſerui dei totum tēpus dēbent expē
dere circa ſpūalia procuranda modi
cuz autez circa temporalia acquiren
da. mali aūt econuerſo faciunt Ter
ciū eſt q2 bonus oparius ſi forte opꝰ
non poteſt pficere erubeſcit merce
dez petere vel coram domino appare
re. malus autē ſiue perficiat ſiue nō
impudenter ſe ingerit et mercedem
petit Sic etiā ſerui dei ſi forte aliqua
carnis fragilitate impediti aliquod
opus dei nō faciunt apparere coram
deo in orationibꝰ erubeſcunt nec ꝓ
illo opere mercedez a deo ſperare ꝑ
ſumunt. mali autē etiam ſi nihil boni
faciunt audacter ſe ingerunt et d de
i pacientia et longanimitate nimis
preſumunt Alij opantur nequiter.
Iſti ſunt frigidi et mali operarij de
quibus ſic dixit Auguſtinꝰ ſuꝑ pſal.
Dicit homo miſer nolo me continere
a malo ⁊ volo videre dies bonos. Si
operarius tuus tibi diceret En vaſto
iſtam vineaz. Adduxiſti me ad vine
ā vt faciā eaz ⁊ putē. ⁊ ſcīdā oīa lig
na vtilia vt nō q̄d colligas hēas ⁊ cū
fecero iſtd̄ redditurꝰ es mihi laborez
meū. Nōne īſanū illū dicēs. ⁊ d do
mo tua illū pellēs anq̄ȝ ad falcē ma
nū mittēt? Tales ſūt hoīes q̄ ⁊ facē
volunt mala ⁊ dies bonos videre.

Alij ſunt qui oꝑantur negligenter ·
Iſti ſunt tepidi oꝑarij qui ſepe ſūt
ꝑiores ꝙ frigidi · Aqua em̄ calida
qn̄ congelat᷑ fortius cōgelatur ꝙ fri
gida · ex eo ꝙ frigus maiorē reſiſten
ciam ibi inuenit · et ideo virtutē ſuā
ibi forcius imprimit · Similit᷑ et ferrū
durum et frigidū ꝓpter eand̄ cauſā
fortius igni᷑ ꝙ ſtipula Eodem modo
qn̄ boni efficiūt᷑ mali ꝑiores ſunt ce
teris · qꝛ diabolus in eis forcius imp
imit ſuā maliciam ꝓpter multā ꝙ ibi
inuenit reſiſtenciā · Mali aūt quādo
cōuertunt᷑ feruencōres ſunt tepidis
qꝛ deus fortius in eis ſuam imprimit
graciaꝫ · ideo dicit᷑ Eccł · xlij · Melior
eſt iniquitas viri ꝙ benefaciēs muli
er · qꝛ quādo conuertit᷑ vir iniquus
feruencius oꝑat᷑ ꝙ mollis et tepidꝰ
Qr̄to videndū eſt · que ſint iſte hore
et dicendum · ꝙ ſi vinea accipiatur
allegorice ꝓ eccleſia · tūc ſcd̄m Gre ·
mane fuit ab adā vſqꝫ ad noe · Ter
cia a noe vſqꝫ ad abrahaꝫ · Sexta ab
abrahā vſqꝫ ad moyſē Nona a moy
ſe vſqꝫ ad aduentū dn̄i · Vndecīa ab
aduentu dn̄i vſqꝫ ad finē mundi · Si
vero vinea accipiat᷑ moraliter ꝓ aīa
tunc ſcd̄m Grego · Mane eſt intelli
genda puericia que parū clareſcit ſi
cut lux matutina · Tercia eſt intelli
genda adoleſcēcia q̄ ꝓficit in calore
etatis et ſplēdore cognicōis · Sexta
eſt intelligenda iuuentus que plene
calet et lucet ſicut ſol in meridie No
na eſt intelligēda ſenectus q̄ incipit
decreſcere in calore et cognitione ·
Vndecīa eſt intelligenda etas decre
pitoꝝ q̄ iuxta occaſum eſt · qꝛ igit᷑
ad bonā vitā · aliꝰ in puericia · aliꝰ in
adoleſcencia · aliꝰ in iuuentute · aliꝰ
in ſenectute · aliꝰ in decrepita etate
ꝓuocat᷑ · ideo diuerſis horis oꝑarij
in vineā vocant᷑ · Quinto vidēdum
eſt quis ſit iſte denariꝰ · et dicendū
ꝙ ſcd̄m Remigiū · iſte vnꝰ denariꝰ
qui omnibus datur ſignat beatā vi
tam que ab oībus ꝑcipiet᷑ in qua nō
viuet vnus alio minꝰ vel ꝓlixius et
tn̄ ibi erunt multe diuerſitates meri
toꝝ · Dicitur aūt denarius q̄druplici
rōne · Primo rōne noīs · Denariꝰ em̄
dr̄ a decem ex eo ꝙ olim · x · vſuales
valebat · et ido vita illa beata dena
rius dr̄ · qꝛ ꝓ obſeruatione decalogi
datur Mathei · xix · Si vis ad vitam
ingredi ſerua mandata · Scd̄o rōne
imaginis · imago em̄ dei in beatis im
primet᷑ ꝑ aſſimilacōnem ad deum et
transformacōeꝫ in ipm̄ · ij · Coꝝ · iij ·
Nos autēꝫ reuelata facie gloriā dn̄i
ſpeculātes in eandē imaginē trāſfor
mamur ⁊c̄ · Tercio rōne ſcp̄ture · qꝛ
ibi erat plena ſciēcia et cognitio ve
ritatis · i · Coꝝ · xiij · Nunc cognoſco
ex pte tunc aūt cognoſcam ſicut et
cognitus ſum · Quarto rōne figure
ſperice · qꝛ ibi erit plena poſſeſſio et̄
nitatis Jo · x · Ego vitā et̄naꝫ do eis
Sexto videnduꝫ eſt quis ſit iſte ꝓcu
rator · Et dicendū ꝙ eſt xp̄s inquan
tū homo Nam inquantū deus eſt pa
terfamilias iſtius vinee eſt cū patre
Eſt igit᷑ ꝓcurator qꝛ ipſe ſicut dicit
Gloſa interlinearis · pater om̄ia dedit
ſibi in manus Omnia ſcꝫ celeſtia ter
reſtria et infernalia · Nam celeſtibꝰ
ꝓcurat iuſtā remuneracōeꝫ Math ·
xxv · Venite benedicti patris m · ⁊c̄
terreſtribus ꝓcurat paternā ꝓpicia
tionē · i · Joh · ij · Aduocatū habemꝰ
apud patrē ihm̄ xp̄m iuſtum et ipſe
eſt ꝓ · ⁊c̄ Infernalibus ꝓcurat eter
nam punitionē Ps̄ · Reges eos in v̄
ga ferrea ⁊c̄ · Septimo videndū eſt
que ſit iſta murmuratio Et dicendū
ꝙ murmuratio ex multis cauſari pt̄
Primo ex motu impaciencie de q̄ dr̄
Rōs · x · Neqꝫ murmurraueritis ſicut
quidaꝫ eoꝝ m · et perierūt ab extermi
natore Iſta tal᷑ murmuratio nō erit
int᷑ ſcōs Greg · Regnū celoꝝ nullus

murmurãs accipit . nullꝰ qui accipit
murmurare poteſt . Secũdo cauſari
poteſt ex magna deſiderij itencione
Eſt ei magna deſiderij intencio que
dam cordis murmuracõ ⁊ talis mur
muracõ erat ĩ antiquis patribꝰ qui
nimis intente ſuã liberacõem affec
tabãt vnde dicebat vnꝰ eoꝝ Yſaie.
lxiiij. Vtinã diſrũperes ce. ⁊ de. Iſtã
talẽ murmuracõez habent aĩe ſanc
torũ que dicũt Apoc. vi. Vſqꝫ quo
dñe ſanctus ⁊ verꝰ nõ iudicas ⁊ vin
dicas ſãguinez nrm̃ ? Tercõ cauſari
poteſt ex lõga expectacõe et cordis
ſuſpẽſione ⁊ iſta etiaz fuit in antiqͣs
patribꝰ Greg. Accipiẽtes murmura
bãt quia ãtiqui prẽs in ĩfernuz deſcẽ
dentes a gloria dilati ſunt . Quaſi er
go pꝰ murmuácõez denariũ accipiũt
qui poſt longa inferni tpa ad regni
gaudia ꝑuenerunt Quarto cauſari
p̃t ex ãmiratione diuine clementie.
Et iſta murmuracõ eſt aliquando ĩ
ter ſcõs viros qui vidẽtes ꝙ deus tã
copioſe et ciciꝰ remunerat tarde ve
entes ꝙ̃ ſibi lõgo tẽpore ſeruientes
quodãmodo murmurãt dei ſup hoc
liberalitatẽ et miſericordiã ãmiran
tes Vnde et petrus murmurarẽ potu
iſſet ꝙ latro ipſo ciciꝰ ad regnuz per
uenit Et de tali etiã murmuracõe in
telligi poteſt qꝺ dicitur hic Quinto
cauſari p̃t ex ãmiratione diuine pa
ciẽtie Et hanc etiã habẽt ſancti viri
q̃ videntes malos ĩ hac vita florere
quodãmodo murmurãt dei ſup hoc
paciẽtiaz ãmirãtes Jere. xij. Juſtꝰ q̃
dez tu es dñe. ſi diſputem tecũ quarẽ
via impioꝝ ꝓſperat̃ bene eſt omni
bꝰ qui ꝑuaricãtur et inique agunt.
Abac. i. Quare reſpicis contempto
res et taces cõculcante impio iuſtio
rẽ ſe. Vel p̃t accipi iſta murmuratio
ꝑ ꝙ̃daz ſuppoſicõez . q. d. Dato ꝙ ſic
murmurarent talit̃ reſpõderet̃ eis.
Sermo ſecũdꝰ de eodem.

Ite et vos in vineã meaz et
quod iuſtuz fuerit dabo ⁊ c.
Iſta verba dixit dominꝰ vi
nee illis qui ſtabãt ociosi ĩ foro Mag
nũ quidez periculũ eſt ociuz ſectari qꝛ
diabolus quos ocioſos inuenit mox
ad opus ſuũ aſſumit . vñ monet Je
ro. Sẽper aliquid boni facito vt te
diabolus iueniat occupatũ Aliquan
do tñ dñs diabolũ ꝑuenit et ocioſos
ad laborãdũ mittit ſic h̃ quãdo dixit
Jte ⁊ vos ĩ vineã m. ⁊ c. ĩ hoc oñdit̃
mag̃ dei mia. labor eñi fuit inflictus
hoĩ ꝓpter pccm̃ Geñ. iij. Jn ſudore
vultꝰ t. ⁊ c. Et tamẽ ipz laborẽ nobꝭ
ↄuertit ĩ meritũ. Ps. Laboẽs ma. t.
qꝛ mã. ⁊ c. Augꝰ de ci. dei Jneffabili
dei mia ipa pena viciõꝝ trãſit in ar
ma ↄ̃tutũ ⁊ fit iuſti meritũ ſuppliciũ
pccõꝝ In verbꝭ igit̃ premiſſis t̃a ſunt
videnda Primo q̃d per vineã ſignat̃
Scdo ꝓpter quid opãrij ĩ vineã mit
tũtur qꝺ notat̃ cũ dicit̃ Jte ⁊ vos ⁊ c
Tercõ q̃ merces eis ꝓmittit̃ qꝺ no
tat̃ cũ dr̃ Et qꝺ iuſtũ fuerit dabo vo
bꝭ Circa primũ notãdũ ꝙ ꝑ vineam
ſm̃ Ber. aĩa ſiue cõſcia ſignificatur
Jn vinea igit̃ aĩe nrẽ laborãdũ ẽ vt
ãputemꝰ palmites luxuriãtes carna
lꝭ ↄcupiſcẽtie Cañ. ij. Tẽpus putaci
onis adueñit . ꝑiciaꝰ lapides ſupbie.
Yſa. v. Lapides elegit ex ea ⁊ extir
peꝰ ſpinas auaritie. vñ dr̃ ibidẽ de vi
nea maloꝝ Aſcẽdet ſuper eã vepres
et ſpine Jn tali igit̃ vinea ſic purga
ta naſcũt̃ bone gẽme. boĩ flores. boẽ
vue ⁊ bonũ vinũ de q̃bus dr̃ Geñ. xl.
Videbã corã me vitẽ ĩ q̃ erãt tres ꝓ
pagines creſcẽ paulatĩ ĩ gemmas ⁊
pꝰ floẽs vuas matureſcere. Tuli er
go vuas ⁊ expſſi ĩ calicẽ ⁊ tradidi po
culuz pharaoni Gẽme bone ſũt cogi
tacões bone Sic eñi gẽme ſũt pricipi
a ⁊ origo oĩm fructuum in vinea. ſic
bone cogitacões ſunt pricipiuz et ori
go omniuz bonorum opm in anima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Prius q̄ eñ homo aliq̄d boni faciat
illud cogitacōne ptractat· Eccs ·ij·
Cogitaui a vino abſtrahere carnez
meā· et tñ illud principium a nobis
hrē nō poſſum⁹ ſed a deo petere de⁹
ij· Cor· iij. Non q ſufficientes ſim⁹
cogitare aliq̄d a nob· q· ex nob ⁊c·
Flores aũt boni ſunt bone volũtates
Criſoſto⁹ ·Bone volũtates ſic ſunt
apud deũ ſuaues queadmodũ odori
feri flores Sicut aũt ex gēmis naſcũ
tur flores ſic ex bonis cogitacōibus
bone volũtates · et ſicut flores ſcdm
Criſoſt· non pñt pcedere niſi prius
pcedant gemme· ſic nec quis pt hrē
bonā voluntatē niſi prius habeat bo
nam cogitacōem· Dicunt aũt flores
a fauonio q̄ eſt ventus q̄ greco noīe
zephirus appellat qui flores geneāt
et cōſeruat et venit ab occidente· et
ideo mortē et occaſuz hois repñtat·
vel dicũtur flores ſcdm iſidorum· q·
fluide ex eo q cito reſoluũt et maxi
me ab auſtro ppter aquaꝝ habũdan
ciam· Vnde auſter· q· hauriens aq̄s
vocat p qd dat intelligi q bone vo
luntates generant et cōſeruant per
mortis memoriā reſoluũtur autez et
diſſipant a minia rerũ habundancia
Vue autez bone ſunt fructus bonoꝝ
opeꝝ Sicut eñ vue naſcunt ex flori
bus · ſic bona opera naſcunt ex bois
voluntatibus Eccl· xxiiij· Flores mei
fruct⁹ honoris et honeſtatis Dicunt
aũt vue ſcdm iſidoꝝ · q̄ſi humide ex
eo q intrinſecus humore ſunt plene
Sic opa ſeruorũ dei dñt eſſe humida
·i· humore deuocōis et caritatis ple
na Je· xxxi· Inebriabo animas ſacer
dotum pinguedine· Vinũ aũt ſigni
ficat gaudiũ cordis qd in pñti ex bo
nis operibus generat Dicit aũt vinũ
ſcdm iſidoꝝ · a vena ex eo q venas
ſanguine replet· Vene aũt ſunt po
tencie anime Memoria eñ repletur
gaudio qñ recolit bona q̄ fecit Intel
ligencia quādo in ſtatu ſalutis ſe eē
ↄgnoſcit· Voluntas qñ in bonis ope
ribus ſemp pſeuerare intendit· De
iſto gaudio qd in pſenti ex bois ope
ribus generat· Dicit gloſa ſup illud
pš· In cuſtodiendis illis retributio
multa· nō tantũ p eis in futuro red
detur premiũ· ſed ciā hic in eoꝝ cuſ
todia magnũ eſt gaudium· ¶ Circa
ſecundũz nota ſcz ppter qd operarij
in vineā mittunt· Notand q operarij
in vineaz mitti cōſueuerunt ad tria
ſcz ad putandũ ad fodiendũz et ad
vindemiandũ Sic et nos vineā cōſci
encie noſtre debem⁹ putare omnia
vicia reſecando· Dicit aũt Ambroſ·
ad ſimplicianũ· vinea reciſa fructifi
cat ſemiputata frondeſcit· neglecta
luxuriat Vinea igit aīme noſtre bñ
reciſa et putata ab omnib⁹ vicijs ⁊
peccatis fructificat per bona opera·
Johis ·vi· Omnē palmitem qui fert
fructũ purgabit eum vt fructũ pl⁹
afferat· Oſee· x· Vitis frondoſa iſrl
fructus adequatus eſt ei Illa eſt op
tima vinea in qua fruct⁹ folijs et fo
lia fructib⁹ adequant· et illa eſt op
tima anima in qua opera verbis et
verba operibus aſſimilãtur Iſte aũt
fructus attendit et foris p bonaz fa
mam et intus p bonam cōſcienciam
Prouerbioꝝ xxiiij· Para foris op⁹
tuũ et diligenter exerce agrũ tuum
Sicut eñ dicit Ceſarius · Quid eñ
pdeſt ſi exteriora nr̄a poſſidet ſereni
tas et interiora noſtra tempeſtas ·
Vinea autē ſemiputata·i· anima ne
gligenter purgata frondeſcit· quia
multa verba ſed pauca opa gignit
Talis aīa eſt maledicta· hoc ſignifi
catũ ē Math· xxi· Vbi dñs ficulnee
hñti ſola folia maledicit · immo tal
vinea eſt eradicanda et ↄburenda
Luce iij· Oīs arbor que nō facit fruc
tũ bonũ excidet· et in ignē mittetur ·
vinea vo neglecta luxuriat i palmi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

tēs degñes et ſiluestres et inſup oriū
tur ibi ſpine ⁊ vepres. vñ dicit̄ Yſa.
v. Nō putabit̄ ⁊ nō fodietur et aſcē
dent ſup eaȝ vepres ⁊ ſpine Vepres
ſm yſid. dicūtur. q. vi prendentes.
Spine dicūt̄ a ſpica ꝓpter acuitateȝ
Qñ igitur ꝯſcīa nō purgat̄ oriuntur
ibi tēptacões carnales aīaȝ vi pren
dētes .i. violēter capiētes Oriūt̄ eti
ā ibi tēptacões ſpūales acute aīam
pforātes Tal' etiā vinea efficit̄ ſilueſ
tris q2 nō ꝓfert vuas ſed labruſcas
Yſa. v. Expectaui vt faceret vuas
⁊ fecit labruſcas Dicit̄ aūt labruſca
a labris viaꝝ q2 tales aīe efficiūtur
ſiluestres vt nihil ſpūale ſapiant. i.
Cori. ij. Animal' hō non ꝑcipit ea q̄
ſūt ſpūs dei Et efficiūtur dōmomib9 ꝑ
uie vt p eas incedāt Job. xix. Vene
rūt latrones ⁊ fecerūt ſibi viaȝ p me
Secūdo debem9 ipſā vineā noſtram
fodere Sūt aūt hui9 vinee foſſores
quattuor Prim9 ē pudor qui habȝ tē
ram cordis mollificaē Quādo ei pec
cator cogitat ſui ſtat9 horribilitateȝ
ide cōcipit magnū ruborem Ro. vi.
Quē ergo fructū habuiſtis tunc in
ill' in q̄bus nūc erubeſcitis Talis er
go rubor terrā aīe duraȝ habȝ emol
lire Job. iij. De9 emolliuit cor meuȝ
et ōmipotēs cōturbauit me Deide ac
cedit ſcd's foſſor. ſ. dolor q̄ cor emolli
tum habȝ ſcindere P9 q̄ꝫ ei terra du
ra emollita fuerit facili9 ſcidit̄ Johe.
ij. Scindite corda vrā et nō veſti. veſ
tra. ſ. tātum Qui ei ſcidit corda ſci
dit ⁊ veſtimēta .i. exteriora opa ſed
nō ecōuerſo Deide accedit terci9 foſ
ſor ſcȝ timor qui omnes lapides id eſt
oīa peccata que ī corde ſciſſo ⁊ defoſ
ſo īuenerit habȝ extra ꝓicere Pro.
i. Timor dm̄ expellit peccatū. Dein
de accedit quart9 foſſor. ſ. amor dei
qui ōnes palmites īfructuoſos ad ra
dicē vitis ſbortos .i. oēs amores mū
danos hȝ euellē et eradicaē Augu9

Qui biberit de fluuio padiſi cuius
gutta maior ē oceano reſtat vt ī eo
ſitis mūdi peīt9 extīcta ſit Tercō de
be9 vineā iſtam vindemiare .i. opa
nrā colligere ⁊ dō offerre Sed hodi
e ſūt tres mali vīdemiatores ſcȝ aua
ritia luxuria ⁊ ſupbia. Pſ. Videmi
āt eā omēs q̄ p̄tergrediūt̄ viā. extmiā
uit eā aper de ſilua et ſingularis fe
r9 depa. ē eā Ambulātes p viā ſunt
auari q̄ nō ceſſāt diſcurrere vt diuici
as poſſit augere Et ē mirābile q2 in
via pedū q̄to q̄s ſenior tāto tardeti
or Invia āt lucroꝝ q̄to q̄s ſenior tā
to ardētior Aper de ſilua porc9 ſilue
ſtris ⁊ ſignificat luxurioſū q̄ efficit̄
hō porcin9 ⁊ immūd9 Sigularis fer9
ē ſuperb9 q̄ vult ſingularis eſſe ⁊ nul
luȝ ſup ſe habere et eſt ferus id eſt
crudel' quia ceteros vult opprimere
⁊ humiliare. Iſti tres vindemiāt iſ
tam vineā ita ꝙ criſtus vix in ea po
teſt aliquē inuenire racemū Mich.
vij. de. Ve mihi q2 factus ſum ſicut
qui colligit ī autumno racemos vin
demie Circa terciū ſcilicet mercedeȝ
que operarijs ꝓmittitur Notādū ꝙ
tres ponūt̄ differētie opariorꝝ. Qui
dā ſunt q̄bus dñs ꝓmiſit denariū di
urnū Illis qui. ſ. mane id ē ī pueri
tia dō ſeruierāt ⁊ ſemp perſeueraue
runt Denarius em̄ diurn9 dicit̄ mer
ces que debetur p laboē diurno .i. p
totā diēȝ hoc ē per totā etatē exhibi
to Eſt em̄ labor matutin9 illoruȝ ſci
licet qui in ſua pueritia vel iuuentu
te deo ſeruire īcipiunt ſed poſtea de
ficiūt Oſee. vi. Miſericordia veſtra
q̄ſi nubes matutina ⁊ quaſi ros maē
ptrāſiens Eſt labor veſpertin9 illoꝝ
ſcilicet q̄ in ſua ſenectute cū toto cor
de ad deum redeūt quorū ſeruiciū
de9 habet acceptum. Pſ. Eleuatio
manuuȝ mearum ſacrificium veſper
tinum. Eſt labor nocturnus eoꝝ ſci
licet qui male agunt. Johis tercio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Omnis qui male agit odit lucez ⁊c̄
Talia opa nocturna ſunt abicienda
Ros̄ xiij. Abiciamus opa tenebrarꝫ
⁊c̄. Eſt em̄ labor diurnus eorꝫ ſcz q̄
totam vitā hn̄t claram et lucidam.
ij. Theſſa. v. Omnes vos filij lucis.
Scd̄a drā eſt illorꝫ q̄bus dn̄s ꝓmiſit
dare qđ iuſtuz eſt. ſicut illis q̄ tercia
ſexta et nona hora venerūt quos de
us remunerat vt iuſticia reqrit cōſi
derādo mł̄titudinē opis Ps̄. Scd̄m
multitudinem manuū mearū re. m.
Radicē caritatis. qꝛ deus nō reſpiciat
quantū ſ; ex quāto ſicut pꝫ in vidua
que plus dedit. qꝛ cuz maiori affectu
dedit. vt habet̄ Luce xxij. Diuturni
tatē laboris. vn̄ iſti cōquerebantur
dicētes Pares illos nobis feciſti. qui
portauim⁹ pōdus diei et eſt⁹ Sap.
xi. Omnia in numero et menſura et
pondē diſpoſuiſti. Deus em̄ in remu
neracōne nō attendit menſurā tpis
nec numerū opis ſed pōdus amoris
Tercia drā eſt illorꝫ q̄b⁹ dn̄s ꝓmiſit
nichil. illorꝫ ſciz qui in hora vndecīa
hoc eſt in etate decrepita venerunt.
Tales em̄ nichil ex debito petē pn̄t ſ;
quicq̄d eis dn̄s donat ex grā donat
Sufficit em̄ talib⁹ ſenibus ꝙ a dō re
gant̄. iuxta illud Senex puerū porta
bat. puer aūt ſenē regebat ꝙ a deo
nō derelinquāt̄ Ps̄. Vſqꝫ in ſenectā
et ſeniū. deus ne derelinquas me. ꝙ
a deo nō ꝓiciant̄ Ps̄. Ne ꝓiicias me
in tempore ſenectutis.

Sermo tercius de eodem

Cum ſero factum eſſet dixit
dn̄s vinee ꝓcuratori ſuo. ꝑ
iſtā vineā poſſum⁹ intelligē
penitēciam q̄ ꝑ diuerſas hoās operarij
ꝯducunt̄. dum alij in puericia alij in
iuuentute. alij in ſenectute ꝯuertūt̄.
Ad iſtam aūt penitenciā aſſumendā
eccleſia hodie in officio miſſe nos in
ducit. verbis exemplis et ꝓmiſſis.
Nam in epiſtola nos vbis exhortat̄
ad currendū ꝑ penitencie opera. ad
certandū cōtra diaboli temptamēta
In euangelio autē ad laborandū in
vinea. i. in cōſciencia. Scd̄o inducit
nos exemplis adducēs nobis in exē
plum tres magnos peccatores q̄ to
tum officiū miſſe cōpoſuerunt ſcz da
uid qui poſuit introitū ne q̄s deſpēt
ꝓpter peccatū luxurie. paulū qui po
ſuit epiſtolam ne quis deſperet ꝓpt̄
peccatū ſupbie et Matheū q̄ poſuit
euangeliū ne quis deſperet ꝓpt̄ pec
catū auaricie Tercō eccleſia inducit
nos ad penitenciaz ꝓmiſſis. ꝓmittit
em̄ laboranti denariū Currēti brauiū
et pugnanti coronā. Iſtud aūt tēp⁹
q̄dragesime repn̄tat tēpus ꝑuarica
cōis ade ⁊ tēpus noſtre penitēcie. qꝛ
ēm repn̄tat tēpus ꝑuaricationis ade
eccleſia deponit cātica leticie. ſcilicꝫ
Alleluia Glā in excelſ Te deū laud.
Alleluia quidē eſt canticum celeſtis
patrie Thob. xiij. Per oīs vicos tu
os ſcz iheruſalem Alleluia cantabit̄
Glā in in excelſis deo eſt canticū leti
cie āgelice. qꝛ illud in xp̄i natiuitate
decantauerūt. Te deū laudamus eſt
eſt canticuz vniuerſalis creature. qꝛ
oīs creature ad laudandū deū illic
introducūt̄ Ido illa tria cātica ſubti
cent̄ ad oſtendenduz ꝙ hō ꝑ peccatū
priuat⁹ eſt celeſti pria. ſocietate an
gelica et laude diuina. Iſtud eciā tē
pus repn̄tat tēpus nrē penitēcie in q̄
quidez debem⁹ mutare leticiā in ſalu
brem triſticiā Eccs. ij. Temp⁹ flēdi
et tēpus ridendi. Viri em̄ pfecti hn̄t
tres leticias. que ꝑ illa tria cātica ſu
perius poſita deſignant̄. Habent em̄
corda leta Leta verba ⁊ leta opera.
ſed viri penitētes dn̄t leticiā cordis
ꝯuertere in amarā cōtricōnez. Leti
ciam oris in peccatorū cōfeſſionem.
Leticiā operis in laborioſam ſatiſfac
tionē Ipſi aūt penitentes ꝑ laborem
pn̄e a deo recipiunt mercedē ſalutis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

eterne De qua intelligit̃ v̀bū ſuperi
us poſitū ſcz . Cū ſero factū eēt vbi
ſex ponuntur . Primo tpis oportuni
tas cū dr̃ . Cū ſero factum eēt Per
ſero intelligit̃ finis ſeculi vel mors cu
iuſlibet In ſero ei dies finit̃. Homo
in domum ſuā ingredit̃ ⁊ ab operi
b9 quietat̃. Sic etiaz tunc finit̃ dies
mutabilitatis Deuter. Adeſſe feſti
nāt tēpora Dicūt̃ aūt ſm Yſid. tem
pora a tēpēdo. vocātur curricula qui
a nunq̄ ſtāt . Nā i preſenti ſūt hoīes
tepidi i caritate fraterna et curren
tes ad vicia ⁊ peccata Math. iiij. Ab
undauit iiq̄tas Ecce q̄ currētēs ſūt
ad vicia et refrigeſcet caritas mlto
rū Ecce q̄ tepidi in caritate Tūc au
tē tpa feſtināt adeſſe q2 tūc ſancti e
rūt ſtabiles in eẽnitate et feruētes
in amore Tunc etiaz homo ingredit̃
in domū ſue eternitatis Ecc. xiij. I
bit hō in domū eternitatis ſue Tunc
etiā homo q̄etatur a labore cui9 libz
opis Apoc. xiiij. Amodo iaz dicit ſpi
rit9 ⁊c. Secūdo ponit̃ vocātis curia
litas cū dicitur voca . q . d . Nō expec
tes q̄ ipſi mercedem petant ſed tu e
os voca ad q̄etē. ad cenaz ad merce
dem Ad iſta eñ tria operarij conſue
uerūt vocari Nā ſm Ber. tria erūt
in ſcis ſcz requies a labore et hoc eſt
vocari ad requiē Yſa. xxxij. Sedebit
ppl̄us me9 in pl̄critudine pacis in ta
bernaculis fiducie in r̄quie opulēta
Iocūditas de eẽnitate et hoc ē voca
ri ad cenā que erit tam noua et taz
iucūda Apoc. xix. Beati qui ad cenā
nuptiaꝝ agni vocati ſūt Securitas d
eẽnitate et hoc ē vocari ad mercedē
.i. ad denariū In quo ratione iucūdi
tatis eẽnitas deſignat̃. Tercō ponit̃
remuneātoꝝ dignitas cū dicit̃ Opeā
rios Iō eñ digni ſūt remuneracōe
q2 nō fuerūt ociosi ſed i cōtinuo labo
re Ociosis ei n̄ cōpetit habere remu
neracōem ſuā niſi i inferno Nō ei cō
petit eis eſſe in mūdo q2 locus eſt la
boris Job. v. Homo naſcit̃ ad labo.
Nec eſſe in celo q2 datur laborātib9
ſicut patz hic Pro. vlt. Laudēt eam
in portis opa ei9 . nec eſſe i terreſtri
padiſo q2 hō poſit9 ibi fuit ad operā
dum Geñ. ij. Vt oparetur ⁊ cuſto.
illū Nec eſſe in purgatorio q2 ibi nō
purgātur niſi laborātes . Ps . In la
bore hoīm nō ſunt Relinq̄t̃ ergo q̄
erūt in iferno qui nō ē locus ad ope
rādū ſed ad recipiēdū Ecc. ix. Qd
cunq3 p̄t manus tua facere iſtāter o
perare q2 nec op9 ⁊c. Quarto ponit̃
debiti p̄ciositas cū dr̃ redde illis mer
cedē. ſ. denariū. i. vitaz btām q̄ per de
nariū ſignificat̃ Primo q2 ibi erit a
pta claritas . Iō dicit̃ diurn9 a dyā
qd ē claꝝ. ij. Cori. iij. In eādez ima
ginē trāſformamur d claritate i cla
ritatē Nam de clara viſione hūanita
tis itrabim9 ad claraz cōtemplacio
nē diuinitatis ⁊ de clara cōtēplatio
ne diuinitatis trāſibim9 ad claraz vi
ſionē humanitatis Scdo ſignificatur
per denariū quia ibi erit dulcis ſuaui
tas . In hac eñ vita nihil dulcius a
matur ab auaris q̄ nummus . et in
vita beata nihil dulcius amabit̃ q̄
deus . Auguſtin9 de diſciplina criſti
ana Video ſic vos amare pecuniā vt
iubēte amore pecunie labores ſuſcipi
atis . ieiunia toleretis . maē tranſea
tis ventis ⁊ fluctibus vos committa
tis . ſic me amate pl9 volo amari ait
deus in p̄bis loq̄tur Tercō ſignifica
t̃ p denariū q2 ibi ē plena copioſitas
Nā ſm opinionē vulgi hita pecunia
hn̄t̃ vniuerſa q2 i pecunia oīa ꝯtinēt̃
⁊ ipa hita oīa habētur. ſic ⁊ i dō oīa
ꝯtinēt̃ ⁊ ipo hito oīa habētur Exo.
xxxiij. Ego oñdaz tibi oē bonū Ancel
m9 Ama vnū bonū i quo ē oē bonū ⁊
ſufficit tibi Iſte āt denari9 dr̃ fuiſſe v
n9 q2 oēs hēbūt idē celū ad habitan
duz, ſed tñ ibi ſūt diuerſe māſiones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Joh. xiiij. In domo patris mei man
ſiões ml'te ſunt Oẽs habebũt eandẽ
claritatẽ ad ꝯtemplandũ. ſed tamẽ
ſtella differt in claritate a ſtella Sic
et reſurrectio mortuoꝝ. vt dicit̃. i.
Coꝝ. xv. Omnes habebũt eandem
ſuauitatẽ et dulcedinẽ ad fruendũ.
Sed tamẽ alia eſt dulcedo roris alia
lactis alia mellis. Iſtã triplicẽ diffe
renciã dulcedinis tã git eccl'ia cũ dt
In illa die ſtillabũt montes dulce. i.
rorem dulcem et colles fluent lac et
mel et eſt ſumptũ Johel vlt. Sicut
em̃ in illis trib⁹ eſt g̃dus ĩ dulcedine
ſic et in btis g̃dus erit in diuina ſuaui
tate. Qnto ponit̃ penitenciũ magna
conſolatio cũ dĩ. Sic erunt nouiſſimi
p̄mi Sepe em̃ illi qui ad penitenciam
tarde veniũt citius remunerantur q̃
illi q̃ tempeſtiue veniũt. q2 citius de
corpe exeunt. Citius em̃ latro eſt re
muneratꝰ q̃ petr⁹. vel illi q̃ ſunt no
uiſſimi in ocul' ſuis ſunt p̄mi in ocul'
dei i. Regũ. xv. None cũ puus eſſes
in ocul' t. cap. in tribub⁹ iſrahel fac
tus es. vel illi q̃ ſũt nouiſſimi iudicõ
hoim ſepe ſunt p̄mi iudicio dei. q2 ds
nõ cõſiderat exteriora corpis ſ interi
ora cordis. i. Reguz xvi. Homo em̃
videt in facie. deus aũt intuet̃ cor.
vel p̃t dici q̃ erunt nouiſſimi p̄mi et
pri. no. q2 ſepe illi q̃ tarde ad p̄mãm
veniũt tpe. pcedunt alios in feruore
Seneca. Faciam⁹ qd aliq̃n in itinere
fieri cõſueuit. vt q̃ tardi⁹ exiuerũt
velocitate cõpenſant moram. Beda
Erunt p̄mi ⁊c. Multi p̄us feruẽtes
poſtea torpent. Multi prius frigidi
poſtea inardeſcũt. Multi in ſeculo de
ſpecti in futuro ſunt glorificãdi. Alij
apud hoies glorificandi in futuro ſũt
dãpnandi. Sexto ponit̃ p̃ſumentiuz
mag̃ tiõris incuſſio cũ dĩ. Multi ſunt
vocati ⁊c. Ad q̃nq; em̃ ſum⁹ vocati
Primo vt in celeſtes reges et ep̃os
eligamur. i. Pet. ij. Vos eſtis gen⁹
electum. regale ſacerdociũ Videm⁹
aũt q̃ ad electiones regum et ep̃oꝝ
multi vocant̃ et tñ vn⁹ ſolus eligit̃.
ſic eciaz multi vocant̃ ad fidẽ ſ pauci
eligunt̃ ad regalem et celeſtẽ digni
tatẽ. Scdo ſum⁹ vocati vt in ſtadio
eccleſie militantis viam mandatoꝝ
dei curram⁹. videm⁹ aũt q̃ multi vo
cant̃ ad ſtadium ſed tñ vnus accipit
brauiũ vt dicit̃. i. Coꝝ. ix. Sic eciaz
multi ſunt vocati vt p viam fidei et
mandatoꝝ dei velociter currãt ſ tñ
pauci pſeuerãt Vnus em̃. i. pſeuerãs
ſcdm glo. accipit brauiũ ſiue palliũ
celeſtis victorie et dignitatis eterne
Tercio ſum⁹ vocati vt ĩ area militã
tis eccleſie purgemur et emũdemur
Luce. iij. Cui⁹ ventilabrum in manu
eius et pmũdabit areã ſuã Videm⁹
aũt q̃ multum de palea relinquit̃ et
parũ de tritico in horreo recõditur.
ſic eciã ſũt multi q̃ bonis opibus va
cui exiſtentes relinquunt̃ et combu
runt̃ pauci vero in dei horreo recon
dunt̃ Luce iij. Cõgregabit triticum
in horreũ ſuũ ⁊c. Quarto ſum⁹ vocati
vt in domo celeſti tanq̃ viui lapides
edificemur. i. pet. ij. Ipſi tanq̃ viui
lapides ſupedificamini ĩ domos ſpũ
ales. Dom⁹ aũt celeſtis nõ edificat̃
niſi de lapide p̃cioſo Thob. xiij. Ex la
pidib⁹ p̃cioſis oĩs circuit⁹ muroꝝ e⁹
Videm⁹ aũt q̃ multi ſunt lapides cõ
munes ſ pauci ſunt lapides precioſi.
Sic ad edificandũ celeſtẽ domũ ml'
ti ſunt vocati ſ tñ lapides cõmunes
ſunt q̃ hñt tm̃ fidẽ ⁊ nõ opa. q̃ relin
quũtur et de eis dom⁹ infernal' edifi
cat̃. Pauci autẽ ſunt lapides p̃cioſi q̃
fidem hñt et opa. hij in celeſte edifi
ciũ aſſumũtur. Qnto ſum⁹ vocati vt
celeſtẽ patriã introeamus Videm⁹
aũt q̃ multi filioꝝ iſrahel ad terram
p̄miſſionis fuerũt vocati ſ pauci ad
intrandum electi. Fuerũt em̃ vocati
ex egipto hoc eſt educti ſex milia p̄t

paruulos et familiā quorū non erat numerꝰ ſed tātum duo electi ad intrandū. Et ratio ē quia via que ducit ad pditionem nimis ē lata. q̄ aūt ducit ad vitā eſt nimis āguſta Mat. vij. Lata porta ⁊ ſpacioſa via que ducit ad pditionem et multi ſunt q̄ itrant ꝑ eaʒ. quā anguſta porta et arta via que ducit ad vitaʒ et pauci ſunt q̄ inueniunt eam. ⁊c̄.

Dn̄ica i ſexag. Sermo primus.

Exijt qui ſeminat ſeminare ſemen ſuuʒ Luc. viij. Cōſuetudo domini fuit ſepe in pabolis loq̄ ad turbas vt morē paleſtine vbi predicabat gereret. vt diuina miſteria idignis nō pādēt. vt bonis et humilibus exercitādi ſe occaſioneʒ preberet. ⁊ vt qđ dicebat meōrie melius imprimeret Eſt aūt pabola ſicut Jeroꝰ dicit. rerum ſibi natura diſcrepantiuʒ ſub aliqua ſimilitudine facta compatio. ⁊ ſbdit Jero. pabola ſimilitudo latine dr̄. vt quādo qđ intelligere volumꝰ ꝑ aliquaʒ comparacōeʒ indicaꝰ. vt ferro aliquod durū. velocē ventis compamꝰ et auibus. In iſta aūt pabola mencō fit de tribꝰ. ſ. đ ſeminatore de ſemine et de terre varietate In hoc autē primo ſermone ageť de ſeminatore In ſecūdo de ſeīe. ī tercio de terre varietate. Seminator āt ꝓprie xp̄s eſt Predicator em̄ potiꝰ ē cophinꝰ ſeminatoris ꝙ̄ ſeminator. Aug. aūt in li. de doctrina criſtiana ſic ait. ꝑ queʒ ille ſeminat quid ſuʒ ego niſi cophinus ſeminātis? Jlle ī me ponere dignatꝰ ē qđ vobis ſpargo. nolite attēdere ad vilitatē cophini. ſed ad caritatē ſeminis et poteſtateʒ ſeminatoris. Ad bonū autē ſeminatorem q̄tuor requirūtur q̄ fuerunt in criſto. et in p̄nti euangelio denotātur. primū eſt magna diligētia qđ notatur cūz dicitur. Exijt. Bonꝰ em̄ ſeminator nō đbʒ ocio torpere ſʒ ad agros ſeminandos frequētet exire. Sic criſtus tanq̄ꝫ bonꝰ ſeminator exiuit Primo de ſinu patris et venit in agruʒ vteri virginalis Et ibi tria ſemina ſeminauit ſcʒ ſemen eťnuʒ. ātiquum et nouū .i. diuinitatē ſuā que eſt eťna Carnē ſuam q̄ ē ātiqua .i. ab adā traducta. Et aīaʒ ſuam q̄ de nouo fuit creata De his tribus ſeminibꝰ tā ꝙ̄ ex tribus farinis ſcʒ eterna ātiqua et noua factꝰ eſt ille panis celeſtis qui dicit Jo. vi. Ego ſū panis viuꝰ qui đ celo deſcēdi. Quod ſignificatū eſt. Geñ. xviij. accelera tria ſata ſimile cōmiſce et fac ſubcinericios panes Tūc em̄ ſara .i. beata virgo tria ſata farine cōmiſcuit qn̄ xp̄m exiſtētem in his tribus ſubſtācijs đ ſuis viſceribꝰ gn̄auit Scđo exiuit de vtero virginis. ⁊ veit in mūdū portās ſecum tria ſemina. ſ. ſemē doctrine. gracie. ⁊ miſericordie. Mūdus q̄deʒ erat multis erroribꝰ circūdatꝰ. dei inimicꝰ ⁊ diaboli ſeruꝰ. ideo xp̄s de padiſo attulit ſemen doctrine vt oēs errores diaboli ſolueret .i. Johā. iij. In hoc apparuit filiꝰ dei vt diſſoluat opa diaboli. ꝓpť hoc em̄ officiū venit i mūdū vt. ſ. ſemē doctrine ꝑ mūdū ſpargeret Luc. iiij. Alijs ciuitatibꝰ oportet me euāgeliſare regnuʒ dei. quia ad hoc miſſus ſū; Scđo attulit ſemen gracie vt mūdum dei inimicū iuſtificaret et reconciliaret Eph. ij. Grā ei eſtis ſaluati ꝑ fidē. Ad titū. iij. Juſtificati grā ipſius heredes ſumus Tertio attulit ſemen miſericordie vt mūdum de ſeruitute diaboli ēdimeret. Ps̄. Apud dn̄m miſericordia ⁊ copi. a. e. r̄dēp. Ad Thitū iij. Secūdū ſuā miſericordiā saluos nos fecit. De his tribꝰ dicitur .i. corin. i. Qui factus eſt nobis a deo ſapientia et iuſticia et ſanctificatio ⁊ r̄dēpcō Sapia. in quantū mundū illumiauit

Juſticia ⁊ ſanctificacō i xp̄tū mūdū
iuſtificauit ⁊ reconciliauit. redēptio
in xp̄tu; mūduz redemit In hui⁹ ſigni
ficacōe d̄ criſti corpe dū eſſet in cru
ce tres fontes emanauerūt ſcz aqua
ſanguis ⁊ lacrime Per aquā intelli
gitur ei⁹ ſapiētia ſiue doctrina qua
mundum ab erroribus abluit Eze.
xxxvi. Effundā ſup vos aquā mūdā
Effluxit ſanguis quo nos redemit A
poc.v. Redemiſti nos d̄o i ſanguine
tuo Effluxerūt lacrime quibus nos
patri recōciliauit Heb.v. Cū clamo
re valido et lacrimis offerēs exaudi
tus eſt pro ſua reuerētia Tercō poſt
ſuaz reſurrectionē exiuit de mūdo ⁊
venit i celum. Et licet i agro celeſti
plātaſſet tantū lilia angelorꝫ poſt aſ
cenſionez tamē ibi plantauit roſas
martiruz Ecc.xxiiij. Quaſi plantacō
roſe in iericho Violas cōfeſſorꝫ ⁊ lili
a virginum Cañ.ij. Ego flos campi
quo ad primos. lilia conuallium quo
ad ſecūdos. vel poteſt dici ꝙ de⁹ ha
bet q̄tuor agros ſcz celuz. terreſtrez
padiſum. mūduz. et virginis vterū
In celo ſemiauit naturā āgelicā. ſed
aliqui eorꝫ facti ſūt tanꝗ terra ſec⁹
viaz dum ſupbe cogitacōes per eos
tranſitum fecerūt et ſic malus volu
cer. i. ſupbia illud ſemen deuorauit.
In terreſtri padiſo ſeminauit priōs
parētes ſed q͛ nōdum habebāt alti
tudinē terre. i. plenitudinē gracie ↄ
ſūmate. orto ſole temptacōis diabo
lice aruerūt. In agro mūdi ſemina
uit gen⁹ humanuz ſed fere oēs a ſpi
nis diuiciarꝫ et ſollicitudinū ſuffocā
tur In agro vteri virginalis ſemia
uit ſeipſum in quo fuit clauſura om
nimode cuſtodie. altitudo terre. i. ↄ
ſūmatio gracie. i qua nl'le ſpine ſolli
citudinis fuerūt mūdane. et ideo e⁹
terra fecit fructū triceſimuz in quan
tum matrimonio cōiuncta Sexageſi
muz in xp̄tum fuit poſtmodū vidua
derelicta et tñ ſemp erāt virgo icor
rupta. ⁊ centeſimū i quantū fuit vir
go perpetua Secūdo requirit̄ in v̄o
ſeminatore magna pīcia quod nota
tur cū dicitur ſeminare ſemē ſuū. pi
cia aūt ſeminādi non acquirit̄ ex v
no actu ſeminādi ſed ex frequētivſu
ſemiādi Criſtus ei a principio mū
di ſeminaē icepit Naz ſeminauit pri
mo patachas p⁹tea pphetas deide
apoſtolos deinde martires deide con
feſſores deinde v̄gines Inſup i ipſis
ſua ſemina ſemiauit. Nā in patriar
chis ſemiauit magnam fidē ⁊ miſeri
cordiaz In prophis magnā ſapienti
ā In apoſtol̄ magnaz plenitudinez
gracie In martirib⁹ magnā conſtan
ciaz In cōfeſſoribus magnā tempan
ciaz In virginibus magnā mūdiciaz
Iſta ſignificāt̄ Yſaie.xxviij. Nunq̄d
tota die arabit arans pſcidet vt ſe
rat et ſemiet humuz ſuaz? Nōne cuz
adequauit faciem ei⁹ ſeret gith ⁊ cy
minū ſparget ⁊ ponet triticū p ordi
nē et ordeum et miliuz et viciaz in fi
nibus ſuis. Gith ſecūduz glo. eſt ge
nus leguminis ſimile cymino in quā
titate ſed nigri coloris et i pane dul
corādo ſpargitur Cyminū eſt ſemē
aromaticū et medicinale. Triticū ſe
cūduz Yſid. dr̄ a trituā eo quod in a
rea teritur ⁊ purū in horreo collocat̄
Vicia ſecūduz eūdē. dr̄ a victoria eo
ꝙ tūc victores idē coronabat̄ Miliū
ſm̄ eūdez dr̄ a multitudine vel ſecun
dū quoſdā a mille eo ꝙ vnuz granū
ſeminatū ſepe i mille ↄſurgat Ordeū
dicitur q̄ſi aridū. Tunc igitur deus
ſeminauit gith quādo patriarchas
dedit qui mūduz inſipidum ſua fide
dulcorauerūt Tunc ſeminauit cymi
nū quādo pphas pduxit qui medici
nalia verba habētes multos ſanaue
rūt. Tunc ſeminauit triticuz quādo
apl'os dedit q̄ tribulacōib⁹ triti c̄poi
i horreo celeſti puriſſimi meruerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tunc ſemĩauit viciam quãdo marti
res ꝑtulit q̃ victores exiſtẽtes coro
nam vite acquiſierũt. Tunc ſemina
uit miliũ quãdo cõfeſſorum multitu
dinem adduxit que eſt tanta vt nu
merari non poſſit Apocal. vij. Vidi
turbã magnaz quã dinume ne. po.
Tunc ſeminauit ordeũ quãdo virgi
nes ꝑtulit que ab omni humore con
cupiſcẽncie ſua corpora edificauerũt
et arida fecerunt. Cotidie eciaz iſte
ſeminator corda noſtra ſcindere non
ceſſat et ſancta deſideria ſeminat vñ
premiſit. Pſa. xxviij. Nunquid tota
die arabit arãs ⁊c̃. Tercio requirit
in ſeminatore bono magna ꝓuidẽcia
vt ſcz terraz diligenter colat qđ no
tatur cũ dicit. Aliud cecidit in terrã
bonam ⁊ ortum fecit fructum centu
plum. Tres eñ agros nobis deus
dedit ſcz corpus animã ⁊ pauperes.
vt ſciz corpus ſeminemꝰ puritate et
mundicia. animã ſuauitate et deuo
tione interna. paupes pietate et mi
ſericordia. et ſi iſti agri talit̃ fuerint
ſeminati centeſimũ fructum reddẽt.
Centeſimus eñ fructus debet̃ virgi
nibus que corpus ſuũ diligenter ex
coluerunt. Sicut eñ numerus cente
narius de leua ad dexterã tranſit et
circulum facit. ſic virginitas hominẽ
de cõditione humana tranſire facit
in dignitatem angelicã et celeſtem
acquirit coronã. Debetur eciã ɔtem
platiuis. vnđ dicit̃ Geñ. xxv. Seuit
autẽ yſaac in terra illa et inuenit in
illo anno centuplũ Jſaac qui interp̃
tatur riſus ſignificat virũ contẽpla
tiuũ qui facit riſum deo. gaudiuz an
gelo. et ipſe eciã gaudet in corde ſuo
Debet̃ eciã paupibus xp̃i qui omnia
ꝓpter deum reliquerunt ⁊ paupibꝰ
dederunt Mathei xix. Omnis qui re
liq̃rit domũ ⁊ c̃. centuplum accipiet
et vitã eternam poſſidebit Sed ſicut
dicit Criſoſtomꝰ Non videtur fuiſſe
ꝓuidẽcia ſecus viam vel ſupra petrã
vel inter ſpinas ſeminaſſe. et ad hoc
triplex racio aſſignat̃. Vna eſt. quia
ſicut ille q̃ ſeminat ſine diiudicacõe
imittit ſemina. ſic p̄dicator nõ debet
diiudicare diuitez vel pauperẽ ſtudi
oſum vel deſidem Rõs. ij. Grecis ac
barbaris. ſapiẽtibus et inſipiẽtibꝰ
debitor ſum. Scđa racio. qꝛ quantũ
ad ſeminacõnem materialem. ſcđm
eundẽ Criſoſto. nec eſſet ꝓuidencia
in tali terra ſeminare. qꝛ nõ eſt poſſi
bile viam nõ eſſe viam petram fieri
terram vel ſpinas non eſſe ſpinas.
Quantũ aũt ad ſeminationẽ ſpiritu
alem ꝓuidencia eſt. qꝛ ille qui erat
via poteſt nõ cõculcari. et ille q̃ eãt
petra poteſt t̃ra pinguis fieri. et in
illo in quo erant ſpine poſſunt ipſe
ſpine eradicari. Tercia racio eſt ob
predicatorꝫ cõſolationem vt nõ con
triſtent̃ ſi ſemen ſuũ in multis perire
cõſiderant. qꝛ et in criſto ſimile acci
diſſe videtur Math. x. Non eſt diſci
pulus ſup magiſtrũ. Qrto requirit̃
in bono ſeminatore magna paciẽcia
qđ notat̃ cũ dicit̃ et fructũ afferunt
in paciencia. Jaco. v. Ecce agricola
expectat p̄cio. fruc. terre Sepe deus
alicui imimittit aliqđ bonũ ꝓpoſituz.
vel p ſuũ predicatorẽ aliqđ bonũ ver
bum. et tñ paciẽter expectat donec
fructuꝫ accipiat ã temporaneũ in iu
uentute ã ſerotinũ in ſenectute. hoc
ſignificatũ eſt Luce. xiij. in ficulnea
que p tres ãnos fructũ non ferebat
et cũ precidẽda eſſet rogauit agrico
la vt quartus annus expectaretur.
Primꝰ ãnus eſt puericia. Scđs iuuẽ
tus Tercius matura etas Quartus
ſenectus Pſa. xlvi. vſqꝫ ad ſenectã
ego ipſe. et vſqꝫ ad canos ego porta
bo. Deus eñ portat peccatores ad ca
nos .i. vſqꝫ ad maturitatem et vſqꝫ
ad ſenectam. i. vſqꝫ ad ſenectutem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

¶ Sermo ſecundꝰ vnde ſupra.

SEmen eſt verbū dei Poſtꝙ̄
dictū eſt de ſeminatore dicē
dum ē hic de ſemīe Eſt autē
ſemen verbū dei quod criſtus de celo
attulit et in t̄raz ſemīauit. Niſi emꝫ
hoc ſemen criſtus attuliſſet totꝰ mū
dus in ſcelerībꝰ pmāſiſſet Pſa.i. Ni
ſi dominꝰ exercituū reliquiſſet nob
ſemen quaſi ſodoma fuiſſemus. Eſt
autez duplex ſemen mūdo neceſſari
um Vnū eſt quod ſemīauit criſtus
ſcz verbū ſuum Aliud quod ſemīare
debet homo ſcz largicō elemoſinaꝝ
Sed primo videduz eſt quare verbū
dei ſemen dicat̄. Et poſtmodū quare
elemoſina ſemen vocatur Dicitur au
tē verbū dei ſemen quia ī ſemine eſt
calor naturał quo plāta fouetur eſt
humor nutrimētał quo plāta nutrit̄
et eſt ratio ſeminalis qua vnū ſemē
ex alio generat̄. Dicitur aūt verbuz
dei ſemen ex eo ꝙ habet virtutez ca
lefactiuā nutritiuaz ⁊ generatiuam.
Habet quidē virtutez calefactiuam
et inflāmatiuaz Prou.iij. Omnis ſ
mo dei ignitꝰ. Pſ. Ignituz elo.t.
ve. Sed ſi ſermo dei ē ignitus cuz pec
catores ſint frigide Iē.v. Sic frigi
daz facit ciſterna aquā ſuaz ſic frigi
dam facit maliciā ſuaz. quare adver
ba dei nō protinus inflāmantur Ad
hoc dicēdum ꝙ hoc accidit tribus de
cauſis Primo quia ad iſtum ignez n̄
appropinquāt ſed aut corpe aut cor
de ſe elōgant Qui autē appropiquāt
corpore attēte audiendo et corde de
uote intelligēdo iſti illumīnātur ⁊
inflāmantur. Pſ. Accedite ad euz
⁊ illumīamini Deut.xxxiij. Qui app
piquāt pedibꝰ eiꝰ accipiēt de doctri
na illiꝰ Ideo duo diſcipuli q̄ appropi
quauerūt inflāmati erant dicētes.
Luc.vlt. Nōne cor noſtrū ardēs erāt
in. Secūda cauſa ē quia iter ſe ⁊ iſtū
ignem ponunt magnū obſtaculum

et murū ferreū ſcz mortale peccatuz
Tre.iij. Opposuiſti nubē tibi ne trā
ſeat oratio Eze.iij. Sume tibi ſarta
ginē ferreā et pones eā muruz ferre
um inter te et ciuitatē Peccatuz em̄
mortale dicit̄ nubes q2 facit anīmaz
tenebroſaz. et dicit̄ murus ferreus
q2 facit anīmā obſtinatā et dicit̄ ſar
tago q2 facit anīmaz igne male cōcu
piſcentie inflāmatam. Tercia cauſa
eſt q2 p lōgaz cōſuetudinē peccandi
ſunt cōgelati ⁊ ideo liquefieri poſſūt
p mortē corporis. calefieri aūt n̄ poſ
ſunt p ignē gracie ſpūalis Ecc.xliij.
Frigidꝰ ventꝰ aquilo flauit et ꝯgela
uit criſtallꝰ ab aqua Aquilo dicit̄ q̄̄
ſi aquas ligās ⁊ ventus eſt gelidus ⁊
ſiccꝰ Criſtallus aūt grece glacies lati
ne dicit̄ Per ventuz igit̄ aq̄nolarem ī
telligitur diabolꝰ a quo omne malū
pcedit Iē.i. Ab aq̄lone pādetur om
ne malū Et q̄ dixit Pſa.xiiij. Sedebo
ī laterībꝰ aq̄lonis Iſte igit̄ aquilo li
gat aquas grāꝝ ne fluant ī anīmaz
Facit etiaz ipſam aīaz ab omni humo
re deuocōis ſiccā et īſuper dei amorē
extinguēs facit eaz totaz gelidaz. ⁊
dicit Yſid. ꝙ terra maiori gelu ꝯſtrī
git̄ ī ſereno ꝙ̄ in nubilo q2 bonus cū
īcipit congelari forcius ꝯgelatur ꝙ̄
malus. Secūdo v̓bum dei dicit̄ ſemē
q2 habet v̓tutez nutritiuā Mat.iiij.
Nō in ſolo pane viuit homo ſed in ō
ni verbo quod pce.⁊ c̄. Eſt autez tri
plex piculuz circa iſtum cibū Vnum
quando quis cibū nō ſumit .i. verba
dei faſtidit. Pſ. Omnez eſcaz abho
minata ē anīma eoꝝ Si tales portis
mortis ſunt vicini caueāt ne fiant in
tranei Secūduz eſt quādo q̄s cibū re
tinere n̄ pt Gre. Eterne mortis picu
lū formidate ſi cibū ſcē exhortacōis
accipitis ⁊ ī ventre meōrie n̄ tenetis
Tercium eſt quando iſte cibus non
digerit̄. Tunc em̄ verbum dei non
digeritur ſed in ſtomacho memorie

crudum moratur qn̄ p opera non im
pletur Jaco. i. Eſtote factores verbi
Tercio verbū dei dicit̄ ſemē. qꝛ habꝫ
virtutē gn̄atiuam Jacobi. i. Volun
tarie em̄ genuit nos v̄bo veritatis.
Eſt aūt quintuplex gn̄atio que non
poteſt fieri niſi p verbū. Vna eſt na
turalis que habet fieri p carnis ꝓpa
gacōnem. Nullus em̄ filius poteſt le
gitimus generari niſi p verbū .i. niſi
inter generātes ꝑus intueniat ꝯſen
ſus verbi. vt cū dicit vir accipio te i
meā. mulier accipio te in meū. Scd̄a
eſt legalis que eſt p adopcōnem. et
iſta ſimilit̄ habet fieri p verbū .i. per
principis imperium vel reſcriptum.
Eodē modo generacō qua in dei fili
os adoptamur habet fieri p verbuꝫ
i. Cor. iiij. In xp̄o em̄ iheſu p euan
geliū ego vos genui. Tercia eſt ſpū
al̄ que fit p baptiſmi regeneracōem
et iſta ſimiliter habet fieri p verbuꝫ
vt cū dicit̄. Ego baptiſo te In noīe
pr̄is et filij et ſpūs ſci Amen Aug⁹.
Accedit verbū ad elementū et fit ſa
cramētum Joh. iij. Niſi q̄s renatus
fuerit ex aqua et ſpū ſācto Et ponit
hic xp̄s illud qd̄ habꝫ ſe p modū ma
tris ſcꝫ aquā conſecratā et illud qd̄
habet ſe p modū patris ſcꝫ ſpm̄ ſcm̄
p modū autē ſemis ſe habꝫ verbum.
Quarta ē ſacramentalis qua panis
tranſſubſtāciat̄ in corpus xp̄i et iſta
ſimiliter habet fieri p verbum cū dr̄
Hoc eſt ēm̄ corpus meū. Euſe. Inui
ſibilis ſacerdos viſibiles creaturas
verbo dei ſecreta poteſtate ꝯmutat
Quinta eſt ſupſubſtācialis q̄ filius
dei generat̄ a patre. et iſta ſimiliter
habet fieri p verbum patris. Pſal.
Eructauit cor meū verbum bonum.
Tunc em̄ pater v̄bū bonū eructauit
qn̄ filiū de ſua ſubſtancia generauit
Circa iſtud autē ſemen verbi dei tri
plex periculum eſt cauendū. Primū
ne quis ſeminet ſemē bonū et recol
ligat malum. Tales ſunt predicato
res queſtuoſi qui ſeminant verbum
veritatis et recolligāt ſpinas cupidi
tatis Je. xij. Seminauerūt triticū et
ſpinas meſſuerūt. Scd̄m eſt ne ali⁹
ſeminet et alius metat. Tales ſunt
p̄dicatores vaniglorioſi q̄ v̄ba ſemi
nant ex quib⁹ alij cōſecunt̄ vtilitatē
et ipſi incurrūt ſterilitatē. Sicut cim
balū alijs ꝓdeſt et ſibi nocet Mich.
vi. Tu ſeminab et alius metet. Ter
cium eſt qn̄ quis ſeminat multuꝫ et
colligit parū. tales ſunt p̄dicatores
verboſi qui ſeminānt alijs v̄ba multa
et ipſi recolligunt ꝑua opera et ido
recolligunt ꝑua p̄mia. Aggei. i. Se
minaſtis multuꝫ et intuliſtis parum
Yſa. v. Triginta modij ſemētis faci
ent modios tres Tales em̄ auditori
bus ſeminānt triginta modios monē
tes vt ſeruent fidem trinitatis cum
decalago p̄ceptoꝝ. et ipi vix fidē tri
nitatis ſeruant. Scd̄o videndum eſt
quare elemoſina ſemē dr̄. Aſſimilat̄
aūt largitio elemoſinaꝝ ſeminacōni
Racōne ſeminantis et ſeminis ⁊ tre
ſeminande: Racōne quidē ſeminātis
qꝛ debet ſeminare. ſapienter. fidelit̄
et pſeueranter Inſipiens ſeminator
eſſet qui poſt tergum ſemē iactaret
Sapienter aūt ſeminat qui ante faci
em ſemen iactat. Eſt em̄ elemoſina
inſtar candele lumē prebētis et ideo
animaꝫ in tenebras ire non patitur
Thob. iiij. Vbi loquit̄ de elemoſina
Non paciet̄ aīāꝫ ire in tenebras Eſt
inſtar pupille animā dirigētis Ecc.
xxix. vbi loquit̄ de elemoſina Grāꝫ
hominis q̄ſi pupillam cōſeruabit Eſt
inſtar ſeminis centeſimū fructū red
dentis ſicut dicit̄ hic Qui igit̄ tantū
poſt mortez elemoſinas vult facere
eius anima cum de corpore egredit̄
lumen habet poſt tergum ſuum. et
ideo viam qua itur in celum non p̄t
clare vidē Oculos habet poſt caput

ſuūz et ideo ſepe cōtingit ī foueā pur
gatorij ipſum īcidere Semiauit poſt
dorſuz ſuum et ideo nō poterit taz co
pioſuz fructū recolligere Secūdo de
bet ſeminare fidelit̄ · Jlle fideliter ſe
minat qui et ſibi qđ ſuūz eſt accipit
et domino ſuo tributū reddit Legi
tur Geñ · xlvij · ꝙ ioſeph dixit egip
cijs Accipite ſemīa ⁊ ſerite agros qñ
tam ꝑtez regi dabitis reliquas quat
tuor ꝑmitto vobis De noſtris em̄ bo
nis opibus vult deus vt q̄tuor ꝑtes
habeamus Prima eſt iocūditas ꝯſci
entie · Pſ̄ · Juſticie domini recte leti
fi · cor · Secūda eſt remiſſio culpe Ter
cia ē vitatio mortis eterne · Quarta
eſt acq̄ſitio glorie De his trib⁹ dicit̄
Thob · xij · Elemoſina a morte libeāt
⁊ ipa eſt q̄ purgat pccā ⁊ facit inueī
re vitaz eternaz Quinta āt pars eſt
gloria Jllaz autem non nobis ſed de
o dare debemus · Pſ̄ · Nō nobis do
mine nō nobis ſed noī tuo da gl̄am
Bern̄ · Si ſemē iactū in terraz bonaz
fructū attuliſſe videtur illi⁹ eſt glori
a qui dat ſemē ſerēti fecūditatez ter
re et ſemini īcremētuz Tercio debet
ſemīare ꝑſeuerant̄ Ecc̄ · xi · Mane ſe
mīa ſemen tuum ⁊ veſpere nō ceſſet
man⁹ tua · hoc ē ī iuuētute ⁊ ſenectu
te et proſperitate ⁊ aduerſitatate ·
Secūdo aſſimilat̄ elemoſina ſemīati
oni racōe ſemīs Debz ei īſtar ſemis
eſſe occulta pura ⁊ irrigua · Occulta
q̄dez ab oī laude hūana Ecc̄ · xxix · Cō
clude elemoſinā ī ſinu pau · Mat · v ·
Te aūt faciēte elemoſinaz neſ · ſi · t ·
q̄d fa · d · t · Pura ſine admixtione ꝫ ꝑ
ꝫ ami ꝫ · i · rei aliene Ecc̄ · xxxiij · Qui of
fert ſacrificiū ex ſ̄ba paupm · q · q̄ vic
timat filiuz ī cōſpectu pris ſui · Jtē ir
rigua · ſ · ex interna ꝯpaſſione · Pſ̄ ·
Euntes ibant ⁊ flebant mittentes ſe
mīa ſua Job · xxx · Flebā ſuper eū qui
afflictus erāt ⁊ anima mea compacie
batur pauperi Tercio elemoſina cō
paratur ſemīacōi ratione terre ſe
mīāde quia nō debet cōmitti terre
puie et cōculcate · i · malis et ſcelera
tis qui ſūt dmonib⁹ puij ⁊ malis tēp
tationib⁹ ꝯculcati · nec terre petroſe
· i · ſupbis et in malo induratis · Nec
terre ſpinoſe · i · mūdanis diuicijs lo
cupletib⁹ ſed d̄bet ꝯmitti terre bone
· i · boīs māſuetis ⁊ egenis Yſa · xxxij ·
Beati q̄ ſemīant ſup omnes aq̄s im
mittētes pedez bouis et aſini · Paupe
res em̄ dicūt̄ aque trāſeuntes dei in
ꝯ̄ptuz diſcurrūt ꝓpter neceſſitatez vi
te et dicūt̄ boues dei ī ꝯ̄ptum portāt
iuguz pn̄ie · ⁊ dicūt̄ aſini et iumenta
dei in ꝯ̄ptuz hn̄t māſuetudinē et ſim
plicitatez īnocentie · Qui igit̄ ſup ta
les ſemināt ſunt beati ·

Sermo tercius de eodē ·

Quod āt cecidit ī terrā bonā
hi ſunt q̄ in corde bono ⁊ op
timo audiētes v̄bum dei re ·
Poſtq̄ viſū eſt de ſemīatore ⁊ ſemīe
Videndū ē hic d̄ terre q̄litate ⁊ vari
etate Terra āt iſta duplex eſt vna
eſt mala alia boā Terra mala t̄plex
ē vna ē ſecus viā · alia petroſa · terci
a ē ſpinoſa Terra ſec⁹ viaz ſi ñ clau
dit̄ efficit̄ via Terra ſi ñ ꝯpluitur ef
ficit̄ arida ⁊ ī modū petre dura Ter
ra ſi ñ colit̄ efficit̄ ſpinis plena · Eſt
āt prima t̄ra q̄ efficitur via et ſignifi
cat luxurioſos qui nullā clauſurā ha
bēt nec ī oculis ſuis q̄ꝛ libent̄ vidēt il
licita · nec in aurib⁹ ſuis q̄ꝛ libent̄ au
diūt carnalia · nec ī ore ſuo q̄ꝛ libent̄
loquūtur v̄ba ſcurrilia · nec in corde
ſuo q̄ꝛ libēt̄ cogitāt immūda ⁊ q̄ꝛ nl̄
lā hn̄t clauſurā iō d̄mōes eoꝝ corda
frequēter pābulāt Job · xix · Vene
rūt latroēs ⁊ fecerūt ſibi viā p me ·
Libēter eā d̄mones ꝯculcāt Ecc̄ · ix ·
Oīs ml̄r q̄ ē fornicaria · q · ſterc⁹ in
via ꝯculcabit̄ · libēter ī ea hitāt Sūt
eī d̄mones porci ⁊ iō libēti⁹ ſtāt ī cor
de immundo q̄ꝫ florido · ij · Petri · ij ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sus lota in volutabro luti. ſunt corui
et ideo libenci9 ſtant in cadauere q̄
in flore. ſicut patet in coruo quē noe
de archa emiſit qui deuoracōni cada
uerū ſe dedit. Sunt ſerpētes inferna
les. et ideo libenci9 ſtāt in ſquamis
ſpurcicie q̄ in flore mundicie. Serpē
tes eñ fugiunt odorez vinear̄ et de
lectant̄ in ſquamis ſuar̄ imūdiciar̄
In cordibus eñ luxurioſor̄ nullū bo
nū ſemen creſcere p̄t. q2 volucres .i.
demones qui eor̄ corda cōculcant q̄
ea pambulant. qui ea inhabitant.
omnia aſportant. Dicunt̄ aūt demo
nes volucres celi. ſiue ꝓpter aeris in
habitacōez ſiue ꝓpter naturā celeſtē
ſiue ꝓpter velocitatē ad malū Quod
aūt luxurioſi nullū bonū ſpūale appe
tere pn̄t. oſtendit Criſ. ſup Math.
p tale exemplū. Si leoni oſtēdas cā
pum virentē eius appetitus nō exci
tat̄. q2 nō eſt in natura ſua comedē
herbas ſ carnes. ſic et aīa luxurioſa
nō incitat̄ ad deſiderandum celeſtes
amenitates ſ carnales voluptates
i. Cor̄. ij. Carnalis homo nō pcipit
ea q̄ ſunt ſpūs dei. Scđa eſt terra pe
troſa et ſignificat ſupbos. ſuperbia
eñ facit cor ponderoſum. frigidū et
durum Tam ponderoſū vt celū ipm
nō poſſit ſuſtinere Luc. x. Videbam
ſathanā quaſi fulgur de celo cadentē
Tam frigidū vt nullus ignis diuini
amoris ipſum poſſit calefacere Ps.
Ante faciē frigoris eius quis ſuſti.
Tam durū vt nullus malleus diuini
timoris ipm poſſit frangē nulla vnc
tio diuini amoris ipm poſſit emolliē
Ber. Cor durū eſt qđ nec cōpuncti
one ſcindit̄. nec pietate mollit̄. nec
mouetur p̄cibus. minis nō cedit. fla
gellis indurat̄ In corde igit̄ ſupbor̄
ſic ponderoſo ſic frigido ſic duro nul
lum bonū ſemen creſcere p̄t. Huius
exemplū ponit Criſ. vbi ſup̄. Si plu
uia inq̄t ſup lapidē deſcendat lapis
a foris balneatur intus autez ſiccus
exiſtit. Si eñ pluuia verbi dei vel in
ſpiracōis diuine cor ſupbi attigerit.
foris quidē remanet int9 aūt intrare
nō poteſt. Tercia eſt terra ſpinoſa
et ſigficat auaros. Diuicie eñ ſpine
dicunt̄. ſiue q2 ſunt latibulū ſerpēciū
infernaliū. i. Thi. vi. Qui volunt di
uites fieri incidunt in laq̄os diaboli.
ſiue q2 ſunt materia ignis infernalis
Ysa. xxxiij. Spine congregate igni
cōburent̄. ſiue q̄ ſub flore mundane
glorie pungunt labore acquirendi ti
more cōſeruandi et dolore perdendi
In corde igit̄ ſic ſpinoſo .i. ſic latibu
lū demonū effecto. ſic matēia ignis
infernalis pleno. ſic laboribus timori
bus et doloribus lacerato ſemē dei
fructificare non p̄t. Huius exemplū
ponit Criſoſto9 vbi ſup̄. Si eñ vaſi
aceto pleno guttaz mellis infundas
et mel pdis et acetum nō immutab
Mel ſūt verba dulcia dei. Pſalmiſta
q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua
ſuper mel ori meo. Sunt ſpūs ſancti
inſpirata ꝓpoſita. vaſa acetoſa ſunt
auaror̄ corda anxietatib9 plena. in
quibus et doctrina celeſtis perditur
et inſpiratio ſuffocat̄. Scđa aūt tra
ſcz bona ſimiliter triplex ē. Vna eñ
eſt que ꝓfert fructū triceſimū. Alia
vero ſexageſimum Alia que profert
fructū centeſimū Vnde dicit̄ Math.
xiij. Et fecit aliud quidem triceſimū
Aliud ſexageſimū. Porro aliud cen
teſimū. Iſta aūt triplex differencia
fructuū tripliciter poteſt cōſiderari.
Primo quantū ad tres ſtatus fideliū
qui ſunt incipientes ꝓficientes et p
fecti. Incipientes ſunt tanq̄ terra
que ꝓfert fructuz triceſimū. q2 ſuffi
cit illis vt habeant fidē trinitatis cū
impletione decalogi. ꝓficientes ſunt
tanq̄ terra que ꝓfert fructum ſexa
geſimū. quia nō tantū habent fidem
trinitatis. et ſeruant decem p̄cepta

ſed etiam exhibent · vi · opera miſeri
cordie · Perfecti ſunt tanq̄ terra op
tima que profert fructum cẽteſimuz
quia habẽt duplicez pfectionem ſer
uantes veteris legis precepta et euã
gelica conſilia Iſte triplex gradus
ſcilicet incipientiũ · proficiẽtium ⁊ per
fectoꝝ tangitur Math · xiij · Vbi dici
tur Vltro eñ terra fructificat · Pri
mo herbam deinde ſpicaz deinde ple
num fructũ ĩ ſpica Que verba expo
nens Grego · ſuper eze · dicit Cuz de
ſideria bona cõcipimus ſemen in ter
ra mittimus Cũ vero recta opera in
cipimus herba ſumꝰ Cum autẽ ad ꝑ
fectum boni operis creſcimus ad ſpi
cam ꝑuenimus Cuz in eiuſdem operã
tionis perfectionẽ ſolidamur plenuz
fructum in ſpica proferimus · Secũ
do poteſt cõſiderari quantũ ad tres
ſtatus ſaluandoꝝ ſcilicet ꝯiugatos
viduas ⁊ virgines · Iſtam rationez
aſſignat Augꝰ in queſtionibꝰ euan
gelij dicens Triceſimus fructus per
tinet ad coniugatos Naz et ipſa digi
toꝝ coniunctio · q · molli ſe oſculo ꝯ
plectẽs ⁊ federãs marituz pingit ⁊ ꝯ
iugem Sexageſimus ad viduas que
in tribulatione et anguſtia ſunt poſi
te · vnde inferiori digito deprimunt̃
Centeſimus ad virgines qui nume
rus de ſiniſtra tranſiens ad dexteraz
et circulum faciens exprimit virgini
tatis coronã Tercio poteſt conſiderã
ri quantum ad triplicez victorie mo
dum Iſtam racõez aſſignat Auguſti
nus ibidez Quidam eñ ſic pugnant
cũ amore mundi vt eos amor mũdi
non vincat Iſti habent triceſimum
Alij ſic pugnant ⁊ ſic ſuperant · vt ſi
denuo reſurrexerit facile reprimat̃ ·
Iſti habent ſexageſimum Alij ſic ex
tinguunt ſcilicet amorẽ mundi vt ſe
omnino nulla ex pte cõmoueat Iſti
habent centeſimũ Vel poteſt dici ſe
cundum virgiliuz et palladiũz q̄ ter

ra bona per tria cognoſcitur Primo
per foſſionem et repletionem Si eñ
defecerit erit reproba · ſi adequata
fuerit erit mediocriter bona. ſi ſuper
abundauerit erit optima · Illi defici
unt qui multa mala ꝯmittunt ⁊ pau
ca bona faciũt · Iſti ſũt terra repba
Heb · vi · Proferẽs t̃ra ſpinas ⁊ tri
bulos repba ẽ Talibus dicet̃ Dañ ·
v · Appẽſus es in ſtatera ⁊ iuentꝰ es
minꝰ hñs Illi adequãtur q̄ q̄ntuz deo
peccãuerunt tm̃ ſatiſfaciũt Ro · vi · Si
cut exhibuiſtis mẽbra vrã ſeruire im
mũdicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem
ita nũc exhibete mẽbra vrã ſuire iu
ſticie in ſcificacõez Iſtis dicet̃ appen
ſus es ĩ ſtatera ⁊ iuentꝰ ẽ ſatis hñs ·
Illi ſupabundant q̄ opa pfectõis fa
ciunt ſeruãtes mãdata ⁊ ꝯſilia Luc ·
x · Quodcũqꝫ ſuperogaueris ego cũ
rediero reddaz tibi Iſtis dicet̃ Appẽ
ſus ẽ in ſtatera ⁊ iuentꝰ eſt mltuz ha
bẽs Scdo ꝯgnoſcitur p colorẽ qꝛ ni
gredo piguedini t̃re atteſtatur Illi
ſũt igitur bona t̃ra q̄ ſe denigrant · i ·
ſe deſpiciũt et humiliant Niger aũt
coloꝛ viſum cõgregat · albuz iuxta ſe
poſitum magis ꝯmẽdat · et pupillaz
oculi illuminat · magis eñ lucet pupil
la qñ eſt nigra q̄ ſi eẽt alba Sic ⁊ hu
militas animaz inter ſe cõgregat vt
ſupra ſe vel extra ſe nõ effluat Pſ̃ ·
Nõ eſt exaltatuz coꝛ meuz neqꝫ ela ·
ſunt ocu · m · Dignitati adiũcta ipſaz
magis exornat Ecc̃ · iij · Quãto mag
nus es tanto humilia te in omnibꝰ
et corã deo inuenies graciã Ber · Nõ
eſt magnuz in abiectione eſſe humi
lez · magna prorſus virtꝰ eſt humili
tas honorata Humilitas etiaz in con
ſpectu dei facit animã clariorẽ qꝛ q̄n
to aliquis ẽ nigrioꝛ · i · humilioꝛ in cõ
ſpectu ſui tanto maioꝛ eſt ĩ conſpec
tu dei · i · Reg · xij · Nonne cum paruu
lus eſſes in oculis tuis caput ĩ tribu
bus iſrahel factꝰ es ⁊c̄ Tercio cognoſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

catur per saporē quia ꝺbet gleba ter re aqua aſpergi · et ſi fuerit ſaporis amari vel ſalſi mala erit ſꝫ ſi dulcis bona Amaritudo anime ira eſt Iac. iij · q ſi zelum amarū habetis et con tentiones ſūt in cordibꝰ veſtris Sal ſugo anime eſt auaritia · Ps̄ · Terrā fructiferaꝫ in ſalſuginē · Salſugo em̄ eſt ſalſus humor terre qui ipam ſte rilem reddit Nihil aūt magis aīam ſterilē facit q̄ auaritia Tūc eſt igiṫ terra mala anime · quādo vel ē ama ra per irā vel ſalſa per auaritiaꝫ · Illi autē ſunt boā terra qui ſunt dulces id eſt qui habēt dulcia corda Pro. xvi · Dulcedo anime eſt ſanitas oſſi uꝫ Qui habent dulcia verba Eccle. xvi · Verbū dulce m̄ltiplicat amicos et mitigat inimicos Qui habēt dulci a et māſueta opa Eccle · ix · Breuis in volatilibus eſt apis et inicium dul coris habet fructus eius Eiuſdē · iij · In manſuetudine opa tua perfice et ſup hoīm gl'am diligeris ·

Dominica in quinquageſima. Sermo primus ·

Aſſumpſit ieſus duodecim di ſcipulos ſuos et ait illis Ecce aſcēdimus ieroſolimaꝫ et cō ſum · omnia · que ſcripta ſunt ꝺ filio hominis Tradetur em̄ gentibus et il ludetur · et flag · et conſpu · Et poſt q̄ flagel · occident euꝫ et tercia die reſur · Luc · xviij · Sicut dicit Greg. Redemptor noſter preuidens ex paſ ſione ſua diſcipuloꝝ animos pertur bandos eis longe ante paſſionis pe nā et reſurrectionis ſue gloriam pre dixit vt cum morientē eꝫ cerneret et re ſurrecturū euꝫ nō dubitarēt et tn̄ ip ſā criſti paſſionē intelligere nō pote rāt qd̄ tribꝰ ꝺ cauſis accidit · vt dicit Beda Prīa eſt qꝛ eū nimis amabāt et iō morteꝫ eius audire nō poterāt ſic̄ mater q̄ filiuꝫ diligit nimis tenē n̄ poteſt audiē verbuꝫ de eiꝰ ſepatione Scd̄a eſt qꝛ credebāt ipſuꝫ verum de um eſſe iō ſuſpicari nō poterāt ipſū mori poſſe Tercia qꝛ credebant ip̄m pabolice loqui ſic̄ eis ſepe taliter loq̄ batur Duo igiṫ xp̄s diſcipulis predi xit · ſ · ſuā paſſionē et ſuaꝫ reſurrectio nem Circa paſſionē āt q̄nqꝫ ponunṫ ſcꝫ tradicō · illuſio · flagellatio · ꝯſpu cō · et occiſio Tradiṫ em̄ ille qui ē vir tus patna Illudiṫ aūt qui eſt dei ſa pientia Flagellaṫ qui ē innocētia v̓a Cōſpuiṫ dei gl'a Et occidiṫ vita Iſta aūt q̄nqꝫ que xp̄s paſſꝰ eſt a iudeis cotidie patitur ab hoīb̄ꝰ malis · Pri mū nāqꝫ eſt traditio Fuit aūt tradi tꝰ a iuda q̄ eū tradidit ſalutādo am plexādo oſculando et ſecū comedēdo Sic et multi i ipſa xl · criſtū ſalutabūt cū orōem dn̄icaꝫ frequētabunt · quo ciēs em̄ pater noſter digne dicꝰ toci ēs deuꝫ ſalutamꝰ Multi etiaꝫ criſtuꝫ amplexabuntur brachio amoris et brachio timoris · Signum aūt q̄ ho mo criſtum amplectitur brachio ti moris eſt quando vitat peccata Pro uer · xv · Per timorem domini decli nat omnis homo a malo Signum q̄ homo criſtum āplectitur brachio a moris eſt quādo facit bona et dei ſer uat mandata Ioh · xiiij · Si quis dili git me ſer · me · ſer · Multi etiaꝫ ī iſta quadrageſima criſtuꝫ oſculabuntur et xp̄s eos iuxta illud · Miſericordia et veritas obui · ſibi Iuſticia et pax oſcu · ſunt Veritas eī debet eſſe ex p te peccatoris · miſericordia ex parte dei Si peccator de ſe dicit veritatem peccata ſua veraciter cōfitendo mox miſericordia criſti ſibi obuiat indul gēdo Similiter ex pte peccatoris de bet eſſe iuſticia ex pte dei pax Si em̄ peccōr de ſe facit iuſticiaꝫ ſe p pn̄iam puniendo · mox deꝰ ipſuꝫ oſculaṫ eū in amiciciam recipiendo Multi etiaꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cum xp̄o comedunt q̄n corpus xp̄i re
cipient. et tñ ad ſimilitudinem iude
xp̄m ſic ſalutāt. ſic amplexatum. ſic
oſculatū. ſic in menſa aſſociatū ꝓdi
torie tradunt. dū ad peccata redeūt
et xp̄m de corde expellunt et diabolū
introducūt. Fuit aūt criſtus a tribꝰ
traditꝰ ſcꝫ a iuda qui eum tradidit
ꝑ auariciā. Vnde dicit̄ Math. xxvi.
Quid michi vultis dare et ego vob
eum tradaꝫ A iudeis qui eū tradide
runt per inuidiā et maliciā. Mathei
xxvij. Sciebat em̄ ꝙ ꝑ inuidiā tradi
diſſent eū. et a pilato q̄ eū tradidit
crucifigendū ꝓpter timorē et puſilla
nimitatē humanā. Nam ſicut habet̄
Luce. xix. Cum iudei dixiſſent pilato
Si hūc dimittis nō es amicus ceſaris
Pilatus ductꝰ timore eum tradidit
Omne em̄ peccatū q̄ fit ꝑ cupiditatē
male inflāmantē. i. Thiō. vi. Radix
omniū maloꝝ eſt cupiditas Jſti tra
dunt xp̄m cum iuda. Tales ſūt ſimo
niaci vſurarij et auari. Aut fit ꝑ ma
liciā fraternā graciā ꝑſequentē Jſti
tradunt eum cum iudeis Tales ſunt
inuidi et maligni qui dona ſp̄us ſci
in alijs ꝑſequunt̄ Aut fit ꝑ infirmitatē
humanā aliq̄tenus inducentem. Jſti
tradūt eū cū pilato. Tales aūt ſunt
timidi et puſillanimes q̄ plus timent
hominē mortalem q̄̄ꝫ deum viuum.
Scd̄m aūt eſt illuſio Jlludit̄ aūt xp̄c
et irridet̄ maxime a tribꝰ generibꝰ
hoīm. Primo a duris et obſtinatis.
Prouerb. i. Vocaui et rēnuiſtis ⁊c̄
et ideo in fine deus eos irridebit.
Vnde eciā ſubdit̄ Ego q̄ꝫ in interitu
veſtro gaudebo. Prouerb. iij. Jlluſo
res ipſe deludet. Jeroꝰ. An putamꝰ
fratres ꝙ iocando ꝓ̄dicent ꝓphete.
ridendo loquant̄ ap̄li. xp̄s infantilit̄
cōminet̄. ſed ioci nō ſunt vbi tormē
ta intercedūt Yſaias ſerra ſecat̄. da
niel leonibus deuorandus exponit̄.
petrus in cruce dei exemplo ſuſpen
ditur. ſi iocando ſunt paſſi. credo ꝙ
et iocādo ſint locuti. ſed timeo ne fi
des noſtra pociꝰ ſit iocabilis q̄̄ꝫ ipoꝝ
Timeo ne iocando nō ſaluemur et
rideat ipſe de nobis quē admodum
ſcriptū eſt. Qui habitat in celis irri
debit eos. Scd̄o a recidiuis Jſidorꝰ
Jrriſor eſt et nō penitēs qui adhuc
agit qd̄ penitet. Cum talibus em̄ lu
dit diabolus ſicut cattus cum mure.
quē aliquantulū aſcendere ꝑmittit.
ſed mox ſuꝑ eum ruit. Sic diabolus
peccatorē aliq̄n ꝑmittit penitere. ſed
poſtmodū facit eū ad peccata redirē
Prouer. xiiij. Stultꝰ illudit peccatū
.i. diabolus qui fuit inuentor peccati
Tercio a tepidis et ociosis. Treñ. i.
Viderunt eā hoſtes ⁊ deriſerunt ſab
bata eius. et dicit ſabbata in plāli.
Tales em̄ faciunt ſabbatum quo ad
deum vacātes ab orōne. Faciūt eciā
quo ad ſemetip̄os vacātes a vicioꝝ
mortificacōne. faciunt inſuꝑ quo ad
ꝓximū vacantes a bono opere. et qꝛ
tales xp̄o illudunt dantes ſibi aquā
tepidam ad bibendū. ideo hoſtes .i.
demones ſabbata eoꝝ derident. ¶
Notandū aūt. ꝙ xp̄s q̄tuor vicibus
fuit illuſus. Primo in domo cayphe
ſacerdotis cū velamine capitis vt ha
bet̄ Luce. xxij. Scd̄o in domo herod̄
cū veſte alba. vt habet̄ Luce. xxiij.
Tercio a militibꝰ in atrio pretorij in
dutus ꝑpurpura. vt habet̄ Mathei.
xxvi. Quarto a iudeis in cruce q̄ eiꝰ
verba ꝑuertebant dicentes Math.
xxvij. Vach q̄ deſtruis templū dei.
et eius fidē deridebant dicētes ibidē
Si rex iſrahel eſt deſcendat nunc de
cruce et credimꝰ ei. Hijs q̄tuor mod̄
ſacerdotes mali vident̄ xp̄o illudere
Primo cū caypha ꝑ amictū capitis
cū ip̄m amictū in capite aſſumūt qui
deſignat ſpem celeſtium. Ephe. vi.
Galeā ſalutis aſſumite. Jpſi aūt non
ſeruiūt i eccl̄ia ꝓ celeſti tribulacōe

ſed pro terrena cupiditatē · Secūdo
ſibi illudunt in alba veſte cū herode
cū ipſaʒ albaʒ induunt que ſignificat
mundiciaʒ iuxta illō · Pſ̄ · Lauabis
me et ſuper niueʒ dealbabor Ipſi aūt
non ſunt mūdi ſed et mēte et corpo
re impuri Tercio in purpura cuʒ mi
litibus cū induunt caſulā purpureaʒ
que ſignificat latitudinē et feruoreʒ
caritatis Ipſi aūt nō hūt veſtē purpu
reā caritatis ſʒ ſāguinolētā rācoris
Quarto cū iudeis ī cruce qui eiꝰ ver
ba peruerterūt et fideʒ deridebāt · Ipſi
verba dei cōtēpnunt cū ſtolam que
ſignificat gladiuʒ .i. verbū dei indig
ne aſſumūt et ſcutū fidei que ſignifi
catur ꝑ manipuluʒ deſpiciunt Eph ·
v · In oībus ſumētes ſcutū fidei Ter
ciuʒ eſt flagellacō in qua flagellati
one ſanguis de omnibus mēbris xp̄i
exiuit Fleuerat priꝰ oculis ſed tunc
fleuit oībus mēbris Criſtus enī qua
druplicit̄ ī paſſione fleuit · ſ · corde
per immēſitatē doloris Tre .i. O vos
omnes qui trāſitis per viaʒ Ore lacri
moſis verbis Mat · xxvij · Deus meꝰ
deus meꝰ vt quid derelin · me Ocul
per lacrimaꝝ effuſionē Heb · v · Cum
cla · va · ⁊c̄ · Et tādeʒ cuʒ omnibꝰ mē
bris · ꝑ ſanguinis effuſionē vel ema
nacōeʒ quādo · ſ · fuit tam crudeliter
flagellatꝰ Notādum āt ꝙ q̄tuor vi
cibꝰ iudei ip̄m flagellauerāt Primo
in capite ip̄m arūdine ꝑcuciendo vt
habet̄ Math · xxvij · Secūdo in facie
eā velātes ⁊ ꝑcuciētes vt hētur Luc ·
xxij · Tercio in collo colaphis euʒ ce
dentes vt hētur Math xxvij · Quar
to in toto corpe ipſum flagellātes
vt habet̄ Io · xix · Flagellāt autē cri
ſtuʒ hodie in capite qui pſequūt̄ pre
latos eccleſie · Flagellāt in facie qui
cōtēplatiuos qui ſūt pulchrior pars
eccleſie perturbāt in ſua quiete Fla
gellant ī collo qui predicatores im
pediunt a diuino ſermone Flagellāt

in corpoē qui actiuos ifirmiores mo
leſtant in ſua operacōe · Sed de tali
flagello dicit Auguſtinꝰ · Quid ſup
bit impius ſi de ipſo flagellum facit
pater meꝰ · pater flagello filiuʒ cor
ripit ⁊ poſtea flagelluʒ ad comburē
dum ad ignem mittit Quartum eſt
cōſputio Significat autē conſputio
magnaʒ vilipenſionē · vnde ſup illud
Iob · xxx · Faciē meaʒ conſpuere nō
verentur Dicit gloſa · Faciem cōſpu
ere eſt iuſtos etiaʒ in preſentia cōfu
tare et in eoꝝ ꝯtumelias verba flux
a id ē fluentes ſaliuas mittere · Iſta
autem cōſputio id ē vilipenſio aliq̄
bus ad ſuffocationē et conturbatio
nē eſt ſicut legit̄ de hur viro marie
ſororis moyſi qui iudeoꝝ ſputis fuit
ſuffocatꝰ Aliquibꝰ eſt ad correctōeʒ
quod ſignificatum eſt Deut · xxv · ꝙ
quādo homo nolebat accipe vxoreʒ
fratris in faciē illius cōſpuebat̄ · Et
que eſt vxor fratris noſtri niſi peni
tētia quā criſtus frat̄ noſter ꝓ nobꝭ
ſuſcepit quā penitētiam cū homo ac
cipere rēnuit deꝰ ipſū duris flagell̄
affligit ex quibus ſepe ille correctio
nē accipit Aliquibus vō eſt ad humi
liacōem ſicut legit̄ ꝙ dyogenes phi
loſophus inuitatus a quodam hūte
turpeʒ faciē ſed domuʒ pulcrā in fa
ciem eꝰ ſpuit dicēs ſe nō vidiſſe ī to
ta domo aliq̄d turpiꝰ in quo ſpuere
poſſet · Hoc aūt fecit phs vt ille ſe ē
cognoſceret ⁊ de pulchritudine doꝰ
nō ſupbiret ſʒ de turpitudine pſone
huīlitateʒ hēret Aliq̄bꝰ eſt ad illumi
nacōeʒ ⁊ ꝓfectū virtutū ſic ī ceco na
to vt hētur Io · ix · Tales erāt apl̄i
ꝺ q̄bꝰ dr̄ Act · v · Ibāt apl̄i gaudētes
a ꝯſp · ꝯci · ⁊c̄ Q̄ntū eſt occaſio · huit
āt xp̄s q̄dā vulneā q̄ fuerūt ſibi occa
ſio mortis Prīo ei fuit flagellatꝰ ī tā
tū vt it̄ illa flagella aliꝰ exſpiaſſʒ De
īde fuit ī pedibꝰ ⁊ maībꝰ pforatꝰ et
tādē cū iā eēt mortuꝰ ī latē vulnātꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Per corp⁹ xp̄i igit̄ intelligunt̄ illi de
eccleſia q̄ adhuc ſunt infirmi ⁊ tpali
bus deditī Jſti occidunt̄ qñ eis tpali
a auferunt̄ Eccl̄·xxiiij·Qui aufert i
ſudore panē q̄ſi qui occidunt ꝓximū
ſuū·Per man⁹ intelligūt̄ actiui·iſti
occidunt̄ cū ſuis opacōibus impedi
unt̄ Prouer·iij·Noli ꝓhibere eū bñ
facē qui pt·ſi vales etiā ipſe bñfac·
Per pedes intelligunt̄ cōtemplatiui
qui ſuis orōibus totā eccleſiā ſuſtē
tant Jſtos illi occidunt q̄ orōnes ne
in ipſis effectū habeant impediunt·
Sunt etiā in eccleſia quidaʒ mortui
ſicut viri pfecti Coll̄·iij·Mortui em̄
eſtis et vita veſtra abſcondita eſt·
Jſtos illi occidunt q̄ eos conturbare
nō deſinūt·Scd̄o ponit̄ noticia reſur
rectionis·cū in dr̄ et tercia die reſur
get·Jlle igit̄ qui eſt mortu⁹ p pecca
tū tercia die reſurgat·Prima dies ē
ɔtricio·ſcd̄a ɔfeſſio·tercia ſatiſfactō
Vel tres dies ſunt·delectatio·cōſen
ſus et opus·Qui igit̄ nō reſurgit a
delectatione reſurgat a cōſenſu et q̄
non reſurgit a conſenſu reſurgat ab
opere·Si em̄ quartā diem addiderit
ſcʒ ɔſuetudinē reſurgē vix valebit·
Hoc ſignificatū eſt in lazaro q̄triduā
no·Ceteros quideʒ mortuos reſuſci
tauit xp̄s ſimplici iuſſione Jſtū autē
ſuſcitauit·orando·clamando·lacri
mando·vt daret̄ intelligi ꝙ illi qui
ſunt in peccatis inueterati indigent
multoꝝ orōib⁹·magnis cordis cla
moribus·longis et diutinis fletib⁹·

Sermo ſcd̄s vnde ſup̄·

Cecus ſedebat ſecus viā men
dicās Per iſtū cecū ſignificat̄
genus humanū·qd̄ magnā
incurrerat cecitatē·ſed illuminari me
ruit p xp̄i paſſionem·Et ideo in iſto
euangelio duo tangunt̄·ſcīʒ infirmi
tas cecitatis et remedium paſſionis
Circa primū nōndū·ꝙ ſunt qnq̄
peccata que ſpūalem cecitateʒ indu
cunt·Primū tumor ſupbie Greg⁹·
Tumor mētis eſt obſtaculum verita
tis·et iſte tumor totū gen⁹ humanū
occupauit·Primo em̄ habuit ortum
in celo qñ lucifer ɔtra deū intumuit
Jdeo ſupbia eſt nature celeſtis·et iō
viros celeſtes aliqñ inuadit·Deinde
de celo deſcēdens in padiſum iuit et
ibi p̄mos pntes inuaſit q̄ ſup̄ ſeipōs
ſe eleuauerunt·et cōtra deum intu
muerunt·Deinde de padiſo venit in
mundū et modo p totū mundū iſte
morbus ſupbie eſt diffuſus Supbiē
em̄ dicit̄ q̄ſi ſup alios ire Lucifer igit̄
ſupbiuit·q2 ſup deū ire voluit Adaʒ
ſupbiuit·q2 ſup ſeipm iuit dū ſciāʒ
dei appeciit·Hoīes ſupbiunt·q2 ſup
alios volunt ire·deus auteʒ ſupbire
nō poteſt·q2 ſup alium ire nō valet
eo ꝙ ſup ſe nullū habeat·Scd̄m eſt
puluis auaricie Auarus em̄ ſemp por
tat terraʒ in ocul̄·pſ̄·Oculos ſuos
ſta·decli·Vnde dr̄ de talibus ꝙ ſunt
nimia cupiditate ceci·et ſicut ſupbia
totū gen⁹ occupauit humanū·ſic et
auaricia Jēmi·vi·A minore vſq3 ad
maiorē omnes auaricie ſtudent·Jnt̄
maiores et minores ſūt mediocres
Per minores intelligunt̄ laici·p me
diocres ītelligunt̄ clerici·p maioēs
intelligunt̄ p̄lati·Auaricia igit̄ eſt a
minōre vſq3 ad mediocres et maioēs
q2 inuenit̄ in laicis·viget i clericis·
regnat in prelatis·vel poteſt dici ꝙ
in domo anime ſūt tres familie·ſcʒ
minores·et iſte ſunt cogitationes·
Mediocres vero et iſte ſūt intentio
nes·Maiores et iſte ſunt affectōes
Sunt igit̄ quidaʒ quoꝝ auaricia eſt
in cogitacōibus·quia die ac etiaʒ
nocte cogitare nō ceſſant qualit̄ ſcʒ
lucra poſſint acquirē et pecunias au
gere ſuas Eccs̄·ij·Cūcti dies ei⁹ la
boribus pleni ſunt et erumnis nec p
noctem mente requieſcit·Alij ſunt
quoꝝ auaricia eſt in intencōibus·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

qꝛ in oibus que dicūt ⁊ faciunt ſp ali
qd lucrū vel emolimētū tēpale e iten
dūt Pro. xvij. Oculi ſtultoꝝ i finib⁹
tre Oculi ſtultoꝝ ſūt itencões eorū
q ſibi ſemp finez ptēdūt tēpale lucꝝ.
Alij ſūt quoꝝ auaritia ē i affectōib⁹
q tpalia ardenter diligūt ⁊ ſpūalia
puipēdūt Vn̄ igit a minore vſq ad
mediocrē et maiorē omnes auaritie
ſtudent Dū alij terrena lucra cogit
re nō deſinūt Alij in oibus que agūt
in tēporalē mercedez intēdunt Alij t
rena ardēter diligunt et ſpūalia con
tempnūt Teraū eſt ignis iracūdie.
Ps. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt
ſolem Ceſari⁹ Sue mētis lumē iracū
dus excecat Sicut em̄ viſus cecat ad
pcluim ardentē ſic homo excecatur p
iracundiā inflāmantez Secūdum ei
damaſcenū. Ira eſt ebulitio ſangui
nis circa cor. Ex illa autez ebullitio
ne fumoſitates aſcēdūt que oculos
mētis obnubilant quia impedit ira
animuz ne poſſit cernere verū. Quā
do autē vas ad ignem nimis ebullit
tribus remedijs ſubuenitur aut per
vaſis ab igne depoſicōez. aut per aq
frigide infuſionē. aut per lignoꝝ ſub
tractionē Sic etiā quando aliqs per
iram cōtra alium nimis ebullit ille
cōtra quem iraſcitur aut debet ſe to
taliter ab illo diuidere Pro. xx. Ho
nor eſt hoi qui ſeparat ſe a contētio
nibus. omnes aūt ſtulti miſcentur
cōtumelijs Aut debet verba refrige
ratia ⁊ dulcia reſpondere Pro. xv.
Reſpōſio mollis frāgit iram ſermo
dur⁹ excitat furorē Aut ſaltez debet
tacere ⁊ nihil reſpōdere. Verba em̄
que iracūdo reſpōdent ſūt ligna qui
bus ignis iracundie ap̄lius inflāmat
Ecc. xxviij. Scdm ligna ſilue ſic ignis
exardeſcet Quādo āt ligna verborū
ſubtrahunt tunc ignis ille extinguit
Prouer. xxvi. Cuz defecerint ligna
extinguetur ignis. Quartuz ē fetor
luxurie. hoc ſignificatuz ē Thob. ij.
Vbi dicit q ex ſtercore irundinis fu
it excecat⁹ Huius em̄ auis immūditi
a eſt deſiccatiua et ſignificat luxuriā
quia nullū peccatum magis deſiccat
q luxuria Homo quidē qtuoꝛ habet
ſcz animā. corp⁹. famaz. et tēporalē
ſbam Eſt igitur qddam peccatuz qd
deſiccat corpus ſcilicet nimia triſticia
a Prouer. xvij. Spirit⁹ triſtis exſic
cat oſſa. eſt aliud qd deſiccat animā
ſcilicet inuidia Nam inuidia ſicut dici
tur alibi reb⁹ opimis marceſcit Pro
uerbio. xiiij. Vita carnium ſanitas
cordis putredo oſſium inuidia Eſt a
liud quod deſiccat famā ſcilicet ſup
bia Eccleſi. x. Odibilis deo ⁊ homini
bus ſuperbia Eſt aliud quod dſiccat
terrenam ſubſtātiam ſcilicet prodi
galitas ⁊ etiaz viciū gule Prouerbi
oꝝ. xxi. Qui diligit epulas i egeſta
te erit. ⁊ ſimiliter qui amat vinū nō
dicabit. Luxuria deſiccat et cōſumit
corpus qꝛ facit ipm cito venire in ſe
nectutem vel mortē. i. Cori. vi. Qui
autē fornicat in corp⁹ ſuuz peccat. i.
in corpis ſui conſumptionez et dimi
nucōez Cōſumit aūt animaz qꝛ ōnia
bona ꝓpoſita et deſideria annichilat
et diſpergit. i. Corin. ij. Animal ho
mo nō pcipit ea que dei ſunt Conſu
mit bonā famaz. vn̄ dicit de ſalomo
ne Ecc. xlvij. Inclinaſti femora tua
mulierib⁹ ⁊ dediſti maculaz in glam
tuā Cōſumit terrenā ſbam Luc. xv.
Diſſipauit ſbaz ſuā viuēdo luxurioſe
Quātuz ē nimia abūdantia ⁊ craſſitu
do trene ſbe Job. xv. Operuit faciez
e⁹ craſſitudo Hic ē q ſedechias exce
cat⁹ ē in reblata q imptat multa hec
ſicut hēt. iiij. Re. xxv. q multitudo iſ
torum temporaliuz facit hominem
cecum Hinc ē q effraim ⁊ manaſſes
fuerūt frēs Effraim em̄ interptatur
fertilitas manaſſes obliuioſus quia
fertilitas ſeculi idučat obliuionez dei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sicut em̄ piſces aliqñ ex nimia pin
guedine excecāt̄ Et ſicut ī anſerib⁹
oculi cōſuunt̄ ne ex mľtitudine rer
viſarū ab impinguacōib⁹ retrahāt̄
Sic hoīes ex nimia habundancia rer
in aīa excecant̄ Poſtq̄ viſum eſt de
infirmitate cecitatis Videndū eſt de
remedio paſſiōis · de qua in pncipio
euangelij fit mentio ſpecialr̄ · xp̄s em̄
cōtra iſta qnq̄ incōmoda portauit
qnq̄ remedia ſcȝ corpus · ſanguinē
animā · ſpm̄ humanū et diuinitateȝ
Nam de corpe fecit emplaſtruȝ quo
tumor ſupbie ſanaret̄ · fit aūt empla
ſtrū de herbis medicinalib⁹ que inci
dunt̄ · conterunt̄ et decoquūtur et li
quore pfundunt̄ aliquo · Herba me
dicinalr̄ eſt caro xp̄i · q᷑ ſicut dr̄ Pſa ·
xl · Oīs caro fenū · Iſta herba ī cruce
fuit incīſa · Deinde in mortariolo cru
cis piſtillo paſſionis attrita · De hijs
duob⁹ Pſa · liij · Vulneratus eſt ꝑpt̄
iniq̄tates noſtras · Attrit⁹ eſt ꝑpter
ſcelera noſtra Deinde ī furno crucis
ēplici igne fuit excocta · igne amoris
Joh · xv · Maiorē hac dilectioneȝ ne
mo hȝ ⁊ c̄ · Igne doloris Treñ · i · O
vos oīs q̄ ⁊ c̄ · Igne paſſionis Pſ ·
Oſſa mea ſicut cremiū aruerunt ⁊ c̄ ·
Deinde ſanguine p̄cioſo fuit aſperſa
Pſa · xliij · Quare rubrū eſt indumē
tum tuū : Iſtud igit̄ emplaſtrū factū
eſt de xp̄i carne · ſic inciſa · ſic attrita
ſic decocta ſic pfuſa · ſi ſup apoſtema
ſupbie ponat̄ dȝ ip̄m ſtatī maturarē
mollificare et frangere Aug⁹ · Ecce
hēs huilitatis exemplū ſupbie medi
camentū Idē · Que ſupbia ſanari pt
ſi humilitate filij dei nō ſanat̄ : Scdo
de ſanguine fecit colliriū quo ignis
iracundie tpet̄ Nichil em̄ ſic odiū et
iracundiā tpare dȝ q̄ conſiderare q
ſanguis xp̄i ꝓ ſuis crucifixoribus ſic
orauit · Siquidē xp̄s orauit ꝓ eis ver
bis dicēs · Luce · xxiij · Pater dimitte
illis q᷑ neſciunt q̄d faciūt · Orauit la
crimis · Heb · v · Cū clamore valido
⁊ lacrimis offer · Orauit ſangne Heb ·
xij · Acceſſiſtis ad ſangnis aſpſionem
meli⁹ loquentē q̄ abel · Orauit mor
te Heb · ix · Noui teſtamēti mediator
eſt vt morte intercedēte ⁊ c̄ · Tale igt̄
colliriū tante pietatis et caritatis in
nobis · refrigerare dȝ omnē ignē ti
moris Quis em̄ de cetero ꝯtra inimi
cos ſuos odiū tenebit · qñ xp̄s ꝓ ſuis
inimicis verbis · lacrimis · ſanguine et
morte orauit Tercio de aīa fecit vas
vngentariū quo puluis auaricie ex
piet̄ · In iſto em̄ vaſe tria vngenta
purgatiua ꝯtinent̄ de q̄b⁹ dr̄ · Joh · i ·
Vidim⁹ gloriā ei⁹ glo · q̄i vni · a pa ·
ple · Ibi em̄ glā ē · i · glorioſa dei mīa
Ibi em̄ eſt grā Ibi eſt veritas ibi ſa
piencia · Auarus igit̄ q̄ hȝ oculos ple
nos pulūē auaricie vadat ad iſtud
vas vnguentariū et vngat oculos
ſuos mīa et grā et ſapiencia · Tunc
aūt vngitur vnguento mīe qñ incli
nat̄ ad cōpaſſioneȝ fraterne miſerie
Tunc vngento grē qñ incipit tepeſ
cere ab amore terrenoꝝ ⁊ inardeſcē
in amoreȝ celeſtiū · Tunc vnguento
ſapīe qñ ſcit ſapienter acquirē ſapi
ent̄ retinere ſapient̄ expendē · Qrto
de ſpū ſuo huāno fecit cibū melliſluū
quo craſſitudo trena contēpneret̄ ·
Eccľ · xxiiij · Spūs me⁹ ſup mel dulc̄ ·
Mel eſt dulce in ſupficie · dulcius in
medio · dulciſſimuȝ in fundo · In xp̄o
quidē eſt triplex ſubſtancia ſcȝ caro
que eſt q̄ſi ſupficialis · Deitas que ē
ꝓfunda et anima que eſt q̄ſi media
Mel igit̄ eſt dulce in ſupficie q᷑ ſcī
ex cōſideracōne carnis xp̄i hauriunt
delectacōes ſuaues · Eſt dulci⁹ in me
dio · q᷑ ex cōſideracōne aīe hauriunt
delectacōes ſuauiores Eſt dulciſſimū
in fundo q᷑ ex ꝯtēplacōne diuīitatis
hauriunt delectacōnes ſuauiſſimas
Talis igit̄ dulcedo omnē dulcedinē
huānaȝ fecit inſipidā Criſ · Vere nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

habet ſup terrā quod amet qui do
mū celeſte ī veritate guſtauerit Qui
to de diuinitate fecit balſamū quo
fetor luxurie pelleret Eccleſi. xxiiij.
Quaſi balſamū nō mixtum odor me
us Odor aūt iſtiꝰ balſami tātus eſt
ꝙ nō tantū infirmi nō tantum mor
tui nō corrupti ſed etiā fetidi ſentire
debent. hoc ſignificatū eſt in lazaro
quatriduano et fetido qui ipm̄ odo
rē ſenſit et reuixit. Prima dies ē de
lectatio et tunc aīa eſt infirma Secū
da eſt ꝯſenſus ⁊ tūc eſt mortua Ter
cia eſt malū opus et tūc eſt corrup
ta Quarta ē mala cōſuetudo et tūc
eſt fetida Qui aūt odorē iſtum n̄ ſē
tit eſt infirmo periculoſior. mortuo ī
ſenſibilior. corrupto marcidior feten
ti abhominabilior.

Sermo tercius de eodē.

Omnis plebs vt vidit dedit
laudē deo Poſtꝙ dn̄s cecū
illuminauit omnis plebs q̄
ibi aderat laudē dedit deo. Ex quo
datur ītelligi ꝙ ille eſt illuminatus
qui deum laudat. Ille cecus eſt qui
per verba vel malā vitam deum blaſ
phemat In iſtis aūt diebus hoīes va
ni nō tantū nō laudāt deum ſed eti
am ꝑ ſuas vanitates blaſphemāt de
ū et laudāt inimicos dei. ſ. mundum
carnē ⁊ diabolum Ideo in iſto euan
gelio de criſti paſſione fit mencio vt
ex cōſideracōe paſſionis dn̄ice homi
nes abſtineāt a tāta vanitate. Lau
dāt q̄dem ⁊ honorāt mundū exercen
do diuerſos ludos ⁊ ieptas leticias.
Laudant etiā ⁊ honorāt corpꝰ ꝓpriū
paſcendo ipſum ꝑ diuerſas epulas.
Laudāt ⁊ honorāt diabolū ducendo
diuerſas choreas In his ei tribꝰ vaī
tatibꝰ expendūt hoīes dies iſtos et ī
deo cū iſto ceco n̄ ſūt illumīati ſed ce
citate īuoluti Primo igit vani hoīes
cū deberēt laudare deū ipi tātū lau
dāt mundum per diuerſos ludos et
ineptas leticias. Leticia mūdi eſt ſic
vinū purū quod cito īebriat niſi ſa
lubri triſticia tēperet Juxta illud Ec
cle. vij. Melius ē ire ad domū luctꝰ
ꝙ ad domū conuiuij Refert tuliꝰ ꝙ
qn̄ aliqui cōſules romani redibāt vi
ctores triplex honor eis fiebat. Pri
mus q2 omnis ꝑpl's ſibi cū leticia ob
uiabat Scd's q2 omnes captiui quos
ceperāt eius currū victis manibꝰ ſeq
bantur Terciꝰ quia ipē victor indutꝰ
tunica iouis ī curru ſedebat quem q̄
tuor eq albi vſq ad capitoliū dedu
cebant Ne vero ſupra ſe nimis eleua
ret Iſtū honorē triplicē tēperabant
Primo q2 vnus homo ſeruilis condi
tionis ſecū in curru ponebat vt cuili
bet ſpes daret ꝑueniēdi ad talē ho
norē ſi probitas mēetur. Secundo q2
ille ſeruus eum colaphis cedebat di
cens cognoſce te ipſū. Tercio quia
cuilibet licebat illa die in ipſum in
ferre omnia obꝓbria que volebat.
Si igitur pagani ſuas ſic leticias tē
perabant multoforcius nos criſtiani
eas reprimere ⁊ temperare debemꝰ
Et maxime triplici de cauſa. Prima
quia hoc nō cōpetit loco. ſumus enī
in exilio qui deberemꝰ eſſe in celo ⁊
ideo nobis eſt flendū et non gaudē
dum Auguſtinꝰ In valle ſumꝰ miſe
rie vbi eo magis flēdum eſt quo mi
nus flemus. Ps. Quomodo cātabi
mus cāticum domini ī terra aliena.
Si viris ſanctis durū eſt in exilijs cā
tica cātare dei quid dicēdū eſt de illis
qui cantant cātica diaboli? Quia igi
tur ſumꝰ in exilio ideo omnis mūda
na leticia debet nobis eſſe importu
na Eccleſi. xxij. Muſica ī luctu impor
tuna narratio eſt. Scd'o non cōpetit
tempori. tempus eīn vite preſentis
nō eſt niſi curſus ad mortē Auguſti
nus. Nihil aliud eſt tempus huius
vite niſi curſꝰ ad mortē ī quo nemo
vel paululū ſtare vel tardiꝰ ire ꝑmittit

Sed omēs pari motu vrgēt͛ Stultꝰ aūt eſſet ille qui ad mortis ſupplicīuz cū gaudio et ſolatio ire vel duci vellet Tales ſunt ſimiles cygno qui qñ morit͛ ſuauiter cātaē ꝓhibetur Tercio nō competit ſtatui. ſtatꝰ em̄ hoīs eſt piculoſus ⁊ doloroſus. qꝛ quocū qꝫ ſe vertit piculū et dolorē inuenit Nā ſi ſurſuz reſpiciat videt celum qd a miſit. ſi deorſuz videt infernū q̄ omnes deuorare appetit. ſi a ſiniſtris aduerſitatis videt ꝙ vnus de mille nō euadit qui nō cadit ꝑ impaciēciaz. ſi a dextris ꝓſperitatis videt ꝙ de decē milibꝰ vnꝰ nō euadit q̄ non cadat ꝑ intempantiā iuxta illud. ps̄. Cadet a latere tuo mille ⁊ c̄. ſi poſt ſe videt peccōꝝ m̄ltitudinē q̄ omiſit. Si añ ſe videt t͛ribile dei iudiciū ī quo diſtrictā racōez eū reddere oportebit Vñ legitur in vitas prm̄. ꝙ cuz quidam ſanctꝰ pat͛ quēdaz vane ridētē videret dixit ei Reddituri ſumꝰ racōem de vita nrā corā deo ⁊ omni terra et tu rides? Scd̄o vani hoīes cum deberēt laudare deū laudant ⁊ honorant corpꝰ ſuū paſcēdo ip̄m per diuerſas epulas Iſtud aūt viciū gule ⁊ homini facit magnaz iacturaz et deo magnam iniuriam Domini q̄de triplicez iacturā facit Prima eſt quia ī corpe inducit magnā d̄formitatē. ex eo ꝙ facit v̄etrem nimis tumentē Dicitur autem venter a vento ex eo ꝙ ſit plerūqꝫ v̄eto plenus. Guloſus igit͛ quāto maiorem v̄etrez habuēit tāto maiorem veſicam v̄eto plenaz et etiam maiorē ſaccū ſtercoribꝰ plenū ⁊ r̄pletū poſſidebit Sicut em̄ veſica vento plena et repleta acu pūcta cito detumeſcit ſic etiā v̄eter guloſi pūctꝰ acu febriliciſ ꝑ mortē euaneſcit Stultꝰ qꝫ eſſet mercator ille qui aurum cuz m̄lto labore acq̄ſitum ī ciſtam imponeret ī qua ī lutū couertēdū eſſe putaret et eſtimaret. Et quoniā v̄eter guloſi ē ſic ſaccꝰ ſtercorū Stultꝰ eſt ex eo ꝙ ea q̄ cū multo labore acquirit in vētrem poīt in quo v̄etre in lutū fetidū cōuertēda eſſe cognoſcit. Secūda aūt iactuā eſt qꝛ īducit ſibi multā infirmitatē et aliquando mortē Ecc̄. xxxvij. In m̄ltis eſcis erit infirmitas. Ibidē. propt͛ crapulā m̄lti perierūt Qui aūt abſtinēs ē adiciet vitam Pinguia ei corda ſunt modici ſāguinis q̄ ē cauſa vite. calor ꝗꝑ pe natualis ſepe ꝑ nimia pīguedine ſuffocat͛ Via ei ſpūū ad mēbra a nimia pīguedine impedit͛ ⁊ ſic mors ſeq̄tur Tercia ē que īducit inſaturabilitatē. Pro. viij. Vēter impioꝝ inſaturabilis. ps̄. Famen pacient͛ vt canes Canis em̄ pꝰ ꝗꝑ ꝓiecta ſibi deuorauit mox ad alia d̄uorāda ſuſpēſꝰ anhelat Sic guloſꝰ poſtq̄ꝑ m̄lta fercula deuorauerit ad huc alia concupiſcit. imo etiā īſaturabilior ē ꝗꝑ canis et ꝗꝑ cetere fere qꝛ ōnia ſpoliat elemēta Nā a t͛ra aufert greſſibilia ab aq̄ natatilia ab aere volatilia Iero. Thauri paucoꝝ iugerū paſcuis alūtur Vnica ſilua pluribus ſufficit elephātibꝰ. homo vero t͛ra ⁊ mari paſcit͛ Amb. in li. de ieiunio Quid inſaciabilius v̄etre. hodie ſuſcipit cras exigit. cū impletꝰ fuerit diſputat de cōtinētia. cū digeſſerit vale v̄tutibꝰ dicit ⁊ q̄rit luxuriā Int͛ pocula ꝓbia ꝑdicatur Inter ꝓhos vina laudant͛ Scd̄o facit deo īiuriaz. ex eo ꝙ guloſus v̄etrē ſuū d̄ificat Phil. iij. Quorū deꝰ v̄eter eſt Vbi dicit Augꝰ. hoc ab hoīe colit͛ qd pre ceteris amatur. Huiꝰ racōe; aſſignat hugo de ſācto victore dicēs. ꝑ ſimilitudinē venter deo cōpatur Solēt em̄ dn̄s templa ꝯſtrui altaria erigi. miſtri ad ſeruiēdū ordinari pecudes īmolari. thura ꝯcremari Deo ſiq̄dem v̄etri templuz eſt coquina altare menſa miniſtri coci immolate pecudes cocte carnes

fumus inceſoꝝ odoꝛ ſapoꝛtū Iſta aūt ydolatria quo ad aliquid peioꝛ ē ꝙ ydolatria paganoꝝ quia illi adorabant aurū et argētuz Guloſus vero adorat ſaccos ſtercoꝝ · Terciovani homines cuz deberēt laudare deū laudant diabolum diuerſas ducēdo choreas qđ valde fatuum eſt q̄tuoꝛ racōnibus · Primo qꝛ tales choree mūdi ſepe ducūt ad choreas iferni In iferno quidez ſunt multe ꝓceſſiones peccatoꝝ .i. cōgregacōes ſupboruz auaruz ⁊ luxurioſorū que ſemp cantū lugebrē decantabūt zach · xij · Plāget terra · ſ · infernalis familie et familie ſeoꝛſum Cātant aūt vnā cātacōem ſex verſus lugebres ꝯtinētē · Dicunt eñ Ve qꝛ deum offēdi · ve quia diabolo cōſenſi · ve qꝛ natus fui · ve quia male toꝛqueoꝛ · ve qꝛ mori nō valeo ve quia nūq̄ liberoꝛ · Ad iſtas choreas infernales iſte choree mundiales ſepe pducūt Job · xxi · tenēt tympanū et citharam et gaudēt ad ſonitū organi Ducūt in bonis dies ſuos ⁊ in pūcto ad inferna deſcēdūt Huius ſignū eſt quia iſte choree tēdūt ad ſiniſtraz prouer · iiij · Vias que a dextris ſunt nouit dñs Peruerſe aūt ſunt q̄ a ſiniſtris ſūt Secunda fatuitas ē qꝛ priuātur choreis celi Ibi ei ſunt choree ſanctoꝝ deo iubilātiū Hymnus · Qui paſcis inter lilia ſep · cho · virg · Iſtis choreis celi priuāt̄ qui choreis delectātur mundi vnde refert Gre · in dyalogo de quadā puella nobili romana que cū iocis ⁊ cantilenis dedita nimis eſſet Beata v̓go cū multis ſpecioſis puellis idutis albis ſibi apparuit ⁊ cū illa tā decore ꝓceſſioni aſſociari ſe vellet ꝓhibuit beata virgo dicēs ꝙ donec eſſet ſic vana tali ꝓceſſiōe eſſet idigna Precepit igit̄ ei vt a iocis et leuitatibus ſe abſtineret et ſic die triceſima ad illā ꝓceſſionē veniret Que ſbito cūctis hominibus mirātibus mutata fuit et ſic die triceſima beato et felici fine quieuit Tercia aūt fatuitas ē ex eo ꝙ tales choree cedunt i iniuriā dei Tū quia pactū i baptiſmo initū frāgūt · quo abrenunciare ſe diabolo et pompis eius ōibus ꝓmiſerūt · Tuz qꝛ maiorem ꝯmittūt ꝯtēptum ꝙ ſi opi ſeruili icumberēt Aug⁹ · Meli⁹ eſt in diebus dominicis arare ⁊ fodere ꝙ choreas ducere Tuz qꝛ feſta ſanctoꝝ ſuis vanitatibus polluūt Magnā eñ iiuriā choree deo fecerūt Quia ꝓphetā ſuuz cariſſimmū ſcz iohem baptiſtaz occiderūt Iniuria eñ q̄ fit ſanctis ē dundat i deū Luc · x · Qui vos audit me audit · ⁊ qui vos ſpernit me ſpernit · Quarta fatuitas ē ex eo ꝙ ille choree ſūt arma diaboli que i hoc ſeculo exercētur Trib⁹ eñ modis diabolus in peccatū luxurie facit corruere · modo p viſuz modo p colloquiū modo p tactū · In choreis aūt iſta ōnia ꝯcurrūt Nā ibi ſūt verba lubrica et modulacōes cātuū · ibi ē fixa viſio facieꝝ Ibi ē tact⁹ manuū ignitaꝝ ⁊ ideo ex tali vicinitate et appiquatione ſepe ignis accēdit̄ · et mala ꝯcupiſcētia inflāmat̄ · et ꝙ tūcūq̄z homo ſit fortis ⁊ dur⁹ tāq̄ ferrū · vel ſit natualiter frigid⁹ tāq̄ lapis · vel ſit candidus tāq̄ murus dealbat⁹ tñ nō cōfidat nec de ſua fortitudine nec de ſua frigiditate nec đ ſua ſcitate Siq̄dez ferrū in igne poſitū emolleſcit ſic homines firmos i ſuo ꝓpoſito ꝯcupiſcētie ignis emolleſcere facit Iero⁹ · ferreas mētes libido domat Ex ꝯcuſſione etiā duoꝝ lapiduz frigidorum ignis excutitur ſic ex nimia familiaritate viroꝝ et mulierū licet a pricipio videātur frigidi ſepe p ꝯcupiſcētiaz inflāmant̄ · Quis igit̄ frigidioꝛ eſſe poterāt ꝙ q̄ i extremis labo͛abat · Vnde refert gre · i dialogo de quodā ſacerdote agēte i extremis cui cū q̄dā

mulier facie appinquaret vt ſciret ſi
adhuc ſpiraret et ille voce q̃ potuit ex
clamauit recede mł̄r recede tolle pa
leā adhuc viuit igniculꝰ · Murus eti
ā dealbatꝰ q̄uis ex cādela nō conbu
rat̃ tñ denigratur · ſic etiā q̄uis aliq̃
nō ꝯburātur ex cōcupiſcētia tñ ex ni
mia mulierꝝ familiaritate denigrant̃
in fama vel aliquo mō i ꝯſcia quā n̄
habēt apud deuz ſincerā Jeroꝰ Crede
mihi non p̄t cum deo toto corde ābu
lare qui feiarꝝ acceſſibꝰ copulatur ·

Dominica in quadrageſima ·

Sermo primus ·

Ductꝰ eſt ieſus in deſertum a
ſpū vt tēptaretur a diabolo
Math · iiij · Sicut xp̄s voluit
mori vt ꝑ ſuaz mortē nr̄ām deſtrue
ret · ſic voluit tēptari vt noſtras tēp
tacōes ſuperaret · Voluit em̄ tēpta
ri immediate poſt baptiſmū vt tēpta
tis daret ꝯſolacōis remediū · Fuit ei
tēptatus ſtati qñ fuit baptiſatus qñ
a prē filius fuit appellatus · qñ ſpūs
ſcūs i ſpecie colūbe ſup eū māſit qñ
celos aptos vidit · qñ q̄draginta di
bꝰ ⁊ xl · noctibus ieiunauit vt ꝑ hoc
detur itelligi ꝙ ſi aliq̄s tēptatur nō
ē minꝰ a pccis mūdatus · n̄ ē minꝰ de
i filiacōe dignꝰ · non ē minꝰ ſpū ſcō
dignꝰ · n̄ eſt minꝰ celo dignꝰ · nō eſt
minꝰ in ſua pn̄ia deo acceptus Tēp
tari ergo voluit xp̄s vt nr̄ās tempta
cōes vinceret · vt tēptatis ꝯſolamen
ꝓberet · ⁊ vt diabolo ꝙ ipſe eſſet fili
us dei occultaret Sciebat quippe dia
bolꝰ ꝑ ſcripturas ⁊ ꝓphias dei filiuz
in mūduz eſſe venturū ⁊ ſuū ſibi dn̄iū
ablaturū · Audiēs āt ſecūduz Cri · in
criſti natiuitate āgeluz paſtoribꝰ an
nūciantē · āgeloꝝ multitudinē iubi
lātez · · iohannē digito dmōſtrantē
patrem i baptiſmate teſtificantem ·
Spirituz ſanctū i ſpecie colūbe deſcē
dentez et nūc q̄dragīta diebus ⁊ xl ·

noctibus ipſuz ieiunantē euz eſſe dei
filiuz ſuſpicatꝰ eſt Sed poſtmodū vi
dēs euz eſuriſſe ipſuz eſſe dei filiuz plu
rimuz dubitauit Nō em̄ credebat de
i filiū poſſe eſurire Volēs igit̃ expiri
ri vtrū eſſet dei filiꝰ an homo purus · ⁊
ſciēs ꝙ primū homiez tribus telis ꝓ
ſtrauit cogitauit eiſdem telis ipſum
aggredi · ⁊ ſi quidez vinci poterit hō
purus apparebit Si aūt vinci non po
terit dei filius eē videbit̃ Nā ſicut di
cit Gre · in omel · Diabolus p̄muz ho
minē d tribꝰ peccatis tēptauit et vi
cit ſcz de gula cū de fructu ligni vetiti
ipſum māducare ſuaſit · de vana gl'a
cū dixit Eritis ſicut dij · et de auariti
a cum dixit Sciētes bonū ⁊ maluz Si
cut ei auaritia eſt appetitus immode
ratꝰ pecunie ſic eſt etiaz imoderatus
appetitus ſcie Eodez modo tēptauit
criſtuz Primo de gula dicēs Si filius
dei es dic vt lapides iſti panes fiant
Cogitabat ei intra ſe dicēs · Si lapi
des in panes cōuertere poterit dei fi
lius erit Si aūt n̄ poterit hō purꝰ ap
parebit ſed xp̄s ſecūduz glo · reſpon
ſuz taliter tēperauit ꝙ ipſū dei filiuz
eſſe nō cognouit cū ait · Scriptuz eſt
Nō in ſolo pane viuit homo ſed i om
ni verbo qd̄ proce · de ore dei · ac ſi di
cat ſecūduz glo · Cuz homo cōſtet ex
duplici ſubſtantia · ſ · anima tanq̄ ſu
periori et corpore inferiori · ⁊ cibus a
nime ſit verbuz dei et cibus corpis
ſit panis materialis · et tu ſuades mi
hi de cibo ſubſtātie inferioris et nō ſu
perioris patet ꝙ tua ſuaſio tēptacō
eſt Sed quia ſic eū diabolus vincere
nō potuit cogitauit apud ſe dicēs ſi
cut ait Criſoſtꝰ Homo iſte ſanctus
videtur Sancti ei viri et ſi nō vincā
tur de vicio gule ſepe tñ vincunt̃ de a
liquo motu vane gl'ie · Et io ipſū aſ
ſūpſit et euz ſup̄ pinaculū tēpli ſtatu
it Nec mirū fuit ſcdm̄ Greg · Si pmi
ſit ſe ita aſſumi q̄ permiſit ſe crucifigi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Et alia gloſa dt. ꝙ em̄ ꝑmiſit ſe aſſu
mi nō fuit infirmitas ſ3 ſapiētia eius
In diabolo aūt non fuit vtus ſ3 in eo
fuit mag̃ ſupbia Vel ipſa aſſumptio
ꝑt intelligi deductio. Dicit autē alia
gloſa. ꝙ veriſimile eſt diabolū in hu
mana ſpecie appariuiſſe. ſ3 tn̄ xp̄us ſic
egit vt ipſe a nemine videret̄. Erat
em̄ pinnaculū locus eminens vbi ſcz
erat cathedra doctoꝝ. Et ideo ipſe
diabolus ſcd̄m gloſaz putauit iſtū in
ſede doctoꝝ poſitū inani gloria poſſe
extolli vbi multos fecerat eleuari.
Dixit autē ei. ſi filius dei es mitte te
deorſum. hoc dixit ideo. vt ex tali p̄ci
pitacōe et nulla ſecuta leſione iactā
tiam incurrēt. vel vt ex hoc diabol9
ſuā poteſtatē agnoſceret. ſed xp̄s ſic
temꝑauit reſponſuz vt eū relinquēt
dubiū dicēs Non temptab dn̄m deū
tuū. vbi dt Gloſa. Suggerebat vt
aliquo ſigno exploraret quantū apd̄
deū poſſet. ſed nemo deb3 temptare
deum qn̄ ex humana rōne habet q̄d
faciat Nunc aūt poterat alit̄ de tem
plo deſcendē ꝙ̄ ꝑ iactanciaz ſe p̄api
tare. poſtꝙ̄ autē deficit huāna racio
cōmendet ſe deo nō temptando ſ3 de
uote ſupplicādo. verum poſtꝙ̄ nec
ꝑ primā nec ꝑ ſcd̄am temptacōnem
eum potuit cognoſcē tranſijt ad ter
ciā vt ſaltē ip̄m poſſet de auaricia ſu
perare. Duxit em̄ eum ſuꝑ montem
excelſum valde et oſtendit illi omia
regna mūdi. Non aūt iſta oſtendit
corā eius oculis huiuſmōi adducēdo
vel viſū āpliando. vel ea que neſcie
bat ſibi indicando. ſed di ostendiſſe
tribus mod. Primo ſcd̄m Criſoſtom̄
oſtēdit. ac ſi aliq̄s in loco excelſo po
ſitus manū extendēt. dicēs. Ecce ex
illa pte eſt italia. et ex illa grecia et
ex illa affrica Vel ſcd̄m Rabanū oñt
Quia vanitatē pompe mūdane quā
ipſe diabol9 diligebat ꝙ̄ ſpecioſa ſit
et deſiderabilis verbis demōſtrauit,
vt ad amandū illam ip̄m induceret
vel ſcd̄m Gloſam oñdit. quō regna
bat in mūdanis ꝑ diuerſa vicia. In
quibuſdā ꝑ ſupbiam. quibuſdam ꝑ
auariciā. in quibuſdā ꝑ luxuriā vt ꝑ
exemplū multitudinis poſſ3 ad ꝯſē
endū facilius inclinari Cum aūt oīa
regna mundi et gloriā oſtendiſſet.
dixit ei. Hec oīa tibi dabo ⁊c̄. Luce
iiij. Hec oīa michi tradita ſunt ⁊c̄.
Plane mentitus eſt. q2 dei ſunt oīa.
et ipſe tribuit vniuerſa. q2 iſtud cō
tinebat iniuriā cōditoris q̄ ſolus d3
adorari. ideo diabolū repulit dicens
Vade ſathanas. non temptab dn̄m
deū tuū ⁊c̄ Jero9. i. vade in infernū
qui ꝑatus eſt tibi et angelis tuis Ex
hijs patet. ꝙ diabolus in temptādo
incipit a minimis et ꝓcedit ad maiora
Minima tēptatio videbat̄ temptaē
de pane in magna fame. Maior fuit
tēptacio de vana gloria. maxima de
auaricia. hoc ſignificatuz eſt Job. i.
vbi dicit̄. a planta pedis vſq3 ad ver
ticē non eſt in eo ſanitas. Diabolus
namq3 incipit a planta pedis. i. a mi
nimis peccatis et ꝓcedit ad verticē. i.
vſq3 ad cōſenſum rōnis. Supdicte
autē temptacōnes facte ſunt in xp̄o
tm̄ exterius et nō interius Vnde ait
Gregori9 in Omelia. tribus modis
temptatio orit̄. ſuggeſtione. delecta
cōne. cōſenſu. et nos cū temptamur
plerūq3 in delectacōnez et cōſenſum
labimur. xp̄s igit̄ temptari ꝑ ſugge
ſtionez potuit. ſ3 eius mentē peccati
delectacō nō momordit. atq3 ido oīs
illa diabolica tēptatio foris nō int9
fuit. Notandū aūt. ꝙ ſupdictas tēp
tacōnes xp̄s tripliciter vicit. ſcz ſapi
enter reſpondēdo. fortiter reſiſtēdo
et pncipijs obuiādo. Sapient̄ quidē
reſpōdit cum tria ſcripture teſtimo
nia allegauit. hoc ſignificatuz eſt. i.
Regum xviij. in victoria quā dauid
habuit de Golia. vbi dicit Gloſa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Dauid interfecit goliaz tribꝰ lapidi
bus de torrēte. et criſtꝰ diabolum tri
bus teſtimonijs ex lege ꝓſtrauit. di
abolus ſuaſit vt xp̄s lapides ī panes
ꝯuerteret Sed xp̄s ecōuerſo panes
ſacre ſcripture conuertit in lapides
quos cōtra diabolū iecit et proſtra
uit Exemplo igit̄ criſti iniurias noſ
tras debemꝰ vincere ꝑ ſapiētiam vl̄
ꝑ paciētiaz nō per potētiaz vel vindi
ctam Jlle vicit per ſapiaz qui ſcit ſa
pienter ⁊ racōnabiliter rñdere Sap̄.
v. Melior ē ſapientia ꝙ̄ vires ⁊ vir
prudens melior ꝙ̄ fortis Pro. xxvi.
Reſpōde ſtulto iuxta ſtulticiaz. ſ. ſa
piēter ne ſapiens ſibi videat̄ Jlle vi
cit per paciaz qui ſcit diſſimulare et
iraz ſuaz reſtrīgere Eiuſdē. xxij. Me
lior eſt paciēs viro forti ⁊ qui domia
tur animo ſuo expugnatore vrbiuz
Eiuſdē. xxvi Ne reſpōdeas ſtulto iux
ta ſtulticiam ſuā. ſ. ipaciēter ne effici
aris ei ſimilis Jlle vincit ꝑ potenciaz
q̄ nō attēdit ad iuſticiaz ſed tantum
ad potētiaz ꝑ quā iniuſte opprimit in
nocētes Sap̄. ij. Sit āt fortitudo noſ
tra lex iniuſticie. quod em̄ īfirmum
ē inutile inuenit̄ Jlle vincit ꝑ vindi
ctam q̄ effundit iraz ſuā ⁊ talis pociꝰ
vincitur ꝙ̄ vincat. vñ legitur de Al
lexādro ꝙ licet fuerit victor orbis t̄
raꝝ tamē a tribꝰ ꝑmiſit ſe vinci ſcz
a ꝯcupiſcentia. a violētia. et ab ira
Et ꝙ̄uis ī ꝓprijs īiurijs paciētez eſſe
laudabile ſit. in īiurijs dei eſt vitupa
bile. vñ ſup illud vade ſathanas di
cit Cri. Exemplo xp̄i diſcamus nr̄as
iniurias eq̄nimiter ſuſtinere Dei aūt
īiurias nec vſq3 audituz ſufferre qui
a ī ꝓprijs iniurijs eſſe queq̄ꝙ pacientē
laudabile ē Jniurias aūt dei diſſimu
lare nimis impiū eſt Scdo xp̄s vicit
temptacōes fortiter reſiſtēdo ſic et
nos fortiter reſiſtere debemꝰ Nā ſm̄
Gre. Diabolꝰ cū ei reſiſtitur ē debil̄
vt formica. Cuz vero eius ſuggeſtio
r̄cipitur ē fortis ſicut leo Jac. iiij. Re
ſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis Diabo
lus dr̄ a dia ꝙ eſt duo ⁊ bolus qd̄ eſt
morſus q̄r de homine vult facere du
os bolos ſcz corpꝰ ⁊ aīmaz deuorādo
Et bene dicit fugiet a vobis Jn q̄buſ
daz em̄ diabolꝰ nō exit ſed ibi requi
eſcit ⁊ dormit ſcz in auaris. i ſupbis
et in luxurioſis Job. xl. Sub vmbra
dormit Ecce vmbra auaritie. Jn ſe
creto calami Ecce vacuitas ſupbie.
Supbus em̄ licet exteriꝰ videatur tu
midꝰ ⁊ inflatus tñ interiꝰ eſt vacuꝰ
Jn locis humētibus. ecce turpitudo
luxurie Ab aliq̄bus v̄o exit ſed nō r̄
cedit ſed ibi de ꝓpe expectat ſicut ab
illis qui ſepe paciuntur recidiuuz ad
quos ſcit ſe reuerſurum Luc̄. xi. Re
uertar ī domū. m. Ab aliq̄bus v̄o ex
it ⁊ recedit ſed nō fugit ſed lēto paſ
ſu icedit ſicut a tepidis quos nō ple
ne deſerit Ab aliq̄bus v̄o exit fugit
⁊ recedit ſicut a viris ꝑfectis q̄ ſcuto
fidei galea ſpei lorica iuſticie gladio
verbi dei muniti fortiter reſiſtunt illi
⁊ ipm̄ in fugā cōuertūt. Ps̄. Perſe
quar īimicos. m. ⁊ cp̄. Tercio xp̄s
vicit tēptationes eis ī ſuis inicijs ob
uiando Nā mox vt diabolus ei tēpta
cōes īferebat eas repellebat. Sic et
hō qñ ſentit ꝑuas ſuggeſtiones mox
in ſuo inicio eas d̄bet repellere ⁊ nul
luz locū ī aīmo eis dare Eph̄. iiij. No
lite locū dare diabolo Jēo. Lubricꝰ
ē ātiquꝰ ſerpens ⁊ niſi ī capite teneat̄
totꝰ ſtatim illabit̄ Serpēs ei inferna
l̄ habz caput ſcz ſuggeſtionē. Habz
⁊ corpus ſcz ꝯſenſuz. Habz ⁊ caudā
ſcz ꝯſūmacōez opis. vbi āt poit ſug
geſtiōis caput ſtatī poit corpꝰ ꝯſen
ſus ⁊ caudā opis ⁊ idō ī ſuo capite ē
ꝯterendꝰ Jn aliq̄bus ei ē iſte ſerpens
ꝙ̄tū ad caput corpꝰ ⁊ caudā q̄. ſ. ha
bēt malas cogitacōes ꝯſēſꝰ ⁊ opa.
Aliq̄ v̄o omittūt mala opa ī iſta xl.
ſ3 tñ pꝰ paſca ad eadē rediē intēdūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſti amputāt ſerpēti caudam. ſed tñ
adhuc viuit in eoꝝ cordibus q̄ttum
ad corpus et caput .i. quantū ad ſug
geſtionē et cōſenſum. Aliq̄ peccatū
deſerunt quantū ad ꝯſenſū et opus
Iſti aūt amputat corpus et caudā.
viuit tñ adhuc in capite ꝑ malā ſug
geſtionē Quando autē ſuggeſtioni
reſiſtit͛ tunc caput amputat͛ et tunc
nocē nō poteſt nec quantū ad corp⁹
.i. ꝯſenſum. nec quantū ad caudā .i.
opus malū. nec quantū ad caput .i.
ſuggeſtionē. q꜡ ex toto cōtritus eſt
Ideo dicit͛ Geñ. iij. Ipſa cōteret ca
put tuū .i. ſuggeſtionem tuā. q̄ dicit͛
caput. nō tm̄ q꜡ eſt principiū peccati
Sed etiā dicit͛ caput a capiendo. q꜡
diabolus ꝑ ſuaz ſuggeſtionē omnes
capit. et tu īſidiaberis calcaneo ei⁹
.i. morti eius que dicit͛ calcaneū. nō
tm̄. q꜡ eſt finis hoīs. ſed etiam q꜡ cal
caneū dicit͛ a calcādo ꝑ qd̓ intelligit͛
mors bonoꝝ qui calcauerūt terrena
Vel dicit͛ a callo q̄ eſt durities pedū
ꝑ qd̓ intelligit͛ mors maloꝝ q̄ fuerūt
duri in peccatis. Diabolus em̄ in fine
inſidiat͛ malis vt eos capiat et hoīs
ſi forte aliqd̓ ius in eis inueniat.

Sermo ſcd̓s

Ductus eſt Ihs in deſertū ⁊c̄
In pñti euangelio q̄tuor ſpi
ritus exprimūtur ſcʒ. ſpūs di
uinus. human⁹. malign⁹ et āgelic⁹
Spūs diuinus xp̄m in deſertū duxit.
Spūs human⁹ ip̄m eſurire fecit. Spi
ritus malign⁹ ip̄m temptauit. Spiri
tus angelicus ſibi miniſtrauit. Prim⁹
igit͛ ſpūs ſcʒ diuin⁹ xp̄m in deſertuʒ
deduxit. vnde dr̄. Ductus eſt ihs ⁊c̄
Eodē mō ſpūs diuin⁹ in deſertū nos
deducit dū penitenciaʒ nos inchoare
facit Iſtud deſertū ſignificat͛ ꝑ illud
deſertū in qd̓ dñs filios iſrahel dedux
it dū eos de egipto extraxit. In quo
quideʒ deſerto habuerūt quedā aſpa
ſcʒ itineris fatigacōnem. et quedam
ſuauia ſcʒ māne refectōeʒ Sic et filii
dei exeuntes de egipto peccati veniē
debēt in deſertū penitēcie ſalutaris
in qua exterius dñt hr̄ē aſperitatē.
interius tñ diuine cōſolacōnis ſuaui
tatē. Primo namqꝫ dñt habē pmāʒ
aſperā. ex eo q̄ tal̓ penitēcia melius
curat peccata. ſicut dicit Criſoſ. ſup
math. triplici exemplo ſcʒ exemplo
medici corruptos humores curātis.
exemplo agricole viciosas herbas ⁊
radices eradicātis. exēplo artificis
nodos lapidū pcidentis. dicit em̄ q̄
aſpera medicina huōres corruptos
meli⁹ euacuat raſtꝝ ferreū vicōſas
radices melius eradicat. ferrū durū
nodos lapidū meli⁹ reſecat. Peccōr
em̄ aliqñ plen⁹ eſt humorib⁹ corrup
tis luxurie. ps̄. Putruerūt ⁊ corrup
te ſunt cicatrices mee. Aliquādo hēt
malas radicēs cupiditatis et auaricie
.i. Thimo. vi. Radix oīm maloꝝ
cupiditas. Aliquādo habet nodos
tumentis ſuꝑbie. Job. xv. Quid tu
met ꝯtra deū ſpiritus tuus: Cōtra
iſta tria vicia ſunt tria remedia.
Primū eſt carnis mortificatio que ē
tamq̄ medicina amara purgans et
euacuans oīes corruptos humores
luxurie. Eccl̓. xi. Malicia vni⁹ hore
obliuionē facit luxurie magne. Ma
licia aūt iſta vocatur pena que vere
videtur eſſe mala. De hac medicina
amara dicit͛. Yſaye. xxiiij. Amara e
rit pocio bibētibus illam. Scd̓m eſt
oīm terrenoꝝ deſpectio que eſt tan
q̄ raſtrū ferreū auellens radices ma
laꝝ cupiditatū. Qui em̄ vult cupidi
tatē abſcindere et diuicias retinere
cum raſtro de paleo hoc nitit͛ facere
Sed qui ex toto eas abicit ferreum
raſtrum apponit. Iſtū nodum doce
bat domin⁹ Mathei. xix. Si vis ꝑfec
tus eſſe vade et vende omnia que ha
bes ⁊ da pauꝑibus. Tercīū eſt mor
tis meditacio. et iſtud eſt tamquā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

malleus ferre⁹ ꝑcidens omnē tumo
rem ſupbie Ferrū eñ a feriēdo vel a
firmitate nomē accepit Mors eñ dī
ferrea ſiue quia oīa vicia ferit et do
mat Ecc. viij. Memorare nouiſſima
tua ⁊ c̃. ſiue qꝛ eſt dura ⁊ inflexibil
ex eo qꝛ nl'li pat. Pš. Quis ē homo
qui viuit ⁊ non videbit mor. Quã
uis aūt ſerui dei habeāt aſpitatem
penitēcie exteri⁹ intus tñ in iſto deſ
to pñie recipiunt diuine conſolatio
nis ſuauitatē Oſee. ij. Ducaꝫ eum in
ſolitudinē ⁊ loquar ad cor eius. hoc
ſignificatuꝫ eſt vt dictū eſt i filijs iſra
hel qui licet in deſto hab uerint labo
rē duriſſimū habuerunt tñ māna dl
ciſſimuꝫ Ipſuꝫ tñ māna recipe nō po
tuerūt donec defecit eis farina egip
ti ⁊ donec trāſierūt mare egipti Per
egiptum q̄ tenebre iterptaꝫ anima
p peccatuꝫ tenebroſa ⁊ nigra intelli
giꝫ. Qui igiꝫ vult recipere manna
dulcedinis intne exeat de peccati te
nebroſitate Vnde ſuper illud. Pš.
Qui dat iumētis eſcaꝫ ipſorum dicit
Gloſa. qꝛ q̄ꝛ diu pulli coruorum ha
bēt plumas albas a parētibus relin
quūtur ⁊ tunc rore celeſti paſcūtur
Quādo aūt nigreſcere incipiūt tūc
corui eos paſcere icipiunt Sic etiam
corui infernales paſcunt aīam quan
do nigredine peccati ē infecta Deus
aūt eaꝫ paſcit quādo eſt puritate ⁊
mūdicia candida Secūdo non poteſt
quis manna dei in deſto penitencie
accipere niſi abiciat farinaꝫ egipti q̄
ē delectacō ⁊ ꝯſenſus pecci, Tales e
rant illi de q̄bus dicitꝫ Numeri. xi. qꝛ
flagrabant deſiderio carniuꝫ id ē car
nalitatuꝫ in quorū mentibus ſepe vei
ebāt porri cepe ⁊ allia Dicuntꝫ autēꝫ
porri a porrigēdo eo qꝛ porrigūtur
id eſt lōge extenduntur Cepe aūt di
cūtur a cephas qd̄ eſt caput Allia ve
ro dicuntꝫ q̄ſi oliua ab olendo. Per
porros igitur ſignificatꝫ auaritia que

longe extenditꝫ iuxta illud Jere. vi.
Omnes eñ a minore vſqꝫ ad maio
rem auaritie ſtudēt Per cepas itelli
gitur ſupbia q̄ eſt caput ⁊ iniciū pec
catoꝝ Ecc. x. Iniciuꝫ omnis peccati
ſupbia Per allia itelligitur luxuria
que fetida eſt Ecc. ix. Omnis mulier
que eſt fornicaria q̄ſi ſterc⁹ in via ꝯ
culcabitꝫ Jlli igitur volūt redire in e
giptū vt comedant porros cepas ⁊
allia qui adhuc mūdum diligentes
diuicias appetūt honores ambiunt ⁊
carnalib⁹ delectantur Tercō non po
teſt iſtud māna celeſte in deſto peni
tentie recipe niſi tranſeat maꝫ egip
ti. i. niſi abiciat fluctuacōes ⁊ turba
cōes animi Hinc eſt qꝛ homo non po
teſt faciē ſuaꝫ ſpeculari Aut quando
aqua eſt turbida Aut quādo eſt inq̄
eta Aut quando homo ſe ñ inclinat
Sic etiaꝫ illa anima deum contēplari
non poteſt vel quando agitatur in
quietudine vel quādo eſt plena tur
batione. vel quando ſe nō incuruat
humilitate Jſta tria tangūtur Yſa.
lxvi. ſecunduꝫ aliam tranſlationem
Sup queꝫ requieſcet ſpiritus meus
Nam humilitas facit in anima incur
uationē Quies facit tranquillitateꝫ
timor facit puritateꝫ. iuxta illud Ec
cleſ. i. Timor domini expellit pecca
tum, Secūdus eſt ſpiritus humanus
qui criſtuꝫ fecit eſurire. Notandum
qꝛ criſt⁹ quattuor vicib⁹ eſuriuit Vna
namqꝫ vice eſuriuit et non habuit
quid comederet niſi lapides vt hic.
Per lapides itelligūtur homines du
ri qui nō poſſunt ad penitentiaꝫ fran
gi Homines frigidi qui nō poſſunt
igne diuini amoris inflāmari Homi
nes aridi et ſicci qui nō poſſunt rore
diuine gracie humectari Tales non
poſſunt incorporari a criſto ſed a di
abolo. Jpſe eñ cum ſit lapideus lapi
des ſibi incorporat Job q̄dragesimo
ꝑmo. Cor eius indurabitꝫ quaſi lapis

Alia vice eſuriit et nichil habuit co
medere niſi folia. ſicut pz in ficulnea
de qua habet. Mat. xxv. et ſicut nō
comedit lapides .i. corda dura ita
nec folia .i. vba. Arbor quidē pducit
folia gēmas flores et fructus. folia
ſunt bona vba. gēme ſunt bone cogi
tacōnes. Flores ſūt bone volūtates
Fructus ſunt bona opa. Sicut igit hō
nō paſcit de gēmis floribus et folijs
ſed de fructib9. ſic nec de9 paſcit de
bonis vbis nec de bonis cogitacōib9
ſi nō eſt ibi aliud. nec de bonis volū
tatib9 qn ope nō implent ſi poſſunt
ope impleri Sed de bonis fructibu s
.i. bonis opibus. Cañ. ij. Fructus ei9
dulcis gut. m. Tercia vice eſuriit ſcz
in cruce et tūc data ſunt ſibi fel ace
tum ⁊ abſinthiū Tali cibo eū paſcūt
qui opa de gñe bonoꝝ in mōꝛli pccō
faciunt. Tres em̄ ſunt ptes ſatiſfacti
onis ſcz elemoſine. orōes et ieiunia
Elemoſine facte in penitēcia ſūt tan
q̄ mel. Facte in mortali peccato ſūt
tanq̄ fel. Orōnes vero facte in peni
tēcia ſunt tanq̄ vinū optimū. Facte
vero in peccato mōꝛli ſunt tanq̄ ace
tum. Ieiunia facta in penitēcia ſunt
tanq̄ balſamū. Facta vō in peccato
mōꝛli ſunt tanq̄ abſinthiū. Hec aūt
intelligenda ſunt cōpatiue. Pl9 em̄
valent elemoſine. orōnes et ieiunia
vni9 diei facta in penitēcia q̄ centū
annoꝝ in peccato mortali exhibita.
Quarto xpus eſurit cotidie noſtraz
ſalutē et cōuerſionē Criſ. Sicut con
cupiſcibile eſt nob comedere. ſic xpō
ſaluare Iſtū cibū in tm̄ xps deſiderat
q̄ ſeciā hoſtiatim ipm̄ mēdicat Apoc.
iij. Ego ſto ad hoſtiuz et pulſo. vſq3
et ipſe mecū .i. ponem9 ad ſcacū ſiue
ad ſimbolū. In iſta em̄ cena dz peccōꝛ
penitēs ponē tres ptes ex pte ſua ſc3
ɔtricōnem. cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactōez
Deus autez ponit tres alias ptes ex
pte ſua ſcz remiſſionē culpe. collacōz

gracie et pmiſſionē glorie. Sz multi
ſunt de natura ioculatoꝝ qui ſemp
volunt comedere de alieno et nunq̄
de ſuo. q2 vellent q deus eis peccata
ſua remitteret et graciā cōferret et
gloriā exhiberet Ipſi autē nec volūt
ɔtricōnem habē nec cōfeſſionē facē
nec ſactiſfactionē impendē. Tercius
eſt ſpūs malign9 qui xpm tēptauit.
Voluit aūt xps tēptari trib9 de cauſ
Primo vt temptatis conſolacōnem
daret. Fuit em̄ temptat9 ſtatim qn̄
fuit baptizatus qn̄ a patre filius eſt
appellatus. qn̄ ſpūs ſcūs in ſpecie co
lumbe ſup eū manſit. qn̄ celum ſibi
aptum fuit. qn̄ xl. diebus ⁊ noctib9
ieiunauit. vt detur intelligi. q ſi ali
q̄s temptat ꝓpter hoc nō eſt min9 a
peccato mundatus. nec eſt min9 dei
filiacōne dignus. nec minus ſpū ſcō
plen9. nec eſt min9 celo dign9. nec
eſt min9 in penitencia acta acceptus
Scdō voluit tēptari vt de pugna ſpi
rituali certos nos reddēt. Periculū
eſt em̄ hoſtē iuxta ſe hrē et ignorare
Ieroni9. Tūc maxime impugnaris
cū te impugnari neſcis. Poſſumus
aūt de hoc certi eſſe tripliciē. Primo
p ſcripture aſſertionē Iob. vij. Mili
cia eſt vita hōis ſup terraz Ephe. vi.
Non eſt nobis colluc. aduer. car. ⁊ c̄
Scdō p dm̄ temptacōem. q2 ſi temp
tatur dñs. temptat et ſeruus Ioh.
xiij. Non eſt ſeru9 maioꝛ domino ſuo
Tercio p temptatoris frequentem
apparicōnem. Nam beato Martino
in forma cruēte beſtie apparuit btō
Anthonio in ſpecie pueri nigerrimi
viſus fuit Cuidā eciā ſancto patri in
ſpecie medici ſe manifeſtauit ferēs
diuerſas ampullas. dicens. Si quis
noluerit de vna ppinabo ſibi de alia.
Tercio temptari voluit vt tēptatis
et tribulatis melius miſereri et com
pati ſciret. Nemo em̄ poteſt moueri
ad compaſſionem et miſericordiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

miſi alioꝝ cognoſcat miſeriaz Que q̄
dez cognoſci poteſt aut audiēdo aut
videndo aut expiendo Si em̄ audio
dici ꝙ paſſio illata ſit mag̃ pena iam
ſcio ⁊ cognoſco illud ꝑ audituz · Si
aūt videro aliquē dictaz paſſionem
paciētez ⁊ in magna agonia conſiſte
re ſe horribiliter ac terribilit̄ agita
re ⁊ querulosis vocibꝰ ꝯclamare ſci
o ⁊ cognoſco illd̄ ꝑ viſuz Si igit̄ illā
paſſionem ī corpore meo pacior ſcio
illud et cognoſco ꝑ expientiam · Et
iſta cognicō certior ē ꝙ due ꝓdicte ·
Humanū em̄ genꝰ multas olim tēp
tacōes ⁊ miſerias paciebat̄ et iō ad
deuz clamabat ⁊ totuz celū gemitibꝰ
et clamoribꝰ implebat · et tūc deus
miſerias eius quodāmodo ſciuit per
audituz Exod · ij · Ingemiſcentes filij
iſrahel ꝓpter opera vo · ſunt ⁊ aſcen ·
cla · eoꝝ ad dominū ⁊ au · ge · eoruz ·
Dominꝰ igitur clamoribus eoꝝ exci
tatus deſcēdit ⁊ xxxiij · ānis nobiſcū
moratꝰ fuit ⁊ ſic nrās miſerias vidit
ita ꝙ illud qd̄ ꝓus ſciebat audiendo
poſtea ſciuit vidēdo Exod · iij · Vidi
afflictionez populi mei q̄ eſt ī egipto
⁊ cla · eoꝝ au · et deſcen · li · eū de mai
bus egipcōꝝ Tandē nrās temptatio
nes ⁊ miſerias ſciuit ꝑ experientiam
qꝛ eas aſſūpſit in ſe Heb · iiij · Nō em̄
habemꝰ pōtificez q̄ nō poſſit compa
ti īfirmi · Aſſūpſit ei paupertatez · tem
ptacōez · ſticiaz · dolorem ⁊ mortez
vt ſic ſimilis nobis fieret et nrās mi
ſerias meliꝰ cognoſceret ⁊ nob meli
us miſereri ſciret Heb · ij · Debuit ei
ꝑ omnia fribꝰ ſil'ari vt mi · fieret ⁊ c̄
Ibidē · In eo em̄ in quo paſſꝰ eſt ipe
⁊ tēptatꝰ potēs eſt ⁊ eis q̄ tēptātur
auxiliari Quartus eſt ſpūs āgelicꝰ qui
xp̄o miſtrauit Intelligūt āt angeli
ꝯplicez ſibi cibuz miſtraſſe · Primo ci
bū materialē q̄ cōſiſtit in corpali re
fectōe quā xp̄o eſurienti miſtraſſe cre
dūtur · quā etiā helie miniſtrauerūt

vt hētur · iij · Reg · xix · Scd̄o cibū ſpi
ritualez q̄ cōſiſtit in puritatis delec
tatione Si em̄ xp̄s paſcitur ⁊ delecta
t̄ in puritate hoīm iuxta illd̄ Can̄ · ij ·
Qui paſcit̄ inter lilia multo forciꝰ in
puritate āgeloꝝ Tercō cibuz celeſtē
q̄ conſiſtit ī dei laudacōe iuxta illud
Ps̄ · Nunq̄d manducabo car · thau ·
Immola deo ſacrificiuz laudis Iſtuz ci
bū angeli deo ſemꝑ miſtrāt iuxta il
lud Job · xxxviij · Vbi eās cū me lau
darēt aſtra matutina et iubilarent
omnes filij dei ·

Sermo terciꝰ de eodem ·

ET cū ieiunaſſet xl · diebus ⁊
xl · noctibꝰ poſtea eſurijt In
iſto euangelio mencō fit de
tribꝰ ſcz de xp̄o ieiunāte · de diabolo
tēptante · ⁊ de āgelo miſtrante Criſ
tus nanqꝫ xl · diebꝰ ⁊ xl · noctibꝰ ieiu
nauit Ieiuniū em̄ q̄dragesimale ap
ꝓbatū fuit ꝑ legē moyſaicā ⁊ ꝓphe
ticā ⁊ xp̄s ip̄m aꝓbauit ꝑ euāgelicā
legez Moyſes em̄ legiſlator ⁊ helias
eximiꝰ ꝓphetaꝝ in iſto numero ieiu
nauerūt Iō iſti duo ſoli ī trāſfigura
cōe ſibi apparuerūt Criſtꝰ autē nolu
it ieiunare pluſq̄ illi ne deꝰ a diabo
lo putaret̄ nec minꝰ q̄ illi ne purus
homo videret̄ · et qꝛ ſm̄ Gre · Omis
xp̄i actio eſt nrā inſtructō iō et nos
īſtruimur vt exēplo xp̄i ī iſto nume
ro ſil'iter ieiunemꝰ · De quo ieiunio
tria ſunt vidēda · Primo de numero
dieꝝ ieiunij iſtius Scd̄o de orā ⁊ ſpe
cie ieiunij · Tercō de efficatia ⁊ vtili
tate ieiunij Circa primū notandū ꝙ
iſtud ieiuniū in numēo q̄dragenari
o obſeruamꝰ mltiplici racōe · quaꝝ v
na ſumit̄ a ꝑte criſti · alie a ꝑte nrā ·
Criſtus em̄ iſtuz numeꝝ q̄dragenari
uz multiplicit̄ ꝯſecrauit ſcz ſua ꝯcep
cōe qꝛ xl · ſeptimanis fuit in vtero v̓
ginis · ſua ꝑdicacōe qꝛ xl · mēſibus
predicauit in mūdo · ſua ieiunij obſ̄
uacōe qꝛ xl · diebꝰ ieiunauit in dſ̄to

ſua paſſiōe qꝛ xl· horis iacuit i ſepul
pulchro· ſua reſurrectione qꝛ xl· dic
b⁹ poſt reſurrectionē fuit cū diſcipu
lꝰ i mūdo Alie racōes ſumūt̄ ex pte
nrā Nos eni ſeruire d̄bem⁹ deo d̄ cor
pore nrō de aīa noſtra de tēpore nrō
⁊ de opibus nrīs· Sz qꝛ de his ſepe d̄
o negligēter ſeruim⁹ iō p hunc nuē
ruz ieiunij ſibi ſatiſfacere debemus·
Primo nāqꝫ p hunc numerꝝ deo ſer
uim⁹ de corpore noſtro Iſtam ratio
nē aſſignat Gre· in omel· dicēs In
hoc mortali corpe ex q̄tuor elemen
tis ſubſiſtim⁹ p cui⁹ voluptatem pre
ceptis dñicis cōtraimus que p decalo
guz ſūt accepta Qui igit̄ per carnis
deſideria decalogi mādata contemp
ſim⁹ dignū eſt vt eandē carnē q̄ter
decies affligam⁹ Scd̄o per hūc nume
ruz deo de aīa nrā ſeruim⁹ Nā in aīa
nrā ſūt vij· v̓tutes tres ·ſ· theologi
ce· q̄tuor cardinales p q̄s deū trinuz
et vnū cognoſcere ⁊ amare debem⁹
Quatnari⁹ aūt ꝓpter q̄tuor tpa āni
preſentē vitaz deſignat · qꝛ ergo ſep
tenario aīe deo trinitati in tota noſ
tra vita nō ſeruim⁹ ideo dignuz eſt
vt hoc q̄dragenario numero ieiune
m⁹ Tercō per hūc numerꝝ deo ſerui
mus de tēpore noſtro Iſtaz racōem
aſſignat Gre· dicēs A prima dñica q̄
dragesime vſqꝫ ad paſca ſex ebdo
made veniunt q̄tꝝ dies xlij· ſunt Ex q̄
bus dū ſex dies dñica ſine abſtinētia
ſbtrahūtur xxxvi· i abſtinētia rema
net Dū v̓o p ccc·lxvi· dies ann⁹ du
citur q̄ſi anni decimā deo dam⁹ · Q̄r
to p hūc numerꝝ ſuim⁹ deo d̄ opib⁹
nrīs Opa eī noſtra debent eſſe circa
obſuacōem· x· mādatorꝝ dei ⁊ cōple
cōez q̄tuor euāgeliorꝝ Iſtā racōez aſ
ſignat Gre· dicēs Cur in abſtinētia
q̄dragenari⁹ numer⁹ cuſtodit̄ niſi q̄
a v̓tus decalogi p libros iiij· ſcī euā
gelij impletur Secūdo videndū ē de
dr̄ā et ſpecie ieiunij que quidē ſunt

ſex Prima eī abſtinētia ē ab his q̄ in
ſe ⁊ ſm ſe ſunt mala·ſ· a vicijs ⁊ pec
catis Pſa· lviij· Nonne hoc ē magis
ieiuniū qd̄ elegi Diſſolue ⁊c̄· Pccā
eī quodāmō ſunt colligata qꝛ vnuz
trahit ad alid̄ et vnuz n̄ remittitur ſi
ne alio· iō dr̄ diſſolue colliga. ipieta
tis .quot etiā hō habz gn̄a pccōꝝ tot
hēt diuerſitates faſciculorꝝ q̄ mentē
opprimūt iō ſbdit̄· Solue faſciculos
deprimētes ·pccā in diuerſas ptes
cor frāgūt et in ſeruitutez redigunt
iō ſubditur Dimitte eos qui cōfrac
ti ſunt liberos Parꝝ igit̄ hoī prodeſt
abſtinere a cibis niſi et abſtineat a
peccatis Ieō· Tūc preclara eſt apd̄
deuz abſtinētia corpis cū anim⁹ ieiu
nat a vicijs Quid eī prodeſt corpus
attenuare abſtinētia cū aīm⁹ itume
ſcit ſuperbia Pſid̄· Qui a cibis abſti
nent ⁊ mala agunt demones imitan
tur q̄bus eſca ſemp abeſt ⁊ culpa ſē
p adeſt Scd̄a abſtinētia eſt abſtine
re ab his q̄ ſunt occaſio mali·ſ· a laſ
ciuia ſenſuuz De hoc dicit ſic bern̄· in
ſermone q̄dragesime · Si ſola gula
pccāuit ſola ieiunet ·ſi aūt peccaue
rūt cetera mēbra cur nō ieiunent ⁊
ipſa? Deinde ſubdit̄ Ieiunet oculus
a curioſis aſpectib⁹ ·ieiunet auris a
fabulis ⁊ rumorib⁹ · Ieiunet lingua
a detractōe et murmuracione · ieiu
net man⁹ a malis operibus · ieiunet
aīa a vicijs ⁊ ꝓpria volūtate Tercia
abſtinētia ē ab his q̄ hn̄t ſpeciez ma
li·ı· Theſ· v· Ab oī ſpē mala abſtin·
vos et hoc maxīe ꝓpter ſcādaluz ꝓxi
morꝝ Spēz malaz hn̄t v̓ba ſcurrilia ſe
pe dicē ⁊ immūdicias noīare Ligua
hebraica ſm Pſid̄ · fuit p̓ma ⁊ erit
vltima· et dicit Rabbi moyſes q̄ in
illa lingua nullū vocabulum ē ad no
minādūz aliquid ihoneſtu; · Ex quo
tria notabilia elicīūt̄ Vnuz qd̄ voca
bula t̄pitudinū nō fuerūt ab inſtitu
cōe diuina ſ ab iuencōe huāna Scd̄m

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ꝙ multum diſplicent deo v̓ba ſcurri
lia qñ ea ponere noluit ī lingua quā
homini concreauit. Terciū ꝙ ille ha
buit linguā celeſtē qui a talib⁹ ſeſe
ſeruat immunē. Quarta abſtinēcia
eſt ab hys que ſunt ſimul et ſpecies
mali et occaſio mali. ſicut eſt van⁹
ornatus et ſuſpecta familiaritas mu
lierꝝ. vanus em̄ ornatus et hȝ ſpeciē
mali. q̄ꝛ videt̄ ꝙ tales mulieres non
ſunt pudice ꝭ laſciue. et eſt occaſio
mali. quia ſepe incautos decipiunt.
Suſpecta eciā familiaritas mulierū
et habet ſpeciem mali ⁊ eſt occaſio
mali Bern̄. Cum mulierib⁹ ꝯſiſtere
et ſe immunem ſeruare maius eſt q̄ꝫ
mortuū ſuſcitare Qd min⁹ eſt nō po
tes et qd maius eſt vis vt credā tibi
Quinta abſtinēcia eſt ab hys que li
cita ſunt. Licitū quidē eſt ad vxorē
accedere. Debitores repetē. aliquas
cōſolacōnes recipe. venacōni vacaē
Sed tn̄ in q̄dragesimali tpe debem⁹
a talibus abſtinere. De primo dicit
Ambro. Nullus oīno in q̄dragesima
vxori ſue ante octauā paſce iungat̄
Aug⁹ in ſermone de xl. Eſtote hys
diebus crebrius ieiunātes et paupe
ribus largius tribuētes et vobiſmet
ipſis impedentes et a cōiugali copl'a
abſtinētes. De ſcdo dicit Gregori⁹
exponēs illud verbū Yſa. lviij. Ecce
in die ieiunij veſtri inuenit̄ volūtas
veſtra et debi. veſt. re. Neq̄ꝫ em̄ qui
debitorē ſuū hoc qd dēt repetit aliqd
iniuſtū facit. ſed dignū eſt vt q̄ſq̄s
ſe in pn̄ia macerat. eciā qd iuſte ſibi
competit interdicat. De tercio dicit
ꝓpheta Renuit ꝯſola. aīa m. Bern̄.
Delicata eſt diuina cōſolacio et non
datur admittētibus alienā. De. iiij.
dicit Amb. An illū ieiunare putas q̄
ꝑmo diluculo vigilans. ad eccleſiaꝫ
nō vadit. ꝭ ſurgēs ſeruos ꝯgregat
recia diſpoīt canes ꝓuocat ſaltuſq̄ꝫ
pluſtrat. Sexta abſtinēcia eſt a cibo
et potu. de qua ſic dicit Ambroſius
Moneo et conteſtor vos vt nullus
veſtrū niſi forte infans vel infirmus
ſit vſq̄ꝫ in paſca dn̄i niſi in dn̄icas di
ebus ante nonā mādu̇cet aut bibat
Aug⁹. Alijs dieb⁹ ieiunare aut ēme
diū eſt aut pmiū. In q̄dragesima
nō ieiunare peccatuꝫ eſt Alio tēpore
qui ieiunat accipiet indulgenciā In
q̄dragesima q̄ poteſt ieiunare et nō
ieiunat ſenciet penā. Tales qui ieiu
nare cōtempnunt in futuro fame et
ſiti deficiēt Yſa. xlvi. Ecce ſerui mei
comedent et vos eſurietis. ecce ſui
mei bibent et vos ſicietis. Verum
eſt tn̄ ꝙ ꝓ vino habebunt fel draco
nū et venenū ſerpentū. Deut. xxxij.
Fel draconū vinum eoꝝ et ve. aſpi.
inſa. ꝓpane habebūt ignitū calculū
Prouer. xx. Suauis eſt homini pāis
mendacij. et poſtea implebit̄ os ei⁹
calculo Talis panis nō poterit maſti
cari. q̄ꝛ dur⁹ panis eſt. nec in orē po
terit tolerari. q̄ꝛ ignitus eſt. nec ab
ore poterit reici. q̄ꝛ oris impletiuus
eſt. ꝓ pietācia v̓o habebūt ſempit̄
nū interitū. ps. Mors peccōꝝ peſſiā.
Itē mors depaſcet eos. Tercio vidē
dū eſt de vtilitate ieiunij que t̄plex ē
Prima eſt. q̄ꝛ ꝑ hoc de⁹ recōſiliatur
Hui⁹ exemplū habem⁹ Jone. iij. In
niniuitis vbi dr̄. Hoīes et iumenta
boues et pecora nō guſtent quicq̄ꝫ.
vbi dicit Amb. Quale eſt ꝭ xp̄ianū
nō facē qd pecudes fecerūt niſi ꝙ ſto
lidior ē pecude q̄ indicto ſibi ieiunio
a ſacdote nō ieiunat ? et pecus q̄deꝫ
declinat foueā. cauet ꝑpiciū Tu āt
non vis ieiunando piculū declinare
qd cernis. Deſperacōnis genus eſt
tunc mādu̇care cū ieiunare debeas
tūc gaudē cū debeas plorare. Scda ē
q̄ꝛ ꝑ hoc hō ad patriam celeſtē ducit̄
Jero⁹ cōtra iouinianū. quādiu adā
ieiunauit ī padiſo ſtetit Hinc oñdit̄
ꝑ ieiuniū ad padiſū nos poſſe reuerti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

a quo p ſaturitatez fueramus eiecti Gre. in omel. A padiſi gaudijs per culpam gule cecidim⁹ ad hec p abſtinentia; reſurga⁹ Tercia eſt qꝛ p hoc diabolus ſuperatur. Diabol⁹ em̄ ē ſerpens eſt piſcis ē lupus ꝛ eſt canis Sicut em̄ ſm Ambro. ſputu; hominis ieiuni ſerpētē interficit ſic ieiunium diabolu; occidit. ꝛ ſicut piſcis natat in fluuijs ꝛ moritur i ſicco ſic diabolus delectat᷑ in aquis deliciaꝝ ꝛ mori ᷑ i ſicco abſtinētie. ꝛ ſicut fames expellit lupu; a nemore ſic ieiunium expellit diabolu; a corde. ꝛ ſic aq̄ bulliens expellit cane; de coquina ſic orō̄ feruens diabolum fugat ꝺ aīa Mat. ix. Hoc genus demonioꝝ in nullo poteſt eici niſi in orōe ꝛ ieiunio. Secundo in euāgelio fit mencio de diabolo tēptāte Diſtiguit āt Aug⁹ ſup. Ps. Qui habitat. q̄tuoꝛ gn̄a tēptacōm̄ vna ē leuis ꝛ occulta qꝺ notatur cum dicit᷑ Non timebis a ti. noct᷑. Alia leuis ꝛ aperta que notat᷑ cum dicitur. A ſagitta vo. in die. Tercia grauis ꝛ occulta q̄ no. cū ſb̄ditur A negocio pambulan. in te. Quarta grauis ꝛ apta que notat᷑ cum ſb̄ditur Ab icurſu ꝛ demonio meridiano. Iſtis q̄tuoꝛ mōis diabol⁹ xp̄m tēptare voluit ſed nō p̄ualuit Primo temptacōe leui ꝛ apta cu; dixit Dic vt lapides iſti panes fiant Iſta em̄ tēptacō fuit leuis qꝛ de cibo corporali ꝛ neceſſario ꝛ fuit aperta eo qꝺ de cibo ſpirituali nulla; faciebat mēcōe; Secūdo temptacōe leui ꝛ occulta qn̄ ſtatuit eu; ſup pinnaculū templi Tunc ei de aliquo motu vane gl'e eu; tēptare voluit. ꝛ iō fuit tēptacō leuis ſed tn̄ p hoc ſuā ptātem cognoſcere itēdebat ꝛ iō fuit occulta Tercō tēptatione g̃ui et occulta quādo eum tēptauit ꝺ auaritia Tal' em̄ tēptatio fuit g̃uis qꝛ de graui peccō ꝛ fuit occulta quia aliud p̄tēdebat ꝛ aliud itendebat. p̄tendebat e⁹ ſublimacōe; ſed intendebat e⁹ perpetuā deiectionē. Quarto tēptatione graui ꝛ manifeſta qn̄ tēptauit eū de ydolatria dicēs Hec oīa tibi dabo ſi cadens adoraueris me. Tercō i euāgelio fit mēcō de āgelis miniſtrātib⁹. Hec aūt miſtratio tripliciᷓ pt intelligi ſm tres naturas q̄ ſunt i xp̄o vel adoracōe vel de cōgratulacōe vel de tēporali ſb̄uencōe Nā āgeli miniſtrabāt. i. ſupplicater adoābāt ꝛ hoc r̄ſpectu deitatis. vel miniſtrabāt. i. pugnāti congaudebant. et hoc reſpectu aīe q̄ ſic pugnabat ꝛ vicebat. vel miſtrabant. i. ſibi eſurienti in cibo materiali ſb̄ueniebāt ꝛ hoc reſpectu carnis. ſic etiā olim angeli helie miſtrauerūt vt habet᷑. iij. Re. xix. Sed tn̄ helie miſtrauerūt ad ſuū q̄dragenariū pficiēdu;. criſto miniſtrauerūt poſt ſuum q̄dragenarium celebratum.

Dn̄ica ſecunda. Sermo p̄mus.

Egreſſus ieſus receſſit i ptes tyri ꝛ ſidonis Mat. xv. Dominꝰ ieſus criſt⁹ multos victos ad pn̄ia; adduxeāt multos in ſuis peticōibus exaudierat m̄ltos i corpore ꝛ aīa curaueāt. iōq; ne muliēs a ſuis bn̄ficijs viderent᷑ excluſe. iſtam mulierē chananeā ad pn̄iam adduxit. vnde cātat eccā Qui chananea; ꝛ publicanū vocaſti ad pn̄iam Ipſā in ſua peticōe exaudiuit ꝛ filia; eius i corpe ꝛ aīa ſanauit vt p hoc daret᷑ itelligi qꝺ aduēt⁹ ſuus nō tantu; fuit ꝓpter ſalute; viroꝝ ſed etiā mulieꝝ. In iſto aūt totali euāgelio de q̄nq; pſonis fit mētio ſc; de xp̄o i quo eāt magna miſeracō. De muliere chananea in qua fuit inſtās peticio De filia in qua erat magna vexacō De diabolo in quo eāt malicioſa oppreſſio. ꝛ de diſcipul' criſti in quibus eāt magna ꝯpaſſio. Primo igit᷑ ponitur perſona xp̄i i quo erat magna miſeratio

Ideo dixit ei mulier Miſerere mei do
mine fili dauid Quãuis em̃ ſciret eũ
eſſe potentẽ ſapientẽ ⁊ iuſtũ tamen
nõ recurrebat ad ei⁹ potenciã ſapiẽ
ciã nec ad eius iuſticiã ſꝫ ad ei⁹ miãz
qꝛ ſciebat ip̃m ad miſericordiaz eſſe
ꝓmptũ Quã quidẽ ꝓmptitudinẽ mi
ſericordie habuit· et inquantũ de⁹
et inquantũ homo Vnde iſta mulier
vtrãqꝫ miſericordiã ponit et quã hꝫ
inquantũ deus ·cũ dicat· Miſerere mei
dñe· et quã hꝫ inquantũ hõ ·cũ dicat
Fili dauid Inquantũ igit̃ eſt de⁹ cau
ſat̃ in eo miſericordia a trib⁹ Primo·
a natuã diuina cui⁹ ꝓpriũ ẽ miſereri
ſemp et pcẽ· Sicut em̃ ignis nãlit̃ ca
lorem hꝫ · ſic deus nãliter habꝫ miãz
et bonitatẽ Vñ dicit Gloſa Joh·iij·
Deus a natura miſericors paratus eſt
ſaluare p clemenciã quos non p̃t ſal
uare p iuſticiã· Scdo cauſat̃ a cõſue·
tudine longa· qꝛ a principio mundi
vſqꝫ in finẽ nõ ceſſauit· nec ceſſabit
miſereri Ps̃ · Ineternũ miſericordia
eius Itẽ·p̃ſ· Aut in finẽ miãz abſci·
q·d·nõ· qꝛ et longa cõſuetudo vtit̃
in neceſſitatẽ· ſicut dici⁹ de aliquo q̃
ſemp cõſueuit eſſe liberal̃ iſte neſci
at alit̃ facẽ Sic deo miſereri verſum
eſt quodãmodo in neceſſitatẽ immu
tabil̃ voluntatis· Tercio cauſat̃ ab·
oĩpotencia· ex eo em̃ qꝺ de⁹ omp̃s eſt
inuenit̃ miſericors Quia quanto q̃s
eſt magnanimior tãto ad miãz ꝓmp
tior Amb· Procul eſt a magnĩmis cu
piditas vlcõnis ·Quanto aũt q̃s eſt·
infirmior tãto ad vindictã ꝓmptior
Vnde mulier magis appetit vindcãz
q̃͂ vir· Quia igit̃ deus tã magnĩmis
et potens eſt· ideo tardus ad vindic
tam et ꝓnus ad miãz vel ad veniam
Sapie·xi· Miſereris oĩm· qꝛ oĩa po
tes Oracio· Deus qui omnipotenciã
tuam parcendo maxime et miſerando
manifeſtas ·Inquantũ aũt eſt hõ et
filius dauid hꝫt ꝓmptitudinez miſe

rendi a tribus ·Primo ab vnctione
interna ·ps̃· vnxit te deus deus tu⁹·
Sicut em̃ res rigida vnctione efficit̃
manſueta ſic deus q̃ prius erat dur⁹
factus eſt ex tali vnctione mãſuet⁹
Yſa·lxi· Sp̃us dñi ſup me eo qꝺ vnxe
rit me· Scdo cauſat̃ a ꝓgenie ꝓpria
qꝛ fuit de ſtirpe dauid · q̃ fuit homo
magne miſericordie et mãſuetudis
i·Mach·ij· Dauid in ſua mĩa cõſecu
tus eſt ſedem regni in ſecula· Tercio
cauſat̃ ab expiencia· qꝛ ex ſeip̃o didi
cit alijs miſereri Ecc·xxxi· Intellige
que ſunt ꝓximi tui ex teip̃o Heb·vi
Didicit ab hijs que paſſus eſt obedi
enciaz · Scdo fit mencio de mulie᷑ cha
nanea in qua fuit inſtans peticio· Pe·
cijt em̃ ſapiẽter· inſtãter· huĩliter et
feruẽter· Sapiẽter quidẽ pecijt· petẽ
do ſcꝫ qꝺ erat ſibi neceſſariũ et deo
gratũ· Nõ em̃ pecijt diuicias licet bo
nis omnib⁹ expoliata eſſet a iudeis
Nec vindictã inimicoꝝ licet de terra
ſua eſſet expulſa· Nec libertatẽ licet
cũ ceteris chananeis in ſuitute a iu
deis eſſet ſubiugata· Sꝫ pecijt demo
nis expulſionez a quo filia ſua tene
bat̃ obſeſſa· Sꝫ multe mulieres ſunt
que parũ curãt de expulſiõe demoĩs
multũ aũt de habendis diuicijs ·De
vindicandis iniurijs ·De nobilitate
·generis ·Scdo pecijt pſeuerãter· qꝛ
repulſa ſepe nõ deſtitit· et ido qꝺ pe
tebat obtinuit Criſ· Vide quãta eſt
inſtãcia orõis ·qꝛ qꝺ apli nõ obtinu
erũt ipſa obtinuit· Neceſſaria quidẽ
in orõne eſt pſeuerãcia ſicut pꝫ p exẽ
plum mulie᷑is vidue Luce·viij· De⁹
em̃ aliq̃n differt dare triplici de cau
ſa ſcꝫ vt deſideria feruenci⁹ augeant̃
vt hĩta carius poſſideãt̃ ⁊ vt poſſeſſa
cauci⁹ cuſtodiant̃ Gre· Scã deſideria
dilacõne creſcũt · ſi aũt dilacõne de
ficiũt deſideria nõ fuerũt Aug· Si ali
q̃n dñs tardi⁹ dat ꝯmẽdat dona nõ
negat· deſideãta diu dulci⁹ obtinent̃

cito aūt data vileſcunt ſeruat tibi de
us qđ cito vult tibi dare vt diſcas
magna magne deſiderare Tercio ꝑe
ent humiliter. Pſ̄. Reſpexit ī orōz
humiliuz Humilitas em̄ orōi coniūc
ta tria bona facit Vnū eſt ꝙ ipſam
in celū deducit Secūdū eſt ꝙ vſqꝫ ad
deuz eaz appinq̄re facit Terciuz ē ꝙ
donec deꝰ ꝯpleat illud quod petitur
nō recedit Iſta tria notātur Eccle.
xxxv. Oratio humiliātis ſe nubes pe
netrat . ecce primū Et donec appi
quet nō conſolabit̄ . ecce ſcđm Et ñ
diſcedet donec reſpiciat altiſſimus .
ecce terciū Quarto ꝑcūt deſiderant̄
qđ notatur in clamore ñ tm̄ oris ſed
etiam cordis Iſte ē āt clamor cordis
de quo dixit dñs moyſi Exod . xiiii .
Quid clamas ad me? De iſto clamo
re dicit ꝓpheta Clamaui in toto cor
de. ⁊ bene dicit ī toto corde Cum em̄
in corde ſint duo ſcꝫ ītellectꝰ et affec
tus Illi clamāt ī toto corde qui ī ſua
orōe habent deuocōez ⁊ attencōem
.i. Cor. xiiii . Orabo ſpū orabo ⁊ men
te Illi clamāt cū medio corde q̄ hn̄t
attēcōem ſ; nō ſenciūt đuocōez Oſe .
x . Diuiſū eſt cor eoꝝ iō interibunt .
Illi clamāt cū nullo corde q̄ nec ibi
hn̄t intellectuz ꝑ attēcōem nec affec
tuz ꝑ deuocōez Mat . vii . Pplꝰ hic
labiis me . ho . cor āt eoꝝ longe eſt a
me Tales ſūt de natuā ranaꝝ ꝙ cla
māt ore ſed tn̄ ſūt in palude immun
dicie Tercō fit mēcō de filia in q̄ eāt
magna vexacō diaboli cū dī fi. mea
male a đmonio vexat̄ Aīa hoīs ē filia
dei ꝑ creacōz ſ; diabolꝰ vexat ea; per
tēptacōez . male aūt vexat̄ ꝑ malaz
opacōz ⁊ ſic q̄ erat filia dei efficit̄ fili
a diaboli Maxime āt qn̄ hēt in ſe ſu
ꝑbiam auaritiā ⁊ luxuriaz q̄ tres fili
e diaboli nūcupāt̄ Diabolus em̄ tres
habuit vxores ſiue cōcubinas ſcꝫ vai
tatē . cupiditatē ⁊ carnalitatez . ⁊ de
his tribꝰ tres filias q̄ſi ꝑmogeītas

gn̄auit Nā de vaītate genuit ſuꝑbiā
De cupiditate auaritiā De carnalita
te luxuriā Has āt tres filias marita
uit tirānis pricipibꝰ ⁊ ꝑlatis Auariti
ā maritauit mercatoribus ſenibꝰ ⁊
aduocatis Luxuriā maritauit iuuei
bꝰ petulātibꝰ ⁊ viris potētis Iſtos
āt tres ſuos gn̄os . ſ. ſuꝑbos auaros
⁊ luxurioſos . diabolus vexat ī pn̄ti ꝑ
diuerſa vicia ⁊ ī futuro male vexabit
ꝑ diuerſa ſupplicia Clamet igit̄ pec
cator ⁊ dicat filia mea male a demo
nio vexat̄ . diabolꝰ em̄ ab eoꝝ vexatio
ne nō ceſſat niſi ꝑus tres ſuꝑdcās fi
lias ſuas ꝑmogeītas occidant . Occi
dat igit̄ ſuꝑbꝰ ſuꝑbiaz auarꝰ auari
tiā luxurioſus luxuriā ⁊ ſic a demoīo
libeātur. hoc ſignatū ē ī Exod . xiiii .
Vbi dī ꝙ pharao ꝑplꝫ iſrahel dimit
tere noluit donec ꝑmogeīta ſūt occi
ſa Percuſſit inq̄t dñs oē ꝑmogeītuz
a ꝑmogeīto pharaoīs vſqꝫ ad ꝑmo
geītuz captiue ⁊ oē ꝑmogeītuz iumē
toꝝ Per ꝑmogeītū pharaoīs notat̄ .
ſuꝑbia . ꝑ ꝑmogeītuz captiue notat̄
auaritia q̄ facit hoīes ſeruos ꝑecunie
. Per ꝑmogenitū iumētoꝝ ſignificat̄
luxuria q̄ facit hoīem beſtialē Octo
fit mētio de diabolo ī quo eāt malici
oſa oppſſio Diabolꝰ eī opꝑmit corpꝰ
vt ſic veiat ad oppſſionē aīe Ad qđ
etiā vtit̄ ſex iaculis . ſ. ſuggeſtioē de
lectacōe ꝯſenſu ope ꝯſuetudine ⁊ ne
ceſſitate Sꝫ iſta ſex iacula fideles dñt
vincē ꝑ ſex arma Prio ꝑ orōez q̄ eſt .
ſagitta dei . ii . Reg. i. Sagitta ionate
nūq̄ abiit ētrorſuz Tūc ſagitta ora
cōis ētrorſū vadit qn̄ a debili ⁊ tepi
do corde exit q̄a tal̄ orō debilit̄ dia
bolū pcutit iuxta illud . Pſ̄ . Sagitte
puuloꝝ facte ſūt pla . eoꝝ Scđo ꝑ ie.
iuniū qđ ē tiriaca dei Sic eī ſm Am
bro . Saliua hoīs ieiuni ē venenū ſpē
ti Sic ieiuniū ē venenū diabolo ⁊ tiri
aca hoī ieiunāti Ma . xvii . hoc genꝰ
đmonioꝝ ñ eicit̄ niſi ī orōe ⁊ ieiunio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercio vīcit̄ ꝑ fidē que eſt ſcutum
dei Eph· vi· Sumētes ſcutū fidei ⁊c̄
et bñ dicit extinguē· Fides em̄ datur
et nutrit̄ in aquis baptiſmi· et ideo ī
ipſa oīa tela ignita extinguunt̄ ꝑ cō
feſſionē que eſt q̄ſi incātatio dei· qñ
em̄ ſacerdos peccatorē abſoluit· tūc
diabolū incantare videt̄· ẜ de multis
dī in· pſ̄· Sicut aſpid ſurde ⁊ obtu·
au· ſuas Quinto vīcit̄ ꝑ elemoſināz
que eſt lancea dei Vnde dī de elemo
ſina Ecc· xix· Sup ſcutū ⁊ lanceā ad
uerſus inimicū tuū pugnabit· Sexto
vīcit̄ ꝑ humilitatē que eſt gladius
dei q̄ ipm ſupbū huiliat et vulnerat
Pſ̄· Tu humiliaſti ſicut· vul· ſupbū
Quinto fit mencio de diſcipul'in q̄9
fuit magna ꝯpaſſio· et ido rogabāt
ꝓ ea dicentes Dimitte eā q꜡ clamat
poſt nos· Ex quo ſperare debemus
q꜡ ſancti orāt ꝓ nob ſi eoꝝ ſuffragia
deuote petamus· qd quidē oſtendit̄
auctoritate· racōne et reuelacōne·
Auctoritate que habet̄· ij· Machab·
xv· Hic eſt q̄ multū orat ꝓ populo ⁊
vniuerſa ſancta ciuitate iheruſalem
Hic eſt fratrū amator et ppli iſrahel
Orant em̄ ſancti ꝓ pplo· ideo dicit̄ h
eſt qui multū orat ꝓ pplo· Orant ꝓ
clero· ideo ſubdit̄ vniuerſa ſcā ciui·
irl'm ſcā eccl'a· Orant ꝓ religioſ· iō
ſubdit̄ hic eſt fratrū amator Orant
ꝓ ꝯtemplatiuis· ideo ſubdit̄ et ppli
iſrahel· Scdo hoc oſtenditur racōne
Si em̄ ſancti tāte fuerūt caritatis q꜡
ꝓ nobis orabāt dū eſſent in miſeria
manifeſtū eſt· q꜡ modo ꝓ nob orant
dum ſunt in glā cum eoꝝ caritas nō
ſit diminuta ẜ augmentata· In pñti
eſt igniculus amoris· In futuro aūt
ērit camin9 caritatis Iſa· xxxi· Ignis
eſt in ſyon et camin9 in iheruſalem·
Tercio hoc oſtendit̄ reuelacōne Nā
in feſto oīm ſcōꝝ quidam vir ſcūs ꝑ
reuelacōez vidit q꜡ btā v̄go et oms
ordines ſcōꝝ ad deum ꝓceſſionaliter
accedebant et ipm ꝓ huāno genere
ſuppliciter adorabant·

Sermo ſcds de eodem

Ecce mulier chananea a fini
bus illis egreſſa cla· di· mi·
m· fili dauid· Qñ aliquis ad
aliquē regem debet accedē libenter
ſecū ducit in ſua ſocietate quos ami
cos regis eſſe cognoſcit Iſta igitur
mulier ad xp̄m volēs accedē et ſani
tatē ꝓ filia obtinē illas ſecū v̄tutes
aſſumpſit· quas xp̄o magis eſſe ḡtas
eſſe cognouit ſcꝫ humilitatē· paciāz
fidem et ꝯpaſſionē· ſiquidē huilitas
fuit mr̄ xp̄i paciencia ſoror xp̄i fides fi
lia fuit xp̄i· cōpaſſio ſocia et familia
ris xp̄i· Primo igit̄ acceſſit cū humi
litate que fuit mater xp̄i· et dicit̄ hu
militas mater xp̄i· q꜡ ſicut dt Bern·
Beata maria ex virginitate placuit
ex humilitate ꝯcepit· quantūcumq꜡
em̄ v̄go fuiſſet· ſi humilis nō fuiſſet
xp̄m nō cōcepiſſet· Iſtam igit̄ humi
litatē iſta mulier habuit quaꝫ facto
et v̄bo oſtendit· facto ipm adorādo
Verbo catellis ſe compando· micas
poſtulando· fideles dños ſuos vocan
do· et ſe indignā menſa filioꝝ repu
tando· Huilitas aūt multū valꝫ ad
obtinendum qd petit̄· pſ̄· Reſpexit
aūt in orōeꝫ humiliū Hui9 aūt mulie
ris huilitas multū ꝯmendabil' fuit·
q꜡ ſcꝫ cū ipſa eſſꝫ alienigena et iudei
ſupbi· ſciuit cōuerſari humilit̄ cū iu
deis ſupbis et humilit̄ cū xp̄o humili
Duo quidē humiles adinuicē paci
cari pñt· vn9 humilis et vn9 ſupb9
pacificari pñt· duo aūt ſupbi pacifi
cari nō poſſūt· Duo em̄ corpa plana
pñt adinuicē applicari· Corpus ſperi
cū et corpus cōcauū poſſūt applicari
adinuicē· ſed concauū recipit intra
ſe ſpericū· Duo aūt corpora ſperica
non pñt applicari niſi in puncto· Sic
eciā duo huiles et māſueti pñt adin
uicē pacificari· pſ̄· Audiāt manſueti

et letentur. vnꝰ humilis ⁊ vnus ſup
bus poſſūt ad inuicē pacificari quia
humilis intra humilitatē ſuam reci
pit ⁊ ſupportat illiꝰ tumiditateꝫ Pſ.
Cū his qui oderūt pacē erā pacificus
Duo ſupbi ad inuiceꝫ pacificari non
poſſūt Jungere ſe q̄dē poſſunt. pacifi
cari nō poſſūt Prou. xiij. Inter ſup
bos ſemper iurgia ſūt. Secūdo aſſūp
ſit ſecuꝫ paciētiam q̄ fuit ſoror criſti
quia ipſum nunq̄ deſeruit ſed ī vita
et in morte ei ſociata fuit Pſal. xlij.
Tacui ſemp ſilui paciēs fui Iſta aūt
paciētia in tribus cōſiſtit Poteſt au
tē iniuria homini irrogari aliquādo
in tēpali ſubſtātia ſicut faciūt rapto
res et illa eſt paciētia magna Aliqñ
in fama ſicut faciūt criminatores ⁊
iſta eſt pacia maior Aliquādo in per
ſonā ⁊ iſta eſt pacia maxima ſicut fa
ciūt oppreſſores Iſtā triplicēꝫ iniuriā
nō inferēdaꝫ docet iohs baptiſta di
cēs Luc. iij. Nemmē concuciatis id ē
nō ſitis oppreſſores in pſona neq̄ ca
lūpniā faciatis .i. nō ſitis criminato
res in fama ⁊ contenti eſtote ſtipen
dijs veſtris id ē non ſitis raptores in
tēporali ſubſtātia Iſtam aūt triplicē
paciētiaꝫ iſta mulier habuit. videba
tur ei habere tres inimcos ſcꝫ criſtū
iudeos ⁊ diabolū. Criſtꝰ eñ q̄dam
vbum ſibi dixit q̄d quo ad apparen
tiam videbatur ſonare in infamiam
qñ ipāꝫ canē vocauit Sed etiā ipſaꝫ
talē iniuriā ipā libenter audiuit quia
ſciebat xp̄m hoc dixiſſe nō cauſa iniu
riādi ſed pbandi. Vñ etiā ampliꝰ ſe
humiliauit qñ ſe catulum appellauit
Secundo aūt habuit iudeos inimicos
qui ſibi maxime iniuriati ſunt in ter
rena ſubſtātia quia eaꝫ oībus bonis
ſpoliauerūt. vñ dicit Hilariꝰ ꝙ cha
nanei t̄ras ī quibꝰ iudei ſunt īcolue
rūt q̄ vltimo bello conſūpti vel in lo
ca vicina diſperſi vel ī ſeruitutē ſub
iecti nomē tamen ſuuꝫ circumferūt,

Ex illis aūt iſta chananea q̄ iudeis ē
admixta credit̄ cognouiſſe ex lege
criſtum ex ſemie dauid naſciturū eſ
ſe Marc. āt vij. legit̄ ꝙ erāt ſyrophe
miſſa gn̄e. i. ex ſyris ⁊ phenicibꝰ orta.
Iſtaꝫ aūt iniuriā .ſ. bonoꝝ ſuoꝝ abla
cōem paciēter portabat exēplo illo
rum de q̄bus Heb. x. dr̄. Rapinā bo
noꝝ vroꝝ cū gaudio ſuſcepiſtis Ter
cō habuit ipſum diabolū inimicuꝫ q̄
ſibi in pſona iniuriaꝫ īferebat dū filiā
ſuam male vexabat quā vexacōeꝫ ſu
aꝫ ppriam reputabat Sꝫ iſtaꝫ talem
iniuriam nec libēt̄ ſicut pmaꝫ nec pa
cient̄ ſic̄ tam ſed valde moleſte fere
bat ſꝫ ꝙ xp̄s eam rephēdit de hoc ha
buit magnaꝫ leticiaꝫ. Si hō bona ſua
rapuit de hoc habuit paciētiam Sed
qꝛ diabolus ī domo ſua hitaret. De
hoc paciāꝫ habere nō poterāt ⁊ iō ad
xp̄m clamat miſerere mei ⁊c̄. hoc ē
coñ mltos q̄ ī aduerſitatibꝰ dei mur
murant ī pſecucōibus hoim blaſphe
māt ſed ſi diabolus in domo aīe ſue
habitat de hoc nō curāt nec ad deuꝫ
clamāt. Quia vero iſta mlr̄ fuit ſic
paciens ideo obtinere potuit q̄d peti
uit Ecc̄. i. Vſq̄ in tēpꝰ ſuſtinebit pa
ciēs Tercō aſſūpſit fidem q̄ eſt filia
criſti Fides eñ filia xp̄i dr̄ quia ab ip
ſo ī cordibꝰ nr̄is gñatur Iſtaꝫ aūt fi
deꝫ iſta mlr̄ habuit magnaꝫ. vñ do
minꝰ dixit ei O mlr̄ magna ē fides
tua Tūc āt ē magna qñ ē cū obtinē
di fiducia qñ eſt opibꝰ ꝯiuncta que
ē caritati admixta. ⁊ qñ ē pſeuerās
⁊ firma Fides ei ſi nō eſt cū obtinēdi
fiducia habꝫ dubietatē ⁊ iſta ē fides
debiliū de q̄ dr̄ Mat. xiiij. Modice fi
dei q̄re dubitaſti. De hac fide mag
ſic dr̄ Mat. xxi. Si habueris fidē ⁊ nō
heſitaueris Si nō ē opibus ꝯiūcta ha
bꝫ ocōſitatē ⁊ iſta ē fides maloꝝ c̄ſti
anoꝝ Iac. ij. Fides ſñ opi. mor. ē Si
ñ ē caritati admixta habꝫ iutilitateꝫ
vñ dr̄. i. Cor. xiij. Si habuero fidē ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vt mõtes tranſfe· ⁊ iſta ē fides dmo
nũ qui caritatē habere non poſſunt
De q̃ dicit iaco· ij· Demones credũt
et cõtremiſcũt Si nõ eſt pſeuerans
⁊ firma habꝫ puſillamimitatē ⁊ iſta ē
fides inſtabilium De qua dicit Luc·
viij· Ad temp⁹ credũt et in tpe tẽp
tacõis recedũt Iſta mulier habuit
fidem magnã his q̃tuor modis · fuit
eñ cum obtinẽdi fiducia quia firmit
credidit ⁊ ſperauit ꝙ filiã ſuaꝫ ſana
re poſſet Fuit opibus cõiuncta · quia
vacabat et opibus miſericordie cor
palibus inq̃tũ ĩfirme filie ſue ſerui
ebat et ſpiritualibus in q̃tum orõi
b⁹ inſiſtebat · Fuit caritati admixta
tantã eñ caritatē habebat ꝙ ĩfirmi
tatē filie propriã ṙputabat Fuit per
ſeuerãs et firma · quia ſepe repulſa
fuit et tamẽ ſemp pſeuerauit Quar
to aſſumpſit ſecuꝫ cõpaſſionē que fu
it ſocia et familiaris criſti Cõtraxit
eñ ſecum familiaritatē et in vtero ⁊
extra vteruꝫ Iob · xxxi · Ab infancia
creuit mecũ miſeracõ Iſta autē con
paſſio debet radicari in corde per de
ſideriũ et affectionem · et debet oſtē
di i ore p affabilē exhortacõem · et d
bet impẽdi i ope p miſeracõis exhi
bicõem Iſta triplex compaſſio oſtē
ditur Pſa · xxxviij · Cuꝫ effuderis eſu
rienti animã tuam ecce cõpaſſio cor
dis · ⁊ animaꝫ afflictam repleueris
ſcꝫ verbis bonis et cõſolatorijs ecce
cõpaſſio oris · frãge eſuriẽti panē tu
um ecce cõpaſſio operis Iſtaꝫ tripli
cem cõpaſſioneꝫ iſta mulier habuit
Magnam quideꝫ compaſſionē habu
it in corde qñ filie miſeriam propriã
ſuam reputabat Magnã in ore quã
do ipſaꝫ a diabolo vexari querulosis
vocibus cõclamabat Magnam etiã
in ope quãdo eius curacõeꝫ tam im
portunis vocibus expectabat ·

Sermo tercius de eodē ·

Miſerere mei domine fili da
uid filia mea male a dmoni
o vexatur Si deus proponeret
viris i exẽpluꝫ ſanctos q̃ preceſſerũt
forſitã excuſarent ⁊ dicerẽt Nõ poſſu
mus ſanctos imitari q̃ tot donis ſpi
ritus ſancti ſunt pṽenti Rurſus ſi p
poneret femīs i exẽplum aliquos vi
ros deo fortiter ſeruiẽtes ſe forſitan
excuſarent et dicerẽt Nos cũ ſumus
fragiles viros imitari nõ poſſum⁹
Nũc autē ablata ē excuſatio vtriſqꝫ
viris ⁊ · ſ · femīs Dũ iſtã mulierē ali
enigenã debilē et ĩfirmã i exemplũ
tãtarũ virtutũ adducit ſcꝫ i exẽpluꝫ
orõis ſincere humilitatis pfunde fide
i magne firmitatis atqꝫ conſtancie ·
Primo igit̃ ppoīt eã in exemplum
orõis ſincere Tũc aũt orõ eſt ſincerã
qñ effũditur ab aĩa que nullo pecca
to mortali eſt infecta · talis erat ora
tio iſti⁹ mulieris De q̃ dicit ꝙ egreſ
ſa eſt a finib⁹ tiri et ſidonis Tir⁹ in
ṫptat̃ ãguſtia Sydon venatio triſticie
e · q2 peccatũ facit anguſtiã cõſciẽtie
et ducit ad triſticiã pene etne · fines
vero peccati ſũt occaſiones peccati ſi
cut maloꝝ familiaritates · loci opor
tuĩtates · ṙſpect⁹ icauti · epulacões ꝯ
tinue ⁊ c h⁹ moĩ a quibus etiã ē exeũ
dum Sũt aũt maxime q̃tuor peccata
que maxime orõeꝫ impediũt · ⁊ ideo
tam ab ipſis q̃ eoꝝ finibus exeũduꝫ
Primmũ eſt immũditia luxurie · Si
cut eñ aliquis oculos auerteret ab
aliquibus ſpurcicijs ſic deus oculos
auertit ab orõibus factis ab immũ
dis Pſa · i · Cum extenderitis man⁹
vrãs auertam oculos meos a vobis
Man⁹ eñ veſtre ſanguine ple · ſunt
·i· immũdicia luxurie Scdm ē icõpaſ
ſio auaritie Sicut eñ auar⁹ auertit
aures ſuas a peticõib⁹ paupm ſic de
us auertit aures ſuas ab orõib⁹ aua
roꝝ Pro · xxi · Qui obtu · au · ad cla ·
pau · et ipſe cla · et nõ exau · vñ dicit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Criſo9 · ꝙ ideo paupes ſtant antẽ fo
res eccleſiaꝝ ac ſi dicant · ſi vultis ꝙ
deus exaudiat vos in orōib9 veſtris
exaudite nos in peticionib9 noſtris
Terciū eſt racō ꝺoꝛ Qui em̄ coꝛ ſu
um claudit ab aliquo nolens euȝ di
ligere deus auertit ab ipſo coꝛ ſuum
nō infundēs ſibi medela; gracie Ecc̄ ·
xxviij · Homo hoī ſeruat iraȝ et a deo
querit medelam ? Iſid · ſicut nullū ꝓ
ficit ī vulnere medicamētū ſi adhuc
in eo ſit ferrū · ita nihil ꝓficit orō e9
qui liuoreȝ ſeruat ī pectore Quartū ·
eſt ꝯtempt9 verbi dei Qui em̄ a ver
bo dī auertit aurē corpis ꝉ cordis ad
audiēdū vel intelligēdum · de9 auer
tit ab ipſo aurē et coꝛ ad exaudiēdū
Pro · xxviij · Qui declinat aurē ſuaȝ
ne audiat legem orō ei9 erit execra
bilis Scd̄o ꝓponit in exēplū humili
tatis ꝓfūde · magna em̄ huīlitas in iſ
ta muliere apparuit In hoc ꝙ nō tā
tū canē ſ catellaȝ ſe nominauit · pec
catricē ſe eſſe recognouit q̄ catulaȝ
ſe eſſe aſſeruit · vn̄ poſtq̄ fuit iuſtifi
cata xp̄s eam nō canem ſed mulierē
vocauit Aug. Prius negauit ⁊ poſte
a cōceſſit · qꝛ cordis inſpector mūda
tā eam vidit quaȝ laudauit · et ideo
nō ait · O canis magna eſt fides tua
ſed o mulier Mutauit vocabulū q̄a
mutatū vidit affectū · Dicit aūt pec
cator canis multiplici racōe · Primo
ꝓpter impudiciciam Sicut eī canis e
tiam corā rege non erubeſcit facere
feditatem ſuaȝ ſic nec peccator coraȝ
deo erubeſcit perpetrare iniq̄tateȝ ·
cū tn̄ deus oīa videat ⁊ cernat Ecc̄ ·
xxxiij · Oculi dn̄i mlto lucidiores ſup
ſolem circūſpiciētes vias hoīm Secū
do ꝓpter iracūdiaȝ Canis em̄ ſi auri
bus trahit ſtatim iraſcit Pro · xxvi ·
Sicut qui apprehēdit canē auribus
ſic qui iraſcit ⁊ impaciēs commiſcet
rixe alteri9 Si q̄s vero cani blandit
mox cauda applaudit Si aūt baculo

vel lapide ei minet territ9 fugit · Sic
etiam ſtult9 homo in repheudentē ſe
iraſcitur ⁊ ipm̄ odit Amos · v · Odi
o habuerūt ī porta corripiētē ſ blā
diētē et applaudentem diligit et tn̄
dicit Yſa · iij · Popule meus qui bea
tum te dicūt ipſi te decipiūt Commi
nātē et flagellantem timet et ſe ſal
tem timore cōpeſcit Pro · x · Virga ī
dorſo ei9 qui indiget corde · Tercio ·
ꝓpter inſaturabilitatē · Pſ̄ · Famem
paciēt vt canes Peccator em̄ nunq̄
ſaciat Sed vbiq; famem patitur · Nā
ſuperb9 patitur famem ambicōnū ·
Auar9 famem diuiciaꝝ · luxurioſus
famem deliciaꝝ · Quarto ꝓpter mor ·
dacitatē Mordet em̄ et detrahit Os
em̄ detractoris ē fetiduȝ quia alioruȝ
immūdicias ſemp portat ī ore · Pſ̄ ·
Sepulchrū patēs ē guttur Item eſt
nociuum qꝛ in ore canis rabidi diffū
dit venenū · Pſ̄ · venenū aſpiduȝ ſb
lab · eorū · Quinto ꝓpter reiectoꝝ ·
deuoracōe; · peccator em̄ ea que rie
cit ꝑ cōfeſſionē iterū reſumit per ite
racōeȝ Pro · xxvi · ſicut canis q̄ reuer
titur ad vomitū ſuū · ſic imprudēs q̄ i
terat ſtulticiam ſuā · i · pe · ij · Canis r
uerſus ad vomitū ſuū · Tales canes
ab oīb9 ſunt cauēdi Phil · iij · videte
canes videte malos oparios · tales
canes a ſocietate bonoꝝ ſūt penitus
amouēdi Ecc̄ · xiij · que cōicacō hoīs
ſancti ad caneȝ ? Immo tales a ciui
tate celeſti penit9 ſūt excludēdi Apo
ca · xxij · foris canes et impudici ⁊ ve
nefici Tercio nob ꝓponit ī exēpluȝ
magne fidei Quia em̄ magnā fidem
habuit · iō qd̄ pecijt impetrauit · vn
de dixit ei dn̄s O mulier magna eſt
fides tua fiat tibi ſicut vis · imo pl9
obtinuit quam petiuit Nam filie ſue
ſanitatē petiuit corporis · ⁊ non ſolū
obtinuit filie corpis ſanitatem · ſed
etiam mentis iuſtificacionē ⁊ ſibi ip
ſi plenam conuerſionem Sepe ei ꝓpt
h i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

fidem magnã petentis pl9 deũs exau
dit et plus cõcedit ꝙ petat Sed no-
tãdũ ꝙ aliquãdo de9 exaudit ad vo
lũtatẽ ſed nõ ad vtilitatẽ ſicut medi
c9 infirmos deſpatos ad volũtatem
exaudit qꝛ q̃cquid volũt ꝯcedit · per
iſtũ moduz chriſtus exaudiuit demo
nes petẽtes mitti ĩ porcos Mat · xv ·
Habuerũt q̃dem ſuã volũtatez ſ; nul
laz aſſecuti ſũt ex hoc vtilitatẽ Talit̃
de9 exaudit aliquos ĩ hac vita d̃ quo
rũ ſalute deſpat dãs eis cũcta que vo
lunt · ⁊ ideo timẽduz ẽ qñ homini om
nia ad votũ ſuccedũt ne hoc ſit eter
ne reꝓbacõis ſignuz Gre · Cõtinu9
ſucceſſus tẽporaliuz euidẽtiſſimũ ẽ re
ꝓbationis iudiciũ · Aliqñ võ deus ex
audit ad vtilitatez ſed nõ ad volũta
tez Sicut medic9 infirmo vinũ petẽti
de cui9 ſalute nõ deſpat nõ cõcedit ·
In hoc ei ꝓcurat ſuã vtilitatẽ licet ſu
ã nõ ꝯpleat volũtatẽ · Per iſtuz mo
dũ exaudiuit dñs paulũ petẽtẽ ſtimu
lũ amoueri Eſt ei exaudit9 ⁊ nõ eſt
exaudit9 Nõ ei eſt exaudit9 ad volũ
tatẽ · qꝛ nõ ẽ fcm̃ qd volebat Eſt ãt
exaudit9 ad vtilitatẽ · qꝛ ad obſerua
cõem huĩlitatis hoc vtile ſibi erat · A
liqñ ãt deus exaudit vtroq; mõ ſcz
ad volũtatem et vtilitatẽ ſicut medi
c9 infirmũ qui iaz ꝯualuit petẽtez vi
nũ ⁊ carnes exaudit ⁊ ſibi iſta conce
dit In hoc ei ⁊ ſuaz ꝯplet volũtatem
et ſuã ꝓcurat vtilitatẽ · qꝛ ſibi vtile ẽ
vt ammõ vino vtat̃ et carnib9 refi
ciat̃ · ſic exaudiuit de9 apl'os qui ĩfra
aſcẽſionẽ et pẽtecoſten oratõib9 va
cabãt vt eis ſpũs ſcũs mitteret̃ · In
hoc ei et eoꝝ ꝯpleta eſt voluntas et
mltiplex ꝓcurata vtilitas Aliqñ võ
de9 exaudit · ⁊ q̃tuz ad vtilitatẽ ⁊ vo
lũtatez et etiã ſupra poſtulatõem ⁊
ſic exaudiuit ſalomonẽ Ipſe ei pete
bat ſapiẽtiaz et deus ſibi reſpõdit ꝙ
etiã ſapiam dabat ⁊ inſup diuicias
et gloriaz cumulabat · vt habet̃ · iij ·
Reg · iij · Aliquãdo võ d̃s neutro mo
do exaudit · nec q̃tuz ad volũtatem
nec q̃tuz ad vtilitatez ſicut patet in
anthiocho ſceleratiſſimo de quo dici
t̃ · ij · Macha · ix · Qui ĩ tãtaz calami
tatẽ incidit vt carnes ei9 effluxerẽt
et vermes de ei9 corpore ſcaturirẽt
Vñ ſbdit̃ · Orabat ſceleſt9 dñũ a quo
nõ eſt miſericordiã ꝯſecut9 Quarto
ꝓponitur nobis ĩ exemplũ firme cõ
ſtãcie Chriſtus ei primo ad eã ſe ha
buit dure qñ nihil ſibi reſpõdit ac ſi
eſſet excoĩcata · Deinde ſe habuit du
ri9 · qñ dixit ꝙ nõ erat d̃ ouibus dei
ex quo relinq̃tur ꝙ erat ouis diabo
li Deĩde ſe habuit duriſſime · qñ eaz
canẽ appellauit · que aũt ẽ mulier tã
paciens que nõ plurimũ turbaret̃ ſi
q̃s ei tãq̃ excoĩcate loq̃ nollet · ſi q̃s
eam oue; diaboli appellaret · ſi quis
eã canẽ diceret Gre · Qual' quiſq; a
pud ſe lateat ꝯtumelia illata ꝓbat
Iſta ãt a deo talit̃ repħenſa nõ mur
murauit nõ turbacõem oſtẽdit ſed
poti9 repħendenti ꝯſenſit dicẽs etiam
dñe Nã ⁊ catelli edũt ⁊ c̃ · Sũt ei q̃dã
qui qñ reprehẽdũt̃ tanq̃ cera moll'
Alij tãq̃ lapides Alij tãq̃ ſpine · Ce
ra mollis qñ tãgitur ſtatim cedit et
ſe duci ꝑmittit ſic multi ſũt adeo mã
ſueti ꝙ ſi tãguntur · i · repħendũt̃ ſta
tim obediũt et ad oẽ bonuz ſe duci ꝑ
mittũt In quoꝝ ꝑſona dicit prophe
ta · factũ ẽ cor meũ tãq̃ cera li · Alij
ſũt ſicut lapides Lapis eñ ſi tãgitur
nõ cedit ſed tamẽ tangẽtez nõ ledit
Sic etiã multi qñ repħendũtur nõ ce
dũt · i · ſe nõ corrigũt ſed in ſua duriti
a cõſiſtunt iuxta illud Iob · xl · Cor e
ius indurabit̃ ſicut lapis · vnũ tamẽ
bonuz habent quia ſe reprehẽdẽtes
nõ ledunt id eſt verba maledictiõis
ĩ eos nõ inferũt Alij ſunt ſic ſpine q̃
ſi tãgũt̃ nõ cedũt ⁊ inſup tãgẽtes pũ
gũt · ſic ſũt mlti tam duri ⁊ impaciẽ
tes ꝙ ſi ẽprehẽdũtur nõ ſe corrigũt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

et inſuper verba cõtumelie in ſe rep
hendentes inferũt et ideo oportet q
rephendẽtes arment ſe forti pacienti
a paſſione dominica ⁊ caritate igni
ta Iſta aũt triplex armatura cõtra
viros ſpinoſos tãgiť ij. Regũ. xxiij.
preuaricatores aũt quaſi ſpine euel
lentur vniuerſi que nõ tollũtur ma
nibꝰ ⁊ ſi qs eas tãgẽ voluerit arma
bitur ferro et ligno lanceato igniqȝ
ſuccẽſe ↄburẽť vſqȝ ad nichiluȝ. Ta
les enĩ viri ſpinoſi non tolluntur .i.
nõ ſuſtinent q rephendãtur ab aliq̃
bus et ſi quis eos voluerit tãgere .i.
rephendere oportet q armet ſe lori
caſferrea .i. forti paciencia iõ dĩ arma
bitur ferro. oportet etiã q armet ſe
dñice paſſionis meõria ideo ſubdiť
et ligno lanceato Iſtud enĩ lignuȝ ẽ
criſtus de quo dĩ in pſal. Erit tanq̃
lignũ qd̃ planta eſt. ſe de aq̃. Iſtud
lignũ fuit lãceatũ .i. i cruce lãcea per
foratum. oportet etiã q armet ſe ca
ritate ſuccẽſa p quam cõburãť et ã
nichilentur oĩa verba maledictõis
ab illis viris ſpinoſis plata et ideo
ſubditur igniqȝ ſuccẽſe conburẽtur
vſqȝ ad nichiluȝ Iſta igiť mulier tã
te fuit pacientie atqȝ cõſtancie q li
cet ſepe fuerit exaſperata et repulſa
tñ nec ad modum ſpine verba male
dictionis ptulit. nec ad modũ lapi
dis dura extitit. ſed ad modũ cere a
criſto ſe duci pmiſit.

Dñica tcia Sermo primus.

Erat ieſus eiciẽs dmoniũ ⁊ il
lud erat mutũ Luc. xi. Qui
a diabolus maxime iſto tpe
fideles temptare nõ dſinit ideo i his
tribꝰ dñicis eccleſia ſollicitos et attẽ
tos eos reddit vt ab eiꝰ inſidijs ⁊ aſ
tucijs caueãt Eoꝝ autẽ quos tẽptat
q̃ttuor ſũt genera Quoſdã nãqȝ tẽp
tat ſed neq̃q̃ ſupat ſicut ſũt viri ſpi
rituales et fortes quoꝝ tẽptatio ſig
nificatur p tẽptacões criſti quẽ qui
dem diabolus tẽptauit ſed neq̃q̃ ſu
pare potuit Alios tẽptat et ſupat ⁊
p diuerſa vicia vexat ſicut ſũt in pec
cato exiſtẽtes. quoꝝ tẽptatio ſigni
ficať p filiã mulieris chananee De q̃
diciť Filia mea male a demonio vexa
ť Alios tẽptat et ſupat ⁊ vincit Sȝ
tñ p cõfeſſionem et cõtricionẽȝ eiec
tus fugit ſicut ſũt viri prudentes. ho
rũ teptatio ſignificatur p iſtũ demo
niacũ d quo dĩ. erat ieſus eiciens de
moniũ Alios tẽptat et ſupat et vin
cit et ab eis poſtmodum eiciť ſed tñ
ad eos adhuc redit ſicut ſũt recidiuã
tes. hoꝝ tẽptatio ſignificať p illd qd
dĩ Cũ immũdꝰ ſpũs exie. ab ho. Cir
ca iſtud aũt miraculũ q̃tuor tãguntť
ſcȝ demonis eiectio. calũpniatoꝝ ↄ
futacõ. piculoſa recidiuacõ. et noſtra
iſtructõ ſiue iformacõ Circa primuȝ
notãduȝ q iſte demoniacꝰ nõ tantũ
erat mutus ſed etiã erat cecus vt di
ciť Math. xij. Et ſm Criſo. ſimiliter
erat ſurdꝰ q ſm eũdeȝ oĩs mutꝰ na
turaliť ſurdꝰ ẽ Et facit diabolꝰ ad mo
dũ latronis q̃ aliquã domũ ſpoliare
ↄſiderãs ipaȝ domũ ſilẽter ingrediť
ne q̃s euȝ audiat. lumẽ extinguit ne
q̃s eũ videat. ⁊ os obſtruit ne q̃s cla
met ꝉ auxiliuȝ petat. ſic diabolus in
domũ aĩe igreſſꝰ claudit auditũ cor
dis ne audiat ṽbuȝ dei. extinguit lu
mẽ fidei ⁊ obſtruit os ne emittat cõ
feſſionem pcci. et ſic iſte fur igrediť
intꝰ et furať i anima oĩa bona propo
ſita ⁊ egrediť extra ⁊ furatur oĩa bo
na opa i corpe Oſee. vij. fur igreſſꝰ
ẽ ſpoliãs intꝰ latrũculus foris. Circa
ſcḋm .ſ. ↄfutacõem calumpniatoruȝ
q̃ dicebãt criſtũ i belſebub principe de
moniorꝝ eicere demonia Notãdũ q
xp̃s oñdit per q̃tuor racões nõ eẽ ve
ra que dicebãt. Prima ſumitur a p
te dmonũ ⁊ ẽ talis Si in aliq̃ familia
ciuitate vel regno diuiſio oriť oȝ q
cadat ⁊ ad nichilũ redigať Si igitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

demones ſe mutuo expellebāt ſibiip
ſis cōtrarij ſunt ⁊ cū iaz fluxerūt plꝰ
q̄ꝫ quiqꝫ milia ānoruz ꝙ ſunt creati
iam debuiſſēt eſſe deſtructi ⁊ ad nihi
lum redacti Sz videmus ꝙ ſunt ⁊ in
malicijs ſuis regnāt nō ſunt ſibipſis
cōtrarij nec mutuo ſe expellūt Iſta
ratō adiuuatur ꝑ illud qꝺ dicit Iēo
nimꝰ Cōcordia ꝑue res creſcunt diſ
cordia maxime dilabūtur Secūda ra
tio ſumit̄ a parte apoſtoloꝝ ⁊ iudeo
rum et eſt talis filij veſtri .i. apoſtoli
mei de vobis ꝓgeniti demones expel
lūt virtute noīs mei . filij etiaz veſtri
.i. exorciſte veri demones expellūt v̓
tute exorciſmi Ego autē eicio in digi
to dei .i. virtute ſpūs ſancti Si igitur
illoꝝ eiectionē deo attribuitis . meā
quoqꝫ ſimilit̄ deo attribuere d̓betis
Iſta ratō adiuuat̄ per illud quod di
cit magiſter in hiſtoria ſcolaſtica ꝙ
ſalamon fecit quoſdaz exorciſmos ꝑ
quos exorciſte iudeoꝝ d̓mones expel
lebāt Vnde r̄fert ioſoephꝰ ſe vidiſſe
quēdaz exorciſtaz iudeum captuz ad
veſpaſianū imꝑatorez duz eſſet ī obſi
dione ieruſalez adductū et quendā
deōnē eiecisse ⁊ vt hoc ꝓbaret pelui
aqua plenā adduci fecit p̄apiens de
moni ꝙ duz exiret euerteret eaz qꝺ
et factuz eſt Ideo īquit chriſtꝰ . Ipſi
filij veſtri iudices erūt Nam apl̄i eo
rum erūt iudices ꝑ ſentētie approba
tōez et exorciſte ꝑ melioris vite ꝯpa
racōez Sed ſi vos creditis ꝙ ego ī di
gito dei .i. ſpū ſancto eicio demonia
ꝓfectꝰ talis fides eſſet vobis via per
quā ad regnū dei ꝑueneritis . Dicit̄
autē ſpūs ſcūs digitus qꝛ in hoīe eſt
corpus et brachiū cum manu et digi
tis Corpꝰ autē eſt ꝑ ſe . brachiū vero
cū manu ꝓcedit a corꝑe Digitus v̓o
procedit ab vtroqꝫ et tamē omnia
ſunt eiuſdez nature Pater igitur eſt
tanq̄ꝫ corpꝰ quia a nullo ē . filius eſt
tāq̄ꝫ brachiuz et manus patris quia

ab illo procedit Et patet per illuz ō
nia oꝑatur . Spūs ſcūs eſt tāq̄ꝫ digi
tus qui ꝓcedit a patre ⁊ filio a quo
etiaz omnia dona dātur ⁊ tamē oēs
ſunt eiuſdē eſſēcie Tercia racō ſumit̄
a ꝑte chriſti ⁊ ipſius diaboli et eſt ta
lis Diabolꝰ ei tanq̄ꝫ fortis armatus
mūdū tāq̄ꝫ caſtꝝ tenebat ⁊ pacifice
poſſidebat qꝛ nl̓lꝰ ꝯtradicē ſibi pote
rat Sed ego fortior ipm̄ ſuꝑaui . caſ
trū cepi . d̓mones alligaui . arma ſua
.i. tēptamēta cōfregi . ſpolia .i. ſcōs
patres qui erāt in limbo eripui et di
uerſis manſionibus eos diſtribui ex
quo igitur ſuz eo fortior ⁊ euz vinctū
et ligatuz teneo eiꝰ auxilio vel fauo
re nō indigeo Iſta ratio iuuatur ꝑ il
lud .ij . Pet . ij . A quo ei quis ſuꝑat̄
huius ⁊ ſeruꝰ ē Itez ꝑ illud Iē . xlvi .
Fortis impegit in fortē ⁊ ambo ꝑiter
cōciderūt cecidit chriſtꝰ ſed mox re
ſurrexit Diabolus cecidit ſed reſurge
re nūq̄ꝫ valebit . Quarta racō ſumit̄
ex ꝑte chriſti ⁊ ipſius diaboli et eſt ta
lis Ego ⁊ diabolꝰ habemꝰ contrariā
volūtatē Habemꝰ quidē volūtatem
cōtrariaz . qꝛ qui nō eſt mecū cōtra
me eſt Ipſe ei mecū in nullo in volū
tate cōuenit ſed ꝯtraria vult que e
go volo . Ego ei volo omne bonū Il
le omne malū . ego amo humilitatez
ille ſuꝑbiaz . ego diligo caſtitateꝫ il
le luxuriā Habeꝰ etiā cōtrariaz oꝑa
tōez quia qui nō colligit mecum diſ
pargit . ego colligo ⁊ cōgrego homi
nes ad fidei vnitatē . ille diſpargit
per errorum et ſciſmatum varieta
tē . ego congrego ad vinculū carita
tis . ille diſꝑgit per odium rancoris
et litis . ego congrego ad virtutes
ille diſpargit ad vicia . Illa ratio ad
iuuatur per illud quod dicitur Mat
thei . vij . Nemo poteſt duobus domi
nis ſeruire ſcilicꝫ ꝯtrarijs ſibipſis . ⁊
contraria precipientibus . Tercō po
nit̄ q̄ꝫ ſit ꝑiculoſa recidiuatio cū d̓e

Cum immūdus ſpūs exierit ab hoīe
⁊c̄ et poteſt intelligi de iudeis ⁊ con
tinuat̄ ad ſupiora vt ſit ſenſus Vos
dicitis ꝙ ego eicio d̄moīa ī virtute
demonuꝫ ſed ego poſſem de vobis di
cere ꝙ prius habebatis vnū d̄monē
ſcꝫ ante legē qui vos faciebat ydola
trare. modo aūt habetis ſeptē .i. om
nes qui vobis ſuadēt vt me d̄beatis
ꝑſequi et occidere. Vel p̄t intelligi
de recidiuātibus vt ſit ſenſus. q̄uis
diaboluꝫ vicerim tamē nullꝰ de ſe cō
fidat qꝛ multā adhuc habet poteſta
tē quia qn̄ immūdꝰ ſpiritus exierit
ab hoīe aliquo penitente vadit ad a
liquos ꝑfectiores et inueniēs eos ſn̄
humore viciorum redit ad primos
quos inuenit mūdatos interiꝰ per ꝯ
tricōeꝫ ⁊ ornatos exterius ꝑ ſatiſfac
tionem et tūc aſſumit ōnes modos
temptādi et tam neq̄ter eos tēptat
quod ſepe vicit et ſupat Dicūtur au
tē demones ſpiritꝰ immūdi vel affec
tione qꝛ diligūt immūda. l' ꝑſuaſiōe
qꝛ ſuadent immūda. vel ihabitacōe
qꝛ ihabitāt immūda corda. Quarto
circa iſtud miraculū ponit̄ noſtra in
ſtructio. Inſtruimur eñ ꝙ ſic demon
tūc eiectꝰ eſt corꝑaliter ſic ipm̄ a no
bis eiciamus ſpūalit̄. ꝑiculuꝫ eñ eſt
qn̄ permittimꝰ demonē ī cordibꝰ noſ
tris habitaē. ſic eñ dicit Innocenciꝰ
q̄rtus in q̄dā decretali vbi loquitur
de iudeis ⁊ ſarracenis Tria ſūt q̄ ma
lā exhibent remuneācōeꝫ hoſpitibꝰ
ſuis .ſ. mus ī pera. ignis ī ſinu. et ſer
pēs in gremio Per mureꝫ ſignificat̄
pcc̄m ſupbie Iſte mus ſic aſcēdit in
celū in āgelis ſic oīa bona corroſit ꝙ
d̄mones eos fecit. ꝑepit āt ſuperbia
tres filias ſcꝫ vanaꝫ gl'am accidiā ⁊
inuidiā Primā ſcꝫ vanaꝫ gl'am miſit
ī padiſū ad primos pentes et ſic eos
corroſit ꝙ in eis bona nō dimiſit. ali
ā ſcꝫ accidiā miſit ad eoſdē Deus eñ
poſuerat eos in padiſo vt oparent̄.

diabolus iueniēs eos ocioſos eos ag
greſſꝰ eſt Terciā ſcꝫ iuidiam miſit in
mūdū inter duos frēs et ſic in caim
oēꝫ fratnū amorē corroſit ꝙ fratrē
occidit Tandē mat̄ et filia ſic totum
mūduꝫ occupāt et corrodunt qđ reſi
duuꝫ ſupbie corrodit vana gl'a ⁊ re
ſiduuꝫ vane gl'e corrodit iuidia ⁊ re
ſiduuꝫ iuidie comedit negligētia Io
hel. .i. Reſiduū erūce comedit locuſ
ta reſiduuꝫ locuſte comedit brucꝰ ⁊
reſiduum bruci comedit rubigo Eru
ca naſcit̄ de oleribus ⁊ ea comedit.
et ſignificat ſupbiā q̄ naſcit̄ d̄ bonis
opibus et ea ꝯſumit. locuſta ſecūdū
Iſid. dr̄ quaſi lōga haſta ⁊ ſignificat
vanā gloriam que tāq̄ꝫ longa haſta
omnes pcutit Bruc9 ē fetꝰ locuſte
anq̄ꝫ habet alas et ē grauior q̄ꝫ locu
ſta qꝛ iacens in pmo loco radicitus
omnia cōſumit et ſignificat inuidiā
que iacēs ī corde iuidi etiam ſi foris
ſe nō extēdat vel oñdat ipſum corro
dit Rubigo ſignificat accidiā qꝛ ani
mus hoīs dū n̄ exercet̄ rubiginoſus
efficitur. Per ignē in ſinu intelligit̄
peccatū auaricie. ignis eñ ſi ligna ap
ponunt̄ ſemp auget̄ ſi ſbtrahūtur di
minuit̄ ſi totaliter auferāt̄ extiguit̄
Sic ē de auaricia Quāto eñ q̄s diuici
as magis mltiplicat tāto auaritiam
magis iflāmat Ecc. xviij. Sic ligna
ſilue ſic ignis exardeſcet Qn̄ aūt q̄s
paupibꝰ largiendo diminuit tūc ig
nis auaricie ꝛfrigeſcit Iſtā diminuci
onē dn̄s docebat faciēdā Math. xi.
Qđ ſupē date elemoſinā ⁊ ecce oīa
mūda ſūt vob̄ Qn̄ āt q̄s ex toto diui
cias abicit ⁊ ꝯtēpnit tunc iſte ignis
penitꝰ ꝯficit Pro. xxvij. Cū d̄fecerit
ligna extiguet̄ ignis Per ſpētez in
gremio ſignificat̄ pcc̄m luxurie q̄ ve
nenū diffūdit. fugiēda ē igit̄ vicini
tas ſpētis .i. faīliaritas mulieis Ieō.
Nlla ſecuritas ē vicino ſpēte dormi
re. p̄t eñ fieri vt me n̄ mordeat ⁊ p̄t

fieri vt aliqñ mordeat Idem. Quis
vnq̃ iuxta ſerpētē ſecurꝰ dormiuit
Nā ⁊ ſi aliqñ ñ mordeat timore tñ ſol
licitat Maius aūt eſt pire non poſſe
q̃ iuxta periculū nō periſſe Tūc igiẗ
iſte ſerpēs venenū diffūdit qñ malā
cōcupiſcentiaʒ accēdit Eſt aūt vene
nū frigiduʒ. amaꝝ. ⁊ cordis extinc
tiuū. ſic luxuria dr̄ frigida q̄ igneʒ
diuini amoris extinguit. diciẗ amara
q̄ in ꝯſciā amaritudinē facit. dr̄ cor
dis extinctiua q̄ animā occidit Qui
aūt ē taliẗ venenatꝰ debet facere ſic̄
ceruus q̄ poſtq̃ cū ſerpēte pugnauit
⁊ venenū hauſit ad fontē ſubito cuc
rit ſic talꝭ ſtatī currē ad fontē lacrima
ruʒ ⁊ p lacrimas deponʒ ōne venenū
Ps̄. Sic̄ ceruꝰ deſiderāt ad fōtes aq̄rū

Sermo ſecūdus.

ET cū eiecisset demoniū locutꝰ
ē mutꝰ Vbi habundat dmo
nis malicia ibi habūdat ⁊ ſu
phabundat diuina clemētia In iſto
eī demoniaco multū abundauit ma
licia demonis q̄ eū tenebat oppreſſū
ipm̄ fecerat mutuʒ ⁊ cecū et etiā ſm
Criſo. ſurduʒ Sed dei mia in tm̄ in ip
ſū habūdauit q̄ demoniū de obſeſſo
eiecit. loquelā ſibi reſtituit. lumē r̄
cuperauit. auditū r̄ſerauit Per hūc
igitur hoīem ſic curatū itelligere poſ
ſumꝰ peccatorē iuſtificatuʒ cui deus
ſpūaliter q̄tuor ſupdicta bñficia dce
dit Primū eſt q̄ diabolū ab eo expel
lit. pccōr eñ diaboluʒ in domum aīe
ſue ꝯducit Sed criſtꝰ ipſum tāq̃ ma
lū pēſionariuʒ expellit Sunt aūt q̄tu
or cauſe ſm quā ꝓpter quas pt quis
de domo ꝯducta expelli videlicet aut
qñ pēſionē non ſoluit. aut qñ domū
in p̄uaʒ officinam ꝯuertit. aut qñ do
mꝰ ruinaʒ minaẗ. ⁊ repatione indi
get. ā qñ dñs domus habitatione ca
reʒ. ꝓpter iſtas q̄tuor cauſas diabolꝰ
iuſte de domo dei pt expelli. Primo
q̄ peccatorē ꝓhibʒ ne pſoluat penſi
onē Deꝰ eī dedit homini rā de quibꝰ
vult pēſioneʒ habere. ſ. corpus ⁊ ani
maʒ ⁊ res tēpales Nā de corpoē vult
hrē ieiuniuʒ. de anima deuotas orati
ones. d rebꝰ elemoſinaꝝ largicōes
Diabolꝰ autē ꝓhibʒ ieiunium q̄ ſibi
eſt venenū Sic etiā dicit ambro. Spu
tuʒ hoīs ieiuni ē venenū ſpenti. ꝓhi
bet orōes q̄ ſibi ſunt incēdiū Thob.
vi. Cordis eiꝰ pticulaʒ ſi ſuper carbo
nes imponas fumꝰ eiꝰ extricat oē ge
nus demonioꝝ. ꝓhibet elemoſinam
q̄ ē lancea ⁊ iaculū. vñ dr̄ elemoſina
Ecc̄. xxix. Sup ſcutū potētis ⁊ ſup lā
cēā aduerſus inimicū pugnabit. Qui
aūt nō pt ſoluere iſtas tres pēſiōes
ſaltē ſoluat duas Vñ dt Augꝰ. i lꝭ o
mlꝭ. Non dicāt criſtiani comedamꝰ
⁊ bibamꝰ cras eñ moriemur Sed di
cāt ieiuneꝰ ⁊ donemꝰ ⁊ oremꝰ cras
eñ moriemur Qui aūt ñ pñt dicere
ieiuneꝰ ſaltē dicāt doneꝰ ⁊ oremus
Ipa eī duo. ſ. elemoſina ⁊ ieiuniuʒ o
racōeʒ deducūt in celū vñ dicit ipē.
Augꝰ ſup. Ps̄. Vis ad deuʒ volaē o
rationē tuā fac fac illi duas alas. ſ.
ieiuniū ⁊ elemoſinā. Scdo debet ex
pelli q̄ domū dei in turpē officinaʒ ꝯ
uertit. facit eī de ea ſtabuluʒ dū poīt
in ipā immūdicias oīm pccoꝝ iuxta
illud Apoc̄. xviij. Facta ē babilon hi
tatio demonioꝝ. quo ad pccm̄ auaritie
Sic̄ eī demones nō ceſſāt aīas decipe
Sic nec auari paupes defraudaē. ⁊
cuſtodia oīs ſpūs imūdi quo ad pec
catū luxurie. ⁊ cuſtodia oīs volucꝭ
imūde quo ad pccm̄ ſupbie Iſtd etiā
ſigẗ Act̄. xi. Vbi dr̄ q̄ peteꝛ vidit li
theū i quo q̄drupedia ⁊ ſpētia tre ⁊
volucres celi erāt Per q̄drupedia i
telligiẗ pccm̄ luxurie qd̄ i corpe exer
cetur qd̄ ex q̄tuor elemētis compoīẗ
Per ſerpētia tre intelligiẗ pccm̄ aua
ritie q̄ auari ſemp t̄renis incūbunt
Per volatilia celi itelligiẗ pccm̄ ſup
bie q̄ ſupbi ſup alios ſpvolaē volū

Tertio debet expelli qꝛ domū dei de ſtruit et oportet ꝙ reparet̃ Deꝰ em̄ edificauit domū anime de lapidibꝰ quadris et in quadro Pſa.ix. Late res ceciderūt ſed quadris lapidibus edificabimꝰ Apoc̃.xxi. Ciuitas ī qua dro poſita ē Iſtā quadraturam faci unt fides ſpes ⁊ caritas et bona opa Gre. ꝗ̃tuz credis tantuz ſperas. ꝗ̃ tum credis et ſperas tm̄ diligis. ꝗ̃ tum credis ſperas et diligis tm̄ be ne oparis Iſtam q̃dra turam diabo lus mtit̃ deſtruere duz fidem ſpē ca ritatem et bona opa laborat auferre Iuxta illd̓ iob.i. ventꝰ vehemēs a r̃gio ne deſerti cōcuſſit q̃tuoꝛ āgulos doꝰ Sed debet quilibz reſiſtere et de fide facere ſcutū et de ſpe galeā et de ca ritate loricam .i.theſ.v. Induti lori caz fidei ⁊ caritatis ⁊ galeaz ſpē ſalu tis Opa autē criſti debet ponere ſup omnia arma tāꝙ̃ regis inſignia Ro ma.xiii. induimini dn̄m noſtrū ieſū criſtum .i. cōuerſacōez et opa domi ni noſtri ieſu xp̄i. Quarto debet ex pelli qꝛ deus domū ipſaz anime vult inhabitare. Domꝰ autē aīe hꝫ tria ſolaria vnuz ſupiꝰ ſcꝫ ſpūm. aliud in ferius ſcꝫ corpus et aliud mediū ſcꝫ animaz. De his tribus ſolariis dr̄.i. theſ.v. Ipſe autē deus pacis ſanctifi cet vos ꝑ omnia. vt integer ſpiritꝰ veſter et anima ſine querela ī aduē tu dn̄i noſtri ieſu xp̄i ſeruetur. deus em̄ in ſupiori ſolario .i. in ſpū habi tat qn̄ ipſe ſpiritus vacat ſuperne ꝯ templacōni. Tunc ad eū venit ⁊ mā ſionem apd̓ euz facit Io.xiiii. Ad euz veniemꝰ et māſionē apud eum facie mus. habitat in ſolario medio in a nima qn̄ ipſa anima ītēdit intne mū dacōi Sap.vii. per naciones ī aīas ſanctas ſe trāſfert Sanctū em̄ idez ē qd̓ mūdū Habitat in ſolario inferi ori.i. in corpe quādo ipſum corpus exercitatur et intēdit mortificacōi Iuxta illud Gal.v. Qui aūt ſūt criſ ti carnez ſuā crucifixerūt cū viciis ⁊ ꝯcupiſcēciis. Eiuſdē.vi. ego ei ſtig mata dn̄i ieſu in corpe meo porto. .i.corin.vi. Glorificate ⁊ portate de um ī corpe veſtro. ꝓpter iſta tria dr̄ in.pſ̃. Meditatus ſū noc. cū corde meo. ecce ſpiritꝰ ſuperna ꝯtēplatio et excitabor. Ecce corpis maceratio. et ſcopebā ſpirituz meuz. ecce aīme iterna mundatio Scd̓m beneficiuz ē qꝛ deus peccatori linguaz aperit. De us quidem dedit homini linguam ad tria officia ſcꝫ vt deū laudaret Pſa. xliii. Populū iſtuz formaui mihi lau dez meam narrabit. vt primuz edifi caret. Eiuſdē ibidē. Dedit mihi lin guā eruditā vt ſciā ſuſtētare eū qui lapſus ē verbo. et vt corā deo ſe rep hēderet ⁊ accuſaret Iob.xlii. Idcir co me r̃phēdo ⁊ ago pn̄iaz. peccatoꝛ aūt lingua ſua ad illa tria officia nō vtitur et ideo recte mutus vocatur Primo em̄ deuz nō laudat ſed ꝑ ma la opera ipſuz blaſphemat. vn̄ ꝓphe ta oēs creaturas iuitās ad laudādū deū inter ceteras iuitat dracones in fernū ⁊ ſerpētes dicēs. laudate dn̄m de terra dracones et oēs abyſſi. Itē ſpētes et volucres pennate. Nuſꝗ̃ āt inuitat ad laudādum deuz ſupbos a uaros et luxurioſos qꝛ tales deuz nō laudant ſed blaſphemāt. ⁊ ideo vidē tur eſſe peiores ꝗ̃ ſerpētes ꝗ̃ draco nes ꝗ̃ iſernus Scd̓o ē mutus qꝛ pri mū n̄ edificat ſ; potiꝰ ſcādaliſat Ecc. xxviii. ligua tercia mltos ꝯmouit ⁊ diſperſit de gēte ī gētē Tres em̄ ſūt ligue ſcꝫ diuina cꝰ ē loqui ea q̄ ad ſa lutē etnā ſpectāt vn̄ dixit pe.io.vi. verba vite etne hēs ⁊ iſta ē lingua perfectoꝝ viroꝝ Secunda eſt ligua huāna cꝰ ē loq̄ de mūdo ⁊ de his q̄ re q̄rit huāna neceſſitas Io.iii. Ipi de mūdo ſūt. et iō de mūdo loqūt ⁊ mū dꝰ eos audit ⁊ illa ē lingua ipſ cōꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercia ē lingua diabolica cuius ē de
trahere mēdacia dicē Joh. viij. Cū
loquitur mēdaciū ex ꝓpriis loquit̄.
huiꝰ etiam lingue ē diſcordias ſemi
nare. ipſe ei̇̄ diabolus diſcordias ſemi
nauit inter ſe ⁊ deū. deinde inter deū
et hoīem. Quotidie aūt ſeminat inē
hominē ⁊ hominē et iſta ē lingua de
tractoꝝ et malignātiū Illi igitur lo
quūtur lingua ꝑma. i. diuina qui ꝓx
imū edificāt Illi loquūtur lingua ſe
cūda. i. humana qui negocia hūana
⁊ ſecularia tractāt Illi lingua tercia
. i. diabolica qui diſcordias ſemināt
Iſta āt linga tercia nō ſolū ꝓximos
cōturbat ſed etiā ſepe matrimoniū
ſeparat Ecc. xxviij. Lingua tcia mu
lieres viratas diecit ⁊ priuauit eas
laboribus ſuis Tercio peccator ē mu
tus q̄ȝ de ſuis peccatis in confeſſione
ſe nō accuſat cū tamē dicat̄ Prouer
bi. xviij. ſꝫ m aliā lrāz Juſtus in prici
pio accuſator ē ſui Peccatū ei̇̄ habꝫ
principiū. ſ. malā delectacōez ⁊ cogi
tacōem Habet ⁊ mediū. ſ. malū cō
ſenſuz. habet et finē ſcꝫ malū opus
Juſtus aūt nō tātū confitet̄ mala o
pera ſed etiā malū cōfitetur cōſenſū
malas dlectacōes ⁊ cogitacōes Ter
ciū beneficiū eſt. q̄ȝ deꝰ peccōri lumē
reſtituit Signū aūt q̄ ipſe ſit illumi
natus ē qñ videt ante et retro a dex
tris et a ſiniſtris. ſicut dr̄ Apoc. iiij.
de ſanctis aīalibꝰ qđ plena erāt o
culis ante ⁊ retro et ī circuitu. i. a dex
tris et a ſiniſtris Ille habet oculos
retro qui cōſiderat et recogitat pec
cata ſua que fecit et inde habꝫ dolo
rē Pſa. xxxviij. Recogitabo tibi om
nes ānos meos ⁊c. Ille habet an̄ ſe
qui videt et cogitat dei iudicia et in
de habꝫ timorē Pš. A iudiciis ei̇̄ tu
is timui Ille habet a dextris qui vi
det et cogitat mundi ꝓſpera q̄ ſint
caduca vana ⁊ ad ea nō allicitur ꝑ
amorē ſed reſilit per aſpenationem

Nau. iij. Omnis qui viderit te reſiliet
a te. Ille habet a ſiniſtris qui videt
mundi aduerſa q̄ ſint breuia et vti
lia ⁊ iō in eis nō frāgitur ꝑ impaciē
ciā vel deſpacōem. q̄ āt ſint breuia
et vtilia dr̄. ij. Coꝝ. iiij. Id ei̇̄ quod i
ꝑſenti ē momētaneū ⁊c. Hinc ē q̄ fi
lij iſrahel vt hētur Exod. xiiij. Cū e
gipcios fugerēt Habebant retro ſe
nubē ꝯdenſam. āte ſe colūnā lucidā
a dextris et a ſiniſtris mare ſtās tan
q̄ murū Qui igit̄ vult euadē ꝑſecu
cōes egyptioꝝ. i. dmonū habeat pꝰ
nubē tenebroſā. i. peccōꝝ ſuoꝝ ꝯſide
racōem ꝯtinuā peccā ei̇̄ ⁊ ſūt tenebro
ſa q̄ȝ animā obſcurā faciūt et ſūt nu
bes q̄ȝ orōes noſtras ne ad deū ꝑue
niāt impediūt Tre. iij. Apoſuiſti nu
bē tibi ne trāſeat orō. habeat āte ſe
colūnam igneā. i. iudicioꝝ diuinoꝝ
ꝯſideātionē aſſiduā Illa ei̇̄ colūna ⁊
erat alta q̄ȝ a celo vſq̄ ad terrā ꝓtē
debatur. et eāt recta ſic dei iudicia ⁊
ſūt profunda. Pš. Judicia tua abyſ
ſus multa. ⁊ ſūt iuſta ⁊ recta Apoc.
xix. Vera ⁊ iuſta ſunt iudicia eꝰ. ha
beat a dextris ⁊ a ſiniſtris mare tā
quam murum. mare ſignificat mun
dū qui tūc eſt tāq̄ murus a dextris
qñ nō poteſt ꝑ ꝓſpeā aīm mouē ad
intēꝑerātiā Tūc eſt tanq̄ murꝰ a ſi
niſtris quado nō p̄t ꝑ aduerſa fran
gere animū ꝑ impaciētiā Sic ⁊ muni
ri docebat Aplus. ij. Coꝝ. vi. ꝑ ar
ma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris Qr̄
tū bñficium eſt q̄ȝ peccōri auditū re
ſtituit. peccōr ei̇̄ eſt ſurdus q̄ȝ nō au
dit deū amonētē nec deū bñfacietē
nec deū ꝯminātē. nec deū inſpirātē
ꝓpt̄ iſta q̄ttuor ꝯquirit̄ dñs Pro. i.
Vocaui ⁊ rēnuiſtis. ecce q̄ȝ nō audit
deum āmonētē. extendi manū meā.
multa ſcꝫ bñficia porrigēdo ⁊ nō fuit
qui aſpicēt. ecce q̄ȝ nō audit deū bñ
facietē dſpexiſti oē ꝯſiliū meū qđ. ſ.
vobis inſpirabā. ecce q̄ȝ nō audit de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

uz inſpirãtez et icrepationes meas
neglexiſtis. ecce q̄ nō audit deuz cō
minãtez Tūc aūt iſte ſurd⁹ auditum
recipit quãdo deuz ſic loquētez audit
iuxta illud Pſalmus. Audiam quid
loquat̄ in me dominus deus.

Sermo tercius.

IN belſebub pricipe demonio
ruz eiciat demonia. Ꝓpriuz eſt
hominū inuidoꝝ ſemp ꝓbo
ruz vitaz infamare aut verba puerte
re aut opa denigrare. Jō iſti phariſei
qui chriſto inuidebãt nitebãtur ei⁹
vitã infamare dicētes Joh. ix. Nos
ſcimus q̄ hic homo peccõr eſt. labora
bãt ei⁹ verba puertere ſicut pz Mat
th. xxij. qn̄ ei dixerūt Magiſter ſci⁹
q̄ verax es ⁊c̄. ſtudebãt eius opa de
nigrare ſicut pz hic vbi eiectionem
demonū quã chriſt⁹ in v̓tute dei faci
ebat belſebub attribuebãt quē pri
cipē demonioꝝ appellabãt Notãdū ãt
q̄ cult⁹ ydolatrie ſc̄m Yſid. A nino
rege aſſirioꝝ ortū habuit qui d̄ mor
te Beli p̄ris ſui in tm̄ doluit q̄ in ho
norē ſuū ſtatuã erigi fecit ⁊ diuinos
honores ſibi exhiberi inſtituit ac om
nē offēſam ad ipſaz ſtatuã fugiētib⁹
ēmittere ꝯſueuit. ad hui⁹ ſimilitudi
nem diuerſi diuerſas ſtatuas erige
bant et diuinos honores eis impende
bãt. ⁊ ſic ydolatrie cult⁹ excreuit et
ſc̄m ſua ydeomata q̄libet noīabat ſu
uz ydolum Nã babilonij dicebãt bel
Paleſtini baal. belſebub aūt nulli⁹
ydoli nomē erãt Sed iudei vnius dei
cultores vicinū ſibi ydoluz acharoni
taꝝ deriſionis cauſa ſic noīabant et
ſonat vir muſcaꝝ ob ſordes ymolati
cij ſanguinis aīaliū in tēplo quē mu
ſce ſequūtur Aſſerebãt aūt iudei in
hoc ydolo hītare demonioꝝ principē
Videdū eſt igit̄ circa hec qui ſint pri
cipes int̄ demones ⁊ q̄liter expellant̄

Circa p̄muz notandū q̄ d̄mones ha
bēt ſua officia valde ordinata i malū
Eſt em̄ vn⁹ demō qui p̄eſt ſupbie ⁊
vocat̄ lucifer de q̄ dr̄ Yſa. xiiij. Quo
mō cecidiſti de celo lucifer qui mane
oriebaris? qui dicebas i corde tuo i
celū ꝯſcendaz ſup aſtra celi exaltabo
ſoliū meū Ecce q̄ta ſupbia. ⁊ iſte ha
bet multos ſatellites q̄ eū iuuant. ⁊
m̄ltos principes q̄b⁹ principat̄ ſcz ō
nes ſupbos Job. xli. Jpe eſt rex ſup
oēs filios ſupbie Ali⁹ ē qui p̄eſt luxu
rie et ille vocat̄ aſmode⁹ de quo hēt̄
Thob. iij. q̄ interficit ſeptē viros ſare
anq̄ⁿ ad eã accederēt Jſte ei demō o
dit legitimū matrimoniū. ⁊ idō p huc
modū volebat trahere hãc puellã ad
fornicacōis viciū vt. ſ. poſtq̄ⁿ nō pote
rat legitimo matrimonio vti cogere
t̄ in fornicacōez labi ⁊ iſte demō mul
tos hēt ſatellites q̄ ſibi aſſiſtūt ⁊ mul
tos hz ſbiectos oīs ſcz luxurioſos q̄
q̄dem m̄lti ſūt q̄ ſic dr̄. i. Joh. v. To
tus mūd⁹ in maligno poſitus ē. i. ma
lo igne ꝯcupiſcētie. Terci⁹ ē q̄ p̄eſt a
uaritie ⁊ vocat̄ mãmona Math. vi.
Nō poteſtis d̄o ſuire ⁊ mãmone Mã
mona ſicut d̄t glo. nomē ē d̄monis q̄
p̄eſt diuicijs Nō q̄ in e⁹ ditione poſi
te ſint ſ; q̄ eis vtit̄ ad decipiendū et
iſte m̄ltos hz ſatellites q̄ eū iuuãt ⁊
m̄ltos hz ſubditos ſup quos regnat
ōnes ſcz auaros q̄ multi ſunt iuxta il
lō Jē. vi. A maiore vſq; ad minorē
omnes auaritie ſtudēt Quart⁹ eſt q̄
p̄eſt imūdis cogitacōib⁹ odijs et rã
corib⁹ inuidijs et mal̄ affectionibus
et vocat̄ belſebub id eſt vir muſcaꝝ
Bel em̄ dicitur vir. ſebub. muſca in
terp̄tatur Jmmittit em̄ muſcas id ē
malas cogitationes et imundas odi
a et voluntates malas que dicuntur
muſce que etiam ad animum cito vo
lant et ipſum conmaculant Jſte
autem demon multos habet ſatell
tes qui eū adiuuãt ⁊ m̄ltos ſbditos

quib⁹ p̄eſt qꜫ ſic dr̄ Pro.xx. Quis
poteſt dicere mūdū eſt cor meu; pu
rus ſū a peccato. Secūdo videndum
eſt qualiter iſti pricipes et p̄fecti cū
ſuis ſatellitib⁹ expellāt̄ Circa qđ eſt
ſcienduꝫ ꝙ diabolus ſerp̄es vocat̄ vt
dr̄ Gen̄.iij. Serp̄es autē naturalis p
q̄tuor expellitur Primo p odoreꝫ vi
nee florētis Naturaliter eī odit odo
rē vinee et ab ipſa fugit. Vn̄ ꝙ diu
ſunt vinee florētes vix aut nūꝙ ali
qui ibi r̄piūtur ſerp̄etes Scđo expel
litur p ſputū hoīs ieiuni. vn̄ dicit ā
bro.i.exameron. Tāta ē vis ieiunij
vt moriat̄ ſerp̄es ſi guſtauit ſputuꝫ
hoīs ieiuni Tercō expellit̄ p denuda
cōem et ſpoliacōeꝫ hoīs. naꝫ ſicut di
cit̄ in hiſtoria ſcol. ſerp̄es in hominē
veſtitū inſilit nuduꝫ fugit. ⁊ racō aſ
ſignat̄ ibidē quia quādo de⁹ īimicici
as int̄ ſerp̄eteꝫ et mulierē ⁊ ſemē ei⁹
ſtatuit. tunc homo nudus erat et iō
hoīeꝫ nudū fugit tanꝙ ſibi inimicum
Quarto expellit̄ p carmīa ab īcanta
torib⁹. vnde qn̄ incātatorē ſētit vnā
aurē in terrā figit aliā vero cuꝫ cau
da claudit ne vocē audiat incātātis
iuxta illđ. Ps̄. Sicut aſpidis ſurde ⁊
obturantis aures ſuas ⁊c̄. Per iſta
aūt q̄tuor ſic ſpiritualit̄ intellecta ſu
pradicti quatuor demones expellūt̄.
Primus ſcꝫ lucifer qui p̄eſt ſuperbie
expellit̄ p odorē vinee florentis .i. p
veram humilitatē mētis Humilitas
adeo ē odorifera ꝙ deum attrahit ⁊
demonē expellit Can̄.i. Cū eſſꝫ rex
ī accubitu ſuo nard⁹ mea dedit odo
rē ſuuꝫ Nard⁹ ē herba odorifera cali
da et pua et ſignificat humilitatem
q̄ facit cor odoriferū corā deo Vn̄ de
us ſenciēs odoreꝫ humilitatis beate
marie mox ī vterū eius deſcēdit. Le
git̄ de vnicorne ꝙ ſit animal valde fe
rox ⁊ a nemine capi poſſit ſed ī ſinu
puelle v̄ginis caput r̄clinat ⁊ dormit
et ſic capit̄ et habetur. Sic et deus

adeo dur⁹ erāt ꝙ a nullo ſācto ad mi
ſericordiaꝫ poterat īclinari ſ; tract⁹
humilitate v̄ginis ī eā deſcēdit ⁊ ve
nit Eſt etiā nard⁹ calida qꜫ hūilitas
facit cor feruēs ⁊ calidū coraꝫ diabo
lo qꜫ ipſū totum īcēdit et adurit at
qꜫ expellit Vn̄ legit̄ ī vitas patrū ꝙ
diabolus dixit beato āthonio. Si tu
vigilas ego ſomnuꝫ nō capio. ſi ieiu
nas ego cibum nō ſumo. ſi diuicias
cōtēpnis ego nihil t̄renum poſſideo
Vnū ē quod me valde t̄ret ſcꝫ humi
litas tua p quā aduerſus te nō vale
o p̄ualere. Eſt etiā nard⁹ herba par
ua quia hūilitas facit cor puuꝫ corā
ſeipſo vn̄ dicit̄ .i. Regū.xv. Nonne cū
puul⁹ eſſes in oculis tuis ⁊c̄. ac ſi di
cat dn̄s Cū puus eās corā te magn⁹
fuiſti corā me. mō aūt qꜫ magn⁹ es
tu ī oculis tu. pu⁹ a me reputaris.
De hoc ponit exēplū Gre.ī pupilla
oculi q̄ quāto ē nigrior ⁊ minor tan
to ē lucidior. ſic hō quāto coraꝫ ſe eſt
deſpectior tāto corā deo ſublimior
Secūd⁹ demon ſcꝫ aſmode⁹ qui pre
eſt luxurie expellit̄ p ſputū hominis
ieiunantis ideſt per ieiunium et mor
ficationem corporis Math.ix. hoc
gen⁹ demonior̄ in nullo poteſt exire
niſi ī orōe ⁊ ı eiunio Faciēdū eſt igit̄
de corpe nrō ſic fit de equo agro ⁊ a
pib⁹ Equ⁹ eni ſi nimis delicate paſci
t̄ recalcitrat. ſi pabulū neceſſariuꝫ ſb
trahit̄ n̄ labořat. ſi put neceſſe ē paſci
t̄ tūc recalcitracōeꝫ dimittit ⁊ labori
ītēdit. ſimilit̄ et ager ſi nimis inpin
guat̄ viciosas herbas pducit ſi nihil
īpinguat̄ fructū nō facit ſi put expe
dit impinguat̄ bonum fructū reddit
Similiter de apibus legitur ꝙ ſi ni
mis de melle eis dimittitur dant ſe
impinguationi. ſi nimis parū tunc q̄
ſi indignate dant ſe ierde et vacatio
ni. ſi vero tēpate operationi ſe dant
Eodem modo de noſtro corpe eſt di
cēdū. Hugo de ſancto victore. Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

carnē ſuam ſup̄ modū affligit quem
ſuuȝ occidit Si pluſq̄ oportet alimē
tis c̄ſi dat hoſtē ſuum nutrit. ſic ergo
nutriēda eſt vt ſeruiat ⁊ ſic doman
da vt nō ſuperbiat Tercius demō.ſ.
mām̄ona qui preeſt auaritie expelli
tur per denudacōeȝ.i.p tēporalium
abiectionē Iſta aūt denudatio á to
talit̄ fit ſicut eā faciūt viri pfecti De
quib9 dr̄ Mat̄.xix. Si vis pfect9 eſſe
vade ⁊ vēde omnia que habes. Aut
fit particularit̄.ſicut eā faciūt illi qui
de ſua habūdancia dimittūt ⁊ paupe
rib9 largiūtur d̄ quib9 dicit̄ Luc̄.xi.
Quod ſupeſt date elemoſinam Aut
nllo mō fit ſicut ſūt illi qui nihil pau
perib9 dare volūt Aug9. Quid ē q̄
dicis ego diues ille pauper niſi ego
oneratus ille leuis.ſarcinā tuaȝ cōme
moras ⁊ pōdus tuū laudas O onora
te.o ligate Quid te laudas Quid te
iactas Solue vincula tua minue d̄ ſar
cina tua. Da comiti tuo ⁊ illum adiu
uas ⁊ te releuas. Tales igit̄ ſic diui
tes ſuffarcinatos ſerpēs īfernalis in
uadit.i. Thi.vi. Qui volūt diuites
fieri incidūt i tēptacōes ⁊ in laqum
diaboli Totaliter aūt denudatos to
taliter fugit ab illis. Etiaȝ qui parti
cularit̄ ſe denudāt ⁊ d̄ ſuperfluis ele
moſinas dāt ſimilit̄ fugit Elemoſina
eīm expellit d̄monē ī vita q̄ expellē
do pccm̄ expellit demonē Ecc̄.iij. Ig
nē ardētem extinguit aqua ⁊ elemo
ſina reſiſtit pccīs Expellit etiā i mor
te qn̄ animā plenā operib9 miſericor
die inuenit.ab ea ꝯfuſus recedit.ſic
patet in beato martino Expellit eīm
poſt mortē quia elemoſina eſt ſcutū
et lancea cōtra euȝ Ecc̄.xxix. Super
ſcutuȝ potētis et ſuper lanceā aduer
ſus inimicū tuuȝ pugnabit Quartus
demon.ſ.belſebub qui interp̄tatur
vir muſcarū qui preeſt odijs et ran
coribus et cogitacōibus immūdis.
Expellitur etiā per incātationem .i.

p cōfeſſionē Muſce aūt ſuper carbo
nes mortuos reſidēt Super tepidos
vero volitāt Ignitos vō fugiūt Qui
a eī male cogitacōes reſident ſuper
cor in dei amore frigiduȝ Volāt aūt
circa tepiduȝ ſ; fugiūt cor in dei amo
re inflāmatū Iſte eī demon vt dictū
eſt expellitur per icātacōeȝ.i.per ſa
cerdotaleȝ abſolutionē Incātatores
eī dei ſūt ipſi cōfeſſores qui ſerpētem
īfernalē icantāt qn̄ ſuper caput pec
catoris abſolutionē et bn̄dictionem
dāt.et q̄ diabolus ſcit per ꝯfeſſionē
ſe pelli iō ipſam ꝯfeſſionē nititur im
pedire Ad ſimilitudinē eī lupi nō ca
pit ouē.i.animā per pedē ſed dimit
tit eaȝ ad eccleſiā ire Nec p aurē ſed
dimittit eā verba dei audire.nec per
manū ſ; dimittit eā ad pauperes ma
nuȝ extēdere.ſed capit eaȝ per gulaȝ
q̄ impedit ne poſſit ꝯfeſſionē emitte
re ſciēs q̄ per ipaȝ ꝯfeſſionē expelli
tur imo etiā vulnerat̄ Aug9 Neq; ei
diabolo acriores dolores infligim9
q̄ cū plagas pccōꝝ noſtroꝝ cōfiten
do et penitēdo ſanamus.

Dn̄ica iiij. Sermo primus

Abijt iheſus trāſ mare galile
e qd̄ eſt tyberiadis Io.vi.
Iſtud euāgeliuȝ bis in āno c̄
cantatur in eccā.ſ.vltima dn̄ica ante
aduētū chriſti ⁊ hoc ꝓpt̄ finē euange
lij vbi dicit̄.hic eſt propheta qui vē
tur9 ē in hūc mundū Et in iſta quar
ta dn̄ica xle.⁊ hoc ꝓpter principium
euāgelij vbi dicit̄ Erat aūt ꝓximum
paſcha dies feſtus iudeoꝝ Vocatur
aūt dn̄ica iſta dupliciter ſcȝ dn̄ica d̄ ro
ſa et dn̄ica de panib9 Cauſa āt p̄me
appellacōis ē q̄ in hac dn̄ica ſū die
ſūmus pontifex p vrbē portat roſaȝ
aureā muſco ⁊ balſamo itus plenaȝ
quā p9 mōm dat p̄fcō vrb̄ Quare āt
iſta roſa portat̄ t̄plex p̄t ratio aſſig
ri Vna lr̄āl̄.alia ſpūāl̄.alia moral̄.

Racō aūt lrālis ꝑut dicit innocēci9
terci9 in quodā ſermone ē Quia cor
ruptibile corp9 noſtrū ex nimio labo
re et fatigatione deficeret niſi ipſum
qn̄qꝫ aliqḋ recreacōis remediū releua
ret. vn̄ dī Interpone tuis iterdū gau
dia curis. qḋ caret alterna requie du
rabile non ē. vn̄ etiam ſanct9 ātħoni
us fratres poſt lōgū laborē ſolitus e
rat inducere ad aliquā recreacōem
Et cū cuidam ſagittario diſplicuiſſꝫ
docuit eū ſanctus antħo. ꝑ arcus ni
miaꝫ extēſionē qꝛ oportet iterdū re
laxare rigorē Eccleſia igitur populū
ieiunijs fatigatū triplici remedio ni
titur hodie releuare Primo ūbo leti
ficante. Omnia em̄ q̄ ſunt in hodier
na miſſa tā in introitu ꝙ in epiſtola
ꝙ etiam ī toto officō ſunt gaudioſa
et iō eos q̄ in pn̄ia laborāt letificāt.
ſunt etiā fortificātia quia delectatio
fortificat operacōem vt dicit̄ in ethi
cis Secūdo cibo ꝯfortāte ſicut patet
in euāgelio Iſtud em̄ miraculū ḋ qui
qꝫ panib9 ſicut tūc refecit corpaliter
ſic nunc debet nos reficere ſp̄ualiter
Tercio quodā ſolatio recreāte .i. ro
ſe deportacōe Vnde dicit idē innocēci
us Ne popul9 ꝓpter aſperitateꝫ qua
drageſimalis obſeruātie ſub cōtinuo
labore deficeret in hac mediana dn̄i
ca roſe ſolacium iterponit̄. vt anxie
tas tēperata melius ſufferatur Secū
da racō eſt ſp̄ualis. ꝑ roſā em̄ taꝫ ꝑ
illam artificialem ꝙ natualē xp̄s ſig
nificat̄ In illa roſa artificiali tria ſūt
ſcꝫ aurū muſcus ⁊ balſamū. Similit̄
et in criſto tres ſūt ſubſtancie ſcꝫ ca
ro que ſignificat̄ per aurū qꝛ corrum
pi nō potuit. pſ̄. Nō dabis ſanctum
tuū vi cor. Itē aīa q̄ plena fuit muſ
co odore omnīū virtutū et graciaꝝ
Can̄. i. Trahe me poſt te curre ī odo.
vng. tuoꝝ. et diuinitas que ſignifi
catur ꝑ balſamuꝫ ⁊ ē Ecc. xxiij. Bal
ſamū nō mixtū odor meus. Deitas
em̄ fuit carni vnita nō mixta. Qui ī
gitur vult laborē penitencie leuiter
ferre debꝫ hanc roſaꝫ ī corde portare
Significatur etiā criſt9 ꝑ roſam na
turalem que p̄ceteris florib9 magis
delectat viſū ſuo colore. magis recre
at olefactuꝫ ſuo odore. magis cōfor
tat guſtuꝫ ſuo ſapore. Sic etiā xp̄s ē
delectabilis ad intuēdum .i. pe. i. In
quē deſiderāt āgeli proſpicere. ⁊ ſu
auis ad adorādum Can̄. i. trahe me
poſt te cur. in odo. vng. tuoꝝ ⁊ dul
cis ad ꝑguſtandū. ij. pe. ij. Si tn̄ guſ
taſtis ꝙ dulcis ē dn̄s Nō ḋbēt igitur
fideles fatigari labore pn̄ie ꝯſideran
do hāc roſaꝫ ī qua recepturi ſūt viſi
ōnē tante claritatis odorē tante ſua
uitatis ⁊ refectionē tāte ſacietatis.
Tercia racō eſt moralis. ꝑ hoc eī ſig
nificatur ꝙ per pn̄iā ſpine noſtroꝝ
vicioꝝ cōuertūtur ī roſas virtutū.
vnde dicit Ambro. ī ſermonib9 Nō
ꝑ abſtinētiaꝫ ſpine cōuertūt̄ ī roſā.
ꝓducit em̄ inquit per ieiuniū libido
caſtimoniā Supbia humilitatem. e
brietas ſobrietatē Nec ē intelligen
dum ꝙ vitia ꝑ ſe producūt virtutes
cum cōtraria non ſint ex alterutris ſꝫ
ꝙ per ieiuniuꝫ fit vt qui prius erat
libidinoſus efficiatur caſt9. q̄ pri9
ſuperbus erat efficiatur humilis ⁊
māſuetus Qui prius ebrioſus effici
atur ſobrius Yſa. lv. Pro ſaliunca
aſcendet abies et pro vrtica creſcet
mirtus Saliūca ē herba ſpinoſa dic
ta a ſaliēdo eo ꝙ ſe calcantes ſalire
facit. abies dī ab abeūdo eo ꝙ p̄ ce
teris arborib9 lōge eat et in excelſū
ꝓmineat. ꝑ ſaliūcam igit̄ itelligit̄ a
mor mūdi q̄ eſt ſpinoſus iuxta illud
Math. vi. Nūqḋ colligūt de ſpinis
vuas. eius eī cōſideracō facit reſilire
hoieꝫ ab eius amore Nau. iij. Oīs qui
viderit te reſiliet a te. Per abietem
itelligit̄ amor dei q̄ facit aīaꝫ aſcēdē
vſqꝫ ad celū Vrtica fcit prutigineꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Virtus vero habꝫ frigiditatē · Eſt i
gitur ſenſ⁹ ꝙ ꝑ penitētiam amor mū
diuertitur ī amorē dei · ⁊ prurigo car
nalis cōcupiſcētie in refrigeriū caſti
monie Pſa. xxxv · In cubilib⁹ ī qui
b⁹ in quibus pri⁹ dracones habita
bāt · orieť viror calami ⁊ iunci Cor ei
auarorꝫ qđ prius erāt cubile dmonuꝫ
efficitur ꝑ penitētiam humile ⁊ flexi
bile ad oē bonum ⁊ ibi naſciť virorꝫ v
tutū Scđo hec dominica vocať domi
nica de panib⁹ · ⁊ hoc ꝓpter qnq̄ꝫ pa
nes quib⁹ dn̄s qnq̄ꝫ milia hominum
ſaciauit Notāduꝫ aūt ꝙ illi homines
erāt multi ⁊ erāt famelici ꝙ inde col
ligitur q̄ꝛ trāſierat hora prādendi · vn̄
dicitur Mathei · xiiij · Deſertus ē locus ⁊
hora iā ꝑterijt · Panes aūt illi erant
pauci q̄ꝛ tm̄ qnq̄ꝫ erāt · ⁊ erāt aſperi
⁊ inſipidi q̄ꝛ ordeacei · chriſt⁹ aūt tā
multos ⁊ tam famelicos ſic ſaciauit
vt pleni fierēt · vn̄ dicitur ibi vt autē
impleti ſūt ⁊ c̄ Panes paucos ſic mul
tiplicauit vt etiā ſupfluerēt Panes
aſperos ſic dulcorauit vt dulcē ⁊ ſua
uē ſaporē haberēt Primo igitur tā
multos ⁊ famelicos ſic ſaciauit vt
pleni eſſēt · Ideo aūt eos ſic ſaciauit
q̄ꝛ pri⁹ eſurierāt · Serui em̄ dei q̄ hic
ſūt ī eſurie · ī futuro erūt in ſacieta
te Mali aūt qui hic nolūt abſtinere
nec ieiunare erūt in ꝑpetua eſurie ·
Pſa · lxv · Ecce ſerui mei comedēt ⁊
vos eſurietis Excuſant em̄ ſe tales a
ieiunādo mľtis modis Quidā ſb̄ ra
tione tēporis · cōtra quos ſic dicit ā
broſi⁹ Eſtiuis mēſib⁹ ſic dicūt · Dies
lōga eſt · torrētior ſol ē · poculis nos
refrigerare debemus · Hyemis vero
tēpore dicūt · graue frig⁹ ē · rigores
peſſimi ſūt eſcis calefieri nos oportꝫ
Qui dū ſe a ieiunijs excuſāt creato
ris tempora accuſant · Nō fallat te iſ
ta excuſatio quia nō te excuſabit ſed
potius accuſabit Alij ſe excuſant ſub
ratione q̄litatis ciborꝫ cōtra quos ſic

dicit Bern̄ · ſup Can̄ · Legumina iq̄
unt ventoſa ſūt · potū aque non ſuſti
net pect⁹ · caules nutriūt melācoliā
porri colerā accendunt Piſces de ſta
gno vel piſces de lutoſa aq̄ mee pei
tus nō ꝯueniūt complexioni · Quid
dicitis ciborꝫ obſeruatores morꝫ negle
ctores ? n̄ de euāgelijs ľ de ꝓphecijs
has drās legiſtis · Alij ſe excuſāt ſub
ratione ꝯplexiōis ꝯtra quos ſic dicit
Ieron⁹ · Multo melius ē ſtomachū do
lere q̄̃ mentē · imparare corpori q̄̃ ſer
uire · greſſu vacillare q̄̃ pudiciciā a
mittere Bern̄ · Epycur⁹ atq̄ꝫ ypocras
alter corporis voluptatē alter bonam
habitudinē · ꝓfert magiſter me⁹ vtr̄
uſq̄ꝫ rei cōtemptū predicat · Alij ſe
excuſant ſub ratione laboris contra
quos dicit Ambro · Dicūt pleriq̄ꝫ nō
poſſu⁹ laborare ⁊ ieiunare idcirco n̄ poſ
ſūt q̄ꝛ nolūt Saltem laborēt min⁹ vt
ieiunare poſſit · Secūdo vero panes
paucos ſic mľtipcauit vt etiā ſupflu
erēt · Qui em̄ multiplicat ſemina ī tē
ra ipē mľtiplicauit panes qnq̄ꝫ ī ma
nu ſua Terra aūt bona facit fructuꝫ
cētuplum vt dicitur Mat · viij · Fruct⁹ āt
cēteſimus debetur v̄gini · martiri ⁊
ꝑdicatori · Cū igitur chriſtus fuerit
virgo martir ⁊ ꝑdicator non fuit mi
rum ſi panes in tantū multiplicauit ·
In tātum autē ⁊ multiplicati fuerūt
ꝙ duodecim cophini ſupfuerūt iuxta
numerꝫ duodecim apoſtolorꝫ Voluit
autē domin⁹ vt fragmenta collige
rēt triplici de cauſa · Prima vero eſt
litteralis quā ponit Criſoſtom⁹ dicens
Quod chriſtus fragmenta colligē
precepit Nō oſtentatio ſuperflua fu
it ſed vt ne fantaſiā reputarent qđ
factum eſt · Propter quod etiam ex
ſubiecta materia miraculum fecit ·
⁊ c̄ · Secūda vero cauſa eſt ſpiritua
lis quam ponit Auguſtin⁹ dicens ꝙ
fragmenta que populus nō potuit
māducare ſunt ſecretiora itelligētie

que multitudo cape non poteſt que
illis ſunt cõmittẽda qui pdonei ſunt
alios docere Tercia eſt moralis · ꝙ
em̃ multe reliquie ſunt collecte ẽ cõ
tra m̃ltos q̃ de ſuis ſermonibus nul
las volũt reliquias facere ſed totuz
qḋ cogitauerũt volunt effũdere gra
uantes corda auditoꝝ prolixitate ſ
monũ Pro · xxix · Totum ſpiritum
ſuũ profert fatuꝰ · ſapiens differt et
reſeruat in poſterũ Tercio ipſos pa
nes aſperos ſic dulcorauit vt dulcẽ
saporẽ haberent Credẽduz eſt em̃ ꝙ
nunq̃ꝫ fuerũt panes vel piſces melio
ris ſaporis · ⁊ racio poteſt eſſe quom̃
ã aliquid poteſt fieri tribus modis
aut per naturã · aut ꝑ artem · aut per
miraculũ Iſtud qḋ fit ꝑ naturaz eſt
melius in eodẽ genere et eadem ſpe
cie ꝙ̃ illud qḋ fit per artificiuz Illud
autem qḋ fit per miraculum melius
eſt ꝙ̃ illud quod fit per naturã et ar
tẽ Aurum quidez alchimicũ per artẽ
hominis factuz videtᷣ eſſe precioſum ·
Sed aurum naturaliter radijs ſolari
bꝰ in terre viſceribus generatum ẽ
precioſiꝰ Si vero aliquis ſanctus mi̇ã
culoſe aliquã materiã cõuerteret in
aurum illud eſſet precioſiſſimũ · ſicut
Johãnes euangeliſta legitur feciſſe
Vinuz etiã artificioſe factum videtur
eſſe bonum · ſed in vite generatũ na
turalitᷣ eſt melius Vinũ vero miracu
loſe factũ ex aqua eſt optimuz · ſicut
fuit vinuz in nupcijs quod fecit xp̄s
Panis igitᷣ quez cotidie comedimꝰ
eſt opus nature in quãtum generatᷣ
ex terra naturaliter ꝓductus et eſt
opꝰ artis in quantũ grana cõteruntᷣ
et rediguntur in farinaz · farina fer
mẽtatur · panis efficitur ⁊ coquitur
Cum igitᷣ iſti panes fuerunt produc
ti miraculoſe et panes quos comedi
mus ꝑtim ſint opus nature et ꝑtim
ſint opꝰ artis · Et opus miraculi eſt
ſupra naturã et artem · manifeſtum
eſt ꝙ iſti panes ⁊ piſces melioris ſa
poris fuerunt ꝙ̃ aliqui qui vnq̃ꝫ fue
runt mãducati ·

Sermo ſecundus ·

Cum ſbleuaſſet ieſus oculos
⁊ c̃ In iſto euangelio de tri
bus pſonis fit mencio ſcꝫ de
criſto · de diſcipulis · et de turbis In
xp̄o autẽ tria cõmẽdabilia inueniun
tur Primo em̃ in ip̄o commẽdatur
pietas in cõpaſſione cũ dr̃ · Cũ ſuble
uaſſet oculos ieſus Deꝰ em̃ habꝫ du
os oculos · ſ · oculum ſapientie Ecc̃ ·
xxiij · omnia videt oculus illiꝰ Et ocu
lũ miſericordie · Sap̄ · iiij · gr̃a dei et
mĩa ẽ in ſcõs eiꝰ et reſpectꝰ i elcõs
illiꝰ Iſtos duos oculos deꝰ videbatᷣ
hẽre clauſos · oculũ ſapiẽtie qꝛ nl̃lꝰ
viã ſalutis ꝯguoſcebat · pſ̃ · viã ciui
tatis habitaculi nõ inue · Et oculum
mĩe qꝛ ſibi nullũ rẽcõciliare volebat ·
iõ conq̃rebatur Job dicẽs xxx · ſto ⁊
nõ reſpicias me mutatꝰ es mihi i cru
delẽ · Tãdez oculũ ſapiẽ aperuit quã
do populo iudeoꝝ legẽ dedit Oculũ
aũt mĩe eis nõ aperuit qꝛ nl̃lum ad
ſe recipiebat ſꝫ oẽs ad infernũ deſcẽ
debant Nõ aũt ãbos oculos aperu
it · ſ · oculũ ſapiẽ ꝑ quẽ nobis viaz ſa
lutis oñdit ⁊ oculuz mĩe ꝑ quẽ ad ſu
ã gl̃az nos admittit Jo · i · Lex ꝑ mo
yſen data ẽ Ecce qꝛ tũc aperuit eis
oculũ ſapiẽ Gracia ⁊ veritas ꝑ ieſuz
xp̄m fc̃a eſt Ecce qꝛ nobis aperuit
oculũ ſapiẽ ⁊ gr̃e ideo dr̃ cũ ſbleuaſſꝫ
oculos Beda Nõ ſbleuaſſe oculos
ieſus ⁊ venientez ad ſe m̃ltitudinez vi
diſſe ꝑhibetᷣ diuine pietatis indiciũ
ẽ · qꝛ cũctis ad ſe venire q̃rẽtibꝰ gr̃a
mĩe celeſtis occurrere ꝯſueuit · Scḋo
ꝯmẽdatur i xp̄o hũilitas i collacõe
cũ dr̃ Dixit ad philippũ · vñ ememꝰ
panes vt mãducẽt hiᷣ Magna boni
tas ⁊ hũilitas dei qui de his q̃ factu
rꝰ erãt cũ ſeruis ſuis ꝯferebat Criſtꝰ
eñi in ſua familia, i, intᷣ ap̄los aliquãdo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

exhibebat ſe ſuperiorem dicēs Joh.
xiij. Vos vocatis me magiſter ⁊ dn̄e
et bene dicitis Sū etenī. Aliquando
inferiorē Luc. xxij. Ego aūt in medi
o veſtrū ſuz ſicut q̄ miniſtrat Aliquā
dō equalē dicens Joh. xiiij. Jaz non
dicaz vos ſeruos ſed amicos Amicici
a em̄ nō eſt niſi equalium In hoc āt
dat exemplū cuilibet prelato ꝙ int̄
ſuos ſubditos Aliquando debet eſſe
maioꝛ Aliquādo minoꝛ Aliquādo ve
ro equalis Maioꝛ q̄ntū ad correptō
nem Vn̄ dixit apoſtolꝰ cuidaz prela
to Thitū. ij. Argue cū omni impio.
Minoꝛ q̄ntuz ad humilitatis reputati
onez per quā debet quibꝰ preeſt ſe r̄
putare inferiorē Talit̄ ſe reputabat
īferiorē vel minorē apl's qui dicebat
.i. Theſ. ij. Facti ſumꝰ puuli in medi
o veſtrū Equalis q̄ntuz ad amicabilē
cōuerſationē Ecc. xxiij. Rectorem te
poſuerūt noli extolli. eſto ī eis qua
ſi vnꝰ ex illis. Iſta tria tāgit Augꝰ.
dicēs. honore corā nob̄ p̄latus ſit Ec
ce reuerētia autoritatis Timoē corā
deo ꝓſtratꝰ ſit pedibꝰ noſtris Ecte r̄
putacō huīlitatis Circa oēs ſeipſum
bonoꝝ prebeat exēpluz. ecce ↄuerſa
tō amicabilitatis Tercō ī chriſto cō
mēdatur potētia ī miraculi opacōne
p̄ quā quiq̄ꝫ panes mlt̄iplicauit Mlt̄
tiplicabāt̄ aūt qn̄qꝫ panes ī manibꝰ
chriſti dū frangerēt̄. in manibꝰ diſ
cipuloꝝ dū apponerētur. in dētibꝰ e
dentiū dū cōmederētur Iſtud āt miā
culuz quotidie fit et tn̄ nemo mirat̄
Augꝰ Vn̄ em̄ mlt̄iplicat de paucis ḡ
nis ſegetes. ide mlt̄iplicauit ī man
bꝰ ſuis qn̄qꝫ panes Jō notandum ꝙ
ſūt quedā miācula que tm̄ hn̄t vtili
tatē ſ̄ nō āmiratōem ex eo ꝙ ex fre
quēti vſu viluerunt de quibus dicit
Augꝰ Maius miāculū eſt gubernati
o tociꝰ mūdi q̄ꝫ ſaturātio qn̄qꝫ miliū
hoīm d̄ qn̄qꝫ panibus ⁊ tamē hoc ne
mo miratur. illud mirātur hoīes nō

quia maius ē ſed q̄ꝛ raꝝ eſt Quedā
aūt miracula ſunt que habēt tātum
āmiratōez ſed nllam vtilitatez ſicut
ſūt miracula magoꝝ et ātichriſti vo
lare em̄ per aerē ſicut fecit ſimon ma
gus ſtatuas facere loqui Ignē deſcē
dere de celo ⁊ huiuſmoī que faciet ā
tichriſtꝰ āmiratōem q̄ꝫdaz hn̄t ſed n̄
vtilitatē Quedā aūt ſunt miácula q̄
et ſi habeāt aliquā miracionez et a
quā vtilitatez tn̄ non abent neceſſi
tatez. ⁊ talia ſecūduz Criſo. Sūt mi
racula maloꝝ hoīm chriſtianoꝝ qui
dicēt Mat. vij. Dn̄e nōne in nomine
tuo ꝓphetauimus ⁊ ī nomine tuo de
monia multa eiecimꝰ ⁊c̄. Nō em̄ fa
ciunt illa propter neceſſitatē vt ſcꝫ
infideles cōuertāt̄ vel fideles ↄfirmē
tur ſed propter oſtentatōem vt ipi
ſancti reputētur Quedā ſūt que ha
bēt āmiratōez q̄ꝛ fiunt p̄ter ordinez
curſumq̄ꝫ nature. ⁊ habēt vtilitatē
q̄ꝛ fiunt ꝓpt̄ vtilitatez ꝓximoꝝ. ſicut
eſt illuminare cecos infirmos curaē
et huiuſmodi. ⁊ habēt neceſſitatez
quia fiunt quando imminet neceſſi
tas fidei vel alicuiꝰ periculi ⁊ talia fu
erūt miracula chriſti et apoſtoloruz
et talia ſūt miracula que faciūt ſanc
ti viri in v̄tute nominis chriſti Secū
do fit mentō de diſcipulis ītēr quos
videntur fuiſſe tres diffirētie Quidā
em̄ eoruz adhuc habebant fidem tar
dā De quoꝝ numero erat philippus
Vnde dicit alcuinꝰ Si perfecte de cre
atore philippus intelligeret de eius
potētie largitate nō diffideret. Alij
habebāt fidem imp̄fectaz De quorū
numero erat ādreas de quo dicit Cri
ſoſti. Memoꝛ andreas ꝙ heliſeus ꝓ
pheta pauit centum hoīes de viginti
panibꝰ. Credidit ꝙ et iſtos quinq̄ꝫ
panes poſſꝫ mlt̄iplicaē Sꝫ ī hoc fides
ſua fuit īperfcā q̄ꝛ credidit ꝙ de plu
ribꝰ pluā ⁊ de paucioribꝰ paucioā fie
ri poſſēt ⁊ iō dicit. ſ̄ q̄d hec īt̄ tātos?

Alij autē erant qui habebant deuoti
onē ſollicitaz ꝛ oposam ſicut ceteri
diſcipuli q̄ panes a criſto receptos
diſtribuebāt turbe ſollicite ſic dicit
Math · xiiij · Nō eſt igit̄ mirādū ſi in
aliqua congregatione inueniant̄ a
liqui impfecti aliq̄ magis pfecti aut
deuoti aliqui nimis tardi Nam tardi
ſunt de nouo incipiētes Jmpfecti ſūt
de bono in meli⁹ pficiētes Pro · iiij ·
Juſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplēdens ·
hoc reſpicit ſtatum incipiētiū · proce
dit · hoc reſpicit ſtatū pficientiuz · ꝛ
creſcit vſq; ad pfectū diem · hoc reſ
picit ſtatū perfectoꝝ Tercō fit men
tio de turbis in quib⁹ tria fuiſſe dicū
tur Primo in ſedēdo magna cōgrui
tas qꝛ ſederūt ſuper fenū · erat iquit
multū in loco fenū · Qui ergo refici
vult pane gracie celeſtis cōgruuz ē
vt ſedeat ſuper fenū idē dominetur
corpi ſuo et mortificet carnē ſuam ·
Nā ſicut dicit Yſa · xl · Omnis caro fe
nū · De iſta mortificacōe di͛ Gal · v ·
Mortificate membra veſtra q̄ ſūt ſu
per terraz Nō em̄ dixit que ſunt ſub
terra vel in terra Sed ſup t̄raz Sub
terra ē hō i morte Jn t̄ra aūt ē hō in
ſenectute · Vn̄ et homo ſenex dicere
ɔſueuit Ego ſuz in t̄ra Sup t̄ram ē
homo i iuuētute Vn̄ de aliquo forti
iuuene dicē cōſueuim⁹ Jſte ē ſ͛ t̄rā
Sedere igit̄ ſup fenū . i . mortificaē cor
pus ſuuz dū ē ſub t̄ra ē impoſſibile ·
dum ē in t̄ra eſt inutile · dū eſt ſuper
t̄ram ē meritoriū ꝛ ſalubre Secūdo
i edēdo magna ſacietas vn̄ dixit aūt
impleti ſūt ꝛ c̄ Jn iferno q̄dez eſt eſu
ries magna · taz magna q̄dem ꝙ lin
guas ſuas māducabūt Apo · xvi · Cō
māducauerūt liguas ſuas ꝙ brachi
a ſua ꝛ alioꝝ deuorabunt Yſa · ix · V
nuſq̄ſq; carnē brachij ſui d͛uorabit ·
manaſſes effraim ꝛ effraim manaſſē ·
ꝙ p̄ nimia fame deū blaſphemabūt ·
Jdeo ſubdit̄ · ſil͛ ipſi cōtra iudaz · Ju

das inꝑ̄tatur cōfitens ꝛ ſignificat
ſāctos q̄ ſemꝑ deuz laudāt Damnati
aūt erūt ɔtra deū ɔfitētes qꝛ deū nō
laudabūt ſed blaſphemabūt Yſay ·
viij · Cū eſurierit iraſcet̄ et maledi
cet regi ſuo et deo ſuo Jn celo autez
eſt ſacietas plena · Ps̄ · Saciabor cuz
apparuerit gl̄a tua · Jn mūdo vero ē
ſacietas ſemiplena Sācti em̄ viri refi
ciūtur p celeſtiuz p̄gnſtacōem et tn̄
impediūtur p corporis corrupcōem ·
Yſa · Vinū tuū mixtū eſt aqua · Ps̄ ·
Calix in manu dn̄i vi · meri · ecce ple
na ſacietas celi · plen⁹ mixto Ecce ſe
miplena ſacietas mūdi Verūtamen
fex eius nō eſt exinanita bi · o · p · t ·
ecce miſera fames iferni Tercō i lau
dādo magna iocūditas · qđ notat̄ cū
dicit̄ Jlli autē hoies cū vidiſſent ꝙ fe
cerat ſignū dicebant qꝛ hic ē vere ꝓ
pheta Ante q̄dez refectōez p̄mittitur
ꝙ criſtus gr̄as egit · p⁹ refectionem
dicit̄ ꝙ turba deū laudauit · Jn quo
iſtruimur ꝙ ante r̄efectionē debet p̄
cedere bn̄dictio ad cibi ſāctificacōez
. i . thi · iiij · Oīs creatura dei bona et
nihil reiciēdum qđ cuz graciaꝝ acti
one papitur · ſāctificatur em̄ p v͛bū
dei et orōez Criſo⁹ ſup illud gracias
egit Erudit nos inquit nō pri⁹ tan
gere mēſaz donec gracias egerimus
ei qui cibuz dedit · vn̄ diabolus intra
uit in ſāctimonialem que lactucam
ſine benedictione comedit Secundo
debet cōcomitari lectō ad ſpiritalē
refectionē Aug⁹ · cū acceditis ad mē
ſam donec inde ſurgatis qđ vobis ſe
cūdū ɔſuetudinē legit̄ ſine tumultu
et cōtētione audite ne ſole fauces ci
bū ſumāt · ſed et aures eſuriāt v͛bū
dei Tercō deb; ſubſeq̄ laus ad graci
ꝛū actionē . i . Corin · x · Siue ergo mā
ducatis ſiue bibitis vel aliud quid fa
citis oīa in dei gloriā facite ·

Sermo tercius ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Eſt puer vnus hic q̄ hẽt qnqꝫ panes ordeaceos ⁊c̄. Dicit Aug9. Nō eſt magnū paſcē ventres iterū morituros Sꝫ magnū eſt paſcere aĩas ĩ eternū victuras Conuiuiū igiť iſtud quinqꝫ milia hoĩm exceptis puulis ⁊ mulierib9 tūc refecit ſed cōuiuiū ſpūale qđ p iſtud ſignificať multo pluēs paſcit, ſicut aūt tūc in illo cōuiuio qnqꝫ panes fuerunt. ſic in noſtro ſpūali cōuiuio quiqꝫ panes diſtingui pñt. Prim9 eſt panis penitencialis. De quo dicit in. pš. Cibabis nos pane lac. ⁊ po. da. no. in lacri. in men. Panis em̄ et potus lacmarū datur nobis in menſurā et infra menſurā et ſup̄ menſuram In menſura quidē ꝓporcōis. qꝛ q̄ntum homo eſt delectatus ĩ peccatis tm̄ debet ſe affligere in penitencie lamentis. Datur aūt infra menſurā duracōis qꝛ panis lacmacōnis eſt trāſitorius Panis vero ꝯſolacōis q̄ inde cauſať erit ppetuus. Dať vo ſup̄ menſurā moderacōis. qꝛ ille panis lacrimationis moderāte et menſurate ſuſcipiť Panis vo etne ꝯſolacōnis ſup̄ menſurā dať. et de iſto pane dicit ſilē in pš. Surgite poſtq̄ ſederitis q̄ man. pa. do. Ac ſi dicat ꝓpha. Vos q̄ diu dormiuiſtis ſomno culpe q̄ diu ſediſtis torpore negligēcie. Qui diu manducaſtis voracitate gule ā modo ſurgite et manducate panez doloris et penitēcie. Iſte autē panis penitencie cōficiť qñ peccata minutatim cōterūtur. ex grano em̄ integro panis non cōficiť. de grano aūt fracto et ſi cōficiať ſꝫ nō delicatus habeť. Ex grano vo minutatim coutrito et in farinā redacto panis conficiť delicatus ſic eciam dicēdum eſt de corde humano Quidaz em̄ hñt coꝛ integrū et durū qđ p pmāz eoꝝ ſcindi nō pt. Ex tali em̄ corde nō efficiť panis dei ſꝫ panis diaboli. et tale qđ hic nō fuit fractū p dolorez in futuro frangiť p demonū malleacōez Prouer. xix. Parata em̄ ſunt deriſoribus iudicia ⁊ mallei percucientes ſtultoꝝ corpibus ⁊c̄ Alij ſunt qui coꝛ ſuū frangūt et peccata ſua vniuerſaliť plangūt. et quandā ſupficialem ꝯtricōez in corde gerūt. Tales et ſi de corde ſuo panē dei faciunt ſꝫ nō delicatū ꝯficiunt. De q̄bus dr̄ Johelis. ij. Scindite corda vrā et nō veſtimēta vrā. Alij ſunt qui pccā ſua ſigillatim plangūt ⁊ minutatim ꝯterunt et oĩs circūſtancias pccōꝝ et eciā pccā minuta in ꝯfeſſiōe dicūt et tales de corde ſuo dedicatum deo panē faciunt. de q̄bus dr̄ in. pš. Coꝛ cōtritū et hu. deus nō deſpi. Nimus dicit et plus ſignificat .i. multuz acceptabis et de hoc multū gaudebis Sicut eſt vidē in ſpē aromatica. Species em̄ aromatica dū eſt integra non redolet. cōfracta parū. cōtrita multū Sic et coꝛ integruz et p dolorem nō ſciſſum corā deo nō redolet ſꝫ fetet. ſupficialiter aūt fractū puū odorem reddit. Minutatim autē cōfractum magnū odorem emittit. Poteſt eciā adduci terciū exemplū in tra. Nam terra integra et nullo vomere ſciſſa nullū fructū facit. tra aūt ĩ groſſas ptes ſciſſa puū fructū reddit. minutatim vero contrita et culta magnū fructū facit. ſic et de corde humano eſt dicendū. Scđs eſt panis ſacramētalis q̄ eſt panis eukariſtie quo fideles in feſto paſce reficiendi ſunt. De quo dr̄ Joh. vi. Ego ſum panis viu9 q̄ de celo deſcendi. Iſte panis in archa vteri v̄ginalis fuit formať9 de trib9 farinis. ſicut dicit Bern9. ſcz farina eterna. i. deitate etna Antiq. i. carne ab adā traducta et noua. i. aĩa de nouo creata Iſte panis ſic factus tplici igne fuit excoctus. ſcz igne deitatis quo ad farinā eternā. De quo igne dr̄ Heb. x. Deus nr̄ ignis ꝯſumēs eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Igne paſſiōis quo ad farinā ātiquaȝ
Pš. Igne me examinaſti Et igne a
moris quo ad farinā nouā qꝛ eiꝰ aīa
tota fuit igne amoris inflāmata De
quo igne dr̄ Luc. xij. Igneȝ veni mit
tere in t̄raȝ ⁊c̄. iſte panis ſic factus
et ſic excoctꝰ p v. fruſta .i. v. vulneā
fuit inciſus vt ṗmuȝ vulnus recōciliā
ret patrē Ro. v. cū eē inimici eſſeꝰ r̄
cōciliati ſumus deo p mortē filij eius
Scd̄m vulnꝰ vt celeſteȝ ianuam api
ret Heb. ix. p ꝓpriū ſanguinē intro
iuit ſemel in ſcā ⁊c̄. Jeōꝰ. Sanguis
criſti ianua ē paďiſi. Terciū vulnus
vt ruinā angelicaȝ reparet Col. i.
Pacificās p ſanguineȝ crucis que in
celis ſunt ⁊ que ī terris Quartuȝ vul
nus vt ſcōs patres de limbo educēt.
Zach. ix. Tu quoqȝ in ſanguine teſ
tamēti tui emiſiſti vinctos tuos ⁊c̄.
Quintuȝ vulnꝰ vt omnes hōies ad a
morē ſuū totaliter inflāmaret hoc ſi
gnificatū eſt .i. Mach. vi. vbi dr̄ qꝛ
elephātes oſtēderūt ſanguinē vue ⁊
mori ad acuēduȝ eos in p̄liuȝ Iſte ſic
factus ⁊ excoctꝰ ⁊ ſic inciſus nō reſ
tat niſi vt māducet̄ Māducatur aūt
t̄pliciter Aliqñ .ſ. ſpūaliter tātuȝ ſic
māducant eū quotidie boni p fideȝ et
amorē de qua mādacatione dicit Au
guſti. vt quid paras dētem ⁊ ventrē
Crede ⁊ māducaſti Aliqñ ſacramen
alit̄ tm̄ ſicvt māducant eū mali d̄ q̄
māducatione dr̄ .i. Coꝝ. vi. Qui mā
ducat ⁊ bibit īdigne iudiciuȝ ſibi mā
ducat ⁊ bibit Aliqñ ſacramētalit̄ ⁊
ſpūaliter ſicut māducāt eum viri p
fecti de qua māducatōe dr̄ Joh. vi.
Qui māducat meā car. ⁊ bi. meum
Tercius panis
ſan. habȝ vitam eternā. Tercius eſt
pais material̄ q̄ȝ quotidie ī orōe peti
mus dicētes. panē noſtrū quotidia
nū da nobis hodie. Iſte panis ē pau
peribꝰ ꝯmunicādus alias enī ieiunia
nrā deo nō placent niſi elemoſinis or
nata ſint Vnde poſtqȝ dominꝰ dixit.

Yſaie. lviij. Nonne hoc eſt ieiunium
qđ elegi dicit dominꝰ Et ſubdit frā
ge eſurieti paneȝ tuuȝ Dicit ei petrꝰ
Rauēnas. qꝛ elemoſina ē ieiuno ſic
oleū eſt lucerne. ſicut diei ⁊ ſicut ſol a
nima corpori Sicut enī lucerna extīg
uetur cū oleuȝ defecerit ſic ieiunium
ſuuȝ meritū pdit cū elemoſiā d̄fuerit
Vnde dicit Grego. Talia ſunt ſin e
caritate noſtra ieiunia qualis ē ſine
oleo lucerna Fumigare quideȝ ⁊ fete
re ſine oleo lucerna poteſt. ſed luceȝ
dare nō poteſt Eſt etiā elemoſina ie
iunio ſicut ſol diei Sicut enī ſol tene
bras ⁊ nubes expellit ⁊ glaciē diſſol
uit ſic elemoſina iūcta ieiunio oīa
pccā excludit Eccleſi. iij. Elemoſina
paupis nō erit in obliuione ⁊ ſicut ī
ſereno glacies ſoluēt̄ pccā tua. ē ſ etiā
elemoſina ieiunio ſicut aīa corpori.
ſicut enī corpꝰ moritur cuȝ aīa rece
dit. ſic ieiunij merituȝ pditur cū ele
moſina defecerit. ⁊ ſicut r̄deunte aīa
corpꝰ viuificatur ſic i eiunio adiūcta
elemoſina ipm̄ ieiunīū ſanctificatur
Johel. ij. Sāctificate ieiuniuȝ. ille q̄
dem ſcificat ieiuniū qui elemoſinis
ipm̄ ornat. Si igitur volumꝰ vt ieiu
niū noſtꝝ ad celū aſcēdat duas alas
faciamꝰ eidē ſm̄ Gre. Due ale ſunt e
lemoſina ⁊ orō. ſm̄ petꝝ rauennē ſeȝ
due ale ſunt elemoſina ⁊ veritas vt
ſcȝ homo ⁊ elemoſiās faciat ⁊ de ſe ip
ſo ī ꝯfeſſione veritatē dicat Pš Mi
ſericordia ⁊ veritas obuiauerūt ſibi
Tale ergo ieiuniū el̄a ⁊ orōe ⁊ ꝯfeſſi
oē ſic ōrtū fac̄ hōieȝ dignū paďiſo Cō
ſuat a peccōꝝ diluuio ⁊ ꝓtegit a ꝯcu
piſcentie īcēdio. Viciū aūt gule ꝯtra
riū opat̄ Iſta tāgit petrꝰ. Rauanēs
dicēs. adā qꝙdiu ieiunaē voluit ī pa
diſo manſit ſꝫ gula ide eū expulit No
e ieiunās ī archa afluctibꝰ ꝯſuatꝰ fu
it q̄ȝ pꝰ modū ebetas d̄nudauit Lot
p ieiuniū incēdiū ſodomitaꝝ euaſit q̄
inebrieatꝰ incēdio iceſtꝰ aduſtꝰ fuit

Quartus eſt panis infernal'. de quo
dr̄ Prouer. iiij. Comederūt panē im
pietatis et vinū iniq̄tatis biberunt.
Iſtū panē peccati penitentes dn̄t fu
gere et abhorrē Parū eni̅ pdeſſet ie
iunare a cibis n̄ h̄o abſtineat a pccis
Vnde dn̄s oñs ieiuniū ſibi acceptū
dicit Yſa. lviij. Nōne hoc eſt ieiuniū
qd̄ elegi. diſſolue colligacōes impie
tatis. ſolue faſciculos deprimentes
Quidā eni̅ hn̄t ipietates colligatas
de q̄bus ↄficit̄ vna corda cū ſex filis.
p quā diabolus animā trahit ad ſup
pliciū infernale. Primū eni̅ filum eſt
mala cogitatio Scd̄m eſt mala delec
tacio Terciū malus ↄſenſus Quartum
mala opatio Quītuȝ mala ↄſuetudo
Sextū neceſſitas peccādi. Debȝ ecia̅
faſciculos deprimentes ſoluē. i. pccā
abicē. ſed ſunt quidā qui cū deberēt
de iſto faſce diminuere ſemp volunt
pccā pccis addē. Legit̄ i vitaſ patꝝ
q̄ āgelus dixit arſenio Veni et oſtē
dam tibi opa hoim. et vidit quēdaȝ
ligna in nemore incidentē et faſcem
facientē et cū eleuare nō poſſȝ iterꝝ
ligna incidebat et ad faſcē addebat
Deinde vidit quendā de puteo aquā
haurientē ⁊ in ciſternā pforatā refū
dentē. Deinde vidit duos hoīes volē
tes trabem in eccleſiā introducē nō
in longū ſ3 in tranſuerſū Et expoſuit
angelus dicēs Primi ſunt qui pccis
pccā addunt ⁊ tā magnū faſcem fa
ciunt q̄ ipm ferre nō pn̄t cum tn̄ nō
deberēt addē ſed minuē. Eccl'. xvij.
Cōuertē ad dn̄m et relinque peccaē
ante faciē dn̄i et minue offendicula.
Scdi ſunt qui hn̄t animas ſuas p di
uerſa crimina pforatas q̄ ſi de gn̄e bo
norꝝ aliq̄ faciunt oīa amittūt Aggei
i. Qui mercedes congregauit miſit
eas in ſaccū ptuſū. Tercij ſūt ſupbi
Cū eni̅ porta padiſi ſit anguſta ipſi
tn̄ nolunt incedē recti ſed tranſuerſi
Nec volunt ſe incuruare ſed eleuare
et ideo intrare nō pn̄t in templū dei
ſed foris manent excluſi Math. vij.
q̄ anguſta porta et arta via que du
cit ad vitā Quītus panis eſt celeſtis
De quo dr̄ Luce. xiiij. Beatus q̄ mā
ducabit panem in regno dei De iſta
manducacōne dr̄ Eiuſd̄ xxij. Et ego
diſpono vobis ſicut diſpoſuit michi
pater me⁹ regnū. vt edatis et biba
tis ſup menſam meā in regno meo.
Ex q̄bus verbis habet̄ q̄ illud conui
uiū habebit miniſtrātis ſublimitatē
cū dicit Ego. nō aliquis angelus. nō
petrus apl's. nō aliquis ſcūs ſed ipē
xp̄us Luce. xij. Amen dico vobis q̄
p̄canget ſe ⁊ faciet illos diſcumbere
et tranſiens miſtrabit illis Scd̄o ha
bebit cōuiuancium ordinabilitatem
Cum dicit̄ diſpono. i. diuerſis menſ̄
pono. Nā in vna menſa erunt patri
arche. in alia menſa pphete. in alia
apoſtoli. et ſic de alijs. Johis. xiiij.
In domo pris mei mlt̄e manſiones
ſunt. Tercio habebit cibi et potus
dulcē ſuauitatē. cum dicit̄ vt edatis
et bibatis Eccl'. xxiiij. Qui edūt me
adhuc eſurient Quarto habebit men
ſe preciositatem. quia comedunt in
eadē menſa cū deo. cum dicit̄ Super
menſam meā. pſ̄. Fili tui ſicut no.
oliuarū in circuitu menſe tue. Quīto
habebit loci amenitatem. cum dicit̄
in regno meo Illa eni̅ dom⁹ dei erit
pulchra et amena. Numer. xxiiij. q̄
pulchra tabernacula tua iacob et tē
toria tua iſrahel Erit magna et lata
Baruth. iij. O iſrahel q̄ magna eſt
domus dei et ingens locus poſſeſſio
nis eius.

Dominica in Paſſione domini.
Sermo primus.

Quis ex vobis arguet me de
peccato? Si veritatē dico
vobis quare nō creditis
michi Jo. viij. Iſta dn̄ica
vocat̄ dn̄ica in paſſiōe dn̄i

Nō tamen ꝙ tali die chriſtus ſit paſ
ſus ſed vocatur dn̄ica in paſſione qꝛ
poſt lazari ſuſcitationez fuit ad mor
tem ſentenciat9 · vt hētur Joh · xi,
Jſtud aūt miraculuz de reſuſcitatiōe
lazari legitur feria ſexta p̄cedente iſ
taz dominicaz Jlla eī reſuſcitatio cre
ditur facta fuiſſe prima luna marcij
cui9 luna q̄ntadecima crucifix9 ē dn̄s
⁊ qꝛ poſt illā ſentētiaz firmatam iſta
iſta dn̄ica p̄ma occurrit iō eccā in iſ
ta dominica officiuz de paſſione inci
pit Scd̄z aūt Aug · duo ſūt que ꝯmē
dant martiriū · ſ · pena ⁊ cauſa · ait eī
in libro de pacia Cū videris aliquez
grauia pati noli ꝯtinuo laudaē paci
ētiam qn̄ nō oſtēdit cauſaz paciendi
qn̄ illa bona eſt tūc iſta veá ē Jn euā
gelio igitur hodierno poīt̃ cauſa paſ
ſionis · Jn ep̄la aūt ponit̃ pena ⁊ effi
cacia paſſiōis Cauſa aūt paſſionis q̄
re · ſ · iudei chriſtuz occiderūt fuit du
plex ſcz ſcitas vite et veritas doctr̄ne
Scītas quidez vite chriſti iudeos inci
tabat ad inuidiā cui9 ſanctitas nota
tur cum dicit̃ · Quis ex vobis arguet
me de pccō? · cuz eī quinqꝫ modis fi
at peccatuz · ſcilicet · corde · ore · opere
omiſſione · ⁊ origine · Nullo iſtoꝝ
modorum chriſt9 peccauit · Non cor
de quia ſemper habuit cogitationes
mūdas Apoc̄ · i · Caput autem eius ⁊
capilli erāt cādidi tanq̄ꝫ lana alba ·
Capilli capitis ſūt cogitatōes mētis
que in illo fuerūt cādide atqꝫ puriſſi
me Nō ore qꝛ habuit locutōes diſcre
tas ⁊ vtiliſſimas Nō ope qꝛ habuit o
peācōes ſanctiſſimas De hys duob9
dr̄ · i · Pet · ij · Peccatū nō fecit nec in
uent9 eſt dol9 in ore ei9 Nō omiſſiōe
qꝛ nullū bonū omiſit qđ facere debu
it Yſai · v · Quid eſt qđ vltra facere
debui vinee mee ⁊ non feci? Non ori
gine qꝛ nullum peccatuz originale ꝯ
traxit ſed ſanctus fuit in conceptu ⁊
ſanctus in ortu Luc̄ · i · Jdeoqꝫ qđ naſ
cetur ex te ſanctū Secūda cauſa fuit
veritas doctrine que iudeos incitabat
ad inimiciā qꝛ veritas odiū parit · qđ
notat̃ cū dicit̃ Si ego veritatez dico
quare nō creditis mihi? Cōtingit ei
de veritate ſicut ꝯtingit đ luce odore
⁊ ſapore Lux em̄ eſt amabil' puris o
culis Habētibus oculos lippos odibi
lis Aug9 · Oculis egris odioſa lux eſt
que puris eſt amabilis Odor ē homi
ni gratus qm̄ recreat ⁊ cōfortat ſed
odioſus ē ſerp̄eti qꝛ ipſuz occidit ⁊ fu
gat Panis palato ſano eſt ſapidus
qui palato īfirmo ē inſipid9 ⁊ p̄eno
ſus Aug9 · Palato nō ſano pena eſt
panis qui ſano eſt ſuauis · Veritas i
gitur odioſa ē ſupbis ſicut lux odio
ſa eſt oculis lippis · ſi em̄ predicat̃ ſu
perbis đ veritate humilitatis talis ve
ritas taz fulgēs ⁊ clara ē eis odioſa
Ecc̄ · xiij · Abhominatio eſt ſupbo hu
militas Cauſa aūt eſt lippitudo ſup
bie que obſiſtit ne iſta lux fulgeat ī
oculis aīe Grē · Timor m̄tis obſtacu
lum eſt veritatis Jđe · Eaz q̄ppe quaz
nō inuenit humilē veritas fugit men
tē Secūdo eſt odioſa luxurioſis ſicut
odor ſerp̄eti Si em̄ p̄dicatur eis de o
dore puritatis ⁊ mūdicie talis odor
eis diſplicet Eccleſiaſti · xxi · Audiet
luxurioſus et diſplicebit ei , Cauſa
autem eſt quia inſtar ſerpentum et
porcoꝝ malunt ſtaē in fetōre luxuri
e q̄ꝫ in odore mundicie · vnde cum
quidā laſciu9 audiente pitagora di
ceret ſe malle cū mulieribus q̄ꝫ cum
philoſophis conuerſari , Et ſues in
quit libētius in ceno q̄ꝫ in aqua claá
morantur ¶ Tercio eſt odioſa aua
ris ſicut panis palato corrupto Si ei
eis predicatur cōtemptus terrenoꝝ
et appetitus celeſtiuz talis panis doc
trine · licet in ſe ſit ſuauis eis tamen
eſt execrabilis Eccle · xiij · Execratio
eſt diuitum pauper ¶ Cauſa enim
eſt quia habent palatuz corruptum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ideo nō pn̄t ſentire ſaporē celeſtium
i. Coꝝ. ij. Animal' homo non pcipit
ea que ſunt ſp̄us dei Aug⁹. Palatū
febricitātis h3 cui mel celi inſipidū ē.
de habentibus aūt palatū ſanū dicit
Criſo. Vere nō habet ſup terrā qđ
amet q̄ dm̄ celeſte in veritate guſta
uerit. In epiſtola autē hodierna po
nit̄ pena et efficacia paſſionis et ſan
guinis ihu xp̄i. vbi oſtendit̄. ꝙ ſan
guis xp̄i habuit efficaciā et virtutē.
in celo. in mūdo et ī inferno In celo
aūt habuit duplicē efficaciā. Prima
eſt. qꝛ celū aperuit. qđ notat̄ cum dr̄
p ꝓpriū ſanguinē introiuit ſemel in
ſcā. Celū em̄ clauſū eāt cui⁹ clauſuā
figurata eſt ī clauſura padiſi vie ter
reſtris que a trib⁹ clauſa eāt. vt dr̄
Geñ. iij. ſcʒ angelica cuſtodia. flam
ma apposita. et rūphea bis acuta. vt
cuſtodia angelica oſtiū clauſū tenēt
Flāma apposita hoīeʒ ab ingreſſu ar
ceret. et rumphea bis acuta hominē
deterreret. Ideo ſanguis xp̄i fuit cla
uis dei. aqua dei et etiam preciū dei.
Inquātum autē fuit clauis dei oſtiū
aperuit Pſa. xxij. dicēs. Dabo clauē
dauid ſuper humerū eius aperiet et
nō erit q̄ claudat ⁊c̄. Nā ſecundum
Glo. de cruce accipit̄ quā xp̄us ſuis
humeris baiulauit Iero⁹. Sanguis
xp̄i clauis padiſi eſt. inquātum fuit
aqua dei ignē infernalem quo ad bo
nos extinxit Eccl'. iij. Ignē ardētem
extinguit aqua. In hui⁹ ſignū aqua
de xp̄i latere emanauit. Iſta duo tā
git Iero⁹ dicēs. Flāmea illa rūphea
et foribus p̄ſidentia cherubin xp̄i ex
tincta et reſerata ſūt ſangne Inq̄tū
fuit preciū dei romphea bis acutā ab
ſtulit. p illā em̄ romphea iuſticia dei
figurabat̄ que bis acuta erat. qꝛ cor
pus et animā incidebat. vel qꝛ req̄re
bat ſatiſfactōeʒ de ꝯmiſſis et omiſſis
Iſtam ſatiſfactioneʒ xp̄s fecit qn̄ ſuū
ſanguinē in preciū patri dedit. vnde
cantat̄. qui p nobis eterno patri ade
debitū ſoluit. Scđa efficacia fuit. qꝛ
deū recōſiliauit qđ notat̄ cum dr̄. et
ideo noui teſtamenti mediator eſt.
Erat quideʒ guerra int̄ deū ⁊ hoīem
Ideo xp̄s mediatorē ſe fecit. i. Thi.
ij. Vnus eſt em̄ mediator dei ⁊ hoim
homo xp̄s ih̄s qui dedit ſemetip̄m p
nobis. Sepe em̄ cōtingit ꝙ qn̄ quis
inter duos rixantes ſe interponit ab
vtroq3 vulnus accipit. ſic xp̄s vulne
ratus fuit ab hoīe Zach. xiij. Hijs
plagatus ſum in domo eoꝝ q̄ dilige
bant me. Et a deo patre. Pſa. xliij.
Propter ſcelus ppl'i mei pcuſſi eum.
Ibid Diſciplina pacis noſtre ſup eū
Homo quidē debebat diſciplinari. ſꝫ
xp̄s ipſā diſciplinā recepit. et ſic pa
trē pacificauit. Iſta autē diſciplina
fuit multū fortis et dura Illa autem
diſciplina que fit cū virgis eſt fortis
qꝛ carnē frangit. Illa que fit cū ſpi
nis ē fortior. qꝛ vſq3 ad oſſa pforan
do ptingit. Illa que fit cū ferreis in
ſtrumētis eſt fortiſſima. qꝛ animā de
corpore excutit Iſta triplici diſcipliā
xp̄s fuit diſciplinatus. Primo cum
virgis qn̄ ad columnaʒ fuit flagella
tus et illa diſciplina totum corpus
ſuū vulneāuit et ſanguine repleuit
Scđo cū ſpinis fuit coronat⁹. et illa
diſciplina ſcđm Gregor. os capitis
pforauit et vſq3 ad cerebꝝ puenit.
Nec aliq̄s dicat hoc eſſe impoſſibile.
ꝙ ſpine fragiles os durum capitis
poterant pforare. qꝛ omnis cedit na
tura vbi adeſt volūtas diuina Cum
em̄ xp̄s voluerit ſuſtinere duriſſimū
cruciatū voluit vt ſpine ptingerent
vſq3 ad cerebꝝ Nec eſt contrariū ei
qđ dicit̄ Joh. xix. Os nō cōminuetis
ex eo. qꝛ illud os capitis nō fuit ꝯmi
nutū licet fuerit pforatū. Tercio cū
iſtrumētis ferreis. i. cū clauis acutis
et illa diſcipliā aiāʒ ei⁹ a corpe excuſ
ſit Jo. xix. Incliāto capite tradidit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſpirituꝫ · Secūdo ſanguis chriſti ha
buit virtutem in mūdo Et iſta ē du
plex Homo q̄deꝫ erat ſeruꝰ ⁊ immun
dus Quia ergo erat ſeruꝰ iō chriſtꝰ
ſanguinē effudit in preciū redempti
onis qđ notatur cū dicit̄ · Eterna rede
ptione inuēta Et fecit chriſtꝰ iſta rēp
tione ſicut libeālis mercator facē cō
ſueuit qui inuēto q̄ꝫ diu deſiderauit
lapide p̄cioſo ſacculum pecunie ſtudi
oſe ligatū non diſſoluit ſed lacerat ·
pecuniaꝫ nō numerat · nō ponderat ·
nō menſurat · ſed vendit ōi exponit
vt accipiat quātum velit · Chriſtus
quideꝫ habuit ſacculuꝫ pecunie id eſt
corpus ꝓpriuꝫ plenum p̄cioſo ſangui
ne Prouerb · vij · Sacculū pecunie ſe
cum tulit Nō autē expectauit vt iſte
ſacculus diſſolueret̄ id ē ꝯmuni mor
te finiretur · ſed quoq̄ꝫ ꝑtibus ipſum
lacerari voluit vt precium largiter
egrederetur ⁊ homo cito redimeret̄ ·
Cetera quidē deus fecit ī numero pō
dere et mēſura · vt habetur Sapien
tie · xi · Excepto ope noſtre redempti
onis Ibi eī nō ſeruauit numeruꝫ vt
ſcꝫ vnā vel duas guttas ſanguinis ſu
i daret cū vna ſola ſufficeret Nō ſer
uauit pondꝰ vt ſcꝫ vnam vnciā vel li
brām effunderet Nō ſeruauit menſu
ram vt ſcꝫ vnuꝫ calicem mēſuraret ·
ſed totum dedit totū effudit · Ps̄ ·
Copioſa apud eū redemptio Bern̄ ·
Prorſus copioſa quia n̄ gutta ſang
uinis ſed vnda per quoq̄ꝫ ꝑtes corpis
emanauit Secūdo homo erāt immun
dus et ideo chriſtꝰ ſanguinē ſuuꝫ ef
fudit in lauacꝝ emūdationis quod
notatur cū dicitur Sanguis chriſti e
mūdabit cōſtientias noſtras · Nō ſo
luꝫ aūt cōſcientias noſtras emunda
uit ſed etiam omnia elemēta purga
uit · Erat eīꝫ infectus aer ex ydola
traꝝ thurificatione · Infecta terra
ex innocētis ſanguinis effuſione · In
fectus ignis ex ſacrificioꝝ concrema
tione · ideo eīꝫ chriſtus in aere pati
voluit vt aerem ſanctificaret Sang
uis eius in terrā cecidit vt terrā mū
daret Aqua etiā đ latere eius exiuit
vt aquaꝫ purificaret · tandeꝫ ſpiritꝰ
ſanctus in igne apparuit vt igneꝫ ſā
ctificaret Tercio ſanguis chriſti ha
buit virtutem in inferno quia ipſuꝫ
cōfregit ⁊ ſāctos patres inde eduxit
Naꝫ propter p̄uaricationes primoꝝ
parentum que adhuc durabāt in ve
teri teſtamēto omnes ad limbuꝫ deſ
cendebāt ſed chriſtus per ſuaꝫ mortē
eos inde eripuit quod notat̄ cuꝫ dici
tur · vt morte intercedente in redēp
tionem earum preuaricationū que e
rāt ſub priori teſtamēto ⁊ cet̄ · Le
git̄ in hyſtoria ſcolaſt̄ · ꝙ ſalomon
habebat ſtrutionē habenteꝫ pullum
quem pulluꝫ ſalomon in caueā vitre
am incluſit Cuꝫ vero pater filium ha
bē nō poſſet vermē de deſto attulit
et de ſanguine eius caueam ipſā lini
uit et continuo fracta fuit et ſic pul
lum ſuū inde eduxit Iſte vermis eſt
chriſtꝰ qui dicit in Pſal · Ego auteꝫ
ſum vermis ⁊ nō homo · vermis eīꝫ
naſcitur de humore t̄re virtute calo
ris ſolaris · et ſic vermis prēꝫ hꝫ in ce
lo ſcilicet ſolem et matrem in terra
ſcilicet terre humorē · ſic etiam chriſ
tus in celo habet patreꝫ ſine matre
et in terra habet matrē ſine patre ·
Pulli incluſi in caueā erāt ſancti pa
tres icluſi in cauerna infernali · ſꝫ ve
nit iſte vermiculꝰ ⁊ virtute ſui ſang
uinis cauernā illam confregit et fili
os ſuos videlicet ſanctos patres ide
eduxit · Pſalꝰ · Contriuit portas e
reas et vectes ferreos ꝯfregit Zach
ar̄ · ix · Tu quoq̄ꝫ in ſanguine teſtam̄
ti tui emiſiſti victos đ lacu in quo nō
erat aqua · ⁊ cetera ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

¶ Sermo ſcđs de eodē

Tulerunt ergo lapides iudei
vt iacerent in eum Mūdus
preſens eāt tanq̄ mare tem
peſtuoſum et tanq̄ fluuius rapidus
et ꝓfundus in quo omnes periclita
bantur · ideo deus quendā pontē ibi
poſuit · p quē omnes ad patriā celeſ
tem ſecuri tranſirent · Eſt autez con
ſuetudo · q̄ quando pons cōſtruitur
Primo lapides iaciunt̄ et pile fundā
tur · deinde ſuper pilas pons ipſe con
ſtruitur · In euāgelio igit̄ hodierno
agitur de pilaꝝ fundacōe cum dicit̄ ·
Tulerunt lapides · In epiſtola vero
agitur de ipſius pontis fabricacōne ·
cum dicit̄ · xp̄us aſſiſtens pontifex .i.
pontem faciens · Circa primū ſciend̄
q̄ iudei xp̄o mortem intentauerunt ·
cum ip̄m lapidare voluerūt · Trib9
em̄ vicibus xp̄o mors intentata fuit
Primo p herodem qui ipſum voluit
occidere cum infantes occidit · vt ha
bet̄ Mathei · ij · caplo · Scđo p ſuos
cōpatriotas qui ipſum volebant p̄ci
pitare · vt habetur Luce · iiij · Tercō
p iudeos qui ip̄m voluerūt lapidare
Multi ecīa adhuc hodie ip̄m lapidaē
videntur · De quibus ſic dicit Beda ·
Quotquot malas cogitacōes quis
aſſumit quaſi tot lapides in xpriſtuz
mittit · Ac deīn quantū ad ſe ptinet ·
ſi ad deliberacōnem tranſit ihesū ex
tinguit ¶ Circa ſcđm notandum · q̄
xp̄us dicitur pontifex ꝓpter quatuor
cauſas ſciz ꝓpter vocabulum · ꝓpter
habitum · ꝓpter vnctionis miſteriuz
et ꝓpter officium · Primo igit̄ dicit̄
pontifex ꝓpter vocabulum Nam ſicut
dictum eſt · Pontifex dicit̄ quaſi pon
tem faciens · In mari em̄ huius mū
di fere omnes periclitabant̄ et nau
fragium paciebant̄ · Jdeo deus ↄtra
iſtud naufragiuz triplex dedit adiu
torium ſciz nauem · tabulam et pon
tem · Nauis eſt innocentia in qua po
ſitus fuit adaz · ſed iſta nauis fracta
fuit qn̄ peccauit · In hac naui fuit v̄
go beata que naui integra ad portū
paradiſi peruenit · In hac naui ſunt
om̄es baptiſati quādiu ſeruant inno
cenciā baptiſmalem Sed q̄ꝛ fere om
nes frangunt nauē innocencie · ideo
deus parauit ſcđm adiutoriuz ſcz ta
bulam penitencie · Nam ſcđm Jero ·
Penitencia eſt ſcđa tabula poſt nau
fragium · In hac tabula penitencie
fuit maria magdalena que cum iſta
tabula ad portum paradiſi puenit ·
immo eciaz multas alias virgines q̄
erant in naui innocēcie tranſcendit
et quantū ad merituz et quantū ad
premiū Bernđus · Sicut deus nō pri
uauit bonis eos qui ambulant in in
nocencia ita nec priuabit bonis eos
qui ambulant in penitencia · q̄ꝛ vero
ſunt multi qui ꝑdunt tabulaz peni
tencie · idō deus parauit terciū adiu
torium ſcz pontē .i. meritū paſſionis
dominice · Tuuc em̄ xp̄s pons factus
eſt nobis cuius pile vt dictum eſt ho
die ſunt fundate · In paraſceue aūt
quatuor trabes fuerunt ſupinducte
Quaꝝ vna fuit de palma Scđa de oli
ua · tercia de cedro · quarta de cip̄ſſo ·
q̄ꝛ de hijs quatuor crux xp̄i facta fuit
Deinde ſuper has trabes ſtrata eſt
tabula .i. caro xp̄i puriſſima que qua
tuor clauis ibidem fuit clauata · ideo
nō reſtat niſi vt homo ſup hunc pon
tem aſcendat et ad patriam pergat
Scđo dicit̄ pontifex ꝓpter habitum ·
habuit em̄ amictum quādo fuit vela
tus · Albam quādo ab herode veſte
alba fuit circūdat9 Planetā quādo
purpura fuit indutus Cingulum et
ſtolam quādo ad columnā fuit liga
tus · Manipulum quādo in manib9
fuit clauis perforatus · Mitram qn̄
ſpinis fuit coronatus · Baculum paſ
toralez quādo arundo fuit ſibi data
in manib9 Sandalia quādo clauos

habuit in pedibus Tertio dicit̄ pon
tifex propter vnctionis miſteriū So
lēt em̄ pōtifices quādo ꝯſecrantur in
ungi Chriſtus igit̄ fuit vnctus a prē
a matre · a magdalena ⁊ a iudeis · A
p atre quidē fuit vnctus vnctōe cariſ
matis id ē gracia vel donis ſpūs ſanc
ti Ps̄ Vnxit te deus de⁹ tu⁹ oleo le·
pre · ꝯſortibus tuis Olim em̄ de⁹ eāt
homini durus ſed modo ē vnctus et
ideo fact⁹ eſt flexibilis et māſuetus
iō dicitur vnxit te de⁹ deus tuus · eāt
iratus ſed modo fact⁹ eſt letus · ide
o ſubditur oleo leticie · erat auarus
ſed modo factus ē larg⁹ · ideo ſubdi
tur pre cōſortibus tuis · dedit em̄ cri
to ſpiritum ſine mēſura de cuius ple
nitudine acceperunt vniuerſi Secūdo
fuit vnctus a matre vnctione lacri
marum quādo ſcꝫ eius corpus de pa
tibulo fuit depoſituꝫ · vnde poteſt di
ci de ea quod dicit̄ de anna Thob · x ·
Flebat igit̄ mater eius irremediabi
lib⁹ lacrimis atqꝫ dicebat · Heu me
fili mi lumen oculoꝝ meoꝝ ſolatium
vite mee · bacul⁹ ſenectutis mee Eāt
em̄ lumē oculoꝝ ſuorum qꝛ oculuꝫ in
tellectus eius illuminabat diuina ſa
piētia et oculum affect⁹ celeſti graci
a Erat ſolatium vite ſue quia totuꝫ
gaudium ſuū erat ſtare cū filio · loq̄
cum eo · ire cū eo ⁊ videre eum · erat
⁊ baculus ſenectutis ſue · qꝛ cum tūc
eſſet fere quinquagenaria iō auxili
o filij ſui indigebat · chriſt⁹ tam̄ lo
co ſui dimiſit ſibi iohānem euangeli
ſtam qui reſpectu ſui erat baculus
arundine⁹ ⁊ infirmus Terciō fuit vn
ctus a magdalena que ipſuꝫ inunxit
in capite in pedib⁹ ⁊ etiā in toto cor
pore inungere voluit quādo ad mo
numētuꝫ cuꝫ aromatib⁹ iuit · p quod
datur intelligi qꝛ illi chriſtuꝫ vngūt
in capite qui ex deuotōe afficiūtur i
ſua diuinitate Illi vngūt in corpe q̄
afficiūtur in ſua humanitate ſiue pa
ſſione · illi vngūt in pedibus qui miſe
ricordes ſūt paupibus · Quarto fuit
vnctus a iudeis qui ipſuꝫ in toto cor
pore vnxerūt · quādo totum corpus
ſanguine repleuerūt · vñ angeli ādmi
rātes eum ſic inunctuꝫ dixerūt Yſa ·
lxiij · Quis eſt iſte qui venit de edom
tinctis veſtib⁹ de boſdra Ibidē · Qua
re rubꝝ eſt indumentū tuum ⁊ veſti
mēta tua ſicut calcantium in torcula
ri · Tercio dicit̄ pontifex propter of
ficium pontificis Eſt autē officiuꝫ pō
tificis triplex · vnum eſt ꝓ populo o
rare leuitici quinqꝫ Rogabit pro e
o ſacerdos et pro peccato eius ⁊ di
mittetur ei Chriſt⁹ igit̄ orauit ꝓ no
bis multipliciter Nā orauit verbis Jo
hā · xvij · Nō ꝓ eis rogo tātuꝫ ſed et
pro hijs q̄ credituri ſunt p verba illo
rū in me · Orauit lacrimis Heb · v ·
Qui in diebus carnis ſue .i. mortalita
tis ſue preces ſupplicatōeſqꝫ ad illuꝫ
q̄ poſſet euꝫ saluūfacere a morte cuꝫ
clamore valido et lacrimis offerēs
exauditus eſt ꝓ ſua reuerētia · Ora
uit ſanguine Heb · xij · Acceſſiſtis ad
ſanguinis aſperſionē meli⁹ loquētē
q̄ꝫ abel Sanguis em̄ abel petebat vi
dictaꝫ ſed ſanguis chriſti petebat mi
ſericordiā Orat quotidie cicatricum
repſentatione Heb · ix · Introiuit in
ipſuꝫ celū vt appareat vultui dei ꝓno
bis Ps̄ · Reſpice i faciē chriſti tui vbi
dicit ſanct⁹ anſelm⁹ · Si nō vis o pa
ter reſpicere in nos ꝓpter nos ſalteꝫ
reſpice i facieꝫ chriſti tui ꝓpter nos
alapis ceſaꝫ · ſputis illitaꝫ · morte pal
lidaꝫ Deus ergo i facieꝫ filij ſui reſpi
ciens te q̄ꝫ care chriſtus nos emerit
vidēs i nos reſpicit ⁊ nobis parcit Bñ
Securuꝫ acceſſuꝫ habes · O homo ad
deuꝫ vbi ſtat mater ante filiuꝫ · fili⁹
ante patrē · mater oſtendit filio pec
tus et vbera filius patri cicatrices ⁊
vulnera · Nulla ergo poterāt eſſe repul
ſa vbi tot occurrūt caritatis inſignia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Secūdum officium pontificis eſt ſacrificium offerre Heb. v. Omnis pō tifex ex hominibus aſſumptus pro hominibus cōſtituitur in his que ſunt ad deum vt offerat dona et ſacrificia pro peccatis Chriſtus igitur dicit pontifex quia ſe ipſuȝ obtulit deo ſacrificium Heb. ix Per ſpiritum ſanctuȝ ſemetipſuȝ obtulit immaculatū deo Nō ſoluȝ aūt in ſacrificium ſed etiaȝ in holocauſtum. Hebre. x. Holocauſtomata et ꝓ peccato nō tibi placuerūt tunc dixi Ecce venio ſupplevt de me faciam holocauſtum. Dicitur autē holocauſtū totuȝ incenſum ab olon ꝙ eſt totuȝ et cauma ꝙ eſt incē dium. chriſtꝰ eniȝ in paſſione totus fuit incenſus et inflāmatus ꝙ patet per quattuor ſigna. Primū eſt ꝙ valde ſudauit Luc. xxij. Factus eſt ſu. eius. q. gut. ſanguinis decurren. in terraȝ Quādo quis ſtat ad puum ignē ſudat in facie Quādo vero ſtat iuxta fornacē ſudat ī toto corpe Magnꝰ igitur ignis amoris in chriſti pectore erat quādo in toto corpe ſudabat. quādo ſudor in t̄ram decurrebat. qn̄ humor flecmaticus in humorē ſanguineuȝ verſus erat Secūdum ſignum eſt qꝛ valde ſitiuit Johis. xix. Sitio. Homo valde inflāmatus conſueuit eſſe valde ſitibundus Bern̄. Sitio ait chriſtus. n̄ doleo. O domine quid ſitis? Fideȝ veſtraȝ. ſalutem veſtram. gaudiuȝ veſtruȝ. plꝰ animaꝝ veſtrarum ꝙ̄ corporis mei cruciatus me tenet et ſi nō mei ſaltē veſtri miſeremini Terciū ſignuȝ eſt qꝛ totus ī corpore rubuit ex eo ꝙ totꝰ ſanguine plenus fuit. homo ſtās ad paruuȝ igneȝ rubet in facie Sed ſtans in fornaceȝ rubet in toto corpe Ex quo videtur ꝙ magnus ignis amoris ī corde chriſti feruebat qui ipſuȝ ſic rubere in toto corpe faciebat Corpus quidē eiꝰ qđ fuerat album ⁊ cādidum ꝑ mundiciā et puritatē poſtmodū factū ē rubicūdum ꝑ ſanguinis effuſionē ⁊ tādem nigꝝ ꝑ mortis pallorē De his tribus dr̄ Cant. v. Dilectus meꝰ candidus ⁊ rubicūdꝰ electꝰ ex milibꝰ In hoc eni qđ dicit̄ electꝰ ex milibꝰ notatur nigredo ſue mortis qꝛ ipſa eiꝰ nigredo fuit nr̄a ſpecioſitas ⁊ pulchritudo Quartū ſignū eſt qꝛ veſtes in cruce ferre nō potuit ſ; nudꝰ aſcēdit ac ſi ipſo fcō dicēt Tāto igne caritatis ardeo ꝙ veſtes aliq̄s ferre nō valeo. hoc ſigtū eſt. ij. Re. vi. vbi dr̄ ꝙ dd ludebat an̄ archaȝ dn̄i. ꝑ archam crux chriſti ſignificat̄ in q̄ ꝓfūda miſteria ꝯtinentur Corā q̄ chriſtꝰ luſit qꝛ cū mlt̄o gaudio crucē ſuſtinuit ⁊ nudꝰ luſit qꝛ nudꝰ crucē aſcēdit Terciū officiū pontificis ē p̄bendas ⁊ beneficia diſtribuē ſic chriſtus in cruce exiſtens p̄bendas diuerſas diſtribuit de quibꝰ ſic dicit Ambroſi. Auctor humani gn̄is in cruce exiſtens pietatis officia diuidebat pſecutōeȝ apl̄is pacē diſcipul̄. corpꝰ iudeis. pri ſpm̄ v̄gini paranphū. latro ī padiſū peccatoribꝰ infernū c̄ſtianis pn̄itentibꝰ crucē pn̄ie delegauit. Prebēda igit̄ quā iſte pōtifex dđit apl̄is fuit mors ⁊ pſecutio Jo. xv. Si me pſecuti ſūt ⁊ vos pſequēt̄ Prebēda quaȝ dedit alijs diſcipulis q̄ n̄ erāt adeo fortes fuit pax ⁊ trāq̄llitas m̄tis Jo. xiiij. pacē relinquo vob̄ pacē meaȝ do vobis Prebēda quā dđit iudeis fuit corpꝰ ꝓpriuȝ vt ipſuȝ crucifigerent vulnerārēt ⁊ penis afficerēt vt ſic noſtra redēptio pficeret̄ Job. ix. Terra. i. caro chriſti de noſtra terra aſſūpta data ē in manꝰ impij ſcȝ iudei. Prebenda quā dedit pri celeſti fuit ſpūs ſuꝰ q̄z in ſuis manibꝰ ꝯmēdauit Luc. xxiij. Pat̄ in manus tuas ꝯm. ſpi. m. Prebēda quā dđit mat̄ fuit iohs euāgeliſta q̄z ſibi ī paranphū ⁊ cuſtodē dimiſit Jo. xix. Mr̄ ecce filiꝰ t. Prebēda

quam dedit latroni fuit paradiſus ·
Luce · xxiij · Amen dico tibi ho · m · e ·
in · pa · Ecce quanta ſecuritas · quia
ſibi hoc iurauit qꝛ hodie · ecce quāta
celeritas · qꝛ non dixit vſqꝫ ad men
ſem vel annū expecta · qꝛ mecū eris ·
ecce quā beata ſocietas · in padiſo ·
Ecce quanta loci amenitas Preben
da quā dedit peccatoribus fuit infer
nus Mathei xxv · Diſcedite a me ma
ledicti in ignem eternū · Prebenda
quā dedit peccatoribus penitētibus
fuit crux penitencie Luce ix · Si quis
vult poſt me venire abneget ſemet
ipſum et tollat crucem ſuā et ſequa
tur me ·

¶ Sermo tercius vnde ſupra

IHeſus autē abſcondit ſe et
exiuit de templo Dñs noſter
iheſus xp̄s ſi aliquando dice
bat verba · hec ordinabat ad noſtrā
inſtructionem · ſi aliquādo faciebat
miracula · hec ordinabat ad noſtraꝫ
cōfirmacōnem · Si aliqñ ſuſtinebat
aduerſa · hec ordinabat ad noſtram
cōſolacōnem · quia dicit Bernardus ·
Videntes anguſtias dn̄i leuius nr̄as
portabimus · ſi faciebat aliqua facta
hec ordinabat ad noſtraꝫ informatio
nem · Vnde in hoc facto quo ſcilicet
criſtus ſe abſcondit informamur vt
nos a furentibus ſubtrahamus · ¶
Notandū aūt · ꝙ dominus aliquādo
fugiebat · aliquādo currebat · aliqñ
ſe occultabat · Fugiebat quidē hono
res · ſicut patet Joh · vi · vbi dicitur
Iheſus autē cum cognouiſſet · qꝛ ven
turi eſſent vt raperent eum et face
rent eum regem fugit in montē ipē
ſolus · Occurrebat autē ſuis crucifix
oribus · ſicut patꝫ Mathei xxvi · vbi
dicitᷣ · Surgite eamus ſcꝫ obuiā eis
Ecce appropinquabit qui me tradet
Abſcondebat vero ſe a iudeis furenti
bus · vt ſciꝫ ab ipſis ſubtraheret oc
caſionem furendi · ſicut patet hic · p
iſta tria exempla dat nobis tria ſa
lutifera documenta ſcꝫ vt fugiamus
mundi pſpera · deſideremus p criſto
pati aduerſa · et vitem⁹ iurgia Nos
autē contrariū facimus · qꝛ honōes
appetimus et pcuramus · aduerſa fu
gimus et vitamus · et litigns nos im
miſcemus · Primo igitᷣ criſtus fugit
honores vt doceret nos mundanos
honores eſſe fugiendos · Ita eſt em̄
de honoribus mundanis · ſicut de vm
bra · ſi em̄ homo vmbrā precedenteꝫ
vult inſequi ipſam nō apprehendet ·
et ſi vmbraꝫ ſubſequētem vult fugē
ipſam nō euadet · ſic eciam honores
mūdani fugiunt ſuos appetitores et
inſecuntᷣ ſuos cōtemptores Eccl · xi ·
Si ſecutus fueris nō apprehendes · et
nō effugies ſi precurreris · In hoc tn̄
ſunt pares ſcꝫ honor pcuratus et ho
nor imparatus · qꝛ inſtar vmbre cito
tranſeunt et deſinunt · Sapiēcie · v ·
Tranſierunt omnia tamqꝫ vmbra ·
nec ſimpliciᷣ tranſeunt · ſed cū pericu
lo ipſos habenciū tranſeunt Quāto
em̄ eſt maior aſcenſus tanto eſt peri
culoſior caſus · qui em̄ de plano et in
fimo loco cadit cito ſurgit · Qui āt
de alto · ſurgere nequit · Rami eciaꝫ
arboris · ſicut dicit Criſoſt · qui ſunt
in ſūmitate cito a vi ventoꝝ frangū
tur · qui autē ad radicem cōſeruantᷣ
Vnde et ait quintus curci⁹ quendaꝫ
dixiſſe alexandro · ꝙ licet arbor mag
creſcat diu · tn̄ vna hora extirpatur
Et licet leo ſit tam ſupbus puarum
tamē auiū cibus quandoqꝫ efficitur
Scd̄o p hoc ꝙ xp̄s crucifixoribus ſuis
obuiauit dat nobis exempluꝫ ꝙ ad
uerſa nō debemus fugere ſed p ipſo
ea pati · debemus eciaꝫ deſiderare · et
hoc ipſe nobis cōſuluit et verbo cum
dixit Luce · ix · Si q̄s vult poſt me ve
nire abneget ſe et tollat cruceꝫ ſuā
et ſe · m · Et exemplo · qꝛ ipē carni ſp
moleſta elegit et in natiuitate et in

vita et in morte Aug⁹ Omnia terre
na cõtempſit homo de⁹ vt ꝯtemnēda
monſtraret Et omnia aduerſa ſuſti
nuit vt ſuſtinēda doceret. vt nec in
illis poneret͛ felicitas nec ĩ iſtis time
retur infelicitas Tali igit͛ cõſiliario
.i. chriſto credēduȝ eſt qꝛ nec fallere
poteſt nec falli Sunt autē tres alij
ſtulti cõſiliarij quib⁹ comunit͛ hoïes
magna credũt. ſ. diabol⁹. mũdus ⁊
caro Diabolus em̃ cõſulit vt appeta
m⁹ honores ⁊ ſublimitates. Mũdus
vero ꝯſulit vt appetam⁹ terrenas cu
piditates Caro aũt ꝯſulit vt appeta
mus carnales voluptates De his tri
bus ꝯſiliarijs dĩ Ecc. xxv. Tres ſpe
cies odiuit aïa mea. paupem ſupbũ
diuitē mēdacē. ⁊ ſenē fatuum et in
ſenſatū Paup ſuperbus ē caro que
eſt paup in natiuitate qꝛ nuda naſci
tur Pauper ĩ vita qꝛ aliunde indum
tis ⁊ alimētis ꝯfouet͛ Paup ⁊ morte
qꝛ cũ vili cilicio ſepelit͛ Paup ei dĩ q̃
ſi paꝝ potens vel paꝝ imperãs vel pa
rũ parãs. Eſt igitur caro ĩ natiuita
te paup ⁊ paꝝ potens qꝛ puer qñ na
ſcitur eſt omnino impotēs et infir⁹
In vita aũt debet eſſe paꝝ impans
qꝛ nõ debet imparare carõi ſed ſibi ſubi
ci In morte aũt eſt paꝝ parans quia
de omnib⁹ diuicijs ſuis nihil ſecū af
ferre poteſt Et ꝙuis ſit caro ſic pau
p ſepe tamē ſupbit qñ ſcȝ rationi ra
tioni ꝯtradicit Diues mēdax eſt mũ
dus Eſt enĩ diues in ꝙtū omnia tem
poralia poſſidet. Sed ē mendax qꝛ ñ
attēdit quod ꝓmittit Nã in diuicijs
ꝓmittit ſacietatē et dat vacuitatē
Ecc. v. Auarus nõ implebitur pecũ
a In delicijs ꝓmittit delectacõem ⁊
dat amaritudinē Vñ dĩ de carnali vo
luptate Pro. v. Nouiſſima eius ama
ra. q. abſinthiū In honoribus ꝓmit
tit ſublimitatem et dat ſubitã deiec
tionem Job. xxx. Eleuaſti me ⁊. q.
ſup ventū ponens alliſiſti me valide

Senex fatuus ⁊ inſenſat⁹ eſt diabo
lus Differũt aũt fatuus ⁊ ſtult⁹. Fatu
us aũt dĩ a fãdo q̃ ſcȝ fãdo ⁊ loquēdo
ſuã ſtulticiam manifeſtat Stult⁹ aũt
dicitur quaſi ſtolidus. vel dicit͛ ſtul
tus q̃ſi ſtupid⁹ qui ſcȝ ad omnia que
videt et audit ſtupet et dicere ⁊ reſ
ſpõdere neſcit Senex aũt ſm̃ Yſido
dicitur q̃ſi ſine ſenſu. ⁊ ſubdit. Nam
phiſici dicũt ſtultos eſſe homines fri
gidioris ſãguinis Prudētes vero ca
lidioris Vnde ſenes in q̃b⁹ iam frigē
ſanguis ⁊ pueri ĩ quibus nõdum ca
let minus ſapiũt Pueri igitur nõdũ
ſapiũt quia nondum in eis ſanguis
incaluit Senes em̃ deſipiunt quia in
eis iam friguit Iuuenes vero et eta
te viriles acute ſapiunt et memorie
imprimũt. quia ſanguis in ipſis iuue
nib⁹ incaleſcit Antiqui vero habent
ſenſum matuꝝ quia eorum ſanguis
nec eſt frigidus nec calid⁹ ſed eſt tē
peratus ſanguis Ideoq̃ dicitur Job
xij. In antiquis eſt ſapiētia et in mul
to tēpore prudentia. Eſt igitur dia
bolus ſenex fatuus et inſenſat⁹. Se
nex ꝓpter antiquitatē quia ſicut di
citur Job. xl. Ipſe eſt principiū via
rū dei Fatuus qꝛ fando ſuã ſtulticiã
manifeſtauit qñ dixit Yſaie. xiiij. In
celum ꝯſcendam ſup aſtra celi exal
tabo ſolium meũ Inſenſat⁹ qꝛ bona
que a deo accepit ſeruare neſciuit.
Tercio p hoc ꝙ chriſt⁹ ſe abſcondit
dat nobis exemplumq̃ furentibus
nos debemus ſubtrahere ne contin
gat eorum iram nos amplius inflã
mare Nam contra furorem et iram
iudeorum chriſtus quinq̃ remedia
conſueuit habere. Primum eſt pa
cientiam veram ſeruando. Ira nam
q̃ quattuor gradus habet. Primus
eſt qñ eſt tantum ĩ animo. Scd's qñ
eſt manifeſtat⁹ ĩ exteriori ſigno Ter
cius qñ oſtēdit͛ ĩ iniurioſo vbo. Qr
t⁹ qñ exercet͛ in contumelioſo facto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſti quatuoꝛ gradus ponũtur Mat.
v. Audiſtis qꝛ dictum eſt antiquis.
Nõ occides. ecce ira ĩ facto. Omnis
qui iraſcitur fratri ſuo. Ecce ira in
animo Qui autẽ dixerit racha. ecce
ira ĩ ſigno. q̃ dixerit fatue. ecce ira
in verbo. Nullo autez iſtoꝝ modoꝝ
xp̃us vnq̃ fuit cõmotus. Vnde dicit
Yſaie. xlij. Non erit triſtis neqꝫ tur
bulentus. Non eñ habuit impacien
ciã in aĩmo Ideo dr̃. non erit triſtis
Nec ĩ exteriori ſigno. ideo dicit neqꝫ
turbulentus Nec in verbo. ideo dicit
Nõ clamabit. Nec in facto Ideo ſub
ditur Calamũ quaſſatũ nõ conteret
⁊ linũ fumigans nõ extinguet Illos
eñ qui ſunt ꝯquaſſati diuerſis temp
tacõibus non conterit ſed reparat
Illos in q̃b⁹ eſt fere extinctus ignis
diuini amoris nõ extinguit ſed reac
cendit et inflãmat. Scõm remediũ
qđ habuit xp̃s cõtra iudeos furẽtes
fuit oĩno tacendo. Sicut patet ꝗ co
ram herode et pilato et alijs iudeis
tẽpore paſſionis ſue tacebat. ſciens
ꝗ ex hoc ãplius fuiſſent inflammati
Yſaie. xlij. Tacui ſemp ſilui paciẽs
fui. et iſte eſt optimus modus extin
guendi ignẽ furoris. quãdo ſcilicet
furẽti nichil reſpondet. Sicut ignis
in ſe deficit qñ ligna non apponũtur
Sic ira furentis euaneſcit qñ verba
non reſpondent. Prouerbioꝝ xxvi.
Cum defecerint ligna extinguetur
ignis et ſuſurrone ſubtracto iurgia
cõquieſcent. Quando vero quis liti
gat tunc ligna parat et furentis irã
inflammat Eccl. viij. Non litiges cũ
hoĩe linguato et nõ ſtruas in ignẽ
illius ligna Dicit eñ Criſoſtom⁹. ꝗ
quãdo aliquid iactatur. ſi reſiſtens
inuenerit valde cõcutitur. ſi autẽ nõ
inuenit p aerem diſſoluitur. ſic eciã
iracundus ſi reſiſteutem inuenit am
plius inflãmatur. ſi nõ inuenit tran
quillatur. Eccl. xxviij. Scõm ligna
ſilue ſic ignis exardeſcit. et ſcõm vir
tutẽ hominis ſic iracundia illius erit
Gregor. Imitacõne etenĩ dei glorio
ſius eſt irã tacendo fugere q̃ꝫ reſpõ
dendo ſupare. Terciũ remedium qđ
xp̃s habuit fuit v̓ba pacifica reſpon
dendo ſicut patz hic Cum eñ verbũ
cõtumelioſũ tã iniurioſuz iudei ſibi
dixiſſent. ꝗ ſcilitz demoniũ haberet
Ille humiliter et pacifice reſpondit
dicens. Ego demoniũ nõ habeo. Et
vide. qꝛ ſibi duo imponebant. Vnũ
in quo non erat magna infamia. et
poterat nichilominus ſuſtineri ſcꝫ ꝗ
eſſet ſamaritan⁹. qui cuſtos interp
tatur. Et ipſe eſt cuſtos. iuxta illud
ps̃. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatẽ fru
ſtra vigilat qui cuſtodit eam ⁊c̃.
Aliud qđ ꝯtinebat infamiã et nõ po
terat ſuſtineri ſcilicet ꝗ demonium
haberet. Ideo dñs ad primũ nichil
reſpondit. De ſcđo aũt humiliter ſe
excuſauit. In hoc dans exemplũ no
bis ne ad omĩa que de nobis dicũtur
reſpondeamus. ſed ſi talia ſunt que
tolerari poſſunt diſſimulem⁹. ſi aũt
infamiã important nos humiliter ex
cuſemus. Gregori⁹. Duo xp̃o illata
fuerunt. Vnũ negauit et aliud tacẽ
do cõſenſit. Hic igitur domin⁹ in ſe
metipſo prebuit exemplũ paciencie
vt eo tempore quo a ꝓximis ex falſi
tate cõtumelias accipim⁹. eoꝝ eciã
vera mala taceam⁹. et iſte eſt opti
mus mod⁹ extinguendi irã furentis
verba ſcilicz pacifica reſpondendo.
Coꝛ eñ iracundi inſtar olle ebullire
conſueuit Prouerbioꝝ xv. Os ſtulti
ebullit ſtulticiam Sicut igitur ceſſat
ebullicio olle quando aqua frigida
apponit ſic ceſſat ebullicio ire quãdo
verba pacifica reſpondentur. Eccl.
xv. Reſponſio mollis frangit iram
Sermo durus ſuſcitat furorem. ¶
Quartuz remedium qđ habuit xp̃s
contra iudeos furentes fuit ab eis

receꝺenꝺo ſicut patet hic Gregoři9
exemplo nobis nobis ꝺomin9 loqui
tur vt cū̄ etiam reſiſtere poſſumus i
ram ſuperbiētinm ꝺeclinem9 · ⁊ iſte
eſt ali9 moꝺus extinguēꝺi ignem fu
rētis vt ſcilicet ille contra quez furit
ab eius p̄ſentia receꝺat Sicut eivas
quanꝺo fortiter bullit ſi ab igne ele
uetur ceſſat eius ebullitio Sic quan
ꝺo ille cōtra quē furit receꝺit ⁊ elō
gatur ceſſat illius inflammatio Pro
uerbio · xx · Honor ei eſt homini qui
ſeparat ſe a contentionibus Omnes
autē miſcētur contumelijs vel rixis ·
Quintuz remeꝺium quoꝺ habuit cͥſ
tus cōtra iuꝺeos furentes fuit beneſi
tia largiēꝺo Vnꝺe poſtq̄ iuꝺei ei ꝺix
erūt ꝺemonium habes propter talia
improperia non ceſſauit eis impenꝺe
re ſalutaria ꝺocumēta ꝺ · Amē amē
ꝺico vobis ſi quis ſermonem meum
ſeruauerit mortem nō guſtabit ine
ternum Gloſa · hic ꝺiſcat homo leſ9
non maluz reꝺꝺere ſeꝺ bonuz ex tali
b9 tamē beneficijs peiores ſunt effec
ti ꝺicētes Nunc cognouimus quia ꝺe
moniuz habes Beꝺa · Sicut accepta
contumelia bonus melior fit Ita ma
li ꝺe beneficijs fiūt ꝺeteriores Aliqui
tamen ex beneficijs meliores fiūt vn
ꝺe ꝺicitur Ro · xij · Si eſurierit inimi
cus tuus ciba illum ſi ſitit potuz ꝺa il
li · hoc em̄ faciens carbones ignis con
geres ſup caput e9 · Carbones iſti ſe
cūꝺuz Glo · ſunt vel feruor caritatis
aꝺ quā amplius incitātur · vel amor
ſpiritus ſancti aꝺ quē inflāmantur ·
vel arꝺor penitētie aꝺ quā ꝓuocāt ·

Palmar ·

V Dominica palmar ·
Sermo · p̄mus ·

Cum appropinquaſſz iheſus
ieroſolimis et veniſſet betfa
ge aꝺ montem oliueti · ⁊ c̄ ·
Mathei xxi · Appropinquāte ꝺie paſ
ſionis appropinquaē voluit chriſtus
loco paſſionis vt volūtarie ſe pati o
ſtenꝺeret et quamuis ſepe ieruſalez
aſcenꝺeret nunq̄ tamē aliquem ho
norez ſibi voluit exhiberi niſi moꝺo
cum aꝺ paſſionē ibat vt ex hoc ꝺeꝫ in
telligi q̄ in morte ſanctorum viroꝝ
non eſt ꝺolenꝺuz ſeꝺ potins gauꝺen
ꝺum ⁊ q̄ ſua paſſio erat ſibi ī gauꝺi
um ⁊ in magnuz feſtum agenꝺuz et
q̄ perſecutiones ꝓpter chriſtuz ꝺebe
mus gauꝺenter appetere · mūꝺanos
autē honores vitare ſicut fecit chriſ
tus qui regium honorē fugit · vt ha
betur Johānis vi · Aꝺ locum aūt paſ
ſionis hoꝺie gauꝺenter acceſſit · In
hoc euangelio quātum aꝺ tria īſtru
imur et informamur · Primo vt car
nem noſtrā mortificemus et eius vi
cijs ꝺominemur · q̄ notatur per hoc
q̄ chriſtus ſuper aſinaz aſcenꝺit · Aſi
na eſt caro noſtra ſuper quaz tunc a
ſcenꝺimus cum eaz rationi ſubiam9
et eam mortificamus · Et iſta morti
ficatio habet triplicem graꝺuz · Qui
ꝺam em̄ ſic mortificāt q̄ cum prius
viuerent ſcꝺm̄ appetitum ſenſualita
tis tāq̄ beſtiales · poſtmoꝺū viuere
incipiunt ſecūꝺuz imperium ratiōis
tanquā homines rationales · Et iſta
mortificatio eſt magna Alij ſic morti
ficant quoꝺ omnez actum carnalem
contemnuut et in quantuz poſſibile
eſt puritati angelice ſe coniungunt
et iſta eſt maior · Alij ſic omnes paſ
ſiones vicunt et oīa carnalia ⁊ terre
na cōtemnunt et ſola ſp̄ualia ꝺcupi
ſcūt vt ꝺo p amorē ſeviāt ⁊ intima
caritate ſe iungāt ⁊ iſta eſt maxima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ex hys pȝ · q̄ q̄druplex eſt homo · ſcȝ brutalis · racõnalis · angelicus et diuinus · Brutalis eſt · qui viuit more beſtiaꝝ · Beſtia em̄ ſemp ad terraȝ reſpicit · Tales ſuut auari qui ſemp trena cõcupiſcunt · ps̄ · Oculos ſuos ſtatuerũt declinare in terrã · Beſtia vna femina nõ eſt cõtenta ſ; plures inuadit · Tales ſũt luxurioſi q̄ vxore ꝓpria nõ ſũt ↄtenti Jere · v · Vnuſq̄ſq; ad vxorẽ ꝓximi ſui hinniebat Idem Equi amatores in feĩnas ꝛ emiſſarij facti ſunt · Beſtia igiť nõ regiť rõne ſ; ferť impetu ſue nature Tales ſunt ſupbi qui nõ reguntᷣ rõne ſ; ꝓpria voluntate dicẽtes · Sic volo ſic iubeo ſit ꝓ rõne voluntas · Bern̄ · An nõ tibi videť beſtia beſtialior eẽ homo · rõe vigens et rõne nõ vtens · hõ rõnal' eſt qui viuit ſcd̄m imperiũ racõnis qui tam inť cõiugia q̄ȝ inť diuicias et honores diſcrete ſe hȝ · de talibus diciť · i · Coꝝ · vi · Qui habẽt vxores tanq̄ȝ nõ habẽtes ſint et qui vtũť hoc modo tanq̄ȝ non vtanť et q̄ gaudent tanq̄ȝ nõ gaudentes Jlle habet vxorem tanq̄ȝ non habeat q̄ ea vtiť nõ ad voluptatis explecõnem ſed ad liberorũ ꝓcreacõnem Jlle vtitur hoc mundo tamq̄ȝ nõ vtať qui diuicias retinet nõ ad voluptatem ſed ad neceſſitatẽ et pauꝑis ſuſtentacõnem Jlle gaudet tamq̄ȝ nõ gaudeat q̄ inť ꝓſpera nõ efferť ꝑ elacõnem · ſed humiliter recognoſcit ſue infirmitatis impfectionem · Homo angelicus eſt qui ab omni actu carnali abſtrahitur · iuxta illud Luce xx · Filij huiꝰ ſeculi nubũt et traduntᷣ ad nupcias Jlli autẽ qui digni habebuntᷣ illo ſeculo nec nubentᷣ nec ducẽnt vxores Equales em̄ ãgelis ſunt Jlle eſt eciã homo angelicus qui cuncta inferiora deſpiciens ſolo amore dei paſciť · iuxta illud Thob · xv · Etem̄ cum eſſem vobiſcum videbar quidẽȝ mãducare et bibere · ſed ego cibo inuiſibili ꝛ potu q̄ ab hoĩbus nõ poteſt videri vtor. Homo diuinus eſt qui totaliter eſt cõuerſus in deũ · Deus quidẽ eſt caritas et eſt ignis et eſt amor · Jlle igiť eſt homo diuinus qui totus eſt ↄuerſus in caritatẽ Vnde dicit Criſoſtoꝰ de ſancto Paulo · Vt em̄ ferrũ miſſũ in ignẽ totũ efficiť ignis · ſic paulus caritate ſuccẽſus totus effectus eſt caritas · Jlle eſt hõ diuinus q̄ totus feruet ꝑ ardorẽ dei queȝ ardorẽ petebat Augꝰ dicẽs O amor qui ſemp ardes et nunq̄ȝ extingueris deus meus accende me · Jlle eſt homo diuinus q̄ totus liqueſcit per amorem Cañ · v · Nunciate dilecto · q2 amore lãgueo Scd̄o in euangelio erudimur vt operibus bonis et officijs que nobis magis cõpetunt inſiſtamꝰ · Non em̄ omnibus oĩa cõpetunt Ambro · in li · de officijs · Sepe qd̄ alteꝝ decet alteꝝ nõ decet · aliud iuueni aptũ · aliud ſeni · aliud in picl'is · aliud in rebus ſcd̄is Vnde ſcd̄m phm · Verecundia in iuuene eſt laudabilis nõ in ſene · Silenciũ eciaȝ laudabile eſt in muliẽ magis q̄ȝ in viro · Et timor ſcd̄m Auguſtinũ · in nobis eſt laudabilis quẽ tñ in deo ponẽ eſt blaſpemia rephenſibil' · et ideo in iſta ꝓceſſione xp̄i nõ vnꝰ oĩa faciebat · ſ; alij aſinã adducebant Alij veſtimenta in via ꝓſternebant Alij ramos oliuaꝝ et palmaꝝ cedebant · Alij iumẽto veſtimẽta imponebãt Alij iubilabãt · vnuſquiſq; illud officium dȝ aſſumẽ ad qd̄ videt idoneũ magis ſe eẽ · Quidã ſunt q̄ꝰ magis cõpetit aſſumẽ opa penitẽcie ſicut ſunt penitẽtes viri · De q̄ꝰ Luce iij · Facite fructus dignos pñie · Jlle fructus dignos pñie facit q̄ in corpe hȝ maceracõeȝ et in corde ↄtricõeȝ · Jſti ſigficanť ꝑ illos q̄ aſinã et pullũ ad xp̄m deducebãt · Sicut ꝑ aſinã caro · Sic ꝑ pullũ aĩa deſignať Jlle igiť

aſinã ⁊ pullum ad chriſtū adducit
qui et carnē ſuam dat deo p mortifi
catōeȝ ⁊ animā p cōtricōeȝ Ps. Cor
meū ⁊ ca. exul. in deū vi. Tūc caro
exultat qñ puritate induit̄ tunc cor
exultat qñ gaudēs cōteritur iuxta il
lud Aug⁹ Ver⁹ penitēs ſemp doleat
⁊ de dolore gaudeat Alij ſūt q̃b⁹ ma
gis ↄpetit aſſumere opa v̓tutū orōm
et grē ſicut ſūt viri pfecti. Iſti ſigni
ficāt̄ p illos qui veſtimēta ſua in via
ſternebāt veſtimenta anime diuerſo
rū coloꝝ ſunt varietates diuerſarū
v̓tutum de q̃bus dr̄ in Ps. Aſtitit r̄
gina a dextris t. in veſti. deau. circū.
va. Caritas ei facit colorē aureū hu
militas nigꝝ. puritas albū. medita
tio paſſionis chriſti rubeū. ↄtempla
tio celeſtiū viridē Iſta veſtimenta
virtutū tunc in via ſternim⁹ qñ ea
i exēpluȝ alijs pbem⁹. Ceſa. Bñ dicā
illa deo aīa c⁹ humilitas alteri⁹ cōfū
dit ſupbiā. cui⁹ paciētia pximi extig
uit iracūdiaȝ cuius obediētia pigriti
aȝ alteri⁹ tacite increpat. cui⁹ feruor
inercıā alieni corpis ſuſcitat. qui px
imi ſui turbatū p ira oculū cordis g̃
tia ↄſolatōis atq̧ edificatōis illumi
āt Alij ſūt q̃b⁹ magis ↄpetit exercita
r̄e ſe cīca opa miſericordie. Iſti ſignifi
cātur p illos q̃ ramos oliue ferebāt.
Oliua ſignū ē pacis . vñ romani qñ
pacē dabāt ramū oliue mittebant.
Oleū fomētū eſt luminis ⁊ emmet
liquorib⁹ vniuerſis Ex quib⁹ pȝ ꝙ ip
ſa mīa valet hoī in vita qꝛ deum ſibi
pacificat hoc ſignatū ē Geñ. viij. V
bi colūba attulit ramū oliue ī ſignū
diuine clemētie. valet in morte qui
a inſtar lucerne viā illumīat ne aīa ī
tenebras cadat Thob. iiij. Elemoſi
na ab omni pccō et a morte liberat
et nō pacietur animā ire ī tenebras
valet poſt morteȝ qꝛ animā in celum
ſubleuat vnde dñs de mōte oliueti in
celū aſcēdit. qꝛ ipſa miſericordia ī ce
lum deducit Alij ſūt quib⁹ magis cō
petit intēdere circa victoriā tēptatio
num ſicut ſūt de nouo ↄuerſi qui mł
tas paciūtur tēptatōes. Et iō opor
tet ꝙ ſint pati ne ex ī pulſo feriātur
et habeāt timorē dei tanꝙ̄ ſcutuȝ et
iuſticiaȝ bonoꝝ opm tanꝙ̄ gladiuȝ.
iſta tria tāgūt̄ Ecc. ij. Fili acecedēs
ad ſeruitutē dei ſta ī iuſticia ⁊ timore
et p̄para animā tuaȝ ad tēptatōem.
Iſti ſignātur p illos q̃ ramos palma
rū ferebāt. palma ſicut dicit Yſid. A
fulmine non feriri phibet̄ qꝛ tales a
fulmine diabolice tēptatōis feriri ñ
poſſūt. vñ dr̄ de mrībus ap. vij. Pal
me in manib⁹ eoꝝ Alij ſūt quib⁹ ma
gis ↄpetit intēdere circa expoſitōes
ſcripturaꝝ ſicut ſūt p̄dicatores deuo
ti Iſti ſignāt̄ p aplos qui veſtimēta
ſua iumēto impoſuerūt. vñ dr Iēo⁹
ibidē. veſtimēta q̃ iumento ſupponū
tur ē doctrina virtutum. vel per veſ
timēta diſcretō ſcripturaꝝ intelligi
poteſt ſiue eccłaſticoꝝ dogmatuȝ va
rietates q̃b⁹ niſi aīa inſtructa fuerit
et ornata ſeſſorē habē dñm ñ meret̄
Illi igitur veſtimēta iumento ſuppo
nunt qui per ſuas exhortacōes aīam
erudiunt. a peccatis abſtrahunt. vir
tutibus ornāt et componūt vt ſic ibi
chriſtus ſedeat ⁊ quieſcat. Alij ſūt q̃
bus magis ↄpetit attendere circa de
uotōem orōnum ſicut viri cōtempla
tiui Iſti ſignificantur p illos q ui cla
mabant dicētes Oſanna filio dauid
⁊ c̄. vbi notat̄ ꝙ in nrīs orōibus tri
plex cōditio eſſe debȝ Prima ē mag
na deſiderij intētio qđ notatur in hoc
ꝙ clamabāt Intenſū; eñ deſiderium
animi ē q̃ſi magn⁹ clamor ī auribus
dei ſicut dixit dñs moyſi nihil loquē
ti Exod. xiiij. Quid clamas ad me?
Secunda eſt magna ſpei conceptio.
quod notat̄ in eo ꝙ dicit filio dauid
Multum eñ ſperare debem⁹ ꝙ noſ
tras orōes exaudiat. tamē qꝛ patrē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

miſericordiã habuit. De quo dicitur
i. Macha. ij. Dauid in ſua miſericor
dia cõſecutus eſt ſedẽ regni in ſcl'a.
Tum qꝛ frat noſter eſſe voluit dum
de ſtirpe dauid carnẽ aſſũpſit Her.
Puto me iam ſpernẽ nõ poterit os
ex oſſib9 meis et caro de carne mea
Tercia ẽ magna diſcretio. qð notat
cũ dr̃ Oſanna in excelſ. Et eſt oſãna
ſcðm Remigiũ ꝯpoſitũ ex corrupto
et integro q̃ſi oſi anna. i. obſecro ſal
ua Oſi eñ ſonat ſalua. Anna eſt in
iectio obſecrãtis ſicut pape ãmirãtis
Diſcretio eñ orantis notat in hoc ꝙ
dr̃ oſanna in excelſ. qui eñ petit ſa
lutẽ corꝑalem petit in infimis. et iõ
nõ petit diſcrete. Qui aũt petit celeſ
tẽ petit in excelſ. Mat. vi. Querite
ꝑmũ regnũ dei ⁊c̃ Tercio erudimur
vt ꝓſperitatẽ mundanã ſalubri triſ
ticia tꝑem9. ꝙ notat ꝑ hoc qð dñs
tanto honori et leticie lac̃mas immiſ
cuit qñ videns ciuitatẽ ſup illã fleuit
Luce. xix. Mundana eñ ꝓſperitas ẽ
ſicut vinũ puruz qð cito inebriat et
inſanire facit niſi ex cõſideracõne ad
uerſitatis alicui9 tꝑet Eccl'. vij. Cor
ſapiẽs vbi triſticia ẽ et cor ſtultoꝝ
vbi leticia. Refert lactanci9. ꝙ poe
te tres furias eſſe dixerũt. ſcz libidi
nem. cupiditatẽ et irã. Sz deus iſtis
certos t̃minos dedit vt hõ vtat cõcu
piſcencia ad filioꝝ ꝓcreacõem. cupi
ditate ad neceſſarioꝝ ꝓuiſionez. et
ira ad ſubditoꝝ correctionẽ. hec ille
Ideo aũt vocãt furie. qꝛ ñ repmanẽ
tanq̃ꝫ furioſe et inſane ſe hñt. Nam
libido adeo inſanit ꝙ trahit animã
ad voluptates illicitas Sap. ij. vino
ꝑcioſo et vngentis nos impleam9 et
non pretereat nos flos tꝑis. Nemo
noſtrũ ſit exors luxurie nr̃e. Cupidi
tas trahit ad rapinas et vſuras et
fraudulencias Sap. xv. Exiſtimaue
runt luſũ eſſe vitã noſtrã et cõuerſa
cõez vite ꝯpoſitã ad lucrũ et oportẽ
vnãquẽqꝫ eciã ex malo acquirẽ. Ira
trahit ad vindictas et inimicitias et
iniurias mltas Sap. ij. Opprimam9
pauperẽ iuſtũ et non ꝑcamus vidue
nec veterani reuereamur canos mlti
ti tꝑis ſit aũt fortitudo nr̃a lex iniuſ
ticie. Repmende ſunt igit iſte furie
Primã furiã ſcz libidinẽ repmebat.
qui dicebat Thob. viij. Tu ſcis dñe
ꝙ nõ luxurie cauſa accipio ſororem
meã ſed ſola poſteritatis dilectione
Eccl'. xxv. A carnibus tuis abſcinde
illa; ne ſemp abutat te. Scðaz furiã
ſcz cupiditatem repmebat apl's qui
dicebat. i. Thimo. vi. Habẽtes ali
menta et q̃bus tegamur hys cõtenti
ſim9. Terciã furiã ſcz irã repmendã
docebat Iob xxxvi. Nõ te ſupet ira
vt aliquẽ opprimas Prouerb. x. Fa
tuus ſtatim indicat irã ſuã qui autẽ
diſſil'at iniuriã callidus eſt ⁊c̃

Sermo ſcðs

Ecce rex tuus venit tibi man
ſuet9 Dñs nr̃ ihs xp̃s in hũc
mundũ veniens ſp et vbiqꝫ
dilexit pauꝑtatẽ ⁊ humilitatẽ ſcz in
natiuitate. in vita. in morte. et poſt
mortẽ Nam in natiuitate habuit hu
milez et pauperẽ matrẽ. in vita pau
perẽ ſocietatẽ. in morte pauperẽ lec
tum ſcz crucẽ qui adeo fuit ſtrict9 ꝙ
duo pedes ibi quieſcẽ nõ potuerunt
ſ; vn9 ſup aliũ fuit cõfixus Poſt mor
tem autẽ habuit pauperẽ ſepulturã
qꝛ nõ in ꝓprio ſ; alieno ſepulchro po
ſitus fuit. Ita eciã nũc pauperẽ hñit
equitaturã ſcz aſinã et pullum. ideo
dt ꝓpha Ecce rex tuus veit tibi man
ſuetus. vbi dicit q̃tuor in iſto rege
fuiſſe. Primo fuit i eo ſublimitas di
uina cũ huãna infirmitate. cũ dicit.
Ecce rex tu9. fuit eñ rex inquantũ
deus ſũm9. ſed tu9 inquantũ fact9 ẽ
hõ infirmus. Ex quo habet quantũ
deſcẽderit qñ de diuina ſublimitate
vſqꝫ ad huãnaz infirmitatẽ. Non eñ

deſcēdere magis potuit qđ idē mani
feſtatur qm̄ infra naturaꝫ diuinam
eſt natuā angelica Infra naturaꝫ ā
gelicaꝫ eſt natura hūana Infra na
turā humanā ē pena Infra penā eſt
culpa Infra culpam vero nihil ē q̄a
nihil inferi9 ē peccato Criſtus ergo
deſcēdit infra naturā diuinam qui
a minor ſeipſo fact9 eſt Phil.ij. Se
metipm̄ exinaniuit formā ſerui acci
piēs Secūdo deſcēdit īfra naturam
angelicā qꝛ paulomin9 ab angelis
minorat9 .i. quātū ſcꝫ angeli habēt
naturā impaſſibilē ⁊ ipſe habuit paſ
ſibilem. Ps. Minuiſti euꝫ paulomi
nus ab āgelis Tercō deſcēdit infra
naturam humanā in q̄tuꝫ opprobri
um hoīm fact9. Ps. Ego auteꝫ ſum
vermis et nō homo. videbat̄ enī eſſe
minor omni alio homine qui ſic fuit
deſpect9. ſic fuit cſput9. ſic cturpa
tus. ſic humiliatus Yſai. Non eſt ei
ſpēs neqꝫ decor et vidim9 eū et non
erat aſpect9 vn̄ nec reputauimus e
uꝫ Quarto deſcēdit vſqꝫ ad penaꝫ.
Circa penā aūt triplex eſt gradus.
Eſt enī quedā pena mltū ignomini
ſa ſicut eſt ſuſpenſio in patibulo vbi
latrones puniūtur. Eſt quedaꝫ mul
tum doloroſa ſicut ē excoriacio quā
fuit paſſus ſcūs bartholomeus et ad
uſtio quā fuit paſſ9 ſcūs laurentius
Eſt quedā que vtrūqꝫ habꝫ ſicut eſt
crucifixio Erat enī ignominioſa qui
a erat pena latronū Et doloroſa tū
ꝓpter neruoſitateꝫ qꝛ fit in locis ner
uoſis ⁊ maxime ſenſibilib9. tū ꝓpter
ponderoſitatē qꝛ ipſuꝫ corpis pond9
ꝑpēdētis cōtinue auget dolorē Tū ꝓp
ter diuturnitateꝫ qꝛ n̄ ſtatim moriū
t̄ ſicut illi q̄ gladio feriunt̄. Vſqꝫ ad
culpam autem non deſcendit. tum
qꝛ deus erat ī quē pecm̄ cadere n̄ po
terat. tū quia decebat vt nullum ha
beret peccatū q̄ nrā veniebat aufer
re peccata Secūdo fuit in eo immen
ſa caritas cū magna nrā vtilitate cū
dicat̄. venit tibi. i. ad vtilitatē tuam
In hoc enī ōndit̄ infinita ei9 caritas
qꝛ idō ad nos venit vt p ſuā paſſionē
noſtrā ꝓcuraret ſalutē De q̄ carita
te dicit̄ Jo.xv. Maioreꝫ hac dilectio
nē nemo habet vt animā ſuā ponat
q̄s pro amicis ſuis. ⁊ ponitur hic vlti
mū ſignū amoris Amor ei per q̄tuor
ſigna manifeſtat̄ Primo p verba qn̄
enī cor eſt plenuꝫ amore tūc os redū
dat vel abūdat in ſermone Luc.vi.
Ex abundātia cordis os loquit̄. Secū
do p collata beneficia et iſtud ē ma
ius q̄ꝫ primū Multi enī bona verba ⁊
amatoria dicerēt qui nō ſeruirēt de
rebus ſuis Gre. Probacō dilectōis
exhibitio eſt opis Tercio p obſequi
a pſonalia et iſtud adhuc ē maius.
multi enī ſeruirēt de ſubſtātia ſua q̄
nō ſeruirēt de pſona ſua Geñ.xxix.
Seruiuit iacob ꝓ rachel ſeptē ānis
Quarto p aduerſa et iſtud eſt vlti
muꝫ vltra qđ aliud nō inuenit̄ Mul
ti enī darēt pſonā ſuā ad ſeruiendū
qui nō darēt animā ſuā ad moriēdū
De iſto ſigno dicit̄ ij. Corin. xij. Li
bentiſſime impēdā et ſuperimpēdar
egoipſe ꝓ aīabus veſtris Iſta aūt q̄
tuor ſigna amoris deus hūano gene
ri oſtēdit Tempe enī legis et ꝓphe
taꝝ oſtēdit ſuū amorē p verba quia
tūc homini documēta dedit per que
ad vitā puenire potuit Leui.xviij.
Cuſtodite leges meas atqꝫ iudicia
que faciēs homo viuet ī eis Baruc.
iij. Beati ſumus iſrahel qꝛ que deo
placēt ſūt manifeſta nobis Deinde
oſtēdit nobis amoreꝫ ſuuꝫ p benefici
a Et hoc in lege ante legē et poſt le
gem qꝛ omni tēpore beneficia ſua de
dit ſcꝫ beneficia tēporalia corporalia ⁊
ſpūalia et ꝓmiſit etiā dare celeſtia.
Math.vi. Nōne aīma plus ē q̄ꝫ eſca
et corpus plus q̄ꝫ veſtimētū Querite
ergo primū regnuꝫ dei Nomine aūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

anime intelligūtur bona ſpūalia No
mine corpis bona corpalia · Nomine
veſtimēti bona tpalia Nomine regni
dei bona celeſtia Eſt ergo ſenſus No
ſitis ſolliciti querere niſi bona celeſti
a ꝙ pater noſter qui vult nobis da
re bona celeſtia dabit ſpiritualia · ⁊
ſi dabit bona ſpiritualia dabit ⁊ cor
poralia et ſi dabit corporalia dabit
et temporalia Quia qui dat maiora
dabit et minora Tandē chriſtus ad
nos venit et ſignuʒ amoris quod ē ꝑ
obſequia perſonalia nobis oſtendit
quādo ꝑ triginta tres ānos ꝑſonali
ter nobis ſeruiuit Infirmos ſanādo.
mortuos ſuſcitādo · dmones expellē
do Act · x · vel · v · Qui ꝑtranſiuit bn̄
faciēdo ⁊ ſanando oēs oppſſos a dia
bolo qm̄ deꝰ erat cū illo · Vltimo oñt
ſignū amoris qd ē ꝑ aduerſa ꝙ ſcdʒ
Bn̄ · Pro nobꝭ paſſus eſt dura verba
duriora verbeā duriſſima crucis tor
mēta · Tercio i iſto rege fuit māſue
tudo cū benignitate cum dicitur mā
ſuetus · q · manu aſſuetus ſicut auis
domeſtica dicitᷣ manſueta ꝙ ad oſtē
ſionē fruſti carnium ſtatim venit ad
manū Deus olim erāt valde durus ꝙ
a quantūcunꝗ vocaretur non venie
bat ſcʒ in carnem ſed modo ſic factꝰ
eſt māſuetus ꝙ ad modicum deſi de
rium noſtrū venit ad cor noſtꝝ Sapi
enti · vi · Preoccupat qui ſe cōcupiſ
cunt vt illis ſe ꝑorem oſtēdat · Mul
ti aūt ſunt tanꝗ aues cōtumaces et
ſilueſtres ꝙ licet deus ad eos veniat
bona ꝓpoſita inſpirādo · ipſi tam ad
ad eum ire nolūt ſuis īſpirationibꝰ
obediēdo Iob · xxiiij · Ipſi fuerunt re
belles lumini · Notāduʒ aūt ꝙ aues
tribꝰ d cauſis ad dn̄os ſuos nō reuer
tuntur aut quando ſunt nimis reple
te · aut quādo ſunt in deuoratōe pre
de occupate · aut qn̄ non ſunt bn̄ do
meſticate · Sunt aūt quidam qui ad
depictis ī calcaribꝰ d auratis ⁊ alijs .

chriſtuʒ nō veniunt ꝙ diuicijs ſūt ni
mis repleti Deut · xxxij · Incraſſatus
eſt dilectus ⁊ recalcitrauit · Alij qui
ſpurcicijs peccatoruʒ ſunt pleni ſimi
les coruo qui ad archaʒ nō redijt · ꝙ
deuorationi cadauerum ſe dedit · A
lij qui adhuc nō ſunt bene domeſti
cati · animalia aūt ſiue aues multipli
citer domeſticātur quedaʒ ex flagel
latione vel aliena vel ꝓpria · aliena ſi
cut leo qui domeſticatur qn̄ catulꝰ
corām eo flagellatur · ꝓpria ſicut ca
tulus qui domeſticatur quādo ſepi
us verberatur Quedā domeſticanᷣ
ex longa cohabitatōe cuʒ hominibꝰ
vel domeſticis animalibꝰ Quedā ex
vini ſumptione ſicut pueri dant aui
bus vinū bibere quādo ad loquēdū
volunt eos docere Quedā ex benefi
cioꝝ impꝛeſſione · Nō eīn eſt aliqd ani
mal ita ſilueſtre ꝙ ex beneficijs non
fiat lene ⁊ tamē aliqui adeo fiunt ſil
ueſtres ꝙ domeſticari non poſſunt
nec ex cōſideratione flagellati leōis
id eſt chriſti Luc · xxiij · Si in viridi li
gno hec faciūt i arido quid fiet Nec
rex immiſſione alicuius aduerſitatis
Iere · vi · Fruſtra cōflauit cōflator
Malitie eīn eoꝝ non ſunt cōſumpte
Nec ex lōga cōuerſatione cū viris ſā
ctis immo ꝙ deterius eſt aliquando
bonos conmaculant Oſee · vi · In do
mo iſrahel vidi horrēdum Ibi forni
catōe effraim cōtaminatus eſt iſra
hel · Nec ex potu dominici ſanguinis
quē chriſtus nobꝭ dimiſit ad biben
dū Deut · xxxij · Sanguinē vue bibe
rēt meraciſſimū Nec ex aſſiduis bn̄fi
cijs Ie · xxxij · Feriā cū eis pactū ſēpit
nū ⁊ nō deſinā eis bn̄facere Quarto i iſ
to rege fuit huilitas cū lenitate cū dr
Sedēs ſup aſinā magᷓ huilitas fuit ꝙ
ſup aſinā ſedē voluit tal' ac tātꝰ qd
tribꝰ de cauſis fec̄ Primo vt ſupbiā ꝑ
latoꝝ mltoꝝ ꝯfūderet ꝙ delectāᷣ in
magnis eq̄s i frenis argētꝭis i ſellis

pompis Vnde p⁹ illud Sedēs ſup aſi
nam ſubdit Zach. ix. Et diſpergaz
quadrigam ⁊ effraim et equū d ieru
ſalem Ber. Miniſtri xpi ſunt et ſer
uiūt anticriſto. honorati incedunt de
bonis dn̄i q̄ deo honorē nō deferunt.
Inde is quē cotidie vides meretrici
us nitor hiſtrionic⁹ habit⁹ regi⁹ ap
par atus plus calcaria q̄ȝ altaria ful
gēt Idez. Miror de clericis qui aliud
eſſe aliud videri volūt. habitu mili
tes. queſtu ruſtici. actu neutrū exhi
bent. q̄ȝ nec vt milites pugnāt nec
vt ruſtici laborāt nec vt clerici euan
geliſant. et dum vtrūqȝ appetunt v
trūqȝ cōfundunt. Secūdo vt ſup mā
ſuetos ſe quieſcere demōſtraret Nō
em̄ q̄eſcit ſup dextrarios .i. ſupbos.
nec ſuper palefridos .i. vani glorio
ſos ſed ſuper aſinā id ē animaz man
ſuetaz Criſo⁹ Nō ſedet in curru aure
o precioſa purpura fulgēs Nec aſcē
dit ſup feruidum equuz diſcordie a
matorez et litis ſed ſuper aſinaz tran
quillitatis et pacis amicaz Tercīo vt
in quo ſtatu homo erat oſtenderet.
quia ſimilis erat beſtijs et iumētis.
Hoc ſignatū ē daniel. iiij. vbi dicit
de nabuchodonoſor Eicient te ab ho
minib⁹ ⁊ cū beſtijs atqȝ feris erit ha
bitatio tua. fenum vt bos comedes.
Septē quoqȝ tpa mutabūtur ſup te
Sicut autem dicit i hiſtoria ſcolaſti
ca Iſta nō eſt paſſ⁹ ſecūdum corpis
mutacōez ſed ſecūdum mētis aliena
cōem Et ablatus ē ei ſenſus et vſus
lingue et videbat ſibi q̄ eſſet bos ſi
ue thaurus in āterioribus in poſteri
orib⁹ autē leo Daniel q̄ȝ pro eo ora
bat ita q̄ ſeptē tēpora id eſt ſeptez
anni ad preces ſuas in ſeptez mēſes
mutati ſunt In q̄bus aūt ſeptē mēſi
b⁹ per quadragita dies iſamā pacie
batur. per alios vero quadraginta
ad cor reuerſus flebat ⁊ orabat. ita
q̄ ex magnis fletib⁹ oculi ei⁹ vt ca
ro facti ſūt Multi autē ad eū exibāt
et videbāt Completis aūt ſeptez mē
ſibus reuocat⁹ eſt Noluit em̄ ſtatim
regnare ſed vſqȝ ad ſeptē annos pe
nitētiā egit. panē et carnes non co
medēs et vinū nō bibēs Ex hac hiſto
ria quatuor eliciūtur Primo qualis
eſt homo i ſtatu peccati q̄ȝ ſīlis beſti
is. Ps. Homo cū in honore eſſet nō
intellexit cōpatus eſt iumentis inſi
pientibus ⁊ ſimilis factus ē illis Ber.
Ecce quomō de grege facta eſt nobi
lis creatura Puto iumēta dicerent
ſi loqui fas eſſet. ecce adā quaſi vn⁹
ex nobis factus eſt Secūdo que ſunt
illa peccata que animam aſſimilant
beſtijs. que quidez ſunt luxuria ⁊ fe
rocitas nimia. hoc ſignificat ex hoc q̄
ſibi videbatur q̄ eſſet bos ſiue thau
rus i anteriorib⁹ et leo in poſteriori
bus Naz in thauro feruens luxuria.
in leone effrenata ſupbia ſignificat
Tercio q̄lis homo dbet eſſe in ſtatu
penitēcie. quia debet orōibus et fle
tibus inſiſtere et alioꝝ ſanctoruz ſuf
fragia implorare. que quante virtu
tis ſint patet. q̄ȝ daniel per ſuas ora
tiones ſeptez ānos mutauit in ſeptē
mēſes Iac. vlt. Multuz em̄ valet de
p̄catio iuſti aſſidua. Quarto qualit
homo ſe debeat habere poſt pactam
penitētiam quia ſcȝ debet ſemp time
re et vſqȝ ad mortem in bonis operi
b⁹ pſeuerare Ecc. v. De ppiciatu pec
catorū noli eſſe ſine metu Eiuſdez.
xviij. Ne verearis vſqȝ ad mortem
iuſtificari quoniā merces dei manet
in eternum. ⁊c.

Sermo tercius de eodem.

Plurima autez turba ſtraue
runt veſtimenta ſua i via ⁊ c̄
Maiorem ſemp in vita ſua
xps familiaritatē habuit cuz paupi
bus humilib⁹ et ſimplicibus q̄ȝ cum
diuitib⁹ potētibus ⁊ ſapientibus im
mo de omnibus diuitibus nō habuit

aliquē aīnicum miſivnuz ſolum ſcz za
cheum de quo habet᷑ Luc·xix·et de
omnibus potētibus miſivnum ſolum
ſcz centurionē De quo habetur Ma
thei·vij·Et de omnib⁹ ſapiētibus mi
ſi vnū ſoluz ſcz nichodemū De quo hē
tur Joh·iij·Hinc ē ꝙ hodierna die
qñ diuites potētes ⁊ ſapiētes .i. ſcri
be ⁊ pħei mortē chſti tractabāt tūc
paupes humiles ⁊ ſimplices .i. turbe
chriſtum honorabāt et ipſum ꝓceſſi
onalit᷑ in ieruſalem deducebāt Notā
dum aūt ꝙ in hac die triplex ꝓceſſi
o celebrat᷑ ·Prima ē qua chriſtus de
mōte oliueti vſqꝫ in ieruſalē honora
biliter fuit aſſociat⁹ De qua ꝓceſſio
ne agitur in euāgelio hodierno ·In
qua ꝓceſſione ſcḋm Bñ·triplex obſe
quiuz chriſto fuit exhibituz Primuz
a iumēto cui inſedit Scḋm ab his q̃
veſtimēta ꝓſternebāt Terciū de his
q̃ ramos de arborib⁹ cedebāt ·Poſſu
mus eñ addere quartū qḋ fuit exhi
bitū a pueris qui euz laudabāt Per
iſta igit᷑ ſignificatur ꝙ ḋbem⁹ ḋo ſer
uire ⁊ obſequium exhibere de omni
bus que in nobis vel circa nos ſunt.
Primo de vocibus noſtris vt ſcz deū
laudemus Iſtḋ deſignatur ī pueris q̃
chriſtum laudabāt ⁊ iſtud obſequiū
eſt deo valde acceptuz Pš ·Sacrifici
uz laudis honorificabit me Debet āt
iſta laudatio fieri corde·ore·et ope·
Aug⁹·in l᷑·om̃l᷑·Qui nō ꝑualet lau
dare vocib⁹ laudet bonis opibus·aſ
ſiduis ōrōibus bonis cogitationib⁹.
Sunt āt quidā q̃ laudāt ore ſed non
corde Mar·xv·Popul⁹ h̄ labijs me
honorat cor autē eoꝝ longe eſt a me
Alij ſūt qui laudant ore ſ̃ nō ope Au
g⁹ vbš ·Si maleviuis ⁊ bona dicis ñ
me laudas ·Si ceperis beneviuere ⁊
meritis tuis tribuis non me laudas
Rurſus ſi fueris q̄ſi iuſtus ⁊ de iuſtici
a tua iflat⁹ inceſſeris ⁊ alios in tui ꝯ
paratōe cōtēpſeris non me laudas.

Scḋo debe⁹ ſeruire deo de rebus noſ
tris vt ſcz miſericordie opa faciam⁹
quod ſignificat᷑ in illis qui ramos o
liuaꝝ ferebāt ·Per oliuaz eñ miſeri
cordia ſignificat᷑ que ſex ramos hēt·
q꜡ ſex miſericordie opa continet que
ſunt veſtio·poto·cibo·tectū do·viſi
to ſoluo·quot ergo mīe opera faci⁹
t̄ot ramos de hac arboē incidim⁹ q̃
libet aūt ramus huius arboris deum
ad miſericordiā inclīnat Mathei·v·
Beati miſericordes quoniā miſericor
diaz conſequētur Tercio debemus ḋ
o ſeruire de exēplis noſtris vt ſcz bo
na exempla ꝓximis p̄beamus Iſtud
ſignificatur in illis qui ſua veſtimen
ta invia ꝓſternebāt·veſtimēta aīm
me ſunt ipſa bona opera Apoc·xvi·
Beatus quivigilat ⁊ cuſtodit veſtim
ta ſua ne nudus ambulet Illi igitur
veſtimēta invia ſternunt qui p bona
ſua opeā exempluz beneviuēdi pro
ximis tribuūt Sūt quidā qui iſta veſ
timēta nolūt invia ſternere ſ̃ ſemp
in dorſo tenere nolētes aliqua bona
opa cōraz alijs facere timētes ianis
glorie motum incurrere Cū tamē di
catur Math·v·Sic luceat lux veſtra
coraz hominibus ⁊c·Auguſtinus ·Si
times inſpectores nō habebis imita
tores ·Debent igitur ⁊ interius tene
re ſinceraz intentionē·⁊ exterius bo
na opera oſtedere ad edificationem
Bernhardus ·Sic ſit opus in publi
co vt tamen in intentione ēmaneat
in occulto Alij ſūt q̃ ñ ſternūnt veſti
menta ſua ſed aliena qui ſcilicet ha
bent mala opera ſed bona verba·De
quibus dicitur Mathei·xxiij·Quecū
qꝫ dixerint vobis ſeruate ⁊ facite ſecū
dū opa eoꝝ nolite facere Alij ſūt qui
ñ ponūt invia veſtimēta ſ̃ laq̄os ⁊ re
tia ſic̄ p̄lati q̃ hñt malā vitaz ⁊ piculo
ſā doctrinam qui fiunt alijs in ſcanda
lum ⁊ ruinaz Oſee·v·Laqueus facti
eſtis ſpeculationi ⁊ rethe extēſuz ⁊c̄

Nota

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quarto debem⁹ ſeruire deo de cordi
bus noſtris vt ſcʒ corda viridia et
florida ſemp̄ geramus q̄d ſignifica
t̄ in illis q̄ ramos palmaꝝ ferebant.
palma eñ floret in vere autumno eſ
tate et hieme. Per ver ſignificatur
iuuētus vbi omnia florēt. p̄ autum
nuʒ ſenect⁹ vbi folia cadūt. per eſta
tem p̄ſperitas. per hyemem aduer
ſitas. Illi igit̄ ſunt ſicut palma quo
rū cor nūquaʒ areſcit ſed ſempvirent
et in iuuētute per feruorē. et ī ſenec
tute per pſeuerātie vigorē. et inter
p̄ſpera p̄ temperātiaʒ. et īter aduer
ſa p̄ pacientiā. Ps. Iuſt⁹ vt palma
florebit ꝛc. Quinto debem⁹ ſeruire
deo de cordib⁹ noſtris vt ſcʒ criſtum
in corpore noſtro per mortificacōem
portemus Iſti tales ſignificātur per
iumētū cui criſtus inſedit. qui dicūt
cum p̄pheta Vt iumētum fact⁹ ſum
apd̄ te. De talibus dicit̄. i. Corin. vi.
Glorificate et port. dn̄m in corpore
veſtro Colo. iij. Mortificate mēbra
veſtra que ſūt ſup̄ terraʒ Non dixit
viuificate vel occidite ſed mortifica
te Illi viuificant qui corp⁹ ſuuʒ in de
licijs nutriūt et in mēbris ſuis vicia
regnare permittūt de quibus dicit̄.
i. Thi. v. Vidua que in delicijs ē vi
uens mortua ē. Illi occidūt qui pre
nimia abſtinnētia ſic ſe debilitāt q̄d
cū vicijs naturā necant. ideo monet
ap̄ls ibidē; Noli adhuc aquā bibere
ſed modico vino vtere p̄pter ſtoma
chum et frequētes tuas īfirmitates
Illi mortificāt q̄ naturā nutriūt et vi
cia extinguūt De quib⁹ dicit̄ Ro. xij.
Et exhibeatis corpa veſtra hoſtiā vi
uētem ꝛc̄ vt dicit Gre. Hoſtia q̄ppe
īmolat̄ et viua ē quando ab hac vi
ta nō deficit ꝛ tamē ſe carnalibus de
ſiderijs occidit Secūda p̄ceſſio ē q̄ a
ieruſalem vſq ad caluarie locū ig
nobiliter ē deductus De q̄ legitur in
paſſione que ī miſſa hodie recitatur.

Ab iſta p̄ceſſiōe q̄dam receſſerūt ſ
poſtea redierūt ſicut ap̄li q̄ relicto eo
fugerūt et fidem amiſerunt ſed poſt
modum fideʒ recupantes redierunt
ad criſtum. quidā receſſerūt et nun
q̄ redierūt ſicut iudas q̄ abiens laq̄
o ſe ſuſpēdit Quidā nūq̄ receſſerūt
ſicut virgo beata ꝛ cetere mulieres
q̄ iuxta cruceʒ ieſu ſemp̄ ſteterūt Sʒ
cū prima p̄ceſſio fuerit magne leticie
e et iſta ſit magne triſticie q̄re eccle
ſia vtrāq coniungit ſcʒ leticiā et tri
ſticiam legens euāgeliū q̄d eſt tanti
gaudij et honoris et paſſionem que
fuit tanti ludibrij et doloris. p̄t dici
q̄ hoc fit tribus de cauſis Prima eſt
vt oſtēdatur quāta in volūtate hūa
na et dignitate mūdana ſit inſtabi
litas et breuitas Ber. Ab eodem po
pulo ꝛ ī eodē loco et ipſo tp̄e paucis
dieb⁹ īterpoſitis primo cuʒ tāto triū
pho ſuſcept⁹ et poſtea crucifix⁹ O q̄
diſſimile eſt tolle tol. crucifige eum
et bn̄dictus q̄ venit in nōie domini.
O q̄ diſſimile eſt rex iſrahel et non
habemus regē niſi ceſarē. q̄ diſſimi
le eſt rami virētes ꝛ crux. flores ꝛ
ſpine Cui p̄ſternebātur veſtimēta a
liena. ecce ſuis exuitur et ſors mitti
tur ſup̄ ea. Cui dixerunt Oſanna id
eſt ſalua obſecro. tunc dixerunt ali
os ſaluos fecit ſeip̄m ſaluū facere ne
ſcit Secūda ē vt oñdat̄ q̄ tēperanda
ē mūdana p̄ſperitas meditacōe ſcʒ
mortis vel alicui⁹ aduerſitatis de faci
li ↄtingētis Ideo eñ nimia proſperi
tas ſalomonē infatuauit q̄ ipſaʒ tē
pare neſciuit Iſtā p̄ſperitatē ꝛ mū
danā leticiā hodie criſtus et eccleſia
tēpauit Criſt⁹ dupliciter. Primo in
hoc quia honorem ſibi exhibituʒ ī tā
ta hūilitate ſuſcepit q̄n nō ſup̄ pale
fridū ſ ſup̄ aſinaʒ ſedē voluit. ſc̄o in
hoc q̄ tāto honori lacrimas admiſcu
it dum ſup̄ ierl'm fleuit vt habetur
Luc. xix. Eccleſia etiam mūdanam

ꝓſperitatē tempandā docet duꝫ le
ticie pceſſionis adiūgit triſticiaꝫ paſ
ſionis Ber. Optime pceſſioni paſſio
eſt diuncta vt diſcam⁹ in nulla leticia
a h⁹ ſeculi fiduciaꝫ habere ſciētes qꝛ
extrema gaudij luct⁹ occupat Tercia
a eſt vt oſtēdatur quāta in hijs qui
honorē appetunt ſit fatuitas Fatu⁹
eni eſſet qui cū honore ad mortē de
duci vellet. fugit chriſtus in vita ho
noreꝫ regiuꝫ vt habet̃ Jo. vi. Nunc
autē ad mortē vadēs ſuſcipit honorē
impēſuꝫ vt oſtēdat ꝙ cū hec vita qui
daꝫ ſit curſus ad morteꝫ tale eſt in vi
ta hac honoreꝫ appetere quale eſſet
ad mortē cū honore velle properare.
Gre. Qui pſenti ſuauitate capitur q̄
ſi p amena prata ad interituꝫ ducit̃
Mors igitur aduenieēs oſtēdit fatui
tatē eſſe in hac vita ꝓſperitateꝫ vel
honores q̄rere. fatuum eni eſt tot di
uitias congregaē cū nō poſſit homo
niſi ſaccuꝫ ⁊ ciliciuꝫ portare Job. xv.
Saccū cōſui ſup cutē meā ⁊c. fatuū
eſt corp⁹ in delicijs enutrire qđ poſt
modū vermes in cibū debēt habē. E
iuſdē. xvij. Putredini dixi pater me
us es ⁊ mater mea ⁊ ſoror m. vermi
b⁹ Fatuū eſt ſup alios velle exaltari
quē in breui ꝯtingit a beſtijs ꝯculca
ri Ecc. x. Cū eni morit̃ homo heredi
tabit beſtias ſerpētes ⁊ vermes Ter
cia pceſſio ē quā hodie facit eccleſia
ī qua plurā notāt̃ miſteria. Primū ē
qꝛ ordinate debēt īcedere Si eī aliq̄s
ſubſiſteret vel retro rediret ł nimis
curreret pceſſionē turbaret. Subſi
ſtūt tepidi ⁊ negligētes Apoc. iij. V
tinā frigid⁹ eēs aut calid⁹ ſ; qꝛ tepi
d⁹ es ⁊c̃ Retro redeūt recidiuātes
Luc. ix. Nemo mittēs manū ad ara
trū ⁊ reſpiciēs retro ⁊c̃. Currūt pre
ſumētes Pro. xiij. Subſtātia feſtina
ta minuet̃ ⁊c̃. Scđm ē qꝛ ramos oli
uarū ⁊ palmarū vbi haberi poſſūt de
bēt deferre. p oliuam miſericordia ꝯ

ſignat̃ Amb. in li. ſermonum. Sine
cauſa ramū oliue portat qui opa mi
ſericordie nō amat. p palmā ſignifi
catur victoria. tū qꝛ arbor illa dedica
ta erat marti. tū qꝛ victores īde coro
nabāt̃ Amb. vt ſ. Sine vtilitate pal
mā portat quē diabol⁹ decipiendo ſu
perat Terciū eſt qꝛ cruces portāt̃ et
cāpane pulſant̃ vt demones videant
vexilla dei ⁊ audiāt tubas dei ⁊ ſic ꝑ
riti fugiāt ꝓpter hāc cauſaꝫ pulſant̃
cāpane ⁊ cruces extrahūtur qñ tēpeſ
tates ꝯcitātur. Quartū qꝛ verſiculi
clauſis ianuis ꝯcāāt̃ ꝙ fit duplici de
cauſa. quarū vna ē litteralis ex eo ꝙ
fuerūt a clauſo primitus decantati.
Theodulph⁹ eī aurelianenſis eps fł
ap. lodowicū impatoreꝫ ab inuidis
accuſat⁹ ab ipſo eſt in cuſtodia ande
gauis mācipat⁹ qui ī ramis palmarū
illos verſus a ſe editos preſente im
patore ⁊ pceſſione clauſus in carce
re apta tamē feneſtra decantauit.
Qui in tātū impatori placuerunt ꝙ
mox a vinculis ipſū abſoluit Secūda
ratio ē miſtica. tēpus eī illud ſignat
tēpus veteris teſtamēti ī quo adhuc
ianua regni celeſtis clauſa erat ⁊ ve
lamen legaliū adhuc poſitū erat ſed
in paſce ue ⁊ ianua fuit aperta q̄tuꝫ
ad precij ſolucōem velamina remo
ta q̄tuꝫ ad miſteriorū expoſitōe. Et
tunc ideo verſus agyos in apto ꝯcā
tatur ⁊ tortiua que velabat altare pe
nit⁹ remouetur.

In ſancto die paſche.
Sermo primus.

MAria magdalene ⁊ maria
iacobi ⁊ ſalome emerūt a
romata ⁊c̃. Marc. vltiō.
Pauci ſūt q̄ amicū diligāt
in vita qꝛ fere oēs amicū diligūt ꝓp
ē ſua n̄ ꝓpt̄ ſe Ecc. vi. Eſt amic⁹ ſoci
us mēſe n̄ pmanebit ī die neceſſitatis
Pauciores q̄ diligāt ī morte īmo ſpe

filij parētibus aduerſant̄ qñ ī morte
volunt aliqua ordinare Paucıſſimi q̄
diligāt poſt mortē qꝛ poſt modicū tē
pus amici obliuiſcūt̄. Ps. Obliuioni
dat⁹ ſum tanq̄ mortu⁹ a corde. Iſte
aūt ſancte mulieres criſtū dilexerūt
in vita qꝛ ſequebātur eū p̄dicantē
Luc. viij. Seq̄bat̄ eū maria magda
lena et iohāna vxor cuze procurato
ris herodis et alie multe que miſtra
bant ei de facultatibus ſuis. dilexe
rūt ī morte qꝛ ſociauerūt ſe ei ī cruce
p̄ndēti Io. xix. Stabat iuxta crucē ie
ſu mater ei⁹ ⁊c̄. Dilexerūt poſt mor
tem. ideo vngēta parauerūt vt cor
pus ei⁹ inungerēt Et hoc ē q̄ maria
magdalena ⁊ iacobi ⁊ ſalome ⁊c̄. In
hoc igit̄ euāgelio de tribus fit mēcio
Primo de ſcāꝝ mulieꝝ deuocōe que
tn̄ deuocō oſtēdit̄ ad tria Primo q̄
tuꝫ ad numerū pſonaꝝ. deſcribunt̄
ei tres ſcꝫ maria magdalena ⁊ mari
a mater iacobi ſcꝫ minoris et maria
filia ſalome Prima criſto nihil atti
nebat niſi fide ⁊ deuocōe. due ſequē
tes erāt ei⁹ matertere Vn̄ dr̄. Ex io
achim cleopha ſalome tres āna ma
rias. Quas habuit iunxit ioſeph al
pheo ꝫebedeo Vn⁹ hec mat̄ hec qua
tuor illa duoꝝ Iuncta em̄ ioſeph ſcꝫ
btā v̓go fuit mater vnius ſcꝫ criſti.
iuncta alpheo fuit mat̄ q̄tuor ſcꝫ ia
cobi minoris ſimonis ⁊ iude ⁊ ioſeph
Iūcta ꝫebedeo fuit mat̄ duoꝝ ſcꝫ ia
cobi maioris ⁊ iohānis euangeliſte.
Secūdo oſtēdit̄ eaꝝ deuocō q̄tuꝫ ad
opus deuotū cū dicit̄ emerūt aroma
ta. i. vngenta aromatica Cōſuetudo
eī eāt iudeoꝝ vngē corpa mortuoꝝ.
vt ꝯſeruarēt̄ a fetore ab īcineracōe
et a vermiū corroſione Sed ille mu
lieres erāt decepte qꝛ cū corp⁹ criſti
deitate eſſꝫ inbalſamatū ſi p mille ā
nos ī terra iacuiſſet nō potuiſſet pu
trefieri nec incinerari nec inde ver
mes gn̄ari. Ps. Nō dabis ſcm̄ tuū
videre cor. Tercō oſtēditur earuꝫ de
uocio q̄tum ad opus feſtinū cū dicit̄
Et valde mane Sꝫ ſi erat valde mane
quomō iaꝫ ortus eāt ſol. dicēdū q̄ il
le mulieres ī ciuitate habitabant. ſe
pulchrū aūt extra ciuitatē erat ⁊ ſic
valde mane venerūt. i. venire incipiūt.
ſed iam ortus erat ſol quādo puene
rūt. vel ſol dupliciter dicit̄ ortus vel q̄
tū ad fulgorē ſuū qui dicit̄ aurora vł
q̄tū ad ſperā ſuā Primo modo or
tus erat ſol. vnde dicit Aug⁹. Orto
iā ſole. i. cū celum ab orientis pte iam
albeſceret. vel nomine ſolis criſtus in
telligit̄ q̄ dupliciter fuit ortus ſcꝫ de
matris vtero p natiuitatem penoſā
et de ſepulchro per reſurrectionem
glorioſam Eſt ergo ſenſus valde mane
venerūt. ſed tn̄ verus ſol. i. criſtus qui
prius fuerāt ortus natiuitate carnali
iam erat ort⁹ natiuitate celeſti. Qd
aūt dicit̄ vna ſabbatoꝝ itelligēduꝫ
ē p̄ma die a ſabbato q̄ nūc dn̄ica di
cit̄. Dies eī alit̄ a iudeis. alit̄ a roma
nis. alit̄ noīant̄ ab eccleſia Iudei eī
noīant ipſos a ſabbato dicētes. pri
ma ſabbati ſc̄a ſabb. ⁊ ſic de alijs. et
hoc ꝓpt̄ reuerētiā ſabbati ī quo de⁹ r̄
quieuit. ī quo opa ſua pfecit et quē
p̄ oībus ſcificauit. Romani noīant
dies a planetis ⁊ maxime ab illo q̄ p̄
me hore illi⁹ diei dn̄at̄ Et qꝛ ſol dn̄a
t̄ p̄me hore dn̄ice. iō illū diē vocabāt
diem ſolis ⁊ ſic de alijs Diē autē ſab
bati vocabāt diem ſaturni qꝛ prime
hore illi⁹ diei dn̄at̄ ſaturn⁹ Eccleſia
nominat dies a ferijs dicens feria ſe
cunda feria tercia ⁊ ſic de alijs Et eſt
idem feria q̄d ceſſatio. vnde āntiqui di
em ſolemnē feriā appellabant quia
ab ope ſeruili ceſſabant. vel dicit̄ fe
ria a feriendis victimis qꝛ in diebus
feſtiuis ſacrificia offerebāt. Modo
autē eccleſia omnem diē appellat feri
am qꝛ oī tpe a vicijs ē ceſſāduꝫ Vel
dr̄ feria a fieri qꝛ omnes dies facti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſunt p fiat ⁊ factuꝫ eſt Pſ͞. Dixit et
facta ſūt Geñ. i. Fiat lux et facta eſt
lux ⁊ factuꝫ eſt veſpere ⁊ c̄. Sed qua
re beata virgo cuꝫ iſtis mulieribus
ad monumētum nō venit dici poteſt
ꝙ triplici de cauſa nō venit. Prima
eſt q̄ nō potuiſſꝫ ſuſtinere videre ſe
pulchrū filij quē gladius doloris ani
mā eius pforaſſet Scd͞a eſt q̄ in pa
ſceue ⁊ ſabbato tantuꝫ ſe maceraue
rat ⁊ fleuerat ꝙ pre nimia debilita
te ſuſtinere ſe nō valebat Vnde bm.
Bern. Oportuit ꝙ d̄ loco paſſionis
inter manꝰ diſcipuloꝝ tanꝙ̄ ſemina
ad domū ꝓpriam deferetur Auguꝰ.
Jlla quippe pia mater immani doloē
eiulans ⁊ pectora delicata cōtundēs
ita ipſa viſcera oīa fatigauerat ⁊ m̄
bra vt iam ſenſu deficiēs vix ꝑueniē
potuiſſet ad chriſti funus Tercia eſt
q̄ ſciebat ꝙ chriſtꝰ reſurrrexerat ⁊
ꝙ in monumēto corpus n̄ erat ⁊ pie
credēdum ē ꝙ āte omnes ſibi iaꝫ ap
paruerat qd̄ tripliciter oſtēdi poteſt
Primo p autoritatē. Sedulius em̄ a
gēs de chriſti apparitione dicit ſemp
virgo manēs huius ſe viſibus aſtās
Luce palā dominꝰ priꝰ obtulit Secū
do p romane eccē approbataꝫ cōſue
tudinē. Summus eī pontifex in die
paſche ad ſanctā mariā primam fac̄
ſtationeꝫ p hoc inuēs beate marie fa
ctaꝫ primaꝫ fuiſſe apparitionē Tercio
p quādam moraleꝫ rationē Chriſtꝰ
eī precepit. honora patreꝫ tuuꝫ ⁊ ma
treꝫ tuam Sed qualis honor eēt ſi ali
quis de vltra mare veniēs pſonas ex
traneas primo viſitaret ⁊ matreꝫ de
ſua abſentia deſolatā vltimo viſitādā
accederet Sic chriſtus matrē nō mul
tuꝫ honoraſſet ſi priꝰ alios de ſua re
ſurrectione letificaſſet ⁊ tādeꝫ matri
deſolate apparuiſſet Secūdo ſit men
tio de monumēti clauſione ⁊ aptione
cū dicit̄ Quis reuoluet nobis lapidē
⁊ c̄. monumētū eī tripliciter clauſū
eāt ſcꝫ grādis lapidis ad oſtiū aduo
lutione. ſigilli appoſitione. ⁊ militum
deputatōe. ⁊ id͞o mulieres non ſpera
bāt ſe poſſe itrare q̄ ⁊ lapidē tā grā
dem remouere nō poſſēt et milites e
as fugarēt ⁊ ſigilluꝫ pſidis frāgere n̄
auderēt. Chriſtus aūt qui exiuit de
clauſo vtero matris ⁊ qui itrauit ad
diſcipulos ianuis clauſis ipſe de ſepl̄
chro exiuit saluis ſigillis Dī in hiſto
ria ſcolaſ. ꝙ āno dn̄i M. c. xx. cuidā
monacho ſācti laurētij extra muros
mirāti de cingulo ſuo de quo cinctus
erat inſoluto ⁊ piecto ante eū vox in
aere fcā eſt. ſic potuit chriſtꝰ clauſo
ꝓdire ſepulcro Tercio fit mētio d̄ ā
gelica viſione cū dicit̄ viderūt iuuenē
⁊ c̄. Vbi deſcribit̄ ꝙ̄tuꝫ ad quattuor
Primo ꝙ̄tuꝫ ad ſitū cū dī ſedentē in
dextris Gre. Quid p ſiniſtraꝫ niſi vi
ta pſens Quid p dextrā niſi vita ppe
tua deſignat̄ Quia ergo redemptor
noſter iā pſentis vite corruptōeꝫ trā
ſierat recte āgelus q̄ nunciare eius p
henne vitā venerat in dextra ſedebat
Scd͞o ꝙ̄tum ad habitū cū dī. coptꝰ
ſtola cādida Seuerinꝰ. ſtola nō ē ex
mortali vellere ſed ex vitali virtute
ſplēdens celeſti lumine n̄ terreno co
lore dicēte ꝓpheta amictꝰ lumine ſic̄
veſtimēto Et de iuſtis dicit̄. Tūc iuſ
ti fulge. ſicut ſol Gre. ſtola candida
cooptus apparuit q̄ feſtiuitatis noſ
tre gaudia nunciauit Cādor ei veſtis
ſplēdoreꝫ denunciat nrē feſtiuitatis
Math. aūt dicit ꝙ aſpectꝰ eius erat
ſicut fulgur ⁊ veſtimēta eiꝰ ſicut nix
fulgur ē de celo nix de terra. p quod
datur intelligi ꝙ i chriſti reſurrecti
one terrenis celeſtia ſūt cōiūcta. Se
cūduꝫ aūt Greg. in fulgure terror ti
moris eſt. in niue blādimētuꝫ cando
ris p qd̄ datur intelligi ꝙ chriſtꝰ in
iudicio terribilis erit peccatoribꝰ ⁊
blādus iuſtis. Tercio ſcribit̄ ꝙ̄tum
ad etatē cū dicit̄. viderūt iuuenē. ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

inuēdū q̄ oēs in etate iuuenili reſur
gemus Seuerin9 · viderūt iuuenem
vt cerneret nr̄e reſurrectionis etatē
q̄ neſcit reſurrectio ſenectutē ⁊ vbi
naſci ⁊ mori neſcit̄ ibi etas nec amit
tit detrimēta nec indiget incremen
tis Vnde iuuenē nō ſenē nō infantē
ſed iocūdaz viderūt etatē Quarto d̄
ſcribitur q̄tum ad locucōem Allocu
t9 eſt eīn mulieres tripliciter Nam p̄
mo eas cōfortauit dicēs Nolite expa
ueſcē Sic dr̄ · ij · Cor · xi · Sathanas
trāſfigurat ſe in āgeluꝫ luc · In hoc
tū bonus a malo diſcernit̄ q̄ bonus
āgelus in pricipio terrꝫ ex ſuo fulgo
re in medio cōfortat · ex ſua allocuti
ne in fine letificat ex ſua iocūda viſi
one · ꝓprium vō mali āgeli ē in pric
pio ex ſua apparitione terrere multū
ī medio ex ſua allocutōe terrere ma
gis · in fine ex ſua horribilitate ⁊ vi
ſione terrere maxime Scdo ipſas cō
fortatas ⁊ de reſurrectione certifica
tas ad apl'os deſtinauit dicēs Ite di
cite diſcipulis ei9 ⁊ petro ⁊ c̄ · petruꝫ
aūt ſolūmodo noīauit triplici de cau
ſa Vnā aſſignat Gre · dicēs petrꝫ vo
cat ex noīe ne deſperet ex negatioē
Si eīn noīatim euꝫ nō exp̄meret qui
magiſtꝝ negauerat venire int̄ diſci
pulos ñ auderet · Jō ſpecialiter dicit
petro qui indignū ſe iudicabat diſci
pulatu dum ter negauit magiſtruꝫ
ſed pccā nō nocēt que nō placēt · Se
cūda cauſa ē vt āgelus ſibi tāq̄ ſum
mo pontifici deferret · Si eīn quis pa
pe ⁊ collegio cardinaliū litteras mit
teret papā noīatim exp̄meret cardi
nales in gn̄ali proferret Angel9 igit̄
nomīatim exp̄ſſit petꝝ tanq̄ pontifi
cem ſummū Diſtipulos aūt generali
ter tāq̄ collegium · Tercia cauſa eſt
q̄ petr9 interpretatur agnoſcēs per
qđ datur ītelligi q̄ illi chriſtuꝫ inuei
unt qui deuꝫ ⁊ ſe veraciter agnoſcūt
Tercio chriſti apparitionē ⁊ viſioneꝫ
per eas apoſtolis predicit cū ait Pre
cedet vos in galileam Apparitio autē
facta in galilea licet fuerit occulta
tamen propter miſteriū ſpecialiter
nominatur · Galilea vero interp̄tat̄
tranſmigratio Chriſtus dum eſſet in
hac vita mortali triplicem defectum
paciebatur · Vnuꝫ q̄tum ad corpus
ſcilicet mortalitatē Aliuꝫ quātuꝫ ad
animam ſcilicet paſſibilitatem · Ter
cium quātum ad vtrūq̄ ſcilicet mul
tiplicem miſeriā ⁊ penalitatem · ſed ī
reſurrectōe facta eſt tranſmigratio ·
Siquidem trāſmigrauit corp9 d̄ mor
talitate ad immortalitatem Anima
de paſſibilitate ad impaſſibilitatem
corpus et anima de miſeria et penali
tate ad eternā glorie felicitateꝫ · De
hijs tribus dicit Leo papa · Poſt paſ
ſionem chriſti ruptis vīculis mortis
infirmitas in virtuteꝫ · mortalitas in
eternitatem contumelia tranſiuit in
gloriam · ⁊ cetera ·

Sermo ſecundus ·

Ihesū q̄ritis naꝫ arenū crucifi
xū reſurrexit non ē h̄ · Chriſ
tus in vita ſua nobilem ſoci
etatem habuit ſciliꝫ apoſtolos ⁊ q̄ſ
dam mulieres · horuꝫ autē tempore
paſſionis quidā ab eo receſſerunt · ⁊
quantū ad corporaleꝫ aſſociationem
⁊ quantuꝫ ad fidem et quātum ad a
morem ſicut iudas Alij q̄tum ad cor
palē aſſotiationeꝫ ⁊ fideꝫ ſed nō quā
tum ad amoreꝫ ſicut ceteri apl'i qui
eo relicto fugerūt ⁊ fidem p̄diderunt
ſed nō amorē · Alij q̄tuꝫ ad fideꝫ ſed
nō ad aſſociatōnē nec amorē ſicut ſā
cte mulieres que iuxta cruceꝫ ſtabāt
⁊ ipſum etiaꝫ defunctum amabāt V
go auteꝫ beata a filio nunq̄ rceſſit ·
nec quo ad aſſociationem · quia iux
ta crucē imobilis ſtetit · nec quo ad
fideꝫ quia ipſaꝫ retinuit · nec quo ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

amorez qꝛ ipſum ꝑpetuo amore dile
it Iſtud repñtatᷣ in quindecim can
delꝫ que in matutinis paulatim extin
guūtᷣ Et repñtāt duodecim apłos
et tres marias qui omnes ī paſſione
criſti quo ad lumen fidei fuerunt ex
tincti Vna tñ cādela nō eſt extincta
que repñtat virginez mariā ī qua
lux fidei nunꝙ̄ fuit extincta · Quis au
tē mulieres iſte fidez amiſiſſent prop
ter amorē tñ et deuocōem ipſuz quere
bant et corp⁹ eius vngere volebant
Ideo dixit eis āgelus Ieſuz queritis
nazarenū ⁊cͣ In quibus verbis tria
oſtēduntᷣ Primo ꝙ ī mulierib⁹ fuit
magna ſtudioſitas cū dicatᷣ ieſuz que
ritis Circa qđ tria ſunt videdā · Pri
mo quare ꝑ ceteris mulierib⁹ iſte ſo
le venerūt et dicēdum ꝙ ꝓpᷣ multa
beneficia ille xp̄o pl⁹ ceteris tenebā
tᷣ Nā de magdalena ſeptez demonia
eiecit · marthaz ſororem ſuā a fluxu
ſanguinis liberauit · frēm ſuuz laza
rum quatriduanū ſuſcitauit · eā ſem
ꝑ dulcatᷣ excuſauit ſcz apꝰ phariſeum
qui dicebat eā immūdam et apđ ſo
rorem que dicebat ipſā ocioſaz et a
pud iudaz qui dicebat eā ꝓdigā Se
cūda maria ſcz matᷣ iacobi minoris
ei multuz tenebatᷣ · tum qꝛ nepos ſu
us erat · tuz qꝛ tres filios ſuos ſcz ia
cobuz ſimonem et iudaz cardinales
.i. apoſtolos eos fecerat · Tercia ſcz
filia ſalome ei ſimilitᷣ mltuz tenebatᷣ
tum qꝛ nepos ſu⁹ erat tū quia duos
filios ſuos ſcz iacobū et iohānē apoſ
tolos fecerat Scđo videduz eſt quali
ter īſimul tres venerūt Et dicēdum
ꝙ proptᷣ q̄tuor cauſas Primo ꝓpter
maiorez teſtimonij firmitatē vt ī ore
trium teſtiuz ſtaret omne vbuz · Se
cūdo ꝓpᷣ decēciā ⁊ honeſtatē · Decet
em̄ matronas ire bñ aſſociatas Ter
cio ꝓpᷣ miſticaz ſignificacōem vt ex
hoc detᷣ intelligi ꝙ illi ad xp̄m veni
unt qui habēt fidē · caritatē · ⁊ bona

opa Quarto ꝓpter cōmēdandaz cō
gregacōnem · Tucius eſt em̄ ſeruire
deo in ſocietate bona ꝙ̄ i ſingularita
te Eccͣ · iiij · Melius ē duos ſimul eſſe
ꝙ̄ vnum ⁊cͣ Tales em̄ merito ſocie
tatis aliqn̄ liberantur a malo culpe
ꝑpetrate ideo ſubditur Si vnus ceci
derit ab alio fulcietᷣ Aliquādo a ma
lo culpe ꝑpetrāde · iō ſubditᷣ Si q̄ſꝙ̄
preualuerit aduerſus aliū duo reſiſ
tēt ei Aliquādo mutuo ſe accēdūt i
amore dei Ideo ſbditᷣ Si dormierint
duo fouebūtᷣ mutuo · vn⁹ quomodo
calefiet? Aliqn̄ protegūtur a tēpta
cionib⁹ diaboli vn̄ dicitᷣ Eccͣ · viij · Fu
niculꝰ triplex difficile rumpitur Dia
bol⁹ em̄ nō p̄t rūpere ſeruos dei ſimi
mul cōgregatos qꝛ nō p̄t inuadere
niſi ſolos · iuxta illđ .i. Regū · xv · Eli
gite vobis virū et deſcēdat ad ſingu
lare certamen Tercio videndum eſt
propter quid venerunt vt ſcz vnge
rent eius corpus Iam prius magda
lena vnxerat pedes eius vt habetur ·
Luc · xvij · Vnxerat caput ei⁹ vt ha
betᷣ Math · xxvi · Modo ipſa cū alijs
volebat vngere corpus eius per que
ſignificatᷣ triplex vnguentum ſpiri
tuale qđ diſtinguit Ber · ſuper Cañ ·
ſcz ꝯtricōis deuocōis et cōpaſſionis ·
Spēs vngenti cōtricōis · vt idē dicit
ſūt peccata ꝓpria · ſpēs vngēti deuo
cōis ſunt dei bñficia Species vngēti
cōpaſſionis ſunt ꝓximoꝝ calamita
tes ⁊ irrogata ſupplicia Tunc igitur
cū magdalena pedes criſti vngimus
⁊ lacrimas fundim⁹ cum de peccatis
noſtris dolem⁹ Tunc caput iungi
mus qn̄ de ei⁹ bñficijs ſibi gracias ex
hibemus · Graciarum em̄ actio ipſū
letificat ⁊ quodammodo impinguat
Ps · Impinguaſti i oleo caput meū
Tunc corpus eius mortuū iungim⁹
quando afflictos et pene mortuos o
leo compaſſionis et mīe delinimus
Scđo i criſto fuit feſtiua iocunditas

cũ dr̄ naȝareuȝ qui interp̄tatur flo
ridus · In ſua eñ reſurrectõe omnia
florent ⁊ gaudēt iuxta illud Dies ve
nit magna in qua reflorent omnia ·
Gauiſe ſũt omnes creature ſcȝ supi
ores ſicut ſol qui maiori luce reſplen
duit Maximus · In reſurrectõe chri
ſti elemēta omnia gloriãtur Nam ⁊
ſolēȝ ipſum arbitror ĩ hac die ſolito
clariorē Receſſe eñ eſt vt ſol in eius
reſurrectõne gaudeat qui in eius pa
ſſione ↄdoluit q̃ ãt tũc ſol maiorē ꝙ̃
vnq̃ habuit paſſus eſt obſcuritatēȝ
in ſignuȝ triſtitie qꝛ creditur ꝙ tũc
fuerit vniuerſalis eclipſis Ideo nunc
maiorēȝ deberet recipe claritatēȝ in
ſignũ leticie · Secũdo gauiſe ſunt cre
ature inferiores .i. patres qui erãt ĩ
limbo · valde gauderet ſi quis de car
cē ſarracenoꝝ euaderet · Multũ igiꝛ̄
gauiſi fuerũt qñ fuerũt educti ꝺ car
cere tenebroſo vbi diuina viſione ca
rebãt De carcere horrẽdo vbi demo
nũ ſocietatē habebãt · de carcere ig
nominioſo qꝛ ſub t̄ra in lacu iacebãt
ꝺ carcē tã lõgo qꝛ p m̃lta milia ãnoꝝ
ibi remãſerãt Yſa · xxxv · Gaudium
⁊ leticiã nõ obtinebũt ⁊ fugiet dolor
⁊ gemitus Habuerũt eñ gaudiũ qꝛ
aſſecute ſũt diuine viſionis aſpectuȝ
Habuerũt leticiã qꝛ euaſerũt taȝ hor
ribile cõſorciũ Fugit ab eis dolor q̃ȝ
habebãt ꝓpter taȝ ignominioſuȝ · et
gemitus quē habebãt ꝓpter carcerē
taȝ diuturnaȝ Si aũt q̄ritur vbi ſanc
ti de inferno educti fuerũt vſq; ad aſ
cenſionē dñi ipſe deus nouit qui eos
eduxit · vel ſic dr̄ cũ dño fuerũt in ex
tremis maris .i. ſuper ampliſſimos fi
nes orbis vel forte fuerũt in padiſo
terreſtri vbi nũc eſt enoch ⁊ helias ·
Tercõ gauiſe ſũt creature medie .i.
homines · Hoĩm quidã erant p̄teriti
.i. mortui Iſtis fuit reſurrectio in vi
uificationē Math · xxvij · Multa ſan
ctoꝝ corpa que dormierãt reſurrexe

rũt Alij erãt p̄ſentes ⁊ viui Iſtis fu
it in iuſtificatõȝ Ro · iiij · Traditus
eſt ꝓpter delicta noſtra ⁊ reſurrexit
propter iuſtificationeȝ noſtraȝ · Alij
ſunt futuri ⁊ naſcituri · Iſtis fuit ad
illuminationē Joh · i · Illuminat om
nem hominē venientem in hũc mũdũ
Maximus in ſermone de reſurr̄ctõe
Letemur in hac die que ⁊ viuos cir
cumfulget ⁊ mortuos viuificat ⁊ ven
turos illuminat · cõiunxit aũt ange
lus iſta duo nomina ſcilicet naȝare
nuȝ ⁊ crucifixum ad innuenduȝ ꝙ qui
vult florere in gloria crucifigat ſe in
penitētia Filij eñ iſrahel agnũ cuȝ lac
tucis agreſtibus comederunt ⁊ diſci
puli chriſto piſcē aſſum cũ fauo mel
lis dederũt · et magi chriſtuȝ cũ mirr
a muenerũt Qui eñ vult peruenire
ad eſum agni celeſtis aſſumat lactu
cas amare contritõis · qui vult per
frui celeſti dulcedine aſſeꝛ̄ igne peni
tentie · qui inuenire ihesũ vult in glo
ria habeat ſecuȝ penitētiaȝ amaram
Tercio pomꝛ̄ reſurgẽtis felicitas cuȝ
dicitur Reſurrexit nõ eſt hic Nõ eãt
eñ ibi tanq̃ mortu⁹ quia iam reſur
rexerat glorioſus · Notãdum autem
ꝙ eius reſurrectio eſt figura noſtre
reſurrctionis ſpiritualis quia ſicut c
hriſtus velociter reſurrexit ſic ⁊ nos
ad deum velociter conuertamur · De
bemus autem ad deum cõuerti in iu
uentute quia talis ↄuerſio habet fa
cilitateȝ · Tales eniȝ ſunt ſicut mollꝛ̄
cera quia de facili ad bonuȝ deducun
tur · Pſalmus · Factuȝ eſt cor meum
tanq̃ cera lique · Sunt ſicut recẽs te
ſta quia in bono odore vſq; in ſenec
tutē ↄſeruãꝛ̄ Prou · xxij · Adoleſcẽs
iuxta viaȝ ſuã ⁊ cũ ſenuerit ñ recedet
ab ea Sũt ſic v̄galis virgula qꝛ ꝺ faci
li ad bonuȝ flectũꝛ̄ Ps Quoꝝ filij ſic
nouelle plã .a iuuētute ſua Nõ dem⁹
ãt nr̄ãm ↄuerſionē differre nec vſq;
ad ſenectutē nec vſq; ad morteȝ nec

vſqꝫ poſt mortez Primo nō debem⁹
eam differre vſqꝫ ad ſenectutē quia
talis cōuerſio habet difficultatem.
Difficile enī cōuertitur qui in pecca
to inueterat Vnde poſtꝙ propheta
dixit in perſona iuuenū. Factum eſt
coꝛ meum tanꝙ cera liqueſcens ſub
dit in perſona ſenuz Aruit tāꝙ teſta
virtus mea ⁊c. Tales enī in malo
indurātᷣ et ab humore gracie exſiccā
tur Ideo enī dicit Aruit tāꝙ teſta vᷣ
tus mea Et vix aut nunꝙ vere confi
tentur Ideo ſbdit Et lingua mea ad
heſit faucib⁹ meis et ſepe in peccatis
ſuis moriūtur Ideo etiaz ſubdit Et i
puluerem mortis deduxiſti me Secū
do enī nō debemus noſtraz cōuerſio
nē differre vſqꝫ ad mortez qꝛ talis ꝯ
uerſio habet dubietatē Aug⁹ i libro
.l. omelᷣ. Fidelis bene viuēs ſecurus
hīc exit. baptiſatus ad horā ſecurus
hīc exit. agēs penitētiam ad vltimū
⁊ recōſiliatus. ſi ſecur⁹ hīc exit ego
nō ſū ſecur⁹. pñiaz dare poſſū ſecuri
tatē dare nō poſſū Nūquid dico dā
nabitᷣ. ſed nō dico ſaluabitur. Vis
de dubio liberari age pñiaz dū ſan⁹
es ⁊ ſecur⁹ es qꝛ pñiam egiſti eo tē
pore quo peccāre potuiſti Si aūt vis
agere penitētiaz qñ peccāre nō potes
peccata te dimiſerūt ⁊ non tu illa. er
go tene certum et dimitte īcertum.
Ideo aūt ſcūs aug⁹ dubitat de pñia
illoꝝ q̄ penitent in extremis qꝛ tūc q̄
daz penitēt tm̄ timore pene. q̄dam a
more iuſticie. q̄dam ꝯſideracōe vtri
uſqꝫ cauſe Et tales i extremis cōſti
tuti videntᷣ poti⁹ penitere timore pe
ne ꝙ amore iuſticie. ideo eoꝝ pñia
dubia eſſe dicitᷣ Tercio nō debemus
differre noſtrā cōuerſionē poſt moꝛ
tē qꝛ talis cōuerſio habet impoſſibi
litatem Talibus enī dicit dominus.
Prouer. i. Vocaui ⁊ renuiſtis et in
fra Ego qꝫ i interitu veſtro ridebo ⁊
ſubſannabo. cū vobis quod timeba

tis aduenerit Tūc inuocabūt me ⁊
non exaudiaz. mane cōſurgent ⁊ nō
īuenient me ⁊c. Inuenient quidem
damnati deū et non inuenient. Deus
enī eſt i mūdo per mīam. in celo per
glᷣam. in inferno per iuſticiaz Nō po
terūt igitᷣ ipſum inuenire vt miſera
torem qꝛ hoc mō īuenitur i mundo.
nec vt glorificatorē qꝛ hoc modo in
uenitur i celo ſed vt iudicez ⁊ torto
rem qꝛ hoc modo eſt i inferno In ho
rū ſignificacōez xp̄s poſt reſurrectio
nē in quadruplici tēpore eſt queſit⁹
Primo in mane ab iſtis mulierib⁹ q̄
de facili euz īuenerūt. per mane au
tem inuētus ſignificatur. Secundo i
veſpere a duob⁹ diſcipulis euntibus
in emaus qui tarde ⁊ difficulter īue
nerunt. vñ dixit eis O ſtulti ⁊ tardi
corde ad credēdum ⁊c. p veſpere au
tez ſenectus accipitur Tercio in ſero
a diſcipulis cōgregatis qui dubita
uerūt credentes ipſūz eſſe ſpiritum
vt dicitᷣ Luc. vlt. Per ſero aūt que
eſt vltima ps diei mors itelligitur.
Quarto a militibus ad cuſtodiā noc
tis deputatis qui nūquaz inuenire po
tuerūt. p noctem autez ſignatur ob
ſcuritas infernalis.

Sermo tercius vnde ſupra.

Ite dicite diſcipulis eius ⁊
petro qꝛ precedet vos i gali
leam Prima mulier fuit me
dia iter ꝑpetez et hoiez trahens ipm
ad pdicōem. Scda mulier ſcꝫ btā vᷣ
go fuit media iter deuz et gen⁹ hūa
nuz faciens noſtrā recōſiliacōez Iſte
aūt mulieres fuerūt medie iter āge
lūz et apl'os ānūciantes eis nrāz ſal
uacōē; Iam nō pt homo cōqueri de
muliere. qꝛ ſi prima damnauit ſecū
da ſaluauit. tcia nūciauit Si prima
fuit cauſa mortis noſtre. ſecūda fuit
cauſa vite. tercia fuit nūciatrix ſalu
tis eterne Et iō āgelus iſtas muliēs
fecit nūcias rſurrectōis dnice dicens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ite dicite diſcipulis eius et petro ⁊c̄.
Circa aūt iſtaz reſurrectōez chriſti q̄
tuoꝛ cōſiderare poſſuꝰ que etiā circa
ſpiritualē reſurrectōez ſimiliter cōſi
derare valemꝰ ſcz velocitatem. verā
tatē. poteſtatē. ⁊ integritatē. Priō
namqꝫ reſurrexit velociter qꝛ die ter
cia ſic et nos ſaltem die tercia reſur
gamus Tres dies ſūt. praua delecta
tio. conſenſus. ⁊ opus Qui n̄ reſurgit
a delectatione vel ꝯſenſu ſaltez reſur
gat ab ope ⁊ hoc ē r̄ſurgere tercia di
e Quarta eſt cōſuetudo ⁊ ab iſta cū
difficultate reſurgitur Iſtud ſignifi
catum ē etiā in tribꝰ mortuis quos
chriſtus reſuſcitauit. Nā de facili re
ſuſcitauit puellaz in domo vt habet̄
Math. ix. De facili ſuſcitauit adoleſ
centē delatuz extra domuz. vt habe
tur Luc. vij. Lazaꝝ autē quatridua
nuz cū difficultate ſuſcitare voluit
ſcz cū ſui turbatione cū oratione cum
lacrimatione cū clamore vt habetur
Job. xi. Tunc mortuus eſt in domo
quādo peccatuz adhuc eſt i animo ā
p delectationē aut per cōſenſū Tunc
mortuꝰ refert̄ extra domuz quando
peccatū exteriꝰ exit in actuz. Tales
igitur de facili ſuſcitari poſſunt Tūc
mortuus ē quatriduanꝰ qn̄ p longā
cōſuetudinē in pccō eſt iueteratus.
Tales vix aut nūqꝫ ſuſcitātur niſi de
us manū ſue pietatis apponat Secun
do reſurrexit veracit̄ in corpe ſcz ⁊ i
aīa. ꝙ homꝰ veraciter viuat duo ſūt
ſigna ſcz ſenſus ⁊ motus ſpūs quidē
ꝯiungit̄ corpi aliqn̄ ꝙtuz ad motum
ſed nō ꝙtuz ad ſenſū ſic qn̄ ſpūs boꝰ
vel malus aliqd̄ corpꝰ aſſumit ꝯiūctꝰ
eſt corpi ꝙtuz ad motuz qꝛ ſpūs mo
uz ipm̄ de loco ad locū et m̄bra ipſiꝰ
corpis ſed nō ꝙtum ad ſenſum qꝛ p
illud corpus nō videt nec audit nec
odorat nec ſapit nec ſentit. Et vere
illud corpus nō eſt viuuz. Aliquādo
cōiungitur ꝙtum ad ſenſum ⁊ nō ꝙ
tum ad motū ſicut dicit Augnꝰ.. ꝙ
ſpūs mali ſūt cōiūcti igni infernali.
Nō dātes igitur motū ſed ꝯapiētes
ab illo igne ſēſuz. ⁊ illd̄ corpꝰ ſilīter
nō eſt viuū Aliquādo ꝯiungit ꝙtuz
ad ſenſuz ⁊ motū ſicut anima cōiunc
ta eſt corpi organico qd̄ quidem mo
uet ad ſuas opationes ⁊ in eo ſentit
p ſenſus corporeos et tale corpus eſt
viuuz. Eſt tn̄ aliquod corpus qd̄ om
nino caret ſenſu ⁊ motu ſicut lapis q̄
nec ſentit nec p ſe mouetur niſi ab a
lio moueatur Sic igitur chriſtus oſ
tendit ꝙ corpus ſuū vere viuebat qꝛ
ſpūs ſuus corpi cōiunctꝰ erat ꝙtum
ad motuz qꝛ mouebat ipſū modo vſ
qꝫ ad monumētuz. modo apparēdo
mulieribus. modo vſqꝫ in caſtelluz
emaus. mō vſqꝫ ad diſcipulos clau
ſos in ierl'm. mō de ierl'm vſqꝫ in ga
lileā. mō d̄ galilea vſqꝫ i mōtē oliue
ti. mō a mōte oliueti vſqꝫ i celuz Con
iūctꝰ etiaz eāt quātū ad ſenſū qꝛ vide
bat audiebat ⁊ comedbat In comeſ
tione tn̄ quattuoꝛ ſūt ſcz maſticatio
traiectatio digeſtio ⁊ diriuatō Quā
tum ad iſta quattuoꝛ chriſtus ante
paſſionē vere comedebat. poſt reſur
rectionē āt comedebar ꝙtuz ad duo
Primo qꝛ ⁊ cibuz maſticabat ⁊ in cor
pus traiciebat ſed nō ꝙtum ad duo
ſequētia qꝛ nec cibuz in ſtomacho di
gerebat nec ad membra diriuabat.
Quid ergo de illo cibo fiebat pt̄ dici
ꝙ virtute deitatis aſſumebat̄ ſicut a
qua immiſſa i igne aſſumit̄ ab igne.
vnde dic̄ glo. Luc. vlt̄. Māducauit
poteſtate nō neceſſitate. al'r ei abſor
bet terra aqua ſitiens. aliter radius
ſolis candēs. Illa indigentia illa po
teſtate. Si quis igitur vult ſcire vtꝝ
a peccato ſit reſuſcitatus et veracit̄
viuat videat ſi habeat ſenſū ⁊ motū
ſūt ei qui habēt ſenſū .i. fidē recte de
deo ſēciētes. ſ n̄ hn̄t motū ſcz ſe p bō
opa n̄ exercitantes ſicut mali c̄ſtiani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jſti nō ſunt viui ſed mortui quia ſicᵗ
dicitᵗ Jacobi·ij· Fides ſine operibus
mort·eſt Alij ſūt qui nō habent ſen
ſum qꝛ de deo recte nō ſenciunt videtᵗ
tamē habere motū. qꝛ aliqua de ge
nere bonoꝝ faciūt ſicut heretici·Jſti
etiā ſunt mortui q̄uis aliq̄bꝰ videātᵗ
viui Apoc̄·iij·Scio opera tua qꝛ no
men habes ꝙ viuas ⁊ mortuꝰ es A
lij ſunt qui habent ſenſuꝫ fidei rectū
et motum opationis bone ſicut boni
criſtiani Jſti veraciter ſurrexerūt et
viuūt Tit·ij·Sobrie et iuſte et pie
viuamus in hoc ſeculo Jſti em̄ viuūt
pie q̄tum ad deū·ſobrie q̄tuꝫ ad ſe
ipſos·iuſte q̄tū ad ꝓximos Alij ſūt
qui nec habent ſenſuꝫ nec motum·
ſicut ſunt plerīqꝫ qui falſo nomine
dicūtur criſtiani q̄ nec de futura vi
ta fidem habent nec ꝑ bona opa ſe
mouēt ſicut lapidibꝰ ⁊ ſtatuis q̄ nec
ſētiūt nec ſe mouēt·Ps̄·Simulacra
gentiū argētum et auruꝫ Os habēt
et nō loquētᵗ ⁊ c̄·Tercio reſurrexit
potēter·v̓tute propria Jnuenimꝰ a
liquādo ꝙ viuus ſuſcitat mortuum
ſicut petrus thabitam vt habetᵗ Act.
ix·Aliq̄n mortuus ſuſcitauit mortu
um·ſicut corpꝰ heliſei ſuſcitauit quē
dā defūctum in ſepulchro ſuo vt ha
betᵗ iiij·Regū·xiij·Sed nuſq̄ inueni
tur ꝙ aliquis ſuſcitauerit ſeipſum·
Criſtus aūt et viuus ſuſcitauit mor
tuuꝫ ſicut lazarum et mortuꝰ ſuſcita
uit mortuū·qꝛ i ſua paſſiōe m̄lta cor
pora ſc̄oꝝ q̄ dormierāt ſurrexerūt·
⁊ mortuꝰ ſuſcitauit ſeipſum iuxta il
lud Joh·ij·Soluite tēplum hoc et in
tribus diebꝰ excitabo illud Per hoc
datur intelligi ꝙ ſancti viri q̄ ſunt vi
ui poſſunt ſuſcitare mortuos in pec
catis Mortui aūt nec ſe nec alios ſuſ
citare poſſūt Si eī carbones viui po
nātᵗ cuꝫ viuis mutuo ſe inflāmant ā
plius Si aūt carbones viui ponaᵗᵗ cū
mortuis eos accēdūt et viuificāt·ſi
aūt mortui ponātᵗ cū mortuis ampli
us ſe demigrant Nā ſi boni moratᵗ cū
bonis i amore dei āplius ſe iflāmant
Vnus eī ab alio diſcit paciēciaꝫ·ab
alio tempantiaꝫ·ab alio humilitatē
ab alio pietatē ⁊ ſic de alijs Prouē.
Ferrū ferro acuitur et homo exacuit
faciem amici ſui·ſi vero boni moran
tur cuꝫ malis ipſos ſepe viuificant ⁊
inflāmāt modo ꝑ ignita verba·mo
do per ignita exempla·modo per ig
nita merita·modo per ignita deſide
ria·Ps̄·Carbones ſuccēſi ſunt ab e
is Ro·xij·Si eſurierit inimicus tuꝰ ci
ba illum·ſi ſitit potuꝫ da illi·hoc em̄
faciēs carbones ꝯgeres ſup caput e
ius Jnimicꝰ noſter ē peccator in quā
tū peccōr quē tūc paſcimus q̄n ſacra
doctrina ipſum reficimꝰ Tunc pota
mꝰ q̄n per orōēs vinū ſancti ſpūs ꝓ
pinamꝰ·Et tūc carbones ſup caput
eiꝰ cōgerimus q̄n ipſos in dei amore
accēdimus Si vero mali morātur cū
malis tūc ampliꝰ ſe deprauāt Oſee.
iiij·Sanguis ſāguinē tetigit Tūc em̄
ſanguis ſan·tāgit q̄n vnus peccōr ali
ū inficit Quarto ſurrexit itegralitᵗ·
q̄re itegralitᵗ qꝛ ꝯpoſita omni miſe
ria Nihil em̄ i eo fuit qđ glorificatū
nō fuerit Sic et nos itegraliter reſur
gamus vt nihil in nob̄ remaneat qđ
a peccato nō reſurgat·in homine q̄
dem ſūt potētia itellectiua·memora
tiua·affectiua ⁊ opatiua Sunt igitur
q̄ intellectiuā dant deo memoratiuā
peccō·affectiuā mūdo et operatiuaꝫ
diabolo Jn talibꝰ tres ptes ſūt mor
tue quarta viuit·et ideo itegraliter
nō reſurgunt·viuunt em̄ quātuꝫ ad
intellectiuaꝫ quia ipaꝫ dant deo per
fideꝫ Taliter etiā viuunt demones·
Jac·ij·Tu credis quoniā vnꝰ eſt de
us ⁊ bn̄facis ⁊ hoc demones credūt
⁊ cōtremiſcūt Sūt aūt mortui q̄ me
moratiuaꝫ dāt peccis de aliq̄bꝰ immū
dicijs ⁊ iiurijs ⁊ carnalitatibꝰ ſepiꝰ

memorātes ſimiles illis qui dixerunt
Nu. xi. Recordamur piſciū quos 'co
medebam⁹ i egipto In mētem nob
veniūt cucumeres ⁊ pepones. porri
cepe. ⁊ allia Affectiuā etiā dant mū
do amātes diuicias delitias. ⁊ hono
res cuz dicat̃. i. Jo. i. Nolite diligere
mūdum neq₃ ea q̄ in mūdo ſunt ⁊ c̄.
Opatiuaz etiā dant diabolo q₂ faciūt
opa diabolo placita et grata Johis
viij. Vos facitis opa patris veſtri Il
le homicida eāt ab inicio q₂ in verita
te nō ſtetit q₂ veritas nō ē in eo. Cū
loquitur mēdatiuz ex ꝓprio loquit̃.
Sap̄ ij. Inuidia diaboli mors ītroiuit
in orbē terraꝝ Job. xli. Ipſe rex eſt
ſup omnes filios ſupbie Ex quibus
habetur ꝙ opa diaboli ſunt occidere
mēdatia dicere. inuidere ⁊ ſupbire.
et iō qui talia opa agunt opa diabo
lica faciūt. Vt ergo homo ītegralit̃
reſurgat oportet ꝙ deo totuz cor ſu
um tribuat vt. ſ. viuat intellectiua.
in deū veracit̃ credēdo. viuat in me
moratiua chriſti paſſionē ⁊ dei bñfi
cia memoraliter retinendo. viuat in
affectatiua deuz ſuper oīa diligendo
Viuat in opatiua pietatis opa faciē
do ⁊ ſic integraliter reſurrexit.

Dñica pma poſt paſcha. Ser. 19.

CVm eſſ₃ ſero die illa vna ſab
batoꝝ ⁊ fores eſſent clauſe
⁊ c̄. Jo. xx. Poſt paſſionem
chriſti diſcipuli remanſerant i mlto
merore iuxta illud Joh. xv. Plorabi
tis ⁊ flebitis vos. vñ cātat̃ triſtes e
rant apl̄i de nece ſui dñi. in multo ti
more ideo tenebāt̃ fores clauſe ꝓpter
metū iudeoꝝ. In multo errore quia
chriſti reſurrectionē amplius ñ ſpe
rabāt. vñ dixit vn⁹ ex eis Luc. vlt.
Nos aūt ſperebam⁹ ꝙ ipſe eſſ₃ redēp
tur⁹ iſrahel Sed chriſtus reſurgēs ⁊
eis apparēs meſtos letificauit Joh.
xv. Iterū aūt videbo vos ⁊ gaudebit
cor veſtrū Timidos ꝯfortauit Luc. vl
timo ego ſū nolite timere Erroneos
illumiauit Ibidē Tūc aperuit ill' ſen
ſū vt itelligerēt ſcripturas In hoc er
go euāgelio tria ꝓponūtur. Primo
q̄liter meſtos letificauit cū dr̄. venit
ihesus ⁊ ſtetit in medio ⁊ c̄ ⁊ ſequit̃.
Gauiſi ſūt ergo diſcipuli viſo dño.
Jō in ipſo die reſurrectōis q̄nquies
apparuit illis. ſ. qui maxime turbati
erant ⁊ qui ꝯſolatione ppue idige
bāt Nā pmo apparuit magdalene q̄
ſe fletibus macerabat. vt hētur Jo
his xix. Scdo alteri ⁊ ipſi marie que
anxie multū erant vt habet̃ Math.
vlt. Tercio petro q̄ ꝓpt̄ negationez i
tribulatione erat. vt habetur Luc.
vlt. Vbi aūt ſibi apparuit non legit̃
niſi forte tunc quādo ad monumen
tuz cucurrit. vt habet̃ Ibidē. In hiſ
toria tamē ſcholaſt. legit̃ ꝙ petrus
quādo chriſtuz negauit in q̄dam fo
ueā que gallicāt⁹ dicitur fugit ⁊ ibi
p tres dies in lacrimis fuit ⁊ ibi for
te ſibi apparuit. Quarto duob⁹ diſci
pulis euntib⁹ in emaus qui multum
triſtes erāt. vt habetur ibidē Quīto
diſcipulis ꝯgregatis in multo timoē
poſitis vt habet̃ h̄ Due pme ⁊ due vl
time apparitōes fuerunt manifeſte.
media inter eas qua ſcz apparuit pe
tro fuit occulta. hoc repreſentat ſac
dos in miſſa q̄ quinq̄es ſe populo ma
nifeſtat ita tamē ꝙ due prime ⁊ du
e vltime manifeſtatōnes fiūt voce ap
ta media fit voce ſubmiſſa. nihilomi
n⁹ tamē ⁊ thome apparuit qui i erro
re eāt i quo mag̃ criſti pietas ō mō
ſtrat̃ q̄ ꝓpt̄ vnū ſoluūeit Cri. Cōſideā
dñatoris clemētiaz q̄liter ꝓ vna aīa o
ſtēdit ſe vulneā habentē ⁊ accedet vt
ſaluet vnuz Ex his patet ꝙ chriſt⁹
licet depoſuerit paſſionez nō tamen
ꝯpaſſionez. ⁊ tamē honores q̄ttuor
mala inducē ꝯſueuerūt. ſ. obliuionē
ſic legit̃ Geñ. xl. ꝙ pincerna ſucceſſi
b⁹ ꝓſpēis oblitus ē interpretis ſui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Secūdo ad elacōez Gre. Pleruq̄ꝫ ſi
ad regiminis cultū quis eruperit in
elacōem protinus permutat᷑. Vnde
ſaul qui indignū prius ſe cōſiderans
fugit mox vt regni gubernacula ſuſ
cepit intumuit Tercō moꝝ mutacō
nē Vn̄ dicit᷑ ꝙ honores mutant mo
res Qui eni̅ prius habebant mores
mãſuetos incipiūt habere pompati
cos Quarto incompaſſionē De his
duobus Amos. vi. Optimates capi
ta ꝑpl̄oꝝ ingredientes pompatice do
mū dn̄i nihil cōpaciebāt᷑ ſuper cōtri
cione domus ioſeph Criſt⁹ aūt exal
tatus nec ſuoꝝ paupm oblit⁹ fuit ſꝫ
eos benigne viſitauit Nec ſup eos
elatus ſed eos fratres appellauit Jo
hā. xx. Vade aūt ad frēs meos ⁊c̄.
Nec in moribus immutat⁹ ſed humi
lit᷑ cū eis comedit ⁊ bibit. nec dur⁹
ſed cōpaſſibilis factus Jdeo diſcipu
los ī merore timore ⁊ errore poſitos
viſitauit et dulciter ꝯſolat⁹ fuit. Se
2 cūdo pomit᷑ q̄lit᷑ timidos ꝯfortauit.
qd̄ quidem multipliciť fecit. Primo
exhibēdo verbū cōſolacōis cum dix
it pax vobis Ecc̄. xviii. Nonne ardo
rē refrigerabit ros ? ſic et verbū me
lius ꝙ̄ datū optimu;. ⁊ pomit᷑ hic tri
bus vicibus pax. ad innuendū ꝙ tri
plex pax a criſto nobis dat᷑ ſcꝫ tem
poris. pectoris. et etn̄itatis. ī h⁹ ſig
nificōez in miſſa pōtificali ter pax no
minat᷑ Sed prima vice nomiat eam
vertēdo ſe ad ꝑpl̄m. qꝛ pax tpis ali
quādo dat᷑ in miſterio ſanctoꝝ viro
rū Secūda vice nō ſe vertēdo qꝛ pax
pectoris nō adquirit᷑ tumultibus po
puloꝝ ſe immiſcēdo ſed ſibi ſolivacā
do Tercia vice a toto clero cātatur
qꝛ pax eternitatis ab omnib⁹ deſide
ratur Secūdo eos cōfortauit oſten
dēdo grāde miraculū et exēplum cuꝫ
dicit᷑ Oſtēdit eis manus et pedes.
Multū ei miles animari debet quan
do regem fortit᷑ dimicātez videt. ſic
diſcipuli mltū aīari ꝺbebāt vidētes
criſtum tā fortiter dimicaſſe ⁊ viciſſe
Si quis ē frigidus in amādo videat
latus xp̄i iuxta cor pforatum et iflā
mabit᷑ ad amorez Can̄. viii. Pone
me vt ſignaculū ſup cor tuuz ⁊c̄. Si
eſt tepidus in opando videat man⁹
eius pforatas et incitabit᷑ ad laborē
Yſa. xlix. Ecce ī manib⁹ meis ꝺſcrip
ſi te Si ē ifirm⁹ ī aduerſa ſuſtinēdo
videat eius pedes pforatos ⁊ anima
bitur ad ſuſtinēdū. Ps̄. Jntinguat᷑
pes tuus ī ſanguine Tercio cōforta
uit eos pmittēdo grande auxilium
cū dixit ſic miſit me pat᷑ et ego mit
to vos .i. ſicut pat᷑ me ad paciēdum
miſit et tamē ſemp mecū fuit Joh.
viii. Qui me miſit mecū eſt Sic ego
ad paciēdū vos mitto et tn̄ ſemp vo
biſcum ero Math. vlt. Ecce ego vo
biſcum ſū oībus dieb⁹ vſq̄ꝫ ad cōſū
macōem ſeculi. Ps̄. Cū ipo ſum in
tribulacōe De⁹ eni̅ tribulacōes noſ
tras ſupportat et iō dicit cū ipſo ſuꝫ
in tribulacōe Ab ipſis nos liberat.
Jdeo dicit eripiā eū Et p ipſis remu
neāt. ideo dicit glorificabo eū Quar
to eos cōfortat dādo grāde ſolaciuꝫ
cū dixit Accipite ſpiritū ſanctū ī vos
ſcꝫ cōſolacōez ideo vocatur paclitus
.i. cōſolator Ps̄. Secūduꝫ multitudi
nē dolorū meoꝝ in corde meo cōſo.
leti. animam me. Multo magis con
ſolacōes diuine ſupant tribulacio
nes mūdanas ſicut linea pūctū. hora
momētū dies horā ānus dieꝫ. De du
obus pmis Yſa. liii. Ad pūctuꝫ ī mo
dico dereliqui te ⁊ in miſeracōibus
magnis cōgregabo te Jn momēto ī
dignacōis abſcōdi faciē meā parūp
a te et in mīa ſempit̄na miſertus ſū
tui Terciū patꝫ p hoc qd̄ dicit Au⁹
ꝙ dn̄s xl horis mortuus iacuit qd̄ fu
it triſticie et ꝙ xl dieb⁹ reſurgēs cū
diſcipulis māſit qd̄ fuit leticie De q̄r
to dicit᷑ Yſa. lxi. Predicarē annum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

placabilez dn̄o et diem vlcōnis deo
nr̄o. Ecce ꝓ die vlcōnis reddit ān̄u
placacōnis Quīto eos ↄfortat dādo
eis ſup alios grande dominiū cū dt.
Quoꝝ remiſeritis peccata ⁊c. Sicut
em̄ aliq̄s rex mittens aliquez pn̄cipē
dat ei ptātez in carcerē mittēdi et li
berandi. ſic eſt qđ dicit deus Quoꝝ
remiſeritis pccā ⁊c Gre. Ecce nō ſo
lum de ſemetipſis ſecuri ſunt. ſed et
principatū ſupm̄ iudicij ſortiunt̄. vt
vice dei q̄buſđ pccā retineāt. q̄buſđ
relaxent Voꝝ locū tenent ep̄i. gran
dis honor ſed graue pondus honoris
Duruz quippe eſt vt q̄ neſcit tenere
moderamina vite ſue iudex vite fiat
aliene Criſ. Sacerdos et ſi ꝓpriā bn̄
diſpenſauerit vitam alioꝝ vero nō
cū diligentia curaz habuerit cū pnīa
oīs in gehennā vadit. Sexto eos cō
fortat ꝓmittendo grande p̄miū cum
dixit. Beati q̄ nō viderūt et credide
runt Et intelligitur de fide formata
que h̄et ſecū caritatē et op̄a Eſt em̄
neceſſaria fides vt opera ſint deo ac
cepta. Heb. xi. Sine fide impoſſibile
eſt placē deo. caritas cū fide ne fides
ſit vacua. i. Coꝛ. xvi. Si habuero fi
dem caritatē aūt nō habeā nichil ⁊c
Opa cū fide ne fides ſit mortua. Iac.
ij. Fides ſine opibus mortua. Tercio
ponit̄ qualit̄ xpus diſcipulos errone
os in fide cōfirmauit. Qđ quidē fecit
p omnes quīq3 corpis ſenſus Primo
p auditū cū dixit. pax vobis. p hoc
dans nobis exempluz vt ſp habeaꝰ
v̄ba pacis nō diuiſionis. ſ. de multis
dicit̄. Eccl. xxviij. Lingua tercia mlt
tos ↄmouit et diſperſit illos de gen
te in gentē. Contingit aliqn̄ magnū
monſtrū. q̄ vnus hō tres linguas ha
beat. Vna eſt adulacōnis q̄ blandit̄
in facie. Scđa detractionis q̄ mordet
in abſencia. Tercia diſſenſionis que
ſeminat iurgia Oēs iſte lingue ſunt
abſcidende. Prima. q2 decipit. Pſa.

iij. Popule meus q̄ beatū te dicunt
ipſi te decipiunt. Scđa. q2 infamat.
Vnde Sapiens ammonet ne nos cū
talibus aſſiduiſimꝰ Eccl. xxiij. Forte
aſſiduitate. infamatus im̄ꝓperium
paciaris et maluiſſes non naſci ⁊c
Tercia q2 ↄturbat Eccl. vij. Calum
nia pturbat ſapiētes. Scđo p viſuz
cū dicit̄. oſtēdit eis manus et pedes
Quidā ex eis credebāt ipm̄ eſſe ſpm̄
Ideo dixit Palpate ⁊ videte ⁊c Alij
ipm̄ corpus alienū aſſumpſiſſe ſ; non
ſuū. ido dixit Videte manꝰ ⁊ pedes
meos ⁊c. Alij ipm̄ credebāt aſſump
ſiſſe corpꝰ ſuū ſ; nō vere ſ; fantaſtice
Ideo dixit habetis hic aliq̄d qđ man
ducetur ⁊c Tercio p olfactū per hoc
qđ in eos inſufflauit. flatus em̄ ille
valde odoriferus eāt. q2 ab illo pccō
re ꝓcedebat qđ q̄i apotheca oīm cariſ
matū erat Nam erat q̄ſi odoꝛ mirre
Incp̄tū ꝓcedat a carne mortificata.
q̄ſi odoꝛ thuris incp̄tū ab aīa deuō.
q̄ſi odoꝛ balſami incp̄tū a deitate p̄ci
oſa. Quarto p guſtū incp̄tū mandu
cauit piſcem aſſum et fauū mellis.
In fauo em̄ eſt cera luminoſa ⁊ mel
ſaporoſum In xp̄o vero ſunt tres na
ture ſcz aīa. caro et deitas. Illi ergo
comedūt piſcem aſſum qui delectāt̄
circa eius carnē crucifixam Illi fauū
mellis q̄ delectant̄ circa eiꝰ animā lu
cidā ⁊ deitatē dulciſſimā. Quinto p
tactū cū dicit. Infer digitū tuū huc.
In hoc dat nob̄ exemplū. vt vulneā
pccōꝝ nr̄oꝝ dimittamꝰ tangi. i. rep̄
hendi. S; ſunt quedā aīalia que non
pmittūt ſe tangi q2 ſupba ſunt ſicut
leo per quē ſupbi ſignant̄. quedā q2
hiſpida ſunt ſicut ericius Quedā. q2
ſilueſtria ſunt ſicut lupus Supbi em̄
nō pmittūt ſe tangi. i. rep̄hendi ꝓpt̄
ſuā arroganciā Tales em̄ videt̄ pati
illud apoſtema qđ dr̄ Noli me tangē
Exo. xix. Omnis q̄ tetigerit montez
morte moriat̄. Auari q̄ ſunt hiſpidi

et ſpinis diuitiarū pleni nō ſuſtinēt
ſe rephendi .ij. Reg. iij. Si quis ſpi
nas tāgere voluerit armabit̄ ferro ⁊
ligno lanceato. Oportet ergo ꝙ ſit
munitꝰ armis ad ꝓtegēduz .ſ. lorica
ferrea .i. impenetrabili paciētia ⁊ ad
feriēdum .ſ. lācea .i. obiurgatōe ſeue
ra Luxurioſi nō ſuſtinēt ſe rephendi
qꝛ ſilueſtres ſūt et nihil qd̄ ſit dei ⁊
ſalutis ꝑcipere poſſūt .i. Coꝝ .ij. Ani
malis hō nō ꝑcipit ea q̄ ſūt ſpūs dei.

Sermo ſecūdus vnde ſ.

Venit ihesus ⁊ ſtetit in medi
o ⁊c̄. Magna dignatio ē qn̄
deꝰ ad ſeruos ſuos venire di
gnatur Maioꝛ qn̄ cū eis etiā morat̄.
Joh. xiiij. Ad eū veniemꝰ ⁊ māſionē
apd̄ eū facieꝰ Maxima qn̄ cū eis etiā
ꝯuiuat̄. Apoc. iij. Cenabo cū illo ⁊ il
le mecū Si q̄s igit̄ vult rape deū veni
ētem ⁊ manētē ⁊ reficiētez ſeipſuz diſ
ponat Nō em̄ ad omnes venit nec cuz
omnibꝰ māſionez facit. nec oēs refi
cit ſed tm̄ q̄ꝗz gr̄a ꝑſonaꝝ que in ꝑ
ſenti euāgelio notat̄. Primo ei venit
ad ꝑſeuerātes qd̄ notat̄ cū dicit̄. Cū
eſſet ſero die illa. ſicut em̄ per mane
principiū opis .p meridiē mediuz o
peris. ſic p ſero finē opis itelligimꝰ
Hora em̄ ſerotina ē hora terminati la
boris ⁊ recipiēde mercedis vt hētur
Math. xx. vn̄ dr̄ Pro. iiij. Juſtoꝝ ſe
mita q̄ſi lux ſplēdēs ꝓcedit ⁊ creſcit
vſqꝫ ad ꝑfectuz diē Lux ſplendēs eſt
opꝰ iuſti ꝓut eſt ī inchoatōe Lux ꝓ
cedēs ꝓut eſt in ꝓſecutōne Perfecta
dies prout ē in ꝯſūmatione Jdeo in
lege p̄ceptū eāt vt dō tota hoſtia of
feretur .ſ. caput corpꝰ ⁊ cauda Per
caput itelligere poſſumꝰ iuuētutē q̄
eſt p̄ma etas .p corpꝰ virilez etatez
per caudā ſenectutē. ſed ſunt quidā
q̄ dāt diabolo ſuā iuuētutem. iſti au
ferūt de hoſtia dei caput Alij q̄ dāt ſi
mit̄ diabolo ſuā virilē etatē ⁊ volūt
deo dare ſolūmodo ſenectutē. iſti au
ferūt caput ⁊ corpꝰ ⁊ deo offerunt ſo
lum caudā Nos aūt deo totuz offera
mus ⁊ noſtrā iuuētutē bn̄ incipiēdo
⁊ noſtrā virilē etatez viriliter proſe
quēdo ⁊ noſtrā ſenectutez feliciter ꝯ
ſūmando. De vngēto aaron dicit ꝓ
pħa ſicut vngētum in capite qd̄ deſ
cedit i barban barbā aaron ⁊c̄ Per
caput iuuētus .p barbā etas virilꝭ.
p oram veſtimenti ſenectus intelligit̄
qꝛ vnctionē ſpiritus ſancti debet ho
mo habere in iuuētute ⁊ virilitate ⁊
⁊ cōſeruare in ſenectute. Secūdo ve
nit ad q̄eſcētes ꝙ notat̄ cū dicitur v
na ſabbatoꝝ Sabbatū quies interp̄
tatur Hinc eſt ꝙ apoſtoli receperūt
ſpiritū ſanctuz ſedētes .i. a curis nox
ijs q̄eſcētes Et filij iſrahel nō recepe
rūt manna niſi poſtq̄ ꝑtranſierunt
mare qꝛ nullꝰ poteſt r̄cipere mentis
dulcedinem niſi habeat mentis qui
etez Sūt tamē quidā qui quieſcunt
mēte ſed non corpore ſicut ſerui dei
carnē ſuaz crucifigūt mēte tamē cuz
eo quieſcūt Math. xi. Jnuenietis re
quiē animabꝰ veſtris. Jſtud eſt ſab
batū De qua leuitic. xvi. Sabbatuz
requietionis dn̄i eſt ⁊ affligetis aīas
veſtras religione ꝑpetua. Alij ſūt q̄
quieſcūt corpore ſed non mēte ſicut
peccatores Jeremie. xlviij. Requie
uit moab in fecibus ſuis Luc. xx. Ani
ma mea habes mlt̄a bona requieſce
comede ⁊c̄. Jſtud tale ſabbatuz a de
monibꝰ irridetur Treñ. i. Viderūt e
az hoſtes ⁊ deriſerunt ſabbata eius.
Nō em̄ poſſūt habere veraz quietem
in mēte ⁊ in corpe iuxta illud Yſaie
lvij. Coꝛ impij quaſi mare feruēs qd̄
quieſcere nō poteſt Alij ſunt qui q̄e
ſcūt mēte ⁊ corpe ſic̄ bti Yſa. xxxij.
Sedebit pp̄ls meꝰ in pl̄critudine pa
cis i tabernacul̄ fiducie i requie opu
lēta Jſtd̄ ē illd̄ ſabbatū d̄ quo dr̄ Y
ſa. vlt̄. Erit ſabbabatū ex ſabbato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ꝗ ex requie mentis ꝑuenit̄ ad quie
tem eť̄nitatis Alij ſunt q̄ nec q̄eſcūt
mente nec corpe ſicut dānati Jē. v.
Seruietis ibi dn̄s alienis die ac nocte
qui nō dabūt vobis requiē. Tercio 3°
venit ad clauſos. qd̄ notat̄ cū dicit̄.
et fores eſſent clauſe. ꝙ aūt dn̄s cor
pus ſuum clauſis ianuis introduxit
hoc fuit diuinū miraculū Aug⁹ Quid
ſic diſputant. ſi corpus erat quō per
hoſtia clauſa intrare potuit. ſi ꝯpre
hendis mō nō eſt miraculū. vbi defi
cit rō ibi eſt fidei edificatio. hoc eciā
fuit diuine ꝑtātis indiciū Idez q̄ritis
a me et dicitis Si per oſtia clauſa in
trauit vbi eſt moles corpis Et ego
rn̄deo Si ſup mare ambulauit vbi ē
corpis pondus. ſ; fecit iſtud dn̄s tan
q̄̄ dn̄s. Nunquid ergo q2 reſurrexit
deſtitit eſſe dn̄s. hoc eciā atteſtat̄ ꝙ
corpus habuit glorioſū cui⁹ natuā ē
vt corpus nō glorioſū ſibi reſiſtē nō
poſſit. Gre. Quid mirū eſt ſi ianuis
clauſ̄ poſt reſurrectionez intrauit q̄
antea nō apto vtero v̓ginis exiuit.
In hoc ergo ꝙ ad clauſos venit dat̄
intelligi ꝙ veīt ad illos q̄ portas ſen
ſuū ſuoꝝ claudunt. ſpecialiter autē
porte oculoꝝ ſunt claudende q2 ſunt
magis periculoſe. Dauid enim q2 nō
clauſit in adulteriū et homicidiū ceci
dit. Circa has aūt portas q̄tuor ſunt
attendēda Primo vt ī feminā oclos
nō figamus Aug⁹. Oculi noſtri et ſi
iaciunt̄ in aliq̄ feīnaꝝ in nullā figāt̄
Legit̄ in vitaſpatꝝ. ꝙ q̄daz abbas
fratrē quendā a puericia in heremo
nutritū in ciuitatē duxit et cū q̄ſdaz
formoſas mulie͛s vidiſſet et oculos ī
eas fixiſſet interogauit cuiuſmōi res
eſſent. Cui abbas anſeres fili ſunt.
Cum ergo ad monaſteriū rediſſent
Ille flens dixit abbati Pr̄. da michi
de anſeribus illis vnā. q2 aīm⁹ me⁹ ī
amorē eaꝝ exarſit Tunc abbas frēs
ammonuit vt a ſpectaculis mulieꝝ ca
uerent. Nam hic inq̄t puer q̄ nūq̄̄
mulierē viderat. q2 ſemel aſpexit in
caute. ecce in q̄̄tam ꝯcupiſcenciā ex
arſit Scd̄o vt formoſas mulie͛s max
ime fugiam⁹ Vnde legit̄ ꝙ cū paris
helenā duxiſſet. Phi quid ā ad eam
videndā ꝑgentes vultū operuerunt
dicētes fugiam⁹. ſicut em̄ naturalit̄
magis nocet ocul̓ videre rem valde
albam q̄̄ nigrā. ſic magis nocet aīe
reſpicē mulierē pulchram q̄̄ fedam
Eccl̓. ix. Auerte faciē tuā a muliere
cōpta. Tercio vt videndo pulchras
q̄̄ ſint fede interi⁹ cogitem⁹. aīalia
q̄ lincees vocātur viſus ſui ſubtilitate
corpa opaca penetrare dn̄r. In vidē
do igit̄ mulie͛s formoſas linceos ocu
los habeam⁹ vt q̄̄ fede ſint interius
cogitem⁹ Quid em̄ aliud eſt corp⁹
pulcherrime mulie͛is niſi pulcher ſac
cus ſtercoris Quis aūt tēptari poſſ;
ſi ſtercora videt Cant̄. iiij. Pulchra
es aīca mea. abſq3 eo qd̄ intrinſec⁹
latet. i. pulchra es exterius ſ; feda in
teri⁹ Quarto vt a mulie͛ libidinoſa
aſpici deuite⁹. Probabile em̄ videt̄
ꝙ qn̄ mulier virū libidinoſe aſpicit
fum⁹ libidīs ei⁹ ad oculos aſcendēs
aerem inficit et aer ſilr̄ infectus ſilr̄
īficit oculos viri. et ſic īfectio ad cor
aſcendit. Si em̄ ſuo viſu ſpeculū infi
cit mulier mēſtruoſa ſcd̄m ph̄m. nō
eſt mirū ſi aīām inficit mulier libidi
noſa. Sicut em̄ baſiliſc⁹ viſu ignito
aues volantes occidit. Sic aſpectus
mulieris igne cōcupiſcencie inflāma
tus animā inficit Eccl̓. xxvi. Forni
catio mulieris in extollencia oculoꝝ.
Et dr̄ fornicatio q̄ſi fortis necatio q2
fortit̄ necat virū Qr̄to venit ad con 4°
gregatos. qd̄ notat̄ cū dr̄. vbi erāt
diſcipuli cōgregati ⁊c̄. Math. xviij.
Vbi duo vel tres ſunt cōgregati in
noīe meo ibi ſum ī medio eoꝝ Ex cō
gregacōe em̄ multiplex vtilitas acq̄
rit̄ Prima ē. q2 tales nō p̄n̄t extigui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

a dei gracia Videm⁹ enī ꝙ vna cādē
la cito extinguit̄ ſed multe cōiuncte
extingui nō poſſunt Serui dei ſūt lux
mūdi Mat̄. v. Vos eſtis lux mundi.
ſunt carbones accēſi Pſ. Carboēs
ſuccēſi ſunt ab eo ſūt lapides igniti.
Eze. xxviii. In medio lapidum igni
tor̄ ambulaſti. Sicut ergo lux ſiue i
gnis nō melius accēdit̄ ꝙ̄ ignē igni
applicādo Sic ſerui dei non meli⁹ in
flāmantur ꝙ̄ inſimul habitando. ⁊
ſicut carbones mutuo ſe accēdunt.
Sic illi mutuo ſe calefaciūt. Et ſicut
ex mutua colliſione lapidum ignis
excitatur Sic ex mutua exhortatione
ſpūs ſancti ignis augeť Ecc̄. iiii. Si
dormierit duo fouebunt̄ mutuo vn⁹
quō calefiet Secūda vtilitas ē qȝ nō
poſſūt vinci a tēptatione diaboli Vi
demus eñ ꝙ acies pugnātiū multum
ꝯiuncte vinci nō poſſūt ſed ſi quis d̄
acie egredit̄ cito capitur Sic ⁊ de ſer
uis dei iuxta illud Cañ. vi. Terribil̄
vt caſtror̄ acies or. ideo enī thomas a
diabolo vict⁹ fuit qȝ ab acie apl̄or̄ r̄
ceſſit Diabolus eñ n̄ vult niſi ſingulaē
certamē Sicut dixit golias .i. Regū
xvii. Eligite ex vobis vir̄ ⁊ deſcēdat
ad ſigulare certamē Tercia vtilitas
eſt ꝙ nō poſſūt frangi mundo ꝑ ad
uerſa. Videmus eñ ꝙ vna virga cito
frāgitur ſed plures inſimul frāgi n̄
poſſūt. Legit̄ ꝙ quidā habēs tres
filios dū morti appꝓpinquaret dedit
eis vnā virgam vt frāgerēt ⁊ conti
nuo fracta fuit Dedit eis duas ⁊ vix
fregerūt Dedit eis tres ⁊ frāgere n̄
potuerūt Et ait ſic erit d̄ vobis Si eñ
diuiſi fueritis cito ab inimicis ſupabimi
ni Si autē vniti non poteritis ſupari.
Ecc̄. iiii. Funiculus tplex difficile rū
pitur Quarta vtilitas ē qȝ nō poſſunt ſe
duci a mūdo ꝑ ꝓſpera Videm⁹ eñ ꝙ
q̄diu oues ſūt i grege ſunt ſecure. ſȝ
ſi aliqua ſe ſepat a grege cito errat
Sic ⁊ ſerui dei a blādimētis mūdi da
pi nō poſſunt tū qȝ manu paſtoris .i.
plati regūt̄. tū qȝ latratu canū .i. do
ctrina pdicator̄ muniūt̄. tū exempl̄
eor̄ cū quibus ſūt fulciūtur. Ille au
tē qui ſolus ē cito decipitur. vnde cla
mat pp̄ha Erraui ſicut ouis q̄ periit
⁊ c̄. Attondite ad timoratos qd̄ no
tat̄ cū dr̄. ꝓpter metū iudeor̄ Bn̄ ſu
ꝑ cañ. In veritate didici nihil eē effi
cax ad grām ꝓmerādā. retinēdā.
⁊ recupandā ꝙ̄ ſi omni tpe corā deo
inueniaris nō altū ſape ſed timere.
Timor igit̄ ⁊ primo valet ad grām ꝓ
merādā qȝ ſic dr̄ Ecc̄. i. Qui ſine ti
re eſt nō poterit iuſtificari. Scd̄o ad
grām ꝯſeruādā Eiuſdē. xxvii. Si non
in timore dñi tenueris te inſtāter cito
ſubuertet̄ dom⁹ tua Tercio ad grām
pditā recupandā Recupatur eñ per
ſancta deſideria ꝑ ſaancta ſuſpiria ⁊
ꝑ bona opa Yſa. xxvi. ſm aliā lrām
A timore tuo concepim⁹ ⁊ pturiui⁹
⁊ peperim⁹ ſpūm ſalutis. Cōceptio re
ſpicit fetū dū eſt in vētre. parturiti
o dū eſt in dolorē mulier Partus dū
fetū emiſerit Virtute ergo tioris de
i ꝯcepim⁹ ſcā deſideria pturim⁹ ſcā ſu
ſpiria ⁊ parim⁹ bō opa ¶ Ser. pm⁹

Infer digitum tuū huc ⁊ vide
manus ⁊ c̄. Secūdū beatū
Auguſti. tplex eſt ſtatus ho
minis. Vnus ꝓut eſt in vita alius ꝓ
ut eſt in morte Terci⁹ ꝓut cōſiderat̄
poſt mortē. In hoc tplici ſtatu chriſ
tus diſcipulos dilexerat ſcȝ in vita ſua
eis ſecreta manifeſtādo ⁊ amicos vo
cādo Jo. xv. vos dixi amicos qȝ oīa
que a patre meo audiui nota feci vo
bis In morte ſua pro eis animā ponē
do. ibidē. maiorē hac dilectionē ne
mo hēt P⁹ mortē ſuā eis ſepe apparē
do. pma duo ſig amoris oñdeāt btō
thome ſic ⁊ ceteris. tciū āt nōdū ſibi
oñdeāt qȝ nōdū ſibi apparuit ideo hodi
e apparuit ⁊ tā ꝑ viſū ꝙ̄ ꝑ tactum eū
ad fidē cōduxit dicēs Infer digi. t. ⁊ c̄

¶Circa aūt iſtam apparicōnez tria
nōbilia videri pñt . Vnū q̄ xp̄s cica
trices vulnerum in carne ſeruauit .
Alia tñ de cauſa ſeruauit eas poſt re
ſurrectionē in mundo . Alia nunc ſer
uat in celo . alia ſeruabit in iudicio .
alia poſt iudiciū . Poſt reſurrectionē
quidē eas ſeruauit . vt in diſcipulis
et in nobis fidē reſurrectionis aſtru
eret Gloſa . Ad dubitanciū corda ſa
nanda vulnerū ſūt ſeruata veſtigia
Grego . in Omel . Egit nam̄q₃ miro
modo diuina ſupnaq₃ clemencia vt
diſcipulus dubitās dū in magiſtro
palparet vulnera carnis in nob vul
nera ſanaēt infidelitatis . plus enim
nobis thome infidelitas ad fidez . q̄m
fides credenciū diſcipulorꝝ ꝓfuit . q̄r
dum ille ad fidez palpando reducit
nr̄a mens oī dubitacōne poſtpoſita
in fide ſolidat . Scd̄o eas ſeruat nunc
in celo et hoc vt patri eas repñtet ꝛ
nobis eum reconciliet . Cicatricū em̄
repñtacio eſt quedaz apud patrē ꝓ
nobis aduocatio . ſicut miles tacens
ab imperatore impetrat q̄n vulnera
que pro eo ꝑtulit ſibi demonſtrat .
Exemplū legitur in hiſtoria ſcol . q̄
antipater idumeus pr̄ magni herod
in quodā ſeruicio impatoris multis
vulnerib9 eſt ꝯfoſſus Qui tandē ab
emul accuſat9 reiectis veſtib9 dixit
Ego ceſar nolo me excuſare apd̄ te .
ſed iſta vulnera que ſuſcepi ꝓ te lo
quant ꝓ me ſi ego diligo te . Tunc
ceſar ip̄m in graciā ſuā ſuſcepit . Sic
eciā xp̄s vulnera prī oñt vt inſinuet
quantū nos dilexit Bern . Securum
acceſſum hēs o homo apud patrem
vbi mater añ filiū et fili9 añ patrē .
mater oñt filio pectus ꝛ vbera . fili9
oñdit patri latus et vulnera . Nulla
ergo poterit eſſe repulſa vbi tot oc
currūt caritatis inſignia . Tercio ſer
uabit eas in iudicio vt mali videant
q̄ iuſte ſint cōdemnati Vñ dicet eis
in hec v̄ba . vt dt̄ Criſ . ſup matheū .
Ego ꝓpter vos hō factus ſum . ꝓpter
vos alligat9 ſum et deluſus et ceſus
et crucifixus . vbi eſt tantaꝝ meaꝝ
iniuriaꝝ fruct9 : Ecce p̄ciū ſang̃nis
mei quē dedi in redempcōnez aīaꝝ
vr̄aꝝ . vbi eſt ſeruit9 michi impenſa
quaz ꝓ precio ſang̃nis mei michi de
diſtis . Ego ſup glāz meā vos habui
cū eſſem deus apparens hō et viliorē
me omnib9 reb9 veſtris me feciſtis .
Nam omnē rē viliſſimaz t̄re ampli9
dilexiſtis quā iuſticiā meā et fidem .
Quarto ſeruaturus eas eſt poſt iudi
ciū in celo ꝛ hoc ꝓpt̄ ſe et ꝓpt̄ ſcōs .
Propter ſe quidez vt ſemp ſecū defe
rat īſignia ſue victorie gloſe . Beda
ſup Lucā . Miles in p̄lio fortit̄ agēs
et victoriā obtinēs mltis vulnerib9
cōfoſſus . ſi datur ei medicus et dt̄ .
vis ſanari ſine omni cicatrice vel cū
cicatricibus ſine oī deformitate puto
q̄ in ſignū ſue victorie cicatrices ſer
uaret . Ille em̄ cicatrices in xp̄o ſunt
nō in deformitatē ſed ad magnā pul
chritudinē Vnde dicit Criſ . q̄ ſuper
radios ſolis erunt lucidiores . Sicut
em̄ honor eſt militi de p̄lio reuertenti
deferre ſcutū fractū ſic eſt xp̄o honor
ſecū deferre victorie ſue glorioſū tri
umphū . Gloſa ſup Lucā . Non ex im
potencia curandi cicatrices ſeruauit
ſed vt ꝑpetuū victorie ſue circūferat
triumphū . Seruabit eciaz eas ꝓpter
ſanctos vt videtes q̄ miſericorditer
ſunt redempti cātent in eternū miſe
ricordias dn̄i . iuxta illud Cōfitemini
dn̄o q̄m bonus q̄m in ſcl̄m mia eius
Dicant nunc q̄ redēpti ſunt a do . ꝛc̄
Non ſolum autez circa cicatrices xp̄i
ſ; eciā circa cicatrices martirū ſancti
afficiunt Aug9 de ci . dei . Neſcio quō
ſic afficimur amore martirꝝ btōꝝ vt
velimus in illo regno videre vulneꝝ
cicatrices que ꝓ xp̄i noīe ꝑtulerunt
et fortaſſe videbim9 . Nō em̄ deformi

l in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

tas in eis . ſed dignitas ⁊ pulchritu
2 do erit Secūduz notabile eſt ꝙ chri
ſtus cicatrices thome palpādas exhi
buit vt ꝑ illaꝝ palpationez auferret
illiꝰ dubitationē . vñ mox certificatꝰ
dixit dñs ⁊ deus m . ꝑ qđ datur intel
ligi ꝙ vulnera peccōꝝ noſtroꝝ nō de
bemus abſcōdere ſed ea ꝑ ꝯfeſſionē
manifeſtare Sed notādū ꝙ vulneā
Aliqñ ſunt recētia. Aliqñ inueterata
aliqñ putrida Recentia ſanātur vnc
tione ſiue emplaſtri appoſitione . iue
terata aduſtione . putrida inciſione
Tūc vulnera peccōꝝ noſtroꝝ ſunt re
centia quādo adhuc ſūt in voluntate
vel in recēti opeꝛ ⁊ tunc ſanari poſſūt
ꝑ vntionē . i . ſpūs ſancti inſpiratiōez
vel emplaſtri . i . leuis pñie impoſitio
nē Ecc . x . Languoꝛ prolixioꝛ grauat
medicū breue; languorem precidit
medicus Eiuſdē . xxxviij . Vngentari
us faciet pigmēta ſuauitatis ⁊ vnc
tiones ꝯficiet ſanitatis Tūc ſunt iue
terata quādo per lōgaz conſuetudi
nē ſūt iterata Ps̄ Inueteraui inter
omnes inimicos meos ⁊ tūc indigēt
aduſtione . i . aduſtiua carnis maceā
tione Ps̄ . Vre renes meos ⁊ coꝛ m .
Zach . xiij . Per igne; vraz eos ſicut
vrit̄ argētum Tūc ſunt putrida qñ
taz diu ſtat homo in peccatis ꝙ fetet
corā deo ⁊ hoibus Joel . i . Computru
erūt iumēta in ſtercore ſuo . In quo
ruz pſona dicit ꝓpha Putruerunt ⁊
corrupte ſunt cicatrices mee ⁊c . Et
tūc indigēt inciſione inciſiua tbulati
one Tūc em̄ ſepe carnes putride au
ferūt̄ ⁊ ipſi ad deū ꝯuertunt̄ Ps̄ Mł
tiplicate ſunt īfirmitates eoꝝ poſtea
accelerauerunt De iſta inciſione dic
it̄ Job . xvi . Cōciderunt me vulnere ſu
3 ꝑ vulnꝰ Terciū notabile ē ꝙ chriſtꝰ
ꝑ oſtēſionē vulneꝝ thomaz in fide ſo
lidauit Ipſe quidē erat tbulatus de
chriſti paſſione . deſperatus de eius
reſurrectione ⁊ tepidus factus in eiꝰ

amore Sed chriſtꝰ per oſtenſionem
vulneꝝ tbulatuz letificauit . deſpera
tum certificauit ⁊ tepidum inflāma
uit Iſta etiā tā in chriſti vulneribꝰ
iuenimꝰ . Primo nāq3 tribulati ibi
iuenerūt conſolationē Gregorius . Si pa
ſſio chriſti ad memoriaz reducatur
nihil ē adeo durū quod nō equo ani
mo toleret̄ Hoc ſignificatuz eſt Ex
odi . xv . vbi lignū miſſum in aquas
amaras eas dulcorauit . q2 memoria
crucis omnes tribulationes in dulce
dinē conuertit Refert autē Ariſtote
les ꝙ ſi vas cere noue vndiq3 clauſū
in mari ponatur aqua que ſubītrat
in dulcedinē cōuerteret̄ Iſtud vas
factuz de cera noua eſt corpꝰ chriſti
factum de carne virginea quod vn
diq3 fuit clauſuz q2 nulli vnq̄ꝫ temp
tationi fuit puiuz Si igitur mittimꝰ
aquas amaras . i . tribulatiōes nr̄as
in poros id ē in vulnera iſtius vaſis
oēs in dulcedinē conuertētur Ber .
ꝑ tua dł̄cedine ibāt apł̄i gaudētes a
ꝯſpectu concilij Secūdo i chriſti vul
neribus deſperati inuenerūt ſpei cor
roborationē In paſſione em̄ ſua pac
tū firmauit . ꝑ qđ omnibꝰ veniā dar̄e
ꝓmiſit Pactuz aūt olim tbus mōis
firmabatur Aut manuū ꝑcuſſione ā
ſigni erectione Aut aque effuſione .
De duobꝰ primis habet̄ Joſue . vlt̄ .
De tcio . i . Reg . vij . Sicut em̄ i aque
effuſione nihil de aq̄ remanet nec q̄ꝫ
tū ad ſubſtātiā nec q̄ꝫtuz ad ſaporez
ſic de illo q̄ pactū illđ frāgerēt nł̄luz
debat veſtigiū remanere . Chriſtꝰ i
git̄ vt pactū nobiſcū firmaret ꝙ oibꝰ
veniā daret . fuit nō tm̄ i manibꝰ ſ; eti
ā i pedibꝰ etiā latere ⁊ toto corpe ꝑ
cuſſꝰ Pſa . liij . Propt̄ ſcelꝰ ppł̄i mei ꝑ
cuſſi eū . fuit in cruce exaltatꝰ Jo . iij .
Sicut exaltauit moyſes ſpētē in deſ
to . Eiuſdē . xij . Si exaltatꝰ a tra oīa
trahā ad meipm̄ . fuit ſicut aq̄ effuſꝰ
q2 nihil ei remāſit nec aīa quia eam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

in morte depoſuit · nec caro quia to
ta attrita fuit · nec ſanguis qꝛ totū
effudit · nec familia qꝛ eū dereliq̄t ·
nec veſtes qꝛ eis ſpoliatꝰ fuit · et iō
poterat dicē cum ꝓpheta · ſicut aqua
effuſus ſum ꝛc̄ · Tercio in xp̄i vulne
ribus frigidi inueniūt inflāmacōem
Hoc ſignificatū eſt · ij · Mach · i · vbi
dicitur · ꝙ ligna aſperſa aqua craſſa
fuerūt vehement̄ accēſa · et q̄ eſt iſta
aqua craſſa niſi ſanguis dn̄i ſpūs ſci
pinguedine perfuſus Quo ſi ligna .i.
corda nr̄a arida aſperſa fuerint cōti
nuo inflāmant̄ · Iſtud eciā ſignifica
tū eſt · i · Mach · vi · Vbi dicit̄ ꝙ ele
phantis oſtenderūt ſanguinē vue et
mori ad acuēdū eos ad p̄liū · Fructꝰ
mori ſcdm Ambro · Primo eſt albꝰ
poſtea rubeus poſtremū niger · Sic
xp̄s p̄mo fuit albus et purus in tota
ſua ꝯuerſacōe · rubeꝰ in cruce · niger
in morte · Huiꝰ mori ſanguis dꝫ nos
accendē · et cor noſtrū ad bellū ꝯtra
vicia totalit̄ inflāmare ·

Dn̄ica ſcd̄a Sermo primus

EGo ſum paſtor bonꝰ Ioh · x ·
In p̄n̄ti vita nullus dꝫ ſeip̄m
laudaē · nec velle laudari ab
alio Et racio eſt · qꝛ ſi cogitat tēpus
ſuū preteritū videbit qd̄ multa fecit
vn̄ dꝫ dolē · ſi futuꝝ videbit imminē
multa vnde dꝫ timere Si p̄n̄s · inue
niet multos in ſe defectus ꝓ quibus
dꝫ erubeſcē et ſe huiliare Quō igit̄
hō dꝫ̄t ſe laudare et velle laudari · q̄
hꝫ cauſā tāti doloris et timoris et ru
boris ſiue humiliacōnis · In xp̄o aūt
nō ſic eſt · qꝛ de nullo tranſacto qd̄ fe
cit doluit qꝛ fuit ſciſſimus De nullo
futuro eū timē oportuit qꝛ erat oīpo
tentiſſimꝰ De nullo defectu p̄n̄ti vi
cioſo erubeſcē debuit qꝛ eāt pfectiſſiꝰ
Si igit̄ deꝰ petit a nobis laudari hoc
non eſt ꝓpter ſe ſed ꝓpter nos Augꝰ
ſup · pſ̄ · Laudari ſe a te vult deus ·
et hꝰ vt tu ꝓficias non vt ille ſubli

met̄ Non a te amat qd̄ illū augeat ſꝫ
qd̄ te ad illū pducat Similiter qn̄ ſe
laudat hoc nō facit ꝓpter ſe ſꝫ ꝓpter
nos Greg̃ · in moral̄ · Deus qui nos
ꝓhibet ne ꝓprio ore laudemur p ſcp̄
turas ſacras laudes ſuas loquit̄ non
qꝛ ipſe eis indiget q̄ ꝓficē laudibus
neſcit ſꝫ dū ſuaꝫ nobis magnitudinē
narrat nr̄āꝫ ad ſe pndiciam ſubleuat
et bona ſua loquēdo nos edocet que
oīno homo nō ꝯgnoſcēt ſi de ſe tacē
voluiſſet · Deinde ſubdit · Ideo igit̄
laudes ſuas indicat · vt valeamꝰ eū
audientes cognoſcē Cognoſcentes
amare Amantes ſeq̄ · ſequētes adipi
ſci · Adipiſcētes v̄o eiꝰ viſione pfrui
Propter nos igit̄ nō ꝓpter ſe criſtꝰ
in euangelio ſe ꝯmendat dicēs Ego
ſum paſtor bonꝰ · In iſto igit̄ euāge
lio de q̄tuor fit mencio ſcꝫ de paſtore
mercenario · lupo et ouibus Paſtor
bonus eſt xp̄s cuius tria ponit ſigna
Primū eſt · qꝛ ꝓ ouibus animā ponit
Sꝫ cū homo habeat tria ſcꝫ res ꝓpͥn
quos · pſonā ꝓpriaꝫ · Iſta tria ꝓ oui
bus ſunt ponēda · Bernꝰ ſup Cañ ·
Nec ocioſe tociens repetitū eſt petro
amas me in cōmiſſione ouiū Ac ſi di
cat Iheſus · Niſi me valde ac pfecte
ames · hoc ē pluſq̄ꝫ tua · pluſq̄ꝫ tuos
pluſ q̄ꝫ te nequaq̄ꝫ ſuſcipias curā hāc
Nec te intromittas de ouibꝰ meis ꝓ
quibꝰ ſanguis meꝰ fuſus eſt · ſua aūt
ꝓ ouibꝰ nō ponūt qui tpalia eis nō
retribuūt · i · Ioh · iij · Qui habuerit
ſubſtanciā huiꝰ mūdi ꝛ viderit frēꝫ
ſuū neceſſitatē hrē · ꝛ clauſerit viſce
ra ſua ab eo quō caritas dei eſt in eo
Suos nō ponūt qui cōſanguineos in
ſufficientes ꝓmoueri faciūt Sepe āt
qui carnalit̄ intrat carnaliter viuit
Io · iij · qd̄ natū eſt ex carne caro ē
Petrus introductus in atriū pontifi
cis p ancillam · xp̄m negauit qꝛ ſepe
quē caro que eſt ancilla aīme intro
ducit xp̄m nō cognoſcit · Perſonam

nõ ponũt q̃ malis ñ reſiſtũt Eze · xiij.
Nõ oppoſuiſtis vos murũ ꝑ domo i
ſrahel ⁊ c̃ · Chriſtꝰ autẽ iſta tria ꝑ o
uibus poſuit Je · xij · Reliqui domuz
meã .i. familiã meã ſcz ãgelos · dimi
ſi hereditatẽ meã .i. totã celeſtẽ ſub
ſtãtiaz meã Dedi dilectã animã meã
in manꝰ inimicoꝝ meoꝝ Secũduz ſig
nũ eſt q2 oues cognoſcit · vnde dicit
ɔgnoſco oues meas ⁊ c̃ · ɔgnoſcit ãt
eas ꝑ ymaginẽ ſuã quam eis impreſ
ſit Ps̃ · Signatũ eſt ſup nos lu · vul ·
tui | do · Per arma ⁊ veſtimẽta vtutũ
quibꝰ fideles ornauit Ro · xiij · Indu
amur arma lucis · ⁊ ĩfra · ĩduimĩ do
minũ ihesũ chriſtuz Per ſigna bono
ruz opm quibꝰ eos decoãuit ij · Thi ·
ij · Firmũ fundamẽtuz dei ſtat hñs ſig
naculũ hoc · cognouit dñs qui ſũt eꝰ
⁊ diſcedat ab iniquitate omnis q̃ in
uocat nomẽ dñi Quaſi dicat hoc eſt
ſignũ ꝙ ſũt dñi qñ a malis diſcedũt
⁊ bona faciũt Per doctrinã ſuã qua
eos informauit Joh · xiij · In hoc cog
noſcũt oẽs q2 mei eſtis diſcipuli ſi di
lectionẽ habueritis adinuicẽ · Quia
vero mali iſta nõ habuerũt Jõ in iu
dicio a chriſto nõ cognoſcẽtur Vnd̃
Cri · ſup Matheũ · loquens in pſona
chriſti dicit · Pater eĩ cognoſcit fili
os ſuos proprios ꝑ ymaginẽ ſuam ·
Rex vero milites ſuos ꝑ arma ſua Pa
ſtor oues ꝑ ſigna ſua Magiſter autẽ
cognoſcit diſcipulos ſuos ꝑ doctrinã
ſuã Ego autẽ nõ cognoſco vos tanq̃
pater filios meos quia meã imaginẽ
nõ habetis Nec tanq̃ rex milites me
os quia mea arma abieciſtis · Nec e
go cognoſco vos tanq̃ paſtor oues
meas quia mea ſigna nõ portaſtis ·
Nec cognoſco vos tanq̃ magiſter diſ
cipulos meos q2 meam doctrinaz cõ
tempſiſtis Terciũ ſignuz eſt ꝙ oues
ad ouile deducĩ Ideo dicit alias oues
habeo que nõ ſunt ex hoc ouili · ⁊ c̃ ·
Notãdum autem ꝙ ſunt quidaz qui
ſunt totaliter intra ouile ſicut ſunt
boni chriſtiani qui ſunt de eccleſia ⁊
numero ⁊ merito · Quidã totaliter
extra ſicut heretici qui nec fidem hñt
nec opera Quidam ptim intra ⁊ ptĩ
extra ſicut mali chriſtiani Nã ĩ qñtuz
habẽt fidem ſunt intra in q̃tum ma
la opa ſunt extra Prelatꝰ igitᷣ oues
que ſunt intra debet fouere · morbi
das vero que ſũt extra debz effugarẽ
Illas vero que ſũt ptim intra ⁊ ptim
extra debz excitare Iſtud triplex offi
cium repñſentat baculus paſtoralis ·
cuiꝰ principiuz habet in electionẽ ad
innuendum vt ea que aliquis predi
cat ad ſe r̃flectat vt ſic oues que ſũt
intra ꝑ bonũ exempluz nutriat · Me
diũ autẽ habet rectitudinẽ ⁊ eſt ap
tus ad percutienduz vt ſcz oues morbi
das expellat In fine habet ſtimuluz
⁊ punctionez vt ſcz pigros in eccleſi
az introducat Ecc̃ · xij · Verba ſapiẽ
tiuz quaſi ſtimuli ⁊ c̃ Secũdo fit men
tio de mercennario Vt autẽ aliquis
ſit mercẽnariꝰ tria ſigna ponit Vnũ
eſt ꝙ de ouibus nullã curã gerit qd̃
notatᷣ cuz dicitᷣ Mercẽnariꝰ vidit lu
puz veniẽtẽ ⁊ dimittit oues Aug · Mer
cẽnariꝰ ſi ouis aberrat nõ reuocat ·
ſi infirmatᷣ non medetur · ſi deuoratᷣ
nõ lacrimatur ſi ſubterfugiũt tẽpora
lia que ipſe amauit fugit · Scd̃m ſig
nũ eſt q2 fugit vñ ſubdit Mercẽnari
us autẽ fugit q2 mercẽnaꝰ eſt Aug ·
O mercẽnarie lupuz vidiſti ⁊ fugiſti
forte dices Ecce hic ſum non fugi · fu
giſti q2 tacuiſti Corpe hic fuiſti · ſpũ
fugiſti Greg · Lupꝰ veniens indicat
quo quiſq3 aĩo ſuper gregis cuſto
diã ſtabat Aliquãdo tamẽ prelatꝰ
poteſt fugere qñ ſcz ipſe ſolꝰ queritᷣ
ſicut fugit paulꝰ vt habetᷣ · ij · Coꝝ ·
xi · quia ſecũduz Auguſti · ceſſit perſe
cutori vt ſuaretᷣ ſe alioꝝ vtilitati · Ali
qñ debet ſe opponere quãdo ſcz per
ſecutio populo indicitur · Aliquando

nō debet fugere nec ſe opponere ſed
pacietēr expectaē quādo ſcz tātuz la
na .i. temporalia diripiūtur Mat .v.
Qui vult tecū in iudicio cōtendere ⁊
tunicā tollē dimitte ei ⁊ palliū Ter
ciuz ſignū eſt qꝛ tātuz lanam .i. tēpoā
lia querit Aug⁹ .ſūt in eccleſia qui
dā prepoſiti nō propter deuz que ſūt
dei querētes ſed tempoālia comoda
ſectātes honores ab hominibus appe
tētes quiſquis talis eſt .mercēnari⁹
eſt Legiṫ .Geñ .xxxi .qꝫ quādo labā
iuit ad tōdendas oues iacob fugit qꝛ
quādo prelat⁹ in ſubditis tantuz tē
poralia querit chriſt⁹ ab eo recedit
Tercio fit mētio de lupo cuius triplex *de lupo*
officiuz ſcz rapere .diſpergere .⁊ ma
ctare De duob⁹ pmis dicit hic De ter
cio diciṫ ſupra Jo .x. Fur nō venit niſi
vt furetᷣ ⁊ mactet ⁊ pdat Lupus igi
tur infernalis animas diſpergit .di
ſperſas rapit .raptas occidit .Priō
igiṫ diſpargit .i. p diuerſa vitia ſpar
git Nā lucifer ſpargit p ſupbiaz mā
mona p auaritiaz Aſmode⁹ per luxu
riā .tāto aūt ſpargūt crudelius q̄to
ſciūt ſe habere tēpus breuius .Diciṫ
in li .de animalib⁹ .qꝛ quādo lup⁹ ſe
neſcit ⁊ nō poteſt predari vadit ꝺ no
cte iuxta ciuitates ⁊ hominib⁹ inſidi
atur Sic diabolus ſciens tēpus ſuum
eſſe breue iam de hominibus beſtiali
bus nō curat ſed bonos ꝺuorari feſti
nat Yſiō .de ſummo bono Tunc dia
bol⁹ contra eū quē poſſidet acrius ſe
uit quādo ſe diuina virtute ab eo ex
pellēduz cognoſcit Apoc̄ .xij .ve terre
⁊ mari qꝛ deſcēdet ad vos diabolus
habēs iraz magnā ſciēs qꝫ modicum
tēpus hꝫ .Secūdo aīas diſparſas ra
pit ad penā ⁊ hoc quadam cathena a
nulos multos habēte .Cōficiṫ eñ ex
mala ſuggeſtione .delectatōe ꝯſenſu
ope .ꝯſuetudine ⁊ neceſſitate .Pro
uer .Funib⁹ pccōꝝ ſuoꝝ coſtringiṫ .
Quāuis autez elemoſine ſint lancee

in cor demonis ⁊ ſagitte ⁊ orationes
ſint lapides .tamen poſtq̄ diabolus
ſic eū incathenauit vix expelli poteſt
ſiue per ſagittas elemoſinaꝝ .ſiue p
lapides orationuz Job .xli .Non fuga
bit euz vir ſagittarius ⁊ in ſtipulam
verſi ſunt ei lapides funde .Tercio a
nimas ſic raptas occidit ī morte etna
Pſalmus .Mors peccatoruz peſſima
Eſt eñ mala quia animaz ꝺuaſtat ⁊
paſcit Pſalmus .Mors ꝺpaſcet eos
Gloſa .hoc dicit ad ſimilitudinem iu
mētoruz que non radicitus herbas
euellūt ſed ſummitates carpunt vt i
teꝝ herbe naſcūtur ad paſtum .Sic
etiaz illi morte depaſti reuiuiſcunt q̄
a non deficiūt Eſt peior quia ñ poteſt
mori Auguſtin⁹ de ciuitate dei Nulla
quippe maior ⁊ peior eſt mors q̄ vbi
ñ moriṫ mors .eſt peſſima quia vtrū
qꝫ occidit ſcilicet corpus ⁊ animam .
Idem ibidem .Mors anime fit cum e
az deſerit deus .Mors corporis cuz il
lud deſerit anima .Mors vtriuſqꝫ cū
anima a deo ſeparata deſerit corp⁹
Ita enim nec ex deo viuit anima nec
corpus ex ipſa .Quarto fit mentio ꝺ *de ouibus*
ouibus chriſti de quibus tria ſigna
ponuntur .Primū eſt quia paſtorez
recognoſcūt Vnde dicit Cognoſcūt
me mee .Homi eñ cognoſcunt deū
nō tantuz cognitione innata que eſt
p inſtinctum naturalez De qua Job
xxvi .Omnes homines vident eum .
Nō tātū cognitione ſpeculatiua que
eſt p fidem De qua .i. Coꝝ .xiij .vide
mus nūc p ſpeculum in enigmate ſ
maxime cognitiōe practica que ē p
mādat oꝝ dei obſeruatōem Pſalm⁹
A mādatis t .intellexi De qua tādem
pueniṫur ad cognitōem q̄ eſt apta
De q̄ ibidē Tūc aūt facie ad faciē
Scōm ē qꝛ vocē e⁹ audiūt .vñ dī īfra
Oues mee vocē meā audiūt .vñ ſ dī
Nō nouerūt vocē alienorum Tres ei
voces ſūt alieꝝ ⁊ q̄tᷓ veri paſtoris

Prima eſt vox lupi .i. demõis qui võt
oues ad occidendũ Gre. Lup⁹ ẽ ma
lign⁹ ſpũs q̃ caulas fideliũ inſidians
circuit et mortes aĩaꝝ querit. Scd̃a
eſt vox furis .i. carnis que vocat ad
predandũ De quo fure dr̃ ſupra Fur
nõ venit niſi vt furet̃ ⁊c̃ Caro eni᷑ p
viſum et alios ſenſus corpis animã
depredat̃ Treñ. iij. Oculus me⁹ dep̃
datus eſt aiãm meã. Tercia vox eſt
mercenarij .i. mũdi qui eas vocat ad
tondendũ. Licet mũdus ꝓmittat tñ
in morte oues ſuas tondet et atton
ſas ipſas extra mundum mittit. Job.
xxvij. Diues cũ dormierit nichil ſecũ
affert. Qrta vox eſt veri paſtoris .i.
xp̃i q̃ eas vocat ad paſcendũ Jo. x.
Ingrediet̃ et egrediet̃ et paſcua in
ueniet. De hijs quatuor vocib⁹ dicit
Berñ. vocat mũd⁹. vocat caro. vo
cat diabolus. vocat xp̃s. Mundus
dicit ego deficio. caro ego inficio. dia
bolus ego interficio. xp̃s ego reficio
vide quẽ ſeq̃ris. Terciũ ſignũ eſt ꝙ
paſtorẽ ſequũtur et poſt eũ vadunt
Vñ poſtq̃ꝫ dixit dñs oues mee vocẽ
meã audiũt. Subiũxit et ſecunt̃ me
Ideo xp̃s aſſimilat ſe galline Math.
xxiij. Quociens volui cõgregare fili
os tuos queadmodũ gallina cõgre
gat pullos ſuos ſub alas. Inſtar eni᷑
galline fouet bona noſtra ꝯpoita do
nec pariat p bõ opa ⁊ tunc debem⁹
eum ſeq̃ regraciando ⁊ cognoſcẽdo
ei⁹ dona. Legit̃ de ꝓprietatib⁹ auiũ
ꝙ gallina int̃dũ fouet oua anatũ et
pauonũ vt ꝓpria. Sꝫ cũ oẽs creuerĩt
veri pulli mat̃ adherẽt anete in aq̃s
ſe immergũt. pauones de ſua pulch
tudine gloriantes nutricẽ relinquũt
Sic eciã deus bõ ꝯpoſita fouet et nu
trit ſꝫ quidã ſibi adherẽt q̃ ipm ſecũt̃
p imitacõeꝫ p grãꝝ actionẽ. Alij vͦo
eum deſerentes in aq̃s voluptatũ ſe
immergũt Alij vͦo de ſua ſupbia glo
riantes ingrati exiſtunt.

Sermo ſcd̃s vnde ſup̃.

B Onus paſtor animã ſuã dat
ꝓ ouibus ſuis. Mercenari⁹
autẽ et q̃ nõ eſt paſtor videt
lupũ venientẽ ⁊c̃. Sicut eſt differẽ
cia int̃ regẽ ⁊ tirannũ. q̃z rex intẽdit
vtilitatẽ ꝑpli nõ ſuã. tirãnus aũt vti
litatẽ ſuã non populi Sic drã eſt int̃
paſtoreꝫ et mercenariũ et lupũ. offi
ciũ eni᷑ paſtoris ẽ oues paſcẽ et mer
cenarij oues tondẽ et lupi oues occi
dere. Dicit aũt Aug⁹ de vͦbis dñi. ꝙ
paſtor eſt diligend⁹ Mercenarius ẽ
tolerandus. q̃z tãdiu eſt vtil̃ q̃ꝺdiu
nõ videt lupũ venientẽ. Tunc eni᷑ fu
git. latro ſiue lupus eſt vitand⁹ Eſt
igit̃ officiũ paſtoris paſcẽ vͦbo ſciꝫ et
exẽplo et tꝑali ſubſidio Verbo q̃deꝫ
p inſtructionẽ ⁊ correctionẽ Jẽ. iij.
Dabo vobis paſtorẽ iuxta cor meũ q̃
paſcet vos ſciã et doctrina .i. Thi.
iiij. Argue. obſecra. increpa. in omi
paciencia et doctrina Boni eni᷑ ſunt
obſecrãdi. mali arguẽdi et increpã
di Omes aũt cũ diſcrecõne et pacia
tolerãdi Hinc eſt ꝙ in archa moyſi
erant manna. virga et tabule teſta
mẽti. vt habet̃ Heb. ix. q̃z in p̃lato
q̃ eſt archa dei dꝫ eſſe manna dulcis
exhortacõnis quo ad bonos. et vͦga
ſeuere correctionis quo ad duros et
tabule diſcrecõnis quo ad omnes.
Hinc eſt. ꝙ Salomon fecit ſculpi in
baſibus tẽpli boues et leones et che
rubin. vt habet̃. iij. Regum. vij. In
boue mãſuetudo ſiue maturitas. In
leone ferocitas. In cherubin ſciẽcia
ſignat̃. Prelatus eni᷑ q̃z dꝫ eſſe baſis
.i. ſuſtentamentũ eccleſie dꝫ quantũ
ad bonos eſſe mãſuetus quãtum ad
duros ſeuerus q̃ꝺtũ ad oẽs ſapiẽs et
diſcretus Scd̃o dꝫ paſcẽ exemplo p
bone vite iformacõeꝫ ad Titũ. ij. In
oib⁹ teipm p̃be exẽpluꝫ bonoꝝ opm
Legit̃. i. Reguꝫ. x. ꝙ ſaul fuit altior
omni populo ab humero et ſurſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

q̄z prelatus ſicut pre alijs eminet of
ficio ſic debet eminere exēplo Gre.
Nō debet hoīm ducatuz ſuſcipe qui
neſcit hoīes viuēdo pire ſ3 hodie mł
ti habēt vocez iacob bonaz doctriāz
ſed manus eſau p opationē malam
De talibus dicit̄ Job.xli. Oſſa behe
moth velut fiſtule eris. Sūt em̄ oſſa
diaboli in q̄tuz carēt ſenſu bene vi
uēdi ſed videtur eſſe fiſtule dei in q̄
tum habēt ſonū bene docēdi Tales
nō viuificāt aīas ſed occidūt Tripli
citer em̄ poteſt dici paſtor eſſe occi
ſor ouiuz ſuarum etiaz ſine iniectiōe
manuuz. vno q̄n dat eis pabuluz ve
nenatū Scđo mō quādo ſubtrahit e
is papulū neceſſariuz. Tercio modo
q̄n videt q̄ herbā venenatā comedūt
τ tñ nō arcet. ſic τ p̄lat9 ſubditos oc
cidit Primo malū exēpluz p̄bēdo O
ſee.vi. Participes ſacerdotū in via i
terficientiū pgētes de ſickem in ieru
ſalē Int̄l. falſi ſacerdotes abſcōdūt
viaz τ occidūt hoīes malis opib9 ne
puemāt in ierłm Scđo bona tēpali
a auferēdo Ecc.xxxiiij. Panis egen
tiuz vita paupm eſt qui defraudat e
ū hō ſan.ē Ibidē. Qui aufert i ſudo
re panem quaſi q̄ occidit paupem
Tercio vitia diſſimilādo Eze.xxxiij.
Si dicēte me ad impiuz morte morie
ris τ nō fueris ei locutus vt ſe cuſto
diat a via ſua mala ipſe iniq̄tate ſu
a morietur. ſanguinē aūt eius đ ma
nu tua requirā. vnde dicit negligēs
prelat9. zach.xi. Nō paſcaz vos Qđ
morit̄ moriatur τ qđ ſuccidit̄ ſuccida
tur Gre. Tot occidim9 q̄ ad mortē
quotidie tepidi τ tacētes ire videm9
Tūc ſubdit9 morit̄ ſine te q̄n in cau
ſa mortis cōtradicere te z ptulerit te.
Tercio debet paſcere tempali ſubſi 3
dio p ſubminiſtrationē Aug9. Tel̄
debet eſſe rector q̄ ꝓponat verbum
doctrine ignorātib9 τ menſā ſuā cō
municet indigentibus. Libenter au
dit eius linguam loquētem cuius ex
pectat dexteram porrigētem Greg.
Qui nō dat pro ouibus ſubſtantiaz
ſuam quādo ꝑ hijs datur9 eſt aīāz
ſuaz. ſed multi ſunt qui ſua ſubditis
nō tribuūt ſed potius ab eis bona ſu
a auferūt Tales videtur eē peiores
diabolo Cuz eniz homo tria habeat
ſcilicet res tēporales corpus τ aīam
Diabolus non curat de rebus nec de
corpore ſed tantū de anima occiden
da Geneſ.xiiij. Da mihi animas cete
ra tolle tibi. Q̄uis autē aliquādo res
aufferat τ corp9 ledat hoc non facit
niſi apud aīam vt ſcilicet per rerum
ablationem et corporis leſionem ani
mam trahat in deſperationem Pre
latus autē auarus τ res aufert inde
bite rapiendo Ezechie.xxxiiij. Ve pa
ſtoribus iſrahel qui paſcunt ſemetip
ſos et corpus ledunt iniuſte opprim
do vt ex tali oppreſſione poſſunt pe
cuniam extorquere. Michee.iij. Si
quis nō dederit in ore eoꝝ quippiam
ſanctificat ſup eum preliū. animas
occidit prauū exēpluz p̄bendo zach
xi. Paſce pecora occiſionis Gloſa.
Quicūq3 doctores minos ſcādaliſāt
ipſi pecora occiſionis nutriūt Sequit̄
vidē đ officio mercenarij qđ ē tādē
τ tñ chriſt9 p̄mo paſtori nuſq̄ dixit
q̄ n̄ eāt mercenari9 nec dixit occide
q̄ nō eāt lup9 ſ3 dixit paſche q̄ erat
paſtor ver9 Semel tñ ſibi dixit occide
nā ſic dr̄ Act.x. cū petr9 vidiſſ3 linte
uz de celo deſcēdē i quo erāt q̄drupe
dia ſpētia t̄re τ volatilia celi Fcā eſt
vox ad euz dicēs Surge petre occide
τ māduca Ibi em̄ nō erāt oues quia
non dixiſſet ei. occide et paſce ſed e
rant volatilia per que intelliguntur
ſupbi τ reptilia terre per que intelli
gūtur auari Et quadrupedia immū
da per que itelligūtur luxurioſi Lux
uria ei in corpe agitur q̄ qđ ex qua
tuor elemētis cōponit̄ Vel ſignatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

luxuria ꝑ q̄drupedia · qꝛ luxurioſus
vadit in infernū cū q̄tuoꝛ pedibus ·
Auarus autē vadit cū duobꝰ Vnus
eſt quia male acquirit Aliꝰ qꝛ male
retinet · Suꝑbus em̄ vadit cū tribus
Vnus eſt qꝛ bona que hēt ſuis meri
tis recepiſſe ſe credit · Alius autez eſt
qꝛ falſo de ſe ſentit et m̄lta ſe credit
habere que nō habet Terciꝰ aūt eſt
qꝛ in ſua ꝯpacōne ceteros puiꝑedit
Luxurioſus vadit cum q̄tuoꝛ Vnus
eſt viciū guloſitatis · Vult em̄ laute
comedere vt poſſit ſuā libidinē exer
cere · Scd̄s autez eſt viciū libidinoſe
voluptatis · vt dicit Jeroꝰ · Venter
mero eſtuans cito deſpumat in luxu
riā Terciꝰ āt eſt viciū ꝓdigalitatis
Sicut pꝫ in filio ꝓdigo · q̄ diſſipauit
vniuerſā ſubſtanciā ſuam viuendo
luxurioſe vt habetꝛ Luce xv · Qrtus
eſt viciū rapacitatis · qꝛ poſtq̄ ꝯſūp
ſerit ꝓpria cōuertit ſe ad rapiēdum
aliena · Omnes igitꝛ tales ꝑlatus dꝫ
occidere vt videlicet occidat ſuꝑbiā
in ſuꝑb · auariciā in auaris · luxuriā
in luxurioſis · Sequitꝛ videē de officio
lupi .i. diaboli qd̄ eſt oues occidere ·
Quas quidē tripliciter occidit · Primo
decipiēdo ꝑ aſtuciā Legitꝛ em̄ qꝙ lupꝰ
aliq̄n voces huānas emittit et aliq̄n
latratū canū fingit · vt ſic paſtores
et oues decipiat · Aliq̄n em̄ diabolus
aliquā ſuggeſtionē immittit que hēt
ſpeciē boni · vt ſic hoīes decipiat · ij ·
Coꝝ · xi · Timeo aūt ne ſicut ſerpēs
euam ſeduxit aſtucia ſua ita corrum
pantꝛ ſēſus veſtri Ibid̄ Ipē em̄ ſatha
nas transfigurat ſe in angelū lucis ·
Tunc ſe in angelū lucis transfiguāt
q̄n ea videtꝛ ſuggerē que boni angeli
ꝑſuadere cōſueuerunt Scd̄o frangē
do ꝑ impacienciā · Legitꝛ qd̄ quando
lupus ad ouile vadit ne canes eius
odorem ſenciant ꝯtra vētum vadit ·
Sicut autē ꝑ ventū proſperū ꝓſpe
ritas · ſic per ventū cōtrariū aduerſi
tas deſignatur · Tunc igitꝛ diabolus
ꝯtra ventum vadit q̄n hominē in ad
uerſitatibus exiſtentē iterꝝ temptan
do inuadit · Sepe enim dei iuſticia ꝑ
mittente homini tribulato ex ablaci
one terrene ſubſtancie addit afflicti
onem in corꝑe et inde temptacōem
in mente vt ſic ad impacienciā et de
ſperacōnem inducat · ſicut pꝫ in Job
cui primo res abſtulit · Deinde filios
extinxit · Deinde graui vlcere eum ꝑ
cuſſit · tandē ꝑ vxorez et amicos gra
ues temptacōnes in coꝛ eius miſit · ſꝫ
ille eum in omnibꝰ ſuꝑauit Taľ em̄
eſt natura diaboli qꝙ ſi in pn̄cipio ei
reſiſtitꝛ debiľ efficitꝛ Criſ · ſuꝑ Math ·
In p̄mis grauis et intolerabilis eſt
impetus diaboli quez ſi quis fortiter
ſuſtinuerit in ſcd̄o inueniet infirmi
orem Quāto em̄ plus ꝑcuſſus fuerit
tanto magis refrigeſcit et deficit ·
Tercio alliciendo per ſpem vanam
Legitꝛ in lib · de aīalibꝰ · qꝙ lupus dili
git valde ludere · et ſi poteſt rapere
puerū cū eo ludit ⁊ poſtea eū come
dit Qualitꝛ aūt diabolus cū peccatoē
ludat oñdit Gre · in paſtorali dicēs
Diabolus mō alioꝝ facta ḡmora alle
uiat · modo nichil eſſe qd̄ ꝑpetratū
eſt affirmat · mō miſericordem deuz
loquitꝛ · mō adhuc tēpus ſubſequēs
ad penitenciā pollicetꝛ · vt dum ꝑ hec
decepta mens ducitꝛ ab incepta intē
cione penitēcie ſuſpendatꝛ · Prouer ·
xiiij · Stultis illudit peccatū .i. diabo
lus q̄ fuit cauſa peccati · poſtq̄ autez
cū peccatore ſic luſerit eum comedit
Ambro · in ſermo · Diabolus filios ſu
os non diligit ſed odit · Sic em̄ eos
amat vt pdat · ſicut amat gluto poꝛ
cellū vt comedat Vel ꝑ lupos intelli
gi pn̄t tiranni Gregoriꝰ Lupus ſuꝑ
oues venit cū quilibet iniuſtus rap
toꝛ fideles et humiles opprimit · De
iſtis lupis dicitꝛ · Sopho · iiij · Judices
eius lupi veſpere non relinquebant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

in mane Abacuc · id eſt velociores lupis veſpertinis · Sunt enim lupi veſpertini · matutini · ⁊ meridiani · Lupi matutini quia adhuc nō eſuriūt multum partem ouis comedunt ⁊ ptem relinquūt · Tales ſunt multi tirāni qui bona pauperum rapiūt ſed ptez tamen eis dimittūt · Lupi vero meridiani id eſt qui vſq ad meridiem n̄ comederunt ⁊ quia multum eſuriūt ⁊ quia propter eſtum multum ſitiūt totam ouem comedunt ⁊ ſanguinez bibunt · Tales ſunt qui totaz ſuppellectilem auferunt ⁊ inſuper poſſeſſiones quas cū multo ſudore acquiſiuerūt diripiūt Iſid Iudices pui lupoꝝ more cuncta diripiunt et vix pauca pauperibus derelinquūt Lupi autez veſpertini id eſt qui vſq ad veſperā non comederūt adeo eſuriūt qꝫ ⁊ carnes ouis comedunt ⁊ ſanguinem bibunt ⁊ pellem ſcindunt ⁊ oſſa frangūt Sic ſunt multi tiranni qui a pauperib9 pecunias exhauriunt Poſſeſſiones diripiunt · domos tollūt veſtes auferūt · pſonas opprimūt Ieremie · li · Comedit me · Deuorauit me · Nabuchodonoſor rex babilonis · Hoc quo ad lupos matutinos q̄ ptez carniuz comedūt Abſorbuit me ſicut draco hoc quo ad lupos meridianos qui totā ouē comedūt ⁊ ſanguinē bibūt Et ſupius di Iſte nouiſſimus exoſſauit me Nabuchodonoſor · hoc quo ad lupos veſpertinos q̄ oīa comedūt ⁊ ſanguinē bibūt ⁊ oſſa frāgūt Prou xxviij · Leo eni rugiēs ⁊ vrſus eſuriēs princeps impi9 ſup ppl'm paupez

V Sermo tercius · vnde ſupra.

ANimā meaz pono p ouibus meis Serui dei p q̄bus chriſt9 aīaz ſuam poſuit ⁊ quos p̄cioſo ſanguine redemit cōpant̄ ouibus ppter . vi · que in ouib9 reperiūt̄ · Prio ē diuis aīal multa ſimplicitate pditū Sic ſerui dei debēt eſſe ſimplices .i. ſn̄ plica duplicitatis · De q̄ ſimplicitate dic Gre · in moꝝ · qd abhominātur egyptij · hoc iſrahelite do offerūt quia ſimplicitatē ⁊ māſuetudinem deo immolāt quam abhominantes egyptij fatuitatez putant Et iſta ſimplicitas conſiſtit quantum ad aſpectum ſimplicē ſcilicet vt ipm ad deum tantū dirigāt · ⁊ tūc totuz corp9 id ē cōgeries operuz · erit lucidus id eſt deo gratū Mat · vi · Si oculus tuus fuerit ſimplex totū corp9 tuuz luciduz erit Iſtā ſimplicitatē aſpectus n̄ habēt illi qui cū vno oculo volunt reſpicere in celū ⁊ cuz alio in terraz · et qui volūt ſimul diligere deū ⁊ mūdū cōtra quos dicitur Mat · vi · Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone Tales n̄ habēt ſimplicitatez aquilinaz · Aquila ei pullos quos viderit celū aſpicere tanquaz pprios nutrit quos autē ad terrā tanq̄ degeneres abijcit · Secūdo debēt habere ſimplicez affectū ſcz vt ſimplici corde non duplici pximū diligāt .i. Pe .i. Simplici ex corde inuicez diligite attētius · Iſtaz ſimplicitatē affectus nō habēt illi qui in ore habēt dilectōem ſed in corde ſeruāt rācorem Ecc · xiij · In labijs ſuis indulcat inimicus ⁊ i corde ſuo inſidiatur vt ſubuertat te in foueā Iſti nō habēt ſimplicitatez columbina z que carz felle amaritudinis ⁊ rancoris · Mat · x · Eſtote prudentes ſic ſerpentes ⁊ ſim · ſic co · Tercio debēt habere ſimplicez actuz vt ſimplici intentione pximo ſeruiāt Ro · xij · Qui tribuit in ſimplicitate non habēt illi qui ideo aliquibus tribuūt aliqua vt ſurripiant ſua · Eccleſi xiij · · Subridens ſpem dabit narrans tibi omnia bona et dicit qꝫ opus tibi ē · Et confundet te in cib tuis donec exinaniat te bis ⁊ c̄ Iſti n̄ hn̄t ſimplicitatē ouiuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ouis em̄ nullū ledit et neſcit mala
īferre ſ; illata paciēt̄ toleāre Oib⁹
ſeruit· q2 paſcit et īduit · Vnde dt
Aug⁹ · q̄ ouis implet p̄ceptū euāge
licū· q2 de duab⁹ tunicas dat vnā nō
hn̄ti· Scd̄o eſt ouis animal qd̄ nālit̄
fugit lupū. ſic q̄libet dz fugē peccatū
Eccl̄·xxi· Quaſi a facie colubri fuge
peccatū· immo multo āplius Nā int̄
ea q̄ ſunt infra terraz nichil eſt pei⁹
inferno· int̄ ea que ſūt in t̄ra nichil
eſt peius ſerpente et colubro· int̄ ea
que ſunt ſup terrā.i. in aere nichil ē
peius dracone· Et tn̄ iſta t̄a inuitāt̄
a pp̄ha vt laudēt deū· Laudate inq̄t
dn̄m de t̄ra dracones et omēs abiſſi
ſerpētes et volucres pennate· Nuſq̄
autē pp̄ha dt· q̄ ſupbi vel auari vel
luxurioſi laudent deū· Ex quo ſequit̄
q̄ peccatū eſt pei⁹ dracone· inferno
et ſerpente· Nec mirū q̄ infern⁹ lau
dat dei iuſticiā· ſicut latro ī patibl̄o
iudicē laudat· q2 ip̄m iuſtū eē demō
ſtrat· Draco p̄ ſui magnitudine lau
dat dei potenciā Eſt em̄ maxim⁹ oim̄
animanciū ſup terrā· Serpēs laudat
dei ſapienciā· Ipſe em̄ caput abſcon
dit et corpus percuſſioni exponit Et in
hoc deū laudat q̄ tantā ſapienciā ſibi
dedit· Peccator em̄ deum nō laudat
ſ; blaſphemat Rōs ·ij· Nomen dei p
vos blaſphemat̄· Tercio ouis eſt aīl̄
vtile et fecundū· Neceſſe eſt autē q̄
qn̄ oues ſunt fete paſtor eas cuſtodi
at et portet Yſa·xl· Fetas ipē porta
bit· Tribus aūt de cauſis ouis aliqn̄
aborſum patit̄· Primo ſcd̄m plinū
qn̄ eſt ſola Tunc em̄ p̄ nimio timore
ſepe abortit· q2 timet ne ī os lupi de
ueniat· Scd̄o pp̄ter tonitruū· ſicut
idem dicit· Tercio quando comedit
herbas venenatas Ariſto· aūt ponit
quartū qd̄ maxīe eas abortire facit
Sicut fum⁹ extincte candele· Anima
tunc eſt p̄gnans qn̄ habet multa bō
pp̄oſita· Tunc parit qn̄ ea complet
per bona opera Sed peccator eſt ſol⁹
qn̄ non hz deum ſcm̄ et pdidit ptia
pacōnez meritorū eccleſie· Et q2 eſt
ſolus nō habet qui eum adiuuet vel
ſubleuet Ideo em̄ fetum boni pp̄oſiti
nec eciā in corde poteſt nutrire· Nec
ip̄m p bō opera parere et ſic neceſſe
eſt qd̄ paciat̄ aborſum Eccl̄·iiij· Ve
ſoli q2 ſi ceciderit nō hēt ſubleuantē·
Auarus in corde ſuo mlt̄a habet to
nitrua · Vnū eſt anxietas in acq̄ren
do Aliud timor in cuſtodiēdo Aliud
dolor in pdendo· Et iſta tonitrua bo
ni pp̄oſiti fetum extinguunt Int̄ tot
em̄ anxietates timores et dolores bō
pp̄oſita creſcere nō pn̄t· ſicut patet
in ſemine qd̄ ſpine ſuffocauerunt ·
Luce viij· Luxuria eſt herba venena
ta que corpus et animā inficit et cor
rumpit et boni pp̄oſiti fetū extinguit
Semen em̄ nō poteſt creſcere in t̄ra
cōculcata· vt habet̄ ibidem· Anima
em̄ luxurioſi a demonib⁹ cōculcatur
Ecc̄·ix· Omnis mulier que eſt forni
caria q̄ſi ſtercus in via cōculcabitur
Supbia eſt fum⁹ qui in altū aſcēdit
et ſubito euaneſcit Iſte fumus fetū
boni pp̄oſiti extinguit Semen em̄ nō
poteſt creſcere in terra petroſa.i. in
mēte dura que ad penitenciaz reſcin
di nō p̄t· vt habet̄ ibidem de ſemine
qd̄ ſup̄ petraz cecidit· Quarto ouis
eſt animal obediens et manſuetum
Illi autē paſtori oues ſecure obediē
poſſunt qui eas cognoſcit diligit et
defendit· Sic et verus paſtor criſtus
circa eas habet ſcienciā cognoſcēdi
Johis ·x· Cognoſco oues meas · po
tenciā defendendi Ibidez Nō rapiet
eas quiſq̄ de manu mea· et volunta
tem ſaluandi· ibidē Animā meā pro
ouibus meis pono· Bernd̄us · Huic
ſecure me credo q̄ ſaluare me velit·
nouit et poſſit· Dicit̄ in libro de aiali
bus · q̄ paſtores docēt oues feſtine
ambulare ad auditū alicuius vocis ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sic ⁊ viri religioſi debēt eſſe veloces
multū ad obediēdum ad vocē prela
ti ſui Debet āt iſta obediētia habere
tres comites .i. ſimplicitatē. caritatē
⁊ cōcordē volūtatē Iſtud ſignificatū
eſt iob lxij. vbi dicit̄ ꝙ iob amici de
derūt ſibi ouē vnā. et in aurē aure
am vnā. p in aurē intelligitur obedi
entia. Pſalmus In auditu auris obe
diunt mihi Iſta obediētia debet ha
bere ouem annexam quia debet fie
ri cum humili ⁊ ſimplici corde Et de
bet eſſe aurea quia debet fieri ex v
nanimi ⁊ concordi volūtate. Quidā
enim obediūt non ſimpliciter ſed fi
cte Iſti non habent ouem ānexam.
Alij obediūt non ex caritate ſed ne
ceſſitate Horum inauris nō aurea.
Alij prudētes apud ſemetipſos ſuā
voluntatem nolunt vnire cum volun
tate prelati Horum inauris non eſt
vna. Quinto ouis eſt animal ſobri
um et modeſtum quia paruis paſcu
is eſt cōtenta. et expenſis modicis ſu
ſtentatur Sic et ſerui dei modicis d
i bēt eſſe contenti Seneca. Victꝰ ſit
tibi ex re facili nec ad voluptatem ſi
ad cibū attēde. Palatum tuum fa
mes excitet nō ſaporis Deſideria tua
puo redime qꝛ hoc tātū curare deēs
vt deſināt. Cibꝰ aūt iſtarū ouiū in fu
turo erit ille de quo dr̄. Eze. xxxiiij.
In paſcuis vberrimis paſcā oues me
as ⁊ in mōtibꝰ excelſis erūt paſcue e
arū ibi requieſcāt in herbis virētibꝰ
et paſcuis pinguibus paſcent̄ ſuper
mōtes iſrahel Ex quibꝰ verbis habet̄
ꝙ paſcua beatorum erūt vberrima
pinguia ⁊ virentia. paſcentur enī
in cognitione ſumme veritatis Et i
ſta paſcua erunt vberrima. quia ſi
ue ingrediātur ad contemplandum
deitatem. ſiue egrediantur ad con
templandum humanitatem vbiqꝫ in
uenient plenā ſacietatē Io. x. Ingre
dietur ⁊ egredietur ⁊ paſcua inueniet

Eiuſdē. xvij. Hec ē vita eterna vt co
gnoſcāt te ſolū verū deū ⁊ quē miſi
ſti iheſū chriſtū Secūdo paſcētur i
delectatione ⁊ fruitione ſūme ſuaui
tatis ⁊ iſta erūt paſcua pinguia Pſ.
Et adipe frumēti ſaciat te Iſtud fru
mētum eſt ille qui de ſe dicit Io. xij.
Niſi granū frumēti cadens in terrā
mortuū fuerit ipſū ſolū ma. ⁊c. A
deps iſtius frumēti ē ſuauitas ⁊ dele
ctatio que cauſat̄ ex amore dei. Pſ.
Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur
anima mea Tercio paſcētur in eter
nitate ppetue ſecuritatis Et iſta tūc
erūt paſcua virētia. Nunꝙ̄ enī illa
paſcua areſcēt vel marceſſent ſed ſē
per ipſa viriſcent ⁊ ppetua erūt Sex
to aūt ouis eſt animal multū paci
ficū manſuetū ⁊ quietū. Sic et ſerui
dei laborare debent vt quieti ſint. i.
Theſ. iiij. Rogamꝰ autē vos fratres
vt abundetis magis ⁊ operam detis
vt quieti ſitis. Iſtam autē quietem
habent illi qui terrena deſpiciunt ⁊
deo amorem ſuū ponunt Iohannis
xvij. Hec enī locutus ſū vobis vt in
me pacē habeatis. In mūdo autem
preſſurā habebitis Grego. Quid ei
quietius ꝙ̄ nihil in hoc mūdo appete
re Quid laborioſiꝰ ꝙ̄ terrenis deſide
rijs eſtuare. Hinc ē ꝙ iſrahel ſabba
tū accepit in munere egyptus percuti
tur in muſcarū multitudine. Cum enim
tria ſint que naturaliter quietē ap
petant ſcilicet corpus. ſenſus. ⁊ ani
mus. In hominibꝰ terrenis dſiderijs
deditis quieſcere iſta nō poſſunt Cor
pus enī ſemp eſt in labore et fatiga
tione Eccleſiaſt. xxxi. Laborauit di
ues in congregatione ſubſtantie Sē
ſus non poſſunt habere ſomnum nec
quietem. Cum enim quies ſenſuum
ſit ſomnus a talibus ſomnus fugit.
Geñ. xxxi. Fugiebat ſomnꝰ ab ocul̄
meis Ecc. v. Saturitas diuitis .i. ab
undantia diuitiarū ñ ſinit eū dormire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Animus ſemp̄ eſt in ſolliatudine Jē
mie xlix. Turbati ſūt in mari ꝑ ſolli
atudine quieſcē nō potuerunt Et qꝛ
iſta tria in auaris quietē nō poſſunt
hr̄e. iō dicit Aug. Diuicias inueniſti
requiez ꝑdidiſti. Cū vigilas de hijs
cogitas. cū dormis latrones ſōnias
In die ſolliatus. in nocte pauidus
ſemp aūt mendicus.

Dn̄ica tercia Sermo prim⁹

Modicū et non videbitis me.
iterꝫ modicū et videbitis me
Joh. xvi. Natuāle eſt inter
aīcos ꝙ cupiūt mutua viſione ꝑfrui
mutua locucōne refici et corꝑali pn̄
cia ꝯſolari Ideoqꝫ diſcipuli deſidera
bant ſemp xp̄m vidē. eius verba au
dire et p̄ſenciaꝫ retinē. et iō nimis
triſtabant̄. qn̄ xp̄s de ſuo receſſu mē
tionē faciebat. ſicut dixit in verbis
p̄miſſis Modicū et nō videbitis me.

Circa qđ ſciēdum. ꝙ apoſtoli fue
runt in q̄druplici ſtatu. Primus eſt
in quo fuerūt in mlt̄o timore et hoc
ante paſſionē Timebant em̄ ſemper
ne xp̄i p̄n̄ciaꝫ ꝑderēt ⁊ ad hoc ꝑtinet
qđ dixit parū ſup̄. hec autē ab inicio
nō dixi qꝛ vobiſcū eram. et nunc va
do ad eū qui me miſit. Iſtū em̄ timo
rem in eis gn̄abant v̓ba triſtia que
ſup hoc ſepe eis replicabat. Joh. xiij
Filioli mei adhuc modicū vobiſcum
ſum Eiuſđ xiiij. Adhuc modicum et
mūdus me iam nō videt. Scđs ſtat⁹
eſt in quo fuerūt in multa triſticia ⁊
dolore et hoc ī paſſione et ī toto illo
triduo in quo ip̄m nō viderūt. et ad
hoc ꝑtinet illud qđ đt. modicū et nō
videbitis me. et illđ qđ ſequit̄ Amē
amē dico vob̄. qꝛ plorabitis et flebi
tis vos ⁊c̄. Terci⁹ ſtatus eſt in quo
habuerūt gaudiū ſ; ſemiplenū ⁊ hoc
poſt xp̄i reſurrectionez. Gaudebant
em̄ de hoc ꝙ xp̄m ſibi apparentē vide
bant ſ; plene gaudē nō poterant. qꝛ
ſciebāt ꝙ modico tp̄e. i. tm̄. xl. dies
cū eis moratur⁹ eāt. et ad hoc ꝑtinꝫ
illđ. Et iterꝫ modicū et videbitis me
Et illđ Vos aūt cōtriſtabimini ſ; triſ
ticia vr̄ā vertet̄ in gaudiū. quō autē
p̄dicta verba ſint intelligenda. dicit
Alcuin⁹ Modicū tēpus fuit ꝙ nō vi
derūt eū. i. illud triduū quo in ſepul
chro q̄euit. et iterꝫ modicū quo eum
viderunt. i. illi. xl. dies in q̄b⁹ ſepius
poſt reſurrectionē ſuā eis apparuit.
Hec aūt v̓ba in tm̄ eis erāt obſcura
ꝙ ea intelligē nō valebāt. ideo dice
bant q̄d eſt qđ dicit nobis modicū.
Hui⁹ aūt triplex erat cauſa. Prima
ſcđm Criſo. propt̄ eoꝝ triſticiā que
amouebat a mēte eoꝝ ea q̄ dicebāt̄
Alia eāt ſcđm eundē ꝯtrarietas que
videbat̄ eſſe in v̓bis dn̄i dicentis. vi
debitis me et nō videbitis. Tercia ē
qꝛ credebant. ꝙ eis ꝑabolice loq̄ret̄
ſicut ſepe facē ꝯſueuit Quart⁹ ſtat⁹
eſt in quo habuerunt gaudiū plenū
et ꝑpetuū vt in beata dei viſione in
qua mō ſunt Et ad hoc ꝑtinet illud.
iterū aūt videbo vos et gaudebit cor
veſtrū et gaudiū veſtrū nemo tollꝫ
a vob̄ Scđm autē Aug⁹. iſtud intelli
git̄ de gaudio illi⁹ bt̄e viſionis. de q̄
dr̄. i. Joh. iij. Cū apparuerit ei ſil̄es
erim⁹. qꝛ videbim⁹ eū ſicuti eſt Iſtđ
em̄ gaudiū nunq̄ꝫ tollitur nec finitur
Aug⁹ ibidez. Ibi nō eſt finis et ſuffi
cit nob̄. Et̄nus igit̄ erit neqꝫ em̄ ſuf
ficit nob̄ finis n̄ cui⁹ nullus eſt finis
Iſtū aūt q̄druplicē ſtatū apl̄oꝝ oñt
dn̄s ꝑ ſilitudinē mulieris pregnātis
et ꝑturientis Talis em̄ mulier q̄dru
plicit̄ pt̄ conſiderari. Primo ꝓut eſt
pregnās et tūc eſt in multo timore.
Sepe em̄ timet ne fetus diſpereat ⁊
et huic r̄n̄det p̄mus ſtatus apl̄oꝝ in
quo ſemp timebāt. ne xp̄s ab eis re
cedēt. Scđo ꝓut eſt in ꝑtu et tūc eſt
in multo dolore ꝓpter v̄etris crucia
cōez Et huic r̄n̄det ſcđs ſtat⁹ aplōꝝ
in quo fuerūt in multa triſticia ꝓpt̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

xp̄i paſſionē Tercio ꝓut ēſt poſt ptū
et hoc duplicat̄ Vno mō ꝓut ꝑperit
filiū.et hʒ gaudiū ſemiplenū.et huic
rn̄det terciꝰ ſtatus aplōꝝ in quo fue
runt aliq̄ꝑtulū in leticia ꝓpter xp̄i re
ſurrectionē.et tūc ſemiplenū habue
rūt gaudiū. Scd̄o ꝓut ꝑpit maſcu
lum tunc hʒ gaudiū plenum.et huic
rn̄det q̄rtus ſtatꝰ aplōꝝ. in quo mō
ſunt vbi hn̄t plenū gaudiū ⁊ pfectū
Vnde dt Augꝰ ibidē Parturitio triſ
ticie ptus aūt gaudio ꝯpat̄. qd̄ tunc
magis eſſe cōſueuit qn̄ non puella ſ
puer naſcit̄. Iſtū quadruplicē ſtatū
hn̄t et ſerui dei Sunt ēm in timore ⁊
merore i gaudio ſemipleno et i gau
dio pfecto. In timore quidez ſunt ne
deū amittant. ſicut ꝓpha tōquēbat̄
ſe amiſiſſe dicēs. Redde michi leticiā
ſalutaris tui. Sʒ notandū. ꝙ ab ali
q̄bus recedit et nunq̄ꝫ redit. Ab ali
quibꝰ recedit et redit ab aliquibus
nunq̄ꝫ recedit. et ido nō oʒ ꝙ redeat
Et iſta triplex differencia fuit in xp̄i
failia quā hūit in hac vita. Fuit em̄
vnus ſcʒ iudas a quo xp̄s receſſit qn̄
ip̄m tradidit ⁊ nūq̄ꝫ redijt. q̄ꝛ deſpe
rauit cū dixit. peccaui tradens ſang̃
nem iuſtū ⁊ plenus malicia et omni
iniquitate ſpm̄ exalauit. ibidē. et in
fine laqueo ſe ſuſpendit. Scd̄us fuit
petrus a quo xp̄s receſſit qn̄ ip̄m ne
gauit ſ ſtatim redijt qn̄ amare fleuit
Tercia fuit btā virgo maria a qua
xp̄us nunq̄ꝫ receſſit. et ido redire nō
nō oportuit. Iſta triplex drā cotidie
in hac vita inuenit̄ et p ſilitudinem
in ſole cōſiderat̄. Sol em̄ aliq̄s ptes
nunq̄ꝫ illuīnat ſcʒ regionē infernalē
Aliq̄s aliqn̄ illuminat aliqn̄ nō. ſicut
noſtrā habitabilē. Aliq̄s aūt ſp illu
minat. Sicut ea que ſup̄ ſunt. vt dt
Dioniſiꝰ Silr̄ et in hoibus quidā ſūt
a q̄bꝰ ſol iuſticie recedit et nunq̄ꝫ re
dit. ſicut ſunt duri ⁊ obſtinati q̄ deū
a ſe expellūt et ne ad eos r̄deat mal̄

opibus cōtradicūt Iob xxi. Dixerūt
deo recede a nobis. Ecce q̄ꝛ expellūt
eum. Scienciā viaꝝ tuaꝝ nolumus.
ecce q̄ꝛ ne redeat ꝯtradicūt. Eiuſdez
xxiij. Ipſi fuerunt rebelles lumini.
Iſti ſunt qui dicūt Iſa. xxx. Auferte
a me viam. Declinate a me ſemitā.
ceſſet a facie nrā ſcūs iſrahel. Nolūt
em̄ qd̄ deus ad eos redeat nec p viā
mandatoꝝ. nec ſemitā ꝯſilioꝝ. nec
ꝙ illuminet p inſpiracōnem faciem
mētis eoꝝ. Alij ſunt a q̄bus deꝰ rece
dit et poſtea redit. ſicut ſunt penitē
tes a q̄bus deꝰ receſſit p culpā ſed re
dit p pniāz. Ie. xviij. Si pniāz gens
illa egerit a malo ſuo. qd̄ locutꝰ ſū
aduerſus eā agam et ego pniāz ſup
malo qd̄ cogitaui vt facerez ei. Za
charie. i. Cōuertimini ad me et ego
cōuertar ad vos. dicit dn̄s exercituū
Tales eciaz ſunt viri ſancti a quibꝰ
ad modicū iocūditas cōtemplacōis
ſubtrahit̄. et hoc vt ferueēcius requi
rat̄ et fortiꝰ teneat̄ Bern̄. ſup Can̄.
Subtrahit ſe ad tempus ab eis quo
auidius reuocet̄ et fortius teneatur
Preteriēs vult teneri. Abiens reuo
cari Et tn̄ illud modicum quo ſe ſub
trahit valde videt̄ eis longū Idez O
modicū nō modicū. o modicū longū
Pie dn̄e modicū dicis ꝙ non videaꝰ
te. Saluū ſit v̄bū dm̄ mei Tn̄ longū
eſt multū ⁊ valde nimis Verūtamē
vtrūq̄ʒ verum. et modicū meritis nō
modicū votis. Alij vero ſunt a q̄bus
nunq̄ꝫ recedit ſ q̄ſi violent̄ eū tenēt
Can̄. iij. Tenui eū nec dimittaz Am
broſiꝰ. Vim facimꝰ dn̄o nō cōpellen
do ſ flendo. nō ꝓuocando iniurijs
ſ lacrimis exorādo. nō blaſphemādo
p ſupbiaz ſ p humilitatē merendo.
O btā violencia que nō indignacōe
pcutit̄ ſ mīa ꝯdonat̄. Scd̄o ſerui dei
ſunt in merore Et hoc q̄druplr̄ de cā.
que ſigificatur Ioſue. xv. Suſpirauit
Axa vt ſedebat aſino et dixit pr̄i ſuo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

terrã auſtralez ⁊ arentem dediſti mi
hi iunge ⁊ irruguũ Deditqꝫ ei irrigu
um ſupius ⁊ inferiꝰ Axa ſedẽs aſino
eſt anima preſidẽs corpori ſuo q̄ plo
rat. primo qꝛ ſepe habet mẽtem ari
dam ab humore deuotõis interne.
hoc eſt habere terrã arentem. Pſ̄.
Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi
Ecc. li. Aie nr̃e ſitiunt vehemẽter Se
cũdo plorat ꝙ adhuc habet corpus
inflãmatuz igne ꝯcupiſcẽtie ⁊ hoc ē
habere terrã auſtralez ꝓpter qđ dic
aplꝰs Ro. vij. Infelix ego homo q̄s
me liberabit đ mortis corpe hꝰ Tercõ
plorat ꝓ dilatione ſuperne patrie ⁊
hoc ē habere irruguuz ſupiꝰ Pſ̄. Su
ꝑ flumina babilonis il. ſe. ⁊ fle. ⁊c̄
Quarto plorat ꝓ incolatu p̄ñtis mi
ſerie ⁊ hoc ē habere irriguuz inferiꝰ
Pſ̄. Heu mihi qꝛ inco. Tercio ſerui
dei hñt hic gaudiũ ⁊ conſolationez ſe
miplenã qđ ſignificatũ eſt. iij. Re.
xvij. vbi dr̄ ꝙ deus per coruos mitte
bat helie mane ⁊ veſpere panem ⁊
carnes ⁊ bibebat de torrẽte Ille pa
ne ⁊ carne veſcit̄ qui celeſti cõſolatio
ne nutrit̄ que maxime ex meditatio
ne diuinitatis ⁊ humanitatis papit̄
Sed iſta ꝯſolatio in tbꝰ deficit Priõ
qꝛ habz impfectionẽ qđ notat̄ ꝑ hoc
ꝙ dabat̄ tãtuz mane ⁊ veſpere ⁊ nõ
meridie. In mane ⁊ veſpere eſt lux
⁊ calor ſed impfectus in meridie v̄o
pfectꝰ Bti igit̄ paſcũt̄ in meridie. i.
in pfecta dei cognitõe ⁊ dilectõe Cã
ti. i. Indica michi vbi paſcas vbi cu
bas ĩ meridie. in p̄ñti aũt paſcuntur
mane ⁊ veſpere qꝛ ĩpfcẽ deũ diligũt
⁊ cognoſcũt. i. Cor. xiij. Nũc cogno
ſco ex pte ⁊c̄. Scđo hz admixtionez
q̄ admixtio cauſat̄. vel ex corpis cor
ruptiõe vel diaboli tẽptatione vel mũ
di pſecutione qđ notat̄ ꝑ hoc ꝙ bibe
bat de torrẽte Yſa. i. V. nũ tuuz mix
tum eſt aqua Tercio habet termina
tionẽ. qđ notatur ꝑ hoc ꝙ deus illuz

cibuz ſibi ſubtraxit in tãtũ ꝙ vadẽs
ſareptã ſidonioꝝ bucellã panis vix
habere potuit quia deus viris ſanc
tis ſepe cõſolationes ſpũales ſbtrah
it adeo vt etiaz modicũ habere non
ſinat ⁊ hoc facit deus ſiue vt in humi
litate conſeruentur. ij. Cor. xij. Ne
magnitudo reuelationũ extollat me
⁊c̄. ſiue vt incauta ſecuritas vitetur
que eſt mater negligẽtie Greg. Dũ
mẽs ſecura redditur in torporẽ laxa
tur Quarto ſerui dei habẽt gaudiũ
plenuz ⁊ hoc ꝓut ſunt in beata vita
qđ quidez ex dei viſione cauſatur ⁊
ideo dicit iteꝝ aũt videbo vos ⁊ gaud
bit cor veſtrũ ⁊c̄. De qua viſione dr̄
Job. xxxiij. Videbit faciem eiꝰ in iu
bilo. i. Pet. i. In quez deſiderant ãge
li ꝓſpicere Math. xviij. Angeli eo
ruz ſemp vidẽt faciez patris m. Sed
facit hic Gre. q̄ſtionẽ in moralibus
Quare ſi vidẽt quomodo videre deſi
derãt ⁊ ſi videre deſiderãt quomodo
vident ⁊ reſpõdet Deſideriuz inquit
anxietatẽ habz Anxietas penã Sacie
tas v̄o faſtidiuz Ne ſit ergo in deſide
rio anxietas deſiderãtes ſaciãt̄ Ne ſit
in ſacietate faſtidiũ ſaciati deſiderãt
Erit igit̄ nob delectabilit̄ impreſſa
ſitis ſimul atqꝫ ſacietas ſꝫ lõge abẽit
a ſiti neceſſitas Longe a ſacietate fa
ſtidiuum qꝛ ſitiẽtes ſaciabimur ⁊ ſaci
ati ſitiemus. pꝫ ergo ꝙ omnis defec
tus ibi ſuppletur ⁊ gaudiũ plenum in
uenit̄ ad qđ nos ꝑducat dñs.

Mulier cũ parit triſticiã habz
qꝛ venit hora eꝰ ⁊c̄ Inter ma
los ⁊ bonos hoc diſtat quia
mali volũt facere feſtuz ante vigiliã
volẽtes nũc gaudere tẽporalit̄ ⁊ ideo
ĩ futuro faciẽt vigiliã qꝛ flebũt et̃ alit̄
Aliq̃ etiã ſũt q̃ vellẽt venire de feſto ad
feſtũ. i. đ gaudio p̄ñtis vite ad gaudi
uz felicitatis et̃ne Con̄ quos dic. Je
ro Difficile ymmo impoſſibile eſt vt
preſentibus quis et futuris fruatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

bonis vt de delicijs tranſeat ad delici
as vt hic ventrē et ibi mentē ipleat
et vt in vtroqꝫ ſeculo ſit pmꝰ · et in
vtroqꝫ appareat glorioſiꝰ Boni vo
faciunt hic vigiliā in luctu penitēcie
et ideo perueniūt ad feſtū iocūditatis
etne · et hoc ē qđ dicit h ſub metha
fora mulieris Mulier cū parit triſti
ciā hꝫ Ecce vigiliā penitēcie · Deinde
ſubdit̄ Triſticia vrā vertet̄ i gaudiū
Ecce feſtiuitas iocūditatis eterne ·
In verbis pmiſſis tria ponunt̄ · Primū
eſt ſilitudo mulieris pariētis cū dicit̄
Mulier cū parit Iſta mulier ſignificat
eccleſiā vel qualibet fidelē aīaꝫ que
concipit p bona ppoſita ſ; parit p bona
opera De qua dr̄ Apoca · xij · Mulier
amicta ſole ꝛ luna ſub pedibꝰ eius ·
et in capite eius corona ſtellaꝝ · xij ·
et ī vtero habēs et clamabat parturi
ens et cruciatur vt pariat · Tūc iſta
mulier eſt amicta ſole qn̄ induta eſt
xp̄i cōuerſacōne ſcꝫ pietate huilitate
paciencia et obediēcia · Romanos · xiij ·
Induimini dn̄m ihm xp̄m · p lunam
ſignificat̄ mutabilitas reꝝ tpalium
Sicut em̄ luna mutat̄ · qꝛ nūc plena ·
nūc ſemiplena mō vacua · ſic mūdus
aliqn̄ eſt plenus qn̄ alicui dat plenā
cōſolacōnem Aliqn̄ ſemiplenus qn̄ ex
vna pte dat cōſolacōeꝫ ex alia tribu
lacōnem · Aliqn̄ vacuꝰ qn̄ dat oīmo
dam deſolacōeꝫ Iſtā lunā ſancti hn̄t
ſub pedibꝰ qꝛ auariciā hn̄t ſub affec
tibus · auari aūt hn̄t iſtā lunaꝫ in ca
pite · qꝛ habent cupiditatē in mente
Amos ix · Auaricia in capite omniū ·
Debent ecia hrē coronā · xij · ſtellaꝝ
qꝛ debent imitari doctrinā ꝛ exēpla
duodecī aploꝝ Parit autē p bō opa
ſed cū cruciatu qꝛ in bene operando
multa ſuſtinet aduerſa · Roō · viij ·
Omis creatura ingemiſcit et parturit
vſqꝫ adhuc Sunt autē aliq mulieres q̄
nollent pere · qꝛ nolūt dolorē partus
ſentire · ſic ecia ſunt multi qui nolūt
facere opera miſericordie · qꝛ timent
aduerſa ſuſtinere · ſ; int̄ ceteras pprie
tates lilij legit̄ · qꝫ ſuccus eiꝰ pdeſt
mulieri ad pariendū · Cerua ecia co
medit quandā herbā vel radicē que
dicit̄ dragantea que parere eā facit
Ait eciā Pliniꝰ · qꝫ aquila in nido ſuo
ponit quendā lapidē pcioſū qui ipaꝫ
iuuat ad pariendū · Iſtud liliū eſt xp̄s
qui dt̄ Can̄ · ij · Ego flos cāpi et liliū
cōuallium · Non em̄ eſt flos orti ſ; cāpi
qꝛ odor ſue miſericordie nō eſt clau
ſus ſ; aptus · et nō eſt liliū moncium ſ;
valliū qꝛ nō plantat̄ in montibus .i.
in cordibꝰ ſupboꝝ ſ; humiliū Succus
huiꝰ lilij eſt ſanguis xp̄i · p herbā ſig
nificat̄ humana fragilitas ſiue morta
litas · Pſa · xl · Omīs caro fenū · ſicut
em̄ hba vireſcit deīn areſcit poſtea
putreſcit · ſic homo viret ī iuuētute
Areſcit in ſenectute · putreſcit ī mor
te · p lapideꝫ pcioſū ſignificat̄ gloria
ſāctoꝝ que et lapis eſt inqntum eſt
ſolida et etna · et pcioſa eſt inqntum
eſt ineffabilis et ſup merita · et luci
da eſt inqntum illuminat mentes et
corda · pſ̄ · Poſuiſti in capite eiꝰ co
ronā de lapide pcioſo · Iſta igit̄ tria
faciunt · vt homo nō dimittat ppter
aduerſa quin pariat p bona opera ·
Primū eſt meditacō paſſionis dnice
Heb · xij · Recogitate eū qui talem
ſuſtinuit a pccōribus aduerſū ſemet
ipm cōtradictionē vt nō fatigemini
animis vrīs deficientes Gregoriꝰ Si
paſſio xp̄i ad memoriaꝫ reducit̄ nichil
eſt qđ nō equo aīmo toleret̄ · Scđm
eſt memoria mortis pprie Ide · valde
ſe ſollicitat in bono ope qui ſemp co
gitat de extremo fine Terciū eſt me
ditacio celeſtis glē · Gloſa ſup illud
Jaco · i · Omne gaudiū exiſtimate ꝛc̄
Ne indignemini ſi mali in mūdo flo
rent ſi et vos patimini qꝛ nō eſt xp̄ia
ne dignitatis in tēporalibus exaltari
ſed pocius deprimi · Mali nichil habēt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

in celo ⁊ vos nihil in mũdo ſed ſpe il
lius boni ad qđ tẽditis quicquid ivi
a cõtingat gaudere đbetis Secundo
poit hui⁹ mulieris triſticia ſalubris
cũ dicat Triſticiaʒ habet que quideʒ
triſticia cauſat ex quadruplici cauſa
vt dicit Gre· in mor· ·ſcʒ qñ quis ɔ
ſideãt· vbi fuit· vbi erit· ⁊ vbi ẽ· ⁊
vbi nõ eſt Vbi fuit inquit in pccõ·
Vbi erit in iudicio· vbi eſt in miſeri
a ⁊ vbi nõ eſt in gloria Primo ergo
triſtari đbet qꝛ fuit ĩ pccõ ex eo quo
pdidit deuʒ ⁊ omne merituʒ ſuũ Mi
chee.i. Faciã eis planctũ velud draco
nuʒ· luctum quaſi ſtrutionũ· Came
lus draconis in inſidijs poſit⁹ caput
cũ plãta cõterit tũc draco planctum
magnuʒ emittit· Strutio oua in pul
uere relinquẽs eoꝝ obliuiſcit̃ que a
liquãdo a beſtijs cõculcãtur Tandẽ
ſtrutio rediẽs ⁊ fracta oua inueiẽs
luctum facit Peccator igit̃ debet lu
ctuʒ facere ⁊ debʒ plãgere inſtar dra
conis qꝛ caput ſuũ.i. deum pdidit ⁊
inſtar ſtrutionis qꝛ perdidit oua ſua
.i. omnia merita ſua ⁊ bona opa Se
cũdo debet habere t̃ſticiaʒ ⁊ timorẽ
conſiderãdo qꝙ erit in iuditio Ps̃ A
iudicijs tuis ei timui Naʒ ſcđuʒ Gre·
Supi⁹ erit iudex iratus inferi⁹ ifern⁹
accẽſus A dextris pccã accuſantia· a
ſiniſtris demonia ad ſuppliciũ trahẽ
tia Tercio debʒ habere triſticiaʒ con
ſiderãdo qꝙ eſt ĩ miſeria Ps̃· Heu mi
hi qꝛ inco· m· ꝓlon· eſt Nec mirũ qꝛ
ſicut dicit Cri· ſup Mat· Anima in
hac vita eſt potẽs ſed peregrina· ca
ro aũt infirma ſed ĩ domo ꝓpria eſt
Caro igit̃ qꝛ hic ẽ domeſtica ſepe ai
me dñat̃ Anima vero qꝛ eſt potẽs re
ſiſtit ⁊ ſpe carnẽ ad bonuʒ trahit In
futuro autẽ erit aĩa potẽs quia ĩ do
mo ꝓpria· caro vero infirma ⁊ pigri
na· ⁊ ideo tunc anima carni totalit̃
dominabit̃ ⁊ quicquid voluerit ſpiri
tus mox conſentiet corp⁹ ⁊ ponit ex

empluʒ Criſo· Si eniʒ aliquis potẽs
in domo paupis hoſpitatur pauper
ibi iubet qꝛ in domo ſua eſt· Diues
auteʒ aliquaʒ ibi habet agẽdi fiduci
am quia potens eſt Sed ſi pauper in
domo diuitis intrauerit nõ eſt auſ⁹
os apire· tũ qꝛ peregrin⁹ eſt tuʒ qui
a paup eſt Quarto debet habere tri
ſticiaʒ conſiderãdo qꝙ nõ eſt in glori
a idõ ſuſpirabat ꝓpheta dicẽs Sicut
ceru⁹ đſiderat ad fon· aquaꝝ ⁊ c̃ Cer
uus quãdo ſeneſcit grauat̃ in corni
bus Inueterãt̃ pili· caligãt oculi tũc
pugnat cũ ſerpẽte ⁊ eum occidit hau
ſtoqꝫ veneno ardentiſſime ſitit ⁊ ĩ flu
men ſe ꝓiciẽs totus renouatus exit
Sic viri ſancti pugnant cum diabolo
carne ⁊ mundo ⁊ ardenter ſitiunt ad
fontẽ vite peruenire Vbi renouantur
in cornibus id eſt in virtutibus quia
modo habẽt ea ſ imꝑfectas tunc au
tẽ ꝑfectas .i. Coꝝ· xiij· Cum venerit
qđ ꝑfectũ eſt euacuabit̃ qđ ex pte ẽ
Renouãt̃ in pelle.i. in corpore qđ effi
citur immortale· ſubtile claꝝ ⁊ agile
Renouãtur in oculis qꝛ nuuc vident
in enigmate tũc aũt facie ad faciem
vt dĩ.i. Coꝝ· xij· Tercio ponit̃ opor
tunitas tpis cum dĩ qꝛ venit hoã e⁹
In p̃ſenti eĩ vita ẽ tẽpus flendi pec
cata In futuro aũt erit tẽpus letãdi
in gloria Ecc· iij· Tẽpus flẽdi ⁊ tẽp⁹
ridẽdi Modo eſt tẽpus pugnãdi cõ
tra vitia Tunc erit tẽpus q̃eſcendi
in pace ꝑpetua modo eſt tẽp⁹ belli·
tũc vero tẽpus pacis Mõ ẽ tẽp⁹ ꝓpt̃
deuʒ pdẽdi modicũ Tũc erit tẽp⁹ ac
quirẽdi ⁊ nõ pdendi Aug⁹ ĩ li.i. omꝉ
Quaſi fen⁹ traiectiuũ cum deo facis
hic das hic recipis h das res pituãs
ibi recipies res ſiñ fine mãſuras Notã
dũ qꝙ tp⁹ q̃druplicater p̃t cõſiderari
ſcʒ ĩ mũdo ĩ iudicõ ⁊ inferno In mũ
do de tpe ẽ mag̃ copia ⁊ iõ ipo vti de
bem⁹ ad bonũ opandũ Gal· vi· Dũ
tẽp⁹ habem⁹ opemur bonũ ad oẽs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ad malū vitandū Ecc̄. iiij. Cōſerua
tēpus et deuita malum. ⁊ ad ſalutē
procurādā ij. Corin. vi. Ecce nūc tē
pus accepta. Ecce nunc dies ſal̄. In
hoc igitͤ tēpore debet quilibet bene
facere priuſq̄ꝫ tēpus p̄tereat. priuſ
q̄ꝫ omnia d̄relinquat Ecc̄. xi. Neſcis
ꝙ tēpus pretereat ⁊ mors appropin
quat et relinques omnia aliis In iu
dicio āt erit de tēpore ratio diſtricta
Tūc ei de⁹ oē tp⁹ nr̄m accipiet ⁊ ſe
cūdū illō nos examiabit ⁊ iudicabit.
Ps̄. Cū accepero tēp⁹ ego iuſti. iu
di Ber. Omne tēp⁹ nobis impēſum
requiretͤ a nobis q̄liter ſit expēſum
Jōē. Sicut nō pibit capili⁹ a capite
ſic nec momētum a tempore Jō ſan
cti viri diligēter cauēt ne de tēpore
modicū quid amittant ne de eo ī iu
dicio racionē reddāt. vn̄ Aug⁹ in li
bro cōf. accuſat ſe coraꝫ deo de hoc
ꝙ araneas muſcas capiētes aliquā
do libenter aſpexit. et de hoc ꝙ per
viam tranſiēs canes leporeꝫ inſequē
tes aliqn̄ libēter vidit Ideo autē de
his ſe accuſat nō q̄a in his peccatum
ſit. ſed ꝗꝛ tēp⁹ quod ibi occupauit ī
bonis meditacōibus expendere debe
bat In celo aūt erit tēporis perfecti
o plena Deutͤ. xxxiij. Adeſſe feſtināt
tēpora id eſt ad pfectioneꝫ Sed mo
do eſt tēpus p̄teritum. mō preſens.
mō futurū Tunc erit nulluꝫ p̄teritū
nullum futurū. nullus ānus. null⁹.
mēſis. nulla ebdomada. ſed tātum
vna dies Zach. xiiij. Erit dies vna
que nota eſt domino. nō dies neq̄ꝫ
nox et ī tpe veſpere erit lux In infer
no aūt erit de tēpore magna cariſti
a Apoc̄. x. Angelus iurauit per viuen
tē qd̄ tempus āplius non erit ſcꝫ ad
penitēdum. Si em̄ damnati poſſēt ha
bere aliquod tēporis momētum ca
rius eſſet eis q̄ꝫ ſi totuꝫ lucrarentur
mūdum quia tūc poſſent penitere et
miſericordiam promereri. vnde dix

it ſanctus martinus diabolo Si tu mi
ſer ab hominuꝫ īfeſtacione deſiſteres
et de malis tuis peniteres ego de de
o cōfiſus tibi veniaꝫ pollicerer Sed q̄
a diabolus eſt extra tēpus merendi
et ī malo cōfirmatus ideo penitere n̄
poteſt Seruādum ē igitur quod dici
tur Ecc̄. x. Quodcūq̄ꝫ poteſt manus
tua inſtanter opare quia nec opus
nec racō nec ſciencia nec ſapientia
erūt apd̄ inferos quo tu properas.
Homo eī q̄tuor mōis mereri poteſt.
Primo bona opera faciendo ſed hoc
ibi nō erit. ideo dicitur ꝙ nō erit ibi
opus Dānati eī manus ligatas habe
būt. ⁊ ideo nihil boni opari poterūt
Math. xxi. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹
⁊ c. Secūdo poteſt quis mereri carnē
ſuā mortificādo et racioni ſubiciēdo
ſed hoc ibi non erit. ideo dicitur ꝙ
ibi nō erit racio que ſenſualitati dn̄e
tur Nō em̄ viuēt ſecūdum racōeꝫ. ſ
ſm furioſam ſenſualitatē ꝗꝛ ſemper
erūt in turbacōe. Ps̄. Peccōr vide
bit ⁊ iraſcetͤ ſemp in deſpeacōe Je.
xxxiij. Deſpeauimus poſt cogitacio
nes nrās iuimus Tercō p̄t q̄s mere
ri pfecte in deuꝫ credendo ſed hoc ibi
nō erit. ideo dicitͤ ꝙ nō erit ibi ſciē
tia videlicet ſanctoꝝ qua p fideꝫ deuꝫ
cognoſcunt In hac em̄ vita fideles
habent de dō verā fidē. in beata au
tē vita hn̄t aptā viſioneꝫ. ſed dam
nati hēbunt obūbrataꝫ Math. xxij.
Mittite eum ī tenebras exteriores
Quarto p̄t q̄s mereri deū diligēdo
ſ; hoc ibi n̄ erit. vn̄ dr̄ ꝙ n̄ erit ibi ſa
pia. i. ſapida ſcia ꝗꝛ cuꝫ ſapoē d̄s dili
gitͤ. dānati aūt deū n̄ diligēt ſ; odio
hēbūt. vn̄ ps̄. Supbia eoꝝ q̄ te ode
rūt aſcēdet ſemp. ¶ Sermo tercius.

Qum āt pepit puerū iaꝫ non
memīt preſſure ꝑpt̄ gaudiū
ꝗꝛ nat⁹ ē hō ī mūdū Quāuis
pn̄ia ſcōꝝ viroꝝ mltaꝫ videatͤ habe
re aſperitatē tamen leuigari debet

m iiij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ꝯſiderādo tāte glorie immēſitatē Et
iſtud oñdit · Jēo · quadruplici exem
plo dicēs Amaritudinē radicis dul
cedo cōpēſat · pericula maris ſpes por
tus delectat Dolorē medicine ſpes ſa
lutis mitigat Qui em̄ nucleū deſiderāt
nucē frangat Ergo pn̄iam agat qui
eterno vult adherere bono Quintū
autē exēpluꝫ ponit dominꝰ hic · quia
dolorem pturiētis alleuiat natiuitas
optate ꝑl' Jſido dicit · Cū autē pepe
rit puerū iam n̄ me · preſſure ⁊c̄ Per
hāc mulierē deſignat̄ eccleſia ſiue q̄
libet fidelis anima quā quidem chriſ
tus deſpōſauit que deſpōſata conci
pit ⁊ parit Deſpōſat aūt eā chriſtꝰ
anulo fidei Oſee · ij · Spōſabo te mihi
in fide Vn̄ dixit agnes Anulo ſuo ſb
arrauit me ⁊c̄ Deſignat̄ autē fides p
anulum quia anulꝰ gemmis ornatur
ſic fides xij · articul' quaſi xij · lapides
precioſos qui erāt i rōnali ſummi ſa
cerdotis vt dicit̄ Exo · xxviij · Jſta āt
fides debet habere ānexā bonā ope
rationē ⁊ ſpem ⁊ caritatē que etiā
in anulo ſignificātur Nā q̄tum i ma
nu defert̄ bona opa exp̄muntur Lu ·
xv · Date anulū in manu eiꝰ Multū
em̄ ſpōſus ꝓ malo haberet ſi ſpōſa
ſua anulum in archa vel in burſa te
neret ⁊ nō in manu portaret Sic ch
riſto fides grata nō eſt que tantum
ē in corde ⁊ nō manifeſtat̄ in ope Jn
q̄tū aūt eſt figure ſperice que finē
nō habet ſignat ſpē que ē d̄ inuiſibi
libus ⁊ eternis Ro · viij · Spes que vi
detur n̄ ē ſpes Nā qđ videt q̄ſ · q̄d ſpe
rat Si autē qđ nō videmus ſpeāmꝰ
p paciētiā expectaꝰ · Jn q̄tū āt anu
lus ponit̄ in quarto digito ſignat ca
ritatē Dicunt em̄ phiſici ꝙ a corde q̄
dam vena procedit que i quarto di
gito reſpondet p' qđ ſignificatur ꝙ
ſpōſa debet amaē chriſtū ſponſum
ſuū amore p̄cordiali Mat · xxij · Dili
ges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo

Ponit̄ autē tm̄ i vno digito ad inn
uendū ꝙ debet amare eum amore ſi
gulari Jn ceteris em̄ homo vult habe
re ſociū niſi in amādo vxorē · Sic ⁊
chriſtus nō vult vt mūdum cū ipſo
amemus Jacob · iiij · Quicunqꝫ volue
rit amicus eſſe huiꝰ mundi inimicus
dei cōſtituetur Debet autē anulus
aureus eſſe ad innuēdū ꝙ debet eū
diligere amore inſupabili Sicut em̄
aurū ſua p̄cioſitate ōnia metalla ex
cellit ſic amor ſpōſi ⁊ ſpōſe omnes
alios amores vincit · vn̄ vir ⁊ vxor pa
trē ⁊ matrē relinquūt ⁊ inuicē ſibi
adherēt Gene · ij · Relinquet hō prēm
⁊ mā · ⁊ adherebit vxori ſue Sic etiā
amor quo chriſtū diligimus ceteros
amores excellere debꝫ Mat · x · Qui
amat patrem ⁊ matrem pluſq̄ me n̄
eſt me dignus Secūdo anima poſtq̄
chriſto deſponſata fuerit cōcipere ⁊
parere debet de cuius cōceptu ⁊ ptu
dicit Augꝰ in epl'a ad ꝓbam ⁊ iulia
nā hec eſt vberior fecundiorqꝫ fertili
tas non vētre graueſcere · ſed mēte
grandeſcere nō lacteſcere pectore ſed
corde cādeſcere nō viſceribus terram ·
ſed celū orationibꝰ pturire · Sunt q̄
dam mulieres que ꝯcipiunt ſed nūq̄
paritū Quedā q̄ pariūt ⁊ hā q̄dā
pariūt mōſtra Quedā piūt tm̄ femias
q̄dā maſculos · iſta āt moralit̄ ꝓſeq̄
mur Sūt eīi q̄dā aīe q̄ cōcipiūt bō ꝓ
poſita ſed nūq̄ piunt ea p bona ope
ra Yſa · xxxiij · venerūt filij vſqꝫ ad p
tum ⁊ virtꝰ non eſt piendi · pro tali
bus dicit̄ Mat · xxiiij · ve pregnātibꝰ
⁊ nutriētibꝰ in illis diebꝰ Orate aūt
ne fiat fuga vrā hieme vel ſabbbto ·
ſm Amb · Loq̄tur hic dn̄s de die vel
fuga que eſt in die iudicij ſiue i mor
te cuiuſlibꝫ morientis Pregnātes āt
ſūt ſcđꝫ eūdē q̄ dei timorē ⁊ bō ꝓpoſi
ta ꝯceperūt ⁊ p bō opa ea n̄ ꝑperūt
Nutriētes puulos ſecūdum eūdē ſūt
q̄ opa infirma ⁊ debilia habuerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vel alit̃ ſcd̃m Aug⁹ Pregnãtes ſũt
qui iniquos cõceptus in corde gerũt
Nutriẽtes puulos ſunt q̃ diabolicas
ſuggeſtiones ꝑuis delectacõib⁹ nu
triunt q̃ dñr puuli q2 non pñt vincẽ
niſi volẽtes . pš . Sagitte puuloꝝ fcẽ
ſunt plage eoꝝ Joẽ . Btũs qui tene
bit et allidet puulos ſuos ad petraꝫ
Glo . Beati q̃ puulos q̃ ex carne naſ
cunt̃ .i. motus ꝑuos et malos anteq̃
creſcãt retinẽt ne fiant liberi et alli
dunt ad petrã xp̃m vt ꝯfracti diſpe
reant . Eſt ergo ſenſus . Ve illis q̃ in
die mortis ſue inuenient̃ timoreꝫ dei
et bõ ꝓpoſita ꝯcepiſſe et ea p bõ opa
non peperiſſe et opa eciã infirma et
pua feciſſe . Iteꝫ ve illis q̃ iniqua deſi
deria habuerũt et q̃ diaboli ſuggeſti
ones ꝑua delectacõe cõſenſu et ope
nutrierũt . Deinde ſubdit dñs Orate
ne fuga vrã fiat hieme vel ſabbato .
Dicit̃ aũt mors fuga q2 aĩa tunc fu
gatur a deo vt ſibi racõnem reddat
A diabolo vt eam ad tartarũ rapiat
Caro fugat̃ a vermibus vt eã come
dant Diuicie fugantur a pntibus vt
eas diripiãt Illi igit̃ ſcd̃m hilarium
fugant̃ hieme vel ſabbato . qui mo
riuntur aut in frigore pccõꝝ aut in
ocio bonoꝝ opm Criſ . aũt dicit q̃ nõ
hꝫ illũ ignẽ de quo dicit dñs Ignem
veni mittẽ in terrã in hieme eſt eciã
ſi fuerit in media eſtate Eſt igit̃ ſen
ſus vt orem⁹ deũ ne mors nrã fiat in
frigore pcci vel cũ extinctione ignis
diuini nec cũ ocio in operibus bonis
Scd̃o quedã ſunt que piunt mõſtra
Vñ refert Aug⁹ . de ci . dei . q2 tpib⁹
ſuis natus eſt homo duplex in ſuperi
orib⁹ . ſimplex in inferiorib⁹ Hẽbat
eñ duo capita . duo pectora . iiij . ma
nus . vnũ tm̃ ventrẽ et duos pedes .
Illi igit̃ mõſtra pariũt q̃ faciũt pccã
Peccatũ eñ facit hoieꝫ monſtruoſũ
Monſtrum eſſet ſi quis facieꝫ retro
et tergũ ante hrẽt Talis eſt quilibꝫ
peccator qui habet faciẽ retro . mun
dum p amorẽ reſpiciẽdo . tergũ aũt
ante . deũ ſcꝫ obliuiſcendo Ieremie . ij .
Verterũt ad me tergũ et nõ faciem
Maius monſtrũ eſſet ſi q̃s oculos et
os in pedib⁹ habẽt . Talis eſt auar⁹
qui ad t̃rena ſemp reſpicit . pš . Ocu
los ſuos ſtatue . decli . in terrã . et de
t̃renis ſemp loquit̃ Yſa . xxv . De hu
mo eloquiũ tuũ muſitabit . Maxim
monſtrũ eſſet ſi q̃s caput deorſum ⁊
pedes ſurſum habẽt Talis eſt auar⁹
ſupbus qui hꝫ caput deorſum t̃rena
auare amãdo Amos . ix . Auaricia in
capite oim̃ . et pedes ſurſum hꝫ ꝯtra
deũ p ſupbiam recalcitrando Deut̃ .
xxxiij . Incraſſatus eſt dilcũs ⁊ recal
citrauit . Supmaximũ monſtrũ eſſet
ſi q̃s celũ deorſum et terrã ſurſum vi
deret Talis eſt hõ carnal' et luxurio
ſus in quo carnalitas et ſenſualitas
racõni dñatur . Facit eñ celũ .i. rõeꝫ
deorſum deſcendẽ et terrã .i. ſenſuali
tatem ſurſum aſcendẽ . cum tñ dicat̃
Prouerb . xxv . Celũ ſurſum et terrã
deorſum . Tercio ſunt quedã que tm̃
pariunt filias Illi filias pariunt qui
quedã vicia feminea faciunt Ille pa
rit filiã qui habet iracundiã q̃ eſt vi
cium femineũ q2 muliẽs de facili iraſ
cunt̃ Ecc . xxv . Non eſt ira ſup iram
mulieris Sicut eñ ꝓpriũ viciũ eſt ho
minis ſuperbia . ita ꝓpriũ viciũ muli
eris eſt ira Ecc . x . Non eſt creata ho
minib⁹ ſupbia . nec iracũdia nacõni
mulieꝝ . q̃ſi dicat Iſta vicia non hñt
a natura condita ſ; a natura corrup
ta . et q2 iracundia eſt ꝓpriũ vicium
mulieris . ido cicius ira apparet in fa
cie mulieris q̃ viri . et ſicut vrſus ad
pelũm excecat̃ . ſic ei⁹ animus ab ira
obnubilatur . Et ſicut ſaccus aptus
qd̃ habet intus effundit . ſic eius ani
mus iratus et aptus improperia dt
Eccl' . xxv . Nequicia mulieris immu
tat faciẽ eius et obcecat vultũ ſuũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

tanq̄ꝰ vrſus ⁊ ſaccus aptus effūdit i
ram ſuã in medio ꝓximoꝝ Jlle pa
rit aliã filiam que habet emulatio
nē ⁊ inuidiã que eſt vitiũ femineũ
q2 cito mulieres ad inuidiā cōmouē
tur Vnde dicit auicēna ꝙ mulieres
naturalit̄ ſunt inuide Ecc. xxxvij. Cū
muliere tracta de his que emulatur
Jlle parit aliā filiã qui habet men
tis incōſtantiã q̄ eſt viciũ femineũ
q2 mulieres ſe[i]x ⁊ cito mutantur vir
eī bene cōſtans vix de mille vnꝰ inue
nitur de mulieribꝰ autē nulla Ecc. vi
Virū de mille vnũ repperi. mulierẽ
nullam ex omnibꝰ inueni Jdeo ſecū
dũ iura teſtimoniū mulieris in cauſ
nō recipit̄ q2 ſecūdũ Yſid. variũ ⁊
inſtabile teſtimoniū femina profert
Jlle parit aliam filiã qui in factis ſu
is habet inꝓuidentiã que ſimiliter ē
viciuũ femineũ q2 ꝓpter defectũ diſ
cretionis mulieres de facili decipiun
tur Jdeo ſerpēs nō iuit ad virũ ſc; a
dam ſed ad mulierē ſcz euam ſciens
ꝙ mulier decipi poſſet. i. Thi. ij. Mu
lier ſeducta ē non vir Jtē enĩ ille pa
rit aliã filiã qui habet rixam ⁊ loq̄
citatẽ nimiã que eſt vitiũ femineū
quia mulieres ſūt verboſe ⁊ rixoſe Ec
c̄. xxvij. Tecta iugit̄ ꝑſtillantia in di
e frigoris ⁊ litigioſa mulier cōparā
tur Eccleſi. xxv. Sicut enim aſcēſus
arenoſos in pedibꝰ veterani ſic muli
er linguata homini quieto Jſtas ma
las filias diabolus libēter nutrit Au
gꝰ. ſup Ps̄. Pharao maſculos oc
cidebat feminas reſeruabat. i. virtu
tes prefocabat ↄcupiſcentias nutrie
bat Quarto ſūt quedā que pariunt
maſculos Jſta mulier vt dictũ eſt ſi
gnat eccleſiã que omnes fideles fili
os ꝑut ſunt ĩ hac vita in vtero gerit
ſed eos parit cū ad celos eos trāſmit
tit Auguſtinꝰ. Sicut mulier nato in
hoc mūdo homine letatur Jta eccle
ſia nato in vitã eternam fideliũ po
pulo exultatione repletur Vna aūt
de maioribꝰ cauſis ꝓpter quas puer
extra vterū exire appetit poſtq̄ꝰ ad d̄
bitum ↄplemētũ venit eſt. q2 in vte
ro nō inuenit ſufficiēs nutrimētũ ⁊
ideo exire deſiderat vt ſufficiētẽ abū
inueniat Jdeo igit̄ ſancti viri in celo
cupiunt naſci vt ibi poſſint refici ⁊ ſa
ciari Jn hoc enĩ mūdo non eſt ſacie
tas aliqua ſed eſuries tā in viris mū
danis q̄ꝰ in ↄtemplatiuis viris Homi
nes enĩ mūdani appetūt diuicias de
licias ⁊ honores ⁊ in his nulla ē ſacie
tas. vnde dicit̄ Pro. xxx. Tria ſunt
inſaciabilia ſcz infernꝰ. terra ſitiens
⁊ ignis ardēs. Jnfernꝰ nō ſaciatur a
nimabus. ⁊ ſignat ſuꝑbum qui non
p̄t ſaciari ambitione ⁊ dominio homi
nũ Vnde refert valeriꝰ. ꝙ cū alexā
der audiuiſſet ab anaxato comite ſu
o ex autoritate ſui p̄ceptoris innume
rabiles eſſe mūdos ſuſpirauit alexā
der ⁊ dixit. Heu me miſerꝝ quia nec
adhuc vno potitus ſū mūdo Et tam̄
ille qui volebat totū mūdũ poſſide
re poſt modicū ſepultura vix q̄ncꝫ ꝑe
dũ eſt ↄtētus Vnde quidã philoſo
phꝰ ad eiꝰ ſepulturã veniēs dixit he
ri nō ſufficiebat iſti totus mūdus ho
die ſepultura q̄ncꝫ pedũ eſt ↄtēcus
Terra ſitiēs nō poteſt ſaciari aqua ⁊
ſignat auarꝝ qui ad inſtar ydropici
q̄ꝰto plus bibit tāto plus ſitit Ecc̄. v
Auarus nō implebit̄ pecunia. ignis
nō ſaciat̄ appoſitione lignoꝝ. ⁊ ſig̃t
luxurioſũ qui q̄ꝰto plꝰ delicijs occu
patur tāto ampliꝰ inflāmatur Ecc.
xxviij. Secūdũ ligna ſilue ſic ignis
exardeſcet Similiter ſp̄uales viri ⁊ ↄ
tēplatiui tria deſiderāt ſcz amare deū
cognoſcere deū ⁊ ſumme d̄lectari in
deo Sed in iſtis ſacietatē in preſenti
habere nō poſſunt Jſta ſunt tria ali
a inſaciabilia que ponit ſalomon ſcz
oculus auris ⁊ cor Ecc. i. Nō ſaciatur
oculus viſu nec auris impletur audi

tu Quid eſt quod fuit ipſum quod futurum eſt Quid eſt quod factum eſt ipſum quod faciendum eſt Oculus enim non poteſt ſaciari in videndo pulchros colores · auris in audiendo iocundos rumores · cor in cogitando modo preterita · modo preſentia · modo futura ideo dicit Quid eſt quod fuit et cetera. Invitis igitur ſpiritualibus oculus non poteſt ſaciari hic in videndo pulcritudinem dei Nec auris in audiendo dulcem inſpiracionem dei · Nec cor in afficiendo ſe circa dulcedinem dei In futuro autem iſta tria ſaciabuntur propter quod dicitur .i. Cor. ij. quod oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis aſcendit que preparavit deus illis qui diligunt illum et cetera.

Dominica iiij. Sermo primus.

Vado ad eum qui miſit me et nemo ex vobis interrogat me quo vadis Jo. xvi. quando aliquis paterfamilias aliquo est longius profecturus illis qui ſunt de ſua familia hic primo prope dicit et ſi viderit eos contriſtari tripliciter eos conſolatur vel dicendo quod in breui revertitur vel quod mittit eis alium tantum ſe quam eos conſolabitur · vel occaſione ſui itineris magna vtilitas eis parabitur · ſic dominus noſter aſcenſurus est in celum Primo diſcipulis ſuis ſuum receſſum predicat cum ait · vado ad eum qui me miſit et quia vidit eos ex hoc contriſtari conſolatur eos Primo promittendo eis ſuam celeſtem reverſionem et hoc recolit eccleſia in euangelio dominice precedentis Modicum inquit et non videbitis me · et cetera Secundo promittendo alium conſolatorem tamquam ſeipſum cum ait Si enim non abiero paclitus non veniet ad vos et cetera Tercio promittendo quod ex ſuo receſſu vtilitas magna erit ſcilicet mundi arguitio cum dixit arguet mundum de peccato · ipſorum apoſtolorum inſtructio cum dicit · docebit vos omnem veritatem · Et chriſti clarificatio cum dixit · ille me clarificabit Dicit ergo vado ad eum qui me miſit Quod autem ſubditur Et nemo ex vobis interrogat me quo vadis Poteſt dici quod hoc erat propter aſcenſionis euidentiam qua fuerant certificandi Vnde dicit Glo Jta palam vt nemo interroget quod viſu corporali fieri cernet · vel propter nimiam triſticiam qua occaſione ſui receſſus fuerant abſorpti · vel propter penarum tolerantiam quibus fuerant exterriti Dixerat enim ſupra Omnis qui interficit vos arbitretur obſequium ſe preſtare deo Et ideo dicit · nemo ex vobis · interrogat me quo vadis Chriſtus autem qui erat in celeſtibus triumphator .i. Re. xi. Porro triumphator in iſrahel non parcet Factus est in terreſtribus viator · Jere. xiiij. Quare quaſi colonus futurus eſt in terra et quaſi viator declinans ad manendum Jſte autem viator nihil habuit de plano ſed tota via ſua fuit aſcenſus vel deſcenſus Nam primo deſcendit de celo in mundum deinde aſcendit de mundo in patibulum poſtmodum deſcendit de patibulo in limbum Deinde reſurgens aſcendit in celum · ideo dicit vado ad eum qui me miſit Notandum autem quod chriſtus qui eſt verus ſol multos circuitus et multas vias fecit De quibus eccleſiastes .i. Oritur ſol et occidit et ad locum ſuum revertitur ibique renaſcens girat per meridiem et flectitur ad aquilonem · luſtrans vniuerſa in circuitu pergit ſpiritus et in circulos ſuos revertitur. Prima igitur via fuit quando per natiuitatem carnis venit in mundum Et hoc notatur cum dicitur Oritur ſol. Venit autem per ſcalam habentem tres gradus ſcilicet humilitatis · paupertatis · et acerbitatis · Luc. ij. Jnuenietis infantem Ecce quanta humilitas pannis inuolutum Ecce quanta paupertas · poſitum in preſepio · Ecce quanta acerbitas Per iſtos autem eoſdem gradus poſtmodum redijt in celum · Phili. ij. Semetipſum exinaniuit · Ecce gradus inopie et paupertatis · formam ſerui accipiens Ecce gradus humilitatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Factus obediẽs vſq; ad mortẽ. ecce
gradus acerbitatis Sz quo duxit eũ
iſta ſcala Sequit̃ em̃. ꝓpter qđ deus
exaltauit illũ et dedit illi nomen ⁊c̃
Stulti igit̃ ſunt qui volunt in celum
aſcendẽ p ſcalam cõtrariã ſcz diuici
as delicias et hõres. qꝛ iſta ſcala du
cit ad infernum. ſicut p̃dicta ducit
ad celum. De hoc habem9 exemplũ
Luce. xvi. Erat inq̃t quidã homo di
ues ecce diuiciaꝝ habundancia Qui
induebat̃ purpura et biſſo. ecce ſup
bia et vana gloria Et epulabat̃ coti
die ſplendide Ecce deliciaꝝ affluẽcia
Sed quo duxit eũ iſta ſcala. Sequit̃
em̃. mortu9 eſt diues ⁊ ſepultus eſt
in inferno Lazarus autem erexit ſibi
iſtã ſcalam cõtrarios gradus haben
tem Jacebat inquit ad ianuã eius.
ecce grad9 humilitatis. Erat inquit
quidã mendicus vlceribus plenus.
Ecce gradus acerbitatis Cupiens ſa
turari de micis. ecce gradus pauper
tatis Sed quo duxit eum iſta ſcala.
Sequit̃. factum eſt aũt vt morẽtur
mendic9 et portaret̃ ab angelis inſi
num abrahe. Scđa via quã fecit xp̃s
fuit de mũdo in patibulum vbi occu
buit vnde poſtq̃ dixit oritur ſol Sta
tim ſubiunxit et occidit. et iſta fuit
via excellentiſſime caritatis vñ eius
paſſio vocat̃ exceſſus Luce viij. Dice
bant exceſſum eius quẽ cõpletur9
erat in iheruſalem. Excellit em̃ oẽs
alioꝝ paſſiones in trib9 ſcz in amore
Joh. xv. Maior em̃ hac dilectionem
nemo habet ⁊c̃ In dolore. Tren. i.
Attendite et videte ſi eſt dolor ſicut
dolor meus. Et in valore. Joh. xij.
Si exaltatus fuero a t̃ra oĩa traham
ad meip̃m. Tercia via fuit qua iuit
de cruce in tumulũ. Et notat̃ ſimilit̃
per hoc qđ dicit̃ et occidit. Sicut em̃
mortuus fuit in patibulo. ſic et mor
tuus iacuit in ſepulchro. Et iſta via
fuit magne pauptatis qꝛ nõ potuit
hr̃e monumentũ ꝓpriũ Math. viij.
Vulpes foueas habẽt ⁊c̃. ac ſi dicat
paup fui in hac vita. quia nõ habui
nidũ. i. domũ vbi poſſem habitare.
ſicut hñt volucres. Pauperior fui in
morte. qꝛ non habui ceruical vbi ca
put poſſem reclinare. Pauprim9 fui
poſt mortẽ. qꝛ nõ habui foueã ꝓpriã
in qua corpus meũ poſſet requieſcẽ
ſicut habẽt vulpes Quarta via fuit
qua iuit in celum. et notat̃ cũ dicit̃.
Et ad locum ſuum reuertit̃. et iſta
via fuit magne iocũditatis Cum em̃
ſonus leticie et melodie fiat tribus
modis. vt dicit Aug9 ſuper. pſ̃. ſcz
voce. flatu et pulſu. Criſtus aſcẽdit
in celum cũ melodia vocis. pſ̃. Jubi
late deo in voce exultacõis. cũ melo
dia flatus. pſ̃. Aſcẽdit deus in iubi
lacõne quo ad p̃mũ. Et dñs in voce
tube quo ad ſcđm. Cũ melodia pul
ſus. pſ̃. Laudate eũ in pſalterio et
cithara. quo ad terciũ. Quinta autẽ
via eſt qua ad iudiciũ eſt venturus
Et hoc cũ dicit̃. Jbiq; renaſcẽs girat
p medium et flectit̃ ad aquilonem.
Tũc em̃ p meridiem girabit quãdo
bona illoꝝ qui erũt a dextris enume
rabit. dicẽs Mathei xxv. Eſuriui et
dediſtis michi mãducare ⁊c. Et dñr
ſãcti meridies. qꝛ ſunt in plena luce
cognicõis ⁊ calore amoris In quoꝝ
cordibus flauit auſter ſancti ſpũs.
Eſt em̃ auſter ventus calidus. hũi9
et fecũdatiuus Sic ſpũs ſcũs eſt ven
tus calidus inq̃tum glaciem pccõꝝ
diſſoluit Ecc. iij. Sicut in ſereno gla
cies ſoluent̃ pccã t. pſ̃. Cõuerte dñe
cap. nrãz. i. noſipõs q̃ a diabolo tene
mur captiui ſicut torrens in auſtro.
Aug9. in gloſa. Peccata nos ligant
ne bñ opemur vel ad p̃mãz curram9
Sicut frig9 vel glacies ligant aq̃ ne
currat. Qñ autẽ flat calidus ventus
auſter liqueſcit glacies ⁊ implent̃ ⁊
currũt torrẽtes. ſic flante ſpũ ſãcto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſolumur a pccis ⁊ currimus ad pniā
Eſt etiā humid⁹ in q̄ꝓtum in lacmas
nos diſſoluit Ps̄ Flauit ſpūs tuus et
fluēt aque Ro. viij Ipſe ſpūs poſtu
lat ꝑ nobis gemitib⁹ ienarrabilib⁹
Eſt etiā fecūdatiuus ī q̄ꝓtū germinaē
nos facit p opa bona Cañ. iiij. Veni
auſter pfla. ortū meū ⁊c̄ Deinde fle
ctit ſe ad aq̄lonē qñ ɔuertit ſe ad il
los qui ſūt a ſiniſtris ⁊ dicet diſcedi
te a me maledicti ⁊c̄. ſignificāt autē
mali p aq̄lonē qꝛ frigid⁹ ⁊ ſiccus ⁊
pluuie retētiu⁹ Sic diabol⁹ īfrigidat
eoꝝ corda frigore malicie Ecc. xliij.
Vent⁹ frigid⁹ aquilo ⁊ ɔgelauit cͥſ
ſtallū Criſtallus ab aq̄ gn̄atur Deſic
cat ab humore gr̄e Je. iiij. ventus v
rēs in vijs deſti ⁊c̄ Et impedit ne flu
āt pluuie lacrimaꝝ Pro. xxv. vent⁹
aq̄lo diſſipat pluuias. Sexta via ē q̄
in apl̄os miſit ſpm̄ ſanctū ⁊ incolomi
n⁹ ipſe cū eo venit. iuxta illd̄ Jo. xiiij
Nō relinquā vos orphanos venia ad
vos Jſta via notat̄ cū dr̄. luſtrans v
niuerſa ī circuitu pgit ſpūs Vniuer
ſa eni intima apl̄oꝝ ſpūs ſanctus lu
ſtrādo circuiuit ita q̄ nihil vacuū in
eiſdē derelinq̄t ⁊ hoc q̄druplicat̄ Pri
mo in fūdēdo ſe eis ad iuſtificatioē
⁊ hoc qñ pmo chriſt⁹ eos ad ſe voca
uit Ro. viij. Quos vocauit hos ⁊ iuſ
tificauit Scd̄o infundēdo ſe eis ad mi
raculoꝝ opacōem Luc. ix. dedit illis
v̄tutē ⁊ ptātē ſup omnia demonia.
Tertio ſe eis infundēdo ad pccōꝝ r̄
miſſionē Jo. vlt̄. Accipite ſpūz ſanc
tū quoꝝ remi. pec. re. eis ⁊c̄. Quar
to in fundēdo ſe eis ad corroboratio
nē ſicut in pētheē. Ps̄. Spū oris ei⁹
omnis v̄tus eoꝝ Septima via ē qua
quotidie ad ſcōs viros reuertit̄ gra
ciā infundēdo. qd̄ notat̄ cū dicit̄. Et
in circulos ſuos reuertit̄ Dicūt̄ āt ſāc
ti viri circularis figure Priō qꝛ vndi
q̄ ſūt clauſi ne diabol⁹ ad cor eoꝝ in
trare poſſit p illicitā cogitationē E

cōtra ī pſona maloꝝ dr̄ Job. xxx. q̄ſi
rupto muro ⁊ apta ianua irruerunt
ſup me Scd̄o qꝛ ſūt veloces pſollicitā
opationē. Sic forma ſperica velocit̄
currit Pro. xxij. vidiſti hoiem velocē
in ope ſuo corā regib⁹ ſtabit Tercō
qꝛ mouēt̄ circularit̄ a dō ſcꝫ ī deū Oia
eī a deo recognoſcūt ⁊ p grāꝝ actio
nē cūcta ad ipm̄ referūt Ecc. i. Ad lo
cū vñ exeūt flūia reuertūt̄ vt iterū
fluāt ī iſtos igit̄ tl's ćculos xp̄s ēuer
tit̄ dū grāz ſpūs ſci eis largit̄ Jo xiiij
Ad eū veniē⁹ ⁊ māſionē apd̄ eū facie
m⁹ venit igit̄ pat̄ nrā̄z impotētiaz ro
borādo. veit fili⁹ nrā̄z ignorātiam il
luſtrādo. veit ſpūs ſcūs nrā̄z tepidi
tatē ⁊ negligētiā inflāmādo V. ij.

Expedit vob̄ vt̄ ego vadaꝫ Si
ei nō abiero paclit⁹ nō veni
et ad vos ⁊c̄ ſm̄ Cri. ſuper.
Mat. ēa ſunt q̄ impediūt ne q̄s ſpūa
lia cape poſſit ſcꝫ amor carnal̄. duri
tia cordis. ⁊ ptbatio mētis Jſta tria
fuerūt in diſcipul̄ Priō amor carna
l̄ qꝛ nimis corpalē chriſti pn̄tiaz dili
gebāt ⁊ iō ad ſuſceptōez ſpūs ſci mi
n⁹ ydonei erāt. vñ ſup v̄bis pmiſſis
dic̄ Aug⁹. Si carni adheſeritis capa
ces ſpūs ñ eritis Scd̄o duritia cordis
Marc. vlt̄. Exꝓbrauit īcredulitatē
Tercō pturbatio mentis d̄ eo ſcꝫ q̄
xp̄s eos relinq̄bat Aug⁹. Cōſtaba
t̄ hūan⁹ affect⁹ qꝛ carnal̄ deſolabat̄
aſpect⁹ Jſta ēa ī apl̄is impediebāt
ne ītelligerēt qd̄ expediebat q̄ chri
ſt⁹ ad celū aſcenderēt Jō dic̄ Expedit
vob̄ ⁊c̄ Apl̄i q̄dē de xp̄i receſſu dole
bāt ex eo q̄ erāt eoꝝ ɔſolator Juxta
illd̄ Jo. xiiij. Nō tbet̄ cor vrm̄ credi
tis ī deū ⁊ ī me credite Eoꝝ d̄fenſor ⁊
accuſator Mat. ix. Nunq̄d poſſūt filij
ſpōſi lugē Jo. xv. oīa q̄ audiui a pr̄ē
meo no fe. ⁊c̄. Sꝫ chſt⁹ in pn̄ti euan
gelio ɔſolat̄ eos pmittēs q̄ mittet e
is ſpm̄ ī ɔſolatorē. ī defenſorē et in
eruditorem. Jn cōſolatorem contra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

omnem triſticiã cũ dicat Si ei nõ abi
ero paraclitus .i. cõſolator nõ veniet
ad vos ⁊c̃ Serui em̃ dei de tribus ha
bent triſticiam ſcȝ de aliq̃ ꝑpetrata
culpa Ps̃ . Exitus aquaꝝ deduxerũt
oculi mei q꜄ nõ cuſtodiui legem tuã
De eo ꝙ ſũt in miſeria . Ps̃ . Heu mi
hi q꜄ incolatꝰ meꝰ ꝓlongatꝰ ẽ Et de
eo ꝙ nõ ſunt in pr̃ia . Ps̃ . Fuerunt
mihi lacrime mee pa. die ⁊ nocte ⁊c̃
Sed ſpiritꝰ ſanctꝰ cõſolatur eos cõ
tra primũ dãdo remiſſionez peccato
rũ Greg. i omel . Cõſolator ſpiritꝰ
vocatur q꜄ de peccati ꝑpetracõe me
rẽtibus dum ſpeȝ venie preparat ab
afflictione triſticie menteȝ leuat Cõ
tra ſecũdum dãdo in tribulacõibus
internaȝ cõſolacõeȝ Ps̃ . Scđm mul
titudinem dolorum meorũ in corde
meo ꝯſolacões tue letificauerũt ani
maȝ meã Beda . i omel . Paraclitꝰ
cõſolator ĩterp̃tatur . q꜄ corda fideli
um ne ĩter hꝰ ſeculi aduerſa deficiãt
celeſtis vite deſiderio ſubleuat ac re
ficit Gre. in mor. Qui ſuperna ꝯgu
ſtat inferiora eq̃nimit᷑ tolerat . Con̄
tra ũ dãdo celeſtis dulcedinis ꝑguſta
cõem Jlla em̃ dulcedo q̃ h̄ dat᷑ dicit᷑
guſtꝰ arra et gutta Guſtus q̃deȝ di
cit᷑ ẽm . Ps̃ . Guſtate et videte quo
niã ſuauis ẽ dñs Cri . vere nõ habȝ ſu
ꝑ terrã qđ amat q̃ donũ celeſte i ve
ritate guſtauerit Si ãt tãta ẽ dulcedo
i guſtu q̃ta erit i pleno potu . Ps̃ .
Jnebriabunt᷑ ab vbertate domꝰ tue
Dicit᷑ etiaȝ arra ſiue pignꝰ Eph. i. Sig
nati eſtis ſpũ ꝓmiſſiõis ſcõ q̃ ẽ pig
nus hereditatis vr̃e Si ãt eſt tanta
ſecuritas ⁊ iocũditas i arre dacõe q̃
ta ẽ i p̃mij ⁊ mercedis plena ſolucõe
de q̃ dr̄ Geñ . xv . Ego ꝓtector tuꝰ ⁊
merces tua mag̃ nimis Dr̄ etiaȝ gut
ta Augꝰ q̃ biberit ꝺ fluuio paradiſi cu
ius gutta maior ẽ occeano . teſtatur
in eo ſitis mũdi penitꝰ extincta ſit Si
igitur ẽ tãta ſuauitas i gutta quãta

erit in fluuiali abũdantia Ps̃ . Tor
rẽte voluptatis tue potabis eos . Se
cũdo miſit ſpm̃ ſcm̃ in defẽſorẽ ⁊ rep
henſorẽ cõtra mũdi maliciaȝ cuȝ dicit
ᷣ Jlle arguet mũdum de pccõ ſcȝ qđ
habȝ . de iuſticia bonoꝝ opm quã ñ
habȝ et de iudicio qđ timȝ Et ſic illi
qui ſunt ſpũ dei pleni ꝺbẽt tria gñ̃a
hoĩm arguere ſcȝ peccãtes nõ opan
tes ⁊ dei iudiciũ non timẽtes Arguẽ
dus eſt igit᷑ peccõr ſicut arguet᷑ ille
q̃ potiꝰ vellet eſſe ĩter ſpinas lacerãn
tes q̃ ĩter flores redolẽtes . talis eſt
auarus Job . xxx . Eſſe ſb̄ ſentibus de
licias reputabũt . arguẽdus ẽ ſicut il
le qui potius eẽ vellet i loco fetido q̃
i prato ameno Talis ẽ luxurioſꝰ Ec
cle . ix . oĩs mulier fornicaria q̃ſi ſter
cus i via ꝯculcabit᷑ Arguẽdus ẽ ſic il
le q̃ potius eẽ vellet i vento valido q̃
i loco tranq̃llo . et talis eſt ſupbꝰ ⁊
iõ cito deicit᷑ Job . xxx . Quaſi ſup̃ ve
tũ ponẽs alliſiſti me valide . Secũdo
arguẽdi ſũt nõ opantes iuxta illud .
Mat . xx . Quid h̄ ſtatis tota die oci
oſi Jſte ei mundꝰ nõ eſt datꝰ ad oci
andum ꝫ ad laborãdum Notãduȝ au
tẽ ꝙ ſũt quidã qui trãſeunt de laborẽ
ad laboreȝ ſic̃ auari qui die ac nocte
laborãt i ꝯgregandis pecunijs Ecc .
xxxi . Laborauit diues i ꝯgregacõe ſb
ſtãcie . poſt modicũ aũt laborabit die
ac nocte i infernalibꝰ penis Jẽ . xvi .
Seruietis ibi ſcȝ i iferno dijs alienis
.i. demonibꝰ nocte ac die qui nõ da
bũt vobis reqeȝ Alij ſũt q̃ de quiete
trãſeunt ad laboreȝ ſic̃ ſunt delicioſi
q̃ q̃eſcũt h̄ in delicijs ꝫ poſtmoduȝ la
borabunt i ꝑpetuis tormẽtis Job . xx .
Tenẽt tympanũ ⁊ cithaȝ ⁊ gaudet
ad ſonituȝ organi ducũt in bonis di
es ſuos Ecce q̃ta quies i delicijs . ⁊ i
puncto ad inferna deſcẽdũt . Ecce q̃
tꝰ labor i tormentis Luc . xij . Anima
mea habes multa bona r̃q̃eſce bibe
comede epulare . Ecce quanta quies

deliciaꝝ Sed ſequitur Stulte hac no
cte repetēt aīaȝ tuā a te ſcȝ d̄mones
Ecce q̄tus labor ꝑenaꝝ Alij ſunt qui
de labore trāſeunt ad quietē celeſtis
glorie Apoc· xiiij· āmodo iā dicit ſpi
ritus vt requieſcant a laborib⁹ ſuis ·
Opa eniȝ illoꝝ ſecūtur illos Mat· v·
Agite pn̄iam Ecce labor appꝓpinqua
bit eniȝ regnū celoꝝ Ecce quies Iſtū
ordinē ſeruabat de⁹ qui pri⁹ ſex die
bus laboꝛauit ⁊ poſtmodum ſeptima
die quieuit Iſtuȝ ordinem conuertit
lucifer qui prius voluit quieſcere q̄ꝫ
laborare dicens Yſa· xiiij· Sedebo in
mōte teſtamēti in lateribus aquilo
nis Quartā rōnē īpoſſibile ē eē ſcȝ
illoꝝ qui de quiete trāſeūt ad quietē
De delicijs ad delitias imo dato ꝑ im
poſſibile q̄ꝫ tales celeſtes nuptias in
trarent de⁹ eos inde expelleret hoc ſi
gnificatuȝ ē Math· xxij· In illo q̄ ad
nuptias venit ſed veſtē nupcialeȝ nō
habuit Per veſtē nupcialē ſc̄m glo·
ſignificat̄ fides cū operibus caritatis
Tales etſi habēt fideȝ tamē non hn̄t
opera caritatis ſed iniquitatis ⁊ car
nalitatis Et iō expellerētur etiā ſi in
grederent̄ Tercio arguēdi ſūt iudi
tia dei contemnētes ⁊ nō timētes Cū
dicat ꝓpha a iudicijs eniȝ tuis timui
Timor enī dei valde neceſſari⁹ eſt ad
ſalutē q̄ꝛ incitat ad bonū· cōſeruat i
bono ⁊ ꝓſeruat a malo Et ideo i edifi
cio ſpūali tenet locū fundamēti· cemē
ti ⁊ tecti Nā in q̄tuȝ eſt principium ō
nis boni tenet locū fundamenti Pro
uer· i· Timor dn̄i principiuȝ ſapienti
e In q̄tuȝ cōſeruat ⁊ cōſtringit in bo
no tenȝ locū cemēti Ecc̄· xvij· Si non
non in timoꝛe dn̄i tenueris te īſtāter
cito ſubuertet̄ dom⁹ t· In q̄tuȝ ꝓſer
uat a malo tenet locū tecti ·Eccc· xx
v· Timor dn̄i ſup oīa ſe ſupponit Si
cut enī tectuȝ ꝓſeruat hitātē i domo
ab eſtu a ventu ⁊ a pluuia Sic timor
dn̄i ꝓſeruat hoīem ne cadat ab eſtu
cōcupiſcentie inflāmatus aut vento
diabolice tēptationis īpulſus· ā plu
uia examinationis celeſtis ⁊ diuine
ꝓbatus Yſa· iiij· Tabernaculuȝ erit
in vmbraculu diei ab eſtu ⁊ in ſecuri
tatē ⁊ abſcōſioneȝ a t̄bine ⁊ pluuia·
Anima ei que eſt tabernaculum dei
qn̄ habȝ in ſe timoreȝ dei tunc hȝ vm
braculum refrigeratiuuȝ cōtra eſtū
concupiſcentie· tūc abſcondit̄ a tur
bine tēptationis diabolice ⁊ a pluuia
ꝓbationis diuine ⁊ c̄ Tercio miſit ſā
ctuȝ ſpm̄ in eruditionem cōtra igno
rantiaȝ quod notat̄ cū dicit̄ Cuȝ autē
venerit ille ſpirit⁹ veritatis docebit
vos omneȝ veritateȝ · ſc̄m Aug⁹ · veri
tas opponit̄ falſitati vanitati ⁊ dupli
citati Illō eniȝ qd̄ veruȝ eſt non ē fal
ſuȝ · nō eſt duplex nō eſt vanuȝ · Eſt
igit̄ ſpūs ſcūs ſpūs veritatis q̄ꝛ exclu
dit falſa vana ⁊ duplitia.i. amorem t̄
renoꝝ que quidē terrena ſūt falſa va
⁊ mēdatia Priō hec t̄rena ſunt falſa
Ie· xiij· Vere mēdatiū poſſederūt pa
tres nr̄i Ieo. Si mūd⁹ cultello verita
tis aperiet̄ nihil i eo appereret aliud q̄ꝫ
falſitas q̄ꝛ q̄cq̄d in mūdo ē ā ē p̄teri
tū ⁊ iā n̄ ēā futuꝝ ⁊ inctū ē ā pn̄s ē ⁊
inſtabile ā momētaneū ē Scd̄o hec t̄
rena ſūt vana ⁊ ex p̄te principij q̄ꝛ de
ſūt fc̄ā ⁊ ex p̄te medij q̄ꝛ mutabilita
ti ſūt ſbiecta · ⁊ ex p̄te finis q̄ꝛ cito tn̄
ſituā Ecc̄· ij· Cūcta ſubiacēt vanita
ti quo ad mediū· d̄ t̄ra fc̄ā ſunt oīa
quo ad principiū Et in terram parit̄
reuertent̄ quo ad fineȝ vltimuȝ Ter
cio hec terrena habent duplicitatem·
Ille eſt duplex qui aliud promittit
⁊ aliud facit Mūd⁹ t̄a ꝓmittit ama
torib⁹ ſuis ſcȝ longeuitatē ſacietateȝ
⁊ ſuauitateȝ Iſta t̄a ꝓmiſeāt illi qui
dicebat Luc· xij· aīa mea habes mł
ta bona rēpoſiat ī ānos plꝛimos · ecce
q̄ta lōgeuitas bibe ⁊ comede ecce q̄
ta ſacietas Sȝ male attēdit qd̄ ſibi ꝓ
miſerat q̄ꝛ d̄dit ſibi breui· vatu ac·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vnde ſequit᷑. Stulte hac nocte repe
tent. Ecce q̄ta breuitas. animā tuā
a te ſcȝ demones ad puniendū. Ecce
q̄ta acerbitas Que aūt cōgregaſti
cui⁹ erūt? tua? nō. qꝛ nichil inde por
tabis Ecce quanta vacuitas.

¶ Sermo terci⁹

Qvm venerit paclitus ille ar
guet mūdū de peccato et de
iuſticia et de iudicio ⁊c̄. Ad
hōc q̄ rep̄henſio ordinate fiat tria req̄
runt᷑ Vnū ex pte rep̄hendētis ſcȝ ei⁹
irrep̄henſibilis vita Aug⁹. Judex in
nullo eoꝝ ſit iudicandus que in alio
iudicare eſt ꝓmpt⁹ Scd̄m eſt ex pte
rep̄henſi eius ſcȝ rep̄henſibil᷑ culpa.
qꝛ ſicut dicit Aug⁹. Si ea in me rep
hendis que rep̄hendenda nō ſunt te
ipm̄ potius ledis q̄ me Terciū eſt ex
pte modi rep̄hendendi ſciȝ diſcretio
ꝓuida. de diſcrecōe dicit Gregori⁹
in moral᷑. Subiectoꝝ vicia aliquādo
ſunt prudēter diſſimulāda. aliq̄n ſub
tiliter inueſtigāda. aliq̄n leuiter pu
nienda. aliq̄n vehement᷑ obiurgāda
Jſta tria apoſtoli habuerūt. et ideo
digne arguē potuerunt. Habuerunt
em̄ vitam ſanctā Job xxvi. Spirit⁹
eius ornauit celos .i. ap̄los ſuos do
nis et v̄tutibus ſuis. Habuerūt etiā
in arguendo diſcrecōnem ꝓuidā. de
qua diſcrecōne dicit᷑ .i. Theſſal᷑. v.
Corripite inq̄etos. Cōſolamini puſil
lanimes. ſuſcipite infirmos. pacien
tes eſtote ad oēs Jnuenerūt etiā in
mūdo triplicē culpā. de qua dicit᷑ in
verbis p̄miſſis Jlle ſcȝ ſp̄us ſanctus
arguet mūdum p nos de peccato et
de iuſticia et de iudicio Ad quoꝝ ver
boꝝ intelligenciā. Notandū q̄ iudei
et ceteri hoīes qui erant in mundo
tria vicia habebant Erant em̄ infide
les iniuſti et temerarij. qꝛ em̄ erant
infideles. ideo ſp̄us ſcūs p ap̄los et
apoſtolicos viros eos arguit de pec
cato infidelitatis qꝛ nō crediderūt in
xp̄m. hoc em̄ peccatū vt dicit Aug⁹
quaſi ſolū p̄ ceteris poſuit qꝛ hoc ma
nente cetera detinent᷑ et hoc diſcedē
te cetera dimittunt᷑ Erant etiā iniuſti
et ideo arguēdi ſunt de iuſticia quaȝ
hn̄t iuſti quā ipſi nō imitant᷑ que in
tanto eſt laudabilior quāto credūt
et ſperant in xp̄m queȝ nō viderunt
qꝛ ad patrē iuit. Jo. vlt᷑. Beati qui
nō viderūt et crediderūt Erant etiā
temerarij qꝛ princeps hui⁹ mundi .i.
diabolus q̄ eſt p̄nceps mundanoꝝ iā
iudicatus eſt. Magna temeritas eſt
nō timere q̄n vident tantū principē
iudicatū eſſe. i. Pet᷑. ij. Si em̄ āgel᷑
non pepcit ⁊c̄. Jſtam expoſitionem
Aug⁹. breuit᷑ recolligit dicens Cre
dant itaq̄ȝ hoīes in xp̄m ne arguant᷑
de peccato infidelitatis. et tranſeāt
in numerum fidelium ne arguant᷑ de
iuſticia illoꝝ quoꝝ iuſticiā nō imitāt᷑
Caueant futuꝝ iudiciū ne cū mundi
principe iudicent᷑ quē iudicatum imi
tant᷑ Jſta aūt qualit᷑ nobis cōueniāt
videam⁹ Jlli em̄ qui ſunt ſpiritu dei
pleni dn̄t arguere mundanos de pec
catis de iuſticia et de iudicio. De pec
catis quideȝ que hn̄t. Eph̄. v. Nolite
cōmunicare operib⁹ infructuoſis te
nebraꝝ magis aūt redarguite. vnde
dicit Aug⁹. Duob⁹ modis nō te ma
culat malus. Si nō conſentis et ſi re
darguis Tales aūt q̄ opa tenebraꝝ
faciunt rep̄hendi nolunt Johis. iij.
Oīs q̄ male agit odit lucē .i. correcti
onē. Quedaȝ em̄ aīalia ſunt que dili
gunt tenebras. qꝛ ſunt odioſa ſicut
bubo quē cetē aues odiunt Quedaȝ
qꝛ ſūt nociua ſicut lupi q̄ oues rape
conant᷑ Quedā qꝛ ſūt in viſu debilia
ſicut noctue Jn hoc igit᷑ q̄ mali tene
bras pccōꝝ diligūt oſtēdunt. qꝛ deo
ſūt odioſi. et nociui ſibiipſis ad cog
noſcēdum deū debiles et infirmi. ſūt
em̄ odioſi deo. Sap̄. xiiij. Odio ſunt
deo ipius et ipietas ſua. Tria ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

generā hoīm que naturaliť diligi
ↄſueuerūt ſcꝫ filij amici ⁊ fratres De
us aūt in tantū peccatuꝫ odit ꝙ xp̄e
ip̄m ↄſtruēdū filiū ſuū nocādi ꝑmiſit
Si alicui diceret̃ nō poſſuꝫ occidere i
imicuꝫ tuum niſi cū illo occidaꝫ ſimul
⁊ filiuꝫ tuuꝫ ⁊ ille hoc ↄcederet mľtū
inimicū odiret. hoc fecit deus ſimiliť
qui vt peccatuꝫ occideret filium occi
di ꝑmiſit Col. ij. Delēs qđ aduerſū
nos eſt cyrographū delicti ⁊ ip̄m tu
lit de medio affigens illud cruci ibi
dicit Amb. Duꝫ innocens occidit̃ pec
catuꝫ crucifigitur Ro. viij. Proprio
filio nō pepcit deꝰ ⁊c̄. Ber. Qui non
pepcit filio nūq̄ꝫ pcet figmēto ſ. Nun
q̄d pcet ſeruo neq̄ꝫ. In tātuꝫ deꝰ pec
cātuꝫ odit ꝙ amicos ſuos ſi inuenit i
eis pccm̄ eťnaliter punit ſicut patet
in lucifero Luc. x. videbaꝫ ſathanam
quaſi fulgur de celo cadētem ymmo
etiā petrꝫ apľm eťnaliter puniuiſſet
ſi in pccō negatōis mortuꝰ ſine pn̄ia
fuiſſet In tātuꝫ pccm̄ odit ꝙ etiā fra
tres ſuos .i. chriſtianos ſi mali ſūt n̄
redimit ẜ eťnaliť punit. Ps. Frat̃ n̄
redimet redimet hō ⁊c̄. Scđo ipi pec
catores ſūt nociui ſibiipis ꝙ auferūt
ſibi deuꝫ Iē. ij. Me dereliquerunt fōtē
aq̄ viue ⁊c̄. Et iſtud magnū piculū
tāgit Augꝰ dicēs in li. ſoliloquioꝝ.
Deū derelinq̄re hoc eſt qđ pire. Qui
libet igiť debꝫ dicere hoc ꝙ dicit ali
bi Augꝰ. Dn̄e ſi vis vt recedam a te
da mihi aliuꝫ te alioquin nō dimittā
te Scđo peccator aufert a deo ſemet
ipſū Augꝰ de ciui. dei. Qui fundum
aufert ei a quo emptꝰ ē ⁊ tradit ei q̄
nihil iuris habet iniuſtꝰ ē ⁊ q̄ ſeip̄m
aufert dn̄atori a quo fcūs eſt ⁊ tradt
ſe malignis ſpiritibꝰ iniuſtꝰ ē Terci
o peccator amittit omne meritum ſu
uꝫ q̄ꝛ vulnerat̃ in natualibꝰ ⁊ ſpoliat̃
in gratuitis ⁊ minus maluꝫ eſſet per
dere vitam corpis q̄ꝫ merita ⁊ virtu
tes mētis Bern. q̄ꝫ initius me prima
eet amara mors vite vſu q̄ꝫ fcēu̅ Na
vita ſine fructu grauior mors Dein
q̄ꝫ duplex maluꝫ ligno parat̃ infruc
tuoſo ſecuris ⁊ ignis Amittit etiā pti
cipatōnē meritoꝝ oīm ſanctoꝝ. pec
cādo ei efficit̃ canis ſicut dr̄ Ecc. xiij.
Que coīcatio hoī ſācto ad canē Ter
cio ipſe pccōr habet debilē oculuꝫ in
tellectꝰ ad deuꝫ agnoſcēduꝫ ⁊ oculuꝫ
affcūs ad deuꝫ diligēduꝫ Iſtos duos
oculos demones a pccōribꝰ effodiūt
⁊ per ōia p̄cipitia pccōꝝ eos ducūt
Pro. xxx. Oculum qui ſubſannat pa
trē ⁊ deſpicit ꝑtum matris ſue effo
dient eum corui de torrētibꝰ. Pccōr
prēm ſuū deum ſbſannat qn̄ eꝰ p̄cep
ta ↄtēnit. ꝑtū etiaꝫ mr̄is ſue .i. eccle
q̄ eum p pn̄iaꝫ ꝑturriuit ↄſpicit dum
ad pccā iteꝝ redit Iſtos igiť oculos
ſcꝫ itellectū ⁊ affcm̄ effodiūt corui .i.
demones q̄ ſunt nigri p ignis aduſti
oneꝫ. qui ſūt in gluuie dediti per in
ſaciabilē deuoratōnē ⁊ faciunt nos ꝓ
craſtinare p tardaꝫ ↄuerſionem. Iſti
corui habitāt in torrētibus .i. i infer
no vbi q̄nq̄ꝫ ſunt torrētes ſcꝫ torrēs
odij obliuiōis. ignis. ⁊ fletus ⁊ tri
ſticie quos etiā poete ꝓprijs nominibꝰ
appellarūt Primꝰ torrēs dr̄ ſtix qui
inťptat̃ odiuꝫ q̄ꝛ demones ⁊ damna
ti deum odiūt ⁊ a deo in ꝑpetuum o
diunť Hugo de ſancto victore Qui
cū dei odio de hac vita decedit ſub
eodem odio ineternum tabeſcet Se
cundus dicit̃ letes qui interpretatur
obliuio. Deus em̄ perpetuam obliui
onem eorum habebit ex eo ꝙ nūq̄ꝫ
eos liberabit Ideo etiaꝫ infernus vo
cat̃ a ꝓpha terra obliuiōis. Tercꝰ
dr̄ flegetō q̄ inťptat̃ ardēs q̄ꝛ ſūt in
ꝑpetuo igne Vermis eoꝝ n̄ morietr ⁊
ignis n̄ extinguet̃ Qrtꝰ dr̄ tartarꝰ q̄
iťptat̃ luctꝰ q̄ꝛ ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor
dētiū vt hēť Mat. xxv. Qntꝰ achirō
q̄ interpretatur tr̄iſticia i q̄ ſūt in ꝑpetu
o. vn̄ Joh. Triſticia ipleuit cor vrm̄

Scđo illi q̃ ſunt ſpū dei plenı̄ debent
mundū arguē et mundanos de iuſti
cia quā nō hn̄t vt iuſticia large acci
piat̄ ꝓ omni ſciȝ bono. Vnde dı̄ ſup
illud. pš. Dilexiſti iuſticiā et odiſti
ini. glo. i. omē bonū. Omnia bona et
merita nrā ex q̃tuoꝛ cauſāt̄. ſ. ex fide
vera. ſpe cta. caritate ignita et ope
racōne ſollicita. Tanto magis autē
hoīes mūdani arguendi ſunt. qꝛ iſtā
talē iuſticiā nō hn̄t quanto eā nō in
hac vita habere volebāt Ecc̄. xxiiij.
Ante obitū opare iuſticiā qm̄ non ē
apud inferos inuenire cibū. Iſte eſt
ille q̃dꝛans de quo dı̄ Math. v. Non
exies inde ſcȝ de carcere infernali do
nec reddas nouiſſimū q̃dꝛantē Illa
eñ q̃tuoꝛ dn̄r q̃dꝛans qꝛ ſcđm Gre.
Quantū credis et ſperas et diligis
tm̄ bn̄ oparis Nō poterūt ergo dam
nati mereri ꝑ cognicōnem dei que ē
ꝑ fidem. qꝛ erunt cecitatis tenebꝛis
inuoluti. Vnde Job. x. vocatur infer
nus terra tenebꝛoſa et opta mortis
caligine Nō poterūt mereri ꝑ ſpem
qꝛ erunt in baratro deſperacōis im
merſi. Jē. xviij. Deſperauimus poſt
cogitacōnes nrās ibim⁹ Nō poterūt
meri ꝑ caritatē. qꝛ ꝑpetuo dei odio
erūt incluſi. pš. Supbia eoꝝ qui te
oderunt aſcend. ſp. Non poterūt me
reri ꝑ aliqđ bonū opus. qꝛ ibi nō po
terūt opari Joh. ix. Venit nox. i. in
fernalis obſcuritas qñ nemo poteſt
opari. qꝛ igit̄ iſtū q̃dꝛantē nunq̄ ſol
uere poterūt. ideo de illo carcē nūq̄
exibūt. Iſta q̃tuoꝛ ſignificant̄ Math.
xxij. Ligatis manib⁹ et pedib⁹ mit.
eū in te. exte. ꝛc̄. Nō poterūt aliqđ
bonū facē qꝛ habebūt ligatas man⁹
Non poterūt deū diligē. qꝛ habebūt
ligatos pedes Nam ſcđm Aug⁹ Pes
aīe eſt affectus aīe. Nec poterūt deū
ꝑ fidē cognoſcē qꝛ erūt in tenebꝛis.
Nec poterūt in deū ſperare qꝛ ille te
nebꝛe erūt exteriores. i. extra ābitū
diuine mīe. Tercio illi q̃ ſūt ſpū dei
plenı̄ dn̄t arguē mundanos de extre
mo iudicio qđ nō timent cū tn̄ oms
illud debeant timē Nam ſcđm Aug.
Oēs q̃ de hac vita decedūt. aut ſunt
valde boni ā valde mali. ā mediocri
ter boni ā mediocrit̄ mali. valde boi
ſunt iuſti qui eciā timebūt ex eo qꝛ
huāna iuſticia diuine iuſticie ꝯpata
iniuſticia eſſe videt̄. et hoc oſtendit
Greg. triplici exēplo ſcȝ lucerne. re
gule et ſigilli. Opa quidē nrā qñqꝫ
vident̄ eſſe lucida. qñqꝫ recta. aliqñ
eciā ꝑfecta Sȝ ſi opa nrā diuine luci
ꝯpant̄ ea que videbant̄ lucida appa
rebūt obſcura Et hoc dn̄t eciā Gre.
in moꝛa. exēplo lucne dicēs Iniuſticia
nrā diuine iuſticie ꝯpata īiuſticia ē
qꝛ lucerna in tenebꝛis fulgē cernit̄. ſȝ
in ſolis radijs poſita tenebꝛat̄ Aliqñ
eciā opa nrā vident̄ eſſe recta ſȝ ſi ad
regulā diuine rectitudīs ꝯiūcta fue
rint videbunt̄ toꝛtuoſa Et iſtud dn̄t
exēplo regule dicēs. Sepe lignū cre
dit̄ rectū ſi ad regulā nō ducit̄. ſȝ tn̄
ſi regule ꝯiungit̄ ꝑ quandā toꝛtuoſi
tatem vbi tumeſcat inuenit̄. Aliqñ
opa nrā vident̄ eſſe ꝑfecta. ſȝ in ocul̄
dei ſunt valde impfecta Et iſtud dn̄t
exēplo ſigilli dicēs. Sepe eñ imago
ſigilli videbit̄ ꝑfecta in ocul̄ intuen
ciū. et tn̄ multū eſt impfecta in ocul̄
artificis. Vnde dı̄ in moꝛal̄. Sepe ſoꝛ
det ī diſcrecōe iudicis qđ in eſtimaci
one fulget opantis Valde mali tunc
multū timebūt qꝛ implacabilem irā
dei ſup ſe habebūt Multū videt̄ pat̄
iratus eſſe filio qñ ipſum maledicit.
plus qñ ipm a ſe expellit. pl⁹ qñ ipm
carcē tenebꝛoſo retrudit. pl⁹ qñ eū
nunq̄ inde educē ſtatuit. pl⁹ qñ car
nifices q̃ cōtinuo eū cruciēt ſibi appo
nit. Iſtā talem irā deus repꝛob oſtē
det in ſentēcia quā ꝯtra eos feret vt
habet̄ Math. xxv. Nam ipſos male
dicit cum dicit. Diſcedite a me male

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

in penoſo carcere eos retrudet cũ dr
i ignẽ. eos inde nunq̄ educet. iõ dr
eternũ. Carnifices vo torquẽtes eis
apponit Dabit em̃ eis tirannũ impa
torez ſcz diabolũ .i. luciferũ et carnifi
ces obſequentes .i. alios demões ĩdo
dr Qui patus ē diabolo et ãgel' ei⁹
Mediocrit' boni ⁊ mediocriter mali
ſunt q̄ pua merita cõgregauerunt.
Iſti valde ibi timẽ poterũt De hoc ſic
dr Greg. Ecce in maieſtate terribili
int' angelo℞ et archangelo℞ choros
quid vnuſq̄ſq₃ ſit opatus oñdet Ibi
petr⁹ cũ iudea duerſa apparebit quã
poſt ſe traxit Ibi paul⁹ vt ita dixeri
totũ mundũ duc̃es apparebit Ibi an
dreas achaiã Philipp⁹ azotũ Johẽs
aziam Thomas indiã in cõſpcũ ſũmi
iudicis ducẽt duerſos. Quidnos dic
turi ſum⁹ miſeri q̄ ad deũ nrm̃ vacui
venim⁹ .ii. Cor. v. Om̃s nos mani
feſtare oz añ tribunal xp̄i vt referat
vnuſq̄ſq₃ ppria corporis put geſſit ſiue
bonũ ſiue malũ.

Dñica q̃nta. Sermo prim⁹

AMen amen dico vob ſi quid
pecieritis patrẽ in noie meo
dabit vob Joh. xvi. Si q̃s in
curia impatoris hrẽt aliquẽ ſapiẽtez
aduocatũ vel auxiliatorẽ ſollicitũ.
vel fratrẽ vterinũ multũ gaudẽt et
multũ ſecur⁹ eſſet. Aſcendẽte xp̄o in
celũ incepim⁹ hrẽ in curia regis ſapi
entẽ aduocatũ .i. Joh. ii. Aduocatũ
habem⁹ apud patrẽ ihm xp̄m iuſtũ
Auxiliatorem ſollicitum Deut. xxxi.
Aſcenſor celi auxiliator tu⁹ Et frẽm
vterinũ. Vñ dixit marie mḡdalene
Vade ad frẽs meos ⁊ dic eis Aſcen
do ad patrẽ meũ et patrẽ veſtrũ ⁊c̃
Debem⁹ iſto tp̄e peticões nrãs for
mare et eas aduocato noſtro dare
vt eas ſũmo põtifici offeãt Phil. iiii
Peticões vrẽ innoteſcãt apud deũ
Debem⁹ nũcios orõnũ nrã℞ ad auxi
liatorẽ nrm̃ mittere vt adiutricẽ ma
nũ nob porrigat. ps. Emitte manũ
tuã de alto ⁊ libeã me de aq̃s mł' ⁊c̃
Debem⁹ eoſdẽ nũcios ad frẽz noſtrũ
dirigẽ vt poſt ſe nos trahat. Cañ. i.
Trahe me poſt te Xp̄us igit' qui eſt
dictator nr̃ dictat peticões nrãs q̃s
ſibi aduocato auxiliatori et fri porri
gẽ debem⁹ vt eas prĩ offerat dicẽs.
Amen amẽ dico vob ſi q̃d pecieritis
prẽz in noie meo dabit vob ⁊c̃ Sunt
aũt q̃tuor neceſſaria ſi volum⁹ ꝙ nrẽ
orões debeãt exaudiri Primo em̃ oz
q̃d petant' digna q̃d notat' cũ dr. Si
q̃d. intelligit' ꝙ ſit aliq̃d vere vt eſt
eternũ nõ nichil tranſitoriũ. Circa
q̃d notat' ſcd̃m Aug⁹ ꝙ t'a ſunt gñ'a
bono℞ ſcz infima. media et ſuprema
Bona infima ſunt tpalia que quaſi
nichil ſunt Je. iiii. Aſpexi terraz. et
ecce vacua erat ⁊ nichil Iſta aũt tã
vilia aut nõ debemus a deo petẽ aut
cũ moderamie et cũ cõdicõne. qr nõ
decet deũ tam vilia dare. Vñ refert
ſeneca ſic ꝙ alexand' cuidã petẽti de
nariũ dedit vrbez. Et cũ ille rñderet
tm̃ donũ ſibi nõ dueire dixit alexãd'
Nõ quero q̃d te deceat accipere ſ; q̃d
me dare Criſ. ſup Mat. Illud pete
a deo q̃d tibi expediat accipe et illũ
deceat pſtare. Si aũt petis t'rena aut
difficile impetras ã forte nõ ipetras
Quõ em̃ tibi pſtet libent' nõ habẽti
que ſi hẽs ãmonet vt dtẽnas. Si aũt
tpalia peti⁹ debe⁹ illa petẽ cũ modeã
mine et dicõne. De moderamie dr
Bern. in quodaz ſermõe In petẽdo
tpalia cauenda ſunt ⁊ ſupfluitas et
voluptas Prouer. xxx. Mendicitatẽ
et diuicias ne dederis michi ſ; tm̃ vic
tui meo t'bue neceſſaria .i. Thi. vi.
Hñtes alimẽta et q̃b⁹ tegamur hiis
cõtenti ſum⁹ De dicõne apponẽda
dr Aug⁹. Qñ a deo petitis tpalia cũ
mõ petite et cũ timore. illi cõmittite
vt ſi pſint det ſi ſciat obeſſe nõ det.
quid obſit vel pſit nouit medic⁹ nõ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

egrotus Bona media ſũt ſpũalia ⁊
iſta petẽda ſunt cũ attẽtione ⁊ feruo
re Contra illos q̄ nõ hñt attẽtionem
dr̄ Math. xv. pplus hic labijs me ho
norat cor aũt ipſoꝝ longe eſt a me
Aug⁹ Sicut vox ſine medulatione ē
quaſi vox picaꝝ ſic orõ ſine deuotõe
quaſi mugit⁹ bouꝫ Jdē. Ecce q̄d iniu
rie deo facis ſi aliqueꝫ iudicem inter
pellas ⁊ ſubito cũ loqueris ad euꝫ il
lum dimittas ⁊ cuꝫ alio fabulari inci
pias quomodo te tolerabit? Et ta
men tolerat deus corda p̄cantium di
uerſas res cogitantiũ Cyprian⁹ quo
modo audiri te a deo poſtulas cuꝫ te
ipſũꝫ nõ audias. Deuꝫ tui memoreꝫ
eſſe vis cum tui memor nõ ſis? De d
ſiderio aũt ⁊ feruoē dr̄ Jē. xxix. Cũ q̄
ſieritis me ī toto corde vrõ inuenia
a vobis Vñ dictũ fuit Moyſi tacenti
ẜ corde clamãti Exo. xiiij. q̄d clamas
ad me? Gre. in moꝝ. Eternã vitaꝫ
ſi ore petim⁹ nec tñ corde deſiderámus
clamãtes tacem⁹ Signuꝫ autẽ deſide
rij interioris ē abundãtia fletus exte
rioris Aug. Quanto q̄ſquiſq; eſt ſãc
tior ⁊ ſancti deſiderij plenior tanto fit
ei⁹ in orõe fletus vberior Gre. vbi
ſupra. veraciter orare eſt amaros ↄ
punctionis gemit⁹ ⁊ nõ cõpoſita ver
ba reſonare Bona ſuprema ſunt bo
na celeſtia ⁊ illa nõ tãtuꝫ petẽda ſũt
cũ attẽtione ⁊ feruore ſicut ſpũalia ẜ
etiaꝫ cum humilitate ⁊ ſine p̄ſumptio
ne Cũ humilitate petunt qui de ſuis
meritis nõ confidũt Ber. in petẽda
beatitudine elatio ē cauẽda ne tãq̄
ex ꝓprioꝝ meritoꝝ fiducia requirat̄
Stult⁹ eſſet ille pauper qui manib⁹
plenis elemoſinaꝫ peteret Sic ſtult⁹
eſſet ille qui ex meritis proprijs bea
titudinẽ obtinere vellet. Cum tñ di
catur Luc. xvij. Cuꝫ feceritis omnia
que p̄cepta ſũt vobis dicite ſerui inu
tiles ſum⁹ q̄d facere debuim⁹ fecim⁹
Cauẽda eſt etiam ibi p̄ſumptio ne ſi
ne noſtro labore gloriaꝫ volum⁹ ha
bere. d tali preſũptione rep̄hendũt̄
filij zebedei a dño q̄ ſine labore ⁊ pa
ſſione volebant cũ chriſto regnare.
Mat. xx. Neſcitis quid petatis Secũ
do oportet q̄ petitiones nrē fiant cũ
inſtantia ⁊ p̄ſeuerantia q̄d notat̄ per
verbuꝫ ſubiunctũ cũ dicit̄. petieritis.
Ja. vlt. Multum valet deprecatõ iu
ſti aſſidua Ro. Orationi inſtantes.
Jlli non inſtant nec p̄ſeuerãt qui p̄
mo orent ferueñter poſtea tepidi poſt
moduꝫ frigide Aug⁹ ſuper Pſal. Mł
ti in nouitate ſue conuerſionis feruẽ
ter orant poſtea languide deinde fri
gide quaſi ſecuri fiant Sed tamẽ cuꝫ
videris deprecationẽ tuam non amo
tam a te ſecurus eſto quia non eſt a
mota miſericordia eius a te Jdeo di
citur Ecc. vij Melior eſt finis oratio
nis q̄ꝑ principiũ Oratio habet princi
piũ. mediũ. ⁊ finem Principiũ deb;
fieri mediocriter. mediuꝫ feruenter
finis p̄ſeuerãter. ſed multi ſũt qui or
dineꝫ ꝑuertũt qui feruẽter inchoãt.
tepide mediãt. ⁊ finem frigide ↄſũm
mãt Jſti ſũt ſimiles chimere cui⁹ pri
ma ꝑs eſt leo q̄d eſt animal calidꝫ
media eſt capra q̄d eſt animal tẽpa
tuꝫ finis eſt ſerpẽs q̄d eſt animal fri
giduꝫ Tercio oportꝫ q̄ illi qui petũt
habeãt innocẽtiaꝫ vite q̄d notat̄ cũ
dicit̄. patrẽ. q. d. ille qui petit nõ de
bꝫ eſſe fili⁹ diaboli ꝑ imitationeꝫ ma
licie ſed fili⁹ dei per imitationem per
fectõis ⁊ grẽ Mat. v. Eſtote p̄fci ſic
⁊ pa. veſ ⁊ c̄ De⁹ ei illos n̄ exaudiet
q̄ in pccis cẽnt Jo. Scim⁹ q̄ pccões
d̄s nõ exaudit Tales em̄ q̄ a deo ali
q̄d petunt ⁊ ſemꝑ in pccõ exiſtũt tri
b⁹ ſiłes ſũt Priõ ſiłes ſũt illi q̄ vellꝫ
ſanari ⁊ haberet ferꝝ in vulnere Yſi
do Sicut nullũ ꝓficit ī vulnere medi
camẽtuꝫ ſi adhuc in eo ſit ferꝝ itani
hil proficit oratio illius cuius adhuc
pccm̄ in mẽte ł ꝑ odiũ manꝫ ī pectoē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scđo ſilẽs ſunt illi q̃ aliquez honorat
et vitupat Criſoſ. ſup Math. Qui
orat et peccat non orat deũ ſ; deludit
Iſti ſunt ſilẽs militibus q̃ xp̃o genua
flectebant et alapas dabãt. talis eſt
fenerator q̃ ex vna pte orat ⁊ ex alia
fenerare nõ ceſſat. Tercio ſilẽs ſunt
aui que vult volaꝛ̃ inuiſcata vel mo
le corpis aggrauata. ſicut ẽ ſtrucio
in laq̃is irretita. Aĩa quidẽ inuiſcaꝛ̃
p auariciã Amb. in lib. de bono mor
tis. Dum aurũ petim⁹ ſtrãgulamur
Dũ argentũ peti⁹ viſco ei⁹ adhere⁹
Dũ p̄dia inuadim⁹ alligamur Inflaꝛ̃
aũt aĩa pſu pbiã Sap. iiij. Dirumpet
illos inflatos malleo ſcz ſentencie fi
nalis. et hoc ſine voce excuſacõis vel
defenſionis Illaqueaꝛ̃ aũt aĩa p luxu
riã Ecc. vij. Inueni amariorẽ morte
mulierem q̃ laqueus venatorũ eſt et
ſagena corp⁹ ei⁹ Vincula ſũt man⁹
eius. laqueo capiunꝛ̃ aues. ſagena
piſces. vincul' liganꝛ̃ hoĩes. mulier
cepit auez qñ decepit dauid celeſtia
penetrãtem. cepit hoĩez rõnalem qñ
decepit ſalomonẽ tã ſapientẽ. cepit
maximũ piſcẽ qñ decepit ſampſonez
tam potentẽ. Qr̃to oz ꝙ illi q̃ petũt
habeãt diſcrecõez in peticõne vt ſcz
illa petant que ſunt ad ſalutẽ. quod
notaꝛ̃ cũ dꝛ̃ In noĩe meo Aug⁹. Nõ
petiꝛ̃ in noĩe ſaluatoris q̃cq̃d petitur
ↄtra rõez ſalutis. ideoq; ſcđm Aug.
Mali petũt bona ſ; q2 mali ſunt exau
diri nõ merenꝛ̃. Qui enĩ deũ cõtem
nũt in p̄ceptis ſuis exaudiri nõ merẽ
tur ĩ orõib⁹ ſuis. puer. xxviij. Qui
declinat aures ſuas ne audiat legez
orõ eius erit execrabilis Aliqñ mali
petũt mala. et tũc aliqñ exaudiunꝛ̃
aliqñ nõ Qñ aũt nõ exaudiunꝛ̃ tunc
eſt ſignũ magne mĩe Jaco. iiij. Peti
tis et nõ accipitis eo ꝙ male petatis
Qñ vͦ exaudiunꝛ̃ tũc eſt ſignũ ire.
ſicut exaudit⁹ fuit diabol⁹ q̃ pecijt vt
Job tẽptaret. Exauditus enĩ fuit ad
voluntatez et nõ ad vtilitatẽ. q2 ma
iorẽ ſibi acq̃ſiuit damnacõez. Aliqñ
vͦ boni petũt bõ. et tunc aliqñ exau
diunꝛ̃. iuxta illud. pſ. Clamauit ad
me et ego exaudiã eũ. Aliqñ vͦ nõ
exaudiunꝛ̃ Et hoc eſt. q2 aut ꝓ mali
gnis vel ꝓ indignis petunt. Jẽ. vij.
Noli orare ꝓ ṗplõ iſto neq; aſſumas
ꝓ eis laudẽ nec orõez et ne obſiſtas
michi. q2 nõ exaudiã te. aut q2 alio
tpe magis ↄgruo accipiũt qđ petũt
Aug⁹. Qui a deo aliq̃d petit accipit
qđ petit ã qñ dz accipe accipit Qued
aũt nõ neganꝛ̃ ſ; vt cõgruo tpe denꝛ̃
differunꝛ̃. Vñ et eccleſia cotidie pe
tit Adueĩat regnũ tuũ. et nõ ſtatim
aduenit. ſed iudicio finito adueniet
Aliqñ vͦ boni petũt nõ bõ ſicut apoſ
tol⁹ pecijt ſtimulũ amoueri. Illa enĩ
amotio ſtimuli apl'o bõ nõ fuiſſet. q2
ad huĩlitatis cuſtodiã ſibi datus fue
rat Beda. Apl's nõ in noĩe ſaluato
ris pecijt vt tẽptacõe carẽt quã ob
humilitatis cuſtodiã acceperat. q2 ſi
hac caruiſſet ſaluus eſſe nõ potuiſſz
Aug⁹. Exaudiꝛ̃ diabolus petẽs Job
temptandũ. et nõ exaudiꝛ̃ aplũs pe
tens ſtimulũ ãmouendũ. exaudiuit
de⁹ quẽ diſpoſuerat damnare et nõ
exaudiuit quẽ volebat ſaluare Nam
eger petit vinũ a medico et nõ dat.
Medicus nõ exaudit ad volũtatem
vt exaudiat ad ſanitatẽ Qñ igiꝛ̃ ali
q̃s hec q̃tuor que p̄dicta ſunt in orõe
ſua obſeruat. quia digna petit et p
ſeuerãter petit et ſine peccato exñs
petit et ea que ſunt ad ſalutẽ petit.
verꝫ eſt ꝙ impetrat illud qđ petit Et
dñs hoc nõ tm̃ ꝓmittit cũ ſubiungit
ſ; p iuramentũ ꝓmittit dicẽs Amen
amẽ dico vob ⁊ c̃ Homo quidẽ habz
ſuũ modũ iurãdi et deus ſuũ Homo
aũt tres modos habuit p quos iura
uit Vn⁹ fuit ĩ vetẽi lege ſtz viuit dñs
ij. Reg. vi. Viuit dñs. q2 ludã et vi
lior fiã añ dñm q̃ elegit me ⁊ c̃. Ali⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

fuit tp̄e eccleſie primitiue ſcꝫ teſtis ē
mihi dn̄s Ad ro · i · Teſtis ē mihi deꝰ
cui ſeruio ⁊c̄ · Terciꝰ eſt moderno tē
pore quo iuratur p deuꝫ ſanctuꝫ ⁊ ſā
cta euāgelia p ſanctā mariā ⁊ hm̄oi
Similit̄ deꝰ tres modos iurādi habu
it Vnus autē legē ſcꝫ pſemetipſum ·
Heb̄ · vi · Abrahe nā ꝙ ꝓmittens deꝰ
qm̄ nemīnē habuit p quem iuraret
maiorēꝫ iurauit p ſemetipſuꝫ ⁊c̄ Se
cūdus fuit in lege ſcꝫ viuo ego Nuē ·
xiiij · Viuo ego implebitur gloria dei
vniuerſa terra Terciꝰ tp̄e grē ſcꝫ a
men amē di · vo · ⁊ eſt idē qḋ vere · ge
minacō autē dc̄ōis eſt ad confirmati
oneꝫ promiſſionis · ⁊c̄ ·

Sermo ſecundꝰ vnde ſupra ·

Vſqꝫ modo nō petiſtis quicꝙ̄ in
noīe meo peti · ⁊ ac · vt gau
diuꝫ veſtruꝫ ſit ple · Q̄uis om
ni tp̄e ſit orādum tamē his diebꝰ t̄a
elegit eccā Primū ante aſcēſionem
ī quo letanie inſtitute ſūt vbi ſcꝫ ad
uocatō ſuo ad curiā eunti petitiones
ſuas porrigat Scd̄m inter aſcenſ · ⁊
pēth · Exmplo aplōꝝ qui tūc orōi in
ſtabāt vt ſpūꝫ ſanctuꝫ acciperent Act ·
· i · Erāt oēs pſeuerātes ⁊c̄ Filij ei re
guꝫ regno ſuo recupato larga mune
ra militibus largiūtur Et ideo eccā o
rat poſt aſcēſionē vt ab ipſo xp̄o in
regno ꝯfirmato muneā grāꝝ accipiat
Ps̄ · Mirificauit dominꝰ ſanctū ſuū
Terciū eſt poſt pēth vn̄ tūc orōes ⁊
ieiunia ſūt inſtituta Cōſuetudo ei ē
ꝙ rege coroāto ꝙ ſe ⁊ ſua rḡie cuſto
die milites recōmendāt Ideo igitur
orat eccā poſt pēth · vt munera gra
cia ⁊ ſibi collata deus cuſtodiat Ps̄ ·
Cōfirma hoc ds ⁊c̄ · Chriſtꝰ igit̄ ad
petenduꝫ ⁊ rogāduꝫ nos inducēs ait
vſqꝫ modo nō petiſtis quicꝙ̄ i noīe
⁊c̄ · In quibꝰ verbis duo ponuntur ·
Primo enīꝫ rephendit̄ hūana negli
gētia cū dr̄ · vſqꝫ modo nō ⁊c̄ Scd̄o
oſtēdit̄ liberalitas diuina cū ſubdit̄
petite ⁊ āccī · ⁊c̄ · Circa primū notan
dūꝫ ꝙ negligētia in orādo ē valde re
phenſibilis ex eo ꝙ ipe orōes ſūt val
de vtiles ⁊ fructuoſe · ſunt ei deo pla
cide angelo grate Diabolo inimice ⁊
homini neceſſarie Deo quidē ſūt pla
cite triplici ratione Sunt enīꝫ t̄butuꝫ
dei ⁊ ſacrificium dei ⁊ murꝰ dei Tribu
tuꝫ quidē ſunt qḋ deo pſoluimus Cū
enīꝫ homo a deo t̄a recipit ſcꝫ res cor
pus ⁊ animā vult deus vt de rebus
demꝰ ſibi tributum elemoſinaꝝ elar
gitionē De anima orōem · de corpore
mortificationē · ſed p̄mū tributuꝫ eſt
de his que hoīs ſunt extra · ſecūduꝫ d
his que ſunt intra Terciū de his que
ſūt intima ⁊ iō illud ē magis gratuꝫ
Criſo · ſup Mat · de orōe ē nobis ſer
mo quā ſolā quaſi ſpūale t̄butuꝫ ani
ma offert dō de viſceribꝰ ſuis · Scd̄o
ſūt ſacrificiū quo dō odorē facimus
Ps̄ Dirigat̄ orō mea ſic in cen · in ꝯ ·
t · Eleuatō ma · m · ſacrificiū veſper · Il
li offerūt dō ſacrificiuꝫ matutinū qui d
o grās agūt de eo ꝙ dedit ſibi bn̄ in
cipe Illi meridiani q̄ dō grās agūt d eo
ꝙ dedit ſibi ꝓcedere Illi veſpertinuꝫ
qui dō grās agūt d eo ꝙ dedit bn̄ fi
nire · vel illi offerūt dō ſacrificiuꝫ ma
tūtinū qui offerūt deo ſuā iuuētuteꝫ
Illi meridianū qui offerūt ſuaꝫ viri
lē etateꝫ Illi veſpertinū qui offerunt
dō ſuā ſenectutē De iſto ſacrificio dic̄ ·
Criſo · ſup Mat · Vis ſcire ꝙ̄ p̄ciosa
ſit orō nl̄la iuſticia thymiamiti ꝯpat̄
niſi ſola orō ſic̄ ei thymiama bn̄ ꝯfec
tuꝫ delectat hoīnē odorāteꝫ ſic ora
tio iuſti ſuauis eſt ante deum Terci
o ſunt murꝰ quo ire dei reſiſtitur Je
ro · ſup Eꝫe · Sicut hoſti murꝰ oppoī
t̄ ⁊ aduerſario ex aduerſo veiēti occu
ritur ita dei ſententia ſanctoruꝫ preci
bus frāgitur vnde ⁊ moyſi dr̄ Exod ·
xxxij · dimitte me vt iraſcat̄ furor meꝰ
cōn̄ eos ⁊ qꝛ pauci ſūt q̄ ſe ſic muꝝ
opponāt ⁊ deū teneant · ideo dicitur ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ezech·xiij·Non aſcēdiſtis ex aduer
ſo· neq₃ oppoſuiſtis vos murū ꝓ do
mo iſrl̄ vt ſtaretis in ꝑlio in die dn̄i
Pſa·lxiij· Non eſt q̄ inuocet nomen
tuū qui cōſurgat et teneat te· Scd̄o
orōnes ſunt āgelo grate Criſo· Vis
ſcire dignitatē orōnis mox vt de ore
tuo ꝓceſſerit ſuſcipiūt eam angeli in
manibꝰ ſuis ⁊ offerūt ante deū Pſ̄·
Preuenerūt pricipes cōiuncti pſallē
tibus in medio iu·tipa· Iſti pricipes
ſunt āgeli q̄ cōiungūt ſe illis pſallen
tibus ·de q̄bus dr̄ Eph·v·Cantātes
et pſallentes in cordibꝰ vr̄is dn̄o Et
eos ꝑuenīūt· qꝛ orōnibꝰ ipſoꝝ occur
runt et in manibꝰ ſuſcipiūt et ſunt ī
medio iuuēculaꝝ ·i· aīaꝝ que in orā
do et pſallendo dn̄t eſſe iuuēcule ·i·
alacres feruētes et infatigabiles Et
dn̄t eſſe timpaniſtrie·i· xp̄i memoriā
in corde retinē Xp̄s eīn dr̄ eſſe timpa
nū· in eo fuit figura ſperica·i· deitas
et̄na et pellis extēſa·i· caro crucifixa
et melodia·i· aīa oī iubilacōne et
gaudio plena Tercio orōes ſunt dia
bolo inimice· Et hoc triplici de cauſa
Sunt eīn ſcutū dei· ſagitte dei et car
bones dei· Scutū quidē dei ſunt quo
tēptacōibus inimici reſiſtimꝰ ·Amb·
Bonū ſcutū orō quo oīa aduerſarij
ſpicula repelluntᷣ Vnde pſ̄· Inimici
mei detrahebāt michi ego āt orabā
Tunc aūt ad iſtud ſcutū orōnis oīs
tēptacio frangitᷣ qn̄ ipſa orō cū mag̃
fide effunditᷣ Eph·vi· In oībꝰ ſumē
tes ſcutū fidei in quo poſſitis oīa tela
nequiſſimi ignea extinguē· De iſto
ſcuto orōis dr̄ Sap·viij· Proferens
aaron ſeruitutis ſue ſcutū orōē reſti
tit ire· et neceſſitati finem impoſuit
Dicitᷣ aūt orō ſcutū· ſicut eīn ſcutum
hꝫ tres āgelos ·ſic orō dꝫ fieri cū fide
·i· ſine aliq̄ heſitacōne· et cum ſpe·i·
ſine aliq̄ diffidencia· et cū caritate·i·
cū deſiderio ⁊ fauore· Scd̄o ſūt ſagit
te dei ⁊ iacula q̄bꝰ diabolū vulneraꝰ·

pſ̄· Emitte ſagittas tuas ⁊ diſſipabis
eos Orig̃· ſup Numeri Multo plus
valet vnus ſcūs orando q̄ꝫ pccōres
innumerabiles ꝑliando· Orō eīn ce
los penetrat ⁊ q̄n̄q₃ eciam in terris
hoſtē vincit· Exo·xvij· Cū eleuaret
manus moyſes vincebat iſrahel ⁊ c̄
Si autē paululū remiſiſſet vincebat
amalech ⁊ c̄· Tercio ſunt carbones
dei quibꝰ diabolū incēdimꝰ Tho·vi·
Cordis eius ꝑticulā ſi ſup carbones
ponas fumꝰ eius extricat om̄e genꝰ
demonioꝝ ſiue a viro ſiue a muliere
Iſta duo ſcꝫ ſagittas et carbones pe
tebat ꝓpheta ſibi dari ɔtra doloſas
ſuggeſtiones diaboli· pſ̄· Quid detᷣ
tibi ā q̄d apponatᷣ tibi ad linguā do
loſam ſagitte potentes acute cū ⁊ c̄·
Quarto orōnes ſunt homini neceſſa
rie ex eo q̄ ſunt nuncij eius quos hō
mittit ad deum vt petant ſuccurſum
Vnde ſup illud· pſ̄· Intret in ɔſpcū
tuo oracō mea Dicit gloſa· Magna
virtus pure orōnis hic notatᷣ· qꝛ q̄ſi
quedā pſona intrat ad deū et mādā
tum ꝑagit quo peruenire caro nequit
Iſtum nunciū due domicelle aſſociāt
Qđ ſignatum eſt Heſter·xv· vbi dr̄
q̄ ipſa regina ad regem cū duabus
famulabus ingrediens vni eaꝝ inni
tebatᷣ· Altera veſtimēta in humū de
fluencia colligebat· Heſter inꝑptatᷣ
abſcondita ſui eleuata et ſignificat
orōnem q̄ debet eſſe abſcondita a fa
uore populi ⁊ eleuata ad deū per fer
uorem aīmi Due famule ſunt elemo
ſina et ieiuniū cū q̄bus debet venire
ad regem celoꝝ· Famula cui oracio
innititᷣ ē elemoſina que ipſā ad deū
introducit· Eſt eīn elemoſina ſicut pe
ticionarius in curia principis q̄ ſi fue
rit auarꝰ hoſtiū ſibi clauditᷣ ſi munifi
cus capitur Prouer·xviij· Donū hoīs
dilatat viā eiꝰ et an̄ principē ſpaciū
ei facit· Famula q̄ veſtimēta fluēcia
colligit ē ieiuniū qđ affcūs carnales

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

reſtringit ñe nimis laſciuiāt Ephe.
vi. State ſuccincti lūbos veſtros in
veritate Scdo pōit̄ libeālitas diuina
q̄ apparet i t̄b9 Priō in hoc ꝙ ad pe
tenduz nos inuitat dicēs petite. pau
ci ſūt qui iuitant vt ab eis petat̄. Re
fert Sene. ꝙ paup cynicus ab anthi
gono rege petijt talētuz reſpōdit il
le plus eſſe ꝙ̄ cynic9 deberet petere
petijt denarium. rñdit ille min9 eſſe
ꝙ̄ regē deceret dare Et ſic turpē viā
excuſandi iuenit cū potuiſſet daē de
nariuz tanꝙ̄ cynico ⁊ talētū taꝙ̄ re
De9 aūt nō ſe excuſat ſed omnes ad
petēduz inuitat Aug9. Nō tm̄ hortet̄
vt peteremꝰ ṅ daē vellet Erubeſcat
humana pigritia pl9 ille vult daē ꝙ̄
nos accipe Pl9 ille vult miſereri ꝙ̄
nos a miſeria liberari Jō monz nos
Apl'us .i. Theſ. v. ſine intmiſſione o
rate ꝙ t̄bus moīs fit Primo locis ⁊
t̄poribꝰ debitis orādo Amb. in li. de
vginitate ſolemnes orōes deferende
ſūt cū grāꝝ actōe cū a ſomno ſurgi9
cū pcedim9. cū cibuz ſumere pamus
cū cibū ſūpſerim9. cū cubituz pgim9
Secūdo celeſtia deſiderādo Aug. ſup
illud vbum apl'i ſine intmiſſione ora
te Bonū deſideriū orō eſt ⁊ ſi cōtinu
uz ſit deſideriū ꝯtinua ē oratio Tercō
bene viuēdo vel agēdo Aug9. vt s̄.
Juſt9 nunꝙ̄ dſinit orare niſi deſinat
iuſt9 eē ⁊ ſemp orat q̄ ſemp bn̄ agit
Orig. ſi oīs act9 iuſti q̄z ſm deū agit
orō reputat̄ qui ſine intmiſſione que
iuſta ſūt agit ſine intmiſſione orabit
nec vnꝙ̄ ab orōe ceſſat niſi iuſt9 eſſe
deſiſtat Scdo appet dei libeālitas in
hoc ꝙ ad magna petēda nos iuitat ⁊
aīmat dicēs. petitite vt gaudiū vrm̄
ſit plenū. gaudiū mūdi ē vacuuz. Y
ſa. xxix. ſicut ſomniat eſuriēs ⁊ cme
dit qn̄ āt fuerat expgefact9 vacua ē
aīa ei9 ⁊ c̄ Gaudiū vō de ſpūalib9 in
pn̄ti ē ſemiplenū .i. Coꝝ xiij Ex parte
credim9 ⁊ ex pte pphamus Yſaie .i.

vinū tuuz mixtū eſt aq̄ Gaudiū autē
beatoꝝ eſt plenū Ber. Reuera illd
eſt bonū ⁊ ſūmū bonuz ⁊ ſummū gau
diū qd nō de creatuā ſ; de creatore
concipitur. cui cōparata omnis alia
iocunditas meror eſt. ōnis ſuauitas
dolor. omne dulce amaruz. omne de
coꝝ feduz. omne poſtremo qd cunqȝ
delectabile poteſt eſſe moleſtuz Ter
cio apparet libeālitas dei i hoc ꝙ ad
danduz quod nos petimus aſſecurat
dicens Et accipietis Jſtud apertius
pmittit. Mat. vij dicēs. Petite ⁊ acci
pietis. querite ⁊ inuenietis. pulſate
⁊ aperietur vobis Jſta verba Aug9
in ſermone domini i monte ponit ad
ducendo exempluz alicui us hominis
q̄ ad aliquez locum pgere vellet ⁊ ta
mē infirmos pedes haberz ⁊ viaz neſ
ciret ⁊ loci illi9 ianua clauſa eſſet. O
portet ergo ꝙ in pedib9 ſanet̄. deín
de ꝙ ſibi via demōſtret̄ quia paruz
valeret ſanos pedes habere ⁊ p deui
a pgere Deinde ꝙ oſtiuz ſibi aperiat̄
alias nihil valeret nec ambulare po
tuiſſe. nec viā tenuiſſe. nec ad locuz
peruenīſſe Nos ergo p viam preſen
tis exilij ſumus ad patriā puenturi.
Peccator autem habet infirmos pe
des anime p peccatū Pſal. Miſerere
mei de9 quoniā infirm9 ſum ⁊ c̄. Jg
norat viā que ducit ad celū Pſalm9
Viā ciuitatis habitaculi nō iuenerūt
Et celeſtis ſibi ianua clauſa ē Mat.
xxv. Et clauſa ē ianua Debz ergo p̄
mo petere ſanationē ⁊ eā accipiet ⁊
hoc ē ꝙ dicit. petite ⁊ accipi etis Pſal
m9. Sana animā meā quia pecc. ti.
Debet querere vie directionem ⁊ e
az inueniet ⁊ hoc eſt ꝙ ſubditur que
rite ⁊ inuenietis. hoc aūt facit gracia
ſan. ſ. Ps̄ Spūs tuus bon9 deducz me
in t̄ ⁊ c̄. debz pulſaē ⁊ petē celeſtis ia
nue aptionē ⁊ ſibi apiet̄ ⁊ hoc ē ꝙ di
xit pul. ⁊ ap. vo. ps̄ ianua ce ap. Yſa.
xxij. aperiā an̄ eū ia. ⁊ por. ñ claudēt

IPſe eṁ pr̄ amat vos q2 vos
me amaſtis ⁊ credidiſtis q2
a d̄o exiui ⁊c̄. Diſcipli dn̄ q̄
tuor plurimū affcābāt. Primo ſi d̄s
eos in ſuis peticōib9 exaudiēt. Sc̄d̄o
ſi eos amabat. Tercio ſi xp̄s erat cū
patre eiuſdez ſubſtancie. Quarto ſi
xp̄s debebat ad patrē redire Xpus
aūt qui oīm cordiū occulta nouit ad
iſta q̄tuor eis oñdit. Primo q2 in ſu
is peticōībus erant exaudiendi. iō
dixit eis Amen amen dico vob̄ ſi q̄d
pecieritis patrē in noīe meo dabit
vobis. Sc̄d̄o q2 a patre erant dilecti
iō dixit ipſe eṁ pater amat vos ⁊c̄.
Tercio oñdit eis ſuam eternā de prē
et ſuā tpalez de mrē generationē cū
dixit Exiui a prē et veni in hunc mū
dum ⁊c̄. Quarto oñdit eis ſuam ad
patrē reuerſionē cū ait. Iterū relin
quo mundū ⁊ ad patrē vado. Diſci
puli videntes q̄d eis manifeſtauerat
oīa que in corde habebāt dixerunt.
Ecce nunc palam loq̄ris et puerbiū
nullū dicis. Sunt aūt puerbia ſc̄d̄m
Aug̃. dicta obſcura que ſolēt audiē
hoīes et nō intelligē Nunc ſcimus q2
ſcis oīa Beda. Merito illū ſcire oīa
q̄ſi deum ꝯfidenter affirmāt. Aptum
namq3 diuinitatis indiciū eſt cogita
tionū noſſe ſecreta. Iſta et nos con
uertentes poſſu9 dicē. q2 xp̄s de hijs
q̄tuor nos ctificat. Primo de orōnū
nrāꝝ exaudicōne cū d̄t Amen amen
dico vo. ſi q̄d pe. pa. in no. m. da. vo
Sūt aūt tria ſc̄d̄m Ber. in quodā ſer
mone que impediūt ne orōes noſtre
exaudiant̄ ſcz puſillanitas tepiditas
et temeritas. Puſillanimitas ipedit
q2 qn̄ hō ꝯſiderat ſuā indignitatē nō
audet oculos vertē ad dei benīgtatē
Talis orō ſic timida in celū nō audet
aſcendē ſ3 in infimis iacet. Talib9 d̄r
Iſa. xxxv. Dicite puſillanimes cōfor
tamini ⁊ nolite timē. Sc̄d̄m q̄d impe
dit eſt tepiditas. Oracio eṁ tepida
aſcendit quidez ſed deficit et langue
ſcit. q2 vigorē nō habuit. De talib9
dicit̄ Apoca. iij. Vtinā frigid9 eſſes
aut calidus. ſed q2 tepid9 es incipiā
te euomē ex ore meo. Terciū q̄d im
pedit eſt temeritas Oracio eṁ teme
raria aſcendere conat̄. ſed tamē dei
virtute repellit̄. ⁊ non tantū meret̄
graciā ſed pocius meret̄ offenſam.
Tales ſunt orōnes eoꝝ q̄ de ſuis me
ritis intumeſcūt ſicut fuit orō phari
ſei. De quo d̄r Luce. xviij. Phariſe9
ſtans hec apud ſe orabat. deus grās
tibi ago. q2 nō ſum ſicut ceteri hoīm
⁊c̄. vt ergo oracio noſtra exaudiri
mereat̄. ſicut d̄t idez Bern̄. oportet
q2 ſit fidelis feruens et humilis Fidel̄
cōtra orōnem timidā. Feruens ꝯtra
tepidam. humilis contra temerariā
Sc̄d̄o nos certificat de paterna erga
nos dilectōne cū dicit Ipſe eṁ pater
amat vos Q̄d āt pater diligat nos
p qnq3 ſigna manifeſtat̄. Primo p
hoc q2 oīa viſibilia dedit nobis vel in
dominiū vel in vſū. pſ. Conſtituiſti
eum ſup opa manuū tuaꝝ oīa ſubie
ciſti ſub pedibus eius ⁊c̄. Secūdo p
hoc q̄d oīa celeſtia. i. angelos nobis
dedit in miniſteriū. Heb. i. Omnes
ſunt āminiſtratorij ſpūs in miſteriū
miſſi ꝑpter eos q̄ hered. capi. ſalutis
Tercio p hoc q2 filiū ſuū dedit nobis
in preciū nrē redēpcōis. i. Coꝝ. iiij.
In hoc apparuit caritas dei in nobis
q2 filiū ſuū vnigenitū miſit in mūdū
vt viuam9 p ipſum. Quarto ꝑpter
hoc q̄d dedit nobis ſpiritū ſanctū in
priuilegiū nrē adopcōnis. i. Ioh. i.
Cognoſcim9 q2 in ipſo manemus et
ipſe in nobis. quoniā de ſpiritu ſuo
dedit nob̄. Rōnos. viij. Accepiſtis
ſpiritū adopcōis filioꝝ in quo clama
mus Abba pater Quinto per hoc q2
ſeipm̄ ſeruat in hereditatez adopta
tis Ezech. xliij. Non erit eis heredi
tas ego dominus hereditas eoꝝ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Deut. xviij. Dominꝰ ipſe hereditas
eoꝝ eſt Iſta q̄nq; ſigna amoris tan
git Bern̄. Dn̄e quid eſt homo ꝙ me
mor es eiꝰ aut filius hominis q̄m viſi
tas eum omnia ſubiecisti ſub pedibꝰ
eiꝰ ⁊c̄. demq; mittis ei vnigenituz
tuuz. immittis ſpūz tuuz. ꝓmittis e
tiaz vultum tuū. ⁊ nequicq̄ vacet in
celeſtibus ab ope ſollicitudinis etiā
beatos illos ſpūs ꝓpter nos mittis in
miniſteriū noſtruz. Tercio nos certi
ficat de ſua tp̄ali ⁊ eterna gn̄atione
Cum dicit exiui a patre ſcz p eternā
de prē ꝓceſſionē. ⁊ veni i mūdu; per
tp̄alem de matre gn̄ationē Quantū
ad p̄mam nationē eſt imago di q̄tū
ad ſecūduz factus ē ſpeculuz dei Eſt i
gitur imago dei quātuz ad primā na
tionē Sed notādum ꝙ in ipſis ſenſi
bilibus quadraplicat̄ fit imago. Pri
mo p gn̄ationē ſicut in filio Gen̄. v.
Genuit adaz filiuz ad imaginē ⁊ ſimi
litudinē ſua; Secūdo p impreſſionez
ſicut in nūmo Mat. xxij. Cuius eſt y
mago hec ⁊ ſupſcriptio. Tercio p in
ciſionē ſicut in lapide vel in ligno Sa
piē. xiij. Artifex faber ſculpſit lignū
diligēter vt aſſimilet imagini hoīs.
Quarto p coloꝝ ſuppoſitionē ſicut in
piete picto Eze. viij. Vniuerſa ydo
la domus iſrahel depicta erant in cir
cuitu in pariete p totuz Chriſtus dr̄
imago dei. primo p eternaz genera
tionez Colo. i. qui ē imago dei inuiſi
bilis Glo. i. plene ſimilis pri ⁊ de prē
Io. xiiij. qui videt me videt ⁊ patrez
Eiuſdem. x. Ego ⁊ pater vnuz ſumꝰ
Homo autē dicit̄ imago ſiue ad ima
ginez dei factus alijs tribꝰ modis ſe
quētibus Primo p impreſſionē quia
deus in ipſuz imaginē ſuam impreſſit
Gene. i. Faciamꝰ hominez ad imagi
nez ⁊ ſimilitudinē noſtrā. vnde ſup
illud Col. i. Qui eſt imago dei inuiſi
bil' dic̄ Glo. Alia ē imago regis i nū
mo. alia in filio. nos ſumꝰ nūmus in
quibus imago dei eſt Chriſtꝰ eſt filiꝰ
qui eſt hoc qd̄ pater ē qd̄ ſubditur i
gloſa. Nulla imago coli debet niſi il
la que ē qd̄ deꝰ eſt. non illa que ē ꝓ
illo ſed cuz illo Secūdo mō homo dr̄
imago dei p deciſionem Corpꝰ enim
noſtrum modo patit̄ multas ſupflui
tates vicioꝝ ⁊ penalitatū Sed in be
ata reſurrectione omnis mortalitas
⁊ viciositas a corpore decidetur ⁊ in
tantuz reformabitur ꝙ corpori xp̄o
gl'oſo configurabit̄ Phil'. iij. Salua
torem expectamus dominum noſtrū
ihesum chriſtuz qui reformabit cor
pus humilitatis noſtre cōfiguratum
corpi clar. ſue Tercō dr̄ hō imago d
i per coloruz appoſitionē Anima enīz
noſtra modo habet defectum multo
ruz colorum. i. diuerſaꝝ virtutuz ſed
in patria colorabit̄ ⁊ depingetur q̄t
tuor coloribꝰ De quibꝰ dicit̄. Exod.
xxvi. Facies velum de iacincto ⁊ pur
pura de cocco bis tincto ⁊ biſſo retor
ta Iacinctꝰ eſt coloris aerij ſiue cele
ſtis. purpura ſanguinei. Coccꝰ fla
uei Biſſus niuei. Tinget̄ igitur aīa
colore iacinctino ſiue celeſti p celeſti
um dulcedinē ⁊ ſuauitatez Ps̄. dele
ctationes in dextera tua vſq; in finez
Tingetur colore purpureo ſiue ſang
uineo p munditiā ⁊ puritatez. Licet
eī ſanguis alioruz hominū inficiat tn̄
ſanguis chriſti habet virtutez purifi
catiuaz p quam animas ſanctoꝝ pu
rificat ⁊ dealbat Apo. vij. Lauerunt
ſtolas ſuas ⁊ dealbaue. eas in ſang
uine agni Tingit̄ colore coccineo ſi
ue flaueo per immēſaz dilectionez ⁊
caritatez. mō enīz igniculus dilectio
nis tunc autē erit fornax caritatis ⁊
amoris Yſa. xxxi. Dixit dominꝰ cuiꝰ
ignis in ſion ⁊ caminꝰ in ieruſalem.
Tingetur colore byſſino per lucidaz
⁊ apertaz viſionem. Modo enīz vide
mus obſcure ſed tūc clare ⁊ lucide. i.
Coꝝ. xiij. Videmus nūc p ſpeculum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ci in enigmate tūc autē facie ad faci
em Poſſet eīz dici ꝙ ſancti viri in p̄
ſenti imago dei dicūtur eſſe ꝑ impreſ
ſionem qꝛ imago dei eſt in eis impre
ſſa ⁊ per inciſionem qꝛ a ſe reſecant ō
in auitia ⁊ ꝑ coloꝝ ſuppoſitionē qꝛ co
lores virtutuꝫ pingūt in anima . Et
per ḡnationem . qꝛ a deo generātur ī
gratia iuxta illud Jo . i . Dedit eis po
teſta . fi . dei fi . his q̄ cre . in nomine e
iuſ Secūdo ꝯtuꝫ ad natiuitatem tē
poralem chriſtus ſactus eſt ſpeculuꝫ
dei Sapien . vij . Candoꝛ eſt lucis eter
ne ⁊ ſpeculum ſine macula Speculuꝫ
fit ex coniunctōe vitri cum plumbo .
Quodcunqꝫ eīz homo ſpeculetur in
vitro tātum vel in plūbo tm̄ imaginē
videre nō poterit Sed qñ fit ꝯiuncti
o vtriuſqꝫ tūc ipſum videbit . per vi
trū ſignificatur deitas fulgida . plum
buꝫ qd̕ habet colorem terreuꝫ huma
nitas figurat̃ Hō igit̃ non poterit ſe
ſpeculari in deo ꝓpter inmiaꝫ ſuaꝫ cla
ritateꝫ .i. Thi . vi . Lucem habitat in
acceſſibileꝫ nec in homine aliquo ꝓp
ter ſuaꝫ tenebroſitateꝫ . Job . xxxvij .
Nos quippe inuoluimur tenebris Jō
qꝫ vitrum ſue deitatis cū plumbo no
ſtre humanitatis ē cōiunctum ⁊ ſiꝫ v
nuꝫ ſpeculum ē effectuꝫ in quo quili
bet defect⁹ ſuos ſpeculari ⁊ reforma
ri poteſt Nā ſuꝑbus poteſt ſpeculari
humilitatem Mat . x . diſcite a me qꝛ
mitis ſum ⁊ huīlis corde Auarus pau
ꝑtateꝫ Mat . viij . vulpes foueas hn̄t
guloſ⁹ ſobrietatē qꝛ xl . dieb⁹ ⁊ xl no
ctibus ieiunauit ⁊ nunꝗ carnes ꝯme
diſſe legitur n̄ de agno paſchali ꝓpt̄
legis p̄ceptum Triſtis iocūditatē J
ſa . xlij . Nō erit triſtis neqꝫ t̄bulent⁹
Iracūd⁹ paciaꝫ ⁊ taciturnitatē . ibid ta
cui ſꝑ ſilui paciēs fui . Certo nos certi
ficat de ſua gl'oſa ad prēꝫ reuerſiōe
cū dicat̃ Jteꝝ relinquo mūdū ⁊ vado
ad prēꝫ Mat . vlt̃ . dñs q̄de ihēſ⁹ p⁹ ꝙ
locut⁹ ē eis aſſūptus ē in celū ⁊ ſedet
a dextris dei Dextera dei ē equalitas
dei ſūt potiora bona dī ⁊ eſt virtus de
i ⁊ eſt poteſtas dei Chriſtus āt eſt de
us noſter . frater noſter . ⁊ iudex no
ſter In ꝙtuꝫ igit̃ deus noſter ſedet a
dextris dei in eq̄litate dei Pſ̄ . Dixit
dñs domino meo In ꝙtuꝫ eſt frater
noſter .i. homo verus ſedet a dextris
dei .i. in potiorib⁹ bōis dei ⁊ potiori mo
do . Act̃ . vij . Ecce video celos aper
tos ⁊ filiuꝫ hominis ſtāteꝫ a dextris v̄
tutis dei In ꝙtuꝫ eſt iudex noſter ſe
dꝫ a dextris dei in potētia dī qꝛ dedit
ei deus omnē ꝑtātem iudiciuꝫ facien
di Jo . v . ꝑtātem dedit ei ⁊ iudicium
facere quia filius hominis eſt . :

Dominica infra oct̃ aſcēſ . dñi Sermo primus .

CVm venerit paclitus quē e
go mittā vobis a prē ⁊ c̄ Jo .
xv . Scīēs benign⁹ dñs de ſu
o receſſu diſcipuloꝝ animos ꝯturba
tos eis benigne compatit̃ ⁊ conſola
torē ſpiritum pollicetur . Jſtē eſt oꝛ
do conſolationū vt dicit Gregoꝛ . in
moralibus vt ſi aliquē afflictuꝫ volu
mus cōſolari prius d̄bemus ei cōpa
ti ⁊ emolliri Et iſtud oſtēdit t̄plici ex
emplo dicens Neqꝫ eīz ferruꝫ ferro
coniungitur ſi nō vtrumqꝫ ignis ex
uſtione liquetur ⁊ durum molli non
adheret niſi prius duritia temperata
molleſcat Sed nec iacentes erigim⁹
niſi a rigore noſtri ſtatus īclinemur
Domin⁹ igitur diſcipul' tribulatis be
nigne condeſcendens et ſciens quia
remanebāt deſolati . ignari et timidi
ideo eos tripliciter cōſolatur promi
tendo ſcilicet ꝙ mitteret eis ſpm̄ ſā
ctum ad cōſolanduꝫ ipſos t̄bulatos
et ad inſtruendū ip̄os ignaros et ad
roborādum ip̄os timidos Priō igit̃
ꝓmittit eis ſcm̄ ſpm̄ ad ꝯſolanduꝫ ip
ſos t̄bulatos cū dic̄ Cū venerit pacli
t⁹ Paraclit⁹ eī ꝯſolatoꝛ int̄pretatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ipſe em̄ ꝯſolatur in hoc mūdo lugē
tes Math. v. Beati qui lugent qm̄
ipſi cōſolabunt̄ Et pt̄ hoc intelligi de
triplici luctu. vel de luctu deuocōis
q̄ fit ꝓpter abſenciā viſiōis diuine.
pš. Fuerūt michi lacr̄me mee panes
die ac nocte ⁊c̄. vel de luctu cōtritio
nis. qui fit ꝓpter ꝑpetracōnē culpe
Pš. Exitus aq̄ꝝ deduxerūt oculi. q̄
nō cuſtodierunt legem tuā dñe. vel
de luctu lamentacōis qui fit ꝑ aliq̄
graui tribulacōne. Pš. intret in cō
ſpectu tuo gemit⁹ cōpeditoꝝ Oīs
iſti luctus p ſpm̄ ſcm̄ cōſolatorē ver
tunt̄ in gaudiū. Videm⁹ em̄ qđ poſt
pluuiā ſequit̄ magna ſerenitas poſt
nubilū magna claritas Et poſt tēpeſ
tatē magna trāquillitas Eodem mō
poſt pluuiā lacr̄maꝝ deuocōis ſequit̄
magna ſerenitas ꝯtēplacōis Gre.
Mens lacr̄mis baptizata in ꝯtēplacō
ne videt limpidius Poſt nubilū lac̄
maꝝ cōtritiōis ſequit̄ magna clari
tas exultacōis. Gregori⁹ ſup illud
Geñ. xxxiij. Vidi dñm facie ad faciē
Prius inq̄t exurētis triſticie caligo
detergit̄. et ſic reſplendente raptim
incircūſcripto lumine mens illuſtrat̄
Prouer. xiiij. Coꝛ qđ nouit amaritu
dinē aīe ſue in gaudio eius nō miſce
bitur alien⁹. poſt tēpeſtatē lacr̄maꝝ
lamentacōis ſequit̄ magna trāquil
litas et exultatio mentis Thob. iij.
Poſt tempeſtatē tranquillū facis et
poſt lacrimacōnem et fletū exultati
onē infūdis. pš. Scđm mlˀtitudinē
doloꝝ meoꝝ ⁊c̄ Jeō⁹ ſup pš. Quot
vulnera patimur tot cōſolacōes mē
mur Vnā fudi lacrimā vnā ꝯſolatio
nem merui Decē lacrimas fudi. decē
cōſolationes merui Sicut aūt ꝯſolat̄
in mūdo lugentes. ſic nō cōſolat̄ in
mūdo hoc gaudētes immo dicit̄ eis.
Luc. vi. Ve vobis diuitib⁹ q̄ habetis
hic ꝯſolacōez veſtrā. ſicut em̄ ſpōſa
que recipit alienum nō meꝛ̄ ꝯſolari

ſed flagellari Sic et aīa nō meret̄ cō
ſolacōnez diuinā que recipit alienā.
Bern̄. Delicata eſt diuina cōſolatio
et nō dat̄ admittētibus alienā. ideo
ꝓpha refugiebat eam dicēs Renuit
cōſolari aīā ⁊c̄. Scđo ꝓmittit xp̄s q
mittēt diſcipul̄ ſuis ſpm̄ ſcm̄ ad in
ſtruendū ipōs ignaros cū đt Spiritū
veritatis Dicit̄ aūt ſpūs veritatis q̄
inſtruit veritatem de qualibet re. et
maxīe de mūdo oñdēs. q̄ nulla veri
tas eſt in mūdo Nā ſicut đt Hilari⁹
Veritas nichil habet falſū nichil in
certū nichil impfectū. In p̄ſenti igit̄
vita nō eſt veritas. q̄ ibi ē falſitas
incertitudo et impfectio Eſt em̄ falſi
tas. q̄ oīa q̄ in mundo ſunt falſa et
mēdacia ſunt Je. xvi. Vere menda
cū poſſederunt prēs noſtri vanitatē
que eis non ꝓfuit Eſt em̄ mendaciū
falſa ſighcatio vocis cū intencōne fal
lendi Iſta trena et mūdana ſunt bo
nis ſighcatio vera et malis ſighcatio
falſa Qualit̄ aūt bonis ſint ſighcacō
vera oñdit Criſ. ſup Math. dicens
Cōſidera q̄ deus nō creauit bō delcā
bilia in mundo vt eis fruamur. ſed
vt p hoc intelligam⁹ qđ ſi tam bona
ſunt delcābilia terrena q̄ bona ſunt
ipſa celeſtia. puta ſcis q̄ bonum eſt
gaudē carnalit̄. p hoc debes itelligē
q̄ meli⁹ eſt gaudiū aīe. Gaudiū car
nis cū carne finit̄. Gaudiū aīe cū aīa
pſeuerat. ſcis q̄ bonū eſt gloriari in
tris. p hoc itellige q̄ meli⁹ eſt glāri
in celˀ. q̄to clarius ē celū q̄ tra. tāto
glˀoſioꝛ eſt glā illa q̄ iſta. De iſta eni
ſighcacōne đt Jeō⁹ Sicut ſacficia in
figuā inſtituta ſūt ita tpalia tm̄ fuē
ꝓmiſſa et data in figura etnoꝝ. et
ſic đs pmiſit ſibi immolari hoſtias ne
demonib⁹ immolarēt̄. ſic et diuicias
dat vt pocius ab ipō q̄ a demonib⁹
poſtulent̄. Malˀ aūt ſūt ſighcatio flā
Diuicie em̄ hn̄t apparentē ſacietatez
ſ veram eſuriē Iſa. xix. Sicut ſomniat

eſuriēs ⁊ comedit cū autem fuerit
expergefactus vacua eſt anima eius
Delicie habēt apparētē dulcedinem
ſed verā amaritudinē Pro. v. Fauꝰ
diſtillans labia meretricis nouiſſiā
illius amara quaſi abſinthiū. Hono
res hn̄t apparētem ſublimitatem ſed
verā ⁊ ſubitā deiectionē Job. xxx.
Eleuaſti me ⁊ quaſi ſup ventū ponēs
alliſiſti me valide Diabolus igiť in ō
mibus iſtis oſtēdit apparens bonū ⁊
celat verū malū Et ideo p talem fal
ſā ſignificationē decipit animas ſtul
toꝝ Scdo in hac vita nō eſt veritas
ꝙ hic non eſt aliqua certitudo neq̧
ſecuritas ꝙ ſicut dr̄. Ecc. ix. Neſcit
homo vtꝝ odio aut amore dignꝰ ſit.
Et ſ intelligēdum ē ꝙ neſcit vtꝝ fina
liter dignꝰ ſit odio vel amore poteſt
tamē dici ꝙ neſcit ſciētia certitudis
niſi hoc habeat p gratiam reuelatio
nis poteſt tn̄ hoc cognoſcere ex aliq̄
bꝰ ſignis Videndū eſt igiť ꝙ tria ſūt
ſigna ſicut dicit Cri. ſup Mat. Sicut
ignis cognoſciť ſcintillis ſuis. ſol ra
diis ſuis ⁊ roſa odoribus ſuis ſic viri
ſancti habent tres ſcintillas Prime
feruētia deſideria que habebat ꝓphe
ta dicēs. ſitiuit aīa m. ad deū fon. vi
uum Scdo feruētia verba Ecc. xlviii
Surrexit helias quaſi ignis ⁊ verba
eius q̄ſi facula ardebāt Tercio feruē
tia opa Job. xxxviii. None veſtimen
ta tua calida ſunt cū pflata fuerit t̄
ra auſtro Sicut ergo vbicūq̧ ſcintil
las videmus ſupponimꝰ ibi eſſe ignē
materialē Sic quicunq̧ habet iſtas
ſupradictas ſcintillas ſupponere dʒ
ꝙ habeat ignem celeſtē De iſtis ſci
tillis dicť Eze. i. Scintille quaſi aſpec
tus eris candentis Deſideria ei ⁊ ver
ba ⁊ opa ſanctoꝝ viroꝝ ⁊ ſunt ſcin
tille in quātum ſine pondere terreno
rū ſunt leui. a ⁊ ſunt eris in quātum
ſunt auribus dei pſonantia Et cāden
tis in qnantū ſunt p amorē inflāma
ta Scdo ſancti viri habent tres rad
os. Primus ē ſcientia qua ꝯgnoſcūt
deum ⁊ eius iuſticiā ⁊ bonitatē Ps.
Duo hec audiui ꝙ poteſtas dei ē ⁊ ti
bi dn̄e mia Scdo ꝙ cognoſcūt mun
dū ⁊ eꝰ miſeriā ⁊ vanitatē. Nau. iii.
Omnis q̄ viderit te reſiliet a te Ter
cius ē ꝙ cognoſcūt ſeipſos .i. miſeri
ā ſuā ⁊ vilitatē Mich. vi. Humili
atio tua in medio tui Et ſicut qn̄ vi
demus radios ſupponimꝰ eſſe ortum
ſolē materialē ſic qn̄ iſtos radios in
nobis ſentimꝰ debemus ſupponere in
nob ſolē ſup ſbſtancialē De his tribꝰ
radiis dicť Ecc. xliii. Tripliciter ſol
exurens mōtes radios igneos exſuf
flans ⁊c. Tercio ſancti viri habent
tres odores Vnꝰ ē deuote orōis Apo
ca. v. Hn̄tes ſinguli cytharas ⁊ phio
las plenas odoramētoꝝ que ſūt ora
tōes ſanctoꝝ Scd̄s ē fame p̄clare. ii
Coꝝ. ii. Chriſti bonꝰ odor ſumus in
oī loco Terciꝰ ē ꝯſcie floride. Can̄. i.
Lectulꝰ noſter floridꝰ ⁊ ſic qn̄ ſenti
mꝰ odorē roſaꝝ ibi roſas eſſe ſuppo
nimus etiā ſi eas minime videmꝰ ſic qn̄
i nobis iſtos odores ſentimꝰ roſas g̃
ciaꝝ ⁊ virtutū i nobis eſſe ſupponere
debemus de quo odoē dicť Ecc. xxii
ii. Quaſi plātatio roſe i iericho Ter
cio in hac vita nō eſt veritas ꝙ hic n̄
eſt pfectio aliqua ſed omnimoda im
pfectio. pauci ei ſūt qui conēť ad p
fectionē ⁊ mlťi ſut qui tēdunt ad de
fectionē ⁊ in tm̄ deficiūt ꝙ ad nihilū
deueniūt Iſti ſimiles ſūt ſtatue nab
uch. de qua legitur Dan̄. ii. ꝙ caput
eāt aureū pectꝰ ⁊ brachia d argēto
venť ⁊ femora de ere. thibie ferree.
pedū quedā ps erat ferrea. quedā
fictilis Multi em̄ ſunt q̄ in primo an
no ſue ꝯuerſiōis ſūt aurei .i. ignei ⁊
valde feruētes. i ſo argētei efficiūť
.i. tepidi ⁊ negligētes. argētū ei dſi
cit ab auro ⁊ q̄tū ad valorē ⁊ q̄tū ad
fulgorē q̄a tľes n̄ tm̄ valent in ſcdo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

anno quantū ad meritū. nec tn̄ ful
gent quantū ad exemplū. In tercio
anno efficiunt̄ erei .i. impacientes et
murmurātes Es em̄ ſi tangit̄ ſtatim
reſonat. In quarto anno efficiūtur
ferrei .i. importabiles et v̓bis et iniu
rijs ceteros ferientes. ferrū em̄ p̄ode
roſum ē et cetera metalla domat et
ferit. Sepe aūt cōtingit q̄d ferrū fer
rum domat. q̄z vnꝰ tirannꝰ ſepe aliū
humiliat. In q̄nto āno efficiunt̄ t̄rei
.i. fragiles ⁊ oī temptacōi cedētes
Et ſicut lapis ſtatuā in pedibꝰ fictili
bus percuciens ipſam cōminuit ſic mo
dica tēptatio vel tribulatio eos fran
git. Tercio p̄miſit diſcipul̓ q̄ɋ mitte
ret eis ſpm̄ ſcm̄ ad roborād̄ eos timi
dos cum d̄r Ille teſti. phi. de me. et
vos te. phib. Augꝰ. Ille teſtimoniū
phibebit de me ī cordibꝰ vr̄is et vos
in vocibꝰ vr̄is. ille in ſpirādo et vos
in ſanādo Adeo em̄ facti ſunt fortes
ad teſtificandū de xp̄o q̄d qui prius
timebāt teſtificari in vna lingua pꝰ
ea teſtificati ſunt in oībus linguis.
qui p̄us in vno āgulo poſtea ī toto
mūdo. qui p̄us voce poſtmodū mor
te. hoc p̄z in petro. qui prius ad vocē
viliſſime pſone negauit xp̄m. Nam
ſcd̄m Gre. in moralibꝰ fuit pſona vi
lis quantū ad ſexū. q̄z nō vir ſ̄ fem̄na
Vilior quantū ad ɔdicōnem. q̄z non
libeā ſ̄ ancilla fuit. viliſſima quantū
ad officiū. q̄z nō theſauraria ſ̄ hoſtia
ria fuit Qualit̄ aūt poſtmodū factꝰ
eſt fortis oñdit Gregꝰ. ibidē dicēs
Contēpnit petrus flagella cedētium
qui paulo an̄ timuerat v̓ba requiren
tiū. Et qui ancille vires requiſitus
expauit vires principū ceſus ſpreuit

Sermo ſcd̄s de eodem

Cum venerit paclitus quem
ego mittā vobis a prē meo.
Predicauerat xp̄us int̄ iude
os v̓ba ſue ſapiēcie Joh. vij. Nunq̄
ſic locutꝰ eſt homo ſicut hic homo lo
quit̄ Fecerat int̄ eos opera ſue ſapiē
et potēcie Eiuſdē. xv. Si opera nō fe
ciſſem in eis que nemo aliꝰ fecit ⁊c̄.
Exhibuerat eis exēpla ſanctitatis et
vite Math. xi. Diſcite a me q̄z mitis
ſum et humil̓ corde. Et tn̄ iudei dice
bāt v̓ba ſue ſapiē eſſe falſa Jo. viij.
Tu de te ipſo teſtimoniū dicis teſti
moniū tuū non eſt verū Et miracula
ſue potencie dicebant v̓tute fieri dia
bolica Mathei xij. Hic nō eicit demo
nia n̄i in belſebub principe demoniorꝫ.
Et exempla ſanctitatis ſue dicebant
eē exempla hoīs peccatoris Joh. ix.
Nos ſcimꝰ. q̄z hic homo peccator eſt
Poterant igit̄ xp̄o diſcipuli dicere.
Quō nos relinq̄s et quō ad iudeos
nos mittis. Si em̄ falſa dixerūt v̓ba
tua eſſe Si miracula tua diabolo att̄
buūt ſi ſanctitatē tuā puerterūt q̄d
inter eos facē/poterimus nos ignari
qui habemꝰ puā ſapienciā. nos infir
mi qui habemus puā potenciā. Nos
peccatores miſeri qui habemꝰ culpa
bilem vitā Et ideo xp̄us conſolatur
eos dicēs Cum venerit paclitus ⁊c̄
vbi ɔſolatur eos oſtendēs q̄d cū eis
tota trinitas remanebit ſcꝫ perſona
patris qui dabit eis potenciā in mirā
culis. pſona filij qui dabit eis ſapiē
ciam in doctrinis. et pſona ſp̄us ſci
qui dabit eis graciā in exemplis.

In v̓bis igit̄ p̄miſſis q̄tuor tangunt̄
Primo pſona pr̄is ſpiritū ſpirantis
cum dicit̄ Spiritū veritatis qui a prē
pcedit. q̄uis autē ſimilit̄ pcedit a fi
lio. filius tn̄ dicit q̄ɋ pcedat a patre.
ex eo q̄d penes patrē reſidet autori
tas ꝓpter quāz filius ſolet attribuē
patri eciā q̄d ſuū eſt. q̄z quicquid hꝫ
a patre habet. per hoc autē q̄ɋ dicit
Quē ego mittā vobis a patre mani
feſte oſtendit q̄ɋ eciā ab eo pcedit.
ſi em̄ nō pcederet ab eo nō mitteret
eum. Ex hoc autē q̄ɋ hic exprimit̄ q̄ɋ
ſpirituſſanctꝰ pcedit a patre. et nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

exprimitur ꝙ ꝓcedat a filio cauſat⁹
eſt error grecoꝝ dicẽtium ſpm̃ ſanc
tuꝫ tãtum a prẽ ꝓcedere ⁊ nõ a filio.
Qui quidẽ error cõfutatur auctibus
doctoꝝ ſanctoruꝫ ⁊ primo aucte apo
ſtoli qui dicit ipſũ eſſe ſpiritum xpi.
Ro. viij. qui ſpiritũ chriſti nõ habꝫ
hic nõ eſt e⁹. aut em̃ hoc ratione ſoli
us ſubſtãtie ⁊ ſic dici poſſet qꝺ filius
ſit ſpũs ſancti aut ratione alicuius r̃
lationis ſed in diuinis nõ eſt relatio
niſi originis Et ideo oportet ꝙ ſꝫ fili⁹
ſit a ſpiritu ſancto qꝺ nullus dicit.
vel. ſ. ſpi. ſit a filio Secũdo hoc oſtẽ
ditur aucte eiuſdem apl'i qui dicit fi
lium ymaginẽ patris potius ꝙ̃ ſpiri
tum ſanctum Col. i. Qui eſt ymago
dei inuiſibilis ⁊ hoc iõ qꝛ nõ ſolũ habꝫ
eſſentiaꝫ comunẽ cũ prẽ ſed etiaꝫ aſſi
milatur prĩ in hoc ꝙ ꝓducit ex ſe pſo
nã ſcꝫ ſpm̃ ſanctuꝫ Tercio oſtẽditur
hoc auctibus ſanctorum doctorum
grecorum. athanaſius enim in ſim
bulo fidei ſic dicit. ſpiritus ſcũs a pa
tre ⁊ a filio nõ factus nec creat⁹ nec
genitus ſed ꝓcedẽs Didimus etiã ma
gnus doctor grecoruꝫ in libro de ſcõ
ſpiritu ⁊ cyrillus eps ⁊ iohãnes Cri.
hoc idem teſtãtur Scꝺo oñditur rati
onibus. Priã rõ eſt qꝛ notũ eſt p ſe
ꝙ amor ꝓcedit ab amãte. Cum igit̃
ſan. ſpi. ſit amor quo pat̃ amat filiũ
⁊ filius prẽꝫ manifeſtuꝫ eſt ꝙ. ſ. ſ. ꝓ
cedit a patre ⁊ a filio Scꝺa ratio eſt
qꝛ a ſole relucet t̃nitatis veſtigia. vi
mus ꝙ radi⁹ eſt a ſole ⁊ calor ꝓcedt
a ſole ⁊ a radio. ſic ſpirit⁹ ſanctus a
patre ⁊ a filio Tercia rõ ẽ qꝛ in aĩa q̃
ẽ imago dei ꝑt̃ tres potẽtias. amor
ꝓcedit a noticia ſic ſpi. ſ. q̃ eſt amor
ꝓcedit a filio q̃ eſt ſapia ⁊ noticia pa
tris Scꝺo tãgit̃ pſona filij mittentis
ſpm̃ cũ; dicit̃ quẽ ego mittam vobis
a prẽ Ex quo igit̃ ſpũs ſanct⁹ ad nos
mittit̃ nos ipſos ꝑparare debem⁹. J
deo aduentus ſpiritus ſancti in hac
dominica recolitur duplici de cauſa.
Primo qꝛ chriſt⁹ ſpiritũ ſanctum ꝓ
miſſuꝫ exhibuit Jn hac dominica re
colitur ꝓmiſſio. in ſequẽti exhibitio.
Secũda cauſa ẽ qꝛ miſſio ſpiritus ſãc
ti in breui futura recolitur vt noſter
animus preparetur ipſuꝫ ſcꝫ mundã
do ⁊ purificando Spiritus quideꝫ ſãc
tus prefiguãtur per columbã. Colũ
ba autem in locis lutoſis non manet
ſed fugit totaliter. Jn locis puluere
aſperſis moratur ſed nõ libenter. in
locis floridis ⁊ mundis moratur ⁊ de
lectatur Scꝺm autẽ Aug. Quidam
ſunt valde mali. q̃dã valde boni. qui
dã mediocriter boi ⁊ mediociter ma
li. valde mali ſũt q̃ hñt corda lutoſa
id eſt immunda in. quibus ſpiritus
ſanctus nõ habitat Sapiẽ. i. Jn ma
liuolã animã nõ introibit ſapientia
nec habitat ĩ corde ſubdito peccatis
⁊ bene dicit ſubdito peccatis Aliud
eſt ſubdituꝫ eſſe peccatis. Aliud eſt
cũ pccis eẽ Jlle ſubditus eſt peccatis
cui peccata dominãtur Jn quoꝝ per
ſona dicit propheta Jniquitates me
e ſupgreſſe ſunt caput meum. ⁊c̃.
Auguſtin⁹. Peccator ſeruus eſt tot
dominoꝝ quot viciorum Jlle ẽ ſupe
rior peccatis qui ea ſuppeditauit ⁊ vi
cit ita ꝙ vlteri⁹ ſibi dominari nõ po
ſſunt. Pſalmus. Confringam illos
nec poterunt ſtare cadent ſubtus pe
des meos Cuꝫ peccatis vero ſunt om
nes homines. iuxta illud. i. Joh. i. Si
dixerim⁹ qm̃ pccm̃ non habem⁹ nos
ipos ſeducimus ⁊ veritas in nobis ñ
eſt. Alij ſunt valde boni ſcilicet viri
perfecti qui habẽt corda mũda ⁊ flo
rida in quibus ſpũs ſanct⁹ habitat
delectabiliter Jn quorũ cordibus na
ſcit̃ liliũ puritatis. roſa caritatis. vi
ola hu͠ilitatis q̃ poſſunt dicere illꝺ Cã
ti. i. lectul⁹ nr̃ florid⁹ Alij ſunt medi
ocit̃ boni ⁊ mediocrit̃ mali. ſ. ipfecti
quoꝝ corda puluẽre vicialiũ ſũt aſpſa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Et ideo in eis ſpūs habitat ſed nō li
bent. Nemo quidē libent vult ſtare
in puluere. homo em̄ valde ꝓmptꝰ ē
ad iſtos pulueres ↄtrahēdos Et rō
eſt qꝛ cū puluē hꝫ magnā ſilitudineꝫ
et cognacōeꝫ. Eſt em̄ de puluē fcūs
et in puluerē reſoluēdꝰ et puluereū
hꝫ corpꝰ Geñ. iii. Donec reuertaris
in terrā de qua ſumptꝰ es Ecce qꝛ de
puluē eſt ↄditus. qꝛ puluis eſt Ecce
qꝛ puluereū hꝫ corpus Et in puluerē
reuerteris. Ecce qꝛ eſt in puluerem
reſoluēdus. qꝛ igiť tantā hꝫ ſilitudi
nem cū puluē. et ſiľe appetit ſuū ſiľe
ideo de tam facili ↄtrahit terrenas
affectōnes. ab hiis tn̄ pulueribꝰ ani
mus eſt purgādꝰ Math. x. Excutite
puluerē de pedibꝰ .i. de affectionibꝰ
vrīs. Tercio ſpūs ſcūs apľos ↄſolať
cū dr̄. Cum venerit paclitus .i. ↄſola
tor. Notandū aūt ꝙ iniuria ſiue tri
bulatio quā hoīes paciunť tripliciter
p̄t cōſiderari. aut eſt p̄terita et tunc
relinquitt odiū in corde et rancorē.
aut ꝓut eſt pn̄s et tunc hēt annexū
dolorem. aut ꝓut dubitať futura et
tunc hēt timorē. ſed ſpūs ſcūs cōtra
iſtas tres tribulacōnes dat tres ↄſo
lacōes. ideo in tribꝰ ſignis apparuit
Nam ↄtra p̄terita aufert rancorem.
ideo in ſpecie columbe apparuit ſup
xp̄m baptiſatū. vt habeť Luce. iii.
Colūba em̄ felle caret. et ſignat qđ
ſpūs ſcūs illū in quē venit felle ranco
ris carē facit Sapie. vii. vocať idem
ſpūs ſuauis benignꝰ et humanꝰ. qꝛ
illos quos replet facit ſuaues in cor
de. benignos in ſermōe. et huānos
in cōuerſacōne. ↄtra pn̄tem refrige
rat et reſtringit dolorē. iō apparuit
in ſpē nubis ſup xp̄m transfiguratū
vt habeť Math. xvii. Nubes em̄ hꝫ
ↄtra eſtū refrigeāre Bern̄. Que nō
refrigeraret dulcedo illa que mortē
qꝫ facit dulciſſimā. Que aſperitas
reſiſtere p̄t illi vnctōni. de qua dicit
Dan. iii. Fecit mediū fornacis q̄ſi ve
tum roris flantē. Contra futurā ani
mat ad conſtantē ꝑpeſſionē. iō appa
ruit in ſpecie ignis ſup apľoꝝ colle
giū ↄgregatū. Sicut em̄ vas terreū
eſt fragile ſed igne coactū efficiť ſo
lidū. ſic ⁊ apoſtoli an̄ aduentū ſpūs
ſācti erant fragiles et tanꝙ mollis
cera ſiue terra ꝟ igne ſpūs ſcūs exco
cti facti ſunt ſicut teſta fortis. Vnde
poterat quilibet eoꝝ dicē cū ꝓpheta
Factū eſt cor meū tanꝙ cera liq̄ſcēs
ſcꝫ ante aduentū ſpūs ſancti. ꝟ poſt
modū aruit tanꝙ teſta virtus mea
Quarto ponūť pſone apľoꝝ qui fue
runt idonei in teſtimoniis phibēdis
cū dr̄. et vos teſtimoniū phibebitis
Sicut aūt dicit iſidorꝰ Teſtis tribus
modis ↄſiderať ſcꝫ natura vt ſit vir
nō mulier. qꝛ variū et inſtabile teſti
moniū femina ꝓfert. Condicōne vt
ſit liber non ſeruus. qꝛ ſeruus metu
dn̄antis teſtimoniū ſupprimit verita
tis Vita vt ſit inocēs nō infamis. qꝛ
iuſticia cū hoīe ſcelerato neſcit habē
ↄmerciū. Apľi igiť ſūt idonei teſtes
Primo qꝛ fuerunt viriles nō feminei
neqꝫ molles. iō nullis pſecucōnibꝰ
cedebāt. vn̄ cū flagellarenť dicebāt
Act. v. Obedire oꝫ deo magis ꝙ hoī
bus. Scđo qꝛ fuerūt liberi nō ſerui.
et iō ſine timore veritatē p̄dicabant
Act. iiii. Virtute magna reddebāt
apľi teſti. reſurrectōis dn̄i nr̄i ihū xp̄i
Tercio. qꝛ fuerūt innocētes et ſācte
vite. et iō a teſtificacōne repelli nō
poterāt Non em̄ poterat eis dici illđ
Roš. ii. In quo em̄ iudicas aliū teip
ſum ↄdēnas. Iſta ēa tangit Aug. di
cēs Taľ eſt grā ſpūs ſcī que ſi triſti
ciā inuenit diſſoluit. ſi deſideriū pni
cioſū ↄſumit. ſi trepidacōnē abicit.
In hoc ꝙ diſſoluit triſticiā dat cordi
firmitatē. In hoc ꝙ deſideriū pnicio
ſum ↄſumit dat vite ſcītatē In hoc
ꝙ trepidacōnē abicit dat ↄſtanciā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

et animi libertatem ¶ Sermo tercius

Abſq3 ſinagogis facient vos
ſed venit hora vt omnis qui
interficit vos arbitretur obſeq
um ſe preſtare deo. Quia diſcipuli
multa aduerſa erãt paſſuri ideo xp̄s
eis illa p̄dicit ſiue vt ex hoc verũ deũ
eſſe cognoſcãt quia ita ſcit futura ſi
cut p̄ſentia. ſiue vt illis piculis caute
us ipſi p̄uidere valeãt ſiue vt contra
iſta clipeis paciẽtie ſe muniant Pre
dixit autẽ tria eos eſſe paſſuros Pri
mo a ſynagoga ſepationem Cum di
cit abſq3 ſinagogis faciẽt vos. Secun
do diffamationẽ Tercio occaſionem
Jſta duo tãgit cum dicit. venit hora
vt omnis qui interficit vos ⁊c̃ ac ſi
dicat adeo vos malos reputabãt vt q̃
cũq3 vos occiderint deo ſeruire cre
dãt ¶ Circa p̄mũ nota ꝙ ſicut dicit
hugo ꝺ ſancto victore Tũc tp̄is fu
it graue ap̄lis eici a ſinagogis non
dum erãt ecce ⁊ ipſi adhuc ad tẽplum
cauſa orõis ibãt Act. iij. ꝑe. ⁊ io. aſ
cendebãt in tẽplum ad ho. orõis nouã
tamẽ ſm̄ veritatẽ vt dicit Aug9. nul
lum malũ fuit eis excludi a ſinagogis
iudeoꝝ qui inde exituri erãt etiam ſi nl'
lus eos expelleret Jſta autẽ ſentẽcia
q̃ iudei ap̄los ab ingreſſu tẽpli ſepa
uerãt iniuſta erat Trib9 em̄ modis
ſententia aliq̃ iniuſta eſſe poteſt vide
licet ex aio q̃n ſcz ꝓfertur ex odio l'
ex ira Ex cauſa quãdo ſcz cauſa rati
onalis nõ ſubeſt Ex ordie quãdo ſcz
p̄termittit̃ ordo iuris Jſta tã tangit
cõciliũ ſardicenſe vt habet̃ in decre
tis vbi dr̄. Si ep̄s forte iracũdus qđ
nõ debet eſſe cito ⁊ aſpere cõmouet̃
prouidendum eſt ne innocẽs condem
netur. ꝙ dicit iracũdus refert̃ ad a
nimum. ꝙ dicit cito. refertur ad ordi
nẽ. ꝙ dicit aſpere. r̃fertur ad cauſã
Fuit igit̃ illa iudeoꝝ ſententia iniuſta
ex animo qꝛ ipſam ex odio ꝓtulerũt
Mat. x. Eritis odio omnib9 hoibus

ꝓpter nomẽ meũ Secũdo ex cauſa.
quia ex eo ꝙ in chriſtum credebãt ⁊
eum p̄dicabãt Jo. ix. Jam em̄ cõſpira
uerãt iudei vt ſi q̃s cõfiteretur eum
eſſe xp̄m extra ſinagogam fieret Ter
cio ex ordine vñ dicit paulus Act. xx
ij. Si hominẽ ⁊ romanũ indẽpnatum
licet vobis flagellare. intelligitur ĩ
dempnatum id ẽ ordine iudiciali de nul
la reatu conuictũ. Tales ſentẽtias
excoĩcationis ſic iniuſtas p̄lati noſtri
temporis ſepe cõferunt. Et tñ talis
ſentẽtia excoĩcationis a p̄latis fulmiã
ta q̃uis ſit iniuſta ⁊ iniqua tamẽ eſt
timẽda ⁊ ſeruãda ⁊ paciẽter ferenda
Tũc ei nõ nocet ſed ꝓdeſt. meret̃ ei
in hoc talis ꝙ verecũdiam ſuſtinet in
hoc ꝙ ſupiori honorẽ exhibet ⁊ ĩ hoc
ꝙ ꝓximo exemplũ paciencie p̄bz Qñ
autẽ quis iuſte excoĩcatur tũc illa ſe
tẽtia valde ẽ timẽda ꝓpter piculũ dã
num ⁊ ob ꝓbriũ Periculũ aũt t̃plex ẽ
Primũ qꝛ in p̄tãtẽ dmonis tradit̃ ſic
ei pz .i. Coꝝ. v. ꝺ illo fornicario pub
lico q̃z ap̄ls excoĩcauit ⁊ mox in ip̄m
ſathaãs p̄tãtẽ accepit Aug. Oĩs xp̄ia
n9 q̃ a ſacerdote excoĩatur ſathane
tradit̃. extra eccãm ei eſt diabolus
ſic̃ in eccã xp̄s. ⁊ p̄terea diabolo tra
dit̃ qꝛ ab eccãſtica coĩcatione remo
uet̃ Scd̃m piculum eſt ꝙ dei grã ⁊ ꝓ
tectõ ab eis ſb̃trahit̃ ⁊ ſibiipſis relin
quũtur vt liberũ ſit eis ruere in pcci
precipiciũ quo exire nõ valẽt cũ ſint
ſoli Ecc. iiij. Ve ſoli qꝛ ſi ceciderit nõ
habet ſubleuãtem Terciũ piculum eſt
qꝛ excoĩcatio eſt morb9 cõtagioſus ſi
c̃ em̄ p̄ticipans leproſis ĩcurrit leprã
ſic p̄ticipans excoĩcatis incurrit excõ
municationem. Vñ legit̃ ꝙ quidam
ſanctus quendã demonẽ q̃ hominem
ĩuaſerat adiurauit vt ſibi diceret qđ
eſſet peccatum per quo ꝺ diabolus
p̄les lucraret̃ Qui r̃ñd ꝙ excoĩcatio
qꝛ excoĩcatus hoĩes tota die peccãre
fac̃ dũ eos ad p̄ticipãdũ ſecũ inducit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scd̃o timenda eſt ꝓpter damnũ · qđ
eſt triplex · Primũ eſt · q꞉ tales ſuffra
gijs · oꝛõib⁹ ⁊ bñficijs eccle ꝑuant̃
Quoꝝ ꝑticipacõem ꝓpheta optabat
dicẽs Participẽ me fac de⁹ oĩm timẽ
te · ⁊c̃ · Scd̃m ẽ · q꞉ a ſpũ ſcõ nõ viui
ficant̃ Sicut em̃ ignis nõ inflammat
ligna diuiſa ſic nec ſpũs huãn⁹ viui
ficat membra a coꝛpe ſepata ſic nec
ſpc̃ ſcũs inflãmat nec viuificat excõi
catos .i. a coꝛpe eccle ſepatos Aug̃.
ſup Joh · Nichil ſic formidare dʒ xpi
an⁹ ſicut ſepari a coꝛpe xp̃i Jam em̃
nõ mẽbꝝ ei⁹ iam nõ vegetat̃ ſpũ e⁹
Tercium damnũ eſt · q꞉ a ſuis īfirmita
tibus nõ curant̃ · nõ em̃ curari pñt q꞉
peccõꝝ medicinas et remedia ꝑdide
rũt · que quidẽ ſũt eccle ſacramẽta
q̃ inſtar vini ſanãt vulneꝝ mortificãt
Jnſtar olei doloꝛẽ vulneꝝ dulcoꝛãt
Jſta duo notant̃ · Luc · x · in hoĩe ſau
ciato · et inſtar vnguentoꝝ vulnera
ſanant · Eccl · xxxviij · Vnguentari⁹
faciat pigmẽta ſuauitatis · Tercio ti
menda ẽ ꝓpt̃ ob ꝓbꝛiũ ſiue infamiã
Jnfamia em̃ in trib⁹ apparet Prima
q꞉ tanq̃ canes de eccla expelluntur ·
Apoc · vlt · foris canes Non em̃ ſunt
digni videre dei miſteria · Math · vij ·
Nolite ſcm̃ dare canibus .i. hereticis
oblatrãtib⁹ ⁊ dilacerãtibus · et neq꞉
porcis .i. ebrioſis Nec ſunt digni fide
libus admiſceri Eccl · xiij · Que dica
cio hoĩ ſcõ ad canem · Scd̃a infamia
ſiue ob ꝓbꝛiũ ẽ q꞉ magis q̃ ſaraceni
vl iudei vitant̃ vel aliq̃ alij pccõꝛes
Poteſt em̃ hõ loq̃ alicui ſaraceno vel
vſurario nec ꝓpt̃ hoc aliquã excõica
cõeʒ incurrit · i · Coꝛ · v · Si q̃s frater
noĩat̃ int̃ vos fornicatoꝛ ã auar⁹ ⁊c̃
cũ eiuſmodi nec cibũ ſumere · Aug⁹
Excõicacõem intelligi voluit apls q̃
fit cõtra quemq̃ cũ ſentencia oꝛdine
iudiciario ⁊ integritate ꝓfert̃ Jtem
ſup illud Mathei xviij · Sit tibi ſicut
ethnic⁹ ⁊ publican⁹ dt Glõ Deteſta
bilioꝛ eſt q̃ ſub noĩe fideliũ agit opa
infideliũ q̃ apte infidel · idõ ꝓpt̃ talẽ
deteſtacõeʒ eccla in paſceue cũ orat
ꝓ iudeis et paganis nõ orat ꝓ excõi
catis · Tercia infamia eſt q꞉ excõica
tus videt̃ eſſe ſine oĩ lege · Judei em̃
legẽ ſuã hñt licʒ nõ ſufficientẽ · Sara
ceni ſuã · xp̃iani ſuã · ſʒ cũ excõicatus
ſit extra xp̃ianitatẽ non erit iudeus
nec ſaracen⁹ nec xp̃ianus · de tali dr̃
Prouer · vi · Homo apoſtata vir in
utilis ⁊c̃ Jlli aũt qui cũ excõicato ꝑ
ticipant peccãt in excõicatoꝛem cui⁹
autoꝛitatẽ ꝯtemnũt et ꝑ ꝯñs peccãt
in deũ · iuxta illud Luce · x · Qui vos
ſpernit me ſpernit · peccãt in excõi
catũ cui⁹ ſanitateʒ impediũt dũ vere
cundiã et cõfuſionẽ que aliq̃n eſt cã
ſalutis ab eis auferunt Eccl · iiij · Eſt
cõfuſio adducẽs graciã et glãm · pec
cant in ſeipſos · q꞉ moꝛbũ ꝯtagioſum
vitare ꝯtemnũt · peccãt in illũ cuius
occaſione excõmunicati ſunt · q꞉ per
hoc ſatiſfactõeʒ ſibi fiendã impediũt
Scd̃m malũ qđ apli paſſuri erãt fuit
infamatio · Nõ eſt tñ iſta īfamatio ti
menda qñ a turpib⁹ hoĩbus eſt oꝛta
Tunc em̃ poci⁹ videt̃ eſſe ad ꝯmẽda
tionẽ q̃ ad vitupacõneʒ Greg · ſup
Ezechie · Peruerſoꝝ derogatio vite
nr̃e eſt approbatio · q꞉ iã oñdit̃ iuſticie
aliq̃d nos hr̃e ſi illis diſplicẽ incipim⁹
q̃ nõ placẽt deo · et hoc oñdi pt̃ q̃dru
plici exẽplo ſcʒ lucis odoꝛis caloꝛis et
medici · Primo exemplo lucis · q꞉ nõ
eſt derogatio ſʒ ꝯmendatio lucis · q꞉
eam fugiũt ⁊ odiunt veſpertiliones
Sancti em̃ viri ſũt lux · q꞉ hñt lucidã
famã · i · Theſ · v · Oĩs vos filij lucis
eſtis et filij diei · Peccatoꝛes aũt ſunt
tanq̃ veſpertiliones q̃ diligũt opera
tenebraꝝ et odiũt opa v̓tutũ · et ideo
cũ viris lucidis ꝯuenire nõ pñt · ij ·
Coꝛ · vi · Que ſocietas lucis ad tene
bras Nõ eſt ergo derogatio viris lu
cidis ſi infamant̃ ab hoĩb⁹ tenebroſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Cum quidā ſuus amicꝰ diogeni pħo
dixiſſet Cūcti te vituperāt. ait Opoꝛ
tet ſapienciam ab inſipiētibus feriri
Et melioꝛē indicat eſſe lingua mala
illū quē carpit. Scd̄o hoc oſtenditur
exemplo odoꝛis Non eſt em̄ deroga
tio ſꝫ cōmendatio odoꝛis ſi eū fugiūt
ſerpentes. Serui em̄ dei odoꝛiferi in
fama. ij. Coꝝ. ij. odoꝛem noticie ſue
manifeſtāt p nos in omni loco. Pec
catoꝛes autē ſunt ſerpētini qꝛ virus
detractionis ſemp poꝛtāt et venenū
in lingua. pſ. Venenū aſpidum ſub
labijs eoꝝ. Sicut autē odoꝛ virtutū
bonos recreat. ſic malos conturbat
ij. Coꝝ. ij. Alijs em̄ ſumus odoꝛ moꝛ
tis in moꝛtē alijs odoꝛ vite in vitam
Nō eſt ergo derogatio viris odoꝛife
ris. ſi infamanꝰ ab hominibus fetidis
Vnde ariſtotiles pħs cū quidā dicēt
Hoīes te ɔtēpnūt ait Et illos aſini.
ſꝫ nec illi aſinos. nec ego curo illos
Tercio hoc oſtendiꝰ exēplo coloꝛis
qꝛ nō eſt derogatio ſꝫ cōmendatio co
loꝝ ſi ceci de illis falſa iudicāt quos
nunꝙ̄ viderunt Sancti em̄ viri colo
rati ſūt albo puritatis Nigro humili
tatis. rubeo caritatis. aereo celeſtis
ɔtemplacōis et viridi amabil̄ con
uerſacōis. Peccatoꝛes aūt ſunt ceci
Sap. ij. Excecauit illos malicia eoꝝ
Nō eſt igiꝰ derogatio qn̄ peccatoꝛes
ceci de coloꝛibꝰ virtutū male iudica
re volūt Immo a talibus laudari et
diligi eſt vituperari ⁊ odiri eſt com
mendatio. Vnde cū quidaꝫ iuuenis
ſpecioſus dicēt Demoſteni pħo. Si
hoīes me odirent ſicut te. ſuſpendio
me perimerē. Ait em̄ et ego me peri
merē ſi me quēadmodū te amarent
Quarto vͦ hoc oñdiꝰ exēplo medici
qꝛ nō eſt derogatio medicoꝝ ſed cō
mendatio ſi frenetici eos ɔtēmnant
Medici ſūt ſerui dei ab hoīibus hono
randi Eccl. xxxviij. Honoꝛa medicū
ꝓpter neceſſitatē. Frenetici ſunt pec
catoꝛes q̄ manus ſibi iniciunt. Sapie
xvi. Occidit hō p maliciā animā ſuā
Si igiꝰ frenetici ſeruos dei infamant
nō dn̄t curare ſꝫ eoꝝ blaſphemiā deri
dere. Legiꝰ de veſpaſiano impatoꝛe
qꝫ cū eſſet auarus et ſenex et quidā
in ꝓperando ſibi dicēt vulpē pellem
poſſe mutare nō animū ꝛn̄dit huiuſ
modi hominibꝰ debemꝰ riſum nobis
correctionē. penā criminoſis Terciū
malum qd̄ apoſtoli erant paſſuri eſt
occiſio. Nō eſt tamē timenda occiſio
ꝓpter xp̄m. ꝓpter quatuoꝛ racōnes
Prima racio eſt. qꝛ miles non timet
exponere moꝛti runcinū pigꝝ qn̄ ſpe
rat accipe a rege dextrariū velocem
Piger runcinus eſt coꝛpus noſtrum
ad om̄e opus bonū tardū et pigrum
Poſt cuius moꝛtē accipiemus velocē
dextrariū .i. coꝛpus ip̄m gloꝛificatū
quantū ad dotē agilitatis. De q̄ agi
litate dr̄ Sapie. iij. Fulgebunt iuſti
et tanꝙ̄ ſcintille in harundineto diſ
currēt. Scd̄a rō eſt qꝛ libenꝰ ſuſtinꝫ
q̄s laceracōnem groſſi ſacci. vt hēat
indumentū bıſſini ſubtiliſſimi Saccꝰ
groſſus eſt coꝛpus nr̄m. poſt cuius la
ceracōeꝫ induemur veſtimēto biſſino
.i. ip̄m coꝛpus gloꝛificatū quantū ad
dotem ſubtilitatis Apoca. xix. Datū
eſt ei vt coopiat ſe biſſino ſplendētī
et candido. Tercia rō eſt qꝛ libēter
pmittit hō frangi carcerē tenebroſū
qn̄ ſperat venire ad palaciū lucidum
Carcer tenebroſus aīe ē ip̄m coꝛpus
poſt cuiꝰ fractiōeꝫ recipiemꝰ palaciū
lucidū .i. coꝛpꝰ gloꝛificatū q̄tū ad do
tem claritatis Math. xiij. Tūc fulge
bunt iuſti ſicut ſol in regno patris
eoꝝ. Quarta rō eſt. qꝛ libenꝰ pmit
tit homo deſtrui domū luteam et ca
ſuram. vt poſſit recipare domū au
ream et eternā. Domus lutea et ca
ſura eſt coꝛpus noſtrū de luto factuꝫ
et moꝛti addictū poſt cuius deſtructi
onē recipiemꝰ domū eternaꝫ et ip̄m

o i

corpus gloꝛificatū q̄ntum ad dotē im
moꝛtalitatis .ij. Coꝛ. v. Scimus em̄
qm̄ ſi terreſtris domus noſtra huius
habitationis diſſoluatᷣ qđ edificatio
nem ex deo habemꝰ domū nō manu
factam eternam in celis quā nobis
preſtare ⁊c̄ .

Finitᷣ ps hiemalis Sermonū mgr̄i
Jacobi de voꝛagine ⁊c̄ .

Incipit ps eſtiualis In die ſancto
Penthecoſtes Sermo p̄mus .

SI q̄s diligit me ſer
monē meū ſeruabit
⁊c̄ Joh. xiiij. Serui
dei in hac vita ſuper
oīa tria deſiderant.
Primo hr̄e amoꝛem
dei. Scđo cōfirmari
vſq; in finē in ipſo amoꝛe dei Tercio
p aliquē modū ſcire ſe eſſe in amoꝛe
dei Iſta tria a dn̄o hic tanguntᷣ Sp̄s
ſcūs em̄ vt dicit Gregꝰ . amoꝛ eſt .
Primo igitᷣ ponitᷣ ſpūs ſācti in coꝛda
ſanctoꝝ miſſio cū dicitᷣ Ad eū veniēꝰ
Scđo ſpūs ſancti miſſi cōfirmatio cū
dicitᷣ Et manſionē apud eū faciemꝰ
Tercio ipſius miſſi et confirmati ma
nifeſtatio cū p̄mittitᷣ . ſi q̄s diligit me
ſermonē meū ſeruabit . Circa p̄mū
notandū . qđ ſicut dicit Auguſtinus
Veniūt ad nos pater et filiꝰ et ſpūs
ſcūs . veniūt ſubueniēdo . veniemꝰ
obediendo . veniūt illuminādo . veni
emus intuendo . veniūt amando . ve
niemꝰ imitando . Ad hoc aūt ꝙ ſpm̄
ſanctū ad nos venientē poſſimus reci
pere debemꝰ nos diſponē et p̄pare .
Sunt autē tria que nos p̄parant et
diſponunt . Primo em̄ neceſſaria eſt
coꝛdis purificatio . Nullus em̄ ſapiēs

tria media que nos disponunt ad susceptionem spiritus

poneret balſamū in vaſe imputo: ſic
nec deus balſamū ſpiritus ſancti mit
teret in coꝛde immūdo . Vnde ꝓpha .
prius petit vaſis mūdificationem cū
dicit Coꝛ mūdum Crea in me deus .
Deinde balſami immiſſionē cū dicit .
Et ſpiritū rectum innoua in viſceri
bus meis . Libenter hoſpitatᷣ homo
in domo munda . ſic et ſpūs ſanctus
in cōſciencia pura Gregꝰ in Omel .
Certe ſi domū veſtrā quiſq; diues
aut p̄potēs amicus intraret omni feſ
tinacōne domus tota mundaretur .
ne quicq; foꝛte eſſet qđ oculos ami
ci intrantis offēderet . Tergat ergo
ſoꝛdes praui operis qui deo p̄parat
domū mentis A tribus aūt peccatis
maxime opoꝛtet coꝛ purgari . ꝙ ſpi
ritus ſanctus cū illis ſtare nō poteſt .
De quibus dicitᷣ . Sapie . i . Spiritus
ſanctus diſcipline effugiet fictum et
auferet ſe a cogitacōibus que ſunt
ſine intellectu et coꝛripietᷣ a ſupueni
ente iniquitate . Primū igitᷣ eſt pec
catum duplicitatis . ideo đt qđ ſpūs
ſcūs effugiet diſcipline fictum id ē
illum qui fingit ſe habere moꝛū coꝛ
rectionē et moꝛū compoſicōnem et
non habet . Ipſe eſt em̄ ſpiritus veri
tatis . Johis . xvi . Cum autē venerit
ſpūs veritatis ⁊c̄ . Veritas autē inte
gra et pura cum duplicitate vel ficti
one ſtare non poteſt . Scđm peccatū
eſt carnalitatis . ideo ſubdit . et aufē
ret ſe a cogitacōibus que ſunt ſine
intellectu . Carnalis em̄ immundicia
facit hoīem eſſe beſtialem et ſine in
tellectu . ps̄ . Nolite fieri ſicut equus
et mulus quibus nō eſt intellectus .
Spiritus em̄ ſanctꝰ eſt ſpiritus ſanc
titatis . Johis . xiiij . Paraclitus aūt
ſpiritus ſanctus ⁊c̄ . Sanctitas autē
cum immundicia ſtare non poteſt .
Terciū autem peccatū eſt elationis
Ideo ſubditur . et coꝛripietur id eſt
expelletur a ſupueniente iniquitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iniquitas dicit quasi inequalitas. Nullus aūt magis inequalis est q̄ supbus qr nullū vult hr̄e equalē. immo sicut dr Plaut⁹ poeta. Natuā supbi est minores despicē. maiorib⁹ inuidē ab equalib⁹ dissentire Cum tali igit supbo spūs scūs habitare nō pt cum sit caritas. i. Joh. iiij. Deus caritas est. spūs aūt caritatis nō pt stare cū spū diuisionis. Secūdo necessaria ē pfūda huiliatio Libent em̄ hō venit ad illud hospiciū vbi honorari se credit. Humilitas autē spiritui sancto honorē facit Ecc. iij. Magna potēcia dei solius et ab humilib⁹ honorat Et qm̄ spūs scūs aqua dicit ido nō fluit in montibus supboꝝ sed in vallibus humiliū. Ps. Qui emittit fontes in cōuallibus int mediū monciū ptransibūt aque. Duo mōtes sunt due species supbie Vna que nascit ex re spirituali Alia que nascit ex re tēporali In medio istoꝝ duoꝝ monciū trāsit humilitas que semp mediū desiderat nec ad aliquē illoꝝ declinat. et ideo in tali medio aque grāꝝ ptrāseunt. Qd em̄ spūs sanctus nō habitet nisi cū humilib⁹ et mansuetis significatū est Geñ. i. vbi dicit qd spūs dn̄i ferebat sup aquas Nō em̄ fert sup terrā qr nō requiescit in corde treno. Nec sup aerem. qr nō requiescit in corde elato. nec sup ignem qr nō reqescit in corde igne concupiscencie inflammato. sed sup aquā qr requiescit in corde ductili et mansueto. Econtra spūs malign⁹ requiescit sup terram qr data est sibi ad manducandū. qr diabol⁹ trenos hoies sibi incorporat Geñ. iij. Terrā comedes cunctis diebus vite tue. sup aerē qr datus est sibi ad habitādum. qr diabolus supbos inhabitat. Eph. ij. Scdm prīncipem potestatis aeris hui⁹. sup ignē gehenne qr datus est sibi ad comburendū Mathei. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. qui patus est diabolo et angelis eius. Et super ignem concupiscencie qui datus est sibi ad succēdendū. Osee. vij. Omēs adulterātes quasi cliban⁹ succensus a coquente. Sup aquā aūt non fert qr in corde ductili et māsueto nō moratur immo ibi cōtribulat. ps. Conturbasti capita draconis in aquis. ibi subiungit Exo. xv. Submersi sūt quasi plumbū in aquis vehementib⁹ Tercio necessaria ē mentis trāquilla vacacio. Libenter em̄ homo ad illud hospiciū diuertit vbi quietē se habē credit. Vnde dicit Ysa. lxvi. Scdm aliā translacōnem Sup quē requiescet spūs meus nisi super humilem et quietū. In hui⁹ significacōnem filij israhel nō potuerūt recipere manna quādiu fuerūt in egipto. nec q̄diu habuerunt secum farinam egipti. et q̄diu non transierunt mare egipti. qr in egipto non est quies nec cū farina egipti est quies Illi sunt in egipto q̄ adhuc sunt i peccato. in istis nō est quies Ysa. xlviij. Nō est pax impijs dicit dn̄s. Illi retinent farinā egipti qui adhuc hn̄t cogitacōes et delectacōnes peccati. Nec in istis est quies. Job. xij. Cogitationes mee dissipate sunt torquentes cor meū. Illi nondū transierūt mare egipti q̄ adhuc premūtur varijs pressuris et sollicitudinib⁹ seculi. Nec in istis est quies Joh. xvi. In mundo pressurā habebitis in me autē pacē. Secūdo ponit spūs sancti cōfirmatio cū dicit Et mansionem apud eum faciemus Spūs sanctus ignis est qui p tria cōseruatur. sicut et ignis materialis. Primo p cineris suppositionē. i. mortis meditationē Eccl. x. Quid superbis terra et cinis? Isto modo cōseruabat apostol⁹ qui dicebat. ij. Cor. iiij. Habem⁹ thesaurum. scz spiritū sanctū in vasis fictilibus. vas fictile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

eſt corpus mortale. Non em̄ eſt vas
ferreū ſed tanq̄ fragile fenū qđ cito
ſiccatur Iſa. xl. Omnis caro fenum.
tanq̄ vas terreū qđ cito frangitur.
Pſ. Tamquā vas figuli cōfringes
eos Tanq̄ vas vitreū qđ cito cōmi
nuitur Auguſtin⁹ in libro .i. Omel.
Fragiliores ſum⁹ quā ſi vitrei eſſe⁹.
Vitrū em̄ et ſi fragile eſt tamen ſer
uatum diu durat. et inuenies tales
calices ab auis et proauis factos in
quibus bibūt nepotes et pnepotes
Vita aūt humana q̄tumcūqȝ ſeruet
durare nō pt Iſto em̄ mō olim impe
ratores iſtū ignē cōſeruabāt. Sicut
em̄ legit in vita ſācti Johis elemoſi
narij. Illa die qua ipator coronabat
edificatores monumentoꝝ eū interro
gabāt dicentes. De quali marmore
iubȝ imperiū tuū tibi fabricari ſepul
chꝝ et ſic ea die qua ſibi imponebat
corona ſibi etiā fabricabat ſepultura.
vt ſic mortalē ſe eſſe cognoſceret et
ſemp ſe in humilitate tenēt. qꝛ ſicut
dr Eccl. x. Omnis potētatus breuis
vita. Scđo conſeruat p lignoꝝ .i. bo
noꝝ opeꝝ appoſicōnem. Si em̄ ipſa
ligna bonoꝝ opm multiplicāt. ignis
.ſ. ſpūs augetur Eccl. xxviij. Scđm
ligna ſilue ſic ignis exardeſcet. ſi cō
tinuant ſemp cōſeruant. Leuit. vi.
Ignis in altari meo ſemper ardebit
quē nutriet ſacerdos ſubiciēs ligna
p ſingulos dies. ſi diminuūtur tunc
ipa caritas q̄tū ad feruorē diminuit
Vn̄ quidā de hoc reprehendit. Apo. ij.
Habeo aduerſum te pauca. qꝛ pmā
caritatē tuā reliq̄ſti ⁊c̄. Si aūt penī
tus auferūt tūc iſte ignis extinguit.
Prou. xxvi. Cū defecerint ligna ex
tinguet ignis. Tercio ꝯſeruat p ſuf
flacōnem ignis Sunt aūt iſti⁹ ignis
tres ſufflatores Prim⁹ eſt ipē homo
q̄ dȝ in ipm ſufflaē feruētia deſideria
et ſuſpiria cōcipiendo Eccl. xxviij.
Si ſufflaueris quaſi ignis exardebit,

Scđs eſt criſtus qui in iſtum ignem
ſufflat. ipſum amplius inflammādo
Johis. xx. Inſufflauit et dixit. Acci
pite ſpiritum ſanctum ⁊c̄. Tercius
eſt diabolus q̄ iſtū ignē ſufflat malā
ꝯcupiſcenciā inflammādo Yſa. liiij.
Ecce ego creaui fabrum ſufflantē in
igne prunas Tercio ponit ſācti ſpūs
manifeſtacio cū dicit. Si quis diligit
me ſermonem meū ſeruabit. Mani
feſtū eſt ſignū ſpūs ſācti. obſeruatio
diuini mandati Preter iſtud aūt ſig
nū ſunt alia tria p que q̄s pt cōicē
ſe ſpm̄ ſanctū habere Ideo ſpūs ſcūs
in t̄plici ſigno apparuit ſcȝ. in ſpecie
colūbe ſup xp̄m baptizatū In ſpecie
nubis ſup xp̄m trāſfiguratū. in ſpē
ignis ſup apl̄oꝝ collegiū cōgregatū
Primū igit ſignum eſt habundancia
lacrimaꝝ. et ideo apparuit in ſpecie
nubis. Sicut em̄ aduenīente auſtro
nubes reſoluūtur in pluuias. ſic ad
uenīente ſpiritu ſancto mētes reſol
uūtur in lacrimas. Vnde ſpōſa petit
dicēs Cañ. iiij. Surge aquilo et veni
auſter. pſ. Flauit ſpūs eius et fluēt
aque. Roſ. viij. Ipſe ſpūs poſtulat
p nobis .i. poſtulare nos facit gemi
tibus inenarrabilib⁹. Scđm ſignum
eſt dimiſſio iniuriaꝝ. ideo apparuit
in ſpecie columbe que felle caret.
Odium quidem animam inflammat
Indurat et amaricat. Sed ſpiritus
ſanctus deſcribitur noīe roris. vncti
onis et mellis. Nam inquantum cor
odio inflammatum ſpiritus ſanctus
refrigerat dicitur ros Eccleſ. xviij.
Nonne ardorem refrigerabit ros.
Oracio. Sui roris intima aſperſione
fecundet. Inquantum cor odio indu
ratum mollificat dicitur vnctio .i.
Johis. ij. Vnctionem habetis a ſan
cto et noſtis oīa Inquantū cor odio
amaricatum dulcorat dicitur mel.
Ecc. xxiiij. Spūs me⁹ ſup mel dulcis
Terciū ſignū eſt deſideriū ſupnoꝝ

ideo apparuit i ſpecie ignis Sicut em̄
ignis ſp̄ ſurſum tendit · ſic ſpūs ſcūs
corda ſurſum eleuare facit · Eze · viij
Eleuauit me ſpūs int̄ celū et terraꝫ
nō dixit poſuit me in terrā qꝛ ibi ſūt
auari Non dixit poſuit me in celo qꝛ
ibi ſunt tm̄ beati ſed dixit Eleuauit
me int̄ celum ⁊ terrā · qꝛ ibi debent
eſſe fideles xp̄iani · qui aliqn̄ dn̄t aſcē
dere in celum celeſtia ↄtemplando ·
aliqn̄ deſcendē in terrā ꝓximoꝝ vti
litatibus ꝓuidendo ·

Sermo ſcd̄s

Ad eum veniem⁹ et manſionē
apud eū facie⁹ Scd̄m Gre ·
Spūs ſcūs ad quoſdā venit ·
ſed manſionē nō facit · qꝛ p̄ ↄpuncti
onē reſpectū dei p̄cipiūt ſed tempta
cōnis tp̄e hoc ip̄m qd̄ compuncti fu
erāt obliuiſcunt̄ · ad alios aūt venit
et manſionē facit quoꝝ coꝛ ſic amoꝛ
diuinitatis penetrat · vt ab hoc amo
re temptacōis tp̄e nō recedant Sūt
tn̄ quidā ſic indurati ad quos nec ve
nit nec manſionē facit qui nec aliqn̄
hn̄t cōpunctionē aliq̄ et vincitur a
qualibet tēptacōne · De bonis auteꝫ ·
et deuotis dicit dn̄s · ad eū veniem⁹
et manſionē apud eū faciem⁹ Gre ·
Non tn̄ ad oīs venit nec apud oīs
manſionē facit Videa⁹ igit̄ ad quos
venit ſpūs ſcūs Dein̄ ad quos venit
ſpūs malign⁹ · · Spūs aūt ſcūs nō ad
oīes venit nec manſionē facit ſ; tm̄
ad bonos ↄtinētes · bonos ↄiugatos
et viros cōtemplatiuos · iſtud ſigni
ficatū eſt Gen̄ · viij · vbi dicit̄ q̄ noe
trib⁹ viab⁹ emiſit columbā · Primo
namq; eam emiſit et cum inueniſſet
terrā adhuc paludoſā et nō aridam
ibi nō manſit · Si em̄ aridā inueniſſ;
ibi manſiſſet · Scd̄o eā emiſit et tunc
ſuper arborem oliue virentis manſit
Tercio emiſit eā et tunc p̄ diuerſas
arbores virētes et floꝛes redolentes
diſcurrit ⁊ ſpaciata fuit Ex hiis igit̄
habet̄ qd̄ ſpūs ſcūs p̄ columbā deſig
natus venit ad illos q̄ habent corda
et coꝛpoꝛa arida .i. ab omni humoꝛe
cōcupiſcencie deſiccata · ſicut ſunt bo
ni cōtinentes · et hoc ſiḡficat̄ p̄ p̄mā
emiſſionē de q̄bus dicit̄ Yſa · lvi · Nō
dicat eunuchus Ecce ego ſum lignū
aridū qꝛ dabo eis in domo mea locū
et nomē melius a filiis et a filiabus
Iſta corda ſic arida ſpūs ſcūs viuifi
cat · Ezech · lxxxvij · Oſſa arida audi
te verbū dn̄i Ecce ego intromittam
in vos ſp̄m et viuetis · De talibus ·
Gen̄ · i · Cōgregent̄ aque que ſub ce
lo ſunt in locū vnū ⁊ appareat arida
Aque iſte ſunt fluxus carnales · qui
ſunt tm̄ ſub celo · qꝛ ſicut dr̄ Mathei
xxij · In reſurrectione nec nubēt nec
nubent̄ ⁊c̄ Iſte aque cōgregate ſūt
in vnū locū .i. in mrīmoniū · Si em̄ ex
tra locū iſtū fluxerint aque putride
ſunt dicende · De q̄bus dr̄ Gen̄ · xlix ·
Effuſus es ſicut aqua nō creſcas · qꝛ
aſcendiſti cubile patris tui · Nichilo
min⁹ et ipſe aque mrīmoniales pn̄t
eſſe clare · pn̄t eſſe putride · pn̄t eſſe
nec plene clare · nec plene putride ·
Trib⁹ em̄ de cauſis p̄t q̄s cōiugio vti
· Primo ꝓpter ꝓlis ꝓpagacōeꝫ ad dei
ſcꝫ cultū nutriendū et tunc ille ſunt
clare aque · De q̄bus dr̄ Prouer · v ·
Bibe aquā de ciſterna tua · habeto
eam ſolus ne ſint alieni p̄ticipes tui ·
Loquit̄ em̄ ibi ſalomon ad litteram
de iſtis aquis quib⁹ alieni .i. demōes
p̄ticipes non ſunt · qn̄ ipſi cōiuges ho
noꝛē dei intendūt · Scd̄o ꝓpter ſolam
voluptatis explecōnem · et tunc ille
aque putride ſunt · Tho · vi · In eos
qui cō iugium ita ſuſcipiunt vt deū
a ſe et a ſua mente excludant · et ſue
libidini ita vacent · vt equus et mu
lus quibus nō eſt intellectus habet
ſuper eos poteſtatem demoniū | Ideo
dixit ſextus in ſuis ſentēciis Adulter
eſt in ſuam vxoꝛem amatoꝛ ardētioꝛ

Tercō ꝓpter infirmitatis medicamē
ta. et tunc iſte aque ſunt nec plene
clare nec plene putride. Iſtis igitur
aquis ſic in vnū cōgregatis apparet
arida.i. caſtitas pura. que in tribus
locis apparet. ſcʒ virginibus viduis
et cōtinentibus. Scđo ſpūs ſanctus
venit et manſionez facit apud illos
qui habent corda pia et viridia. ſic
ſunt boni coniugati. et miſericordie
opera exercentes. qđ ſignificatur p
ſcđam miſſionē columbe ſcʒ quando
ſuper oliuam ſedit. Oliua quidem in
folijs habet virorē In liquore habet
dulcedinem. Quātum ad primū ſig
natur qđ boni cōiugati et actiui dn̄t
habere virorē bone vite. De quo vi
rore dicitur Geñ.i. Germinet terra
herbā virentē.i. vitā gratā ⁊ dō pla
centē Tunc aūt vita eoꝝ deo eſt pla
cita. qn̄ hn̄t timorē q̄tū ad deū. car
nis mortificacōnez q̄tū ad ſeipſos.
et caritatem quantū ad proximos.
De hijs tribus dicitur Mathei.nij.
Vltro enim terra fructificat primū
herbam. deinde ſpicā. deinde fructuʒ
plenū in ſpica.i. ſcđm Glo. Timorē
penitenciā et caritatē. Per herbam
eñ intelligitur timor. qꝛ ſicut herba
eſt principiū ſpice. ſic timor eſt prin
cipium noue vite. Prouer.i. Timor
dñi principiū ſapiencie. Per ſpicam
que eſt aſpera ſignificatur penitēcia
dura Job.xli. Ipſe me reprehendo.
et ergo penitēciam ago in fauilla et
cinere. Per plenū fructum in ſpica
ſignatur caritas. qꝛ ſicut dicit̄ Rōs
xiij. Plenitudo legis ē dilectio. Qui
eñ habet caritatem habet operꝫ ple
nitudinem. qꝛ ſicut dicit Gregorius
Nunꝙ eſt amor dei ocioſus. Opatur
eñ magna ſi eſt. ſi aūt opari renuit
amor non eſt. Scđo oliua in liquore
habet dulcedinez. et quantū ad hoc
ſignat opera pietatis que boni actiui
et coniugati habere dicunt̄. Oleum

eñ habet virtutē penetratiuaʒ. pš.
Intrauit ſicut oleum in oſſibus eius
Inpinguatiuam. pš. Inpinguaſti in
oleo caput meū. Letificatiuam. pš.
vt exhilaret faciē in oleo Et eleuati
uam qꝛ ſup ceteros liquores eleuat̄.
per qđ datur intelligi qđ ipſa elemo
ſina diabolum penetrando vulneāt
cum ſit lancea dei. Vnde dicit̄ de ele
moſina Eccľ.xxix. Super ſcutum po
tētis et ſup lanceā aduerſus inimicū
tuū pugnabit Animā impinguando
delectat cū ſit adeps dei. pš. Et adipe
frumenti ſaciat te. Vnde dixit oliua
Judicū.ix. Nūquid poſſum deſerere
pinguedinem meā. qua dij vtuntur
et homines. et venire vt inter ligna
ꝓmoueat. Conſcienciā letificat cum
ſit vinū dei. pš. Vinum letificat cor
hominis Vnde dixit vitis Judicū.ix.
Nunquid poſſum deſerere vinū meū
quod letificat deum et homines ⁊c.
Animaʒ ad celeſtia ſubleuat cum ſit
v̊tus dei. Hinc eſt qđ criſtus de mon
te olineti aſcendit in celum. ad innu
endū. qđ ipſa opera miſericordie ani
mam in celum deducunt. i. Thimo.
nij. Pietas ad omnia valet ꝓmiſſio
nem habens vite que nunc eſt et fu
ture. Tercio ſpiritus ſanctus venit
et māſionem facit apud illos qui ha
bent corda florida.i. diuerſis virtuti
bus adornata. ſicut ſunt viri contem
platiui Qđ ſignificatur p terciā emiſ
ſionē columbe. De hijs diuerſis flori
bus dicit̄ Eccleš.xxxix. Quaſi plāta
roſe in iericho. Quaſi roſe plantate
ſup riuos aquaꝝ fructificate. quaſi
libanus odorem ſuauitatis habete.
Florete flores q̄ſi liliū date odorez et
frondete in grā. ſm Iſidoꝝ Roſa dr̄
eo qđ rutulāti colorē rubeat Liban⁹
vno mō p thure accipit̄. et candida
tio īterpretat̄. flores hn̄t q̄tū colorē ⁊
odorē Lilia ſm Iſiđ. dicunt̄ q̄ſi lactea
In cordib⁹ igit̄ ſanctoꝝ creſcit roſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

rubētis caritatis . liliū lactee purita
tis Libanꝰ .i. ſuaues oꝛōes ⁊ candide
affectiones . flores .i. odoꝛifere volū
tates . et frondes .i. ſermones viren
tes . Viſo in q̄bus ſpūs ſcūs manſio
nem facit . videamꝰ in q̄bus ſpiritꝰ
malignꝰ ſilr̄ manſionē facit . ¶ Circa
qđ ſciendū . qđ diabolꝰ vocat̄ ſerpēs
et coꝛuus et poꝛcꝰ Inp̄tū eſt ſerpēs
habitat in hoibus ſpinoſis .i. in aua
ris . Diuicie em̄ ſpine vocātur . Luce
viij . Aliud cecidit int̄ ſpinas et ſimt̄
exoꝛte ſpine ſuffocauerūt illud . int̄
tales ſpinas ſerpēs latitat infernal̄ .
i . Thi . vi . Nā q̄ volunt diuites fieri
incidūt in tēptacōnes diaboli et deſi
deria multa ⁊c̄ . Scđo inquantū dia
bolus ē coꝛuus habitat i cadauerībꝰ
.i. in mūdi honoꝛibꝰ . Cadauer em̄ vi
det̄ eſſe homo et non eſt . ſed ſi ei aīa
cōiungeret̄ tunc vere hō diceret̄ . ſic
et honoꝛes mūdi nō ſunt veri hōꝛes
q̄uis videant̄ . anime vero honoꝛ eſt
ipſa caritas que ipſā viuificat Tūc
igit̄ ſunt veri hōꝛes qn̄ ad ipſos ſuſci
piendos inducit fratn̄a caritas . nō
aliqua ambicio vel vanitas . Tercio
inq̄ptum diabolus poꝛcus eſt habitat
in luto .i. in oībꝰ immūdis et luxurio
ſis . ij . pet̄ . ij . Sus lota in volutabꝛo
luti . et nō tm̄ tale lutū inhabitat . ſ;
eciā cōculcat . Naū . iij . Intra in lutū
et calca . Tales deberēt clamare cū
ꝓpheta et dicē . Miſerē mei dn̄e qm̄
cōculca . me homo Et mēbꝛa diaboli
ſepe a ſuo capite denoīnant̄ . Ideo ex
quo diabolꝰ eſt ſerpēs coꝛuꝰ et poꝛcꝰ
et ipſi pn̄t vocari ſerpētini coꝛuini ⁊
poꝛcini Et q꞉ ſunt ſerpētini idō a deo
maledicunt̄ Gen̄ . iij . Dixit deus ſer
penti . maledcūs eris int̄ oīa aīancia
et beſtias t̄re . Et tandē maledicent̄
maledictione ꝑpetua Mathei . xxv .
Diſcedite a me maledicti in ignem
eternū . Quia coꝛuini ſunt ideo vix ā
nunq̄ ad archā .i. ad ſanctā eccleſiā
per pēnitēnciā reuertunt̄ Gen̄ . viij .
Aperiēs noe feneſtrā emiſit coꝛuū q̄
egrediebat̄ ⁊ nō reuertebat̄ Tales
em̄ ſuam cōuerſionez ꝓcraſtinando
differunt Augꝰ . Remanent foꝛis cū
voce coꝛuina . q꞉ noluerūt hr̄ē gemi
tum columbinū . Soph . ij . Vox can
tantis in feneſtra et coꝛuus in ſupli
minari Quia poꝛcini ideo in baratꝛ
inferni demergent̄ Mathei viij . Im
petu abijt totꝰ grex poꝛcoꝝ per pre
ceps in mare et moꝛtui ſunt in aq̄s .
Iſta tria loca in q̄bus diabolus man
ſionē facit . ponunt̄ Job . xl . Sub vm
bꝛa doꝛmit in ſecreto calami i locis
humentibus Quieſcit em̄ in hoibus
vmbꝛoſis .i. in auaris . Diuicie enim
tamq̄ vmbꝛe cito tranſeūt Sap̄ . v .
Tranſierūt em̄ omnia tamq̄ vmbꝛa
Quieſcit em̄ in hoibus ſupbis et va
ne gloꝛioſis . Ideo ſubdit̄ In ſecreto
calami . Supbi em̄ exteriꝰ vident̄ eē
nitidi ſ; interius ſunt vacui In q̄bus
diabolꝰ quieſcit Job . xl . Ipſe em̄ eſt
rex ſup oīes filios ſupbie Quieſcit
in hoibus delicioſis . idō ſubdit̄ In lo
cis humētibus . in locis em̄ aridis .i.
in ſanctis viris ab huiꝰ delicijs exſic
catis quieſcere nō poteſt Math . xij .
Ambulat per loca arida querens re
quiem et nō inuenit .

¶ Sermo tercius vnde ſup̄ .

Paraclitus aūt ſpūs ſanctus
quē pater mittet in nomine
meo ille vos docebit oīa ⁊c̄
Magnū donū deus pater nob dedit
quādo filiū ſuū nobis miſit ad nr̄ām
redempcōnez Magnū eciā ſupaddit
quando hodierna die ſpiritū ſanctū
nobis exhibuit ad nr̄ām filialem ad
opcōez . Maximū nobis reſeruat ſcꝫ
vultū ſuū ad noſtre beatitudinis cō
ſūmacōez . nos igit̄ feſtū celebꝛauiꝰ
de noſtra redempcōne . hodie feſtum
agimus de nr̄ā adopcōne . In futuro
aūt feſtum faciemꝰ de beata viſione

Feſtum igiť qđ hodie agimus de nr̄a
adopcōne exprimiť in verbis p̄miſſis
cum diciť. Paraclitus aūt ſp̄us ſcūs
⁊c̄. vbi de iſto ſpiritu q̄tuor tangūť
Primo ꝙ eſt aduocat⁹ noſter Scđo
ꝙ eſt cōſolator noſter. Jſta duo no
tanť in hoc verbo qđ diciť paclitus.
Nam ſcđm Gregoriū. Greca lingua
paclitus. latina aduocatus ſiue con
ſolator diciť. Tercio ꝙ eſt ſanctifica
tor noſter cum diciť ſpiritus ſanct⁹
Quarto ꝙ eſt inſtructor noſter ſiue
informator noſter cū diciť. Jlle vos
docebit om̄ia. Circa primū notand.
qđ ſicut dicit Gregori⁹ Sp̄us ſanct⁹
ideo aduocatus diciť. qꝛ ꝓ errore de
linquenciū apud iuſticiaꝫ patris intͤ
uenit dum eos quos repleuerit exo
rantes facit. Spiritus igiť ſanctus in
eo qđ apoſtolos impleuit exoratoēs
et noſtros aduocatos eos fecit. Jlle
aūt eſt bonus aduocat⁹ qui et iudici
ſcit luculēter pſuadere. et clientulo
ſapienter cōſulere. et aduerſarium
potēter cōfutare. et ideo in bono ad
uocato tria requirūtur ſcꝫ eloquen
tia. ſapiencia et cōſtancia. Jſta tria
apoſtoli ſufficienter receperūt a ſp̄u
ſancto Luc. xxi. Ego em̄ dabo vobis
os ⁊ ſapienciā cui nō poterūt reſiſtē
et cōtradicere omnes aduerſarij vr̄i
Pulchra pmixtio. eloquencia cum ſa
piencia et conſtancia. Sapiencia em̄
ſiue eloquencia habet inutilitatem.
Ecclēſ. xli. Sapiencia abſcondita et
theſaur⁹ inuiſus que vtilitas ī vtriſ
Eloquencia ſiue ſapiēcia habet gar
rulitatem. Qui em̄ minus ſunt ſapiē
tes. ſepe ſunt magis loquaces Vnde
cum Solon ph̄s alijs loquentibus ta
ceret. intͤrogatus eſt ſi taceret ꝓpť
inopiam verboꝝ. vel qꝛ ſtultus eſſꝫ
Qui reſpōdit. Nullus ſtultus tacere
poteſt. Sapiencia et eloquencia ſine
conſtancia habet timiditatē. ideo ta
les timidi monentur Eccľ. vij. Noli
querē fieri iudex niſi virtute valeas
irrumpe iniquitatē ne forte extimeſ
cas faciē potētis ⁊c̄. Dicit ergo dn̄s
Ego dabo vobis os .i. eloquenciaꝫ ne
ſitis inutiles et infructuoſi. Dabo vo
bis ſapienciā cum eloquēcia ne ſitis
tantū garruli et verboſi. et cum hijs
dabo conſtanciā cui non poterunt re
ſiſtere et cōtradicere oēs aduerſarij
veſtri. ne ſitis timidi et formiduloſi.
ideo eciā apoſtoli receperunt ſpiritū
ſanctū in linguis et ī igne. in lingua
qꝛ dedit eis facundiam. Jn igne qui
lucet et ardet. qꝛ dedit eis lucidaꝫ ſa
pienciā et feruentē cōſtanciam. Sed
multi ſunt qui non habent linguam
inflammatā igne iſto ſcꝫ ſp̄us ſancti
ſed pocius igne inferni. Jacobi. iij.
Lingua cōſtituitur in mēbris nr̄is.
que maculat totū corp⁹ et inflāmat
rotam natiuitatis noſtre. inflāmata
a gehenna. et ideo ad linguā poteſt
homo ɔgnoſci. ſi eſt infernalis vel ce
leſtis vel tͤreſtris. Deus quidē tres
ꝓuincias fecit. et in qualibꝫ ꝓprium
linguagium ꝓpoſuit ſcꝫ ꝓuinciam ce
leſtem. terreſtem et infernaleꝫ. Lin
guagium ꝓuincie celeſtis. eſt deum
laudare et benedicere. pš. Beati q̄
habitant in domo tua dn̄e in ſecula
ſeculoꝝ laudabūt te. Linguagiū ꝓui
cie terreſtris eſt de terrenis tractare
Johis. iij. Qui de terra eſt de terra
loquiť. Linguagiū infernaľ ꝓuincie
eſt deum maledicere et blaſphemaē
Vnde diciť de damnato Yſaie. viij.
Cum eſurierit iraſceť et maledicet
regi ſuo et deo ſuo. Cognoſciť igiť
quis de qua ꝓuincia ſit ad loquelam
ſuam Vnde dictū fuit petro. Mathei
xxvij. Galileus es Nam loquela tua
te manifeſtū facit Qui igiť loquitur
v̓ba laudis dei ⁊ edificacōnis ꝓximi
ſignū eſt qđ ſpectat ad ꝓuinciaꝫ celi
Vnde dicebat dn̄s. qui linguagium
celi hēbat Joh. viij. Quare loquelā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

meā nō cognoſcitis Qui loquit̄ v̄ba
terrena et mūdana ſignū eſt qđ ſpe
ctat ad ꝓuinciam mūdi. Johis .iiij.
Ipſi de mundo ſunt ideo de mūdo lo
quunt̄ et mūdus eos audit. Qui v̄o
loquit̄ v̄ba maledictionis et menda
cij ſignū eſt qđ ſpectat ad ꝓuinciam
inferni. qꝛ iſtud eſt ꝓpriū linguagiū
infernaliū. Johis .viij. Cum loquit̄
mendaciū ex ꝓprijs loquitur. qꝛ mē
dax eſt ⁊ pater eius Scđo ſpūs ſcūs
eſt cōſolator noſter Actuū .ix. Eccle
ſia quidē creſcebat et habebat pacē
et edificabat̄ ambulās in timore dn̄i
et cōſolatione ſpūs ſancti replebat̄
Vera em̄ cōſolatio nō eſt niſi in deo
et de deo et iſtam cōſolacōnem diui
nam nō poſſunt recipere illi qui hn̄t
cōſolacōnem mundanā Johis .xiiij.
Spiritus veritatis quem mundus .i.
amatores mundi nō poteſt accipere.
qꝛ non videt eū nec ſcit eum. In mū
do em̄ tria ſunt iuxta illđ .i. Joh. ij.
Omne qđ in mundo eſt. aut eſt con
cupiſcencia carnis. aut ꝯcupiſcencia
oculoꝝ. aut ſuperbia vite. Iſta tria
peccata ſcꝫ luxuria. auaricia et ſuper
bia vite. cōſolacōeꝫ ſancti ſpiritus
impediunt. ſicut dr̄ Criſ. ſup Mat.
per tria exempla. Primū exemplum
eſt. qꝛ ſi oſtendas leoni pratū virēs
nō excitatur eius appetit⁹. qꝛ nō eſt
in natura ſua comedere herbas virē
tes ſꝫ carnes. Scđm eſt. qđ ſi pluuia
ſuper lapideꝫ deſcendat lapis a foris
balneatur intus aūt ſiccus remanet
Tercium eſt. qđ ſi vaſi pleno aceto
gutta mellis infundit̄ et mel pditur
et acetum nō dulcorat̄. Primo igit̄
conſolacōnem et viſitacōnem ſpūs
ſancti nō poſſunt recipere illi qui ha
bent cor aīale per carnis laſciuiam.
Tales em̄ inſtar leonis nō appetunt
herbas virentes .i. ſpirituales et cele
ſtes amenitates ſed carnales volup
tates .i. Cor. ij. Animalis homo nō
pcipit ea que ſunt ſpūs dei. Iſti cca
cor ſuū faciunt foſſatum plenū aqua
turbida et fetida .i. carnali ꝯcupiſcē
cia. et ideo ad cor ſuū intrare non p̄t
inſpiratio diuina Jēmie ij. Quid tibi
vis in terra egipti vt bibas aquam
turbidam. Scđo cōſolacōnem et vi
ſitacōnem ſpūs ſancti nō pn̄t recipe
illi qui habent cor durū per ſupbiā.
Cor em̄ ſupbi eſt durum ſicut lapis.
et idđ ſi pluuia diuine inſpiracōnis
cor eius aſperſerit a foris quidē tan
gere poterit intus aūt cor ſiccū rema
nebit. iuxta illud. pš. Aīa mea ſicut
terra ſine aqua tibi. Iſti faciūt circa
ſe murū lapideū .i. animū obſtinatū
vt diuina inſpiratio tn̄ſire nō poſſit
Job .xli. Cor ei⁹ indurabit̄ q̄ſi lapis
Tercio cōſolationem et viſitacōneꝫ
ſpiritus ſancti recipe nō poſſunt illi
qui hn̄t cor acerbum p auariciā Aua
rus em̄ habet cor ſuū plenū aceto. qꝛ
multas patit̄ acerbitates ſiue in con
gregando. ſiue in cuſtodiēdo ſiue in
perdendo. Iſti tales nō pn̄t ſentiē mel
leam dulcedineꝫ ſpūs ſancti p̄ nimia
acerbitate amoris mūdi. Aug⁹ ſuper
illud. pš. Diligite dn̄m oēs ſācti ei⁹
Diſce nō diligere mundū. vt diſcas
diligere deū. auerte vt cōuertaris.
funde vt implearis. Iſti faciunt cca
cor ſuū aceruū luteum. et ideo nō p̄t
tn̄ſire ad aliqđ bonū ꝓpoſitū Abacuc
ij. Ve qui cōgregat et implicat non
ſua vſqꝫ aggrauat contra ſe denſum
lutū? Tercio ſpiritus ſanctus eſt ſan
ctificator noſter. eſt aūt ſanctū ideꝫ
qđ mūdum. Tunc autē nos ſanctifi
cat quādo per aquā gracie ſue nos
mundat Ezech. xxxvi. Effundā ſup
vos aqua mundam et mundabimini
ab omnibus iniquitatibus veſtris.
Iſta eſt aqua gracie. de qua dicitur
Ezechie. xlviij. Menſus eſt mille cu
bitos et traduxit me per aquam vſ
ad talos Rurſus menſus eſt mille et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

traduxit me p aquã vſq; ad genua.
Kurſus menſus eſt mille et traduxit
me per aquã vſq; ad renes · et men
ſus eſt mille per torrentẽ quẽ nõ po
tui transire qm̃ intumuerũt aque ꝓ
funde torrentis qui nõ potuit tranſ
uadari · Cauſa autẽ q̃re non potuit
transire forte eſt illa que ponit̃ Jſa ·
xxx · Spiritus eius velut torrens inũ
dans vſq; ad mediũ colli Jn tal' aũt
ẽ tota corpis ſupportatio · in genib⁹
eſt deãbulatio · in renibus eſt fomes
et cõcupiſcencia · a collo ꝓcedit ver
boꝝ affluentia Apoſtoli igit̃ in flumẽ
ſpũs ſancti introducti fuerunt vſq;
ad talos · q2 facti ſũt fortes ad ſuſti
nendũ pondus oĩm paſſionum · pſ̃ ·
Ego cõfit · col · eius · Vſq; ad genua
q2 facti ſunt magnanimes ad ꝓgre
diendũ et aggrediendũ opa v̉tutũ ·
pſ̃ · Jbunt de v̉tute in virtutẽ Vſq;
ad renes q2 debilitauit et extinxit in
eis omnẽ fomitẽ et ↄcupiſcenciã · pſ̃
Jnflammatũ eſt cor meum et renes
mei cõmutati ſunt · Vſq; ad collum
q2 dedit eis omniũ linguaꝝ piciam ·
Sapie · i · Spiritus dñi repleuit orbẽ
terraꝝ et hoc qd̕ cõtinet omĩa · i · ipſe
homo qui h3 pticipacõnem cũ oĩbus
ſcienciã h3 vocis Jlli igit̃ q̃ in aduerſi
tatibus nõ ſunt fortes ꝰ impaciẽtes
nondũ ſunt introducti in flumen ſpi
ritus ſancti vſq; ad talos Jlli qui in
meli⁹ ꝓficiũt ſed aut deficiunt á ſub
ſiſtunt · non ſunt introducti vſq; ad
genua · Jlli v̉o qui nõ hñt cordis mũ
diciã ꝰ carnalib⁹ deſiderijs agitantur
non ſunt introducti vſq; ad renes ·
Jlli qui linguas ſuas non refrenant
ſed eas ad v̉ba inordinata relaxant
non ſunt introducti vſq; ad collum
Quarto ſpũs ſcũs eſt inſtructor nr̃ ·
Niſi eñ ipſe doceat interius fruſtra
oĩs alius magiſter laborat exterius
Greg̃ · in omelia · Niſi ſpũs ſanctus
cordi aſſit audientis inuaciũ laborat
lingua docentis Nemo ergo docenti
hoĩ tribuat qd̕ ex ore intelligit docẽ
tis · q2 niſi int⁹ ſit q̃ doceat doctoris
lingua exterius inuaciũ laborat · Nõ
eſt ergo attribuendũ doctori ꝰ ſpũi
ſancto · ſi aliqñ quis bene doceat vel
fructum faciat Qd̕ oñdit · Her̃ · ſup
Cañ · triplici exemplo · Primũ eſt q2
aqua nõ fluit a fonte ad ortos · ſed p
cannale ſiue aqueductũ Si igit̃ in or
to auditoꝝ fiat germinatio virtutũ
non eſt glá cãnalis ꝰ fontis · De quo
fonte dicit̃ Cant · iiij · Fons ortoꝝ pu
teus aq̃ꝝ viuẽ · ꝛc̃ Scdm̃ exemplum
eſt q2 mens hoĩs format v̉ba ſua per
lingue á denciũ inſtrumẽta · Si ergo
in aure audiẽtis inferunt̃ verba pru
dencie nõ eſt laus plectri lingue · ſed
mouentis aĩ Mathei · x · Non eñ vos
eſtis q̃ loq̃mini ꝰ ſpũs pris veſtri qui
loquit̃ in vobis Terciũ exemplũ eſt
q2 manus figurat pulchrã ſculpturã
vel picturã ſed p calamũ · Si per ali
quẽ doctorẽ in corde alicui⁹ ſcribũt̃
dei precepta vel pingunt̃ virtutũ or
namenta nõ eſt cõmendatio calami
ſcribentis ſed man⁹ ſcribe per cala
mũ opantis · pſ̃ · Lingua mea cala
mus ſcribe velo · ſcribentis ·

Jn octaua Penthecoſ · Sermo · i ·

Erat homo ex phariſeis nico
dem⁹ noĩe princeps iudeoꝝ ·
Joh · iij · Feſtum de trinitate
olim ab eccleſia nõ fiebat · ſed quia
circa ipſam trinitatẽ multe hereſes
ſuccreſcebãt · ido Karolus xpianiſſi
mus impator rogauit alcuinũ magiſ
trũ ſuũ vt hiſtoriã de trinitate ↄpo
neret p quã errores eliminaret et fi
dem catholicã edoceret · Qua cõpoſi
ta ordinatũ eſt vt feſtũ iſtud ſolem
niter celebraret̃ · Sunt tamen quidã
qui feſtũ iſtud ſolemnit̃ celebrãt in
octaua penthecoſtes · que eſt prima
pium dñicaꝝ ſubſequenciũ · ad innu
endũ qd̕ ipſa trinitas eſt pma cã oĩm

Alij in vltīa illaꝝ dñicaꝝ q̄ue eſt an̄ aduentū. Adimnuēdum qđ eſt finis oīm. Alij nunꝙ̄ celebrāt cōtenti illa laude cōtinua trinitatis. qua dr̄ Glā patri et filio et ſpiritui ſancto. Illi aūt qui illud celebrāt in oct̄ penth. racōnabiliter facere videntur. Celebrauimus enim feſtum de filio et de ſpiritu ſancto. Celebraturi ſumus in patria feſtum de patre eterno. Hodie vero celebramꝰ inſimul feſtū omniū triū pſonaꝝ ne videret̄ inter eos eſſe diuiſa maieſtas quoꝝ eſt indiuiſa vnitas. Supradictū autē euāgeliū hodie legit̄ in quo quelibꝫ pſonaꝝ aperte exp̄mitur. Nam perſona filij eſt que loquit̄. perſona patris exprimit̄ cum dicit̄. Scimus qꝛ a deo veniſti. pſona ſpiritus ſancti cum dicit̄ Niſi quis renatꝰ fuerit ex aqua et ſpiritu ſancto ⁊c̄. et illđ. Spiritus vbi vult ſpirat ⁊c̄ Exprimunt̄ aūt pſone diuine cum ſuis appꝛiatis Cum em̄ attribuat̄ potēcia patri. filio ſapiencia. et ſpiritui ſancto bonitas. Exp̄mitur pſona patris cū ſumma potencia cum dicitur. Nemo em̄ poteſt hec ſigna facere que tu facis. niſi fuerit deus cum eo. Miracula em̄ facere diuine potēcie eſt. Exprimit̄ pſona filij cum ſua ſapiencia cum dicit̄ Scimus qꝛ a deo veniſti magiſter Ad mgr̄m em̄ ſpectat ſapienciā docere. Exprimitur pſona ſpiritus ſancti cum ſua bonitate cum dicit̄. Spiritꝰ vbi vult ſpirat ⁊c̄. Non em̄ ex noſtris meritis ſed ex ſua gratuita bōitate ſe nobis infudit. Q̄uis em̄ pater et filiꝰ et ſpiritus ſanctus habeant eandē potenciā. ſapienciā et bonitatē. tamen qꝛ apud nos nomen patris ꝓpter āntiquitatem importat impotenciam Ne ſimplices hoc crederent de patre celeſti attribuit̄ ſibi potencia. Similiter nomen filij apud nos ꝓpter iuuentutem importat impericiam, ideo ne de filio dei hoc credat̄ ſibi attribuit̄ ſapiencia. Similiter nomē ſpūs ſancti apud nos importat quādam ſpumoſitatem et furorem. iuxta illud Yſa. ij. Quieſcite ab homine cuiꝰ ſpūs in naribus eius eſt. Ideo ne de ſpū ſcō hoc credatur attribuit̄ ſibi bonitas Primo igit̄ patri attribuit̄ potencia Eſt autē omnipotens. qꝛ poteſt oīa que vult. pſ. Omnia quecūqꝫ voluit dñs fecit in celis et in terris in mari et in omnibꝰ abiſſis Celum em̄ cum ſuis ſideribꝰ obedit ſue voci. Baruc. iij. Stelle vocate ſunt et dixerunt. aſſumus ⁊c̄. Terra tremit ⁊ obedit ſuo reſpectui. pſ. Qui reſpicit terrā et facit eam tremere. Mare obedit ſue ordinacōni. de qua dicitur Job. xxxviij. Hucuſqꝫ venies et nō pcedes amplius et hic ꝯfringes tumentes fluctus tuos. Abiſſi .i. demones obediunt ſue iuſſioni. ſicut patet in legione demonū cui xp̄us iuſſit vt de homine exirent et porcos intrarent et ꝯtinus obedierūt vt habet̄ Math. viij. Solus autem homo nec ſue voci obedit. Prouer. i. Vocaui et renuiſtis. nec ad eius reſpectū peccaē erubeſcit Cum tamen dicat̄ Eccl. xvij. Vie eoꝝ nō ſunt abſcondite ab ocul̄ ipſius. nec eius ordinacōnem cuſtodit qua ordinauit vt racō preſit ſenſualitati. Et in ipſis p̄eſt ſenſualitas racōni. nec eius precepta cuſtodit. Pſal. Non cuſtodierunt teſtimonia eius et ī lege eius noluerūt ābulare Quāuis ā deus ſit omp̄s. Duo tn̄ ſūt in ipſo et duo ī nobis que ip̄m vincē videtur. Primū eſt ſua pietas viſceroſa Jē. xxxi. Cōturbata ſūt viſcera mea ſup eū miſerans miſerebor eius Augꝰ. Prōptior q̄de videt̄ ds peccōri veniā tradē quā ipe accipere. Sic em̄ feſtinat reū abſoluē a tormēto ꝯſcie ſue quaſi eum plus cruciet cōpaſſio miſeri. q̄ ipſum miſerum paſſio ſui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scđm eſt ſua caritas affectuoſa que ipm̄ de celo ad terrā depoſuit · Aug⁹ O caritas quā magnas vires habes deū de celo ad t̄ras depoſuiſti Jpa eciam in crucē aſcendē coegit Luce · xij Baptiſma habeo baptizari et quō coarctoꝛ donec pficiat̄ · nichil aūt cū eſſet omp̄s coartare eū poterat niſi caritas qua plenus erat · Terciū eſt nrā oꝛō lac̄moſa Vnde dicit̄ de Jaco · Geñ · xxxij · Si cōtra deū foꝛtis fuiſti quāto magis ɔtra hoīes p̄ualebis ? Preualuit aūt p lac̄mas vt dr̄ Oſee xij · Jnualuit ad angelū ⁊ cōfoꝛtat⁹ fleuit et rogauit eū Berñ · O huilis lacrima tuū eſt regnū tua ē potēcia ante cōſpectū iudicis intrare nō vereris · ſola ſi intraučis nunq̄ ſola redibis · quicquid pecieris obtinebis · vincis inuincabilē et ligas omnipotētem Hoc eciā innuit̄ · iiij · Regū · xx · de Ezech · rege cui⁹ lacrime deū vicerunt · Quartū nrā humilitas grōſa · Jſtud innuit̄ · iij · Reḡ · xxi · vbi dixit dn̄s helie · Nōne vides achab humiliatū corā me Quia igit̄ humiliatus ē mea cauſa nō inducā malum in diebus eius · Hoc eciā patz in minucijs quoꝝ huilitas deū vicit · Scđo ſapia attribuit̄ filio de cui⁹ ſapia dicit leo Jſta eſt ſciēcia ſūmi iudicis · iſte tremendus aſpcūs cui pmū eſt om̄e qđ ſolidū eſt · et aptuz om̄e ſecretū · cui obſcura clarent · muta rñdent · ſilencia ɔfitet̄ · et ſine voce mens loquit̄ · Quāuis aūt ſit ſapientiſſim⁹ tn̄ ſcienter pmittit ſe decipi a nobis · in vendicōne · empcōne ⁊ cōmutacōne · in vendicōne qmđe · qꝛ vendēdo nobis regnū celoꝝ dimittit ſe a nob̄ decipi infra dimidiā ſoꝛtē iuſtū precij Vendidit em̄ ipm̄ aplīs ꝑ retibus et puanacula · Zacheo pro dimidia ſbā · Vidue ꝑ duob⁹ minutis · q̄buſdaz ꝑ calice aque frigide vt habet̄ · Mat̄ · x · Quibuſdā ꝑ ſola bona voluntate

Jero⁹ · Que offerunt̄ nō ſui pondē ſꝫ offerenciū voluntate penſant̄ Aug⁹ Regnū celoꝝ tm̄ valet quantū hēs Nichil vilius cuz emit̄ · nichil carius cū poſſidet̄ · Scđo dimittit ſe decipi a nobis in empcōne · qꝛ vilia nrā caro p̄cio emit · Nam coꝛp⁹ nr̄m emit p̄cio ſui ſanguinis · i · Coꝝ · vi · Empti em̄ eſtis p̄cio magno ⁊ c̄ · Animā noſtrā emit poſicōne aīe ſue · i · Johis · iij · Jlle ꝑ nobis animā ſuā poſuit · Res noſtras emit ad centuplū · vt habet̄ Math · xix · Centuplū accipietis Penitenciā noſtram emit regno celoꝝ Math · iij · Penitenciā agite appinq̄bit regnū celoꝝ · Tercio dimittit ſe decipi a nobis in ɔmutacōne Cōmutat em̄ nobis auꝝ ſue grē in lutum nrē culpe Celum ſue glē in terrā nrē tpalis ſubſtācie · aceruū gaudioꝝ in ſemina lac̄maꝝ · Nam accipit noſtra pccā et ea deſtruit Jſa · xliiij · Deleui vt nubem iniquitatē tuā · accipit noſtras elemoſinas et eas ſecū recōdit Mathei · vi · Theſaurizate vobis theſauros in celo vbi nec erugo · nec tinea demo · ⁊ c̄ Accipit noſtras lac̄mas et eas coraz ſe ponit · pſ̄ · Poſuiſti lacrimas meas in ɔſpectu tuo · Pro hijs aūt dat nobis aurū grē Celum glē · Pſ̄ · Graciā et gloriā dabit dn̄s · Et aceruū leticie infundit · pſ̄ · Euntes ibant et flebāt ⁊ c̄ vſq ibi Manipulos ſuos · Tercio bonitas attribuit̄ ſpiritui ſancto que quidez tanta eſt vt ab ea nullus abſcondere ſe poſſit Juxta illud · pſ · Nō eſt q̄ ſe abſcōdit a ca · ei⁹ Nam in celo eſt mīa ſaluās Pſ̄ · Dn̄e in celo mīa tua · Jn purgatorio eſt mīa liberās · Eccľ · li · Liberaſti me a pſſura flamme que circūdedit me Jn inferno eſt mīa mitigans qꝛ eciā ibi deus punit citra cōdignū · Pſ̄ · Aut obliuiſcet̄ miſereri deus · ā cōtinebit in ira miſericoꝛdias ſuas · Jn mundo vero eſt mō miſericoꝛdia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cõſeruans quantũ ad iuſtos Modo miſericordia exſpectans quãtum ad malos. modo miſericordia trahens quantũ ad duros qui p beneficia vel flagella trahũt. Modo miſericordia ſuſcipiens quantũ ad reuertentes. vt poſſit dici illud. ps. Miſericordia dñi plena eſt terra Iſta aũt bonitas et miſericordia ſpiritui ſcõ eſt ꝓpria et innata Iuxta illd. Deus cui ꝓpriũ eſt misereri ſp ꝛ pcere. Punire aũt eſt ſibi alienũ et ↄtra naturã. Illud autez qd homo cõtra naturam facit inuite ꝛ tarde facit. et iõ deus inuite punit et tarde Nã eni inuite puniat dicit Yſa. i. Heu cõſolabor ſuper hoſtibus meis et vindicabor de inimicis meis Interl. Affectu pij patris eos licet inimicos plãgit et punit Criſ. ſuper Math. Deus inuite et cũ magno dolore cõpellitur peccatores dampnare Non eni ſic dolet qd ipſe ab eis offendit. ſed qꝛ violẽter cogitur aliquẽ pdere qui omnes cupit ſaluare. Nã autẽ ſit tardus ad puniendũ habetur p illud Geñ. iij. Cum audiſſet vocem dñi deambulãtis in paradiſo ad auram poſt meridiem. abſcõdit ſe adam et vxor eius. Ecce deus vadens ad puniendum tranſgreſſorem nõ currebat ſed deãbulabat .i. lento paſſu incedebat. Vadens võ ad recipiendũ ad miſericordiaz filiũ ꝓdigũ nõ ambulauit ſed cucurrit. qꝛ accurrẽs cecidit ſuper collum eius. vt habetur Luce. xv. Per qd datur intelligi qd ipſe eſt tardus ad puniẽdum et ꝓmptus ad miſerandũ. et dicitur qd deãbulabat poſt meridiez. adam credit peccaſſe hora ſexta. et tamen exſpectauit punire poſt meridiem. qꝛ penã differebat et ipm ad miſericordiam exſpectabat. Dicit iterũ qd ambulabat ad auram .i. ↄtra auram Homo vadens ↄtra auram ab itinẽ retardatur. et que eſt iſta aura niſi refrigerans dei miſericordia Quãdo eni deus aliquẽ punire delibeãt mox eius mia ſibi obuiat et quodammõ in faciem ſibi cõtradicit. et ad pcendum et ad miſerandũ inducat.

Sermo ſcõs

Amen amen dico tibi. niſi qs natus fuerit denuo nõ poteſt videre regnũ dei. Sanctus nicodemus de ſalute aĩe ſue volens cõſilium petere ad xpm acceſſit quẽ ſapientiſſimũ eſſe cognouit. Multũ eni homo debet ſollicitus eſſe vt conſiliariũ ſapientẽ inueniat a quo conſilium petat. Duo igit in iſto euangelio ponuntur. Primũ eſt ex parte nicodemi magna diſcretio in inqrendo. Scõm eſt ex pte xpi magna ſapiencia in reſpondendo. Circa primũ notandũ. qd quilibet debet eſſe valde ſollicitus ꝛ diſcretus. vt poſſit bonum conſiliariũ inuenire. cui ſecure poſſit ſe cõmittere. Ad bonũ aũt cõſiliariũ ptinet tria habẽ et tria vitaẽ Primo eni debet habẽ magnã ſapiẽciam Amb. in lib. de offi. Quis ſe cõmittat ei quẽ non putat plus ſapere quã ipſe ſapiat qui querit conſilium Neceſſe eſt igitur. vt preſtãtior ſit a quo conſiliũ petitur ꝙ ipſe qui petit A tali igit cõſiliario ſapiente ſecure debemus cõſilium petere Thob. iiij. Conſilium ſemp a ſapiente require. Ecõtra dicit Eccl. viij. Cum fatuis ne habeas cõſilium Non eni poterũt diligẽ niſi que ipſis placẽt Iſta eni ẽ drã int ſapientẽ cõſiliariũ et fatuũ. qꝛ fatuus nõ reſpicit ñ pncipiũ facti Sapiens autẽ reſpicit finẽ et ea que ſunt ad finẽ. Vnde legit de quodam philoſopho. Qui in foro in loco eminenti reſidens dixit ſe velle vendere ſenſum. qd quidam princeps regionis illius audiens nuncios et aurum miſit. vt ab eo ſenſum emeret. Ille vero in cedula ſua ſcripſit dicens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jn omnibus que acturus es ſemper
cogita q̄d tibi poſſit accidere. qd̄ cuʒ
nunciJ deriderent ⁊ cedulam vellent
proicere. ait portate ſecure ad dn̄m
veſtrū qꝛ bene valet precū. qd̄ cum
princeps accepiſſet litteris aureis in
hoſtio ſui palacij iſtud ſcribi fecit.
Poſt multum vero tp̄is quidā eius
inimici cū barbario ordinauerūt vt
ip̄m principē iugulaēt. q̄ cū p hoſtiū
intraret et ſcripturā illā legeret. eo
qd̄ legē ſciebat cepit tremē et pallē
Quo viſo pricceps eum capi fecit. et
minis et torquentis veritatem extor
quēs ſibi pepcit. ſed actores ſceleris
int̄fecit. per qd̄ patet q̄ꝫ ſit vtile in
omnib⁹ finē penſare. Scd̄m eſt iuſti
cia vt ſcꝫ nec amore nec odio nec tió
re nec p̄cio rectū ꝯſiliū derelinquat.
Amb. vbi ſup̄. Jlli viro ſalutē nrāʒ
cōmittim⁹ qui ſit iuſtus et prudens
Facit eīn iuſticia vt null⁹ ſit fraudis
metus Facit prudencia vt nulla erro
ris ſuſpicio ſit. tucius tn̄ viro iuſto
q̄ꝫ prudēti nos ꝯmittimus. qꝛ cōſiliū
viri iuſti frequēt̄ ſapientiſſimi inge
nio p̄ponderat. Terciū eſt innocēcia
ſiue bō vita Ambr. vbi ſup̄. Aduerti
mus qd̄ in querēdis cōſilijs plurimū
adiungat vita ꝓbitas. virtutū p̄ro
gatiua. beniuolencie vſus Quis eīn
in ceno fontē requirat? Quis ex tur
bida aqua potū petat? Jtaqꝫ vbi in
iuſticia. vbi intēperācia. vbi viciorꝫ
cōfuſio q̄d inde ſibi aliq̄s hauriendū
eſtimet? Quis vtileʒ aīe ſue iudicet
quē videt inutilem vite ſue? Quō p̄t
iudicare cōſilio ſupiorē quē videt in
feriorem moribus? Supra me debet
eſſe cui me cōmittere volo vel paro
An vō idoneū eum putabo q̄ michi
det conſiliū qui nō dat ſibi et michi
vacare credam qui ſibi non vacat?
Tria aūt ſunt a bono cōſiliario vitā
da. Primo eīn vitanda eſt feſtinan
cia ſubita. Prouer. xix. Qui feſtin⁹
eſt pedib⁹ offēdet. Greg. in moral.
Conſiliū indigentē paſcit dum rōne
aīm imbuens ꝓhibet eſſe p̄capitem.
Socr̄tes. Velox cōſilium ſequit̄ pn̄ia
Jdeo in lib. de. xij. ceſarib⁹ Auguſt⁹
dicebat q̄ꝫ feſtiātio et temeritas ma
le in duce cōueniūt. dicens. Satis ce
leriter fit quicq̄d bene fit. Jdeo etiā
dixit Varro. Jmpicie ſignum eſt qd̄
difficilimū eſt exigē cito fieri. Scd̄o
vitanda eſt turbatio ſiue ira. qꝛ im
pedit ira aīm ne poſſit cernere verū
Greg⁹ in regiſtro. Jra ſi ſemel men
tem poſſidere cepit iuſtū eē deputat
qd̄ etiā crudeliter fit Criſ. Nō p̄t pa
cifice loqui q̄ cor habꝫ turbatū. Jdeo
dixit Socr̄tes. qd̄ conſilio duo maxīe
ſunt contraria ſcꝫ feſtinatio et ira.
Tercio vitanda eſt crudelitas nimia
Sepe eīn ꝯtingit. q̄ꝫ illi q̄ dant ꝯſilia
crudelia cōtra alios q̄ꝫ ſup eos deuol
uūtur Eccl. xxvij. Facienti neq̄ſſimū
cōſiliū ſuper ip̄m deuoluet̄ et nō cog
noſcet vn̄ adueniat illi. Refert Oro
ſius qd̄ dū Phallari⁹ tirānus m̄ltos
innocētes damnaret. Perillus argē
tarius volēs ſibi placē. thaurū ereū
fecit cui ex latere ianuā cōpoſuit per
quā damnari poſſēt includi dedit qꝫ
eum tirāno vt quos exoſos haberet
ignibus ſuppoſitis introcludēt et cū
gemitus emitterēt nō gemitus hoīs
ſed mugitus pecudis videret̄. Sꝫ tirā
nus factū tam crudele execrās dixit
vt p̄m⁹ intraret vt ſic qualit̄ p os
thauri mugitū emittēt ſcire poſſet.
et ſic eū incluſit ⁊ puniuit. Xp̄s igit̄
fuit verus cōſiliarius. qꝛ in ipſo fuit
ſapīa ⁊ iuſticia Jē. v. Regnabit rex
⁊ ſapiēs erit et faciet iudiciū ⁊ iuſti
ciā in ter. Fuit ī eo vite innocēcia. i.
Pet. ij. Peccatū nō fecit nec īuēt⁹
eſt dolus ī ore ei⁹. Fuit ī examinādo
maturitas Jo. v. Sicut audio. i. ſicut
examino ſic iudico ⁊c̄. Fuit ī iudicā
do mag̃ tranq̄llitas Sap. v. Tu aūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

dn̄ator ꝟtutis cū tranquillitate iudi
cas. Fuit in pcendo magna pietas
Math. ix. Miſericordiā volo et non
ſacrificiū. Scd̄o ponit̄ magna ſapiā
ex pte xp̄i cū rn̄dit. Niſi q̄s natus fue
rit denuo ꝛc̄. Circa qd̄ notandū. qd̄
t̄plex ē natiuitas ſcʒ natural̄. ſpūal̄
et celeſtis. Homo igit̄ qui eſt nat⁹
natiuitate nāli nō pt intrare in reg
nū dei. n̄ iteꝝ naſcat̄ natitate ſpūali
q̄ fit in baptiſmo. Quātumcūqꝫ etiā
ſit renatus natiuitate ſpūali adhuc
tn̄ intrare nō poteit in regnū celoꝝ
niſi iteꝝ naſcat̄ natitate t̄cia ſcʒ nati
tate celeſti que fit in morte cuiuſlibʒ
ſci viri. Prima natiuitas eſt hoīm ad
humilitatē. Scd̄a ad iuſtificacōnem
Tercia ad beatitudinē. Puer quidē
naſcēs natitate carnali t̄a facit que
ſunt nobis ad humilitatis exemplū.
Primū eſt. qꝛ nō naſcit̄ ridendo ſed
flendo Sapie. vij. Primā vocem oīm
emiſi plorās Aug⁹. de ci. dei. Puer q̄
naſcit̄ a ploratu icipit. neſciēs ꝓpheti
ʒat q̄d maloꝝ paſſurus ſit. Solū qn̄
natus ē riſiſſe ferūt ſoroaſten. et tn̄
ille riſus mōſtruoſus paꝝ ꝓfuit ſibi
Fuit em̄ inuentor arciū magicaꝝ. et
cū eſſet rex Britanoꝝ. a nino rege
aſſirioꝝ interfectus eſt in bello Jeō⁹.
etiā d̄t ad Tiraſiū. qd̄ dn̄s fleuit qn̄
laʒaꝝ ſuſcitauit. ex eo qd̄ amicum ca
riſſimū ꝓpter alios ſaluandos ad hoſ
tilem vitā reuocare iteꝝ cogebatur
Vnde etiā apud multos ē ꝯſuetudo
vt dicit Solinus. ꝙ qn̄ puer naſcit̄
a parentibus et ꝓpinq̄s defletur Qn̄
v̄o q̄s morit̄ ad tumulū cū tripudio
deportatur. Scd̄m eſt qd̄ puer more
beſtiaꝝ ſcʒ curuus et q̄ſi in q̄tuor pe
dibus naſcit̄. ad innuendū qd̄ cōpa
tus eſt iumētis. et ſilis factus eſt ill̄
Propriū em̄ iumēti ē oculos ad t̄rā
habere. et q̄tum ad hoc beſtial̄ eſt
auarus. ps. Oculos ſuos ſta. decli. i
ter. ꝓpriū iumēti eſt vna feia ꝯtentū

nō eſſe. et q̄tum ad hoc beſtialis eſt
luxurioſus. Je. v. Equi amatores in
feias. et emiſſarij facti ſūt vnuſq̄ſqꝫ
ad vxorē ꝓximi ſui hinniebat. Pro
priū iumenti eſt nō regi rōne ſ; ferri
nature ſue imperio Et q̄tum ad hoc
beſtialis eſt ſupbus q̄ dicit. Sap. ij.
Sit āt fortitudo nrā lex iniuſticie ꝛc̄
Terciū ē. qꝛ mox puer manū ad os
ponit. ad innuendū qd̄ ad tantas de
uenit miſerias ꝓpter pccm̄ ore factū
primoꝝ parentū. Nā mulier pccāuit
ore ꝓpter malā ſuaſionez qn̄ ſcʒ viro
vt de pomo comederet pſuaſit. Vir
peccauit ore per fatuā excuſacōnem
Vterqꝫ peccauit ore p illicitā comeſ
tionē. Multi autē hodie ore ſuo talit̄
peccant. aut mala conſilia dando. ā
male ſe excuſando. ā nimis ſe ingur
gitando. Scd̄a natiuitas eſt ſpūalis
que fit in baptiſmo vbi ſpūs ſanct⁹
tenet locū patris. aqua ſanctificata
tenet locū matris. verbū eſt tanq̄
ſemen diuinū. De quo dicit Aug⁹.
Accedit verbum ad elemētum et fit
ſacramentum Eph. v. Mundans la
uacro aque in verbo vite. In baptiſ
mo autē puer ter in aqua mergitur
ſiue ad repn̄tandam triduanā criſti
ſepulturā. ſiue ad innuēdum qd̄ ibi
remittit̄ peccatū originale. veniale
et mortale Siue ad innuendū qd̄ ibi
tota trinitas opatur. Vnde etiā ad
hoc innuēdum in baptiſmo xp̄i tota
trinitas ſe manifeſtauit ſcʒ. pater in
voce. filius in carne. ſpūs ſanctus in
columbe ſpecie. Tercia natiuitas ē
celeſtis q̄ ſci viri de vtero mr̄is ecc̄ie
p mortē egrediētes in celo naſcunt̄.
et iō mors ſcōꝝ natale vocat̄. Racio
aūt eſt qn̄ infans i vtero exn̄s dū ad
debitū ꝯpletū deueneit de vtēo exiē
appetit ex eo qd̄ reqrit āplioreʒ locū
ad manendū. vberiorē cibū ad veſcē
dum. liberiorē aerē ad reſpirādum
et maiorem lucem ad videndum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Similit̃ et ſancti viri appetunt in ce
lo naſci · q2 ibi recipient ampliorē lo
cū ad manendū Modo em̄ ſunt in lo
co arto · q2 tota t̃ra reſpectu celi eſt
quidā punct9 · De amplitudine autē
celi dr̄ Baru · iij · O iſrahel quā mag
eſt domus dei ⁊c̃ · Illa em̄ dom9 infi
nitā hz amplitudinez · ideo dicit̃ quā
magna eſt dom9 dei ⁊c̃ infinitā lon
gitudinē · ideo ſubdit̃ · Magn9 et nō
hn̄s finē · infinitā altitudinē · ideo ſub
dit̃ · immēſus et excelſus Eſt em̄ lon
gior q̄ oculus poſſit ↄſpicē . eſt altior
q̄ auris poſſit audiē · eſt latior q̄ cor
valeat cogitare · i · Cor · ij · Nō ocu
lus non vidit nec auris audiuit ⁊c̃ ·
Scd̄o tūc recipient vberiorē cibū ad
veſcendū · q2 erunt in pfecta ſacieta
te que ſacietas erit cum deſiderio ne
ibi ſit faſtidiū Eccl · xxiiij · Qui edūt
me adhuc eſurient · Deſideriū erit cū
ſacietate ne ibi ſit pena · pſ · Saciabor
cū apparuerit gloria tua · et vtrūq3
cum ſecuritate erit ne ibi ſit timor ·
Prouerb · xv · Secura mens q̄ſi iuge
conuiuiū · Tercio tūc recipiet liberio
rem aerē ad reſpirandū · Modo em̄
ſancti viri vix reſpirare pn̄t in mul
to dolore depreſſi · mlt̃o labore affli
cti · multo timore anxij · Job · x · Et ſi
iuſtus fuero non lauabo caput · ecce
q̄to dolore depreſſus Saturat9 affli
ctione · ecce q̄to laboē afflict9 · et mi
ſeria · ecce quanto timore p ſtatu mi
ſero corporis anxius . ſed tunc libere
reſpirabūt · q2 nullū h̃ebunt dolorē ·
Iſa · xxxv · Fugiet dolor et gemitus
Nullū laborē Apoca · xiiij · Ammodo
iam dicit ſpūs ẽ · req̃ · a · la · ſ · Nullū
timorē · Prouer · i · Qui aūt me audi
erit abſq3 timore quieſcet · Quarto
tūc h̃ebunt maiorē lucē ad videndū ·
Nam ſup̃ ſe habebūt deū tam lucidū
Apoc̃ · xxi · Claritas dei illuīnabit illā
Infra ſe locū tam luminoſū Tho · xiij
Luce ſplendida fulgeb · intra ſe aīm

tam illuſtratū · Pſa · lviij · Implebit
ſplendore animā tua · extra ſe corp9
tam glorificatum Math · xiij · Tunc
iuſti fulgebūt ſicut ſol i reg · pa · eoꝝ

Sermo terci9

AMen amen dico t̃ · q2 qd̄ ſci
mus loq̄mur · et qd̄ vidim9
teſtamur et teſtimoniū nr̄m
nō accipitis Sicut dicit Ieō9 ad helio
doꝝ Grandes matēias ingenia pua
nō ſufferūt Nulla materia grandior
et piculoſior q̄ loq̄ de pfundo miſte
rio trinitatis Dicit em̄ Aug9 · in lib ·
de t̃initate · vbi q̄rit̃ vnitas t̃initatis
pr̄is et filij et ſpūs ſci · Nec piculoſi9
alicubi errat̃ · nec laborioſi9 aliquid
q̄rit̃ · nec fructuoſi9 aliquid inuenit̃ ·
nos igit̃ alta ſapientib9 relinquētes
humilia ⁊ plana dicam9 · In verbis
igit̃ p̄miſſis t̃a ponunt̃ · ſcz fides recta
teſtificatio vera et ingtitudo huāna
Eſt aūt fides recta vt credam9 q̄ in
deo ſit pſonaꝝ pluralitas et eſſencie
vnitas Igit̃ pſonaꝝ plālitas inſinu
at̃ p hoc qd̄ dr̄ in pluāli Nō ſcim9 lo
q̄mur · et qd̄ vidi9 teſtamur · vnitas
eſſencie i hoc qd̄ nō dixit teſtimonia
nrā ſ teſtiōniū nr̄m · hoc igit̃ veracit̃
eſt credendū et non eſſe aliq̄d aliud
inq̄rendū Ber · ad Eugeniū · Dica9
tres pſonas · ſed nō ad p̄iudiciū vni
tatis · dicam9 vnū ſed nō ad ↄfuſionē
trinitatis Queris quō poſſit hoc eē̃ ·
ſufficiat tibi credere ſic eſſe · ſcrutari
hoc temeritatis eſt · ſ credē pietatis
noſſe vita eſt et vita et̃na · Nichilo
min9 tn̄ btā t̃initas et indiuidua vni
tas q̄druplicit̃er oſtendi pt̃ · Primo
ſcp̃turaꝝ teſtimonijs et talib9 teſti
monijs in q̄bus error vel falſitas nō
p̄t incidē · Tres em̄ ſunt qui mentiri
vel falli non pn̄t ſcz deus qui eſt ipſa
p̄ma et ſumma veritas Jōhis xiiij ·
Ego ſum via veritas et vita Angl̃s
qui oīa videt in ipa veritate Math ·
xviij · Angeli eoꝝ ſemp videt fa · pa ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

mei qui in celis eſt. et ꝓphete q̄ rece
perūt influenciā ab ipſa pͥma verita
te. ij. Pet. i. Spiritu ſacto inſpirati
locuti ſunt ſancti dei hoīes Quāuis
eciā ꝓphe potuiſſent fallē et falli in
q̄tum erāt hoīes puri. tn̄ nō inq̄tū
imediate a d̄o fuerūt edocti Primo
igit̄ oſtendit̄ teſtimonio dei Gen̄. i.
Faciamꝰ hoīez ad imaginē et ſilitudi
nem nrāz Non potuit aūt eſſe verbū
ad angelos qꝛ ipſi creatores nō ſūt
Qd̄ igit̄ dicit̄ Faciamꝰ et nrāz plurali
tatē indicat pſonaꝝ. qꝛ ſi ibi nō eēt
pluralitas in pſonis nō dicēt Faciaꝰ
ſed faciā. nec nrāz ſed meā. Qd̄ vero
dr̄ ad imaginē et ſilitudinem ptinet
ad vnitatē ſb̄e. que ſcꝫ vnitas ſi non
eſſet non dicēt ad imaginē ſ ad ima
gines nec ad ſilitudinē ſ ad ſilitudi
nes. Scd̄o hoc oñdit̄ teſtimoīo ange
loꝝ. Nam ſicut hēt̄ Yſa. vi. Angeli
cotidie clamāt ⁊ dicūt Sanctus ſcūs
ſcūs dn̄s deꝰ exercituū plena eſt oīs
t̄ra glā eius Qd̄ em̄ ter dicūt ſanctꝰ
ſcūs ſcūs reſpicit trinitatē pſonaꝝ.
Qd̄ ſemel dicūt dn̄s deꝰ reſpicit vni
tatē ſb̄e Tercō hoc oñdit̄ autoritate
ꝓphete dicētis Bn̄dicat nos deus d̄s
nr̄ bn̄dicat nos deꝰ ⁊c. In hoc qd̄ dr̄
ter deꝰ oñdit̄ pſonaꝝ t̄nitas. In hoc
qd̄ in ſingulari ſubinfert̄ eum. oñdit̄
eſſencie vnitas. Et qꝛ apli eodē quo
et ꝓphe ſpū fuerant inſpirati. Ideo
eciā oñdit̄ aplica autoritate cū dicit̄
i. Joh. v. Tres ſunt qui teſtimoniū
dant in celo Pater. v̄bū et ſpūſſcūs
et hij tres vnū ſunt. Scd̄o ipſa trini
tas et vnitas oñdit̄ creaturaꝝ veſti
gijs Nō eſt tn̄ aliq̄ creatura que ſibi
valeat aſſimilari. qꝛ nec vmbra aſſi
milatur corpori cuiꝰ eſt vmbra. nec
veſtigiū pedi cuius eſt veſtigium nec
imago eius cuiꝰ ē imago. pt tn̄ aliq̄
ſilitudo tenuis inueniri et hoc in cre
aturis ſupioribꝰ. medijs et inferiori
bus In creaturis ſupioribus ſicut in
ſole Nam ſcd̄m Aug̃. tria in ſole cōſi
derant̄ ſcꝫ. qd̄ eſt. et qd̄ lucet. et qd̄
calet. i. ſb̄a ſolis radius et calor. Ra
dius ergo de ſole naſcit̄. qꝛ filius de
prē gn̄at̄. Calor ab vtroq̄ ꝓgredit̄.
qꝛ ſpūſſcūs ab vtroq̄ inſpirat̄. Ipſe
aūt ſol a nullo ꝓcedit. qꝛ pr̄ non eſt
factus nec creatus nec genitꝰ nec ꝓ
cedens. et oīa tria ſunt vnus ſol. qꝛ
oēs tres pſone ſunt vnus deꝰ. Scd̄o
inuenit̄ in creaturis inferioribꝰ ſicut
in elem̄to aque Fons em̄ gn̄at riuū.
ſic pr̄ gn̄at filiū. fons et riuus faciūt
ſtagnū. qꝛ pr̄ et filiꝰ ſpirāt ſpm̄ ſcm̄
Fons autē a nullo ꝓcedit. qꝛ pater a
nullo exiſtit. et tamen in fonte riuo
et ſtagno eſt eadē aqua. qꝛ in prē et
filio et ſpū ſcō eſt eadez ſb̄a. Tercio
inuenit̄ in creaturis medijs ſicut ī ho
mine. Iſtud oñdit Augꝰ. in li. de tri
nitate dicēs Mens et noticia eius et
amor̄ tria quedaz ſunt Mens em̄ no
uit ſe et amat ſe. nec enim poſſet ſe
amare niſi ſe noſcēt. ipſa aūt mens
eſt q̄ſi parens. noticia ciꝰ q̄ſi proles
Tercius eſt amor q̄ de ipſa mente et
noticia ꝓcedit dū mens ꝯgn̄oſcens
ſe diligit ſe. nō em̄ poſſet ſe diligere
niſi ſe cognoſcēt Tercio ipſa t̄nitas
et vnitas demōſtrat̄ oſtēſis figuris
q̄ꝝ vna ponit̄. Gen̄. xviij. vbi abra
ham vidit tres viros. ⁊ vnū adora
uit. vbi ſcd̄m glō. t̄nitatis et vnita
tis miſteriū declaratur. Scd̄a figura
ponitur Gen̄. xl. vbi dr̄ qd̄ pincerna
regis phonis vidit tres ꝓpagines ī
vna vite p qd̄ ſignificāt̄ tres pſone
in vna deitate. Tercia figura ponit̄
Dan̄. v. vbi dr̄ qd̄ apparuerunt tres
digiti q̄ſi manꝰ hoīs ſcribentis appen
dit numerauit ⁊ diuiſit Manus iſta
eſt ipſe deꝰ q̄ oīa creauit. in q̄ manu
ſunt tres digiti. i. tres pſone. de q̄bꝰ
dr̄ Iſa. xl. Quis appēdit molem t̄re
tribꝰ digitis. q̄uis igit̄ oēs iſti tres
digiti habeāt appendē. numerare et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

diuidere. Pater tñ p ſuam potēciā
omīa appendit .i. oīa portat et cuſto
dit. filius p ſuā ſapiēciam oīa nume
rat .i. cognoſcit et inueſtigat Spus
ſcūs p ſuam bonitatē omnia diuidit
.i. per dona ſua omnibus diſtribuit.
Quarto ipa trinitas et vnitas demō
ſtratur oſtenſis miraculis quoꝝ tria
tm̄ ponam9. Legiť in hiſtoria ſcolaſ
tica. et euſebius idez teſtať qd circa
natiuitatem xp̄i tres ſoles in oriente
apparuerunt q̄ paulatim ad ſe appro
pinquātes in vnū ſolem redacti ſūt
per qd figurabať qd cognitio t̄ni et
vni9 dei toti imminebat orbi. Scdm
miraculum eſt qd narrat eutropius
Cum eñ quidaz ſacerdos Arrianus
quendā baptizaret et formaz trinita
tis mutaret dicēs. Baptizo te in no
mine patris cū filio et ſpiritu ſancto
volens ex hoc oſtendere filiū et ſpm̄
ſcm̄ patri equalem nō eſſe ſubito aq̄
diſparuit et baptiſandus ad eccl'iaz
catholicā ꝯfugit. Terciū miraculum
eſt qd narrat Sigibtus et in quadā
cronica legiť Cum eñ intra gallias
arriana herēſis pullulaēt que filium
et ſpm̄ ſcm̄ minores patre affirmat.
vnitas ſbe trium perſonaꝝ euidenti
miraculo demonſtrať. Nam circa an
nos dn̄i q̄ngentos q̄nquaginta in vr
be vaſacenſi. dum ep̄s eiuſdez vrbis
miſſam celebraēt vidit tres guttas
clariſſimas equalis magnitudis de
celo ſup altare emiſſas que ſibi pau
latim appropinquantes vnā gemmā
pulcherrimā effecerūt quā cū in me
dio cuiuſdam crucis auree poſuiſſet.
alie gemme que ibi erāt tantā excel
lenciā eius nō ferentes ſubito cecide
runt. Immūdis autē hominib9 terri
bilis videbať et obſcura. Mundis
autē et pijs amabilis et clara. Infir
mis multis dabat ſanitatē. et adorā
tibus ipſam crucē augebat virtutez
Scdo in verbis p̄miſſis poniť certifica

tio vera cum dicat. Qd ſcim9 loq̄mur
et qd vidimus teſtamur. In hoc aūt
qd dicat. qd ſcimus loq̄mur dat nob
intelligere. qd de deo loqui. vel teſti
ficari nō debem9. niſi aut qd p diui
nam ſcripturaz ſcimus. aut qd p dei
reuelacōnem cognoſcim9. alias eñ
periculū nobis eſſet. ſi ea vellem9 cu
rioſe inquirē que noſtrū intellectuz
excedunt. et iſtud oſtenditur p tria
exempla. Primū eſt qd legiť in apo
crib Eſdre Cum eñ ipſe eſdras mira
reť. cur mali ſic florerēt et boni dep
merenť. necnō et alia qued ſecreta
dei vellet inquirē nec racōnem poſſz
inuenire Angelus ſibi apparēs dixit
Si vales. flammā ignis p̄odera. mē
ſura flatum venti et diem preteritā
reuoca Ac ſi dicat Si ea que tecū ſūt
nō vales cōprehendē quō ad ea que
ſupra te ſunt valebis attingē. Scdm
exemplū eſt. qd poīt rabbi moyſes
Ait eñ q̄ Thalmutiſte dixerunt. qd
quicūq̄ poſuēit ingeniū ſuū cca q̄tu
or recipiet ꝯfuſionē. qn̄ ſcz vult ſciē
Quid eſt in ſūmo. q̄d eſt in imo. q̄d
fuit in p̄mo. et quid erit in vltimo.
Summū et p̄mū vocat ip̄m dn̄i inq̄
tū eſt p̄ncipiū oīm. imū aūt et vltim
inq̄tū eſt finis oīm. et hoc nō debe9
curioſe inueſtigare. ea v̄o que ſunt
inť p̄mū et vltim .i. diuinos effect9
poſſum9 inquirē. vt ex hijs poſſem9
ip̄m intelligē et eū laudare. Terciū
exēplū eſt i btō Aug. eo eñ tp̄e quo
li. de t̄ni. ꝯponebat cū p litt9 maris
ſocijs alōge ſequētib9 qued de t̄ni.
meditādo diſcurrēt. pueꝝ quēdam
in littore maris inuenit q̄ cū quodā
cocleari argēteo in q̄ndaz quā fecerāt
foueā aq̄ de mari effūdebat dicēs ſe
totū velle marē i illā foueā ſic haurie
Cui aug. in riſū p̄uocat9 ait. quō fili
hoc facē poſſes cū marē ſit magnū co
clear modicū. fouea p̄ua. Et ille fact
li9 ē hoc m agē q̄ꝫ t̄ qd cogitas adiplē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Cogitas em̃ in lib. tuo miſteriũ t̃ni
tatis ꝯp̃hendẽ cũ liber tu⁹ ſit pua fo
uea ad recipiendũ. ingeniũ tuũ puũ
coclear ad inq̃rendū. et t̃nitas ipa
immenſũ pelag⁹ ad exhauriendũ ſta
timq́ꝫ puer diſparuit. et Aug⁹. deo
grãs agens. ꝙ ſit verꝝ qḋ puer dixe
rat ꝯgnouit. Tercio ponit̃ mag̃ inḡ
titudo hũana cũ dĩ Et teſtiomũ nr̃m
nõ accipitis. pr̃ em̃ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpc̃ ſcũs
fidẽ t̃nitatis nos docuerũt. et iõ eoꝝ
teſtimoniũ fideliter eſt admittendũ.
Marie aũt xp̃s hanc fidẽ nos docuit
dicẽs. Mr̃a. vlt̃. Baptizantes eos
in noie pr̃is ⁊ fi. et ſ. ſ. Iſta ãt fides
et ꝯfeſſio ſi eã deuote recepim⁹ maxi
me ad t̃a valet. Primo ad demonũ
expulſionẽ. qḋ ſigficat̃ in quodã fide
li notario apud ꝯſtãtinopoli. de quo
legit̃. qḋ cũ quidã mag⁹ ad quendã
locũ eũ duxiſſet vbi mlt̃itudo demo
nũ reſidebat. vnus eoꝝ in throno ſe
dens inťrogauit eũ ſi ſeru⁹ ſuus eſſe
vellet. at ille ſiguit ſe dicens Ego ſũ
ſeruus ſcẽ t̃nitatis. audito aũt noie
t̃nitatis et viſo ſigno crucis oĩs de
mones aufugerũt Cũ igit̃ ad ecclãꝫ
ſcẽ ſophie iuiſſet imago xp̃i que ibi
erat oculos ad ip̃m quocũq́ꝫ ꝑ eccle
ſiã ꝑgeret ꝯuertebat. ac ſi ip̃o facto
dicẽt ſibi xp̃s. qꝛ confeſſus me fuiſti
corã demonib⁹ in t̃ris et ego te ꝯfite
bor corã pr̃ẽ meo in cel̃. Scḋo valet
ad tribulationũ ꝯpulſationẽ Nam ſi
cut ait Ioh. Dam. li. iiij. Cum apud
ꝯſtãtinopolim peſtilẽcia grauis eſſet
quidã puer de medio ꝑpli in celũ rap
tus canticũ ſcẽ t̃nitatis ſcꝫ ſcẽ ḋs ſcẽ
fortis ſcẽ et immor̃l̃ et miſericors ſal
uator miſerẽ nob̃ ab angel̃ eſt edoc
tus Qḋ cũ rediẽs corã ꝑplõ decãtaſſꝫ
mox oĩs peſtilencia ẽ fugata. Tercio
vꝫ ad maloꝝ cõfutationẽ et ꝯuerſio
neꝫ. ſicut em̃ refert Bonizo in libro
quẽ ſcpſit ad comitiſſã Mechtildam
cũ ep̃s ebrudunenſ̃ ſimoniacus eſſe
et oẽs teſtes pecuia corrupiſſꝫ quidã
legatus vir ſcũs ei p̃cepit vt verſum
ſcẽ t̃nitatis ſcꝫ. Glã pr̃i et fi. et ſ. ſ.
dicẽt rogans deũ vt ſi ſimoniac⁹ eẽt
ſpm̃ ſcm̃ cui iniuriam fecerat noiare
nõ poſſet qḋ et factum eſt. et ſic ille
dep̃henſus peccatũ ſuũ huilit̃ ꝯfeſſus
fuit et pniãꝫ egit. Illũ aũt v̉ſum ſcꝫ
Gloria pr̃i et fi. et ſ. ſ. ⁊c̃. ſynodus
nicena edidit. ſed ſcũs Ieo⁹. in fine
pſalmoꝝ ip̃m decãtandũ inſtituit.

Dñica ꝑma poſt octauas Penthe
coſtes. Sermo ꝑmus.

HOmo quidã erat diues ⁊ in
duebat̃ purpura et biſſo ⁊c̃
Luc. xvi. Sepe dñs illud qḋ
docebat v̉bo poſtmodũ cõfirmabat
exẽplo. ſupius quideꝫ ab appetitu di
uiciaꝝ hoies retraxerat et ad facien
dũ elemoſinas inducebat. Phariſei
aũt q̃ erãt auari eũ deridebant. ideo
iſtud exemplũ ꝯtra eos adduxit vbi
verificat̃ qḋ dĩ Math. vij. Qḋ lata
eſt via que ducit ad ꝑdicõneꝫ. et ar
ta eſt via que ducit ad vitã. Diues
quidẽ iuit ꝑ viam latã. et ideo ꝑditi
onem incurrit. Lazarus ꝑ viam artã
et idõ vitã inuenit Scḋm Auguſtinũ
Status hoĩs tripliciť cõſideraẗ ſcꝫ in
vita. in morte. et poſt mortẽ. Quan
tũ igit̃ ad iſtũ triplicẽ ſtatum deſcri
bunt̃ hic diues et paup. Primo em̃
oſtendit̃ qḋ ſtatus diuitis in vita fu
it valde glorioſus qꝛ fuit in magnis
diuicijs delicijs et honorib⁹. Primo
igit̃ fuit in magnis diuicijs Eſſe aũt
diuitẽ nõ eſt culpabile. Deus em̃ di
uites et potentes nõ abicit cũ ipẽ ſit
diues ⁊ potens vt dicit̃ Iob. xxxvi.
et multi ſancti diuites fuerũt qui deo
placuerunt. ſicut Abraham et ceteri
patriarche. Sed notãdum. ꝙ circa
diuicias q̃tuor modis culpa incidere
poteſt. aut auare retinendo. aut in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

debite expendēdo · aut nimis ardent̄
amando · aut iniuſte acquirēdo · et
quantū ad iſtos q̄tuor modos q̄tuor
diuites rep̄henſibiles in euāgelio in
uenim⁹ Et ſaltē cū hys tribus p̄mis
iſte diues rep̄henſibilis fuiſſe videt̄ ·
Primus diues fuit qui auare retine
bat ille ſcʒ qui dixit Luce xij · Anima
mea hēs multa bona poſita in annos
plurimos ꝛc̄ · Talis erat iſte diues
qui auaē ſibi oīa retinebat · et michil
mēdico cōmunicare volebat · Legit̄
q̄d cum Alexander p̱ quandā ſiluam
pergeret · et ipſe cū ſuo exercitu fere
ſiti deficeret · quidā ꝓ magno munē
ciphū aque ſibi dedit quē ille ꝓtin⁹
effundi mandauit · Noluit em̄ ſolus
bibere poſtq̄ ſuis militib⁹ nō potuit
cōmunicare ecōn dicit auar⁹ Eccl̄ ·
xi · Inueni requiē michi et nunc mā
ducabo de bonis meis ſolus · Scd̄s di
ues fuit qui vane expendebat filius
ſcʒ ꝓdigus qui acceptā ſubſtanciam
in vanitatibus cōſumpſit · vt habet̄
Luc̄ · xv · Talis fuit iſte diues qui ex
pendebat in veſtib⁹ curioſis et epul̄
delicatis · et tn̄ ſicut dt Criſoſ̄ · Deus
diſpēſatōres diuiciaꝝ ſuaꝝ nos eſſe
voluit · nō dn̄os · p̱ q̄d pʒ q̄d diuicie
nō ſunt noſtre ꝓprie ſ nobis accom
modate · et ideo nō debem⁹ eas expē
dere ad noſtrā voluptatē ſed ad fra
ternā neceſſitatē · q̄ em̄ nō ſunt nr̄e
ꝓprie pʒ in morte · Si em̄ canis duos
hoīes ſequit̄ cui⁹ ſit ignorat̄ · ſed cum
ab inuicē ſeparant̄ · canis dn̄m ſuum
ſequit̄ · q̄ſi due pſone ſunt hō et mū
dus · ſed cui⁹ diuicie ſint hoīs an mū
di nō videt̄ · ſ in morte diuicie rema
nent in mūdo · et hō nudus recedit
a mūdo · Tercius diues fuit ille q̄ ni
mis diligebat diuicias ille ſcʒ cui dix
it dn̄s Luce · xviij · Omīa que habes
vende et da paupibus ꝛc̄ · Et ſequit̄
Hys auditis ɔtriſtatus eſt q̄ꝛ diues
erat valde · Talis iſte diues fuit qui

diuicias nimis amauit · contra tales
dicit̄ · i · Thi · vi · Qui volūt diuites
fieri incidunt in temptacōnes et laq̄
um diaboli et deſideria multa et inu
tilia et nociua que mergunt hominē
in interitum · et ideo nos pocius eas
mergē deberem⁹ ſicut refert Jeo⁹ ·
de Crate thebano pho · qui collecto
magno auri pondere in mare ꝓiecit
dicens abite male cupiditates in ꝓ
fundū Ego vos mergam ne ipſe mer
gar a vobis · Quartus diues fuit qui
iniuſte acquirebat · iſte fuit villicus
iniquitatis q̄ de bonis dn̄i ſui ditatus
fuit · vt habet̄ Luce · xvi · Contra ta
les dicit Aug⁹ · Res quā capis muſ
cipula ē · dum capis caperis · tenes
alienum teneris a diabolo · ideo dicit̄
Oſee · vij · Fact⁹ eſt effraym quaſi co
lumba ſeducta nō habens cor · bene
ſeducta · q̄ꝛ cū auarus granū aliene
ſubſtancie vult capere a laqueo dia
boli capit̄ · et bene non habens cor ·
q̄ꝛ auarus non habet cor in corpore ſ
in archa · Scd̄o iſte diues fuit ī mag
nis honoribus · q̄ꝛ induebat̄ purpura
ad oſtentacōnem et biſſo ad delecta
cōnem Non deberet tamen homo de
veſtibus gloriari reſpiciendo ad pec
catum ſuum ad ſubiectū ſuum et ad
finem ſuū · Peccatum em̄ fuit cauſa
veſtiū · q̄ꝛ homo ante peccatū nudus
erat nec veſte indigebat · q̄ꝛ indut⁹
erat innocencie decore · Videmus em̄
q̄ ſol non indiget veſtimento · q̄ꝛ in
dutus eſt ſuo ſplendore · p̄ſ · Amict⁹
lumine ſicut veſtimento · nec liliū · q̄ꝛ
indutum eſt candore · Mathei · vi ·
Conſiderate lilia agri ꝛc̄ · Et ſequit̄
Nec ſalomon in omni gloria ſua coo
pertus eſt ſicut vnum ex iſtis · nec a
ger · quia indutus eſt ſuo virore ·
Luce · xij · Si autē fenum q̄d hodie eſt
et cras in clibanum mittitur · deus
ſic veſtit ꝛc̄ · Homo enim non indi
gebat ante peccatum veſtimento ·

ꝙſupponēdo qđ creatus fuit in grā
ipſe inſtar ſolis indutꝰ erat luce grē
Inſtar lilij cand ore innocēcie · inſtar
agri virore virtutū · ſed ꝑdita inno
cencia aduenit verecūdia et tūc deꝰ
hōi veſtes pelliceas fecit · hō quidez ꝑ
peccatū fuerat vulneratus excecatꝰ
et in furto dep̄henſus · et ideo tanꝙ̄
vulnerato ligaturā adhibuit · tanꝙ̄
excecato velamen apoſuit · et tanꝙ̄
furi cauteriū impſſit · tale eſt igit̄ de
pulchritudine veſtiū gloriari · quale
eſſet ſi aliqs vulneratus gloriaret̄ de
eo qđ hʒ ligamē ſericū · vel excecatꝰ
de eo qđ hʒ velamē deauratū · vel fur
de eo qđ hʒ pulchrū cauteriū Bern̄ ·
Qui gloriat̄ de veſte ſimil̄ eſt furi q̄
de cauterio gloriat̄ · Scđo nō debʒ hō
gloriari de veſtibꝰ reſpiciēdo ad ſub
iectū ſuū · homo quidē ē tanꝙ̄ pomū
in quo ſunt tria ſcʒ cortex exterior ·
ſubſtancia media et granū interiꝰ ·
ꝑ corticē exteriorez intelligit̄ habitꝰ
exterior · ſicut em̄ cortex pomi ē alba
et rubea · ſic hō in diuerſis coloribꝰ
veſtiū delectat̄ et gloriat̄ · ꝑ ſubſtācı
am pomi intelligit̄ ipm̄ corpꝰ ꝑ gn̄ū
interiꝰ intelligit̄ aīa · vnde et vulga
rit̄ ipm̄ granū aīa pomi vocat̄ · Stul
tus aūt eſſet ille q̄ totū pomū alteri
daret et ſibi ſolaz corticē retinēt · ta
les ſunt vani glorioſi q̄ dāt diabolo
corpus et animaz et ſibi tm̄ retinent
veſtimentoꝝ vanā gloriā · ſed aliqn̄
accidit qđ hō pomū excoriās corticē
ꝓicit ſb̄am comedit ⁊ granū diſper
git Sic et hō qn̄ homo ſupbus morit̄
veſtibus denudat̄ · caro aūt a vmibꝰ
comedit̄ · et aīma ꝑ diuerſas penas
diſpergit̄ · Tercio non dʒ hō in veſti
bus gloriari reſpiciendo ad finē ſuū ·
q̄ em̄ induebat̄ veſtimēto purpureo
cito induet̄ ſacco viliſſimo · Job · vi
Saccū ꝯſui ſup cutē meā q̄ induebat̄
molli biſſino cito iduet̄ aſpero cilicio
Ps̄ · Poſui veſtimentū meū cilic · q̄
capicia tunicaꝝ ſuaꝝ ornabat fixis
hinc inde margaritis cito decorabit̄
vermibus infinitis Job · xxx · Qui me
comedūt ſcʒ vmes nō dormiūt a mł
titudie eoꝝ ꝯſumit̄ veſtimentū meū
·i· corpꝰ meū ⁊ q̄ſi capicio tunicē ſuc
cinxerūt me · Tercio iſte diues fuit ī
magnis delicijs · qđ notat̄ cum dicit̄
Epulabat̄ cotidie ſplendide · eius em̄
cōuiuia fuerunt lauta · ideo dr̄ epula
bat̄ · Epule em̄ ab opulēcia ſunt dcē
et talia cōuiuia ducunt ad inopiam
Prouerb · xxi · Qui diligit epulas in
egeſtate erit · fuerūt cōtinua ideo dr̄
cotidie · ⁊ talia ꝓdere faciūt ꝑpanciā
Prouer · xxxiij · Noli eſſe in cōuiuijs
peccatoꝝ vel potatoꝝ · fuerūt nimis
delicata · ido dicit̄ ſplendide · et talia
generant luxuriā Gregꝰ · Celebrari
cōuiuia ſine culpa vix pn̄t · ꝑne em̄
ſemp epulas comitat̄ voluptas · Nā
dum corpus in refectōnis delectacōe
reſoluit̄ cor ad inane gaudiū relaxa
tur · Status autez paupis fuit ſtatui
diuitis oīno cōtrarius · ille em̄ fuit ī
diuiciaꝝ vbertate · hic in extrema pau
ꝑtate · ille purpura et biſſo amictus
Iſte vlceribus circūdatus · ille habū
dabat delicijs · iſte idigebat micis ·
et ex hijs paciebat̄ graue temptacō
nem cordis Iſta em̄ tria paup pacie
bat̄ ſcʒ extremā pauptatē · vlceroſā
infirmitatē · et grauē temptacōnem
Et tn̄ qđlibʒ iſtoꝝ ad penā ſibi ſuffi
ciebat · aut pauptas ſine infirmitate
ā infirmitas ſine pauptate · ā grauis
tēptatio ſine vtroqꝫ · Iſta t̄a tangit
Gregꝰ · dicēs Quātus putamꝰ frēs
kariſſimi tunc in corde paupis tumul
tus temptacōnis fuit cui cēte poterat
ad penā ſufficere paupertas vel egri
tudo · ſ; vt ꝓbaret̄ āplius ſil̄ hunc et
pauptas et egr̄tudo tabeſceat · Idem
Quātus hūc egenū et vulneribꝰ ob
ſeſſum tēptacōnes creditis in ſua co
gitacōne tolleraſſe cū ipē egēt pane

et nō habēt eciā ſalutē. atq₃ ante ſe
diuitē cernēt. ſalutem ⁊ delicias hrē
cū voluptate. Lazarus em̄ erat aurꝝ
dei. margarita dei et ſtella dei. vt er
go ꝓbaret̄ poſitū eſt iſtud aurꝝ in ca
mino pauptatis et nō potuit corrūpi
Poſita ē iſta margarita ī ſterq̄limo
vlceroſe infirmitatis et nō p̄t infici.
poſita eſt iſta ſtella ī nebula tempta
cōnis et non potuit obſcurari. ſ₃ mō
extractū eſt iſtud aurū de camino et
poſitū eſt in celeſti theſauro Leuata
eſt margarita de ſterq̄limo et poſita
eſt in regis ornamento. purgata eſt
ſtella ab oī nebl'a et data eſt nobis
in exēplo. Poſito ſtatu vtriuſq₃ in
vita. ponit̄ ſtatus vtriuſq₃ ī morte.
vterq₃ quidē eſt mortuus et raptus
ſ₃ differēter. Diues quidē eſt mortuꝰ
t̄plici morte ſcʒ morte culpe deū eēt
in mundo qua ſepatur anima a deo.
Morte nature qua ſepatur anima a
corpe ꝓprio. Et morte gehenne qua
ſepatur aīa a viſione dei et beatorꝝ
conſortio. Lazarus aūt mortuus eſt
vnica morte ſcʒ naturē. fuit aūt viuꝰ
et in mūdo p graciā. et mō viuit co
ram deo p gloriā Vterq₃ eciā fuit de
hoc mundo raptus ſ₃ different̄ Nam
lazarus in ſinu abrahe ab angelis eſt
portatꝰ. Iſta aūt portatio ab angel'
facta eſt in tutamentū cuſtodie. pſ̄
Angel' ſuis deus mandauit de te. In
ſignū reuerēcie. ſicut epiſcopi in ma
nibus portant̄ qn̄ intromiſant̄. pſ̄.
In manibꝰ portabunt te Et in ſignū
leticie Crib. Sufficiebat ad portandū
pauperē vnus āgelus. Sed ꝓpterea
plures venīūt vt chorꝝ leticie faciant
Diues em̄ tanq̄ diaboli prochianus
ad cimiteriū infernale a demonibus
eſt deductus et ibi eſt ſepultus. De
qua ſepultuā dr̄. Iē. xxi. Sepultura
aſini ſepeliet̄ Sepultura aſini talis ē
q̄ excoriat̄ et pellis a dn̄o poſſidetur
Carnes a canibus lacerant̄. oſſa plu
uijs et grandinibus relinquunt̄. Sic
qn̄ aliq̄s diues iniquus morit̄. pntes
poſſident ſbaʒ terrenā. v̄mes lacerāt
carnē ſuam. Supplicia infernalia tor
quent animā ſuaʒ. que naturā oſſis
hēbit. q̄ ꝯſumi nunq̄ poterit Ecc. x.
Cum morit̄ hō hereditabit ſerpētes
ſcʒ infernales q̄tū ad animā et beſti
as .i. pntes vaſtantes terrenā ſbam
Beſtia em̄ q̄ſi vaſtia dr̄. et vermes
corrodētes carnē ꝓpriā. Tercio vidē
dum ē de ſtatu vtriuſq₃ poſt morteʒ
qui valde eſt diſſilis. q̄ diues eſt in
tormentis et pauper in loco quietis
Vn̄ dr̄ Eleuās aūt diues ocl'os ſuos
cū eſſet ī tormētis Dr̄ aūt tormentū
q̄ſi torquēs mentē Torq̄t̄ aūt diues
de glā lazari quaʒ videbat. et de ſua
pena quā ſenciebat. et de impoſſibili
tate remedij ꝓ quo deſperabat. pſ̄
Peccōr videbit ⁊ iraſcet̄. quo ad p̄m
Dentibꝰ ſuis fremet et tabeſcʒ. quo
ad ſm. Deſideriū peccōꝝ peribit. quo
ad t̄ciū. Paup aūt erat ī loco q̄etis
ſcʒ in ſinu abrahe. Dr̄ aūt ſinꝰ abrahe
locus ſupior inferni. hn̄s aliq̄ntā lucē
Et dr̄ ſinus ꝓpē q̄etē et tn̄quillitatē
Sicut ſinū maris dicꝰ locū a vētis et
tēpeſtatibꝰ quietū. et dr̄ a ſino ſinis
q̄ a vētis ſinit̄ eſſe q̄etus. vel q̄ ſini
mur eē tuti in tn̄quillitate a tēpeſta
te. Abrahe aūt ſinꝰ dr̄. eo q̄d abrahā
fuit p̄ma via credēdi et p̄mꝰ apte p̄
dicauit fidē vnīꝰ dei. ¶ Sermo. ij.

Homo quidā erat diues ⁊c̄.
verificatū eſt in iſtis duobꝰ
q̄d dr̄ Prouerb. xxij. Diues
et paup obuiauerūt ſibi et vtriuſq₃
opator eſt dn̄s. dū diues egrediens
pauperem ante ianuā inueniebat et
paup diuitē egredientē et regrediē
tem ſepe videbat quoddāmodo ſibi
obuiabant. ſed de vtroq₃ eſt dn̄s mi
ra iudicia opatus. quia diues ad ex
tremam venit inopiaʒ et pauper ad
omnium bonorum habundantiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Deſcribēs aūt dn̄s iſtiꝰ diuitis vitā mox adiunxit eius penā. vt omēs cōſiderātes eius penā nō imitent̄ vitā. Primo ergo deſcribit eiꝰ vitā culpabilem. cū dicit. hō quidā erat diues Scd̄o eius penā horribilē. cū ſubdit. mortuꝰ eſt aūt diues. ¶ Circa pͥmū notand̄. ꝙ peccatū diuitis fuit q̄druplex ſcʒ auaricia. vana glā. gula. et immiſericordia. Auaricia eius notat̄ cū dr̄ hō quidā erat diues Nō dr̄ aūt diues qꝛ diuicias hēbat. ſed qꝛ auare retinebat et illicite expēdebat. et nō noiat̄ tanꝙ̄ ſi a deo nō cognoſcatur id̄o caret noīe q̄ deū noluit ꝯgnoſcē in paupe q̄ dr̄. Math. xxv. Quādiu vni ex minimis meis nō feciſtis Hinc eſt ꝙ vͦgines fatue qꝛ nō habuerunt oleum mīe a deo nō fuerunt cognite Math. xxv. Amen dico vob̄. neſcio vos. Sūt aūt alie tres rōes. quare xp̄s nomē diuitis nō poſuit et nomē paupis dixit. Vna rō eſt qꝛ nomen eſt qd̄ ſigſicat ſb̄aʒ cū q̄litate et caſu Iſte diues ꝑdiderat ſb̄aʒ .i. verū eſſe grē et glē. Retinebat autē q̄litateʒ diuiciaꝝ et tandē incurrit caſū penarū. qꝛ igit̄ veꝝ eſſe ꝑdidit. ideo non dʒ noiari noīe ꝓprio. qꝛ vero q̄litatē diciaꝝ retinuerat ab ipſis diuicijs debuit noiari. et id̄o vocat̄ quidā diues qꝛ vero penaꝝ caſuʒ incurrit debuit et denoīari cū adiuncto penaꝝ. et ideo vocat̄ diues in inferno ſepultꝰ et diues i tormētis poſitus. Lazarꝰ vͦo ſubſtāciaʒ cōſeruabat. qꝛ habuit verū eſſe grē. et poſtmodū verū eſſe glē. qualitatē tribulationū paciēter portauit. ⁊ caſum mortis corporalis incurrit. et ideo tripliciter deſcribit̄ ſcʒ noīe ꝓprio qd̄ eſt lazarus. ꝓpter verum eſſe qd̄ habuit. et mendicus ꝓpter qualitateʒ aduerſitatū quas ſuſtinuit. ⁊ mortuus ꝓpter caſū mortis queʒ incurrit. ſed mox ab āgelis ſubleuatus fuit. Secūda racio eſt. qꝛ noīa maloꝝ ſunt deleta de libro dei. Ps̄. Deleant̄ de libro viuenciū ⁊ cū ſunt ſcripta in li. diaboli. Ie. xvij. Peccatū iude ſcriptū ē ſtilo ferreo in vngue adamantino. et ſunt ſcripta in palacio inferni. Eiuſdem. xij. Recedentes a te in terra ſcri. in t̄ra. ſcʒ infernali qm̄ dereliquerunt venā aquaꝝ viuenciū dn̄m. Et ꝓpter iſta deus ſciencia approbacōnis noīa maloꝝ nō cognoſcit. noīa vero bonoꝝ cognoſcit. qꝛ habet ea ſcripta in li. vite. Phil. vlt. quoꝝ noīna ſcripta ſunt in li. vite In palacio ſuo Luc. x Gaudete qꝛ noīa vrā ſcp̄ta ſūt in celo Et i manibꝰ ſuis Iſa. xlix. Ecce in manibꝰ meis deſcripſi te. Tercia rō eſt. qꝛ nullus hō honeſtus in ore ſuo ponēt pomū immūdum vel putridū vel a porcis corroſum. peccatoꝝ igit̄ noīna ſunt immūda. qꝛ ponūt ea in terra que plena eſt multiplici immūdicia. ps̄. Vocauerunt noīna ſua in t̄ris ſuis. Sunt eciā putrida. qꝛ oīa que ſunt in pectore putrido putrida cenſent̄ Prouer. xi. Nomen impioꝝ putreſcet. Sunt eciā p ora hoīm peccatoꝝ tranſeūcia a q̄bus ſepe laudāt̄ Prouer. xviij. Qui dereliquerūt legē laudant impiū et q̄ cuſtodiūt ſuccendent̄ cōtra eum. et ideo nō eſſet ꝯueniens qd̄ noīna eoꝝ talia per os xp̄i tranſirent. ps̄. Non memorent̄ noīa eoꝝ per labia mea. Scd̄m peccatum iſtius diuitis fuit vana glā quā hūit in portādo veſtes p̄cioſas. Quatuor autē modis p̄t eſſe rep̄henſio circa veſtes. Primo quādo ſunt nimis p̄cioſe Gre. Si cultus p̄cioſaꝝ veſtiū culpa nō eſſet. ſermo dei nō tam vigilant̄ exp̄meret ꝙ diues q̄ biſſo et purpura īduebat̄ apd̄ inferos torq̄ret̄ Materia veſtis pͥmo fuit multū vil̄. ſcʒ pellis cū lana. Gen̄. iij. Fecit d̄s ade et vxori ſue tunicas pelliceas .i. de pellibꝰ aīaliū mortuoꝝ. deīn ꝓceſſu

eſt ad lanā purā · deinde ad lanā mul
tiplici colore infectā · deinde ad ſericū
de quo purpure fiūt · deinde ad aurū
ſil' et ſericū de quo fiūt pāni deaurati
Deiñ ad aurificia et lapides p̄cioſos
Legit' in hiſtoria Rōnoꝝ · ꝙ ille qui
p̉mo apud eos purpura eſt indutus
a fulmine pcuſſus interiit Secūdo qñ
ipſe veſtes nimis ſūt curioſe · Greg9
Nemo exiſtimet ī fluxu et ſtudio p̄ci
oſaꝝ veſtiū peccatuȝ deeſſe · qꝛ ſi hoc
peccatū nō eſſet nullomō dñs iohēm
de veſtimenti ſui aſpitate laudaſſet ·
Nam qꝛ ꝓ ſola inani glā veſtimentū
p̄cioſū querit' · res ipſa teſtat' · qꝛ neō
vult ibi p̄cioſis veſtib9 indui vbi ab
alijs nō poſſit videri · Tercio qñ ipſa
veſtimēta nō ſunt ſtatui ſuo couem
encia · ſicut qñ clericus vult hr̄e mili
tarē vel mōach9 veſtē nimis ſclārem
vel vir habitū muliebrē l' ecōuerſo.
Soph. i. viſitabo ſup oms qui induti
ſunt veſte pegrina · Veſtis pegrina
ē qñ nō eſt ſcd̄m ſtatū pſone Deut ·
xxij · Non induet' mulier veſte virili
nec vir vtet' veſte feminea · Quarto
qñ q̄s hȝ diuerſa mutatoria · ita ꝙ a
tineis demoliunt' · et xp̄s in paupib9
nudus relinquit' Jac · xi · Agite nunc
diuites · et ſequit' veſtimenta vrā a
tineis comeſta ſūt Bern · Clamant
nudi · clamāt famelici · nob inquiūt
fame et frigore miſerabilit' laborā
tib9 q̄d ꝯferūt tot mutatoria extēſa
in pticas vel plicata ī mātitis · nrm ē
qd̄ effunditis · nob crudelit' ſbtrahit'
qd̄ inanit' expenditis Tercīu peccatū
ei9 fuit gula · quia epulabat' cotidie
ſplendide · facit aūt guloſus iniuriā
trib9 Primo natuē · nā ſicut dr̄ in li ·
de aīalib9 · nulli aīali tā magnū cor
pus hn̄ti dedit natuā tam puū os et
collū ſicut hoi · vt ꝑ hoc ad cibi et po
tus parcitatem et tpanciā nos monet
Ber · Voluptas gutturis que hodie
tāti emit' vix duoꝝ obtinȝ latitudinē
digitoꝝ · Scd̄o iniuriā facit ꝯſuetu
dini huāne que eſt vt venter angulo
reſtngat' qd̄ ī alijs aīalib9 nō inueit' ·
vt ꝑ hoc oñdat' qd̄ venter a nimia cibi
⁊ potus ſūptione ē reſtngēdus Ecc ·
xxiij · Aufer a me ventris ꝯcupiſcēcias
Seneca · Ventri obediētes loco aīa
liū numēm9 nō hoīm Tercio iniuriā
facit ordinacōni diue que eſt qd̄ȝ ho
os ſurſū hēat vt per hoc ſignificet' qd̄
nō tm̄ epulas corpales ſꝫ maxie celeſ
tes appetat · et ido guloſus qui circa
epulas corpales totalit' ſe effūdit et
os ſuū verſus terrā vtit beſtial' vocat'
Ps · Cōpatus ē iumētis inſipiētib9
Quartū pccm̄ iſti9 diuitis fuit immia ·
qꝛ mēdici nullam miām habē voluit
Aug · de vbis dn̄i Jnexplebil' eſt aua
ricia diuitū ſp rapit et nunꝙ̄ ſaciat' ·
nō pcit patri · nec mrēȝ agnoſcit · nō
patri obtpat · amico fidē nō ſeruat ·
viduā oppimit · pupiliū inuadit · tal'
fuit auaricia iſtius diuitis q̄ paupis
vlceroſi noluit miſereri Petrus Ra
ueñ · Aurib9 diuitis obduratis nichil
eſſet vox vnius clamantis Vnde dñs
ad apiendū cor eius totū corpus pau
pis vulnerib9 aperuit · vt quot erāt
vulneā tot eſſent ora clamantia · nō
potuit autē aliꝙ̄ excuſacōem habē ·
vel ꝙ eſſent multi qꝛ tm̄ vnus erat ·
vel ꝙ ſibiipſi ſufficiebat qꝛ erat mē
dicus · vel ꝙ eſſet ſibi ignotus qꝛ añ
ianuā poſit9 · vel qd̄ laborāre poterāt ·
qꝛ vlcerib9 plenus · vel ꝙ nimis deli
cata petebat · qꝛ micas erat ꝯtētus ·
vel ꝙ familia ſua ſibi ſbueniebat qꝛ
neō illi dabat Jſte igit' diues vt ait
Gre · non ē punit9 qꝛ aliena rapuit
ſed qꝛ ꝓpria nō dedit Et ſbdit Hinc
ergo colligendum eſt qua pena mul
tand9 ſit q̄ aliena diripit ſi infernali
damnacōne pcutit' q̄ ꝓpria nō largit'
Dicit aūt Bern · Quātos hodie laȝa
ros videtis et plus de equoꝝ faleris
quam de pximoꝝ miſeria cogitatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Scđo deſcribitur huius diuitis pena
horribilis cū dicit̄ Mortu9 eſt aūt di
ues . qꝛ vō ſcriptū eſt Sap . xi . Per
que peccat q̄s p hoc et torquet̄ Ideo
iſte diues q̄ peccaueāt pccō auaricie
punitus eſt extrema pauptate . Job
xxxvij . Diues cū dormiēit nichil ſecū
afferet . aperiet oculos ſuos et nichil
inueniet apprehēdet eū q̄ſi aq̄ inopia
Non eſt aliq̄s ita miſer qui nō poſſit
aliq̄d recupare . aut p̄cio á mutuo . á
ſaltem mendicādo . ſ; iſte nichil recu
pare potuit p̄cio . qꝛ nulluz p̄cū ſecū
attulit . ideo dr̄ diues cum dormierit
nichil ſecum afferet . nec aliquē ſibi
mutuantē inueniet . ideo ſbdit̄ Apiet
ocl'os ſuos ⁊ nichil inueīet Nec ciā
inueniet qui det ſibi et modicū aque
Et iō ſubdit̄ Apprehēdet eū q̄ſi aqua
inopia Scđo peccauit pccō vane glē
veſtes varias deferendo . et ſicut pec
cauit ı̄ varietate veſtiū . ſic punit̄ in
varietate tormētoꝝ . hūerat quidez
duo mutatoria veſtiū ſcz purpurā ⁊
biſſum . ⁊ iō mō hz duo mutatoria pe
naꝝ . de q̄b9 dr̄ Job xxiiij . Ad calorē
nimiū tranſeūt ab aq̄s niuiū . qui eñ
tunc induebat̄ purpura nunc induit̄
veſte ignita . et q̄ tūc induebat̄ biſſo
nūc induit̄ veſtimēto niueo . purpuā
eñ hz colorē ignis . et biſſus colorez
niuis Tercio peccauerat pccō gule .
ſicut igit̄ fueāt ꝓfundat9 in delicijs .
ſic mō ꝓfundatus eſt in tormentis .
iō dr̄ qđ ſepultus eſt in inferno . i . ſm
Gloſā in ꝓfunditate penaꝝ . Eſt eñ
infern9 tamq̄ꝫ puteus hn̄s ſupficiem
in qua ſūt pccōres minōres . hn̄s me
diū in quo ſūt pccōres maioēs . hn̄s
ꝓfundū in quo ſunt pccōres maximi
ps . Non me demergat tēpeſtas aq̄ .
q̄ꝫtū ad illos q̄ ſūt in medio . neqꝫ ab
ſorbeat me ꝓfūdum . q̄ꝫtū ad illos q̄
ſunt in ꝓfundo . neqꝫ vrgeat ſūp me
puteus os ſuū . q̄ꝫtū ad illos qui ſunt
in ſūpficie . et licet ſint ı̄ ſuperficie tñ
in de nunq̄ꝫ exibunt . qꝛ puteus vrgꝫ
et claudit ſuper eos os ſuū . Quarto
peccaueāt peccato ı̄ miſericordie . iō
punit̄ iudicio immiſericordie Jac . ij .
Judiciū ſine miſericordia fiet illi qui
nō fecit miſericordiā . diues iſte non
petebat ſitulā aque nec manū plenā
aqua . nec digitū maiorez infuſū aq̄ .
ſed minimū et extremū . nec petebat
guttā balſami ſ; aque . et nō potuit
obtinere . plus quā mille āni ſunt qđ
iſtud pecijt nec adhuc obtinuit . nec
in ppetuū obtinebit . vocabat aūt ex
tremū digitum lazari modicū ſuffra
gium meriti ſui et vocabat guttā aq̄
modicū quid refrigerātis miſericor
die Greg . Diues q̄ paupi menſe ſue
minima dare noluit ı̄ inferno poſit9
vſqꝫ ad minima puenit querenda .
Nam guttam aque pecijt qui micas
panis negauit .

Sermo ſcđs

Mortuus ē aūt diues et ſepul
tus eſt ı̄ inferno Juxta dictū
ſapiētis . Nō qđ ſitū eſt ante
oculos ſufficit ītueri . reꝝ exitus pru
dencia metit̄ . ſi illud qđ ſitū erat ante
oculos fuiſſent intuiti q̄ tūc erāt ſcz
diuitē ſic epulantē . et lazaꝝ ſic mēdi
cantē . poci9 affectaſſēt ſtatū diuitis
q̄ꝫ pauperis . ſ; ſi finē ⁊ exitū attende
rent . ſtatū diuitis refugerēt et ſtatū
paupis affectarēt . Finis eñ paupis
fuit eterna cōſolatio . Finis diuitis p
petua cruciatio . Finis igit̄ diuitis de
ſcribit̄ in verbis p̄miſſis et ſequētib9
cum dicit̄ . Mortuus eſt autē diues .
Deſcribitur aūt quantū ad quadru
plicē penā . Primo eñ oſtendit q̄lis
ſit eius pena ab inferiori quātum ad
ꝓfunditatem ſuppliciōꝝ cum dicitur
Et ſepult9 eſt ı̄ inferno . ſicut eñ ille
qui eſt ſepultus ſupra et infra a dex
tris et a ſiniſtris terram poſſidet Sic
quilibet damnatus ſupra et infra a
dextris et a ſiniſtris penam habet .

Jn inferno autē nō eſt tm̄ vnū ſepul
chꝝ ſed multa Jbi em̄ ſepulchꝝ hn̄t
ſupbi · luxurioſi · et auari · De q̄bꝰ dr̄
Ezech · xxxij · Jbi aſſur ⁊ oīs multitu
do eius in circuitu illiꝰ ſepulchra eiꝰ
Jbi moloch ⁊ oīs multitudo eius in
circuitu illiꝰ ſepulchra eiꝰ · q̄ deſcēde
runt in infernū cum armis ſuis · Jbi
elam et oīs multitudo eius ꝑ girum
ſepulchri ſui q̄ deſcenderūt ad terrā
vltimā · Ponunt̄ autez hij demones
pn̄cipales ſcz Aſſur Moloch et Helā
.i. mām̄ona · Aſmodeus et Lucifer ·
Aſſur aūt interp̄tat̄ diues ⁊ ſigficat
mām̄onā qui eſt demon ſup auaros
Jſte hz in īferno ſepulchꝝ altiſſimū ·
in c̄cuitu eiꝰ ſunt ſepulchra auaroꝝ
oīm Moloch interpretat̄ captiua et
ſignificat aſmodeū .i. demonē qui eſt
ſup luxurioſos quos ip̄e capit ⁊ illaq̄
at · De quibus laqueis dr̄ · ij · Thi · ij ·
Reſipiſcant a diaboli laqueis a quo
captiui tenent̄ ad ipſius voluntatē ·
Jſte hz in inferno ſepulchꝝ maximū
et in circuitu eius ſūt ſepulchra oīm
luxurioſoꝝ · Helam interp̄tat̄ ſupli
minare ⁊ ſignificat luciferꝝ q̄ eſt ſup
ſupbos q̄ ſemp vult alijs eminē Jſte
hz ſepulchꝝ in inferno altiſſimū et in
circuitu eius ſunt ſepulchra oīm ſup
boꝝ Sicut aūt ſup mortuū fiūt tres
planctus · Vnus in domo · Alius qn̄
fert̄ extra domū · Tercius qn̄ portat̄
ad tumulū · ſic iſti tres demones ſup̄
dicti ſup auaros luxurioſos et ſuper
bos faciūt tres magnos nō planctus
ſꝫ plauſus · Vnū qn̄ aīām peccatoris
dum adhuc eſt in domo .i. in corpoē
ꝓprio ad peccandū mouent · Scd̄m
qn̄ aīām peccatoris extra corpus ſuū
q̄ſi extra domū exire faciūt · Terciū
qn̄ ipſam aīāz ad ſepulchꝝ infernale
deducunt · Scd̄o deſcribit̄ eius pena
qualis eſt a ſupiori · quantū ad viſio
nē btōꝝ cū dr̄ · vidit abrahā lazarū
in ſinu eius Videndo em̄ lazarum et
abrahaz in tanta requie augebat̄ in
ipſo cruciatus pene · Criſ · ſup illud ·
inter nos et vos magnū chaos firma
tum eſt ⁊c̄ · Videre poſſumꝰ tranſire
nō poſſumꝰ ⁊ nos videꝰ qd̄ fugimus
et vos videtis qd̄ ꝑdidiſtis ⁊ noſtra
gaudia accumulant vrā tormēta et
vrā tormenta accumulant nrā gau
dia Sicut dicit Gregꝰ · vſqꝫ ad iudi
ciū ⁊ boni malos ⁊ mali videt bonos
Poſt iudiciū autē mali nō vident bo
nos · boni aūt ſemp vidēt malos vt
ſic eoꝝ gaudiū ſemp creſcat · qꝛ ma
lum cōſpiciūt qd̄ miſericordit̄ euaſe
runt · Ex iſta aūt viſione qnqꝫ mani
feſte colligunt̄ · Vnū eſt qd̄ poſt hāc
vitā boni ꝯgnoſcent bonos · qꝛ abra
hā cognouit lazarū · et lazarus cog
nouit abraham · Scd̄m qd̄ mali cog
noſcēt malos Vnde diues ſciens qd̄
frēs ſuos cognoſcēt ſi in infernū deſ
cenderēt et ex hoc eiꝰ pena amplius
creſceret nolebat qd̄ illuc venirent
Terciū qd̄ boni cognoſcēt malos qꝛ
abraham et lazarus diuitē cognoue
runt · Quartū qd̄ mali cognoſcēt bo
nos · qꝛ diues cognouit abraham ⁊
lazarū · Quintū qd̄ nō tm̄ ꝯgnoſcēt
illos quos in hac vita viderūt ſꝫ etiā
quos nunq̄ viderūt Nā diues cogno
uit lazarū et quē in hac vita videāt
et abrahā ꝯgnouit lazarū et diuitē
quos nunq̄ videāt i hac vita Tercō
deſcribit̄ eiꝰ pena q̄lis ē ab interiori
q̄tum ad remedioꝝ deſperacōnem
Duo enim remedia pecierat Vnū vt
abrahā lazarū ad ſe mittēt ſꝫ ad hec
rn̄dit qd̄ nō poſſet ad ſe venīē dicēs
int̄ nos ⁊ vos chaos magnū firmatū
ē · Jſtd̄ āt chaos mlt̄iplr̄ p̄t intelligi
Primo diſtan̄ et drā duoꝝ dn̄oꝝ ſcz
xp̄i et diaboli q̄ adeo int̄ ſe drn̄t · qd̄
xp̄s ſp vult om̄e bonū · et diabolꝰ oē
malū · et iō nunq̄ pn̄t ad inuicē ꝯue
nire · ij · Coꝝ · vi · Que ꝯuentio xp̄i
ad Belial? ſicut igitur iſti dn̄i nunq̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cōuenire poſſunt ſic nec ſerui ipſoꝝ
Scd̓o p̄t intelligi iſtud chaos dr̄ā me
ritoꝝ Amb. Int̄ diuitē et pauperē
chaos magnū firmatum eſt. qꝛ poſt
mortē nequeūt merita immutari. illi
eñ tanq̄ peccōres remunerant̄ mor
te eťna. Iſti tanq̄ iuſti btā vita. et
ideo non pñt ad inuicē cōmunicare.
Eccl. xiij. Sicut cōmunicabit lupus
agno aliqñ ſic peccōr iuſto Tercio p̄t
intelligi dr̄ā voluntatū. boni eñ hñt
voluntatē firmatā in bono Mali aūt
obduratā in malo. et ideo boni ſunt
iuſti et mali iniq̄. et ideo non pñt ad
inuicē pticipare. ij. Coꝝ. vi. Que p
ticipatio iuſticie ad iniquitatē? Q̄rto
p̄t intelligi dr̄ā affectōnum. boni eñ
ꝑpetuo ſūt in amoē dei Mali aūt ſūt
in ꝑpetuo odio dei. Nam boni tanq̄
fideles amici deo ſemper adheſerunt.
Mali aūt tanq̄ infideles eū dereliq̄
rūt. et id̓o nō pñt ad inuicē pticipes
eē. ij. Coꝝ. vi. Que ps fideli ad infi
delem. Q̄nto p̄t intelligi dr̄ā ꝯſciāꝝ.
Boni eī hñt ꝯſciāz redolentē Cañ. i.
Lectulus nr̄ floridus Mali ꝯſciām re
mordētem Pſa. vlt. Vermis eoꝝ nō
morietͬ. et ideo boni hñt ꝯſciaz bonā
ꝛ mūdam. Mali aūt ꝯſciaz caninā. i.
latrantē et lacerantē. et ideo nō pñt
ad inuicē ꝯmunicare Eccl. xiij. Que
conuencio hoī ſcō ad canē. Sexto p̄t
intelligi dr̄ā aīaꝝ Boni eī hñt aīas
lucidas Iſa. lviij. Implebit dñs ſplē
doribus aīāz tuā Mali aūt hñt aīas
tenebroſas Treñ. iiij. Denigrate ſūt
ſup carbones facies eoꝝ. et ideo nō
pñt ad inuicē ſocietatē hr̄e. ij. Coꝝ.
vi. Que ſocietas luci ad tenebras.
Septimo p̄t intelligi diſtācia et dr̄ā
manſionū Mali eñ hñt manſionē in
infimis. boni aūt i excelſ Theophil9
Chaos magnū ſig̃t iuſtoꝝ a peccato
rib9 diſtanciā Nā ſicut affectus eoꝝ
varij fuerͭt. ſic et māſiōes nō modicū
dr̄ñt Manſio igitͬ bonoꝝ eſt templū

celeſte Manſio maloꝝ ē habitaculū
infernale. et iō nō poſſet aliq̄s cōſen
ſus interuenire. ij. Coꝝ. vi. Quis aūt
cōſenſus tēplo dei cū idol. Scd̓m re
mediū qd̓ petebat erat vt laz ar9 lin
guā ſuā ſibi refrigeāret Non ē dicēd̓
qd̓ diues linguā hūit corpalez ſed di
cruciari i lingua. i. in aīa que ꝑ peccō
lingue ampli9 torq̄batͬ Tripliciter ei
in lingua peccaueāt vel pauperē irri
dendo vel nimis voluptuoſe edēdo.
vel int̄ cōuiuia ad detractōez linguā
laxando. De duob9 p̄mis dt Petr9
raueñ. Lingua magis ardet que pau
peri inſultauit. et p̄mo deguſtat cru
ciatus. que p̄cioſos cibos et odorata
pocula deguſtauit. De t̄cio dt Criſ.
qꝛ ꝯuiuando magis in loq̄citate pec
caueāt in lingua atrocius ardebat.
nullā iam potuit hr̄ē refrigeracōem
qꝛ nullā voluit paupi impendē miſeā
cōnez Prou. xxi. Qui obturat aurē
ſuā a clamore paupis. ipē clamabit
et nō exaudietͬ. Multi igitͬ ſunt qui
ꝑ iſto t̄plici peccō lingue in aīa puni
entͬ q̄ et de paupib9 irriſiones faciūt
et laute et nimis voluptuoſe come
dunt et bonis detrahere nō deſiſtunt
Quarto deſcribitur eius pena qual
eſt ab exteriori quantū ad damnacō
nem amicoꝝ cū dicit. Rogo te ergo
pater. vt mittas eum in domū ꝛc̄.
Iſta autē peticio ex parte fuit iniqua
et ex parte fatua et ex parte ꝑuida
eſt. Iniqua fuit eñ. qꝛ laz arum quē
ſic miſeꝝ videāt iteꝝ volebat miſeꝝ
facere dum eum iteꝝ volebat ad vi
tam miſeram deſtinare. Fleuit dñs
ſuper laz arum quē ſuſcitauit. ex eo
qd̓ ſicut dicit Jeronimus. ipſum ad
huius mundi miſeriam iteꝝ reuoca
bat. Petr9 Rauenenſ. Petit lazaꝝ
mitti ad fratres ſuos ſic vult vexare
pauperem ſicut diuites in hoc ſeculo
vexare conſueuerunt. Scd̓o iſta peti
cio diuitis qua petit lazarum mitti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

fuit fatua. ex eo qđ plus mortuis q̄
ſcp̄turis credendum eſſe putauit Qđ
aūt hoc ſit fatuū aſſerē oñdit. Criſ.
triplici rōne Vna ē q2 lazarus reſur
rexit. et multi cū xp̄o reſurrexerunt.
et tñ iudei eis credē noluerūt. immo
lazarū occidē cogitauerūt. Scđa rō
eſt. q2 magis credendū eſt deo q̄ ali
cui hoī viuo ł mortuo vel eciā angło
Scp̄ture autē ſunt a deo. q2 illud qđ
dicūt ſcp̄ture đt deus. iō credenduz
eſt magis ſcp̄turis q̄ alicui hoī viuo
vel mortuo vł eciā angelo. vñ dato
p impoſſibile qđ abrahā vel lazarus
reſurgens vel āgelus de celo veniēs
aliqđ dicēt qđ ꝯtra ſcp̄turā eēt ma
gis ſcripture q̄ eis eſſet credendum
Tercia eſt q2 ſi eſſet conſuetudo qđ
mortui reſurgeñt ⁊ hoīes eis credeñt
diabolus aliqñ aliquos fantaſtice ſuſ
citaret. q̄ multa falſa poſſent dicere
et multos mittē in errorem. Tercio
fuit iſta peticio ꝓuida. ſciebat enim
qđ ex dānatione fratꝝ ſuoꝝ creſcēt
ſuū ſuppliciū. et ideo ꝓuide faciebat
ſi hoc impediebat. Greg9. Vt pecca
tores in ſupplicio āplius puniant̄. et
eoꝝ vident gloriā quos ꝯtempſerūt
et de illoꝝ pena torquent̄ quos inu
tilit̄ dilexerūt. Rogabat igit̄ vt ad
frēs ſuos lazar9 mitteret̄. q2 adhuc
ſciebat eos eſſe in mundo. ex eo qđ
nec videbat eos eē in ſinu abrahe cū
lazaro nec ſecū in īferno Pret̄ hunc
autē modū ſciendū. q̄ ſunt tres alij
modi q̄bus mortui ea que in mundo
gerunt̄ ſcire pñt. vt đt Aug9. in li.
de cura ꝓ mortuis agenda. Primo
alijs aīabus de mūdo venientib9 ea re
ferētib9. ſicut forſitan abrahā ſciuit
lazarū fuiſſe in tot dolorib9 et diuitē
in tot diuicijs ipſo lazaro indicante
Scđo pñt ſcire ab angeł. qui pñtes
ſūt oīb9 que agunt̄. Tercio pñt ſciē
aliq̄ que neceſſaria ſunt eos ſcire nō
ſolū pñcia ſ; eciā p̄terita ⁊ futura dei
ſpiritu reuelante.

Dñica ſcđa. Sermo p̄mus

Homo quidā fecit cenā magnā
et vocauit mł'tos. Luce. xiiij.
Cum hō ad imaginem dei ſit
factus nō eſt incōgruū ſi deus noīe
ſue imaginis appellet̄. vt ſcz hō dicat̄
Et ſicut đī Gre. Qñ deus vult indi
care ſuā poteſtatiuā virtutē đī leo.
qñ vero ſuā miāz đī hō. Per iſtū igit̄
hoīez deus intelligit̄. p iſtā vō cenaz
ſcđm Greg. ſacietas et̄ne dulcedīs
ſignificat̄ que đī cena nō prandium
Nā prandiū eſt refectio ſcōꝝ in via.
Cena vō in patria. q2 poſt prandiū
adhuc cena reſtat. poſt cenā vō ꝯui
uiū nullū reſtat. poſt prandiū adhuc
reſtat labor. poſt cenā vō nō reſtat
niſi quies. Circa iſtā aūt cenā tria
notant̄. ſcz inuitātis mag̃ libeālitas.
nūcij mag̃ fidelitas et vocatoꝝ mag
na diuerſitas. Libeālitas autē inui
tantis in duobus apparet. et in hoc
qđ cenā magnā p̄parauit. et in hoc qđ
multos vocauit. Cena autē đī mag̃
q2 mag̃ ſunt fercula que ibi apponūt̄
et q2 magni ſunt fructus q̄ ibi dant̄
De mag̃tudine ferculoꝝ đī Iſa. xxv
Faciet dñs exercituū omibus ꝑplis in
monte hoc cōuiuiū pinguiū. ꝯuiuiū
vindemie defecate. cōuiuiū pinguiū
medullatoꝝ. Ex q̄bus verbis habet̄
qđ oīa que dant̄ in iſta cena ſūt pin
guia medullata et defecata. In pñti
eñ vita aīa nrā ſubiacz multis dolo
ribus. corpus nřm mł'tis paſſiōib9.
et vtrumq3 multis timoribus. ſ; aīa
que nunc ſubiacet dolorib9 tunc im
plebitur pinguedine. i. dulcedine et
ſuauitate. pſ. Sicut adipe ⁊ pingue
dine reple. anima mea Ierēmie. xxxi.
Conſolabor eos ⁊ letificabo a dolore
ſuo et inebriabo animas ſacerdotuz
pinguedine. Corpus qđ nūc ſubiacz
paſſionib9 tūc gaudebit defecatione
.i. oīm maloꝝ ablacōne. Corpus eñ

modo eſt tenebroſum · groſſum · pon
deroſum et mortalitati ſubiectū · ſed
tunc defecabit᷑ et depurabit᷑ et rema
nebit in corpore vinū purū · et clari
tas · ſubtilitas · agilitas et immorta
litas · et in infernū ꝓicient᷑ feces · qꝛ
corpora damnatoꝝ erunt tenebroſa
vt nunq̄ lucē videant · Erunt groſſa
et ſpiſſa · vt ignis in ea fortius agat
Erunt ponderoſa vt nunq̄ reſurgāt
et de pena in penā cadant · Erunt ſp
in morte vt tamen nunq̄ deficiant /
De iſto vino ſanctoꝝ et fece damna
toꝝ dicit᷑ in · pſal · Calix in manu dm̄
vini meri · et ſubdit᷑ · verūtamen fex
eius non eſt exinanita ⁊c̃ · vtrumqꝫ
autē ſcꝫ corpus et aīa que mō ſunt
ſubiecta timoribus tunc replebūtur
medulla .i. ſecuritate plena · ſicut em̄
medulla intra oſſa abſconditur · Sic
ſancti a timore oīm abſcondent᷑ · pſ ·
Abſcondes eos in abſcondito faciei
tue a ꝯturbacōne hoīm · Fructus aūt
qui ibi dantur figurati ſūt · Numeri
xiij · In illis fructibus quos de terra
ꝓmiſſionis exploratores detulerunt
q̄ fuerūt · ficus · vua et mala ḡnata ·
Per ficū intelligit᷑ dulcedo que cau
ſat᷑ ex cōtemplacōne deitatis · Sicut
em̄ ceteri fructus videtur inſipidi re
ſpectu dulcedis ficuū · ſic reſpectu di
uine dulcedis oīs alia dulcedo videt᷑
amaritudo · Bern̄ · Reuera illud eſt
veꝝ et ſolū gaudiū qd̄ nō de creatuā
ſed de creatore ꝯcipit᷑ · cui compata
oīs alia iocūditas meror eſt · oīs ſua
uitas dolor · oīe dulce amaꝝ · oīe
decoꝝ fedum · oīe poſtremū qd̄cūqꝫ
aliud delectare poſſit moleſtū · Per
vuā ſignificat᷑ dulcedo que cauſatur
ex viſione huāitatis xpi · que quidē
vua fuit de vite v̓ginea nata · Eccl̄ ·
xxiiij · Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuaui
tatē odoris · fuit igne caritatis exco
cta · Can̄ · i · Botrus cipri dilcūs me⁹
michi in vineis engadi Ad lrām em̄

ille vinee radijs ſolaribus dicuntur
aduri · Fuit in torculari crucis cōcul
cata Iſa · xliij · Quare rubꝝ eſt indu
mentū tuū et veſtimen · tu · ſicut cal ·
in tor · ꝑ malagranata intelligit᷑ leti
cia · que cauſat᷑ ex ſanctoꝝ ſocietate
Can̄ · iiij · Sicut fragmen mali punici
ita gene tue Sicut aūt ibi dt̄ Gloſa
Malum punicū habet candorē et ru
borem habet et in granis magnā or
dinabilitatē · Sancti igitur qui ſunt
gene dei ꝑ ſimilitudinem erūt in cor
pore cādidi et lucidi ꝓpter nimiā cla
ritatē · erunt in aīa rubicundi ꝓpt̄
feruentē caritatē · erunt int̄ ſe valde
ordinati ꝑ iocūdam ſocietatē · Scd̄o
oſtendit᷑ liberalitas inuitātis · ex eo
qd̄ vocauit mľtos · vocauit aūt eos
ꝑ q̄tuor modos ſcꝫ ꝑ exteriora docu
menta · ꝑ collata bn̄ficia · ꝑ interna
ꝯſilia · ꝑ irrogata flagella Sꝫ ſicut dt̄
Greḡ · Vocat mľtos ꝫ pauci veniūt
qꝛ nōnunq̄ ipſi qui ei ꝑ fidē ſubiecti
ſunt et̄no eius cōuiuio male viuēdo
ꝯn̄dicūt · de hoc ipſe cōquerit᷑ dicēs
Prou̅ · i · Vocaui ſcꝫ ꝑ legē ⁊ ꝓphas
et alioꝝ doctoꝝ c̄tiora documēta et
rēnuiſtis Extēdi manū meā dādo vo
bis mľta bn̄ficia et nō fuit q̄ aſpicēt
Deſpexiſtis oīe cōſiliū meū qd̄ vob̄
ſepi⁹ inſpiraui · et icrepacōes meas
.i. flagella mea que aliqn̄ vob̄ inflixi
neglexiſtis · id̄ ſbdit Ego q̄ꝫ ī iteritu
vr̄o ridebo · Scd̄o ponit᷑ nūcij magna
fidelitas cū dr̄ · Miſit ſuū ſuū .i. ſcd̄m
Greḡ · ordiēꝫ p̄dicatoꝝ dicē inuitatis
vt venirēt · qꝛ ꝑata ſūt oīa · qꝛ ꝑat⁹ ē
locus Jo · xiiij · Vado ꝑare vob̄ locū ·
ꝑate ſūt mēſe Luc̄ · xxij · Vt edatis ⁊
bibatis ſup menſā meā ī rēgno meo ·
ꝑatus ē pais Sap̄ · xvi · ꝑatū de celo
panē p̄ſtitiſti illis · ꝑata ſunt fercula
Mat̄ · xxij · Thauri mei ⁊ altilia occiſa
ſūt ⁊ oīa ꝑata ſūt venite ad nuptias ·
ꝑatū ē vinū Can̄ · v · Bibite ⁊ ineba
mini kmi Heb̄ · i · ꝑati ſt̄ ſuitoēs .i. āgli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Omnes ſunt adminiſtratoꝝ ſpirit⁹
in miniſteriū miſſi · paratus eſt ipſe
pincerna.i.xp̄s Luce · xij · Preanget
ſe et faciet illos diſcumbere et tran
ſiens mi · illis · Non reſtat niſi vt ma
nus lauem⁹ .i. corda mūdemus · pſ̄ ·
Scd̄m puritatē manuū meaꝝ retri ·
michi · Tercio notaẗ vocatoꝝ diuer
ſitas magna · Nam ſcd̄m Gregoriū ·
Tres fuerunt differencie vocatoꝝ ·
quidā em̄ vocanẗ et venire cōtemp
nūt · Alij vocanẗ et veniūt Alij cōpel
lunẗ vt intrent Illoꝝ aūt qui vocāẗ
et venire cōtempnūt tres ſunt diffe
rencie ſcd̄m Aug⁹ · de verbis dn̄i ſcʒ
ſupbi · auari · et luxurioſi · Excuſatio
igiẗ primi ptinet ad ſupbos q̄ dixit ·
villam emi .i. dn̄atum terrenū mlẗo
labore acquiſiui vel infelici ɔmertio ·
ſcʒ p̄cio anime ſiue regni celeſtis cō
paraui rogo te habe me excuſatum
Greg⁹ · Humilitas eſt in voce ſ; dū
venire ɔtempnit ſupbia eſt in actio
ne · Fatuitas aūt iſtius notaẗ nō tm̄
in hoc qd̄ dn̄atum tam care emit · ſ;
eciam in hoc qd̄ dixit Neceſſe habeo
exire et videre illā · prius em̄ debuit
videre quā emē · Nullus autē dn̄atū
terrenū tam care emēt ſi bene vide
ret et cōſideraret · Primo ipſi⁹ breui
tatē Eccs̄ · x · Omnis potentatus bre
uis vita · Scd̄o eius periculū et anxi
etatem · Rami em̄ arboris q̄ ſunt in
imo ſunt in quiete · qui autē ſunt in
v̓tice ſemp ſunt i agitacōne · Refert
Valerius Qd̄ dum quidā rex debat
coronari · coronā i manu tenēs dixit
O nobilem magis quā felicē coronā
quā ſi q̄s cognoſcēt quā multis peri
culis ⁊ ſollicitudinibus ſis plena nec
humi iacentē tollere vellet · Tercio
eius p̄cipicij immanitatē · q̄ʒ quanto
altior aſcenſus tanto grauior caſus
Cecidit petrus ſ; de infimo · ideo ſta
tim reſurrexit · cecidit dauid ſed de
plano · q̄ʒ ſe in altū nō extulit · iuxta
illud · Dn̄e nō eſt exaltatū cor meū ·
et ideo cito ſurrexit · Cecidit adam ſ;
de alto q̄ʒ de paradiſo · et id̄o cum diffi
cultate ſurrexit · q̄ʒ cum morte criſti
Cecidit lucifer ſ; de altiſſimo celo · id̄
nunq̄ͣ ſurgere potuit · Excuſatio ſcd̄i
ptinet ad auaros q̄ dixit Juga boū
emi qn̄qʒ · p quinqʒ iuga boum intelli
gunẗ qn̄qʒ ſenſus corpis · et dicūtur
iuga · q̄ʒ ſcd̄m Aug⁹ · Inſtrumenta
ſenſuū cōbinātur · duo em̄ ſunt oculi
Due aures · due nares · duo iſtrumē
ta guſtus · lingua ſcilicʒ et palatum
Due manus q̄bus fit maxime tactus
Sicut igiẗ boues terrā verſant ſic ſen
ſus auari circa t̓rena delectātur Ma
gis em̄ delectanẗ eius oculi in viden
do maſſam auri quam corpus criſti ·
Eccl̓ · xiiij · Inſaciabilis eſt oculus cu
pidi Plus delectanẗ eius aures in au
diendo aurū q̄ͣ verbū dei · Non ē tal̓
ꝓpheta qui dicebat Bonū michi lex
oris tui ſup milia auri et argenti Na
res eius ſemp vellent a remotis nū
dinas odorare vt illuc poſſent currē
Tales ſūt ſilēs vulturi q̄ a remotis
odorat fetorē cadauerū et illuc cur
rit · ⁊ que ſunt iſta cadauera · n̄ auꝝ
et argentū · quoꝝ vnū ſcd̄m Bern̄ ·
eſt lutū rubeum · Aliud lutū album
Cicius āt currit auar⁹ ad nūdinas q̄ͣ
ad miſſas · citi⁹ ad mercatores q̄ͣ ad
p̄dicatoēs · in ore aūt auari dulcior ē
noīatio auri q̄ͣ noīatio verbi dei Non
erat talis ꝓpheta qui dicebat q̄ͣ dul
cia faucib⁹ m · elo · t · ⁊ c̄ Manus eciā
auari libenci⁹ tangūt auꝝ et argen
tū quā ſcm̄ euangeliū · et tn̄ diuicie
ſpine ſunt ⁊ magis delectanẗ in tan
gēdo illas ſpinas quā lilia vel roſas
Job · xxx · Eſſe ſub ſentib⁹ delicias cō
putabant Excuſatio tercij ptinet ad
luxurioſos q̄ dixit vxorē duxi · et id̄
nō poſſuʒ venire · Si vxor hic accipiẗ
ꝓprie ſlm̄ dixit · Si autē accipiẗ p car
nali voluptate veꝝ dixit Gregori⁹ ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Nõnulli in cõiugio nõ fecũditatem
ꝓlis ſed deſideria expetunt volupta
tis ·et idcirco ꝑ rem iuſtã figuãri pt
nõ immerito res iniuſta· homo igit̃
voluptuoſus ad celeſtẽ cenam venire
non poteſt·nõ debet·nõ eſt dignus
Non pt· qꝛ eſt cõpedibus alligatus
Eccl̃·vij·Inueni amariorem morte
mulierẽ·que laqueus venatoꝝ ẽ ⁊c̃
Nõ debet·qꝛ eſt fetidꝰ Joel·i·Com
putruerunt iumenta in ſtercore ſuo
Non eſt dignus·qꝛ eſt ſordida veſte
indutꝰ·Jude·i·Odiẽtes que carnal'
eſt maculatã tunicã·ſi em̃ indignus
fuit ſtare in nupcijs qui non habuit
veſtem nupcialem·vt dr̃ Math·xxij
Multo fortius qui habuit veſtẽ vitu
perabilez·Deinde ponit̃ ſcda drã vo
catoꝝ illoꝝ ſcz qui vocant̃ et veniũt·
Vnde dr̃ Pauperes ac debiles cecos
et claudos introduc huc· et poſſunt
intelligi lr̃aliterr·qꝛ ſcdm Gregoriũ
Infirmi quiqꝫ et in hoc mũdo deſpcĩ
plerũqꝫ tanto celerius vocẽ dei audi
unt quãto in hoc mũdo nõ hñt vnde
delectent̃ Vel pñt intelligi ſpũaliter
vt dr̃ Glo·Sicut peccatores fuerunt
qui venire noluerũt· ita et pccõres
ſunt iſti qui veniunt·ſed peccatores
ſupbi reſpuunt̃ et humiles eligunt̃·
Noꝝ aũt q̃tuoꝛ ſunt gñra·quidã aũt
peccant ꝑ torporem et negligẽciam
Iſti ſunt paupes q̃ſi paꝝ operãtes·
Alij ꝑ fragilitatẽ humanã· iſti ſunt
debiles· ſicut fuit petrus qui timore
mortis xp̄m negauit· Alij ꝑ ignoran
ciam·iſti ſunt ceci·talis fuit paulus
qui dicit·i·Thiõ·i· Ignorans feci in
incredulitate· Alij ꝑ certã maliciã·
iſti ſunt claudi qui vnũ pedem volũt
habere in celo et alteꝝ in terra·oẽs
iſti aliqñ reatũ ſuũ recognoſcũt et
ad deum veniũt·Deinde ponit̃ tercia
drã vocatoꝝ illoꝝ ſcz qui cõpellunt̃
cum dr̃ Exi in vias et ſepes et ꝯpelle
intrare· iſti ſunt q̃ ꝑ longã cõſuetu
dinẽ in peccatis indurant̃ qui dicũt̃
morari in vijs·qꝛ demonibꝰ ſũt puij
Job·xx·Vadent et venient ſup eum
horribiles·et dicũt̃ morari i ſepibꝰ·
qꝛ ſpinas pccõꝝ colligũt in q̃bus cõ
burunt̃·et in q̃bus ſerpentes inferna
les morant̃· tales vix aut nunq̃ con
uertunt̃ niſi cõpellant̃ Iſtam aũt cõ
pulſionẽ facit aduerſitas Gregoriꝰ
Mala que nos hic p̄mũt ad deũ nos
ire cõpellunt Augꝰ· Felix neceſſitas
que ad meliora nos cõpellit Joem Si
foris inueniat̃ neceſſitas naſcetur in
tus volũtas Senec·Infirmitati mee
grãs ago·que cogit me ñ poſſe que
nõ debeo velle· Sermo ſcds·

Xorẽ duxi et iõ nõ poſſũ ve
nire·nõ dixit iſte·ỽginitatẽ
voui·ã cõtinenciaz ꝓmiſi·et
iõ nõ poſſũ venire ſ; dixit vxorẽ duxi
⁊c̃·Certũ eſt aũt q̃ qui vxorẽ ducũt
ad celeſtẽ cenã venire pñt·ſ; ideo nõ
dicunt̃ poſſe·qꝛ nõ ita libere nec ita
expedite pñt venire cõiuges ſicut ỽ
gines vel ꝯtinentes· ex eo qd̃ plura
hñt inducentia ad malũ· et plura re
trahẽñ a bono·i·Coꝝ·vij· Qui ſine
vxore ẽ ſollicitꝰ eſt que ſũt dñi quõ
placeat dõ·q̃ aũt cũ vxore ẽ ſollicitꝰ
ẽ que ſũt mũdi quõ placeat vxori et
diuiſus ẽ ⁊c̃· Nichilominꝰ tñ vt dictũ
ẽ venire pñt ſi ordinẽ mr̃ĩomalez ſuaẽ
volũt· deꝰ em̃ mr̃ĩomũ in padiſo iſti
tuit qñ dixit Geñ·i·Creſci·⁊ mł ⁊c̃
Si igit̃ q̃uis peccat q̃ frangit ordinẽ
quẽ iſtituit aug̃·vel bñdcãs Multo
g̃uiꝰ pccãt q̃ ordinẽ frãgit quẽ inſti
tuit ip̄e dñs·et qꝛ q̃libꝫ ordo hꝫ r̃gl'az
ſuã·iõ in iſto ordĩe mr̃ĩomali data ẽ
regl'a et viris ꝑ ſe et vxoribus ꝑ ſe·
qꝛ em̃ ſũt diuerſaꝝ ꝯdicõnũ moꝝ et
volũtatũ·idõ oportuit qd̃ cuilibꝫ da
ret̃ ſua regula ſpãlis·Regulam aũt
viroꝝ fecit et dictauit paulus apl's
et habet q̃tuoꝛ capitl'a· Primũ eſt·
qꝛ viri vxores ſuas debent inſtruere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

et regē. iſtud · ca · ponit Ephe̅ſ · v · di
cens · Muliēs viris ſubdite ſint ſicut
dn̄o · qm̄ vir caput eſt muliēis · ſicut
xp̄s caput ē eccleſie · ex quo igit̄ vir
caput eſt mulieris dz eam inſtruere
et regē leges ei imponēdo ꝓut vide
rit expedire Quedā em̄ ſūt matrone
ꝓbate · iſtis nō ſunt leges imponēde
Iſtis nō ſunt leges imponēde ſed ſue
libertati ſunt penitus relinquende ·
Sed quedā muliēs ſunt ꝓbate et ho
neſte et fortes ad reſiſtendū vicijs ·
taliū em̄ vita virū non ſollicitat ſed
delectat Ecc̄ · xxvi · Mulier fortis ob
lectat virū ſuū · Que᷑ ſunt ſuſpecte
iſte legib⁹ ſunt artande ꝛ ſub manu
viri arcende · alias magnū periculū ē
Vnde dr̄ de muliē ſuſpecta Ecc̄ · xxv
Si nō ambulauerit ad manū tuā cō
fundit te in cōſpectu inimicoꝝ tuoꝝ
Quedā ſunt mulieres que adhuc nō
ſunt bn̄ probate · iſte nec nimis ſunt
artāde nec nimis relaxande ſed ſunt
ꝑus ꝓbande · Si em̄ amicus anteq̄ȝ hō
de eo ɔfidat eſt ꝓbandus multo for
tius vxor Eccl̄ · vi · Si poſſides amicū
in temptacōne poſſide eū et ne facile
ei teipm̄ credas · Scd̄m capl̄m eſt ·
qꝛ vir dz vxorē ſuā diſcrete diligere
Iſtud capl̄ · Apl̄s ponit ibidez dicēs
Viri diligite vxores vrās · ſicut xp̄s
eccleſiaz .i. diligite eas amore diſcre
to et ordinato q᷑ quidez fit qn̄ ſuat̄
q᷑ dr̄ · i · Coꝝ · vij · Qui hn̄t vxores
tanq̄ȝ non hn̄tes ſint · ille hz vxorē et
nō hz qui tpe debito ſcit operi cōiu
gali intendere et tpe debito abſtinē
de quo tpe d᷑t Criſ ſup Mat · Abſti
nete a mēſtruata · abſtinete a preg
nante · qn̄ eciā dies feſtus eſt ꝛ dies
ieiunij · Ex hijs hēt̄ ꝙ q̄tuor tpibus
eſt abſtinendū · ſcz tpe menſtrui · qꝛ
ſicut d᷑t Iēo⁹ Tunc ɔcipiunt̄ mēbris
damnati · ſcz claudi · ceci · leproſi · ele
phantici · tunc cunctis patebūt pccā
parentū · Abſtinendum eſt eciā tpe

pregnacōis q᷑ eciā beſtie obſeruāt ·
Dicit̄ em̄ in li · de natura aīalium · ꝙ
elephas feminā ſuam pregnantē nō
tangit · Abſtinend᷑ eſt eciā tpe feſto
et ieiunioꝝ · Aug⁹ · Tpe proceſſionis
et ieiunioꝝ nō licet ɔiugib⁹ ɔuenīē
qꝛ tunc a licitis abſtinendū eſt vt fa
cilius impetret̄ q᷑ poſtulat̄ · Terciū
caplm̄ eſt · q᷑ viri dn̄t vxorib⁹ in ne
ceſſarijs ꝓuidē · iſtud ca · ponit ibidē
dicēs Qui ſuā vxorem diligit ſemet
ip̄m diligit Nemo ei carnē ſuā vnq̄ȝ
odio habuit ſ; nutrit Gloſa · Cibo et
potu · et fouet Gloſa · veſtimētis Nō
dn̄t viri ꝑmittē ꝙ vxores ſue nimis
vane ſe ornent · tal̄ ornatus rep̄henſi
bilis q̄druplici rōne · Vna ſumit̄ ex p
te ipſius mulieris q̄ȝtū ad animā · qꝛ
xp̄m in aīa ſua indue nō p̄t · Vnde
ſup illud · i · Pet · iiij · Quaꝝ ſit capil
latura d᷑t Gloſa Sicut Ciprianus ait
Serico et purpura indute criſtū in
duere nō pn̄t · auro argento monili
bus et margaritis adornate ornamē
ta cordis ꝛ pectoris ꝑdiderunt · q᷑ de
illis intelligendū eſt que ſe ornāt ad
aīmas capiēdas · Scd̄a ſumit̄ ex pte
eiuſdez q̄ȝtū ad corpus q᷑ eſt cinis et
puluis · Stult⁹ aūt eſſet ille q̄ cinerē
et puluerē vellet ī ſacco ſerico cuſto
dire Criſ · ſup illud Luce · xvi · Indu
ebat̄ purpura ꝛ biſſo dicit Puluerē
et cinerē purpura et biſſo tegebat ·
Tercia rō ſumit̄ ex pte xp̄i · qꝛ xp̄us
tales nō cognoſcit Cum em̄ p diuer
ſos colores faciē ſuā tn̄ſmutēt · xp̄us
nō ɔgnoſcit q᷑ ibi nō creauit Iēo⁹
Qua fiducia erigis ad celos vultus
quos cōditor nō ɔgnoſcit · Quarta
ſumit̄ ex pte ꝓximi quez mulier ſepe
decipit et ad cōcupiſcenciam trahit
Criſ · ſup Math · Si ſe mulier decora
uerit et oculos hoīm ad ſe traxēit ꝛ
vocauerit et ſi plagā nō intulerit ex
tremā tn̄ vindictā dabit · venenū ei
obtulit et ſi nullus q̄ bibat inuētus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſit·Quartũ caplm̃ eſt·qꝛ nõ debent
vxorib9 ſuis nimis rigidi et duri eẽ
Iſtd ponit̃ Col·iij· Viri diligite vx
ores veſtras et nolite amari eſſe ad
illas Talis em̃ amaritudo eſt cauſa
diſcordie int̃ illos que multũ deo diſ
plicet·ſicut et cõcordia multũ placꝫ
Eccl·xxv·In tribus bñplacitum eſt
ſpiritui meo Et ſequit̃ Vir ⁊ mlꝛier
bñ ſibi ↄſencientes Nõ em̃ nõ bñ ↄue
niãt culpa aliqñ ẽ ex pte viri· aliqñ
ex pte vxoris ·aliqñ ex pte vtriuſqꝫ
et ſup hoc pt̃ poni tale exemplũ· Si
q̃s em̃ ferrũ ferro vult vnire oportꝫ
qđ vtrũqꝫ p ignis exuſtionẽ molleſ
cat· Si em̃ vtrumqꝫ fuerit durũ vel
alterꝝ iſtorꝝ nõ poterũt cõiungi·Nñ
igit̃ vir eſt nimis ſeuer9 · et vxor ni
mis aſpera tunc ãbo ſunt duri· et iõ
non poterunt pacificari· Nñ vir eſt
benign9 et vxor ſupba vel ecõuerſo
vxor manſueta et vir ſeuer9 nõ pote
runt bñ cõuenire·oꝫ ergo qđ vterqꝫ
molleſcat qđ·ſ·vir habeat benigni
tatẽ et vxor manſuetudinez et tunc
fiat qđ dicit ſcriptura·qꝛ multũ pla
cent deo vir et mulier ſibi bñ conſen
cientes ·Scđa regula eſt ipaꝝ mlꝛierꝝ
que tradit̃ Tho·x·Dimiſerũt filiã ire
monẽtes eã honoãre ſoceros ·diligi
re maritũ·regẽ familiã gubnare do
mũ et ſeipſã irrephenſibilẽ exhibere
Et hꝫt iſta regula qñqꝫ capitula·et
ideo eſt maior quã regl̃a virorꝝ que
hꝫ tm̃ q̃tuor·qꝛ em̃ mulier magis de
ficit in diſcrecõne· ideo maiore indi
giuit erudicõne· Primũ capitulũ eſt
qꝛ dꝫt ſoceros honoãre· Iuſtũ eſt em̃
vt tamq̃ patrẽ et matrẽ ſoceros ho
noret cũ ipſi eam ſibi in filiã aſſocient
Vnde et ſocer a ſociando nomẽ acce
pit ꝫ ſepe ↄtrariũ fit· vnde Ieõ9 cõn
iouinianũ· In quadã regione cõſue
tudo eſt vt nurus altera die poſtq̃
traducta eſt a ſocru ollaꝫ mutuo pe
tat cui illa ſtatĩ negat· vt cõprobet

illud Therencij verꝝ eſſe· oẽs ſocrus
oderunt nurus ·Scđm caplm̃ eſt· qđ
dꝫt virꝝ diligẽ et hoc amore caſto et
ſingulari· De quo amore Criſ· ſuper
Mat· Ecce ſi vir habeat vxorez quõ
ↄgnoſcit̃ plena vxoris dilectio· vxor
neminẽ dꝫ putare ſapientiorẽ q̃ virꝝ
ſuũ· et ſi alter ſit ſapientior tñ illa ſa
pientiorẽ intelligẽ nõ dꝫ · vxor nemi
nẽ fortiorẽ dꝫ putare q̃ virũ ſuũ· et ſi
alter ſit fortior tñ illa intelligere nõ
dꝫ alterũ fortiorẽ· vxor neminẽ dꝫ pu
tare formoſiorẽ q̃ virũ ſuũ· et ſi alt̃
ſit formoſior nõ debet ſibi apparere·
Perfectũ em̃ odiũ et perfectus amor
verũ rerũ iudiciũ non cognoſcit· vt
puta ſi pfecte odias aliquẽ q̃liacũqꝫ
fuerint apud illum oĩa tibi diſplicẽt
ſiue que dicit ſiue que agit· ⁊ ſi vere
bona ſunt tñ tibi diſplicẽt ⁊ mala vi
dent̃· Sic et ſi pfecte aliquem amas
quecũqꝫ ſunt apud eum placent tibi
ſiue que loquitur ſiue que agit· et ſi
vere mala ſunt tñ tibi bona videtur
Terciũ caplm̃ eſt· qꝛ dꝫ familiã ſuaꝫ
regẽ· ſicut em̃ dicit̃ ·i· Thiõ ·v· Qui
ſuorꝝ et maxime domeſticorꝝ curam
nõ hꝫ fidẽ negauit Gloſa· opibus et
ſi nõ verbis qꝛ primũ nõ diligit· et
eſt infideli deterior Gloſa· qꝛ hic ve
ritatẽ nondũ cognouit vel pmiſit· ſꝫ
de multis mulierib9 poteſt dici illud
Treñ· iiij· Filia ppli mei crudelis · q̃ſi
ſtrucio ĩ deſerto Strucio oua ſua t̃ra
cooperit et abiens ea delinquit que
ſepe a beſtijs ↄculcant̃· Sic ſunt mul
te que pmittunt filios ſuos terrenis
affectibus inuolui et a demonib9 cõ
culcari et ipſe non curant In hoc ſũt
tñ ſtrucionib9 crudeliores ·qꝛ illi ſup
oua ↄculcata faciũt magnũ planctũ
Iſte aũt ſup filios a demonib9 cõcul
catos nõ plangũt de hoc filij in iudi
cio cõquerentur Eccl·xlij· De patre
impio cõquerunt̃ filij qꝛ ꝓpter illum
ſunt in obprobriũ· Quartũ ca· eſt·

qꝛ debet domū ſuam gubernare. et
ideo oportet ipſam tria habere. ſciꝫ
ſapienciā vt omnia ſapienter diſpo
nat. Prouerb. xiiij. Sapiens mulier
edificat domū ſuam. Inſipiēs extru
ctam q̄ꝫ manibꝰ deſtruit. diligenciā
vt ſol'icite cuncta ꝓmoueat. Proū.
xij. Mulier diligens corona eſt viro
ſuo ⁊c̄. Et ꝓuidenciam vt ſuo tēpore
neceſſaria cūctis ꝓuideat. ꝓpter iſta
tria dicit᷑. Prouerb. vlt. de muliere
forti. Opata eſt cōſilio manuū ſuarꝝ
Ecce q̄ꝛ ſapiens Et de nocte ſurrexit
Ecce q̄ꝛ ſollicita Et dedit predam do
meſticis ſuis Ecce quā ꝓuida. Quin
tum capl'm eſt. qꝛ debet ſe irrep̄hen
ſibilem exhibē vt ſcꝫ nullā maculaꝫ
habeat nec in vita nec in fama. nec
in ꝯſciencia Et iſtas maculas ſuas in
triplici ſpeculo debꝫ videre. Primū
ſpeculum eſt ſacra ſcriptura ſiue dei
p̄cepta Greḡ. Specula ſunt dei p̄cep
ta in quibꝰ anime ſancte ſemꝑ aſpi
ciunt. et ſi que in eis ſunt feditates
dep̄hendunt. Scōm ſpeculū eſt vita
xp̄i ad cuiꝰ paciencā humilitatem et
pietatē ſe debet ſpeculari. Bernꝰ
ſuꝑ Can̄. Vtrumq̄ꝫ michi es dn̄e et
ſpeculū paciēdi et preciū redimendi
Terciū ſpeculū eſt exemplū ācillarꝝ
xp̄i. Si em̄ mulier dicat ſe non poſſe
imitari vitā ſcōrꝝ virorꝝ ſaltē imitet᷑
vitā ſuarꝝ ſororꝝ Magdalene Agne
tis Cecilie ⁊ ceterarꝝ Om̄s aūt macu
las quas muliēs dep̄henderit ad iſta
ſpecula lauare dn̄t in ꝯfeſſione vera
In huiꝰ ſignificationeꝫ. in lauatorio
templi erant ſpecula. vt dicit᷑ Exo.
xxxviij. Bernꝰ. Ama cōfeſſionem ſi
affectas decorē Cōfeſſioni em̄ iungit᷑
decor. pſ. Confeſſio et pulchritudo i
conſpectu eius Sed multe ſunt que
libenciꝰ viderent facies carnis ſue in
ſpeculo vanitatis quā facies mentis
ſue in ſuꝑdictis ſpecul' Jeōꝰ. Mulier
ad ſpeculū pingit᷑ et in cōtumeliam
artificis conatur pulchrior eſſe quāꝫ
nata eſt.

Sermo terciꝰ

Dico aūt vobis q̄ꝛ nemo illorꝝ
virorꝝ qui vocati ſunt guſta
bit cenā meā. Ex eo qd dicit
dn̄s Nemo virorꝝ illorꝝ qui vocati ſūt
guſtabit cenam meaꝫ dat intelligē
qd guſtabunt aliam cenā que nō eſt
ſua Jdeo notand qd eſt quadruplex
cena ſcꝫ corporalis ſpūalis infernal'
et celeſtis In cena corpali dn̄t refici
pauperes Luce xiiij. Cum facis cenā
vel prandium voca pauperes ac debi
les cecos et claudos, Sciend eſt aūt
qd antiqui comedebant tm̄ ſemel in
die et in loco cōmuni et cōmuniter
et qꝛ tantū ſemel in die comedebāt.
ideo cenā appellabant qꝛ poſt cenam
nulla comeſtio reſtat. qꝛ eciā come
debant in loco ꝯmuni et ꝯmuniter.
ideo cena ſimilit᷑ dicebat᷑ a cenon qd
eſt cōmune Ex p̄mo igit᷑ oſtendebāt
ſuam frugalitatem Tante em̄ erant
abſtinencie qꝛ cōtenti erant vna co
meſtione in die Ex ſcdo oſtendebāt
ſuam honeſtatem Jdo em̄ in loco cō
muni et euidēti comedebant ne ioci
laſciui ibi fierent vel verba detracto
ria reſonarent Ex tercio oſtendebāt
ſuā liberalitatem. qꝛ nō ſingulariter
ſed cōmuniter comedē volebant. et
iō peregrinos et hoſpites ad ſua cō
uiuia aduocabant. Exemplo igitur
antiquorꝝ et nos iſta tria in noſtris
ꝯuiuijs habeamus Primo temperan
ciam et frugalitatem. Eccleſ. xxxi.
Vtere quaſi homo frugi his que tibi
apponūt᷑ Eiuſd xxxvij. In m'tis eſcis
erit infirmitas Et infra ꝓpter crapu
lam m'ti perierunt qui autem abſti
nens eſt adiciet vitam Vnde refert
Auguſtinꝰ tria documenta ſe a btō
Ambroſio didiciſſe. Vnū eſt ne offi
ciū militandi aliq̄bꝰ ſuadeat ne forte
ipſi calūnias et exſpoliacōes exerce
ant. Scdo ne vxorē alicuiꝰ petat ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

foꝛte ipſi cōiuges male inter ſe cōue
niant et ſibi maledicant. Terciū ne
ad cōuiuiū inuitatꝰ accedat ne foꝛte
ibi tꝑancie modū ꝑdat. Scđo debe⁹
hr̄e honeſtatē ne ſcz in nr̄is cōuiuijs
fiant laſciua ſolacia Jſa. v. Cithara
et lira et timpanū in cōuiuijs vr̄is ⁊c̄.
Et ne ibi dicant̄ verba detractoꝛia.
Prouerb. xxiij. Noli eſſe in cōuiuijs
potatoꝝ nec in cōmeſſacōibꝰ eoꝝ
q̄ carnes ad veſcendū cōferunt. Jlli
carnes ad veſcendū conferunt ſcđm
gloſaꝫ. qui in locucōne viciſſim ꝓxi
moꝝ vicia dicunt. ideo Augꝰ cōtra
peſtem detractōnis hos v̄ſus in men
ſa ſua habebat inſcriptos. Quiſq̄s
amat dictis abſentū rodere vitam.
Hanc menſā indignā nouerit eē ſibi
Tercio debemꝰ hr̄e pietatē vt ꝑegri
nos et paupes in nr̄is cōuiuijs habe
amus Job. xxxi. Si comedi buccellā
meā ſolus et non comedit pupillus
ex ea Ecōtra dicat auarus. Eccl̄. xi.
Jnueni requiē michi et nūc mandu
cabo de bonis meis ſolus Et neſcit ꝙ
tēpus ꝑtereat et relinquat oīa alijs
et ipſe moriet̄. Scđa eſt cena ſpūal̄
quā deus facit cū aīa. Apoc̄. vi. Ego
ſto ad hoſtium et pulſo ſi q̄s aperue
rit michi ianuā intrabo ad illū et ce
nabo cū illo et ille mecū. Hoc ē pone
mꝰ ad ſimbolū. peccatoꝛ em̄ penitēs
dēt in iſta cena ponē tria fercula. ſcz
cōtricōnem. cōfeſſionem. et ſatiſfac
tionē. Deus autē tria alia ponit. ſcz
miſericoꝛdiā. graciā. et gloꝛiam. De
iſta cena dr̄ Joh. xij. Fecerūt ei cenā
ibi. i. xp̄o ſcz martha et maria. Laza
rus vero erāt vnus ex diſcūbentibus
Per marthā ſignificat̄ actiui. ꝑ ma
riam cōtemplatiui. ꝑ lazarū de nouo
a peccato reſuſcitari. Cenat igitur
xp̄s cū actiuis qꝛ delectat̄ in eoꝝ ope
racōne. Cenat cū contemplatiuis qꝛ
delectat̄ in eoꝝ deuocōne. Cenat cū
penitētibꝰ et de nouo cōuerſis quia

delectatur in eoꝝ cōuerſacōne. pſ̄.
Mirra et gutta et caſia a veſtimētis
tuis a domibꝰ eburneis. ex q̄bus de
lectauerūt te filie regū in honore tuo.
Per mirrā que amara eſt intelligit̄
cōtritio. Per guttā que ſcđm gloſā
expellit timorē intelligit̄ humilitas.
Per caſiam que ſcđm gloſaꝫ nutrit̄
in aquis intelligit̄ fides que datur ī
baptiſmo. Filie igit̄ regum. i. anime
ſanctoꝝ que ſe bene regunt que ſūt
domus eburnee. i. pure et caſte et
quoꝝ veſtimēta. i. opera aromatibꝰ
virtutū ſunt plena xp̄m multū delec
tant. delectatur em̄ in cōtritione pe
nitenciū. in humilitate cōtēplatiuoꝝ
et in fide formata actiuoꝝ Sicut em̄
cōtritio neceſſaria eſt de nouo cōuer
ſis et fides formata neceſſaria ē acti
uis. ſic humilitas neceſſaria eſt con
templatiuis. Nemo em̄ poteſt aſcen
dere ad deū. niſi habeat humilitatis
gradū Augꝰ. Tutam ſecurāq̄ꝫ viam
ſibi molit̄ huīlitas leuans coꝛ ad deū
nō contra deū. Tercia cena eſt infer
nalis. De qua dicitur Apocal̄. xix.
Venite congregamini ad cenā mag
nam dei vt manducetis carnes regū
⁊c̄. Jn iſta cena dabitur duplex pa
nis. Vnus duriſſimꝰ qui nunq̄ꝫ pote
rit digeri ſcz mors eťna. pſ̄. Mors
depaſcet eos. Prouerb. xx. Suauis
eſt homini panis mendacij. Et poſt
ſequit̄. Jmplebitur os eius calculo.
Sicut em̄ calculꝰ nō poteſt maſticari
nec digeri. ſic mors eos depaſcet et
nunq̄ꝫ poterit finiri Alius panis erit
amariſſimus ſcz conſciencia amara.
Job. xx. Panis eoꝝ vertet̄ in fel aſ
pidū intrinſecus Gregoriꝰ Dicens
Mala cōſciencia ſequit̄ ſe immo nō
recedit a ſe vix poteſt foris aliquod
eſſe remedium qn̄ intus eſt vulnus
incluſū. Scđo in cena iſta dabit̄ du
plex vinū ſcz rubeū qđ eſt fel draco
nū. et albū qđ eſt venenū aſpidū et

ſerpentū Deut·xxxij·Fel draconū vi
nū eoꝝ et venenū aſpidum inſana·
Tercō in iſta cena apponent carnes
lixe et aſſe Sicut eñ dicit Apo·xvi·
Cōmanducauerunt linguas ſuas pre
dolore· damnati quidē trāſibunt ab
aquis niuiū ad calorem nimiū·vt dr
Job·xxiiij· Quando igitur erunt in
aquis niuiū tunc p̄ nimio dolore mā
ducabunt linguas ſuas cōgelatas·
et quodāmodo comedent carnes lix
as Quando vero erunt in igne tunc
p̄ nimio dolore māducabūt linguas
ſuas adustas· et ſic quodāmodo co
medent carnes aſſas·quantūcumqꝫ
aūt et quocienſcūqꝫ lingua ꝯmedat
ſubito reintegrabit vt iteꝝ ꝯmedet
Et qm̄ in magnis cōuiuijs ꝯſueuerūt
ſonare diuerſa muſicoꝝ gn̄a·ideo in
illa cena reſonabūt t̄ca gn̄a muſicoꝝ
Primū eſt ſtridor dencīū Math·viij
Ibi erit fletus et ſtridor dencium·
Scdm̄ eſt vlulatus demonū Iſa·xvi
Vlulabit moab ad moab vniuerſus
vlulabit Moab int̄pretat ex patre·
et ſignificat illū De quo dr Joh·viij
Ex prē diabolo eſtis Moab igit vlu
labit·qꝛ demones maiores vlulabūt
ad moab Similit vniuerſus vlulabit
qꝛ ceteri demōes eis rn̄debunt et ad
eos ſimilit vlulabūt Tercīū eſt plan
ctus ꝯmuniter oīm Zach·xij·Plan
get t̄ra ſcꝫ infernalis familie et fami
lie ſeorſum Nam ſeorſum planget fa
milia ſuplboꝝ Seorſū familia luxurio
ſoꝝ Seorſū familia auaroꝝ Quarta
cena eſt celeſtis De qua dr Apo·xix·
Beati q̄ ad cenā nupciaꝝ agni vocati
ſunt, Circa iſtam aūt cenā duo ſunt
videnda Primo quis eam prepauit
Scdo ꝓpter quid eam p̄pauit·Circa
p̄mū notand· qd cenā iſtā prepauit
tota trinitas ita ꝙ pater ſua fercula
ibi ponit·et fili9 ſua.et ſpūs ſcūs ſua
Pater enim ponit ibi tria fercula·
Primo ſue faciei claram viſionem·

i·Joh·iij·Scimus qm̄ cū apparuerit
ſimiles ei erimus·qꝛ videbim9 eum
ſicuti eſt Scdo omniū bonoꝝ plenam
poſſeſſionē Tunc eñ erit de9 omnia
in oīb9 vt dicit·i·Coꝝ·vi·Sap·vij
Venerūt michi omnia bona pariter
cū illa Tercio oīm voluntatū et deſi
derioꝝ plenā complecōnem et quie
tacōnem Joh·xiiij·Dn̄e oſtende no
bis patrē et ſufficit nobis·Propter
iſta tria dicit·i·Coꝝ·ij·Nō oculus
nō vidit nec auris audiuit ⁊ c̄ Ocul9
eñ nō ſufficit videre tantā viſionis
claritatez Nec auris audire tantā bo
noꝝ oīm vbertatē·nec cor cogitare
tantā voluntatū implecōnez et tran
quillitatē·Filius aūt in illa cena poit
t̄ca fercula·Primo panē vite De quo
dr Jo·vi·Ego ſum panis vite Scdo
ſacietatē in ſua huānitate·Vnde dr
Jo·vi·Qui veniet ad me nō eſuriet
Tercio ſacietatē in ſua deitate Jo·x
Ingrediet ſcꝫ ad cōſiderandā diuini
tatē·et egrediet ad cōſiderandū hu
manitatē et paſcua inueniet·Spūs
ſāctus in illa cena tria fercula ponit·
Primo ignē quo fercula decoquent·
Yſa·xxi·Dixit dn̄s cui9 ignis in ſyon
et camin9 in ir̄l'em· Scdo vinū quo
ſci inebriabūt·ps·Inebriabunt ab
vbertate dom9 Tercio fruct9 q̄bus
delectent Gal·v·Fructus aūt ſpūs
caritas gaudiū pax ⁊ c̄·Quāuis aūt
tā dulcia cibaria ī iſta cena dent aliq
tn̄ venire ꝯtēpſerunt·ex eo qd inēne
dulcedinis expienciam nō habuerūt
Greḡ·in Omel·Corpales delicie cū
nō hn̄t graue ī ſe deſideriū accendūt
Cum autē habite edunt comedentē
ꝓtin9 in faſtidiū p ſacietatē vertūt·
ac ꝯtra ſpūales delicie cū nō habent
in faſtidio ſūt·cū vero edunt in deſi
derio Augent eñ ſpūales delicie deſi
deriū dum mētem ſaciant·qꝛ quāto
magis ſapor eaꝝ ꝑcipit eo amplius
cognoſcit qd auidi9 amet·et ꝓptea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nõ habite amari nõ pñt quia eaꝝ ſa
por ignorat̃. Quis em̃ amare valeat
qđ ignorat. Circa ſcđm ſcȝ ꝓpter q̃d
deus iſtam cenã ꝑpauit et tã m̃ltos
vocauit. Sciendũ qđ ꝓpter hoc fecit
vt ſcȝ celeſtis ciuitas ſuis ciuibus im
pleat̃. vñ dixit Compelle intrare vt
impleat̃ dom⁹ mea Gloſa. Numero
p̃deſtinatoꝝ fideliũ q̃ numerus inex
pletus nõ remanebit Ante aſcenſio
nem quidẽ xp̄i in celũ dom⁹ dei q̃ptũ
ad hoies oĩno erat vacua. qꝛ nullus
adhuc ibi fuerat. Nunc autẽ eſt ſemi
plena. tũ qꝛ numerus ſc̃oꝝ adhuc
non eſt impletus. tũ qꝛ aĩe ſanctoꝝ
adhuc nõ hñt ſuã beatitudinẽ cõple
tam ex eo qđ eoꝝ corpa adhuc non
ſunt glorificata. poſt iudiciũ autẽ to
talit̃ domus dei erit plena. qꝛ nume
rus electoꝝ erit impletus et quilibȝ
ſanctus in corpe et anima erit glori
ficatus Unde dr̃ de xp̄o Prouer. vij
In die plene lune reuerſus eſt in do
mũ ſuaȝ. Sicut em̃ luna aliqñ eſt va
cua. aliqñ plena. aliqñ ſemiplena. Sic
domus dei ante xp̄i aſcenſionẽ de ai
mabus ſc̃oꝝ oĩno erat vacua. poſt
aſcenſionẽ vero fuit ſemiplena. ꝫ qñ
poſt iudiciũ xp̄s in domũ ſuã celeſtẽ
reuertet̃ tunc totaliter erit plena.

Dñica tercia. Sermo p̄mus

Erant appropinq̃ntes ad ihm
publicani ⁊ pccõres vt audi
rent illum ⁊ murmurabant
phariſei et ſcribe dicẽtes. qꝛ hic pec
catores recipit et manducat cũ illis
Luce xv. Sicut dicit Aug⁹ ſup Joh.
quidam ſunt infirmi ſed ſanabiles.
quidã infirmi ꝫ inſanabiles. quidaȝ
aũt pfecte ſani Iſta t̃plex differẽtia
tangit̃ in hoc euangelio. Nã infirmi
ſanabiles erãt publicani et peccato
res. infirmi inſanabiles erãt ſcribe
et phariſei. Perfecte autẽ ſani ſunt
iuſti qui nõ indigẽt penitẽcia. in me
dio aũt hoꝝ erãt medicus ꝯſtitutus.

Primo igit̃ ponũt̃ infirmi ſanabiles
ſcȝ publicani et peccatores. de q̃bus
duo dicunt̃ ſcȝ qđ ad xp̄m appropin
quabãt et qđ eius v̾ba audire affec
tabãt. In hoc aũt qđ dicit̃ appropin
quabãt oſtendit̃ qđ p̄us longe erãt
ps̃. Longe a peccatoribus ſalus Ap
propinquãti autẽ deo p pniãm deus
appropinquat p graciaȝ Jacobi. iiij.
Appropinquate deo et appropinq̃bit
vobis. Iſta autẽ elongatio et appro
pinquatio nõ fit loco ſed ſimilitudĩe
vel diſſimilitudĩe Aug⁹ ſup. ps̃. deo
qui vbiq3 eſt neq3 p loca appropinq̃
m⁹. neq3 ab illo p loca remouemur
Appropinquare illi eſt ſimilẽ illi fieri
Recedẽ ab illo diſſil'e fieri. Et ſbdit
Aug⁹. Pone cũ vides duas res ꝓpe
ſibi ſilẽs. dicis appropinquat hec illi.
qñ aũt diſſimiles q̃uis vna manu te
neant̃. dicis longe eſt hec ab illa. Si
ergo vis appropinq̃re ſimilis eſto ſi
non vis eſſe ſimilis longinq̃bis. hec
Aug⁹. Boni igit̃ et ſunt xp̄o ꝓpinq̃
et a xp̄o longinqui, ꝓpinqui quantũ
ad ſimilitudinẽ vite. Ipſe em̃ eſt mi
ſericors et ipſi miſericordes Luc. vi.
Eſtote miſericordes ſicut et pater vr̃
miſericors eſt. ipſe pfectus eſt et ipſi
perfecti Math. v. Eſtote pfecti ſicut
et pater veſter pfectus eſt Ipſe ſcũs
eſt et ipſi ſci. Leuit̃. xix. Sancti eſto
te. qꝛ ego ſanctus ſum. Sunt autem
longe a deo tm̃ vno mõ. ſcȝ quantũ
ad ſtatum miſerie ſcđm quẽ et diſſi
miles ſunt. xp̄s em̃ eſt in ſtatu felici
tatis ⁊ ipſi in ſtatu penalitatis Olim
quideȝ xp̄us ſimilis eis fuit quãdo in
corpore habuit mortalitatẽ. in aĩma
paſſibilitatẽ. in vtroq3 multiplicẽ mi
ſeriam et penalitatẽ. Sed poſt reſur
rectionẽ corpus eius induit immortali
tatem. aĩa impaſſibilitatẽ et vtrũq3
omnimodã felicitatẽ. et ideo ſancti
modo ſibi diſſimiles ſunt cũ ſint mor̃
les. paſſibiles et m̃ltas penalitates

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

hn̄tes · Peccatores autē a deo longe
ſunt et diſſimiles duplici mō Primo
quantū ad ſtatū miſerie q₂ ſunt mor
tales ⁊ corruptibiles ſicut boni Scd̄o
quantū ad ſimilitudinem vite Vnde
dicit̄ · Yſaie · lv · Sicut exaltant̄ celi a
t̄ra · ſic exaltate ſunt vie mee a vīs
vr̄is · et cogitacōes mee a cogitacō
nibus vr̄is Vie quib⁹ xp̄s ad nos ve
nit fuerūt humilitas et pietas Cogi
tacōnes aūt eius fuerūt pure immo
ipſa puritas Supbus igit̄ nō aſſilāt̄
ei in ſua humilitate · nec auarus ī ſua
pietate · nec luxurioſus in ſua purita
te · Damnati aūt ſunt longe a deo tri
plicit̄ · Primo quātum ad ſtatū miſe
rie · licet em̄ habeant corp⁹ immoꝛ̄le
adeo tamē erit paſſibile et tot miſe
riis ſubiectū q᷑ ſubſiſtē vix valebit ·
ps̄ · In miſeriis non ſubſiſtent · Scd̄o
quantū ad diſſimilitudinem vite · et
quantū ad hoc nō tm̄ erunt diſſilēs
deo ſed eciā ſanctis · valde em̄ diſſilē
eſt in ſacietate et eſurie · in vlulatu
et in cantu · in gaudio et in dolore ·
Iſta notant̄ Yſa · lxv · Ecce ſerui mei
comedent et vos eſurietis Tercio q₂
erunt extra ambitum diuine miſeri
cordie · et ideo dicitur proici in tene
bras exteriores vt habetur Mathei
viii · Peccata em̄ ſunt tenebre ſed ꝑ
ut ſunt in preſenti ſunt tenebre inte
riores q₂ adhuc ſunt intra ambitum
diuine miſericordie ut · ꝑ aūt ſunt in
inferno ſunt tenebre exteriores · q₂
extra ambitū diuine miſericordie cō
putātur · Scd̄o publicani et peccato
res criſti verba audire affectabant ·
peccatores ſunt fedi tenebroſi et fri
gidi Verba autē dei ſcd̄m Ambroſ ·
ſup Beati immaculati hn̄t mundare
illuminare et accendere · vtile igitur
eſt peccatoribus ad verba dei accedē
q₂ ſi ſunt fedi mūdantur Johis · xv ·
Iam vos mundi eſtis ꝓpter ſermonē
quē locutus ſum vobis · Si ſunt tene
broſi illuminant̄ · pſal · Lucerna pedi
bus meis verbū tuū et lumē ſemitis
meis Si ſunt frigidi inflammantur ·
ps̄ · Ignitū eloquiū tuū vehementer
Origenes ſup Joſue · ſcriptū eſt Qui
appꝛoximant michi appꝛoximāt igni
Si autē aurū vel argentū fueris mul
to rutilantioꝛ per ignem effulgebis
Si autē fueris fenū vel ſtipula conſu
meris · Scd̄o ponūtur infirmi inſana
biles ſcȝ ſcribe et phariſei · qui ſcd̄m
gloſam dupliciter errabant · q₂ et ſe
iuſtos putabant cū eſſent ſuperbi et
illos reos cū eſſent penitētes Prim⁹
ergo erroꝛ eoꝝ erat · q₂ ſe iuſtos pu
tabant cū eſſent ſuperbi · et iō nulla
cōpaſſione ad peccatores mouebāt̄ ·
ſed cōtra eos pocius indignabantur
In peccatore em̄ penitēte tria cōſide
rantur · ſcȝ natura · culpa preterita ·
et iuſtificatio aſſecuta · Scd̄m autem
Gregoriū · nature debem⁹ ꝯpaſſionē
ſiue dilectionem · culpe diſtrictionez
.i. diſtrictam correctionem Vnde ait
Oportet vt ſollicite diſcernamus · q₂
diſtriction ē debemus viciis cōpaſſio
nem nature · Si em̄ feriendus eſt pec
catoꝛ nutriendus eſt ꝓximus Aug⁹
Sic diligendi ſunt hoīes vt eoꝝ non
diligantur errores Juſtificacōni aūt
aſſecute debemus cōgratulacōnem ·
iuxta illud Luce · xv · Epulari aūt et
gaudē opoꝛtebat · q₂ frater tu⁹ moꝛ
tuus fuerat et reuixit ⁊ c̄ Iſti autem
nec de natura curabant vt diligerēt
vel cōpaterent̄ · nec de iuſtificacōne
aſſecuta vt cōgratularentur ſed tm̄
de culpa preterita vt indignarentur
Gregori⁹ in Omel · vera iuſtificatio
cōpaſſionem hȝ falſa dedignacōnem
q̄uis et iuſti ſoleant recte pccōrib⁹
indignari · Sed alid̄ eſt qd̄ agit̄ typo
ſuperbie aliud quod zelo diſcipline ·
Secūdus erroꝛ iſtoꝝ erat · quia illos
peccatores reputabāt cum eſſent pe
nitentes · et ideo contra criſtum de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

duobus murmurabant Primo de eo
qꝛ eos recipiebat Scđo de eo qꝛ cum
eis cōmedebat· Ex eo enī qꝛ eos reci
piebat credebant ipm̄ coinquinari·
ſicut et phariſeus ex acceſſu peccatri
cis Magdalene xp̄m inquinari crede
bat Petrus Rauen̄· Erras phariſee
lutū tangit ſolē ſ nō immutat ſolez
Medicus tāgit vulneá ſ ip̄m putre
do nō corrūpit Reus tangit iuſtum
iudicē· ſ ip̄m maculare nō p̄t· Et vo
cat h xp̄m medicū ſolem et iudicem
Peccatorē aūt vōt lutū· vulueratū
et reū· Xp̄s igit̄ q̄ eſt verus ſol lutū
tangebat cū peccatores recipiebat ſ
tn̄ ip̄m lutū ſolem nō inficiebat ſ po
cius ſol lutū in aurū mutabat cū pec
catores iuſtificabat Xp̄s eciā qui eſt
verus medicus vulnera peccatoꝝ cu
rabat et fetorē nō senciebat ſ fetorē
fugabat cū culpam remittebat Xp̄s
eciā q̄ eſt iuſt⁹ iudex eos admittebat
et ipōs p iuſtā ſentenciā abſoluebat
dicēs Gaudiū eſt corā angel̄ dei ſup
vno peccatore p̄niāz agēte· Scđo cō
tra xp̄m murmurabāt qꝛ cū peccato
rib⁹ comedebat· hoc āt xp̄s ex mag̃
diſpēſacōe faciebat· Int̄ iudeos enī
quidā erāt ſupſticioſi q̄ diligebāt in
alijs magnam vite auſteritatez Alij
erāt tremis aſſueti qui magis dilige
bant quandā vite cōmunitatē· Alij
erant curioſi q̄ reqrebant miraculoꝝ
ptātem· Fecit igit̄ xp̄s ſcḋm Jo· Criſ·
ſicut faciunt venatores q̄ p duas vi
as ɔtrarias aliqđ aīal inſequunt̄ vt
in alterā incidat Miſit enī Jo· bap·
cū vita auſtera vt ſic ɔuertēt ſupſti
cioſos Venit ipſe cū ɔmuni vita mā
ducans et bibens cū peccatorib⁹ vt
ſic cōuertēt terrenis aſſuetos· venit
cū miraculoꝝ potēcia vt ſic cōuertēt
duros et curioſos Sz cōquerit̄ dicēs
Math· x· Venit iohs nō manducās
nec bibens et dicunt demoniū hz ⁊c̄
Tercio erant quidaz pfecte ſani ſcz
iuſti qui non indigebant penitencia
Greg⁹· Sunt pleriqꝫ iuſti in quoꝝ
vita tn̄ eſt ſtudiū vt eis quelibꝫ pec
catoꝝ p̄nia ɔpoīn nullatenus poſſit·
Hinc ergo colligendum eſt quantū
deo gaudiū faciat qn̄ huiliter plāgit
iuſt⁹ Si ſic facit ī celo fit gaudiū qn̄
in ſe qđ male geſſeāt p p̄niāz dānat
iniuſtus Tales igit̄ p̄nia indigent ⁊
non indigent· Eſt enī p̄nia purgans
ſicut fuit p̄nia iohis baptiſte· Bern̄·
Confeſſio peccatorē purgat et iuſtū
ornat Eſt p̄nia ɔſeruans que iuſtum
cōſeruat a caſu· iuxta illud· i· Coꝛ·
ix· Caſtigo corpus meū et in ſeruitu
tem redigo ⁊c̄· Perfecti igit̄ viri et
ſi non indigent p̄nia purgante· indi
gent tn̄ p̄nia ornante ⁊ cōſeruante·
Quarto in iſtoꝝ medio eāt iudex et
medicus cōſtitutus q̄ infirmos ſana
biles .i. peccatores penitētes recipiē
dos eſſe oñt et ſup hoc tres pabolas
adducit Vnā de oue pdita Aliam de
dragma amiſſa Terciā de filio pdigo
reuertēte· que poſt iſtas ponit̄ imme
diate· Tria enī ſunt que hoīez ad mi
ſerendum inducē cōſueuerūt ſcz ſim
plicitas · ɔpinquitas et neceſſitas·
iſta tria ſimiliter deū ad miſerādum
inducunt· Primo noſtra ſimplicitas
Et ad hoc ptinet p̄ma pabola de oue
errante· homo enī ſimplex reſpectu
hoſtis tam aſtuti .i. diaboli· et iō cito
decipit̄· Vn̄ clamat· p̄s· Erraui ſicut
ouis que perijt require ſeruum ⁊c̄·
Scđo noſtra ɔpinq̄tas quaz nobiſcū
ɔtraxit Heb· ij· Nuſq̄ angelos app
hendit ⁊c̄· ad hoc ptinet ſcđa pabl̄a
de dragma amiſſa in q̄ eſt imago ce
ſaris vel regis et ſupſcriptio noīs
Sic et homo eſt ad imaginem dei foꝛ
matus et habet ſupſcripcōez criſti·
qꝛ a criſto dicit̄ xp̄ianus· et ideo xp̄c
debet nr̄i miſereri· iuxta illud Eph·
v· Nemo carnem ſuam vnquā odio
habuit ⁊c̄· Tercō noſtra neceſſitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

et pauptas .et ad hoc ptinet ẽcia pa
bola de filio ꝓdigo reuertẽte q̃ dixit
Quanti mercẽnarij in domo patris
mei habundāt panibus ego aūt hic
fame peo. Cū eni̇̄ homo cognoſcit
ſuā miſeriā et infirmitatẽ tunc deus
ſibi exhibet pietatẽ Vnde dicit̃ ibid
qd pater videns eū miſericordia mo
tus eſt ſuper eū et cecidit ſuper collū
eius et oſculatus eſt eum.

Sermo ſcd̃s

Erant appropinquantes ad
iheſum publicani ⁊ peccato
res ⁊c̃. Libenter dn̄t omẽs
ad xp̄m appropinquare. qꝛ oīa reme
dia in ipſo poterūt inueniri De q̃b⁹
ſic dicit Ambroſ. in li. de v̓ginibus.
Omnis anima accedat ad criſtū. qꝛ
omia xp̄s eſt nobis Si vulnere carẽ
deſideās eſt medicus Si febrib⁹ eſtu
as fons eſt. Si grauaris iniq̃tate, iuſ
ticia eſt. Si auxilio indiges virt⁹ eſt
Si mortẽ times vita eſt. Si celum de
ſideras via eſt Si tenebras fugis lux
eſt Si celum queris alimentum eſt.
Ex hijs verbis habet̃. qd debem⁹ ad
criſtum accedere et appropinquare.
Primo ſicut vulnerati ad medicū et
ſanatorez. ideo dicit Si vulnere carẽ
deſideras medicus ē. Sunt aūt qued
peccata que vulnerāt corpus. ſicut
gula Eccleſ. xxxvij. In multis eſcis
erit infirmitas Qued que vulnerāt
aiām ſicut ſupbia qua p̓mus angel⁹
vulnerat⁹ fuit. Vnde alij angeli qui
cū eo ceciderūt ſibi inſultant dicẽtes
Iſa. xxxiij. Et tu vulneratus es ſicut
et nos noſtri ſimilis factus es Qued
que vulnerāt vtrūq̧. ſicut luxuria.
que quidẽ vulnerat corpus mala cõ
cupiſcencia Job. xvi. Cõuulnerauit
lumbos ⁊c̃. Et animā. amara ↄſcia
Prouer. vij. Statim eam ſcʒ mulierẽ
ſequit̃ ſicut bos ductus ad victimam
donec tranſfigat ſagitta iecur eius
Iſta ſagitta eſt conſciencia amara.

et quoniā ſunt qued vulnera que ſa
nant̃ p inciſionẽ. quedā p aduſtionẽ
quedā p emplaſtri apoſicõnem. id
iſte medicus vulnus gule ſanandum
docet p inciſionem. qꝛ inordinatus
gule appetit⁹ eſt penitus reſecand⁹.
Vnde dicit̃ Prouer. xxiij. Cū ſedes
vt comedas cum principe diligenter
attende que poſita ſunt ante faciem
tuā et ſtatue cultrū in gutture tuo.
ille in gutture ſuo cultrū ſtatuit qui
inordinatuʒ gule appetitū abſcidit.
vulnus ſupbie p emplaſtri appoſitio
nem. i. p paſſionis xp̄i meditacõnem
ſanari debet Aug⁹ ſup illud Eph. ij.
Factus eſt obediens vſq̧ ad morteʒ
Ecce humilitatis exemplum. ſupbie
medicamẽtum. Quid igit̃ intumeſ
cis o homo o pellis morticina quid tẽ
deris o ſanies fetida q̃d inflaris? pn̄
ceps tuus humilis ⁊ ſupbus. Vuln⁹
luxurie p aduſtionem. i. p aduſtinā
carnis mortificacõnem ſicut petebat
ꝓpheta dicẽs. vre renes meos et cor
meū. Scd̃o debem⁹ ad xp̄m accedere
ſicut eſtuati ad refrigeratoreʒ. ideo
ſubdit. Si febribus eſtuas fons eſt.
In pn̄ti vita boni et mali eſtus multi
plicit̃ paciunt̃. Nam boni actiui et cõ
iugati paciunt̃ eſtum tribulationum
i. Cor. vij. Tribulacõem carnis hẽ
bunt hmōi. Interl. ſcʒ cõiugati pro
neceſſarijs reb⁹ Contẽplatiui paciūt̃
eſtū temptationū. qꝛ ob humilitatis
cuſtodiā aliqñ moleſtari pmittunt̃.
ſicut pʒ in apoſtolo vſ ad tercium celū
rapto. vt habet̃. ij. Cor. xij. Mali
autẽ aliqñ paciunt̃ eſtū auaricie. Ali
qñ carnalis concupiſcencie. Aliqñ fu
rentis ſupbie. Oĩes aūt iſti ad xp̄m
fontẽ accedāt et ibi refrigeriū inue
nient. Zach. xiij. Erit fons patens
domui dauid et habitantib⁹ ihrl̃m
in ablucõne peccõris et menſtruate.
Per dauid qui intꝑretat̃ manufortis
intelliguntur actiui. Per iheruſalem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

que īterpretat̄ viſio pacis intelligūt̄
ↄtemplatiui Nomine aūt peccatoris
ſignant̄ auari et ſupbi Nomine vero
menſtruate luxurioſi. In iſto igitur
fonte actiui inueniunt refrigerium
paciencie. ↄtemplatiui refrigerium
deuocōnis intne. Ceteri peccatores
refrigeriū mie Je. vi. Inuenietis re
frigeriū aīabus vrīs. Tercio debe⁹
ad criſtū accedere. ſicut grauati ad
iuſtū releuatorē. ideo ſubdit. Si gra
uaris iniquitate iuſticia eſt. Mund⁹
grauat noſtrā iraſcibilem trahendo
ad impacienciā. diabolus nrām rōna
lem. decipiēdo p fraudulenciā Caro
noſtra cōcupiſcibilez inflammādo p
malam cōcupiſcenciaz Sed tales ſic
grauati ad xp̄m accedant. et ipſe de
talibus iuſticiā faciet ſcz de pſecutori
bus mūdi. q2 ad nichilū eos deducet
de diabolo. q2 eius fallacias deteget
et de carne q2 eā racōni ſubiciet Jo.
xij. Nūc iudiciū eſt mūdi. quo ad p̄m
Nunc pn̄ceps hui⁹ mūdi eicit̄ foras.
quo ad ſcd̄m Et ego ſi exaltat⁹ fuēo
a terra oīa traham ad meip̄m. quo
ad terciū. Tunc xp̄s omnia que ſunt
in hoīe ad ſe trahit qn̄ corpus et an
mā ſibi ſubiciat vt iam caro aīme nō
reſiſtat ſed vtrūqz dō ſeruiat. iuxta
illd̄. ps̄. Cor meū et caro mea exul.
in dm̄ ui. Quarto debemus ad xp̄m
accedē ſicut fatigati ad auxiliatorē.
ideo ſubdit Si auxilio indiges vtus
eſt indigem⁹ em̄ auxilio xp̄i et in vi
ta et in morte et poſt mortē. Et ideo
ad criſtum accedam⁹ vt nobis ferat
auxiliū in vita ↄſeruādo a caſu pcc̄i
In morte cuſtodiendo a laqueis dia
boli et poſt mortē deducēdo ad glām
celi. ps̄. Tenuiſti manū dexterā meā
a peccatis ſcz me in vita cōſeruando
Et in voluntate tua deduxiſti me in
mortē ſcz a laq̄is diaboli me cuſtodiē
do. et cum glā ſuſcepiſti me ſcz in ce
lum me deducendo. Qn̄to debemus
ad xp̄m accedē ſicut mortui ad viui
ficatorē. ideo ſubdit Si mortē times
vita eſt. Eſt aūt triplex mors ſcz na
ture. culpe. et gehenne. Qui igit̄ ad
xp̄m accedit nō debet timē mortē na
ture. q2 corpa ſuſcitabit. i. Cor. xv
Per hominē mors. et p hoiem reſur
rectio mortuoꝝ Neqz mortem culpe
q2 omnē culpam delebit Yſaie. xliij.
Ego ſum ipſe qui deleo iniquitates
tuas ꝑpter me. et peccatoꝝ tuoꝝ vl
tra nō recordabor. Nec mortē gehen
ne q2 ipſam p̄cipitabit Eiuſdē. xxv.
Precipitabit dn̄s mortē in ſempiter
nū ⁊ auferet omnē lacrimā ab omni
facie. Sexto debem⁹ ad xp̄m accedē
ſicut pegrini et errabundi ad ducto
rem. ideo ſubdit Si celum deſideras
via eſt. ipſe em̄ via eſt et ductor vie
et termin⁹ vie. iuxta illud Jo. xiiij.
Ego ſū via veritas et vita. Iſta via
eſt penitēcia. De qua dicit̄ Yſa. xxx.
Hec eſt via ambulate in ea neqz ad
dexterā neqz ad ſiniſtrā declinabitis
A penitēcia em̄ nō debem⁹ declinaē.
neqz per aduerſa. neqz per pſpera.
Iſta via eſt multū breuis. q2 tantū
cōtinet tres dietas. Primā dietā fa
cit cōtricio. Scd̄am ↄfeſſio Terciā ſa
tiſfactio. Iſta eſt via trium dieꝝ qn̄
ab egipto. i. pccō recedit̄ vt deo gra
tum ſacrificiū offerat̄. vt h̄r̄ Exo. v
Eodem mō via que ducit ad infernū
hz ſilē tres dietas Primā facit mal⁹
cōſenſus Scd̄am malū opus Terciā
mala cōſuetudo. Ductor autē in via
pn̄ie eſt xp̄s qui eſt veritas. et ideo
aīma errare nō poterit in hac vita.
Licet em̄ vna ſit via que ducit ad in
fernū. alia que ad limbum. alia que
ad purgatoriū. alia que ad celū. iſte
tn̄ ductor oēs iſtas vias nouit. et iō
aīas ſcōꝝ p bonā viā deducit. ps̄. De
duxit eos p viā rectā vt irent in ciui
tatē habitacōnis. Termin⁹ hui⁹ vie
eſt vita btā. iuxta illud Mathei. iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Agitē ꝑnitenciam appropinq̄bit em̄
regnū celoꝝ · Libent̄ igit̄ ꝑ hāc viā
ire debem⁹ et ꝓpter vie breuitatem
et ꝓpter ductoris talis ſocietatem et
ꝓpter t̄mini tantā vtilitatē · Septiō
debem⁹ ad xp̄m accedere · ſicut tene
broſi ad illuminatorem · ideo ſubdit
Si tenebras fugis lux eſt · iſte aūt te
nebre q̄s debem⁹ fugē ſunt tenebre
infernales vbi ſūt tenebre ſupiōres
que cauſant̄ ex abſēcia viſionis diui
ne · tenebre inferiores · q͛ ipſa infer
nalis regio eſt tota de ſe tenebroſa ·
tenebre interiores q͛ ipſe aīme ⁊ cō
ſciencie tenebroſe erunt Et tenebre
exteriores · q͛ ipſi demōes tenebroſi
ſunt q̄ erunt damnatoꝝ ſocij · ſ illi q̄
ad xp̄m accedūt iſtas tenebras fugi
ent et lucē inuenient · habebunt em̄
lucē a ſupiori ſcʒ viſionē dei Apo · xxi
Claritas dei illuīnabit eā et lucerna
eius eſt agnus · ab inferiori ſcʒ man
ſionē clarā · Thob · xiij · Luce ſplendi
da fulgebis · ab īteriori ſcʒ lucidam
aīām · Iſa · lviij · Implebit dn̄s ſplen
dorib⁹ animā tuā Et ab exteriori · ſ ·
ſocietatē fulgidā et iocundā Sapie ·
iij · Fulgebunt iuſti et tanq̄ ſcintille
in arun · diſcur · Octauo debemus ad
xp̄m accedē · ſicut famelici ad cibato
rem · ideo ſubdit · Si cibū queris ali
mentū eſt · Notandū aūt · ꝙ filij iſrl̄
dum exirent de egipto triplicem ha
buerūt cibū ſcʒ farinā egipti q̄ defici
ente habuerunt manna deſerti · quo
deficiente habuerūt fruct⁹ t̄re ꝓmiſ
ſiōis Peccatores quidē ꝑaſcunt̄ fari
na egipti .i. delectacōne peccati de q̄
fit panis diaboli · Qui licet videatur
modo eſſe dulcis · iuxta illud Eccl̄ ·
xxiij · Homini fornicario omīs panis
dulcis · in futuro tamen magis erit
amar⁹ Job · xx · Panis in vtero illi⁹
vertet̄ in fel aſpidū intrinſecus Sed
cū deficit iſta farina peccati tunc aīa
reficitur manna .i. gracia dei · Pſal ·
Panem celi dedit eis Ecc̄ · xv · Ciba
uit eum pane vite et intellect⁹ · qn̄
vero labor deſerti .i. pn̄s vita finitur ·
tunc anima reficit̄ fructu terre ꝓmiſ
ſionis .i. dulcedine celeſti ſaciat̄ · qui
quidē fructus cauſat̄ ex ꝯtemplacōe
deitatis et ex viſione humanitatis ·
Ps̄ · Cum dederit dilectis ſuis ſōnū ·
ecce hēditas dn̄i filij merces ⁊c̄ · hoc
refertur ad viſionem diuinitatis · q͛
ſcd̄m Aug⁹ · Viſio eſt tota merces ·
Fruct⁹ ventris hoc refert̄ ad viſionē
huānitatis q͛ fuit benedc̄us fructus
ventris benedicte ·

Dñica tercia · Sermo terci⁹ ·

Gaudiū erit coraʒ angelis dei
ſup vno peccatore penitēciā
agēte ⁊c̄ · Magna et p̄cioſa
eſt penitencia peccatoris de q̄ angeli
in celo faciunt tm̄ feſtum Non enim
dicitur gaudere de tam glorioſa dei
viſione · de qua dicitur · i · Pet̄ · i · In
quē deſiderant angeli ꝓſpicere Nec
de ſua tam iocunda iubilatione · De
qua dicit̄ in · ps̄ · Laudate eū omēs
angeli ei⁹ Nec de ſua tam dulci epu
lacōne · de qua dicitur Tho · xij · Ego
cibo inuiſibili et potu qui ab hoibus
videri non poteſt vtor · Sed dicitur
gaudere de noſtra conuerſione · ideo
dʒ Gaudium erit corā angel̄ dei ⁊c̄
In quibus verbis tria tangūtur ·
Primū eſt angeloꝝ leticia cum dicit̄
Gaudium erit in celis corā angelis
dei · Scd̄m eſt leticie materia cū ſub
dit̄ Super vno peccatore · Terciū eſt
materie cauſa cū ſubdit̄ Penitenciā
agente · Circa primū notand̄ eſt q̄d
de noſtra ꝯuerſione · non tm̄ angeli
gaudent · ſed et tota trinitas gaudet
Angeli aūt gaudent triplici de cauſa
Primo q͛ vident ſue cuſtodie tā glo
rioſum fructum Cuilibet em̄ homini
angelus ad cuſtodiam delegatur · et
dum eſt in vtero ne ibi a diabolo ſuf
focetur · Et dū eſt egreſſus ex vtero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ne forte a baptiſmi gracia impediat. et dum eſt in mundo ne forte ad pecca plurima ptrahat. et dum exit de mundo ne forte a diaboli laqueis teneat Sicut enim medicus gaudet quando videt erga infirmum ſue curacomis fructū Sic angelus multū gaudet cū videt circa hominē ſue cuſtodie effectum. de ↄtrario aūt multum dolet Juxta illud Iſa. xxxiij. Angeli pacis amare flebunt. Scdo gaudent qn vident ex peccatoribus conuerſis ſuum adimpleri numerū Siue enī tot aſcēdant de hoib9 quot angeli cecīderūt ſiue quot ſteterūt Manifeſtū eſt qd eorū ruina dz de hoibus repari. ideo multū gaudent qn peccōres cōuertūt vt de ipſis eorū numer9 repetur, ido in xpi reſurrectione p quā peccōres ſunt iuſtificati āgelus totus feſtiu9 apparuit oñdens ſuā leticiaz in aſpcū q̄ inſtar fulguris coruſcans in habitu qui inſtar niuis fuit candidus et in affatu dulcis fuit et amen9 qn dixit mulieribus Math. vlt. Jheſū q̄ritis crucifixū 7c. Tercio gaudent qn vident in laudando deū tale ſe habere cōſorcū Olim quidē laudabat deum ſolum natuā angelica. ſ nūc addita eſt natura huāna. et ido mō veracit dici poteſt illud Job. xxxviij. Cū me laudarēt aſtra matutina. hoc ſpectat ad laudē angelorū. et iubilarēt oēs filij dei. hoc ſpectat ad laudem hoīm Scdo de cōuerſione peccatoris gaudet et feſtū facit tota trinitas ſcz pr̄ et filius et ſpūs ſcūs. Et pmo pater. Multū quidē gaudet rex terren9 qn filius ſibi ↄcipit Sic letatus eſt abraham de cōceptu ſare Multū enī gaudium habuit qn ei yſaac naſcebat. ſicut gauiſi ſūt Zachas et elizabeth in ortu pcurſoris. Multū gaudet qn filius ablactat. Vnde abraham fecit magnū ↄuiuiū in ablactacōne yſaac filij ſui vt habet Genes. xxi. Multū gaudet qn filius grandis effectus ad menſam ſuā recipit Pater igit celeſtis de filio ſpūaliter cōcepto nato ab lactato et ad menſaz recepto multū gaudet, Conceptio aūt attenditur in cōtricōne ſiue boni ꝓpoſiti ↄcepcōne Yſaie. xx. Facie tua dñe cōcepim9 et pturiuim9 ſpiritū ſalutis Natiuitas attendit in ↄfeſſiōe vel bonorū operū oſtenſione, Sed de multis pt dici illd Yſa. xxxvij. Venerunt filij vſq ad ptū et vtus pariēdi nō eſt. Ablactatio attendit in vite pfectione qn ſcz homo intiū pficit qd nō indigz lacte puulorū ſ cibo ſolido pfectorū. Heb. v. Perfectorū eſt ſolidus cib9 Ad mēſam receptio attendit in celeſti refectione. iuxta illud Luce. xxij. Edatis et bibatis ſup menſā meaz in regno meo. ps. Filij tui ſicut nouelle oliuarum in circuitu menſe tue. Scdo de cōuerſione peccatoris gaudet filius. et hoc triplici de cauſa. Primo q2 ex hoc videt effectum ſue paſſionis. qd notat in pma pabola de oue pdita et inuenta Greg9. Vna ouis perijt qn homo peccando vite paſcua dereliquit. In humero aūt poſuit q2 peccata nrā in corpore ſuo portauit ipſe De hoc ſic dicit Aug9. in libro cōtra quinq hereſes. Cum eſſes inimicus patri meo recōciliaui te per me. cum inter montes et ſiluas errares queſiui te. humeris meis portaui te. patri meo reddidi te. laboraui. ſudaui. caput meū ſpinis oppoſui. Manus meas clauis obieci. lancea latus meum aperuit. tot nō dicam iniurijs aſperitatibus laceratus ſum. ſanguinem meū fudi. animā meam poſui vt cōiungerem te michi et tu diuideris a me. Tantū aūt deſiderium de oue inuenta habuit qd et deſertū. i. celum dereliquit qd dicitur deſertū. i. derelictum. q2 fuit derelictū ab āgelo in quo fuerat creatus. tum quia fuit

derelictũ ab hoīe qui ipm̄ fueāt habi
turus · tum q̄ ad inſtar deſerti in eo
ſunt dulces cãtus auiũ .i. angelorꝝ ·
ibi ſunt roſe martirꝝ · viole ꝯfeſſorꝝ
et lilia virginũ · Scd̄o gaudet filius
q̄ in peccatore conuerſo videt refor
macōnem ſue imaginis qd̄ notat̃ in
ſcd̄a pabola de dragma pdita et in
uenta in qua imago regis refulget ·
Decem em̄ dragme ſunt · ix · ordines
angelorꝝ et decimus hoīm qui ad dei
imaginē ſunt creati · Sȝ decima drag
ma pdita fuit qn̄ homo peccauit · ſed
xp̄s ipſã queſiuit et ad ſuã imaginez
repauit · Tercio gaudet ex eo qd̄ vi
det reſurrectōnem ſui frīs qd̄ notat̃
in t̃cia pabola de filio ꝓdigo · de quo
dicit̃ Epulari et gaudē oȝ · q̄ frater
tuus pierat et reuixit · Tercio de cō
uerſione peccatoris gaudet ſpiritus
ſanctus triplici de cauſa · Primo · q̄
recupat templũ ſuũ qd̄ debet inhabi
tare · iuxta illd̄ · i · Corꝝ · iij · Neſcitis
q̄ templũ dei eſtis ⁊ ſpirit⁹ dei habi
tat in vobis · habitare aũt nō poſſet
niſi ſpūs malignus recedēt · ij · Corꝝ
vi · Que aũt cōuentio xp̄i ad belial?
Quis aũt ꝯſēſus tēplo dei cũ idolo?
Scd̄o gaudet · q̄ recupat membrꝝ ſu
um qd̄ dȝ viuificare · i · Corꝝ · vi · An
neſcitis qm̄ membra veſtra templuz
ſunt ſpūs ſancti ⁊c̃ Videmus em̄ qd̄
membrꝝ p̄ciſum vel putridũ vel pali
ticũ nō viuificat̃ a ſpū huāno · eodez
modo nec peccator a ſpū diuino · tũ
q̄ diuiſus eſt ab eo · Pſa · lix · Iniqui
tates veſtre diuiſerũt int̃ vos ⁊ deũ ·
tũ quia putrefactus eſt in peccato ·
Joel · i · Cōputruerũt iumēta in ſter
core ſuo · tũ q̄ paliticus eſt ex motu
inordinato · Nō enim habet ſenſum
amoris dei de quo dr̃ · Sap · i · Sētite
de dn̄o in bonitate · nec habet motũ
ordinatũ operis boni · ſed inordinatũ
opis mali · ps̄ · Turbati ſunt et moti
ſunt ſicut ebrius · Tercio gaudet q̄
recupat vas ſuũ qd̄ dȝ implē Oportȝ
aũt qd̄ iſtud vas ſit vacuũ ab amore
mundi ſi dȝ impleri amore dei Aug⁹
ſup Joh · Vas es Si plenus es funde
qd̄ habes vt recipias qd̄ nō habes ·
fũde amorē ſeculi · vt implearis amo
re dei · hoc ſignatũ eſt · iiij · Reg̃ · iiij ·
in heliſeo q̃ vaſa vacua impleuit De
iſto feſto et gaudio qd̄ facit qd̄ de⁹
dicit Orig̃ · ſup illud · Numeri · xxviij
Oblationē meã et panes et incenſũ
odoris ſuauiſſimi offerte per tp̄a vrã
Lrã aũt Orig̃ · hȝ in dieb⁹ feſtis vris
Hȝ inq̃t ſua feſta de⁹ Eſt em̄ magna
feſtiuitas ſalus huãna puta p ſingu
los fideles qui conuertunt̃ ad deũ et
in fide ꝓficiunt · Feſtiuitas orit̃ qn̄ le
tificat eum impudicus ſi fit caſtus et
iniuſtus qn̄ iuſticiã q̃rit · Scd̄o ponit̃
hui⁹ leticie materia cum dr̃ · ſup vno
pccōre · et ſup̄ dr̃ quã ſup̄ nonagita
ix · iuſtis qd̄ quidem intelligi p̄t aut
de tepidis iuſtis aut de feruētib⁹ · Si
p̄mo mō tunc verꝝ eſt qd̄ hic dicit̃ · et
ſuper hoc ponit Gregorius duo exē
pla dicēs Maius de peccatore cōuer
ſo q̄p de ſtante iuſto gaudium fit in
celo · q̄ et dux in p̄lio plus illum mi
litē diligit qui poſt fugam reuerſus
hoſtē fortit̃ p̄mit quaȝ illũ qui nunq̄
terga v̓tit et nunq̄ aliq̃d fortit̃ fecit
Sic agricola illã terraȝ magis amat
que poſt ſpinas vbēs fruges ꝓfert
quã eã que nunq̄ ſpinas hũit · de hoc
eciã ſic dicit Aug⁹ · in li · ꝯtra fauſtũ
Agcole pl⁹ placet agri q̃ ſpinis mag
nis eradicatis centeſimũ ꝓferũt quã
illi q̃ ſp plani et vix ad tricen̄ · pue
nerũt · Si aũt intelligit̃ de iuſtis fer
uentib⁹ tũc diſtinguendũ eſt int̃ af
fectũ et effectũ Nã ſcd̄m Ber · Meli
ori maior t̃buend⁹ ē affect⁹ · magis
ei indigēti maior ē tribuēd⁹ effect⁹
Videm⁹ em̄ q̄ aliq̃ mr̃ hēat · x · filios
ſi vn⁹ infirmat̃ ⁊ poſtea ſanat̃ · mai⁹
gaudiũ oſ̄dit de ſanitate iſtius recu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

pata q̃ꝑ de ſanitate in alijs ꝯſeruata
Sup hoc eciã Aug9 · in li · cõfeſſionũ ·
tria exempla ponit dicẽs Triũphat
impator et nõ viciſſet niſi pugnaſſet
Et q̃ꝑto maius periculũ fuerit in ꝑlio
tãto maius eſt gaudiũ in triumpho
Jactat tẽpeſtas nauigantes minat̃ qꝫ
naufragium oẽs futura morte palleſ
cuunt tranquillat̃ celum et mare · et
exultant nimis qui timuerũt nimis
Carus aliq̃s infirmat̃ omnes animo
egrotant cũ eo poſtq̃ꝑ vo cõualuerit
fit ei et oib9 tale gaudium recte q̃le
ante non fuerat Tercio ponit̃ leticie
et materie cauſa cum dr̃ Penitenciã
agente · nõ dixit pñaꝫ cogitãte que
eſt pñia ꝓcraſtinatoꝝ Prouerb · iij ·
Ne dicas amico .i. xp̃o vade et reuertẽ
et cras dabo tibi cũ ſtatim poſſis dar̃
Nec dixit penitẽciam docẽte que eſt
pñia verboſoꝝ p̄dicatoꝝ Mat · xxiij ·
Dicunt eñ et nõ faciũt ⁊c̃ Nec dixit
penitẽciam oſtendẽte · que eſt pñia
ypocritaꝝ et ſimulatoꝝ Math · vij ·
Veniũt ad vos i veſtimẽtis ouiũ ⁊c̃
Sed dixit penitenciã agente · que eſt
penitẽcia deuotoꝝ De quibus dicit̃
Luce · iij · Facite dignos fructus peni
tencie ·

Dñica quarta Sermo ꝓmus

Estote miſericordes ſicut ⁊ pr̃
veſter miſericors eſt Luce vi
Inter legeꝫ moſaycã et euã
gelicam iſta drã eſſe videt̃ · qꝛ in illa
p̄dicabat̃ ſeuera iuſticia ħ dulcorãs
mia · iõ ſb̃dit̃ Eſtote miſericordes ⁊c̃
Jbi deus vocabat ſe dñm metuendũ
Hic vocat ſe prẽꝫ benignũ · iõ ſb̃dit̃
Sicut ⁊ pater veſter miſericors ẽ · ibi
ꝓmittebant̃ carnalia ⁊ tẽrena · ħ ſpũ
alia et eterna · ideo pr̃ iſte ſepe vocat̃
pat̃ celeſtis .i. dator celeſtiũ Jn ſerie
igit̃ hui9 euãgelij tẽa tãgunt̃ · Primo
eñ xp̃us exemplo dei ad miãꝫ nos in
ducit · Scd̃o iſtius miſericordie tres
ſpecies ponit Tercio rões et cauſas
iſtaꝝ ſpecieꝝ oſtẽdit · Primũ notat̃
cum dicit̃ Eſtote miſericordes ſicut ⁊
pater veſter miſericors eſt · Circa qđ
notandũ qđ licet deus habeat poten
ciã · ſapiãm diuiciaꝝ copiã et miaꝫ ·
tñ non dixit · Eſtote potẽtes ſicut et
pr̃ vr̃ potẽs eſt Nec eſtote ſapiẽtes ·
nec locupletes ß miſericordes Racio
hui9 eſt · qꝛ appetit9 potẽcie hꝫ deiecti
onẽ · ps̃ · Deieciſti eos dũ alleuarẽt̃
Hoc pꝫ in lucifero qui dei potenciam
appecijt · et iõ in abiſſũ deiectus fuit ·
Appetitus ſapie hꝫ inflacõneꝫ i · Coꝝ
viij · Sciencia inflat Col̃ · ij · Jnflatus
ſenſu carnis ſue · diuicie inducũt obli
uionẽ dei Geñ · xl · Succedẽtib9 ꝓſpe
ris prepoſitus pincernaꝝ oblitus eſt
interpretis ſui · Deut̃ · xxxij · Jncraſſa
tus eſt dilectus et recalcit · Et ſequit̃
Dereliq̃t deum factorẽ ſuũ Miſericor
dia aũt inducit hoiẽꝫ in celeſtis regni
eternã poſſeſſionem Vnde dicet xp̃s
miſericordibus Math · xxv · Venite
bñdicti prĩs mei poſſidete p̄patũ ⁊c̃
Non eñ dicet · venite potẽtes · ſed ve
vob̃ qui potẽtes fuiſtis ad bibẽdum
vinũ · et viri fortes ad miſcendã ebe
tatẽ · vt dr̃ Jſa · v · Nec dicet · venite
ſapiẽtes · ß ve vob̃ q̃ ſapiẽtes fuiſtis
in ocul̃ vr̃is et corã vob̃metipſis pru
dentes · vt dr̃ ibiđ Nec dicet · venite
diuites · ß ve vob̃ diuitib9 q̃ hũiſtis
hic cõſolacõnem veſtram · ſed dicet
Venite miſericordes qꝛ eſuriui et de
diſtis michi manducare ⁊c̃ · Secũdo
ponũtur miſericordie tres ſpecies ·
Prima cõſiſtit in nõ iudicando cum
dicit̃ · Nolite iudicare et nõ iudicabi
mini Jnterl̃ · Non tantũ in largitate
beneficioꝝ ſitis miſericordes ſed eciã
iudicando · Notãdum autẽ · q̃ꝑ ſcđm
Auguſtinũ de ſermone dñi · quedam
ſunt occulta · queđ manifeſta · queđ
media · De manifeſtis autẽ poſſum9
iudicare Vnde dicit̃ ibidem de aptis
que bono animo fieri non poſſunt ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vt ſūt ſtupra. blaſphemie et huiōi
pmittit̄ nobis iudicare. Alia ſunt oc
culta. et de hys iudicare piculoſuz ē
Vnde ſuper illud. i. Cor. iiij. Necq̄
meipm̄ iudico. dt Aug⁹. Periculuz
eſt nobis de ignotis cordibus alioꝝ
iudicare. Tanta em̄ pfunditas cre
dēda eſt eſſe in hoīe que lateat ipm̄
hominē in quo eſt. In petro pfundi
tas infirmitatis latebat cū ſe cū dn̄o
moriturū pmittebat. Cū ergo q̄ſq̄
de ſe aut non oīno. aut vix poſſit ve
ram ferre ſentenciam. quō poteſt de
alijs iudicare. cū nemo ſciat q̄d aga
tur in homine niſi ſpiritus hominis
qui eſt in ipſo. Media aūt ſunt que
bono et malo aīmo fieri poſſunt. De
quibus autē nō habem⁹ certā ſentē
ciam dare debemus ea in meliorem
partem cōuertere Vnde ſuper illud
i. Cor. iiij. Nolite ante tempus iudi
care. dicit Auguſtin⁹. Et ſi ſuſpicio
nes vitare nō poſſum⁹. q̄ȝ homines
ſumus tamen iudicia .i. diffinitiuas
firmaſq̄ȝ ſentēcias ↄtinere debemus
Si ergo ſuſpicamur q̄d eſt humana
temptatio ſaltez non iudicem⁹ Hoc
em̄ ad humanā tēptacōnem ptinet
ſine qua vita iſta non ducitur Item
ſup illud Rōs. xiiij. Stabit autē. ⁊c̄
dicit Aug⁹. Hic innuit Apl's. q̄ȝ am
bigua debem⁹ in meliorē ptē cōuer
tere et in futuro ſpem boni hr̄e. et
ſi aliter ſit in pn̄ti. Manifeſta igitur
ſunt iudicanda Occulta ſunt diuino
iudicio relinquenda. Media aūt nō
ſunt diffinitiue iudicāda. aut in me
liorem partē vertēda. Scd̄a ſpecies
miſericordie conſiſtit in dimittendo
cū dicit̄ Dimitte ſcz iniurias et dimit
tet̄ vobis ſcz peccatū veſtrum. Alia
vero litera habz dimittite et dimitte
mini. Homo quidē aliq̄n detinetur a
peccato q̄n ſcz enormitas peccati nō
dimittit ipm̄ cōfiteri. ſed tunc a pec
cato dimittit̄ q̄n ipſe p cōfeſſionem

peccata dimittit Prouerbiꝝ. xxviij.
Qui abſcondit ſcelera ſua non diri
get̄. qui aūt cōfeſſus fuerit ea et re
linquerit miſericordiam cōſequetur
Legitur Zacharie. v. Qd̄ miſſa eſt
maſſa plumbea in os amphore. Qn̄
quis maſſam plumbeā in ore ſuo vel
in gutturē tenet ſuffocat̄. Si deglutit
extinguit̄. ſi eicit liberat̄ Iſta maſſa
plumbea eſt peccatū pōderoſum q̄d
homini claudit os q̄n phibet ↄfiteri
Tunc autē deglutit̄. quando delecta
tio peccati in corde habet̄. Sed tunc
reicit̄ quando homo cōfitetur. aliq̄n
peccator tenet̄ a diabolo quādo ſciz
male ablata nō vult reſtituē. i. Thi
vi. Qui volunt diuites fieri incidūt
in temptacōnes et in laqueū diaboli
Tunc aūt a diabolo dimittuntur q̄n
ipa male ablata dimittunt̄ vel reſti
tuunt̄. huiōi em̄ hoīes tenet diabol⁹
p capillos. Capilli em̄ naſcunt̄ ex ſu
perfluitate humoꝝ et ſignificāt ſup
fluitatez malaꝝ diuiciaꝝ. q̄n homo
illos capillos radit tunc diabolus ip
ſum dimittit. Aliq̄n tenet̄ a deo. q̄n
ſcz iniurias nō vult remittē Math
vi. Si non dimiſeritis hominibus nec
pater veſter dimittet vobis peccata
veſtra. Quando autē homo dimittit
iniurias tunc deus noſtras dimittit
offenſas Et ibidem. Si dimiſeritis ho
minib⁹ peccata eoꝝ dimittet vobis
pater celeſtis peccata vr̄a Aug⁹ ſup
Ps. dicit tibi deus. aliquid cōtra te
teneo. aliq̄d tu cōtra alium tenes.
dimitte et dimittā. Tercia ſpēs mīe
conſiſtit in elemoſinaꝝ largicōne cū
dr̄ Date et dabit̄ vob̄. Interl'. Date
beneficia et dabit̄ vobis vita et̄na.
qui em̄ dat tpalia ad ſuſtentacōem
hēbit p̄mia et̄na in retribucōne. hē
bit corpalia ad ↄſolacōez et ſpūalia
ad iuſtificacōez. et celeſtia ad glori
ficacōe; Yſa. lviij. Frange eſurienti
panē tuū. Et ſequit̄. Et ſanitas tua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cti9 orieť. hoc referť ad bona tpalia. et anteibit faciem tuaꝫ iuſticia tua. hoc referť ad bona ſpūalia. et gloria dn̄i colliget te hoc ad bona celeſtia. et eris q̄ſi ort9 irriguus cui9 nō defici ent aq̄. hoc quo ad tpalia Terciō xp̄c ponit rōnes et cās ꝑ q̄s inducit nos ad ſupdcās tres ſpēs mīe. Primo eī inducit nos ne alios iuducem9 ex cō ſideracōne maioris defect9 ꝓpriꝫ cū dt Quid aūt vides feſtucā in oculo fra tris ⁊c̄. ꝑ feſtucā peccata minima. ꝑ trabem peccata magna intelligūť Sunt em̄ mľti qui nō vidēt ſua ḡuia et vident alioꝝ leuia peccā Ante pec catū in ꝑmis pntibus oculus erat ap tus ad videndū opera dei Poſt pccm̄ vero aptus eſt ad videndū defectum et miſeriā ſui qꝛ tunc apti ſunt oculi eoꝝ et cognouerūt ſe nudos Modo autē econtra eſt qꝛ oculus nr̄ nō eſt aptus ad videndū et cōſiderandum opa dei nec ad videndū defect9 et mi ſerias nrās. ſꝫ eſt aptus ad vidēdum defectus alienos Et eſt clauſus ad vi dēdum defectus ꝓprios Bern̄. Egre gium inſtrumentū corpis eēt ocul9 ſi ſe ſicut cetera videret ſic eciā poſſꝫ ſeipm̄ cognoſcē. Legiť in vitis patꝝ ꝙ quidā frater portabat an̄ ſe ſaccu los puos et poſt ſe ſaccos magnos arena plenos. et ſup hoc īterogat9 rn̄dit. Sacculi pui ſunt peccata pua alioꝝ que ante oculos ſemp habeo. Iſti magni ſūt peccata mea magna que poſt dorſum meū ꝓicio. Criſoſ. Multi ſūt qui cū viderint monachū ſupfluū veſtimentū hn̄tem ac copio ſiori cibo potitum. amari fiūt accuſa tores. cotidie ipſi rapiētes et crapu lam pacientes. Scd̄o nos inducit vt iniurias remittam9 ex cōſideracōne magni periculi et magni exempli. Primo ponit periculū dicēs Si cecus cecoducatū p̄beāt ⁊c̄ Aliqn̄ ꝯtingit qd̄ ille qui facit iniuriaꝫ et ille q̄ reci pit ambo ſunt vidētes qn̄ ſcꝫ ille qui facit iniuriam humiliter recognoſcit et ille qui recipit liberaliter dimittit et tunc nullū eſt periculū. Aliquādo vero ꝯtingit qd̄ alter eſt cecus et alť vidēs qn̄ ſcꝫ ille qui facit vult ſatiſfa cere et ille qui recipit nō vult remit tere vel ecōuerſo et tūc nō eſt mag nū periculū. qꝛ ſepe benignitas vni9 cōuertit cor alterius Ros. xij. Si eſu rierit inimicus tuus ciba illū. Si ſitit potū da illi. hoc em̄ faciēs carbones ignis cōgeres ſup caput eius. hoc ē inducens eum ad amorem tuū. Aliqn̄ cōtingit qd̄ ambo ſunt ceci qn̄ ſcꝫ nec ille qui iniuriā facit vult ſatiſfacere. ſed nec ille qui recipit vult pcere et tunc eſt magnū periculum. qꝛ ambo cadunt in foueam peccatoꝝ Deinde inducit ad īiurias remittēdas ex cōſi deracōne magni exempli quādo dt. Non eſt diſcipulus ſuper magiſtrum Magiſter em̄ noſter iniurias oēs ſic remiſit qd̄ nec ſeruauit turbacōneꝫ in corde. nec dixit impꝓperiū ore. nec fecit aliquā iniuriā in ope Yſa. xlij. Non erit triſtis neqꝫ turbulentus. quo ad ꝑmū Non clamabit neqꝫ au dieť foris vox e9 quo ad ſm̄ Calamū quaſſatū nō ꝯteret. et linū fumigās nō extinguet. i. minimā iniuriā nō in feret quo ad t̄ciū. Tercio īducit nos ad dandū eleōſinas ex cōſideracōne magni p̄mij cū dt Menſurā bonā ⁊c̄ Sin9 aūt aīe eſt intellc̄us q̄ implebiť glā viſiōis apte. ⁊ affc̄us q̄ implebiť glā dilcōis immēſe Eſt aūt mēſuā bō in aīe btificacōe ꝯferta ī corpis glori ficacōe. qꝛ ad btificacōeꝫ aīe ꝯfereť et addeť glorificatio corpis. tūc eſt mēſura cōferta Coagitata erit in io cūda ⁊ ī ordinata ſcōꝝ ſocietate Sic̄ em̄ in coagitacōe vaſis ḡna ad inui cem ordināť et aſſociāť ſic ſocietas ſcōꝝ erit ordiata et iocūda Supefflu ens erit in apta dei viſione Yſa. lx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tunc videbis ⁊ afflues quo ad men
ſurā ſup effluentē que erit in dei viſi
one. et mirabit̄ et dilatabit̄ cor tuū
quo ad menſurā bonam que erit in
mirabili et lata aīme glorificacōne.
qn̄ couerſa fuerit ad te mltitudo ma
ris quo ad menſurā ↄfertā que erit
in corpis glorificacōe Corpus em̄ eſt
mare aīe. qꝛ multas amaritudines
ſibi dedit. Sed tunc ↄuertet̄.i. aīe to
talit̄ ſubiciet̄. fortitudo genciū vene
rit tibi quo ad menſurā coagitatam
que erit in ſanctoꝝ ſocietate iocūda
que ex omibus gentibus eſt collecta
et ↄtra mundū carnē et diabolū fuit
fortis et robuſta.

Sermo ſcd̄s

Estote miſericordes ſicut ⁊ pr̄
veſter miſericors eſt. Nuſq̄
legit̄. ꝙ deus vocet̄ pr̄ poten
cie. nec pr̄ ſciencie. ſ pr̄ miſericordie
Ad innuendū qd̄ illi q̄ ſunt eius filij
nō dn̄t in potēcia. nec in ſciencia ſed
in miſericordia eū imitari. Deus ha
buit tres filios ſcȝ luciferū adam et
xp̄m. Sed p̄m⁹ appecijt ſuā potenciā
et ideo tanq̄ filius degener fuit exhe
redatus. Scd̄us appecijt eius ſciām
et fuit ideo ſilr̄ exheredatus. Terci⁹
ſecutus eſt eius miſericordiā et ideo
eternā eſt aſſecutus hereditatē. ps̄.
Poſtula a me et dabo tibi gentes he
reditatē tuā ⁊c̄. Si igit̄ volum⁹ eſſe
filij legitimi et non exheredari imite
mur patrē nr̄m. non in potenciā nec
in ſciencia ſ in mia. Aug⁹. ſup illud
Estote miſericordes ⁊c̄ Inueniſti pa
trē imitare patrē. Si em̄ imitari nō
vis exhereditari diſponis. dt ergo
Estote miſericordes. Vbi xp̄us nos
inducit ad duplicē miāȝ ſcȝ corpalem
et ſpūalem Miſericordia corporalis
cōſiſtit in eleōſinaꝝ largicōe ad quā
nos inducit verbo p̄mio et exemplo
Verbo triplicit̄. qꝛ ip̄m miſericordie
opus p̄cipit. cōſulit et req̄rit. Si q̄s

habēt dn̄m aliq̄d p̄cipientē. et ſapiē
tem aduocatū idem cōſulentem. et
dulcē amicū idē volentē et req̄rentē
debēt illud cū oī deſiderio adimplē.
Deus aūt miſericordie opus precipit
tanq̄ dn̄s. ſicut pȝ hic cū dt. Estote
miſericordes ⁊c̄ Conſulit tanq̄ ſapi
ens aduocatus Mathei xix. Si vis ꝑ
fcūs eē vade et vede oīa que hēs ⁊c̄
Vult et requirit tanq̄ dulcis amicus
Eiuſdē. ix. Miſericordiā volo et non
ſacrificiū. Nos igit̄ debe⁹ implē p̄cep
tū dn̄i tam potētis. audire cōſilium
aduocati tam ſapientis. et ꝑficē vo
luntateȝ amici tā dulcis. Scd̄o indu
cit nos ad miīe opus p̄mio. viȝ tpali
ſpūali ⁊ celeſti Premiū tpale ↄſiſtit
in tpaliū multiplicacōne Prouer. iij
Honora dn̄m de tua ſba ⁊ de p̄micijs
frugū tuaꝝ da paupib⁹ ⁊ implebūt̄
horrea tua ſaturitate. Legit̄ in in ce
ſario. ꝙ cū frēs cuiuſdaȝ monaſterij
multū habundarēt ⁊ multū ad pau
peres liberales eſſent tandē elemoſi
nas dimiſerūt et ipſi egē ceperūt. qd̄
cū cuidam viro ſancto referrent ait
Duo ſocij in iſto monaſterio conſue
uerūt habitare ſcȝ frater date et fr̄
dabit̄ vobis Vos expuliſtis p̄mū et
ſcd̄s ſine eo noluit remanē. Premiū
ſpūale conſiſtit in tribus Primo in
peccatoꝝ remiſſione Ecc̄. iij. Elemo
ſina paupis nō erit in obliuione. et
ſicut in ſereno glacies ſoluētur pccā
tua Eiuſdeȝ. iiij. Ignē ardentē extin
guit aq̄. et elemoſina reſiſtit pccis
Gloſa ſup illud Math. xij. Extende
manū tuā. fruſtra ꝓ peccatis manū
ad dn̄m expandit q̄ eas ad paupes
iuxta poſſe ſuū nō extendit. Scd̄o in
diuine gracie collacōne. ij. Coꝛ. ix.
Qui ſemināt in bn̄dictionibus de bn̄
dictionib⁹ metent. graciā ſcȝ in pn̄ti
et gloriā in futuro. Tercio in gracie
cōſeruatione. Eccl̄. xxix. Elemoſina
viri q̄ſi ſacculus cū ip̄o et grām hoīs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

quaſi pupillam ꝯſeruabit. Sicut em̄
manus oppoīt᷑ vt pupilla ꝯſeruet᷑.
Sic elemoſina tēptatiōi diaboli ſe
intˀponit et aīām a peccato cuſtodit
Premiū autē celeſte ponī᷑ hic cū dī
Menſurā bonā et cōfertā ⁊c̄. Sunt
em̄ qui dāt paupibus ptē ſupfluoꝝ
et ptem retinēt neceſſarioꝝ. de q̄b9
dī Luce. xi. Nō ſupeſt date elemoſi
nā et ecce om̄ia munda ſunt vobis
Iſte hēt menſurā bonā Alij ſunt qui
dant oīa ſupflua. et retinent neceſſa
ria De q̄bus dī. Luce. iij. Qui habet
duas tunicas det vnam nō habenti.
Prima tunica eſt neceſſitatis. Scd̄a
ſupfluitatis Iſti hn̄t menſurā ꝯfertā
Alij ſunt q̄ dant ptē neceſſarioꝝ et
partē retinēt. ſicut fecit martinus qn̄
clamidē diuiſit. iſti hn̄t menſurā coa
gitatā Alij ſunt q̄ oīa neceſſaria dāt
et nichil ſibi retinent. ſicut ſunt viri
ſpūales q̄ relinquūt oīa ꝓpter deum
Mathei. xix. Ecce nos reliq̄mus oīa
et ſecuti ſum9 te. iſti hn̄t menſuram
ſupeffluentē. Tercio inducit nos ad
opus miſericordie exemplo oīm cre
aturaꝝ Vnde ſcūs Iob. ad ipſas cre
aturas ſcꝫ hoīes īmiſericordes mittit
dicēs Iob. xij. Interoga iumenta et
docebunt te. volatilia celi et indica
bunt tibi. loquere t̄re ⁊ rn̄debit tibi
et narrabunt tibi piſces maris. Pri
mo igit᷑ mittit ad iumenta. et iſtud
pꝫ in elephantis. qꝛ ſi vnus cadit ce
teri currūt ad ſubleuandū illū. patꝫ
et in equab9. qꝛ ſi mr̄ vni9 pulli mo
rit᷑ alij ſuſcipiunt filiū ad nutriendū
Patet in leonib9. qꝛ aīalib9 puis ⁊
huiliatis coraꝫ eis et pueris pcunt n̄
magna fame vrgeāt᷑. Deinde mittit
ad volatilia. iſtud pꝫ in ciconijs que
parentes ſenes in nido collocant et
nutriunt. patet in aquila que predā
ſola nō comedit. ſed auib9 ſe ſequen
tibus ptem dimittit. pꝫ in chobar. de
quo dt Ariſtotil᷑. in libro de aīalib9

Nā aquila qn̄ tres pueros hꝫ nimis
grauat᷑ in paſcēdo. et iō vnū a nido
eicit. et auis que arabice dī chobar
eum ſuſcipit ad nutriendū. Deinde
mittit ad terraꝫ. Ambroſ. Noli eſſe
deterior inſenſibili elemēto. terra il
lcꝫ fruct9 quos affert nō ſuis vſib9
vēdicat ſ tuis miniſtrat obſequijs.
tu vero fructus illius ſolus inuadis
et tibi ſoli concludis. Deinde mittit
ad piſces. iſtud patet in delphinis q̄
hoīes mortuos in mari ad litus por
tāt. pꝫ in conchis marinis que ſemp
ſunt clauſe Quidā aūt piſcis ad eas
paſtum defert. ad cuius tactū ille ſe
aperiunt qui paſtū in eas pijcit et re
cedit Scd̄o inducit nos ad miſericor
diam ſpūalem que in duob9 cōſiſtit
Primo ī iniuriaꝝ et odij dimiſſione
cū dicit Dimittite et dimittet᷑ vobis.
periculū eſt em̄ in corde odiū retinē.
qꝛ eſt ſicut ignis tinea et apis. ſicut
em̄ ignis ꝓpriā de qua nutrit᷑ ꝯſumit
materiā Sic odiū mētem que nutrit
ip̄m ꝯſumit et oīa merita ad nichilū
redigit Ideo cōparat᷑ fornaci babilo
nis que cōbuſſit miniſtros qui eam
incendebant. vt habet᷑ Dan̄. iij. Scd̄o
odiū aſſimilat᷑ tinee. que ſicut veſti
menta corrodit ⁊ cōſumit oīa de q̄9
naſcit᷑. ſic ira oīa merita que ſunt in
aīa cōſumit. de qua dī Gal᷑. v. Nā
ſi inuicēꝫ mordetis et comeditis vide
te ne ab inuicē cōſumamini. Tercio
odiū aſſimilat᷑ api. que dū aliū pun
git aculeum dimittit et vltra mellifi
care nō p̄t imo et vltra viuē non p̄t
Sic et cor aculeo odij aliū pungens
et dulcedinē gracie dei pdit et ſeip̄ꝫ
occidit. i. Ioh. iij. Qui odit fratreꝫ
ſuū homicida eſt ſcꝫ ſui ipſius. Scd̄o
elemoſina ſpūalis ꝯſiſtit in delinquē
cū correctione. dēt tn̄ ille qui alios
vult corrigere et iudicare. primo de
fectus ſuos reſpicē. Vn̄ v̉ſus Turpe
eſt doctori cū culpa redarguit ip̄m.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ideo dicit. Quid aūt vides feſtucā in
oculo fratris tui ⁊c̄ Et vt iſtam cor
rectionē ordinate poſſit facē quinqꝫ
cōſideracōnes debet hrē. quarꝫ tres
ponit Aug⁹. ſuper illud Math. vij.
Ypocrita eice pmū trabem de oculo
tuo ⁊c̄. Reliqs duas ponit Greg⁹.
in morꝫ. Primo namqꝫ q̄ alios vult
corrigere et iudicare dꝫ cōſiderare ſi
eſt ei ſimilis .i. ſi eſt in ſimili culpa vl
equali vel maiori et tunc nō dꝫ ipm
corrigē. ſed ambo ſup ſe dn̄t gemē.
et ad bonū conari piter et ꝯmouere
alias poſſet ſibi dici. Rōnos. ij. Qui
aliū doces teipm nō doces q̄ pdicas
non furandū furaris? Greg⁹. Durū
eſt vt qui neſcit tenere modeāmina
vite ſue. iudex fiat vite aliene Si nō
eſt ſimilis tunc dꝫ tranſire ad cōſide
racōnem ſcdam et vidē ſi aliqn̄ fuit
ſimilis. et ideo ſicut tūc volebat ſibi
miſericordiā exhiberi. ſic et ipſe dꝫt
eam alteri exhibē. Eccl. viij. Ne de
ſpicias hoīez auertētem ſe a peccato
ne imꝓperes ei Memento qm̄ omēs
in corrupcōne ſum⁹. Eiuſdem. xxxi.
Intellige que ſūt ꝓximi tui ex teipō
Si vero nō eſt ei ſimil nec aliqn̄ fuit
ſimilis tunc debet cogitaē. qꝛ adhuc
poſſet eſſe ſimilis. et idō racōne tal
dubij nō debet ſupbire ſed delinquē
tibus cōdeſcendē. i. Corꝫ. x. Qui ſe
exiſtimat ſtare videat ne cadat. iij.
Reg. xx. Ne glorieꝫ accinctus eque
vt diſcinctus. Aug⁹. Nemo eſt qui
ſecur⁹ eſſe poſſit i hac vita que tota
temptatio noiaꝫ. vtrꝫ qui potuit ex
deteriori melior nō poſſit fieri. aut ex
meliori deterior Si aūt nō eſt ſimilis
nec vnq̄ fuit ſimilis et de dei bonita
te cōfidit qd nunq̄ erit ſimilis. tunc
debet tranſire ad quartā cōſideracō
nem et vidē ſi iſte q̄ ita eſt rephenſi
bilis in aliquo cōmendabilis ſit. Et
ſi habet aliquos defectus vidē debet
ſi habꝫ aliquos ꝑfect⁹. et tunc rōne
eorꝫ bonorꝫ que habꝫ ſupportandus ē
in hijs que minus habet. iſtā conſide
racōnem docet dn̄s Apo. ij. Volens
enim reprehendere epiſcopū Ephesi.
Primo ponit quoddā malū qd habꝫ
dicēs. habeo aduerſum te pauca. qꝛ
caritatē tuam primā reliquiſti. Sed
ſtatim ponit quoddā bonū qd habet
dicens. ſed hoc habes bonū qꝛ odiſti
facta nicolaitarꝫ que ego ſimiliꝫ odi
Similiter volens reprehendere Epm
Sard. Primo ponit quendā ſuum de
fectum dicēs Non inuenio opera tua
plena coram deo meo Sed ſtatim po
nit quendā ſuū bonū ꝑfectum dicēs
Sꝫ habes pauca noīa in ſardis. qui
nō inqnauerunt veſtimenta ſua ⁊c̄.
Ecce dn̄s poſtq̄ poſuit illa in quib⁹
iſti epiſcopi erāt rephenſibiles ſtati
poſuit illa in qīibus erant cōmenda
biles Adinuenđ qd ſi ꝓpter aliquē
defectum aliquis eſt rephendendus.
ſi tamē habeat aliqd bonū eſt ſuppor
tandus. Si vero quis omnino videꝫ
eſſe malus nec aliqd bonum habere
ꝓpter qd ſit tolerandus. tunc debꝫ
tranſire ad quintā cōſideracōnem.
qꝛ iſte qui ſic videꝫ alicui eſſe mal⁹.
forte in cōſpectu dei ſibi in merito p
ferendus et ponit exemplū Greg⁹.
in ſtephano et paulo. Nam cum ſte
phan[illegible] ſeuiente et adiuuāte paulo
lapidareꝫ Stephan⁹ oīno erat bon⁹
Paulus vō oīno videbaꝫ eſſe mal⁹.
et tn̄ in cōſpectu dei paulus erat ſte
phano i merito et pmio pferend⁹.

Sermo terci⁹

Nunquid poteſt cecus cecum
ducē nōne ambo in foueā ca
dunt ⁊c̄. In iſto euangelio
dn̄s inſtruit quales dn̄t eſſe prelati.
quales ſubditi. quales oēs. prelati
quidē non dn̄t eſſe ceci ſed videntes
In celo enim ſunt omnes videntes.
et ſapientes et deum cognoſcentes
Ideo nō indigent aliquo inſtructore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jĕmie·xxxi· Non docebit vltrā vir
proximū ſuū et vir fratrē ſuū dicēs
Cognoſce dn̄m·oēs em̄ cognoſcent
me a minimo vſq3 ad maximum ait
dn̄s· Jn inferno autē ſunt om̄es ceci
ideo cadunt in foueā ·i· in ꝓfundita
tem penaꝝ Yſa·xxiiij·Formido et fo
uea et laqueus ſuꝑ te qui habitator
es terre ſcz infernalis· Et erit qui fu
gerit a facie formidīs cadet in foueā
et qui ſe explicuerit de fouea tenebit̄
laqueo·damnati em̄ ſemꝑ formidāt
pati ſupplicia grauiora et volentes fu
gere a tali formidie cadunt in foueā
·i·in ꝓfunditatem penaꝝ· volentes
aūt exire de illa fouea et nō valētes
tenent̄ laqueo deſperacōnis ꝑpetuo
obligati· Jn preſenti aūt ſunt quidā
ceci ſciz ſubditi et illitterati qui non
habent cognicōem diuinoꝝ· et qui
dam videntes ſcz prelati qui debent
habere duos oculos ſcz doctrinā ful
gidam et vitam preclaram· vt illu
minent et ducāt ſubditos verbo pa
riter et exemplo · Sed qn̄ iſti ducto
res ſūt ceci et ducūt ſubditos cecos
tunc ambo in foueā cadunt· Subditi
autē cadunt in foueam peccatorum
Prelati autē in foueam ſuppliciorum
Maius aūt periculum eſt ceco ducto
rem cecum habere quā nullū ducto
rem habere · Si em̄ cecus ductorem
non habet viam baculo pertemptat
Si aūt cecum ductorem habeat ſe cū
illo in foueā precipitat· Formica licet
ſit animal cecuciens tamen ducē ſibi
nō preficit· ſed habet velut quendā
baculum a natura ꝑ quē viam ꝑtēp
tat· Sic et frequēter accidit qđ ſim
plices hoīes quodā inſtinctu nature
ſimpliciter et innocēter viuunt· ſed
quādo habent malum paſtorē tunc
in foueam peccatoꝝ cadunt· qꝛ ſicut
dicit Gregoriꝰ Cum paſtor ꝑ abrup
ta gradit̄ neceſſe eſt vt ad papiciū
grex ſequat̄ Legitur·ij·Regum·v·

Quod iebuſci poſuerunt ſuꝑ muros
iherſalez in cōtemptū dauid cecos
et claudos et dictum eſt ei· Non in
gredieris huc niſi abſtuleris cecos et
claudos Jſti ceci et claudi ſuper mu
ros iheruſalem poſiti ſunt mali p̄lati
in culmine eccleſie conſtituti· q̄ ſunt
ceci ꝑ ignoranciā· et claudi ꝑ diſtor
tam vitā. niſi iſti igit̄ fuerint amoti
xp̄s in eccleſia nō poterit dominari·
Scđo oſtendit xp̄s quales debent eē
ſubditi· quia debēt eſſe ad prelatos
valde reuerentes et obedientes qđ
notat̄ cum dicit̄· Non eſt diſcipulus
ſuper magiſtrū Non em̄ debēt ſubdi
ti ſuꝑ prelatos ſe efferre Sed eis po
cius ſubiacere· et hoc ꝓpter dignita
tem reuerēcie· miniſteriū diligentie
et periculum racōnis reddende· Jſta
tria tāgunt̄ Heb·xiij·Obedite p̄po
ſitis veſtris et ſubiacete eis Ecce dig
nitas reuerencie·ipſi em̄ ꝑuigilant·
Ecce miniſteriū diligēcie· quaſi pro
animabꝰ veſtris racōnem reddituri
Ecce periculum racōnis reddende ·
Si aūt p̄lati ſunt mali adhuc nichilo
minus in reuerencia ſunt habendi· ſi
cut oſtendit Criſoſtoꝰ ſuꝑ Matheū·
tribus racōnibus · De p̄ma ſic dicit
Homines ab inicio creati ſunt ꝓpter
ſe· poſtea autez ſacerdotes ordinati
ſunt ꝓpter te· ergo natura eoꝝ ipſo
rum eſt· ordinatio aūt eoꝝ noſtra·
ſi bene vixerint lucrū eoꝝ eſt· ſi bn̄
docuerint noſtrū erit Accipite ergo
qđ veſtrū eſt et nolite diſcutere qđ
alioꝝ eſt· De ſcđa ſic dicit Frequent̄
de homine malo bona ꝓcedit doctri
na· Ecce enim vilis terra precioſum
aurum ꝓducit· Nūquid ꝓpter terrā
vilem precioſum aurū cōtempnitur
ſed aurū eligitur et terra relinquit̄
Sic et vos doctrinam accipite et mo
res relinquite· De tercia ſic dicit Nā
et apibus herbe neceſſarie non ſunt
ſ flores herbaꝝ· flores aūt colligunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

et herbas relinquūt. Sic et vos florē doctrine colligite et cōuerſationem relinquite. Tercio oſtendit chriſtꝰ quales debent eſſe omnes. de q̄bus iſta tria dicit. Primo ꝙ non debent eſſe alioꝝ cordium iudices cū ait. nolite iudicaē vt nō iudicemini. nō em̄ debemꝰ iudicare de occultis. nec de futuris. nec ſemp̱ de omnibus manifeſtis. de occultis quidē ſicut de intentionibus cordis iudicare nō debemꝰ qꝛ hoc eſt ſolius dei. i. Regum. xvi. Homo videt ea que patēt. deus autem intuetur cor. ideo apoſtolus nō curabat de iudicio huāno nec de iudicio ꝓprio cōfidebat. timebat autē multū de iudicio diuino. i. Cor. iiij. Michi em̄ ꝓ minimo eſt vt a vobis iudicer. aut ab humano die. i. ab humano intellectu. ſed neqꝫ meipſum iudico. qui autē iudicat me dn̄s eſt. Scđo non habemus iudicare de futuris. qꝛ hoc ſimilit̄ ſolius eſt dei Yſaie xli. Annunciate que ventura ſunt in futurꝝ et ſciemus. qꝛ dij eſtis vos. In hoc peccant multi vani homines et mulieřs volentes de futuris conicē Unde refert Augꝰ. in li. de vita xp̄iana. ꝙ cum quidā auguria obſeruaret. et futuri mali magnū iudicium crederet. ſi mures in domo aliquid corroderent. ille cū ſemel mures eiꝰ caligas corroſiſſent. ſup̱ hoc interrogauit Cathonē. qui eū deridens ait. Non eſt mirꝝ. ſi mures caligas corroſerunt. ſꝫ hoc fuiſſet futuri mali magnū iudiciū. ſi mures a caligis fuiſſent corroſi Tercio nō debemꝰ ſemp̱ iudicare de hijs que videtur manifeſta. qꝛ ſicut dicit Ber. Debemꝰ ſi poſſuꝰ excuſaē opus qđ ſi nō poſſumꝰ. ſaltē debemus excuſare intentionē. qđ ſcꝫ illud fecerit ex ignorantia. ex ſubreptione vel ex caſu qđ ſi neutꝝ poſſuꝰ. ſaltē debeꝰ illud alleuiaē ꝓpē grauē tēptationē et dicē O quā vehemens fuit illa tēptatio. quid de me feciſſet ſi accepiſſet de me poteſtatem. Scđo dicit qꝛ dn̄t eſſe ad iniurias remittēdas faciles cū ait Dimitte ⁊ dimittet̄ vobis. In viris aūt pfectis nō tantū exigit̄ vt iniurias remittāt. ſed eciā vt inimicos diligāt. iuxta illđ Mat. v. Diligite inimicos vr̄os. bn̄facite hijs qui oderunt vos. et orate ꝓ pſequentibꝰ et calū. vos Mali em̄ ſcōs viros tripliciē pſequūtur ſcꝫ p odia cordiū. p iniurias opeꝝ. et p exprobraciōnes vboꝝ. Vult igit̄ dn̄s vt cōtra odia cordium opponamꝰ cordis dilectionē. ideo đt Diligite inimicos veſtros Contra iniurias opeꝝ. opponamꝰ beneficioꝝ exhibicōnem. ideo ſbdit Bn̄facite hijs qui oderunt vos Cōtra expbratōes vboꝝ opponamꝰ orōnes. ideo dicit Orate ꝓ pſequentibus et calūniantibꝰ vos. Tercio đt qđ ad elemoſinas dandas dn̄t eſſe liberales cū đt. Date et dabit̄ vobis. Ubi t̄ra de elemoſina notant̄. Primo debet eſſe gratuita cum dixit Date. nō vendite Tribus em̄ modis elemoſina vendi poteſt Primo qn̄ datur cū ſpe retribucōnis future Jeronimꝰ ad nepocianū. Sunt qui parꝝ paupibus tribuūt vt amplius accipiant et ſub elemoſine p̄textu diuicias querunt. que magis appellanda eſt venatio q̄ elemoſina. Scđo qn̄ fit cum appetitu laudis humane Mathei. v. Cū facis elemoſinā noli tuba canē ⁊c̄ Tercō qn̄ fit cū q̄dā violencia et extorſiōe Ecc. iiij. Cor inopis ne afflixeris et ne ꝓtrahas datum anguſtianti Augꝰ. Qui dat vt careat tedio interpellantis nō vt reficiat viſcera indigentis et rem pdit et meritū. Scđo debet fieri in vita. Vn̄ dixit. Date in pn̄ti. nō dabitis in futuro. Elemoſina em̄ que fit ī vita vtilior eſt q̄ que ſit pꝰ mortem. Unde vſus. Munera que donat moriens hec munera nō ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſta em̄ aīam̄ cuſtodit ne in foueā
purgatorꝫ cadat. Illa vero adiuuat
vt a fouea reſurgat. Melius aūt eſt
in foueā nō cadere q̄ꝫ inde reſurgere
Iſta cuſtodit aīam̄ ne in carcē pur
gatorꝫ includat᷑. Illa adiuuat vt in̄
educat᷑. Melius eſt aūt non incarce
rari quā inde educi Iſta cuſtodit aī
mā ne in igne purgatorꝫ cōburatur
Illa v̓o adiuuat vt poſt cōbuſtionē
ab igne eripiat᷑. Melius eſt aūt non
cōburi quā poſt cōbuſtionē ab igne
libeāri Tercio elemoſina eſt multū
vtilis et fructuoſa. ideo dr̄ Et dabit᷑
vobis ſcꝫ regnū celorꝝ. Per tria aūt
quis cōſueuit aliq̄d a rege obtinere
Aut p̄ allegacōnes aduocatorꝝ. aut
p̄ p̄ces amicorꝝ. aut p̄ munꝰ oblatū
Elemoſine autē in iudicio ꝓ ſe et ꝓ
ſuis allegabūt. iuxta illud. pſ̄. Iocū
dus homo q̄ miſeret᷑ et cōmodat diſ
ponet ſermones ſuos in iudicio ꝛc̄.
Scd̄o ipſi paupes facti amici ꝓ ipſis
orabunt Luce. xvi. Facite vobis ami
cos de mām̄ona iniq̄tatis vt cū defe
ceri. vos ꝛc̄. nichilominꝰ et ipſa ele
moſina orabit ꝓ eo q̄ eam fecit Ecc.
xxix. Cōclude elemoſinā in ſinu pau
peris et hec ꝓ te exorābit vt eruaris
ab omni malo. Tercio p̄ munꝰ obla
tum. ipē em̄ elemoſine ſunt munera
que deo offerre debemꝰ p̄ que iram
dei extingueꝰ et regnū obtinebimꝰ.
Prouer. xxi. Munus abſconditū ex
tinguit iras et donum in ſinu indig
nacōnem maximā mitigat. Et dr̄ ele
moſina munꝰ abſconditū. q2 a laude
huāna debet abſcondi. Vtilitas eciā
elemoſine notat᷑ cum dr̄ Menſuram
bonā et confertā ꝛc̄. Beatitudo em̄
noſtra erit in dei cognicōne et viſio
ne et intuitione. et iſta eſt menſura
bona. In dei cogniti dilectōe. et iſta
eſt menſura ꝯferta. et in dei cogniti
et dilecti etn̄a poſſeſſione. ꝛ iſta eſt
mēſura coagitata In cogniti dilecti
et poſſeſſi et delcābili fruicōne. iſta
eſt menſura ſupereffluens. ¶ De hac
q̄druplici menſura dicit Auguſtinꝰ.
Facta eſt creatura rōnalis. vt ſūmū
bonū intelligēt. intelligendo amaēt
amādo poſſidēt ꝛ poſſidēdo frueret᷑

¶ Dn̄ica quinta. Sermo p̄mus

CVm turbe irruerēt ad ihm
vt audirent verbū dei et ipē
ſtabat ſecus ſtagnū geneza
reth ꝛc̄. Luc. v. Sicut dt̄ Criſoſtoꝰ
ſup Math. Signū ſtudioſi agricole
eſt meſſis fecunda. Signū boni nego
ciatoris eſt teca referta Signū graci
oſi p̄dicatoris ē eccleſia plena hoibꝰ
Videt᷑ ergo ꝙ xp̄s gracioſiſſimꝰ p̄di
cator erat. q2 tāta multitudo ppl̄i ad
ipm̄ cōfluebat. Dicit aūt idem Criſ.
ibidē ꝙ tribus de cauſis ſic ad eū ve
niebant et irruebant. ſcꝫ ꝓpter v̓ba
gracioſa que p̄dicabat. ꝓpter faciē
amabilē qua cunctos attrahebat. et
ꝓpter miracula crebra que faciebat
Ideoqꝫ nauē aſcendit vt omnes eiꝰ
verba poſſent audire. et omnes eiꝰ
faciem poſſent inſpicere. et miācula
poſſent vidē. Sic omnes videbāt mi
raculū qd̄ factū eſt in captura piſciū
Dicit ergo cū turbe irruerēt ad ihm
ꝛc̄. ¶ In iſto ergo euāgelio inſtru
unt᷑ auditores v̓bi dei q̄les eſſe debe
ant. In q̄bus quidē q̄tuor eſſe debēt.
Primo auiditas in audiendo qd̄ no
tat᷑ cum dr̄. Cum turbe irruerent. i.
cū quodā impetu irent. Sicut paupe
res in diſtribucōne elemoſinarꝫ tp̄e
famis irruere cōſueuerūt In p̄mitia
em̄ eccleſia fuit magna fames audiē
di verbū dei. iuxta illud Amos. viij
Mittam famem in terrā nō famem
panis nec ſitim aque ſ3 audiendi ver
bum dei Talis fames atteſtatur ſani
tati mentis. ſicut fames corporalis
atteſtatur ſanitati corporis. In fine
eciam eccleſie ſimiliter iſta fames re
nouabit᷑. iuxta illud. pſ̄. Cōuertent᷑

ad veſperā et famē pacientur vt ca
nes Nam ſcd̄m glo. ipſi iudei et aliq̄
de gentibus cōuertent̄ ad veſperam
.i. in fine mūdi et famē pacientur .i.
magnū deſideriū h̄ebunt cōuertendi
et erunt vt canes. q̄r cōtra incredu
los latrabunt et circuibunt ciuitatē
.i. munient eccleſiā cōtra hereticoꝝ
impugnationē et diſpergent̄ vbiq̄
ad manducandū vt ſcʒ alios lucrent̄
xp̄o et incorporēt. Et ſi nō fuerint ſa
turati fide ſcʒ et ↄuerſione populoꝝ
murmurabunt ↄtra nolētes credē.
eos ſcʒ grauiter arguēdo. In medio
aūt eccleſie .i. moderno tp̄e nō eſt fa
mes ſ; magna copia verbi dei Yſa. xi
Repleta eſt t̄ra ſciencia dn̄i ſicut aq̄
maris operientes tantaq̄ʒ eſt copia.
q̄ ſepe multis vertit̄ in faſtidiū qd̄ ē
magnū periculū. ſicut eñ fames vbi
dei ſignū ē ſalutis. ſic faſtidiū ſignū
eſt mortis. ps̄. Omnē eſcā abhoīata
eſt aīa eoꝝ et appropinq̄uerunt vſq̄ʒ
ad portas mortis Dicit̄ aūt ſermo dei
eſca. q̄r replet et ſaciat omnē famē
diuiciaꝝ et honoꝝ et deliciaꝝ. oſten
dit eñ in deo verā eſſe ſacietatē. Nā
auarus ibi inueīt veras diuicias. Su
pbus veros honores. delicioſus verā
delectacōnez. de duob⁹ p̄mis Proū.
viij. Mecū ſunt diuicie et gloria. de
t̄cio. ps̄. Delectacōes in dextera tua
vſq̄ʒ in finē. Et dixit appropinq̄uer̄t
vſq̄ʒ ad portas mortis. Illi eñ qui li
bent̄ verba dei audiūt a portis infer
ni ſunt oīno remoti. Illi vero q̄ faſti
diunt ſunt ꝓpinqui. Illi q̄ derid̄et et
non credunt iam vident̄ eſſe incluſi
Scd̄o in auditoribus debet eſſe velo
citas i obediēdo qd̄ ſignat̄ in petro
qui mox dn̄o obediuit. precepit ſibi
dn̄s duo. Vnū qd̄ videbat̄ continere
obſequiū chriſti ↄſolacōnem populi
quādo rogauit euʒ a terra reducere
puſillum ne ſcʒ turba ip̄m ↄprimeret
vt populus eum cōmodius audiē et
vidē poſſet. Aliud qd̄ videbat̄ ↄterē
vtilitatē ipſius petri cum ait. duc in
altuʒ et laxate recia veſtra in captu
ram. Ex quo datur intelligi q̄ prela
tus nihil debet p̄cipere niſi qd̄ ↄtine
at. aut honorē dei. aut edificacōnem
proximi. aut vtilitatē ipſius ſubditi.
In hoc aūt apparet magna hūilitas
et obediencia petri. q̄r cum chriſtus
ſibi dixiſſet. duc in altum ⁊c̄ Non ſe
excuſauit ſed humiliter obediuit.
Tribus eñ de cauſis cōſueuit quis ſe
ab iniuncto opere excuſare. Aut qñ
alias eſſet valde fatigatus et vellet
quieſcere. Aut qñ illud qd̄ iniungit̄
videtur eſſe nimis arduū et difficile.
Aut qñ videtur eē infructuoſum et
ſine vtilitate. Petrus quideʒ p totā
noctem laborauerat. et ido valde fa
tigatus erat Illud eciā qd̄ p̄cipiebat̄
videbatur eſſe difficile ſcʒ in altū na
uem ducē et recia laxare. Difficilius
eſt eñ piſcari in mari alto q̄ in infi
mo. Poterāt eciā racōnabiliter timē
inutilitatē operis futuri. ex infructu
oſitate operis p̄teriti. et tamē petr⁹
non attendit ad ſuam fatigacōnez.
nec ad laboris difficultatem. nec in
fructuoſitatem. ſed ſimpliciter dixit
In verbo tuo laxabo rete Ex quo dat̄
intelligi. q̄ qñ prelatus aliquid pci
pit qd̄ videtur ↄtinere honorem dei.
vel edificacōnez ꝓximi. vel meritum
ipſius ſubditi non debet ſe excuſare.
Nec ꝓpter fatigacōnez corporis Nec
ꝓpter difficultatē operis. Nec ꝓpter
apparentē inutilitatē laboris. ſed dʒ
deo ſe cōmittere et ſimplicit̄ obediē
Habet autem anima duas aures ſcʒ
intellectum et affectū. Cum aure in
tellectus audit quando illud qd̄ pre
dicatur intelligit Cum aure affect⁹
audit quando illud ſibi placet et di
ligit. ſed eñ parum prodeſt. ſi quis
aliquod verum intelligat et diligat
niſi hoc per aliqua opera oſtendat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tunc igiť auditores ſunt vere obedi
entes qñ et ea que predicanť intelli
gunt et intellecta diligũt et dilecta
p opa oſtendũt Luce · xj · Beati qui
audiunt verbũ dei intelligẽdo ſcz et
amando et cuſtodiunt illud ope ſcz
adimplendo · Tercio in auditoribus
debet eẽ modeſtia in amando ťrena
qd notať cũ diciť · Rogauit aũt eum
a terra reducẽ puſillũ · Non rogauit
eum vt ſtet in ťra Nec vt penitus ſe
elonget a ťra ſed vt puſillũ ſe redu
cat a terra · Quidaz em̃ penitus ſunt
terra ſicut auari Alij penitus ſunt re
ducti a terra ſicut viri pfecti Alij ſũt
reducti puſilluz a ťra · ſicut boni laici
et pfecti q̃ non dñt eſſe in ťra p inor
dinatũ amorem terrenoꝝ Nec oino
requiriť ab eis qd oino retrahant ſe
a terra per omnimodã ɔtemptũ ťre
noꝝ ſʒ qꝫ puſillũ reducãt ſe a terra p
amorẽ inordinatũ · In ťra penit⁹ eãt
qui dicebat Luc · xij · Aĩa mea multa
bona hẽs · requieſce · ɔmede et bibe
epulare · A ťra penit⁹ ſe elõgauerũt
qui dicebãt Mathi · xix · Ecce nos re
liq̃mus omnia ⁊ c̃ · puſillũ a terra do
cebat apl̃s reduci dicẽs · i · Coꝝ · vij
Qui hñt vxores tanq̃ nõ hñtes ſint
et q̃ vtunť hoc mũdo tanq̃ nõ vtan
tur · ille hʒ vxorẽ tanq̃ non hñs q̃ ea
vtiť nõ ad libidinis explecõnem · ſed
ꝓpter ꝓlis ꝓcreacõnez vel ſaltẽ ꝓpẽ
caſus vite lubrice vitacõez Ille vtiť
mundo tanq̃ nõ vtať q̃ rebus mũdi
vtiť nõ ad ſupfluitatẽ ſʒ ad neceſſita
tem · Quarto in auditorib⁹ debʒ eſſe
reuerẽcia in audiendo v̉ba diuina ·
qd innuiť cũ dĩ · vt ceſſauit autẽ loq̃
Eius em̃ pdicacõnem nõ interuperũt
ſʒ quouſqꝫ nõ ceſſauit narraẽ intente
audierũt · Verba quidẽ dei cũ multa
reuerẽcia ſunt audienda · qꝛ ſunt me
dicine dei · gẽme dei et reliquie dei ·
Quibuſdã em̃ ſunt medicina purga
tiua ſicut penitẽtibus a q̃bus purgãt
malos humores peccati · Sapie · xvi ·
Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſanauit
eos ſed tuus dñe ſermo q̃ ſanat oĩa
Quibuſdaz ſũt medicina melioratĩa
ſicut pficientibus quos ad meli⁹ ſoli
citant Eccľ · xij · Verba ſapientũ q̃ſi
ſtimuli et q̃ſi claui in altũ defixi Que
p mgrõꝝ cõſiliũ data ſunt a paſtore
vno · Vtriſqꝫ autẽ ſunt medicina cõ
ſeruatiua · iuxta illud Pſal · In corde
meo abſcõdi eloq̃a tua vt ñ peccẽ ť
Si quis talem doctrinã doceret que
morbos purgaret · ſanitatẽ augeret
in ſanitate ɔſeruaret · libẽtiſſime au
direť · Scdo ſunt gemme dei · Iſtas
gẽmas ſancti diligũt · pſ̃ · Dilexi mã
data tua ſup aurũ et topaſion · Ho
mines aũt porcini ɔtempnũt Math ·
vij · Nec mittatis margaritas vrãs
ante porcos · Et tñ poma putrida . i .
v̉ba carnalia tales porci cũ auidita
te ſuſcipiunt · Si q̃s gemmã haberet
quã xp̃us in ore portaſſet cũ magna
reuerẽcia eam ɔſeruaret Cũ magna
igiť reuerẽcia verba ſãcti euangelij
ſunt habẽdá que in corde xp̃i fuerũt
et ab eius ore ꝓceſſerũt · Tercio ſunt
reliquie dei · Verba em̃ ſci euangelij
ſunt reliquie xp̃i · Verba eciã alioꝝ
ſcõꝝ ſunt reliquie ipſoꝝ · Reliquie
ãt corpales alioꝝ ſcõꝝ · aliq̃n ſanãt
morbos corpales · v̉ba aũt dei ſanãt
ſpũales · Nam animã cecã illuminãt
Pſ̃ · Preceptũ dñi lucidũ illuminãs
oculos · Animã mortuam viuificant
Jo · v · Oĩs qui ĩ monumẽtis ſunt . i .
in fetore peccõꝝ · audiẽt vocẽ filij dei
et q̃ audierint viuẽt · Animã febrili
calore inflãmatã refrigerant Eccľ ·
xviij · Nõne ardorẽ rfrigeábit ros ꝛ
Sic et verbũ melius qd animã male
infrigidatã inflammat · pſ̃ · Ignitũ
eloquiũ tuũ vehementer ⁊ c̃ · Si igiť
medicinã corpalem papem⁹ cũ attẽ
cione et diligẽmus cũ deuocõne · Si
gẽmas que fuiſſẽt ĩ ore xp̃i ɔſuare⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cum deuocōne. et reliquias ſanctoꝝ
adoramꝰ cum reuerētie exhibicōne.
Manifeſtū eſt qđ verba dei debemꝰ
cum attencōne intelligere et cum de
uocōne ſuſcipere et cum multa reue
rencia retinere.

Sermo ſcđs

Aſcendens aūt in vnā nauim
que eāt ſimonis rogauit eū
a terra reducere puſillum.
Quando deus pᵐū hominē creauit
ipſum in naue innocētie poſuit. ſed
fracta naue innocētie tabulam pñie
preparauit que interi amiſſa. miſericor
die pontē erexit Qui em̄ perdit inno
cenciam et penitēciam ſaluari nō po
teſt vlterius niſi p dei miſericordiā.
Quāuis autē penitēcia dicaṫ tabula
tn̄ quando pfecte agiṫ. homini inno
cenciā reſtituit. et ideo nō in merito
nauis poteſt appellari. Circa hoc aūt
duo ſunt videnda. Primo q̄re pñia
ſiue religio dicaṫ nauis Secūdo que
ſunt merces iſtius nauis. Dicıṫ autē
nauis q̄druplici racōne. Primo rōne
materie Nauis em̄ cōſtruiṫ ex tabul̄
cū clauo firmatis et bitumine linitis
Ad cōſtructionem aūt nauis materi
alis multe tabule requiruntᷣ. Ad cō
ſtructionem aūt nauis penitencie pti
nent tm̄ tres tabule ſcꝫ cōtricio. con
feſſio. et ſatiſfactio Clauus eſt timor
dn̄i. ps̄. Confige timore tuo carnes
meas ⁊c̄. Iſto clauo timoris dn̄i niſi
penitens firmeṫ cito nauis penitēcie
diſſoluiṫ Eccl̄. xxvij. Si nō in timore
dn̄i tenueris et inſtāter. cito ſubuer
teṫ domus tua Maxime aūt iſte cla
uus timoris dn̄i neceſſarius eſt incipi
entibꝰ Augꝰ. Tanto minor fit timor
q̄to patrie ad quā tendimꝰ fit ppin
pinquior Maior em̄ timor debet eſſe
peregrinanciū. Minor ppinquanciū
Nullus puenienciū Bitumen eſt ipa
caritas que aiām cōiungit deo cordi
ſuo et pximo. Qui em̄ nō hꝫ vinculū
caritatis eſt diuiſus a dō. diuiſus eſt
a corde ſuo. diuiſus eſt a pximo Sed
caritas iſta omnia diungit Col̄. iij.
Super omnia habete caritatē qđ eſt
vinculū pfectionis Scđo dicıṫ nauis
racōne forme Nauis em̄ in principio
et in fine eſt ſtricta et in medio lata
Eſt ecıā ſupius apta inferius clauſa
Penitēcia em̄ in pn̄cipio ꝯuerſionis
videṫ eſſe anguſta ppter inexpienciā
et temptationū frequenciā Eccl̄. ij.
Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta in
iuſticia et timore et p̄para aiām tuā
ad temptacōnē. In fine ſimiliṫ erit
ſtricta ppter diſtrictā racōnē redde
dam. ij. Coꝝ. v. Omnes nos mani
feſtari oportet ante tribunal xp̄i. vt
referat vnuſquiſqꝫ ppria corpis put
geſſit. In medio autē eſt lata ppter
caritatē diffuſam Roꝰ. v. Caritas
dei diffuſa eſt in cordibus nr̄is. ps̄.
Viam mādatoꝝ tuoꝝ cucurri cū ⁊c̄.
Debet autē veritas penitens habere
cor aptum a ſupiori vt diligat celeſ
tia et clauſū ab inferiori vt nō amet
terrena Jđo cor hominis ſuperius eſt
latum inferius ſtrictū Ad innuendū
qđ debet eſſe latum ad ſuperiora et
ſtrictum ad inferiora. Sed de m̄ltis
p̄t dici illud Trenoꝝ. i. Subuerſum
eſt cor meum in memetipſo. Tercio
dicıṫ nauis racōne finis. Nauis enim
ppter iſtum finē fit vt hominē p pela
gus ad portū deducat Sic et peniten
cia data eſt homini vt p pelagꝰ mun
di ad portum paradiſi ipſa deducēte
pueniat Et ſicut homo in naui exn̄s
dormiendo. comedēdo et quieſcēdo
ſemper vadit ad portū Sic et verus
penitēs et religioſus dormiendo va
dit ad celū. Nam ſm̄ Greg̃. Somnꝰ
ſanctoꝝ nō vacat a merito Jdeo em̄
dormiunt vt ad laudandū deū fortio
res exurgant. immo et ipſa ſanctoꝝ
ſomnia aliquādo ſūt meritoria. ps̄.
Reliquie cogitacōnum diem feſtum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

agent tibi · Reliquie cogitationum
ſūt ſomnia que ſanctis viris accidūt
ex bonis meditacōib9 q̄s vigilando
habuerūt que quidē deo faciūt mag
nū feſtum · Similiter comedendo va
dunt in celum · ideo enim comedunt
vt ſint fortiores ad ſeruiendū deo · i ·
Cor · x · Siue mānducatis ſiue bibitis
omnia in gloriam dei facite Similiter
quieſcendo vadunt in celū Ideo em̄
quieſcunt vt fortiores ſint ad laborā
dum · Sicut em̄ mali vtunt̄ ſua forti
tudine ad malū · iuxta illud Pſa · v ·
Ve qui potentes eſtis ad bibendum
vinū ⁊c̄ · Sic et boni ea vtunt̄ ad bo
nū · ideo dicebat ꝓpha Fortitudinem
meā ad te cuſtodiam · Quarto dicit̄
nauis racōne regiminis · Nauem em̄
regit naucler9 a poſteriori · ps poſte
rior hominis eſt ipſa mors Naucler9
eſt meditatio mortis · clamat igitur
iſte nauclerus ad auaros ne ament
diuicias · qꝛ non portabunt inde niſi
viliſſimū ſaccum Job · xvi · Saccum
conſui ſup cutem meā · clamat ad vo
luptuoſos vt dimittant delicias · qꝛ
eorꝝ caro cito erit cibus vermiū Job
xxi · Simul in puluē dormient et ver
mes operiēt eos · clamat ad ſupbos
vt dimittāt ambitiones ſuas · qꝛ illi
qui volunt eleuari ſup alios p elatio
nem cito beſtie ſup eos aſcendent p
cōculcationē Eccl · x · Cum em̄ morit̄
homo hereditabit ſerpētes ⁊ beſtias
et vermes · Scdo videndum eſt que
ſint merces iſtius nauis · i · religionis
que quidē ſunt tres Caſtitas · obedi
encia et pauptas Et notant̄ in v̄bis
p̄miſſis Nam votū caſtitatis notat̄ p
hoc qd̄ dr̄ · Aſcendēs ih̄s in vnā nauē
Per caſtitatē em̄ maxime virginalē
homo aſcēdit ad angelicam ſimilitu
dinem Math · xxij · In reſurrectione
neqꝫ nubent neqꝫ nubent̄ · ſed erunt
ſicut angeli dei in celo · Aſcēdit vſqꝫ
ad angelicā eq̄litatem Luce xx · Filij
huius ſeculi nubunt ⁊c̄ · et infra · eq̄
les em̄ angelis ſunt Tranſcendit an
gelicā fortitudinē Amb · Virginitas
conditionē huāne nature ſupgredit̄
et angelicā dignitatem p quā hoīes
angelis aſſimilant̄ Maior tamen eſt
victoria virginū ꝙ angelorꝝ Angeli
em̄ ſine carne viuūt · hoīes v̓gines
in carne triumphant · aſcendit vſqꝫ
ad diuinā cognitionē Sap · vi · Incor
ruptio proximū facit deo · Scda mer
ces eſt votum obediēcie · qd̄ notat̄ p
hoc qd̄ dicit̄ qd̄ illa nauis erat ſymo
nis Vbi notandū · ꝙ licet petrus fue
rit trinomin9 ſcꝫ cephas · petrus · et
ſymon tamē nō dicit̄ qd̄ aſcenderit
in nauē cephe nec petri ſed ſymonis
Cephas em̄ interpretat̄ caput et ſig
nat p̄latos ſublimes qui in eccleſia
capitis locū tenent · Petr9 interp̄tat̄
agnoſcens · et ſignificat illos qui vi
dent̄ habere magnā perfectionē ſcie
Intp̄retat̄ eciā diſcalciatus · et ſigni
ficat illos qui vident̄ hr̄e magnā au
ſteritatē vite · Simon aūt intp̄retat̄
obediens Non igit̄ dicit̄ qd̄ chriſtus
aſcēderit in nauē cephe vel petri ſed
ſimonis qꝛ nō habitat cū aliquibus
ꝓpter ſuā potenciā nec ſuā ſapienciā
nec ꝓpter ſuam auſteram vitaꝫ · ſed
tm̄ habitat cū illis qui habent ſapiē
ciaꝫ et humilē obedientiā Ideo autē
dixi Sapientem et humileꝫ · quia eſt
quedaꝫ obediencia ſtulta qua quis
obedit ſue ſenſualitati · De qua dicit̄
Ad Romanos · vi · Non regnet pecca
tum in veſtro mortali corpe · vt obe
diatis cōcupiſcencijs eius · Iſtud eſt
em̄ valde ſtultum · quia hoc eſt homi
nem tradere in manibus demonum
Eccleſ · xviij · Poſt concupiſcencias
tuas non eas ⁊c̄ · vſqꝫ ibi · Faciet te
in gaudium inimicis tuis · Eſt enim
alia obediētia ſupba · qua quis vult
ꝙ prelatus ſue obediat voluntati · et
iſta eſt obedientia ceca · cui dixit dn̄s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Luc. xviij. Quid tibi vis faciā Sic oꝫ
vt plati talibus dicāt Qđ officiū vel
q̄les obediēcias vultis vobis ꝯmitti
⁊ iſta nullius eſt meriti Eſt alia obe
diencia hūilis et deuota qn̄ q̄s volun
tatē ſuā voluntati plati totalit̄ com
mittit Et iſta fuit pauli q̄ dixit Act.
ix. Dn̄e q̄d me vis facē. Et iſta mag
ni eſt meriti. Tercia eſt merces pau
ꝑtatis qđ notat̄ cū dr̄. Rogauit eū a
terra reducē puſillū. nō dixit ēducē
penitus Sancti eni viri quā diu ſunt
in hoc mūdo nō pn̄t penitus elōgari
a mūdo. ſed oꝫ qđ corpori ꝓuideant
et neceſſitati proximoꝝ ſatiſfaciant.
ideo dr̄ Ezech. viij. Eleuauit me ſp̄c
int̄ celū ⁊ terrā Non dixit poſuit me
in terra q2 ibi ſunt auari. nec poſuit
me in celo q2 ibi ſunt beati Sꝫ eleua
uit me int̄ celū ⁊ terram. q2 ibi ſunt
ſancti viri in hoc mūdo poſiti qui et
aſcendūt in celū p amorē. eciā qn̄qꝫ
deſcendunt in terram p neceſſarioꝝ
ꝓuiſionē. Et hinc eſt q2 cor hoīs licet
ſit ſituatuꝫ in ſiniſtra tn̄ reſpirat ad
dextram. Sic ſancti viri q̄uis ſint in
mūdo per corpalem habitacōneꝫ tn̄
ſuſpirant in celū p ardentē amorem
Sicut ſuſpirabat ꝓpha dicēs Sitiuit
aīa mea ad deum fontē viuū .:.

Sermo tercius

Preceptor per totam nocteꝫ
laborātes michil cepimus ⁊c̄
Predicatores dei vocantur
piſcatores et venatores et vindemia
tores Sed p̄dicatoēs p̄mitiui fuerūt
piſcatores q2 vno tractu retis .i. p̄di
cacōnis aliqn̄ magnā multitudinem
hoīm ꝯuertebant. Predicatores aūt
moderni ſūt venatores. q2 cū multis
fatigacōnib9 et clamorib9 vix aliqn̄
poterunt cape vnā feram .i. cōuertē
vnā aīaꝫ Jeremie xvi. Ecce ego mittā
piſcatores multos et piſcabunt̄ eos
et poſt hoc mittā eis multos venato
res et venabunt̄ eos. Predicatores
aūt vltimi ſiue ipi angeli erūt vinde
miatores. q2 cū falce diuini eloquij
vuas maturas a putridis ſepabunt.
et maturas reponent in cellario dei.
putridas in torcularia inferni Apoc.
xiiij. Miſit angelus falcem ſuā in ter
ram et vindemiauit vineam terre.
Modo diabolus videt̄ eſſe vindemia
tor t̄re. q2 oēs magnas vuas colligit
Xp̄s auteꝫ eſt racemoꝝ collector. q2
vix aliquos paupes cōuertit Michee
vij. Ve michi q2 factus ſum ſicut qui
colligit in autūpno racemos. Quā
uis autē p̄mitiui p̄dicatores vt dictū
eſt fuerunt piſcatores tn̄ nichilomi9
et moderni poſſūt vocari piſcatores
Nam piſcatoēs aliqn̄ capiūt magnā
piſciū multitudinē. et tales fuerunt
p̄dicatores p̄mitiui. aliqn̄ paucos et
tales ſunt p̄dicatores moderni. Qđ
aūt piſces nō capiant p̄t eſſe cauſa.
aut ex pte piſcatoꝝ. ā ex pte piſciū
Ex pte piſcatoꝝ p̄t eſſe q̄druplex cā
Prima eſt qn̄ piſcant̄ in tempore nō
debito. Vnde dicit Petrus in verbo
premiſſo. per totā noctē laborantes
nichil cepim9 Illi piſcant̄ in nocte q̄
nō hn̄t lumen ſacre ſcp̄ture. ſ ſunt
in tenebris ignorancie. tales alios
nō cōuertunt ſed in errorē mittent
i. Thi. i. Volentes eſſe legis docto
res nō intelligētes neqꝫ que loquūt̄
neqꝫ de q̄bus affirmant. Gregorius
nazāzenus. Mundari prius oportet
et ſic alios mūdare. ſapientē prius
fieri. et ſic alios facere ſapientes. lu
mē effici et ita alios illuīare. accedē
ad deum. et ſic alios adducē ad deū
Vel illi piſcātur in nocte qui aliqua
de genere bonoꝝ faciunt in peccato
mortali. tales nichil capiunt. q2 nul
lum meritum vite ſibi acquirunt.
Aggei. i. Qui mercedes cōgregauit
miſit eas in ſaccum ptuſum Saccus
ꝯſutus eſt anim9 in gracia ſtabilit9
Saccus pertuſus eſt animus peccati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

gladio laceratus Talis nulla merita tenere poteſt ſed omnia effunduntꝛ. Vel illi piſcantꝛ in nocte q̃ exſpectāt penitē in morte. Tales nichil capiūt q2 vlterius aliq̃d boni facere nō pñt Joh. ix. Venit nox qñ nemo poteſt opari. Tales etiā potius videntꝛ peni tere timore mortis et pene q̃ amore iuſticie. ideo dicit Aug9. Agens peni tenciaz in extremis ſi ſecut9 hinc exit ego nō ſum ſecurus. Scda cauſa eſt quando piſcantꝛ in loco vel in fundo infimo. Ideo dixit xps petro. duc in altum ⁊c̃. Locus infimus eſt terra. Locus medius eſt aer. Locus altus ē celum Illi igitꝛ piſcantur in loco infi mo qui laborant in acquiſitione t̄re noꝝ. Tales nihil capiunt niſi lutum Abacuc. ij. Ve qui cōgregat nō ſua vſquequo etiā aggrauat ɔtra ſe den ſum lutum. Illi piſcantꝛ in medio .i. in aere qui laborant in acquiſitione ſuperboꝝ honoꝝ. Tales nō capiunt niſi muſcas Sicut enī aranea ſe euiſ cerat vt muſcas capiat. Sic ſuperbi interiora ſua dammificāt vt aliquos honores acquirant qui muſce ſunt. Tum q2 mētes mlꝫtis tribulacōib9 pungūt Tum q2 multis anxietatib9 animā inſtabilem reddunt. Tum q2 mentē fedant. Tum q2 cito euolant Illi piſcantꝛ in alto qui laborāt in ac quiſicōne celeſtium Tales multū ca piunt ſcꝫ regnum celoꝝ Mathei. xi. Regnum celoꝝ vim patitꝛ et violēti rapiūt illud Tercia cauſa eſt quādo piſcantꝛ cū inſtrumento nō congruo .i. cū retibus fractis Jdo dicitꝛ Mat. iiij. Reficiētes retia ſua Illi retia ſua frangunt qui ea que verbo p̄dicant male viuendo lacerant. Gregorius Nō verbis predicāt moribus impug nant Illi retia reficiunt qui vitā ſuā bonis actibus cōponunt. Gregorius ad hoc vt ſeruetꝛ veritas predicandi teneatꝛ. neceſſe eſt altitudo viuendi

Quarta cauſa eſt qñ piſcantꝛ in loco nō debito Vnde dixit dñs Joh. vlt. Mittite in dextraz nauigij rete et in uenietis Illi enī q̃ piſcantꝛ in ſiniſtra pñtis vite ſcꝫ in diuicijs. delicijs. et honoribus nihil capiunt. q2 hec nihil ſunt reſpectu eternoꝝ Jeremie. iiij. Aſpexi terrā et vacua erat et nihil. Illi v̄o qui piſcantꝛ in dextēa ſcꝫ vite eterne. multū capiunt. q2 ſicut dicitꝛ i. Coꝛ. ij. Nō oculus non vidit. nec auris audiuit nec in cor hoīs aſcen dit ⁊c̃. In pñti enī vita nō ſaciatur oculus in videndo. nec auris in audi endo. nec cor in diligendo Sed in fu turo ſaciabitur oculus in dei viſiōe. auris in angelica iubilacōne. et cor in dulci dei dilcōne. Dicitꝛ autēz vita beata dextēa et pñs ſiniſtra. q2 pars dextera in hoīne eſt honorabilior. for tior et calidior q̃ ſiniſtra Sic et vita beata eſt honorabilior. q2 ſicut dicit Aug9. Ibi eſt vera digtas que nulli datur indigno et nulli negatꝛ digno In pñti autē ſepe digni deſpiciuntꝛ et et indigni exaltantꝛ. Eſt etiā fortior. q2 ibi eſt vera eternitas Yſa. xxxiij. Oculi tui videbunt tabnaculū qd̄ ne quaq̃ trāsferri poterit. In pñti autē eſt labilitas .i. Joh. ij. Mundus trā ſit et cōcupiſcencia eius Eſt etiā cali dior. q2 ibi eſt immenſa caritas Vñ ſancti vocantꝛ carbones ardētes et lā pades fulgētes Ezech. i. Similitudo animaliū et aſpect9 eoꝝ q̃ſi carbona ignis ardenciū. et quaſi aſpect9 lam padaꝝ. In pñti autē quo ad bonos eſt perfecta caritas. quo ad malos eſt frigiditas. quo ad pigros ē tepi ditas Apo. iij. Vtinā frigidus eſſes aut calid9 aut ſiccus aut humid9 ⁊c̃ Scda cauſa quare piſces nō capiuntꝛ poteſt eſſe ex pte piſciū. et hoc q̃dru pliciter. Prima cauſa eſt quādo ſcꝫ nimis ſunt aſtuti et cauēt ſibi a reti bus et a hamo Multi enī ex quadaz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

aſtucia diabolica vitant intrare ꝑdi
cacõis retia· timentes ne ſua ibidez
tangant vicia· Nam ſupbus nõ vult
audire ṽba humilitatis · nec luxuri
oſus ṽba caſtitatis ·nec auarus ṽba
liberalitatis Sed ſicut dicit Job·v·
Apprehẽdit ſapiẽtes in aſtucia eoꝝ ·
Quis em̄ nõ mõ pmittant ſe capi· tñ
in morte capient a deo· a diabolo· et
a peccato· Deus em̄ eos capiet et di
abolo tradet · diabolus ipſos carceri
infernali includet· peccatũ aũt ipõs
incluſos ſic alligabit et inuoluet qđ
nunquã inde exient· Math·v· Eſto
cõſenciens aduerſario tuo ·i· diuino
ſermoni q̃ aduerſat tibi peccanti vel
peccare volẽti· Ne forte tradat te iu
dici·i· xpõ et ſit cauſa q̃re tradaris·
et iudex tradat te miniſtro·i· diabło
et in carcerẽ mittaris· Amen dico t
non exies inde donec reddas nouiſſi
mũ quadrantẽ ·i· donec exſoluas pe
nam· non tñ ꝓ peccatis magnis ſed
eciã minimis · Et qꝛ hoc facere nõ po
terit· ideo nunq̃ exibit · Scđa cauſa
qñ ſunt nimis magni· quia tũc retia
frangunt Sic et magni in ſeculo dei
precepta cõtemnunt · Vnde dicit de
optimatibus Jẽ·v· Hy ſimul magis
cõfregerunt iugũ ruperunt vincula
Tales em̄ ad penitenciã ſe capi nõ p
mittunt Vnde xp̃s in hoc mundo de
omnib⁹ ſapientib⁹ nõ cepit niſi vnũ
ſcz Gamalielem legis doctorẽ· Nec
de omnib⁹ nobilib⁹ niſi vnũ ſcz pau
lum· qui dicit fuiſſe nobilis ciuis ro
manus · Nec de omnibus diuitibus
niſi vnũ ſcz Zacheum· Nec de oĩbus
principibus et potẽtibus niſi tres ſcz
Nicodemũ Centurionem et regulũ·
De infirmis aũt et ſimplicibus igno
bilibus et pauperibus multos cepit
i·Coꝝ·v· Videte vocacõnem vrãm
fratres· qꝛ nõ multi ſapientes ſcđm
carnem· non multi potentes ⁊c̃ ·
Tercia cauſa eſt qñ ſciz ſunt nimis

lubrici· ſicut pꝫ in anguillis que poſt
q̃ capte fuerit de manibus lubricãt
Sic ſunt multi lubrici q̃ lubricant de
culpa in culpã Treñ·iiij· Lubricaue
runt veſtigia veſtra ⁊c̃ Gregorius
Peccatũ qđ p penitenciã non diluit
mox ſuo pondẽ ad aliud trahit· lub
cant de culpa in penam Job·xxi· Du
cunt i bonis dies ſuos Ecce culpa· Et
in puncto ad inferna deſcẽdunt Ecce
pena Lubricant de pena in penã Job
xxiiij· Ad nimiũ calorem trãſeunt ab
aquis niuium· Quarta cauſa eſt qñ
ſunt nimis parui· qꝛ de rete ꝓſiliunt
Jſti ſunt qui paruũ cor hñtes timent
aggredi qđlibet arduum· Sed ſerui
dei nõ debent timere bona agere ꝓpt
aliqua aduerſa que poſſunt ꝯtingẽ ·
Sicut oſtendit Criſoſto⁹ ſup Math·
p tria exempla· dicit em̄ q͏ ſunt tria
gñа pſonaꝝ que ꝓpter aduerſa non
timent agere opa ſua ſcz · miles · ag̃
cola· et negociatoꝛ Non debent igit
timere ſerui dei cõtra vicia certare·
cum ſint milites xp̃i ·ij· Thimoth·ij·
Labora ſicut bonus miles criſti ihesu·
Nec dñt timere bona opa ſeminare
cũ ſint ag̃cole dei· qꝛ ſicut dꝛ Ecc̃·xi·
Qui obſeruat ventũ nõ ſeminat ⁊c̃
Nec debẽt timere talenta·i· gracias
ſibi datas ad lucrãdas animas expo
nere cũ ſint negociatores r̃gis Luce
xix· Negociamini dum venio·

Dñica ſexta· Sermo p̃mus ·

Niſi habũdauerit iuſticia vrã
pluſq̃ ſcribaꝝ et phariſeoꝝ
nõ intrabitis in regnũ celoꝝ
Math·v· Solent magiſtri ſcolariũ
tres ordĩes hrẽ ſcolariũ quoꝝ quidã
ſunt incipientes qui indigent p̃mis
litteraꝝ elemẽtis· iſtos magiſter nõ
docet per ſe ſed p alios minus erudi
tos · Alij ſunt ꝓficientes qui adhuc
indigent inſtructionibus leuibus et
planis · iſtos ſimiliter nõ docet p ſe
ſ3 p alios magis doctos · Tercij ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

pfecti qui iam apti ſunt ſenſib9 pfun
dis · iſtos magiſter p ſeipm̄ docet et
inſtruit · Magiſter verus eſt criſtus
Vnde dr̄ Mathei · xxiij · Vnus em̄ eſt
magiſter veſter xp̄s · Scola eius eſt
totus mūd9 · habuit em̄ tres ordīēs
ſcolarium · Quoꝝ quidā fuerūt tpe
legis nature · iſti oīno erāt rudes et
incipientes et p elementa et creatu
ras mundi inſtruebant̄ · legentes in
ipſis dei potenciā · ex ſui magnitudīe ·
dei ſapienciā ex ordine · dei bonitatez
ex vtilitate · Roꝫ · i · Inuiſibilia dei a
creatura mundi p ea que facta ſunt
intellecta cōſpiciunt̄ Alij fuerūt ma
gis pficiētes · qui ſcz fuerunt tpe le
gis ſcripte quos de9 docuit p magis
eruditos ſcz per moyſen et pphetas
Alij fuerunt perfecti ſcz xp̄iani · iſtos
xp̄us docuit p ſeipm̄ ſublimiora man
data · iō oportet qđ eoꝝ iuſticia ma
gis habundet q̄ꝫ iuſticia ceteroꝝ Et
ideo dixit · Niſi habundauerit iuſticia
veſtra ꝛc̄ · In hoc igit̄ euāgelio xp̄s
nos inuitat ad perfectam iuſticiam ·
Deinde oſtendit que ſit iſta iuſticia ·
Vltimo que ſint ſigna · Ad pfectam
aūt iuſticiā nos inuitat dicens · Niſi
habundauerit iuſticia vrā ꝛc̄ · Iuſti
cia enim ſcribaꝝ et phariſeoꝝ erāt ſi
mulatoria et mercenaria · tepida et
ſeuera · hēbant em̄ iuſticiaz ſimulatā
quo ad deū · quo ad pximos · et quo
ad ſeipſos · Nam quo ad deū ſimula
bant ſe hr̄e deuotas orōes Math · vi
Cum oratis non eritis ſicut ypocrite ·
qui amant in ſinagogis et et in āgu
lis plateaꝝ ſtantes orare ꝛc̄ quo ad
pximū · Simulabāt ſe dare elemoſinās
ppter deum cū tn̄ darent eas ppt̄ fa
uorē humanū Ibid · Cū facis elemoſi
nā noli tuba canē ań te ꝛc̄ · Quo ad
ſe · ſimulabāt ſe magna ſeruare ieiu
nia Ibidem Cum ieiunatis nō eritis
ſicut ypocrite triſtes ꝛc̄ Iuſticia aūt
xp̄ianoꝝ debet ab iſta habundare ·

q2 eoꝝ oracōnes dn̄t fieri cū cordis
attencōne · vnde ait ibidez Tu autē
cū orauerís intra cubiculū tuum .i. in
ſecretū cord tui · Et clauſo oſtio ſcz
exterioꝝ ſenſuū · ora patrē tuum ꝛc̄
Elemoſine dn̄t fieri cum recta inten
tione Ibidē Te aūt faciente elemoſi
nam · neſciat ſiniſtra tua quid faciat
dextera tua · Ieiuniū debet fieri cum
cordis et vult9 exhilaracōne Ibidē ·
Tu autē cū ieiunas vnge caput tuū
Scđo eoꝝ iuſticia erat mercenaria ·
q2 ſeruabant leges et mandata ppt̄
tpalia aſſequēda Tria em̄ ſeruātib9
pmittebant̄ ſcz augmentatio ſubſtā
cie tpalis Yſa · i · Si volueritis et au
dieritis me bona terre comedetis · p
longatio vite corpalis Leuit̄ · xviij ·
Cuſtodite leges meas atq3 iudicia
que faciēs homo viuet in eis Et pax
tpis Mich · iiij · Conuertēt gladios
ſuos in vomeres et haſtas ſuas in li
gones · Iuſticia em̄ chriſtianoꝝ ma
gis habundat · q2 ſeruantib9 euange
licam pfectionem pmittitur regnuz
celorum Mathei · iij · Penitenciā agi
te ꝛc̄ · pmittitur vita eterna Eiuſdē
xix · Centuplum accipietis et vitam
eternā poſſidebitis Promittitur pax
temporis et eternitatis Iohis · xiiij ·
Pacem relinquo vobis · pacem meā
do vobis Multi tamē hodie ſunt ſcri
be et phariſei inter xp̄ianos qui pl9
curant de temporali cōmodo q̄ꝫ de ce
leſti regno · plus de vita corporali q̄ꝫ
de celeſti · plus de pace tēporis q̄ꝫ eter
nitatis · Tercia eoꝝ iuſticia erat te
pida et remiſſa Scribe enim confide
bant in ſua ſcīa · Phariſei aūt in ſua
vita · et ideo nō curabāt ampli9 acq̄
rere ſcitatis merita · Iuſticia em̄ xp̄i
anoꝝ dz habūdare · q2 de ſua ſciencia
et tranſacta vita nō debent confidē
ſ ſemp ad maiora proficē Phil · iij ·
Que quidez retro ſunt obliuiſcens ꝛ
ad ea vō que ſunt pora extendēs me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sed multi ſunt qui non ꝓficiunt ſed
deficiunt. hodie enim aliquid faciūt.
cras parum. poſt cras minꝰ. poſteá
nichil Tales ſunt lunatici. Ecc. xxvij
Stultus vt luna mutat̃ Luna modo
eſt plena. mō eſt ſemiplena. mō eſt
ſemiuacua. mō tota vacua Cum em̄
tres ſint partes ſatiſfactionis ſcz ora
cōnes. ieiunia. et elemoſine. Sunt
quidā qui orōnes multas faciunt. ie
iunia cuſtodiunt. et elemoſinas tri
buunt Iſti ſunt luna plena. Poſtea
dimittūt orōnes et ſic ſunt luna ſemi
plena. poſtea dimittunt orōnes et ie
iunia. et ſic ſūt luna ſemiuacua Tan
dem totū dimittunt. et ſic ſunt luna
tota vacua Prouerb. x. Egeſtatem
operata eſt manꝰ remiſſa. manus aūt
fortiū diuicias parat Manus remiſſa
operatur egeſtatē in mundo. qꝛ priuat̃
in eccleſia omībꝰ ſuffragijs. egeſta
tem in iudicio. qꝛ nō poterunt habē
modicā ſtillā olei cōpaſſionis. ſicut
pꝫ in v̓ginibus fatuis Egeſtatem in
inferno. qꝛ nō poterunt hr̄ē modicā
guttā aque refrigerantis. vt pꝫ in
diuite epulone. Sed ſancti viri qui
fuerunt fortes ꝯtra mundū carnē et
diabolū pauerūt in mundo diuicias
graciarꝫ In iudicio diuicias meitorꝫ
In celo diuicias p̄miorꝫ. Certo eorꝫ
iuſticia erat nimis ſeuera Math. v.
Audiſtis qꝛ dictū eſt antiq̃s oculum
ꝓ oculo. dentē ꝓ dente. tunc em̄ deꝰ
h̄ebat duos officiales valde ſeueros
ſciz veritatē que culpas ſtricte diſcu
tiebat. et iuſticiā que culpas ſeuere
puniebat. Juſticia autē euangelica
hꝫ pietatē. Nā iſtis duobꝰ officialibꝰ
deus dedit duos cōſiliarios ſcz miaꝫ
veritati et pacē iuſticie. Si igit̃ veri
tas habꝫ culpas inquirē miſericordia
ſibi ꝯſulit vt videat ſi fuerit ibi aliq̄
ignorancia vel infirmitas huāna vel
temptatio diabolica. Per iſta enim
culpe alleuiari ꝯſueuerunt. Cum vͦ
iuſticia debet culpas punire pax ſibi
cōſulit vt nō intendat cōfuſionem
ſed tm̄ intēdat vt hominē recōſiliet
deo. pacificet primo et tranquillet ī
corde ſuo. Jē. xxix. Ego cogito cogi
tacōnes pacis et nō afflic. Et ſic veri
ficatur qd̓ dicit̃ in. ps̄. Miſericordia
et veritas obuiauerūt ſibi ⁊c̄. Scd̓o
xp̄s oſtendit que ſit perfecta iuſticia
cum ait Audiſtis qꝛ dictum eſt anti
quis Juſticia em̄ ſcribarꝫ et phariſe
orꝫ erat diminuta quantū ad vtrāq̄ꝫ
partē iuſticie que eſt declinare a ma
lo et facere bonū. Quantū enim ad
primā partē diminuta erat. quia nō
cohibebat aīm ab odio nec linguaꝫ
a ſimplici mendacio ſed nec a piurio
Nec manū a vindicta. vt patꝫ Exo.
xxi. in lege talionis Juſticia autem
euangelica eſt pfecta. quia cohibet
animū ab ira. ſicut patet hic. et a cō
cupiſcencia. Mathei. v. Qui viderit
mulierē ad cōcupiſcendū eā iam ⁊c̄
Et a cogitacōne mala. Mathei. ix.
Vt quid cogitatis mala in cordibus
veſtris Cohibet eciā linguā non tm̄
a verbo iniurioſo. ſicut patet hic Nec
tm̄ a ſimplici mendacio Mathei. v.
Sit autē ſermo veſter eſt eſt. nō nō.
Sed eciā a verbo ocioſo Mathei. xij.
De omni v̓bo ocioſo qd̓ locuti fuerit
hoīes reddent racōnem de eo in die
iudicij. Cohibet eciā manū a vindic
ta vt ſcz homo nō vindicet iniuriam
pſonalem Math. v. Si quis te pcuſ
ſerit in dexteram maxillam ⁊c̄. Nec
iniuriam realem. Vnde ſequit̃. et q̄
vult tecum in iudicio cōtendere ⁊c̄.
Nec violentam extorſionem. Vnde
ſequit̃ Et quicunq̄ꝫ te angariauerit
mille paſſus ⁊c̄. Erat eciā diminuta
quantū ad ſcd̓am partē iuſticie que
eſt facere bonū. qꝛ non tenebantur
inimicos diligere nec pro eis orare.
nec eis benefacē. Juſticia autē euan
gelica omnia iſta p̄cipit Mathe. v.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Diligite inimicos veſtros · bñfacite
hys qui oderunt vos · et orate ꝓ pſe
quentibus et calumniantibus vos ·
Tercio criſtus manifeſtauit que ſint
ſigna perfecte iuſticie cum ait · Vade
ꝑus recõciliari fratri tuo · Qualiter
autẽ iſta recõciliatio ſit facienda oñ
dit Criſoſtom⁹ dicens · Si cogitatu
offendiſti cogitacõne reconcilia · Si
verbis offendiſti · verbis reconcilia ·
Si operibus offẽdiſti · operibus recõ
cilia Cogitatu igiᷓ ſiue corde offẽdit
qui aliquẽ odit · ſed tunc eum recõci
liat quãdo odium deponit et ipſum
diligit · Alias eñ deus munera non
recipiet · ſi quis odium corde retinẽt
Nam ſicut dicit Criſoſtom⁹ · Nemo
inter duos inimicos poteſt eſſe fidel'
amicus amboꝝ Ideo et deus nõ vult
eſſe amicus aliquoꝝ q̃diu inter ſe fu
erint inimici · Nos autẽ inquit fidem
deo nõ ſeruam⁹ · ſi inimicos eius di
ligimus et amicos odim⁹ Si offẽdit
verbo detrahẽdo debet recõciliare fa
mam reſtituendo · cum precioſioꝛ ſit
fama quã tpalis ſubſtãcia vel corp⁹
Si tenetᷓ ſatiſfacere raptoꝛ res reſti
tuendo Si pſecutoꝛ emendã offeren
do · multo forcius infamatoꝛ famam
reſtituendo Si offendit factis debet
recõciliare factis · Aliter autẽ ſcd̃m
Criſoſt · Niſi quẽ factis leſiſti factis
placaueris ſine cauſa oras deum · ſine
cauſa elemoſinã facis de rebus q̃b⁹
alios ſpoliaſti Quid eñ tibi ꝓdeſt ſi
vnus ꝓ te orat et alius aduerſum te
deum interpellat ·

¶ Sermo ſcd̃s

Si offers mun⁹ tuũ ad altaẽ
et ibi recordatus fueris · qꝛ
frater tuus habꝫ aliquid ad
uerſum te ⁊c̃ Cum in omni ope nrõ
tria attendere debeam⁹ ſcꝫ honorem
dei · edificacõnem ꝓximi · et meritũ
noſtrum · deus tamen eſt tante boni
tatis q̇ plus reſpicit ad noſtrã vtili
tatem et ꝓximi edificacõnem q̃ ad
ſuũ honorem · Offerre eñ munus ad
altare ꝑtinet ad honorẽ dei · ſed qui
illud offert cum odio ꝓximi · nec hẽt
meritũ et ſcãdalizat proximũ · Vult
igiᷓ deus vt homo ſuum intermittat
honorem · vt ſic proximo recõciliat⁹
meritoriã offerat oblacõnem Criſ ·
Vide miſericordiam dei que reſpicit
plus hoĩm vtilitatem q̃ ſuũ honorẽ
Plus eñ diligit ↄcordiam fideliũ q̃
munera ſua · Dicit ergo · ſi offers mu
nus tuum ⁊c̃ · Notandũ autẽ q̇ eſt
quadruplex mun⁹ · ſcꝫ mun⁹ a corde ·
munus ab ore · mun⁹ a manu · mun⁹
ab obſeq̃o Munus a corde eſt mun⁹
amoris qđ intm̃ eſt deo acceptũ · vt
ſine illo nullũ alid mun⁹ deo placeat
Nichil enim valẽt offerre deo verba
noſtra per graciarũ actionem · Nec
corpora noſtra per mortificacõnem ·
Nec res noſtras per elemoſinarũ lar
gicõne; niſi ſibi offeram⁹ corda nrã
per amorem Iſtud patet Luce xviij ·
In phariſeo qui videbatᷓ offerre deo
verba ſua gracias referendo dicens
Deus gracias ago tibi · Corpus ſuum
macerãdo dicens · Ieiuno bis in ſab
bato · Res ſuas miniſtris dei largien
do dicens · Decimas do omniũ que
poſſideo: ſed nichil ſibi profuit · quia
non offerebat deo coꝛ ſuũ ipſum deũ
et proximũ diligendo Non eñ deum
diligere poterat qui omnes ꝓximos
contemnebat dicens · Non ſum ſicut
ceteri hoĩm raptores iniuſti adulteri
Velut eciã hic publica⁹ Publican⁹
autẽ ſtans pcutiebat pectus ſuũ ⁊c̃ ·
Altare ſuper quod debemus offerre
deo munus amoris eſt altitudo trini
tatis · De qua dicitur · Exo · xx · Non
aſcendes ad altare meum p gradus
ne reueletur turpitudo tua · In tri
nitate eñ nõ ſũt gradus inquirẽdi ·
vt pr̄ maioꝛ filio vel filius minoꝛ prẽ
vel ſpũs ſcũs minoꝛ vtroq̃ credatᷓ ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vnde Arrius iſtos gradus facere vo
luit. ideo ſua turpitudo reuelata fuit
qꝛ p̄ os blaſphemū oīa ſua interiora
emiſit. Iſtud igit̄ munus amoris de
bem⁹ offerre ſup altare ſcē trinitatis
vt ſcʒ diligam⁹ patrē qui p̄ ſuā potē
ciā nos creauit. Filiū qui p̄ ſuā miāʒ
nos redemit Et ſpm̄ ſcm̄ q̄ p̄ ſuā gra
ciā nos in filios adoptauit Frater āt
nr̄ eſt q̄libet xp̄ian⁹ quē ſi offendi⁹
recōciliare debem⁹ alias mun⁹ dilec
tionis deo offerre nō poſſum⁹. qꝛ ſic
dr̄. i. Joh. iiij. Si q̄s dixerit qm̄ dili
go deū. et fratrē ſuū odit mendax ē
Dicūt̄ aūt oēs xp̄iani frēs qꝛ oēs ab
vno patre creati. vno p̄cio redēpti.
vno fonte regn̄ati. et ad eandē here
ditatē vocati. Scđm eſt mun⁹ ab ore
qđ eſt mun⁹ orōnis qđ eſt deo valde
odoriferū. ps̄. Dirigat̄ orō mea ſicut
incenſū. Fumus incenſi eſt leuis. ca
lidus et odoriferus Tunc igit̄ oracio
eſt ſicut incenſū qn̄ eſt leuis calida ꝛ
odorifera. Tunc aūt eſt leuis qn̄ h̄et
ſecū humilitatē q̄ ſic eā facit leuē qđ
vſq3 ad celū ipſā deducat Ecc̄. xxxv.
Oracio humiliantis ſe nubes penetra
bit. Tunc eſt calida qn̄ hʒ ſecū feruē
tē caritatē Eccl̄. l. Quaſi ignis efful
gens et thus ardens in igne. Thus
quidē ardet in igne qn̄ orō fundit̄ a
feruēti corde Tunc eſt eciā odorifera
qn̄ h̄et ſecū puritatē. Apo. v. Hn̄tes
ſinguli citharas et phialas aureas
plenas odoramentoꝝ que ſūt orōes
ſcōꝝ. Altare aūt ſup qđ orōes nr̄as
deferim⁹ eſt ipſe xp̄s. qꝛ p̄ ip̄m oms̄
orōnes offerim⁹ dicētes. p̄ dn̄m nr̄m
ihm xp̄m filiū tuum. Sicut em̄ a ſole
ꝓpter nimiā diſtanciā non poſſu⁹ hr̄ē
lumē vel ignē niſi mediāte criſtallo
vel aliquo ſimili Sic nec a prē ꝓpter
ſuā nimiā excellenciā aliq̄ꝗ graciā poſ
ſum⁹ p̄cip̄e n̄ intercedēte mediatore
Dicit̄ aūt xp̄s altare. terreū. eneū et
aureū De p̄mo dr̄ Exo. xx. Altare de

terra facietis michi. De ſcđo. iiij. Re
gū. xvi. Altare eneū erat coraʒ dn̄o
De tercio Apoc̄. viij. Data ſunt ei incē
ſa multa vt adolēt de orōnib⁹ ſcōꝝ
ſup altare aureū. In xp̄o quidē tres
ſūt ſbe ſcʒ caro mortalitati ſubiecta. et
quantū ad hoc fuit altaē terreū. aīa
inuictiſſima et quantū ad hoc fuit al
tare eneum. Et deitas p̄cioſiſſima et
q̄ntū ad hoc fuit altaē aureū. Frater
nr̄ eſt ipſe xp̄s quē ſi p̄ peccatū offen
dim⁹ p̄ verā cōfeſſionē recōciliare de
be⁹. Dicit̄ aūt xp̄s dn̄s nr̄. frater nr̄.
et miniſter nr̄. Dn̄s aūt dr̄ p̄ ſublimi
tatē. Frater p̄ equalitatē. Miniſter
per inferioritatē. Xp̄us igit̄ vocat ſe
dn̄m noſtrū vt oſtēdat qđ ſit maioꝛ
nobis rōne nature diuine Joh. xiij.
Vos vocatis me magiſter et dn̄e et
bn̄ dicitis ſum etenī Vocat ſe fratrē
nr̄m vt oñdat qđ ſit eq̄lis nob̄ rōne
nature huāne Heb. ij. Non ꝯfundit̄
eos frēs vocare dicēs. Nunciabo fri
bus meis nomē tuū. Vocat ſe miniſ
trū nr̄m vt oñdat qđ fuit minoꝛ no
bis rōne huilitatis ꝓfunde Luce. xxij
Ego autē in medio vr̄m ſum ſicut q̄
miniſtrat. Terciū eſt mun⁹ a manu
qđ cōſiſtit in largicōne elemoſinaꝝ
Vnde dr̄ de muliē forti Prouer. vlt̄.
Manū ſuā aperuit inopi et palmas
ſuas extēdit ad paup̄es Fruſtra aūt
mulier fortis manū ap̄iret et extēde
ret ſi eā vaciā hrēt. Ideo dat̄ intelli
gi qđ hō miſericors dʒ ad paup̄es ha
bere manū aptā extenſam et plenā
Aptam vt det cito et faciliter Ecc̄.
iiij. Cor inopis ne affligas ꝛ ne ꝯtra
has datū anguſtiati. Extenſā vt det
cōmuniter Sunt em̄ quidā q̄ vident̄
hrē manū ad ſe ꝛ ad ſuos ꝓpinquos
tm̄ reflexam. ſ eciā dn̄t ad alios hrē
extenſā Lu. vi. Omni petēti te tribue
Plenā vō vt det habūdant̄. Thob.
iiij. Si multū tibi fuerit habundāter
tribue. Altare eſt cor nr̄m ſuper qđ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

elemoſine nr̄e immolant̄ qn̄ eas faci
mus cū cordis hilaritate·ij·Corꝛ·ix·
Hilarem datorē diligit deus·cū cord
cōpaſſione Job·xxx·Cōpaciebat̄ aīa
mea pauperi Cum cordis recta inten
ſione Math·v·Neſciat ſiniſtra tua
q̄d faciat dextera tua·De iſto altari
cordis nr̄i dr̄·Exo·xxxvij·Fecit alta
re thimiamatis de lignis ſethim Lig
nū ſethim eſt leue incremabile ⁊ im
putribile·qꝛ cor noſtꝝ nō dēt aliquo
peccati pondē ꝑgrauari·nec aliquo
igne tribulacōnis ꝯſumi nec aliquo
fetore peccati corrumpi·Fratres nr̄i
angeli ſunt quos tunc offendimꝰ qn̄
eoꝝ inſpiracōnibus nō obedimus·
Tunc aūt eos recōſiliamꝰ qn̄ eoꝝ in
ſpiracōes recipimꝰ·et tunc ipſi noſ
tras elemoſinas deferūt ante deum·
Dicunt̄ aūt frēs nr̄i qꝛ eundē habeꝰ
patrē·et ad eandē facti ſumꝰ imagi
nem·et ad eandē vocati hereditatez
Quartū eſt munus ab obſequio qn̄
ſcꝫ totū corpꝰ nr̄m et totā vitā nr̄āz
in dei obſequio mancipamus·iuxta
illud Luc·i·Seruiamꝰ dn̄o in ſancti
tate et iuſticia corā ipſo oībꝰ diebꝰ
nr̄is·Debemꝰ em̄ ſeruire deo cū mū
dicia cordis·cū iuſticia boni operis·
cū rectitudine intencōnis·et cū lon
ganimitate finalis intencōnis et con
ſūmacōnis·Altare eſt fides qꝛ niſi o
pera nr̄a in fide operentur inutilia re
putāt̄ Heb·xi·Sine fide impoſſibile
eſt placē deo·Frater noſter eſt ſpūs
quē tunc offendimꝰ qn̄ ſenſualitatē
ſibi ꝓponimꝰ·Tunc aūt eū recōcilia
mus qn̄ ſenſualitatē ſibi ſubicimus·
Deus quidez in domo aīe nr̄e poſuit
fratrē et ſororē·virū ⁊ vxorē·dn̄āz
et ancillā.i.rōnem et ſenſualitatem
vt ſcꝫ rō ſenſualitatē inſtruat tanq̄
frater ſororem ſuā·et eam corrigat
tanq̄ vir vxorem ſuam·et eam ſibi
ſubiciat tanq̄ dn̄a ancillam ſuam·
Sermo tercꝰ vn̄ ſup·

Omnis qui iraſcit̄ fratri ſuo
reus erit iudicio Scdm btm̄
Auguſtinū·de ciui·dei·vtꝝ
ira et cetere aīe paſſiones cadant in
ſapientē·aliter ſenciūt ſtoici·aliter
paripathetici·alit̄ xp̄iani·Stoici em̄
dicūt huiuſmōi paſſiones nō cadere
in ſapientem·Quāuis em̄ qn̄qꝫ aliq̄
ſuſtineat aduerſa tn̄ in ipſis retinet
firmū aīm et conſtantē Vnde refert
Seneca de ſocte q̄d pocionez veneni
ſibi iniuſte oblatā tanq̄ medicamē
tum immortalitatis bibit et de aīme
immortalitate diu diſputās pocionē
illā letus et bibens hauſit·paripate
tici vō dicūt has paſſiōes in ſapientē
cadē ſed moderatas rōniqꝫ ſbiectas
Et ponit exemplum Seneca de xeno
phonte rege·q̄ audita filij morte do
lens coronā de capite depoſuit·Sed
audito q̄d fortit̄ pugnādo occubuit
depoſitā coronā reſūpſit dicēs ſe ma
gis gaudē de filij virtute q̄ᵽ de morte
dolere In diſciplina aūt xp̄iana·vt
in eodē li·Augꝰ de·ci·dei dicit·Non
querit̄ vtꝝ pius animus iraſcat̄ aut
triſtet̄·ſed vnde·Nam vt idem dicit
in li·retractationū·Aliud eſt iraſci
fratri·aliud culpe frīs·Non em̄ frī
iraſcit̄·q̄ peccato frīs iraſcit̄·Dicit
ergo·Omnis q̄ iraſcit̄ fratri ſuo ⁊c̄
Sicut in quolibet pccō p̄t eſſe ḡdus
culpe ita et pene·Nam eodē gn̄e pec
cati p̄t q̄s aliqn̄ peccaē grauit̄·aliqn̄
grauius·aliqn̄ grauiſſime·Similis
ḡdus eciā eſt in pena·et illud on̄dit
dn̄s in peccato ire q̄d hꝫ tres ḡdus·
Primus eſt qn̄ ira tm̄ eſt in aīmo q̄d
notat̄ cū dr̄·Omnis q̄ iraſcit̄ frī ſuo
Scd̄s qn̄ maīfeſtat̄ in exteriori ſigno
q̄d notat̄ cū dr̄·Qui autē dixerit frī
ſuo Racha ⁊c̄·Eſt autē racha ſcdm
Remigiū hebraicū·et eſt interiectio
indignātis velut cuꝫ dicēt̄ a dolente
heu·ab iraſcente hem·a cadente a a
Tercꝰ qn̄ manifeſtat̄ in ꝯtumelioſo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

verbo. qđ notatꝛ cum dicitꝛ. Qui autē
dixerit fratri ſuo fatue. De iſto tri
plici gradu ſic dicit Aug⁹ et Beda.
In pͥmo eſt vnū ſcʒ ira ſola. In ſcđo
ſunt duo ſcʒ ira et vox. que irā ſigni
ficant In tercio ſunt tria ſcʒ ira vox
et in voce vitupationis expſſio Sicut
aūt eſt grad⁹ in culpa ita et in pena
que expͥmitꝛ noīe iudicij. cōcilij et ge
henne. Per que tria pena infernalis
intelligitꝛ Sed noīe iudicij intelligitꝛ
pena grauis que debetꝛ prime ire. In
iudicio enim cauſa diſcutitꝛ et adhuc
locus eſt defenſioni. et ideo tūc reus
eſt in periculo graui. Nomine cōcilij
intelligitur pena grauior que debetꝛ
ſcđe ire. In cōcilio em̄ cauſe ſentēcia
diffinitꝛ adhuc tamen pena differtur
et locū habʒ dilatio. et tunc reus eſt
in periculo grauiori. Noīe gehenne.
ignis intelligitꝛ que ē pena grauiſſiā
que debetꝛ tercie ire Tunc em̄ datur
ſentencia diffinitiua. nec locū habet
defenſio vel dilatio. et tunc reus eſt
in pi̇culo grauiſſimo Iſtud aūt totū
intelligitꝛ de ira deliberata que odiū
nuncupatꝛ. Eſt igitꝛ pͥmus gradus ire
qn̄ eſt in animo. ſcḋm aūt Damaſcen̄.
Ira eſt accenſio ſanguinis circa cor.
Iſta autē accenſio quadrupliciter fit
In aliquib⁹ em̄ ignis iracundie cito
accenditꝛ et cito extinguitꝛ Iſti ſcḋm
Greḡ. ſunt ſilēs ſiccis arundinibus.
in quibus ignis cito accenditꝛ et cito
extinguitꝛ In alijs ignis iracūdie cito
accenditꝛ et tarde extinguitꝛ. Iſti ſūt
ceteris deteriores et ſūt ſimiles teſte
que dum adhuc recens eſt facilis eſt
ad recipiendū ſ igne aduſta difficilꝛ
ad pdendū In alijs tarde accenditur
et tarde refrigeratꝛ. Iſti ſcḋm Greḡ.
ſimiles ſunt lignis groſſioribus in q̄
bus ignis tardius accenditur et tar
dius extinguitꝛ. In alijs v̊o ignis ira
cūdie tardius accenditꝛ et cito refri
geratur Iſti ſunt ceteris meliores.

De quib⁹ dicit pͥpheta. Iraſcimini et
nolite peccare. Pena huius ire pͥut
eſt in animo eſt iudiciū Talis em̄ ad
iudiciū citabitꝛ. Et qualitꝛ illud p̄cep
tum diliges pͥximū tuū ſicut teipm̄
ſeruauerit requiretꝛ et inuenietur ꝙ
dilexerit eū minuſq̄ꝫ ſua qꝛ bona ſua
ſibi nō ꝯmunicauerit Minuſq̄ꝫ ſuos
qꝛ pͥpinquis ſuis tantū benefecit. et
minuſq̄ꝫ ſe. qꝛ corpus ſuū ſaluti aīme
fratris p̄poſuit. Scđs gradus eſt qn̄
ira eſt in ſigno. Signa aūt odij ſunt
locutionē ſubtrahere. faciē auertere
et hmōi. Qui autē vexillum tiranni
occulte habet in caſtro. licet caſtrū
ſit iam captū nō tamē appet captio
niſi qn̄ erigitꝛ. Sic eciā qn̄ odiū latet
in animo captus eſt homo a diabolo
Sed tamen eius captio nō videtꝛ niſi
qn̄ ſigna odij manifeſtantur. Pena
huius ire eſt conſilium. qꝛ contra ta
les in ꝯcilio ſancte trinitatis ſentēcia
dictabitꝛ. qꝛ ſicut fecit alijs ſic fiat ſibi
Quia em̄ cōtra pͥximū habuit ſignū
rancoris. ideo cōtra ipſum ſigna ire
ſue oſtendet deus et totus angeloꝝ
exercitus et ſanctoꝝ cetus. Signum
magne ire dei erit. qꝛ tales de tormē
tis nō liberabuntꝛ. immo ſi oīs ſācti
pͥ eis orarēt illi nō liberarētꝛ. Iē. vij
Noli orare pro populo hoc et ne aſſū
mas pͥ eis laudē et orōeʒ et nō obſiſ
tas michi. qꝛ nō exaudiā te Signum
magne ire āgeloꝝ erit qꝛ ipſos igni
eťno tradent Matꝫ. xiij. Mittet fili⁹
hoīs angelos ſuos et colligēt de reg
no eius oīa ſcandala et mittent eos
in caminū ignis Signum ire magne
ſcōꝝ erit. qꝛ modicū ſuffragium eis
nō impendet. ſic pꝫ in diuite epulone
Terci⁹ ḡdus eſt qn̄ ira eſt in ꝯtume
lioſo v̊bo. vocando ſcʒ fatuū frēʒ ſuū
Videtꝛ aūt ꝙ xp̄s et apl's coñ hoc fece
rūt. xp̄s eī diſciplōs ſuos ſtultos vo̅t
dicēs Lu. vlt. O ſtľti ⁊ tardi cordē ⁊ c̄
Apl's đt Gal. iij. O inſēſati galath.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sed ſciendũ q̄ ſicut dt iſidor9 · in li.
de ſũmo bono q̃ ꝯtriptita eſt loquẽdi
rõ · vel q2 bonũ bene · vel malũ male
ſeu bonũ male · ſeu malũ bene ꝓferẽ
Bonũ quippe bene loquiẽ q̃ ea que
recta ſunt humiliẽ annũciare videẽ ·
Malũ male loquiẽ qui qdlibet flagi
ciũ ſuadẽ conaẽ · Bonũ male loquiẽ
qui rectũ aliqd arrogantur p̄dicare
ſentiẽ · Malũ bene loquiẽ qui aliqd
narrando viciũ deteſtaẽ vt ab eo ho
mines auertãẽ · Xp̄s igiẽ et apl's vo
cauerũt illos ſtultos nõ vt cõfunde
rent ſed vt corrigerent · Pena que
debeẽ huic ire eſt gehenna ignis · dĩ
aũt gehẽna a geos qd eſt t̃ra et hen
nos qd eſt ꝓfundũ · q2 infernus eſt ĩ
ꝓfundo .i. in centro t̃re Et tal' locus
cõpetit peccatorib9 ꝓpẽ elongacõez
obſcuritatẽ et frigiditatem Nullus
enim locus tm̃ diſtat a celo quantũ
mediũ terre Ideo dignũ eſt vt ſicut
homo elongauit ſe a deo per peccatũ
Sic eciã elongeẽ a celo per nouiſſimũ
locũ · Nullus locus ẽ obſcurior q̃ me
diũ terre · ideo dignũ eſt vt q̃ dilexe
rũt opa obſcura tenebrarꝫ teneanẽ
in locis obſcuris penarꝫ Nullus loc9
eſt frigidior q̃ mediũ t̃re · iõ dignũ
eſt vt peccatores q̃ fuerũt frigidi in
dei amore ſemp ſtrideant dentibus p̄
nimio frigore · Poteſt ãt addi q̃rt9
g̃dus ſcꝫ ire qñ eſt ꝓ iniurioſo facto
vel v̈bo qd notaẽ cũ dĩ Audiſtis · q2
dictũ eſt antiq̃s Non occides · Iſtud
autẽ homicidiũ multis mod cõmittiẽ
Homo quidẽ hꝫ tres res ſcꝫ corpus
animã et famã · Cõmittit igiẽ q̃s ho
micidiũ quantũ ad res ipas in recipi
endo Ecc · xxxiij · Panis egenciũ vi
ta paupis eſt q̃ defraudat illũ homo
ſanguinis eſt · quantũ ad corpus nõ
tm̃ gladio necãdo ſʒ eciã neceſſitatis
tp̄e nõ ſubueniẽdo · Amb · Paſce fa
me morientẽ · ſi nõ paviſti occidiſti ·
quantũ ad animã tripl'r · Aut malũ
exemplũ prebendo Rõs · xiiij · Noli
cibo tuo illum pdere ꝓ quo xp̄s mor
tuus eſt · Aut veritatẽ vite tacendo
Greg̃ · Tot occidim9 quot ad mortẽ
ire tepidi tacẽteſq3 videm9 · Aut pec
catũ mortale cõmittendo Sap · xvi ·
Occidit hõ p maliciã animã · quantũ
ad famã detrahendo Ecc · xxviij · Fla
gelli plaga liuorem facit · Plaga lin
gue cõminuit oſſa Pena hui9 ire eſt
iudiciũ illud ſcꝫ de quo diciẽ Math ·
xxvi · Omĩs q̃ acipit gladiũ gladio
peribit Iſte aũt gladius faciet in dã
natis triplicem mortem · iuxta illud
Ezech · xxi · Dupliceẽ ac tripliceẽ gla
dius inẽfectorꝫ · Prima mors erit · q2
igne inextinguibili cremabũtur · et
iſta erit mala · Scd̃a q2 btõrꝫ conſor
cio ſepabunẽ · et iſta erit peior · Ter
cia q2 dei viſione p̀uabuntur · et iſta
erit peſſima Math · xiij · Exibunt an
geli et ſeparabũt ꝛc̃ · Iſtud reſpicit
ſeparacõnem a conſorcio beatorum
Et mittẽt eos in caminũ ignis · illud
reſpicit ignis inextinguibilis crucia
tus eternos Ibi erit fletus et ſtridor
denciũ · illud reſpicit diuine viſiõis
ppetuũ damnũ · viſio em̃ dei ſãctos
letificabit et in amorẽ inflammabit
Et q2 damnati viſione dei carebunt
Ideo ſemp in fletu erũt et ſemp den
tibus ſtridebunt ·

Dñica ſeptima poſt oct · Penth · Sermo p̀mus ·

Cum turba multa eſſꝫ cũ ih̄u
nec hr̃ẽt qd mãducarẽt ꝛc̃
Math · viij · Sicut dt Criſoſ ·
Non eſt credendũ qd turbe ſine via
tico ad dñm in ſolitudine venerint ·
ſed p̀ma et ſcd̃a die oĩa ꝯſũpſerunt ·
Et ideo xp̄s tercia die oĩbus iam cõ
ſumptis miraculũ fecit · ideo aũt tam
diu ſecũ manebãt ſiue ꝓpter ſuos in
firmos quos ſanari affectabãt Vnde
dĩ · Math · xv · Vbi de iſto miraculo
agiẽ Acceſſerunt ad eũ turbe multe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

hñtes cecos et claudos ⁊c̄ Siue ꝓpt̄
documēta ſalutaria que ab eo audi
ebant Siue ꝓpter exēpla ſanctitatis
que in ipſo videbant · iſte due cauſe
vltime ponunt̄ in gloſa Mathei · xv ·
Quia igit̄ turbe iam triduo cū eo fu
erant et alimenta nō habebant xp̄c
illud cō uiuiū eis fecit · qđ quidem cō
uiuiū cōmēdabile eſt ex pte chriſti
facientis ex pte cōuiuaꝝ et ex parte
miniſtrantiū Ex pte igit̄ chriſti tria
cōmendabilia fuerunt · Primo huili
tas in cōferendo cū dicit̄ Cōuocatis
diſcipul' ⁊c̄ Gloſa ſuper Math · xv ·
Conuocat diſcipulos vt doceat ma
iores minorib⁹ ſua ꝯſilia ꝯmunicare
Poteſt autē circa cōſiliū triplex eſſe
repꝛhenſio Vna ex pte petentis ꝯſiliū
qn̄ habet intellectū nimis ſuperbum
Alia ex pte dantis qn̄ nō habꝫ ſēſum
ꝓuidum nec animū iuſtū · Tercio ex
pte rei de qua petit̄ qn̄ nō hꝫ decentē
titulū · Debet igit̄ in illo q̄ petit cōſi
lium · eſſe mens humilis et māſueta
vt ſcꝫ ſuo ſenſui nō nimis credat qđ
eſt cōtra multos qui credūt ſibi ſuf
ficere et cōſilijs nō indigere Bern̄ ·
Omīa illi deſunt qui ſibi nihil deeſſe
putāt Aug⁹ · Vbi dixiſti ſufficit ibi
defeciſti · vbi tibi placuiſti ibi periſti ·
Prouer · xxvi · Vidiſti hominē ſapiē
tem ſibi videri magis ſpem illo hēbit
inſipiens In illo aūt qui dat conſiliū
dꝫ eſſe diſcretio ꝓuida et inconcuſſa
iuſticia Amb · in li · de offi · Secure ſa
lutem noſtrā illi viro cōmittim⁹ qui
ſit iuſtus et prudēs Facit enī iuſticia
vt nullus ſit fraudis met⁹ Facit pru
dentia vt nulla erroris ſuſpitio ſit In
cauſa de qua petit̄ dꝫ eſſe vtilitas et
neceſſitas · qꝛ nō dꝫ ꝯſiliū peti de rb⁹
ſupuacuis Eccl' · iij · In ſupuacuis re
bus noli ſcrutari multipliciter · nec de
rebus vanis · pſ̄ · Non ſedi cū cōſilio
vanitatis · Nec de rebus prauis ꝑpe
trandis · qꝛ ſicut dr̄ Job · v · Conſiliū
prauoꝝ diſſipat ſed de rebus vtilib⁹
et neceſſitatibus · iij · Regū · i · Accipe
conſiliū a me et ſalua animā tuam ·
Scđo in xp̄o fuit pietas in paciendo
cū dicit̄ Miſereoꝛ ſup turbam · Olim
erant quatuoꝛ incōpaſſibilia et dura
ſcꝫ deus angelus celum et mors De⁹
enī hominem ſibi recōſiliare nolebat
Angelus hominem nō diligebat nec
animas deferebat Celum nullū ſuſci
piebat · Mors omēs deuorabat et ad
tartara rapiebat · Sed modo rceſſit
tota duricia et aduenit magna mīa
Nam in chriſto tanta pietas fuit qđ
hoīēm ſibi recōſiliauit · Romanos · v ·
Cum enī eſſemus inimici reconſiliati
deo ſumus p mortē filij eius · De iſta
ſua pietate effudit in angeluꝫ et eū
ſic cōpaſſibilem fecit ꝙ hominez decim
ceps tamꝙ̄ ſuum ciuem dilexit et in
padiſum animas deportauit Vn̄ ſup
illud Mat̄ · vlt̄ · Nolite expaueſcé dt
Greg⁹ · Vos aūt cur expaueſcitis q̄
veſtros cōciues videtis Sic effudit in
celū ꝙ ipm intm̄ flexibile fecit qđ ad
omnez iuſtum ſuſcipiendū ſtatim ſe
flectit In cuius ſignificationē ſup ſte
phanū ſe aperuit et eum recepit Sic
effudit in mortē · ꝙ que pus erat t'ri
bilis et dura facta eſt dulcis et man
ſueta ita ꝙ a iuſtis nō timet̄ ꝫ deſide
rat̄ · Phil' · i · Deſideriū hn̄s diſſolui
et eſſe cum chriſto Tercio in chriſto
fuit liberalitas in saturando cū dr̄ ·
Manducauerūt et ſaturati ſunt · In
peccatorib⁹ eſt fames cōtinua · Eoꝝ
enī memoria eſt famelica · qꝛ ſemper
volūt recordari de imūdicijs peccōꝝ
Numeri · xi · In mentē nobꝫ veniūt cu
cumēs ⁊ pepones porri ⁊ cepe ⁊ allia
Cucumēs et pepones ſūt dulces ⁊ ſu
aues et ſigficāt pccā ſuauia · ſic gulā
et luxu · porri cepe et allia ſūt acerba ⁊
ſigficāt pccā acerba · ſic triſticiā irā et
inuidiā Itē intelligen̄ eoꝝ ē famelica
qꝛ ſp volūt inueſtigaē curioſa Ecc̄ · vij ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Deus fecit hominẽ rectũ ⁊ ipſe infini
tis ſe miſcuit queſtionib9 · Et volun
tas eoꝝ famelica eſt · qꝛ ſemp volũt
diligẽ vana · pſ̃ · Vt q̃d diligitis va
nitatem ⁊c̃ · In futuro aũt iſte tres
potẽcie ſaturabunť Nam ſm Berñ ·
Filius ſaturabit intelligenciã plenĩſ
ſima cognicõe Spũs ſcũs voluntatẽ
ſuauiſſima dilectione · Pater memo
riam ſecuriſſima vtriuſq; retencõne
Scd̃o iſtud cõuiuiũ fuit ꝯmendabile
ex parte cõuiuanciũ in q̃bus tria fue
runt que xp̄m ad miſericordiã indux
erunt · Primũ eſt paciẽcia in ſuſtinẽ
do cũ dicať Triduo ſuſtinent me vel
triduo pſeuerant mecum vt dicitur
Math · xv · Qui vult ergo a deo ſpi
ritualiť paſci · ſecũ triduo cõmoreť ·
Primus dies eſt dolor contricõnis ·
Scd̃s pudor cõfeſſionis Terci9 labor
ſatiſfactionis · Iſtud eſt triduũ quo
in deſertũ penitẽcie itur · vt deo gra
tum ſacrificiũ offerať · De quo diciť
Exo · viij · vel ſcd̃m Gloſam · Turba
triduo dñm ſuſtinet cum multitudo
fideliũ peccata ſua p penitenciã decli
nans ad dñm ſe in opere in locucõne
et cogitacõne conuertit · De primo
Rõs · vi · Sicut exhibuiſtis membra
vrã ſeruire immũdicie et iniq̃tati ad
iniq̃tatem ⁊c̃ · De ſcd̃o · i · Regũ · ij ·
Recedant vetera de ore veſtro ⁊c̃ ·
De tercio Eph̃ · iiij · Renouamini ſpũ
mentis vrẽ ⁊c̃ · Scd̃m q̃d xp̄m ad mi
ſericordiã induxit fuit labor inveniẽ
do cum dicať · Quidaꝫ aũt ex ipſis de
longe venerũt · ſcd̃m Gloſã · Ad ſer
uiciũ dei · quidã venerũt de ꝓpe · Quid̃
de minus ꝓpe · Quidã de longe · Qui
enĩ integritatẽ mẽtis et corporis ſer
uant de ꝓpe ad deũ feſtinãt · qui v̊o
coniugio vtiť nullis tñ alijs flagicijs
inq̃natur de min9 ꝓpe venire cognoſ
cuť Qui aũt poſt multa flagicia ꝯuer
titur de longe venire ꝓbať · Eph̃ · ij ·
Veniens euãgelizauit pacẽ vob̃ qui

longe fuiſtis et pacem hijs qui ꝓpe ·
Scd̃m hoc igiť de ꝓpe venit v̊go btã
que mentis et corpis integritatẽ ſer
uauit · De minus ꝓpe elizabeth cõiu
gata que ĩ ſuo cõiugio honeſte vixit
De longe Magdalena que poſt mul
ta flagicia ad deũ totaliť ſe cõuertit
Terciũ q̃d xp̄m ad miſericordiam in
duxit fuit victus deficiencia in redeũ
do cũ dr̃ · Si dimiſero eos ieiunos in
domũ ſuã deficient in via · Circa q̃d
notandũ · q̄p ſunt quatuor gñra hoĩm
qui difficulter ieiunia ferre pñt ſcꝫ a
magna egritudĩe cõualeſcentes · iti
nerãtes · pueri et ſenes · Tales ſunt
q̃ de nouo ad penitenciã venerũt · ideo
cibo v̊bi dei indigent · qꝛ ipſi cõualuẽ
runt de magna infirmitate peccati ·
Heb · xi · Cõualuerũt de infirmitate
ipſi aggreſſi ſũt viã padiſi · ij · Regũ
xix · Surge ꝯmede grãdis enĩ tibi reſ
tat via · Glo · ſup Math · xv · Perit
q̃ ſine celeſti pane ad patriã tendit
Ipſi tamq̃ꝫ pueri ſũt recẽter ĩ grã re
nati · i · Pet · ij · Quaſi mõ geniti infã
tes ſine dolo lac ꝯcupiſcite · ipi q̃nq;
fuerũt in pccĩs inueterati · pſ̃ · Inue
teraui inť oẽs inimicos meos Tercio
iſtud cõuiuiũ fuit ꝯmẽdabile ex pte
miniſtranciũ · i · ex pte diſcipuloꝝ Fuit
tñ in eis quiddã rephenſibile · quid̃
tolerabile et quiddã ꝯmendabile ·
Fuit rephenſibile iſtud q̃d dixerunt
vñ iſtos q̃s poterit ſaturare panib9
in ſolitudĩe : nõ enĩ de hoc debuerũt
dubitaẽ cũ paulo añ xp̄s q̃nq; milia
hoĩm de q̃nq; paib9 ſatuauit · vt hẽť
ſup̃ · Jo · vi · Ipſe autẽ dñs nõ eos in
clamauit ſ; leniť interrogauit dicens
Quot panes hẽtis Gal · vi · Vos qui
ſpiritales eſtis ĩſtruite huiõi in ſpũ
lenitatis Nõ dixit in ſmõe lenitatis
nec ĩ diſciplina lenitatis · ſ; in ſpũ le
nitatis · Quidã enĩ corrigẽdi ſunt in
ſmõe aſperitatis · alij ĩ diſciplina ſe
ueritatis Oẽs aũt ĩ ſpũ lenitatis · qꝛ

ꝯtumacīq; ſonet in voce aſperitas i
correctione ſeueritas ſemp dʒ eſſe in
corde tranquillitas . Cū autē quidā
ſimplicitate ducūtur . ſicut erant iſti
diſcipuli . tunc tales corrigendi ſunt
cū ſermone lenitatis et cum ſpū leni
tatis . Scđo fuit in eis quiddā toleā
bile ſcʒ qꝛ neceſſitati vite ſue panes
reſeruabant . Sed cōtrariū videt̄ qđ
dicit̄ Math . vij . Nolite ſolliciti eſſe i
craſtinū Sʒ alid eſt hrē ſollicitudinē
nimiā p quaʒ celeſtia tpalibꝰ poſtpo
nūtur que eſt ꝓhibita . Vñ dī Luce .
Primū querite regnū dei . Aliud eſt
hrē ꝓuidenciam qua laborando vite
neceſſaria acquirunt̄ que eſt cōceſſa
Ps̄ . Labores manuū tuā . qꝛ mandu
ca . ꝛ c̄ . Ideo labor eſt exercēdus . ſol
licitudo tolēda . Aliud eſt ſeruare or
dinacōnem diuinā qua deus ordina
uit . vt p̄dicatoribus ꝟbi dei a ſubdi
tis miniſtrent̄ neceſſaria . i . Cor . ix .
Deus ordinauit hys q̄ euangeliū an
nunciant de euangelio viuere Vnde
dicit̄ Luce . Dignus eſt eñ operariꝰ
mercede ſua . Tercio fuit in eis q̄ddā
cōmendabile . qꝛ in diſtribuendo pa
nes chriſto reuerent̄ aſſiſtebāt ꝑ q̄
qđ inſtruimur qđ p̄latis debeꝰ ſubici
Et in aīo eos nobis humiliter p̄ponē
do et in ſigno eis aſſurgendo et ge
nua flectendo . et in ope eis velocit̄
obediendo Heb . xiij . Obedite . Ecce
obediencia opis . p̄poſitis vrīs . Ecce
humilitas cordis . qꝛ dʒ reputaē eos
ſibi in omnibꝰ eſſe p̄latos . Et ſubia
cete eis . Ecce reuerentia cordis cum
ſigno corporis .

Iſereor ſup turbam . qꝛ ecce
iam triduo ſuſtinent me ꝛ c̄
Olim mia tantū erat in celo
Vñ ps̄ . Dñe in celo mia tua . Deinde
deſcendēs de celo incluſit ſe in quodā
angulo . i . in iudeoꝝ ꝑplo . ps̄ . Notus
in iudea deꝰ . Deinde effudit ſe in vir
ginis vteꝝ . ps̄ . Suſcepimꝰ deꝰ miāʒ
tuam . Tandē diffuſa eſt in vniuerſo
mūdo . ps̄ . Miſericordia dñi plena ē
terra Et ſic deus qui tm̄ videbat̄ eſſe
miſericors ſup turbam angeloꝝ . et
poſtmodū ſup turbā iudeoꝝ Modo
eſt miſericors ſup turbā oīm fideliū .
ideo dī Miſereor ſup turbaʒ . De illa
auteʒ mia tria dicunt̄ . Primo ponit̄
ꝓmptitudo mie Scđo cā motia mie
Tercio effectus mie . Promptitudo
dīne mie notat̄ in hoc ꝙ dī . Miſere
or ſup turbā . Primo ponit̄ ꝓmptitu
do mie quā quidē ꝓmptitudinē tria
faciunt . ſcʒ ꝓprietas naturalꝭ . potēn
vniuerſalꝭ . et expientia ſingularis .
Sicut eñ naturalis ꝓprietas ignis ē
calefacere Sic ꝓpriū eſt dei ſemp mi
ſereri et parcere . Dionisiꝰ . Neq; enim
ꝓpriū igni eſt infrigidare . neq; boni
non bona producē . qꝛ igit̄ miſereri eſt
deo ꝓpriū . ideo punire eſt deo alienū
nō voluntariū ſed etiā tarduʒ . ꝙ eñ
ſit alienū dicit̄ Yſa . xxviij . Alienū ē
opus eiꝰ ab eo hoc loq̄t̄ de ope puni
tionis Apis eñ hʒ mellificare . et hoc
ē ſuū officiū ꝓpriū . hʒ etiā pungē . qñ
ſcʒ moleſtat̄ . et hoc ē ſibi alienū Sic
et dñs qñ dat mel ſue mie facit offi
ciū ſibi ꝓpriū . Cū ꝟo adhibʒ ſtimulū
iuſticie facit officium ſibi alienū . Eſt
etiā inuoluntarium . qꝛ inuite punit
Iſa . i . Heu cōſolabor ſup hoſtibꝰ me
is et vindicabor de inimicis meis vbi
dt gloſa More pij pris eos licet inimi
cos plangit et punit Eſt etiā tardū
qꝛ ſicut dt Criſ . Illud qđ hō ſm nāʒ
facit cito facit . Illud aūt qđ coñ nāʒ
facit tarde facit Sic et deus cito facit
opꝰ mie . qꝛ ē ſm nāʒ Tarde opꝰ iuſti
cie . qꝛ ē coñ nāʒ ſuā Rō . ij . An dicias
bōitatis eiꝰ ꝛ pacīe ꝛ lōganitatis ꝯtē
nis . Si igit̄ opꝰ iuſticie ē đo alienū
īuolūtariū ꝛ tardū Querit Criſ . ſup
Mat . q̄re ergo punit . et tn̄ . qꝛ ꝯpel
lit̄ vñ ait Deꝰ eñ inuitꝰ et cū magno
dolore cōpellit̄ peccatores damnare

Non em̄ ſic dolet qđ ipſe ab eis offē
datur. ſed q̄ꝛ violenter cogit̄ aliquē
pdere qui oēs cupit ſaluare. Deinde
querit dicens Cum in poteſtate ſua
deus habeat perdere ⁊ ſaluare quis
eū inuitū ↄpellit? et reſpōdit tu qui
nō deſideras miſericordiā dei Nam ſi
cut q̄ deſiderāti miſericordiā denegat
crudelis eſt Sic qui nō deſideranti mi
ſericordiā preſtat iniuſtus eſt. Deinī
tercio querit dicēs Quis eſt homo q̄
nō deſiderat miāz dei et reſpōdit Tu
q̄ pmanes in peccatis. Deſiderare em̄
miſericordiā dei eſt cōuerti ad deum
Ille em̄ deſiderat miāz dei q̄ timet irā
eius. Qui aūt nō timet nō deſiderat
miāz ſ; cōtemnit. Scđm qđ facit deū
pmptū ad miāz ē potēn̄ vniuerſal̄.
Q̄to em̄ quis eſt magnanimior tāto
ad intelligenciā pnior. hoc videmus
in aīalibus et in hoībus. Nam inter
aīalia ea que ſūt nobiliora. ad indul
gendū ſunt magis pna et ecōuerſo
Vnde leo a catulo puocatus ſe non
vindicat ꝓpter ſuā magnanimitatē
⁊ catuli vilitatē Sed ſi catulus mor
det catulū ſtatim mutuis morſibꝰ ſe
lacerant q̄ꝛ vilia aīalia ſunt Similit̄
videmꝰ qđ hoīes magnanimes ſunt
ad indulgenciā faciles Ambroſius.
Procul a magnanimis cupiditas vl
cionis. iiij. Regū. xx. Reges domus
iſrahel clemētes ſunt. Ecōuerſo aūt
mulieres. q̄ꝛ ſunt viles et fragiles.
idō ſunt ad iram et ad vindictā faci
les. Eccl̄. xxv. Non eſt ira ſup iram
mulieris. Deus igit̄ cū ſit omnipotēs
et nos viles ⁊ inutiles nrās iniurias
puipēdit et ſi eas rcognoſcimꝰ ſtatī
remittit. et hoc ꝓpter ſuā maieſtatē
et nrāz vilitatē. pſ̄. Excelſus dn̄s et
humilia reſpicit. Ac ſi dicat. q̄ꝛ ipſe
eſt excelſus per potenciā maieſtatis
Ideo huīles reſpicit oculo pietatis.
Sapiē. xi. Miſereris oīm. q̄ꝛ omnia
potes Ac ſi dicat. q̄ꝛ tu habes poten
ciam vniuerſalē. ideo habes miſeri
cordiam gn̄alem. Et in iſto ſenſu lo
quit̄ eccleſia. Deus q̄ omnipotēciam
tuam parcendo maxime et miſerando
manifeſtas. Terciū qđ facit deum
promptū ad miſericordiā eſt expien
cia ſingularis Moleſtiam em̄ morbi
medicus tribus modis ſcire poteſt.
Aliqn̄ p ſuam ſcienciā theoricam. et
tunc eſt infirmo multū miſericors.
Aliquando p quandā practicā et ex
ercitationem longā. et tunc eſt ma
gis miſericors Aliquando p expien
ciam qn̄ in ꝓpria pſona infirmitates
plurimas exptus eſt. et tūc eſt maxi
me miſericors. et ideo bonum eſt vt
ipſi aliqn̄ infirment̄. vt infirmis me
lius cōpaciant̄. Sed ſi eſſet aliquis
medicus qui eſſet bonus theoricus et
bonus practicus et infirmitates eſſet
exptus. iſte adhuc eſſet magis miſe
ricors. Deus igit̄ ante incarnacōnez
infirmitates noſtras corpales et ſpi
rituales cognoſcebat p eternā ſapi
enciā quaſi p quandā theoricam. et
ideo tam̄q̄ pater benigniſſimus mul
tum erat miſericors. pſ̄. Quō miſe
retur pater filioꝝ miſertus eſt dn̄s ti
mentiū ſe. quoniā ipſe cognouit fig
mētum noſtrū. Recordatus eſt qm̄
puluis ſumus et homo ſicut fenū ⁊c̄
Poſt incarnacōnem autē ſciuit per
quandā practicaz et exercitacōnem
longam. q̄ꝛ. xxxiij. annis circa nrās
infirmitates ſanādas tam corpales
q̄ ſpirituales practicauit et ſe exerci
tauit. et ſic fuit magis miſericors.
Act̄. x. Qui ptranſiit benefaciendo
et ſanando oīs oppreſſos a diabolo
⁊c̄. et ſic medicus multū cōtriſtaret̄
qui circa aliquez infirmū diu ſe exer
citaſſet et nichil pfeciſſet ita triſtus.
Pſ̄. Contriſtatus ſum in exercitati
one mea. et cōturbatus ſum a voce
inimici et a tri. pecca. Ac ſi dicat de
tribus doleo et cōtriſtor ſciz quādo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

mea exercitatio nihil valz · et qñ vox
inimici .i. ſuggeſtio diaboli plus vz q̄p̄
mea inſpiratio · et qñ ego peccatorē
tribulo .i. punio Tandem ſciuit p ex
perientiā · qꝛ exptus eſt tēptacōnes
famē dolorē et mortē · et ido factus
eſt maxīe miſericors · Heb · iiij · Non
enī habem⁹ pontificē qui nō poſſit cō
pati infirmitatib⁹ nr̄is ⁊c̄ · Heb · v ·
Didicit ex hijs que paſſus eſt obediē
tiam · Scd̄o ponit̄ cauſa motiua hui⁹
miſericordie que quidez fuit deuotio
turbe que in duob⁹ apparet · Primo
in hoc q̄p de longe veniebant · illi de
longe ad xp̄m veniunt q̄ de peccatis
multis et magnis ad deū ſe cōuertūt
Sunt aūt quidaz qui timore peccant
p infirmitatē humanā · ſicut petrus
qui timore mortis xp̄m negauit · Iſti
veniunt de longe · Alij p ignorāciam
ſicut paulus · i · Thi · i · Ignorans feci
in incredulitate · iſti veniūt magis
de lōge · maxīe qñ eſt affectata igno
rantia Alij per certā maliciā · ſicut da
uid qui adulteriū cōmiſit · iſti adhuc
veniūt magis de longe · Scd̄o appet
eorū deuotio · in hoc q̄p triduo ſecum
manebant · Prima dies eſt cognitio
veri Scd̄a eſt deteſtatio mali Tercia
amor boni · Sūt aūt quidā qui cū xp̄o
nolunt ſtare niſi p diem · ſicut mali
xp̄iani qui hn̄t cognitionē veri .i. fidē
verā · ſ tn̄ neq̄ malū odiunt nec bo
nū faciunt Thi · i · Confitent̄ ſe noſſe
deū factis aūt negant · Alij aūt ſūt q̄
ſtāt ſecum tm̄ biduo · ſicut deſides et
ocioſi qui licet habeant cognitionez
veri et deteſtationē mali · tn̄ non hn̄t
amorē et opationem boni · de q̄b⁹ dr̄
Luce · iij · Oīs arbor nō faciens fructū
bonū excidet̄ ⁊c̄ · Boni autē ſtant cū
eo triduo · qꝛ deū p fidē cognoſcunt
et malū fugiunt et bonū faciunt · De
iſto triduo dr̄ · Gen̄ · xli · Tres enī di
es ſūt poſt quos recordabit̄ pharao
miniſterij tui et reſtituet te i gradū

priſtinū · dabiſq̄ ei calicem ⁊c̄ · Ex
hijs v̄bis hēt̄ qd̄ iſti tres dies acq̄rūt
nob̄ dei memoriā · manſionē eternaz
et deo faciūt magnā leticiaz · Tercio
ponit̄ efficatia mīe que fuit ſaturacō
turbe · Diſtiguit aūt glo · ſup Mat̄ ·
xv · Quatuor tp̄a ſcz an̄ legez · ſub le
ge · ſb̄ gracia · et in glā · In p̄mo fuit
ſacietas nulla nec ī intellectu · qꝛ deū
nō cognoſcebant · nec in affectu · qꝛ
iuſtificari nō poterāt Eph · iiij · Tene
bris obſcuratū hn̄tes ītellectū · quo
ad primū · alienatia vita dei · quo ad
ſcd̄m · In ſcd̄o tp̄e fuit ſacietas ſemi
plena · qꝛ intellectus eſt refocillatus
p legē quo ad cognitionē Sz affect⁹
remāſit vacuus quo ad iuſtificacōez
Roā · iij · Per legē cognitio peccati ·
quo ad p̄mū · Nūc aūt ſine lege iuſti
ficatio · quo ad ſcd̄m · In tercio tp̄e ē
ſacietas plena · qꝛ ſaciatus ē intellec
tus cognitione et affectus grē pleni
tudine Joh · i · Gracia et veritas per
ihm̄ xp̄m facta eſt · In futuro erit ſa
cietas pleniſſima · qꝛ totus hō ſatura
bit̄ tam iterior · q̄p intellcūs ſaciabit̄
in apta dei viſione et affect⁹ ipfcā
dei dilectōe q̄p exterior · qꝛ ſaturabit̄
oculus in videndo oculo ad oculū fa
ciem xp̄i · auris in audiēdo vocē xp̄i ·
olfactus in ſentiendo odorem chriſti
Os in loquendo ore ad os cū ore xp̄i
Manus in āplexando veſtigia xp̄i ·

Sermo terci⁹

Accipiens dn̄s ſeptem panes
grās agens fregit ⁊c̄ · Cum
homo tripliciť cōſiderat̄ · ſcz
quantū ad corpus · quantū ad aīam
et quantū ad vtrūq̄ cōiunctū · ideo
deus triplicē cibum ſibi prepauit ſcz
corpalez quo corpus reficit̄ · ſp̄ualez
quo anima nutrit̄ · et celeſtē quo to
tus homo beatificatur Cōuiuiū autē
corpale tm̄ xp̄s bis in hac vita fecit
ſcz hic de ſeptē panibus · et ſupra de
quinq̄ panibus Cōuiuiū aūt ſp̄uale

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

multociens fecit. Nam quociens p̄di
cauit tociens alimēta ſpūalia tribu
ebat. Aug⁹. Nō eſt magnū paſcere
ventres cibo moriētes vel morituros
Sz magnū eſt paſcē animas ineṫnū
victuras Cōuiuiū autē celeſte tantū
ſemel faciet qđ tamē nunq̄ finē acci
piet. De quo dicit Luce. xxij. Edatis
et bibatis ſup menſā meaȝ in regno
meo. Iſtud igiṫ cōuiuiū corpale ſig
nificare poteſt ſpirituale et celeſte.
In iſto autē cōuiuio ponunṫ tres dr̄ē
pſonaꝝ ſcȝ chriſtus turbe et diſcipli
In chriſto autē duo fuerunt ſcȝ mag̃
miſericordia cū dicit. Miſereor ſuper
turbā Et magna potencia qꝛ panes
multiplicauit. Miſericordia autē dei
dicit magna q̄tuoꝛ modis. Magnū
em̄ aliquid quadrupliciṫ dici poteſt.
Aut altitudīe ſicut arboꝛ ꝓcera dicit
magna Aut pꝼūditate ſicut puteus
pꝼundus diciṫ magn⁹ Aut latitudīe
ſicut platea diciṫ lata magna. aut lō
gitudine ſicut via lōga diciṫ magna
eiſdeȝ modis miſericordia dei magna
vocatur. Eſt em̄ tam alta q̄ in celū
aſcendit et ſanctos ſuper merita re
munerari facit. ps̄. Magnificata eſt
vſq̄ ad celos miſericordia tua et tā
pꝼunda q̄ vſq̄ in infernū deſcendit
et ſanctos patres inde eduxit. Ps̄.
Miſericordia tua magna eſt ſup me
et eruiſti animā meā ex inferno infe
riori. Eſt tam lata q̄ in totū mundū
ſe expādit. ps̄. Miſericordia dn̄i ple
na eſt ṫra Eſt tam longa q̄ ab eṫno
incepit et vſq̄ ineternū durabit ꝛc̄.
Ps̄. Miſericordia dn̄i ab eterno et
vſq̄ ineternū ſup timentes ſe. Scđo
in chriſto fuit magna potēcia p quā
ſepteȝ panes ſic multiplicauit. quod
q̄tuoꝛ milia hominū inde ſaciauit. et
nichilominus eciā ſeptē ſporte ſupfu
erunt ꝛc̄. Querit autē Criſoſtom⁹.
cum plures panes fuerūt hic et pau
ciores comedētes q̄ in p̄ori miraculo
quid eſt qđ pauciores reliquie remā
ſerunt. et reſpondet Quoniā autem
hoc fuit. qꝛ ſponte ſūt maiores q̄ co
phini. Aut ex diuerſitate memoraṅṫ
et illius et iſtius miraculi. et xp̄c hoc
tunc fecit cophinos reliquiaꝝ eq̄les
diſcipulis. Nunc autē ſportas eq̄les
panib⁹ Multiplicauit aūt benedicē
do frangendo et gracias agendo p
que inſtruimur qđ cibum benedicē
debemus Illa em̄ benedictio cibum
ſanctificat. i. Thi. iiij. dicitur de cibo
Sanctificaṫ p verbū dei et oracōnem
Diabolū ne ſe immiſceat fugat. ſicut
patȝ in ſanctimoniali in quā diabol⁹
intrauit. qꝛ lactucam ſine benedicti
one comedit. vt ait Greg⁹ in dial.
et ſalubrem vſum preſtat. Non em̄
eſt magnū habere rem ſed vſum rei
Vn̄ Seneca Stulto nulla re opus eſt
nulla enim re ſcit vti. Scđo multipli
cauit frangendo. ad innuendum q̄
in noſtris cōuiuijs panē pauperibus
frangere debemus vt dr̄ Yſa. lviij.
Frange eſurienti panem tuū Tercio
multiplicauit gracias agendo. ad in
nuendū. qđ in noſtris refectionibus
gracias deo agē debem⁹. i. Thi. iiij.
Nichil reiciendū qđ cū graciaꝝ actio
ne pcipitur. Scđo in iſto cōuiuio fue
runt turbe in quib⁹ duo fuerunt ſcȝ
magna ſaturitas et huīlitas Humi
litas que notaṫ in hoc q̄ ſup terrā ſe
derūt. p qđ ſigficaṫ cōtēptus ṫrenoꝝ
quē dn̄t illi hr̄e q̄ a dn̄o volunt paſci
Quidā aūt ſtāt infra terrā. ſic auari
q̄ hn̄t terrā ſup caput ſuū Amos. ix
Auaricia in capite oīm plateaꝝ Alij
ſtant ſup terrā ſicut pfecti q̄ ṫrenis
oib⁹ dn̄anṫ. iuxta illud Mat. xix. Si
vis pfect⁹ eſſe vade et vende oīa ꝛc̄.
Alij nec ſūt infra terrā p cupiditatē
nec ſup p terrā oīmodā pauptatē. ſꝫ
ſtant in ṫra p ṫrenoꝝ āminiſtracōeȝ
Tales fuerūt parentes beate marie
qui res ſuas in tres ptes diuidebant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vnam ſeruitoribus templi dabant.
Aliam pauperibus diſtribuebant.
Terciā ſibi ex familie ſue vſibus reſ
uabant. Scđo in turbis fuit magna
ſacietas Vnde dr̄. Manducauerunt
et ſaturati ſunt. Habuerūt em̄ tria
per que ſaturari merito debuerunt
Primo habuerunt ſtomachū vacuū
qđ notat̄ p hoc qđ dicit̄. Non hn̄t qđ
manducent. Stomachus em̄ plenus
faſtidit vacuus appetit Sic et qn̄ ſto
machus aīe plenus eſt ſiliq̄s porcoꝝ
faſtidit dulcedinē celeſtiū Prouer.
xxvij. Anima ſatuáta calcabit fauū
Quādo em̄ homo vacuat̄ amore mū
di implet̄ amore dei. Aug⁹. Vas es
ſed plenus es funde qđ habes vt reci
pias qđ non habes. funde amorē ſcli
vt implearis amore dei. Scđo habu
erunt ſtomachū a noxijs humorib⁹
expurgatū qđ notat̄ p hoc q̄ priuſq̄
eos paſceret ip̄os ſanauit. vt habet̄
Math. xv. Gloſa ibidē. Prius dn̄s
aufert infirmitatem et poſtea cibat.
q2 prius peccata ſunt remouenda et
v̄bis dei poſtea aīa nutrienda. Que
autē ſunt ille infirmitates dr̄ ibidem
Acceſſeruut ad eum turbe multe ha
bentes claudos. cecos. debiles. mu
tos. et curauit eos. Ab iſtis infirmi
tatibus tāq̄ a malis humorib⁹ ſto
machus aīe eſt purgandus qui ſunt
claudicatio p deuia vicioꝝ. cecitas
ad ꝯgnoſcendū deum. Debilitas ad
faciēdum bonū. Mutitas ad laudan
dū deū. Dicit̄ in Gloſa ſup illud ps̄.
Pullis coruoꝝ inuocātibus eum. q2
q̄diu pulli coruoꝝ ſunt albi paſcunt̄
rore celeſti. qn̄ v̄o nigreſcē incipiūt
corui parētes eos paſcunt. Sic eciā
anima alba p puritatē paſcit̄ a deo.
Nigra p iniquitatē paſcit̄ a diabolo
Tercō habuerunt palatū ſapidum.
intm̄ em̄ v̄ba xp̄i eis ſapiebāt qđ ab
eo recedē neſciebāt. ſ3 iam triduo cū
eo manſerant Vnde poterāt dicē cū
Ps̄. Quā dulcia faucib⁹ me. elo. τc̄
Xp̄s ergo nō paſcit illos q̄ hn̄t pala
tum inſipidum celeſtia nō ſapiendo
vel amarū diligendo t̄rena Sed qui
hn̄t ſapidū diligendo celeſtia Vnde
in hui⁹ ſignificacōnem dr̄ de aquila
qđ nō paſcit pullos illos q̄ reſpiciūt
verſus terrā. Sed q̄ reſpiciūt verſus
celum. Tercio in iſto cōuiuio fuerūt
diſcipuli in q̄bus duo fuerūt ſcʒ Me
diatio pia Et ſollicitudo puida Diſci
puli em̄ fuerūt mediatores int̄ xp̄m
et pp̄lm. q2 criſtus nō dabat panes
turbe ſ3 diſcipulis et diſcipuli turbe
dabant. et ſic p3 qđ ibi fuerunt duo
ſcʒ dans et nō recipiens ſcʒ xp̄s. reci
piens et dans ſicut diſcipuli. Recipi
ens tm̄ et nō dans ſcʒ turba. per qđ
dat̄ intelligi qđ ille ordo in eccleſia
militanti dēt ſeruari. Eſt em̄ eccleſia
ſpūale celū et corp⁹ miſticū. In celo
aūt eſt quoddā corpus qđ illuminat
ſ3 nō illuminat̄ ſicut ſol. et ſignificat
xp̄m qui lumē ſapiencie a nullo reci
pit et alijs infundit Aliud qđ illumi
nat et illuminat̄. ſicut luna q̄ recipit
lumen ſuū a ſole. et illuīnat iſta infe
riora. et ſignificat p̄latos q̄ illuīant̄
a xp̄o et illuīant ſubditos Aliud qđ
illuīnat̄ et nō illuīnat ſicut firmamē
tum qđ de ſe nō illuminat. ſed a ſole
luna τ ſtellis illuīnat̄. et ſiḡficat ſub
ditos et laicos quoꝝ ē a p̄latis lumē
recipere et illuīnari. Eſt eciā eccleſia
corpus miſticū. In corpe aūt hūano
ſcđm Auicen̄. eſt qđdaʒ membrū qđ
influit τ recipit. ſicut vene et ſignat
prelatos. Quoddā qđ recipit ſ3 non
influit. ſicut caro et deſiḡt ſubditos
Scđo fuit in diſcipulis ſollicitudo ꝓ
uida. in hoc q̄ fragmēta colligunt.
vt paupibus darēt Voluit aūt xp̄s
vt colligerent̄ triplici de cā. Primo
ꝓpt̄ miſteriū qđ quidē tāgit̄ in glō.
ſup Math. xv. Propter alcōra inq̄t
miſteria que nō capit dīs turba apli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſuſtollunt et implent ſeptẽz ſportas
.i. pfectoꝝ corda ſeptiformi ſcĩ ſpũs
grã ad intelligendũ illuſtrata Scḋo
ꝓpter exemplum. in hoc eñ dat̃ nob
exemplũ vt ea que nob ſupſunt. vel
que ieiunando nob ſubtrahim⁹ pau
peribus erogem⁹ Aug⁹. de tuo ieiu
nio fames paupis ſaciet̃ Ioẽ. Si ieiu
nare nõ potes magis paſcas paupez
cuius ſaturitate tibi venia cõceditur
Ieo⁹. Nõ mãducatur⁹ eras ſi nõ ie
iunares. da paupib⁹ vt ieiuniũ tuũ
ſit ſaturitas aĩe non marſupŋ lucꝝ.
Tercio ꝓpter documẽtum vt ex hoc
inſtruamur qḋ illis q̃ ſunt paupib⁹
miſericordes bona tpalia multiplicẽt̃
Prouer. xi. Alŋ diuidũt ꝓpria et di
tiores fiunt Greg̃. in dial̃. Terrene
ſbe p hoc qḋ paupibus diſtribuimur
multiplicant̃. ſicut pꝫ. iŋ. Reg̃. xviŋ
In vidua cui dñs farinã et oleũ mł
tiplicauit. p qḋ dat̃ intelligi. qḋ pau
peres magis paſcunt elemoſinarios
q̃ ecõuerſo. vel ſpũalit̃ eis impetrã
do. vel tpaliter bona tpalia multipli
cando.

Dñica octaua Sermo primus

ATtendite a falſis ꝓphis qui
veniunt ad vos in veſtimẽtis
ouium ⁊c̃ Math. vŋ. Scḋm
leges huãnas puniendi ſunt falſarŋ
litteraꝝ regalium ⁊ bullaꝝ. falſarŋ
monetaꝝ et falſarŋ ponderꝝ et men
ſuraꝝ. Falſarŋ litteraꝝ regaliũ ſunt
heretici qui litteras ſummi ṙgis .i. ſa
cram ſcripturã falſificant quã etiaꝫ
filius dei p q̃nq̃ bullas .i. p q̃nq̃ vul
nera roborauit q̃s bullas heretici fal
ſificant dum chriſtũ nõ vere paſſum
ſ; fantaſtice fuiſſe affirmant. falſarŋ
monetaꝝ ſunt ypocrite Moneta eñ
regis celeſtis ſunt oṙõnes. ieiunia et
elemoſine que ipſi falſa faciũt. qꝛ in
hŋs nõ intendũt honorẽ dei ſ; fauorẽ
ꝓpli. Falſarŋ ponderꝝ ſunt mali p̃lati.
de q̃b⁹ dr̃ Math. xxiŋ. Alligãt onera
grauia et importabilia et imponunt
in humeros hoĩm ⁊c̃. Falſarŋ mẽſu
raꝝ ſũt mali ſubditi qui cũ deo male
menſurãt. qꝛ dant ſibi res tpales et
diabolo ſeipõs. Heretici igit̃ ſunt fal
ſarŋ lr̃aꝝ et bullaꝝ dei. ypocrite mo
nete dei Mali xp̃iani. ſiue ſint p̃lati.
ſiue ſubditi ponderꝝ et menſuraꝝ dei
Ab iſtis trib⁹ falſarŋs dñs nos attẽ
dere admonꝫ dicẽs. Attẽdite a falſis
ꝓphis ⁊c̃. Primo igit̃ falſi ꝓphe ſũt
heretici De q̃b⁹ tria tangunt̃. Primo
eoꝝ fraudulentia cũ dr̃ Veniunt ad
vos in veſtimẽtis ouiũ Iſta ãt veſtis
ouina t̃plex eſt ſcꝫ ſimulata locutio.
ſimulata ꝯuerſatio. et ſil̃ata opatio
Prima igit̃ eſt ſil̃ata locutio Lupus
quidẽ vt dicit̃ in libro de animalib⁹
Aliqñ fingit vocẽ canis vt nõ lupus
ſed canis eſſe credat̃ Canes dei ſunt
p̃dicatores q̃ hñt linguã medicinalẽ
Ps. Lingua ca. tu. ⁊c̃. Heretici ali
qñ fingunt ſe habẽ verba p̃dicatoꝝ
dicentes aliq̃ vera vt ſic trahant ad
falſa Ros. xvi. Per dulces ſmões
et bñdictiones ſeducunt corda inno
centũ. idẽo Apo. ix. Aſſimilant̃ ſcorpi
onib⁹. qꝛ in facie .i. in pñcipio dicũt
verba blandia. ſ; in cauda pungunt
qꝛ in fine dicũt ṽba venenata Aug⁹
Veſtimenta ouiũ ſuut blanda ṽba
Glo. Hẽtici q̃dã pietatis veſte tecti
venenato aĩo rapaces ſũt lupi Scḋa
veſtis ẽ ſil̃ata ꝯuerſatio. qꝛ p̃tendũt
magnã manſuetudinẽ. Dicit̃ in li. de
aĩalib⁹. q lupus aliqñ emittit voces
huãnas vt nõ lupus ſ; hõ videat̃. Sic
heretici p̃tendũt ſe hr̃e cõuerſationẽ
huãnã .i. humilẽ et mãſuetã. hõ eñ
eſſencialit̃ eſt al̃ mãſuetuꝫ rõnale et
mõrle. qꝛ hẽtici ſil̃ant ſe hr̃e manſue
tã diſcretionẽ. et q hñant deſideriuꝫ
moriẽdi. idẽo aſſil̃ant̃ ſepulcris dealba
tis vt dr̃ Mat̃. xxiŋ. qꝛ exteri⁹ videñt
eẽ depicti decore ṽtutũ. ſ; intus ſunt
pleni ſunt ſpurticia pccõꝝ et viciõꝝ

Tercia veſtis eſt ſimulata operatio.
ſicut ſunt ieiunia orões et elemoſine
ſub q̃bus maliciã ſuã tegunt. Legit̃
qđ lupus ſubtus folia virencia ſe ab
ſcondit. vt oues venietes ad carpen
dū rapiat et occidat. Folia virencia
ſunt ſanctoꝝ viroꝝ opa in caritate
facta ſub q̃bus hẽtici ſe abſcondunt
dū hec eadẽ faciunt vt ſimplices deci
piant. ij. Thi. iij. Hñtes quidẽ ſpẽm
pietatis virtutẽ aũt eius abnegãtes
Ideo aſſimilant̃ veneficis q̃ dū vene
na offerũt melle inuoluũt. Scđo po
nit̃ eoꝝ ſeuicia cũ dr̃ Intrinſecus aũt
ſunt lupi rapaces. vel ſcđm Gloſaꝫ
ſpũaliter corrũpendo. vel ſi pñt cor
palit̃ pſequendo. vt pꝫ in arrio cui⁹
cõſilio oĩs epi catholici in exiliũ ſũt
miſſi. vt vix tres inuenirent̃ qui fidẽ
defenderent Actuũ xx. Scio qđ intra
bunt poſt diſceſſũ meũ lupi rapaces
in vos ⁊c̃. Cõtra tales lupos neceſſa
rij ſũt canes latrãtes. Refert petr⁹
manducator. ꝙ dum Philippus rex
macedo obſideret athenas dixit eis
Date michi decẽ oratoẽs quos ex vob̃
elegero et cõfederat⁹ recedã Rñdet
demoſtenes pitiſſimus orator. Lupi
dixerũt paſtorib⁹ Tota cauſa diſcor
die int̃ nos et vos ſunt canes ꝭ date
nobis canes et erim⁹ amici Qđ cum
feciſſent dormiẽtib⁹ paſtorib⁹ lupi in
gregẽ ad libitũ deſeuierunt Ex quo
pꝫ qđ magnũ periculũ eſt qñ canes
.i. pdicatores gregem deſerũt vel la
trare negligũt Iſa. lvi. Canes muti
non valentes latrare Sicut eñ man
ſuetudo in hoie eſt laudabilis et ira
vitpabilis. ſic ecõuerſo in cane. Dio
niſius. Manſuetus in oib⁹ factus ca
nis. iam nõ eſt canis. Tercio ponit̃
eoꝝ noticia cũ dicit̃. A fructib⁹ eoꝝ
cognoſcetis eos Nõ eñ cognoſcunt̃
a veſtimẽtis ſimulatis ſed a fructib⁹
aptis q̃ ſunt tres. Prim⁹ eſt doctrina
peſtifera. qꝛ dicunt diabolũ eſſe crea

torem oĩm viſibiliũ et multa talia.
diabolica et puerſa Job. xiij. Oſten
dam vos fabricatores eſſe mendacij
et cultores puerſoꝝ dogmatũ Scđs
eſt ſimulata vita. Multũ eñ inten
dunt illis p que pñt reputari ſancti
Sicut ext̃minacõi faciei et plixitati
oracionũ. Math. vi. Exterminãt eñ
facies ſuas ⁊c̃ Eiuſdẽ. xij. Deuorant
domos viduaꝝ ſub obtentu prolixe
orõis Tercius eſt ples impia. quia
oẽs credentes ab eis geniti ſunt vſu
rarij piuri et multis ſcelerib⁹ pleni.
Sap. iiij. Ex iniq̃s oĩs filij q̃ naſcũt̃
teſtes ſunt neq̃cie aduerſus pntes ſu
os. Scđo falſi pphete ſunt ypocrite
et iſti eccleſiã periculoſe impugnãt.
olim eñ paſſa eſt bellum tirannoꝝ.
ꝭ illud vicit p pacienciam. patit̃ coti
die bellũ hereticoꝝ. ſed illud vincit
p ſapienciã. Bellum aũt ypocritaꝝ
vincere nõ poteſt qꝛ occultũ et quia
domeſticũ et qꝛ inteſtinũ. iõ pmiſit
dñs Attendite. Criſ. Vbi res certa
eſt aſpicit̃. vbi autẽ incerta eſt attẽ
ditur. i. caute cõſiderat̃. Induũt eñ
ſe veſtimentis ouiũ ſciꝫ in ieiunijs et
oracõibus ⁊ elemoſinis. intus aũt
ſunt lupi rapaces. qꝛ malo aĩo hoc
faciũt. vel poteſt dici qđ fideles ſunt
veſtimentũ xpi. ps̃. Mirra et gutta
et caſia a veſti. ⁊c̃. Ab iſtis eñ veſti
mentis fluit gutta. i. lacrĩa cõpuncti
onis. Gutta eñ eſt ſpẽs aromatica
que lacrimas ſtillat. Fluit caſia. i. pu
dor cõfeſſionis. Caſſia eñ habꝫ folia
purpurea. et ſigficat pudorẽ cõfeſſi
onis. Fluit mirra. i. labor ſatiſfactõis
vbi multiplex amaritudo notatur.
Et qꝛ ypocrite fingunt ſe aliqñ lacri
mas fundere. cõfeſſionem pmere.
ſatiſfactionẽ aſſumere. ideo difficile
cognoſcunt̃ Dicit tamẽ Criſoſtom⁹
ſuper Matheũ. ꝙ lupus tectus pelle
omnia p tria cognoſcit̃ ſcꝫ p actum
qꝛ dentibus mordet Quis ṽo neminẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

morſibus ledit· p vlulatū q2 vſus ce
lum vlulat· ouis vo verſus terrā ba
lat p cibum q2 carnibus delectatur·
Ouis vo herbis paſcit· eodez mō iſti
ypocrite cognoſcunt· Primo p actū
q2 bonos mordent et eis detrahunt·
Gal·v· Qd ſi inuicē mordetis et co
medetis videte ne ab inuicē cōſuma
mini Jlle qui mordet ptez ſubtrahit
et partē relinqt· Sic aliqn detractor
in pte laudat et in parte vituperat·
Jlle vero qui comedit cibū maſticat
et incorpat· Sic et multi ɔtra alioꝝ
vicia murmurāt et tñ eadē faciendo
ſibi incorpant Jlle aūt qui conſumit
nec de pelle nec de carne nec de oſſe
aliqd dimittit· q2 pleriq3 ſunt qui cō
demnant vitā famaz et ɔſciaz alioꝝ
Scdo cognoſcit p vocē Criſ· Qui vo
cem huilitatis et vere ɔfeſſionis emit
tit ouis eſt qui vero contra veritatē
blaſphemas vlulat ɔtra deū· lupus
eſt· pſ· Jniquitatez in excelſo locuti
ſunt· Tercio cognoſcunt per cibū q2
boni paſcunt herbis virentibus ·i· ce
leſtibus amenitatib9 · Ezech· xxxiiij·
Requieſcent in herbis virentibus·
Mali autē carnalibus voluptatibus
Roſ· viij · Qui ſunt i carne que car
nis ſunt ſapiunt· Tercio pphete falſi
ſunt mali xpiani · Veſtimenta ouiū
qbus ſe induūt ſunt opa que de gñe
bonoꝝ faciunt tñ q2 in mortali hoc faci
unt nihil ſibi ad ſalutē pficiunt· Sūt
enī reſpectu opeꝝ que fiūt in carita
te· ſicut homo pictus reſpectu veri·
Sapiens · Apud ſapientē omnia ſūt
honeſta· Apud vulg9 ſimulachra ſūt
reꝝ honeſtaꝝ Sunt ſicut lignū putri
dum in nocte lucidum reſpectu vere
lucis qui tñ in die iudicij putrida ap
parebunt· i· Coꝝ· iiij· Jlluīnabit ab
ſcondita tenebraꝝ ⁊c̄ Sunt ſicut au
ricalcū et plumbū reſpectu veri auri
Bernd9 · Melius eſt pallens auꝝ q̄
fulgens auricalcum Sunt ſicut flores

reſpectu fructuum· et ſicut homo de
omnibus floribus vnius viridarij nō
poſſet ſemel refici· ſic de quibuſcūq3
talibus operib9 nō poſſz ad momētū
padiſi dulcedine ſaciari· Sicut autez
flores fructus pducunt ſic talia opa
ad graciam diſponūt Et ſicut flores
vineaꝝ bufones fugāt et dominū vi
nee recreant· ſic talia opa inquātuz
diſponūt ad grāz diabolo diſplicēt·
et deo· angelis multū placent·

Dñica ſcda vnde ſupra

Attēdite a falſis pphis ⁊c̄
Triplex iuenit pphecia Vna
de pterito· ſicut illa Jn pñci
pio creauit deus celū et terrā Alia de
futuro ſicut illa Jſa· vij· Ecce virgo
concipiet et pariet filiū· Alia de pñti
occulto ſicut illa Joh· i· Ecce agnus
dei ⁊c̄· Scdm hunc moduz accipitur
triplex falſus ppheta· ſcz diabol9 mū
dus et caro· Diabol9 eſt falſus ppha
de pterito· ſuadet enim homini ſtare
i peccato ſupbie· luxurie et auaricie
adducens in exemplum quoſdaz pte
ritos qui peccauerunt et tamen mul
tum a deo exaltati fuerūt· Sicut pau
lum qui peccauit peccato ſuperbie·
et tamē factus eſt apoſtolus Dauid
q̄ peccauit peccato luxurie· et tamē
factus eſt pphetaꝝ eximius· Et Ma
theum qui peccauit peccato auaricie
Et tamen factus eſt dei euangeliſta
electus Et ex hijs diabolus arguit in
corde peccatoris · q͏ᷓ et talia peccata
leuia ſunt et q͏ᷓ de9 ea leuiter punit·
Sed iſta pphecia cōtinet tria fercula
Vnum eſt· q2 predicti viri non ſunt
nobis dati in exemplum vt peccem9
Sed ſi peccauerimus de dei miſericor
dia confidamus ¶ Legitur in hiſto
ria tripertita· q͏ᷓ cum Theodoſius im
pator quendā exceſſum cōmiſiſſet et
in ſui excuſacōnem qui peccauerit

adduxiſſet dixit ei Ambroſi⁹ Qui ſe
cutus es errantē ſequere penitentē.
Refert Aug⁹ . in Epl'a ad Jeo. q̄ cū
quidā in puteū cecidiſſet. et alius ſu
perueniens quō illuc cecidERat interro
garet ait. Non queſo queras qualit̄
huc ceciderā ſ; inq̄re qualit̄ liberare
me poſſis. Sic nullus dz interrogare
q̄liter ceciderit talis ſed qualit̄ reſur
rexerit. Scd̄m ſimilit̄ eſt falſum ſcz
qd̄ pccā leuia ſint cū ſint ḡuiſſima et
ponderoſa. qd̄ pz de hoc qm̄ tria ſunt
fortiſſima ac robuſtiſſima ſcz celum.
terra et de⁹. Celum em̄ hz fortiſſimā
ſoliditatez. Job. xxxvij. Tu forſitan
cū illo fabricat⁹ es celos qui ſolidiſſi
mi quaſi ere fuſi ſunt. Terra hz ꝑpe
tuā ſtabilitatem Eccl'. i. Terra aūt
ineternū ſtat. Deus hz infinitā forti
tudinē p quā totū mundū ſuſtentat
Heb. i. Portans oīa verbo virtutis
ſue. Et tm̄ peccatū eſt ita ꝓderoſum
q̄ celū frangit Luc. x. Videbā ſatha
nam q̄ſi fulgur de celo cadentem. qd̄
terrā aperit ſicut patz Numeri. xvi.
Vbi ſub pedibus peccatoꝝ dirupta
eſt terra Qd̄ deum fatigari facit ita
q̄ peccatores portare neq̄t Je. xxiij.
Vos eſtis onus ꝑicā vos quippe dt
dn̄s Terciū ſimilit̄ eſt falſum qd̄ ſcz
talia peccata deus leuit̄ puniat cum
cōtrariū videam⁹ Nam peccatū ſup
bie in āgelis puniuit infernali incar
ceracōne. Yſa. xiiij. In celū aſcendā
Et ſequit̄ Verūtamen ad infernū de
traheris Peccatū auaricie puniuit
ꝑpetua mendicacōne. Sicut pz Luce
xvi. In diuite q̄ guttā aque medica
uit et habere nō potuit. Peccatum
luxurie puniuit fetēti odoē Sicut pz
Geñ. xix. in ſodomitis. Scd̄s falſus
ꝓpheta eſt caro que eſt ꝓpheta de fu
turo. Suadet em̄ hoī vt in carnalib⁹
delicijs cōquieſcat. et alio tpe pote
rit penitere. et in ſua ſenectute deo
ſeruire. ſed iſta ꝓphecia cōtinet tria

falſa. Vnū qd̄ quieſcat in delicijs cū
nec in delicijs ſit quies. q̄ pungunt
animam amaritudine Prouerb. v.
Nouiſſima eius amara q̄ſi abſinthiū
Nec in diuicijs. q̄ pungūt nimia ſol
licitudine. ideo Mathei. iij. Diuicie
ſpine vocant̄. Nec in honoribus. q̄
pungūt multiplici anxietate et tīore
Job. xv. Sonitus terroris ſemper in
auribus eius ꝛc̄. Refert Tullius de
tuſculanis Qd̄ dum quidā dioniſiū
tirannū in tot diuicijs delicijs et ho
noribus ꝯſtitutū vidēt et dicēt eſſe
beatū Ille eū in thronū aureū iuſſit
eleuari et menſā cū omnib⁹ delicijs
ante eū apponi. gladiū autez acutiſſi
mū cum ſeta equina ſup caput eius
apponi. Cum vero ille nō comederet
ſed in timore maxio eſſet dixit ei dio
niſius Talis eſt vita mea quā tu be
atā putabas Scd̄o ſimilit̄ eſt falſum
q̄ ſcz alio tpe penitebit. hō em̄ per ſe
poteſt in peccatū ire ſed non redire.
qd̄ p q̄tuor exempla oſtendi poteſt.
Primū eſt ancelmi qui dicit qd̄ hō in
foueā vel in puteū per ſe poteſt p̄cipi
tari ſed nō poteſt p ſe exire. et iſtud
exemplū cōuenit auaris Yſa. xxiiij.
Formido et fouea et laqueus ſup te
qui habitator es terre. Auarus em̄
q̄ inhabitat terrā p amorē eſt in for
midine ne diuicias perdat. Eſt in fo
uea cupiditatis que ipm̄ non ſaciat.
eſt a diabolo illaqueat⁹ vt nunq̄ ali
ena reſtituat. Scd̄m exemplum eſt
Criſoſ. qui dicit. Sicut nauis fracto
gubnaculo illuc vbi tēpeſtas voluerit
ducit̄. ſic homo ꝑdito auxilio gracie
dei nō facit qd̄ vult ſed qd̄ diabolus
Et iſtud exemplū ꝯuenit luxurioſis
Prou. xiij. Oculi tui videbunt extra
neas et cor tuū loq̄t̄ ꝑuerſa. et eris
ſicut dormiens in medio mari. et q̄ſi
ſopit⁹ gubnator amiſſo clauo Mare
eſt ꝓfunditas cōcupiſcēciaꝝ in q̄b⁹
homo dormit cū in ipſis voluptatib⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

conquieſcit vbi gubernaculū .i. auxilium grē dei ponit. et ideo quocumqȝ ventus tēpeſtatis .i. temptacōnis eū ducat illuc vadit. Tercū exemplum ſimilit̄ eſt Criſ. qui dicit Anteq̄ peccemus liberi ſumus ſ; ſi ſemel opib⁹ diaboli nos obligauerimus iam nrā v̄tute nō poſſum⁹ liberari. Sicut em̄ regē facit ꝑpl's. eum iam factū deponere non pt. qꝛ in ſua poteſtate fuit facere. ſ; iam in ſua ptāte non eſt expellere Sic poſtq̄ hoīes thronū diaboli in ſuis cordibus poſuerūt. iam null⁹ eos poteſt corrigē. niſi deus et iſtud exemplū cōuenit ſupbis qui ꝑ rege diabolum habēt Job xi. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Quartū exemplum ponit Aug⁹ dicēs. q̄ homo pt ſeipm̄ vulnerare ſed nō pt ſeipm̄ curare Et iſtud exemplū cōuenit oib⁹ peccatorib⁹. qꝛ q̄olibet peccatū mortale vulnus eſt aīe. ſicut pꝫ Luce .x. De illo q̄ incidit in latrones .i. demones et vulnerauerūt eum. Tercium ſimiliter eſt falſum qd̄ ſcȝ ſufficit deo dare ſuā ſenectutē Eſt em̄ iuuentus ſicut vinū purū Senectus vero ſicut vinū mixtū. qꝛ ſenectus multas miſerias hȝ admixtas Qui igit̄ deo ſuam iuuentutē dant vinū purum ſibi ꝓpinant. qui vero ſenectutē vinū mixtū Peccatores autē in ſuis fecib⁹ requieſcūt Jē. xlviij. Requieuit in fecib⁹ ſuis Deus autem habet tres calices Vnus eſt plenus vino mero Alius ē plen⁹ mixto Tercius plen⁹ fece. pſ. Calix in manu dn̄i plenus ⁊c̄. Illis igit̄ qui deo dederunt ſuā iuuētutem dat bibere i calice vini meri. qꝛ dat eis puram gloriā et nullā purgatorij penā. Illis qui deo dederunt ſuam ſenectutē dat bibere de calice mixto. qꝛ nō dat eis purā gloriā. ſed prius paciunt̄ purgatorij penā. Peccatoribus autē dat bibere de fece infernali Pſa. li. Vſ ad fundū ſaporis calicis bibiſti et epotaſti vſqȝ ad feces Iſte em̄ calix hȝ ſupficiē mediū et fundū. quia in inferno quidā multū. quidā plus. quid plurimū paciunt̄. Tercius falſus ꝓpha eſt mūdus qui eſt ꝓpha de pn̄ti. Cum em̄ mūdus habeat tria in ſe ſcȝ. Cōcupiſcenciā carnis. cōcupiſcenciā oculoꝝ. et ſupbiam vite. ſuadet hoīni vt iſta diligat quādiu viuit. Sed eſt falſus ꝓpha. qui cito deficit homini quantū ad iſta. Iſtud ſignificatū eſt Naū. ij. State ſtate et nō eſt qui reuertat̄. vſ ibi. nigredo olle. Alloquit̄ ꝓpheta ſupbos moriētes dicens State ſtate .i. vos q̄ cōſueuiſtis tam potēter ſtare mō ſtate .i. flatum et ſpm̄ cōtinete et de mundo nolite exire Et rn̄dit ꝓpha Et nō eſt qui reuertat̄. quaſi diceret Quauis ſic alloquit̄ tn̄ non eſt qui ad vitam poſſit redie Deinde alloquit̄ auaros morientes dicēs Diripite argentum diripite auꝝ. q̄ſi dicēt. ad regionē ignotam pgitis de veſtro auro et argento vobiſcū portetis. et reſpōdit Nō eſt finis diuiciaꝝ ex oibus vaſis deſiderabilibus .i. mors que eſt finis hoīs nō eſt deputata ad diuicias deferendas nec ad vaſa aurea vel argentea apportāda Quid ergo fiet de ipō auaro ſbdit. Diſſipata eſt ſcȝ ei⁹ ſba a pntibus. ſciſſa eſt ſcȝ eius anima a demonib⁹. dilaceāta eſt ſcȝ ei⁹ caro a vermibus. Deinde alloquit̄ delicioſos dicens. Cor tabeſcens et diſſolutio geniculoꝝ et defectio in cūctis renibus. hoc eſt vos delicioſi qui habuiſtis cor tam letum. habebitis illud acerbitate penaꝝ plenum. a quib⁹ erit tabeſcens et ſtupidum. Et qui hūiſtis genua nō infirmata a ieiunio ſed impinguata p̄ nimio cibo. hēbitis ea laſſa et diſſoluta pre nimia fame et eſurie in inferno Et qui hūiſtis renes inflammatos igne male ↄcupiſcēcie hēbitis eos cōſumptos igne gehēne.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Deinde ponit quid fiet de oībus tam ſupbis ꝙ̄ auaris ꝙ̄ delicioſis dicens Facies eoꝝ q̄ſi nigredo olle Omnes em̄ habebunt facies nigras p̄ nimia ignis aduſtione. Nigriores p̄ nimia famis attenuacōne. Nigerrimas pre nimia infernal' fumi obfuſcacōe. oēs iſti ꝓphete ſupius noīati ſunt falſi et ſtulti Treñ. ij. Prophete tui viderūt tibi falſa et ſtulta. nec apiebant ini quitatem tuā vt te ad penitenciam ꝓuocarent.

Sermo tercius vñ ſupra.

Omnis arbor bona fructus bonos facit ꝛc̄. homo latine. grece autē dicit' antropos .i. arbor reuerſa. hꝫ em̄ radices .i. capillos ſuperius ad innuendū qḋ dꝫ plantari in celo. h̄et ramos .i. brachia et manus inferius ad innuendū qḋ dēt opari in mundo. In arbore aūt tria cōſideram⁹ ſcꝫ radices que hauriunt humorē. Stipitē qui hꝫ rectitudinē. et ramos q̄ dn̄t hrē fructuū vbertatem. Radices autē arboris ſunt ſicut os animalis quo humorē attrahunt vñ arborē nutriunt ꝛ fruct⁹ ꝓducūt Radices igit' hoīs ſunt affectōnes mētis Tūc aūt iſte radices bonū vel malū humorē attrahūt ꝓut in bono vel in malo loco fixe ſunt. Sunt em̄ quidaꝫ qui hn̄t radices fixas in terra ꝓpter amorē t̄renoꝝ. iſti hauriunt humorē corruptū. pš. Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in t̄ram Alij in aquis deliciaꝝ Jſti hauriūt humorē aquaticū. Apoc. xvij. Veni et oſtendā tibi damnacōeꝫ meretricis magne que ſedet ſup aq̄s multas Alij i aere ꝑ amorē et ambicōneꝫ Jſti hauriūt humorē ventoſuꝫ. Oſee. xij. Effraim paſcit ventū. Alij in igne iracūdie ꝑ odiū Jſti hauriunt humorē igneum Eccl'. Anima calida q̄ſi ignis ardēs nō extinguet' donec aliq̄d glutiat ꝛc̄ Alij in celo per amorē celeſtium Jſti hauriunt humorē dulcē et ſalutiferꝝ. Talis erāt Apl's q̄ dicebat Phil'. iij. Noſtra cōuerſatio in celis eſt. Scḋo arbor h̄et in ſtipite rectitudinem. hō em̄ dꝫ eſſe rectus alit' deū diligē non p̄t Cañ. i. Recti diligunt te. Eſt em̄ rectū cui⁹ medium nō exit ab extremis. Duo extrema in hoīe ſcꝫ natiuitas et mors. Mediū int' has eſt vita Jlla autem extrema ſcꝫ natiuitas et mors ſunt extreme pauptatis Job. i Nudus egreſſus ſum de vtēo matris mee. et nud⁹ reuertar illuc. Jlli igit' q̄ hn̄t natiuitatē pauꝑē et mortem pauperē et volūt hrē vitā locupletē nō ſūt recti q2 eoꝝ mediū diſcordat a ſuis extremis Math. xix. Facilius eſt camelū ꝑ foramē acus trāſire ꝛc̄ Camelus eſt auarus q̄ in pricipio et in fine .i. in natiuitate et morte depſſus .i. mendicus. in medio autē .i. in vita eſt gibboſus .i. diuicijs onuſt⁹. Natiuitas ecīā et mors ſunt mꝉte vilitatis et abiectionis. q2 vilit' naſcit' et vilit' homo morit'. et hoc omnib⁹ eſt cōmune Sapie. vij. Vnus ē oīb⁹ introitus ad vitā. ſilr̄ et exitus. Jlli igit' qui habēt natiuitatē abiectā et volunt hrē vitā elatā non ſunt recti ↄtra quos dı̄ Eccš. x. Quid ſupbis terra et cinis: q̄ſi dicēt Monſtrū eſt q2 cū ſis de terra formatus et in cinerem redigend⁹ adhuc tñ vis eſſe ſupbus Natiuitas ecīā et mors ſunt cū fletu. q2 flent q̄ naſcunt' et flent vel ſaltē deflent' qui moriunt'. Jlli igit' q̄ hn̄t natiuitatē flebilē et mortē flebilem. et volunt hrē vitā riſibilem nō ſunt recti. De q̄b⁹ dı̄ Job. xx. Tenēt timpanū et citharā et gaudent ad ſonitū organi. ducūt i bonis dies ſuos et in puncto ad inferna deſcendunt. Tercīō. arbor dꝫ hrē in ramis fructuū vbertatem. Diſtinguit aūt hic dn̄s triplicem differenciā arboꝝ. Eſt em̄ quedā que facit fruct⁹ bonos. quedā

que facit fructus malos · quedã que
eſt ſterilis · arbor igitᷣ bona eſt homo
bonus vel voluntas bona Non poteſt
aũt arbor bona fructꝰ malos facẽ ⁊ c̃
Nec ecõuerſo ſcʒ manens talis Sicut
ponit Augꝰ · exemplum de niue que
nõ poteſt calefieri manẽs nix poteſt
tñ in aq̃ liquefieri ⁊ tũc p̄t calefieri
Arbor igitᷣ bona p̄t fieri mala et ecõ
uerſo · ſicut ſaulus factus eſt paulus
Et iudas q̃ erat aplũs factus fuit ꝓ
ditor · et tunc ille bonũ fructũ et iſte
malũ fructũ ꝓduxit · Eſt igitᷣ prima
arbor que facit fructus bonos Dicit
aũt Criſ · ſup Matheũ · ꝙ ſicut de ra
mis naſcũtur gemme et de gemmis
flores et de floribus poma Sic de ſenſi
bus bone aĩe naſcuntᷣ bone cogitacõ
nes que ſunt corã deo velut gemme
De bonis cogitacõibꝰ naſcuntᷣ bone
volũtates que ſunt corã deo odorifẽ
ſicut flores · de bonis voluntatibꝰ naſ
cuntᷣ bona opera que ſunt ſicut poma
dulcia corã deo · Et d̾t idẽ Criſ · ꝙ ali
qñ de iſta arborẽ vetus temptacõis
excutit gemmas qñ aufert bonas co
gitacões · aliqñ flores qñ aufert bo
nas voluntates · Aliquãdo poma qñ
aufert bona opa · Habet aũt iſta ar
bor .i. hõ ramos inferiꝰ ad innuendũ
qd opa miſericordie nõ ſunt faciẽda
in celo ſed in mundo · ſicut oſtendit
Augꝰ · in lib · l · Omel · dicẽs Nemo
in celo eſt q̃ dicat paſce vel pota · q̃r
nõ inuenies eſurientẽ nec ſicietem ·
nec veſti nudos · vbi veſtis immorta
lis eſt · nec ſuſcipe pegrinũ vbi oĩs
in patria ſua ſũt · nec viſita infirmũ
vbi eſt ſanitas ſempit̃na · nec ſepeli
mortuũ vbi mors moritᷣ · Et ſicut ar
bor nõ fructificat tm̃ in vno ramo ſ
in pluribus Sic et hõ de oĩbꝰ ſenſibꝰ
ſuis dʒ deo ſeruire · ſicut oñdit Criſ ·
in Omelia · quã fecit de vltimo pſal ·
Oculus inquit deo preſtat obſequiũ
ſi turpia et vana declinet aſpicere ·
lingua meretᷣ premiũ ſuũ quãdo dei
laudibus occupatᷣ · Auditus placebit
deo ſi ſe detractionibꝰ nõ immiſcet ·
pedes deũ laudabũt ſi curſum ſuũ ab
oĩ malicia reuocare feſtinẽt · Manus
bñdicũt ſi rapinis renunccient et ad
miãʒ ꝓperent · Sicut aũt rami quãto
plus ſunt onuſti tanto magis incli
nantᷣ · Sic et viri ſancti quãto bonis
opibus plus replentᷣ tãto magis hu
milantᷣ Alia arbor eſt que facit fruc
tus malos Mala inq̃t arbor fructus
malos facit · ad hoc aũt ꝙ ſua malici
a cõuertatᷣ et bonos fructus faciat q̃
tuor ſunt neceſſaria ſcʒ labor · tẽpus
locus et ſurculus · Eſt eñ neceſſariꝰ
labor Nã ſicut d̾t Ariſtotil · Arbores
ſilueſtres ꝑ culturã debitã efficiuntᷣ
ortẽſes · Et poĩt exemplũ de amigda
lo que ꝑ culturã ex amara efficitᷣ dul
cis Sic et hõ dʒ cor ſuũ excolẽ et pur
gare · et tunc bonos fructꝰ faciet · i ·
Cor · iij · Dei eñ agricultura eſtis ·
et tunc deus et ipm̃ ſimilitᷣ plus pur
gabit Joh · xv · Eum qui fert fructũ
purgabit vt fructũ plꝰ afferat · Scd̾o
neceſſariꝰ eſt locus Dicit eñ Ariſto ·
ꝙ quedaʒ plante in vno loco faciũt
fructũ ꝑniciosum que trãſplantate
faciunt bonũ · Et ponit exemplum in
quibuſdã plantis egipti que ibi faci
unt fructũ malũ ſ aliqñ bonũ · Sicut
aliqñ ꝓdeſt hoĩm mutacio loci michil
tñ ꝓdeſt niſi ſequatᷣ mutacio animi ·
ſicut dicit Bern · Nec lucifero ꝓfuit
locus celi · nec ade locus paradiſi · nec
loth locus montis excelſi · nec filijs
iſrahel locus deſerti · Interrogatus So
crates a quodaʒ cur mutacio locoꝝ
michil ſibi prodeſſet ad mutationem
vicioꝝ Reſpõdit Non eſt mirꝝ ſi mu
tãdo locũ nõ mutas viciũ qui ſemp
circũferas teipm · Tercio neceſſariũ
eſt tẽpus · dicit Ariſ · ꝙ plures plan
te plantantᷣ in vere · pauce in autũp
no · paucores in hieme · pauciſſime in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

eſtate· Plantatio eñ ſpūalis cōuem
enti9 fit in vere iuuentutis quā in au
tūpno mature etatis vel in hieme ſe
nectutis vel ī eſtate.i.in feruoē male
conſuetudinis vbi totus humoꝛ grē
deſiccatᷣ· Quarto neceſſari9 eſt ſaur
culus qui trunco inſertus totā eius
virtutē ad ſuā trahit qualitatez·et
ſig nat verbū dei qđ animā ſic immu
tat qđ que p̄us ferebat fructus poꝛ
cis iſernalib9 comeſtibiles poſtmođ
fert fructus deo et angelis delectabi
les Tercio ē arboꝛ ſteril' que bonos
fruct9 nō facit· de qua dicit· Omnis
arboꝛ que non facit fructū bonū ꝛc̄·
Qđ aūt alique arbores bonos fruct9
non faciant· p̄nt eſſe quatuoꝛ cauſe·
Vna eſt qn̄ ſunt nimis frondoſe· qꝛ
humoꝛ qui dꝫ tranſire ad fructus cō
uertitᷣ ad folia Jſti ſunt q̄ tm̄ delectā
tur in folijs verboꝝ q̄ ſignantᷣ p ficul
neā cui dn̄s maledixit· vt hētᷣ Matᷣ·
xxi· Secūda cauſa eſt qn̄ ſunt nimis
ꝓcere· humoꝛ eñ a radice aſcendēs
ꝓpt̄ arboꝛis altitudinē et latitudinez
ſe diffundit· et ad ramos tranſiens
paulatim euaneſcit· Magni eñ viri
et p̄lati Aliqn̄ ſunt infructuoſi.qꝛ ea
que deberent dare paupibus expen
dunt in ſuis vanitatib9 Amb· Auis
ſe aſſociat auibus ·piſcis piſcib9 ·pe
cus pecoribus Solus tu hō cōſoꝛtem
excludis feras includis ·pietē veſtis
auro et pauperē nudas veſtimento·
panem petit pauper et nō accipit· et
equus tuus auꝝ ſub dentib9 mandit
Tercia cā eſt qn̄ ſunt nimis vetuſte·
dicit Ariſtotel'· q̄ ſi amigdalus vet9
pfoꝛatᷣ· humoꝛ in medulla depurabitᷣ
et fertilioꝛ efficietᷣ· qn̄ eñ quis eſt ve
tuſtus in pccō tria foramina in coꝛde
ſuo facē debet· et tunc bonū fructuz
ꝓducet· Primū eſt doloꝛ ꝯtritionis
Scđm pudoꝛ cōfeſſionis · Terciū eſt
laboꝛ ſatiſfactōnis Quarta cauſa eſt
qꝛ nō ſūt domeſtice ꝭ ſūt ſilueſtres·

Nam ſicut dicit Ariſtotel'· Arboēs ſil
ueſtres magis fructificāt q̄ꝫ oꝛtēſes
ſed fructus oꝛtenſium ſunt melioꝛes
Sic homo in ſuis operacōnibus plus
debet attendē ad bonitatē q̄ꝫ ad mł
tiplicitatem· ps̄ · Scđm puritatē ma
nuū meaꝝ retribuet michi· Nō dicit
ſcđm multitudinē ſed ſcđm puritatē
qꝛ ipſa opa q̄ꝫtumcumqꝫ ſint multa
nō ſunt deo accepta niſi ſint munda
Can̄· ij· Qui paſcitᷣ int̄ lilia.i.delecta
tur inter opera pura ·

Dñica nona Sermo p̄mus

HOmo quidaz erat diues qui
hēbat villicū ꝛc̄· Luce· xvi·
Sicut dicit Interl' · Spūalitᷣ
homo iſte deus omps eſt Per villicū
aūt intelligi poteſt quilibꝫ homo cui
dn̄s omnia tpalia diſpenſanda cōmi
ſit· iuxta illud· ps̄ · Omnia ſubieciſti
ſub pedibus eius· Sed ſepe illa diſſi
pat vel iniuſte cōgregando vel inde
bite retinēdo vel illicite expendendo
Et ideo talis apud deū nō immerito
diffamatᷣ · Diffamatio aūt aliquādo
cauſatᷣ a pſonis grauib9 · et tunc fa
cit violentā preſumptionē· Aliqn̄ a
pſonis leuibus · et tunc facit leuem
ſuſpitionē· Aliqn̄ ab infamis · et tūc
poci9 in diffamato facit ꝯmēdatōez
Infamia igitᷣ peccōꝛis cauſatᷣ ab āge
lis qui ſunt fide digni q̄ nob miſtrāt
et oīa opa nrā deo renūciant· et idō
dn̄s in moꝛte cuiuſlibꝫ vel in iuditio
rōnem requirit· De iſto igitᷣ villico
q̄tuoꝛ ponuntᷣ· Primū eſt collatio po
teſtatis cū dicitᷣ hō quidā erat diues
q̄ hēbat villicū Sicut aūt dicit Glo·
Villicus eſt ꝓprie cuſtos ville· ꝭ hic
ponitᷣ ꝓ yconomo .i. diſpenſatoꝛe q̄
vniuerſā ſbaꝫ dom9 diſpēſat· et idō
bene ſignificat quēlibet hōiez q̄ tria a
dō diſpēſanda recipit ſcꝫ res tpales
coꝛpus ꝓpriū et animā· vt de rebus
reddat ſibi eleōſinas · de coꝛpe caſta
ieiunia· de anima ōracōnes deuotas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſta ſunt tria munera que magi
obtulerũt dño ſcꝫ aurum ſubſtancie
tpalis Thobie· iiij· Ex ſubſtancia tua
da elemoſinã· Thus deuote orõnis
Pſ· Dirigat̃ oracio mea in cõſpectu
tuo· Mirram mortificacõnis carnis
Gal· iiij· Mortificate mẽbra vrã ⁊c̃.
Scḋo ponit̃ diffamatio crimĩs cũ dr̃·
et hic diffamatus eſt apud illũ· pec
cator em̃ diſſipat res tpales· corp9
et aĩãꝫ qui ſcꝫ res temporales illicite
expendit dum eas illicite expendit·
Diſſipat corpus dũ ipm in voluptati
bus nutrit· Diſſipat aĩãꝫ dum nõ de
uotas orõnes effundit ſ; immundas
cogitacõnes in eã mittit· Talis ſigni
ficatus eſt p filiũ ꝓdigum· Luce· xv·
Qui totã ſubſtanciã ſuã diſſipauit·
qui corpus ſuũ voluptatibus dedit·
qui animã immũdis cogitacõibus
impleuit que ſignificant̃ p ſiliquas
porcoꝝ qb9 ſaturari cupiebat· tales
em̃ cogitacões ſunt cibus porcoꝝ .i.
demonũ· Tercio ponit̃ diſtricta req
ſitio rõnis cũ dr̃ Redde rõez villicati
onis tue· Reqrit em̃ dñs poſt mortẽ
vel in iudicio qliter homo diſpẽſauit
illa tria ſibi cõmiſſa ſcꝫ res corpus et
animã· ſed tñ ante illud diſtrictum
examẽ vbi dabit̃ diffinitiua ſentẽcia
tres interim ſuper illis trib9 incidũt
queſtiões que p ſentenciã interlocuto
riã dirimunt̃· Prima queſtio incidit
quantũ ad res tpales int̃ viros reli
gioſos et mundanos vtꝝ ſcꝫ melius
ſit diuicias ↄtempnẽ q̃ꝫ eas retinere
et dicunt viri religioſi q̃ melius eſt
eas cõtempnẽ et adducũt ꝓ pte ſua
duas leges· Vnã euangelicã Mat·
xix· Vade et vende oĩa que habes et
da paupib9 et habebis thm in celo·
Aliã apoſtolicã· i· Thiõ· vi· Qui vo
lunt diuites fieri incidunt intempta
cões et laqueos diaboli ⁊ deſideria
multa et inutilia que mergũt hoiem
in interitũ· Cõn religioſos hoies mũ

dani dicũt qḋ meli9 eſt diuicias reti
nere· q2 mlte eleõſine inde fieri pñt
et adducunt ꝓ pte ſua duas leges·
Vnã euangelicã que ħ ponit̃ Facite
vobis amicos de mãmona iniqtatis·
Aliã apoſtolicaꝫ· ij· Coꝝ· ix· Qui ſe
minãt in bñdictionib9 de bñdictioni
bus et metẽt vitã eternã Iudex aũt
noſter auditis allegacõnib9 hinc et
iñ dat ſentenciã interlocutoriã dicens
Math· xix· Facilius eſt camelũ p fo
ramen acus trãſire ⁊c̃· Et intelligit̃
de illis diuitibus q̃ totũ cor ſuũ in di
uicijs poſuerũt· ideo monet ꝓpheta
Diuicie ſi affluant nolite cor apponẽ
Scḋa queſtio incidit quantũ ad cor
pus inter viros ſpũales et carnales
vtꝝ ſcꝫ ſit melius caſtitatem ſeruare
vel matrimoniũ cõtrahẽ· Et dicunt
viri ſpũales qḋ meli9 eſt cõtinenciã
obſeruare· et adducũt ꝓ pte ſua du
as leges Vnã euangelicam per quã
ſuadet̃ vt mrĩonia diuidant̃ et caſti
tas ſeruet̃ Mathei· xix· Omnis q̃ reli
qrit domũ aut frẽs aut vxores ꝓpt̃
nomen meũ ⁊c̃· Aliã apoſtolicaꝫ· i·
Coꝝ· vij· Qui mrĩonio iũgit vginẽ
ſuã bñ facit et qui nõ iũgit meli9 fa
cit· Ecõtra hoies carnales dicunt qḋ
eſt melius in mrĩonio viuẽ· et addu
cunt ꝓ pte ſua duas leges Vnã diui
nã p quã deus mrĩmoniũ ↄſtituit di
cẽs Geñ· i· Creſcite ⁊ multiplicai ⁊c̃
Aliã apoſtolicã· i· Thi· v· Volo aũt
iuniores nubẽ et filios ꝓcreare ⁊c̃·
Iudex ãt ſup hoc dat ſentẽciaꝫ interlo
cutoriã dicẽs Luce· xx· Filij hui9 ſcli
nubunt et tradunt̃ ad nupcias· Illi
vo qui digni habebunt̃ ſclõ illo in
reſurrectõne ex mortuis neqꝫ nubẽt
neqꝫ nubent̃ neqꝫ ducũt vxores· Ac
ſi dicat illi q̃ volũt hrẽ ſuas cõſolatio
nes vxores ducãt Illi vo qui volunt
tm̃ placẽ deo nõ accipiãt· Tercia qõ
incidit int̃ fideles q̃tũ ad aĩam vtꝝ
ſcꝫ melius ſit hrẽ fidẽ magnã an opa

magñā Et dicunt quidā q̄ meli⁹ eſt hr̄ē fidem magnā et adducūt ꝑ ꝑte ſua duas leges Vnā euangelicā Math·xvij· Si habueritis fidē ſicut granū ſinapis ⁊c̄· Aliā apoſtolicā Heb· xi· Sine fide impoſſibile eſt placē deo Econ̄ alij dicūt q̄d meli⁹ eſt hr̄ē opa magna et adducūt ꝑ ſe duas leges Vnā apoſtolicā Jac·ij· Vis aūt ſciē homo inanis q̄m fides ſine operibus mortua eſt Abraham pater nr̄ nōne iuſtificatus eſt ⁊c̄· Aliā ꝓpheticam· pſ̄· Labores manuū tuar̄ q̄r man ⁊c̄ Judex āt dat ſentēciam intlocutoriā dicēs Math·vij· Non omnis qui dt michi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celor̄ ⁊c̄· Illi dicūt bis dn̄e q̄ credunt corde et cōfitent̄ ore· Iſti dicunt ter ſcz ope Jdeo ſequit̄ Sed q̄ fecerit voluntatem pr̄is mei ⁊c̄· Deinde iudex ꝓcedet ad inq̄ſitionē cauſe pn̄cipalis cū dicet· Eſuriui et nō dediſtis michi manducaē ⁊c̄· Poſtmodū feret ſententiā diffinitiuam dicēs Diſcedite a me maledicti ⁊c̄· Et iſta ſentēcia dabitur patrib⁹ ꝯuocatis Math·xxv· Congregabunt̄ an̄ eum oēs gentes et ſepabit eos Dabit in ſcriptis ·pſ̄· Vt faciant in eis iudiciū conſcriptū Dan̄·vij· Judiciū ſedet ⁊ lib̄ apti ſūt Dabit ſedendo Math·xxv· Sedebit ſuper ſedem maieſtatis Dabit in die Roˀ·ij· Jn die cū iudicabit domin⁹ occulta hoīm· Dabit in loco euidenti ⁊ honeſto· q̄r in aere et in valle ioſaphat·i· Theſ·iiij· Rapiemur in nubibus obuiā chriſto in aera Joel·iiij· Cōgregabo omēs gentes et deducā eas in valle ioſaphat Quarto ponit̄ impoſſibilitas exercendi laboris cum dr̄ Jam em̄ vltra nō poteris villicaē Jn inferno em̄ nō poterunt ſatiſfacē deo p ieiunia q̄uis em̄ ſp ieiunabūt tn̄ hoc ſibi non ad meritū ſ ad ſupplicium Jē·xiiij· Cum ieiunauerint nō exaudiā p̄ces eor̄ q̄m. gladio· peſte· et fame ꝯſumā ego eos Scd̄o nō poterunt ſatiſfacē deo de aīa p orōnes Tum q̄r a deo nō exaudiunt̄· Prou· i· Tunc inuocabūt et nō exaudiam Tum q̄r in peccatū eis reputabitur· Pſ̄· Oratio eius fiat i peccatū Tum q̄r et ſi oēs ſancti ꝑ eis orarēt adhuc nō exaudirent̄· Jē·vij· Noli orare ꝑ ꝑplo hoc q̄m non exaudiā te· Tercio nō poterunt ſatiſfacē deo p elemoſinas de reb⁹ · Non em̄ poterūt aliquē induere· q̄r ipi erūt totalit̄ denudati Ezech·xv· Eris nuda et confuſione plena· Non cibū vel potū alicui porrigere· q̄r erunt perpetua fame et ſiti afflicti Yſaie·lxv· Ecce ſerui mei comedēt et vos eſurietis ⁊c̄· Nec hoſpicio aliquos recipe· q̄r erūt a ciuitate dei imppetuū bānīti Apo·xxij· Foris canes et venefici ⁊c̄ Nec infirmos viſitare· q̄r iacebunt ppetuis dolorib⁹ cruciati· Yſa·l· Jn dolorib⁹ dormietis ⁊c̄ Nec ad incarceratos ire· quia erunt in ppetuis vinculis compediti Sap·xvij· Vinculis tenebrar̄ et longe mortis cōpediti ⁊c̄ · Nec aliquos ſepelire· q̄r ipſi erūt in inferno ſepulti Luce·xvi· Mortuus eſt diues et ſepultus in inferno·

Sermo ſcd̄s

Quid faciā q̄r dn̄s me⁹ aufert a me villicationē ⁊c̄· Poſt hanc vitā nullus poterit aliq̄d bonū opus facere Joh·ix· Venit nox in qua nemo poteſt opari Null⁹ audebit deo de ſuis meritis rn̄dē Job xxxi· Quid faciam cū ſurrexerit ad iudicandū dn̄s· et cū q̄ſierit quid rn̄debo ei· Nullus manū dei poterit euadere· pſ̄· Quo ibo a ſpū tuo ⁊c̄· Jn pn̄ti igit̄ homo dz ſibi ꝓuidere vt hic ſe exerceat p operationē ſollicitā hic deo rn̄deat p obedientiā· hic fugiat ad dei miſericordiā dei inclinatā· ido quilibet debet intra ſe dicē Quid faciā· q̄r dn̄s meus aufert a me villic·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

VIn quibus vbis quatuoꝛ ponũt.
Pꝛimo ſui diſcuſſio cũ dicat Quid fa
ciam ⁊c̃. Eccl. xviij. Ante iudiciũ in
trroga teipm̃. i. Coꝛ. xi. Si noſmet
ipſos iudicaremꝰ ⁊c̃. In iſto autẽ iu
dicio qḋ intra nos eſt faciendũ racõ
tanq̃ iudex dꝫ animã tanq̃ ream ad
iudiciũ cõuocare. Cogitacões dñt
ipſam accuſare. Cõſciencia teſtimo
niũ ꝑhibẽ. Timoꝛ tanq̃ carnifex eã
toꝛquere et a ꝓſtina peccati cõuerſa
cõe ocadẽ. vt ſic inde ſanguis exeat
lacrimaꝝ Augꝰ. in li. de penitencia.
Aſcendat homo aduerſũ ſe tribunal
mẽtis ſue. ꝯſtituat ſe ante faciẽ ſuã.
atq̃ ita ꝯſtituto i coꝛde ſuo iudicio.
aſſit accuſatrix cogitacio. teſtis ꝯſci
entia. carnifex timoꝛ. inde quidã ſan
guis q̃ſi cõfitentis ꝑ lacr̃mas cõfluat
Scḋo ponit̃ ipotẽcie recognitio cũ dĩ
Fodere nõ valeo ⁊c̃. Duplicat̃ homo
p̄t ſibi ꝓuidẽ indigẽs Aut laboꝛãdo
Cõn qḋ dicat Fodere non valeo Aut
donũ ſiue mutuũ mendicãdo Cõtra
qḋ ſubdit mẽdicare erubeſco Poſt
moꝛtẽ igit̃ vel in die iudicij nullꝰ po
terit laboꝛare Eccl. ix. Qḋcumq̃ p̄t
manꝰ tua inſtant opare. q2 nec opꝰ
nec racio ⁊c̃. ideo Salomon pigꝝ q̃
nõ vult hic laboꝛare mittit ad foꝛmi
cã dicẽs. Prouer. vi. Vade ad foꝛmi
cã o piger et diſce ſapiẽciam que cũ
nõ habeat ducẽm nec p̄ceptoꝛe nec
princpem. parat in eſtate cibum ſibi
et cõgregat in meſſe qḋ comedit in
hieme. Legit̃ qḋ foꝛmica grana ꝑfo
rat ne germinẽt Vnde foꝛmica nõ ſo
lum dĩ ferens micas ſꝫ eciã foꝛmans
micas. grana eciã decoꝛticat vel ꝓpt̃
eandẽ cauſaꝫ vel vt mũdius ea come
dat. ſi foꝛte eciã fuerint balneata ex
trahit et ad ſolem calefacit et expo
nit ne foꝛte putrefiant. In quatuoꝛ
igit̃ cõſiſtit ſapia foꝛmice. q2 grana
in eſtate et in meſſe ꝯgregat. cõgre
gata ꝑfoꝛat. ꝑfoꝛata decoꝛticat. decoꝛ

ticata exſiccat. Primo igit̃ dꝫ homo
bona in eſtate et in meſſe ꝯgregare
Gloſa ibidẽ. Hec vita meſſi cõpat̃
et eſtati. q2 nunc int̃ ardoꝛes temp
tationũ tẽpus eſt colligẽdi futuroꝝ
merita p̄mioꝝ. diem iudicij hiemi.
q2 nulla relinquit̃ facultas laboꝛãdi
ꝓ vita eterna. ſꝫ tm̃ cogit̃ quiſq̃ de
hoꝛreo priſce actionis qḋ recõdidit
ꝓferre. Scḋo dꝫ ipſa bona opera ꝑfo
rare gladio v̓bi dei Heb. iiij. Viuus
eſt ſermo dei et efficax ⁊ penetra. oĩ
gla. ancipi. et illa ꝑfoꝛatio impedit
germinacõnem peccati. Hebre. xij.
Neq̃ radix amaritudĩs ſurſũ germi
nans impediat. ps̃. In coꝛde meo ab
ſcondi eloquia tua vt nõ peccẽ tibi.
Tercio dꝫ ab ipſis ſuis opibus omnẽ
peccati coꝛticẽ remouẽ vt ſic criſtus
in eoꝝ puritate paſcat̃ Cañ. ij. Qui
paſcit̃ inter lilia. vt ſic eciã homo dĩ
familiaritate fruat̃. Jẽ. xv. Si ſepa
ueris p̄cioſum a vili q̃ſi os meũ eris
Quarto ſi aliq̃ opa ſunt humida hu
moꝛe viciorꝝ exſiccanda ſunt ad exẽ
plar veri ſolis .i. xp̄i qui fuit ſiccus in
natiuitate Pſa. liij. Aſcendit ſicut v̓
gultum corã eo et ſicut radix de t̃ra
ſiciẽti Siccioꝛ in vita. ps̃. Aruit tanq̃
teſta v̓tus mea Sicciſſimus in moꝛte
Ps̃. Oſſa mea ſicut cremiũ aruerũt
Nichil enĩ homo poſt hanc vitã pote
rit mendicare. ſancti hoĩes q̃ ſunt in
pria ſunt valde miſericoꝛdes. ſed ſcẽ
muliẽs nãlit̃ dñt eſſe miſericoꝛdioẽs
Xp̃s autẽ eſt fons miẽ. et tñ mendi
catũ fuit ad hoſtiũ ſcõꝝ viroꝝ abꝛa
he ſcꝫ et lazari et nec vnam guttam
aque voluerũt poꝛrigẽ. Mendicatũ
fuit ad hoſtiũ ſcãꝝ v̓ginũ ⁊ nec vnã
ſtillã olei voluerũt impẽdere Mendi
catũ fuit ad hoſtium xp̄i qñ dixerũt.
dñe dñe aperi nob Et xp̄s nõ ſolũ ali
q̃ elemoſinã eis nõ poꝛrexit ſed nec
hoſtiũ eciaꝫ eis aperuit imo ĩpit̃ eas
licẽciauit dicẽs Amẽ dico vob neſcio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vos . Tercio pōnit̄ diſcreta prouiſio
cū dicit̄ . Scio quid faciā . puidit em̄
ſibi . debitoribꝰ graciā faciendo . Sic
et nos paupibus elemoſinas largien
do . Bonus em̄ elemoſinariꝰ puidet
ſibi in vita in morte et poſt mortem
In vita qꝛ elemoſina expellit frigꝰ
culpe cum ſit ignis dei Eccl̄ . iij . Sicut
in ſereno glacies ſoluentur peccā tua
Generat benedictionē grē dei cū ſit
ſemen dei . ij . Cor . ix . Qui ſeminat ī
bn̄dictionibꝰ de bn̄dictionibꝰ et me
tet . facit cuſtodiaꝫ in vtroqꝫ cum ſit
ſacculus et palpebra dei . Eccl̄ . xxix .
Elemoſina viri q̄ſi ſacculus cū eo Et
graciā hōis q̄ſi pupillā oculi ꝯſuabit
Scd̄o puidit ſibi in morte qꝛ elemo
ſina animā d̄o aſſociat . Amb . Nō ſūt
hōis bona que ſecū ferre nō p̄t . Sola
mīa comes eſt defūctoꝝ hoſtes fugat
Vn̄ dr̄ de elemoſina Eccl̄ . xxix . Sup
ſcutū potētis et ſup lanceaꝫ aduerſū
inimicū pugnabit . viam demonſtrat
Proū . xviij . Donū hōis dilatat viaꝫ
eius . Tercio puidet ſibi poſt mortē
qꝛ elemoſina aīaꝫ ab inferno liberat
Tho . iiij . Elemoſina nō patit̄ aīmas
ire in tenebras . a purgatorio ſaluat
Prouer . xiij . Redemptio aīe viri di
uicie ſue . vitā eternaꝫ donat . Amb .
Ars artiū potiſſima eſt elemoſina Nō
em̄ nobis domos fabricat luteas ſed
vitā ꝑhennē impēdit . Quarto pōnit̄
puidentie illius cōmendatio cum dr̄
Et laudauit dn̄s villicū iniq̄tatis . qꝛ
prudenter feciſſet ꝛc̄ . Non laudauit
eū de fraude ſ; de puidentia et eſt ſili
tudo a contrario ſenſu ſcd̄m Augꝰ .
Quia ſi ille laudatꝰ eſt q̄ ſibi puidet
de re illicita multo fortiꝰ a d̄o lauda
bit̄ ille qui ſibi puidebit de re iuſta .
Videndum eſt autē qualiter filij huiꝰ
ſeculi . i . homines mundani dicantur
prudentiores q̄ filij lucis . i . q̄ filij dei
Ad qd̄ ſciendū . q̄ Augꝰ . in libro de
quātitate anime diſtinguit triplicem

ſapienciā ſcꝫ nociuā ſupfluā et neceſ
ſariā . et hoc oſtendit p ſil̄e in corpe
huāno Cum em̄ ſpūalit̄ aīa diſcēdo
dicat̄ creſcē et dediſcendo decreſcē
Igit̄ ſicut ī corpe eſt t̄plex augmētū
Vnū nociuū qd̄ humor vocat̄ . Alteꝝ
qd̄ vocat̄ ſupfluū eſt cū q̄s ſenis digi
tis ī manibꝰ et pedibꝰ naſcit̄ Terciū
neceſſariū quo nālis ꝯuenien̄ implet̄
in mēbris Sic et in aīma triplex eſt
ſapīa . Prima eſt nociua que ē de im
pedientibꝰ ad ſalutē . et iſta r̄ndet in
cremēto corpis qd̄ ē nociuū . Iſta āt
eſt ſapientia carnalis quā hn̄t auari
in acq̄rendo diuicias . Supbi in acq̄
rendo hōres Luxurioſi in acquirēdo
delicias De iſta ſapīa dicit̄ . Rō . viij
Sapiēcia carnis mors eſt quātū aūt
ad iſtā ſapientiā veꝝ eſt qd̄ filij huiꝰ
ſeculi ſunt prudētiores filijs lucis . qꝛ
filij lucis eam ab hōīnant̄ . et fugiunt
cū nō ſit diuina ſ; diabolica . Iac . iij .
Non eſt iſta ſapīa deſurſū deſcendēs
Sꝫ t̄rena quo ad auaros . animalis
quo ad luxurioſos . diabolica quo ad
ſupbos Scd̄a eſt ſapīa ſupflua que ē
de imptinētibꝰ ad ſalutē Et iſta r̄ndet
incremēto corpis qd̄ ē ſupfluū . Iſta
aūt eſt ſapīa mūdana et ſclāris ſiue
ſit philoſophica ſiue phiſica ſiue ſcīa
legū ſiue decretalium que p tāto di
cunt̄ ſuperflue . qꝛ ſine illis poteſt eſſe
ſalus . De iſta d̄t Apoſtolus loquēs
de philoſophicis Ad Romanos . i . di
cētes ſe eſſe ſapientes ſtulti em̄ facti
ſunt . Vn̄ Ariſtoteles . In morte ſtul
tus factus fuit . quia totā ſapienciā
ſuam pdidit . Vnde cuidam ſuo diſci
pulo apparuit dicens Nichil ampliꝰ
ſciebat n̄ pena quā ſentiebat Quātū
eciam ad iſtā ſapienciam filij huius
ſeculi ſepe ſunt prudētiores q̄ filij lu
cis . qꝛ viri ſpirituales . de talibꝰ ſci
encijs parum curant . Vnde dicit̄ . i .
Corintheoꝝ . ij . Loquimur nō indoc
tis humane ſapiencie verbis ꝛc̄ .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercia ſapiēcia eſt neceſſaria · que ē
de expedientib⁹ ad ſalutē · et iſta rn̄
dit incremento corpis q̄d eſt neceſſa
rium · et iſta eſt ſapia diuina que cō
ſiſtit in vera dei cognicōe · de qua dr̄
Jē · ix · Jn hoc glorieť qui gloriať ſciē
et noſſe me · quantū ad iſtā ſapiām
filij lucis ſūt prudētiores q̄ filij hui⁹
ſeculi immo in reb⁹ diuinis filij hui⁹
ſeculi videnť eſſe ſtulti · filij aūt lucis
ſunt valde ſapiētes et ꝓuidi · i · Coꝝ
ij · Animalis hō nō ꝑcipit ea que ſūt
ſpūs dei · Stulticia em̄ eſt illi et non
p̄t intelligē · Spūalis autē diiudicat
oīa et ipſe a nemine iudicať ·

¶ Sermo tercius vnde ſupra

Facite vobis amicos de mam
mona iniquitatis ⁊c̄ · Scd̄m
dictū cuiuſdaꝫ phi quilibet
debet habere amicū et vnū inimicū ·
vt amicus veritateꝫ ſibi dicēt · et ini
micus vias eius obſeruaret · vt ami
cus eū corrigeret · et inimicus pſecu
tionibus exercitaret Nunc aūt quili
bet hō habꝫ angelū bonū vt ad bonū
ꝓmoueat · et malū vt temptacōib⁹
exerceat Sꝫ q꞉ nomē inimici eſt odio
ſum et nullus vult habere inimicos
Videamus ſaltē qualiť poſſim⁹ habē
amicos Jſtud dn̄s nos docet dicens
Facite vob̄ aīcos de mām̄ona iniq̄ ⁊c̄
Vbi tria oн̄dit ſcꝫ q̄ amicitia ſit faci
enda qualiť et ꝓpter q̄d · Primū no
tať cū dr̄ Facite vob̄ aīcos de mā · ⁊c̄
Amicitia aūt aliq̄n eſt bonoꝝ cū boīs
Aliq̄n bonoꝝ cū malis vel ecōuerſo ·
aliq̄n maloꝝ cū malis · Amicitia aūt
que eſt bonoꝝ cum bonis eſt amicitia
vera · q꞉ nō poteſt eſſe vera amicitia
niſi inť bonos · Tullius hoc p̄mū ſen
tio niſi in bonis amicitiā eſſe nō poſſe
Dicunt naturales q̄ q̄n auꝝ dꝫ argē
to per malleacōneꝫ incorporari oꝫ a
tribus p̄uениri ſcꝫ a vento · puluere ·
et humore · q꞉ ſi aliq̄d iſtoꝝ ſe inťpo
nit pfecta vnio fieri non poterit · Si
igiť aliqui volunt per amicitiā iungi
oportꝫ vt caueāt ne inť eos ſit aliq̄s
vetus ſupbie vel puluis auaricie vel
humoꝝ luxurie · q꞉ inter ſupbos aua
ros et luxurioſos vera amicitia eē nō
poteſt · Non em̄ p̄t eſſe alicui amicus
qui ſibi eſt inimicus · Eccľ · xiiij · Qui
ſibi neq̄ eſt cui alij bon⁹ erit Ad ideꝫ
v̄ſus · Qui ſibi nō pꝫt michi vel tibi
quō pꝫt De veris aūt amicis Tulli⁹
dicit · Qui verū amicū intueť tamq̄
exemplar aliq̄d ſui intueť quo circa
et abſentes aſſunt ⁊ egentes habun
dant ⁊ imbecilli valent · et q̄d dictu
eſt difficilius mortui viuūt Veri em̄
amici ſi ſint abſentes corpore tn̄ ſunt
p̄ntes mente · et ſi vnus meritis eſt
egenus in alio eſt habūdans · et ple
nus et ſi vnus ad reſiſtendū diabolo
eſt debilis in aīco eſt fortis Et ſi vn⁹
eſt mortu⁹ in amico in hijs que ſpec
tant ad ordinacōnem domus et aīe
eſt viuus · Scd̄a amicitia eſt bonoꝝ
cū malis et econuerſo · Et iſta bonis
aliq̄n eſt piculoſa q̄uis malis aliq̄n
inueniať fructuoſa · boni em̄ ex ma
loꝝ familiaritate aliq̄n corrūpunť in
vita inq̄nanť in ꝯſciēcia et obfuſcāť
in fama · De primo ponit exemplum
Criſ · ſup Math · Quia ſi vinū admi
ſceť aceto vinū nō corrumpit acetū
ꝫ acetū vinū · Acetū ſunt mali q꞉ deū
in ſuis opib⁹ exacerbāt · pš · Exacer
bauerūt deū excelſū · Vinū ſunt boni
q̄ deū letificāt p bonā ꝯſciāꝫ et ꝓxim
edificant per bonā famā Judicū · ix ·
Nunq̄d deſerē poſſum vinū meū q̄d
letificat deū et hoīes · Qn̄ igiť boni
miſcenť cum malis q̄uis mali aliq̄n
melioreнť boni tn̄ ſepe in vita corrū
punť · i · Coꝝ · xv · Corrūpunt bonos
mores colloq̄a mala · De ſcd̄o ponit
exēpluꝫ Criſ · vbi š · q꞉ ſi admiſceať
farina cū luto farina nō coinq̄nat lu
tū ꝫ lutū farinā · Boni ſunt farina q̄
mola tĩoris et amoris ſe cōterūt · et

ad candorē cor ſuum deducūt et deo
ſuauem panē faciūt. Lutū ſunt mali
in cōſpectu dei fetidi pedib9 demonū
conculcādi et ī cloacā īfernalē piciēdi
Qñ igit̄ boni miſcent̄ cū malis q̄uis
mali q̄ñq3 dealbent̄. tñ boni ſepe ī cō
ſciēcia inq̄nant̄. i. Cor. v. Modicū
fermenti totā3 maſſam corrūpit. De
tercio ponit exemplū Greg. Quia ſi
aurū argento miſceat̄ argentū ad au
ri cl aritatē exſurgit aurū ñ palleſcit
Aurū ſunt viri ſancti fulgidi in fama
et p̄ciosi in vita. Argentū ſunt mali
q̄ tactu ſuo alios denigrant Qñ igit̄
boni miſcent̄ cū malis. q̄uis mali vi
deant̄ lucere tñ boni in fama vident̄
palleſcē Sepe aūt contingit qd boni
cū malis miſcent̄. et tñ nec boni ma
los cōuertunt. nec mali bonos corrū
punt. qd per tria exempla videri p̄t
Vinū em̄ eſt cū fece. et tñ fex nec au
fert vino ſuā dulcedinē. nec vinū fe
ci ſuā acredinē. Silr̄ roſe morant̄ cum
ſpinis et tñ nec ſpine auferre poſſūt
roſis qn̄ redoleant. nec roſe ſpinis
qn̄ pungant. Silr̄ aurū q̄ñq3 occultat̄
a luto et tñ lutū non p̄t auferre auro
ſuū fulgorē. nec aurū luto ſuū fetore3
Sic ſepe boni morant̄ cū malis et tñ
mali non p̄nt auferre bonis ſuā ſcita
tem. nec boni malis ſuā iniquitatem
Tercia amicitia eſt malorū cū malis.
et iſta ē nimis piculoſa Mali em̄ ſūt
igne concupiſcēcie inflāmati. et iō am
plius inflāmant̄ Prou. vi. Nunquid
p̄t q̄s abſcōdē ignē in ſinu ſuo vt nō
cōburant̄ veſtimēta eius Sunt luto
auaricie infecti. et iō ampli9 inficiūt̄
De quo luto dr̄ Abacuc. ij. Ve q̄ con
gregat nō ſua. vſquequo aggrauat
cōtra ſe denſū lutū Sunt pice ſupbie
inq̄nati. et iō ampli9 mutuo inq̄nāt̄
Ecc. xiij. Qui tetigerit picē inq̄nabit̄
ab ea. Aſſimilat̄ aūt ſupbia pici. qꝛ
tante eſt adherētie vt ceteris vicijs
ſupatis adhuc ipſa remaneat. Scdo

dñs oſtēdit q̄liter iſta amicitia ſit fa
cienda cū dicit̄ de māmona iniq̄tatis
.i. de diuicijs paupibus erogatis. ſm
autē Bedā. Māmona lingua ſirorū
diuicie vocant̄ que dicunt̄ iniq̄tatis.
ſm Aug9. tribus de cauſ. Primo qꝛ
ſepe faciunt hoīe3 iniquū. et ſunt ma
teria mltarū iniq̄tatū Vnde dicit qd
omnis diues. aut eſt iniquus aut he
res iniqui. Scdo dicunt̄ iniquitates
ex eo q̄ hoīe3 decipiunt. qꝛ nec tenēt
qd pmittunt. pmittunt em̄ ſecurita
tē et dant timorē. ſacietatē et dant
eſuriē. ſtabilitatē et dant ſubitā de
iectionē. Tercio dicunt̄ iniq̄tatis qꝛ
ſepe p rapinas et alios modos illici
tos acquirunt̄ Poteſt eciā dici q̄rto
q̄ dicunt̄ iniq̄tatis .i. ineq̄litatis. qꝛ
ineq̄liter hn̄tur. Nam vn9 h3 ad ſup
habūdanciā. ali9 ad ſufficientiā. ali9
ad neceſſitatē extremā. ali9 hēbit to
talem penuriā. Tercio dñs oſtendit
pꝑter q̄d iſta amicitia ſit cū paupib9
facienda cū dicit Vt cū defeceritis re
cipiant vos in etna tab. ꝛc. Gloſa.
Non quoſlibet paupes. ſ qui p̄nt in
etna tab. vos recipe. ideo dr̄ Ecc. xij
Da bono et ne receperis peccatorē. bñ
fac huili et ne dederis impio. qd ēpli
citer eſt intelligendū. Primo q̄ non
d3 daē q̄s impio ſi credit q̄ p donū
iuſticiā derelinq̄t. Scdo q̄ nō d3 daē
q̄s impio intuitu p̄uitatis vt faciunt
illi q̄ dāt hiſtriomb9 intuitu hiſtrio
nat9. Jeo9. Hiſtriomb9 dare eſt de
momb9 immolare Gloſa ſup p̄dictū
locū. Qui aūt dat indigenti peccōri
nō qꝛ peccōr eſt ſ qꝛ hō eſt nō peccōrē
ſ iuſtū nutrit qꝛ culpā nō diligit ſed
nāt. Tercio intelligit̄ electiue. qꝛ in
dando iuſtus eſt impio p̄ponendus
Prius eſt em̄ ſubueniendū ſeruis dei
q̄ ſeruis diaboli. Jſta tñ etna tabna
cula nos h de elemoſinis edificamus
Sunt tñ quidā qui edificant ſibi tab
naculū ſiue domū in inferno. quidā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

m̄ purgatorio · quidā in celo Nā val
de mali edificant ſibi domū de t̃plia
materia ſcʒ de lapidib⁹ ſupbie · ideo
cū ipſis lapidib⁹ a demonibus lapida
bunt̄ Eccl̄ · xxij · In lapide luteo lapi
dat⁹ ē piger · Null⁹ em̄ ad bn̄ opand̄
eſt pigrior q̄ ſupb⁹ · de luto luxurie
inq̄nat⁹ · ideo a demoib⁹ tanq̄ lutū
vile cōculcabit̄ Iſa · x · Pones illū in
cōculcationē vt lutū platear̄ · de ſpi
nis auaricie iō in ſpinis ipſis ꝯburēt̄
Pſa · xxxiij · Spine cōgregate igni cō
burent̄ Mediocrit̄ aūt boni edificāt
ſibi domū in purgatorio de materia
t̃plia ſcʒ de ligno · feno et ſtipula · vt
dr̄ · i · Cor · iij · Lignū pl⁹ hʒ de huōre
q̄ fenū iō tardi⁹ ꝯburit̄ Fenū pl⁹ hʒ
q̄ ſtipula iō tardius ꝯſumit̄ Per iſta
tria intelligit̄ t̃plex amor ſcʒ carnali
tatis vt vxoris et filior̄ vel cupidita
tis vt diuiciar̄ vel ābitōis vt honor̄
Qui igit̄ pl⁹ vel min⁹ hʒ de huōre car
nalitatis vel cupiditatis vel ābitioīs
diu vel citi⁹ l' citiſſime ꝯburet̄ · Valde
aūt boni edificant ſibi domū in celo
de t̃plia materia ſcʒ · de auro argēto
et de lapidib⁹ p̄ciosis vt dr̄ · i · Cor ·
iij · de amore dei et p̄ximi et bōis ope
ribus · Per aur̄ em̄ q̄ eſt incorrupti
bile intelligit̄ amor dei qui nō corrū
pit̄ nec finit̄ · Fides em̄ hic finit̄ et ei
ſuccedit apta viſio Spes hic finit̄ et
ei ſuccedit plenā poſſeſſio · Caritas āt
nō finit̄ ſ; hic incipit et ibi cōplet̄ · q̄
nō eſt aliquid meli⁹ qd̄ ſibi ſuccedē
poſſit · Per argentū intelligit̄ amor
p̄ximi · Sicut em̄ poſt aur̄ argentū ē
p̄ciosius Sic poſt p̄ceptū de amore di
p̄ceptū de amore p̄ximi ē mai⁹ ſic dr̄
Mat̄ · xxij · Per lapides p̄ciosos intel
ligunt̄ bō opa · Nam q̄libʒ elemoſina
q̄libʒ orō · qd̄libʒ ieiuniū ſunt lapides
p̄ciosi · Paupes igit̄ nos recipient in
ſuas domos celeſtes ſi nos eos rece
perim⁹ in nr̄as dom⁹ t̃reſtres Aug⁹
Oīa bō ſua dn̄s dedit duob⁹ hoīb⁹ di
uitib⁹ t̃rena · paupib⁹ celeſtia · ſ; de⁹
volens vtrūq; ſaluare ꝯſtituit · vt h̄
diuites i ſua hēditate recipiant pau
pes ⁊ paupes i ſua hēditate eos col
locēt vt i et̄na hereditate · vterq; p
aliū collocetur ·

Dn̄ica decima Sermo p̄m⁹

Cum appropinq̄ret ih̄s irl̄m
vidēs ciuitatē fleuit ſup illā
⁊c̄ Lu · xxix · Sic dt̄ Ecc · xix ·
Ex viſu cognoſcit̄ vir et ab occurſu
faciei cognoſcit̄ ſenſatus · amict⁹ cor
pis et riſus dencīū et ingreſſus hoīs
enūciāt de illo · Ex iſtis q̄tuor in iſto
euāgelio chriſtus cognitus fuiſſe vi
det̄ · Primo ex viſu faciei · quāte fue
rit maieſtatis · q̄ ſicut dicunt ſancti ·
quidā ſplēdor mirabilis de ei⁹ facie
p̄cedebat ita q̄ null⁹ in eius faciem
intueri nec ſibi contradicē audebat
Scd̄o ex amictu · quāte fuerit iuſticie
et equitatis · q̄ iuſticia ſe induit · q̄
vendentes et ementes de templo eie
cit Iob · xxix · Iuſticia indut⁹ ſum et
veſtiuit me ſicut veſtimento · Tercio
ex fletu non ex riſu · quāte fuerit cō
paſſiōis · Quarto ex ingreſſu · quāte
fuerit deuotōis qn̄ em̄ homo libent̄
vadit̄ ad ſpectacula ſignū eſt vanita
tis · qn̄ vō libent̄ it ad eccl'iaʒ ſignū
eſt deuotiōis Xp̄us aūt qn̄cūq; irl̄m
veniebat mox ad tēplū ibat · In p̄nti
euāgelio tria de xp̄o tāgunt̄ · Primo
q̄ xp̄s fleuit p⁹ honorez ſibi exhibitū
Sup̄ em̄ immediate legit̄ qd̄ cū ap̄p̄ ·
ad deſcēſum mōtis oliueti turbe ſibi
occurrerūt et cū cāticis ⁊ laudib⁹ eū
ſuſceperūt et cū ap̄p̄ · irl̄m fle · ſup eā
Ex q̄ revoluit oſtendere qd̄ mūdana
leticia cito i fletū ꝯuertit̄ · Prou · xiiij
Riſus dolore miſcebit̄ Eſt aūt leticia
mūdana · ſicut vinū pur̄ qd̄ cito ine
briat n̄ tpe · meditatione mortis vel
recordatione alicuius aduerſi p̄teriti
vel timore aduerſi futuri Eccleſ · xi ·
In die bonor̄ ne imemor ſis malor̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

V Tria em̄ ſunt que occidūt hoiem
ſcʒ leticia. triſtia et ira niſi tēperent̄
Nimia em̄ leticia aliqñ ſubito occidit
qꝛ cor tunc nimiū dilatatur. et calor
ad exteriora tranſit et a corde deficit
et ideo mors īuenit. Vnde refert
Valerius. q cū cuidā mulieri mors
filij abſentis ex errore fuiſſet nūciata
Dū ill a merēs ſederet ſubito fili9 ad
uenit quē illa vidēs ſubito in ãplex9
eius ruit. et mox exanimata corruit
Legit̄ de Ariſto. q cū remearet ad
ꝓpria nūciauit mr̄i ſue aduentū ſuū
dicēs. Ne turberis cū ꝓceperis de in
firmitate mea modica ſtatī vt cōua
luit ſimilans ſe infirmari vt leticiam
mr̄is tparet dolore. ne ei eueniret.
ſicut euenit mulieri ꝑhabite que rue
rat in amplexus filij ad ſe venientis
Triſticia aūt non occidit ſubito ſed
paulatim. qꝛ in triſticia primo retra
hit̄ calor nālis ad intēiora. et poſtea
exalat ad exteriora Et talis exalatio
caloris ꝓhibet nutrimentū in mem
bris et opat̄ cōſumpcōnem in illis.
et ideo ꝑ ꝓceſſum tpis ſequit̄ ethica
Prouerb. xvij. Spūs triſtis exſiccat
oſſa ⁊c̄. Ira vō nunꝙ occidit. qꝛ in
ira nō ſolū caleſiūt mebra interiora
ſ; ecīā exteriora. et ſic remanet calor
in ſua radice. et ideo mors in hoīe nō
cauſat̄. Ex hijs dat̄ ītelligi qđ nimia
leticia et tſticia aiāʒ occidūt. Propt̄
ꝑmū dr̄ Prouer. i. Proſperitas ſtul
toꝝ pdet illos. Propt̄ ſcđm dr̄. ij.
Coꝝ. vij. Seculi tſticia mortē opat̄
In hoc tñ differūt. qꝛ citi9 morit̄ aīa
in ꝓſperitate ꝙ i aduerſitate Aug9
in li. l. Omel. Multi res aduerſas ti
mēt. ꝓſperas ñ timēt. piculoſior tñ
eſt res ꝓſpera aīo ꝙ aduerſa corpi.
Prius em̄ corrūpūt ꝓſpera vt inue
niāt quā frāgant aduerſa. Nñ ſcūs
dauid. Saul īimicū paciebat̄. aliā nō
ꝯcupiuit vxorē Ac vbi fcūs ē ſecur9
tumor excreuit et in adulteriū et ho

micidiū cecidit. Ira vō que ē ꝑ zelū
nō occidit ſed viuificat. et illū q̄ ſic
iraſcit̄. qꝛ meritū inde acq̄rit̄. et illū
ꝯtra quē iraſcit̄. qꝛ ſepe ad vitā grē
redit Ezech. iij. Si tu annūciaueris
iuſto vt nō peccet et ille nō peccaue
rit viuens viuet. qꝛ annūciaſti ei et
tu aiāʒ tuā libeāſti. Scđo tangit̄ qđ
xp̄s fleuit ſup imminēs periculum cū
dixit. Si cognouiſſes mala tibi immi
nēcia et tu ſcʒ flēs. Nūcꝫ aūt vicib9
xp̄s legit̄ fleuiſſe. Primo ex infātuli
neceſſitate Sap. vij. Primā vocē emi
ſi ſilēʒ oībus plorās Vñ cantat eccl̄a
Vagit infans int̄ arta ⁊c̄. Et ſignat
fletū quo flē de9. qꝛ ī hac miſeria po
ſiti ſum9 Aug9. Puer q̄ naſcit̄ īcipit
a ploratu Lacrime teſtes ſunt miſerie
Nondū loq̄t̄ et iā ꝓphat Iſta aūt mi
ſeria incipit a natiuitate. ꝯtinuat̄ in
vita et ꝓtēdit̄ vſcꝫ ad mortē. ido vi
ta huāna fluuio cōpat̄. Fluui9 em̄ in
pn̄cipio et in fine hʒ amaritudinē. qꝛ
a mari orit̄ et ī maē ꝓgredit̄. In me
dio aūt hʒ labilitatē Sic natiuitas nr̄ā
ē amara. qꝛ imūda vita. amarior. qꝛ
labil̄ et caduca. Mors vō amariſſiā
qꝛ piculoſa. Scđo fleuit ex nimia cō
paſſione. ſic pʒ h et ſig̃t fletū quo flē
de9 ſup calamitatibus miſeroꝝ Iob
xxx. Flebā quondā ſup eo q̄ afflict9
eāt ⁊c̄. Iſta aūt ꝯpaſſio maior fuit ī
xp̄o ꝙ in aliquo alio. Et rō ē que cō
paſſio aliqñ cauſat̄ ab aōre nāli ſcđm
q hō hoīeʒ nālit̄ diligit. et ideo nālit̄
cōpatit̄ hō hoī afflicto. imo nō videt̄
eē hō ſ; beſtia crudel̄ q̄ hoī afflicto nō
ꝯdolet. qꝛ tñ iſte amor ē puus. ideo
paꝝ mouet. Aliqñ cauſat̄ ab amore
accidētali ſcđm quē hō diligit aliū q̄dā
amicitia tpali. et ex tali aōre ꝯpatit̄
amico dolēti nō tñ qꝛ hō ſ; qꝛ amic9
et iſte amor magis mouet ꝙ ꝑmus
amor Aliqñ cauſat̄ ab amore ſpūali
ſcđm queʒ hō diligit alteꝝ in deo et
ſcđm deū et eſt maior ꝙ ꝑm9 l̄ ſcđs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

qꝛ non tm̄ facit duo corda eſſe vnū· Actu·iiij· Multitudis credencıū eāt cor vnū et aīa vna ⁊c̄ Sed vt ambo ſint vni⁹ corpis miſtici et ideo ſi dolꝫ vnū membꝝ compatiť aliud· et iſte amoꝛ magis mouet q̄ꝫ pꝛım⁹ vel ſcōs Et qꝛ iſte amoꝛ in chꝛiſto fuit maioꝛ q̄ꝫ in aliquo alio· ideo in eo cōpaſſio maioꝛ fuit Sed multi ſunt q̄ hanc cō paſſionē non hn̄t· Aug⁹ · Sunt ne in te viſcera ꝯpaſſionis chꝛiſtiane qui plangis corpus a quo receſſit anima et nō plangis animā a q̄ receſſit de⁹ · Tercio fleuit ex immenſo amoꝛe ſup lazaꝝ moꝛtuū et ſignificat fletū quo flere debemus illos q̄ moꝛtui ſunt in peccatis Iē·ix· Quis dabit capiti me o aquā et oculis meis fontē lacrimaꝝ et ploꝛabo die ac nocte interfectos po puli nri· Aug⁹ ·ſup·ps̄· Multi male gemunt gemo et ego· qꝛ compatioꝛ hiis q̄ male gemūt amiſit nummū mi mū et gemit· amiſit deū et nō gemit Eccľ·xxij· Sup moꝛtuū ploꝛa qꝛ defi cit lux eius et ſup fatuū ploꝛa deficit eni ſenſu Et infra· Luct⁹ moꝛtui ſep tē dies · Fatui aūt et impij oēs dies vite illoꝝ · Ex q̄bus ōbis habeť· qđ tres ſunt ploꝛādi ſcꝫ moꝛtuus fatu⁹ et impius ꝫ differenť Moꝛtuus autē eſt ploꝛand⁹ ꝫ pauco tpe· Fatuus aūt ploꝛandus eſt toto tpe vite ſue Im pius aūt ploꝛandus eſt in tota vita · ſua. et ecıā poſt vitā ſuā Quarto fle uit chꝛiſtus ex viſceroſa pietate ſup caſu iude· Aug⁹ ·in quodā ſermone Dñs nr̄ delictū iude lacrimauit· vt eni ait euangeliſta Cum vidiſſet eū tur batus eſt· ⁊ dixit Vnus ex vobis me tradet Quanta misericoꝛdia dei· tra ditus p traditoꝛe dolet· poditus a p ditoꝛe turbať· p qđ dať intelligi qđ debemus flere p̄latos et clericos qn̄ cadunt· qꝛ eoꝝ caſus ē valde piculo ſus Sicut eni bon⁹ ſacerdos vocatur āgelus vt dꝫ Maľ·ij· ſic mal⁹ vocať

diabol⁹ Ioħ·vi· Nōne duodecim vōs elegi et vnus ex vobis diabolus eſt· Criſ· Nichil intm̄ deſtruit eccleſiam dei ſicut clericos layicos eē deterioꝛes Iſa·xxiiij· Erit ſicut pplus ſic ſacdos Bern̄· vtinā ſic et nō peioꝛ pplo ſac · dos · Quinto fleuit ex intimo doloꝛe et hoc in cruce· vt habeť Heb·v· et ſignat fletū cōpunctionis quē debēt habē illi qui ſunt in cruce pnie· ps̄· Lauabo p ſingulas noctes lectum ⁊c̄ Aug⁹ · Sciat ſe culpabiliter duꝝ qui deflet moꝛtez amici vel damna rei tē poꝛalis et doloꝛē peccati nō oſtēdit in lacrimis De iſto fletu dicit Gloſa ſup Thobiā· Oratio dn̄i lenit lacrima cogit· hec vngit illa pūgit· Quāuis igiť chꝛiſt⁹ tot vicib⁹ fleuerit· riſiſſe tn̄ nō legiť Bern̄· Chꝛiſtum fleuiſſe riſiſſe vero aut leniter· iocaſſe nunq̄ꝫ legim⁹ Criſ· Frequenť inuenis dn̄m flentē nunq̄ꝫ aūt ridentē· nec ſaltē le uiter ſubridētem· nec hoc dico vt riſū penitus abſcidā· ꝫ vt diſſolucōez ex tinguā· Tercio oñdiť in euangelio· q̄ꝫ xp̄s poſt fletū aſſūpſit magnū zelū qꝛ de tēplo expulit vendētes et emē· Diciť Io·ij· q̄ꝫ expulit de tēplo oues et boues· et nūmularios ⁊ vendētes colūbas· qꝛ p̄latus dꝫ ꝯſtanť repꝛimē ypocritas pellez ouinā ſiľantes· tirā nos coꝛnu ſue potēcie bonos ventilan tes· vſurarios ⁊ ſymoniacos · dona ſancti ſpūs q̄ p columbā intelliguntꝰ vendētes De zelo aūt et ꝯſtācia p̄lati dꝫ Eze·iij· vt adamātem et vt ſilicē dedi faciē tuā Iē·ij· Ego quippe dedi te in columnā ferreaꝫ et ī muꝝ eneū ſup oēꝫ trā Ex q̄b⁹ ōbis hꝫť q̄ꝫ ꝯſtan p̄lati dꝫ eē īſtar adamātis ſilicis ferri et eris Adamas ſic dꝫ glo· Eſt ī hoꝛē Et q̄uis cū ferro ponať tn̄ n̄ extolliť Silex ē ī ꝯculcatoꝛez et nō frāgiť· fer rum oīa domat Es repcuſſū reſonat Tūc igiť p̄lat⁹ ē ſic adamas qn̄ impe ſus hoꝛ ipm nō extollit· tūc eſt ſicut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſilex qn̄ nulla aduerſitas ipm̄ frāgit
Tūc eſt ſicut ferrū qn̄ colla tirānoꝝ
potēter p̄mit. tunc eſt ſicut es qn̄ ad
uerſitatibus pſſus dei laudē deprimit.

Sermo ſcd̄s

Uenient dies in te et circūda
bunt te inimici tui vallo ⁊c̄
Sicut legit̄ in libro qui dicit̄
mitralis. Iſtud euangelium ideo in
menſe auguſti decātatur. qꝛ ciuitas
iheruſalez in illo menſe. p̄mo a nabu
chodonoſor. deinde a rōmis deſtructa
fuiſſe inuenit̄. Supdicta autē verba
que de ciuitatis deſtructione dicitur
intelligi pn̄t litteralit̄ et moraliter.
quantū em̄ ad litterā verum fuit qd̄
romani principes veſpaſian⁹ et tit⁹
iheruſalem obſederunt. et circa eam
fecerūt tres aggeres et ſup aggēs
fecer unt vallū.i. concathenaturā de
vallis hoc eſt de palis Capientes au
tē ciuitatē eam deſtruxerunt. Judei
aūt qui in ſiluis ⁊ in ſpeluncis latita
uerant redierunt et ciuitatē reedifi
care ceperunt Tunc romani illuc mi
ſerunt Eliam adrianū qui ciuitatem
funditus euertit. ita ꝙ lapis ſup la
pidem nō remanſit. iuxta locū tamē
illum quandaz ciuitatē eis reedifica
uit. et ſuo noīe eam Eliam noīauit.
et longo tpe ſic vocata fuit Nd̄ aūt
illa ciuitas nō ſit modo vt prius eāt
patz qꝛ ſepulchrū xp̄i erat extra mu
ros Modo autē in medio ciuitatis ē
Iſtam aūt victoriā. vt dt̄ Aug⁹ ſup
pſal. romani a deo habuerunt licet
ipſi dijs ſuis aſcriberēt. Et dt̄ Aug⁹
ibidez. ꝙ in hoc romani facti ſunt in
ſtrumentū irati. non regnū placati.
facti ſūt ſecuris dei qua iudei ſunt ex
ciſi et virga dei q̄ ſunt ꝑ meritis fla
gellati Et ſbdit Aug⁹. qd̄ pr̄ qn̄ filiū
v̄berat virgā ꝓicit in ignem ⁊ filio
ſeruat hereditatē. Sic romani illi pe
rierunt et multi ex iudeis crediderūt
et in fine mūdi credituri ſūt. Noluit
em̄ deus vt iudei penitus cōſumant̄.
ſ; diſpergant̄ ꝓpter tres cauſas ꝓpt̄
quas eciā eccleſia nō pſequit̄ iudeos
ꝗuis pſequat̄ hereticos. Primo. qꝛ
in fine mundi oēs dn̄t cōuerti. iuxta
pſal. Conuertent̄ ad veſperam ⁊c̄.
Scd̄o vt ſint nobis memoriale dn̄ice
paſſionis quociēs em̄ iudeos vide⁹.
tociens paſſionis dn̄i recordamur.
ps̄. Ne occidas eos ne qn̄ obliuiſcāt̄
populi mei ⁊c̄. Tercio qm̄ ipſi ſunt
librarij noſtri Aug⁹ ſup pſal. Ne for
te pagani dicant nobis. vos xp̄iani
litteras iſtas cōpoſuiſtis. ꝓferimus
codices a iudeis inimicis vt cōfunda
mus alios inimicos Codicē portat iu
deus vt inde credat xp̄ian⁹ Librarij
nr̄i facti ſunt quō ſerui poſt dn̄os co
dicē ferre ſolent. Cauſa autē huius
euerſionis ponit̄ cū dr̄. Ex eo qd̄ nō
cognouiſti tempus viſitacōnis tue.
Jē. viij. Miluus in celo cognouit tē
pus ſuū. turtur et hirūdo et ciconia
cuſtodierūt tēpus aduētus ſui. pp̄ls
aūt meus non cognouit iudiciū dn̄i
Gloſa. Aues ſua nouerūt tpa vt ſci
ant qn̄ ad calida feſtinantes loca ri
gorē hiemis declinare debeant et ve
ris principio ad ſolitas redire regio
nes. De miluo aūt vnū verbū mora
liter videam⁹ Dicit̄ aūt ꝙ p̄mo āno
eſt multū audax et multe magnimi
tatis et magnas capit aues In ſcd̄o
anno efficit̄ puſillanimis et ad capiē
dos pullos et paſſeres ſe conuertit.
In t̄cio timidioꝛ efficit̄ ita ꝙ muſcas
et vermes ſibi querit In q̄rto ſic eſt
timidus ꝙ nichil viuū audet inuadē
ſed ad cadauera beſtiaꝝ ſe cōuertit
In q̄nto fit ſic miſer. ꝙ nichil tangē
audet. et ſic fame morit̄ Sic eciā ſūt
multi qui p̄mo āno ꝯuerſionis opera
forcia faciūt In ſcd̄o efficiunt̄ tepidi
ita ꝙ vix pua facē volunt. In tercio
cogitationes volatiles et immūdas
recipiūt. In quarto ad immūdicias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

peccatoꝝ redeunt · In quinto tantā
famē ſemper inueniunt qꝺ in tali fa
me miſeri moriuntur · Scꝺo poſſunt
verba illa exponi moraliter peccator
quidē in morte circūdat̄ coanguſtat̄
et ad terraz ꝓſternit̄ · et lapis ſuper
lapidem nō relinquit̄ · Circūdatur a
demonibus · venit quidem diabolus
ad chriſtū morientē · venit ad bonos
venit ad malos · ſ differenter · venit
ad chriſtū quidē ſ nihil inuenit ſuū ·
Johannis · xiiij · Venit enī princeps
huius mundi et in me nō hꝫ quicꝗ̄ ·
Gregoriꝰ in Omel̄ · Quia hunc mor
talez hominē vidit · ſuum aliquid in
uenire in ipſo poſſe ſe credidit · ſ ſine
vllo pccō a mundi corruptione exijt
qui ſine peccato in mundum venit ·
Ad bonos eciā venit et ſuum aliquid
in eis inuenit · ſed tamen eos rapere
nequiꝺ · qꝛ chriſtus pro eis debitum
ſoluit Gregoriꝰ · Venit inquit prin
ceps mundi huius ꝛc̄ · hoc dicere nō
pſumpſit Petrus clauiger celeſtis ·
nec paulus ad celum raptus · nec io
hānes in ſinu chriſti receptus · quia
ſine culpa in mundo eſſe non potuit
qꝛ in mundū cum culpa venit Venit
eciā ad reprobos et ſua multa in eis
inuenit et eos ad tartara rapit ·
Gregoriꝰ · Maligni ſpiritus ab aīa
egrediente opera reqrunt mala que
ſuaſerunt replicant vt ſecum ad tor
mentum trahant · Specialiter autez
diabolus ad morientes venit vt de ar
ticulis fidei eos temptare poſſit · Non
enī tunc diabolus homini morienti im
mittit ſuggeſtionem diuiciaꝝ vel ho
noꝝ vel deliciaꝝ · qꝛ poſſet ſibi mori
ens reſpōdere ad quid michi diuicie
quia eas mecum nō poſſum portare
ad quid delicie · qꝛ vermes ſtatim cor
pus meū debent comedere · ad quid
honores · qꝛ ſtatim in puluerē debeo
redire · et ideo immittit ſuggeſtiōes
de fide que eſt fundamentum vt illo
deſtructo totū edificiū deſtruat̄ · idō
in ordine noſtro eſt laudabilis ꝯſue
tudo vt cū aliquis frater ī extremis
laborat facto aliquo ſigno · fratres
vbicūqꝫ ſint ſiue in lectis ſiue in men
ſa ſurgunt et ad morientem dicendo
ſimbolum fidei currunt · Scꝺo pccōr
ī morte coanguſtat̄ a peccatis demo
nes enī omnia peccata ad memoriaz
ſibi reuocāt vt ad deſperationē tra
hant · Gregoriꝰ · Maligni ſpiritus
animā vndiqꝫ anguſtant qn̄ ei non
ſolum operis verꝝ et locutionis et co
gitationis iniqtates replicāt vt que
prius ſe ꝑ mlta dilatauit in ſcelere
ad extremū de omnibus anguſtetur
in retributione · Peccata enī illa aīa
nō poteſt negare · nec illa effugere ·
nec ea emendare · et ideo in āguſto
et in arto multū poſita erit Bernꝰ ·
Tunc loquēcia ſimul eius opa dicēt
Tu nos egiſti opa tua ſumus nec te
deſeremus · ſ ſemp tecū erimus tecū
ad iudiciū pgemus · idō nō eſt tunc
hoiem in extremis laborantē iudicaē
ad recordationē ſuoꝝ pccōꝝ · ſed po
cius ad ſpem diuine mie · ad memo
riā dn̄ice paſſionis · et ad recordatio
nem ſuoꝝ meritoꝝ que in vita fecit
et ꝓ qbus de dei mia ſperare poteſt
Tercio hō in morte ad t̄rā ꝓſternit̄ ·
qꝛ corpus incinerat̄ Eccl̄ · iij · De t̄ra
facta ſunt et in terrā pit̄er reuertēt̄
Noluit āt dn̄s hoiez facē de aq̄ ne eēt
nimis delicioſus Nec de aere ne eſſet
nimis ſupbus Nec de igne ne eſſet ni
mis iracūdus · ſ de t̄ra que eſt elemē
tum frigidū et ſiccū et infimū · vt ꝑ
hoc daret̄ intelligi · qꝺ homo dēt eſſe
frigidus ab igne iracundi · ſiccus ab
humore laſciuie · et infimꝰ a tumore
ſupbie · Quis āt ds hoi fecerit corpꝰ
t̄reſtre aīaz tn̄ fecit celeſtē · Vn̄ ſci vi
ri lꝫ ī t̄ra hitauerit corpe · ī celo tn̄ hi
tauerūt mēte · Dicet igit̄ ds ī iudicio
auaris t̄ra es ꝛ ī t̄ra īfernali ſepelieis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Dicet iracūdis ignis es et in igne ge
henne ɔbureris Job. xxxi. Ignis eſt
vſq3 ad cōſumpcōez deuorans Dicet
delicioſis aq̄ es et in aq̄s infernalib9
demergeris Exo. xv. Submerſi ſunt
quaſi plumbū in aquis vehemētib9.
Dicet ſupbis ventus es et ideo q̄uit
allideris Job. xxx. Eleuaſti me et q̄ſi
ſup ventū ponens alliſiſti me valide
Bonis aūt q̄ habuerunt aīm celeſtē
dicet Celum es et ido in celo regna
bis ineternū Math. xxv. Poſſidete
paratū vobis regnū ⁊c. Cēto lapis
ſup lapidē nō relinquet̄ qđ qualiter
ſit intelligendū Greg9. oſtendit in
Omel. dicēs. ꝑuerſa mēs cū ꝑuerſe
cogitacōni adhuc ꝑuerſiorem adicit
quid aliud q̄ꝫ lapidē ſup lapidē poīt
Sz cū ad vlciōnē ſuā aīma ducit̄ oīs
illa cogitationū ſuaꝝ cōſtructio diſ
ſipat̄ iuxta qđ eſt ſcriptū In illa die
ꝑibunt oēs cogitacōes eoꝝ Nec mi
rū ſi anima ſic diſſipat̄ in morte que
ꝑ̇us fuerat diſſipata in vitá. ſicut oñ
dit Orig. dicens Verus xp̄i cultor tē
plum eſt dei integrū et ꝑfectum. ſed
ſi fidem teneat et opera deſerat tem
plum eſt ex ꝑte conſiſtens et ex ꝑte
deſtructū. Si autē in pccō ꝑmaneat
ſic paulatī minuit̄ donec in eo lapis
ſup lapidem mandatoꝝ dei nō rema
neat qui nō deſtruatur.

Sermo terci9

Domus mea dom9 orōnis vo
cabit̄ ⁊c Cōſuetudo xp̄i eāt
qđ qñ veniebat iheruſalem
mox ad tēplū currebat. qđ faciebat
duplici de cauſa. vt dicit Criſoſto9.
Primo vt in hoc exēplū nobis daret
Vnde dicit. ꝓpriū eāt boni filij veniē
tis iheruſalez vt ad domū currēt pa
tris. tu aūt imitator xp̄i factus cum
aliq̄ꝫ ingreſſus fueris ciuitatē primo
ante omnē actum ad eccleſiā debes
currē. Scđo vt ſacerdociū ſanaret.
Dicit enim ꝙ ſacerdociū eſt ſicut ſto-
machus in corꝑe. ꝙ ſicut ſtomacho
languente oīa alia mēbra languent
Sic qñ ſacerdociū languet. languēt
oīa membra ſubditoꝝ. ideo criſtus
originē ſue paſſionis curare volens.
ad templū venit et vendētes et emē
tes eiecit Sacerdotes em̄ in atrio tē
pli boues ⁊ oues tenebāt ne ex defec
tu hoſtie ſe aliq̄s excuſaret. Campſo
res eciā ibi tenebāt vt non hn̄tibus
vnde emerent pecuniā mutuarent.
Iſta aūt tanta auaricia ſacerdotum
fuit magna cā deſtructionis iudeoꝝ
Vnde dicit Beda. Poſt numerata
mala ingreſſus in templū vēdentes
et ementes eiecit. in hoc innuens ꝙ
ruina populi maxīe ſacerdotū culpa
fuit. dum em̄ vendentes et ementes
ꝑcutit oſtēdit vnde radix ꝑdicōnis
ꝓceſſit. Exponens aūt ſupdictū v̇bū
dixit. Domus mea domus orōnis eſt
Dom9 aūt dei ad q̄druplex officiū
eſt facta. ſicut ex pn̄ti euāgelio colli
git̄. Primo em̄ facta eſt deo ad habi
tandū. qđ notat̄ cū dr̄ Dom9 mea. i.
michi ad habitandū electa Apo. xxi.
Ecce tabernaculū dei cū hominibus et
habita ⁊c. ij. Paral. vi. Elegi locū
iſtū vt ſit nomē meū ibi ī ſempit̄nū
et ꝑmaneant oculi mei et cor̄ meū.
ibi cunctis dieb9. Ex q̄bus v̇bis hēt̄
qđ deus ī eccleſia ponit oculos ſuos
nomē ſuū et cor̄ ſuū. Oculos ſuos ibi
hz q̄bus videt orōes genu flexiones
et lacīmas bonoꝝ q̄bus eciā videt va
nitates ornamētoꝝ Amb. ſup ꝑ̇mā
Eplā3 ad Thi. Qui in orōne vult ex
audiri amota a ſe pompa inclinaē ſe
d3 vt dei mīā3 ꝓuocet Habitus nāq3
ſupb9 nō impetrat qđ orat. nec de ſe
recta fāt credi. et q̄to magis hōib9
mulier ſplēdeſcē videt̄ tāto magis a
deo deſpicit̄. Videt eciā illos et illas
que v̇ba vana et detractoria ī eccl̄a
loquūt̄. Legit̄ de ſcō Syro epō ianu
enſi. ꝙ ſemel ī eccl̄a ɔſiſtens in riſū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

eſt maximũ ꝓuocatus aſſerens ſe vi
diſſe demonẽ loquẽtes in eccleſia cõ
ſcribẽtem et cũ carta deficẽt· et ille
cũ dentibus eã elongaẽ vellet ſubito
carta fracta caput valido ictu: muꝝ
impẽtijt· ita vt ſonitus colliſionis et
vuln⁹ capitis ſequereť· et ſic ille eua
nuit Videt ecíã illos q̃ ecclãz polluũt
p aliq̃ illicita vel ſecularia que ibi fa
ciunt · Legiť qđ pompeius equos in
porticu templi ſtabulari fecit et cum
vſqꝫ ad diem illaz fuiſſet fortunatiſſi
m⁹ nunq̃ꝫ poſtea pugnauit qñ ſemp
ab hoſtibus vinceret· Scđo ibi habꝫ
nomẽ ſuũ qꝛ dom⁹ dei vocať· Dom⁹
aũt a domo domas appellari ꝯſueuit
qꝛ domanť.i. humilianť in ea habitã
tes · et ex hoc humiles et boni ſũt do
m⁹ dei· Supbi aũt dñt vocari dom⁹
luciferi· Et ſcđm hoc poterit deriuari
a doma qđ vulgarit̃ ſonat virſt que
eleuať ſup omnẽ ſtructurã dom⁹ et
poptime hoc nomẽ ſupbis competit
talibus qui glorianť et vtunť ea cũ
ecíã hoc deriueť a ſuper et beo beas
qꝛ talis vult ſup oĩs eſſe beatus et
eleuatus · Auari et vſurarij domus
mãmone dñt appellari· Luxurioſi et
immũdi domus aſmodi· Inſtabiles
et q̃ruloſi dom⁹ beelzebub· q̃ dř ds
muſcaꝝ Tercio deus hꝫ ibi cor ſuum
dicť eñ Mať· vi· Vbi eſt theſaur⁹
tuus ibi et cor tuũ Theſaurus dei eſt
corpus chriſti qđ in eccleſia conficiť
ſunt ſacramẽta eccleſie· iđo q̃ ibi mi
niſtranť· ſuſpiria ⁊ orõnes ſanctoꝝ
que ibi funduntᷣ Theſaurus ecíã dei ẽ
chriſti meritũ infinitũ et excellentia
et ſuphabundantia merita ſanctoꝝ
viroꝝ · de q̃b⁹ theſauris eccľa indul
gentias facẽ cõſueuit· Scđo eccleſia
facta eſt ad orandũ Vñ ſbdiť Dom⁹
orõnis eſt· ij· Paral· vi· Quicumqꝫ
orauẽit i loco iſto exaudies de hita·
t· Tribus autẽ de cauſis cõtingit· vt
dicit Beda Quare orõnes nrẽ aliqñ
nõ exaudiunť· Primo qñ petimus in
digna ⁊ nobis nociua· ſicut tpalia ⁊
terrena· Legiť in fabulis poetaꝝ · ꝙ
mida rex petijt ab appolline vt q̃cq̃d
tangẽt auꝝ fieret et cõceſſum eſt ei
Cum igiť cibũ vel potũ manibus vel
labijs tangẽt mox vertebať in auꝝ ·
et ſic fame mortu⁹ eſt Sic ecíã habũ
dantia diuiciaꝝ facit auarũ famelicũ
et ipm̃ trahit ad interitũ· i· Thi· vi
Qui volũt dites fieri ⁊ c̃ Et ſubdiť·
Qui mergũt hoiem i interitũ· Scđo
qñ petim⁹ indigne .i. exñtes i aliquo
crimine Pſa· i· Cũ multiplicaueritis
orõnes nõ exaudiã· man⁹ eñ veſtre
ſanguine plene ſunt· Treñ.i· Oppo
ſuiſti nubem tibi ne tranſeat oracio·
Zach· v· Miſit maſſam plumbeã in
os amphore.i. aĩe et dixit hoc eſt ini
q̃tas · Ex hijs hẽť qđ peccatũ tamq̃ꝫ
ſanguis orõez maculat. et iđ nõ audꝫ
corã dei ocuľ apparẽ tamq̃ꝫ nubes eã
obtenebrat· et iđo neſcit p viã in ce
dere tanq̃ꝫ plumbũ eam p̃grauat· et
ideo nõ p̃t in celum aſcendẽ· Tercio
qñ petim⁹ ꝓ indignis · Ie· xv· Si ſte
terit moyſes et ſamuel corã me non
eſt aĩa mea ad pplm̃ iſtũ· Legiť in vi
taſpatꝝ · ꝙ cũ quidaz ſcũs pr̃ ꝓ alio
oraꝛ vidit đo ſibi reuelarẽt ſpm̃ for
nicatõis diuerſ formis mulieꝝ corã
frẽ ludentẽ et ipſum applaudentẽ· vi
dit ecíã angelũ ipm̃ increpantẽ q̃re
ſe nõ iuuaẽt et dixit ei ſenior Impoſ
ſibile eſt qđ tu ſaneris ň te adiuues
orõib⁹ inſiſtẽdo et tẽptacõib⁹ diabo
licis viriliť r̃ſiſtẽdo et corp⁹ ieiunijs
macerãdo qđ cũ ille feciſſet liberat⁹
ẽ· Si ecíã de aliq̃b⁹ ꝯſtaret qđ p̃sciti
eſſent ad ꝯdẽnationẽ nõ pl⁹ ꝓ ipſis
q̃ꝫ ꝓ demõib⁹ eẽt orãdũ Au· de ci· đ·
Si eccľa c̃ta eẽt de aliq̃⁹ ꝙ p̃deſtiati
eſſent ad ignez etnũ cũ diabolo tã ꝓ
eis non oraret q̃ꝫ nec ꝓ ipõ diabolo·
Sed qꝛ de nullis c̃ta eſt orat ꝓ oĩb⁹
dũtaxat hoib⁹ in hoc corpe ꝯſtitutis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercio · eccleſia facta eſt ad deū lau
dandū · vnde cū pueri xp̄m laudarēt
vt dicit̄ par̄ ſup̄ et phariſei hoc rep̄
henderent dixit xp̄s Dico vobis q̄ ſi
hij tacuerint lapides clamabūt Iſte
em̄ laudes pueroꝝ facte fuerūt in tē
plo vt dicit̄ Mathe · xxi · Iſte em̄ lau
des in ſeptē horis canoīcis ſūt fiende
In matutinis em̄ deus laudat̄ · qꝛ illa
hora xp̄s fuit natus · a iuda traditꝰ ·
a iudeis captus · et illuſus et ad iudi
ciū credit̄ eſſe venturus · iuxta illud
Mat̄ · xxv · Media nocte clamor fac
tus eſt ⁊c̄ · In hora p̄ma deꝰ laudat̄
qꝛ tunc celū et terrā ad nr̄m ſeruiciū
creauit · ad templū pſonalit̄ xp̄s ire
cōſueuit · iuxta illud Luce · xxi · Oīs
ꝑplūs manicabit .i. mane feſtinabat
ad ip̄m in templo ſcꝫ exūtem · mulie͛i
bus eciā poſt reſurrectionem in hac
hora apparuit · In hora tercia laudat̄
qꝛ tunc xp̄s ad columnā flagellatus
fuit · ſentenciā ſue mortis accepit · et
ſp̄m ſcm̄ miſit · In ſexta laudatur · qꝛ
tunc xp̄s in cruce fuit ↄfixus · ſol fuit
obſcuratus · et xp̄s volens in celum
aſcendē · fuit cū diſcipulis cōuiuatꝰ
In nona laudat̄ · qꝛ tūc xp̄s in cruce
ſp̄m emiſit vulnus in latē accepit et
celos aſcendit · In veſperis laudat̄ ·
qꝛ tunc ſacramentū corporis ⁊ ſanḡ
nis inſtituit · diſcipuloꝝ pedes lauit
et in habitu ꝑegrini reſurgens appa
ruit · In cōpletorio laudat̄ · qꝛ tunc
xp̄s ſanguineas guttas ſudauit · De
cruce depoſitus in monumento clau
ſus fuit · et poſt reſurrectionē clauſ
ianuis ad diſcipl'os introiuit · Q̄rto
eccleſia facta eſt ad docendū · vnde
ſubdit̄ · Et erat cotidie docēs in tem
plo ⁊c̄ Ille aūt qui docet ſalubriter
dēt docē et dꝫ hr̄ē vitā pfectā doctri
nā clarā et ſonorā · caritatē ſuccenſā
et in hijs oībus finalem pſeuerenciā
Iſta q̄tuor ſignata ſunt Exo · xxviij ·
Vbi dr̄ qd̄ in pte inferiori p circuitū
tunice ſacerdotalis erant mala gra
nata et tintinnabula aurea · p mala
granata que hn̄t in cortice amaritu
dinē et intus dulcedinē ſignificatur
pfecta vita doctoꝝ q̄ dn̄t hr̄ē aſperi
tatē vite in corpe ſ dulcedinē deuo
cōnis in mente · De q̄bus dt Bern̄ ·
Multi vident crucē noſtrā qui nō vi
dent vnctionē noſtrā · p tintinnabl'a
ſignificat̄ doctrina que dꝫ eſſe clara
et ſonora · qꝛ ſicut dicit̄ · i · Cor · xiiij
Si incertā vocē dederit tuba q̄s p̄pa
bit ſe ad bellū · p hoc aūt q̄ tintinna
bula erant aurea ſignificat̄ caritas
ſuccenſa · p aurū em̄ feruor caritatis
accipit̄ q̄ tantus dꝫ eſſe in p̄dicatore
vt nō dimittat eū tacē Ie̅ · xx · Factꝰ
eſt ſermo dei in corde meo q̄ſi ignis
eſtuans clauſuſqꝫ in oſſibus meis et
defeci ferre nō ſuſtinens · p hoc autē
qd̄ tintinnabula erant in fine tunice
ſignat̄ finalis perſeuerancia ſine qua
nulla bona ſunt deo accepta Ber̄ · in
Ep̄l'a ad ianueñ · Tolle pſeuerenciā
nec obſequiū mercedē hꝫ nec bn̄ficiū
graciā nec laudē fortitudo ·

Dn̄ica vndecima · Sermo p̄mus

DVo hoīes aſcenderūt in tem
plū vt orarēt vnꝰ phariſeꝰ
et alter publicanꝰ ⁊c̄ · Luce
xviij · Sicut dr̄ in hiſtoria ſcolaſtica ·
phariſei dicunt̄ diuiſi · qꝛ a ceteris iu
deis in quibuſdā obſeruancijs diuiſi
erant Nam in fronte ⁊ in manibus
mēbranas portabant in q̄bꝰ decalogꝰ
ſcriptus erat ad innuendū qd̄ dei pre
cepta an̄ oculos cordis hr̄ē debebant
p iugē meditacōem et in manibus
p implecōeꝫ · i fimbrijs eciā pallioꝝ
ſpinas alligabant · vt incedētes pun
gerent̄ · et ſic mādatoꝝ dei memōres
redderent̄ · de hoꝝ numero erat ille
phariſeus · de quo in pn̄ti euangelio
agitur · qui cū publicano in templū
aſcendit · et q̄uis ex ſocietate publi
cani debuiſſet humiliari magis tn̄ inde

intumiut · vnde ſup illud velut etiaꝫ
ħ publicanꝰ dt ĩterlinea · Ecce ex vi
cino publicano maior tumoris occa
ſio · Supbus eñ ex malis et ex bonis
ꝓximi ſemp facit damnũ ſuũ · ſi hẽt
iuxta ſe miſerꝝ inde magis inflatur ·
ſi felicẽ liuore torquet · ecõtra huilis
vbiqꝫ lucrat · ſi hꝫ iuxta ſe miſerꝝ cõ
patit miſero · ſi felicẽ inde magis hui
liat · Habuit aũt iſte phariſeꝰ bonũ
principiũ ꝫ malũ exitũ Habuit q̃dẽꝫ
bonũ principiũ qꝛ aſcendit in tẽpluꝫ
vt oraret · ꝓpẽ hoc eñ q̃libꝫ ad eccle
ſiam ire debꝫ vt ibideꝫ oret nõ vt ſe
oſtẽdat ſicut vane faciũt mulieres ·
Eſt aũt orõ vt dicit Dam · Peticio de
centiũ · a deo eñ debemꝰ petẽ ea que
decet deũ daẽ et nobis expediat acci
pe · Que aũt ſũt illa dt Glõ ſup illd
Math · xxvi · Orauit tercõ eundẽ ſer
monẽ dicẽs Tribus inq̃t vicibus ora
uit vt nob a p̃teritis peccatis veniã
et a p̃ñtibꝰ malis tutelã et a futuris
piculis cautelã impetraret · De p̃mo
Ecclef · xxviij · Fili in infirmitate tua
ne deſpicias teipm ꝫ ora deum et ipſe
curabit te · De ſcdo Math · xxvi · Vi
gilate et orate vt non intretis in tẽp
tacõnem · De tercio Luce · xxij · Vigi
late omni tpe orãtes vt digni habe
amini fugẽ que ventura ſunt · Decet
eciã deũ nobis dare celeſtia ad frui
cõnem et tpalia ad ſuſtentacõem ·
ſed iſta duo differenẽ petenda ſunt
Bona eñ celeſtia ſunt ſimpliciter bõ
magna et etña · qꝛ igit ſũt ſimplicit
bona petenda ſunt ſine cõdicõne · qꝛ
magna petẽda ſunt cũ magno deſide
rio et feruore · qꝛ eterna petenda ſũt
cũ pſeuerãcia et ꝯtinuacõne · Bona
tpalia nõ ſunt ſimplicit bona · et idõ
petenda ſunt cũ ꝯditione · ſunt bona
pua · et ideo petẽda ſunt cũ puo deſi
derio et affectione · Sunt tranſitoria
et ideo petẽda ſunt ſine inſtancia et
replicacõne · Scdo iſte phariſeꝰ hñit
malum ꝓgreſſum Aſcendit enim vt
oraret · ꝫ michil orauit ſed ſeipſuꝫ lau
dauit publicano inſultauit ⁊ cetẽos
hoĩes cõdemnauit · Tria quidẽ mala
cetẽis imponebat ſcꝫ rapinã · adulte
riũ et iniuſticiã · Sed cõtra iſta tria
mala dicebat ſe habẽ tria bona · Nã
ꝯtra rapinã dicebat ſe hrẽ decimarꝝ
ſolucõneꝫ · qꝛ nõ tm̃ aliena nõ rapie
bat ꝫ eciã ſua dabat · Contra adulte
riũ dicebat ſe hrẽ ſue carnis macera
cõnem dicẽs · ieiuno bis in ſabbato
Cõtra iniuſticiã hẽbat publicanũ in
aſpernacõeꝫ · q̃ſi dicẽt adeo ſũ iuſtꝰ
q̄ omniũ peccatorꝝ cõſorcia ſicut et
iſtius pulilicani abhorreo · et tamen
in veritate ipſe erat raptor · qꝛ glori
am que eſt ꝓpria dei ſibi vſurpabat
Yſa · xlij · Gloriã meã alteri nõ dabo
Ipſe erat adulter · qꝛ deũ q̃ eſt ſpon
ſus aĩe relinquebat et cũ mũdo ami
ciciam fecerat Jaco · iiij · Adulteri ne
ſitis · qꝛ amicicia huiꝰ mundi inimica
eſt deo · Ipſe erat iniuſtus q̃uis red
deret ſibi ipſi qd̃ debebat in eo qd̃
ieiunabat et deo ĩ eo qd̃ decimas da
bat · ꝓximo tñ ius ſuũ non reddebat
qꝛ ipm temẽ iudicabat · Licet aũt ſic
ſe iuſtificaret duplex peccatuꝫ in eo
fuit ſcꝫ iuſticia ſimulata et tumens
ſupbia · Simulabat eñ ſe hrẽ iuſticiã
quantũ ad illã pteꝫ que eſt declinaẽ
a malo dicens · Non ſum ſicut ceteri
hoĩm ⁊c̃ · Et quantũ ad illã que eſt
facẽ bonũ dicẽs Ieiuno bis in ſabbo
⁊c̃ · Fuit eciã in eo tumens ſuperbia
p quã publicanũ deſpiciebat dicens
velut eciã ħ publicanꝰ Quãuis autẽ
phariſeus iſta verba ſupbẽ ꝓtulerit
tamẽ verꝝ dixit · qꝛ in hoc mũdo ſunt
multi raptores iniuſti et adulteri ·
pauci ſunt qui ieiunẽt et q̃ decimas
ſoluant · Raptores quidẽ ſunt multi
Yſaie · iij · Rapina pauperꝝ in domo
nrã In huiꝰ ſignificacõeꝫ dr̃ · Leuit ·
xi · Accipitrẽ nõ ꝯmedes iuxta genꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſuū.i.raptores nō imitaberis in rapi
na. Et dicit iuxta genus ſuū. qꝛ tria
ſunt gn͞a accipitrū Quidā em̄ ſunt q̄
tm̄ rapiunt ſibi et pullis ſuis ſicut ac
cipitres ſilueſtres Alij ſunt qui tm̄ ra
piunt dn̄is ſuis ſicut ſunt accipitres
domeſtici Alij ſunt qui rapiūt ſibi et
dn̄is ſuis ſicut accipitres guloſi q̄ an̄
q̄ꝫ dn̄s ad eos veniat ptem p̄de quaꝫ
ceperant comedūt et ptē dn̄o dimit
tunt Eodē mō ſunt quidā q̄ rapiunt
ſibi et filijs ſuis ſicut vſurarij et aua
ri. Prouer. i. Semite oi̅s auari aīas
poſſidencīū rapiūt Alij ſunt q̄ rapiūt
tm̄ dn̄is ſuis. ſicut mali officiales et
balīn Abacuc. ij. Ve em̄ ei qui mlti
plicat nō ſua Alij ſunt q̄ rapiunt ſibi
et alijs ſicut raptoꝝ ſocij Prou̅. xxiiij
Ne emuleris viros malos nec deſide
res eſſe cum eis qꝛ rapinas meditat̄
mens eoꝝ ⁊ fraudes labia eoꝝ loqū
tur Sunt etiā in hoc mundo multi in
iuſti De quib⁹ dr̄ Sap. ix. qꝫ dn̄s cre
auit oi̅a in pondere. numero et men
ſura Sunt igit̄ iniuſti qui iniuſte nu
merant. qꝛ mala alioꝝ credunt eſſe
multa. ſua vero pauca vel nulla. de
quoꝝ numero erat iſte phariſeus. q̄
mala alioꝝ numeābat ⁊ ſua tacebat
Alij ſunt q̄ iniuſte ponderant q̄ mala
alioꝝ faciūt g̃uia et ſua leuia Mat.
vij. Quid aūt vides feſtucā in oculo
fratris tui. et trabē in oculo tuo nō
vides Alij ſunt q̄ iniuſte menſurant
q̄ magnā menſuraꝫ p̄ceptoꝝ et peni
tenciaꝝ alijs imponūt. et ipſi digito
ſuo minimo ea tangē nolūt vt dicit̄
Math. xxiij. Tercio ſunt in mundo
multi adulteri Et dr̄ adult̄ q̄ſi adalt̄
qui ſcꝫ ad alteri⁹ thoꝝ accedit Gen̄.
xlix. Effuſus es ſicut aqua n̄ creſcas
qꝛ aſcendiſti cubile patris tui ⁊c̄.
ibi tn̄ non tm̄ fuit adulteriū ſed etiā
inceſt⁹. Legit̄ in li. de naturis aīaliū
qꝫ camelus nunq̄ꝫ matri ſociat̄ vel iū
git̄ Et cum magiſter cameloꝝ mr̄is

caput cooperuiſſet et camelus ſuper
eam ſaltaſſet. caſu velamē cecidit et
cognita matre ſup magiſtrum inſur
rexit et ip̄m calcib⁹ interfecit. Mulier
aūt adultera peccat in deū. ei⁹ p̄cep
tum tranſgrediendo. peccat in viꝝ
ei fidē nō ſeruādo. peccat in mrīmo
nio heredes de adulterio ſtatuendo.
de hijs dr̄ Ecc̄. xxiij. Oi̅s mulier relin
quēs viꝝ ſuū peccabit Primo em̄ in
lege altiſſimi incredula fuit Scd̄o vi
rū ſuū dereliq̄t. Tercio ex alio viro
heredes ſibi ſtatuit. pauci etiaꝫ ſūt q̄
bis in ſabbato.i.in ſeptimana immo
nec ſemel ieiunant. et tn̄ libent̄ ieiu
nare deberent Primo qꝛ ieiuniū dia
bolū expellit ſicut fames lupuꝫ de ne
more eicit Math. ix. Hoc genus de
monioꝝ nō eicit̄ niſi in oꝛōne et ieiu
nio Amb. Vide q̄ꝫta ſit vt⁹ ieiunij qꝛ
ex ſputo ſuo hō ieiun⁹ ſerpentē occi
dit Scd̄o vicia extinguit et ad padi
ſū reducit Aug. Eua q̄ꝫdiu abſtinuit
vgo fuit et in padiſo pmanſit qn̄ em̄
p̄ceptū abſtinētie violauit libidinis
incētina ſēſit. et de padiſo eiecta fuit
Tercio deū ad miāꝫ cogit. ſicut pꝫ in
niniuitis con̄ quos ds̄ cominat⁹ fueāt
penā. ſꝫ ipſi mutauerūt vitā. et ſtati
dn̄s mutauit ſniaꝫ Pauci aūt ſunt q̄
decīās ſoluant cū tn̄ ſit p̄ceptū Mal.
iij. Inferte omnē decimationē in hor
reū meū ⁊c̄. Seruātes āt iſtud p̄cep
tum q̄drupliciter remunerant̄ Primo
remuneratōne tpali que ē habūdan̄
reꝝ Scd̄o remuneratōe corpali que
ſanitas ē corpm. de hijs duob⁹ Aug⁹
Si decīās dederis nō ſolū habūdāciaꝫ
fructuū r̄capies ſꝫ etiā ſanitatē corpis
cōſeq̄ris Tercio remunratōne ſpūali
que ē remiſſio pccōꝝ Q̄rto remune
ratōe celeſti que ē adeptio celeſtiū p̄
mioꝝ. de hijs duob⁹ dicit Aug. Qui
vult ſibi p̄miū et̄nū cōpare ac pccōꝝ
veniā pmēri decīās reddat. q̄ aūt de
cimas nō ſoluūt tria mala incurrūt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vnū eſt penuria rex̄ Aug̃. Maioēs
noſtri ideo copijs oībus habūdabāt
qꝛ decimas dabant Modo aūt qꝛ diſ
ceſſit deuotio dī. acceſſit indictio fiſ
ci. Nā tollit fiſcus qđ nō recipit xp̄s
Ideo hec eſt dm̄ iuſtiſſima ɔſuetudo
vt ſi tu illi decimā nō dederis ad deci
mā reuoceris. Scđm eſt eternū ſup
pliciū Aug9. Redde decimas aliť de
duceris ad ptē decimā angeloꝝ que
de celo cecidit in infernū. Terciū eſt
qꝛ hoc eſt g̃ue peccatū. qꝛ tēes videť
crucifigere xp̄m Mal. iij. Si affligit
hō deū qꝛ vos cōfigitis me et dixiſtis
in quo ɔfigim9. te in decimis et pmi
cijs in ť linea. nō reddendo ſcꝫ deciās
et pmicias. Tercio phariſe9 iſte ha
buit malū exitū qꝛ dn̄dit rep̄batus
Fecit em̄ ſicut ſtultus medic9 q̃ videť
in ſe ſanaſſe vulnus laſciuie dicens.
Ieiuno bis in ſabbo. vuln9 auaricie
dicēs decimas do ⁊c̄. Sꝫ nō ſanauit
vulnus ſupbie. fecit eciā ſicut ſtult9
nauta q̃ in naui cordis ſui obſtruxit
foramē luxurie et auaricie ſꝫ nō ſup
bie. fecit eciā ſicut ſtult9 p̄liatoꝛ qui
oīa oſtia clauſtri claudit et vnū ap
tū dimittit. Gre. in moꝝ. Ecce pha
riſeus ciuitatē cordis ſui inſidiātib9
hoſtib9 p elacōeꝫ apuit quā fruſtra
p orōes et ieiunia clauſerat. Incaſſū
munita ſunt cetera cū locus vnus de
quo hoſtib9 pꝫ aditus munit9 nō eſt.

¶ Sermo ſcđs vnde ſupra

Publican9 a longe aſtans no
lebat nec oclos ad celum le
uare ſꝫ pcuciebat pect9 ſuū ⁊c̄
Cōſciencia hoīs eſt qđdaꝫ ſpeculum
mentis in quo quilibꝫ ſuā pulchritu
dinē et feditateꝫ ſpeculari pt. Sepe
aūt ɔtingit qđ ipm ſpeculū ɔſciēcie
deprauať tumore ſupbie. et tunc eſt
ſpeculū mendax. qꝛ non indicat hoī
veritatē de ſe. hoc pꝫ in iſto phariſeo
cui9 cōſciencia ſibi menciebať tanq̃
ſi eſſet mūdus cū eſſet fed9. ideo bn̄
ſignificať p Naaman. iiij. Regū. v.
Qui interpretať decorus cui tn̄ eſſꝫ lep
ſus. Conſciencia aūt publicani fuit
ſpeculū verū. qꝛ in eo videbat ſe eē
fedū. et ideo ſuas feditates mūdare
cupiebat dicens. Deus ꝓpicius eſto
michi peccatori Vterqꝫ datus ē nob
in ſpeculū ſcꝫ phariſe9. vt videam9
quantū ſit macula ſupbie deteſtāda
Et publicanus. vt videam9 quantū
ſit pulchritudo huilitatis ⁊ pn̄ie deſi
deranda. Tenet autē publican9 iſte
typū peccantiū penitenciū et iuſtoꝝ
Peccantiū quidē qꝛ dr̄ qđ publican9
erāt qđ a longe ſtabat. et qđ ad celū
oculos non leuabat. Peccatū em̄ in
hoīe tria mala facit q̃ ipm infamat
a deo elongat et excecat. Infamat
aūt dum facit ipſum publicanum .i.
publicū canē et publicū peccatoreꝫ.
qꝛ publicanus dr̄ q̃ſi publicus canis
Tales em̄ publici peccatores quo ad
deum et quo ad hoīes ſunt infames
Ie. iij. Frons mētricis mulieris facta
ē tibi noluiſti erubeſcē. Sunt tn̄ alij
qui p verecūdia huāna peccaē dimit
tunt. ſꝫ qn̄ latē pn̄t peccare non deſi
nūt. Ecc. xix. Si inuenerit tēpus ma
lefaciendi male faciet. Alij ſunt qui
q̃tumcūqꝫ laterēt adhuc tn̄ peccatū
vitarēt ſciētes ſe a deo latē nō poſſe
Ecc. xxiij. Omnia videt oculus eius
Alij ſunt q̃ eciā ſi hoīes ſcirēt latē. et
deū ignoſcere. adhuc tn̄ peccatū vi
tarēt. In quoꝝ pſona dicit Seneca
Si ſcirem hoīes ignoraturos et deos
ignoſcituros adhuc tamen peccare
dedignarer. Illi igiť qui peccant oc
culte ſunt mali. Illi qui publice ſunt
peſſimi. Illi qui non peccarent eciā ſi
hoīnes lateret ſunt boni. Illi qui nō
peccarent eciā ſi hoīes lateret et de9
ignoſceret ſunt optimi. De hijs duo
bus dicit Ambroſi9 in libro de officijs
In terre hiatū eſt gigas deſcēdiſſet
atqꝫ ibidem enenm equū inueniſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

a platone inducit᷑. qui cū̄ in lateribꝰ
ſuis fores haberet quas vt aperuit
hominē mortuū ibi reperit et ānulū
de eius manu ſuſtulit. Qui cū ad cō
paſtores regios rediſſet et annulum
in dextera poſuiſſet ipſe omēs vidēs
a nullo videbatur. Deinde per ānuli
oportunitatē regine ſtupro potitus
necem regi intulit ceteriſqꝫ qui ſibi
nocere poterant inīfectis libere reg
num obtinuit. poſtea ſubdit Amb.
Da hunc ānulum ſapienti vt bn̄ficio
eius poſſit ledere cum deliquerit. nō
minꝰ fugiet peccatū quā ſi nō poſſet
latere Non enī latebra ſapienti ſpes
2 impunitatis ſed innocentia eſt Scdō
peccatū a deo hominē elongat. Ps.
Longe a peccatoribus ſalus Et quia
peccator longe eſt a deo. ideo ſepe e
rat de ipſo. Nimia enī elongatio ſm
Baſilium facit errare circa tria. ſcꝫ
circa quantitatē. et ponit exemplum
in ſole et in inſulis. qꝛ ſol cum ſit ſal
tem octies maior terra tamen ꝓpter
nimiā elongationē tam puus eſſe vi
detur. Inſule eciā maris cū ſint mag
ne ꝓpter nimiā elongationē videtur
eſſe parue columne Scdō circa equa
litatēꝫ ponit exemplū de velis nauiū
que ſunt alba. ſed ꝓpter nimiā diſtā
ciam vident᷑ eſſe nigra. Tercio circa
figuras ponit exemplūꝫ in turribus
ciuitatū que cū ſint quadrate tamē
ꝓpter nimiā elongatōnem videntur
eſſe rotunde. Eodem modo cū pecca
tor ſit nimis a deo elongatus nō cog
noſcit deū quantus ſit. i. quā potens
et quā immenſus. qꝛ ſi cognoſceret
eum timeret Jeremie. x. Quis nō ti
mebit te o rex gencium. Timent eius
potenciam angelice poteſtates Job.
xxvi. Columne celi contremiſcunt.
Timent eius potenciā eciā demones
Jacob. ij. Demones credunt et con
tremiſcunt. ſolus homo nō timet cū
tamē dicatur. Luce. xi. Timete eum

qui poſtqꝫ occiderit corpus habet po
teſtatē mittē in gehennā. Scdō non
cognoſcit qualis ſit. i. qꝫ ſapiens et
clarus. qꝛ ſi cognoſceret. coram eo
et ipſo vidente peccare erubeſceret
Eccl. xxiij. Oculi dn̄i multo plus luci
diores ſunt ſole. circūſpicientes oms
vias hoīm et ꝓfundū abyſſi et hoīm
corda intuentes. Boeciꝰ. Magna
eſt vobis ſi diſſimulare non vultis in
dicta neceſſitas ꝓbitatis cū ante ocu
los agitis iudicis cūcta cernētis. Ter
cio non cognoſcit qualis figure ſit. i.
quā miſericors et pius. qꝛ ſi eius mi
ſericordiā cognoſceret nunqꝫ deſpe
raret Eſt enī eius miſericordia qdra
.i. quatuor angulos habens Primus
eſt qꝛ peccatorē longanimiter exſpe
ctat. Scdōs qꝛ reuertentē ſtatim reci
pit Tercius eſt qꝛ oīm pccōꝝ prioꝝ
3 ampliꝰ nō recordat᷑. Quartꝰ eſt qꝛ a
caſu cuſtodit. Tercio peccatū hoīem
excecat vt ad deū oculos nō poſſit le
uare. et hoc triplici rōne. Primo qꝛ
hꝫ oculos infectos humore carnalis
ꝯcupiſcentie. ſicut enim madefactio
et nimia pinguedo impediūt ne can
dela accendat᷑. ſic nimie delicie impe
diunt ne grā dei ab aīma recipiat᷑. i.
Coꝝ. ij. Aialis hō non pcipit ea que
ſunt ſpūs dei. Scdō qꝛ hꝫ oculos aſp
ſos pului auaricie. ps. Oculos ſuos
ſtatuerunt declinare in terrā. Mota
fuit queſtio int᷑ quoſdaꝫ ſapiētes qd
eſſet mēbꝝ magis inſaciabile in huā
no corpe et dixerūt quidā qd venter
qui ſaciari nō pt epulationibus Alij
dixerūt qd corpus qd ſaciari non pt
pciosis veſtibꝰ Alij qd cor qd ſaciari
nō pt varijs cogitationibꝰ Alij qꝫ o
culi et iſti verius dixerūt. qꝛ oēs ſup
fluitates veſtimentoꝝ edificioꝝ. va
ſoꝝ aureoꝝ argēteoꝝ ⁊ hmōi fiūt vt
oculi paſcāt᷑. Tercio qꝛ h oclōs infla
tos tuōre ſupbie ſm phꝫ i li. de aīal.
Oculꝰ pminēs ē debil viſus. ꝓfūdꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vero eſt boni viſus ⁊ fortis et ſbtilia et diſtancia melius videt· Sic et humiles clarius vident diuina q̃ ſupbi Prouerbioꝝ·xi· Vbi humilitas ibi ſapiencia dicit eciā Phus· qꝛ homo exiſtens in puteo profundo ſtellas videbit in die per qđ datur intelligi qđ homo huilitate p̄ditus ad diuina ſuſcipienda magis eſt idoneus Mathei·xi· Cōfitebor tibi pater dñe celi et terre· qꝛ abſcondiſti hec a ſapientibus et prudentibus· et reuelaſti ea puulis· Scđo iſte publicanus tenet typum penitenciū habuit eñ contritionem cordis· qꝛ pcuciebat pectus ſuū ſub quo eſt cor· Eſt eñ cor hōis ſicut rota plauſtri· Eccleſiaſt·xxxiij· Precordia fatui· ſicut rota carri et quaſi axis verſatilis cogitatus illius Rota carri ſuper quelibet immūda tranſit ſemp vertit̄· et ad finem non puenit· onus portat et murmurat· pcuciat igit̄ peccator penitens pectꝰ ſuum de eo qđ immunda cogitauit· Eſt eñ cor ſicut Bernđus· Tamq̃m molendinū qđ omnia molit que recipit· pcuciat igitur pectus de eo qđ bona ꝓpoſita habuit· et ad finē operis boni nō pduxit· pcuciat de eo qđ ſi aliqua de gñe bonoꝝ fecit cum murmure et tedio fecit· Scđo habuit cōfeſſionem oris· qꝛ peccatorem ſeipm vocauit Yſa·xliij· Scđm aliā litterā Dic tu prior iniq̃tates tuas vt iuſtificeris Eccl·iiij· Pro anima tua non cōfundaris dicere verū ⁊c̄ Bernđus O puerſitas que nō pudet maculari et pudet ablui Criſoſtoꝰ· Dic homo quid peius eſt· facere malū an dicē· Si ergo ante ꝯſpectum dei non erubuiſti malū facere· quō ante cōſpectum hōis erubeſcis dicere· ad iracundiam dñm excitare nō erubuiſti· et ad miſericordiā eū placere dubitas· Tercio habuit ſaſfactionem operis Multo eñ melius q̃ phariſeus deo ſatiſfecit ſiue p ieiunia· qꝛ ille abſtinebat a cibis iſte a peccatis Gregꝰ· Incaſſum quippe caro maceratur· ſi a prauis voluptatibus animꝰ non refrenat̄· Iſidorus· Qui a cibis abſtinent et mala agunt demones mutātur quibus eſca ſemp abeſt et culpa ſemp adeſt· ſiue per elemoſinas· qꝛ ille dabat ſua deo et ſe diabolo· Iſte vero totum ſe dabat deo· Gregoriꝰ Iſte vo gracias agit qui eſcam aut veſtē paupibus largit̄· ſed cū anime aut corporis iniquitate polluitur qđ minus eſt offert iuſticie qđ maiꝰ eſt culpe Sua quippe dat deo et ſe diabolo· ſiue p oracōes ſiue p elemoſiuas qꝛ ille ſe laudabat iſte humiliter orabat dicens· Deus ꝓpicius eſto michi peccatori· Tercio iſte publicanꝰ gerit typum iuſtoꝝ· ideo dicit̄ deſcendit hic iuſtifi· ⁊c̄· Ambo quidem ad fontem miſericordie venerunt phariſeus ſcȝ et publicanꝰ· ſed ille ſiciens rediit iſte ad ſacietatem hauſit· et huius q̃druplex eſt cauſa Vna cauſa eſt· quia ille venit cum vaſe tumido elacōnis· iſte veīt cum vaſe cōcauo humilitatis· Pſal· Qui emittis fontes in cōuallibus vt dicit Auguſtiꝰ Alta ſiccant̄ yma replent̄· Secunda cauſa eſt· Quia ille venit cum vaſe pleno dicens Ieiuno bis in ſabbato ⁊c̄· Iſte cum vaſe vacuo· qꝛ michil boni ſe habere eſtimabat· Phariſeꝰ eñ impleuit vaſa vacua· vt habet̄ iiij· Regum·iiij· Tercia cauſa eſt· Quia ille ſtetit ad fontem cum ore erecto· iſte cum ore ad fontem inclinato Prouerb·ij· Inclina cor tuum ad ſuſcipiendū prudēciam· Quarta cauſa eſt· Quia ille ſtetit ad fontem cum ore clauſo· iſte cum ore aperto· Pſalmiſta· Os meū aperui ⁊ attraxi ſpinas·

¶ Sermo tercius vnde ſupra·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Omnis q̄ ſe exaltat huiliabit
et q̄ ſe hui. ꝛc̄. Si ꝯſideremꝰ
exitū rei ī lucifero ſupbiēte
et in xp̄o ſe humiliante In eua elata
et virgine tā huiliata In diuite pur
purato et lazaro vlcerato. In phari
ſeo ſe extollente et publicano pn̄ie.
Videbimꝰ manifeſte ꝙ̄ verꝝ ſit qd̄ h
dt dn̄s. qꝛ oīs qui ſe exaltat hui. ꝛc̄
ſicut dt Gre. in morꝝ. et hēt in glo.
Quatuor ſūt ſpēs tumoris cū vel ali
q̄s bonū qd̄ hꝫ a ſe hr̄e eſtimat. Aut
ſi datū a deo credat ꝑ meritis datū
putat. Aut cū iactat ſe hr̄e qd̄ nō hꝫ
Aut cū deſpectis ceteīs appetit ſingu
lariter videri habēt hoc qd̄ hꝫ. Omes
autē iſte ſpecies tumoris habent de
iectionem. Prima eñ ſpecies humi
liat hominē vſqꝫ ad brutalem vilita
tem. ſicut patet Daniel. iiij. in nabu
cho. qui ait. Nonne hec eſt babilon
ciuitas magna quam edificaui in ro
bore fortitudinis mee ꝛc̄. Et ſtatim
ſubditur Eicient te ab hominibus et
cū beſtijs et feris erit habitatio tua
Fenum quaſi bos comedens Secūda
ſpecies humiliat videlicꝫ ad inferna
lem ꝓfunditatē. Sicut patet in luci
fero. qꝛ ex ꝓprijs viribus voluit ſibi
vſurpare dei equalitatem dicens.
Yſa. xiiij. In celum conſcendam ꝛc̄
Et ſubditur Verūtamen ad infernū
detraheris in ꝓfundum laci. Tercia
ſpecies humiliat vſqꝫ ad extremam
pauptatē qd̄ maxime in iudicio appa
rebit vbi multi qui videbantur eſſe
meritis pleni reperientur vacui. De
quibꝰ dicit Apoc. iij. Dicis qd̄ diues
ſum et locupletatus et nulliꝰ egeo
et neſcis. qꝛ tu es miſer et miſerabi
lis et paup et cecus et nudus. Quarta
ſpecies humiliat vſqꝫ ad infimā ſub
peditationem Juſtum eſt eñ vt qui
ſe ſuper alios ſingulariter efferebāt
infra illos humiliati ſubiaceant qd̄
patuit in phariſeo. qui ſup publica

num ſe extulit. et ideo reprobatus
et publicanꝰ iuſtificatus fuit. Debe
mus ergo alioꝝ facta ſemp maiora
eſtimare ꝙ̄ noſtra Vnde Gregoriꝰ.
Certum eſt qd̄ humilitatis radio ſe
illuminat qui alioꝝ bona ſubtilit̄ pen
ſat. quia dum ea que ipſe fecit facta
ab alijs cōſpicit. tunc tumorem ſup
bie qui de ſingularitate erumpere ni
titur ꝑmit Idem. Sicut incentiuū eſt
elationis conſideratio deterioris Sic
et cautela reſpectu melioris. Viſo
de ſpeciebus ſupbie videamꝰ de ipſa
humilitate. de qua duo videnda ſūt
Primo que ſūt illa que ad humilita
tem inducunt. Scd̄o que bona ex hu
militate ꝓueniunt. Ad humilitatem
autē nos inducunt cōſideratio noſtri
et conſideratio dei Vnde Auguſtinꝰ
Sic deſcribit humilitatē. humilitas
eſt ex ītuitu ꝓprie cognicōis vel nr̄e
cōditionis cū ſui cōditoris volūtaria
mētis inclinatio Ex ꝯſideratione aūt
ꝓprie cōditionis ad humilitatē ſe re
ducebat qui dicebat Geneſ. xxviij.
Loquar ad dn̄m meū cū ſim puluis
et cinis Ber. ad Eugeniū. Salubris
fit copulatio vt cogitans te ſummū
pontificē attendas te pariter viliſſimū
cinerē nō fuiſſe ſed eſſe Vnde xerſes
potentiſſimus rex cū infinitam multi
tudinē ſui exercitus ex alto ꝯſpicerēt
fleuiſſe dr̄. eo qd̄ infra centū annos
tota die multitudo in cinerē eſſet cō
uertēda dicēs Regē me vocāt hoīes
exercitus tam potētis Ego āt fateor
me eſſe regē pulueris Jeroꝰ in Ep̄la
platoīs. ſn̄ia eſt oīm ſapienciū vitā
meditationē eſſe mortis Ad iſtā aūt
huilitatē reducimur Mich. vi. Hui
liatio tua in medio tui. Mediū autē
ꝓſupponit vtrūqꝫ extremū Duo aūt
extrema ī hoīe ſunt natītas et mors
Medium autem inter hec eſt vita.
humiliari igit̄ debemus cōſiderando
noſtram natiuitatē vitam et mortē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Bern̄· Vide vn̄ veneris et erubeſce
vbi ſis et īgemiſce· quo vadis et cō
tremiſce Jnt̄rogauit quidā quendā
phm· dicens Quid fui· quid ſum et
q̄d ero Et rn̄dit Sperma fetidū. vas
ſtercoꝝ et eſca vermiū· Legit̄ qd̄ cū
Ariſtotil̄· Morti appropinq̄ret diſci
puli eū rogauerūt vt aliqd̄ v̄bū ſen
tenciosū ꝑ teſtamento eis relinq̄ret
Qui ingemiſcens ait Humiliatus in
hunc mundū intraui· anxius vix et
cōturbatus egredior inſcius ⁊ igna
rus· vbi ōn̄dit ſuā natiuitatem eſſe
miſerabilem cū dixit· Humiliatus in
hunc mundū intraui· Nā intrauit cū
peccato cum fletu pauper et nudus
Deinde ōn̄dit ſuā vitā eſſe penalem
cū dixit· anxius vixi· Eſt tn̄ quedaꝫ
laboris anxietas laudabilis ·ps̄· La
boraui in gemitu meo Quedā culpa
bilis Jē·ix· Vt inique agerent labo
rauerūt· Quedā indifferēs Job·v·
Homo naſcit̄ ad laborē· anxietates
aūt quas iſte ꝑtulit in ſcribendo et
docendo nō fuerūt ſibi meritorie. qꝛ
eas non ꝑtulit ꝓpter deū ſ ꝓpt̄ fauo
rem humanū· Deinde ōn̄dit qd̄ hūit
exitū triſtabileꝫ cū dixit· cōturbatꝰ
egredior· Peccatores em̄ cōturbati
moriunt̄· ſiue ꝓpter t̄rena que dimit
tunt· ſiue ꝓpt̄ demones quos ↄſpici
unt· ſiue ꝓpter penam eternā quā ex
pectant· et dixit inſcius et ignarus·
qꝛ ſicut dicit̄ Eccl̄·ix· Jn inferno nō
eſt racio nec ſciencia nec ſapiencia·
Scd̄o inducamur ad humilitatem ex
cōſideracōne criſti· qui ſcd̄m Bern̄·
Humiliauit ſe vſqꝫ ad carnem vſqꝫ
ad mortē· Phil̄·ij· Huīliauit ſemet
ipm̄ ⁊c̄· Dicit Augꝰ· Ecce h̄es humi
litatis exēplū. ſupbie medicamentū
Quid igit̄ intumeſcis homo· o pell̄
morticina q̄d tenderis· o fames feti
da q̄d inflaris· pn̄ceps tuus humilis
et tu ſuperbus· caput humile et mē
brū ſupbū· Ex quo igit̄ ille q̄ ſic erāt
magnus et humiliatus decet hoīes
ꝯtumacesqꝫ magnos humiliari Eccl̄·
iij· Quāto magnus es humilia te in
omnibꝰ· ꝑlatus em̄ corā deo ſe debꝫ
humiliare in omnibꝰ vt illos quibꝰ
preeſt reputet meliores Phil̄·ij· Jn
humilitate ſupiores ſibi inuiceꝫ arbi
trantes· corā ſubditis vero aliq̄n dꝫ
ſe humiliare in omnibꝰ· aliq̄n in ali
quibꝰ· aliq̄n in nullo· Sunt em̄ q̄dā
puſillanimes q̄ ducunt̄ benignitate·
ſ frangunt̄ ſeueritate· circa hos debꝫ
ſe humiliare in omnibus· Gregoriꝰ
nazanzenus Alios curare lenitate de
bemꝰ alios curare huīlitate· Alij ſūt
preſūptuoſi qui ex ꝑlati benignitate
ſupiores fiunt coraꝫ iſtis in nullo dēt
ſe humiliare ſ eoꝝ ſupbiā frangere
Gal̄·v· Quibꝰ nec ad horaꝫ ceſſimꝰ
ſubiectioni ⁊c̄· Alij ſunt q̄ in ſeueri
tate frangunt̄ et lenitate ſoluuntur
corā iſtis dꝫ ſe humiliare in aliq̄bus
faciendo ſcꝫ tpamentū· de quo dicit
Gregꝰ· Faciendū eſt q̄ddā tpamen
tū vt nec nimia aſperitate frangāt̄
ſubditi nec nimia lenitate ſoluant̄·
Scd̄o videndū eſt que bona nobis ex
huīlitate ꝓueniāt ipſa em̄ huīlitas
multū deo placet· diabolo multū diſ
plicet· hoī multū ꝓdeſt· Deo quideꝫ
multū placet tū qꝛ deū honorat Ecc̄·iij
Magna dei potēcia ſolus ab hoībus
honorat̄· tū qꝛ nobis eam xp̄s multū
cōmendat Math·ix· Diſcite a me qꝛ
mitis ſū et humilis corde Augꝰ· Non
dixit. diſcite a me mundū fabricare
ā mortuos ſuſcitare· ſ qꝛ mitis ſū et
huīlis corde· tū qꝛ humilitas ad nos
deū inclinat· qd̄ pꝫ in publicano qui
nō audebat appropinq̄re deo· ſtatim
ſibi dn̄s appropinq̄uit qꝛ nō audebat
ad deū reſpicē· Mox ipm̄ deus oculo
ſue mie r̄ſpexit· qꝛ de ſe penas exige
bat· Mox ſibi xp̄s pepcit· qꝛ ſe pecca
torem cognoſcebat Mox ipm̄ pccm̄
deus ignorauit· Vnde dt̄ Glo· ibidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſicut humilis nō audet appropinquaē
vt dn̄s appropinquet nō aſpicere vt
vt aſpiciaē pcutit pectus ⁊ penas de
ſe exigit vt deus pcat. cōfiteē ⁊ cog
noſcit vt de⁹ ignoſcat Scdo diabolo
multū diſplicet. tum qꝛ ei⁹ caput ca
put cōterit. caput ſerpētis infernaē
ſupbia eſt qd tunc cōterim⁹ qn̄ huili
tatē ſibi obiciam⁹ Gen̄. iij. Ipſa cōte
ret caput tuū. tū qꝛ laqueos ei⁹ eua
dit Vn̄ cū Anthoi⁹. Mundū laqueis
plenū vidiſſet et īterogaret q̄s eos
euadē poſſet audiuit huilitas. tū qꝛ
diabolus vincat. Vnde dixit diabol⁹
Machario. Sj tu ieiunas ego cibum
nō ſumo. ſi vigilas ego ſomnū cō ca
pio. ſi pauptatem ſerues ego michil
poſſideo vnū eſt qd me vincat ſcʒ hui
litas tua Tercio homini multū pdeſt
valet em̄ pmo ad grāꝝ infuſionē cū
ſit aqueductus dei Ber. Jdeo flueta
grē tanto tpe defuerūt. qꝛ nondum
īuenerat aq̄duct⁹. et vocat aque
ductū huilitatē ſcē marie. Scdo vʒ
ad v̓tutū ꝯſeruationē cū ſit balſamū
dei q̄ fundū petit et a corrupcōne cuſ
todit. ſic huilitas animā inclinat et
v̓tutes cōſeruat Greg. Qui ſine hu
militate v̓tutes ꝯgregat q̄ſi qui pul
uerē in ventū portat. Tercio vʒ ad
diuinoꝝ reuelationē cū ſit pupilla di
Dicit em̄ Greg. q̄ pupilla nigra vi
det et albuginem tolerans nō videt
qꝛ qn̄ hō ſe nigꝝ .i. humilē recognoſ
cit dīna ītelligit. ps. Jntellectū dat
puulis. Didim⁹ phs ad Alexandꝝ.
Deus pſto eſt largiri t̄ ſapiaʒ ſed nō
hēs vt eam recipias hoc dicebat. qꝛ
Alexand ſupbus erat. Ptholomeus
phs. int̄ ſapiētes ſapiētior eſt q̄ hui
lior eſt Quarto vʒ ad iudicis placati
onē cū ſit recōciliatrix dei Bernꝺus
Apud dn̄m frēs ius hrē nō poſſum⁹
qm̄ in multis offendim⁹ oēs Sed nec
fallere eū q̄s pt. qꝛ nouit abſcōdita
cordis nec reſiſtē virib⁹. qꝛ ops eſt
quid ergo reſtat n̄ ad humilitatis re
media tota mente ꝯfugē. et quicq̄d
in alijs min⁹ habem⁹ de ea ſupplere.

Dn̄ica duodecima Sermo pm⁹

Exiens ihs de finibus tyri ve
nit p ſidoenm ad mare gali
lee int̄ medios fines decapo
leos. et adducūt ei ſurdū et mutum
⁊ c̄ Math. vij. Jſte due ciuitates ſcʒ
tyrus et ſydon ſūt int̄ medios fines
decapolis Eſt aūt decapolis. vt dicit
Glo. Regio decē vrbiū trāſiordanē
ad orientē. Adduxerūt igiē ad eum
quendā hominē ſurdū et mutum cui
diabolus inſtrā abſtulerat magis ne
ceſſaria ad ſalutē ſcʒ auditū ne v̓ba
ſalutis poſſet audire. et loquelaʒ ne
de hijs que ſalutis ſunt poſſet cōſiliū
petē. Per iſtū igiē ſurdn̄ et mutū a
dn̄o curatū intelligē poſſumus pecca
torē a dn̄o iuſtificatū. Circa cuius cu
rationē videda ſunt quedā an̄cedeñ.
quedā cōcomitañ et q̄dā ſubſequeñ
Antecedētia fuerunt t̄a ſcʒ adductio
depcatio et ſepatio. Primo em̄ ipm
ad xp̄m adduxerūt. Peccator em̄ cū
ſit infirm⁹ nō p̄t p ſe ad deū accedē.
et ideo oʒ qd alioꝝ meritis adducaē
Et iſtud maxime ſpectat ad p̄latos
quib⁹ nō ſufficit ad deū venire niſi et
alios adducāt maxie cū ipſi ſint paſ
tores venatores et piſcatores Quia
em̄ ſunt paſtores dicet̄ eis in iudicio
Jēmie. xiij. Vbi eſt grex qui dat⁹ eſt
tibi. qꝛ ſūt venatores dicet̄ eis Gen̄.
xxvij. Affer michi de venatione tua
vt comedā. qꝛ ſicut piſcatores diceē
eis. Jo. xxi. Afferte de piſcib⁹ quos
prendidiſtis nunc. Scdo eū rogaue
runt vt ipm curaret. p qd dat̄ intel
ligi qd aliqn̄ precibus ſanctoꝝ ſalus
alicui impetraē. Job. vlt̄. Seru⁹ me
us iob orabit pvobis. Faciem eius
ſuſcipiam vt nō vobis imputet̄ ſtulti
cia. Cuſtos eciā vinee impetrauit de
ficulnea ne ſuccideret̄ vt habet̄ Luce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

xiij. Peccator em̄ non poteſt ex meri
tis ſuis ſibi obtinere ſalutē cū ſit infir
mus. immūd9 et dei inimicus. qꝛ em̄
eſt infirmus nō p̄t ad deū recōcilian
dum accedere. qꝛ eſt immūd9 nō au
det corā dō apparere. qꝛ eſt dei inimi
cus nō poteſt a deo aliquid obtinere
Jdeo dꝫ ire ad ſanctoꝝ viroꝝ ſuffra
gia. qꝛ ſunt fortes ad accedendum.
Yſaie. xl. Qui ſperant in dño muta
bunt fortitudinē ꝛc. Pulchri ad cō
parendū. ps̄. Ambulans in via ima
culata hic michi miniſtrat Dei amici
et ideo digni ad impetrandū Jo. xv
Jam nō dicā vos ſeruos ſꝫ amicos ꝛc
Tercio chriſt9 ip̄m de turba ſepauit
p qđ dat̄ intelligi. vt illi qui ſaluari
deſiderant malas ſocietates dimittāt
Jē. li. Egredimini de medio babilo
nis pp̄l's meus vt ſaluet vnuſquiſqꝫ
animā ſuam ab ira furoris dn̄i. et ne
forte molleſcat cor veſtꝝ ꝛ timeatis
auditū qui audiet̄ in terra. Ex q̄bus
verbis habet̄. qđ ille q̄ a malis ſocie
tatibus ſe ſeperat q̄tuor mala vitat
Primo damnationē eternā. ideo dt
vt ſaluet vnuſquiſqꝫ animā ſuam.
Bone em̄ ſocietates ad bonū ſe indu
cunt. male vero ad malū Prou̇. xiij.
Qui cū ſapientibus gradit̄ ſapiens
erit. amicus ſtultoꝝ ſimilis efficietur
Scđo vitat indignationē diuinam.
vnde ſubditur Ab ira furoris dn̄i. ij.
Paral. xx. Jmpio prebes auxilium
et hijs q̄ oderunt dn̄m amicitia iunge
ris ꝛc. Tercio vitat ignauiā. iō ſub
ditur. Ne forte molleſcat cor veſtrū
Mali em̄ ſemp ad mollia. Boni v̊o
ad fortia ſe inducunt Prouer. xxviij
Ferrum ferro acuitur ꝛc. Quarto
vitat auditionē malam. illam ſcꝫ de
qua dicit̄ Mat. xxv. Diſcedite a me
maledicti in ignem eternū. Jđo ſub
ditur Et timeatis auditū qui audiet̄
in terra. ps̄. Ab auditione mala nō
timebit. Concomitantia ſunt q̄tuor

Primū eſt qꝛ digitū in auriculas ei9
poſuit. p manū em̄ dei grā intelligit̄
ps̄. Aperis tu manū tuā ꝛc. Et iſta
manus habet quinqꝫ effectus quaſi
tres iuncturas. Primus effectus eſt
collatio virtutis et potēcie. et iſte ē
pollex q̄ ideo ſic dicit̄. qꝛ int̄ ceteros
pollet virtute. et habet duas iunctu
ras. qꝛ facit animā potentē ad facien
dum bonū et ad reſiſtendum malo.
Phil. iiij. Omnia poſſum in eo qui
me cōfortat. Scđs eſt infuſio cogni
tionis et ſciētie. et iſte eſt index quo
oīa iudicam9. et habet tres effect9
Quia docet cognoſcere deum tanq̄
creatorē. redēptorē et glorificatorē
Deut. xxxij. Vtinā ſaperent. quo ad
p̄mū. et intelligerent quo ad ſcđm.
atqꝫ nouiſſima ꝓuiderēt. quo ad ter
ciū. Tercius eſt benignitas cōuerſa
tionis. et iſte eſt medius ex qua be
nignitate habem9 ad ſupiores reue
rentiā. ad equales cōcordiā. ad infe
riores diſciplinā. Quart9 eſt infuſio
penitēcie ſalutaris. et iſte eſt medi
dicus. qꝛ idō ſic vocat̄. qꝛ medici ad
tangendū vulnera eo vtunt̄. Pn̄ia
autē eſt medicina aīe. cuius tres ſūt
ptes ſcꝫ cōtritio. ꝯfeſſio et ſatiſfactio
Quītus eſt obediētia humilis iſte eſt
auricularis. et iſta obediētia ꝯſiſtit
in faciēdo p̄cepta .i. ad implendo cō
ſilia. et in vitando ꝓhibita. Scđm
cōcomitans eſt. qꝛ cum ſaliua eius
linguā tetigit. Saliua ē a capite flu
ens ſaporis diſcretiua. et lingue hu
mectiua Per ſaliuā igit̄ ſcđm Glo.
Diuina ſapientia intelligit̄ que a xp̄o
capite ꝓcedit Ecc. xxiiij. Ego ex ore
altiſſimi ꝓdiuij que ſapores diſcernit
Quia mūdana amara ꝛ ſpiritualia
dulcia eſſe oſtēdit que ad loquendū
de deo diſertos facit Glosa ibi[illegible]n.
Expuens tangit linguā cum ora diu
clauſa ꝛ muta ad v̊ba ſapientie ꝓfe
renda cū tactu ſue pietatis informat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tercīu cōcomitans eſt. q2 in celum
ſuſpexit ꝑ qđ datur intelligi nobis
vt ſepe ad celum reſpiciam9 Libent
homo reſpicere cōſueuit amicū ſuū.
thezaurū ſuū. auxiliū ſuū. et palaciū
ſuum. Debemus igit ad celum reſpi
cere. q2 ibi habemus amicū noſtrū.
Prouerb. xvij. Omni tēpore diligit
qui amicus eſt. Et dicit omni tēpore
q2 eciā in vita a peccato cuſtodiēdo
et in morte a demonibus defendēdo
et poſt mortē ad gloriā deducendo.
Pſ. Tenuiſti manū meā dexteram
in voluntate tua deduxiſti me ⁊c.
Scđo ibi habemus thezaurū noſtꝝ.
Math. Vbi eſt theſaaurus tuus ibi
eſt et cor tuū. Et iſte theſaurus vbi
habetur. i. Coꝝ. iij. Cōſicit ex auro
dilectionis dei et ex argento dilecti
onis ꝓximi et lapidibus p̄ciosis bono
rum operum. Tercio inde ſperamus
auxilium noſtrū. ij. Paral. xx. Cum
ignoremus quid agere debeam9 hoc
ſolum habem9 reſidui vt oculos noſ
tros dirigam9 ad te Gloſa ſup illud
pſ. Firmabo ſup te oculos meos Nō
auferā oculos a te q2 tu ſemp leuas
oculos tuos ad me. Quarto ibi ha
bemus palaciū noſtrū. ij. Coꝝ. v.
Edificacōnem habem9 a deo domū
nō manufactam eternā in celis Pſ.
Concupiſcit et deficit anima mea in
atria dn̄i. Quartū cōcomitans eſt.
q2 ingemuit qđ facē voluit. Primo
vt oſtēderet humane nature verita
tem Vnde dicit Beda. q̄ ſi homo in
gemuit ſed quaſi deus curauit. Scđo
vt oſtenderet peccati grauitatē. q2
tam graue eſt qđ cū dei gemitu eſt
curatū. Tercio vt oſtendet gemēdi
neceſſitatē Beda. Nō opus erat ſibi
cum gemitu aliqđ petere. ſed vt no
bis gemendi daret exemplū cum ꝓ
noſtris. vel pro noſtroꝝ proximoꝝ
erratib9 ſuperne pietatis preſidiū in
uocam9. Quarto vt oſtenderet ſuā
innatam pietatē ꝑ quā peccatorib9
compatitur et inuite punit Iſaie. i.
Heu cōſolabor ſuper hoſtibus meis.
Subſequencia fuerunt tria. Primū
eſt aurium apcio. Signum autē. q̄
homo bene audit eſt quando ꝑcipit
ſonum qui fit a ſuperiori .i. deum ꝑa
pietem. alias em̄ deus ipſum in ſuis
oracōnibus nō audiret Auguſtin9.
Cicius exaudit vna obediētis oracio
q̄m decem milia ↄtemptoris Quādo
percipit ſonum qui fit ab inferiori .i.
pauperē vociferantē. Sed ſicut dicit
Prouerb. xxi. Qui obturat aurem
ſuā a clamore pauperis clamabit ipſe
et non exaudietur. Quando ꝑcipit
ſonum qui fit ab equo .i. proximi ve
niam poſtulantē Eccl. xxviij. Relin
que proximo tuo nocenti te. et tunc
deprecanti tibi peccata ſoluentur.
Secūdum eſt vinculi lingue ſolucio
qđ tunc ſoluit quādo lingua vtitur
ad oracōnem. ad proximi inſtructio
nem. ad peccati confeſſionem. et ad
dei laudem alias enim homo mutus
dicet. Sicut namqz animalia dicim9
muta. q2 nō habent verba formata
Sic homo eſt mutus qn̄ non h2 v̄ba
debita. Aug9. in libro cōfeſſionum.
Ve tacētibus de te q2 loquaces muti
ſunt. Tercīu eſt miraculi publicacio
q̄uis em̄ xp̄us ſciret qđ publicarent
eum. tn̄ tribus de cauſis hoc facerēt
p̄cipiebant. Primo vt vanā gloriā
fugiendam eſſe doceret. Secūdo vt
pigriciā noſtram cōfunderet. Vnde
Auguſtin9. q̄ ꝓpter hoc pigris vole
bat oſtendere cū quanto feruore p̄di
care deberēt q̄bus iubet vt p̄dicent
qn̄ illi qui ꝓhibebant tacē non pote
rant. Tercio vt dantis et recipiētis
bn̄ficiū differenciā demōſtraret. Vn̄
dt Theophil9. q̄ ꝓpt hoc inſtruimur
qđ bn̄ficia dantis nō dn̄t laudes appe
tere Accipiētes v̄o dn̄t ſuos bn̄facto
res eciā ſi nolint laudaē et p̄dicare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sermo tercius vnde ſupra

Adducūt ei ſurdū ⁊ mutū ⁊c̄.
Sicut dicit Theophilus Oīa
que in xp̄i corpe fuerunt ſcā
et diuina fuerunt ſiue veſtimēta ei9
ſiue digiti eius ſiue ſputū eius et iō
aliqñ curabat p tactū veſtimētorꝝ.
aliqñ p digitum. aliqñ p ſputū ſicut
pꝫ hic Per iſtū igit̄ ſurdū et mutum
peccator intelligit̄. Vide igit̄ qualit̄
eſt ſurdus ⁊ poſtea qualit̄ eſt mut9
Eſt em̄ ſurdus qꝛ nō audit deū inſpi
rantē nec p̄cipiantē nec admonentē
nec cōminantē Sunt aūt maxie tria
peccata que hoīem ſurdū faciunt ſcꝫ
ſupbia auaricia et luxuria. Videm9
em̄ qꝙ tribus de cauſ homo aliqñ ſur
ditatē incurrit. aut qñ in aure infla
tura naſcit̄. aut qñ terra replet̄. aut
qñ putredine corrūpit̄. In aure igit̄
aīme ſupbus ponit inflaturā. auar9
terrā. luxurioſus immūdiciā. Supbia
em̄ eſt quedā inflatura in aurib9 aīe
gn̄ata que īpedit ne inſpiratio dīna
vel aliqđ verbū ſalutis ad cor tñſire
poſſit et tumor mentis eſt obſtaculū
veritatis Aug9. in li. confeſ. Nimis
inflata facies claudebat oculos men
tis mee Iſta autē inflatura ſuperbie
detumeſcit in morte ſicut accidere ſo
let in veſica vēto inflata que acu pū
cta detumeſcit. Aug9. O pellis morti
cina quid tēderis. o ſanies fetida q̄d
inflaris. iſta ecā inflatura ꝯfringet̄
in die iudicij Sap. iiij. Dirūpit illos
inflatos ſine voce Malleabit̄ aūt a de
monib9 in inferno. Prou. xix. Para
ta ſunt deriſoribus iudicia. et mallei
percucientes ſtultorꝝ corpibus Auar9
autē ponit terrā. i. cupiditatez terre
norꝝ. quib9 dicit̄ Ie. xxij. Terra t̄ra
terra audi verbū dn̄i. i. de aurib9 aīe
tue t̄rā cupiditatis remoueas vt dei
verba recipe valeas Et dicit̄ ter t̄ra
qꝛ auarus hꝫ terrā in ore. qꝛ libenti9
loquit̄ de auro q̄ꝫ de deo Io. iij. Qui
de t̄ra eſt de t̄ra loquit̄. Habꝫ terrā
in oculis. qꝛ libenti9 videt aurꝝ q̄ꝫ ce
lum Habꝫ in aurib9 vel narib9. qꝛ li
benti9 audit noīari aurꝝ q̄ꝫ ſcm̄ euan
geliū Eccľ. i. Non ſaturat̄ oculus vi
ſu nec auris auditu implet̄. Luxurio
ſus ponit immūdiciā. ideo nihil ſpūa
le ad cor eius p̄t aſcendē. i. Cor. ij
Animalis homo nō pcipit ea que ſūt
ſpūs dei nec v̓ba dei ſibi pn̄t placere
Ecc. xxi. Audiet luxurioſus et diſpli
cet ei ⁊c̄ Tales q̄ ſic ſunt ſurdi ſil̄es
ſunt aſpidi que dum ſentit ſe incan
tari tres habꝫ aſtucias Vna eſt qꝛ de
cauerna nō egredit̄. et q̄uis illa ca
uerna ſit fetida libentius tn̄ vult ibi
morari q̄ꝫ foras egredi et incantari.
Scđa eſt. qꝛ ſi foras egreditur mox
vnā aurē in terram figit ne incanta
torē audire poſſit. Tercia eſt qꝛ ſi in
cātator alta voce p̄cinat ſcđam aurē
cū cauda obturat. Incantatores dei
ſunt p̄dicatores q̄ incantāt ſerp̄etes
infernales vt de cordibus peccatorꝝ
exeant Primā aūt aſtuciā hꝫ luxurio
ſus qui pocius vult ſtare in conſcien
tia fetida q̄m inde exire. Nulla em̄ la
trina eſt ſic fetida. ſicut luxurioſi cō
ſcientia. Legitur in vitiſpatꝝ. qꝙ
cum quidā angelus in ſpecie huāna
cum quodā heremita pgeret obuia
uerunt cuidā iuueni ſpecioſo ſtatim
qꝫ angelus nares obturauit. Deinde
inuenerunt quoddaz cadauer putri
dū. iuxta qđ angelus ſtabat ac ſi eēt
odoriferum Cumqꝫ de hijs heremita
miraret̄ dicit ei angelus. Ille iuue
nis ſpecioſus totus erat immunditia
luxurie fetidus. Iſte autē fuit quidā
peregrinus innocēter occiſus cuius
anima redolet coram deo. Secundā
aſtuciam habet auarus qui obturat
aurem ſuam in terra. i. in cupiditati
bus terrenorum. ita qꝙ nulla inſpira
tio diuina poteſt tranſire ad cor ſuū
Pſal. Infixus ſum in limo profundi

et non eſt ſubſtancia. Tales enĩ qui
t̃renis ſe infigunt nullã in bono ꝓpo
ſito ſubſiſtenciã habere pñt. Pſal.
Eripe me de luto vt nõ infigar. Po
teſt quidẽ homo per terrena tranſire
ſed cor ſuũ nõ debet infigere. ad cor
enim taliũ nõ poteſt tranſire meõria
dñice paſſionis. Job. xvi. Terra ne
operias ſanguinẽ meũ ⁊c̃. Et vocat
auarũ terrã. qꝛ per amorẽ terrenoꝝ
terra efficitur. Terciã aſtuciã habet
ſupbus. qui claudit aurẽ anime ſue
cũ cauda. i. cũ lõge vite vana fiducia
Job. xv. Cunctis diebus vite ſue im
pius ſupbit. et numerꝰ ãnoꝝ incertus
eſt tirãnidis eius Cum tali cauda lõ
ga clauſerat aurẽ ſuam qui dicebat
Luce. xij. Anima mea hẽs multa bõ
poſita in ãnos plurimos. Sꝫ iſta cau
da fuit multũ abbreuiata cũ dictũ ẽ
ei. Stulte hac nocte repe. a. tu. ⁊c̃.
Conſequenter videndum eſt de iſto
ſurdo qualit̃ eſt ſanatꝰ Eſt enĩ ſana
tus ꝑ immiſſionẽ digiti in auriculaꝫ
Per digitũ intelligit̃ ſpũs ſanctus.
iuxta illud. Luce. xi. Si in digito dei
eicio demonia ⁊c̃. Cũ igit̃ iſte digi
tus in corde peccatoris ſe ponit ſtati
frãgit inflaturã ſupbie Abicit terrã
auaricie et mũdat fetorẽ luxurie. qꝙ
ꝑ exempla poſſumꝰ videre. Paulus
hẽbat inflaturã ſupbie. qꝛ ɔtra xp̃m
et xpianos tumebat. ſꝫ mox vt xp̃s
iſtũ digitũ in aure cordꝭ ſui poſuit eũ
ad terrã ꝓſtrauit. inflaturã fregit.
et de lupo agnũ fecit. Mathꝰ plenꝰ
erat terra auaricie. qꝛ lucris t̃renis
inhiabat, ſed mox iſte digitus oẽm
terrenã cupiditatẽ purgauit. ita qꝙ
oĩa terrena dimiſit. et xp̃m in paup
tate ſecutus fuit. Magdalena plena
fuit fetore luxurie. ſed mox iſte digi
tus eam purgauit ⁊ mundum fecit.
Scd̃o peccator eſt mutꝰ, ſiue qꝛ deũ
non laudat. ſiue qꝛ deũ nõ orat. ſiue
qꝛ ꝓximũ nõ edificat. ſiue qꝛ peccata
ſua cõfiteri diſſimulat Iſte mutus ſa
natur ꝑ immiſſioneꝫ ſaliue in linguã
eius. Per ſaliuã ſcd̃m Gloſã intelli
git̃ ſapiencia que a xp̃o capite dñdit
Eſt autẽ ſaliua mediũ guſtus que ſi
corrupta fuerit decipit̃ guſtus in indi
cando de ſapore cibi. ſicut pꝫ in febri
citantibꝰ q̃bus ꝑ amaꝝ humorẽ quo
palatũ infectũ eſt cibꝰ dulcis amarꝰ
videt̃. Saliua igit̃ aliqñ eſt amara.
et tunc facit cibum amarum. Aliqñ
inſipida. et tunc facit cibũ inſipiduꝫ
Aliqñ eſt dulcis et bñ diſpoſita. et
tunc indicat de ſaporibus ꝓut ſunt.
Per iſtã triplicẽꝫ ſaliuã intelligere
poſſumꝰ triplicẽ ſapienciã ſcꝫ diaboli
cam. mundanã et diuinã. Sapiẽcia
diabolica eſt qua hoĩes ſunt ſapien
tes in malo. Iẽ. iiij. Sapientes ſunt
vt faciant mala. Bene aũt facẽ neſ
ciunt. Iſta ſapiencia ſignificat̃ ꝑ ſali
uam amarã. talibꝰ enĩ opa pietatis
vident̃ mala Spũalia vident̃ amara
vicia vident̃ lucida Iſaie. v. Ve qui
dicitis bonũ malum et malũ bonũ. po
nẽtes lucẽ tenebras et tenebras lucẽ
Ponẽtes amaꝝ in dulce. et dulce in
amaꝝ. tal̃ ſaliua loquelã nõ aperit
ſꝫ magis claudit. ſiue a ɔfeſſione pc̃ti
ſiue a laude dei. ſiue a ꝓximi inſtruc
tione. ſiue ab orõe. hec enĩ oĩa fatua
et amara a talibꝰ reputant̃. Scd̃a ſa
pieñ eſt mũdana. qua q̃s eſt ſapiẽs
i diuicijs acq̃rendis. ſiue qua q̃s eſt
magnus phs vel phiſicus vel legiſta
Iſta ſignificant̃ ꝑ ſaliuã inſipidã Iſte
enĩ ſcie. et ſi nõ ſint diabolice tñ ſunt
inſipide. qꝛ nõ hñt amorẽ ſaporis dei
ſꝫ inſipiditatẽ amoris mundi Nã enĩ
aliq̃s ſit ſapiẽs mercator vel magnꝰ
phs vel phiſicus vel iudex. ꝓpter hoc
nõ eſt maior in amore dei ſꝫ in amore
mũdi. tal̃ ſaliua ſilẽ loquelã nõ apit
qꝛ ibi nõ docet̃ qualit̃ hõ debeat deũ
laudaẽ vel orare vel ꝓximũ edificaẽ
vel peccata ſua in cõfeſſione dicere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Legas in omnib⁹ libris Ariſtotelis .
iuſtiniani et ypocratis . ibi iſta non
inuenies Tercia ſapiēcia eſt diuina
que ſignificat̄ p ſaliuā dulcez et ſapi
dam Eſt eñ ſapiencia a ſapore dicta
Ecclef . vi . Sapiencia doctrine ſcd̄m
nomē eſt eius . Jſta iudicat de ſapo
ribus ꝓut ſunt . ſcz carnalia eſſe ama
ra . ſpiritualia dulcia . Jſta muto loq̄
lam aperit docet eñ deum laudare .
Eccl' . xlij . Benedicentes dn̄m exal
tate eum quantū poteſtis maior eſt
enim omni laude Docet orare Luce .
xviij . Oportet ſemp orare et nō defi
cere Docet peccata confiteri Jac . v .
Confitemini alterutrū peccata ṽra .
Docet proximos errātes corrigere .
deſolatis cōſolationem impendere . in
firmos ſuſcipere . paciencīā in oībus
exhibē . i . Theſſal' . v . Rogam⁹ vos
fratres corripite inquietos . cōſola
mini puſillanimes ſuſcipite īfirmos
pacientes eſtote ad omnes ⁊c̄ .

Sermo tercius vnde ſupra

Bene omīa fecit Surdos fecit
audire ⁊ mutos loqui Ante
aduētum filij dei in carnem
homo deum factorem omniū rex eē
non credebat . nec dei p̄cepta audire
volebat . nec ſua peccata r̄cognoſce
bat . ſed veniens xp̄us de hijs tribus
hominez cōfortauit . q2 modo p̄cepta
dei audit . idō ſubditur . Surdos fecit
audire Et peccata ſua recognoſcit .
idō ſubdit̄ Et mutos loqui . Jn v̄bis
p̄miſſis homo de trib⁹ beneficijs deo
regraciat̄ . Primū eſt de eo qđ deus
oīa ꝓpter hominez creauit qđ notat̄
cū dicit̄ Bene omnia fecit . Sunt aūt
tria opera dei ſcz opus creationis . re
demptionis ⁊ glorificationis Jſta t̄a
opera bn̄fecit . ps̄ . Omnia in ſapiā fe
ciſti . Opus creationis fecit potenter .
Opus redēptionis ſapient̄ Opus glo
rificationis miſericordit̄ Opus quidē
creationis potēter fecit . q2 ſola volū
tate et ſolo verbo cūcta creauit . ps̄ .
Omnia quecūq3 voluit dn̄s fecit . Jtē
Jpſe dixit et facta ſunt ⁊c̄ . Aug⁹ in
li . de ci . dei dicit . Deus oīa poteſt faci
endo qđ vult et nō paciendo qđ nō
vult . ꝓpterea quedā nō poteſt . quia
omp̄s eſt . Jn hoc eciam ſua potentia
apparet . q2 creaturas tam magnas
creauit . Amb̄ . Deus namq3 q̄ natuā
inuiſibilis eſt et a viſibilibus non p̄t
ſciri . Opus fecit qđ opificem viſibili
tate ſui manifeſtaret . vt p certū incē
tum poſſet ſciri . et ille deus oīm eſſe
crederet̄ q̄ hoc fecit qđ ab hoīe fieri ē
īpoſſibile . Accedat quecūq3 vis crea
tura . et faciat tale celū et talē terrā
et dicam q2 deus eſt . Scd̄m opus ſcz
redēptionis fecit ſapient̄ Job . xxvi .
Pruden̄ ei⁹ pcuſſit ſupbū . i . diabolū .
Erat eñ diabol⁹ tanq̄ piſcis q̄ ī mari
hui⁹ mundi ceteros deuorabat Erat
tanq̄ auis que ī altū p ſupbiā ſe ex
altabat Erat tanq̄ mus . q2 merita
oīa corrodebat Sz xp̄s iſtū piſcē . auē
et murē ſapient̄ cepit Nā piſcē cepit
hamo ſue diuinitatis . Job . xi . An ex
trahē poteris leuiathan hamo Jſid .
de ſūmo bono . Diabol⁹ dū in xp̄o car
nem inſpexit que patebat q̄ſi hamo
diuinitatis ei⁹ capt⁹ ē que latebat . et
ſubdit Eſt eñ in xp̄o ham⁹ diuinitas .
eſca caro . linea genealogie que ex
euāgelio recitat̄ ⁊ ab abrahā vſ3 ad
xp̄m extēdit̄ . tenēs v̄o hāc lineā d̄s
p̄r eſt . Scđo iſtā auē quā cepit laq̄o
ſue ptātis Job . xl . Nūq̄t illudes ei q̄ſi
aui Aut ligab̄ eū āncillis tuis Jſidor⁹
vbi ſup̄ Jlluſus ē diabol⁹ ī morte dn̄i
q̄ſi auis Nā xp̄s ſue carnis mortalitate
abſcōdit diuinitatez vt laqueū quo
cū velut auē implicidā prudenti irreti
nuit decipula . Tercio iſtum murē ce
pit muſcipula ſue crucis Auguſtin⁹
dicit Venit redemptor et victus eſt
deceptor et quid fecit redēptor capti
uatori noſtro ? tetēdit muſcipulam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

crucem ſuam poſuit in ea eſcam ſan
guinē ſuū. Jlle v͛o rapuit ſanguinē
nō debitoris ꝓpter qd receſſit a debi
toribus. Terciū opus ſcꝫ glorificacō
nis facit miſericordit͛. q꞉ ſicut dicitur
i. Cor. ij. Qd oculus non vidit nec
auris audiuit. et in cor hōis nō aſcen
dit que ꝑparauit dn̄s diligentibus ſe.
Sancti em̄ viri paſſi ſunt a malꝭ odia
cordiū. obprobria linguaꝝ. et facti
ſunt ſpectaculū inſipienciū oculoꝝ.
iuxta illud. i. Cor. 4. Spectaculum
facti ſumꝰ mundo ⁊c̄. Luce. vi. Bti
eritis cū vos oderint hōies Ecce odiū
et exprobauerūt. Ecce vituperiū et
eiecerunt nomen vr̄m tanq̄ malum
Ecce ſpectaculum. q꞉ igit͛ paſſi ſunt
odia cordiū recipient tantā mercedē
quantā cor nō ſufficiet cogitare. q꞉
paſſi ſūt opprobria linguaꝝ recipiēt
tantā quantā auris nō ſufficiet audi
re. q꞉ facti ſunt ſpectaculū in oculis
inſipienciū recipient tantā quātam
oculus nō ſufficiet vidē. Scdm̄ bn̄fi
ciū cōſiſtit in p̄ceptoꝝ dei adimpleci
one qd notat͛ cū dr̄. Surdos facit au
dire. Tunc ſurdus audit qn̄ p̄ceptis
dei obedit Peccator aūt vere ſurdꝰ
eſt. q꞉ quatuor magnas voces audiē
nō poteſt. Prima eſt vox mire pieta
tis iſta eſt vox ſanguinis xp̄i q̄ triplr̄
clamat. Primo petendo ꝑ nob̄ miaꝫ
Heb. xij. Acceſſiſtis ad ſanguinis aſ
perſionē melius loquentem q̄ abel.
Jnt͛line. Quia iſte veniā ille vindic
tam petit. Scdo petēdo a nobis ſuā
memoriā Job. xvi. Terra ne opias
ſanguinē meū. nec inueniat in te lo
cum latendi clamor meꝰ. i. ne opias
meū ſanguinē ꝑ terrenā cupiditatē
nec in te lateat ꝑ obliuionē. Tercio
cōquerenda qd in nobis puā hꝫ effi
caciā. ps̄. Que vtilitas in ſanguine
meo dū deſcendero in corrupcōnem
quaſi dicēt. pua et modica. Secūda
eſt vox tociꝰ vniuerſitatis. vox oīm
creaturaꝝ que ſcꝫ tripliciter̄ clamat
Sunt em̄ magne pulchre et vtiles.
eaꝝ magnitudo clamat dei potenciā
vt ipſaꝫ timeamꝰ Apo. xiiij. Timete
dn̄m et adorate eū q̄ fecit celū et t͛rā
⁊c̄. Eaꝝ pulchritudo clamat dei ſa
pienciā vt ip̄m laudemꝰ. Eccl. xliij.
Altitudīs firmamentū pulch̄. eiꝰ ⁊c̄
et infra bn̄dicētes dn̄m exaltate illū
Vtilitas eoꝝ clamat dei bonitatē vt
ip̄m amemus Augꝰ. in li. cōfeſſiōm
Celum et t͛ra et oīa que in eis ſunt
vndiqꝫ michi dicunt vt amem te.
Nec ceſſant hic omnibꝰ dicē. vt ſint
inexcuſabiles Tercia vox eſt mire ſo
noritatis ſciꝫ vox tube inicialis que
tripliciter clamat. Primo vt omēs
mortui inde reſurgant. i. Cor. xiiij.
Canet em̄ tuba ⁊c̄. Scdo vt coram
iudice cōpareant Jērōꝰ Siue comedā
ſiue bibā ſiue aliq̄d aliud faciā ſemꝑ
videt͛ ſonare in auribus meis illa t͛ri
bilis tuba Surgite mortui venite ad
iudiciū. Tercio vt de oībus ſuis opi
bus racōnem reddant. ij. Cor. v.
Oīs nos manifeſtari oꝫ an̄ tribunal
xp̄i. vt referat vnuſq̄ſqꝫ ꝓpria corpo
ris ꝓut geſſit ſiue bonū ſiue malum.
Quarta vox eſt mire magnitudis et
horribilitatis ſcꝫ vox tonitrui ſenten
cie iudicis qua dicet͛. Diſcedite a me
maledcī ⁊c̄. ps̄. Deꝰ maieſtatis into
nuit Job. xxvi. Cum puā ſcintillam
ſermonū eiꝰ vix audierimꝰ q̄s poteīt
tonitruū magnitudinis eius intueri
Jlla aūt vox t͛a cōtinebit. iuxta illd
Apo. iiij. De throno ꝓcedebāt fulgu
ra et voces et tonitrua voces exaīna
cōnis tonitrua ſentēcie t͛ribil͛. et ful
gura gehēne ig̅s. Mat͛. xxv. Eſuriui
et nō dediſ. m. mā. Ecce vox exaīna
cōis. diſcedite a me maledicti. Ecce
tonitruū ſentēcie t͛ribil͛ Jn ignē et͛.
Ecce fulgur ignis gehennal͛. Terciū
bn̄ficiū ꝯſiſtit i humili ꝯfeſſiōe qd nōt͛
cū dicit͛ Et mutos loq̄. vnde dr̄ ſup̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Solutū eſt vinculū lingue eius. Eſt aūt q̄druplex vinculū qđ hoīez a confeſſiōe impedit Primū eſt pudor pctī ſ; iſtud ſoluē debet pudor iudicij vbi tres erunt q̄ pccā omnia reuelabūt. Primus erit deus Nau. iij. Reuelabo pudenda tua in facie tua ⁊c̄. Scđs erit diabolus Amb. ſup. pſ. Juſtus in pn̄cipio accuſator ē ſui vt delictū alleuiet dū illud confitet̄ vt iam nō habeat qđ aduerſari⁹ criminet̄ Non em̄ accuſatorē exſpectat ſ; puenit et vocē ſibi ſurripit et dentes ſibi peccatoꝝ ſuoꝝ ꝯfeſſione cōfringit Terciū eſt ipm̄ ſcel⁹ qđ ſeipm̄ manifeſtauit dum ad collum appenſum apparebit Tren̄. i. Vigilauit iugū iniquitatū meaꝝ in manu dn̄i ꝯuolute et impoſite collo meo Scđm vinculū ē ſpes vana alias penitendi et vere vana. tum q2 hō ſepe ſubito morit̄ Ecc̄. v. Ne tardes ꝯuerti ad dn̄m et ne differas de die in diē. Subito em̄ veīt ira illius ⁊c̄. Tum q2 pccōr ex vſu ꝯtēpnit. Aug⁹. in li. Omel̄. i. Omne peccatū ꝯſuetudine vileſcit. et ſicut hoī fit quaſi qui dolorē pdidit. q2 qđ putridū eſt nō dolet qđ nō dolet nō ꝓ ſano hn̄dum ſ; ꝓ mortuo ꝯputandū Tū q2 hō in neceſſitatē et obliuionē ſepe inducit̄ Greḡ. Juſtū eſt vt q̄ noluit puīre cū potuit. cū voluerit ſero nō poſſit Jđ. hac aīaduerſione pccōr pcutit̄ vt moriēs obliuiſcat̄ ſui q̄ dū viuēt oblitus ē dei Terciū vinculū ē timor ḡuis pn̄ie. ſ; cogitare dz pccōr q2 pn̄ia. ā eſt maior. ā eq̄lis. ā minor Si maior vz ad dimiſſionem culpe et ad augmentū glē Si eq̄lis vz tm̄ ad dimiſſionē culpe. Si minor de⁹ ſupplebit in purgatorio de rigore ſue iuſticie. tucius eſt tn̄ dare penitēcias minores q̄ꝫ grauiores tribus de cauſis. vt dicit Criſoſto⁹ ſup Mat̄. Primo ne illi penitēcias reiciant et ſcandalizati ad peccata redeant. Scđo q2 melius eſt reddere rationē de nimia miſericordia q̄m de nimia iuſticia. Tercio q2 paterfamilias eſt liberalis nō debet eſſe diſpēſator auar⁹ Quartū vinculum eſt deſperatio venie Gen̄. iiij. Maior eſt iniquitas mea q̄ꝫ vt veniā merear. Scđm Aug⁹. in libro i. Omel̄. Quidā peunt cōfidendo in vite diuturnitate vt ſunt ꝓcraſtinātes Quidā ſperando de dei bonitate vt ſunt p̄ſumentes Quidā diffidēdo p̄ peccati immanitate vt ſunt deſperantes ⁊c̄.

Dñica decima tercia. Sermo p̄m⁹

Beati oculi qui vidēt que vos videtis ⁊c̄ Luce. x. Sicut đt Ambroſi⁹ in lib. de officijs. Beatitudinē quidā poſuerunt in corporis voluptate ſicut epicuri Quidā in animi virtute ſicut ſtoyci. Quidā in animi virtute et exteriori quadaꝫ honeſtate ſicut ꝑ ypatetici Quidā in dei cognitiōe et viſione. ſicut xp̄iani et iſtam opinionē domin⁹ approbat cū dicit. Beati oculi qui vident que vos videtis. Apoſtoli quidē fuerunt beati qui viderunt chriſtū oculis cordis in eum credendo et oculis corporis eius faciem deſiderantes intuēdo Phariſei fuerūt miſeri. q2 ipſum nō viderunt oculis per fidem veram. viderunt tamē oculis corporis. ſ; moti ad inuidiā Juxta illud Sapiencie. ij. Grauis eſt nobis etiā ad videndum patriarche et ꝓphete fuerunt beati q̄ viderunt chriſtū incarnādum. ſed a longe per ſpeculum et in enigmate Moderni ſunt beatiores q2 viderūt ipſum incarnatū oculis cordis ꝑ fidē Illi vero qui ſunt in patria ſunt beatiſſimi. q2 vidēt eum facie ad faciem Circa iſtam viſionē notandū. q2 eſt viſio vie et viſio patrie. iuxta illud i. Coꝛ. xiij. Videm⁹ nunc ꝑ ſpeculū in enigmate tunc autē facie ad faciē

Viſio aūt vie conſiſtit in vera fide et dei cognicōne quā cognicōem in li. ſoliloquioꝝ petebat. Aug⁹. Vbi rō eū alloquit̄ dicēs Ora quā breui⁹ potes. et rn̄dit Aug⁹. Deus ſemp idē nouerim te nouerim me. Homo non eſt ſemp idem rōne. ꝫ mō vult vnū mō aliud. hoc aūt nō eſt in deo licet eīn dicat̄ penitere Gen̄. vi. Penitet me hoiem feciſſe. Penitere tamē pt dicere mentis inſtabilitatē. et ſic nō eſt in deo. vel exterioris operis deletionem. et ſic eſt in deo et eſt ſenſus. penitet me feciſſe hominē .i. faciā qd penitens facere cōſueuit q2 delet qd fecit. Homo eciā non ſemp idē ꝫ mō eſt letus mō iratus. Deus aūt ſemp eſt letus et trāquillus et ꝗuis qn̄qꝫ dicat̄ iratus hoc tn̄ nomē ire nō eſt in deo. ſicut dt aug⁹. Nō vſurpauit ſibi turbulentos affectus ꝫ vindicantis effectus. Homo eciā nō ſemp eſt idem ꝫ mō eſt pius mō ſeuer⁹ Deus autē ſemp eſt pius. pietas tn̄ aliqn̄ dicit paſſionis affectū. et ſic non eſt in deo. Aliqn̄ miſeracōnis effectū. et ſic eſt in deo Ancelm⁹. Cum nobis cōpateris nos ſentimus miſeracōnis effectū tu non ſentis miſeric affectū Eſt igit̄ deus ſemp idē .i. ſemp ſtabil' ſp trāquillus ſemp letus ſemp pius Petit̄ igit̄ a deo q̄ eſt ſemp idem. vt cognoſcat deū et ſe .i. dei potenciā ſapienciā miāꝫ et ſui miſeriā Cognitio potēcie gn̄at timorē. Lu. xij. Timete eum q̄ poſtq̄ occiderit hꝫ poteſtatē mittē in gehennā. Cognitio ſapiēcie inducit ad cordis cuſtodiā et ꝯſeruacōnem. q2 ſicut dr̄ Eccl'. xxiij. Oculi dn̄i multoplus lucidiores ſunt ſuper ſolem circūſpicientes oēs vias hoim et pfundum abiſſi et hominū corda Cognitio mie gn̄at ſpem et amorē. q2 eīn deus eſt bon⁹. ido ipm diligi⁹ et in eū ſperam⁹ Cognitio ꝓprie miſerie gn̄at humilitatem. Michee. v. Humiliatio tua i medio tui. Ex hys ergo patꝫ qd p̄dicta orō cōtinet oīa que ſunt neceſſaria ad ſalutē Timor eīn facit vitare malū Prouerb. xv. Per timorem dn̄i declinat hō a malo Cuſtodia cord facit cor puꝝ Prouꝰ. iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuum. q2 ex ipſo vita procedit. Amor ſollicitat ad bonū Greg⁹. Nunq̄ eſt amor dei ociosus opat̄ eīn magna ſi eſt. Si autem operari negligit amor nō eſt Huilitas aūt eſt cuſtos oīm p̄docōꝝ Idē. Qui ſine humilitate v̓tutes congregat q̄ſi q̄ in ventū puluerem port Scd̄a viſio eſt prie. de quo ſunt duo vidēda. Primo p q̄d acquirit̄. Scd̄o in quo conſiſtit. Acquirit̄ aūt p tria ſicut dt Aug⁹. in li. de ordine. Videbit inq̄t deū qui bn̄ viuit. bn̄ ſtudet ꝛ bn̄ orat. Primo igit̄ videbit deum qui bn̄ vixerit. Diſtinguit aūt idem Aug⁹. in li. de ci. dei triplex ge⁹ vite Actiuā. ꝯtēplatiuā. et ex vtraqꝫ ꝯpoſitam Ille igit̄ q̄ hūit vitā actiuā bn̄ vixit. Ille q̄ hūit ꝯtēplatiuā melius Ille q̄ cōpoſitam optime. Iſti tales edificauerūt auꝝ ꝛ argentū lapides p̄ciosos. vt dr̄. i. Coꝝ. iij. Argentū eſt lucidū Aurū lucidius Lapis p̄cioſus lucidiſſim⁹. Qui eīn hūit vitam actiuam edificauit argentū ille videbit clare. qui hūit vitā ꝯtēplatiuaꝫ edificauit auꝝ iſte videbit clarius. qui hꝫ vitā ex vtraqꝫ cōpoſitaꝫ edificauit lapides precioſos. iſte videbit clariſſime Oportet igit̄ vt munde et ſancte viuat q̄ſ q̄s deū vidē deſiderat Aug̃. Errat quiſq̄s veritatē agnoſcē putat ſi adhuc nequit̄ viuat. Idē in libro ſoliloquioꝝ Deū nemo amittit n̄ deceptus queꝫ nemo q̄rit n̄ āmonitus quē nemo inuenit niſi purgat⁹. Scd̄o videbit deū qui bn̄ ſtuduerit. Ille bn̄ ſtudet q̄ ea que legit meōrit̄ retinet et ope cōplet. Iac. i. Eſtote factores verbi et non auditores tm̄.

qꝛ ſi quis auditoꝛ eſt verbi et nõ fac
toꝛ·hic cõpabit̃ viro cõſideranti vul
tũ natiuitatis ſue i ſpeculo, Homo re
ſpiciens in ſpeculo · poſtmodum ſue
faciei obliuiſcit̃· reſpiciens vͦo faciẽ
alterius melius recoꝛdat̃ ex eo qꝺ fa
ciem illius directe pſpexit Suã autẽ
faciem non directe in ſpeculo vidit
Scriptura igit̃ ſacra et eſt ſpeculuꝫ
et eſt facies Speculũ eſt qñ q̃s in ea
ſciãꝫ ſpeculatiuã tm̃ querit· talis nõ
directe in eã reſpexit· et ideo deum
cito obliuiſcit̃· Facies eſt qñ nõ ſolũ
ſciãꝫ ſpeculatiuã ſꝫ maxime practicã
ibi querit· qꝛ tunc in eam directe ꝓ
ſpicit qñ nõ tm̃ ſciãꝫ ſꝫ eciã opacõem
in ea inq̃rit· et ideo dei cognicõnem
hic retinet ꝑ fideꝫ et in futuro hẽbit
ꝑ ſpeciẽ· Maxime aũt plus eſt ſtudẽ
dum in libro cõſciencie q̃m in li·ſcie
Ibi em̃ pfecte ſe homo videt et cog
noſcit · ſed q̃ ibi nõ ſtudet ſe non vi
det Greg̃· in moꝝ · Quanto quiſqꝫ
ſe min⁹ videt tãto min⁹ ſibi diſplicꝫ
et q̃nto maioꝛis gracie lumen recipit
tanto amplius rephenſibilem ſe eſſe
cognoſcit Aug⁹ · in li·i·Omel̃·trac
tans illud xp̃he· Arguã te et ſtatuã
cõtra faciẽ tuã Modo te nõ vides fa
ciam vt videas te qꝛ ſi videres te et
diſplicẽs tibi placẽs michi· qꝛ vͦo te
nõ vides placuiſti tibi· diſplicebis et
michi et tibi Michi cũ iudicaberis ·
tibi cũ ardebis ·qꝺ tu p⁹ doꝛſũ poſuiſ
ti ego ante faciẽ tuã ponaꝫ · videbis
feditatẽ tuã vt nõ corrigas ſꝫ vt eru
beſcas Fac ergo qꝺ tibi minat̃ deus
facere · tolle te doꝛſo tuo et ꝯſtitue
te ante te et dic Qm̃ iniquitatẽ meã
ego cog· ⁊c̃ · Qꝺ ergo erat poſt te
fiat ante te et puniat̃ a te ne tu ipſe
a deo poſtea fias añ te et nõ ſit quo
fugias a te· Tercio videbit deũ q̃ bñ
oꝛauit.i.cũ attencõne deuocõe et cõ
tinuacõne· i·Coꝝ·xiiij· Oꝛabo· ecce
ꝯtinuatio·ſpũ Ecce deuotio·⁊ mẽte

Ecce attẽcio· Joh·iiij· Veri adoꝛato
res adoꝛabũt patrem· hoc refert̃ ad
cõtinuacõnem· in ſpũ· hoc refert̃ ad
ſpũalem deuocõneꝫ Et veritate· hoc
refert̃ ad attencõnem · Prouerb·ij·
Si queſieris eam q̃ſi pecuniaꝫ et q̃ſi
theſauros effoderis illã ⁊c̃ Pecunia
querit̃ infatigabilit̃ Vnde ſcꝺs phs
introgatus · q̃d eſt qꝺ hoieꝫ fatigari
nõ ſinit rñdit lucꝝ · theſaur⁹ querit̃
deſiderant̃· vtrumqꝫ attente Sic de⁹
debet queri in oꝛõe et amari ſine fa
tigacõne cũ feruoꝛe et cũ attencõne
Aug⁹ · in li· de diſciplina xp̃iana Im
ꝓbis loquoꝛ· auaris loquoꝛ· Pecuni
am diligitis tãtũ me diligite· Certe
melioꝛ ſum incõpabiliter· Nolo a vo
bis ãplioꝛeꝫ amoꝛẽ· quantũ diligitis
pecuniã tm̃ me amate· Scꝺo videnꝺ
eſt in quo ꝯſiſtit viſio patrie· Iſtud
oñdit Aug⁹ · ſup Geñ· ad litterã di
cẽs · q beati hẽbunt triplicẽ viſionẽ
ſcꝫ ſpũalem· coꝛpalem· et intellectu
alem · Spũalis eſt qua videbũt ãge
los et aĩas beatoꝝ · Ex qua viſione
reſultabit gaudiũ magnũ Si em̃ ſm
Criſo· videre demonẽ eſt mag̃ pena
et quedã gehenna Conſtat qꝺ videẽ
ãgelos erit magna glã· Scꝺa eſt vi
ſio coꝛpalis qua videbunt xp̃i huma
nitatem· Ex qua viſione reſultabit
gaudiũ maius Cañ·iij· Egredimini
filie ſion ⁊c̃· Et videte regẽ ſalomo
nem in diademate.i.in huãna carne
qua coꝛonauit eũ mater ſua · Et dr̃
caro diadema xp̃i· ſiue qꝛ fuit nobis
victoꝛie cauſa· ſiue qꝛ nullo vicio vel
praue ſuggeſtioni vnq̃ fuit aperta·
ſiue qꝛ fuit tm̃ vna linea.i.carne vir
ginea figuãta Cetẽ em̃ figuẽ diuerſꝭ
lineis foꝛmant̃· Figuã aũt circularis
tm̃ vna linea claudit̃· qꝛ caro cetero
rum foꝛmata eſt ex ſemine vtriuſqꝫ
pñtis · caro aũt xp̃i tm̃ ex ſang̃nib⁹
v̾ginis Tercia eſt intellectualis ſiue
ſupintellectualis qua deũ videbunt·

ex quã reſultauit gaudium maximũ
De hac viſione dicit Fulgentiꝰ . ſicut
per ſpeculũ vitreũ trina nobis viſio
adminiſtrat̃ . qꝛ noſipſos et ipm̃ ſpe
culum et quicq̄d adeſt videmꝰ . ſic p
ſpeculũ diuine claritatis ipm̃ deum
q̄tũ poſſibile erit c̃ature et noſipſos
Et cetera omnia noſtra ex certa ſcia
cognoſcemus .

Sermo ſcd̃s vnde ſupra

Diliges dn̄m deũ tuũ ex toto corde tuo ⁊c̃ . Cum oĩs ſcia diuidat̃ in tres ſcꝫ in phiſicã ſiue naturalẽ . ethicam ſiue moralẽ . loycam ſiue racõnalem . Omnis ſcie pfectio eſt dei et pximi vera dilectio Vnde Augꝰ . in libro de agone xp̄iano . tractãs iſtud verbũ Diliges dn̄m deum tuũ . dicit Hoc phiſica . quoniã omnes oĩm naturaꝝ cauſe in d̃o creatore ſũt Hoc ethica . qm̃ vita bona et honeſta non aliunde format̃ q̄ cũ ea que diligenda ſunt diligunt̃ . deꝰ ſcꝫ et pximus . Hoc loyca . qm̃ lumẽ anime racõnalis nõ eſt niſi ipſe deus Quia igit̃ dilectio dei et proximi eſt tocius legis impletio et omnis ſcie pfectio . ideo ad vitã eternã eſt introductio Et ideo cum legis pitus dn̄m interogaſſet quid faciendo vitã eternam poſſideret . et dñs ad legeꝫ tenẽdam ipm̃ remiſiſſet ille ppoſitũ v̇bũ reſpõdit Diliges dn̄m deum tuũ ⁊c̃ Eſt igit̃ p̄ma dilectio qua diligimus deũ Scd̃a qua diligimꝰ pximũ . Circa dilectionẽ autẽ xp̄i t̃a ſunt videnda . ſcꝫ cauſa . modus et fructus . Cauſa aũt diligendi deũ eſt ipſe deus . qꝛ in ipſo inuenit̃ oĩs cauſa et rõ diligẽdi Tria em̃ ſunt que nos ĩ ducũt ad aliquẽ diligendũ . ſcꝫ bonitas . pulchritudo et amor . De p̄mo dicit Augꝰ . in libro de t̃nitate Cum iſta non diligant̃ . niſi qꝛ bona ſũt pudeat illis inherendo non amare bonũ ipm̃ vnde bona ſunt . De ſcd̃o dicit . omnia inq̄t bonũ et pulchꝛ deſiderant . De tercio Ambroſiꝰ . in libro de officiys . Quid tam inſituꝫ nature q̄d tam impſſum humanis affectibus q̄ vt diligas diligentem Seneca . Si vis amari ama Eſt igit̃ deus diligendus . Primo qꝛ hꝫ ſũmã bonitatẽ . Bonitates ei que ſunt in creaturis ſũt accidẽtales . et ideo ſepe eis priuant̃ Sunt pticulaꝛ̃s qꝛ nulla creatura hꝫ oĩs bonitates Sunt mixte qꝛ nulla hꝫ̃t purã bonitatem . et ideo affectus nr̃ delectari nõ p̄t in creaturaꝝ bonitatibꝰ ſic accidẽtalibꝰ . ſic pticularibus . ſic pmixtis In deo autẽ eſt bonitas eſſencialis . et ideo dicit̃ Math . x . Nemo bonus niſi ſolus deꝰ Eſt bonitas vniuerſal̃ . Sapie . vij . Venerunt michi omĩa bona pariter cum illa . Eſt bonitas pura . Auguſtinꝰ de c̃itate dei Quanta erit ibi felicitas vbi nullum erit malum nullũ latebit bonũ . Scd̃o deus habet ſummã pulchritudinem Sapie . vij . Candor eſt em̃ lucis eterne vite ⁊c̃ . Iſta autem pulchritudo attenditur quãtum ad tria . Primo quãtum ad ſapiẽcie ſplendorem qui tantus eſt q̄ noſtra ſapientia ſue ſapientie conpata ignorãtia eſt . ſicut ponit exemplum Criſoſtomꝰ . Nã tanta eſt claritas ſolis q̄ om̃e lucidũ ſibi compatum videt̃ obſcurũ . Scd̃o attẽditur quantũ ad eius puritatis nitorem q̄ tantus eſt q̄d omnis noſtra puritas ſue puritati compata immũdicia eſt ſicut ponit exemplũ Criſoſt . iu niue in qua tanta eſt puritas . q̄ om̃e aliud ſibi compatum videtur ſordidũ . Pſa . lxiiij . Quaſi pannꝰ menſtruate omnes iuſticie nr̃e . Tercio attendit̃ q̄tũ ad eius ſanctitatẽ que tãta eſt q̄ nr̃ã ſãctitas eius ſc̃itati compata malicia eſt Luce . xi . Si vos cũ ſcitis mali noſtis bõ data dare filiys vr̃is . Tercio habuit ad nos ſũmũ amoreꝫ qui quidẽ oĩs alios amores excedit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

1 Primo quidez amorem qui eſt inter
virũ et vxorẽ · ſi quis haberet vxorẽ
que multas haberet maculas · et nõ
poſſent deleri niſi fieret collirium ex
ſangne viri · nullus vir hoc aliq̃ten9
pateret᷑ Criſtus aũt hoc mõ eccleſiã
dilexit Eph · v · Viri diligite vxoẽs
vrãs ſicut xp̃us eccleſiã · et tradidit
ſemetip̃m ꝑ ea vt exhibẽt ſibi gl'oſã
eccleſiã non hñtez maculã neq3 rugã
Aug9 · Vt xp̃s ſponſam ſuã lauaret
ſeip̃m vulnerari pmiſit · Si ſic fieret
int᷑ viros et vxores nemo inueniret᷑
2 q̃ ducat vxorẽ · Scdo excedit amorẽ
qui eſt int᷑ patrẽ et filiũ · Nullus eñ
pater vel mater ob amorẽ filij ſemp
vellet in manib9 vulnera deferre vt
hijs viſis poſſet eius memoriaz habẽ
hoc tñ fecit xp̃s · Yſa · xlix · Nunquid
obliuiſci p̃t mulier infantem ſuũ vt
nõ miſereat᷑ filio vteri ſui · Et ſi obli
ta fuerit ego tñ non obliuiſcar tui ·
3 ego in manib9 meis deſcripſi te Ter
cio excellit amorez qui eſt int᷑ amicũ
et amicũ Joh · xiiij · Maiorẽ caritatẽ
nemo hȝ quã vt aiãm ſuã ponat ⁊c̃
Rõs · v · Vix eñ ꝓ iuſto quis morit᷑
Nã ꝓ malo forſitan q̃s audeat mori
Cõmendat aũt deus ſuã caritatẽ in
nobis qm̃ cũ adhuc peccatores eſſe9
xp̃us ꝓ nobis mortuus eſt · Facit hic
differenciã apl's int᷑ iuſtũ peccatorẽ
et bonũ Peccator eſt q̃libȝ ſcelerat9
Juſtus eſt hõ in v̇tutibus exercitat9
Bonus eſt homo quadã ſimplicitate
p̃ditus Nullus aũt mori vellet ꝓ ſuo
inimico · Pro amico autẽ et iuſto et
virtutibus exercitato vix aliq̃s mori
vellet · Pro aliquo aũt ſimplici inno
centi aliquis quadã ꝯpaſſione cõmo
tus forſitan ſe morti exponeret Nos
aũt nec eramus iuſti nec v̇tutib9 ex
ercitati ſ; multis vicijs pleni · nec era
mus boni .i. innocentes · ſed eramus
multũ nocentes · etiam impij et ſibi
inimici · et tamen ꝓ talibus criſtus
4 mortuus eſt · Quarto excellit amorẽ
qui eſt int᷑ corpus et animã qui tan
tus eſt · q̃d et in viris ſcis aia nolit
a ſuo corpore naturalit᷑ ſepari Vnde
ſup illud · Joh · vlt᷑ · Et ducet te quo
tu non vis dicit gloſa · Affectũ indi
cat infirmitatis humane quo nemo
velit mori qui adeo eſt naturalis vt
eum in petro nec ſenectus expulerit
Vñ et dñs Tranſeat a me calix iſte
Sȝ q̃ntacũq3 ſit moleſtia mortis vim
cit eam vis amoris · xp̃us autẽ intiñ
nos dilexit q̃d animã ſuã ꝓ nobis a
ſuo corpore ſepauit Johis x · Animã
meã pono ꝓ ouibus meis · Secundo
videndũ eſt · q̃s ſit modus diligendi
deum qui quidez triplex eſt · Eſt eñ
diligendus ſuper oĩa ꝓpter ſe et ſine
modo · Sup omnia quidẽ ip̃m diligẽ
debemus pluſq̃ȝ noſtra pluſq̃ȝ nr̃os
et pluſq̃ȝ nos · De hijs trib9 dr̃ Luce
xiiij · Qui nõ renũciauerit omnibus
que poſſidet nõ poteſt me9 eſſe diſci
pulus · quo ad primũ Si q̃s venit ad
me et nõ odit patrẽ ſuũ et matrẽ ·
quo ad ſcd̃m · Adhuc autẽ et animã
ſuam · quo ad tercium · Iſto triplici
modo xp̃s eciã nos dilexit ſcȝ pluſq̃ȝ
regnũ ſuum · q2 ip̃m reliquit et ad
noſtrã miſeriaz venit · pluſq̃ȝ ſuos .i.
angelos · q2 eos dimiſit et nobiſcuȝ
parentelam cõtraxit · pluſq̃ȝ ſeip̃m ·
q2 pro nobis in mortem ſe tradidit
De hijs tribus dicit᷑ · Jẽ · xij · Reliqui
domũ meam .i. regnũ meum · Dimiſi
hereditatem meã .i. angelos qui ſũt
hereditas mea · Dedi dilectã animã
in manus inimicoꝝ · Secũdo diligen
dus eſt deus ꝓpter ſe Auguſtin9 in li
bro de doctrina xp̃iana · Omnis pec
cator inquantũ eſt peccator non eſt
diligendus · et oĩs homo inquãtum
homo eſt diligendus propter deum ·
deus vero ꝓpter ſeipſum · Multi ſunt
qui diligũt deũ ꝓpter beneficia que
ab ipſo recipiunt quoꝝ dilectio mer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cennaria dici poteſt Aug9 · Min9 te
dñe amat qui tecū aliquid amat qđ
nō ꝓpter te amat · De tali dilectione
dicit Seneca · Mel muſce ſequūtur ·
formice frumentū · cadaueā lupi · ſic
predam ſequit̄ turba iſta nō hominē
Si enim deus aliquib9 dederit mel .i.
aliquid tēporale in quo ſuauiter req̄
eſcant mox ipm ſequūt̄ ſicut muſce
Sed ſi mel deficit mox auolant et re
cedunt Si aliquibus dederit frumen
tum .i. corporale cōmodum mox ipm
ſequunt̄ vt formice · ſed ſi frumentū
deficit vermes colligunt . q2 ſe ad tur
pia lucra cōuertunt Si aliquibus de
derit cadaueá .i. honores mox ipſum
ſequūtur vt lupi Et aſſimilantur ho
nores mundani cadaucrib9 · tum q2
coram deo fetent · tum q2 vident̄ eſſe
honores et nō ſunt Sicut cadauer vi
detur eſſe homo et nō eſt Si aūt iſta
cadauera deficiūt mox verſus celum
vlulant · q2 deum et ſanctos blaſphe
mant · Tercio diligend9 eſt ſine mō
Bern̄ · Cauſa diligendi deum deus ē
Modus · ſine modo diligere In cete
ris virtutibus eſt nimietas viciosa ·
Nam nimia credulitas habet leuita
tem Nimia ſpes habet preſumpcōez
Nimia miſericordia fatuitatē · Nimia
iuſticia crudelitatem Nimia prudētia
curioſitatem · Nimia fortitudo feroci
tatem Nimia abſtinentia debilitatez
Sed nimia caritas habz beatitudinē
et felicitatē · Vnde nō tantū ille bea
tus dicitur qui nimis diligit deū ſed
eciam qui nimis diligit mandata dei
Ps̄ · Beatus vir qui timet dñm in
mandatis eius cupit nimis · Tercio
videndum eſt quis ſit fructus diligē
di dñm qui ſcz eſt tocius trinitatis in
habitatio Joh · xiiij · Si quis diligit
me ſermonē meū ſeruabit · et pater
meus diliget eum ⁊ ad eū veniem9
et manſionē apud eum faciem9 ⁊c̄ ·
Pater quidē manſionem facit in me
moria inhabitans ipſaz ꝑ ſui iugem
recordationē · fili9 intelligentiā · illu
minans ipſam ꝑ veram cognitionez
Spiritus ſanctus voluntatem · inflā
mans ipſam ad amorem · Scđo agit̄
de dilectione proximi cum dicit · Et
proximum tuum ſicut temetipſum ·
Quod tribus modis intelligi poteſt
vt dicat̄ ſicut teipm .i. ad id ad qđ te
ipſum ſcz ad graciā in preſenti · et ad
gloriam in futuro · vel in quo teipm
.i. in deo Auguſtin9 in libro Confeſ ·
Beatus qui amat te et amicos in te
et inimicos ꝓpter te · Solus eñ nullū
caꝝ amittit cui omēs cari ſunt in illo
qui nō amittitur Vel poteſt intelligi
vt homo faciat alteri qđ ſibi vult fie
ri · et nō faciat qđ ſibi nō vult fieri ·
vt duo p̄cepta iuris naturalis ibi in
telligantur · Vnū affirmatiuū qđ ibi
ponitur Mathei · vij · Aliud negatiū
qđ ponitur Thobie · iiij · Iſidor9 Duo
ſunt erga dilectōnem proximi ſeruā
da ſcz vt beneficij impenſione fouea
tur et nulla malitia ledatur ·

Sermo tercius vnde ſupra

HOmo quidā deſcendebat ab
iherusalem in iericho ⁊c̄ ·
Peccator non eſt ſtatim abi
ciendus ſed curandus Sicut traian9
optim9 auguſtoꝝ ꝑ tria exempla oñ
debat in policrate Oculi eñ lippi non
ſunt ſtatim eruendi ſed curādi · vn
gues acutiores nō ſunt euellendi ſed
pcidendi · Corde in cithara extenſe ni
mis rigorem fortitudinis amittunt ·
Lippi ſunt luxurioſi qui ſunt immūdi
et excecati Vngues acutiores ſunt ſu
ꝑbi q̄ multos ſcindūt et lacerāt Cor
de extēſe ſūt auari q̄ ꝑ nimia deſideri
a ſe extēdunt tales nō ſūt abiciendi
ſ3 benigne curādi · Hui9 exēplū hē9
in noſtro ſamaritano q̄ hoīez vulne
ratū et expoliatū non abiecit ſed be
nigne curauit ꝑ quez quilibet peccōr
intelligi poteſt circa quē ĩa notant̄ ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Primo diſpoſitio ad peccatū· Scḋo
incōmoda que faciūt peccatū· Terciō
remedia cōtra peccatū· Circa pmū
notādum· ꝙ illud ad peccatū diſpo
nit qñ q̄s ſcʒ tranquillitatē mētis de
ſerit· et ad mutabilitatē rerꝝ tpaliū
ſe cōuertit qḋ notat̄ p hoc· ꝙ ille ab
iherusalē· que inṫpretat̄ viſio pacis
receſſit ⁊ in iericho· que interpretat̄
luna deueit· pſperitas eñ mūdana
lune aſſimilat̄ quadruplici de cauſa·
Primo eñ luna hʒ lucē eclipſatā· qꝛ
ſepiꝰ eclipſim patit̄ Sic proſperitas
mūdana hoim̄ eclipſat̄ in vita et in
morte et poſt mortē· Nā in vita ſepe
ſubtrahit̄ Job· xxi· Quociens lucerna
impioꝝ extinguet̄ ⁊c̄· In morte non
ſuffragat̄ Ecc· v· Noli attēdē ad poſ
ſeſſiones iniquas· nichil eñ pderūt
in tpe vindicte et obductionis· Et
dr̄ mors obductio· qꝛ tunc palpebre
et labia obducunt̄.i. cōtra ſe ducunt̄
qñ claudunt̄· Eclipſat̄ eciā poſt mor
tem· qꝛ mortuū nō cōcomitat̄· Ps̄·
Cum interierit nō ſumet omnia nec
deſcendet cū eo gloria eius· Secūdo
luna hʒ lucē maculatā Sic mundana
pſperitas et in ſe multis amaritudi
nibꝰ eſt reſperſa· Boeciꝰ in libro de
cōſolacōe· ꝙ multis amaritudinibꝰ
humane felicitatis dulcedo reſperſa
eſt Ysa· i· Vinū tuū mixtū eſt aqua
Et alioꝝ eſt maculatiua Auguſtinꝰ
Amor inferioris pulchritudis polluit
mentem· Ecclei· xiij· Qui tetigerit
picē inqnabit̄ ab ea· Et dr̄ pix amor
terrenus et qꝛ inquinat et qꝛ nimis
adheret Augꝰ· Quiſq̄s es qui es in
mundo ad te venit qui fecit mundū
vt eripiat te de mundo· ꝙ ſi adhuc
aliq̄ delectacōne te retinet mundus
ſemp vis eſſe immūdꝰ· Tercio luna
habet lucē variatā· qꝛ mō eſt plena
mō ſemiplena mō vacua· ſic de mun
dana pſperitate accidit· ps̄· Calix i
manu dōi vini meri ⁊c̄· Ecce luna
plena· plenus mixto· Ecce luna ſemi
plena· Verūtamē fex eius nō eſt ex
inanita Ecce luna vacua· Itē Pſal·
Vidi impiū ſuperexaltatū et eleuatū
ſup cedros libani· Ecce luna plena·
tranſiui et ecce nō erāt intm̄ ſcʒ exal
tatus et eleuatꝰ ſicut pus Ecce luna
ſemiplena· q̄ſiui et nō eſt inuētus lo
cus eius Ecce luna vacua Quarto luna
habʒ lucē mutuatā· qꝛ nō a ſe luceat
ſed a ſole· Sic et homo quicq̄d habʒ
nō a ſe ß a deo hʒ· i· Corꝝ· iiij· Quid
habes qḋ nō accepiſti· de lege autē
et natura mutui eſt obligari ad ob
ſequia mutuanti· Cōtra hoc faciunt
ingrati Jē· v· Non dixerunt in corde
ſuo· Metuamus dñm deū nr̄m q̄ dat
nobis pluuiā tēporaneā et ſerotinā·
De natura eciaʒ mutui eſt vti re mu
tuata ad illū vſum ad quē mutuata
eſt· Deus mutuauit nobis tpalia vt
eis vtamur ad ſuſtentacōnē nō ad
voluptuoſā delectacōeʒ· contra hoc
faciūt voluptuoſi Sap· ij· Vino p̄cio
ſo et vngentis nos impleamus ⁊c̄·
De natura eciā mutui eſt rem mutu
atā reddē nō deterioratā· deus dedit
hoim̄ animā bonā Sap· vij· Sortitus
ſum animā bonā Sed ꝯtra hoc faciūt
oēs mali q̄ animā occidūt Sap· xvi·
Occidit hō p maliciā aīam ſuā· Scḋo
videndum eſt que ſint incōmoda que
facit hoī peccatū· que quidē ſunt tria·
qꝛ hō ſpoliat̄ vulnerat̄ et ſemiuiuus
relinquit̄· Primo a diabolo ſpoliat̄·
Dicit autē Criſ ſup Math· ꝙ dr̄ dia
bolus fur qꝛ furat̄ hoī auꝝ ſapiē argē
tū eloquēcie· veſtimēta v̉tutū et lin
teamina graciaꝝ· Primo igit̄ furat̄
aurum ſapie· Nichil eñ eſt qḋ latro
tm̄ odiat q̄m lumen· Iſtud lumē eſt
ſapia dīna quā fures īfernales m̄ltū
odiunt Jo· xiij· Qui male agit odit
lucem· et iḋo libent̄ eā extinguit qñ
autē extinguē nō pn̄t territi fugiunt
Job· xxiiij· Si ſubito appu̇erit aurora

arbitrant̄ vmbrā mortis iſtud autē
demon es furant̄ qn̄ auferunt ſapiaꝫ
diuinā et immittunt ſapienciā terre
nam Baruth. iij. Filij agar qui exq̄
ſierūt ſapientiaꝫ que de terra eſt viā
autē ſcie neſcierunt. Scd̄o furantur
argentū eloquentie.i. p̄dicationis et
doctrine Multū timent latrones qn̄
aliquis clamat ſic demones quando
aliquis p̄dicat. Legitur Joſue. vi.
Ad clamoreꝫ filioꝝ iſrl̄ muri iericho
ceciderunt. qꝛ ſepe ad vocem p̄dicati
onis omnia arma diaboli corruerūt.
Jſtud argētum diabolus furatur qn̄
argentū ſanctoꝝ eloquioꝝ vertit in
ſcoriam fabulaꝝ Yſa. i. Argentum
tuum verſum eſt in ſcoriam. Tercio
furant̄ veſtes virtutū. Facit igit̄ dia
bolus ſicut fur violentus et malus.
qꝛ omnia preciosa tollit. vilia dimit
tit. media aliqn̄ tollit aliqn̄ dimittit
Preciosa autē ſunt aīme. iſtas tollit
cū eas ad peccatū inducit Geñ. xiiij.
Da michi animas cet̄. tol. tibi. vilia
ſunt peccata. iſta dimittit qn̄ tamen
vilia erunt a preciosa aīma ſepanda
Jē. xv. Si ſepaueris preciosū a vili
quaſi os meū eris Media ſūt tpalia
que diabolꝰ aliqn̄ tollit vt inducat
hominē ad horrorē ⁊ impacientiā. ali
qn̄ dimittit vt eum peccare faciat p
intpantiā. Quarto furat̄ linteamina
graciaꝝ. Gracia dei dicit̄ linteamen
qꝛ facit animā candidā. ps̄. Lauab
me et ſuper niuē dealbabor. Facit eā
ſubtilem et conſeñciatā Ezech. xvi.
Jndui te ſubtilibꝰ ⁊c̄. Diabolus autē
furatur ipa linteamina qn̄ facit eam
nigrā Treñ. iiij. Denigrate ſunt ſup
carbones facies eoꝝ Et facit eam in
conſcientia groſſam. Mathei. xxiij.
Excolantes culicē camelum aūt glu
cientes. Scd̄o peccator vulneratur.
Sed notandū qd̄ vulnera peccatoꝝ
aliqn̄ ſunt recentia. et iſta ſanantur
vnctione ſcꝫ ſpūs ſancti inſpiracōne

ſiue p̄eniteñcie leuis impoſicōne Eccl.
xi. Breuem languorē p̄cidet medicꝰ
Aliqn̄ ſunt inueterata iſta ſanantur
aduſtione.i. aduſtiā carnis maceraci
one. ps̄. Vre renes meos ⁊ cor meū
Aliqn̄ ſunt putrida iſta ſanant̄ inciſi
one.i. inciſſma tribulatiōe. ps̄. Mul
tiplicate ſunt infirmitates eoꝝ ⁊c̄.
Jdeo xp̄us fuit inunctus vt ſanaret
vulnera recentia. ps̄. Vnxit te deꝰ
deus tuꝰ ⁊c̄. Fuit igne paſſionis ad
uſtꝰ vt ſanaet vulneā inueteāta. ps̄
Jgne me exaīnaſti ⁊c̄. Fuit in qnq̄
ptibus inciſus vt ſanaret vulneā pu
trida. Tercio peccator ſemiuiuus re
linquit̄. Cum eñ duo ſint ſigna vite
ſcꝫ ſenſus et motꝰ. Quidā ſunt tota
liter viui qui ſcꝫ de deo recte ſenciūt
p fidem et mouent̄ p bona opera Ad
Roꝰ. i. Juſtus. Ecce opa ex fide vi
uit. Ecce fides vera Alij totaliter ſūt
mortui qui neutꝝ hn̄t. de quibus dr̄
in Epl̄a iude. Arbores autumpnales
infructuoſe bis mortue Alij ſūt ſemi
uiui qui habent fidem ſed nō opera.
Titum. i. Confitētur ſe noſſe deum
factis autem negant. Auguſtinꝰ de
queſtionibus euangelij. Semiuiuus
dicit̄ qui ex pte qua poteſt cognoſcē
deum viuus eſt. Ex parte vero qua
peccatis premit̄ mortuus eſt. Tercio
videndū eſt que ſunt remedia ꝯtra
peccatū. Ad ſananda eñ peccata t̄a
ſunt neceſſaria. Primo vinū morden
tis timoris. Sꝫ notandū. qd̄ timor ali
qn̄ cauſat̄ ex conſideratione pene. et
tunc eſt qddam cauteriū per qd̄ pur
gat̄ ſanies peccatoꝝ. ps̄. Confige ti
more tuo carnes me. Eccl̄. i. Timor
dñi expellit peccatū. Aliqn̄ cauſat̄ ex
cōſideratione iudicioꝝ dei. et tunc ē
q̄ſi ſeuientis fluctus maris nauē mētis
cōcutiens donec pondus peccati abi
ciat Job. xxxi. Semper quaſi tumen
tes ſuper me fluctus timui deum. et
pondus eius ferre non potuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Aliqn̄ cauſat᷑ ex cōſideratione glorie
et tunc eſt quaſi quoddā electuariū
qḋ animā fortificat· Prouerb·xiiij·
In timore dn̄i fiducia fortitudinis·
2 Scd̄o neceſſaria eſt olei.i.ſpei dulco
rantis infuſio· Spes inſtar olei aīam
ſubleuat· vt de ſalute obtinēda cōfi
dat Prouer·xxix· Qui ſperat in do
mino ſubleuabit᷑· Rōs ·viij· Spe em̄
ſalui facti ſum⁹ In aduerſitatib⁹ do
lorē mitigat·ps̄· In quo michi ſpem
dediſti hec me cōſolata eſt in humili
tate mea Ignē gracie conſeruat Vn̄
in Cayn· iſte ignis extinctus fuit· qꝛ
oleo ſpei caruit dicēs Gen̄·iiij· Ma
ior eſt iniq̄tas mea q̄m vt veniā me
3 rear· Tercio neceſſaria ē alligatura
penitēcie ſalutaris De qua di᷑ Eccl̄·
vi· Vincula illi⁹ alligatuā ſalutaris
Iſta alligatuā ſi eſt debito mō facta
ſanitatē inducit· ſi nimis laxa fluxuꝫ
nō reſtringit· ſi nimis ſtricta leſionē
facit· ſic eſt de penitēcia imponenda·
qꝛ ſi culpe ꝓporcionata vꝫ ad dimiſſi
onē culpe et pene· talem penitenciā
aſſumendā mouet Apl̄s ·Rōs·vi·
Sicut exhibuiſtis membra veſtra ſer
uire immūdicie et iniq̄tati ad iniq̄ta
tem· ita nūc exhibete membra vr̄a
ſeruire iuſticie in ſanctificacōnem·
Sꝫ em̄ nimis laxa peccatū nō reſtrin
git nec remittit· ideo dicit᷑ Eze·xvi·
Aqua nō eſt lota in ſaluteꝫ nec ſale
ſalita nec inuoluta pannus Si eſt ni
mis dura poci⁹ nocet· quia peccator
ipſam proicit et ad peccatum redit·
Criſ· Vis apparē iuſtus vel ſanctus
circa vitam tuā eſto auſterus ·circa
aliorꝫ auteꝫ eſto benignus ·audiant
te homines parua mandantē et grā
dia videant facientē· Sed de multis
dicit᷑· Mathei·xxiij· Alligant onera
grauia et importabilia et imponunt
in humeros hominū digito autē ſuo
nolunt ea mouere ꝛc·

Dn̄ica decīa quarta· Sermo p̄m⁹

Cum ingrederet᷑ ih̄s quoddā
caſtellū occurrerunt ei decē
viri leproſi ꝛc· Luce·xvij·
Sicut dicit Aug⁹ ·de celo venit mag
nus medicus ·qꝛ ꝑ totū mundū mag
nus iacebat egrotus· Magna egri
tudo eſt lepra corpis ·ſed maior eſt
lepra mētis que eſt peccatū· vtrāqꝫ
aūt xp̄s in iſtis decē leꝓſis curauit dū
ipſos corꝑaliter et ſpūaliter ſanauit
Significat᷑ aūt peccatū ꝑ leprā t̄plici
de cauſa· Eſt em̄ lepra morb⁹ fetid⁹
et ſitibundus et cōtagioſus Inq̄ntū
eſt morbus fetidus ſignat peccatum
luxurie· Inq̄ntū eſt ſitibundus pccm̄
auaricie· Inq̄ntū cōtagioſus peccatū
ſuꝑbie Inq̄ntū igit᷑ eſt fetidus deſiḡt
luxuriā· qꝛ corā deo ꝛ hominibus fetet
Joel·i· Cōputruerūt iumēta in ſter
core ſuo Greḡ· Iumenta aūt in ſter
core ſuo cōputreſcere eſt carnales
homines in fetore luxurie vitā finire
Tunc aūt animus luxurioſus eſt feti
dus qn̄ eſt quatriduan⁹ Iuxta illud
Joh·xi· Dn̄e iam fetet· q̄triduan⁹ ē
em̄ · Prima dies eſt mala cogitacio
et delectatio et tunc adhuc nō fetet
Scd̄a ē malus ꝯſenſus et tūc adhuc
nō fetet Tercia eſt malum opus ·et
tūc anim⁹ licet ſit mortuus ꝓ vnico
tn̄ actu nō fetet· Q̄rta eſt mala con
ſuetudo· et tūc anim⁹ eſt mortu⁹ et
eſt fetidus ·qꝛ eſt q̄triduan⁹ et max
ime qn̄ penitē nō vult Iſta ſunt q̄tu
or ſcelera damaſci· de q̄b⁹ di᷑ Amos
i· Sup tribus ſceleribus damaſci et
ſup q̄tuor nō cōuertā eū· vbi dt glō
Primū eſt malū cogitare· Scd̄m eſt
cōſentire· Terciū ope implere Q̄rtū
nō penitere Et ſubdit gloſa· Qui in
tribus ꝑoribꝰ peccat· ſi penitet ꝯuer
tit eum deus ad vultū clemencie ſue
Si vero nō penitet auertitur ab eo
vultus clemēcie dei Et qꝛ anim⁹ car
nalis fetet in vita ꝑ culpam fetebit
ideo in inferno ꝑ penam· Yſaie·iij·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Erit pro ſuaui odore fetor Carnalis voluptas videtur eſſe ſuauis ⁊ odori fera. ſed talis odor ſuauitatis vertet̃ in fetorem infernalis feditatis Fetor aũt ipſe in inferno cauſabit̃ a q̃tuor Primo a fetenti cõſortio: demones q̃ ſunt damnatoꝝ ſocij ſũt valde fetidi Joel. ij. Aſcendet fetor eius et aſcẽdet putredo ei9 q2 ſupbe egit. Scdo a fetenti ſupplicio. q2 pena fetenti ſcʒ ſulphurea punieẽ. pſ. Jgnis ſulphur ſpũs pcellaꝝ ⁊ c̃ Jn hui9 ſigficacõeʒ dñs ſup ʒodomitas ſulphur et igneʒ pluit. vt hẽt̃ Geñ. xix. Tercio a fetẽti corpe ſuo. q2 corpa dãnatoꝝ erũt fetida. Yſa. xxxiiij. De cadaueribus eoꝝ aſcẽdet fetor. Q̃rto a fetẽti loco Terra infernal̃ tota ẽ fetida. q2 oĩm fecũ et immũdiciaꝝ eſt ſentina Sʒ in iudicio de9 vinũ de fecib9 leuabit et ĩ cloacã infernalẽ oĩs feces iactabit. ſicut pʒ in elemẽtis et in ceteris reb9 ẞ pmo de elementis videam9 Terra eñ eſt frigida ſicca et obſcura. de9 aũt in iudicio ab elemento t̃re ſepabit quicq̃d eſt frigiditatis ⁊ obſcuritatis et totã frigiditatẽ ſiccitateʒ et obſcuritatem. in cloacã pitiet infernalem et remanebit ſplendida t̃ra ſic auꝝ Job. xxviij. Glebe illi9 auꝝ Apo. xxi. Jpſe ciuitas auꝝ mũdũ ⁊ c̃ Elementũ aq̃ et maris aliqñ eſt t̃bidũ et gelidũ et tẽpeſtuoſũ. ẞ tũc d̃s oĩa iſta ab aq̃ maris diuidet et totã turbulenciã tẽpeſtuoſitatẽ et ɔgelationẽ in infernũ piciet et remanebit mae fulgidũ tanq̃ criſtall9 Apo. iiij. Jn cõſpectu ei9 mare vitreũ ſilẽ criſtallo Jn aere eciã gnãnt̃ nubes. grãdines. fulgura ⁊ tonitrua. tunc aũt deus ab aere iſta ſepabit. et oĩs nubes grãdines fulgura et tonitrua in infernũ iactabit et remanebit aer lucidus et ſerenus. Yſa. lxv. Ecce ego creo celos nouos. tũc celũ et aerem nouũ creabit nõ q̃tũ ad ſbaʒ ẞ q̃tũ ad p̃ſtinã formã. Jgnis eciã hʒ fumoſitatẽ ardorẽ et lucẽ: tunc autẽ deus fumoſitatẽ et ardorẽ mittet ad regionẽ damnatoꝝ. totã aũt lucẽ mitteʒ ad regionẽ btõꝝ. pſ. Vox dñi intercidentis flammã ignis. flammã ignis intercidet qñ fumoſitatẽ et ardoreʒ a luce diuidet Non ſolũ aũt de9 in cloacam piciet feces elemẽtoꝝ ẞ eciã aliaꝝ reꝝ. Si quidẽ fex gaudij eſt dolor Fex ſapie eſt fatuitas et obliuio. fex ſanitatis eſt egritudo. fex vite mors Tunc igit̃ deus a gaudio ſepabit dolorẽ. a ſapia fatuitatẽ et obliuionẽ. a ſanitate egritudinẽ. a vita mortẽ et oẽm dolorẽ fatuitatẽ infirmitatẽ et mortẽ in latrinã piciet infernalẽ Sanctis autẽ remanebit gaudiũ ſine dolore. ſapia ſine obliuiõe. ſanitas ſine egritudine. et vita ſine morte. Ex hijs pʒ q̃d elementa pñt triplicit̃ cõſiderari Aut put ſunt mixta. et ſic ſunt in mũdo. q2 ibi multis impuritatibus ſũt reſperſa Aut put ſũt pura et ſic erunt poſt iudiciũ. q2 tũc d̃s ea purgabit et omnẽ puritatẽ ſepabit Aut put ſunt fetulenta. et ſic erunt in inferno. q2 omẽs feces elemẽtoꝝ illuc picient̃. Silr̃ et cetere alie res triplicit̃ pñt cõſiderari. Aut put ſũt mixte. et ſic ſũt in hac vita in qua ẽ gaudiũ cũ dolore. ſapia cũ obliuiõe. ſanitas cũ infirmitate. vita cũ morte Aut put ſunt pure. et ſic ſunt in btã vita vbi ẽ gaudiũ ſine dolore. ſapia ſine obliuiõe. ſanit as ſine ĩfirmitate vita ſine morte Aut put ſunt fetulẽte. et ſic erũt in inferno vbi eſt oĩs dolor obliuio infirmitas et mors pſ. Calix ĩ manu dñi vini meri ⁊ c̃. Ecce puritas que eſt in celo. plen9 mixto Ecce mixtio que eſt in mũdo. veꝝ tñ fex eius nõ eſt exinanita ⁊ c̃ Ecce fetulentia que eſt in inferno Scdo lep̃ eſt morbus ſitibund9. et q̃tũ ad hoc deſig̃t pccm̃ auaricie. Auar9 eñ adeo

ſitit qđ ſaciari non p̄t. Prouer. xxx.
Tria ſūt inſaturabilia et quartū qđ
nunꝙ̄ đt ſufficit infernꝰ et os vulue
et terra que nūꝙ̄ ſaciat̃. Primū igit̃
inſaturabile eſt infernꝰ. qꝛ ꝗuis co
tidie aīmas infinitas deuoret ſaciari
tn̄ nō p̄t. tēpus vero veniet qn̄ dicet
ſufficit. Judicio em̄ extremo celebra
to oīs reprobi in inferno recludent̃
et infernus ipſe replebit̃ et manu đi
claudet̃. et tunc infernꝰ dicet ſufficit
Scđm inſaciabile eſt carnal' cōcupiā
que adeo famelica eſt qđ ſatuari nō
p̄t. tamen tēpus veniet in quo dicet
ſufficit. Qn̄ em̄ homo valde ſeneſcit
ita ꝙ calor natural' in eo deficit. tūc
cōcupiſcentia carnalis dicet ſufficit.
qꝛ ſenex velit nolit cogitur cōtinere
n̄atuāli calore in eo deficiēte. Terciū
inſatuābile eſt t̃ra ſiciens que ſemꝑ
aquā abſorbē deſiderat. tēpus tamē
veniet qn̄ dicet ſufficit Qn̄ enim eſt
magna inundatio pluuiaꝝ ita ꝙ aq̄
ſunt ſuphabundantes et ꝑ diuerſa
loca diſcurrūt. tunc t̃ra dicit ſufficit
qꝛ plus abſorbere nō p̄t. Ignis vero
eciā eſt inſaturabilis. et nunꝙ̄ dicit
ſufficit. qꝛ ꝗ̄to plus ligna apponunt̃
tanto magis accendit̃. et ideo recte
ꝑ igneꝫ auaricia deſignat̃ Eccl'. xxiij
Anima calida q̄ſi ignis ardens nō ex
tinguet̃ donec aliq̄d glutiat. Auarꝰ
igit̃ eſt inſatuābilior ꝙ̄ iſta t̃a p̄dcā
inſaturabilia. Primo eſt inſaturabi
lior ꝙ̄ infernꝰ. qꝛ infernꝰ poſtꝙ̄ ple
nus fuerit dicit ſufficit. Auarus autē
ꝗ̄to magis eſt plenus tanto magis
eſt cupidus Prouer. xvij. Infernus
et ꝑditio nunꝙ̄ replent̃ ſuꝑple i p̄nti
Sil'r oculi hoīm inſaturabiles Ecc. v
Auarus non implebit̃ pecunia. Scđo
auarus eſt inſatuābilior ꝙ̄ carnalis
cōcupiſcentia. qꝛ in hoīe ſene cōcupi
ſcentia carnalis dicit ſufficit. Auari
cia vero in hoīe ſene non ſeneſcit ſed
amplius iuueneſcit. Jeōꝰ. Cum oīa
ſeneſcant in homine ſola auaricia iu
ueneſcit. Tullius in lib. de ſenectute
Auaricia ſenis q̄d ſibi velit nō intelli
go Quid enim abſurdius eſſe poteſt
quā quo minꝰ reſtat vie eo plus via
tica querē. Tercio auarꝰ eſt inſatura
bilior ꝙ̄ t̃ra ſiciens que dicit ſufficit.
qn̄ plena eſt qn̄ eſt magna inmūda
tio aquaꝝ. et qn̄ ipſe aque ſuphabū
dantes ꝑ diuerſa loca diſcurrunt đt
ſufficit. Auarus aūt ſi habet magnā
inmūdiciam diuiciaꝝ non tamen đt
ſufficit. Si ſue diuicie currāt in fran
ciam ꝑ diuerſas nūdinas vſq3 vltra
mare ꝑ diuerſas mercacōnes adhuc
nō dicit Sufficit Jdeo ſcđm Senecā.
Aſſimilat̃ cani qui ꝓiecta mox deuo
rat. et rurſus ad alia deuoranda ſuſ
penſus anhelat. Aſſimilat̃ ydropico
qui ꝗ̄to plus bibit tanto plus ſitit.
Johis. iiij. Omnis qui bibēit ex hac
aqua ſitiet iteꝝ ⁊c̄. Tercia lepra eſt
morbus cōtagioſus. et quātum ad
hoc ſignat peccatuꝫ ſuperbie que eſt
cōtagioſa. Juxta illud Eccleſ. xiij.
Qui cōmunicauerit ſuperbo induet
ſuꝑbiam. ſignat eciā oīe aliud mor
tale peccatum qđ de ſe eſt ꝯtagioſū
ex eo qđ vnū trahit ad aliud. et hoc
poteſt eſſe q̄drupli de cauſa Prima
cauſa eſt ꝓpter peccati ponderoſitatē
Vnde Gregoriꝰ Peccatū qđ ꝑ peni
tenciā nō diluit̃ mox ſuo pondere ad
aliud trahit. qꝛ iuſto iudicio dn̄s cor
peccatoris obnubilat vt precedentis
peccati merito et in aliud cadat.
Scđa cauſa eſt ꝓpter peccatoris ceci
tatem. Et ponit exemplū Criſoſtoꝰ
de Sampſone. cui cum capilli in q̄bꝰ
erāt virtus ſua āputati fuiſſent mox
philiſtei ipſum ligauerunt ⁊ oculos
eruerūt et ip̄m eciā molere fecerūt.
qꝛ quādo peccator ꝑdit robur ſuaꝝ
virtutū mox demōes funibus diuer
ſoꝝ deſiderioꝝ ipſum ligant in intel
lectu et affectu excecant et de vicio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

in vicıū ipm̄ curré ꝓcurant. Tercia
cauſa eſt ꝓpter demones poſſidētes
Dicit em̄ Criſoſtoꝰ. ꝙ peccatoēs ſūt
equi diaboli quos exagitat ꝑ deſerta
facinoꝝ dum eos ducit de peccato in
peccatum. Quarta cauſa eſt ꝓpter
quandā peccatoꝝ ↄnexionē Quedā
em̄ peccata ſūt ſcd̄m Gregoriū. que
videnᷣ eſſe ↄnexa. Nam auaricia tra
hit ad rapinā ad furtum et ad mlᷝta
mendacia Gula trahit ad ebrietatē
et luxuriaꝫ Iſidoꝰ. Venter mero eſtu
ans cito deſpumat in libidineꝫ. Sup
bia trahit ad multas ambicōnes ap
petendas.

Sermo ſcd̄s vnde ſupra.

Occurrerunt ei decē viri leꝓſi
qui ſteterunt a longe ⁊c̄.
Sicut dicit pħia Boecio. Si
curari deſideras oportꝫ vt vulnus de
tegas. Dicitᷣ eciā Eccl. xviij. In tp̄e
infirmitatis oſtende ↄuerſacōeꝫ tuā
Conuerſacōnem dicit totā vitā pec
catoris ſcd̄m cogitacōnes locucōes
et opera Debet em̄ oſtendē medico
ſpirituali cogitacōnes ſi fuerint im
munde. locucōnes ſi fuerint nociue.
opa mala que fecit et opa bona que
omiſit. et ido iſti leproſi ſua vulneā
et ſuas infirmitates nō abſcōderunt
ſed medico ſpirituali .i. criſto aperu
erunt et curari petierūt. Circa cura
cōnem autē ipſoꝝ tria cōſiderantur
ſcꝫ infirmitatis genꝰ. curacōnis mo
dus et curacōnis effectus. Genus
autē infirmitatis eſt lep̄ que eſt mor
bus incurabilis et abhominabilis et
vniuerſalis. et ideo merito peccatū
ſignat. Eſt igitᷣ primo morbus incurā
bilis. ſicut em̄ homo a lepra huāno
auxilio vix aut nunꝙ̄ curatur. ſic nec
peccator curari p̄t niſi diuino auxilio
adiuuetᷣ cum ſit ſpiritus ꝑ ſe vadēs
in peccatum. ſed ꝑ ſe non rediens a
peccato. Legitur. iij. Regum. vi. ꝙ
templū dei fuit ſeptē annis edificatū

Legitᷣ autē Johis. ij. ꝙ quadraginta
ſex annis fuit reparatū. ꝑ qd̄ datur
intelligi. qd̄ homo anteꝙ̄ peccꝫ de fa
cili poteſt fieri templū dei. ſ ſi ſemel
cadit difficile immo nunꝙ̄ ꝑ ſe reſur
git. Ideo caſus peccatoris poteſt cō
pari ſagene piſcatoris in qua piſcis
ꝑ ſe intrare poteſt. ſed ꝑ ſe exire nō
poteſt. Compatur eciā caſui elephā
tis qui poſtꝙ̄ ceciderit per ſe reſurgē
nō poteſt. niſi alij elephantes ſupue
nerint qui ipm̄ adiuuent. Cōpatur
eciā fractioni vaſis vitrij vel fictilis
qd̄ vlterius redintegrari nō poteſt.
Primū exemplum ꝑtinet ad luxurio
ſos qui ſūt in aquis deliciaꝝ vbi ſūt
multi laquei et ſagene. Eccleſ. vij.
Vidi amariorē morte mulierem que
laqueus venatoꝝ eſt et ſagena cor
eius Vnde cum quidā pħus vidiſſet
quendā aucupem cū muliē iocātem.
ait. Tu qui aues decipe miſeris vide
ne quaſi auicula factus huiꝰ viſco ca
piaris. Scd̄m exemplum ꝑtinet ad
ſuꝑbos qui more elephantis nō flec
tunᷣ. et ideo qn̄ cadunt nō reſurgūt
ñ ab alijs ſcīs meritis ſuis adiuuenᷣ.
Yſaie. lxiiij. Cecidimus quaſi folium
vniuerſi. Folium qn̄ cadit vlterius
ad arborē nō reſurgit. Terciū exem
plum ꝑtinet ad auaros qui amando
terrena efficiunᷣ terra. Auguſtinꝰ.
Talis eſt vnuſquiſqꝫ qualis eſt dile
ctio ſua Si terrā diligis terra es. Si
deum diligis deus es. nō quidē ꝑ na
turā ſed ꝑ gratiā. et ideo ſi tales frā
gunᷣ nunꝙ̄ per ſe reintegranᷣ. pſ̄.
Tamꝙ̄ vas figuli cōfringes eos. In
tm̄ em̄ conteruntᷣ. qd̄ nec in eis igni
culus pui deſiderij nec modicū aque
lacrimaꝝ inueniᷣ. Yſaie. xxx. Cōmi
nuetᷣ ſicut cōteritur lagena figuli cō
tricōne peruaĺida. Non inuenietᷣ de
fragmentis eius teſta in qua portetᷣ
igniculus de incendio. vt hauriatur
parum aque de fouea. Scd̄o lep̄ eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

morbus abhominabilis Sic peccõres
abhominabiles ſunt apud deum. Pſ
Corrupti ſunt et abhoïabiles facti
ſũt Oſee. ix. Facti ſũt abhoïabiles
ſicut ea que dilexerũt. Auari em̃ dili
gunt lutum. ideo ſunt luto viliores
Sap. xv. Luto vilior vita illius ⁊c̃.
Luxurioſi diligunt immũda. et ideo
ſunt ſpurcicijs fetidiores Joel. i. Cõ
putruerũt iumenta in ſtercore ſuo.
Supbi diligunt ventoſa. et idõ ſunt
veſica miſeãbiliores Sicut veſica acu
puncta detumeſcit Sic eoꝝ ſuperbia
et inflatio ſubito euaneſcit Sap. iiij
Dirũpet eos inflatos ſine voce. ſcꝫ ex
cuſationis vel orõis. Qualit̃ aũt pec
catores ſint deo abhoïabiles. Dicit
Criſ. ſup illud Mat. xxv. Diſcedite
a me ⁊c̃. q̃ſi qui nõ ſufferat pñciam
illoꝝ vel aſpicẽ ſic dt. Nam ſicut car
nales oculi p carnalem ſpecioſitatẽ
videndo delectant̃. Si qua autẽ diſſi
pata vel deformata videam9 q̃ſi vul
nerat̃ aſpectus nr̃. ſic et deus q̃ in ſci
tate delectat̃ aïaꝝ. peccatrices aïas
q̃ſi grauat9 aſpicẽ nõ ſuffert tamq̃
ſi dicat eis quaſi putredo ⁊ ſpurcicia
eſtis. nec tamdiu ſuſtineo q̃diu ſta
tis in iudicio meo. et idõ diſcedite a
me. Tercia lepra ẽ morb9 vniuerſal̃
ſic et peccatũ totũ corrumpit. iuxta
illud. Yſa. i. A planta ped̃ vſ ad v̈ti
cem capitis non eſt ſanitas in eo. Ex
quo pꝫ. qd̃ peccatũ hoïeꝫ et p pedes
ligat et capiti dñatur Ligat em̃ p pe
des Job. xviij. Immiſit i rethe pedes
ſuos et i maculis eius ãbulat Greg̃.
Qui pedes i rethe mittit nõ cũ volue
rit eicit Sic q̃ i peccõ ſe deicit nõ mox
cũ voluerit ſurgit et qui in macul̃ re
this ãbulat greſſus ſuos ambulãdo
implicat. et cũ ſe expediẽ ad ãbulan
dum nitit̃ ne ãbulet obligat̃. dñatur
eciã capiti Aug̃. Peccõr ſeruus ẽ tot
dñoꝝ quot vicioꝝ. Vñ legit̃ de Dio
gene pho. q cũ alexand̃ dicẽt ſe dña

torẽ orbis Ille ait Nequaq̃ es dñs.
ſ ſeruoꝝ meoꝝ ſeruus Supbia eſt ei
dña tua et ãcilla mea te ei ducit ego
aũt eã ſubpeditaui. Carnal̃ cõcupĩa
et gula et ira ſunt dñe tue et ancille
mee que te ducũt et t̃ dnãnt̃ Ego ãt
eas ſbpeditaui et vici. et iõ es ſuoꝝ
meoꝝ ſeru9 Et cũ ſui alexand̃ vellẽt
in ipm̃ irruẽ et ipm̃ occidẽ. Alexand̃
ait. Videte ne ipm̃ cõtingatis. q2 vẽ
ſeruus dei eſt et veritatẽ dt Scd̃o po
nit̃ curationis mod9 qui eſt triplex.
Primo ei peccõr curat̃ p huileꝫ ſui re
cognitionẽ qd̃ notat̃ cũ dr̃. q2 ſteterũt
alonge Scd̃m em̃ legeꝫ Nõ audebãt
leproſi ſtare cũ ſanis. et iõ delonge
ſteterũt Silr̃ et humil̃ peccõr dõ ap
pinq̃re nõ audet. ſicut dr̃ Luce. xviij
Publican9 a longe ſtans ⁊c̃. Et tal̃
huilitas dõ appropinq̃re facit. iuxta
illud. pſ. Reſpexit in orõeꝫ humiliũ
Joeꝫ Cor cõtritũ et humiliatũ dſ nõ
deſpicies Jacob. iiij. Appropinquate
deo et approquabit vob̃ Peccator ei
appropinquat deo p humilem ſui re
cognitionẽ et dñs ſibi appropinquat
p benignã exauditionẽ Niſi autẽ dſ
hoï appropinquaſſet hõ nullaten9 dõ
appropinq̃re potuiſſet Aug̃. de v̈bis
dñi Quid tam longinquũ quid tam
remotũ quã deus ab hoïbus immor
talis a mortalibus iuſtus a peccato
ribus nõ loco ſed diſſimilitudine Cũ
ergo deus in ſe habeat duo bona ſcꝫ
iuſticiã et immortalitatẽ et nos duo
mala ſcꝫ iniquitatẽ et mortalitatem
Si vtrũq3 malũ noſtꝝ ſuſcepiſſꝫ pax
nobis fuiſſꝫ et liberari nobiſcũ op9
habẽt vt ergo eſſet nõ hoc qd̃ nos.
ſ xp̄e nos nõ eſt factus ille peccõr qd̃
tu. ſ factus eſt mortal̃ qd̃ tu. ſuſcipi
endo em̃ penam et non ſuſcipiendo
culpam. culpã deleuit et penã. Scd̃o
peccator curatur per accenſum deſi
derium et clamoſam oracõnem. qd̃
notat̃ cum dicit̃ Leuauerũt vocẽ ⁊c̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Jlle ad deū clamat qui ſua deſideria ad deū leuat. vt ſicut prius deſideráuit terrena. ſic poſtmodū deſidèt celeſtia Aug9. O ſi poſſem9 excitare hoīes ꝛ cū illis pariter excitari. vt tales eſſe9 amatores vite pmanentis q̃les ſunt hoīes vite fugientis Cum tali deſiderio clamabat ꝓpha dicēs. Clamaui i toto corde meo exaudi me dñe. Et bñ dixit in toto corde Quidā em̄ clamāt cū toto corde. ſ. q̃ in ſuis orōib9 hñt intellectū et affectū. i. attencōez ꝛ deuocōez. i. Cor. xiiij. Orabo ſpū orabo et mente. Alij orant cū medio corde qui hñt attencōez ſ; nullā deuocōnem Oſee. x. Diuiſū eſt cor eorꝝ. Alij cū nullo corde q̃ nullā hñt deuotionē nec attencōez Jſa. xv. Popul9 hic labijs me honorat cor aūt eorꝝ lōge eſt a me. Tercio peccator curatᷣ per purā confeſſionē qd̄ notatᷣ in hoc qd̄ xp̄s dixit leꝓſis Jte oſtendite vos ſacerdotibus ſ; tū in via mādati ſunt. qꝛ deus v̓tute cōtricōnis peccatorez mūdat interi9 priuſq̄ a ſacerdote abſoluatᷣ exterius. hoc eciā pꝫ in lazaro quez dñs ſuſcitauit priuſq̄ a diſcipulꝭ ſolueretᷣ. Hoc eciaꝫ patet in leproſo quē dñs tangēdo mūdauit. et poſtea vt ſacerdoti ſe repñtet et ſacrificiū offerat p̄cepit. vt habetᷣ Math. viij Tunc leꝓſus a dño tangitᷣ qñ peccor ꝯpungitᷣ Tunc ſacerdoti ſe repñtat qñ peccator ſua pccā ꝯfitēdo maiſeſtat Tūc ſacrificiū offert qñ ſatiſfactōez cōplet. pſ. Dixi cōfitebor ꝛc̄. dixi. i. firmitᷣ ſtatui Aug9. Magna pietas dei vt ad ſolā ꝓmiſſionez peccata dimittat. nondū ꝓnūciat ore et tamē deus audit in corde. Tercō ponitᷣ cre acōnis effectus qui fuit in corpore ꝛ aīma pfecta ſanatio qd̄ notatᷣ in illo qui redijt. cui dixit dñs Fides tua te ſaluū fecit. vbi notatᷣ qd̄ priuſq̄ leꝓſi ſanarentᷣ clamauerunt. poſt ſanationem eciā iſte clamauit. Vnde dicitᷣ. Reuerſus eſt cum magna voce. ad innuendū qd̄ ad deū clamare debem9 et vt ſanemur et vt in ſanitate conſeruemur ꝛ merito. Quatuor em̄ de cauſis homo aliqñ clamat ſcꝫ a facie ignis a violencia furis. et ab impetu aquaꝝ et a terrore hoſtiū Jn nobis eſt adhuc ignis concupiſcencie Job xxxi. Jgnis eſt vſq; ad cōſumpcōez deuorās. Sꝫ felix qui dicē pt Ecc. li. Jn medio ignis non ſum eſtuatus. Contra hunc ignē debem9 ad deum clamare Joel. i. Ad te dñe clamabo quia ignis comedit ſpecioſa deſerti. Debemus autē petē aquā lacrimaꝝ que hunc ignem extinguit Eccl. iij. Jgnē ardentē extinguit aqua Jn nobis eciam ſunt fures. i. oculi laſciui. iuxta illud Treñ. iij. Oculus me9 depdatus eſt animā meaꝫ Jdeo debe9 ad deū clamaē et petē oculoꝝ cuſtodiaꝫ. Jſa. xxi. Ad me clamat ex ſeyr cuſtos quid de nocte Seyr intpretatᷣ hircus. oculi aūt hirci ꝓpter libidinē tortuoſe aſpiciunt. et ideo p ſeyr intelligitur ille cuius oculi ſunt laſciui Talis debet ad deū clamare qui eſt cuſtos in nocte aduerſitatū et temptationū Sic clamabat ꝓpha dicens. Auerte oculos meos ne videāt vanitatem. Jn nobis eciā ſunt aque multaꝝ tribulationū. pſ. Saluū me fac deus ꝛc̄. Et ideo debem9 clamare et dei ꝯſolacōnez petere. ſicut diſcipuli clamauerunt dicētes. Mathei. viij. Domine ſalua nos perimus. et facta eſt tranquillitas magna. Jn nobis eſt eciam continuū bellum Job. vij. Milicia eſt vita hoīs ſuper terram. ideo debem9 ad deū clamare et auxilium petere. ſicut clamauit moyſes. Cui domin9 dixit Exodi. xiiij. Quid clamas ad me. et tūc dñs pharaonem cum ſuo exercitu in mari ſubmerſit. qꝛ ad clamorem noſtrum dñs vires diaboli et toci9 exercitus ſui frāgit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

¶ Sermo tercius vnde ſupra

Jheſu p̄ceptor miſeri nr̄i ⁊c̄. Sicut dicit Bern̄ꝰ Jlli me ſecure conmitto qui ſaluare me poſſit nouerit et velit. Chriſtus em̄ poteſt ſaluare. qꝛ eſt virtus dei. Noluit ſaluare qꝛ eſt ſapiētia dei. et vult ſaluare. qꝛ pro nobis ſe fecit ſacrificium dei. Jſta tria tanguntur. i. Corinthioꝝ. ij. Predicamus chriſtū crucifixum. Ecce qꝛ ſacrificium dei. Et ſequit̄ de duobus alijs. Predicamus chriſtū dei virtutē et dei ſapientiam. Jſti igit̄ leproſi ſcientes xp̄m habere potentiā et ſapientiam et voluntatem ſaluandi et miſerendi ip̄m inuocant et dicunt. Jheſu preceptor miſerere nr̄i in quibus verbis vocāt eum ſaluatorem. p̄ceptorem et miſeratorem Saluatorem vocant eum cū dicunt Jheſu. qui ſaluator int̄pretat̄. Jpſe a tribꝰ nos ſaluauit ſcꝫ peccato diabolo et a pena. ſicut dicit̄ in libro t̄cio ſententiaꝝ A peccato aūt tribꝰ modis nos ſaluat. ſicut ibidem dicit̄ Primo p caritatem inflammanteꝫ. Sicut em̄ dicit̄ Ad Roānos. v. Commendat deus ſuam caritatē in noƀ. qm̄ cū adhuc peccatores eſſemꝰ xp̄s ꝓ nobis mortuus eſt. Exhibita igit̄ nobis arra tante dilectionis accendimur ad diligendum deum qui ꝓ nobis tāta fecit. et ex hoc iuſtificamur et a peccatis mundamur. et ideo ſm Auguſtinū. Licet fuerit aliꝰ modus poſſibilis noſtre redemptionis nullꝰ tamē noſtre ſanande miſerie fuit cōuenientior. qꝛ nullus aliꝰ ī tm̄ nos inflammaſſꝫ. ſicut qn̄ cogitamꝰ qđ dei filius fi̇ nr̄ eſſe voluit. et ꝓ noƀ mori dignatꝰ fuit. Scđo ſaluamur a pccō p fidē iuſtificantē. ſicut em̄ dı̄ Rō. iij Deus ip̄m poſuit ꝓpiciatorē p fidē in ſanguine ipſius .i. per fidē paſſionis ipſius Sicut enim aſpicientes ad ſerpētem eneum in palo erectum ſanabantur a morſibus ſerpentum Sic et illi qui vera fide aſpiciunt ad chriſtū in cruce exaltatum ſanātur a vulneribus peccatoꝝ. Tercio ſaluamur a peccato per ſatiſfactōnem et penam ſufficiētem. Pena em̄ que ꝓ noſtris peccatis debebat̄ ipſe in corpore ſuo ſuſtinuit. et ſic nos abſoluit et ſuo liuore ſanauit. i. Petri. iij. Peccata noſtra .i. penam ꝓ peccatis noſtris. ipſe ptulit in corpore ſuo ſuper lignū vt peccatis mortui iuſticie viuamus cuius liuore ſanati ſumus. Secundo chriſtus nos ſaluauit a diabolo. Diabolus em̄ hominē non detinebat niſi peccatoꝝ vinculis. et ideo eoipſo ꝙ ſumus a peccatis ſaluati ſumus et a diabolo liberati. Auguſtinꝰ. Jn xp̄o vincunt̄ inimice nobis inuiſibiles poteſtates. vbi vincunt̄ inuiſibiles cupiditates. Fuſo em̄ ſanguine chriſti ſine culpa oīm delictoꝝ cyrogr̄ha ſūt deleta. et ꝗuis diabolus adhuc nos temptet eiſdem modis quibus ante tamen iam vincere non poteſt ſicut ante. qꝛ chriſtus fortem in ſua paſſione alligauit .i. poteſtateꝫ eius compeſcuit. vt dicit̄ Mathei. xij. Habebat em̄ duas manus. Vnā attrahentem per quam et ſanctos ad inferos attrahebat. et iſtā chriſtus in cruce amputauit. et oēs ſanctos deinceps ad ſe traxit Johis. xij. Si exaltatus fuero a terra oīa traham ad meip̄m Aliā impellentē p quā ad peccatū homines impellebat ⁊ vincebat. et iſtā xp̄us in cruce ſic vulnerauit et debilitauit ꝙ de cetero nō p̄t vincere niſi volētes Abac. iij. Cornua in manibꝰ eiꝰ poteſtas em̄ et v̓tus xp̄i apparuit in manibꝰ diaboli. qꝛ vnā āputauit et aliā vulnerauit. Tercio chriſtus nos ſaluauit a pena et a morte tpali et hoc in generali reſurrectione. et a morte et̄na que erat in diuine viſionis ꝑuatione Jdeo ſcđm Gregoriū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Vna die integra ⁊ duabus noctib⁹
iacuit in ſepulchro ad innuendū· qđ
lux vnice ſue mortis deſtruxit dupli
cem noſtrā mortē· In damnatis aūt
mors eťn a nō deſtruet᷑· ſ ſemp viui
ficatur· vt homo iteꝝ moriatur· pſ̄·
Sicut oues ī inferno poiti ſunt mors
depaſcet eos · Dicūtur autez pom in
inferno ſicut oues · qꝛ ſicut oues her
bam comedūt et iteꝝ reuiuiſcit vt
iteꝝ comedat᷑ · Sic et mors videbat᷑
damnatos occidere et tamē iteꝝ re
uiuiſcent vt iteꝝ occidant᷑ · et ideo
dr̄ mors depaſcet eos vel dicūt᷑ in in
ferno pom ſicut oues · qꝛ ſicut oues
poſtq̄ pauerint in vno prato ducūt᷑
a paſtore ad aliud pratum ſic erit in
inferno Ibi enim ſunt duo prata ſcʒ
pratum frigoris et pratum caloris ·
Poſtq̄ igit᷑ oues infernales pauerit
ī prato frigoris paſtor eaꝝ ſcʒ diabo
lus deducet eas ad pratū caloris · et
ſic alternatim erit imperpetuū Job·
xxiiij· Ad nimiū calorē tranſeunt ab
aquis niuiū Vel dicunt᷑ pom in infer
no ſicut oues · qꝛ ſicut huiōi aīalia
diſtinguunt᷑ p greges · qꝛ oues ſtāt
p ſe et capre p ſe Sic etiam damnati
ſilr̄ p diuerſos greges diſtinguētur
Nam ſupbi facient vnū gregē Luxu
rioſi alium Auari alium· Zach·xij·
Planget terra familie ſeorſum· Vel
ducunt᷑ in infernū ſicut oues qꝛ ſicut
oues tondent᷑· et ſic tonſe ad paſcua
mittunt᷑· ſic peccatores hic dimittēt
lanā.i. diuicias ·et ſic attonſi ad paſ
cua infernalia tranſmittent᷑· pſ̄· Cū
interierit nō ſumet oīa nec deſcēdet
cū eo gloria eius Vel dicunt᷑ pom in
inferno ſicut oues ·qꝛ ſicut oues ī ca
lore ſtant cōpreſſe et vna ſup aliam
In frigore autē ſtant ſegregate· ſic
et damnati cū erūt in igne infernali
ſtabunt cōpreſſi vt vnus ſup alium
magis incendat᷑· Cum vero erunt in
frigore erunt ſepati vt quilibet p ſe
ſtrideat Math· viij· Ibi erit flet⁹ et
ſtridor dencū· Scđo lepſi vocāt xp̄m
p̄ceptorē· ipſe em̄ eſt verus p̄ceptor·
qui decē precepta nobis dedit· que ſi
aliqn̄ tranſgredimur ip̄m vt noſtri
miſereat᷑ rogare debemus · Vnde et
iſti lepſi dicunt᷑ fuiſſe decez ·ſicut em̄
decē leproſi ſignificant illos qui decē
p̄cepta ſunt tranſgreſſi· ſic decez mū
dati ſignificant eos qui per xp̄m ad
eoꝝ obſeruanciam ſunt cōuerſi Iſte
decalogus preceptoꝝ eſt illud pſal
teriū decacorđ· De quo dicit pp̄heta·
In pſalterio decacordo pſallam tibi·
qđ verbū tractans Aug⁹ ·in li· de x·
cordis · diſtinguit tres differencias
Quidā em̄ iſtud pſalterium portant
ſed in eo nō cantant qui ſcʒ p̄cepta
dei ex timore ſeruāt· portare em̄ pſal
teriū ſed nō cantare in eo onus qui
dem hʒ ſed delectacōnem nō hʒ · qꝛ ti
mor penā hʒ · Alij portant et cantāt
qui ſcʒ mādata dei ſeruāt et ex amo
re ſeruāt· Licet em̄ ſit labor in portā
do eſt tamē delectatio in cantando·
Juxta illud ·pſ̄ · Cantabiles michi e
rant iuſtificacōnes tue· Alij nec por
tant nec cantāt ſ pcīcūt qui ſcʒ mā
data dei nō ex amore nec ex timore
ſeruant · Melius eſt aūt vt ibidez đt
Aug⁹ · pſalteriū portare et cantare
q̄ tm̄ portare· Rurſus meli⁹ portare
et nō cantare q̄ pcīcere· qꝛ meli⁹ eſt
p̄cepta dei ex amore q̄ ex tīore facē·
Rurſus meli⁹ eſt facere ex timore q̄
nullo mō facē Poteſt etiā addi qr̄ta
regula illoꝝ ſcʒ qui nō portant ſ can
tant Iſti ſunt qui dicūt et nō faciūt
In pſalterio quidē· x· cordaꝝ cantāt
qui p̄cepta dei alijs p̄dicant ſed non
portant· qꝛ ea nō ſeruant· de talib⁹
dicit᷑ Mathei· xxiij· Alligant onera
grauia et importabilia et impo· ea ī
humeros hoīm digito aūt ſuo nolūt
ea mouere· Tercio vocant xp̄m miſe
ratorē cum dicunt Miſerere noſtri·

Ad miſericordiã autẽ impendendam tria ipm̃ inclinant ſcȝ ſua affectio ꝑcordialis. Noſtra deuotio filialis. et noſtra miſeria gñal'. Amor ꝑcordial' eſt qñ radicat' in corde. qñ manifeſtatur in opis exhibitione. qñ oñdit' in aduerſitatũ perpeſſione. et qñ eſt cũ pſeuerantia et cõtinuatione. Iſto mõ xp̃s in paſſiõe ad nos affectionẽ habuit ꝑcordialeȝ. ipſe em̃ iuxta cor ſuũ fuit cõfoſſus. ad innuendum ꝙ amor noſter in eius corde eſt radicatus Bern⁹. In quo em̃ clarius ꝙ in vulneribus tuis eluxiſſet. qd̃ tu dñe ſuauis et mitis et multe miſericordie Ipſe fuit in manib⁹ pforatus. ad innuendũ qd̃ in beneficijs eſt liberal' et largus Sicut enim vas pforatum nichil retinet. ſic xp̃us nichl ſibi retinuit. ſed omĩa nobis dedit ſcȝ carnẽ in refectionẽ. ſanguinẽ in ablutionẽ Animã in redemptionẽ. et deitatem dat in fruitionẽ. Ipſe in pedib⁹ fuit cõfixus. ad innuendũ ꝙ pond⁹ peccatoꝝ noſtroꝝ portauit. Yſaie. liij. Vere languoẽs noſtros ipſe tulit et dolores nr̃os ipſe portauit Ipſe etiã fuit in cruce totus extẽſus. ad innuendũ qd̃ amor quo nos dilexit vſqȝ imperpetuũ ſe extendit Mathei vlt̃. Ecce ego vobiſcũ ſum omnib⁹ dieb⁹ vſqȝ ad cõſummationẽ ſeculi. Scd̃o inclinat ipſum ad miſerandũ noſtra deuotio filialis Iẽmie. xxxiij. Si fili⁹ honorabil' effraym. Si puer delicat⁹ ꝙ ex quo locut⁹ ſum de eo adhuc recordabor eius Idcirco coturbata ſũt viſcera mea ſuper eũ Miſerans miſerabor eius Ac ſi dicat dñs. in tantũ viſcera mea ſup eum cõmouent' Ac ſi ex eo michi accreſceret magn⁹ honor. et ideo dixit. Si filius honorabil' Ac ſi ex eo michi ꝓueñat magna vtilitas. et iõ dicit effraym. qui int̃pretatur fertilitas. vel ac ſi eſſet puul⁹ et etate immatur⁹. vel ac ſi eſſet delicate nutritus. et id̃o dicit Si puer delicatus. Et reuera ſancti viri ſunt filij honorabiles dei. ꝙ in ipſis ẽ imago dei quã in ſeipſis honorãt Ecc. x. Fili in manſuetudĩe ſerua aĩãm tuã et da illi honorem ſcd̃m meritũ eius Sunt etiã vtiles deo nõ rõne dei ſed rõne ipſoꝝ Criſ. Sicut bñfacientes nõ deo preſtam⁹ ſ; nob Dñs aũt gaudet nõ de ſuo lucro ſ; de noſtra ſalute Sic peccãtes nõ deo nocem⁹ ſ; nobis Deus autẽ triſtat' aĩo nõ de ſua iniuria ſ; de nr̃ã ꝑdicõne Sunt etiã puuli in dei cognitione et dilectione ꝙdiu ſunt in preſenti vita. i. Coꝝ. xiij. Cũ eſſem puulus loq̄bar vt p. ꝛc̃. Sũt etiã adeo delicate nutriti ſcȝ pane angelico. i. ſe ipſo. ps. Panẽ an. man. hõ Tercio deũ inclinat ad miſerandũ noſtra miſeria gñal' Sunt tñ quidaȝ qui nullã habent miſeriã et nõ indigent miſericordia ſcȝ beati in quib⁹ nulla eſt miſeria. nec quantũ ad corpus. nec quantũ ad animã Apo. xxi Abſterget deus oẽm lacrimã ab oculis ſãctoꝝ ꝛc̃ Aug⁹. de ciuitate dei. Erit in ſingul' inſeꝑabilis voluntas libera. ab omni malo liberata et impleta omni bono. fruens indeficientẽ eternoꝝ iocunditate gaudioꝝ. oblita culpaꝝ. oblita penaꝝ. nec tamẽ ideo ſue liberacõnis oblita. vt libeãtori ſuo nõ ſit ingrata. Alij ſunt qui omnẽ habent miſeriaȝ. nec vllã pñt recipere miſericordiã ſcilicȝ damnati Eoꝝ em̃ cor erit ſubiectũ omni pene et miſerie Yſa. i. A planta pedis vſ; ad verticẽ nõ eſt in eo ſanitas Eoꝝ em̃ anima erit plena omni anguſtia quãtum ad culpã preteritã Sap. v. Dicent intra ſe penitenciã agẽtes et preanguſtia ſpiritus gementes ꝛc̃. Erit plena omi dolore ꝙtũ ad penã preſentẽ Iſa. xiij. Tortiones et dolores tenebunt ꝛc̃. Erit plena omni torcione imaginatiua et formidatiua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sapie·xvij·Timore ꝑcuſſi illius qui
nō videbaṫ facie· exiſtimabant dete
riora eſſe que videbātur· Erit plena
omni deſperacōne ꝓpter vemā dene
gatā· Michee·i· Deſperata eſt pla
ga eius· Alij ſunt q̄ nec oēs nec nul
las·ſ; tn̄ aliquas hn̄t miſerias· et iō
multiplici indigent mīa· illi ſcꝫ q̄ ſūt
in via q̄ multas hn̄t miſerias quātū
ad corpus· Bern̄· Homo natus de
muliere·idō cū reatu·repleṫ multis
miſerijs·ideo cum fletu·qui q̄ſi flos
egreditur et cōteriṫ·ideo cum metu
Habet ecīā multas miſerias in aīa·
q2 ſcd̄m Bern̄· Racio obnubilatur
multiplici errore Memoria cōfundiṫ
mltiplici obliuione·voluntas iactaṫ
multiplici ꝑturbacōne·

Dñica decamagn̄ta·Sermo ꝑmꝰ·

Nemo p̄t duobꝰ dn̄is ſeruire
⁊c̄ Mat·vi·Sicut dt Augꝰ
Deus hoīem fecit vt ſummū
bonū intelligēt intelligendo amaēt
amando poſſidēt·et poſſidendo frue
reṫ·ideo xp̄s in hoc euangelio inten
dit nos ab amore t̄renoꝝ ad amorē
celeſtium inducē· et hoc q̄tuor mod
Primo diſſuadendo diuiciaꝝ ſeruitu
tem cū dicit· Nemo p̄t duobus dn̄is
ſeruire Scd̄o indicendo nimiā ſolli
citudinē cū dt Ideo dico vobis ne ſol
liciti ſitis ⁊c̄· Tercio oſtendēdo iſta
ꝑ ſimilitudinē cū dt Nonne aīa plus
eſt q̄ȝ eſca ⁊c̄· Q̄rto inducendo ſuā
intencōnem cū dicit· Querite ergo
ꝑmū regnū dei· Circa ꝑmū notand
q̄ȝ nemo p̄t ſeruire duobꝰ dn̄is ꝯtra
ria p̄cipiētibus Iſti duo dn̄i ſunt ds
et diabolꝰ vel deus et mūdus vel deꝰ
et caro· Primis duobꝰ nemo poteſt
ſeruire·q2 deus p̄cipit humilitatem·
Math·xi·Diſcite a me·q2 mitis ſum
et humil corde·Diabolꝰ ſupbiā·Iob
xli·Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie
Gregꝰ·Euidētiſſimū ſignū reꝓboꝝ
eſt ſupbia Humilitas electoꝝ·Cum

ergo quaꝫ quiſq3 habeat cognoſciṫ
ſub quo rege militet inueniṫ·Scd̄is
duobus nemo p̄t ſeruire· q2 deꝰ dili
git pacē·mūdus turbacōnem Ioh·
xvij·In mūdo preſſurā habebitis in
me aūt pacē·Tercijs duobus nemo
p̄t ſeruire·q2 deus p̄cipit puritatem
Caro appetit voluptatē·Iſte ſūt due
leges·de q̄bꝰ dicit·Rōs·vij·Video
aliā legē in mēbris meis repugnātē
legi mentis mee· lex carnis eſt car
nalia cōcupiſcere·lex mentis eſt mū
diciā deſiderare Gal·v·Caro concu
piſcit adūſus ſpm̄ et ſpūs aduerſus
carnē· Sequiṫ·aut eni vnū odio ha
bebit ſcꝫ diabolum· et alteꝝ diliget
ſcꝫ deū·Aut vnū ſuſtinebit ſcꝫ diabo
lum·nō quidē diliget·Augꝰ·Nemo
diabolū diligit· ſ; ſua cupiditate im
plicatus ſubdiṫ ei·et nō eū diligit·
ſicut qui ancille aliene cōiunctus eſt
ꝓpter cōcupiſcenciā patiṫ durā ſerui
tutē· et ſi nō diligit eū cuius ancillā
diligit·et alteꝝ contempnet ſcꝫ deū
Non quidē hēbit odio Augꝰ·Nulliꝰ
cōſcienciā deum odit·hoc aūt Augꝰ
poſtmodum retractauit ꝓpter illud
ps̄· Supbia eoꝝ q̄ te oderunt aſcen
dit ſemp·Sed ſine dubio nullus deū
odit affectu ⁊ ſi effectu·nec eciā dia
bolū inquantū ſcꝫ eſt oīm gubnator
ſed inquantū eſt eoꝝ punitor·Sicut
nec latro odit iudicē inq̄ȝtū eſt hō·ſ;
inquantū eſt iudex ⁊ tortor·Poſtq̄ȝ
dixit in gn̄ali dn̄dit ad ſpēale dicēs
Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone
Glo·Māmona nomen eſt demonis
qui p̄eſt diuicijs·nō q̄ȝ in eiꝰ dicōe
ſint· ſed q2 ipſis vtiṫ ad decipiēdum
irretiēdo laqueis diuiciaꝝ Nō dixit
Nō poteſtis hrē ſ; nō poteſtis ſeruire
Licite eni hri p̄nt qn̄ bn̄ diſpenſanṫ
Quidā eni eas diligunt ꝯtra deum·
ſicut auari q̄ ſunt eaꝝ ſerui·De q̄bꝰ
dt Glo·Seruire diuicijs deū negare
eſt·Alij eas diligunt ſed infra deū·

ſicut viri imꝑfecti q̄ adhuc terrenis
ſunt dediti Jſti ſunt q̄ edificāt lignū
fenū et ſtipulā qui ſcz terrena plus
iuſto vel min⁹ vel minime dilexerūt
Alij retinent eas ꝓpter deum· vt ſcz
paupibus inde ſubueniant· ſicut fue
runt pr̄iarche· ſicut fuit ſcūs Johes
pr̄iarcha alexandrin⁹ · qui in orōne
criſto dicebat Sic ſic bone iheſu.ego
diſpergendo ⁊ tu ſubminiſtrando·
et videam⁹ quis vincat· Circa ſcōm
notandū· ꝙ xp̄us īterdixit ſupfluam
curā mūdanoꝝ · diabolus em̄ primo
ſollicitat hoīez vt querat neceſſaria
Sicut de⁹ videt̄ hoī ꝓmiſiſſe Gen̄·iij
Jn ſudore vultus tui veſceris pane
tuo Habitis neceſſarijs ſollicitat· vt
q̄rat ſupflua · que ſollicitudo diſſua
det̄ Phi·iiij·Nichil ſolliciti ſitis Criſ·
Sollicitudo deſperacōis eſt filia Ha
bitis neceſſarijs ⁊ ſupfluis ſollicitat·
vt querat nociua ꝑ vſuras ſcz et ra
pinas Prouer·i· Semite omis auari
animas poſſidencium rapiūt· principiū
igit̄ tēptacōnis in auaricia eſt nimia
ſollicitudo c̄ca neceſſaria· ꝓgreſſus
circa ſupflua ſed conſūmata malicia
c̄ca nociua Dn̄s igit̄ ſtuduit āputare
temptacōnis principiū qd̄ eſt nimia
ſollicitudo circa neceſſaria cū dt·Ne
ſolliciti ſitis aīe vr̄e ⁊c̄ Quo ablato
ꝑ ꝯſequens aufert̄ ꝓgreſſus et finis
Qui em̄ nō eſt ſollicit⁹ c̄ca neceſſāia
nec c̄ca ſupflua et nociua· Notandū
tn̄ ꝙ eſt queda ſollicitudo quā facit
caritas ·De q̄ Ros̄·xij· Qui p̄eſt in
ſollicitudie Alia quā facit neceſſitas
Tercia quā facit cupiditas · De hac
duplici dt Gloſa· Jn ſudore vultus
patur panis ſ̄ panis exercedus eſt ·
ſollicitudo tollēda q̄ mētez pturbat
dum timet ne q̄ poſſeſſa diſpereant
q̄ elaboāta nō cōtingant· Prima pa
pit̄ Scd̄a pmittit̄· Tercia ꝓhibetur·
Circa terciū notand̄· ꝙ dn̄s ꝓhibet
hāc ſupfluā ſollicitudinē ꝑ m̄ltiplicē

ſimilitudinē· Et p̄mo ꝑ ſilitudinem
creature racōnalis ·de qua ponit duo
exempla Vnū cū dt Nōne aīa plus ē
q̄ꝫ eſca et corpus plusq̄ꝫ veſtimentū?
Qui dedit maiora.i. aīam· ꝓuidebit
minora.i.eſcam et veſtes · Et dn̄s po
nit hic tria bona que hoīni dedit·ſcz
corpus animā et res ·Anima aūt dz
ſubici ſuo ſupiori ·i·deo ſibi obedien
do·et corpus ſuo ſupiori.i.aīme ſibi
obtꝑando· Et res ſuis ſupiorib⁹ ſcz
deo vt paupibus diſtribuant̄·et aīe
vt diſcrete diligant̄· ⁊ corpi vt ſibi
neceſſaria miniſtrent̄· Sz iſtū ordinē
ꝑuertunt diuites ·nō ſubiciunt̄ deo·
q2 paupibus nichil tribuūt· nec aīe
q2 eas inique diligunt·nec corpi· q2
illud fame afficiunt· Aliud exemplū
qd̄ ponit circa creaturā rōnalem eſt
cū dicit Quis autē vr̄m cogitans p̄t
adicere ad ſtaturā ſuam cubitū vnū
Glo· Jlli ergo regendi corpis curaz
relinquite qui illud ad hanc ſtaturā
fecit ꝑueire· Tangit̄ aūt hic in glo·
magna queſtio vtꝝ nr̄m corpus erit
ſimile corpori xp̄i q̄ꝫtū ad eandez ſta
turā·et dicend̄· ꝙ illa ſilitudo q̄ꝫtuz
ad tria p̄t cōſiderari· vel quantū ad
eiuſdē gl̄e xp̄i cōformitatē·et ſic eſt
impoſſibile· q2 nullius glā p̄t gl̄e xp̄i
adequari· q2 gloria corporis xp̄i erit
inſtar ſolis ·glā beate v̄ginis inſtar
lune· et glā ceteroꝝ ſcōꝝ erit inſtar
ſtellaꝝ ·i·Coꝝ·xv· Alia claritas ſo
lis ·i·xp̄i· Alia claritas lune.i.beate
marie Alia claritas ſtellaꝝ ·i·cetero
rum ſcōꝝ Vel p̄t cōſiderari q̄ꝫtū ad
eiuſdē ſtature eq̄litatē·et ſic nō erit
ibi talis ſilitudo· Aug⁹ ·de ci·dei·Si
dixerim⁹ ad dn̄ica corpis modum mi
norū maiorūq3 corpa r̄digēda pibit
de multoꝝ corpibus ꝑer plurimū·cū
ipſe nec capillū eē periturū ꝓmittat
Vel p̄t intelligi q̄ꝫtū ad eandē etatē
et ſic erit ibi iſta ſilitudo· Vn̄ ſubdit
Aug⁹ ·Reſtat ergo vt q̄ſq3 recipiat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſuam menſurā quā hūit in iuuētute Si ſenex eſt mortu9 vel fueāt habitu rus ſi eſt añ defunct9 . et ideo nō eſt dictū ab aplō . Eph . iiij . In menſurā ſtatuē . ß inde menſuraʒ etatis plenitudinis xp̄i . q̄r reſurgent corpa mortuoꝝ in iuuenili etate ad quaʒ xp̄m puemiſſe cognouim9 Hec Auguſti9 Scd̄o hoc oñdit exemplo cr̄ature ſenſibus cū dr̄ Reſpicite volatilia celi ꝛc̄ Ex hoc . vt dr̄ Aug9 . Quidā dixerūt hoīem nō debere laborare ß diuine p̄uidentie ſe cōmittē . Sed ſicut ille ait ſi adeſt tp̄is facultas debem9 victū laborād͛o acquirē alias ſi vellem9 ſicut volatilia volare ā ſicut natātia nataē hoc eſſet deū tēptare Si vō imminet neceſſitas debem9 nos diuine p̄uidētie cōmittē . et tunc ille nos paſcet ſicut aues . Et ponit exemplū in paulo et in petro Paulus quideʒ mortē fugit et tñ xp̄s petrū a vinculis liberauit . Paul9 eñ p humanū auxiliū euadē poterat . et ideo ſi voluiſſʒ exſpectare diuinū hoc fuiſſet temptare deū Petrus autē carebat huāno auxilio . et ideo ſe cōmittebat diuino Tercio oñt hoc exemplo creature vegetabil̄ cū dr̄ Conſiderate lilia agri Et infra Si auteʒ fenū agri ꝛc̄ . Jeō9 . Qd̄ ſericū que purpura que pictura textricum pt̄ floribus cōpari? Liliū igit̄ induit̄ veſte candida Roſa veſte purpurea Viola veſte iacīctina . fenū agri veſte viridi Sicut et ſol veſte lucēti Juxta illd̄ . Amictus lumine ſicut veſtimēto Sic et int̄ ſcōs viros quidā induunt̄ candore puritatis . quidaʒ rubore caritatis . quidā iacinctino celeſtis cōtēplationis . quidā virore v̄tutis . q̄dā ſplendore honeſte conuerſationis . Vltimo cōcludit ſuā intentionē cum dicit . Querite ergo p̄mū regnū dei et iu . ei9 . et hec oīa adicient̄ vobis Juſticia autē regni celoꝝ ſunt illa p que ip̄m regnū acquirit̄ De quibus ſic dicit Aug . Venale habeo dr̄ dn̄s Quid? Regnū celoꝝ Quo emit̄? paupertate regnū . dolore gaudiū . labore requies . ignominia glā . morte vita Moneta igit̄ qua emit̄ regnum . eſt pauptas Math . v . Beati pauperes ſp̄ū qm̄ ipſoꝝ ē regnū celoꝝ Moneta qua emit̄ gaudiū eſt dolor et pſecutio Ibidē . Beati qui pſecutionē paciunt̄ p̄pter iuſticiaʒ qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ Moneta qua emit̄ requies eſt labor pn̄ie Mat̄ . iiij . Penitēciam agite appropinq̄bit eñ regnū celoꝝ Moneta qua emit̄ gloria eſt ignominia et humilitas p̄funda Mat̄ . xviij Niſi cōuerſi fueritis ꝛ efficiamini ſicut puuli ꝛc̄ Moneta qua emit̄ vita eſt mors p̄pter xp̄m aſſumpta Math . xi Regnum celoꝝ vim patit̄ ꝛ violenti rapiunt illud Magnā vim ꝛ violentiā quilibet ſibi facit qñ p̄pter regnū celoꝝ vitā ſuam cōtempnit Qd̄ aūt dicit hec oīa addicient̄ vobis nō eſt intelligendū . ſicut dicit Auguſtin9 . q̄ ſemper addiciat̄ cum apoſtolus de ſe dicat In fame et ſiti in frigore et nuditate . ſed aliqñ dant̄ . aliquando ſubtrahunt̄ Eſt enim deus ſicut dicit Aug9 Medicus et nouit qñ ſunt apponenda et quādo ſubtrahenda . et cum ergo apponit . ſunt ad graciaꝝ actionem cū ſubtrahit ſunt ad p̄bationem .

¶ Sermo ſcd̄s vnde ſupra

Nemo poteſt duobus dn̄is ſeruire ꝛc̄ . Scd̄m btm̄ Aug9 . Tria ſūt genera hominū ſcʒ valde boni ſicut viri pfecti . valde mali ſicut peccatores et impij Mediocriter boni et mediocrit̄ mali ſicut ſunt negligētes et tepidi qui volunt deū diligere et mūdum Jſta tria geneā hominū dn̄s deſcribit in p̄nti euangelio ¶ Primo eñ deſcribit mediocrit̄ bonos et mediocriter malos cū dicit Nemo poteſt duobus dn̄is ſeruire .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſti duo dñi ſunt mundus et deus q̄
inſimul diligi nõ pñt. ſicut ſãcti viri
ꝑ multa exẽpla oſtendũt. Aug⁹ ſup
Joh. hoc oñdit exẽplo vaſis dicens
Si habitet in te amor mundi nõ eſt
quo intret amor dei. vas es ſ; plen⁹
es. funde qđ habes vt capias qđ nõ
hẽs. funde amorẽ ſcli vt impleãris
amore dei. De hoc eodẽ ſic dicit in li.
ibidẽ Omel. I. Eſt amor vtil' et amor
noxi⁹ aõr amore ĩpedit᷑. amor noxi⁹
recedat ⁊ amor vtil' ſuccedat. plemi
ſunt hõies amore hui⁹ ſcli. Fundant
et capiãt. vis vt intret mel vbi ace
tum infudiſti Ieroz etiã ſup Joh. hoc
oſtendit exemplo man⁹ dicens Non
p̄t q̄s amare qđ eternũ eſt ñ ſubtra
hat amare qđ tpale eſt Amorẽ hõis
ſic putato q̄ſi manũ aĩme. ſi aliq̄d tz
aliq̄d tenẽ nõ p̄t. vt á poſſit tenẽ qđ
dat᷑ dimittat qđ tenz Qui em̃ amat
ſeculũ deũ amare nõ p̄t. q2 occupatã
hẽt manũ Dicit illi dñs Tene qđ do
Nõ vult dimittẽ qđ tenebat non p̄t
accipe qđ offert᷑. Si neceſſitate impe
ditus poſſidere cogit᷑ poſſideat nõ poſ
ſideat᷑. teneat nõ teneat᷑. dñs ſit rei
ſue nõ ſeruus auaricie ſue. Ciprian⁹
in tractatu de. xij. abuſionib⁹ ſeculi.
oſtendit hoc exemplo oculoꝝ dicẽs
Mundi amor et dei parit᷑ in vno cor
pore habitare non pñt quẽ admodũ
oculi celũ et terrã pit᷑ nequaq̄ cõ
ſpiciunt Criſ. ſup Math. hoc oñdit
exẽplo ꝑ naturã celeſtiũ et t̃renoꝝ
dicens Celeſtia et ſpũalia leuia ſũt
naturalit᷑ ſurſum tendẽcia. t̃rena põ
derõſa ſunt et deorſum trahencia Si
ſpũalia tenueris ſurſum te ducũt Si
t̃rena deorſum te deponẽt. et de hoc
etiã dicit quedã Glo. ſup hunc locũ
Res inq̄t terrena vel deus ſi in corde
hõis dñatur ad cõtraria ex vtraq3
homo trahit᷑. Nam deus trahit ad ſu
piora ſibi ſeruientẽ. Res vero t̃rena
trahit ad iſeriora. Raban⁹ ſup Lucã

oſtendit hoc exemplo vaſis dicẽs
Dilectio dei nõ recipit ſectionẽ Nam
q̄ntũ dilectionis in infimis expẽderis
hoc ẽ neceſſario a deo deficiet. Sicut
em̃ in vaſe aliquo pleno liquorẽ inq̄n
tũ emanat foras intm̃ neceſſariũ ẽ i
plenitudĩe derogare. Sic et aĩa inq̄n
tũ emanauerit ab ipſi⁹ dilectõne ad
illicita intm̃ minui neceſſariũ ẽ a deo
Poteſt aũt hõ deo ſeruirẽ et diuicias
hrẽ ſ; nõ eis ſeruire. q2 tũc diuiciaꝝ
ſeruus eſſet. et auaricia dñaret᷑ eidẽ
Juxta illud. Amos. ix. Auaricia in
capite oĩm. Auaricia aliq̄n occupat
manũ. q̄n ſcz quis ſemꝑ vult accipẽ
et nõ dare Ecc. iiij. Non ſit porrecta
man⁹ tua ad accipiendũ et ad dandũ
collecta. Aliq̄n os. q̄n ſcz de t̃renis
vult loq̄ et tractare Joh. iij. Qui de
t̃ra eſt de t̃ra lo. Aliq̄n oclos. iuxta
illud. pš. Oculos ſuos ſtatuerũt decl.
in ter. Taliũ auaricia curari p̄t. ſ; q̄n
aſcendit ſup caput et dña efficit᷑ vix
curat᷑. In ſeruis autẽ dei auaricia nõ
occupat caput. q2 eis non dñat᷑ Nec
os. q2 de t̃renis nõ loquũt᷑. Nec ocu
los. q2 in talibus nõ delectant᷑. Nec
man⁹. q2 liberalit᷑ paupib⁹ largiũt᷑
Sciunt em̃ q̄ bõ tpalia nõ ſũt ꝓpria.
ſ; accõmodata. Non ſunt ſecura. ſed
tranſitoria. Non ſunt p̄cioſa. ſ; vilia
Elemoſina autẽ facit vt ſint ꝓpria.
Petrus rauen̄. Da pauperi vt det t̃.
q2 quicq̄d pauperi dederis tu hẽbis.
qđ paupi nõ dederis alt᷑ hẽbit. Facit
vt ſint ſecura Ambro. Hereditas in
tuto ponit᷑ que deo cuſtode ſeruatur
Facit vt ſint p̄cioſa. q2 plumbũ ↄuer
tit in aurũ. Aug. Laudas mercatorẽ
ſi vẽdit plumbũ et acq̄rit auꝝ. et nõ
illũ q̄ erogat pecuniã et acq̄rit iuſti
ciã. Scđo dñs deſcribit valde bonos
et hoc exemplo volatiliũ ⁊ liliorum.
Per volatilia enim ſancti viri intelli
gunt᷑. ex eo qđ corde in celis morant᷑
Phil. iij. Noſtra ↄuerſatio in cel' eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ꝑiculū eſt eñ iſtis volatilibus habi
tare in terra Juxta illud Pſa·xxiiii·
Formido et fouea et laqueus ſup te
q̃ habitator es t̃re · Auis eñ que ha
bitat in terra Aut eſt i formidine ne
capiat̃ · Aut cadit in foueā decipule
que ſibi ꝑparat̃ aut laqueis irretit̃ ·
In formidine ſunt auari · Job·xv·
Sonitus terroris in auribus eius ⁊c̃
In foueā cadunt luxurioſi Prouer ·
xxiii · Fouea ꝓfunda eſt meretrix ·
laqueis irretiunt̃ ſupbi quos ſuperbi
demones in terra abſcondunt ·pſ̃ ·
In via hac qua ambulabā abſconde
runt ſuperbi laqueū michi Et ſubdit
Iſay · Et erit oĩs qui fugerit a facie
formidinis cadet in foueam· et qui ſe
explicuerit de fouea tenebit̃ laqueo
q̃ ſepe fit qđ qñ quis deſinit ardent̃
amare terrena transfert ſe ad aman
dū carnalia· et qñ ſubiugauerit aua
riciā et concupiſcentiā inde effert̃ in
ſuperbiā Intelligunt̃ eciā viri ſancti
ꝑ lilia Nam liliū extra eſt candidum
intus eſt aureū· intus et extra odori
ferꝝ Sic viri ſancti in corpe ſunt can
didi ꝑ puritatē· in corde aurei per ca
ritatē· in ꝯſcientia et vita ſunt odo
riferi per ſanctitatē· q̃ eoꝝ eſt odori
fera deo· et vita proximo Cañ·v· Di
lectus meꝰ candidus ꝓpter puritatē
Rubicūdus ꝓpter caritatē· Electus
ex milibus ꝓpt̃ vite et cōſcientie ſci
tatē Vix eñ de mille inuenit̃ vnus q̃
duplicē h̄eat ſcītatē· Treñ·iiii· Can
didiores niue nitidioēs lacte Rubicū
diores ebore antiquo· ſaphiro pulch
ores Sunt eñ candidi et nitidi in cor
pore Rubicundi in mente Fulgidi in
ꝯſciā et cōuerſatione Tercio dñs de
ſcribit valde malos cū dicit· Si autē
fenū qđ hodie eſt et cras in clibanū
mittit̃ ⁊c̃ Per fenū reꝓbi intelligūt̃
qui hic fuerūt aridi in fide et in bono
ope et poſtmodū mittent̃ in clibanū
infernalem ꝑ cōbuſtionē· Quō autē

corpa damnatoꝝ ꝑſſint ꝯburi ⁊ nō
ꝯſumi oñdit Aug̃· de ci· dei multiplici
exemplo· Primo exemplo vermiū di
cens · Nonullū genꝰ vermiū in aq̃ꝝ
calidaꝝ ſcaturigine repit̃ quoꝝ fer
uorē nemo impune cōtrectat· ille āt
nō ſolum ibi ſunt ſine vlla leſione· ſꝫ
eciā extra nō pñt viuere · Scđo exē
plo montiū dicens · Quidā notiſſimi
montes ſicilie q̃ tanta tꝑis vetuſtate
vſqꝫ nunc flāmis eſtuāt et integri ꝑ
ſeuerant ſatis ydonei teſtes ſunt nō
oīe qđ ardet cōſumi· Tercio exēplo
carbonū q̃ ignis opatiōe ſic facti ſūt
incorruptibiles vt in terrā humidaꝫ
ſuffoſſunt dū eēnt ligna putreſcerēt
corrumpi nō pñt· Quarto exemplo
pauonis dicēs · ꝙ deꝰ dedit carni pa
uonis ne putreſcēt et narrat ibi ꝙ
ſemel cū hec carnis ſibi cocta fuiſſꝫ ob
lata de pectore eius vſqꝫ ad annū ſer
uari fecit et nullaꝫ leſionē incurrit ñ
ꝙ aliq̃ntulum corpulentie ſiccioris et
cōtractioris fuit Q̄nto exemplo ſala
mandre dicēs ſicut ſcripſerūt qui de
naturis aīaliū curioſius indagarunt
Salamādra ī ignibꝰ viuit de q̄ꝰ eciā
pellibꝰ fiūt corrigie ꝑcioſe que q̄ſi ve
tuſtate cōſūpte ſi ꝓiciant̃ in ignē ex
veteribꝰ fiūt noue Vltio dñs īſtruit
oēs ſcꝫ valde bonos et valde malos
⁊ mediocrit̃ bonos ⁊ mediocrit̃ ma
los qñ ꝯcludit Querit ergo ꝑmū reg
nū dī· In hoc ꝙ dt ꝑmū· dat itelligē
ꝙ ꝑmo et p̄ncipalit̃ ſpūalia ſūt petē
da poſtremo tꝑalia ſ; q̄rēda Sꝫ iſtū
ordinē ꝑuertūt auari coñ quos dicit
Aug̃· i li· l· Omel· vſ adeo cecitas mē
tes hoīeꝫ occupauit vt oīa bõ velit hr̄ē
ꝑt ſeipꝫ · villā vis hr̄ē bõꝫ · vxorē bõꝫ
domū bõꝫ · Quid curā ꝑ ſingula cali
gā nō vis hr̄ē malā· et vis hr̄ē vitā
malā· nūq̄d plꝰ nocet mala caligaꝙ̃
mala vita Cū ei mala caliga ꝯſtricta
nocuerit ſedēs diſcalcias te abicis · q̃
corrigas q̄ mutas Muta igit̃ vitā ⁊c̃

Deinde ſbdit · ſed plane video vnde
fallerís · Caliga nocēs dolorē facit ·
vita nocens voluptatē · illud nocet ·
iſtud libet · ꝫ qđ ad tp̄s libet · poſtea
ꝑius dolet · Qđ aūt ad tp̄s ſalubriꝫ
dolet poſtea infinita voluptate ꝛ ha
bundāti gaudio letificat · ſcđm illud
Qui ſemināt in lacrimis in gaudio
metent · Per hoc aūt ꝙ dn̄s ſubdit
Et hec oīa adiciētꝫ vobis dat intelli
gere · qđ bona tꝑalia debemꝰ amare
ſicut accidēcia · Accidēs aūt eſt qđ ad
eſt vel abeſt p̄ter ſubiecti corrupcōꝫ
Serui igiꝫ dei diligūt tꝑalia ſicut ac
cidēcia · q2 ſi aſſunt non corrūpiꝫ eoꝝ
animꝰ ꝑ ſupbiā · Si deſunt nō corrū
piꝫ ꝑ impaciencīā · Talis erat q̄ dice
bat Phil · iiij · Scio humiliari · ſcio ꝛ
habūdare et penuriā pati Auari aūt
diligunt diuicias et ṫrena tanꝗ ſba
lia · q2 ſi aſſunt corrūpunꝫ ꝑ ſupbiaꝫ
Si deſunt frangunꝫ ꝑ impacientiam
Eccł · v · Diuicie ꝯſeruate in malum
dn̄i ſui perierūt in afflictione peſſima

Sermo tercius vnde ſupra

Scit em̄ pater veſter · q2 hijs
omnibꝰ indigetis ꝛc̄ · Mag
nobis de deo noſtro dēt eſſe
fiducia · q2 in ipſo eſt magna beniuo
lencia · idō dicitꝫ pater veſter Et oīm
futuroꝝ p̄ſciencia · ideo dr̄ · Scit em̄ ·
Eſt in nobis magna indigēcia · ꝓpt̄
qđ dicitꝫ hijs omnibus indigetis ·
Circa primū notandū · ꝙ magna dei
beniuolēcia in hoc exp̄mitꝫ · qđ pater
noſter vocatꝫ · Deut · xxxij · Nōne ipſe
eſt pater tuus qui poſſedit te ꝛ fecit
et creauit te · Ipſe em̄ nos fecit ꝗtū
ad corpꝰ · creauit ꝗtū ad ad animā
et poſſidere nos debet ꝗtū ad res · ꝫ
a dn̄io corpis ip̄m expellūt luxurioſi
a dn̄io aīme ſupbi · a dn̄io reꝝ auari
Iſta ſunt ṫa que ſcđm dicta ſalomo
nis hoīez de domo expellūt ſcꝫ fumꝰ ·
mala vxor · et ſtillicidium · Iſta autē
ſpūaliter intellecta deum ab hoīe ex
pellunt ſcꝫ fumus ſupbie qui in altū
aſcēdit ꝫ cito euaneſcit · Mala vxor
carnalis concupiſcencie et ſtillicidiū
auaricie que hoīez ſollicitudinibꝰ inq̄
etant · Circa ſcđm ſcꝫ dei p̄ſcienciaꝫ
Quidā curioſi duo maxīe inquirē cō
ſueuerunt Vnū q2 cum p̄ſciencia dei
falli nō poſſit ſi p̄ſcit aliquez damnā
dū oꝫ eū damnari · et iō nichil ꝓdeſt
agē bonū et nichil obeſt facē maluꝫ
Scđm eſt quare deus creat vel naſci
ꝑmittit quos ſcit eſſe damnandos ·
Ad iſta autē tribus modis r̄ndēri p̄t
Primꝰ modus eſt nrāꝫ inſufficienciā
ꝯfitendo Dicit em̄ phs Noſter intel
lectus habꝫ ſe ad manifeſta nature ·
ſicut oculus noctue ad ſolem · Intm̄
em̄ cognitio nrā eſt debilis · ꝙ nullꝰ
phus potuit vnꝗ naturam vnius
muſce ꝑfecte cognoſcē · Vnde legiꝫ
qđ vnus phus multis annis in ſolitu
dine ſtetit · vt naturaꝫ apum poſſet
cognoſcē · et tamē ꝑfecte cognoſcē
nō valuit Si ergo intellectus noſter
nō ſufficit cognoſcere manifeſta na
ture create quomō intelligē poterit
occulta ſciencie diuine Vnde narrat
Tulliꝰ de natura deoꝝ · ꝙ quidā rex
queſiuit a quodā pho q̄d eſſet deus
Et phs ad reſpōdendū ṫminū poſtu
lauit Cui rex trium dieꝝ terminū de
dit · Quo expleto ṫminū iteꝝ pecijt
et triū dieꝝ adhuc recepit · Illo ex
pleto adhuc maiorē terminū requiſi
uit · Cui rex vt video me deludis Et
ille · non facio dn̄e Sed deus eſt tam
immenſus · ꝙ ꝗto de eo plus cogito
tāto plus in eo deficio · et quid dicā
nō inuenio · Scđs modꝰ r̄ndendi eſt
queſtionē queſtionibus repellendo
Et iſtum modū traditū habemus a
dn̄o Mathe · xxij · Qui ait phariſeis
ip̄m interrogantibꝰ Interrogabo et
ego vōs vnū ſermonez ꝛc̄ · Talibus
igiꝫ curioſis ꝑ queſtionibꝰ queſtio
eſt reddēda · vt dum nō p̄nt r̄ndere

ad minima et manifeſta deſinant in
ueſtigare pfunda De hys autẽ mini
mis et manifeſtis aliq̃ exẽpli gracia
apponanꝰ que Augꝰ · de ci · dei du
cit in mediũ · Primo querit ꝙ cũ tã
ſunt lucidiſſima ſcꝫ oleum · argentũ ·
et ignis · et nichil hẽant in ſe nigre
dinis et ſi dent qꝺ non hñt Quid eſt
qꝺ oleũ lucidũ maculas nigras infun
dit Argentũ candidũ lineas nigras
tingit · Et ignis fulgidus ligna et pa
leas nigras facit · et oĩa que lambẽit
deterrima reddit · Scꝺo querit q̃d ẽ
qꝺ palee tante ſunt caliditatis ꝙ po
ma cruda maturãt · et tante frigidi
tatis · ꝙ niues in media eſtate cõſer
uant ne fluant · Cum tamẽ calidũ et
frigidũ ſint oĩno ꝯtraria · et duo cõ
traria in eodem ſubiecto eſſe nõ pñt
Tercio q̃rit de quadaꝫ ficu egipciaca
que ſi ponaᷣ in aqua mox fundum pe
tit vbiqꝫ madefacta ꝛ aqua repleta
ad ſuperficiem redit et ibi conſiſtit ·
Quarto quẽit de calce in quo ignis
latens cõtineᷣ · et cũ naturaliᷣ aqua
ignem extinguat et oleum nutriat ·
tamẽ ſi quis aquã in calcẽ infundat
mox ignis latens vrere incipit · et ſi
oleum adhibeat mox illum igneꝫ ex
tinguit · Qnto querit de adamante
qui nullo ferro frãgiᷣ nullo igne cõ
ſumiᷣ · et tñ hircino ſanguine frangi
phibetur · diciᷣ autẽ ꝙ in ethiopia ẽ
quedaꝫ calamita que ferrũ nõ attra
hit ſed repellit · et quedã alia que in
vno angulo ferrũ attrahit in alio re
pellit · Sexto q̃rit de duobꝰ fontibus
Quoꝝ vnus eſt in egipto · in quo fa
ces extinguũtur accenſe · et reaccen
dunᷣ extincte · Alius eſt apud ganta
mantes qui in nocte eſt tam calidꝰ
vt nõ tangatur · et in die tam frigi
dus vt nõ bibatur · in flumine eciam
mira et ſtupenda apparent Diciᷣ enĩ
lapillus eſſe modicus ad modũ ſagit
te figuratus · et in medio interſticio
aẽris generatꝰ Hic auꝝ et argentũ
in marſupio laneo ꝛ ſcrineo liquefa
cit · et marſupium et ſcrineum nõ le
dit et multa alia ſtupenda facit · Si
igiᷣ homines curioſi iſtoꝝ et ſimiliũ
neſciunt racõnem reddere deſinant
celeſtia indagare · Tercius modus
reſpondendi eſt racõnibus et exem
plis veritatẽ aſtruendo · Primũ igiᷣ
ꝙ ſcꝫ diuina pſciencia nullaꝫ neceſſi
tatẽ inferat oſtendit · Boeciꝰ · rõne
et exemplo · Racio eius eſt quoniã
deus preſcit futura quedã · quedã de
neceſſitate vt ſolem oriri · et quedã
ex libera voluntate · ſicut hoĩeꝫ currẽ
vel aliquid operari · et ideo ſol neceſ
ſario oritur · qꝛ deus ſic preſciuit et
ordinauit et homo voluntate operaᷣ
qꝛ deus ſic inſtituit et preſciuit · Illa
igitur que ſunt a cauſa naturaliter
opante ventura ſunt de neceſſitate ·
Que vero a cauſa libere operante ·
ventura ſunt libere et nõ de neceſſi
tate · qꝛ deus ſic inſtituit ꝛ preſciuit
Exemplũ autẽ tale ponit Sit alicubi
aliqꝺ triuiũ in quo homo ſit paratꝰ
ad ambulandũ · alius autẽ homo ibi
ſit ſupaltam ſpeculam preſcius futu
roꝝ qui monet eum ne p viam ſiniſ
tram incedat ſ; aut p dexterã aut ſal
tem p mediã vadat · et ille ꝯtẽnens
ſiniſtrã teneat ꝛ in latrones incidat
non fuit culpa ſpeculatoris · qꝛ hoc p̃
ſciuit et maxĩe qꝛ ãmonuit ſ; illius q̃
ꝯtẽpſit Poteſt igiᷣ dici qꝺ via dextrã
ẽ pñia que ducit ad celũ · via ſiniſtra
eſt peccatũ qꝺ ducit ad tartaꝝ · via
media eſt pñia impfectoꝝ que ducit
ad purgatoriũ · Deus igiᷣ ſcit quã vi
am q̃libet eſt facturꝰ et monet ne p
ſiniſtraꝫ incedat ſ; aut p dexterã aut
ſaltem p mediã vadat · Si quis igiᷣ
viam peccati eligat et ad tartarum
deſcendit nõ deo videnti et admonẽ
ti ſed ſibi cõtempnenti imputare dꝫ ·
Poſtea queriᷣ · Quare vulneratus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

medicinas req̄rit cū deus ſciat qñ eſt
moritur⁹ et q̄re agricola terrā ſerit
et vineā colit. ex quo de⁹ ſcit quos
fructus debeat ꝓducē. ſed ſi vulneā
tus medicinā ↄtēnit mortē incurrit
Si agricola terrā vel vineā nō colit
ſteriles hēbit. qꝛ ſic dn̄s futuꝝ eſſe in
ſtituit et p̄ſciuit. Ad ſcd̄m quaē ſcꝫ
de⁹ creat et naſci ꝑmittit quos dam
nandos eſſe cognoſcit. Rn̄dit Apo.
Rōs. ix. An nō hꝫ poteſtatē figulus
ex ea dē maſſa facē aliud quidē vas
in honorē. aliud in cōtumeliā vbi dt
Aug⁹. Ideo nō vtrūqꝫ in honorē ne
hoc meruiſſe eſtimēt et nō vtrumqꝫ
in cōtumeliā vt iudiciū mīa ſuperexal
tet ac ꝑ hoc nec damnat⁹ ex debito
de ſupplicio iuſte ↄqueratᷣ. nec libeā
tus gratis ſuperbe de merito gloriet̄
Aug⁹ aūt in enchiridion ad iſtā qōꝫ
rn̄dit dicēs. ꝙ deus cū ſit ſūme bon⁹
nō ſineret malū eſſe in opibus ſuis.
niſi adeo eſſet omnipotens ꝙ de mal̄
poſſet bona elicē. Quatuor igitᷣ bona
de malis hoibus maxime deus elicit.
Primo qꝛ ex hoc boni meliores appa
rent. ſicut etiā albū iuxta nigrū ma
gis relucet Aug⁹. vbi ſup̄. Illud qđ
malū dr̄ bn̄ ordinatū et ſuo loco po
ſitū eminēcius ↄmendat bonū vt ma
gis placeant ⁊ laudabiliora fiant bō
dū cōpanē malis. Scd̄o qꝛ ex hoc dei
iuſticia ↄmendatᷣ. Cum eni̅ vniuerſe
vie dn̄i ſint mīa et veritas. ſi omēs
ex mīa ſaluaret non appareret eius
iuſticia. et ſi om̄s ex iuſticia damna
ret non apparēt eius mīa. velut ſi iu
dex oīb us malefactorib⁹ pceret non
apparēt iuſtus. et ſi nulli vnq̄ꝫ pcēt
nō apparēt pius Tercio qꝛ ꝑ malos
boni exercent̄. et maior eius corona
prepatur Si eni̅ mali nō fuiſſent nec
criſtus fuiſſet occiſus et ſic homo nō
fuiſſet redēptus. nec ſtephan⁹ fuiſſꝫ
lapidat⁹. nec aliq̄s ſcūs ꝑ martiriū
fuiſſet coronatuꝫ. Greg⁹. Qđ lima

ferro et fornax auro et tribula grano.
hoc facit tribulatio viro iuſto Qrto
qꝛ de malis ſuut ſepe multi ſci gn̄ati
Sicut de Ezau malo natus eſt. Scūs
Iob. de achab malo ezechias bonus
De amon malo ioſias ſcūs. de hereti
cis petrus martir egregi⁹. Ex ſpinis
eni̅ naſcitᷣ roſa. ſ; ſi ſpina penitus p̄ci
deretᷣ nulla roſa naſceretur. Seruat
igitᷣ interdū deus ſpinas vt inde elec
tas ſuſcipiat roſas. Tercio ponitur
nrā indigencia cū dr̄ Quia hijs oib⁹
indigetis ex quo datᷣ intelligi qđ nō
debem⁹ tpalia querē ad ſupfluenciā
ſ; ad ſubleuandā indigenciā q̄ in no
bis q̄ in alijs. Contra hoc faciunt gu
loſi qui nō reſpiciunt ad neceſſitatē
ſ; ad voluptatē cum tn̄ dicat Seneca
Palatum tuū fames excitet nō ſapo
res. Legitᷣ qđ dario fugienti a facie
alexander. et magna ſiti oppreſſo aq̄
turbida et cadaueribus inq̄nata eſt
ei ad bibendum oblata quā bibens
dixit ſe nunq̄ꝫ bibiſſe iocūdius. Con̄
hoc etiā faciūt auari. q̄ alioꝝ indigē
cias nolunt ſupplere ſ; ſibi oīa retinē
cū tamen aquila ⁊ leo predā ſoli nō
comedant ſ; auib⁹ et beſtijs a longe
ſequētibus ꝑtem relinquant. Legitᷣ
qđ cū Alexād̄er ꝑ quandā ſiluā ꝑgēt
et ipſe cū exercitu ſiti fere deficeret.
et ciphus aque ſibi oblatus fuiſſet ip
ſam aquā effundi mandauit Noluit
eni̅ ſolus bibē poſtq̄ꝫ militib⁹ ſuis hoc
nō poterāt cōmunicare. Con̄ hoc etiā
faciunt ſuperbi qui nullo reputāt ſe
indigere. et tamen oībus indigent
Supbia eni̅ omnia bona corrodit. et
folia bonoꝝ v̄boꝝ et flores bonaꝝ vo
luntatū et fructus bonoꝝ opeꝝ. iux
ta illud Eccl̄. vi. Non te extollas in
cogitacōne anime tue velut taurus
ne forte elidatᷣ virtus tua ꝑ ſtulticiā
et folia tua comedat et fruct⁹ tuos
ꝑdat et relinquaris velut lignū ari
dum in heremo.

Ibat ihus in ciuitatē que vo
catˀ naym Et ecce defunctus
efferebatˀ ⁊c̄ Luce. vij. Iſte
filius vidue defunctus erat et ad mo
numentū portabatˀ et iā extra portā
delatus erat. et mr̄ vidua eū flebat.
Per iſtū igiˀ defunctū pccōr ſignificatˀ
De quo qnqȝ p ordinē ſunt videnda
Primo. q̄re pccm̄ p mortuū intelli
giˀ. Scđo qđ ē monumentū in quo i
cluditˀ Tercio q̄ ſunt portitores a q̄9
portatˀ Quarto que eſt iſta porta ex
tra quā defertˀ. Quīto que eſt iſta vi
dua a qua defletˀ. Circa p̄mū notanđ
ꝙ peccator p mortuū intelligiˀ ex eo
ꝙ ad inſtar mortui eſt frigidus pon
deroſus et fetidus Frigiditas autē in
eo cauſatˀ a trib9 Primo cauſatˀ a fri
gida ſuggeſtione diaboli De qua dˀ
Eccl. xliij. Frigidus ve̅tus aquilo fla
uit et congelauit criſtallū ab aqua.
iſte ventus aq̄lonaris temptatio eſt
illi9 qui dixic Yſa. xiiij. Sedebo in la
teribus aq̄lonis. Ex cui9 temptacōe
frigida aīa que erat criſtall9 in q̄tū
ad di imaginē eſt creata tota efficiˀ
gelida Scđo cauſatˀ a frigida natuā
peccati Peccatū em̄ de ſe frigidū eſt
cū ſit venenū ſerpentis infernalis vel
qđ p̄ ſui frigiditate extinguit calorē
cordis De frigiditate peccati dˀ Je.
vi. Sicut frigidā facit ciſterna aquā
ſuā. ſic frigidā fecit maliciā ſuā Ter
cio cauſatˀ ab extinctōne ignis diuini
amoris Amor em̄ dei ignis eſt Lu. xij
Ignē veni mittē in terrā ⁊c̄. Iſtum
ignē p̄dictus ventus aq̄lonaris extin
guit. et iđ animā frigidā relinquit
Criſ. Qui nō hȝ iſtū ignē De quo dt
dn̄s. Ignē veni mittē in terrā in hie
me eſt eciā ſi fuerit in media eſtate.
Sicut autē frigus poros t̄re ꝯſtrigit
nec aliq̄d germinare p̄mittit Sic t̄le
frigus in aīa gn̄atum ſiue a frigida
ſuggeſtōne diaboli ſiue a frigida na
tura peccati ſiue ab extictione ignis
diuini Sic oēs bonas affectiones con
ſtringit. ꝙ nullū bonū ꝓpoſitū nullū
bonū opus animā ꝓducē ſinit. iđ dˀ
Eccl. xliij. Gelu ſicut ſale effundam
ſup terrā. i. effundi p̄mittā Tale em̄
gelu hȝ naturam ſalis qꝛ animā que
p̄us fructifera erat ſterilē facit. pſ.
Terrā fructi. ⁊c̄. Scđo peccator eſt
ponderoſus Peccatū em̄ dicitˀ ponde
roſum. tum qꝛ vnū ad aliud trahit.
Greg. Peccatū qđ p p̄niaȝ nō diluitˀ
mox ſuo pondē ad aliud trahit Iſa.
xxxiiij. Piloſus clamabit alter ad al
terꝝ Glo. Perpetrata malicia ꝑpetrā
dam vocat. tum qꝛ deū laborare facit
et p̄mit Yſa. xliij. Seruire me feciſti
in pcc̄is tuis. p̄buiſti michi laborem
iniq̄tatibus tuis. tum qꝛ ſubito ad i
fernū demergit. Job. xxi. In puncto
ad inferna deſcendūt. Si oēs mōtes
eſſent plumbei et ſup aliquē iuſtum
caderēt ipm ad infernū nō traherēt.
et tn̄ peccatū ſic eſt ponderoſū qđ in
momēto illuc traxit nobiliſſimū ſpi
ritū Luce. x. Videbam ſathan q̄ſi ful
gur de celo cadentē. Tercio peccator
ē fetid9. Eſt em̄ cor eius ſicut latrina
in qua porci infernales delectabiliter
volutantˀ. Vnde demōes nō peciērūt
mitti i colūbas que hn̄t ſimplicitatē
Nec i agnos ſiue oues que hn̄t inno
cenciā Nec in turtures que diligunt
caſtitatē. ſ in porcos q̄ amant immū
diciā. Demones autē nō habitant in
cordib9 ſimpliciū. nec innocentū nec
puritatē amantiū. ſ in cordib9 ſuper
borꝝ raptorꝝ et immūdanorꝝ Job xli.
Sub vmbra dormit. i. in corde rapto
ris et auari. qꝛ ipſe diuicie fugunt ſi
cut vmbre in ſecreto calami. i. in cor
de ſupbi qui exterius videtˀ nitidus.
ſ intus eſt vacuus et in locis humen
tib9. i. in corde luxurioſorꝝ q̄ ſemp na
tare volunt in aq̄s ſordidis deliciarꝝ.
Scđo videndū eſt q̄d ſit monumētū
in quo peccator includitˀ Ad qđ nōn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

dūm· ꝙ ſicut dicit Augꝰ ·de ciui·dei
Triplex eſt mors ·Prima ē mors cor
poris que fit q̄n ip̄m deſerit aīma·et
iſta eſt mors nauture·Alia eſt mors
anime q̄n ipſam deſerit deus ·et iſta
ē mors culpe Tercia mors ē vtriuſqꝫ
ſcꝫ corpis et aīme que fit q̄n nec aīa
viuificat corpus nec deus viuificat
animā·et iſta ē mors gehēne·Juxta
hanc triplicē mortem triplex eſt mo
numentum·Primū eſt materiale in
quo ſepelit̄ corpꝰ mortuū·ps̄·Sepul
chra illoꝝ domꝰ eoꝝ ineternū Et dr̄
monumentū ſm Augꝰ ·q̄ſi mouens
mentē · q̄ꝛ p hoc quilibet admonet̄
vt mortalem ſe eſſe cognoſcat Ecc̄·
xxxviij·Memor eſto iudicij mei·Sic
em̄ erit et tuū Scdm̄ eſt corpale ſcꝫ
ip̄m corpus in quo anima iacet ſepul
ta·qđ quidē licet a foris videat̄ ſpeci
oſum · intus tn̄ eſt plenū ſpurcicijs
peccatoꝝ Math·xxiij·Ve vobis ſcri
be ⁊ pharisei ypocrite qui ſilēs eſtis
ſepulchris dealbatis que aforis appa
rent hoībus ſpecioſa·intus autē ple
na ſunt oſſibꝰ mortuoꝝ et omi ſpur
cicia Terciū monumentū eſt inferna
le· in quo ſepelit̄ corpus et aīa· que
ambo ſunt mortua morte et̄na Luce
xvi·Mortuus eſt diues ⁊c̄ · Tercio
eſt videndū qui ſint portitores · et ſi
cut eſt triplex mors · et t̄plex monu
mentū·ſic etiā iſti portitoēs tripliciť
diſtinguunt̄·Nam portitores corpis
mortui ad ſepulchꝝ materiale· ſunt
q̄tuoꝛ elementa ex quibꝰ corpus eſt
cōpoſitū·que tam diu ad inuicē pug
nant donec in corpore diſſolutionēꝫ
inducant·ſibi tn̄ deus multuꝫ poſuit
de terra·et paꝝ de ceteris elementis
Elementū em̄ aque apparet ī humo
ribus et ſang̃nibꝰ ·Elementū aeris
in reſpiratione flatus · Elementum
ignis ·in calore naturali·Elementū
terre·in carne neruis et oſſibus · et
ſic patet·ꝙ multo plus ibi poſuit de
elemento terre ꝙ ceteroꝝ Si em̄ po
ſuiſſet multum de igne·homo fuiſſet
nimis iracūdus vel auarus Si multū
de aere·nimis ſupbus fuiſſꝫ Si nimis
de aqua·nimis fuiſſet libidinoſus Sꝫ
multū ibi poſuit de terra que eſt ele
mentū infimū· vt homo nō ſupbiat
ſꝫ in humilitate cōſiſtat· Portitores
aīe mortue ad monumentū corpale.
ſunt q̄tuoꝛ que in peccato hoīe perſe
uerare faciunt · Primꝰ eſt fiducia lō
gioris vite·que tn̄ hoīem ſepe decipit
Vnde dicit̄ Yſa xxxviij·Dum adhuc
ordirer ſuccidit me·Scđs eſt ꝯſidera
tio culpe aliene·Ecc̄·xxxij·Peccator
homo deuitabit correctionē·et ſcdm̄
voluntatē ſuam inueniet cōpationē
Tercius eſt fiducia de venia ꝙ aliq̄s
cōcipit ex magna dei mīa Eccleſ·v·
Ne dicas miſeratio dei magna ē mul
titudinis peccatoꝝ meoꝝ miſerebit̄·
Quartꝰ eſt adulatio peccantiū blan
da Yſa·iij·Popule meus qui beatū
te dicūt ipſi te decipiunt·Portitores
corpis et aīe ad ſepulchꝝ infernale·
ſcdm̄ Amb· Sup lucā ſunt quatuoꝛ
ſpūalia elemēta Quidā illuc portat̄
a t̄ra ꝓpt̄ appetitū t̄renoꝝ ſicut auari
Alij ab aqua ꝓpter appetitū deliciaꝝ
ſicut luxurioſi·Alij ab aere ꝓpt̄ appe
titū ābicōēꝫ ſicut ſupbi Alij ab igne
p irā et odiū ſicut iracundi·Quarto
videndū eſt que ſit porta extra quā
mortuus egredit̄ que quideꝫ eſt·ſm
Glo·aliq̄s de q̄nqꝫ corpis ſenſibus ·
Nā q̄ vidꝫ mulierē ad ꝯcupiſcēdū eā
mortuꝰ extrahit̄ p portā viſus Qui
aurē detractōibꝰ et linguā litigijs
accōmodat·extrahit̄ mortuus p por
tā auditꝰ et oris ·et iō ad iſtas pōrs
ſūt cuſtodie adhibēde Nam ad portā
viſus ponēda ē pactio mutua.dn̄t ei
coꝛ et ocul9 ad īuicē pactū facē ꝙ ſcꝫ
coꝛ nō dirigat oculū ad aliq̄ illicita·
et ꝙ oculus non renūciet cordi aliq̄
vana·Vnde Job·xxxi·Pepegi fedꝰ

cũ oculis meis ne cogitem quidez de
virgine. Ad portã auditus ponenda
eſt ſepes ſpinea .i. reprehenſio dura.
Ecc. xxviij. Sepi aures tuas ſpinis
et noli audire lingnam neq̃. Eiuſdẽ
xxv. Vetus aquilo diſſipat plnuias
et facies triſtis linguã detrahentem.
Jẽo9. ad ruſticũ monachũ. Sicut ſa
gitta ſi mittit̃ cõtra durã materiam
nõ nunq̃ in mittentẽ reuertit̃ et vul
nerat vulnerantẽ. ſic detractor cum
triſtem faciẽ viderit audientis illico
cticeſcit. pallet vult9. herent labia.
ſaliua ſiccat̃. Iſtas tales ſpinas etiã
phi aliqñ opponebãt. Diogenes em̃
cuidã referẽti quoddã malũ ab ami
co de ipſo ꝓlatum ait. dubiũ eſt. an
amic9 hoc dixẽit. certũ eſt aũt michi
q̃ tu male dicis. Antiſtenes cuidam
dicenti Ille de te malũ hoc dixit ait.
ñon de me hoc dixit. ß de illo q̃ hoc in
ſe hrẽ recognoſcit. Ad portã oris po
nendũ eſt oſtiũ. vt qñ expedit aperi
atur. et qñ nõ expedit clauſum tene
at̃. ponenda eſt ſtatera. vt v̓ba pon
derata ꝓferant̃. ponendũ eſt frenũ.
vt ab aſeſſore animi lingua regatur
Iſta doctrina traditur Eccl. xxviij.
Ori tuo facito oſtia. et v̓bis tuis fa
cito ſtaterã et frenos ori tuo rectos
5 Nñto videndũ eſt. que ſit iſta vidua
a qua mortuus deflet̃. ſcd̃m Gloſam
Iſta vidua eſt eccl'a. que ſponſi ſui
preſẽcia viduata. filios ſuos plorat.
quos ad mortẽ ire cõſpicit. Mat̃. ij.
Rachel plorans filios ſuos Sic plora
bat Paulus dicens. Gal̃. iiij. Filioli
mei quos iteꝝ pturio donec formet̃
xp̃us in vobis. Notandũ aũt q̃ tres
planctus circa mortuũ fieri ꝯſueuerũt
Vnus fit cũ adhuc mortuus eſt i do
mo Ali9 dũ fert̃ extra domũ Terci9
dum fert̃ ad tumulũ et ſepelit̃ Tunc
mortuus eſt in domo. qñ peccatum
adhuc eſt in aĩo. Tunc defert̃ extra
domũ qñ ꝓcedit in actũ. Tunc ſepe

litur qñ mole t̃re .i. cõſuetudine pec
catoꝝ p̃mit̃. Flendus eſt igit̃ pecca
tor. qui eſt in peccato male volunta
tis. Flendus eſt qui ꝓcedit in actum
praui opis Flendus eſt q̃ eſt in pccõ
male cõſuetudĩs Iſte tres differẽcie
peccatoꝝ. et iſti tres planctus figu
rati ſunt p tres mortuos. quos xp̃s
ſuſcitauit. in q̃bus oĩb9 fuit planct9
Suſcitauit em̃ puellam in domo. et
ſignificat peccatuz in aĩa. et ibi fuit
planctus. Vnde dr̃ Math. v. Vidit
tumultũ et flentes et eiulantes mul
tũ ⁊c̃. Suſcitauit adoleſcentẽ ꝓlatũ
extra domũ. vt habet̃ hic et ſig̃ficat
peccatũ. qđ ꝓceſſit ĩ actũ. et hic ſilr̃
fuit fletus. qr mater flebat. Suſcita
uit lazarũ iã ſepultũ et fetidũ. et ſig̃
ficat peccatũ cõſuetudĩs. et ibi fuit
magnus fletus Nam fleuit Martha
Fleuit Magdalena. fleuerunt iudei.
fleuit et xp̃s Iſti tales. maiori fletu
indigent q̃ p̃mi vel ſcdi. Demones
em̃ circa peccatorem mortuũ faciunt
tres nõ planctus ſed plauſus. Faciũt
em̃ plauſũ magnũ. qñ peccant in do
mo. hoc eſt in aĩo ſuo Maiorẽ. qñ ꝓ
cedit in actũ. maximũ qñ p conſuetu
dinẽ ſepelit̃ Treñ. ij. Aperuerũt ſup
te os ſuum inimici tui. hoc ptinet ad
plauſũ ꝓ pccõ cordis. Sibilauerunt
et fremuerũt dentib9 ſuis. hoc ptinz
ad plauſũ ꝓ pccõ opis Et dixerunt
deuorabimus eũ Eu iſte eſt dies quẽ
expectabam9 inuenim9 et vidimus.
hoc ptinet ad plauſum ꝓ peccato cõ
ſuetudinis.

Sermo ſcdus vnde ſupra.

Adoleſcens t̃ dico ſurgẽ ⁊c̃.
Sicut p iſtũ defunctũ ſignifi
cat̃ miſera peccatoris ꝯditio
Sic p iſtũ ſuſcitatũ intelligit̃ saluti
fera penitẽtis cõuerſio. Cui9 ſuſcita
cõis et ꝯuerſiõis. quedã ſunt induc
tiua. quedã effectiua. quedã oñſiua
et quedã ꝯſecutiua. Inductiua autẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

duo ſunt ſcꝫ cōpaſſio vidue. et pn̄cia
turbe Primū igiť ꝙ xp̄m induciat ad
iſtū reſuſcitandū fuit cōpaſſio vidue
Vn̄ dicit. Quā cū vidiſſet dn̄s miſeri
cordia mot⁹ ⁊c̄ Iſta cōpaſſio vidue
ſignat cōpaſſionē peccatricis anime
quā xp̄s ſuper eam gerit et tanq̄ pr̄
benignus cōſolationem infundit. ij.
Cor. i. Bn̄dictus deus et pr̄ dn̄i nr̄i
ihu xp̄i pater miſericordiaꝝ et toci⁹
cōſolationis ⁊c̄. Et vocat hic aplūs
deū triplici noīe ſcꝫ deū. dn̄m et prēꝫ
Nam ſcd̄m triplicem tp̄is veritatem
aſſecutus eſt hanc triplicē denoīatio
nem In ſtatu eñ legis nature. voca
tus eſt deus Vnde dr̄ In pn̄cipio de⁹
creauit ⁊c̄ Et rō eſt. qꝛ tunc erat tē
pus inſtruendi hoīes in vni⁹ veri dei
cognitione Deus eñ vt Damaſcen⁹
dt. Dicit a theos qd̄ eſt deus ſiue cog
noſcens qꝛ ſeipm̄ nos cognoſcere fa
cit In ſtatu legis ſcripte vocatus eſt
dn̄s. Vnde dicebat Ego dn̄s ⁊c̄. Et
racio eſt. qꝛ tunc tēpus erat tenendi
hoīes in timore. dn̄s eñ eſt nomen ti
moris In ſtatu legis euāgelice. ſepe
vocať pr̄. Vnde in orōne dn̄ica nō dr̄
deus nr̄. nec dn̄s nr̄ ſ; pr̄ nr̄. Et rō eſt
qꝛ mō eſt tempus cōfouendi filios in
amore pr̄is Pater eñ nomē eſt amo
ris Rōs viij. Non eñ accepiſtis ſpm̄
ſuitutis iteꝝ i tīore ſ; accepiſtis ſpm̄
adoptionis filioꝝ. Scd̄m inductiuū
fuit pn̄cia tᷓbe Nam et cū ipō erāt mul
titudo copioſa. et cū vidua ſilr̄ tᷓba
mľta. iō ſcd̄m Glo. xp̄s inductus fuit
corā illis facē miraculū vt illi credeñt
et iſtius miraculi teſtes eſſent. Sed
notand̄. ꝙ ſuſcitatio filie archiſyna
gogi facta eſt eiecta mľtitudīe pn̄te
Suſcitatio v̊o iſti⁹ et lazari in pn̄cia
multitudīs q̄ eciā diu durauit et lon
go tp̄e vixit et longā penitēciā egit
Per puellaꝫ igiť ſuſcitatā in domo
intelligiť peccator occultus q̄ quideꝫ
deū offendit. Per pueꝝ extra domū
ſuſcitatū peccator manifeſtus q̄ deū
offendit et ꝓximū ſcādalizauit Per
lazaꝝ q̄triduanū ⁊ fetidum peccator
ꝯſuetudinarius intelligiť q̄ deū offē
dit et ꝓximū ſcandalizauit. et deum
a ſe nimiū elongauit. Peccator igiť
occultus dꝫ facē pn̄iaꝫ in occulto. vt
placet deū. Peccator manifeſtus dꝫ
facē pn̄iaꝫ manifeſtā et diuturnā vt
placꝫ deū et edificet ꝓximū. Pccōr
ꝯſuetudinarius debꝫ facē pn̄iaꝫ mani
feſtā et diuturnaꝫ vt placet deum et
ꝓximum edificet. et paulatim poſſit
appropinquare ad deum. Secūdo in
iſta reſuſcitatione fuerunt quedam
effectiua. que quidē fuerunt duo ſcꝫ
tactus loculi et iuſſio precepti. De p̄
mo dicit acceſſit et tetigit loculum.
tunc dn̄s loculum tangit. quādo cor
durū peccatoris ad penitenciā emol
lit. Loculus enim iſte eſt cōſciencia
peccatoris in quo tanq̄ in lecto ma
le cōſcientie requieſcit. Eſt eñ locu
lus iſte ſpinoſus. et tamē in ipſo re
quieſcunt auari. vt dicit Iob. xxx.
Eſſe ſub ſentibus delicias ꝯputabam
Eſt lutoſus. et tamen in ipſo requi
eſcunt voluptuoſi vt dicit. ij. Pet. ij
Sus lota in volutabro luti Eſt vento
ſus et tamen in ipſo requieſcunt ſu
perbi. vt dicit. Iēmie. xxij. Omnes
paſtores tuos paſcit ventus Ecce q̄
ta cecitas reqeſcere in lecto ſpinoſo
lutoſo et ventoſo. Sed accedit dn̄s
Et loculum tangit dum peccatorem
ad ſui cognicōnem reducit. Et tunc
ille loculus qui prius erat ſpinoſus
p punctionē vicioꝝ. efficit floridus
p amenitatē virtutū Cañ. i. Lectul⁹
noſter floridus qui prius erat fetid⁹
p immundiciā. efficit odoriferus per
puritatē internā Cañ. v. Vinee florē
tes odorē dederunt. odor vinearum
homines recreat ſerpentes fugat.
Sic odor caſtitatis delectat deum et
hoīes. et fugat ſerpētes infernales

Qui prius erat ventoſus p inquietu
dinez · efficit quietus p mentis tran
quillitatē Ecc · xlij · In ſermone ei9
ſiluit ventus · cogi tacōe ſua. i. ſapia
placauit abiſſum. i. cor peccatoris cō
fuſum · Scdm effectiuū hui9 reſuſci
tacōis fuit iuſſio pcepti cū ait · tibi
dico ſurge · Iſta aūt iuſſio ē diuina
inſpiratio · de qua dr̄ Eph · v · Surge
q̄ dormis et exſurge a mor · et illu · t ·
xp̄s Diuina quidē inſpiratio excitat
dormientē. ideo dt Surge q̄ dormis ·
viuificat morientem · ideo ſubdit Et
illuīnabit te xp̄s · Eſt em̄ xp̄s via ve
ritas et vita Vnde dr̄ Joh · xiiij · Eſt
via per quā homo ad celū vadit Eſt
veritas que hoīem ne erret deducit ·
Eſt eciā vita p quaz homo tamq̄ ad
terminū puenit · qr igit est via · exci
tat dormientē vt ſurgat et p viam
vadat · qr eſt veritas · deducit igno
rantē ne p deuia incedat · qr ē vita ·
viuificat morientez · vt ad vitā eter
nam pueniat · Tercio in ipſa ſuſcita
cōne fuerūt quedā oſtenſiua. i. qued
p que oſtendit · qd fuit vē ſuſcitat9
Et illa ſunt duo ſcz ſeſſio et locutio ·
De pmo dicit Reſedit q̄ eāt mortu9
Non dr̄ qd ſtetit nec q iacuit ſed q
reſedit In ſtando totū corp9 labōat
In iacendo totū quieſcit · In ſedēdo
ptim laborat et ptim q̄eſcit · Illi ſtāt
qui circa curas tpaliū nimis laborāt
Illi iacent qui a bonis opibus nimis
torpēt · Neuter iſtorū vere ſunt ſuſci
tati Illi ſedent q̄ deditī ſunt et labori
actionis et quieti contemplacōis ·
illi ſunt vere ſuſcitati Tales qui hn̄t
vtramq̄ vitā ſcz actiuā et cōtempla
tiuā dant ſe deo p deuotam orōnem
primo p miſericordē ſubuencōnem
et ſibiipſis p humilē recognicōnem
Et ſic hn̄t officiū Maglene · Marthe
et Lazari · Ber · Opus eſt vt maria
pie et ſubtilit ſentiat de deo Martha
miſericordit et benigne de proximo · la
zarus miſere et huilit de ſeipō · Scdo
peccōr oñdit ſuſcitat9 qn̄ ille q̄ cōſue
uit loqui vba mūdi vel vba peccati
incipit loqui vba dei · Sicut em̄ tunc
oſtendebat ſe eſſe ciuē babilonie · ſic
mō oñdit ſe eſſe ciuē iheruſalem ciui
tatis ſupne · Ad linguagiū em̄ qd q̄s
loquit oñdit ciuilitatē quā pfitetur
Vnde dictū fuit petro Math · xxvij ·
Vere et tu ex illis es · Nā et loquela
tua maīfeſtū te facit Qui ergo loqt
vba mundi oñdit. qd ſit pfeſſus ciui
litatē mundi Joh · iij · Qui de t̄ra eſt
de t̄ra loqt · Qui loquit vba peccati
indicat qd ſit pfeſſus ciuilitatē infer
ni Jacob · v · Lingna nrā ignis eſt in
flāmata a gehēna Qui loquit verba
dei indicat qd ſit pfeſſus ciuilitatem
padiſi · Vnde dn̄s loquēs ſemp vba
dei cōquēbat de iudeis dicēs · Joh ·
viij · Quaē loquelā meā nō cognoſci
tis · V Quarto in ipſa reſuſcitacōne
ſunt quedā cōſecutiua. i. quedā que
ad ipm miraculū ſunt cōſecuta · que
quidē ſunt duo · Primū eſt dei lauda
tio Vnde dr̄ Accepit aūt omēs timor
et magnificabāt deū Nam ſicut dicit
Aug9 · Nemo donis dei eſt beatus q̄
donanti exiſtit ingrat9 Qualit autē
deus laudet oſtēdit in li · i · Omel · in
pſona dei dicens · Si fueris iniquus
non me laudas · Si fueris q̄ſi iuſtus
et de iuſticia inflatus nō me laudas
Si vita cum lingua conſentit me lau
das Et ſubdit · Melius eſt tacere et
benefacere q̄m laudare et peccatuz
omittere · ergo fratres toti laudate
Canat vox · cātet vita · cantēt facta
Secundū eſt xp̄i fides et cognitio cū
dixerunt · ppheta magnus ſurrexit
in nobis · Et vocant xp̄m pphetam
magnū et viſitatorem noſtrū · Fuit
autez criſtus ppheta magnus · quia
habuit verba magne ſapiēcie Joh ·
vij · Nunq̄ ſic locutus eſt homo ſicut
homo iſte · habuit miracula magne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

potẽcie. Act. x. Qui ptranſijt bñfa
ciendo et ſanando omẽs oppreſſos a
diabolo hũit exẽpla magne ſcitatis
et vite Math. xi. Diſcite a me qꝛ mi
tis ſum et humil' cord Luce vlt. Qui
fuit vir ꝓpha potẽs in opere quo ad
miracula. et ſermone quo ad vba. co
ram deo et oi pplo quo ad exempla
Fuit ecīã viſitator nr̄. Luce. i. Viſita
uit nos oriens ex alto. In hui9 figuã
dixit Yſa. ad Dauid. i. Regũ. xvij.
Fratres tuos viſitabis ſi recte agant
Et cum quibus ordinati ſunt diſce.
Viſitatores em̄ officiũ eſt inquirere
de vita. ideo dicit Si recte agant In
quirẽ de fama. ideo ſubdit Cũ q̃bus
ordinati ſunt diſce. et iſta facẽ debz
ex caritate faterna. ideo p̄mittit fra
tres tuos. Chriſtus igit ad nos viſi
tandos veniens et inquirens de vita
inuenit in nobis mala opa Joh. iij.
Erant aũt eoꝝ mala opa. Inquirẽs
de fama inuenit qꝫ eram9 demõib9
aſſociati Job. xiij. Frat erã draconũ
et ſocius ſtrutionũ. ideo qꝛ iſte viſita
tor opa mala diſſoluit. iõ dr̄. i. Joh.
iij. In hoc apparuit fili9 dei vt diſſol
uat opa diaboli. ipm̄ diabolũ nobis
aſſociatũ de mũdo eiecit Johis. xij.
Nunc iudiciũ eſt mundi. nũc pnceps
hui9 mundi eiciet foras. Iſta autem
non fecit tanq̃ tirãnus ſꝫ tanq̃ frat
vterinus. ps̄. Narrabo nomẽ t. 7c.

Sermo tercius vnde ſupra

Et hec vidua erat 7c. Mulier
iſta de morte filij ſui multuz
dolebat. et iõ lamentabilit
eũ flebat Dolor aũt ei9 ex q̃tuor cau
ſabat videlicz ex eo qꝫ erat mulier.
ex eo qꝫ erat mr̄. et ex eo qꝫ erat vi
dua mr̄. ex eo qꝫ erat vnica mr̄ Primo
igit cauſabat dolor ex eo qꝫ erat mlr
Naturalit em̄ muliẽs magis paciunt
et magis ꝯpaciũt q̃ viri ex eo qꝫ hñt
aĩaz magis mollẽ. vñ Mler q̃ſi moll
aer dcã ẽ Iſido ſm phm. i li. de aĩal.

In omni gñe animaliũ feie ſunt mol
liores q̃ viri p̄ter vrſam et leopdaz
Qñ igit inuenit aliq̃ mler ſeuera et
dura nõ pt dici feĩna ſꝫ vrſa et leop
da Mulier quidẽ ſilr ẽſt naturaliter
Frigida et humida. et iõ de facili eſt
paſſibil' et ꝯpaſſibil'. Vir autẽ nãlit
eſt calidus et ſiccus. iõ nec ſic de fa
cili patit nec ꝯpatit. ido in filij morte
et aduerſitate nãliter plus dolet mr̄
q̃ pr̄. ex eo qꝫ ẽ magis moll' et ꝯpaſ
ſibilis In filij autẽ honore et ſublimi
tate nãliter plus gaudet pr̄ q̃ mr̄. qꝛ
eſt magis magnanimis Et iſtud aperte
innuit Prou. x. Fili9 ſapiẽs letificat
patrẽ. Filius vo ſtultus meſticia eſt
mrĩs ſue De filio autẽ ſapiente et bo
no hꝫ pr̄ leticiã et mr̄ vanã gloriã De
filio autẽ ſtulto et malo hꝫ mr̄ triſti
ciã. pr̄ vero ira. Prou. xvij. Ira pris
filius ſtultus et dolor matris que ge
nuit eum. Scdo cauſabat eius dolor
ex eo qꝫ erat mr̄ Naturalit em̄ mater
pl9 diligit filiũ q̃ pr̄. et iõ pl9 de mor
te ei9 triſtat De amiſſione em̄ ei9 rei
quã maxie diligim9 maxie t̃ſtamur.
Quare aũt mr̄ plus diligit filiũ q̃ pr̄
multe ſũt cauſe. Prima ẽ. qꝛ nãliter
mler plures hꝫ defect9 q̃ vir q̃ quidẽ
defectus releuant. qñ ab ipſa filij ge
nerant. vnd Multe muliẽs que a vi
ris odirent. ꝓpter filios quos gnãnt
diligunt. et ideo mulier ſciens ꝓpter
filioꝝ gnãtionez ſe in ſuis defectibus
releuari. et a viro pl9 diligi vehemẽ
ter eos amat. Scda cauſa eſt. qꝛ illd
ꝓ quo plus laboram9 plus diligim9
Mater autẽ plus laborat circa filios
q̃ pater tã in portando q̃ in parien
do q̃ ecīã in educando Tercia cauſa
eſt. qꝛ illam rem plus diligimus quã
certitudinaliter noſtram eſſe ſcim9.
Mater autẽ certitudinaliter ſcit qd
filium de ſe generauit. vir autem
et ſi credat tamẽ certus non eſt qd
ſit de ſuo ſemine ꝓprio generatus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quarta cauſa eſt. qꝛ illam rem plꝰ
diligimꝰ in qua maius ius hr̄e ſcimꝰ
Scd̄m aūt phm Maior porcio de ſba
matris eſt in corpe filij q̄꞉ de ſba pa
tris. Quinta cauſa eſt. qꝛ ſicut dicit
Augꝰ. Amicicia trahit̄ ex ꝯſuetudie
cohabitādi. colloquēdi. et cōuerſan
di. Matres aūt cum filijs magis con
ſueuerūt habitare. colloqui et ꝯuer
ſari. Quāuis aūt mater plus diligat
filiū q̄꞉ pater tn̄ filius naturalit̄ plꝰ
amat patrē quā mrē3. Et vna racio
eſt. qꝛ pater eſt pncipiū effectiuū et
formale in filij gn̄acōne carnali Alia
eſt. qꝛ filius dz patri in oībus bonis
ſuccedere Tercia eſt. qꝛ ptus ſequit̄
ventrē quo ad libertatē ꝛ ſeruitutē
Ita q̄ natus de ancilla mrē et libe͛o
patre erit ſeruꝰ. Natus de ſeruo prē
et libera matre erit liber In hōribꝰ
aūt et muneribꝰ et dignitatibꝰ ptꝰ
ſequit̄ patrē. vt ſi rex cōtrahat cum
aliq̄ plebeia filiꝰ q̄ naſcit̄ dignitatē
habebit regalem. filiꝰ igit̄ plus dili
git patrē q̄꞉ matrem. tum qꝛ ab ipō
recipit formacōnem. tum qꝛ ab ipſo
expectat oīm bonoꝝ ſucceſſioē3. tum
qꝛ ab ipſo hab3 dignitatē et honorē
Pater tamē et mater plus naturālit̄
diligunt filios quā a filijs diligantur
Et racio eſt. qꝛ pntes de natura ſua
ꝓpria dederunt filijs corpus ꝓprium.
Filij autē pntibus in gn̄atione michil
dederūt. et ideo pntes filios vt opa
ſua. vt carnē ſuā. vt mēbra ſua dili
gunt. Videmꝰ em̄. q̄ humor arboris
fluit a radice i ramos nō ecōuerſo.
et amor a prē q̄ eſt radix magis fluit
in filium tamq̄꞉ in ramū q̄꞉ ecōuerſo
Tercio cauſabat̄ eiꝰ dolor. ex eo qđ
erat vidua mater. vidue em̄ ſepe de
cipiunt̄. qꝛ ſunt ſine viro cōſiliatore
Vn̄ dr̄ Math. xij. Deuorant domos
viduaꝝ ſub obtentu ꝓlixe oracōnis
Sepe moleſtant̄. qꝛ ſunt ſine viro de
fenſore Yſaie. x. Erunt vidue prede

eoꝝ. ideo dr̄ Iſa. i. Defendite viduā
Sepe ſunt in triſticia. quia ſunt ſine
viro cōſolatore. et iō graue eſt pec
catū cōtriſtatas iteꝝ cōtriſtare Ie͛.
xxij. Viduā nolite ꝯtriſtare Et mag
nū eſt meritū eas cōſolari Job. xxix
Cor vidue cōſolatus ſum Jacobi. i.
Religio mūda et immaculata apud
deū et prē3 hec eſt viſitare p upillos
et viduas in tribulacōne eoꝝ. Cū
igit̄ vidue filios amittunt multū do
lere cōſueuerūt. qꝛ remāſerant eis
loco viri ꝯſiliantis defendētis et cōſo
lantis. Aliqn̄ tn̄ expedit viduis viro
et filijs carē. qꝛ magis libere poſſūt
deo ſeruire. Vnde dt Ie͛oꝰ. in Epl̄a
ad paulā Sancta melania. caleſcēte
adhuc mariti corpuſculo. nec dū hu
mato duos filios pdidit. que ad pe
des xp̄i ꝓuoluta ait. Expedicius tibi
ſeruitura ſum dn̄e. qꝛ tanto onē me
liberaſti. Debent aūt ipſe vidue tͣa
vicia fugere ſc3 ociositatē. loq̄citatē
et curioſitatē. de q̄bus dr̄. i. Thi. v.
Silr̄ et ocioſe diſcūt circuire domos
nō ſolū otioſe ſ3 ecīā v͛boſe et curioſe
loquētes que nō o3. Primo igit̄ nō
dn̄t eſſe ocioſe. Ie͛oꝰ. Semp aliquid
boni opis facito vt diabolꝰ te inueni
at occupatū Ezech. xvi. Hec fuit ini
q̄tas zodome ſororis tue. ſupbia. ſa
turitas panis. ociū et habundancia
i. Thiō. v. Vidua que in delicijs eſt
viuēs mortua eſt. licet em̄ ſit viuēs
in corpe tamē eſt mortua in mente.
Dixit Agelliꝰ qđ corpꝰ hōis eſt ſicut
ferreū inſtrumētū qđ ſi exercitat̄. li
cet ꝯterit̄. tn̄ lucidū efficit̄. Si v͛o nō
exercitat̄ rubigine ꝯſumit̄ Si em̄ cor
pus nr̄m ieiunijs et vigilijs exercecꝰ
debilitatē icurrit. ſi nō torpore mar
ceſcit. Meliꝰ eſt āt ipm laborādo cō
terē q̄꞉ inercia cōſumē. Scđo nō dn̄t
eſſe v͛boſe. q̄uis em̄ v͛boſitas rp̄henſi
bil̄ ſit in viris tn̄ in feīns magis eſt
rep̄henſibil̄ et maxie in feīs viduis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Nam ſm Criſ. Muliẽs ſunt incautẽ
molles et fragiles . et qꝛ incaute iõ
cito decipiũtur. ex eo ꝙ ea que audi
unt rõne nõ diſcernũt vel diſcuciũt
Quia vero ſunt molles . ideo ad bo
nũ et ad malũ cito flectunt̃ Quia ãt
ſunt fragiles ideo de facili ſupantur
Vnde diabolus nõ eſt aggreſſus viꝝ
ſed mulierẽ ſciens ꝙ mulier facilꝰ
deciperet̃. ex eo ꝙ ſepius icautioꝛ eſt
et cicius flecteret̃. ex eo ꝙ eſt ſexus
mollioꝛ et facilius vinceret̃. ex eo ꝙ
eſt ſexus fragilioꝛ. Tercio nõ debẽt
eſſe curioſe. qꝛ nõ debẽt de domo in
domũ circuire. ſ; in domo manẽ aut
in eccleſia orare. i. Thi. v. Que vẽ
vidua eſt et deſolata ſperet in dño
et inſtet obſecrationibꝰ ⁊ orõibus
nocte et die. Legit̃ de naturis aĩaliũ
ꝙ turt̃ amiſſo cõpari ſtat in hieme ĩ
nido. In eſtate vero tranſit ad loca
frigida. Sic vidua in hieme .i. in vi
ta pñti in qua eſt frigus peccati ⁊ ca
rentia ignis diuini ⁊ ſufflatio mali ṽe
ti .i. temptationis diaboli dẽt morari
vel in nido domꝰ ꝓprie nõ diſcurren
do nec vagãdo memoꝛ dine que qꝛ
diſcurrit caſtitatẽ amiſit vel in nido
ſue cõſcientie ipſam. ſcz mundando
vt poſſit dicẽ Cañ. i. Lectulꝰ noſter
floridus . vel in nido ſancte eccleſie
orõibus ſcz inſiſtendo exemplo ãne
vidue. De qua habet̃ Luce. ij. Si ṽo
ſentit in carne aliquẽ malũ caloꝛem
tranſeat ad loca frigida hoc eſt aſſu
mat remedia refrigerantia ſcz mace
rationẽ carnis carnalitatẽ exurentẽ
Ps. Vre renes meos et coꝛ meum.
habundantiã lacimaꝝ cõcupiſcentiã
extinguentẽ. et tunc dicẽ poterit cũ
ꝓpheta tranſiuimꝰ ꝑ ignem ⁊ aquã
⁊ eduxiſti nos in refrigeriũ Nichilo
minꝰ vadat frequent̃ ad rorẽ verbi
dei refrigerantẽ Eccl. xviij. Nonne
ardorẽ refrigerabit ros . ſic et ṽbũ
melꝰ ꝙ̃ datũ. Quarto cauſabat̃ eiꝰ

dolor ex eo qꝺ erat vnica mater. Nõ
eñ alius filꝰ ſibi remanſerat q̃ ipſaꝫ
aleret vel nutriret. hoc quippe ſpec
tat ad filios pntes ſcz nutre et fouẽ
ad qꝺ inducimur verbo ſiue ꝑcepto.
Exo. xx. Honora patrẽ tuũ et mrẽꝫ
Et intellige nõ tm̃ de honoꝛe reuerẽ
tie ſed eciam bñficientie. ſed qꝛ plus
mouent exempla ꝙ̃ verba. iðo indu
cimur exemplo dñi. qui de mrẽ curã
habuit. et in vita ſibi obediendo.
Luce. ij. Erat ſubditꝰ illis Et in moꝛ
te ipſam iohãni recõmendando. et
poſt moꝛtem ſibi apparendo. qꝛ vero
multos plus inducat ꝓmiſſa ꝙ̃ exem
pla vel verba. ideo dñs nos ꝓmiſſio
ne inducit cũ prece ꝓ ſupdicto ꝓmiſ
ſionẽ addidit dicẽs. Vt ſis longeuꝰ
ſup terrã. Et intelligit̃ nõ tm̃ de ẽra
morienciũ ſed eciã viuenciũ Sꝫ qñꝗ
aliqui ſunt duri quos plus mouent
ꝯminata ſupplicia ꝙ̃ verba vel exem
pla ſiue ꝓmiſſa. iðo dñs ꝯminationẽ
facit dicẽs Exo. xxi. Qui maledixẽit
pr̄i vel mr̄i moꝛte moriet̃ Et itelligit̃
ñ tm̃ ð moꝛte tꝑali ſ; eciã ð moꝛte et̃
na Sꝫ dato ꝙ deficiãt oĩa ṽba exẽpla
ꝓmiſſiões et ꝯminacões adhuc indu
cimur ĩſtinctu natuẽ. et ſup hoc Va
lerius ẽa ponit exẽpla Cũ eñ quedã
mulier nobil̃ ob qꝺdã flagiciũ carce
ri mancipata eſſꝫ vt ibi fama deficẽt
Filia ſua nupta de licẽn̄ iudicis ipaꝫ
cotidie viſitabat ꝑus tñ diligẽter ꝑ
ſcrutabant̃ ne ꝯmeſtibile eiꝫ deferrꝫ
Illa ṽo extracta vbẽ ſingul̃ diebus
de lacte ꝓprio mrẽꝫ ꝓpriã alebat. Cũ
ṽo iudex miraret̃ qꝺ tãto tꝑe ſup vi
uẽt reptũ eſt qꝺ fiebat tũc iudex pie
tate motus mrẽꝫ filie ꝯdonauit Silẽ
fere ꝑ oĩa refert ſolinꝰ de quodã prẽ
ſene et grãdeuo talit̃ a filia in carcẽ
ſuſtẽtato Scðm exẽplũ poit dicẽs ꝙ
qñ cyconie ſeneſcũt filij pntes ſuos ĩ
nido ponũt et velð infãtes iuxta pec
tus ſuũ collocant fouẽt et nutriunt.

Soli vultures pn̄tes ſuos mori pmit-
tunt. Terciū exemplū ponit qđ cum
Darius rex perſaꝝ fines ſcitaꝝ inua
ſiſſet miſerunt ei ſcite l̄ras ꝙ depla
cōnem agroꝝ et vineaꝝ equammit̄
tolerarent. ſed ſi ſepulchra parentū
cōtingēt tūc ſcitaꝝ potenciā et vīes
ſentiēt. qꝛ ꝓ eoꝝ defenſione morti ſe
exponē ſunt pati.

Dn̄ica decīa ſeptima. Sermo p̄mꝰ

Cum intraret ihus in domū
cuiuſdaꝫ pn̄cipis phariſeoꝝ
ſabbato māducare panē ꝛc̄
Luce xiiij. Criſtus ſcđm gloſā ſepe in
ſabbato docebat et curabat ſiue vt
plures qui ad ſabbatū cōueniebant
lucrifacēt. ſiue vt in ſabbo celeſtis
quietis oēs infirmitates curādas eſſe
oſtenderet. ſiue vt interdū a quiete
cōtemplacōnis ꝓpter ſalutē aīaꝝ
nos ſubtrahēdos eſſe docēt Jdeo ad
manducandū ſabbo cū iſto principe
intrauit nō ꝓpter cibū ſ; ꝓpter aīaꝝ
lucꝝ Vbi eciā idropicū iſtū in corpe
et in mente curauit. Circa cuiꝰ cura
cōnez ex pte phariſeoꝝ fuit mag̃ ma
licia Ex pte idropici fuit magna miſe
ria Ex pte xp̄i magna mīa. Malicia
aūt phariſeoꝝ in tribus fuit. Primo
in hoc ꝙ eū obſeruabāt ſi viderent
ꝙ ſabbato curaret. vt ſic poſſent ei
detrahē qđ ſabbatū ſoluēt. Magna
malicia eoꝝ. qꝛ eū paſcebant et ſibi
inſidias pabant. cū eo comedebant
et ip̄m mordē volebant. Tales ſunt
multi q̄ alios paſcūt cibis corpalibꝰ
et tn̄ veſcunt̄ eoꝝ carnibꝰ Prouer.
xxiij. Noli eſſe in ↄmeſſacōnibꝰ eoꝝ
q̄ carnes ad veſcendū ↄferunt Glo.
Carnes ad veſcendum cōferre eſt in
collocucōne viciſſim vicia proximoꝝ
dicē Gal. v. Qđ ſi inuicez mordetis
et ↄmeditis ꝛc̄. Jlle mordet q̄ partē
accipit et ptē relinq̄t. ille ↄmedit q̄
accipit qđ ſibi ſufficit et reliquum di
mittit. ille conſumit q̄ nichil relinq̄t

Phariſei ergo xp̄m aliqn̄ mordebāt
ip̄m in aliquo laudādo et in aliquo
rep̄hendēdo. iuxta illud Mathei. ix.
Quare cū publicanis ꝛ peccōribꝰ mā
ducat magiſter vr̄ et bibit. Jn hoc
ꝙ magiſtrū eum vocāt laudāt eum.
ſed in hoc eū rep̄hendūt qđ cū pecca
toribꝰ māducabat Aliqn̄ ip̄m mādu
cabant eius opa puertēdo ex eo qđ
in ſabbato ea faciebat Joh. ix. Non
eſt hic hō a deo q̄ ſabbatū non cuſto
dit Aliqn̄ ip̄m cōſumebāt totā vitā
ſuā cōdemnādo Mat. xi. Ecce homo
vorax et potator vini et peccatoꝝ et
publicanoꝝ amicꝰ Sunt eciā multi q̄
alios ī pte laudāt et pte vituperāt.
iſti mordēt. Alij ſunt q̄ oīa bona opa
in alijs puertunt. iſti comedūt Alij
ſunt q̄ et opa iudicāt et intencōnez
cōdemnāt. iſti cōſumunt. Scđo eoꝝ
malicia in hoc eāt qđ tacebāt. cū em̄
dn̄s eos īterogaret. Si licz ſabbato
curāre ipſi tacuerūt. qꝛ ſicut đt Beda
quicq̄d dixiſſent cōtra ſe dictū fuiſſz
Nam ſi licet curare q̄re xp̄m obſuāt
Si nō licet q̄re pecora curāt Nđ igit̄
tacebāt cū eos dn̄s īterogaret ex an
guſtia ꝓcedebat. Sz notandū qđ ali
qn̄ bonū eſt tacē. aliqn̄ bonū rn̄dere
Bonū quidē eſt tacē aut ꝓpt̄ ſapiāz
Ecc. xx. Eſt tacēs q̄ inuenit̄ ſapiens
et eſt tacēs ſciens tempus apti tpis
Aliqn̄ tacent rōne ignorācie Jbidem
Eſt tacēs n̄ hn̄s ſenſū loquēdi. aliqn̄
rōne pacie. ps. Poſui ori meo cuſ.
dū ↄſi. pec. adu. me. Aliqn̄ vō bonū
eſt rn̄dē. Prouer. xxvi. Rn̄de ſtulto
iuxta ſtulticiā ſuā ne ſibi ſapiēs vide
at̄ Et dr̄ tn̄ ibidez. Ne rn̄deas ſtulto
iuxta ſuā ſtulticiā ne efficiāis ei ſimil̄
Non eſt em̄ ſtulto rn̄dendū ſtulte et
impacient̄ ſ; diſcrete et ſapient̄. Vn̄
eciā phi aliqn̄ maledicētibꝰ rn̄debāt
ſ; ſapient̄. Senocrates em̄ cuidā male
dicēti ait Vt tua lingua dn̄a tua. ſic
ego auriū meaꝝ dn̄s ſū. Antiſtenes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Eciam cuidã dicenti hoĩes de te male
loquũtur ait ſupioris eſt hoc pati in
ferioris dicẽ Scenephõ cuidã maledi
centi ait. tu didiciſti male dicẽ. ego
teſte ɔſciẽcia didici maledicta ɔtẽp
nere. Tercio malicia eoꝝ in hoc erat
qđ plus de aĩalibus q̃ de aĩabus curã
bant qđ notat̃ cũ dr̃ Cuiꝰ vr̃m aſinꝰ
aut bos in puteũ cadit. ſic eciã ſunt
multi p̃lati q̃ de minimis hñt curã mag
nam de magnis paruam vel nullam
Job. Paſſus eſt damna reꝝ mortez
filioꝝ. corpis cruciatũ. et tñ nõ ſci.
veſti. ſ. niſi in mor filioꝝ Nã in dam
no reꝝ oñdit paciãz dicẽs Dñs dedit
dñs abſtulit ⁊c̃. Jn cruciatu corpis
oñdit nõ tm̃ paciãz ſ; eciã humilitatẽ
magnã. Vnde dr̃ de teſta ſaniẽ rade
bat ſedẽs in ſterq̃linio Jn morte aũt
filioꝝ oñdit magnã triſticiã Sz p̃lati
plus curãt de decimaꝝ ſubtractione
et iniuriaꝝ irrogacõne q̃ de ſbdito
rum pdicõne Criſ. Si ppl's decimas
nõ obtulerit murmurant oẽs. ſed ſi
populũ peccãtem viderit nemo mur
murat ɔtra eos. Om̃s de honore ſuo
ſolliciti ſunt de honore aũt dei nullus
Ber. Cadit aſinꝰ et eſt q̃ ſubleuet.
perit aĩa et nõ eſt q̃ recogitet. Scđo
ex pte idropici fuit magna miſeria.
Ydropicus ſcđm Bedã tres hz miſe
rias. que eciã tangunt̃ in Gloſa. ſcz
inflacõnem ventris. ardorẽ ſitis. et
exaltacõnem fetoris. Primo igit̃ hz
inflacõnem ventris p quã intelligit̃
ſupbia Sap. iiij. Diſrũpit illos infla
tos ſine voce ſcz excuſacõnis vel dep̃
cacõis. et dicit dirũpet .i. in diuerſ
ptibus rũpet. Nam a ſupiori rumpet
eos malleus diue ſentẽcie. qua dicet̃
Math. xv. Diſcedite a me male ⁊c̃
Jẽ. xxiij. Nõne v̓ba mea q̃ſi malleꝰ
cõterens petras. ab inferiori malleꝰ
voracis gehẽne Job. xxxi. Jgnis eſt
vſq; ad cõſũmacõnem deuorans ⁊c̃
Ab interiori malleꝰ remordẽtis cõſci
encie Yſa. vlt. Vermis eoꝝ nõ mori
etur. Ab exteriori mallei perſſionis
diabolice. Prouerb. x. Parata ſunt
peccatoribꝰ iudicia et mallei percuciẽ
tes ſtultoꝝ corpibus. Nimis igit̃ eſt
durus q̃ nõ frangit̃ in cõſideratione
iſtoꝝ malleoꝝ Augꝰ. Ve miſerabil'
duricia ad quã confringendã leues
ſunt grandes mallei o inſenſibil' tor
por ad quẽ excitãdum obtuſi ſunt tã
acuti aculei. o letal' ſopor. ad quẽ ex
citãduz raucũ eſt tã t̃ribile tonitruũ
Scđo idropicus habz ardorem ſitis.
p quã intelligit̃ auaricia. Auarꝰ eñ
tam ardẽter ſitit pecuniã q̃ q̃to plꝰ
bibit tanto plus bibẽ cupit. Jo. iiij.
Oĩs q̃ biberit ex aq̃ hac ſitiet iteꝝ.
Poeta. Sic q̃bꝰ intumuit venter ſuf
fuſus ab vnda. Quo plus ſunt pote
plus ſitiunt̃ aque. Tam ardẽter ſitit
qđ aqua turbida vel furtiua .i. pecu
nia iniuſte acq̃ſita dulcius ſibi ſapit
Jẽ. ij. Quid tibi vis in via egipti vt
bibas aquã turbidam. Prouer. ix.
Aque furtiue dulciores ſunt Tam ar
dent' ſitit qđ eciã ſanguinẽ paupeꝝ
bibit Eccl'. xxxiiij. Panis egencium
vita pauperis eſt q̃ defraudat eũ hõ
ſanguinis eſt. Tercio idropicꝰ patit̃
exalacõnem fetoris p quã intelligit̃
luxuria que fetet coraz deo. Joel'. ij.
Aſcendit fetor eius et aſcẽdet putre
do eius. qr ſupbe egit. Geñ. xviij.
Clamor zodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ mul
tiplicatus eſt et peccatũ eoꝝ aggra
uatũ eſt nimis ille aũt clamor nõ eſt
niſi peccati fetor Eſt aũt fetor tolera
bilis qñ tm̃ ex vna re fetida cauſat̃.
vel ſi ex diuerſis rebus tñ leuis eſt fe
tor vel ſi eſt grauis tñ cito deficit. qñ
v̓o cauſat̃ ex diuerſis rebus fetidis.
Et eſt fetor g̃uis et diut̃nus tunc eſt
intolerabilis Fetor igit̃ illoꝝ cauſat̃
ex multis pcc̃is. ido dt̃ Clamor eoꝝ
multiplicatꝰ eſt. Erat g̃uis ido ſbdit
et peccatum eoꝝ aggrauatum eſt.

Erat nimius .i. diuturnus . ideo dicit
nimis . Talis fetor deū de celo deſcen
dere fecit . ideo ſubdit Deſcendam et
videbo ⁊c̄ . Tanq̄ſi aliquis diceret .
Receſſi de domo mea ꝓpter fetorem
quē ſenciebā Iſte fetor eciā hodie in
mūdo eſt qui quidē cauſat̄ ex multis
peccatis Oſee . iiij . Maledictū et mē
daciū ⁊ homicidiū furtū et adulteriū
inundauerūt . Cauſat̄ eciā ex corpori
bus ꝑ luxuriā putridis . Yſa . xxxiiij .
De cadaueribus eoꝝ aſcendet fetor
Eſt eciā diuturnus q2 vſq3 ad mortē
in immūdicijs pſeuerant Joel . i . Cō
putruerunt iumenta in ſtercore ſuo
Jumēta quidē in ſtercore ſuo putreſ
cere eſt . carnales hoīes in fetore luxu
rie vitā finire . Tercio ex pte chriſti
fuit magna mīa . qđ notat̄ cum dicit̄
Ipſe em̄ apprehēdit ſanauit eū ac di
miſit . vbi oñdit̄ triplex effectus mīe
Primꝰ eſt q2 ipm̄ apprehendit . pccōr
em̄ eſt in faucibꝰ diaboli . & tunc dn̄s
ipm̄ apprehendit qn̄ de faucibus eum
trahit . Job . xxi . Conterebā molas
iniqui et de dentibus illiꝰ auferebam
predā Et iſtud maxīe fit ꝑ ꝯtritionē
Maxilla em̄ diaboli eſt perforata . et
ideo qn̄ pccōr cōterit̄ mox inde egre
dit̄ Greg̃ . ſup illud Job . xl . Armilla
pforabit maxillā eius Nius ore illiꝰ
ſemel raptus maxillā eius euaderet
ſi pforata nō eſſet . Scđs effectus eſt
q2 ipm̄ apprehenſū ſanauit . et hoc fit
ꝑ cōfeſſionez in qua ſanant̄ vulnera
peccatoꝝ . Jē . xxx . Obducā cicatricē
et ſanabo te a vulneribꝰ tuis Terciꝰ
effectꝰ ē q2 ſanatū dimiſit . et hoc fit
ꝑ ſatiſfactionē . Mat̄ . xviij . Miſertꝰ
dn̄s ſerui illiꝰ dimiſit eum et debitū
dimiſit ei . Non ſufficit autez ꝙ quis
pccā dimittat niſi cū hoc ꝑ ꝯtritionē
et cōfeſſionē et ſatiſfactionē ea dele
at . ſicut oñt Greg̃ . in paſtoralibꝰ . ꝑ
t͞a exempla . Primū eſt . q2 ſi q̄s lrās
vel aliqđ inſtrumentū falſum ſcribit
nō ſufficit ꝙ vlterius nō ſcribat niſi
eciā qđ male ſcpſit deleat . Peccata
nr̄a oīa ſcripta ſunt . Jē . xvij . Pccm̄
iuda ſcriptū eſt ſtilo ferreo in vnge
adamātino . Non ſufficit ergo vt q̄s
dimittat pccā . niſi qđ ⁊ male fecit ꝑ
ꝯtritionē in lacrimis deleat . pš . Laua
bo ꝑ ſingulas noctes lectū ⁊c̄ . Scđm
exemplū eſt q2 ſi q̄s alicui blaſphemi
as dixerit nō ſufficit ꝙ vlterius non
dicat ñ de hijs que male dixit penite
at . Pccōr deū blaſphemat . Roš . ij .
Nomē dei ꝑ vos blaſphemat̄ int̄ gen
tes Non ſufficit igit̄ vt a talibꝰ blaſ
phemijs deſiſtat ñ de hijs que fecit ſe
in cōfeſſione culpabilē recognoſcat
Prouer . xviij . Juſtus ꝑor accuſator
ē ſui . Terciū exemplū eſt ꝙ debitor
nō abſoluit̄ a debitis que cōtraxit ꝓ
eo ꝙ alia nō multiplicat niſi ea que
cōtraxit pſoluat . qn̄ peccamꝰ debito
res dni ſumus . De hijs autē debitis
abſoluti nō ſumꝰ ꝓ eo ꝙ alia nō ſup
addimꝰ niſi de illis digne deo ſatiſfa
ciamus Ad Roš iiij . Ei autē qui ope
rat̄ merces nō imputat̄ ſcđm graciā
ſed ſcđm debitū .

Sermo ſcđs vnde ſupra

Ecce homo quidā ydropicus
erat ante illū ⁊c̄ . ſicut dicit
Beda . Ydrops eſt morbus
ab aquoſo humore vocabulū trahēs
Grece em̄ ydor aqua latine vocatur
Cui ꝓprium eſt quāto magis habun
dat humore inordinato tāto ampliꝰ
ſitit . Per ydropicum igit̄ intelligere
poſſumus ſitim ſiue appetitū deliciaꝝ
honorum . maxime autem diuiciaꝝ .
Sed primo videamꝰ qualiter hec tria
auarum ſignificent Sicut em̄ dicitur
Prouerb . xxv . Tria ſunt inſaturabi
lia . ſcz infernus . ~~et os vulue vel ſim~~
~~aliā litteras~~ amor mulieris . et terra
ſiciens Per infernū intelligit̄ ſupbia
Tum q2 ꝓpter ſupbiā angeloꝝ pmo
fuit factus . tum q2 a ſupbis angelis

ꝑmo fuit poſſeſſus . tū qꝛ ꝑmū pccm̄
ibi punitū fuit ſcꝫ ſupbia . et iō infer
nus eſt ꝓprius locus ſu perboꝝ . ſicut
infern9 nō ſaciat aīabus . ſic nec ſup
bus honorib9 . Per amorē mulieris
intelligit carnal ↄcupiſcēcia que nō
ſaciat Iēo9 . Libido tranſacta ſemp
ſui relinq̄t putredinē vel penitudīez
nunq̄ꝫ ſaciat et extincta reaccendit .
vſu creſcit nec rō m̄ pet . impetu de
ducit . Per terrā ſicientē intelligitur
auaricia . qꝛ ſicut illa nō ſaciat aqua
ſic nec auarus pecunia Eccl . v . Aua
rus nō implebitur pecunia In morte
aūt oñdit qđ ſitis eoꝝ ſit vana et no
cua et mortifero potu extinguenda .
Eſt em̄ vana qꝛ oīa h9 mūdi ī morte
euaneſcūt . hoc pꝫ in morte alexādri
qui cum fuiſſet toc9 mundi dn̄s cupi
dus et luxurioſus et ei9 oſſa in vaſe
aureo fuiſſent recondita illuc phi et
diuerſis mūdi ptib9 cōuenerūt . vn9
igit volēs oſtendē ſuū dn̄m in vanū
fuiſſe ait . heri iſti non ſufficiebat to
tus mundus . hodie ſeptē pedū ſepul
tura eſt cōtentus Alius volēs oñdē
vanū eſſe aurū et argentū ↄgregaē
ait . Heri iſte faciebat theſauꝝ de au
ro . hodie auꝝ theſauꝝ facit de ipſo .
Alius volens oñdē vanū eē corpus
nutrire delicijs dixit Heri iſte corp9
ſuū diuerſ nutriebat delicijs . hodie
comedit a vermibus infinitis . Scđo
iſta ſitis eſt nociua Nam illi qui ſunt
in magnis honorib9 humiliant vſq̄ꝫ
ad infimā deiectionē . hoc pꝫ in ꝑmo
āgelo . de quo dī Iſa . xiiij . Detracta
eſt ad inferos ſupbia tua . cōcidit ca
dauer tuū . ſubtus te ſternetur tinea
et operimentū tuū erūt vmes Quō
cecidiſti de celo lucifer qui mane ori
ebaris ? Corruiſti in terrā qui vulne
rabas gentes q̄ dicebas in corde tuo
In celū ↄſcendā ꝛc̄ . Et ſeq̄t verūtn̄
ad infernū detraheris ꝛc̄ . Sic illi q̄
fuerūt in magnis diuicijs deuenerūt
vſq̄ꝫ ad vltimā pauptatē . ſicut patꝫ
Luce . xij . In illo diuite q̄ volebat de
ſtruere horrea ſua et facere maiora
Illi q̄ paſcebāt corpus ſuū magnis
delicijs deducent vſq̄ꝫ ad extremam
eſuriem ſicut pꝫ Luce . xvi . In diuite
epulone q̄ hrē nō potuit guttam aq̄
Tercio iſta ſitis in inferno potu moꝛ
tifero extinguet . Nā ſupbi et tiranni
bibent ſibi ſanguinē hūanū qui ſcꝫ
de ſuis et alioꝝ coꝛpibus fluet Apo .
xvi . Sanguinē ſcōꝝ effuderūt et ſan
guinē eis dediſti bibē vt digni ſunt
Legit in cronicis ꝙ Theodora regia
cū cepiſſet Cyrū regē perſaꝝ caput
eius amputari fecit et in vtrē plenū
ſanguinē immerſit dicēs Sanguinē
ſitiſti ſanguinē bibe . ſic ſupbis et ti
rānis dicet vt ſanguinē bibant quē
ſicierūt . Auari em̄ ibi bibent auꝝ liq̄
factum . Vnde refert quidā phs . ꝙ
Nero impatoꝛ viſus eſt ī auro lique
facto ſe apđ inferos balneare . et cū
vidiſſet cuneū aduocatoꝝ dixit eis
Venite venale genus hoīm et mecū
balneamī hic . qꝛ vob ptē optimā reſ
uaui . Luxurioſi ibi bibent fel draco
nū tanq̄ꝫ vinū rubeū et venenū aſpi
dū tanq̄ꝫ vinū albū Deut . xxxiij . Fel
draconū vinū eoꝝ ꝛ venenū aſpidū
in ſa . Nđ quidē vinū miſcebūt effuſi
one ppetua lacmaꝝ . ita ꝙ toti ebrij
erāt . Iſa . xvi . Inebriabo te lacrima
mea . vōt aūt de9 lacmas ī ꝯꝝ ſuas .
qꝛ eius iuſticia ꝓuocat eas In huis
aūt dei aqua ſci ſpūs iſtā triplicē ſiti
extinguit . Aug9 . Qui biberit de flu
uio padiſi cui9 gutta maioꝛ eſt occe
ano reſtat vt in eo ſitis hui9 mundi
penitus extincta ſit . In paulo em̄ ex
tinxit omnē ſupbiā . qꝛ qui ꝑus dice
bat ſaul9 a ſaule rege ſupbo . poſtea
dictus ē paul9 q̄ſi puul9 qui ꝑus eāt
lup9 poſtea fcūs ē agn9 . q̄ ꝑus ſcōs
in carcerē trahebat poſtea ꝓ ſāctis
carceri et morti ſe exponebat . In

apoſtol' et zacheo extinxit oēz auari
ciam Nam apli reliquerūt habita et
nō deſiderauerūt habenda. Zache⁹
largitus eſt ꝓpria et reſtituit aliena
In magdalena extinxit omnez luxu
riā hoc pz et in quadā vaniſſima mu
liere. De qua legit̄ in vitiſpatꝝ. ꝙ
cū p ciuitatē quandā cū nimia ambi
tione pcedēt quidā ſcūs eps eam vi
dens ad terrā pſtrauit ſe et amariſſi
me flere cepit ex eo ꝙ illa plus erat
ſollicita placere mūdo ꝙ̄ ipſe deo et
cū ꝓ illa oraſſz viſum eſt ſibi ꝙ q̄dā
coꝛnicula nigerrima ad eū venit quā
ille accipiens in aq̄ dimerſit. et mox
in columbā candidam cōuerſa fuit.
Sequēti igit̄ die illa lacrimis reſoluta
ad pedes eius ꝓcidit et que ꝑus pec
cādo nigerrima fuit poſtmodū in la
c̄rimis baptizata tota facta ē candida
Viſo qualit̄ p ydropiſim intelligitur
ſitis diuiciaꝝ. deliciaꝝ et honoꝝ vidē
dum eſt qualit̄ ſpūalit̄ ydropic̄ ſigt̄
auaꝝ. Circa qd̄ notandū. ꝙ int̄ ꝓdi
gum et auaꝝ ⁊ cupidū differēcia eſt
Prodigus eſt in exponēdo q̄ oīa ſua
diſſipat et cōſumit. iſte hz man⁹ pfo
ratas q̄ nichil retinē ſcit. ſ; in epulis
et luxuriis oīa cōſumit Jaco. v. Epu
lati eſtis et in luxuriis enutriſtis cor
da veſtra. ꝑus dicit epulati ⁊ poſtea
luxuriari. qꝛ ſicut dicit Jeo⁹. Vēter
mero eſtuans cito deſpumat in libi
dinē Et ſubdit Enutriſtis corda vrā
Quidā eni enutriunt corda q̄ ſcz hn̄t
immūdas cogitationes Quidā ora q̄
hn̄t laſciuas locutiōes Quidā corpa
qui exercent libidinoſas opationes
Nō debem⁹ igit̄ nec corda nec corpa
in luxuriis enutrire ſ; poci⁹ effugere
i. Coꝛ. vi. Fugite fornicationē. Lux
uria eni meli⁹ vincit̄ fuga ꝙ̄ reſiſteñ
Vnde dicit̄ in policrate. Julius ceſar
aiebat in bello corpa gladiis ī pace
voluptate vulnerari Et ſubdit̄. Sen
ſerat gencñ triūphatoꝛ voluptatez

nullo mō tam facile ſupari ꝙ̄ fuga.
eo ꝙ ipm q̄ gentes domueāt veneis
nexibus innodauit mulier impudica
Auarus eſt in retinēdo qui ſcz oīa re
tinet et nichil cōmunicat iſte hz ma
nus cōtractas Eccl'. xi. Eſt q̄ locuple
tat̄ parce agendo ⁊ parce manducando
et dicit Nunc manducando de bonis
meis ſolus. immo etiā aliq̄ in tm̄ ſūt
auari ꝙ nec mādućare audēt Amb.
in li. de vinea nabuthe. Noui ego di
uitez q̄ nolebat obſtinatū apire hor
reū ne quid de cōdito minueret̄. Pa
nis vnius diei deputabat̄ q̄ famē vix
ſaciare poſſit. ꝯperi et mea fide ſi qn̄
ouū eſſet appoſitū cōqueri ſi qn̄ ouū
fractum eſſet ꝙ pullus eſſet occaſus
Cupidus eſt in acquirēdo qui ſcz ni
mis ardent̄ cupit iſte hz man⁹ aptas
qꝛ ab omnib⁹ vult accipe et omnes
expoliare cū tn̄ dicat̄ Eccl'. iiij. Non
ſit porrecta man⁹ tua ad accipiendū
et ad dandum collecta talis patit̄ fa
mē caninā. ps. Famē pacient̄ vt ca
nes Canis eni cū videt aliquē os cor
rodentē con̄ eū latrat n̄ ſibi illud ꝓi
ciat et poſtq̄ habuerit illud dimittit
eū donec ad corrodend̄ ibi inuenerit
Quo comeſto ſtatī ad alia ſuſpēſus
anhelat ſic ſunt multi tirāni q̄ con̄ ſb̄
ditos intonāt vt oīa ſibi exponāt et
poſtq̄ expoſuerūt totalit̄ eos expoli
ant. ā violent̄. ā fraudulent̄. q̄bus
ſpoliatis mox ad alios ſpoliatos ſe
ꝯuertūt Ecc. xiij. Diues iniuſte egit ⁊
fremet Paup āt leſus tacebat Ecce
cōminatio Deinde ſbdit̄ Si hēs ꝯuiuz
tecū et euacuabit te Ecce euacuatio.
Et ſbdit̄. Et ꝯfundet te in cibis tuis
donec exinaniat te bis ⁊ t̄c Ecce itera
ta expoliatio Patz igit̄ ꝙ auar⁹ ſiue
cupidus pecuniā nō ſaciat̄. qd̄ p q̄tuoꝛ
exēpla oñdi pt. Primū eſt tale ſi ali
q̄s valde ſitiret et tota aq̄ effūderet̄
in dolio et nichil in ſtomacho ex hoc
ſitis ei⁹ nō extigueret̄ ſ; augmētaret̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Cupiditas auari eſt quedā ſitis ei⁹.
Sitis aque ſūt ipſe diuicie ſ; iſta ſitis
ſedari nō p̄t. q2 cupiditas eſt in aīa.
et diuicie ponunť in archa Joh. iiij.
Oīs qui biberit ex hac aq̄ ſitiet iteꝝ
Scd̄m exemplū eſt tale. Si eſſz aliq̄s
magnus ignis q̄to plus ligna ibi po
nunť tanto magis inflāmať. et q̄to
magis diminuūť tanto magis remit
tiť. Cupiditas auari ē quidaz ignis
cuius ligna ſunt ip̄e diuicie q̄to igiť
amplius diuicie multiplicanť tanto
magis cupiditas augeť et q̄to plus
diminuūtur tāto plus dimittiť. Ecc.
xxviij. Secūdū ligna ſiluaꝝ ſic ignis
exardeſcet Greg. in moꝝ. Auaricia
deſideratis rebus non extinguiť ſ; au
getur. Nam more ignis cū ligna que
cōſumit exceperit excreſcit. Terciū
exempluz eſt tale. ſi q̄s vellet implē
ſitulam ſapīa ſtultus eſſet. q2 ſapīa
cū ſitula nullā hz cōueniencīā. Quia
ſapīa eſt res ſpūalis et ſitulares ma
teriales Eodē mō ſtultus eſt q̄ vult
implē animā pecunia cū nullaz adin
uicē cōueniencīā habeant. q2 aīa eſt
res ſpūalis. et pecūia res materiał
Sed aīa impleri p̄t ſapiēcia et archa
pecunia. et tunc bene cōueniunt. ij.
Coꝝ. vi. Quis autē cōſenſus tēplo
dei cū idolo? Templuz dei eſt aīa. ij.
ad Coꝝ. v. Vos eſtis tēplū dei viui
Ydolum auari eſt nūmus. Col. iij.
Auaricia que eſt idoloꝝ ſeruitus.
Jſta igiť duo ſcz aīa que eſt templū
dei. et nūmus qui eſt idolū auari cō
uenire nō pn̄t. Quartū eſt exemplū
tale. ſi q̄s vellet implere horreū am
pliſſimū cū vno grano milij ſtultus
eſſet. ampliſſimū horreū eſt aīe appe
titus cui totus mūdus eſt anguſtus
et velut granū milij reputat⁹ Si eñ
totū mundū poſſidet adhuc aliū mū
dum peteret quo habito adhuc aliū
affectaret. et ſic q̄ſi in infinitū appeti
tus ſe extenderet. Solus igiť deus qui
eſt maior omi aīe appetitu ip̄m appe
titū implere p̄t Aug⁹. in li. ↄfeſſiōm
Feciſti nos dn̄e ad te et inquietū eſt
cor n̄rm niſi requieſcat in te. Et oīs
repletio que de⁹ me⁹ nō eſt egeſtas
michi eſt. ps̄. Qui replet ī bonis deſi
derium tuū.

Sermo terci⁹

Cum vocatus fueris ad nupci
as ⁊c̄. Magiſter hūilitatis
ſepe nos ad humilitatē redu
cit. Vnde hic oñdit qđ nullus poteſt
venire ad nupcias eterne feliciatis
niſi diſcumbat in loco nouiſſimo hu
militatis. Qui eñ vult diſcūbere in
loco celſitudīs dat locū illi qui diſcu
buit in loco humiliacōis. Nā lucifer
poſuit ſe in loco p̄mo. idō dedit locū
xp̄o qui poſuit ſe in loco nouiſſimo.
Eua poſuit ſe in loco alto. et ideo de
dit locū virgini que ſe poſuit in loco
infimo. Diues ſedit ī loco purpureo
Jdeo dedit locū lazaro ſedenti in ſter
q̄linio. ideo dt dn̄s Cū vocatus fueris
ad nup. nō diſcūbas ī p̄mo loco ⁊c̄
Vbi duo videnda ſunt. Primo que
ſunt ip̄e nupcie. Scd̄o que ſit via ve
niendi ad iſtas nupcias. Circa p̄mū
notand. q3 ſunt quedā nupcie ſpūa
les. et quedā celeſtes. Spūales ſūt
q̄s fecit deus in pn̄ti cū aīma in thala
mo ↄſcie. de q̄bus dī Apo. xix. Vene
runt nupcie agni et vxor eius p̄pa
uit ſe. Jn hoc qđ diciť vxor agni notť
felix cōiunctio. Jn hoc qđ dī p̄pauit
ſe. notať p̄ambula diſpoſitio Jn hoc
q3 dī nupcie notať feſtina epulatio.
Cōiunctio autē anime cum xp̄o fit p
fidē et dilectionē ex qua cōiunctōne
venit triplex bonū ſcz fidei prolis et
ſacramenti. Bonū fidei eſt ne diabo
lum adulterum ſuſcipiat. lectus eñ
noſtre conſciencie eſt anguſtus. et
ideo deus et diabolus ibi nō poſſunt
requieſcē. et pallium noſtri amoris
eſt breue. et ideo deum et mundum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nō poteſt coopire Yſa.xxviij. Coan
guſtatū eſt ſtratū ita vt alt̄ decidat
et pallium breue vtrūq3 coopire nō
poteſt Sed de multis dicit̄ Yſa.lvij.
Juxta me diſcooperuiſti te.i.ↄſenſū
tuū et ſuſcepiſti adulterū Scd̄o deb3
ibi eſſe bonū prolis vt ſc3 ſponſa xp̄i
per bona opera ſe exerceat.i.Thi.ij.
Saluabit̄ aute3 mulier p filiorū gn̄ati
onē.i.bonorū operū pductionē. Aug9
ad pbā. Hec eſt vberior fecūdiorq3
fertilitas nō ventre graueſcere non
lacteſcere pectore ſ3 corde candeſcere
nō vlceribus terrā ſ3 celū orationib9
perturire Tercio ibi debet eſſe bonū
ſacramenti vt inter ſponſum et ſpō
ſam diuiſio nunq̄ fiat Sicut enim in
matrimonio corpali eſt triplex vnio
Vna ſcd̄m cōſenſum aiorū Alia ſcd̄m
pmixtionem corporū Tercia p indiui
duā cohabitationē amborū. ſic et in
iſto mrimonio ſpūali.xp̄us nobis co
pulatus eſt p caritate3 Jr̄emie.xxxi.
Jn caritate ppetua dilexi te ₇c̄. per
nature cōformitatem Heb.ij. Nuſq̄
enim angelos apprehendit ſed ſemē
abrahe Et p inſepabilitatē. Mathei
vlt. Ecce ego vobiſcū ſū oīb9 dieb9.
Scd̄o debet eſſe p̄ambula diſpoſitio
Jdeo dicit̄.p̄parauit ſe ₇c̄ Jſta autem
p̄patio in tribus cōſiſtit Jſte em̄ ſpō
ſus vult habere ſponſa3 pulchram.
pſ̄. Concupiſcet rex decorem tuum.
ſponſam pacificā. q2 ſicut dr̄ Prou̅.
xxi. Melius eſt ſedere in angulo do
matis q̄ cū muliere litigioſa i domo
cōmuni. Jſti litigioſi ſunt ſuperbi.
Proueb.xiij. Jnter ſuperbos ſemper
iurgia ſunt eciā habere ſponſam to
taliter amori ſuo intentam Sicut et
ipſe ſibi intēdit Can̄.ij. Dilect9 me9
michi et ego illi Spōſa igitur vel que
non eſt pulchra per conſcientie puri
tatē. vel nō eſt pacifica p humilitatē
vel non eſt ſibi intenta p caritatem
ad eius nupcias nō meretur admitti

Jdeo fatue virgines nō ſunt admiſſe
q2 nō haberunt oleum .i.nitorem et
ſuauitatē ↄſcientie. vt habet̄ Mat.
xxv. Jlli qui nolūt ſedere in loco no
uiſſimo. ſed in p̄mo loco ſuperbie ex
pelluntur cum rubore vt dicitur hic.
Jlli qui nō habent veſtem nupcialez
.i.dei et pximi caritatem ſimiliter de
nupcijs expellunt̄. ſicut pat3 Mathei
xxij. Tercio in iſto mrimonio ſpūali
eſt feſtina epulatio Jdō dr̄ Venerūt
nupcie agni. Et iſta epulatio h3 fieri
p graciā. iſto tamen cibo gracie non
paſcunt̄ niſi illi qui habēt t̄a p̄dicta
qui ſcilic3 ſunt puritate nitidi. corde
tranquilli. et amore celeſtiū auidi.
Hinc eſt q̄ filij iſrahel nō potuerunt
recipere manna niſi prius exirent de
egipto. et niſi prius trāſirent p mar̄
egipti. et niſi prius deficeret eis fari
na egipti. Qui igit̄ vult paſci māna
diuine gracie oportet q̄ ſit puritate
nitidus. et hoc eſt exire de egipto et
de tenebroſitate peccati. Deus enim
non paſcit animā tenebroſam vel ni
gram ſed puram et candidā. Vnde
ſuper illud. pſal. Pullis coruorū inuo
cantib9 eum Dixit Remigi9. q̄ quā
diu pulli coruorū hn̄t plumas albas
a coruis parētibus tanq̄ degeneres
relinqunt̄ et rore celeſti paſcuntur.
Cum aūt eorū plume nigreſcere cepe
rint tunc a coruis cadaverib9 nutri
unt̄. Eod̄e modo deus animā que h3
mundiciā cōſciencie paſcit rore grē
que autē habet nigredinem peccorū
paſcitur a demonibus cadaueribus
immūdiciarū. Scd̄o oportet q̄ ſit mē
te tranquill9 et hoc eſt tranſire mar̄
egipti. Mare em̄ ſemp eſt in motu.
et ſignat illos q̄ diuerſis anxietatib9
et turbationib9 cōmouent̄ Yſa.lvij
Cor impij quaſi mare feruens quod
quieſcere nō poteſt. Jn cordib9 igit̄
talium deus p graciā habitare nō p̄t
quod ſignatum eſt.iij. Regum.xix.

Ecce dn̄s tranſit et ſpūs grādis et
fortis ſubuertēs montes et conterens
petras añ dn̄m nō in ſpū dn̄s et poſt
ſpm̄ cōmotio nō in cōmotione dn̄s
et poſt comocōez ignis et nō in igne
dn̄s Et poſt ignē ſibul9 aure tenuis
et ibi dn̄s . nō eſt dn̄s in ſpū ſubuer
tente nec in cōmocōne pſtrepente .
nec i igne exurēte. ſ; in ſibulo demul
cente. Tria em̄ ſunt que faciunt cor
inquietū ſcʒ ſupbia. et iſta eſt ſpūs
grandis et fortis ſubuertēs montes
et cōterens petras . Scdm̄ eſt auari
cia et iſta eſt comotio que mentē ſol
licitudinibus inq̄etat. Terciū eſt ira
cundia et iſta eſt ignis Deus igitur
nō eſt in corde ſupbo nec auaro nec
iracundo . ſed in corde humili vbi eſt
ſibilus aure tenuis Sibulus hʒ demul
cere Aura habʒ refrigerare Sʒ aura
tenuis hʒ alleuiare. Per ſibulū igit̄
intelligit̄ huilitas . q2 ſibilus equos
mitigat ⁊ catulos inſtigat. Sic huili
tas mentes elatas tranquillat et de
mones irritat . Per aurā ſignificat̄
māſuetudo que ignē iracūdie refri
gerat et extinguit. Per aurā tenuē
ſignificat̄ paupertas que animā alle
uiat ab oneribꝰ ſollicitudinū. Deus
igitur habitat vbi eſt ſibilꝰ aure te
nuis .i. vbi inuenit humilez manſue
tudinē et pauperē . Tercio oportet.
qd̄ ſit celeſtis amoris auidus . et hoc
eſt abicere farinā egipti. quā diu ei
homo delectat̄ circa mundana nō pt̄
amare celeſtia. Farina inquantū eſt
farina eſt alba . ſed inquātum eſt fa
rina egipti eſt tenebroſa . q2 delecta
cio mundi videt̄ eſſe pulchra ſ; tamē
mentē facit obſcurā . Legit̄ de natu
ris auium . q̄ aquila pullos quos ad
terrā reſpicere cōſpicit tamq̄ dege
neres abicit quos vero ad celum . tā
q̄ ꝓprios nutrit . q2 deus cibo gracie
ſue nō cibat illos quos videt amare
terrena . ſed quos videt deſiderare ce
leſtia . Bernꝰ . Delicata eſt diuina
cōſolatio et nō datur admittentibꝰ
alienā . Scdo ſunt nupcie celeſtes de
quibꝰ dicit̄ Apoc . xix . Beati qui ad
cenaz nupciaꝝ agni vocati ſunt . Ille
autē nupcie ſunt refectio viſionis di
uine vbi erit plena ſacietas . ideo di
cit̄ nupcie . In nupcijs em̄ cōſueuerūt
omnia habundare . erit dulcis auidi
tas . ideo dicit̄ agni q̄ habet carnes
delectabiles . Erit eterna ſaturitas
ideo dicit̄ cena . q2 nullum aliud cōui
uiū illi ſuccedet . ſacietas autez parit
faſtidiū . fames ſiue auiditas habet
penam . dubitacio ne alimenta defici
ant habet timorē . ideo dn̄s poſuit fa
mē ſiue auiditatez in ſacietate ne ſa
cietas faciat faſtidiū . poſuit ſacieta
tem in fame . ne fames habeat penā
Poſuit ſecuritatē in vtroq3 ne dubi
tacio habeat timorez . Eccleſ . xxiiij .
Qui edunt me . ecce ſacietas . adhuc
eſurient . ecce auiditas . q̄ audet me
nō cōfundetur . ecce ſecuritas . Scdo
videndum eſt que ſit via veniendi ad
iſtas nupcias . et dicend̄ . q2 eſt humi
litas qd̄ notat̄ vade et recūbe in no
niſſimo loco Humilitas em̄ meretur
graciā qd̄ eſt venire ad nupcias ſpūa
les . meretur et gloriā qd̄ eſt venire
ad nupcias celeſtes . quāto enim ali 6
quis huilior tāto in gracia et in glo
ria erit maior . et hoc p quatuor exē
pla oſtendi poteſt . Primū eſt in pu
pilla . q2 ſicut dicit . Gregꝰ . Pupilla
quāto eſt nigrior tanto lucidior . ſic
hō q̄to magis nigreſcit in conſpectu
ſui tanto lucidior erit in cōſpectu dei
Et hic p graciā et in futuro p glām
Scdm̄ eſt in candela que quāto plꝰ
inclinat̄ tanto maiori luce pfundit̄ .
Sic homo q̄to magis p humilitatem
inclinat̄ tanto maiori lumine gracie
et glorie replet̄ . Terciū eſt in aqua
que quanto magis deſcendit deorſū
tanto magis aſcendit ſurſum Sic et

homo q̄to magis deſcendit humiliā
do ſeipm̄ tanto plus aſcēdit ad deū
Aug⁹. Deſcendite vt aſcendatis ad
deū. cecidiſtis em̄ aſcendēdo con̄ ipm̄
Quartū eſt in corde. Aialia em̄ hn̄tia
cor magnū in q̄titate ſunt timida. ſi
cut pꝫ in ceruo et azino. hn̄tia cor me
diocre ſunt audacia. ſicut pꝫ in cane
hn̄tia puū ſunt audaciſſima. ſicut pꝫ
in leone Videm⁹ em̄ ꝙ ignis magnā
domū paꝝ calefacit. mediocrē mag
puā maxime Sic et accidit de ſpū et
calore in magno et mediocri et puo
corde Sic igit̄ q̄to eſt min⁹ in q̄tita
te tanto ē forcius in v̾tute. Sic et hō
q̄to fuit humilior tāto in grā et glā
erit ſublimior. ¶ Dñica. xviij.

Audientes phariſei ꝙ Jhus
ſilenciū impoſuiſſet ſaduceis
cōuenerūt in vnū ⁊c̄ Mat.
xxij. Sicut dr̄ in hiſtoria ſcol. Tres
ſecte erāt int̄ iudeos ab alijs drn̄tes
ſcꝫ phariſei ſeducei et eſſei Phariſei
ab alijs erant diuiſi q̄tū ad habitū.
qꝛ in fronte et in brachijs cartas in
q̄b⁹ decalogus erat ſcp̄tus portabāt
que philacteia dicebāt̄ a philaxe qđ
eſt ſeruare et thoat qđ ſonat legem
Habebant etiaꝫ in fimbrijs pallioꝝ
ſpinas alligatas q̄b⁹ puncti dū ince
derent mādatoꝝ dei meōres fierent
et qꝛ ſic ab alijs diuiſi erāt Phariſei
a phares qđ eſt diuiſio dicebāt̄. Alij
erant ſaducei. qꝛ ab alijs differebāt
q̄tū ad doctrinā ipſi em̄ reſurrectio
nē negabāt aīmas cū corpe interire
credebāt quiqꝫ libros moyſi ſolūmō
recipiebant Alij erāt eſſei q̄ ab alijs
differebāt in vita et mō viuendi qꝛ
fere monaſticā vitā ducebāt ꝯiugia
vitabāt oīa in cōmuni hēbant de du
abus aūt primis ſectis mentio in iſto
euāgelio hētur. ¶ Notandū igit̄ qꝛ in
pn̄ti euāgelio tres queſtiones ponūt̄
Prima eſt quā fecerūt ſaducei. Scđa
eſt quā fecerūt phariſei. Tercia quā
fecit xp̄s. Queſtio quā fecerūt ſadu
cei. et ſi hic tota nō ponat̄ tn̄ hic tā
git̄ cū dicit̄ ꝙ ih̄s ſilenciū impoſuiſſet
ſaduceis ipſi em̄ ſaducei xp̄o volebāt
ꝓbare p mulierē et virū. reſurrecti
onē nō eſſe. qꝛ ſi reſurrectio fiēt tūc
talis mulier ſeptē viros habēt. Sed
xp̄s p ſuā rn̄ſionem ſilenciū eis impo
nebat et tria dt̄minabat Primo qꝛ
in alia vita nulla erunt cōiugia Vn̄
ait in reſurrectione neqꝫ nubēt neqꝫ
nubent̄ Et racio hui⁹ reddit̄ Lu. xx.
Neqꝫ em̄ vltra mori poterunt. qꝛ in
hac vita multi moriunt̄. iō multi naſ
cunt̄ Si em̄ nullus moreret̄ non eſſet
neceſſe ꝙ aliq̄s naſceret̄ Eſt em̄ huā
na gn̄atio tamq̄ arbor Eccleſ. xiiij.
Omnis caro ſicut fenū veteraſſet. et
ſicut foliū fructificās in arbore viridi
alia gnānt̄ et alia deiciunt̄. ſic gn̄atio
carnis et ſanguinis alia finit̄ at alia
naſcit̄ Eſt etiā ſicut murus Vnde dr̄
in quadā Gloſa. in fine Ecci. In mu
ro qn̄ fit. quidā lapides latent iſti ad
exterius ꝓducunt̄. quidaꝫ ꝓminent
iſti ad interius reducunt̄. ⁊ ſic tandē
in muro oīa adequant̄ ſic eſt et in
mūdo. Nam latent hoīes anteq̄ naſ
cant̄ ꝓdeunt cū naſcunt̄. Hoīes orti
ſuo tp̄e moriunt̄. et tandē omnia ad
equant̄. qꝛ omēs vno fine claudunt̄
Scđo dt̄minauit ꝙ hoīes erūt ange
lis ſimiles et etiā eq̄les Vnde ſubdit̄
ſed ſunt ſicut angeli dei in celo Luc.
xx. Eq̄les em̄ angelis ſūt ⁊c̄. Hoīes
em̄ reſpectu angeloꝝ pn̄t dici mino
res eq̄les ⁊ maiores Minores inq̄tū
adhuc ſunt in carne mortali. Nam ſi
cut dicit Aug⁹. Sicut aurū corruptū
melius eſt q̄ argentū incorruptū et
argentū corruptū meli⁹ q̄ plumbū
incorruptū. Sic et corrupt⁹ quilibet
ſpūs melior ē q̄ incorruptū corpus
quādiu aūt ſumus in carne corrupti
bili angeli nobis ꝯpaciunt̄ et nobis
miniſtrant. poſt reſurrectionē autē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

hoīes angelis erunt eq̄les in officio
laudandi. qꝛ in laudando deū angel'
cōiungent̄. pš. Putruerūt pn̄cipes
ꝯiuncti pſallentib⁹ Job. xxxviij. Vbi
eras cū me laudarēt aſtra matutina
.i. angeli. Et iubilarēt oēs filij dei .i.
ſancti. Erunt autē hoīes angelis ma
iores in q̄ntum hēbunt deū tanq̄ frēz
ſuum. angeli vero tanq̄ dn̄m ſuū Et
in q̄ntū beatitudinē hēbunt in viſione
huānitatis et in cōtemplatione diui
nitatis. angeli vō tm̄ in cōtemplati
one diuinitatis. Ad iſta ſignificāda
q̄tuor legunt̄ de angel' quos ſalomō
in ꝓpiciatorio fecit. Primo q̄ erant
de lignis oliuaꝝ Scd̄o q̄ alas hēbant
expanſas. p iſta duo ſignificabat̄ q̄
in q̄ntum hoīes ſunt eis minores ⁊ cor
ruptibiles ſūt eis ꝯpaſſibiles hoc ſig
nificat. q̄ erant de lignis oliuaꝝ. et
q̄ pati ſunt eis miniſtrare hoc ſignifi
cat q̄ alas hēbant expanſas Tercio
legit̄. q̄ habebāt pedes obliquos et
eleuatos ad modū iubilantiū. ad in
nuendū q̄ ſunt ſocij hominibus ad lau
dandū deum Quarto legit̄ q̄ verſis
vultibus mutuo ſe reſpiciebant hoc
ſignet ꝗſtupēt et mirant̄ naturā hu
manā cū diuina in vnitate pſone eē
vnitā Tercio dēminauit q̄ aīe poſt
mortē corpis viuūt dicēs Nō eſt de⁹
mortuoꝝ ſꝫ viuentiū. Jſtud etiā gēti
les phi crediderūt Vnde ait Aug. in
li. de ci. dei. Theobrotus lecto plato
nis libro. vbi de aīe immortalitate diſ
putauit ſe p̄cipitē dedit de muro. vt
ex hac vita migraret ad illā quā cre
debat eſſe meliorē Sicut autē hic dt
Glo. Probando xp̄s eēnitatez aīaꝝ
conſequent̄ ꝓbat reſurrectionez cor
poꝝ que cū aīab⁹ bō vel mala geſſeēt
Scd̄a q̄ſtio eſt quā fecerunt phariſei
xp̄o Nam multi cōuenerūt ſꝫ vn⁹ tēp
tando q̄ſiuit dicēs Mgr̄ qd̄ eſt man
datū magnū in legeꝫ Criſ. Cōuene
runt phariſei in vnū vt multitudinē

vincerent quez rōne ſupare nō pote
rant. a veritate nudos ſe ꝓfeſſi ſunt
qui multitudine ſe amauerunt. dice
bāt eñ apud ſe. vn⁹ loquat̄ ꝓ oib⁹
et omnes loq̄mur p vnū. vt ſi quidē
vicerit. omnes videamur vicisse. Si
autē victus fuerit vel ſolus videatur
cōfuſus Joē. Magiſtꝝ vocat cui⁹ nō
vult eſſe diſcipulus. De magno mā
dato interrogat qui nec minimū ob
ſeruat. ille debꝫ int̄rogare de maiori
iuſticia qui iam minora compleuit.
Ad iſtā queſtionē dn̄s rn̄dit dicens
Diligēs dn̄m deum tuū ſcd̄m Criſoſ.
Nō dicit time vel cognoſce ſꝫ dilige.
Timē inq̄t eſt ſeruoꝝ diligē filioꝝ.
Qui timet. penam euadit. mercedez
iuſticie nō habet. Non dixit Et cog
noſce ſed dilige Cognoſcere inquit
deum ꝓprium eſt nature huāne. Dili
gere autē religioſi cordis et recti.
Jn hoc autē p̄cepto de dilectione oñt
dn̄s modū diligendi deum et ꝓximū
cū dicit Ex toto corde tu ⁊c̄. Jn aīa
eñ eſt memoria intelligeñ et volun
tas. ſm igit̄ Aug. Debet diligi de⁹
ex toto corde .i. intellectu ſine errore
Sed qꝛ fides ſine opibus mortua eſt
Debet diligi ex tota aīa .i. voluntate
ſine ꝯtradictione vt in p̄ceptis dei vo
luntatē ſuā ponat. et ei p opa nō cō
tradicat Jn hijs aūt duob⁹ ꝯꝫ pſeue
raē. iō ſbdit Ex tota mētē tua .i. me
moria ſine obliuiōe ſm Criſ. Deū di
ligē ex toto corde ē vt cor nr̄m nō ſit
inclinatū ad alicui⁹ rei dilectōez ma
gis q̄ dei. ꝓ q̄nta eñ pte inq̄t cor tuū
fuerit ad aliq̄ rē ꝓ tāta pte mi⁹ ē ad
deū. diligē ex tō aīa ē aīm hrē firmū
ī fide et veītate Qui ergo vult de do
dubitare cepit l' incātacōnes l' dina
cōes aliq̄t valē ꝯdiderit. ille nō in tō
aīa diligit deū Diligē deū ex tō mētē
ē vt oēs ſēſus vacēt ī obſeq̄ū dei. vñ
ſbdit. Nam cui⁹ intellcūs do miſtrat
cuius ſapia deo vacat. cuius ſcia ꝯca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

deum eſt. cuius cogitacio ea que dei
ſunt tractat. cui⁹ memoria que bona
ſunt recordat̄. tota mēte diligit deū
Deinde ponit modū diligendi ꝓxim
cum ait Et ꝓximū tuū ſicut teipſum
Homo quadrupliciť dz ſeipm̄ diligē
Primo veraciť vt ſciz diligat ſe ꝓpť
virtutē. qꝛ bonus eſt vel vt bonus ſit
eodez modo dz diligē ꝓximū Aug⁹.
de ci. dei. Qui amat hoīes. ꝗ qꝛ ſunt
iuſti. aut vt iuſti fiant amare dz. ſic
eñ et ſeipm̄ amare dz. ꝗ qꝛ iuſtus ē
aut iuſtus ſit. Scđo ordinate vt ſcz
michil diligat ſupra deū aut ꝯtra deū
ſ꧊ diligat deū ſup oīa et poſtea aīam
ſuā. poſtea corpus ſuū vltiō res exte
riores. ſic et ꝓximū ſuū dz diligē nō
ſupra deū aut ꝯtra deū. ſ꧊ diligat deū
ſup oīa. deinde dz diligē in ipſo bona
ſpūalia. deinde bō corporis. deinde bō
exteriora. Cañ. iiij. Ordinauit in me
caritatē. Tercō efficaciter homo eñ
efficaciter ſe diligit. qꝛ bona ſibi ꝓcu
rat et nociua deuitat. ſic eciā dz dili
gere ꝓximū. i. Joh. iiij. Non diliga⁹
verbo nec lingua ſ꧊ opere et veritate
Quarto pſeuerant̄ nullo eñ tpe hō
deſinit ſe amare. Eodē mō dz ꝓximū
diligere. i. tpe pſperitatis et aduer
ſitatis Prouerb. xvij. Omni tpe dili
git ꝗ amicus eſt. Tercia queſtio eſt
quā fecit xp̄s phariſeis dicens Quid
vobis videť de criſto cuius filius eſt?
Phariſei eñ credebant xp̄m eſſe pu
ram creaturā Sed cū dauid vocet eū
dñm ſuū cōnſtat eū eſſe maiorē non
autē eos reprehendit qđ filiū dauid eū
credūt. Sz ꝙ filiū dei eſſe nō credūt
Oſtendit hic duas fuiſſe in xp̄o nati
uitates ſcz tpalem ſcđm ꝗꝗ dictus ē
filius dauid Et eternā ſcđm quā eſt
filius dei. xp̄s eñ erat filius dauid in
ꝗtum de ſua ſtirpe ſcđm carnē erat
natus et erat dñs dauid inꝗtum ab
eterno prē fuit genitus Vtercꝫ aūt
pꝛ ſuus fuit mitis et manſuetus. De
dauid dr̄ Memēto dñe dauid ꝛ oīs
manſuetudīs ꝛc̄. De deo dr̄ in. pš.
Qm̄ tu dñe ſuauis ꝛ mitis es ꝛc̄. Nō
eſt ergo mirꝝ ſi criſt⁹ ſic fuit mitis et
manſuetus ꝗ prēs habuit tā manſue
tos. ideo vult filios hrē manſuetos
dicens Math. xi. Diſcite a me qꝛ mi
tis ſum et humił corde Sed multi ſūt
degenēs ꝗ nō ſunt manſueti ſ꧊ inſtar
ericij valde hiſpidi et pungitiui. Eri
cius ſi tangiť ſtatim interi⁹ ſe abſcō
dit et exteri⁹ pungit. et dr̄ hrē qnꝗꝫ
dentes Sic multi qñ rephendunť per
verba maledictōis pungūt et vicia
ſua abſcondunt Quincꝫ aūt dentes
ſunt qnꝗꝫ modi excuſandi ſ꧊m Ber.
Jſte eñ ꝗ peccauit qñ reprehenditur
dicit nō feci. ſi feci nō male feci. aut ſi
male feci nō multū male. ꝗ ſi multū
male non mala intencōne. ꝗ ſi mala
intencōne tñ aliena pſuaſione.

Sermo ſcđs

Diliges dñm deū tuū ex toto
corde tuo ꝛc̄. Sicut dt̄ Aug.
in li. de diſciplina xp̄iana. vt
nemo excuſacōez habeat voluit dñs
ꝯſūmare et abbreuiare vbū ſup trā
ꝙ eciā non obſcurū eſſe voluit. ideo
breue ne nō vacaret legē. idō aptū
ne ꝗs dicat nō michi licuit intelligē
theſaur⁹ ē magn⁹ diuinaꝝ ſcptuāꝝ
Si piger eras pſcrutando ihm non
ſis piger vnam margaritā ferre ſub
lingua et quo vis ſecurus ambula.
Jſtud verbū abbreuiatū et iſta mar
garita eſt p̄ceptū de dilectōne dei et
ꝓximi. de hac duplici dilectione agē
dū ſcz dei et ꝓximi. Circa pͥmū aūt
ſciendū. ꝙ ſex ſūt que mouēt ad dili
gendū. que oīa ſūt in deo ſcz pulchꝛꝝ.
bonū honeſtū. ſilē vtile et delcābile.
Primū igiť qđ mouet ad diligendū
eſt pulchꝛꝝ Dioniſi⁹. Omīa bonū et
pulchꝛꝝ deſiderāt. Jn xp̄o āt eſt ſūma
pulchꝛtudo. et iō ſūme ē diligend⁹.
Sap. ix. Candor eſt eñ lucis etne et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſpeculum ſine macula imago bonita
tis illius vbi tria dicunt̄ ſcʒ qd̄ ſit can
dor lucis et̃ne. Speculū puritatis. et
imago diuine bonitatis. In xp̄o q̄deʒ
ſunt tres ſb̄e. ſcʒ caro aīa et deitas.
Caro eñ eius fuit candida et lucida
qꝛ de puriſſimis ſanguinibus v̓ginis
gn̄ata. Aīa eius fuit ad dei imaginē
creata et oī bōitate repleta. Deitas
fuit ſpeculum ſine macula. qꝛ in xp̄o
relucent om̄ia et p̄terita et pn̄cia et
futura et verba et facta ⁊ corda. De
iſta pulchritudine dei dicit Aug⁹. in
li. de libero arbitrio Tanta ē pulch
tudo iuſticie tanta iocūditatis lucis
et̃ne. et ſi nō licēt in eo ampli⁹ viuē
quā vnius diei hora. ꝓpter hoc ſoluʒ
innumeābiles āni hui⁹ vite pleni de
licijs et circūfluentia bonoꝝ tpalium
recte meritoqꝫ cōtemnerent̄. Scd̄m
qd̄ mouet ad diligendū eſt bonitas
Sicut pʒ ī ſupiori auctoritate Dionis
In deo aūt eſt ſūma bōitas. et iō eſt
ſūme diligend⁹ Aug. de ci. dei. Cum
iſta nō diligant̄ niſi qꝛ bō ſūt pudeat
illis inherendo nō amare bonū ip̄m.
Vnde bona ſunt de cuius bonitate dt
Damaſ. Bon⁹ et oībon⁹ et ſupbon⁹
dn̄s. totus ens bonitas ꝓpter ſupha
bundantes diuicias ſue bonitatis nō
ſuſtinuit ſolum eſſe q᷑ bonū eſt ſcd̄m
ſuiipſius naturā a nulla pticipatam.
Iſta auc̃tas eſt cū diligeñ exponēda
Homo ſcūs eſt bonus ſ; nō oībon⁹ .i.
ex oī pte bon⁹ qꝛ multos hʒ defectus
Angelus ē bon⁹ et oībon⁹ ſ; nō ſupbo
nus qꝛ habʒ ſup ſe bonitatē diuinā.
Homo aūt et āgeli licet ſint boni nō
tñ ſunt ſūma bonitas. qꝛ nō hn̄t boni
tatē eſſencialē ſ; accidentaleʒ. qꝛ pn̄t
eā pdere. et tñ homo remanebit hō.
et angelus remanebit angel⁹. ſicut
patet in malis angelis Bonitas aūt
ſic eſt in deo eſſencial̃. qꝛ ſicut ignis
non poteſt pdere ſuū caloreʒ. ſic nec
deus ſuam bonitateʒ. qꝛ igitur deus

ſic eſt bon̄us. et bonū eſt ſui cōmuni
catiuū. ideo ſuā bonitateʒ creaturis
pticipauit quibuſdaʒ dans eſſe alijs
viuere alijs ſentire alijs intelligere.
Tercīū qd̄ mouet ad intelligendum
eſt honeſtū. Eſt eñ honeſtum quod
ſua vi attrahit ⁊ ſua delectacōe nos
allicit. In deo autē eſt ſumma honeſ
tas. et ideo ſumme eſt diligendus.
Sapie. vij. Innumerabilis honeſtas
p manus illius Eſt eñ in deo ſumma
delectatio que nos allicit. ps̄. Delec
tationes in dextera tua vſqꝫ in finē.
Et honeſtas in eo eſt vis que nos at
trahit nō voluntatem cogendo ſed
alliciendo. Johis. vij. Nemo poteſt
venire ad me niſi pater meus qui mi
ſit me traxerit eum. Et ſuper hoc po
nunt̄ tria exempla Nam ſcd̄m Aug.
Ouis trahitur ad oſtenſioneʒ virge
vel rami viridis. ſic aīma attrahi de
bet deſiderio diuine viſionis. Juxta
illud. ps̄. Sitiuit anima mea ad deū
fontem viuū ⁊c̄. Puer trahitur ad
oſtenſionem nucis. ſic aīma attrahi
debet ad ꝓmiſſionem glorie celeſtis
que intus habet dulcedinē viſionis
dine ſ; extra durū corticē pn̄ie Mat.
iij. Pn̄iaʒ agite. ecce cortex exterior
Appropinq̄bit eñ regnū celoꝝ Ecce
nucleus interior. Pelliparius trahit
emptorē ad emēdendū p pelliū extē
ſionē nō cogendo ſ; alliciēdo. Sic et
de⁹ trahit aīaʒ oſtendēdo celū ſtella
tum tanq̄ pellē variā et depictā. ps̄
Extendēs celū ſicut pellē. Quartū qd̄
mouʒ ad diligend̄ ē ſilitudo Ecc. xiij
Oīe aīal diligit ſibi ſilē Inter xp̄m et
nos t̓plex ſilitudo cōſideraſ̄. xp̄s eñ
factus ē nob̄ ſilis rōe aſſūpte carnis
Phil. ij. In ſilitudinē hoīm fact⁹ ⁊c̄
Nos debemus ei eſſe ſilis rōne imita
tionis. Ephes. v. Eſtote imitatores
mei ſicut filij kariſſimi ipſe vō et nos
ſum⁹ ſimiles racōne imaginis ſed tñ
differenter. quia ſicut Gloſa dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſup Col.i. Qui eſt imago dei inuiſi
bilis alit̄ imago regis eſt in nummo
alit̄ in filio Nos ſumꝰ nũmus .xpus
vero filius . Quintũ qd̓ mouet nos
ad diligendũ eſt vtile ⁊c̄. Homo ei
ſepe amicũ diligit ꝓpt̄ vtilitatē quã
hr̄e ſe credit Xps igit̄ tamq̄ verus
amicus eſt diligēdus . q꜡ ab ipſo vti
litatē recipimus in vita et in morte
et poſt mortē. Nã in vita dilectores
ſuos ditat ſpũalibꝰ dicn̄s . Prouer.
viij. In vijs iuſticie ãbulo in medio
ſemitaꝝ iudicij vt ditem diligentes
me et th̄os eoꝝ repleam . In morte
cuſtodit ab inſidijs hoſtis .ps̄. Cuſto
dit dñs oĩs diligentes ſe ⁊c̄. Poſt
mortē ſuſcipit in glã patris Eccl.i.
Scd̓m datũ ſuũ .i. ſcd̓m qd̓ decet eũ
dare ꝓbet illam.i.celeſtem gloriam
diligentibus ſe. Sextũ qd̓ mouet ad
diligendũ eſt delectabile. Naturalit̄
eñ homo rē diligit in qua animꝰ de
lectabiliter cõquieſcit in deo aũt eſt
ſumma delectatio. ideo eſt ſũme dili
gendus . In pñti eñ vita delectatio
nes ſanctoꝝ q̄s hñt in deo hñt imper
fectionē admixtionē et intrupcõnez
hoc ſignatũ eſt. iij. Reguꝫ .xvij. vbi
dr̄. qd̓ deus paſcebat heliam mittēs
ei carnes mane et veſpe tñ bibebat
de torrente . Tandē illã refectionem
deus ſibi ſubtraxit ita q̄ vix modicũ
panis et aque potuit habē. Habent
igitur ſpũales cõſolacões ſanctoꝝ
impfectionem qd̓ notat̄ p hoc q̄ illa
refectio nõ fiebat ĩ meridie ſ mane
et veſpere. In meridie quidez eſt p
fectio lucis et caloris et ſignat refec
tionē beatoꝝ qui ſunt in plena luce
cognicõis et pleno calore amoris .
In mane autez et veſpere eſt lux et
calor ſ impfecte et ſignificat refecti
onē ſanctoꝝ in via qui hñt impfectã
cognicõnem et impfectum amorem
i. Coꝝ .xiij. Cum venerit qd̓ pfectũ
eſt euacuabit̄ qd̓ ex pte eſt. Scd̓o cõ
ſolacões ſanctoꝝ hñt admixtionē.
q꜡ ſepe admiſcentur vel a corpis cor
rupcõne vel a diaboli temptacõe vel
a mũdi pſecucõne hoc ſignificatur p
hoc q̄ bibebat de torrente . Iſaie.i.
Vinũ tuũ mixtum eſt aqua. Tercio
cõſolacões ſanctoꝝ hñt intrupcõez
q꜡ ſepe ab eis ſubtrahunt̄ vel vt am
plius humilient̄ vel vt feruēcius deſi
derent̄ vel vt caucius cõſeruent̄ . hoc
ſignificat̄ p hoc q̄ deus iſtũ cibũ helye
ſubtraxit. Dicto de dilectione dei di
cendũ eſt de dilectione proximi circa
qd̓ notandũ. q̄ Augꝰ in li.i. Omel.
inquirēs que ſit iſta dilectio. de qua
dictũ ē Diliges ꝓximũ tuũ ſicut ⁊c̄.
Quatuor dilectões diſtĩguit. Prima
eſt carnal̄ que eſt int̄ viꝝ et vxorē.
et iſta licz ſit licita tñ de ſe nõ eſt me
ritoria. q꜡ et in brutis aĩalibꝰ inueit̄
Paſſeres inq̄t cõiugia hñt nidos fa
ciunt oua cõfouent pullos nutriunt.
q̄uis aũt de ſe nõ ſit meritoria p̄t tñ
fieri meritoria. qñ ſcz vir diligit vx
orem. q꜡ bõ eſt vel vt bõ ſit. tunc eñ
nõ diligit vxorē vt vxorē. ſ deũ dili
git in vxore. et tunc reducit̄ ad illud
pceptũ. Diliges pxi.t. ⁊c̄.i. ad grãz
in pñti et gloriaz in futuro . Eph. v.
Viri diligite vxores vr̄ãs . ſicut xp̄s
dilexit ecclãz . Scd̓a ē dilectio nãlis
qua pr̄ diligit filiũ. et iſta licz ſit lici
ta tñ de ſe nõ eſt meritoria. Vñ ſcd̓t
Augꝰ . Pro magno laudaturꝰ ſũ in
hoĩe. qd̓ video in tigride? ſerpētes et
lupi amãt filios ſuos . Nõ ē laudãdꝰ
q̄ amat filios ſ deteſtãdꝰ q̄ nõ amat
Si filios amas ſerpētibꝰ cõpararis.
ſi nõ amas a ſerpētibus vinceris . p̄t
ãt hec dilectio fieri meritoria. qñ ſcz
pr̄ filiũ diligit. q꜡ bonꝰ ē vel vt bonꝰ
ſit Tunc eñ nõ diligit filiũ vt filiũ ſ
deũ diligit in filio. Et tũc reducit̄ ad
iſtud pceptũ . Diliges primũ tu. ⁊c̄
Ad Eph. v. Vos prēs nolite ad iram
cõdiã ꝓuocare filios vr̄os ſ educate

illos in diſciplina et timore dn̄i. Ter-
cia eſt dilectio ſocial' ſiue ↄſuetudi̇s
que cõtrahit̄ ex cõſuetudine cohabi-
tandi colloquẽdi et cõuerſandi que
licet ſit licita tñ nõ eſt meritoria qꝛ ē
eciã int̄ aĩalia Vnde ſubdit Aug⁹.
Duo equi mãducant inſil'. deſiderãt
ſe videˀ ad aliã diẽ. p̄cedit vnus feſti-
nat alt̄ vix regit̄ a ſeſſore. et tamdiu
impetu ſuo ſe ꝓuocat donec ad ami-
cũ ꝑueniat Cumq3 ꝑuenerit q̄ſi in lo-
co ſuo requieſcit. q̄uis aũt iſta dilec-
tio de ſe non ſit meritoria p̄t tñ fieri
meritoria. qñ ſcz q̄s diligit amicũ. qꝛ
bonus eſt vel vt bonus ſit. Tunc em̄
non diligit amicũ vt amicũ ſ3 deũ dili-
git in amico. et tũc talis dilectio re-
ducit̄ ad p̄ceptũ de dilectione ꝓximi
De tali amico dı̄ Eccl'. vi. Amicus fi-
delis medicamentũ vite et immorta-
litatis q̄ metuũt dñm inuenient illũ.
Quarta eſt dilectio rõnis qua quis
diligit aliũ ꝓpter fidẽ et v̓tutẽ et bo-
nitatẽ. et iſta nõ p̄t eſſe inter aĩalia
que rõne carent. qꝛ nõ diligunt alia
aĩalia ꝓpter bonitatẽ et v̓tutez. et
iſta dilectio eſt meritoria. de q̄ datũ
eſt p̄ceptũ. Diliges ꝓximũ tuũ ſicut
teip̄m. Tulli⁹. Nichil eſt v̓tute ama-
bilius nichil q̄d magis alliciat ad dili-
gendũ cũ ꝓpter virtutẽ et ꝓbitatez
eciã eos quos nũq̄ viderim⁹ diliga⁹.
Idez. Tanta eſt vis ꝓbitatis vt eciã
eam in hijs quos nunq̄ vidimus vel
q̄d maius eſt in hoſte diligam⁹.

Sermo terci⁹ vnde ſupra.

In hijs duobus mãdatis vni-
uerſa lex pendet et ꝓphete.
Omnia diuina precepta que
p decalogũ ſunt accepta in hijs duo-
bus p̄ceptis dependent ſcz in dilectõne
dei et ꝓximi. Ipſa em̄ decẽ precepta
in duabus tabulis moyſi fuerunt cõ-
ſcripta. Sed in p̓ma tabula fuerunt
ſcripta tria. Prima que ptinent ad
dilectionem dei. In ſc̄da tabula fue-

runt ſcripta ſeptẽ reliq̄ que ptinent
ad dilectionẽ ꝓximi. Primũ p̄ceptũ
eſt Non h̄ebis deos alienos. et iſtud
ptinet ad patrem qui tamq̄ fontale
principiũ toci⁹ deitatis eſt p̄ncipalit̄
adorãd⁹ Gentiles em̄ olim faciebãt
deos alienos .i. quedã ſimulachra in
quibus demones habitabant et rñſa
dabant. ſed tñ ſapientes int̄ eos ea
deridebant ⁊ cõtemnebant Vnde dı̄t
Amb. in li. de v̓ginib⁹. Cũ intraſſet
in templũ iouis amictũ aureum quo
eius operiebatur ſimulachꝝ detrahi
iuſſit et imponi laneum ⁊ dixit. auꝝ
hieme eſt frigidũ. eſtate oneroſum
deũ autez ſuũ ſic irriſit. vt nec onus
ferre poſſ3 nec frigus portare. Item
cũ eſtulapi⁹ vidiſſ3 barbã aureaz cũ
appollo p̄r eius nõ h̄ret tolli impetra-
uit incongruũ eſſe appellãs vt filius
barbã h̄ret quã pater nõ h̄ebat Itez
ſimulachris tenẽtibus pateras aure-
as ademit allegans ſe accipe debẽ q̄
dij darẽt Et ſb̄dit Amb. Ita ludibo-
hiti ſũt vt neq3 iupit̄ veſtẽ ſuã defen-
dẽ potuerit nec barbã eſtulapi⁹ nec
appollo pubeſcere. adhuc cepit nec
oẽs q̄ dñr dij retrahẽ potuerũt pate-
ras q̄s tenebãt. Refert etiã Aug. in
li. de vera religiõe. q̄ Socrtes a ꝓp̄l'o
fuit occiſus. qꝛ noluit ydola adorare
dicebat em̄. q̄ poci⁹ adoraret canes
q̄ erant opus natureq̄ ydola q̄ erãt
opus hoĩm. Multi autẽ hodie ſunt q̄
faciũt ſibi deos alienos Nam ſicut dı̄t
Aug⁹. Hoc ab hoĩe ꝓ deo colitur q̄d
p̄ceteĩs diligit̄ Supb⁹ ergo ꝓ dō ſuo
h3 ſupbiã Luxurioſus luxuriã Auar⁹
auariciã. Ro̅s. i. Mutauerũt gloriã
incorruptibil' dei ĩ ſilitudinẽ volucꝝ
et q̄drupedũ et ſpentũ Per volucrẽ
ſupbia ĩtelligit̄ q̄ ſp in altũ volat. p
q̄drupedẽ luxuria q̄ p corp⁹ explet̄ q̄
iij. elemẽtis ↄponit̄. p ſpentẽ auari-
cia q̄ ſemp t̄rens incubit. q̄uis autẽ
q̄libet iſtoꝝ triũ h̄eat ſuũ deũ ſp̄alez

nichilominꝰ etiā hn̄t deū cōmunē ſciꝫ
beelſebub q̄ dr̄ deus muſcaꝝ· muſca
em̄ inꝗ̄tū eſt volatil̄ ſig̃t ſupbiam q̄
ſup alios volat inꝗ̄tū eſt immunda
ſignat luxuriā· inꝗ̄tū eſt pungitiua
ſignat auariciā q̄ mentē diuerſ̄ ſolici
tudinibꝰ pungit· ideo diuicie ſpine
vocant̄· Scd̄m p̄ceptū ē Nō aſſumes
nomē dei tui inuanū· et iſtud ptinet
ad filium qui eſt nomē pr̄is Jnuanū
āt nomē dei aſſuit q̄ iurat ꝓ nichilo
et friuolū vel q̄ iurat falſum vl̄ qui
iurat q̄d iniquū· Talis iniuriā facit
deo et ſibi et ꝓximo· deo quideꝫ· qꝛ
cū iurare aliq̄d nichil ſit ꝙ̄ eius teſti
moniū inuocare· qui falſū iurat ſub
ponit· q̄d deus mendaciū diligat Cū
tn̄ dicat̄ in pſal· pdes oēs qui loquunt̄
mendaciū· facit etiā iniuriaꝫ ſibi· qꝛ
iudicio dei puniendum ſe obligat·
Nichil em̄ eſt aliud dicē p deū ita ē·
n̄ d̄s me cōdemnet ſi nō eſt ita· facit
etiā iniuriā ꝓximo· qꝛ p falſā iurati
onē ipm̄ decipit ⁊ defraudat Refert
augꝰ· in quodā ſmone· qꝛ cū quidā
negaret pecuniā creditori· iuramen
tū ex ipſo creditor exegit Jn ipſa āt
nocte ad iudiciū raptus audiuit iudi
cem ſibi dicentē· q̄re ꝓuocaſti hoīeꝫ
ad iurādū quē ſciebas ſlm̄ iuratuꝝ·
rn̄dit· qꝛ negauit michi pecuniaꝫ Et
iudex· melius erat vt pecuniā tuam
pderes ꝙ̄ animā eius falſa iuracōne
perimēs· ꝓſtratus igit̄ tam grauit̄
verberatꝰ eſt· vt in dorſo vigilātis
plagaꝝ veſtigia apparerent· Terciū
eſt· vt diē ſabbati ſanctifices· iſtud
refertur ad ſpm̄ ſcm̄ in quo requies
vera habet̄· Con̄ iſtud p̄ceptū facit·
qui cauſa cupiditatis in die ſabbati
opus ſeruile facit· vel aliq̄d peccatū
cōmittit vel opera mīe dimittit· qꝛ a
bonis operibus nō eſt vacandum·
Notand̄ eſt aūt ꝙ̄ eſt tplex ſabbatū
Primū eſt ſabbatū tpis ſcꝫ dies ſep
timꝰ quā deus voluit obſeruari i me
moriā· q̄d oīa in ſex diebus creauit·
et in ſeptīa a nouis creaturis cōdem
dis req̃euit· Exo· xx· Sex diebꝰ fecit
deus celū et terrā mare et om̄ia que
in eis ſūt· et req̃euit in die ſeptimo
Scd̄m eſt ſabbatū pectoris et mētis
que nō h̄et̄ niſi in deo· Sicut em̄ res
non req̃eſcit n̄ in loco ꝓprio Sic nec
aīa requieſcit niſi in deo q̄ eſt locus
aīe· pſ̄· Eſto michi in deū ꝓtect· ⁊c̄
et in lo· ⁊c̄· Jo· xxvi· Hec locutꝰ ſū
vobis vt in me pacē habeatis in mū
do p̄ſſurā h̄ebitis· Terciū eſt ſabbm̄
et̄nitatis Jſa· lxvi· Erit ſabbatū ex
ſabbato· qꝛ de requie mētis hō pue
nit ad requiē et̄nitatis Eiuſdē· lviij·
Vocaberis ſabbatū delicatū plus ē
dicere do cibum delicatū ꝙ̄ bonū vel
ſapidū· Primū igit̄ ſabbatū ſcꝫ q̄es
tpis eſt bonū· Scd̄m ſcꝫ quies pecto
ris eſt ſapidū· pſ̄· Guſtate ⁊ videte
qm̄ ſuauis eſt dn̄s· Terciū ſcꝫ eterni
tatis eſt delicatū Job· xxij· Tūc ſup
omnipotentē delicijs afflues· Poſitis
preceptis p̄me tabule que ptinēt ad
dilectioneꝫ dei ſecunt̄ p̄cepta ſcd̄e ta
bule que ptinēt ad dilectōeꝫ ꝓximi·
Ad dilectiōeꝫ ꝓximi ptinet ſibi bn̄fa
cere et ab offenſis cauē· Debemꝰ āt
pn̄cipalit̄ bn̄facē hijs q̄ nob̄ magis
cōiuncti ſunt ſcꝫ pr̄i et matri Et ideo
q̄rtū p̄ceptū ē Honora prēꝫ et mrēꝫ
Et intelligit̄ iſte hōr nō tm̄ in v̄bo vl̄
ſigno ſ̄ etiā in obſeq̄o· Debemꝰ aūt
ipos hōrare· qꝛ ab ipſis recipimꝰ eſſe
nutrimentū ⁊ documentū· qꝛ v̄o ab
ipſis recipimꝰ eſſe· Debeꝰ eis magnā
reuerenciaꝫ· Ecc̄· vij· Honora prēm
tuū et gemitꝰ mr̄is tue ne obliuiſca
ris· Memēto qm̄ n̄ p illos natus nō
fuiſſes· qꝛ ab ipſis habuiꝰ nutrimentū
debemꝰ eis magnā diligenciā· vt ſic
nutrierūt nos ī iuuētute Sic et nos
nutriamꝰ eos in ſenectute Eccl̄· iij·
Fili ſuſcipe ſenectutē pr̄is tui ⁊c̄· qꝛ
ab eis h̄emꝰ diſciplinā ⁊ documentū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

debemus eis magnam obedientiam
Eph. vi. Filij obedite pntibus vris
in dño hoc iustũ est. Quintũ est. Nõ
occides Ad dilectionẽ em̃ ꝓximi ptiz
vt dictũ est. nõ tm̃ bñfacere sed etiã
ab offensis cauere. Offensa autez pt
fieri facto verbo vel voluntate Facto
autez vel in ꝓpria psona vel in ꝓpria
ↄiuncta vel in reb9 Offensa in ꝓpria
psona ꝓhibet cum dicit. Nõ occides
Nã homicidiũ aliqñ fit corde p odiũ
vt pz. i. Jo. iij. Qui odit fratrẽ suũ
homicida est Aliqñ ore p malũ ↄsiliũ
vel verbũ detractoriũ. ps. Filij hoim
dẽtes eoꝝ arma et sagitte ⁊c. Aliqñ
opere et istud est triplex Quidã em̃
occidũt corpus tm̃. et ista occisio nõ
est timẽda maxime qñ ꝓpter iusticiã
sustinet. Math. xx. Nolite timẽ eos
qui occidũt corp9 ⁊c Aliqui occidũt
animã tm̃. qñ scz eam ad peccatũ tra
hunt Vnde dicit de diabolo Jo. viij.
Ille erat hoīcida ab inicio ex quo scz
pmos pntes ad peccatũ traxit. Alij
occidunt vtrumqꝫ. et hoc pt fieri in
duobus casibus Vnus qñ q̃s ꝓcurat
abortiuũ. qꝛ tunc puer et in corpore
et in aīa morit. Alius qñ q̃s interficit
seipm. vel aliũ in pccõ mortli exñtem
Sextũ est Non mechaberis vbi ꝓhi
betur offensa in psona cõiuncta Est
aũt adulteriũ graue peccatũ in viro
et muliere. Tum qꝛ vterqꝫ ↄtẽpnit
dei preceptũ. tum qꝛ vterqꝫ ↄmittit
furtum Nam sicut dicit. i. Coꝝ. vij.
Mulier sui corporis potestatẽ nõ hz
s; vir et ecõuerso. Qui ergo corpus
suũ alteri tribuit furtũ ↄmittit. sicut
seruus furtũ ↄmittẽt qui alteri dño
se daret. tum qꝛ vterqꝫ facit contra
dei secramentũ Nam sicut dr Eph. v
Vbi agit de mrimonio sic dicit. Sac
mentũ hoc magnũ est. ego aũt dico
in christo et in ecclesia. significat em̃
vnionẽ nature diuine cũ huãna que
insepabil ẽ. Qui igit carnẽ suã diui

dit. sacramento incarnacõnis dei in
iuriã facit. Per hoc autẽ qd dr Non
mechaberis ꝓhibet omnis carnalis
corruptio pter eã que est mrimonij
Septimũ est. Non furaberis vbi ꝓ
hibet offensa in rebus Per furtũ in
telligit omne male ablatũ siue occul
te accipiendo. siue violent rapiẽdo
siue fraudẽ in mercacõib9 ↄmittẽdo
siue mercedẽ debitã nõ soluẽdo. Est
em̃ furtũ graue pccm̃. Primo respcũ
di qꝛ hõ taliũ mimũ execrat Ecc. xxx
iiij. Qui offert sacrificiũ ex sba pau
peꝝ q̃si q̃ victimat filiũ in ↄspcũ pris
Scdo respcũ ꝓximi. qꝛ hoc est q̃si ho
micidiũ ↄmittẽ Ibid. Panis egenciũ
vita paupis est qui defraudat illum
hõ sanguinis est Tercio respectu sui
De ceteris em̃ peccatis hõ cito peni
tet. sicut de homicidio cessante ira et
de fornicatione cessante concupiscẽñ
De furto autẽ. et si homo aliqñ peni
teat tamẽ vix satisfacit. Octauũ est.
Non loq̃ris aduersũ ꝓximũ tuũ falsũ
testimoniũ vbi ꝓhibetur offensa in
vbo Testis autẽ falsus tres offendit
Sicut dt Jsid. de sũmo bono dicens
Testis falsidicus trib9 psonis est ob
noxius. Primo deo quẽ piurãdo cõ
tempnit. Scdo iudici quẽ menciẽdo
fallit Postremo innocenti quẽ falso
testimonio ledit. Nonũ est. Non ↄcu
pisces rem ꝓximi tui In isto autem
pcepto et in sequẽti ꝓhibet offensa
in volũtate. Cupiditas igit ꝓhibet.
Primo qꝛ est radix et cã oĩs mali. i.
Thi. vi. Radix oĩm maloꝝ ẽ cupidi
tas Eiusd. vi. Qui volunt dites fieri
incidũt in tẽptacões ⁊ laq̃os diaboli
et desideria mlta ⁊ inutilia ⁊ nociua
Scdo qꝛ tbat q̃etẽ aĩ. iõ dicie spinis
ↄpant Aug. Diuicias iuenisti requiẽ
pdidisti Cũ vigilas de his cogitas cũ
dormis latrões sõpnias i die sollicit9
in nocte pauidus sp mẽdic9 Tercio
qꝛ facit diuicias esse inutiles possessori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Nichil em̄ ex hys hꝫ niſi q꜀ eas cuſto
dit et cernit Eccl'·xiij·Viro cupido
et tenaci ſine rōe eſt ſb̄a ⁊c̄ Ecc·v·
Quid ꝓdeſt poſſeſſori niſi q̄d oculis
cernit diuicias ſuas ·Decimū eſt Nō
cōcupiſces vxorē ꝓximi tui·Cōcupiſ
cencia aūt carnal' tres hꝫ ḡdus Vnus
eſt ꝓut eſt in corde male ꝯſenciente
Math·v·Qui viderit mulierem ad
cōcupiſcendū eā iam mechatus eſt
eā in corde ſuo·Scd̄us ꝓut eſt in ore
verba carnalia proferente Eph·iiij·
Oīs ſermo malus ex ōre vrō nō ꝓce
dat·Vnde·Poete olim fingētes car
mina amatoria expellebanť de ciuita
tibꝰ·Terciꝰ ꝓut eſt in ope malā cō
cupiſcenciā pficiente·Rōs·vi·Non
regnet peccatū in vrō mořli corpore
vt obediatis cōcupiſcēcijs eius·Eſt
igiť ſenſus·Non cōcupiſces vxorem
ꝓximi tui.i. nō cognoſces eā i corde
nec eā p v̓ba amatoria ſolicitabꝭ ore
nec cōcupiſcenciā tuā cōplebis ore·

Dn̄ica decima nona·Sermo p̄mꝰ

Aſcendit Jhs in nauiculaꝫ et
transfretauit et venit in ciui
tatē ſuā et ecce offerebāt ei
paliticū ⁊c̄ Math·xix·Deus oīa ele
menta creauerat mūda·ſꝫ ex vſu ha
bitanciū facta ſunt immunda·ſꝫ xp̄s
ea mūdauit·Terra facta eſt immun
da ex effuſione ſanguīs innocētis·ſꝫ
xp̄s hanc mūdauit qn̄·xxxiij·annis
ſup eā iuit Aer factus eſt immūdus
ex fumo incēſoꝝ in immolatoꝝ idol'
Sꝫ xp̄s hunc mūdauit qn̄ nō ſb̄ tecto
ſed ad aerē pati voluit et qn̄ p aera
in celū aſcendit·Ignis factus eſt im
mūdus et idoloꝝ hoſtijs cōcrematis
Sed hunc xp̄s mūdauit qn̄ ſpm̄ ſcm̄
in ſpē ignis miſit·Aqua facta eſt im
mūda ex nefandis hoſtijs ablutis Sꝫ
xp̄s hac mūdauit qn̄ in iordane bap
tiſatus fuit·et qn̄ p mare ābulauit·
Sicut hodie legiť cum dꝛ Aſcendens
ihs in nauicula ⁊c̄·Per hanc nauē
religio ſiue pn̄ia intelligiť quā tunc
ihs aſcendit qn̄ aliq̄s ſue ſalutis cui
dus pn̄iaꝫ aſſumit·ideo dꝛ Aſcendēs
ihs in nauiculā·Hic pn̄ia duo bona
facit Vnū q꜀ in ciuitatē celeſtē redu
cit·ido ſequiť Et venit in ciuitatē ſuā
Aliđ·q꜀ infirmū ad ſanitatē reducit
q̄d ſignificať in paralitico curato Circa
primū quatuor ſunt videnda·Primo
q̄re p naueꝫ religio intelligiť·Scd̄o
q̄ ſint venti q̄bus iſta nauis impelliť
Tercio q̄d ſit faciendū qn̄ tēpeſtas
tēptacōis imminet·Q̄rto q̄d p maē
ſignificať Circa p̄mū notandū·q꜀ re
ligio p nauē intelligiť ꝓpť tria vota
ſcꝫ pauptatis·caſtitatis et obedien
cie·In naui quidē nō requiriť cibus
ł potus delicatꝰ ſꝫ neceſſariꝰ nec lata
menſa ſꝫ arta q꜀ in religione nō dn̄t
queri delicata ſꝫ neceſſaria·non lata
ſꝫ arta et hoc referť ad votū paupta
tis·Ex quo em̄ pauptatē vouimꝰ tm̄
neceſſaria et arta querere debemꝰ
i·Thi·vlť·Hn̄tes alimēta et q̄bus
tegamur hys ꝯtenti ſimꝰ Mať·vij·
Arta ē via que ducit ad vitā·Scd̄o
in naui ſunt oīs gubnatori obediē
tes et licet ſit aliq̄s ibi magnꝰ nō tn̄
dedignať ad eius pedes ſedē Sic et i
religione debēt oīs eſſe obediētes
p̄lato·Et ſi eſt ibi aliq̄s magnꝰ gn̄e
vel ſcia nō dꝫ dedignari p̄lato ſubici
Heb·xiij·Obedite prepoſitis vrīs et
ſubiacete eis Ecc·iij·Quāto magnꝰ
es huilia te in oībꝰ Et iſtud ptinꝫ ad
votū obediencie·Tercio nauis ſi eſt
vacua·vacillat ſi nimis onuſta ſub
mergiť·ſi moderate ſtabiliť Sic et ſi
q̄s carnē ſuā in nullo macerat efficiť
laſciua Si nimis macerat efficit infir
ma Si debito mō·eſt aīe vtil' et rōi
ſubiecta Hug·Qui carnē ſuā ſupra
modū affligit ciuē ſuū occidit Si plꝰ
q̄ꝫ expedit alimētis reficit hoſtem nu
trit Sic ergo eſt nutriēda vt ſuiat·
et ſic domāda vt nō ſupbiat·et illđ

ſp ectat ad votũ caſtitatis que tunc
ſeruat̃ qñ caro macerat̃· Circa ſcdm
notandũ· ꝙ iſtã nauẽ quatuor venti
temptationũ impellunt Nã quoſdaz
religioſos exagitat vana glá et iſte
eſt vetus qui flat ab oriente hñt em̃
vanã gloriã Aut qꝛ ſunt orti de mag
no gñe Aut qꝛ hñt lumẽ magne ſcie
Quoſdã exagitat carnalis ꝯcupiſcẽ
cia. et iſte eſt ventus qui flat ab occi
dẽte .i. a carne que cotidie tendit ad
occaſum Quoſdã exagitat auaricia
et iſte eſt ventus q̃ flat a meridie· ſ.
auſter ẽrene ꝓſperitatis Quoſdam
exagitat accidia· et iſte eſt ventus q̃
flat a ſeptẽtrione ſcz aq̃lo frigidita
tis .i. accidie ⁊ torporis · De hijs q̃tu
or ventis dr̃ Dañ· vij· Videbã in viſi
one noctis et ecce q̃tuor vẽti pugna
bant in mari magno· Circa terciũ
notandũ· ꝙ imminẽte tẽpeſtate tẽp
tacõnis q̃tuor facẽ dz· Primo debet
onus ꝓicere ſcz onus cupiditatis et
peccõꝝ · Heb· xij· Deponentes omne
pondus ⁊ circũſtans nos peccatũ ⁊c̃
Vñ dr̃ Joñ· i· Miſerũt vaſa que erãt
in naui in mare vt alleuiaret̃ ab eis
Scdo velũ elacõnis dẽt deponẽ et in
imo huĩlitatis dz manẽ qꝛ venti celſa
exagitant et infima nõ inquietant·
Vnde dt Criſ· ꝙ rami q̃ in alto ſunt
ſepe a ventis frangunt̃ q̃ aũt ſunt in
imo ſecuri cõſiſtunt· Tercio anchorã
ſpei dz in deũ figẽ Heb· vi· Confugi
mus ad tenendã ꝓpoſitã ſpem quaz
ſicut anchorã hẽm9 aĩe tutã et firmã
Quarto ad deũ et ad ſcõs dz refugẽ
Sicut legit̃ Math· viij· Cumqꝫ naui
cula fluctib9 operiret̃ dixerũt diſcipuli
xp̃o dñe ſalua nos perim9 · Circa q̃rtũ
ſciendũ eſt· ꝙ p mare ſignificat̃ mũ
dus triplici de cauſa· Primo ꝓpter in
q̃etudinẽ Yſai· lvij· Impij q̃ſi mare
feruẽs qd quieſcẽ nõ pt· Contigit ei
ſepe ꝙ in religiõe vbi dñt eſſe aque
ſyloe que vadũt cũ ſilencio· vt dicit̃

Iſaie· viij· Ibi inueniũt̃ mare· qꝛ vbi
dz eſſe ſilenciũ ibi inueniũt̃ tumultus
litigancium· vbi dz eſſe trãquillitas
ibi eſt aĩoſitas · tales nõ viuũt moẽ
hoĩm ſꝫ ferarꝝ · Fere em̃ adinuicẽ pug
nant· á ꝓpter cibũ· á ꝓpẽ domiciliũ ·
á qñ ad libidinẽ concitant̃· ſic multi
religioſi litigãt· Aut ꝓpẽ cibũ· qꝛ nõ
delicate nutriunt̃ Aut ꝓpter locũ· qꝛ
ſcz in magnis monaſterijs non collo
cant̃ Aut ꝓpẽ libidinẽ dñãdi· qꝛ ad
magnas abbacias non ꝓmouentur·
Scdo dr̃ mare ꝓpter inſaciabilitatẽ·
Nam ſicut dr̃ Ecc· ix· Oĩa flumina
intrant i mare et mare nõ redũdat
Tria ſũt flumina infernalia que hoc
mare intrant De q̃bus dr̃· i· Joh· ij·
Oĩe qd eſt in mũdo· aut eſt ꝯcupiã
carnis · á cõcupiã oculoꝝ · á ſupbia
vite Sz iſta fluĩa mundũ nõ faciãt·
qꝛ nec cõcupiã carnis ſaciat̃ delicijs
Nec ꝯcupiã oculoꝝ diuicijs Nec ſup
bia vite honoribus vanis · Tercio mun
dus dr̃ mare ꝓpter amaritudinẽ· hz
em̃ in ſe multas amaritudines Nam
diuicie delicie et honores hoĩbus mũda
nis vident̃ dulcia ſed in veritate ſũt
amara· Sicut em̃ piſces nõ ſenciunt
amaritudinez maris · qꝛ ibi ſunt nu
triti Sic nec hoĩes mundani ſenciunt
hoꝝ amaritudinem· qꝛ ſunt talibus
aſſueti· Dat eciã mũdus ſãctis viris
multas amaritudines que tñ in eis
dulcorant̃ p diuinas cõſolacões · pſ̃·
Scdm multitudinẽ doloꝝ meoꝝ ⁊c̃
Tribus namqꝫ mod̃ pñt fieri dulces
aque marine· á radijs ſolarib9 in nu
bibus eleuate· Aut p venas in terre
viſcerib9 depurate Aut p poros ſub
tiles in cereũ vas ingreſſe · qꝛ ſcdm
phm· Si fiat vas cereũ et in mari po
natur aque que p poros ingrediunt̃
dulces reddunt̃· Silr̃ in ſcis viris tri
bulacões dulcorãt̃ Primo ex ꝯtẽpla
cõne celeſtis glẽ Qñ em̃ celeſtẽ gl'az
ꝯtemplant̃ tunc in nubes quodãmõ

eleuant̄ et ex tali ꝯtemplatione leui
gant̄ pene Greg̃. Conſideratio p̄mı
minuit vim flagelli Scd̄o ex recorda
tione mortis ꝓprie Nūqꝫ em̄ q̄s habꝫ
in memoria ꝙ cito erit ſub t̄ra ꝯtēp
nit omnia mundana tam ꝓſpera q̄ꝫ
aduerſa Jeō9. Facile cōtempnit oīa
q̄ ſe ſemꝑ cogitat moriturꝝ. Tercio
ex meditacōne paſſionis dn̄ice. xp̄s
em̄ eſt tanq̄ꝫ vas cereum. ps̄. Factū
eſt coꝛ meū tanq̄ꝫ cera liqueſcens.
Porri ſunt eius vulnera in que nr̄e
tribulacōnes miſſe dulces reddunt̄.
Greg9. Si chriſti paſſio ad memoriā
reducit̄ nichil eſt adeo durum qd̄ nō
equo animo toleretur. Scd̄o ponit̄
bonū qd̄ aſſeq̄mur ex naui penitēcie.
q2 in celeſtem patriam nos inducit.
ideo dicit. Et venit in ciuitatez ſuam
Litteralit̄ ciuitas iſta chriſti fuit ca
pharnaū ſicut dı̄ Math. ıȷ. Nam ſm̄
Criſoſt. Chriſtus habuit tres ciuita
tes Vna eſt in qua fuit natus ſcilicꝫ
bethleem. Scd̄a in qua fuit nutrit9
ſcꝫ nazareth. Tercia in qua fuit ꝯuer
ſatus ſcꝫ capharnaū. Spūaliter autē
ciuitas noſtra iſta ē ciuitas celeſtis
que noſtra erit iure ciuilitatis. ꝑꝑe
tue habitationis et filiationis Deus
em̄ faciet nos ibi ſuos cōciues et ꝑꝑe
tuos hitatores et filios ſiue heredes
et de hiis nobis faciet inſtrumentū.
Apocal. iij. Scribam ſuꝑ eum nomē
dei mei. i. ſcd̄m gloſā. hoc nomen qd̄
eſt eternū. Et nomen ciuitatis noue
iheruſalem. i. ſcd̄m gloſā. hoc nomē
qd̄ eſt ciuis et nomen meū nouū qd̄
eſt filius. dicit̄ aūt infra. xiiij. Habe
bant nomē eius et nomē patris ei9
ſcriptū in frontibus ſuis Sancti igit̄
in frontibus ſuis. hec tria noīa ſcrip
ta habebunt ſcꝫ ciuis. et̄nus et fili9
Dato em̄ ꝑ impoſſibile ꝙ deus alicui
ſcō diceret egredere de ciuitate mea
q2 ꝑegrinus es. Reſponderet. Ecce
dn̄e me in ea ſcripſiſtis q2 ciuis ſum
Si iterꝝ dicēt Si ciuis es mane in ciui
tate mea per annos mille et poſtea
egredere Reſponderet. ecce dn̄e. q2
ſcp̄ſiſtis ꝙ et̄nus ſum. Si iterꝝ dicēt
Mane ergo in ciuitate me tanq̄ꝫ ciuis
et et̄nus. ad curiā tamen et ſecreta
mea nō venias Rn̄deret Ecce dn̄e q2
ſcp̄ſiſtis ꝙ filius veſter ſum. Tercio
ponit̄ aliud bonū qd̄ a naui penitēcie
aſſeq̄mur. q2 ab omni infirmitate li
beramur qd̄ notat̄ in curacōne pali
tici. Eſt autē paliſis morbus q̄ mem
bra reddit mollia et diſſoluta et diſ
ſipata. et ideo paliticus ſignificat vo
luptuoſos et delicijs aſſuetos De q̄9
dicit̄ Prouerb. xviij. Qui mollis et
diſſolutus eſt in opere ſuo frater eſt
ſua opera diſſipantis. Differentia eſt
inter iſta tria que ponit Salomon.
Molle. diſſolutū. et diſſipatū. Nam
molle eſt qd̄ cedit oī duro. Diſſolutū
eſt. qd̄ nullo vinculo eſt colligatum
Diſſipatū eſt qd̄ totalit̄ eſt cōfractū
Sicut pꝫ in vaſe cōfracto Tales igit̄
ſunt molles q̄ omni duro et tempta
tioni cedunt Mathei. xiij. Facta autē
tribulacōne et ꝑſecutione ꝓpter ver
bum ꝯtinuo ſcandalizant̄ Tales igit̄
nō ſunt aliquo vinculo timoris vel a
moris ligati. iō ſunt immūdi. Numēi
xix. Vas qd̄ nō hꝫ opculum nec liga
turam immūdū erit. Tales eciā ſunt
cōfracti. q2 nullū bonū ꝓpoſitū retinē
pn̄t. Ecc. xxi. Coꝛ fatui quaſi vas cō
fractū et omnē ſapienciā nō tenebit
Sanat̄ autē ille paliticus qn̄ ille qui
erat mollis ad cedendū. efficit̄ dur9
ad reſiſtendū. ps̄. Factū eſt coꝛ meū
tanq̄ꝫ cera liqueſcens. Ecce q̄ꝫ moll̄
ad cedendū Aruit tanq̄ꝫ teſta v̓tus
mea Ecce q̄ꝫ durus poſtea ad reſiſtē
dum. qn̄ ille qui nō erat colligatus
poſtmodū fortiter cum deo ligat̄ vin
culo amoris Col̄. iij. Super omnia
hec caritatez habentes qd̄ eſt vincu
lum ꝑfectionis. et vinculo timoris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

q̄ꝛ ſicut dī Eccl̄·xxvij·Niſi in timore
dn̄i tenueris te inſtanter cito ſubuer
tet̄ domus tua Qn̄ ille q̄ erat tanq̄
vas cōfractū poſtmoduʒ efficit̄ vas
ſolidū et preciosū Ecc̄·l·Quaſi vas
auri ſolidū ornatū oī lapide p̄cioſo·
Sermo ſcd̄s vnde ſupra·

Offerebat ei paliticū iacētem
in lecto et videns Jh̄s fidem
illoꝝ ⁊c̄ Miracula que fecit
xp̄s aliq̄bus fuerūt occaſio infirmita
tis ſpūalis·ſicut phariſeis q̄ dicebāt
Joh̄·ix·Non eſt hic homo a deo qui
ſabbatū nō cuſtodit·et ſicut ſcribis
illis qui dixerunt hic blaſphemat·
Aliquibus fuerunt cauſa ſanitatis·
et hoc tripliciter·vel ſanitatis corpal̄
tm̄ ſicut ceco nato et mūdato in pn̄
cipio Joh̄·ix·Jlle aūt dixit·q̄ꝛ ꝓpheta
eſt Glo·adhuc imundus eſt in corde
q̄ꝛ nondū dei filiū confitet̄·Aliq̄bus
ſanitatis ſpūalis tm̄ ſicut illis qui ad
hec miracula cōuertebant̄ ſicut iſtis
turbis de q̄bus dī vidētes em̄ turbe
timuerūt ⁊c̄·Aliquib9 ſanitatis cor
poralis et ſpūalis·ſicut iſti palitico
quē dn̄s in corpore et mente ſanauit
Circa iſtud aūt miraculū ponūt̄ q̄nq̄ꝫ
differencie pſonaꝝ·Primo perſone
offerenciū in quib9 fuit magna fidei
cōſtancia·vnde dī Offerebāt ei pali
ticū et videns Jheſus fidem illoꝝ ⁊c̄
Ex quo pꝫ qd̄ merito fidei illoꝝ xp̄s
hunc ſanauit Glo·q̄tum valet apd̄
deū fides ꝓpria apud quē ſic valuit fi
des aliena vt intus et extra ſanaret
hoīeʒ·p orōes em̄ ſanctoꝝ deus ſepe
dat p̄mā graciā peccatori·dūmodo
q̄tuor in ſe habeat que poīt dioniſi9
in ſepteʒ lib̄·eccleſiaſtice ierarchie·
dicēs·dico autē q̄ vtiles ſunt orōes
ſanctoꝝ ſcd̄m hunc modū·Si aliq̄s
ſancta deſiderans dona et ad pticipa
cōnem ipſoꝝ habitū ſanctū habens
ſicut ꝓprie cognitor puitatis veniēs
ad aliquē ſanctoꝝ viroꝝ rogat ipm̄
fieri ſuſceptoreʒ et cohortatorem cō
ſequit̄ oīa que petit diuiniſſiā dona·
Primū igit̄ eſt deſideriū rei habende
ideo dicit·ſi aliquis ſancta deſiderās
dona·Deus em̄ nō dat dona ſua ne
gligenti ſed deſiderāti·pſ̄·Deſideriū
pauperꝝ exaudiuit dn̄s·Sapie·vij·
Preoccupat qui ſe concupiſcunt ⁊c̄
Scd̄m eſt imunitas culpe·et ideo dt̄
ſanctū habitū habens ·i·mūdum af
fectum gerens·ſi em̄ in actu vel ꝓpo
ſito peccandi eſſet ſancti viri pro eo
obtinere non poſſent·Jēmie·xv·Si
ſteterit moyſes et ſamuel coram me
non eſt anima mea ad populū iſtū·
Peccatū em̄ ponit obſtaculū ne ora
cōnes ad deū poſſint aſcēdere·Tre·
iij·Oppoſuiſti nubem tibi ne trāſeat
oracio·Facit elongacōnem ne deus
poſſit audire Jſa·lix·Non eſt aggra
uata auris eius vt nō audiat ſed ini
quitates veſtre diuiſerunt inter vos
et deum veſtrum·ponit velamen ne
poſſit eas videre·vn̄ ſequit̄·et pccā
veſtra abſconderūt faciem eius a vo
bis ne exaudiēt·Terciū eſt recogni
tio paruitatis ꝓprie Vnde dicit̄ ſicut
ꝓprie cognitor puitatis·Legit̄·iiij·
Regum·ij·q̄ cū heliſeus pallio helie
aquas iordanis pcuſſiſſet nō ſunt di
uiſe·q̄ꝛ de ſuo merito confidē vide
batur·ſed poſtq̄ magiſter merituʒ
implorauit dicēs vbi eſt deus helye·
ſtatim diuiſe ſunt aque·Quartū eſt
poſtulatio rei digne Jdeo ſubdit con
ſequit̄ omīa que petit·et ſi petit diui
niſſima dona·fuerūt enim qui petie
runt terrena et repulſi ſunt Jac·iiij·
Petitis et nō accipitis eo qd̄ male pe
tatis Alij petierūt carnalia et puniti
ſunt Numeri·xi·Quis dabit nob̄ ad
paſcēdum carnes·et ponit̄ ibi puni
tio ipſoꝝ Alij petierūt ſublimia et re
prehenſi ſunt·ſicut filij Zebedei·vt
patet Mathei·xx·Scd̄o ponit̄ pſona
infirmi in quo fuit magna miſeria·

qꝛ erat paliticus Cauſatur paraliſis
q̄n̄qʒ ex frigiditate conſtringente.
quandoqʒ ex humore opilante. q̄n̄qʒ
exvulnere neruos incidente. Ex hys
em̄ impeditur tranſitus ſpirituū ad
inſtrumenta ſenſuum. et fit priuatio
ſenſus et motus. Anima ergo auari
paliſim incurrit ex nimia frigiditate
Eſt em̄ ſic cōgelata ꝙ nullam ſentit
fraternā caritatem. Mathei. xxiiij.
Habūdabit iniquitas et refrigeſcet
caritas multoꝝ Anima luxurioſi pa
liſim incurrit ex nimia humiditate.
que generat̄ ex nimietate cibi et po
tus. De cibo dicitur Ezech. xvi. Hec
fuit iniquitas ʒodome ſororis tue ſa
turitas panis et habundantia ⁊c̄.
De potu dicit̄ Eph. v. Nolite inebri
ari vino in quo eſt luxuria. Anima
ſuperbi paliſim incurrit ex inciſione
et ſepatione. Supbia enim ſeparat
animā a deo. Et ideo ſpiritus ſanctꝰ
ad coꝛ eius tranſire nō poteſt. Eccl̄.
x. Initiū ſupbie hominis apoſtatare
a deo qm̄ ab eo qui fecit illū receſſit
coꝛ eius. Tercio ponūtur pſone ſcri
baꝝ in quibus fuit cogitatio temera
ria dicentes intra ſe hic blaſphemat
Tribus autem modis blaſphemia in
deum cōmittit̄. Primo qn̄ deo negat̄
ꝙ ſibi cōuenit. Secūdo qn̄ ſibi attri
buitur ꝙ ei non cōuenit. Tercio qn̄
id qđ dei ē aliq̄s ſibi attribuit. Et qꝛ
ſcribe chꝛiſtū deum eſſe nō credebāt
ideo ipſum balſphemare dicebant. ꝙ
remiſſionem peccati qđ eſt ſolius dei
ſibi attribuebat. Contra iſtā terciā
ſpeciem faciūt ſuperbi qui ſibi attri
buunt gloriā que eſt ꝓpria dei. Pſa.
xlviij. Gloriam meā alteri non dabo
Faciunt iracundi qui ſibi attribuunt
vindictam que eſt ꝓpria dei Rōnos
xij. Michi vindictā et ego retribuā
Faciunt quidaʒ temerarij qui volunt
de alioꝝ cordibꝰ iudicare cum hoc ſit
ꝓprium di. i. Corinthioꝝ. iiij. Nolite
ante tempus iudicare ⁊c̄. Quarto
ponit̄ pſona xp̄i i quo apparuit mag̃
miſericoꝛdia. ſapientia et potencia.
Miſericoꝛdia i hoc ꝙ dixit Remittūt̄
tibi peccata Nam ſicut dicit̄ infra po
teſtatem habet filius hoīs in terra
dimittendi peccata. et benedixit in
terra non ſuper nec infra terrā. Re
miſſio em̄ iſta nō habet locum ſuper
terram. i. in celo qꝛ ibi nulla ſunt pec
cata. nec habet locū infra terram. i.
in inferno. qꝛ ibi ſūt peccata ꝑpetua
Habet autē locum in terra. i. in mun
do. qꝛ ibi ſunt peccata remiſſibilia.
Scđo apparuit eius ſapientia in hoc
ꝙ eoꝝ cogitationes vidit. et in hoc
ꝙ tam ſapienter eos ꝯfutauit dicēs
Quid eſt facilius dicere Dimittūtur
tibi peccata ⁊c̄. Iſta autē compatio
poteſt fieri reſpectu operantis. et ſic
ambo ſūt ibi eque facilia. vel reſpcū
operis. et ſic remittē peccata eſt dif
ficilius. qꝛ ſcđm Aug̃. Maius eſt deo
impiū pium facere ꝙ̄ celum et terrā
creare. qꝛ deus habet ibi reſiſtentiā
ſcʒ voluntatē prauam. In creatione
autem nichil reſiſtens habuit. vel p̄t
fieri reſpectu noſtre cognitionis. et
ſic facilꝰ eſt peccata dimittē ꝙ̄ hoīeʒ
ſanare qꝛ illud nō videmꝰ Iſtud aūt
videntes admiramur. Criſ. Quanto
anima coꝛpe potioꝛ eſt tanto curatio
anime plus eſt ꝙ̄ coꝛpoꝛis Sed quia
illud occultū eſt addit qđ manifeſtū
eſt. vel poteſt intelligi reſpectu loci
cōis Ac ſi dicat Eque facile eſt dicē
Remittunt̄ tibi pccā. vel dicē Surge
et ābula Si ergo videritis ꝙ ad meū
dicē Surge et ābula ſeq̄t̄ curatio coꝛ
poꝛis credatis ꝙ ad meū dicē Remit
tunt̄ tibi peccata. ſequit̄ curatio mē
tis. Nđ aūt ſubdit̄ vt aūt ſciatis ⁊c̄
Tripliciter poteſt exponi. Primo vt
cōiugatur immediate ad illud qđ ſe
quitur tolle lectū tuuʒ ſub hoc ſenſu
vt ſciatis quoniā filius hominis ⁊c̄.

Qd autẽ inṫpretatᷣ tunc ait palitico
ſit verbũ euangeliſte tunc poſtꝗ̃ ſcz
queſieãt ab eis q̃d eſt facili⁹ dicẽ ⁊c̃
Scd̃o vt fiat ſupplecio in hũc modũ
Vt autẽ ſciatis qm̃ filius hominis ⁊c̃
Dicto faciã vt ſurgat poſtea ſubdit
euangeliſta tunc ait paralitico ⁊c̃.
Tercio vt ſit verbum euãgeliſte ad
nos. vt aũt vos poſteri ſciatis qm̃ fi
lius hoĩs habet poteſtatẽ in terra di
mittẽdi peccata tuuc ait palitico ⁊c̃
Tercio apparuit eius potencia in hoc
ꝙ dicit Surge tolle grabatũ tuum.
Tria incõmoda iſte paciebatur. Nõ
em̃ ſtare poteãt totis viribus reſolu
tis erat et incedere nõ valebat. ſed
verbũ xp̃i tante fuit potencie ꝙ ſibi
dedit robur ad ſtandum. ideo dixit
ſurge. Fortitudinem ad graue onus
portãdum. ideo dixit. tolle grabatũ
tuũ et facultatẽ ad ambulandũ. id̃o
dixit. et vade in domũ tuã Moralitᷣ
lectus peccatoris eſt ip̃m peccatũ in
quo male delectando quis ſcit tunc
ergo ſurgit qñ peccatũ deſerit. pſ̃.
Surgite poſtꝗ̃ ſedeitis ⁊c̃ Tunc lec
tum portat qñ peccatuz q̃d ſibi erat
quieti et delectacõi incipit eſſe do
lori et oneri. pſ̃. Lauabo p ſingulas
noctes lectũ meũ ⁊c̃. Tunc ergo in
domũ ſuã vadit qñ in celũ meditati
oĩ pgit. vel qñ cõſcienciã ſuã diſcu
tit vel qñ vilitatẽ ſui corporis q̃d eſt
domus anime cõſpicit. Quarto ponũtᷣ
turbe in quib⁹ fuit laudatio diuina
Vnde dicitᷣ videntes aũt turbe timu
erunt Xp̃us trib⁹ de cauſis miracula
faciebat. Primo ꝓpẽ illoꝝ ẽca quos
hoc faciebat vtilitatez. qꝛ eos in cor
pore et anima curabat. Scd̃o ꝓpter
alioꝝ cõuerſionẽ. qꝛ multi videntes
xp̃i miracula cõuertebantur. Tercio
ꝓpter dei gloriã et honorem. ſicut dĩ
Joh. ix. Neqꝫ hic peccãuit neqꝫ parẽ
tes eius ſ; vt manifeſtentᷣ opera dei
in illo Iſta triplex cauſa ponitur hic

Nam iſte paraliticus in corpore et in
anima fuit curatus turbe fidem xp̃i
receperunt et deũ glorificauerũt.

Sermo terci⁹.

D Ixit iheſus palitico Confide
fili remittũtᷣ tibi peccata t.
Sicut dicit Beda. et habetᷣ
in Glo. q̃nqꝫ modis infirmitates cõ
tingunt. vel vt iuſtis merita p paciẽ
ciã augeantᷣ vt Job. vel ad cuſtodiã
v̇tutũ ne ſupbia temptet vt paulo.
vel ad corrigendũ peccata ſic marie
lepra. et ſicut huic paralitico. vel ad
gloriã dei vt ceco nato ⁊ lazaro. vel
ad inicũ pene. vt herodi q̃tenus hic
videatur quid in inferno ſequatur.
Vnde dicitᷣ Jeremie. xvij. Duplici con
tricõne cõterere eos. Hec igitᷣ infir
mitas. ideo paralitico accidit vt ſua
purgarẽtur peccata. Vñ dñs ſciens
peccatũ fuiſſe cauſaz infirmitatis fue
Primo cauſam ſanat cũ dicit Cõfide
fili remittuntᷣ tibi peccata tua.
In verbis p̃dictis igitᷣ tria tanguntᷣ
ſcz Grauitas morbi. benignitas me
dici. efficacia remedij. Primũ notatᷣ
cum dicitᷣ dixit ihus palitico. Eſt em̃
paliſis grauis morb⁹ quez tria mala
cõcomitantᷣ ſcz tremor immobilitas
et inſenſibilitas ſignat aũt paliticus
peccõres vel quoſlibz deliquens aſſuetos
in quib⁹ eſt tremor Timent em̃ aliq̃
opus penitencie aſſumere. Pſ̃. Illic
trepidauerunt timore vbi nõ erat ti
mor Legitᷣ Geñ. iiij. ꝙ de⁹ poſuit ſig
nũ in Cayn. et dicitᷣ in hiſtoria ſcz ꝙ
illud ſignuz fuit tremor capitis p q̃d
oſtendebatᷣ q̃d deus ip̃m abiecerat.
Videtᷣ q̃d ille a deo ſit reꝓbatus q̄ in
bñ opando timet vel tremit. Legitᷣ
de natura animaliũ. ꝙ ceruus hꝫ cor
timidũ ſ; ꝯmedit herbas medicinales
v̇tute quaꝝ cor ꝯfortatᷣ ⁊ medicinale
efficitᷣ et oſſium cartilago ĩ eis corde
gñatᷣ Iſte herbe medicinales ſũt meõ
ria dñice paſſiõis que fuerũt amare

Cañ·i·Faſciculus mirre dilectꝰ meꝰ
michi· ſed nobis ſunt medicinales·
Eccl'·xliij·Medicina oīm in feſtinati
one nebule· Caro eñ chriſti fuit ne
bula qꝛ nullo vnquā peccati pondere
ꝑgrauata· ab hac emanauit medici
na ſanguinis· et hoc in feſtinatione
ſue iuuentutis Meditatio igiť iſtaꝝ
paſſionū chriſti confortat coꝛ ad ag
grediēdum ardua·i·Mach·vi· Ele
phantis oſtenderunt ſanguinez vue
et mori ad acuendum eos ad preliū·
Coꝛ medicinale faciūt ad ſanandum
vulnera Bernhardus·Mirabilis paſſio
tua dñe iheſu ꝯpiciata eſt omnibus
iniquitatibꝰ noſtris· et nulli vnquā
infirmitati inueniť inefficax·Os id ē
robur gñat in corde ad ſufferendum
aduerſa·Gregoriꝰ·Si paſſio chriſti
ad memoriā reducať nichil eſt qđ nō
equo animo toleret· Scdm malum
eſt immobilitas·qꝛ caret motu· Si
eñ paliticus ambulare voluerit aut
penitus ſubſiſtit aut retrocedet aut
vnū paſſum ad dexteraz et alium ad
ſiniſtrā faciet· Tales ſunt hodie mul
ti palitici De quibus dicit Auguſtinꝰ
de cantico nouo·Tria ſunt gña hoīm
quos deus odit ſcz remanētes retro
abeuntes et aberrantes·qui nō pfi
cit remanſit qui a bono ꝓpoſito decli
nauit retro abijt qui fidez deſeruit a
via veritatis errauit Et ſubit Aug̃·
Remanētes ergo excitandi ſunt·re
tro abeuntes reuocādi· errantes in
via reducendi·Primi ergo ſunt qui
ſubſiſtunt ſcz tepidi et negligentes
Ber· In via dei nō ꝑgredi regredi
eſt Amb·Aque ſtantiue putreſcunt
aque ſtantiue ſunt negligentes qui
ignauia et torpore marceſcūt·Joſue
xviij·Vſquequo marcetis ignauia·
ij·Coꝛ·vi· Hortamur vos ne in va
cuū graciā dei recipiatis·Ille in va
cuum graciam recipit qui in ea non
ꝓficit Secūdi ſunt qui retro ad pccā
redeūt Iſti ſunt ſilēs vxori loth·que
qꝛ retro reſpexit in ſtatuam ſalis cō
uerſa fuit in via·vt habeť Geñ·xix
Inquātum verſa eſt in ſtatuā amiſit
ſenſum et motū·qꝛ tales oīa merita
perdiderūt que acq̃ſierant vel ſenſu fi
dei recte vel motu operationis bone·
Inquantū verſa eſt in ſtatuā ſal' eſt
alijs in cōdimentū ne ipi retro reſpi
ciant· Inq̃ꝫtū remanſit in via datur
intelligi·ꝙ ipſi alijs viā demonſtraē
pñt ꝟ ad patriā venire nō pñt Tercij
ſunt q̃ errant ſcz declinādo ad dexte
ram ſpei p ꝓſumptionē· mō ad ſiniſ
trā timoris p puſillanimitatē Tercio
ad dexteraz ꝓſperitatis p intpanciā
mō ad ſiniſtrā aduerſitatis p impaci
enciam legiť·i·Regū·vi·Nā vacce
que portabāt archā dñi ibant mugi
entes nō declinātes ad dexterā neqꝫ
ad ſiniſtrā donec venirēt bethſames
Illi eñ qui iuguz dei deferunt dñt de
peccatis gemere et nō dñt amore ali
cuiꝰ ꝓſperi vel timoē alicuiꝰ aduerſi
a via dei declinaē donec veniāt beth
ſames .i. ad domū dei qꝛ bathſames
intꝑretať domus ſolis Terciū malū
eſt inſēſibilitas qꝛ carēt ſenſu·tales
eñ quatuoꝛ mala nō ſenciūt·Primo
diabolicas tēptationes et hanc inſen
ſibilitatē facit cōſenſus·qꝛ dt Leoꝰ
Non ſentit q̃ cōſentit ꝟ ſentit q̃ diſſen
tit De talibus dz Prouū·xxiij· Verbe
rauerūt me et nō dolui traxerūt me
et nō ſenſi·ideo aūt temptacōi con
ſenciūt et nō diſſenciūt·qꝛ attendūt
ad id qđ delectat nō ad id qđ cruciat
dicit Beda·Nā ſerpens qui euam
ſeduxit faciē habebat virginem ſed
caudam ſerpentinam·qꝛ diabolus in
principio blandiť· ſed poſtmodū ve
neno interficit Ideo ſimilis eſt ſcorpi
oni qui blāditur in facie ſed pungit
in cauda·Scdo nō ſenciunt diuinas
ſuauitates·et hāc inſenſibilitatē fa
cit amoꝛ mūdanꝰ q̃ nō pmittit ſētire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſuauitatē amoris dei. Debemꝰ ergo
cor ad mundū claudē et ad celū ape
rire. ſi volumꝰ diuinas inſpiracões
ſuſcipe et eaꝝ ſuauitatem ſentire.
Hinc eſt qđ cor hoīs eſt latū ſuperiꝰ
et ſtrictum inferius. qꝛ debemꝰ eſſe
ſtricti ad amandū terrena. et debeꝰ
eſſe lati ad amandum celeſtia. Dixit
Ariſtol. in li. de aīmalibus. ꝙ aues
claudūt oculos cū palpebra inferiori
Aīmalia greſſibilia cū palpebra ſupe
riori. qꝛ viri ſpūales habent oculos
clauſos ad trena Animales vero ad
celeſtia. Tercio non ſentiunt ſuos de
fectus et impfectiones et hāc inſenſi
bilitatē facit ſupbia. Humilitas vo
ſentit et recognoſcit. ps̄. Si non hu
milit̄ ſenciebā. et qꝛ ſentit ideo deus
ipſos defectos pſicit. ps̄. Infirmata
eſt tu vero pfeciſti eā Augꝰ. Si non
infirmaret̄ nō pficeret̄. Ideꝫ multos
impedit ab infirmitate pſumptio fir
mitatis Tales ſupbi ſunt ſilēs veſpti
liombꝰ qui amiſerūt viſum ꝓpter vo
latū. Humor em̄ criſtallinus qui exi
git̄ ad videndū tranſit in ſubſtanciā
alaꝝ Eodem mō ſupbi qui in altum
volant defectus ſuos non cōſiderant
Qrto nō ſenciunt ꝓximoꝝ miſerias
et afflictōnes. et iſtā inſenſibilitatē
facit auaricia. qꝛ auarus nullū habꝫ
ſenſum cōpaſſionis Vnde dicitur de
auaro Ecc. x. In vita ſua ꝓiecit inti
ma ſua. Proiecit quideꝫ exteriora. i.
omnē ꝓximū extraneū. Proiecit in
teriora. i. omnē ꝓpinquū et amicum
Proiecit intima. i. patrē ⁊ matrem.
animā ſuā et deum. Augꝰ. de vbis
dn̄i. Inexplebilis eſt auaricia diuitū
nec deū timet nec hominē veret̄ nec
principi defert honorē nec patri parcit
nec matrē agnoſcit nec fratri obtē
perat. nec amico fidem ſeruat. Scđo
ponit̄ benignitas medici cū dicit Cō
fide fili. Debemꝰ ergo cōſiderare. qꝛ
deus peccata noſtra nobis remittet.

et ad iſtam cōfidenciā nos inducunt
exempla p̄cedenciū qui tam grauit̄
ceciderūt et tn̄ miſericordit̄ reuocati
fuerunt. De q̄bus ſic dicit Gregoriꝰ
Omel. xxv. Immenſā miſericordiā
cōditoris noſtri fratres debemꝰ aſpi
cere qui nobis velut in ſigno ad exē
plū penitēcie poſuit eos quos ꝑ peni
tenciā viuere poſt lapſum fecit. ꝓſpe
do etenī petꝝ cōſidero latronē. aſpi
cio zacheū. intueor mariā maglenaꝫ
et nichil in eis video niſi an̄ oculos
noſtros poſita ſpei ⁊ penitencie exē
pla. Fortaſſe em̄ in fide lapſus eſt ali
quis petꝝ qui amarē fleuit qđ timide
negauit aſpiciat Alius cōtra ꝓximū
ſuum in malicia crudelitatis exarſit.
Aſpiciat latronē q̄ in ipſo mortis ar
ticulo ad vite p̄mia penitēdo puenit
Aliꝰ auaricie eſtibꝰ anhelans aliena
diripuit. Aſpiciat zacheū qui ſi quid
alicui abſtulit quadruplū reddidit.
Alius libidinis igne ſuccēſus carnis
mūdiciā pdidit Aſpiciat mariā mag
dalenā que in ſe amorē carnis igne
diuini amoris excoxit. Tercio ponit̄
efficacia remedij cū dt. Remittunt̄ t̄
pccā tua. Sed qm̄ hoc eſt ꝓpriū dei.
ideo ſcribe eū blaſphemare dicebat
Ex eo qđ peccata ſe remittere aſſere
bat. qꝛ ipm eſſe deum nō credebant
Solus em̄ dei eſt remittere peccata.
Yſa. xliij. Ego ſum ipſe qui deleo ini
q̄tates tuas ꝓpt̄ me. et tn̄ dr̄ Jo. xx.
Quoꝝ remiſeritis pccā remittuntur
eis deus em̄ et ſacdos remittūt pccā
Sed differēter in pccō em̄ tria ſunt.
ſcꝫ dei offēſa. deformis macula. et ob
ligatio ad penā eternā Trenoꝝ. ij.
Quō obtexit caligie. Ecce deformis
macula In furore ſuo dn̄s filiam ſyō
Ecce dei offenſa. Proiecit de celo in
clitam iheruſaleꝫ Ecce obligatio ad
penam eternam. iſta tria ſolus deus
remittit qđ ſignificatur Luc. xv. In
filio pdigo. de quo iſta tria dicitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſcilicȝ ꝙ pater oſculatus eſt eum. p
qd ſignificatur remiſſio offenſe ꝙ in
duit eum ſtola. Prima per qd ſignifi
catur mūdicia anime et qd ipſe mor
tuus fuerāt et reuixit p qd ſignificat̄
dimiſſio pene eterne. Sacerdos autē
quantū ad alia tria. Dicit̄ remittere
peccata Primū eſt ꝙ peccatorem ab
ſolutū a deo eſſe denūciat. Aliter em̄
p abſolututo nō reciperetur. Scdm ē
qȝ a pena purgatoria eū deobligat.
et pena penitenciali eum ligat Terciū
eſt. qȝ virtute clauium de ipſa pena
ptem relaxat Juxta illud .ij. Cor. ij
Nam et ego qd donaui ſi qs donaui
ꝓpter vos in pſona chriſti. Jſta tria
notant̄ Johis .xi. Jn reſuſcitatione
lazari. vbi dn̄s diſcipulis tria cōmiſit
ſcȝ vt lapidem tolerent vt ipſum ſol
uerent et liberum abire pmitterent
Tunc ſacerdos lapidē tollit qn̄ ignē
grauem purgatorij in leuem penam
penitencie cōuertit Tunc ipm̄ ſoluit
qn̄ aliquā penam ſibi dimittit Tunc
libere abire pmittit qn̄ ipm̄ ꝓ abſo
luto libere recipiendū eſſe diffinit.

Dn̄ica viceſima Sermo pmꝰ

Simile eſt regnū celoȝ hoīm
regi q̄ fecit nupcias filio ſuo
⁊c. Mathei .xxij. qȝ ſumus
ſenſibilibus aſſueti Jdeo dn̄s ſepe per
ſenſibilia nos manuducit ad intellec
tualia et p intellectualia ad diuina.
ſicut pȝ in ſanctis magis quos p ſen
ſibilem ſtellaȝ manuduxit ad intelli
gibilem ꝓpheciā et p intellectualem
ꝓpheciam ad xpi viſionem imediatā
Sic eciā hic p nupcias corpales xps
nos manuduxit ad intelligendū ſpū
ales et p ſpūales ad intelligendum
celeſtes. Jn iſta ergo pabola plura
ſuut videnda. Primo quid ſignificat̄
p regnū celoȝ. Scdo quis ſit iſte hō
rex Tercio que ſint iſte nupcie Qrto
q̄ ſint iſti inuitati. Qn̄to que ſit iſta
veſtis nupcialis Sexto que ſit iſta li
gatio pedū et manuū. Septimo que
ſint iſte tenebre exteriores. Circa p̄
mū notandū. ꝙ ſcdm Glo. p regnū
celoȝ pn̄s eccleſia ſiue congregatio
iuſtoȝ intelligit̄ Non em̄ poteſt intel
ligi de eccleſia triumphante. tum qȝ
prandium vocat̄. et poſt prandium
adhuc reſtat aliud cōuiuiū. tum qȝ
vnus eicitur cū inde nullus eicit̄ Et
ideo cōuiuiū de quo habet̄ Luc. xiij
De eterno intelligit̄. et qȝ cena vocat̄
et qȝ nullus inde eiectꝰ fuiſſe phibet̄
Dicit̄ autē eccleſia celum. qȝ in celo
eſt qddaȝ corpus celeſte qd illuīat
et nō illuminat̄ ſicut ſol. iſti ſūt plati
maiores qui nō dn̄t indigere aliena
illuminatione. ſed ipſi verbo et exem
plo dn̄t alios illuminare De quibus
dicit̄ Mathei .v. Vos eſtis lux mūdi
Aliud eſt qd illuminat̄ et illuminat.
ſicut luna et ſtelle. Jſti ſunt prelati
minores qui debent a ſupiori lumen
accipe et inferioribꝰ infundere. Ter
ciū eſt qd illuminat̄ et nō illuminat.
ſicut firmamentū. Jſti ſunt boni ſub
diti qui debent a prelatis illuminari
ſed illuminare alios illi nō tenentur
Dan̄. xij. Qui docti fuerint fulgebūt
ſicut ſplendor firmamēti. hoc refert̄
ad ſbditos illumīatos. et qui ad iuſ
ticiam erudiunt multos quaſi ſtelle
in ppetuas eternitatis. hoc refertur
ad platos minores illumīatos illumi
nantes. Circa ſcdm notandū. ꝙ iſte
homo rex eſt deꝰ pater qui dicit̄ rex.
qȝ regit in celo p gloriaȝ. in mundo
p graciā. in inferno p iuſticiaȝ Dicit̄
autē homo ꝓpter cōformitatem que
eſt int̄ deū et hominē. Ex qua cōfor
mitate accidit ꝙ homo aliqn̄ accipit
pſonaȝ dei. pſ. Ego dixi. dij eſtis et
deus pſonā hōis ſicut pȝ hic. Eodemō
tanta cōformitas eſt inter chriſtum
caput et mēbra. ꝙ aliqn̄ caput acci
pit per pſonam membroȝ. Act. ix.
Saule ſaule quid me pſequeris ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Aliqñ membra ꝑſonā capitis .pſ̄.
Nolite tangere chriſtos meos Pari
modo tanta ꝯformitas eſt int̄ diabo
lum qui eſt caput maloꝝ et eius mē
bra ꝙ aliqñ caput accipit pſonā mē
broꝝ .Mathei.xiij. Jnimicus homo
hoc fecit Aliqñ membra pſonā ſui ca
pitis Job.vi. Vnus ex vobis diabolꝰ
eſt.Circa terciū notandū.ꝙ ſicut dt
Greg. Deus pater filio ſuo nupcias
fecit qñ ipm̄ nature huāne cōiunxit
Et ſbdit Nupcialis thezaurus eſt vte
rus vgīnis .pſ̄. Jpſe tanꝙ ſponſus
ꝓcedens de thalamo ſuo. Et qm̄ tha
lami regales ſūt depicti Jdo iſte tha
lamus fuit depictus colore nigro hūi
litatis . albo virginee puritatis . ru
beo caritatis .pulchra cōmixtio ſciꝫ
nigri albi et rubei. quia pulchra cō
iunctio humilitatis puritatis et cari
tatis Cant.i. Nigra ſum. Ecce color
niger humilitatis Sed formoſa Ecce
color albus puritatis . ſicut pelles ſa
lomonis que erāt rubricate. Ecce co
lor rubeus caritatis . Circa quartū
notandū. ꝙ iſti inuitati ſunt omēs
infideles Sed fideliū quidā ſunt boni
qui habent fidem et opera Quidam
mali qui habent fidem ſine operibꝰ
Vnde dicit̄ infra. Congregauerunt
omēs quos inuenerunt bonos et ma
los Modo em̄ boni ſunt mixti cū mal'
qꝛ ſicut dicit Glo. Eccleſia eſt in me
dio inter celum. vbi ſunt tm̄ boni. et
infernū vbi ſunt tm̄ mali Gregoriꝰ
Mali miſcent̄ bonis . quia nequaꝙ
pducitur ferrū aīe ad ſubtilitatē acu
minis ſi hoc nō eraſerit aliene linea
prauitatis Jdem Bonus nō fuit qui
malos tolerare recuſauit . Jnuitati
ergo ſunt omēs fideles .ſed hoꝝ qui
dam veniūt qui ſcilicꝫ habent fidem
caritatem et opera. Alij nō veniunt
qui ſcꝫ habent fidem tm̄ ſine opibꝰ
caritatis .Sunt autem qͥnqꝫ cauſe
quare nō veniunt Quidā ꝓpter eoꝝ
voluntatem puerſam qd notatur cū
dicit̄ et nolebant venire Nullum em̄
aliud impedimentū habent ꝙ nolūt
Tales nichil vident̄ de ſua ſalute cu
rare.pſ̄. Pro nichilo habuerunt ter
ram deſiderabilem Alij non veniunt
ꝓpter ſuam negligentiā Jdeo ſubdit̄
Jlli autē neglexerūt. Multi em̄ ſunt
ſic pigri. ꝙ cum aīma habeat duos
pedes ſcꝫ ſalubre ꝓpoſitū et opus bo
num Aliqñ pedem boni ꝓpoſiti ponūt
in via iuſticie. Reliquū autē ad mul
tos annos differūt ponere. ſed ſicut
dicit̄ Eccl'.vij. Qui timet deū nichil
negligit . Tercij non veniunt ꝓpter
eoꝝ ſupbiam et vanā gloriam Jdeo
ſubditur. et abierūt alius in villam
ſuam. Per villam em̄ t̄rena dñatio
intelligit̄. Supbus em̄ non ſolū non
venit ſ; eciā deo ꝯtradicit Job.xxiiij.
Jpſi fuerunt rebelles lumini Quarti
nō veniunt ꝓpter eoꝝ auariciam. et
hoc eſt qd ſubdit̄ . Alius ad negotia
tionem ſuaꝫ. Auarus em̄ non poteſt
ſeruire deo et mundo. Mathei.vi.
Non poteſtis ſeruire deo et mām̄one
Quinti nō veniūt ꝓpter eoꝝ aptam
maliciam . Et hoc eſt ꝙ ſubditur .
Reliqui vero tenuerunt ſeruos eius
et cōtumelijs affectos occiderunt ta
les ſunt multi puerſi qui illos qui ſe
admonēt et corrigūt odiunt et pſe
quunt̄. Amos .v. Odio habuerunt
in porta corripientem et loquentem
pfecte abhoīnati ſunt. Circa quintū
notandū . ꝙ caritas dicitur veſtis .
tum qꝛ operit delicta Prouerbioꝝ.x
Vniuerſa delicta operit caritas . tū
quia calefacit deſideria Job.xxxvij.
None veſtimenta tua calida ſunt cū
perflata fuerit terra auſtro Tum qꝛ
ornat opa noſtra . ſine caritate em̄
opera nrā deo non placent.i.Coꝝ.
xiij. Si diſtribuero in cibos paupeꝝ
omnes facultates meas caritatem
autē nō habuero nichil michi ꝓdeſt

Dicit̃ autē veſtis nupcialis · qꝛ matri
monia fiunt ꝓpter amiciciā reformā
dam vel cōfirmandā vel augendam
In matrimonio ergo filij dei qð fecit
cū natura hūana amicicia int̃ nos et
deum eſt reformata Eph · ij · Jpe em̄
eſt pax noſtra ⁊c̃ · eſt ꝑpetuo confir
mata Jẽ · xxxi · Jn caritate perpetua
dilexi te · Eſt augmentata qꝛ filiꝰ dei
qui eāt dn̄s noſter factus eſt frater
et amicus nr̄ Bernꝰ · Hoc loco inq̄t
nō p̄dicat̃ magnus dn̄s et laudabil̃
nimis ſed puus vtiqꝫ qꝛ natꝰ eſt nob̃
Ex hoc em̄ natura noſtra in tātū eſt
exaltata ꝙ eciā ab angelis in multa
reuerēcia eſt habita Vnde angelus
nō ſuſtinuit ſe a Johe adorari · vt h̃e
tur Apo · xxij · Cū tn̄ an̄ incarnacōez
ſuſtinēt · Circa ſextū notandū · qð in
celo ſunt oēs ſoluti hn̄t em̄ ſolutū in
tellectū · qꝛ deū videt ſine enigmate
i · Cor · xiij · Videmus em̄ nūc p ſpe
culū in enigmate tunc autē facie ad
faciē habuit ſolutū cogitatū qꝛ oēs
cogitacōnes cōuertunt in deum ſine
retardacōne · Sapie · vi · Cogitatio
illoꝝ apud altiſſimū hn̄t ſolutū affec
tum · qꝛ totus trāſit in deū cū deifica
cōne · Vnde deus dr̄ ignis · Heb · xij ·
Deus nr̄ ignis cōſumēs eſt Sancti di
cūtur carbones ſuccēſi · vt h̃et̃ Eze · i ·
Dicunt̃ lapides igniti Eiuſdez · xxviij ·
Jn medio lapidū ignitoꝝ āmbulaſti ·
dicunt̃ ardores ſempit̃ni Jſa · xxxiij ·
Quis habitabit de vob̃ cū ardoribus
ſempit̃nis Jn inferno autē oēs ſunt
ligati hn̄t em̄ ligatā potenciā operati
uā · qꝛ nullū bonū opus pn̄t facē · ido
dicit̃ ligatis manibꝰ · p manus eius
potēcia opatiua intelligit̃ · habent li
gatam potenciā affectiuā · qꝛ deū dili
gere nō pn̄t · ido dicit̃ ligatis pedibꝰ
Nam ſcd̄m Augꝰ · Pedes aīe ſunt
affectus · Habent ligatā potenciā in
tellectiuā · qꝛ dn̄m nō pn̄t cognoſcē
cū ſint in terra obſcuritatis et obliui

onis · ideo dicit̃ Mittite eum in tene
bras · hn̄t ligatam potenciā tpatiuā
qꝛ nunq̄ ad penitenciam repari pn̄t
ideo dicit̃ exteriores Peccator em̄ in
hac vita ē in tenebris interioribꝰ qꝛ
adhuc eſt in ſpe venie Jn inferno āt
erit in tenebris exterioribus qꝛ erit
extra ambitum diuine miſericordie
Jn mundo aūt ſunt quidā ex toto li
gati · ſicut in peccato mortali exn̄s ·
q̃ ligati ſūt vinculo culpe · et addicti
ſunt pene et̃ne · in cuiꝰ ſignificacōne
dicit̃ Judicū · xv · Ligauerūt ſampſō
duobꝰ nouis funibꝰ Alij ſūt ex toto
ſoluti ſicut viri pfecti · qui ſicut dr̄ · i ·
Cor · iij · Edificant aurū et argentū
et lapides p̄cioſos Tales em̄ nullum
habēt vinculū culpe et nulli ſunt ob
noxij pene · Alij ſunt ex pte ſoluti et
ex pte ligati ſunt penitentes q̃ ſoluti
quidē ſunt a vinculo culpe · Eccl̃ · iij ·
Sicut in ſereno glaciez · ita ſoluētur
peccata tua Sed tamē ligati ſunt fu
nibus pene ſatiſfactorie Jn cuiꝰ ſigni
ficacōnez dicitur Jēmie · xxxviij · Ex
traxerunt ieremiā funibus et eduxe
rūt eum de lacu · De iſta ligacōne et
ſolucōne dicit̃ Mathei · xvi · Quodcūqꝫ
ligaueris ſup terrā erit ſolutū ⁊c̃ ·
Circa ſeptimū notandū · qð tenebre
infernales dicunt̃ exteriores qꝛ ſunt
extra omnē diem · Triplex eſt ordo
dieꝝ et noctium Vnus quo dies p̄ce
debant et noctes ſequebant̃ · et iſte
ordo pꝰ peccatū p̄mi hoīs currē ince
pit · ad innuendū qð de die gracie ce
cidit in noctez culpe · et durauit iſte
ordo vſqꝫ ad paſſionē xp̄i Tunc aūt
ſcd̄m Bedam · mutatus eſt ordo · qꝛ
noctes p̄cedunt et dies ſequūtur ad
innuendū · qð homo p xp̄i paſſionez
de nocte culpe redijt ad diem gracie
Et iſte ordo durabit vſqꝫ ad diez iu
dicij · tunc aūt mutabit̃ tercius ordo
quia tunc omnes dies erunt p ſe et
noctes p ſe · Deus em̄ tunc ſepabit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

noctes a diebus et omnes noctes ꝓi
ciet in infernū et omnes dies mittet
ad celum. Noctes ergo nunc dicunt̄
tenebre interiores . qꝛ ſunt cōiuncte
cū dieb⁹ Tunc aūt erunt exteriores
qꝛ tunc ſunt ſepate ab oībus dieb⁹ .

¶ Sermo ſcōs vnde ſupra

Simile eſt regnū celoꝝ hōi
regi q̄ fecit nupcias filio ſuo
In pñti vita celebrāt̄ nupcie
carnales que fiunt inter virū et vxo
rem. In futuro celebrant̄ nupcie et̄
nales que fiunt inter deum et curiaꝫ
celeſtem . Prime autē nupcie ſcilicꝫ
carnales inſtitute fuerunt a deo cum
dicit Geneſ. i. Creſcite ⁊ multiplica
mini. et ab adam cum ait Eiuſdē. ij.
Hoc nunc os ex oſſibus meis et caro
de carne mea. hec vocabitur virago
qm̄ de viro ſumpta eſt quāobrem re
linquet homo patrē et matrē ſuam.
et adherebit vxori ſue. et erunt duo
in carne vna. In quibus verbis oñt
adam qualiter vir debet ſe habē ad
vxorem et qualiter vxor ad virum.
et qualiter ambo pariter Vir aūt dꝫ
vxori ſinceram dilectionē Jdeo dicit̄
hoc nūc os ex oſſib⁹ meis ⁊ c̄. Debet
em̄ eam diligere. ſicut os ſuū et car
nem ſuam. i. ſeipm̄ Eph. v. Qui ſuā
vxorem diligit ſeipm̄ diligit ſe autē
debet diligere qꝛ eſt bonus vel vt ſit
bonus. Tunc em̄ vxorem ſuam ſicut
ſeipſum diligit qn̄ eam diligit qꝛ eſt
bona vel vt ſit bona Ex quo patet ꝙ
homo plus debet diligere bonū in vx
ore quā pulchritudinē. qꝛ ſicut dicit̄
Prouer. vlt̄. Fallax gracia et vana
eſt pulchritudo Eſt em̄ fallax qꝛ deci
pit intuentē. Vñ Auguſtin⁹ Mulier
eſt muſcipula anime. latro vite. ſu
auiſ mors. blanda ꝑcuſſio. ꝓcices de
licata. roſa fetens. malum libens.
Secūdus phs. Pulchritudo eſt flos
marcidus carnalis felicitas ꝯcupiſcē
tia humana Vnde Boeci⁹ Si linceis
ꝑculis hoīes vterent̄. vt eoꝝ viſus
obſtacula penetraret. Nonne intro
ſpectis viſceribus eciā pulcherrimū
corpus turpiſſimū videretur Non ſo
lum autē iſta pulchritudo eſt fallax
intuenti ſed eciam vana habenti. qꝛ
ſepe eſt ſibi cauſa multiplicis vanita
tis. Prouerb. xi. Circulus aureus in
naribus ſuis mulier pulchra ⁊ fatua
Quādo mulier ē fatua et turpis nō
eſt periculum qꝛ nemo eam ſollicitat
Quando eciā eſt pulchra ⁊ ſapiens
ſimiliter nō eſt periculum qꝛ ſapient̄
ſe cuſtodit. Sed quando eſt pulchra
et fatua tunc eſt periculum qꝛ tanꝗ̄
ſus lota immūdicie ſe imergit. Vxor
autē debet viro ſuo ſubiectionem et
obedientiam qd̄ notatur cum dixit.
Quia de viro ſuo ſumpta eſt. exquo
em̄ de viro eſt ſumpta debet eſſe ſibi
ſubiecta in hijs ſcꝫ que non ſunt con̄
deum. ſicut antē ait Aug⁹. ſup̄. pſ̄.
Nā quando vir et vxor ad inuicem
diſſentiunt. tunc in domo eſt turba
tio multa Quādo vero ſubicit̄ vir et
vxor dn̄antur tunc eſt pax ꝑuerſa.
Quādo vero vir dn̄atur ⁊ vxor ſubi
citur tunc eſt pax recta Poteſt addi
quartū qn̄ ſcꝫ vir ⁊ vxor bn̄ ꝯueniūt
tunc eſt pax deo et hominibus grata
Jſta eciaꝫ oſtēdit Aug. in domo aīe
dicens. ꝙ caro eſt vxor et racio vir
Quādo ergo caro cōcupiſcit aduer
ſus ſpiritū et ecōuerſo. tūc in domo
aīme magna eſt pugna. Quādo aūt
caro dn̄atur racōni tunc eſt pax tur
pis et ꝑuerſa. Quādo aūt racio dn̄a
tur carni tunc eſt pax recta Quādo
vero nec caro aduerſus ſpiritū. nec
ſpiritus aduerſus carnem pugnat.
tunc eſt pax oīmodo ꝗ̄ tm̄ erit in pa
tria. ambo autē ſcꝫ vir et vxor pˀiter
tria ſibi debent. Primo indiuiſibilē Nota
habitationē qd̄ notat̄ cum dixit. reli
quet hō prēꝫ ſuū et mrēꝫ ⁊ c̄. iō prēꝫ
et matrē reliquūt vt ſimꝉ habitent

Et iſta habitatio nō debꝫ ſepari niſi
ꝓpter mortē corpalem vel ſpūalem.
q̄ ꝓpter fornicacōnem corpalem vel
ſpūalem. tunc aūt q̄s moritꝰ ſpūalitꝰ
qn̄ religionē ingreditꝰ. tunc ſpūalitꝰ
fornicatꝰ qn̄ in hereſim labitꝰ et ad er
rorē trahere conatꝰ. Scd̄o ſibi debent
inuiolabilem fidem. qꝛ ſicut dicitꝰ. i.
Coꝝ. vij. Mulier nō hꝫ poteſtatem
ſui corporis ſed vir et ecōuerſo Iſtā
tamen fidē melius ſeruat vxor q̄ꝫ vir
qꝛ ſicut dicit Augꝰ. in encheridion.
Mulier q̄tuor habet retrahēcia que
ſunt timor dn̄i. diligēs cuſtodia viri.
verecūdia et cōfuſio mundi. et terror
legum publicaꝝ. que puniūt vxorē
fornicariā nō virum fornicariū. Vir
aūt habet tm̄ vnū retrahens qd̄ eſt
timor dei. Et ſubdit Auguſtiꝰ. Ideo
neceſſaria fuit mulieri maior cuſtodi
a. quia in ea eſt maior infirmitas.
Tercio debet habere in opere coniu
gali purā intencōnem vt ſcꝫ iungātꝰ
ꝓpter ꝓcreandā ꝓlem qd̄ notatꝰ cū
dicitꝰ Et erunt duo in carne vna ſcꝫ
gnānda. Ipſa em̄ carnalis cōiunctio
aliqn̄ nullā habet culpam qn̄ ſcꝫ fit
intencōne ꝓlis ꝓcreande Gregoriꝰ
Tunc ciuges in admixtione ſine cul
pa ſunt qn̄ ꝓ ꝓpiēda ꝓle miſcētur
Aliqn̄ habꝫ culpā venialem qn̄ ſcꝫ fit
cauſa cōcupiſcencie explende que tn̄
ita eſt rōni ſubiecta q̄ꝫ eā nō explēt
niſi cum vxore ꝓpria Gloſa. ſuper. i.
Coꝝ. vij. Cōiugalis cōcubitus gene
randi gracia nō habet culpam. cōcu
piſcencie vero ſaciande. ſed tamē cū
cōiuge habet culpā venialem qn̄ fit
racōni ſubiecta q̄ꝫ eam non expleret
niſi cū vxore ꝓpria. Sed tunc mortalez
qn̄ ſcꝫ cōcupiſcencia ſic eſt immoderā
ta q̄ꝫ cū quacūqꝫ expleret. Auguſtiꝰ
cōtra Iulianū. Intpans in coniugio
quid alid niſi quidā adulter vxoris
eſt. Aliqn̄ habet culpā mortaliſſimā
Auguſtinꝰ in libro de bono cōiugali

Cum ille vſus q̄ ꝓlabitꝰ vltra pacta
nupcialia et vltra ꝓpagandā neceſſi
tatem venialꝰ fit in vxore in meretrice
damnabilis Ille qui eſt cōn naturā
execrabiliter fit in meretrice ſed exe
crabilius in vxore. Scd̄e ſunt nupcie
celeſtes in quibꝰ multa fercula appo
nentꝰ. De quibꝰ dicit ſic Auguſtiꝰ de
ciuita. dei. Quid eſt aliud qd̄ dn̄s p
ꝓphetā dicit. Ero illoꝝ deus niſi ero
vnde ſacientꝰ ero quecūqꝫ ab hoibus
honeſte deſiderātur et vita et ſalus
et victus et copia et gloria et honor
et pax et omnia bona. Ecce octo fer
cula ponit que deꝰ nupcijs ſuis dabit
Primū eſt vita què tripliciter cauſa
bitꝰ. Primo qꝛ ſancti manducabunt
et bibent vitam. De manducacōne
dicitꝰ Ioh. vi. Ego ſum panis viuus
qui de celo deſcendi. ſi quis māduca
uerit ex hoc pane viuet ineternum.
De potu Apoc. vij. Agnus qui in me
dio throni eſt reget eos et deducet
eos ad vite fōtes aquaꝝ. Scd̄o qꝛ vi
uent cū vita. Deutꝰ. xxx. Illi adhēas
ipſe em̄ eſt vita tua. Prouerb. viij.
Qui me inuenerit inueniet et vitā
Tercio qꝛ tota mortlitas abſorbebitꝰ
a vita. ij. Coꝝ. v. Nolumꝰ expoliari
ſ; ſupueſtiri vt abſorbeatꝰ qd̄ mortle
eſt a vita. Scd̄m ferculū eſt ſanitas
q̄ cauſabitꝰ a tribꝰ Primo qꝛ hēbunt
ſtaꝫ tpatiſſimā mō em̄ corpus nr̄m ē
diſtpatum cū ſit ex q̄tuor elementis
et q̄tuor q̄litatibus ꝯtrarijs cōpoſitū
et iō diſſolucōni ſubiectū. Tunc aūt
ad ſummā tpanciā oia reducetꝰ. Iob
xxviij. Glebe illiꝰ ſcꝫ ciuitatis ſupne
auꝝ Glebe nrē corpa ſūt lutū ſ; tūt
cōuertentꝰ in auꝝ. qꝛ erunt fulgida
tpata et p̄cioſa. Scd̄o qꝛ habebunt
aerē ſaniſſimū Yſa. lxvi. Occubabit
ſalꝰ. i. aer ſaniſſimꝰ oēs muros tuos
Sꝫ dānatis dr̄ Deu. xxviij. Percuciet
te dn̄s aere corrupto. Tercio qꝛ hē
būt aīm iocūdiſſimū. pſ̄. Sic letācū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

oīm habitatio eſt inte Iſa. li. Leticia
ſempit̄na ſup capita eoꝝ Leticia em̄
ſepe in ſanitate ↄſeruat Proū. xxvii
Anim⁹ gaudens etatē floridam facit
Terciū ferculum eſt victus .i. quidā
cibus p̄ ceteris magis dulcis q̄ cauſa
bit̄ ex apta dei viſione. Qui quidem
cibus erit copioſus delicioſus ⁊ et̄n⁹
qꝛ copioſus dabit ſacietatē. Ps̄. Sa
ciabor cū apparuerit glā tua. qꝛ delici
oſus pariet eſuriē et auiditatē Ecc̄.
xxiiii. Qui edunt me adhuc eſurient
Quia eternus excludet omnē timorē
Non em̄ timere poterūt ne cibus iſte
deficiat. qꝛ erunt in magna ſacietate
Qn̄ damnati erunt in ꝑpetua eſuriē
ps̄. In dieb⁹ famis ſaturabunt̄ Iſa.
lxv. Ecce ſerui mei comedent et vos
eſurietis Quartū ferculum eſt copia
diuiciaꝝ et habundantia. ps̄. Gloria
et diuicie in domo ei⁹ Diuicie noſtre
hn̄t laborē in acquirendo. timorē in
cuſtodiendo. dolorē in perdendo. Ibi
aūt nullus labor. Apoc̄. xiiii. Amodo
iam dicit ſpūs vt requieſcant a labo
ribus ſuis Nullus timor Prouerb. i.
Qui me audierit abſqꝫ timore q̄eſcet
Nullus dolor Yſa. li. Fugiet dolor et
gemitus. Quintū ferculū eſt gloria
et pulchritudo glorioſa que cauſabit̄
a virtutū varietate. ps̄. Omnis glā
eius filie regis abint⁹ in fimbrijs au
reis ⁊c̄. A dei refulgenti maieſtate
i. Machab. vi. Refulſit ſol in clipeos
aureos .i. in ſcōs qui fuerūt clipei .i.
triangulati ꝓpter fidē trinitatis. et
aurei ꝓpter p̄cioſitatē caritatis. et
enei ꝓpter firmitatē ſpei. et ecā cau
ſabit̄ a xp̄i cōformitate Phil. ii. Sal
uatorē expectem⁹ dn̄m nr̄m ihm xp̄ꝫ
q̄ reformabit corpus humilitatis nr̄e
ↄfiguratū corpi claritatis ſue Sextū
eſt honor. Erunt em̄ ſancti aſſeſſores
dei iudices mūdi et reges celi Mat.
xix. Sedebitis ſup ſedes duodecī Ecce
aſſeſſores iudicātes tribus iſrl̄. Ecce
iudices. et oēs qui relinq̄rūt vel ibi
et vitā et̄nā poſſidebūt Ecce reges.
Septimū eſt pax de qua dr̄ Yſa. xxxii
Sedebit ꝑplūs me⁹ in pulchritudie pa
cis in tabnaculis fiducie et in requie
opulenta Tunc pax ē pulchra qn̄ fit
hoſtibus ſub ꝑditatis Tunc pax eſt
ſecura qn̄ fit hoſtib⁹ lōge ext̄minatis.
Tunc eſt opulēta qn̄ fit hoſtib⁹ ſpo
liatis Sācti em̄ hēbunt pacē pulchrā
qꝛ hēbunt omēs hoſtes ſuppeditatos
Malach. ii. Calcabitis impios cū fue
rint cinis ſub planta pedū vr̄oꝝ Hē
bunt pacē ſecuraꝫ. qꝛ hēbunt hoſtes
ext̄minatos et in infernū p̄cipitatos
Yſa. xxv. Precipitauit dn̄s mortē in
ſempiternū .i. demones q̄ fuerūt nob
cauſa mortis Hēbunt pacē opulentā
qꝛ hēbunt hoſtes ſpoliatos Tunc ei
exſpoliabunt̄ egipcij et ditabunt̄ he
brei Octauū ⁊ vltimū ferculū eſt oīa
bona ſcꝫ bona ſupiora que erūt in viſi
one dei Exod. xiiii. Ego oſtendā tibi
oīne bonū Ioh. xiiii. Dn̄e oñde nobis
prēm et ſufficit nob Bona inferiora
que erūt domus dei in ordinatiſſima
diſpoſitiōe. ps̄. Videas bō irlm̄ oīb⁹
dieb⁹ vite tue Itē Quā dilcā tabna
cula tua dn̄e v̄tutū ⁊c̄. Ioh. xiiii. In
domo pr̄is mei mlt̄e māſiones ſunt.
Bona interiora que erūt i aīaꝝ illuſ
tracōe Yſa. lviii. Implebit dn̄s ſplē
dorib⁹ aīām tuā. et bō exteriora que
erūt in corpis imōꝛlitate et hoīm et
angeloꝝ iocūda ſocietate. pſ. Aſtitit
regina .i. triūphās ecclā. a dextris t.
in veſtitu de aurato .i. cū corpe glori
ficato. circūdata varietate .i. hoīm ⁊
angeloꝝ iocunda ſocietate.

Sermo terci⁹ vnde ſupra.

Amice quōhuc itraſti nō hn̄s
veſtē nupcialē? ⁊c̄. Per iſtū
q̄ nō hūit veſtē nupcialeꝫ ſig
ficat̄ vniūſitas maloꝝ q̄ hūit fidē ſine
opibus caritatis De q̄b⁹ dr̄ Titū. i.
Cōfitent̄ ſe noſſe deū factis āt negāt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Sed nō videt̄ qđ iſte debuerit ex hoc
rephendi · q̄ꝛ rex dixit ſeruis ſuis Ite
ad exitus viaꝝ et quoſcūq; inuene
ritis ꝛc̄ · In talib⁹ autē locis nō inue
miunt̄ niſi viri pānoſi · Sed dicēdum
qđ dn̄s omnibus quos inuitat veſtē
nupcialem offert · Aliqui autē recipi
unt ſicut deuoti et huiles · Aliqui re
cipere ɔtēnunt ſicut ī peccato pſeue
rātes Aliqui accipiunt et poſtea pi
ciunt ſicut ad vomitū redeuntes Iſte
ergo aūt recipe noluit aut ſi recepit
poſtea abiecit · et ideo merito fuit re
phenſus et de nupcijs eiectus Iſta āt
rephenſio et abiectio fiet in iudicio.
qn̄ xp̄us malos xp̄ianos arguet qui
in militāti eccleſia exn̄tes fideꝫ tm̄ ha
buerunt ſed caritatē nō habuerunt
Criſ · Si aliq̄s cū nigra veſte inuenī
at̄ in nupcijs ſordidat nupciaꝝ glāꝫ
ita qui opa tenebroſa int̄ xp̄ianos
agit ipſi xp̄ianitati facit iniuriā · Dō
itaq; aut ſcđm locū eligat veſtē. aut
ſcđm veſtem eligat locū .i. aut ſcđm
opa eligat pfectionē · aut ſcđm pfec
tionē faciat opa · Alioqn̄ audiet ami
ce quō huc intraſti ꝛc̄ · ¶ In verbis
ergo pmiſſis · tria de iſto ponunt̄ per
quem vniuerſitas maloꝝ xp̄ianoꝝ fi
gurat̄ · Primo eius verbalis dilectio
cū dicit̄ amice · Scđo eius temeraria
preſumptio cum dicit̄ · quomō huc in
traſti ꝛc̄ · Tercio ei⁹ ſeuera punitio
cum dicit̄ ligatis manib⁹ et pedibus
ꝛc̄ · Circa pmū notandū · qđ triplex
eſt dilectio · ſcꝫ verbalis · pcordialis
et realis De qua dicitur · i · Ioh · iij ·
Non diligam⁹ verbo neq; lingua ſcꝫ
tm̄ · Ecce verbalis · ſed opere ecce re
alis et veritate ecce pcordialis · Illa
ergo dilectio eſt vera q̄ radicatur in
corde · Ex pte ergo iſtius fuit tantū
dilectio verbalis · q̄ꝛ deum tantū ore
cōfeſſus fuit · ſed nō fuit pcordialis ·
q̄ꝛ ipſum ex corde nō dilexit · nec rea
lis · q̄ꝛ miſericordie opera nō habuit

xp̄iſtus vera dilectione nos dilexit
et verbali ſcꝫ nos vtiliter inſtruēdo
Pſa · xlviij · Ego ſum dn̄s deus tuus
docens te vtilia et pcordiali animā
ſuam p nobis ponendo Iohis · xv ·
Maiorē hac dilectionē nemo hƀt ꝛc̄
Et reali bonis omnib⁹ nos ditando
Iaco · i · Omne datū optimū et om̄e
donum perfectum deſurſum eſt ꝛc̄ ·
Eſt ergo ſenſus Amice qui tantū me
dilexiſti verbaliter non pcordialiter
nec realiter queꝫ tamē ego dilexi et
verbo docendo vtiliter · et corde redi
mendo miſericordit̄ · et opere ditan
do multipliciter quō adhuc intraſti
.i. qua temeritate criſtianitatis tibi
nomen vſurpaſti cū nec corde me di
lexeris nec opere michi ſeruieris ſed
tm̄ verbotenus michi miniſtraueris
¶ Notādum · qđ vera amicitia q̄tuoꝛ
importat Dicit pmo cōmunicacōneꝫ
q̄ꝛ veri amici cuncta ſibi cōmunicant
Vnde cū diceret̄ Socrati · de quodaꝫ
paupere · qui cuiuſdā diuitis amicus
erāt ait Cur ergo illo diuite iſte pau
per eſt · amicus nō eſt qui fortune p
ticeps nō eſt · Sicut eīn membra ſibi
inuicē ſubſeruiūt in vno corpore · ſic
et amici cū habeant vnū coꝛ ſibi dn̄t
mutuo deſeruire Man⁹ eīn ſeruit ori
cibum apponendo · os ſtomacho cibū
deſtinādo · ſtomachū membris cibū
deriuando · coꝛ pulmoni vitā et mo
tum ſibi tribuendo · pulmo cordi ae
rem ſibi ad tpamētum caloris tribu
endo · ſic et amicus debet eſſe amico
Manus defendēdo ab inimicis os do
cendo bonis conſilijs · ſtomachus nu
triendo beneficijs coꝛ viuificādo bo
nis exemplis et pulmo refrigerādo
ɔtra aduerſa bonis v̓bis Iſta ɔdicio
ſcꝫ cōmunicatio eſt amicitia quā hn̄t
ſancti cū deo · q̄ꝛ bona que ab ipſo re
ceperūt ei cōmunicāt paupib⁹ largi
endo · i · Paral̄ · xxix · Tua ſūt oīa et
que de manu tua accepim⁹ dedim⁹ t̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Iſta autez cōditio amicitie non eſt in malis · qꝛ bona ſua ꝓpter deum pau pibus nō cōmunicant ſed ſibi auare reſeruant Ecc̄·xi· Nunc manducabo de bonis meis ſolus Secūdo amicitia dt aſſimilationē· Amor em̄ aſſimilat amantē amato Hugo de ſcō victore Scio aīma mea· q̄ quicquid diligis in eius ſimilitudinez tranſformaris · Vnde ꝓpter iſtā aſſimilationē quidā phs interrogatus quid eſſet amicus Reſpōdit alter ego· Iſta cōditio eſt in amicitia dei et ſanctoꝝ viroꝝ Ipſi em̄ in tantū deo p amorez aſſimilanē q̄ dij appellantur· Pſ̄· Ego dixi dij eſtis Auguſtinꝰ· Vnuſquiſq̄ tal' eſt qualis eſt dilectio ſua· ſi deū diligis deus es · Si terram diligis terra es · Sicut em̄ amor facit bonos deo ſiles Sic diuerſa vicia faciunt hoīes eſſe brutales · qd̄ oſtendit Boeciꝰ in li· de cōſolatione dicens Euenit vt quē tra nſformatū vicijs videas · hominē exiſtimare nō poſſis · Auaricia q̄s fer uet alienaꝝ opum violētus ereptor hunc lupo ſimilez dixeris · ferox atq̄ inq̄etus linguaz litigijs exercet cani bus compabilis Inſidiator occultus ſurripuiſſe fraudibus gaudet vulpe culis exequēr Ira intpans fremit le onis aīm geſtare credat͛. pauidus ac fugax nō metuenda formidat ceruis ſimilis habebat͛· ſegnis ac ſtupidus torpet aſinū viuit leuis ac incōſtans ſtudia pmutat nichil ab auibus dr̄t fedis immundiſq̄ libidinibus immer git͛ ſordide ſuis voluptate detinetur· Ita fit vt qui ꝓbitate deſerta homo eſſe deſierit cū in diuinā cōdicōnem tranſire nō poſſit vertat͛ in beluinā· Tercio amicitia dicit voluntatū idēp titatem Nam ſm̄ Tullium· vera ami citia eſt idem velle et idem nolle· Et iſta ꝯditio eſt in amicitia dei et ſcōꝝ viroꝝ Nam et deus vult qd̄ ſancti vo lunt· pſ̄· voluntatē timenciū ſe faciet

Et ſancti volunt qd̄ deus vult · Pſ̄· Beatus vir q̄ timet dn̄m in manda tis eius volet nimis Iſta autē ꝯditio nō eſt in mal'· qꝛ voluntatē dei nō fa ciunt ſ ſibi reſiſtunt ſ tandez reſiſtē non valebunt· qꝛ voluntas dei aut in pn̄ti ſit ab hoīe aut ī futuro fiet a de mone Iſa. lxvi· Conſiliū dei ſtabit ⁊ oīs voluntas eiꝰ fiet· Qrto amicitia dicit equalitatē Nam ſupioris ad iſe riorem eſt habē beniuolenciā Inferi oris ad ſupiorem eſt hrē reuerentiā· equalis ad equalem habē amicitiam Ieoꝰ· ſup· xij· ꝓphetas · Amicitia pa res aut accipit aut facit· vbi aūt ineq litas eſt et alterius eminētia alteriꝰ ſubiectio ibi non tā amicitia eſt quā adulatio Iſta cōditio olim non erat in amicitia dei et hoīm· qꝛ deus erat ſummus et homo infimus · ſed ne ali quid in amicitia deeſſet qui pus erat dn̄s noſter factus eſt frater noſter· Et ſic factus equalis vocat ſe amicū dicens · Iohis ·xv· vos aut dixi ami cos ⁊c̄ Scd̄o ponit͛ huius temeraria pſumptio cū dicit͛· Quō huc intraſti nō habens veſtem nupcialez · veſtis nupcialis eſt caritas que tribus de cauſis nupcialis vocatur · Primo · qꝛ xp̄s in ſuis nupcijs eam cōtexuit Nā in cruce nupcias fecit· vbi carnem ꝓ pane et ſanguinē ꝓ vino appoſuit · vt reficēt angelos in celo eos repan do· hoīes in mūdo eos redimēdo pa tres de limbo eos liberando In iſtis nupcijs veſtē caritatis ꝯtexuit nō de pilis aīaliū nō de corticibꝰ herbaꝝ nō de interioribꝰ vimiū ſ de interioribꝰ ſuoꝝ viſceꝝ et hoc qn̄ lateris apcōe amorē cord̄ patefecit Ber̄· Clauꝰ pe netrās clauꝰ reſerās factꝰ ē m̄ vt vi deā volūtatē dn̄i Quid inuideā p foā mē clamat clauꝰ clamat vulnꝰ pz ar chanū cord̄ p foramē corpis Scd̄o dr̄ veſtis nupcial' qꝛ ſine hac nullꝰ ī nup cias celeſtes ītrare vz hoc ſignificatū ē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Heſter.iiij.vbi dicit qđ non licebat
intrare aulam aſſueri regis indutũ
ſacco Saccus eſt timor ſeruilis cũ quo
nullus regnũ celoꝝ intrabit Abicien
dus ẽ iſte ergo ſaccus et veſtis nup
cialis texenda. iuxta illud. Prouer.
vlt. Queſiuit lanã et linũ et operata
eſt cõſilio manuũ ſuaꝝ.xp̃s fuit ag
nus Iſa.xvi. Emitte dñe agnũ dña
torẽ terre ⁊c̃. hui9 agni lana ſũt ei9
bñficia. Fuit etiã herba rõne carnis
Iſa.xl. Omnis caro fenũ hui9 herbe
linũ fuit cãdor ſue innocẽcie. Texen
da eſt ergo iſta veſtis ex lana ⁊ lino
Quia caritatẽ nr̃az inflãmare debẽt
xp̃i bñficia et eius innocẽs vita. Ter
cio dr̃ veſtis nupcialis. qꝛ ĩ magnis
nupcijs .i. ĩ die iudicij ſole ſpõſe xp̃i
hac veſte indute erunt Apocal.xix.
Venerunt nupcie agni et vxor eius
ꝑparauit ſe et datũ eſt ei vt coopiat
ſe biſſino ⁊c̃. Adultere em̃ aĩe nude
erunt et turpitudinẽ ſuã omẽs vide
bunt Vñ dr̃ Apo.xvi. Btũs q̃ cuſto
dit veſtimenta ſua ne nudus ãbulet
et videant hoĩes turpitudinẽ ſuam.
Tercõ ponit̃ iſtius ſeuera punitio cũ
dr̃ Ligatis manib9 et pedibus in hoc
ꝙ dampnati habebũt ligatas manus
et pedes. datur ĩtelligi qđ nunꝙ̃ ab
illa pena poterũt exire. In hoc ꝙ ſũt
miſſi in tenebras exteriores dat̃ intel
ligi qđ nunꝙ̃ ad dei miaz poterũt ve
nire. Dicunt̃ em̃ tenebre infernales
exteriores. qꝛ ſunt extra ambitũ di
uine mĩe. Erit ergo illa pena eterna
ꝓpter duo Primo. qꝛ nullũ poterunt
ibi acquirẽ meritũ Ecc.ix. Qđcũqꝫ
pt facẽ man9 tua inſtant̃ opare. qꝛ
nec opus nec racõ nec ſcia nec ſapia
erunt apud inferos ⁊c̃. Meritũ ſan
ctoꝝ ꝓuenit ex fide ex ope ex amore
et ex rõne ſiue diſcrecõne. ꝓpter qđ
dr̃ Rõs.xij. Racõnabile obſequiuz
vr̃m Ibi aũt non erit meritũ ꝓueni
ens ex opere Ideo dr̃. nec opus. nec

ꝓueniẽs ex fide. idõ dr̃ nec ſcia nec
ꝓueniens ex amore. iõ dr̃ nec ſapia
.i. ſapida ſcia Nec ꝓueniẽs ex diſcre
cõe. iõ dr̃ nec rõ. Non em̃ vtent̃ rõe
vel diſcrecõne ſꝫ furore. Scđo nõ po
terũt illa pena exire. qꝛ nullũ ibi po
terit remitti peccatũ Iſa.i. Vulnus
liuor et plaga tumẽs nõ eſt circumli
gata nec curata medicamĩe nec fota
oleo. vulnus luxurie circũligat̃ liga
tura grẽ Sap.viij. Non poſſum eſſe
ↄtinẽs niſi deus det Liuor auaricie cu
rat̃ medicamento eleõſine Luce xi.
Date elemoſinã et ecce omia mũda
ſunt vob. Plaga tumẽs ſupbie foue
tur vngento paſſionis dñice Aug9.
Que ſupbia ſanari pt̃ ſi humilitate
filij dei nõ ſanat̃. in inferno aũt non
ẽ dei grã. iõ ibi non circũligat̃ vuln9
luxurie nec ibi elemoſina. idõ ibi nõ
curat̃ liuor auaricie nec ibi ſe extẽdit
meritũ paſſionis dñice. ideo ibi non
fouet̃ apoſtema ſupbie.

Dñica viceſima pma Sermo pm9

Erat quidã regulus cui9 fili9
infirmabat̃ caphar. Jo.iiij.
Sicut dicit Theophil9. Iſte
regul9 inſuit miraculo facto in nup
cijs qñ xp̃s aquã in vinũ mutauit q̃
tunc credidit ſꝫ tamẽ xp̃i diuinitatẽ
pfecte nõ cognouit. et ad hoc innuẽ
dũ euãgeliſta iſtud miraculũ rememõ
rat dicens Venit iteꝝ ihs in chana
galilee vbi fecit aquam vinũ. et erãt
quidã regul9 ⁊c̃. Circa curacõnem
aũt filij iſti9 reguli notant̃ tria. Nam
in prẽ notat̃ magna nobilitas et cre
dulitas. in filio magna infirmitas.
In xp̃o mag̃ pietas Nobilitas notat̃
in hoc ꝙ dicit̃ regul9. qꝛ ſcđm Criſ.
Vel erat de gñe regali vel hẽbat ali
quẽ pncipatũ. Ille aũt recte rex dici
pt q̃ rẽgit pplm̃ ſapienẽ et rẽpupplicã
vtilit̃ et ſeipm̃ innocent̃. Debꝫ quidẽ
pplm̃ regẽ ſapient̃. Eccl.x. Iudex ſa
piẽs iudicabit pplm̃ ſuũ et pncipat9

ſenſati ſtabilis erit. ecoñ dicit ibidez
Rex inſipiẽs pdet ſuũ pplm̃ et ciuita
tes inhabitabunt p ſenſus prudẽciũ.
Prouer. xxviij. Dux indigens ſapia
multos opprimet per calumniã. ideo
dicit valeri9. q plato tũc ſclm̃ btm̃
fore dixit cum ſapiẽtes regnarẽt vel
reges ſape cepiſſent. et Seneca dt.
qd ſclm̃ aureũ dicebat cũ ſapientes
regnarent. Scdo dz regẽ rẽ publicã
vtiliter quaz tunc vtilit regit qñ nõ
ppriam ſ cõmunẽ vtilitatẽ attendit
Legit de Romis. q olim pugnabãt
p gloria acquirẽda p libertate aſſe
quenda et p re publica cõſeruanda
et tunc ſemp vincebãt. ſed poſtq̃ ſe
ad auariciã extenderũt ſemper victi
fuerũt. Vnde dt Aug9. in Epl'is. q
q̃ prudẽter attẽdunt plus dolẽt pau
ptatẽ q̃ opulenciã periſſe romanã.
In pauptate eñ moꝝ integritas ſer
uabat. opulencia ã mẽtes hoĩm omi
peior hoſte corrũpit. Legit in hiſtõ.
rõnoꝝ. q dum legati miſſi a ſenato
ribus romã veniſſent inuenerunt fa
briciũ principẽ romanoꝝ ĩ ſcampno
ſedentẽ et ligneo catino cenantẽ. cui
cũ p ſua libtate multa auri põdera
obtuliſſent Ille non ad ppriã ſed cõ
munẽ vtilitatẽ reſpiciens ait Abite
et aurũ veſtrũ aſportate. q romani
malũt dñari hñtib9 auꝝ q̃ auro. et
memẽtote fabriciũ nec auro nec hoſ
tibus vinci poſſe Tercio debz regẽ ſe
ipm innocẽter vt ſcz immunis ſit ab
illis vicijs que in alijs reprehẽdit ne
ſibi dicat Roñ. ij. In quo eĩ iudicas
alteꝝ teipm cõdemnas Legit. q dũ
magiſtratus athenienſiũ quendã fu
rẽ ad penã trahi faceret. Zenocrtes
phs dixit. Magni fures minores pu
niũt Maxime aũt dz pñceps a trib9
vicijs eſſe immunis a q̃b9 nec ipẽ pñ
ceps maxim9 Alexand legit imunis
fuiſſe. licet eñ victor fuerit orb' terraꝝ
tñ ab ira et a vinolẽcia ꝛ cupiditate
nimia vincebat. Abſcidẽda eſt ergo
a pñcipe ira. q ſicut dr Proue. xvij.
Ira nõ hz miãz nec erũpens ꝛc Nũq̃
eñ iudex iratus ſentenciã pferre dz
Vñ refert Valeri9. q cũ archita ta
rentin9 coñ ſeruũ ſuũ irat9 eſſet. ait
O infelix iam de te ſuppliciũ ſumerez
ſi iratus nõ eſſem. Legit in hiſtoria
romanoꝝ. q cũ Theodoſi9 impator
ad iuſſa ſeuera nimis eſſz pceps q̃dã
ſapiens eũ admonuit vt cũ ſe iraſci
ſentiret pu9q̃ aliq̃ ſentenciã pferrz
viginti q̃tuor lrãs alphabeti intra ſe
moroſe dicẽt vt ſic refrigeratus qd
ſtatuendũ eſſet maturius vidẽ poſſz
Scdo abſcidẽda ẽ vinolẽcia Prouer.
xxxi. Noli regib9 dare vinũ o lamu
el. q nullũ ſecretum eſt vbi regnat
ebrietas. Refert Valeri9. q cũ phi
lippus rex temulent9 eſſet iniuſtam
ſentenciã contra viduã tulit que ad
ipm accedens dixit ſe appellare a phi
lippo ebrio ad philippũ ſobriũ qui cũ
vinũ digeſſiſſet ſentenciã reuocauit
Tercio abſcidẽda ẽ cupiditas nimia
Prouer. xxviij. Leo rugiẽs et vrſus
eſuriẽs pñceps impius ſup pplm̃ pau
perẽ. Refert Valerius q Tiberius
ceſar iudices prouinciaꝝ raro muta
bat ex eo qd noui quilibet ad rapiẽ
dum intenti erũt Ponẽs exemplum
de quodã vulnerato quẽ cũ multitu
do muſcaꝝ operuiſſet et quidaz eas
remouiſſet ait Male feciſti quia iſte
plene erãt et famelice venĩẽt et am
pli9 me affligẽt. Noui quidẽ iudices
maxime qñ ſunt paupes vel auari ſp
ad rapiendũ ſunt auidi Vñ dt ibidẽ
q cũ ꝯſules in hiſpaniã mitti debent
et de duob9 cõſilium haberet Scipio
dixit. Neuter michi placet. q alter
nichil hz. alteri nichil ſatis eſt. eque
malũ in ingrãtib9 iudicãs inopiã et
auariciã. Scdo in prẽ fuit fides et cre
dulitas Dicit tñ Beda. eius fides tri
plicẽ hz gradũ ſicut et q̃libz alia vt9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ſcʒ iniciū incrementū et pfectionem
Habuit eñ iniciū qñ ipſum rogauit
vt deſcenderet et filium ſuū ſanaret
Tunc eñ et credidit et dubitauit.
credidit quidē ꝙ filium ſanare poſſʒ
ſed nō credidit ꝙ poſſet eum ſanare
niſi pñs eſſet et corpe. Deinde fides
eius accepit incrementū qñ ſcʒ credi
dit ſermoni dñi dicētis. Vade filius
tuus viuit. Vltimo pfecte credidit
qñ ſcʒ ſerui ſanitatē filij nūciauerūt
qꝛ tunc credidit et dom⁹ eius tota.
Hic autē duo notabilia ſunt. Vnū
in dño qꝛ ad filium reguli ire noluit
etiā rogatus qui tamē ad ſeruū cen
turionis venturū ſe dixit etiā non ro
gatus vt habet̃ Math. viij. In quo
noſtrā ſupbiam reprehendit in hoīe
nō naturā qua ad imaginē dei fact⁹
eſt ſed diuicias honoram⁹. Seneca.
Queādmodū ſtultus eſt. qui equuʒ
empturus ipm̄ non aſpiciat ſ ſtratū
et frenos Sic ſtultiſſim⁹. qui hoīem
ex veſte eſtimat. In regulo etiaʒ no
tabile eſt. ꝙ licet eius fides fuerit di
minuta tamē ſalutē filij impetrauit
Exquo magna fidei v̓tus inſinuatur
q̄ etiā impfecta apud deum tm̄ meret̃
Vnde alexander Per fidem informē
filioꝝ iſrahel incluſionē obtinuit Nā
ſicut ait ioſephus cū ad mōtes caſpi
os veniſſet. et filij captiuitatis decem
tribuū egrediendi licētiam petiſſent
Ille cognita cauſa incluſionis dixit.
ꝙ ampli⁹ eos includēt. et cū cepiſſet
et vidēt ꝙ opus humanū ad hoc nō
ſufficēt rogauit deū vt illud cōplēt
et ſbito prupta monciū ad ſe inuicē
acceſſerunt. et locus incōmendabil̃
factus eſt Et ſbdit Ioſephus. Quid
facturus eſt ds̄ p fidelib⁹ ſi tm̄ p fideli
fecit. Scd̄o i filio notat̃ mag̃ infirmi
tas. Dicit̃ aūt ꝙ infirmabat̃ caphar
naū. et ꝙ erāt filius reguli. Quantū
ad p̄mū notant̃ t̄a. que ſunt cā ſpū
alis infirmitatis. Capharnaū interpre

tat̃ ager pinguedīs vel villa cōſolati
onis. Erat etiā ciuitas magni honoris
Iuxta illd̄ Luc. x. Tu capharnaū ⁊c̄
Ex q̄b⁹ v̓bis habet̃. ꝙ ſepe cā ſpūal̃
infirmitatis ē nimia habūdantia. pſ̄
Prodijt q̄ſi ex adipe iniq̄ṁtas eoꝝ
Nimia ꝯſolatio mūdana. ideo dr̄ Lu.
vi. Ve vobis diuitibus ⁊c̄. et nimia
exaltatio terrena. qꝛ qui ſunt in p̄la
tionibus maiores ſepe ſunt in tranſ
greſſionib⁹ p̓ores Ie. v. Ibo ad opti
mates et loquar eis. et ecce magis
hij ſimul ꝯfregerunt iugū ruperunt
vincula. In hoc ꝙ erat filius reguli
dat̃ intelligi. ꝙ nobilitas gñis ſepe ē
cauſa infirmitatis ſpūalis. filij nobi
liū ſepe efferunt̃ in ſupbiā. Oſee. ix.
Glā eoꝝ a ptu et ab vtero et a ꝯcep
tu. i. gloriant̃ de eo ꝙ de magno gñe
ſunt cōcepti et nati Sepe exercent ra
pinā Vnde dr̄ de Leena. Ezech. xix.
Eduxit vnū de leunculis ſuis et leo
fcūs ē et didicit predā cape hoīe ſq̄
comedere. Sepe immergūt etiā ſe in
lutum luxurie. et in hoc de ſua nobi
litate degnānt. Porci eñ morant̃ in
luto. ſ aīalia nobilia in loco mundo
Filij ergo nobiliū hijs t̄b⁹ vicijs ſepe
laborāt ſcʒ ſupbia rapina et laſciuia
ſ illi q̄ ſunt in dei filios adoptati iſta
deteſtant̃ Legit̃ in hiſtō ſcol̃. ꝙ cū fi
lia phonis Moyſen i filiū adoptaſſʒ
rex coronā in q̄ erat imago ydoli. ca
piti pueri iposuit ſ puer eā in t̄rā pie
cit ⁊ ꝯminuta ē Et cū ſacdos idoloꝝ
dicēt eū occidendū fore. eo ꝙ p ipm̄
cult⁹ ydoloꝝ euacuādus eſſʒ ad ſuaſi
onē ſapiētis cuiuſdā allate ſūt prune
q̄s puer accipiēs in os poſuit et os cō
buſſit. et ſic innocēs cōpbatus fuit.
Filij ergo dei adoptiui dn̄t deteſtari ſ̄e
biā qd̄ ſignificat̃ p hoc ꝙ coronā pieciat
et confregit. Yſa. xxviij. Pedibus
cōculcabitur corona ſupbie effraim.
Debent deteſtari auariciam qd̄ ſigni
ficabatur p hoc ꝙ ydolum cōminuit

Juxta illud Col. iij. Auaricia qđ eſt idolo͛ꝝ ſeruitus. Debent timore dei adurere et refrenare laſciuiam qđ ſignificat̃ p hoc ꝙ prunas in os poſuit et os cõbuſſit. pš. Vre renes meos et cor meũ Item. Cõfige timore tuo carnes meas. Tercio in xp̃o notatur magna pietas cũ dixit Vade fili⁹ tu⁹ viuit. Nõ dixit curatus eſt. ad oſtendendũ ꝙ ſcđm naturã morb⁹ ille erãt ad mortẽ. Neqꝫ tm̃ dꝫ intelligi de vita nature ſed eciã de vita gracie. qꝛ ſanatus eſt in corpore et in mente. Paꝝ em̃ fuiſſet dare ſibi tm̃ vitã nature cum ſit breuis et caduca. iuxta illud Jac. iiij. Que eſt em̃ vita vrã niſi vapor ad modicũ parẽs Vbi tã implicãtur ſcꝫ ꝙ eſt vapor et vapor parens et ad modicũ parẽs. Eſt em̃ vita vapor. qꝛ ſicut vapor a calorẽ ſolis diſpergit̃. ſic vita humana a modico calore febrili extinguit̃ Sap. ij. Tranſit vita noſtra tanq̃ veſtigiũ nubis et ſicut nebula diſpergit̃ que fugata eſt a radijs ſolis. Eſt eciã vapor nõ exñs ſed apparens. ſicut eciaꝫ auꝝ ſomniatũ nõ eſt auꝝ ꝫ apparẽs aurum. ſic humana vita nõ eſt vera vita ꝫ apparẽs vita. Job. xx. Velut ſomniũ auolans nõ inueniet̃. tranſiet ſicut viſio nocturna. Eſt eciã vapor apparens nõ ad longũ ꝫ ad modicũ. Aug⁹ in li. l. Omel. Tota vita huãna ab infancia vſqꝫ ad decrepitaꝫ ſenectutem breuis eſt. Et ſbdit. Si adhuc adam viuẽt et hodie moreret̃. quid illi vite longitudo pfuiſſꝫ Nec miꝝ ſi vita eſt breuis. qꝛ dependet a ſcintilla a fumo et a flatu. Scintilla ẽ in corde que quã cito extinguit̃ tam cito hõ morit̃. Fumus eſt in naribus cui⁹ ſi via incipit̃ vita finit̃. Flatus eſt in ore qui ſi qñ impedit̃ hõ ↄtinue ſuffocat̃. De hijs tbus dꝛ Sap. ij. Fumus et flatus eſt in naribus nr̃is. et ꝫmo ſintille ad ↄmouendũ cor nr̃m.

Sermo ſcđs.

Hora ſeptima reliq̃t eũ febris Joh. iiij. Sicut corpus febricitãs inducit languorẽ ignis Sic mẽs peccatis eſtuãs indicat languorẽ aĩe. Nam ſicut febricitãs mõ patit̃ tremorẽ mõ calorem. ſic et peccator mõ timet pati aduerſa vel aſſumere pñie opa mõ nimis amat bona t̃rena. ſicut em̃ dicit Aug⁹ ſup illud pš. Incenſa igni et ſuffoſſa. Omnia pccã due res faciũt ſcꝫ cupiditas et timor. In verbis ergo p̃miſſis duo tãgunt̃ ſcꝫ infirmitatis gen⁹ que erãt febris et curacõnis tẽpus cũ dꝛ hora ſeptima. Circa pmũ notandũ. qđ ſic ſunt diuerſe ſpecies febriũ. ſic ſunt diuerſe ſpecies pccõꝝ. Prima eſt febris cotidiana. et ſignificat peccatũ gule ꝓpt̃ cotidianã exactionez Pſa. lvi. Venite ſumam⁹ vinũ et impleamur ebrietate. et erit ſicut hodie ſic et cras et multo ampli⁹ Ideo cõpat̃ ſanguiſuge Prouer. xxx. Sanguiſuge due ſunt filie dicẽtes. affer affer. qꝛ guloſus poſt vnũ ferculũ. dicit affer aliud. Et ſicut febris cotidiana de facili mutat̃ in aliã. ſic et gula cito trãſit in luxuriam. Jero⁹. Venter mero eſtuans cito deſpumat in libidinez. vel febris cotidiana aĩe ſunt peccata venialia que cotidie agimus. q̃ ſcđm Aug⁹. in libro. l. Omel. aſſimilant̃ guttis aque et arene et ſcabiei Guttis aq̃ qꝛ feruorẽ caritatis remittũt. arene. qꝛ ſepe a bonis opibus animã ſterilem faciũt Scabiei qꝛ decorẽ aĩe diminuũt Et đt Aug⁹ ibiđ Nõ mlte gutte implent fluuiũ. et naui faciũt naufragiũ. Multa g̃na arene faciũt onus ponderoſũ. Multitudo ſcabiei corp⁹ reddit corruptũ. ſic eciã venialia qñ ↄtẽnunt̃ ſepe ſua multitudine ſua ponderoſitate et ſua deformitate ad pccm̃ mõ͛le diſponũt. Scđa febs ẽ effimera que dꝛ ab effimẽ piſce ma

rimo qui eodeꝫ die quo naſcit̃ morit̃
et ſignat ſubitū motū ire qui debet
finiri ante ſolis occaſum Ephe̅ſ. iiij.
Sol nō occidat ſup iracundiā vr̃am
Glo. Jra non duret Subitus em̃ ire
motus quaſi natural' eſt. q̃ ſicut dicit
Jeroꝰ. Qui nulla animi ꝑturbacōne
mouet̃ vt ſimpliciter dicā aut deus eſt
aut lapis eſt Jdeo dicit Gregoriꝰ na
zanzenus. ꝙ duo ſunt in celo qui nō
pn̄t ↄmoueri ſcꝫ ds̄ ⁊ āgelus. et ter
cius in t̃ra ſcꝫ xp̄ianus ph̄s. licet em̄
deus aliqn̄ dicat̃ iraſci. hoc non dicit̃
ꝓpter aliquē turbulentū affectū. ſed
ꝓpter vindicte effectū. Jpſā em̄ vin
dictam nō facit cū aliqua aīmi cōmo
tione ſ; cū mentis tr̄nquillitate Sap.
xij. Cum tr̄nquillitate om̄ia iudicas
Angeli licet etiā de ꝑditione peccoꝝ
dicant̃ flē. Yſa. xxxiij. Angeli pacis
amare flebant. tn̄ fletus vel cōturba
tio in eis cadē nō poteſt. ſ; dicunt̃ flē
.i. ad modū flenciū ſe hr̄e. Xp̄ianus
aūt ph̄s. q̄uis aliqn̄ turbationē paci
atur. ex hoc tn̄ eius rō nō obnubila
bit̃. q̃ eam tenꝫ ſub dn̄io rōnis Vn̄
dicit idē nazanzenus. Xp̄ianus ph̄s
in t̃ra celeſtis ē in corrupcōne impaſ
ſibilis in oībus vincit̃ ꝑterq̄ in aīmi
libertate Tercia febris eſt erratica.
q̃ nō accidit certis horis ⁊ ſig̃t peccm̄
inuidie que qn̄ aliq̃s laudat̃ accedit
cū vitupat̃ recedit. Non em̄ hꝫ horā
determinatā ſed qn̄cumq; renouant̃
laudacōes renouant̃ acceſſiōes. hoc
pꝫ .i. Reg. xviij. Ceperūt em̄ puelle
cantare. Saul pcuſſit mille et dauid
decē milia. Et tūc ſaul habuit vnam
acceſſionē magnā īuidie dicēs michi
dederunt mille et dauid decem milia
Tandeꝫ ionathas eū placauit. et ſic
ceſſauit acceſſio. Quocienſcumq; v̓o
ſaul audiebat de eiꝰ ꝓbitate tociēs
laborabat iſta acceſſio Jſta autem fe
bris nō naſcitur niſi de felicitate alte
rius quia ſola miſeria caret inuidia

Vnde dicit quidā oībꝰ inuideas inuidet
nemo tibi Jdo ſignificat̃ p heli ſacer
dotē De quo dr̄. i. Regū. iij. Qd̓ nō
poterat videre lucernā dn̄i anteq̄ ex
tingueret̃ Lucerna accenſa lucet. ex
tincta fetet Lucerna accēſa ſunt viri
ſancti et virtuoſi. extincta peccōres
fetidi. Jnuidus ergo nō pt̄ ſuſtinere
vel vidē viros v̓tuoſos ſ; libenciꝰ vi
det miſeros et abiectos. Jſta febris
multū affligit habentē. Vnde dixit
quidā inuidꝰ. Jnuidia cōburit̃ intꝰ
et extra Jdeo dicit Socrates. vtinā
inuidi in omnibꝰ ciuitatibus oculos
et aures haberēt vt de cunctoꝝ felici
tatibus torq̄rent̃. Quarta eſt febris
terciana qua laborant illi q̄ de malis
que fecerūt ſatiſfacē nolunt. hn̄t cō
tritionē et cōfeſſionē ſ; nō ſatiſfactōeꝫ
Dicit̃ vero. ꝙ quidaꝫ demoniacus ad
quendā virū ſcm̄ adductus eſt q̄ p̄ce
pit demoni vt exiret et nomē ſuū di
ceret et ille. nos ſumus tres q̄ in iſto
hoīe habitamꝰ. Ego vocor claudens
cor Alius frater meus claudens os.
Terciꝰ vocat̃ claudēs marſupiū Offi
ciū em̄ meū eſt cor peccōris indurare
ne poſſit cōtritionē hr̄e. et ſi forte cō
terit̃ laborat fr̄ meus vt a cōfeſſione
impediat̃. et ſi forte cōterit̃ et ↄfitet̃
Alius fr̄ meus laborat ne ſatiſfaciat
Et p hunc modū fere oēs lucramur
Tercius tn̄ frater meus ſcꝫ claudens
marſupium pluēs nobis omnibꝰ acq̄
rit Quinta febris eſt cōtinua Jſta fe
bre laborant auari et maxīe vſurarij
Ceteri peccōres intꝑolationem faciūt
in peccatis. Vſurarius v̓o qualibet
die. q̄libet nocte et q̄libet hora. quo
libet momēto. et quolibet feſto pec
cat. Jdeo videtur eſſe peior q̄ iudas
Jlle em̄ tm̄ vendidit xp̄m. Jſte autē
vendit xp̄m et beatā virginē et ſan
ctos et ſanctas. q̃ eaꝝ feſtiuitates
cōputat in vſuras. et q̃ ſimilis fuit
inde in culpa. ideo ſilis erit ei ī pena.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Judas em̄ in aere q̄ eſt medi9 int̄ ce
lum et terrā interijt ad innuendū qꝛ
neqꝫ in celo debebat ſtare cū angel̄
neqꝫ in mundo cū hoībus ſed in aere
cū demonibus · ſic et vſurari9 nō ha
bitabit in celo. qꝛ deū et beatā virgi
nem et ſanctos et ſanctas offendit ·
nec in mundo · qꝛ hoīes cōturbauit ·
ſed in inferno cū demonib9 quos per
auariciā adorauit · Juxta illud Col̄ ·
iij · Auaricia que eſt idolorꝝ ſeruitus
Iſta febris continua ſcꝫ auaricia cito
occidit · qꝛ tollit tria que ſunt cauſa
vite ſcꝫ cibū ſomnū et quietē Auar9
enim nō audet comedere Eccl̄ · xiiij ·
Non ſaciabit̄ pane et indigens et in
triſticia erit ſup menſā ſuā · Nec pt
dormiē · Ecc · ij · Cūcti dies ei9 dolori
bus et erūnis pleni ſūt · Nec p noctē
mens eius requieſcit · Prouerb · iiij ·
Non em̄ dormiunt niſi male fecerint
et rapit̄ ab eis ſomn9 niſi ſupplanta
uerint Nec pt quietē habere ſed die
ac nocte eſt in labore et fatigacōne ·
Jēmie · xlix · Pre ſollicitudīe quieſcē
nō potuerūt · auari ergo parꝝ viuūt
ſed frugales et liberales multum ·
Prouer · xxviij · Qui odit auariciam
longi fient dies eius · Sexta febris
eſt quartana · et ſignat ſuperbiā ꝓpt̄
quatuor ſpecies ſuperbie · De quib9
dt Greg9 · q̄tuor ſpēs tumoris ſunt
Cum vel aliq̄s bonū qd hꝫ a ſe hr̄e ſe
exiſtimat · vel ꝑ ſuis meritis datum
ſibi putat · vel cū iactat ſe hr̄e qd nō
habꝫ · vel cū deſpectis ceteris appetit
ſingulariter videri habere qd habꝫ
Vel pt ſignificare luxuriā que p cor
pus explet̄ qd ex q̄tuor elementis cō
ponit̄ · vel pt ſignificare cōſuetudinē
longā peccādi vt pma dies ſit mala
ſuggeſtio · ſcd̄a malus cōſenſus · ter
cia malū opus · q̄rta mala ꝯſuetudo
Iſta t̄plex ſpēs quartane difficulter
curat̄ · Supbia em̄ difficult̄ curat̄ · qꝛ
ſp eſt in aſcenſu · pſ · Supbia eorꝝ q̄

te oderūt aſcēdit ſemp · hinc eſt qd
ortū habuit in celo ſed in tm̄ creuit
qd ꝯ̄ndit i terreſtrē padiſū et iterꝝ
ſic creuit qd repleuit totū mundum
Alia ſpēs quartane ſcꝫ luxuria diffi
cult̄ curat̄ · qꝛ in aīa et ī carne nimis
radicat̄ · Ipſa em̄ radicat̄ in aīa. i. in
memoria p turpiū imaginacōez · in
intellectiua p turpiū meditacōnez ·
in volūtate p turpiū affectōez · radi
cat̄ et in corpe qꝛ ipm̄ totū inflāmat
Job xxxi · Ignis eſt vſqꝫ ad ꝯſūmati
onez deuorās et oīa eradicās genim
na · ipm̄ totū ꝯuulnerat Eiuſd · xvi ·
Cōuulneauit lumbos meos · ipm̄ to
tū corrūpit et fedat Joe. i. Cōputru
erunt iumēta in ſtercore ſuo Tercia
ſpēs quartane ſcꝫ mala conſuetudo
difficulter curatur Iſtud ſignatū eſt
Jo · xi · in lazaro q̄triduano ⁊ fetido ·
ceteos quidē mortuos faciliꝰ ſuſcita
uit dn̄s · lazarꝝ vo q̄triduanū cū q̄d
difficultate ſuſcitaē voluit · ſ · cū orōe
cū clamore cū ſui ꝯturbacōe et cū la
crimarꝝ effuſiōe · Septima febris eſt
ethica que eſt febris radicata in mē
bris · in q̄bus nālis huīditas ꝯſumit̄
et ſiḡt triſticiā et maxīe illā · de qua
dī · ij · Corꝝ · vij · Seculi t̄ſticia mortē
opat̄ Talis em̄ triſticia eciā exſiccat
oſſa. i. aīe v̄tutes Prouer · xvij · Sps
triſtis exſiccat oſſa · Sunt tn̄ quedaz
oſſa que nō tm̄ ſunt exſiccāda ꝫ eciā
incinerāda Amos · ij · Incendit oſſa
regis idumee vſqꝫ ad cinerem · Idu
mea int̄pretat̄ ſanḡnea ⁊ ſiḡt diabo
lum q̄ ſanguinez nr̄m ſitit Eius oſſa
ſūt nr̄a pccā p que ī nob robur abſu
mit · ſūt ergo q̄ iſta oſſa hn̄t inteḡ q̄
ſcꝫ de pcc̄is ſuis non cōterunt̄ · Alij in
groſſas ptes ea frangūt q̄ ſcꝫ ſupfici
alit̄ cōterunt̄ · Alij ea incinerāt q̄ ſcꝫ
p̄cordialit̄ cōterunt̄ · et hāc ꝯtricōez
facit ſalubris triſticia · de qua dī · ij ·
Corꝝ · vij · Que em̄ ꝫm deū t̄ſticia eſt
penitenciā in ſalutē ſtabilem operat̄

Scđo ponit᷑ tempus cū dicit᷑ hora vij.
Per horā ſeptimā ſcđm Hilarium in
telligit᷑ fides trinitatis in q̄tuor mūdi
ptibus p̄dicanda. vel intelligit᷑ timor
qui eſt ſeptimū donum ſpūs ſancti.
vel intelligit᷑ mors. qꝛ in hora ſeptia
ſol declinat a mēidie et vergit ad oc
caſum. vel ſcđm Origenez intelligit᷑
quies. qꝛ ſeptia dies eſt requiecōis
Iſta ergo q̄tuor ſcꝫ fides / timor meō
ria mortis. et quies ad ſanitatē ſpū
alem multū opantur Nam fides et ti
mor morbū peccati expellunt De fide
dicit᷑ Actuū. xv. Fide purificās corda
eoꝝ De timore Eccleſ. i. Timor dn̄i
expellit peccatū. memoria mortis p̄
ſeruat ab infirmitate Eccleſ. vij. In
omnibus opibus tuis memorare no
uiſſima tua et in eternū non peccabꝭ
Quies mentis conſeruat᷑ in ſanitate
Per quietē em̄ mentis homo a tumꝉ
tu mundanoꝝ auertit᷑ et deo vnitur
et ideo in gracia conſeruat᷑ Vnde an
gelus dixit Arſenio. Si vis ſaluus fi
eri fuge hoīes tace et quieſce.

Sermo tercius vnde ſupra

ET credidit ipſe et dom⁹ ei⁹
tota. Per iſtam domū intel
ligitur militans eccleſia que
modo p fidem ambulat nō p ſpeciē
Sicut dicit᷑. ij. Coꝝ. v. Fundamentū
huius domus eſt xp̄s Iuxta illud. i.
Coꝝ. iij. Fundamētum aliud nemo
poteſt ponere preter id q̄d poſitū eſt
q̄d eſt iheſus xp̄s. i. fides chriſti iheſu
In fundamento ergo huius domus
dei apoſtoli poſuerunt. xij. lapides p̄
cioſos. i. duodecim articulos fidei.
Apoca. xxi. Murus ciuitatis habens
fundamenta. xij. et in ipſis noīa. xij.
apoſtoloꝝ Apoſtoli nam͛ post miſ
ſionez ſpiritus ſancti p mundū diſp
gendi inſimul cōuenerūt et ſimbolū
fidei duodecim articuloꝝ cōpoſuerūt
Primū articulū poſuit Petrus dicēs
Credo in deum patrē omnipotētem

creatorem celi et terre Ex quo patꝫ
ꝙ deus ſaluare nos vult qꝛ eſt pater
et poteſt qꝛ eſt omnipotēs Et ſcit qꝛ
ſapiēter ſciuit creare celum et terrā
Dicit᷑ autē omnipotēs. tum qꝛ omīa
que vult facere poteſt. tū qꝛ ad ope
rādum nullo ad miniculo indigꝫ. tū
qꝛ eum nichil impedire poteſt. potē
cia tamē eius eſt ordinata. qꝛ habet
ſecū annexā ſapienciā miſericordiaꝫ
⁊ iuſticiā Si quis em̄ haberet poten
ciam ſed ſine ſapiencia. multa facēt
inſipienter. ſi ſine miſericordia mꝉta
faceret crudeliter. ſi ſine iuſticia. mꝉ
ta faceret iniuſte. Deus autē nichil
poteſt facē inſipient᷑. nichil crudelit᷑.
nichil iniuſte. Quāuis ergo omnia
poſſit de potencia abſoluta tamen de
potencia ordinata non poſſꝫ illud ꝙ
p̄iudicaret ſue ſapiēcie. ſicut vere pe
nitenti veniam denegare hoc em̄ ſue
ſapiēcie et veritati p̄iudicaret. qꝛ cō
tra veritatē ſue pmiſſionis faceret.
ij. Thi. ij. Negare ſeipſum nō poteſt
Glo. Qui veritas eſt ꝙ faceret et ſi
dicta ſua nō impleret. immo ſicut đt
Auguſtin⁹. Tardius ſibi videt᷑ hoīm
peccatori veniam tradere ꝙ̄ ipſā pec
catori accipe Nec poſſet illud q̄d p̄iu
dicaret ſue miſericordie. ſicut ab ali
quo viro ſancto graciā ſuaꝫ violent᷑
auferre cum em̄ voluntatē noſtram
p̄ueniat et graciā ſuam omnib⁹ offe
rat multuꝫ ſue miſericordie p̄iudica
ret. ſi eā ab aliquo inuito aufferret
Vnde dicit Ancelm⁹. Cum de⁹ velit
q̄d homo habeat rectitudinez volun
tatis. ſi eam ab inuito aufferꝫ iam
vellet eum nolle ꝙ vult eū velle Nec
illud q̄d p̄iudicaret ſue iuſticie. ſicut
ſaluandum damnare. Vnde dicit an
gelus qui gerebat pſonam dei Loth
Geneſ. xix. Feſtina et ſaluare. quia
non potero facere quicquam donec
ingrediaris illuc. Non enim deus
iuſte damnaret ſaluandum qui eciā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

cum dolore damnat pſcitum Criſo.
Deus inuitus et cum magno dolore
cōpellit̄ damnare peccatores. Scdm
articulū poſuit Andreas dicens Et in
ihm xp̄m filiū eius vnicū dn̄m nr̄m.
Credere em̄ debem⁹. qd xp̄s licet ſit
filius dei tamē eſt patri coequalis ⁊
coet̄nus Johs. x. Ego et pater vnū
ſumus. Sed cōtrariū videt̄. qd dicit̄
Eiuſdē. xiiij. Pater maior me eſt Ad
hoc reſpondet Aug⁹. ad felicianū di
cens. Maior et minor tribus modis
dici poteſt etate forma potencia Eta
te ſenior puero. longior puo forma.
potencia fortior imbecilli. Et ſubdit
Aug⁹ Videam⁹ vtꝝ aliquid hoꝝ ac
cidat filio. Nam nec etate minor eſt
quē de principio patre ꝯſtat extitiſſe
pncipiū. nec forma quē nō alid fas
eſt pdicare ꝙ deum. Nec potencia p
quē omnia nouimus eſſe facta Idem
ſup. ps. Vnde qd dn̄s dicit in euāge
lio Ego et pater vnū ſumus. hoc in
telligit̄ ſcdm formā dei Et pater ma
ior me eſt. hoc intelligit̄ ſcdm formā
ſerui. Terciū poſuit Joh. euāgeliſta
dicens Qui conceptus eſt de ſpū ſcō
natus ex maria virgine. Per hoc ꝙ
dr̄ Cōceptus de ſpiritu ſancto oñdit̄
qd ſine peccato nō tm̄ natus fuit ſed
eciā cōceptus qd non eſt inuenire in
alijs in vtero ſāctificatis. Beata em̄
virgo fuit in peccato cōcepta. ſ; ſine
peccato nata. Nos aūt in peccatis cō
cipimur et naſcimur Xp̄us autē fuit
ſine peccato cōceptus et nat⁹ Iſtud
videt̄ inſinuari. Job. iij. Vbi loq̄tur
de culpa origīali dicēs Obtenebrent̄
ſtelle caligine ei⁹. exſpectet lucem
et nō videat nec ortum ſurgentis au
rore Per ſtellas viri ſancti. p lucem
xp̄s. p aurorā beata v̄go intelligit̄
Sancti viri culpa o̅riginali fuerūt ob
tenebrati. quia in ea cōcepti et nati
Lucem aūt. i. xpm nō vidit nec in cō
ceptu nec in ortu. Aurorā autē. i. vir
ginē mariā vidit quidē ꝙ̄tum ad cō
ceptū ſed nō ꝙ̄tum ad ortū Per hoc
qd dicit̄ natus ex maria virgine dat̄
intelligi qd ille qui apud patrē erat
inuiſibilis nobis factus eſt viſibilis
Verbū em̄ hois tripliciter cōſiderari
poteſt. aut ꝑut eſt in corde et ſic eſt
incognoſcibile niſi ab ipō corde Aut
ꝑut p vocē ꝑfert̄. et ſic eſt audibile
Aut ꝑut in carta ſcribitur et ſic eſt
viſibile et tangibile Eodē mō verbū
patris ꝑut erat in ipō patre nō cog
noſcebat̄ niſi ab ipō prē. Math. xi.
Nemo nouit filiū niſi pater. Deinde
iſtud verbū indutū eſt vocē. i. huāna
carne. et ſic hoibus ſe manifeſtauit.
Baruth. iij. Poſt hec in t̄ris viſus
eſt et cū hoibus cōuerſatus eſt. tunc
eciā fuit ſcriptum ī carta. i. in carne
huāna. et ſic non tm̄ potuit audiri ſ;
eciā videri et tangi. i. Joh. i. Qd au
diuim⁹ qd vidim⁹ ocul̄ nr̄is ⁊ man⁹
noſtre ꝯtractauerūt de v̄bo vite ⁊ c̄
Quartū poſuit Jacob⁹ maior dicens
Paſſus ſub poncio pylato crucifixus
mortuus et ſepultus Quāuis autem
mortu⁹ ſit tñ ex ſua potēcia glorioſe
reſurrexit et nos ſimiliter reſurgere
facit Jdo aſſimilat̄ fenici. leoni et pel
licano. Fenix em̄ eſt auis ſingularis
trecētis vel quingentis ānis viuens
que in ignē a ſe patum ſponte ſe ꝓi
cit. et t̄cia die de eius cinē noua fenix
reſurgit Sic eciā xp̄s ſponte ad mor
tē ſe tradidit. et t̄cia die renouat⁹
ſurrexit. Leunculus eciā mortu⁹ naſ
cit̄. ſed die tercia pater clamorē emit
tit. et ille reuiuiſcit. ſic eciā die t̄cia
pater clamauit dicens Surge gloria
mea ⁊ c̄. et ſtatim xpriſtus ſurrexit
Serpens eciā pullos pellicani occidit
ſ; pater roſtro ſe vulnerat. et illi ſan
guine aſperſi reſurgunt Sic eciā xp̄c
nos a ſerpēte infernali mortuos ſuo
ſangne reſuſcitauit. Quintū poſuit
Thomas. Deſcendit ad inferna.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Voluit quidē ad inferna deſcendere
Primo ꝓpter triumphū tunc em̄ q̄s
perfecte de hoſte triumphat quando
non ſolum in campo eum vincat ſed
etiā ipſum exſpoliat et in domo ſua
ligat· chriſtus diabolū in cruce vicit
ſed in inferno eum ſpoliauit et liga
uit Col·ij· Exſpolians pn̄cipatus et
poteſtates ⁊c̄·Sc̄do ꝓpter remediū
vt ſcꝫ ſanctis patribus ſubueniret et
eos inde educeret Zach·ix·Tu q̄ꝫ in
ſanguine teſtamēti tui emiſiſti vinc
tos tuos de lacu in quo nō erāt aqua
Tercio ꝓpt̄ exemplū vt erudiamur
ſepe in infernū mente deſcendē·pſ̄·
Deſcendent in infernum viuentes·
Bern̄· Si deſcenderent viuentes nō
deſcendēt moriētes et in hoc etiā eru
dimur·illis q̄ ſunt in purgatorio ſub
uenire qđ fit ſc̄dm Greḡ·Per orati
ones ·elemoſinas ·miſſas et ieiunia
Sextū poſuit Matheus dicēs Tercia
die reſurrexit a mortuis Ante terciā
diem reſurgere noluit ꝓpter mortis
ꝓbationē Si em̄ ſtatim reſurrexiſſet
nō fuiſſꝫ creditū ꝙ vere mortuꝰ fuiſſꝫ
Sꝫ ſicut in ore duoꝝ vel trium teſtiū
ſtat oē verbū·ſic ī tribꝰ diebꝰ expiri
poſſumꝰ omne factū Vltra tres vero
dies noluit differre ꝓpter apoſtoloꝝ
cōſolationē q̄ remanſerunt in errore
timore·dolore·ꝫ ipſe reſurgens eos
certificauit cōfortauit et letificauit·
In tercia aūt die voluit reſurgē ꝓpt̄
ſignificationem vt p hoc ſignificet̄ ꝙ
lux ſue mortis fugauit noſtrā duplā
mortē Et ideo ſc̄dm Greḡ·Vna die
integra et duabus noctibus iacuit in
ſepulchro·Septimū poſuit Philippꝰ
dicēs Aſcendit ad celos ſedet ad dex
teram dei patris omnipotētis Aſcen
dit aūt ad celos Primo vt celeſtem
ianuā aperiret Heb·ix·Per ꝓprium
ſanguinē introiuit ſemel in ſancta·
Sc̄do vt nobis viam oſtenderet et
ſecū nos duceret Mich·ij·Aſcendit
pandēs iter ante· eos quo ad vie oñ
ſionem tranſibunt portā et egrediē
tur p eam· quo ad ianue aptionem
Tercio vt apud patrē ꝓ nobis int̄
pellaret Heb·ix·Introiuit in ipſum
celum vt appareat vultui dei ꝓ nob̄
Octauū poſuit Jacobus minor dicēs
Inde venturus eſt iudicaē viuos et
mortuos Sc̄dm aūt Greḡ·Quatuor
erunt ordines iudicādoꝝ Aut enim
erunt mali aut boni Maloꝝ quidam
nō iudicabunt̄ et ꝯdemnabunt̄·ſicut
infideles quoꝝ facta nō diſcucientur
De quibꝰ dicit̄ Joh·iij·Qui non cre
dit iam iudicatꝰ eſt Alij iudicabunt̄
et cōdemnabuntur ſicut mali xp̄iani
quoꝝ facta examinabunt̄·Mat·xxv
Eſuriui et nō dediſtis michi mā·⁊c̄
Bonoꝝ autē quidaꝫ nō iudicabunt̄
⁊ ſaluabunt̄ ſicut paupes xp̄i·Mat·
xix·Sedebitis ſuper ſedes iudicantes
xij·tribus iſrahel Alij iudicabunt̄ et
ſaluabunt̄·ſicut boni xp̄iani q̄ tamē
aliqñ lapſi fuerunt·et ideo racionem
reddent de omnibus factis Eccl̄·xij·
Cuncta que fiūt adducet deus ad iu
diciū ⁊c̄·De omnibꝰ cogitatis ꝙtū
cumq̄ꝫ ſint occulta·Sophonie·i·In
tp̄e illo ſcrutabor iheruſalē in lucer
nis·De omnibꝰ verbis Mathei·xij·
De omī v̄bo ocioſo qđ locuti fuerint
hoīes reddent racionē in die iudicij
Nonū poſuit Bartholomeus dicens
Credo in ſpiritū ſanctū·Sicut enim
in patrem et filiū· ſic et in ſpm̄ ſcm̄
credere oportet cum ipſe ſit patri et
filio cōſubſtancialis et ab vtroq̄ꝫ ꝓ
cedat eternaliter· ꝓcedit tn̄ cotidie
et in nos ſp̄ualiter·ſed oportet vt ſi
eius amorē recipere volumꝰ·triplicē
alienū amorē cōtempnamꝰ ſcꝫ terre
nū·ꝓprium et carnalem Auguſtinꝰ
Procedat ſp̄us ſanctus in mediū et
dicat amatori ſuo vis me frui? volo
Cōtempne qđq̄ꝫ terrenū Contempſi
Parū feciſti Quid āplius? Cōtemne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

teipſum. cōtempſi Multū feciſti. Sic
me inueniſti. ſic ire. ſic amare. ſic pi
re. eſt ad deum puenire. Decimū po
ſuit Symon dicens. Sanctā eccleſiā
katholicam. Eſt autē ſancta eccleſia
mō in tres ptes diuiſa Vna ē in mū
do que adhuc eſt in timore ⁊ exſpec
tacōne Alia eſt in celo que eſt ſine ti
more et exſpectacōne. Tercia eſt in
purgatorio que medio modo ſe hȝ.
q̄ꝛ eſt in exſpectacōe cum adhuc pre
ſentē gloriam nō habeat. Eſt tamen
ſine timore. q̄ꝛ habet liberꝝ arbitriū
in bono confirmatū Iſtud repn̄tant
tres ptes que de corpore chriſti fiunt
Vndecimū poſuit Thadeus. dicens
Sanctoꝝ cōmunionē remiſſionē pec
catoꝝ Credē em̄ debem⁹ q̄ꝫ in eccle
ſia ſit cōmunicatio bonoꝝ Iuxta illd̓
Particeps ego ſum oīm timenciū te
Et qd̓ ibi eciā detur remiſſio pccōꝝ
per baptiſmū et penitenciā et alia ſa
cramenta. Dicit autē Amb. in libro
de Apologia dauid dicens Peccatū
á donatᷣ aut deletᷣ aut tegitᷣ. Donatᷣ
p graciā deletur p ſanguinē crucis.
Tegitur p caritatē. De. i. Luce. vij.
Non habentib⁹ illis vnde redderent
donauit vtriſq̄ꝫ De. ij. Apocalipſ. i.
Lauit nos a peccatis noſtris in ſang
ne ſuo De tercio. Proū. x. Vniuerſa
delicta operuit caritas. Duodecimū
poſuit Mathias dicens Carnis reſur
rectionem et vitam eternam Amen
Credere em̄ debem⁹ q̄ꝫ oēs reſurgēt
ſed mali ad mortē eternā et boni ad
vitam eternā Ideo poſtq̄ꝫ dixit. Car
nis reſurrectionē ſtatim ad drāȝ ma
loꝝ ſubiunxit de bonis. vitā eternā.
de qua dicitᷣ Math. xix. Vitā eternā
poſſidebitis hoc q̄ꝫ dicit vitā reſpicit
illos q̄ ſunt in inferno q̄ hn̄t ſunt in
morte. hoc q̄ꝫ dicit eternam reſpicit
illos qui ſunt in mundo qui vitā trā
ſitoriā. hoc q̄ꝫ dicit poſſidebitis reſpi
cit illos qui ſunt in purgatorio qui
adhuc̄ nō ſunt in poſſeſſione Beati
autē habent vitam ſine morte ꝯtra
illos qui ſunt in inferno. eternitatē
ſine fine Contra illos qui ſunt in mū
do. et poſſeſſionē ſine exſpectatione
cōtra illos qui ſunt in purgatorio.

Dn̄ica viceſima ſcd̓a Sermo pm̄⁹

Simile eſt regnū celoꝝ homī
regi qui poſuit rationē cum
ſeruis ſuis Mathei. xviij. Su
perius interrogauit petrus Iheſum.
quociens peccabit in me frater me⁹
et dimittā ei vſq̄ꝫ ſepcies? Cui dn̄s
reſpōdit. Non dico tibi vſq̄ꝫ ſepcies
ſed vſq̄ꝫ ſeptuagies ſepcies et ponitᷣ
ibi numerus determinatus ꝓ indeter
minato. i. quociens peccabit tociens
dimitte. Iſte tn̄ numer⁹ ſeptuagies
ſepcies pocius ponitᷣ quā aliq̄s alius
q̄ꝛ ab adam vſq̄ꝫ ad xp̄m fuerunt ſep
tuaginta ſeptē gn̄atiōes Sicut ergo
chriſtus tocius generis humani dele
uit culpas. ſic et homo omnes ſuas
dimittere debet offēſas. vel ideo po
ſuit in iſto numero q̄ꝛ conſtat ex nu
mero vniūſitatis. i. ſeptē. ⁊ numero
tranſgreſſiōis. i. vndecim. q̄ꝛ ſepcies
vndecim faciūt ſeptuaginta ſeptem
Eſt ergo ſenſus Dimitte ſeptuagies
ſepcies. i. vniuerſas tranſgreſſiones
⁊ iniurias tibi factas vt aūt iſtud q̄ꝫ
dn̄s dixerat petro Melius mentibus
noſtris infigeretᷣ. ideo q̄ꝫ dixeāt v̓bo
cōfirmat exemplo ponens pabolam
iſtam et dicens. Simile eſt regnū ce
loꝝ. In hoc ergo euangelio deſcri
buntᷣ pſona regis et pſone ſeruoꝝ
per iſtum aūt regem intelligitᷣ deus
qui tripliciter deſcribitᷣ Primo q̄ꝫ ſit
diſtrictus omnib⁹ in exigenda rōne
qd̓ notatᷣ cum dicitᷣ. Qui voluit rōeȝ
ponere cum ſeruis ſuis ⁊ infra Cum
autē non haberet vnde redderet. q̄ꝛ
ſcd̓m Remigiuȝ. licet homo p ſe pec
cet tamē p ſe a peccato nō vȝ ſurgē

Iuſſit eum dñs eius venũdari et vxo
rem eius et filios et oĩa que hẽbat
et reddi. Per iſta ãt q̃tuor que dñs
iuſſit venũdari intelliguntᷣ quatuor
que homo p̃t habere. hz em̃ quoddã
qð ipſe eſt ſcz corpus et animã qðdã
qð eſt quaſi ipſe ſcz vxorem. quiddã
qð eſt ab ipõ ſcz filios quiddã qð eſt
extra ſe ipm̃ ſcz res tẽporales. Sunt
ergo qui male regũt ſeipos .i. corp9
et animã. Tales venũdantur .i. dñio
demonũ mãcipantᷣ. Homo em̃ meri
to peccati efficitᷣ ſeruus diaboli Joh.
viij. Omnis q̃ facit peccatũ ſeruus ẽ
peccati. Alij ſũt q̃ vxores ſuas nimis
voluptuoſe diligunt. et libidinibus
tamq̃ equus et mulus inſeruiũt Iſti
cũ vxoribus venũdantᷣ .i. cũ eis dñio
demonũ ſubiugantᷣ. Alij ſunt qui fili
os ſuos inordinate diligunt exercen
tes rapinas et vſuras vt eos ditare
poſſint Iſti cũ filijs vendũtur .i. ſerui
tuti demonũ cũ eis tradunt. Alij ſũt
q̃ bona tp̃alia aut auare retinẽt aut
vane expendunt. Iſti vendunt cum
oĩbus que hñt. q2 poteſtati demonũ
tradunt ꝓ eo qð bona tp̃alia paupi
bus nõ cõmunicauerunt ſed q̃ auare
retinuerũt aut in vanitatib9 expẽde
runt. Secũdo oſtenditᷣ de rege q2 ſit
libealis huilibus in debiti dimiſſione
Cum dicitᷣ Miſertus dñs ſerui illius
ꝛ c̃. Ecce quanta liberalitas dei. nam
ſeruus petebat dilacõem. et accepit
tocius debiti dimiſſionẽ. Sic̃e habetᷣ
Luce xxij. De latrone vbi dt̃ Aug9.
Cõſiderabit latro facinora ſua et ꝓ
magno habebat vt vel in fine ſibi p
ceretᷣ. dñs aũt ſibi dixit. Amẽ dico t
hodie mecũ eris in padiſo Miſericor
dia obtulit qð miſeria diſtulit. Nec
mirꝝ ſi deus modo eſt ita liberalis et
miſericors q2 modo eſt forum miſeri
cordie. Habet em̃ deus triplex forꝝ.
Vnũ eſt in p̃nti qð eſt forũ ſolius mi
ſericordie Modo enim miſericordia
audit cauſas et iuſticia facit ferias.
Pſa. xvi. Preparabitᷣ in miſericordia
ſoliũ eius ideo omẽs cauſas iuſticia
remittit ad thronũ gracie ei9 Vnde
dicitᷣ Hebre. iiij. Adeam9 cũ fiducia
ad thronũ gracie eius ꝛ c̃. Secũdum
forꝝ erit in iudicio qð erit pure iuſti
cie. vbi iuſticia audiet cauſas. et mi
ſericordia faciet ferias et idõ miſeri
cordia oẽs cauſas deinceps remittet
ad ſolium iuſticie. Pſaie. ix. Super
ſolium dauid et ſup regnũ eius ſede
bit. vt confirmet illud et corroboret
in iudicio et iuſticia amo do et vſq3
in ſempiternũ. Terciũ forꝝ eſt in pur
gatorio qð eſt forꝝ mixtũ. q2 ibi erit
iuſticia que penã infligit ꝛ miſericor
dia que gloriã donat. pſ. Miſericor
dia et veritas p̃cedent faciem tuam
Vnde quilibet qui eſt ĩ purgatorio
dicẽ poteſt. Miſericordiã et iudiciũ
cãtabo tibi dñe. Et illud. duo hec au
diui. q2 poteſtas dei ẽ et tibi dñe mi
ſericordia ꝛ c̃. Tercio oſtenditur de
rege q2 ſit ſeuerus ingratis in tocius
debiti dimiſſi repeticõe cũ dicitᷣ. irat9
dñs tradidit ip̃m tortorib9 .i. demo
nibus quouſq3 redderet vniuerſum
debitũ Gloſa. Si nõ dimiſerimus ex
corde qð ĩ nos delinquitᷣ. et hoc qð p
penitenciã dimiſſum erat a nobis exi
gitᷣ Ex quo videtᷣ qð peccata dimiſſa
redeunt ꝓpter peccatũ odij. Sup hoc
dixerunt quidã q2 nõ redeũt quantũ
ad maculam vel reatum ſed quantũ
ad magnitudinẽ Qui em̃ poſt accep
tam remiſſionẽ ad peccatũ redit ma
gis delinquit. q2 ingratus tanto bñ
ficio exiſtit. et ita ingratitudo pecca
tum recidiuãtis aggrauat Alij dicũt
peccata redire quãtum ad penã ſub
ſtancialem. Sicut em̃ in celo eſt vn9
denarius .i. vna beatitudo ſubſtanci
alis licz ſtella differat a ſtella in cla
ritate. ſic et in inferno eſt vna pena
ſubſtancialis p modũ damni ſcilicz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

carentia viſionis dei Et alia p modū
ſenſus ·ſcz ignis et vermis et vtraqꝫ
debet̄ ꝓ quolibꝫ pccō mōrli · licet ſm
maioritatē vel minoritatē peccatoꝝ
ſenciet pccōr maiorē ł minorē ignis
vredinē et vmis corroſionē · Debent
ergo pccā redire qꝛ recidiuanti eadē
pena ignis ī gn̄e debet̄ que p̄us · ma
ior tn̄ q̄ꝫ prius Aly dicūt ſicut p̄poſiti
uus q̄ pccā redeunt in q̄tuor caſibus.
ſcz ꝓpt̄ odiū fraternū · ꝓpt̄ apoſtaſiā
a fide · ꝓpter ꝯtēptum cōfeſſionis · et
ꝓpter dolorez de penitencia habita ·
Vnde verſus · Frēs odit apoſtata fit
ſpnitqꝫ fateri · Penituiſſe piger p̄ſti
na culpa redit · Scdo ponunt̄ pſone
ſeruoꝝ et hoc in triplici drā · Primo
pōnit̄ ſeruus ille qui debebat decem
milia talenta · Scdo ille qui debebat
centum denarios Tercio illi qui dn̄o
annūciauerunt · Per illum ſeruū qui
debebat decē milia talenta intelligū
tur illi qui offendunt in deum · p illū
qui centum denarios intelligunt̄ illi
qui offendunt in proximū · Vnde dt
Criſoſtomus · Tanta eſt differentia
peccatoꝝ qui cōmittunt̄ in deum et
hominez quanta eſt differentia inter
decem milia talentoꝝ et centū dena
rioꝝ · magis autem et multo plus ·
ipſe em̄ corpus nobis fecit animaz in
ſpirauit · filium miſit · celum aperuit
nos in filios ſuos adoptauit · Nunq̄t
ergo ſi vnaquaqꝫ die moreremur ꝓ
illo retribueremus ei aliquid dignū
Nequaq̄ꝫ : Auguſtin9 Non poſſum dt
aliquid diligere inimicū · O quicūqꝫ
es attendis quid tibi fecerit homo et
non attenderis quid tu feceris deo ·
Quare nō dimittis bonū paꝝ vt tibi
deus dignet̄ dimittere multū · Serui
autez qui dn̄o nunciauerunt ſignant
angelos ſcd̄m Glo · Qui peccatoēs
deo accuſabunt · et nō ſolum boni an
geli ſed ecīā mali ipſos accuſabunt ·
immo ecīā ipſa peccata et oīa elemē
ta Iſti q̄tuor accuſatores ſtabunt in
iudicio ꝯtra peccatores · Primi erūt
angeli Job · xx · Reuelabūt celi .i. an
geli iniquitatē eius · Quorūdam em̄
iniquitatē reuelabūt illoꝝ ſcz qui fu
erūt valde mali ſcz qui vitā ſuam in
iniquitatibus finiuerūt · Alioꝝ occul
tabūt illoꝝ ſcz qui fuerūt valde boni
qui peccata ſua penitendo deleuerūt
Alioꝝ ex pte reuelabunt et ex parte
occultabunt illoꝝ ſcz qui fuerūt me
diocriter boni q̄ ſecū aliq̄ cremabilia
portauerūt · Hoꝝ em̄ pccā angeli dō
reuelabunt vt de ipſis purgent̄ et de
moib9 occultabūt ne ab ipſis excu
ſent̄ · Scdi accuſatores erūt demōes
de quoꝝ accuſatiōe dt Aug9 · Dictu
rus eſt ī iudicio aduerſari9 Equiſſiē
iudex iudica iſtū meū eſſe ob culpam
q̄ noluit tuus eſſe p graciā · tuus eſt
p naturā meus eſt p miſeriā · tuus p
paſſionē · me9 p ſuaſionē Tibi inobe
diens michi obediēs A te accepit im
mōrlitatis ſtolaz · a me accepit hanc
pannoſā qua indutus ē tunicā · Tuā
veſtē dimiſit cū mea huc veīt · Equiſ
ſime iudex iudica iſtū meū eē et me
cū damnandū eſſe · In q̄bus vbis po
nunt̄ q̄nqꝫ allegacōes q̄b9 vult dia
bolus oſtendē peccatorē ſecū eſſe dā
nandū Prima ē tal' Tu obtuliſti ſibi
tuā grāz ego meā culpā Tuā graciā
ꝯtēpſit · meā culpā r̄cepit ergo dꝫ eē
me9 Scda ē tal' Tu creaſti eū p nāz
Ideo debēt eſſe tu9 · ſ; fecit ſe meū p
ſuā magnā miſeriā · ideo dꝫ eſſe me9
Tercia eſt tal' · tu ſuſtinuiſti ꝓpt̄ eū
grauē paſſionē · ideo debēt eſſe tu9 ·
ego vō obtuli ſibi meā ſuaſionē · ſed
ip̄e tuā paſſionē ꝯtēpſit · ſ; meā ſuaſi
onē recepit · iō dꝫ eſſe me9 Qrta eſt
tal' duo ſūt ſcz obediēn ⁊ inobediēn
quicūqꝫ autē eſt t̄ obediēs eſt tuus ·
qui vero eſt tibi inobediēs eſt me9 ·
Sed iſte fuit tibi inobediens ſ; michi
obediens · ergo debet eſſe meus ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quãta eſt talis tuũ eſt facẽ ipi veſtẽ
fulgidã virtutũ meũ eſt facẽ ſibi veſ
tem ſordidã viciorꝝ · quicũqꝫ aũt hẽt
veſtẽ virtutũ eſt tuus · qui vo habꝫ
veſtẽ viciorꝝ eſt meus · Sed iſte tuã
veſtem abiecit et meã ſecũ portauit
ergo dꝫ eſſe me9 Tercij accuſatoẽs
erũt ꝓpria peccã · Sap · iiij · Traducẽt
illos ex aduerſo iniq̃tates ipſorꝝ Iſtd
oñdit Iaco · v · vbi dicit Agite nunc
diuites ploãte vlulantes in miſerijs
vrĩs que aduenĩẽt vobis diuicie vrẽ
putrefacte ſunt et veſtimenta vrã a
tineis cõmeſta ſunt aurꝝ et argentũ
vrĩm eruginauit et erugo eorꝝ in teſ
timoniũ vob erit · et infra Ecce mer
ces operariorꝝ que defraudata ẽ a vob
clamat et clamor eorꝝ ĩ aures dñi ſa
baoth introiuit · Vbi oñdit Iacob9
ꝙ cõtra malos diuites ẽa clamabũt
in iudicio ſcꝫ erugo tinea et merces
defraudata Sunt eñi qui diuicias ſu
as auarẽ retinẽt et recõdunt Cõtra
hos clamabit erugo · Alij ſunt q̃ eas
vane expẽdunt et multa mutatoria
veſtiũ emunt cõtra hos clamat tinea
Alij ſunt qui bona pauperꝝ rapiũt et
eos expoliant et mercedibus laborꝝ
ſuorꝝ eos defraudant cõn hos clama
bit merces iniuſte detẽta Quarti ac
cuſatõres erunt oĩa elementa Iſtud
oñdit Hugo de ſancto victore · Cõn
peccatorẽꝫ in iudicio celũ dicet · Ego
lucem ſibi miniſtraui ad ſolaciũ Aer
dicet ego oĩe genus auiũ ſibi dedi
ad obſequiũ Aqua dicꝫ Ego diuerſa
gñã piſciũ ſibi dedi ad eſum · Terra
dicet · ego panẽ et vinũ ſibi dedi ad
nutrimentũ · Poſtꝙ vero oĩa elemẽ
ta recitauerũt oĩa bñficia cõuertent
peccatoribus ad ſupplicia · ſicut idem
Hugo oñdit dicẽs · Nam ignis dicet
in me cõburat · Aqua dicet in me de
mergat · Aer dicet in me ventiletur
Terra dicꝫ a me abſorbeat Infern9
dicet a me degluciat · Sap · v · Arma
bit omnẽ creaturã ad vlcionẽ cõtra
inſenſatos ſequi ·

Sermo ſcd̃s vnde ſupra

Oblatus eſt ei vn9 q̃ debebat
decẽ milia talẽta Scd̃m btm̃
Her · Obligati ſum9 deo ad
quatuor debita maxima pſoluenda ·
Vnde dicit O ſi cognouiſſes ꝙ mlta
et ꝙ multis debes videres qd̃ nichil
eſt qd̃ facis · Primo debes xp̃o totaꝫ
vitam tuã · qꝛ ipſe ꝓ tua poſuit ſuã ·
Scd̃o exigunt pterita peccã tua futu
ram vitã tuaꝫ vt facias fructus dig
nos pñie et recogites oẽs ãnos tuos
in amaritudie aĩe tue Quid ſi terciũ
debitorẽ oſtendã qui vendicet eã to
tã ſibi: puta qd̃ deſideras gloriã quã
oculus non vidit ⁊c̃ · Nõne ad hanc
emendã te totũ et quecũqꝫ poteris
dare oportebit et cũ oĩa cõpleueris
dices · nõ ſunt ꝯdigne paſſiões hui9
tpis ad futurã gloriaꝫ q̃ reuelabit in
nobis Quarto creditori debes qd̃ es
a quo totũ hẽs qui te fecit et bñfacit
et cuncta miñſtrat Iſta ergo tã maxi
ma debita ſunt decem milia talenta ·
de q̃bus xp̃s in iudicio a nobis rõneꝫ
requiret · qualit ſcꝫ totã vitã nrãm
dederimus ei qui nos creauit · ei qui
nos redemit · ei qui tot et tãta peccã
nobis dimiſit · et ei qui tantã gloriã
nobis ꝓmiſit · Ad iſtã autẽ racõnem
exigendã q̃druplicit ꝓcedet · Primo
eñi oĩs ad ſuũ iudiciũ citabit · et hoc
triplici citacõne ſcꝫ monitoria · ꝑcep
toria et pemptoria · Citacõnem mo
nitoriã mittet p ꝓphetã Iohelis · iij ·
Conſurgant et aſcendant oĩs gen
tes in valleꝫ ioſaphat · qꝛ ibi ſedebo
vt iudicẽ omnes gentes in circuitu ·
Citacõnem ꝑceptoriaꝫ mittet p aliũ
ꝓphetam qui dicit · Exurge domine
deus meus in precepto qd̃ mandaſti
et ſynagoga populorꝝ circũdabit te ·
Et ꝓpter hãc in altum regredere do
minus iudicat populos · Citacõnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

pemptoriā mittet p angelū Apo. x.
Angelus quē vidi ſtantē ſuper mare
leuauit manū ſuam ſup celos et iura
uit pviuentē in ſcl'a ſcl'oꝝ. qꝺ tunc
āpli⁹ nō erit ꝭ in dieb⁹ vocis ſeptimi
āgeli cū ceperit tuba canē ꝯſūmabit̄
miſteriū dei. De hac triplici rōne dr̄
i. Theſ. iiij. Jpſe dn̄s in iuſſu. ecce ci
tacio ꝑceptoria Et in voce archāgeli
Ecce citacio monitoria Et in tuba di
deſcendet de celo et mortui q̄ in xp̄o
ſūt reſurgēt pmi. ecce citatio pemp
toria. Scd̄o ip̄os citatos examinabit
et maxime de q̄tuor. Primo de bonis
cōmiſſis Quatuor em̄ et bona nobis
cōmiſit ſcʒ corpus et aiāʒ et res tpa
les. Et tēpus de q̄bus dr̄ Eccl'. xvij.
Deus creauit hoieʒ hoc refert̄ ad cor
pus. et ſcd̄m imagin ē ſuā fecit illuʒ
hoc refert̄ ad animā Numeꝝ dieꝝ et
tēpus dedit illi. hoc refert̄ ad temp⁹
et poteſtatē eoꝝ que ſunt ſup terrā
hoc refert̄ ad oīa tpalia quibus ipſe
hō eſt p̄latus Dedit ergo dn̄s homini
corpus vt cōſeruet illud in mūdicia
et ſanctificatione. i. Theſ. iiij. Sciat
vnuſq̄ſq3 vrm̄ ſuū vas poſſidē in ſan
ctificationē et honorē. Dedit animā
vt faciat ſibi magnū honorem Si em̄
honoramus imaginē dei pictā multo
forti⁹ debem⁹ honorare imaginē ei⁹
in aīa nrā creatā. Ecc. x. Fili in man
ſuetudine ſerua aīaʒ tuā et da illi ho
norē ſcd̄m meritū ſuū Dedit eciā ds
hoi tpalia vt paupib⁹ ea diſpenſet.
Criſ. Deus diſpēſatores nos diciaꝝ
ſuaꝝ eſſe voluit nō dn̄os. et ideo cui
voluerit dat eas a quo voluērit tollit
Jllꝺ ꝓprie nr̄m eſt qꝺ in nrā ptāte ē
hrē ſi volumus Dedit eciā hoi tēpus
vt id cōſeruet Eccl'. iiij. Fili cōſerua
tēpus Ber. Nichil p̄ciosius tpe ꝭ heu
hodie michil vilius reputat̄ Trāſeunt
dies ſalutis et nemo recogitat ⁊c̄.
Jde. Nemo vrm̄ frēs pui eſtimꝫ tp̄s
qꝺ in vbis cōſumit̄ ociōſ volat vbū.

irreuocabile. volat tp̄s irremeabile
nec aduertit inſipiens quid amittat
Libet ꝯfabulari aiunt donec hora p̄
tereat. O donec hora p̄tereat donec
tp̄s trāſeat. donec hora p̄tereat quaʒ
ad agendā pniaʒ. ad obtinēdā veniā
ad acquirendā grāʒ. ad ꝓmerendā
glāʒ miſeratio ꝯditoris indulget ⁊c̄
Si em̄ diabolus vnā horā tpis poſſet
habere cū illa et gehennaʒ euaderet
et gloriam obtineret. De hijs ergo
quatuor nobis cōmiſſis nos racionē
reddere oportebit. Sed de corpe ma
lam racionē reddent luxurioſi q̄ illꝺ
in delicijs nutrierūt. Jac. v. Epulati
eſtis. et in luxurijs enutriſtis corda
veſtra. De anima malam rationem
reddent ſupbi qui animaʒ inhonora
uerunt. dum ipſam omnib⁹ meritis
p ſupbiam exſpoliauerūt Eccl'. vi.
Non te extollas in cogitacōne aīme
tue velut thaurus ne forte elidatur
virtus tua p ſtulticiā et folia tua co
medat et fructus tuos perdat ⁊c̄.
De rebus malam rationē reddent a
uari qui paupibus michil dare volu
erunt. Vnde dicetur eis in iudicio.
Mathei. xxv. Eſuriui et nō dediſtis
michi manducare. ſitiui et non ⁊c̄.
De tempore em̄ malam racōnem red
dent ocioſi qui ipſum tempus negli
genter expenderunt vnde Bernꝺus
Omne tp̄us nob̄ impenſū requiret̄ a
nobis qualiter ſit expenſum. ſicut ca
pillus non peribit de capite. ſic nec
momentum de tempore. Secūdo ra
tionē requiret de bonis a nobis omiſ
ſis Jſtud patet Mathei. xxv. Vbi do
minus ſeruū qui obmiſit lucrari in ta
lento accepto redarguit et in tene
bras mitti iuſſit. Per talentū intelli
gitur donū intelligentie qꝺ quidam
abſcondunt in terram. vnde dicitur
Jbidem. Abiens fodit in terram.
et abſcondit pecuniam domini ſui.
Quidam enim ponunt in ſudario.

Vnde dicit Luce.xix. Ecce mna tua
quā habui repoſitā in ſudario. Alij
ponunt ad menſam ſicut boni ſerui.
Vnde dicit ibidem. Et quare non de
diſti pecuniā meā ad menſam ⁊c.
Pecunia aūt abſcondita in terrā ru
biginē cōtrahit. repoſita in ſudario
nō creſcit. poſita ad menſam fructū
facit. Illi in terra abſcondūt q̄ donū
intelligencie in cupiditatibꝰ terrenoꝝ
ponunt. ex hoc ſepe ↄtrahunt rubigi
nem peccatoꝝ Illi ponūt in ſudario
qui dāt ſe torpori ⁊ ocio. tales nullū
fructum faciunt bonoꝝ operꝝ Illi po
nunt ad menſaz qui dona intelligen
cie ponūt ad ſacrā ſcripturaz Tales
ſibi acquirunt magnū cumulū meri
toꝝ. De qua menſa dr̄. pſ̄. Paraſti
in cōſpectu meo menſaz ⁊c. Tercio
requiret rōnem de malis a nobis cō
miſſis Iudex terrenus rōnem nō req̄
rit de minimis nec de alienis nec de oc
cultis Iudex em̄ eternus tante erit ſe
ueritatis qꝫ rōnem reqrit de minimis.
ſicut de verbis ocioſis Math.xij. De
omni verbo ocioſo qđ locuti fuerint
hōīes reddent rōnem in die iudicij.
Racōnem reqret de malis alienis et
maxime de p̄latis Ezech.iij. Sangui
nē eius de manu tua requirā Racōz
requiret de cogitacōnibus occultis.
Sapie.vi. Cogitacōnes nrās ſcruta
bitur Iob.xxxi. Nōne ipſe cōſiderat
vias meas Glo. ſicut dſ vniuſcuiuſꝫ
vias ↄſiderat. ſic greſſus dinumerat
vt nec minutiſſime cogitacōnes nec
v̊ba tenuiſſima que apud nos vſu vi
luerūt eius iudicio indiſcuſſa rema
neant. Quarto rōnez reqret de mal̄
nobis dimiſſis. ſicut pꝫ hic in ſeruo.
cui dn̄s dimiſerat decē milia talenta
qui noluit cōſeruo dimittē centū de
narios. p decē milia talenta ſignant̄
decē p̄cepta que quidez qui tranſgre
ditur debet deo decē milia talenta.i.
penā ꝓtranſgreſſione decē p̄ceptoꝝ
Per centum denarios intelliguntur
quelibꝫ minores offenſe que in prox
imos cōmittunt̄ Ieoꝰ. Dicamus ſub
exemplo. ſi quis noſtrū ↄmiſerit ad
ulteriū homicidiū ſacrilegiū maiora
crimina. decez milia talenta roganti
dimittunt̄ ſi et ipſe minora dimittat
peccantibꝰ Tercio ipōs examinatos
cōuincet. et hoc per autentica inſtru
menta.i.p ſancta euāgelia Roſ̄.ij.
In die qua dn̄s iudicabit occulta ho
minū ⁊c. Sunt em̄ quedā opera que
tm̄ ſunt hōīs. ſicut eſt opus pcc̄ī. pſ̄.
Nō loquet̄ os meū opa hōīm. Queđ
que ſunt tantum opus dei ſicut eſt
opus creacōnis Iob.ix. Extendit ce
los ſolus. Quedā que ſunt opus dei
et hōīs. ſicut eſt opus iuſtificacōnis
i.Coꝛ.iij. Dei em̄ ſumus adiutores
Io.xv. Sine me nichil poteſtis facē
Opus ergo creacōnis deus non iudi
cabit nec cōdemnabit. ſ reformabit
in melius. ſicut celū et terraz et oīa
elementa Similiter opus dei et hōīs
non cōdemnabit ſed remunerabit.
Opus aūt ſolius hōīs ſcꝫ peccatū iudi
cabit et ↄdēnabit. pſ̄. In operibus
manuū ſuaꝝ cōprehenſus eſt pccōr.
Quarto cōtra ipſos cōuictos ſenten
ciā diffinitiuā ꝓferet dicens Mathei
xxv. Diſcedite a me maledicti ⁊c.
Illa aūt ſentencia nullo auxilio pote
rit ſubleuari. quatuor em̄ auxilijs cō
ſueuit ſentencia ſubleuari. Primo p
appellacōnem Scđo p ſupplicacōnez
Cum em̄ ſentencia fertur a principe.
tunc nō licet appellaē ſed licet ſuppli
care Tercio p querelā falſi vt dicat̄
qđ ſentēcia lata ſit p falſos teſtes iu
dice circūuento. Qr̄to p in integrū
reſtitucōez Eſt autē in integrū reſti
tuere ſcꝫ reducere in eū ſtatū in quo
erat ante leſionem Illa aūt ſentēcia
nō poterit releuari primo per appella
tionē Appellatio em̄ ibi locū nō habe
bit. qꝛ crimē cuiuſlibet notoriū erit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Et hoc tripliciť Primo p cōfeſſionē
ꝓpriā Conſcientia em̄ cuiuſlibꝫ cōfite
biť ſuū ſcelus Aug̃. Quiſqꝫ iudicium
futuroꝝ times pn̄tem ↄſciāꝫ corrige.
Sermo em̄ cauſe tue teſtimoniū ↄſci
entie tue. Scd̄o erit notoriū p facti
euidenciā Jeō9. Aderit dies illa in
qua facta nr̄ā quaſi in quadā tabula
picta demonſtrabunť Tercio erit no
toriū p p̄ſumptioneꝫ violentā in eo
em̄ ꝙ ponenť a ſiniſtris preſumeť ꝙ
ſunt dampnandi. Sicut et de iuſtis in
eo ꝙ ponenť a dextris p̄ſumeť ꝙ ſint
ſaluandi Scd̄o illa ſentēcia nō poteit
releuari p ſupplicationē. Si em̄ oēs
potētes celeſtis curie. Sicut btā v̄go
apoſtoli et martires et oēs ſapiētes
ſicut confeſſores et doctores p̄ces ad
ſupplicandū ↄponerēt d̄s nō exaudi
ret Job. li. Non pcam eis v̄bis potē
tentib9 et ad dep̄candū ↄpoſitis. imo
ſi oēs ſancti ꝓ eis ſupplicarēt. et ipſi
ieiunando ſe affligerent et ſacrificia
deo offerent deus eos nō exaudiret.
Je. xiij. Noli orare ꝓ pp̄lo iſto in bo
nū. cū ieiunauerint nō exaudiā p̄ces
eoꝝ Et ſi obtulerit holocauſtomata
et victimas nō ſuſcipiā ea qm̄ gladi
o et fame et peſte ↄſumā eos Tercō
nō poterit releuari p querelam falſi
vt dicant. ꝙ illa ſentēcia ſit lata per
falſa inſtrumēta vel falſos teſtes iu
dice circūuento. q2 ille iudex nō pote
rit decipi nec circūueniri cum ſit veri
tas et ſapīa dei Job. xxi. Seruatorē
aīe tue nichil fallit Eiuſdē. xij. Ipſe
nouit decipientē et eum qui decipiť.
Cōtra ipſius ergo ſapiāꝫ nichil vale
bunt loq̄citates aduocatoꝝ. nec ſo
phiſmata phoꝝ nec facundie orato
rum nec argucie verſutoꝝ. De his
Jeō9. Quāti elingues et muti felitio
res loq̄ntibus erunt. quanti paſtores
phis Quāti ruſtici oratorib9. quanti
ebetes argucijs p̄ferendi ſūt tyrero
nis Quarto nō poterit illa ſentencia
releuari p integram reſtitutionē vt
ſcꝫ ad priſtinū ſtatū reſtituāť Heb.
vi. Impoſſibile em̄ eſt eos qui ſemel
illuminati ſunt ꝛc̄. et ꝓlapſi ſunt ſcꝫ
per finalem impn̄iāꝫ rurſus renouari
ad pn̄iāꝫ. pš. Reges eos in v̄ga fer
rea et tanq̄ vas figuli ↄfringes eos
Ipſi em̄ nō erant vas eneū ſ; terreū
q2 amando terrena facti ſunt terra
Ideo dicit tanq̄ vas figuli et nō frā
genť ab aliquo angelo ſ; a validiſſiō
pugile deo Ideo dicit cōfringes eos
nec frangenť cū virga lignea. i. cum
flexibili miſericordia. ſed cum virga
ferrea. i. cum inflexibili iuſticia. Ideo
p̄mittit. reges eos in v̄ga ferrea. et
ꝓpterea tam valide frangentur. et
nunq̄ reintegrabunť Jēmie. xx. Sic
cōteram populū iſtum. ſicut cōteriť
vas figuli qd̄ nō poteſt vltra reſtau
rari.

Sermo terci9

SErue neq̄ omne debitum di
miſi tibi ꝛc̄. ſm Auguſtinū
Habere odium in corde eſt
habere gladiū. ſcorpionē et ignem.
De p̄mo ſic dicit in ſermōe. Qui alij
nocere deſideāt ſimilis eſt illi qui gla
dio ſe tranſuerberat vt tunicā alte
rius cedat. De ſcd̄o ſic dicit in ſmōe
Refrenate iraꝫ que vos ſtimulat ad
vindictam Ira enim ſcorpio eſt ſi te
interius flāmis excitauerit. ſi ergo te
vis vindicare de inimico tuo ad ipſā
iram tuam te cōuerte. q2 ipſa eſt ini
mica tua que occidit animā tuam.
De tercio ſic dicit ſup. pš. Sic puta
maliciam eſſe quō ignem ſi incendē
vis aliq̄d. illud qd̄ appomis igni p̄us
ardet niſi enim ardeat non incendit
Verbi gracia. Cum faculaꝫ apponis
igni p̄us ardet vt aliud poſſit incen
dere Ita ergo malicia ꝓcedit ex te.
quid vaſcat antequam te ? malicia
tua vt alteri non noceat fieri poteſt
vt tibi non noceat fieri non poteſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Quia ergo ille q̄ odiū retinet ſeipm
occidit venenat et incedit · ideo neq̄
appellat̄ · et ſic dr̄ Eccl̄ · xiiij · Qui ſibi
neq̄ eſt cui alij bonus erit · Vn̄ ſcd̄m
Criſ · Qn̄ ſeruus decem milia talēta
debebat nō eſt vocat⁹ neq̄ · ꝫ qn̄ fr̄i
ēmittē noluit dn̄s eum neq̄ vocauit
dicēs ſerue neq̄ · vocat̄ aūt neq̄ ꝓpt̄
duas nequicias quas habuit · Prima
fuit neq̄cia magne crudelitas qd̄ no
tat̄ cū dr̄ Tenens ſuffocabat eū · Nō
em̄ rogauit nec admonuit · ſed ſtati
ad gulam cucurrit Tales ſunt multi
furioſi q̄ ferūt̄ ipetu ſue ire Prouer ·
xxvij · Ira nō hʒ miāʒ nec erūpens fu
ror · et impetū cōcitati ſpūs ferre q̄s
poterit? Prouerb · xv · Cor fatuoꝝ
ebullit ſtulticiā Et bn̄ dicit ebulit qꝛ
cor fatui et iracūdi eſt ſicut olla bu
liens q̄ ſepe q̄tuor mala facit Vnū qꝛ
aquā feruentē extra ꝓicit et circūſtā
tes adurit · Scd̄m qꝛ ignē extinguit ·
Terciū pinguedinem extra emittit ·
Quartū qꝛ ipſa olla ſepe confringit̄
Olla ergo buliēs eſt anim⁹ iracundi
qꝛ ſepe verba ignita et cōtumelioſa
ꝓicit ex q̄b⁹ alios inflāmat · i · ad ſcā
dalū ꝓuocat Ignē eciā zeli qui erat
in illis q̄ eū ex caritate arguebāt ex
tinguit Null⁹ em̄ audet eū rep̄hendē
poſtq̄ videt ipm ſic ad cōtumelias
patū eſſe Si ipſe eciā h̄ebat aliq̄ pin
guedinē deuocōnis vel grē tota effū
dit̄ ꝓpter furorē ire · Eius eciā cor ſic
frangit̄ vt vix ad trāquillitatē reīn
tegret̄ · Cōtra ergo iſtā ollā ſic buli
entē tria ſunt remedia · Vnū eſt vt
ollā ab igne remoueamus · i · a taliū
p̄ncia nos ſubſtraham⁹ Prouer · xx ·
Honor eſt hōi qui ſepat ſe a cōtenti
omb⁹ Oēs aūt ſtulti miſcent̄ ꝯtume
lijs · Scd̄m eſt vt ligna auferam⁹ · i ·
v̄ba incētiua ſubtraham⁹ Prouerb ·
xxvi · Cū defecerint ligna extinguet̄
ignis et ſuſurrone ſubtracto iurgia
conq̄eſcūt Terciū eſt vt aq̄ frigidā
apponamus · i · v̄ba refrigeratiua rn̄
deamus · Prouer · xv · Rn̄ſio mollis
frangit irā Sermo durus ſuſcitat fu
rorem · Sicut em̄ ab ore duo ꝓcedūt
Quoꝝ vnū ignē materialeʒ accēdit
ſcʒ flatus · Aliud extinguit ſcʒ ſputū
Sic ab ipō ore duo ꝓcedunt · Quoꝝ
vnū ignē iracūdie accēdit ſcʒ verba
dura Aliud extinguit ſcʒ rn̄ſio blāda
Eccl̄ · xxviij · Si ſufflaueris q̄ſi ignis
exardebit et ſi expueris ſuper illā ex
tinguet̄ · et vtraq̄ʒ ex ore ꝓficiſcunt̄
2a Scd̄a neq̄cia iſtius fuit pccm̄ ingrati
tudis Vnde dicit ei dn̄s · Serue neq̄
om̄e debitū dimiſi t̄ qm̄ rogaſti me ·
Nōne ergo oportuit ⁊ te miſereri cō
ſerui tui? ⁊ c̄ Quidā non dimittunt
offenſas n̄ ſemiplene · qꝛ aliq̄s dimit
tūt aliq̄s nō Alij nō dimittūt niſi ha
beant magnā emendā · Alij niſi diu
rogent̄ De⁹ aūt dimittit totalit̄ ſine
excepcōe Ideo dt om̄e debitū · i · oēm
p̄enā qua ſcʒ hō ſibi obligatus eſt ꝓ
pccō cordis oris et opis Eodē mō dʒ
quilibʒ inimico recōciliari corde ipm
diligendo · Ore ꝓ ipō orando et ope
ſibi ſeruiēdo Iſta tā notant̄ Lu · vi ·
Diligite inimicos vr̄os et benefacite
hijs q̄ oderūt vos et orate ꝓ calūpni
antibus vos · Scd̄o dimittit liberalit̄
cū pua ſatiſfactōne Ideo dicit dimiſi
nō vendidi Quidā em̄ offenſas ſuas
v̄dunt dū pecunias et magnas emē
das req̄runt · Qui aūt nō dimittunt
magis ſibi nocēt quaʒ illis q̄b⁹ nō di
mittūt · Qui vero liberalit̄ dimittūt
magis ſibi ꝓſunt quā illis q̄b⁹ dimit
tūt Criſ · Si oderis inimicū tuū āpli⁹
t̄ nocuiſti ꝭm aiāʒ q̄ illi ꝭm corpus
Et illi forſitan nichil noces odiens
eum · teipm aūt ſine dubio ledis · Si
ergo pepceris inimico t̄ āpli⁹ pepaſti
Et ſi ei bn̄fecceris t̄ āplius pſtitiſti q̄
illi · Tercio dimittit facilit̄ ſine extor
ſione Idō dt qm̄ rogaſti me Quidā
remittē nolunt niſi ā rogati ā coacti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

aut nimis extriti. Deus aūt facilit̃ re
mittit Nā remiſit dauid adulteriū ⁊
homicidiū cū trib⁹ ſillab q̄n dixit peccaui
Remiſit petro pecc̄m negacōis cum
paucas lacrimis. Remiſit publicano
peccā ſua cū q̄nq̧ v̉bis cū dixit Deus
ꝓpici⁹ eſto michi peccōri. q̄r ergo de⁹
ē̄mittit ſic totalit̃ ſic facilit̃. iō valde
ingr̄tus eſt q̄ ꝑmo nō remittit. Ing̃
titudo em̄ g̃ue viciū ē. et q̄nq̧ mala
facit Vnū eſt q̄r peccā ꝑus remiſſa re
uocat Aug⁹. de v̉bis dn̄i. dt tibi de⁹
Dimitte et dimittet̃ tibi. ſ ego ꝑus
dimiſi. dimitte tu vel poſtea. Nam ſi
non dimiſeris reuocabo te ⁊ quicq̄d
dimiſerā replicabo t̃. Scōm ē q̄d oīa
merita diſſipat. Ber. Ingr̄titudo ini
mica ē aīe exinanitio meritoꝝ. v̉tu
tūq̧ diſpſio. bn̄ficioꝝ ꝑditio. Terciū
eſt. q̄r fontē diuine grē exſiccat Jdē
Ingr̄titudo ē ventus vrens ſiccans ſibi
fontē pietatis. rorē mie ⁊ fluēta grē
Quartū eſt. q̄r viaz grē obſtruit ne
ſcz ad aīaz intrare poſſit Jdē Ingr̄titu
do vias obſtruit grē. et vbi illa fue
rit grā acceſſū nō inueīt Jdē Acapiē
dis indignus eſt q̄ fuerit de acceptis
ingr̄tus Quintū q̄r pontē mie frāgit
Aug⁹ ſup. pſ. Deus vltionū. Ne feſti
nes aliū punire ſi ipſe te leſit ſicut nol
les puniri alio rogāte quē leſiſti Noli
mie pontē ſubuertē quē trāſiſti. et ſi
ille peccat i te ne pecces tu deterius
blaſphemās deū. q̄r vo ſeru⁹ neq̄ h̄uit
duas ꝓdictas neq̄cias. iō h̄uit duas
penas ſcz penā damni ⁊ penā ſenſus
et vtraq̧ ē et̃na. Pena dāni notat̃
cū dr̄ et irat⁹ dn̄s. Dānati em̄ nunq̄
videbūt deū placidū ſ iratū ⁊ vtrūz
ē mag̃ pena Nā videē deū iratū maxi
ma pena Apoc. vi. Dicēt mōtibus et
petris cadite ſup nos et abſcondite
nos a facie ſedētis ſup thronū et a fa
cie agni Nō videē eciā deū placidū eſt
maxia pena Criſ. ſup Math. Multi
iehennā horrēt ego aūt caſū illi⁹ glē
multo maiorē penā iehēna eē̄ exiſtio
Verꝝ eciā. Si mille ponat aliq̄s iehen
nas michil tale dicet q̄le excadi a glā
illa et odio a xp̄o haberi et audiē nō
noui vos Etem̄ meli⁹ eſt ſuſtinē decē
milia fulgura quā faciē illā māſuetā
videē a nob auerſā et trāquillū oculū
non ferentē videē nos Pena ſēſus no
tat̃ cū dr̄ Tradidit eū tortorib⁹. i. de
monib⁹ in carcē infernali. hz em̄ de⁹
carcerē palaciū ſtabulū et hoſpitale
In carcē ſunt omēs mali. in palacio
oēs boni. in ſtabulo boni et mali. In
hoſpitali mediocrit̃ boi ⁊ mediocrit̃
mali. Carcer ē infern⁹ Tūc aūt hō hz
carcerē penalē q̄n manib⁹ et pedib⁹
vinculat̃. tūc hz penaliorē q̄n ꝯtinuis
tenebris inuoluit̃. Tunc penaliſſimū
q̄n ꝯtinuis fletib⁹ et decū ſtridorib⁹
anguſtat̃. Talis eſt carcer infernal̃.
iuxta illud Math. xxij. Ligatis mani
bus ⁊ pedib⁹ mittite eū in tenebras
exteriores. ibi erit flet⁹ et ſtridor dē
ciū. Palaciū eſt paradiſus. q̄le aūt pa
laciū hō ſibi edificat hic tale ibi inue
niet. Edificat̃ em̄ de auro dilcōis dei
et de argēto dilcōis ꝓximi et de lapi
dib⁹ p̄ciosis bonoꝝ opm. Juxta illud
i. Coꝝ. iij. Si q̄s aūt ſupedificat ſup
fundamentū hoc aurū argentū lapi
des p̄ciosos ⁊c. ſtabulū ē iſte mūd⁹
in quo hō poitus fuit poſtq̄ peccauit
q̄r teſte ꝓpha cōpatus eſt iumentis
inſipiētib⁹ et ſilis fact⁹ eſt illis Ber.
Puto iumēta dicerēt ſi loq̄ fas eſſet
Ecce adaz fact⁹ ē q̄ſi vn⁹ ex nob. Ad
hoc ſignificandū dn̄s naſcens in mūdo o
poni voluit i ſtabulo. Si aūt tot pul
chra ⁊ delcābilia inueniūt̃ in ſtablo
q̄lia ſūt illa que ſūt in palacio. Et tn̄
reſpcū illoꝝ iſta ſūt fetida. ve aūt illi
q̄ diligit fetorē ſtabuli et nō curāt ve
nire ad odorēz palacij. hoſpitale dei
eſt purgatoriū in quo ſanant̃ infirmi
quoꝝ q̄dā habuerūt multū de humore
.i. de mūdano amore. Jſti tardi⁹ cre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

mabunẗ vt lignum · Alij minꝰ · iſti a
cius cremabũtur vt fenũ Alij minime ·
⁊ iſti citiſſime cremabunẗ vt ſtipula
.i. Cor · iij · Si quis ſuperedificauerit
lignuz · fenuz · ſtipulam · vnuſquiſqꝫ
opus manifeſtabitur Vtraqꝫ autez
ſcz dãni ⁊ ſenſus ē eterna · Hoc no
tatur cũ dicitur Quoad vſqꝫ reddat
debitum vniuerſũz Remigiꝰ · Nota
ꝙ quoad vſqꝫ pomẗ ꝑ infinito ⁊ eſt
ſenſus Nunq̃ ſoluet · ſed ſemp penaz
luet · Sed nõ videtur ꝙ ſue iuſticie ꝯ
petat hoiem ꝑ culpa trãſitoria puni
re pena eterna Ad hoc dicendum ꝙ
hoc diuine iuſticie ꝯpetit quadrupli
ci ratione Primo ꝓpẗ infinitatē offē
ſi Eſt enĩ ꝯis animi cõceptio · qꝛ iniu
rioſus tãto dignus eſt maiori pena ·
q̃to ille maior eſt cui infert̃ iniuria ·
Vñ dicit̃ ꝙ pena taxat̃ ſcḋz dignitatē
eiꝰ in quē fit offēſio · Cum igit̃ maie
ſtas dei ſit infinita · ille qui eũ offen
dit dignus ē pena infinita Nõ ãt po
ſſit eē infinita q̃ntuz ad intentionez
qꝛ nulla pura creatuꝛã capax ē quan
titatis infinite · ⁊ ideo debet eſſe infi
nita q̃tuz ad durationē · Secũdo ꝓp
ter eternitatē pabuli In peccõ quidē
ſũt v · ſcz ꝯſenſus · ꝺlectatio · macula
volũtas praua · obligatio ad penam
eternaz Duo aũt pma · ſ · ꝯſenſus ⁊ ꝺ
lectatio aliqñ trãſeunt in momēto ·
alia autē ẽa poſt mortē remanent ·
quoꝝ duo ſcz macula ⁊ volũtas p̃ua
ſunt pabulũ ignis infernalis Nõ enĩ
poteſt deleri niſi ꝑ grãm Poſt mortē
autez hõ nõ eſt ſuſceptibilis grē · Sic
igit̃ ignis malis eſſet eternꝰ ſi ligna
eſſent eterna ſic ignis ĩfernał ē eter
nꝰ qꝛ eiꝰ pabulũ · ſ · macula ⁊ volũtas
ſũt etñna · ⁊ iõ remanz reatuz ſcz rea
tus Tercio ꝓpter etñitatē mali ꝓpo
ſiti · Volũtas eñi peccãdi in eis nõ ha
buit finez igitur nec pena hēbit finē
Gre · in omł · Aiunt quidez ꝙ ſine fi
ne nõ debet culpa puniri cũ fine Qui

bus citius rñdemus ꝙ recte dicerent
ſi iudex eternꝰ nõ corda hoĩm ſed fac
ta pēſaret Iniqui · n · ideo cuz fine de
linquunt · qꝛ cũ fine vixerunt · volue
rũt quidez ſine fine viuere · vt potuiſ
ſent ſine fine inniq̃tatibus pmanere
Ad iudicis igit̃ iuſticiaz vt nunq̃ ca
reat ſupplitio : quoꝝ mēs in vita hac
nunq̃ voluit carere peccõ : vt nõ det̃ i
iquo terminꝰ dilationis qui q̃diu vi
xit noluit hrē terminũ criminis · Qr̃
to ꝓpter imitationē fori Videꝰ enĩ ꝙ
vnum ⁊ idez furtum in diuerſis foris
diuerſimode punit̃ Nã alicubi pro e
odez furto quis mutilatur · alicubi ſu
ſpēditur · Deus autē habz duplex fo
ru · vnum in preſenti · quod eſt mi
ſie vbi culpa punitur pena trãſitori
a · aliud in futuro qꝺ iuſticie eſt vbi
culpe puniũtur pena etñna Vñ dicit ·
Cri · ꝙ q̃tuz diſtat deꝰ ab hoie · t ãtũ
diſtat dei iudiciũ extremuz a iuditio
hoĩs Nõ recipit tũc natura iudicis mi
ſericordiã ſic nec nc̃ tpe mie iudiciũ

Dñica xxiij · Sermo pmꝰ ·

ABeuntes pharizei cõſilium
inierũt vt caperēt iheſuz ⁊ c̃
Mat · xxij · Eo tēpore quo ce
ſar Augꝰ vniuerſũ mũdum deſcribi
feciſ ⁊ cēſum capitalē ab oĩbus ſolui
iuſſit · Luc̃ · ij · Iudea q̃ꝫ tributaria fa
cta eſt Magnũ tamē ſciſma erat in
populo ſuper hoc quibuſdam dicenti
bus ꝙ pro ſecuritate ⁊ quiete haben
da · quia romani pro omnibus mili
tabant ꝺberēt ſoluere tributa Pha
riſeis econtrario aſſerentibus ꝙ po
pulus dei qui decimas et primicias
et alia in lege p̃cepta deo ſoluebat ·
non tenebatur homini terreno tribu
ta perſoluere · In tm̃ aũt valuit pſũa
ſio phariſeoꝝ ꝙ tributũ romanis ē
negatũ ꝓpẗ qꝺ impator titũ ⁊ veſpa
ſianũ i iudeã miſit ⁊ eaz puerterunt ·

Quãuis phariſeoꝝ malicia ſepe fue
rit a xp̄o confuſa nō tñ refrenata qꝛ
affectata malicia aliqñ rōe veritatis
cōfundit̃ ſed non emendat̃ · et iſtud
oſtendit Criſ · exēplo aque et ignis
dicēs queādmodū ſi q̄s claudē volue
rit aque currētis meatū · aliunde ſibi
ſemitaz p̄rumpit · ſic iſtoꝝ maligtas
ex vna pte ↄfuſa aliū ſibi aditū adin
uenit · Et ſicut ignis q̄to ãpli⁹ ligna
ſuſcepit tāto maioꝛ excreſcit · ſic ai⁹
malus q̄to magis veritatē audierit
eo ãpli⁹ in maliciā excitat̃ Volentes
ergo phariſei ihm cape in ſermone
nō iuerūt pſonalit̃ ſed miſerūt diſci
pulos ſuos duplici de cauſa · vt dicit
Criſ · Mittunt inq̄t diſcipulos ſuos
quaſi adhuc min⁹ cognitos ідо vt ã
incogniti facile deciperēt · ã dep̄hēſi
minus erubeſcerēt · Et ſubdit Criſ ·
Diſcipuli aūt illi magiſtris ſuis erāt
etate minoꝛes malicia aūt pares Nā
pulli ſerpentū ſtatura breuioꝛes ſūt
veneno aūt eq̄les Et catuli lupoꝝ et
ſi venationem tenē nō pñt iam tñ in
ſangn̄e gaudent et moꝛſibus ludunt
Miſerūt eciā cū ſuis diſcipul̃ et ip̄os
herodianos Dicebant̃ aūt herodiani
milites quidā herodis aſcolonite qui
adhuc ſupſtites erāt vl̃ milites hero
dis tetrarche q̄ tunc ad iheruſalez ad
diem feſtū venerat · vel ſcd̄m Jeom ·
Phariſei illos iudeos deridēdo hero
dianos vocabāt q̄ tributa romanis
ſoluebāt · Jdo ergo herodianos miſe
rūt vt p illos illū caperēt quē timoē
turbe cape nō audebant Dicit ergo
Abeuntes phi ⁊c̄ · Jn iſto aūt euan
gelio tãa ponunt̃ ex pte phoꝝ · et tãa
ex pte xp̄i · Nam ex pte phoꝝ ⁊ diſci
puloꝝ Primo fuit inuidia in ↄſilian
do · qd̄ notat̃ cū dr̄ · Abeūtes phariſei
ↄſiliū inierūt ⁊c̄ · Jſti aūt ↄſiliatoēs
fuer̄t phariſei et herodiani Phariſei
aūt erant xp̄o inuidi Mathei · xxvij ·
Sciebat eñ · q̄ p inuidiā tradidiſſet
eū Herodiani erāt auari · qꝛ exactio
nes multas in pp̄lo faciebāt · vtriqꝫ
autē erant xp̄o inimici Jnuidus autē
intēdit denigr̄e famā · Auarus rape
tpalem ſb̄az · inimic⁹ opprimē pſonā
Con̄ xp̄m ergo ↄſiliū inier̄t phariſei
inuidi vt eius famā denigrarent · Si
eñ rn̄diſſet qd̄ tributum ceſari eſſet
ſoluendū ip̄m apud pp̄lm̄ infamaſſēt
Jnierunt aūt ↄſiliū herodiani auari
vt ſi rn̄diſſet qd̄ debēt tributuz dari
tunc maioꝛem occaſionē habuiſſent
maioꝛes exactiones faciēdi · Jnierūt
eciā tam iſti q̄ illi q̄ erant inimici vt
ſi rn̄diſſet qd̄ nō licet dari eū capent
et occiderēt · qꝛ ſicut dr̄ Criſo · Multi
ꝓpter iſtos ſmones a romanis occiſi
fuerūt · Ecce q̄le ↄſiliū et q̄les cōſilia
rij ſcz phi inuidi q̄ xp̄m volebāt infa
mare · Herodiani auari qui volebāt
pp̄lm̄ ſpoliaē et vtriqꝫ inimici qui ca
pere xp̄m volebāt · Sed dr̄ Job · v · q̄
deus ↄſiliū prauoꝝ diſſipat Criſ · ſup
hūc locū · Oīs colon⁹ cui⁹ terrā poſſi
det illi⁹ auxilio opus hz Colon⁹ dei ·
auxiliū diaboli nō requirit Colonus
diaboli · auxiliū dei et ſi q̄rat nō inue
nit · vidiſti ne aliqñ euntē ad furtuz
deū oꝛare vt ꝓſperet̃ in furto ? ã qui
vadit ad foꝛnicādum nunq̄d nō ſibi
ſignū crucis imponit in fronte vt nō
cōprehendat̃ ? qui tñ ідо nō adiuuat̃
ſed tāto cici⁹ capit̃ · qꝛ neſcit iuſticia
dei patrociniū dare criminib⁹ · Scd̄o
fuit in eis fraudulēcia in laudādo cū
dicūt Magiſter ſcim⁹ qꝛ verax es ⁊c̄
Criſo · Magiſtrū eū vocant vt q̄ſi ho
noratus miſteriū ſui coꝛdis ſimplicit̃
eis apiat · hec eſt eñ ypocritaꝝ p̄ma
potēcia ſimulata laudatio · q̄uis aūt
adulando ſic eū laudauerunt veꝝ tñ
dixerūt · Poteſt eñ q̄s eſſe magiſter
falſitatis q̄tuoꝛ modis · Primo men
daciū dicēdo Ad Ro᷒ · i · Cōmutaue
runt veritatē dei in mendaciū · Scd̄o
veritatē tacēdo Aug⁹ · Vterqꝫ reus

eſt apud deūz qui veritatē occultat ⁊
qui mēdaciūz dicit ille q2 ꝓdeſſe non
vult iſte q2 deſiderat nocere Tercio
veritatē peruertēdo ſicut faciūt ma
li iudices qui amore munere vel tīore
veritatez puertunt Pro. xviij. Acci
pite pſonaz impij in iudicio nō eſt bo
num vt declinet a veritate iudicij Quar
to veritatē nō defendēdo que defēdē
da eſt vſq ad mortē. Eccle. iiij. Vſ
q ad mortē certa ꝓ iuſticia Chriſtꝰ
autē fuit magiſter veritatis. Primo
q2 purā veritatē in ore ſuo habuit. i
deo bene dicūt Scimꝰ quia verax es
Nō enīz aliquod mēdaciūz dicere po
tuit Hebre. vi. Impoſſibile eſt deūz mē
tiri Secūdo veritatē non tacuit. ideo
dicunt Viaz dei in veritate doces Jo
hā. viij. Si ego veritatē dico vobis q̄
re nō creditis mihi? Tercio veritatē
iuſticie. nec amore. nec timore. nec
munere permutabit in iudicio. ideo
dicūt non eſt tibi cura de aliquo Job
xxij. Nunquid timēs arguet te ⁊ veni
et tecūz in iudicio Pro. vi. Nō recipi
et ꝓ redēptione munera plurima Quar
to veritatez defendet iō dicūt Nō acci
pis perſonaz hominūz. Defendit enīz
ipſaz vſq ad iniuriaꝝ irrogationez
quia verbis iniurioſis fuit laceſſitus.
vſq ad exſpoliationē q2 veſtibus d
nudatꝰ. vſq ad verberū ꝑpeſſionez
quia ad columnā fuit flagellatus.
vſq ad mortē quia morte turpiſſima
fuit cōdemnatꝰ. Tercio fuit in ipſis
verſucia in interrogādo quādo dixe
runt Licet cenſūz ceſari dare an non
Cogitauerūt enīz. aut reſpondebit
ꝓ nobis. aut ꝓ ceſare. aut omnino
tacebit. Si reſpōdeat ꝓ nobis ſcꝫ q2
non debemus ſoluere tunc incurret
ceſaris indignationē. Si reſpōdebit
ꝓ ceſare q2 debēmꝰ ſoluē tūc icurret po
puli furorez Si omnino tacebit tunc
ipſum rep̄hendemꝰ q2 veritatez timet
dicere ꝓpter timorē humanū In chri
ſto vero tria notātur Primo q2 con
ſilia eoꝝ precognouit. vnde dicitur
Cognita aūt ihesus nequicia eoꝝ di
xit. ⁊c. Ideo eos ypocritas appella
uit quia ſimulato ſermone nequiciā
ſuam abſcōdebant Sūt autez quidaz
qui abſcōdunt ſe ſub ſimulato amo
re fingētes ſe amare celeſtia cūz dili
gant terreña Pſal. Poſuerūt in celū
os ſuūz. Alij ſub ſimulato timore fin
gētes ſe timere deum cū potius time
ant mundū cum tamē dicat Mat. x
Noli timere eos qui occi. ⁊c. Alij ſūt
ſub ſimulato ſermone hñtes mel in o
re ſed venenum in corde Pſal Molli
ti ſunt ſermones eiꝰ ſup oleum. Alij
ſub ſimulata cōuerſatione fingētes
ſe hēre ɔuerſationē ouinā cum habe
ant mētez lupinā. Mat. vij. veniunt
ad vos in veſtimētis ouiūz intrinſecꝰ
autez ſunt lupi rapaces. Omnes tali
um cogitationes ⁊ intentiones diui
na ſapiētia precognoſcit. vnde ꝓphe
ta Si aſcendero in celū id eſt finxero
me amare celeſtia. tu illic es id eſt
cor meum vides. ſi deſcendero in in
fernū id eſt ſi finxero me timere iudi
cium tuum. ades id eſt intentionem
meā vides Si ſumpſero pennas meas
diluculo ⁊c. id eſt ſi finxero me habe
re celeſtes ſermones veritatē aliquā
pretendentes illuc manꝰ tua deducez
me. falſitatem meā oſtēdet Rurſus
ſi habitauero in extremis maris ⁊c.
Mare eſt mundus in cuius medio cō
uerſantur homines mundani Sancti
autē viri habitāt in extremis maris
q2 in mūdo ɔuerſantur ad neceſſita
tez nō ad ſupfluitatē Si igit̄ finxero
me habere cōuerſationem celeſtez.
dextera tua tenebit me ⁊ falſitatem
meā cunctis in iudicio dmōſtrabit Se
cūdo q2 xp̄s eoꝝ laudes reſpuit. ⁊ iō
eos reprehēdit dicens. Quid me tē
tatis ypocrite Nō eis rñdit ad eoꝝ v
ba blanda. ſed ad eoꝝ corda praua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Crik. Phariſei blandiebant̃ vt poſſe
rent ſed ihs cõfundebat vt ſaluaret
qr vtilioꝛ eſt deus iratus q̃ hõ ꝓpici9
In hoc aũt q̃ xp̃s laudes reſpuit dat
intelligẽ qđ nullus dẽt velle laudari
reſpiciẽdo ad vitã ſuã p̃teritã p̃ntez
et futurã Nam ſi reſpiciat ad vitaꝫ p̃
teritã inueniet ſe multa cõmiſiſſe de
q̃bus corã deo dꝫ erubeſcẽ Ro. vi.
Quẽ ergo fructũ habuiſtis tunc in
illis in q̃b9 nũc erubeſcitis Si reſpi
ciat ad p̃ntem inueniet ſe eſſe in loco
exilij de quo multũ dẽt dolere. iuxta
illud. ps̃. Heu michi qr incolat9 mẽ
ꝓlongat9 eſt. Si reſpiciat ad futuraꝫ
inueniet ſup ſe multa iudicia de q̃b9
dꝫ timẽ. ps̃. A iudicijs em̃ tuis timui
Quõ ergo q̃s in hac vita debꝫ velle
laudari q̃ hꝫ cauſã tanti ruboris dolo
ris et timoris. Beati autẽ ſecure lau
dari p̃nt. qr nec de p̃terito hñt vnde
p̃nt erubeſcere cũ ſint in plena felici
tate. nec de p̃nti vñ debeant dolẽ cũ
ſint in oĩmoda iocũditate. nec de fu
turo vñ debeant timẽ cũ ſint in etña
ſecuritate. Tercio xp̃s eoꝝ interroga
cõni ſine alicuius p̃iudicio r̃ndit di
cens Reddite ergo que ſunt ceſaris
ceſari. Ex hoc em̃ ſaluat iura imperij
et iura dei et tñ m̃lta erãt que xp̃m
ad cõtrariũ inducebãt. Si em̃ atten
diſſꝫ qđ ceſar erãt alienigena et iudei
domeſtici nõ dixiſſet vt aliq̃d ceſari
ſoluerent. Rurſus ſi attẽdiſſet qđ p
talem ſolucõnez paupes grauabant̃
ſilr̃ non dixiſſet vt ſoluerent Item ſi
attẽdiſſet qđ ex ſolucõne taliũ tribu
toꝝ plũs poterat retrahi a ſolucõni
bus decimaꝝ et obligationũ dei non
dixiſſꝫ eciã vt ſoluerẽt Sꝫ ſi attẽdiſſꝫ
ad potenciã ceſaris et tirannoꝝ non
dixiſſet qđ deo decimas ſoluerent cũ
ipſi gẽtiles ꝛ tirãni eciã in deũ iſrahel
nõ crederẽt ꝫ noluit xp̃s alicui p̃iudi
cium facẽ nec ꝓpẽ amorẽ p̃uatũ nec
in fauorẽ paupeꝝ nec eciã ſb̃ p̃textu
cultus dei. nec ꝓpter timorẽ alicuius
tirãni dans nob̃ exemplũ vt et nos
eadem ſimiliter faciamus.

¶ Sermo ſcđs vnde ſupra.

Abeuntes phariſei ↄſiliũ inie
runt vt capent ihesum ꝛc̃.
Scribe ꝛ phariſei ſepe cona
ti ſunt cape ihm in aliquo ſuo opere
ꝫ nõ potuerũt. qr ſua opa oĩa erant
ſanctiſſima. Deinde conati ſunt eum
cape in aliquo v̓bo ſue doctrine ꝫ nõ
potuerũt. qr doctrina ſua erat veriſ
ſima Ideo nõ cõſiliũ fecerũt vt cape
rent eũ in aliquo ſermone ignorant̃
ꝓlato vnde rep̃hendẽ eum poſſent. ꝫ
nõ potuerunt. qr ipſe eſt v̓bus dei et
ſapĩa dei. Serpẽs em̃ moyſi ſerpẽtes
magoꝝ deuorauit. vt dĩ Exod. vij.
Sic ſapĩa dei vincit aſtuciã mundi.
In p̃nti em̃ euangelio ẽca q̃tuoꝛ edo
cemur. Primo vt linguã cuſtodia9
ꝓ eo qđ dĩ qđ voluerũt ihm cape in
ſermone. Si em̃ voluerunt illũ cape
in ſmone q̃ eſt dei ſapĩa timendũ eſt
ne nos in lingua offẽdam9. qr ſicut
dĩ Iaco. iij. Si q̃s in v̓bo nõ offendit
hic pfectus eſt vir. Qui ergo neſcit
diſcrete loqui ſaltẽ ſtudeat ſapiẽter
tacẽ Iob xiij. Vtinã tacẽtis vt puta
remini eẽ ſapiẽtes. Seneca. Tacitur̃ni
tas hoĩ ſtulto ꝓ ſapĩa eſt. Cauendũ
eſt ergo cuilibet a multiloquio q̃dru
plici de cã Primo qr eſt occaſio culpe
Prou. x. In multiloq̃o nõ deerit pec
catũ Socrtes ph̃s. cũ inter m̃ltos ta
cẽt interrogatus Cur hoc facẽt R̃ndit
qr locutũ me eẽ aliq̃n penituit tacu
iſſe aũt nunq̃. Scđo qr eſt ſignũ ſtul
ticie Eccl. x. Stult9 v̓ba multiplicat
Solon ph̃s. cũ alijs loquẽtib9 tacẽt
Interrogatus vtꝝ tacẽt ꝓpter inopiã
v̓boꝝ ã qr ſtult9 eſſet R̃ndit nullus
ſtult9 tacẽ p̃t. Tercio eſt cã diſplicẽ
cie Ecc. xx. Eſt tacẽs q̃ inuenit̃ ſapiẽs
Et eſt odibil̃ q̃ ꝓcax eſt ad loquẽdũ
Sẽnocrtes cuidã verboſo ait. Si neſcis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

auribus te audires . taceres . Quarta vero cauſa ē contra ordinationez
ipſiꝰ nature Natura ei immo auctor
nature ordinauit vt homo vnū os ⁊
duas aures habet ad innuēduz ꝙ debet multa audire Iac. i. Sit omnis
homo velox ad audiēdum . tardꝰ aūt
ad loquēduz Zenocrates cuidā multa loquēti ait Os vnū ⁊ aures duas
ad audiēdū a natura recepimꝰ Quaſi diceret Pauca dēmus dicere . multa audire Secūdo docemur vt adulatores vitemus in hoc ꝙ xp̄s adulatores ſuos tam dure rephendit ⁊ eos
nō laudatores ſed temptatores vocabat . d . Quid tēptatis me ypocrite? Sicut ei dicit Augꝰ ſup Ps̄ . Duo ſunt
genera pſecutoꝝ ſcz lingua adulantium ⁊ manus pſequentiū ſeu vitupantium . Et plus pſequitur lingua adulatoꝝ q̄ꝫ manꝰ perſecutoꝝ Debēt igitur adulatores rōe quadruplici vitari Primo qꝛ ſunt aucupes aīas capiētes Prouerb . xxix . Homo qui fictis
blandiſqꝫ ſermonibꝰ amico loquitur
rethe expādit greſſibus eius Sed debemꝰ eſſe cauti vt fallacias tales perpēdamꝰ Pro . i . Fruſtra iacit rethe ante oculos pēnatoꝝ Vnde quidā philoſophꝰ nepos platonis cuidaz adulāti dixit Deſine furari . nihil pficis cuz
te intelligaz Scdo ſūt ſicut ſirene dulces animas i pccis dormire faciētes .
Pſa . xiij . Syrene in delubris voluptatis . ſyrene ſunt piſces maris hn̄tes
ſpeciē mulieris q̄ ita dulciter cantāt
ꝙ nautas obdormire faciūt ⁊ ſic naufragium paciūtur Sapientes naute
aures claudūt ⁊ ſic ēuadunt Syrene
iſte adulatores ſunt qui peccōres i peccatis dormire faciūt Yſa . iij . Popule meus qui te btm̄ dicunt . ipſi te decipiunt . Sed debent claudere ſibi aures ſpinis ⁊ rephenſionibus duris .
Eccle . xviij . Sepi aures tuas ſpinis
.i. duris reprehenſionibꝰ . noli audiē

linguam neq̄ꝫ Iherōꝰ . Vos ad priaz
feſtinātes . ſurda domus aure ſirenarum cantus mortiferos ptrāſite Secundo ſunt ſicut ſcorpiones ⁊ apes .
Scorpio em̄ facie blanditur . ſed cauda pungit . Apis mel portat in ore ſꝫ
pungit a poſteriori parte . Tales ſūt
qui homines in facie laudāt ⁊ in abſentia vituperant . ideo tales ſcorpiones ⁊ ſerpentes ſunt expellendi . Iherōꝰ in epiſtola ad matrem ⁊ filiam .
Quis vnq̄ꝫ iuxta viperaz ſomnum capit . Qui ſi nō percuciat certe ſollicitat
Securius eſt perire non poſſe . q̄ꝫ iuxta periculum nō periſſe Seneca . Habet ſuum venenum blanda adulatio
Quarto ſunt fricatores Fricant em̄
ſermonibus blādis quez nō poſſunt
vincere minis ſicut ponit exemplum
Cri . in tauro . quez ſi non poterit q̄s
viribus mitigare fricat manibus eꝰ
ceruicē ⁊ ſic eum apprehēdit . Sed nō
debet aliquis ſuſtinere vt quis eum
fricz vel oleo īpinguz adulatōis Ps̄
Corripiet me iuſtꝰ in miſericordia ⁊
increabit me . oleum autem peccatoris non impinguet caput meū Sicut
autez dicitur Prouer . xvij . Meliora
ſunt vulnera diligētis q̄ꝫ fraudulenta oſcula odientis Tercio inſtruūtur
vt dei imaginē per ſubſcriptionez in
nobis cuſtodiamꝰ ꝓ eo quod dicitur
Cuius eſt imago hec ⁊ ſupſcriptio? .
Hec tria ponūtur eſſe in homine moneta . imago ⁊ ſuperſcriptio Moneta
bona qua emitur regnū celeſte ſunt
elemoſine . oratioēs ⁊ ieiunia ⁊ c̄ Moneta q̄ emitur ſuppliciū infernale ſūt
opā tenebraꝝ De hac duplici moneta dicit Gal . vj . Qui ſeminat ī carne de carne metz corruptionē . qui ſeminat in ſpiritu de ſpiritu metet vitā
eternā Iſta duplex moneta cū aīma
ſemp ibit Apo . xiiij . Opera illoruz ſequunt illos Imago autē triplex eſt .
Vna interior a deo impreſſa ſm ꝙ a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nima facta ē ad trinitatis imaginē
ſm tres potētias ſcʒ memoriā intelli
gentiaʒ . ⁊ voluntatē . vt ſcʒ memori
a ſit camera pris in qua inhabitet p
continuaʒ recordationeʒ . intelligenti
a camera filij in q̄ inhabitet p vere
fidei cognitionem . voluntas camera
ſpiritus ſancti in qua inhabitet p ſin
cerū amoreʒ . ⁊ ideo iſta imago in ho
mine eſt honorāda Ecc . x . In māſue
tudine ſerua animā tuaʒ ⁊ da illi ho
norem ſm meritu ſuum . Secunda i
mago eſt interior inducta Pſal . Faci
es peccator ſumitis Boetius . de cō
ſo . Qui virtute deſerta homo eſſe de
ſinit . cum cōditioneʒ diuinam tranſi
re non poſſit vertet in beluaʒ . Super
bus em̄ homo facieʒ habet leoinam
Luxurioſus faciē porcinam . guloſus
vrſinaʒ . auarus ſerpētinam q̄ ſemp
terrā comedit Raptor facieʒ lupinā
Detractor faciē caninam Tercia eſt
imago exterior ſed tranſformata . ſi
cut patet in mulierib⁹ vanis q̄ p va
rios colores facies ſuas trāſformant
Dicit ergo de⁹ Cuius eſt hec imago
Rñdebit Tua domine . Et dominus
ad eaʒ Mentiris q̄ mea nō eſt . Ego
feci tibi pellem brunam ⁊ tu habes al
baʒ : feci tibi albaʒ ⁊ tu habes rubicū
daʒ . feci groſſioreʒ ⁊ tu habes ſubti
lem . feci tibi caput planum ⁊ tu hēs
cornutuʒ . feci tibi capillos nigros ⁊
tu habes flauos . feci tibi ſupcilia de
preſſa ⁊ tu habes eleuata ⁊ ideo dicit
illi ⁊ ſibi ſimilibus illud quod dictum
fuit quīqʒ virginibus fatuis Mat . xv
Amen amen dico vobis neſcio vos
Jhero . Qua fiducia tollis vultus ad
ſidera quos cōditor nō cognoſcit Su
perſcriptio eſt illa de qua dicitur Da
nie . v . Mane thetel phares . i . nume
rauit . appendit ⁊ diuiſit . Debʒ q̄libʒ
pccā ſua nuērare vt ſciat quot ſunt .
pōderāe . vt ſciat q̄ ḡuia ſūt ⁊ diuidē
. i . p ꝯfeſſionē a ſe remouē In mal' āt

diabolus hanc ſcripturā falſificāt ap
ponēdo non ad quālibet dictionem
dicens nō appendas . non numeres .
non diuidas s . ¶ Quarto docemur
vt mūdo ⁊ deo que ſua ſunt redda⁹
pro eo q̄ dicitur . Reddite que ſuut
ceſaris ceſari . ⁊ c̄ . Debemus em̄ mū
do reddere ſuos honores eos deſpici
endo . ſuas delicias eas abhorrēdo . ⁊
ſuas diuitias eas contemnendo . De
his tribus dicitur Heb . xi . Fide moi
ſes grādis effect⁹ negauit ſe eſſe fili
um filie pharaonis quo ad contēptū
honorum magis eligens affligi cū po
pulo dei ⁊ hoc quo ad cōtemptum de
liciar . maiores diuitias eſtimās the
ſauro egiptior improperiuʒ xp̄i quo
ad cōtemptū diuitiar . deo auteʒ de
bem⁹ reddere ſm Jero . decimas ⁊ ob
lationes Solutio autē decimor iure ſi
et eo q̄ nālis ratio dictat vt neceſſa
ria miniſtremus eis qui nobis ſpūa
lia ſubminiſtrāt Mal' . ij . Inferte om
nes decimas ī horreuʒ meum vt ſit ci
bus in domo mea . Et dato q̄ ibi ſit
cib⁹ adhuc tñ debʒ inferri ꝓpt paupe
res q̄b⁹ tenēt de tali ꝓuidere Partiʒ
ē ab eccē inſtitucōe q̄ ordiāuit q̄ ſic ī
veteri lege ſic ⁊ ī noua dcīe pſoluā
t Et q̄ dcīar ſolucō pti ē a iuē nā
li . ⁊ pti a dei auctē . ⁊ pti ab eccē in
ſtitucōe iō dt Au . Decime ex dbito
reqrunt ⁊ q̄ eas dāe noluēit alieās
inuadit Scdo dnt do dari pmicie . i . d
ꝑpuis fructib⁹ t̄re Iſte tñ pmitie ſol
ui dnt ſm ꝯſuetudinē prie ⁊ idigēti
ā miniſtror eccē Terco dari dnt de
o oblacōes Et q̄uis oblatōes ſūt vo
lūtarie tñ in duob⁹ cāib⁹ nccāriō ſūt
ſoluēde Priō ꝓpt nccīatē qñ . ſ . mini
ſtri eccē ñ hērēt vñ ſuſtētarēt Scdo
ꝓpt a ꝓbatā ꝯſuetudinē . ſ . qñ pſbi
tēis ꝯſueuerūt ctis feſtiuitatib⁹ obla
tiones fieri ſi illas vellēt ſubtrahere
poſſēt cogi ad laudabiles ꝯſuetudi
nes obſeruandas .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

¶ Sermo tercius

Reddite ergo que ſūt ceſaris
ceſari. et que ſunt dei deo.
Apl's dicit Roō. xiij. Reddite
oībus debitū. cui tributū tributū. cui
vectigal vectigal. cui timorē timorē.
cui honorē honorē Iſta ſunt que hic
dicit xp̄s Reddite que ſūt ceſaris ce
ſari et que ſūt dei deo. Ceſari debe9
reddē tributū et vectigal. deo autē
timorē et honorē. Principi ergo terre
no debem9 tributū reddē. maxie qn̄
videm9 ip̄m rempublicā ſtrēnue gu
bnare. Eſt em̄ ad inſtar capitis et ce
teri ad inſtar mēbror. Vnde dicit Plu
tarcus ph's. inſtruens p Eplāz traia
num. Princeps capitis obtinet locū
vni tm̄ ſubiectus deo. Cordis locum
ſenat9 tenet a quo bonor et malor
inicia. oculor auriū et lingue officia
ſibi vendicāt iudices et p̄ſides puin
ciar Officiales vero et milites mani
bus coaptant. q̄ vero ſemp aſſiſtunt
pn̄cipi laterib9 aſſimilant. pedib9 āt
ſolo adherentib9 agricole aptant. qr
ergo pn̄ceps locū capitis tenet ideo
totū corpus .i. vniuerſū p̄plm̄ ſibi ſb
iectū vtiliter regē dz Vt aūt bene et
vtilit regat qnqz hrē dz. Primo em̄
dz p̄plo ſe cōmunē et amabilē exhibē
Eccl. xxxij. Rectorē te poſuerūt noli
extolli eſto in illis q̄ſi vnus ex illis.
Vnde dr̄ in Policrte. q Iulius ceſar
nunq̄ dixit militib9 ſuis ite ſ; venite.
Dicebat em̄ q ptitus cum duce labor
videt militib9 minor et dux q̄ nō labo
rat vt militib9 car9 ſit milites neſcit
amare. Vnde ecīā dicit Seneca. Nō
eſt opus regi altas ſedes cōſtruē nec
muris et turrib9 ſe ſepire. Inexpug
nabile em̄ munimētū eſt amor ciuiū
Scdo rempublicā dēt zelare. qr cōia
p̄priis dēt anponē Vn̄ dicit Seneca In
laudem auguſti ceſaris Ex quo ceſar
orbi tranſe dedicauit ſe ſibi eripuit.
et ſider more que curſus ſuos ſemp
explicant nunq̄ licebat ſibi ſubſiſtē.
nec quicq̄ ſuū facē. oīm domos illi9
vigilia defendit. oīm ociū illi9 labor.
oīm delicias illius induſtria. oīm va
cacōnez illi9 occupatio In tm̄ ecīā rē
publicā dēt zelare qd p ea ſaluanda
morti ſe dz exponē Vn̄ refert valeri9
q cū codrus rex athenienſiū ab hoſti
bus vrgeret accepit ab apoline reſ
ponſū. q exercitus ſuus victoriā obti
nēt ſi ab hoſtibus ſuis ſe occidi pmit
teret. qd rn̄ſum cū ecīā hoſtib9 inno
tuiſſet p̄ceperūt ne q̄s codrū tangēt
Tunc ille mutato habitu ad hoſtes
pceſſit. et quendaz ibi militē pcuſſit
q̄ pcuſſus mox in eū irruit et occidit
Cognito vō corpe codri cōtinuo hoſ
tes oraculi meōres territi fugerunt.
In tm̄ ecīā rem publicā dēt zelaē qd
nec filius prī dz pcere ſi videt eū con
rem publicā aliq̄d agere Vn̄ Tulli9
in li. de offic. inq̄rit ſi pr̄ patriā vult
pdere vtr fili9 dz ſilere. et rn̄det qd
filius p̄mo dz rogare prēz vt deſiſtat
ſi nō vult p̄ces audiē dz minas addē
qd ip̄m p populo publicabit. Si nec
p̄ces nec minas vult recipe dz ſalutē
patrie ſaluti pris anponē. Tercio le
ges q̄s cōdidit dz ſeruare. Vn̄ refert
Valeri9. q cū talent9 princeps legē
ſtatuiſſet qd quicūqz thorū alterius
violaret ambos oculos pderet. et cū
filius eius in adulterio dep̄henſus fu
iſſet pater et legem ſeruare volebat
et nichilominus filio cōdolebat. ſed
inuenit rmediū p qd et legē cōſerua
uit et filio viſū reliq̄t. Nam ſibi vnū
et filio aliū oculū eruī fecit. Quarto
circa hoſtes dēt victorioſus exiſtere.
Dicit aūt in Policrte. q tria fecerunt
romanos eſſe victores ſcz fides ſapīa
et exercitatio. Seruabant em̄ fidem
omnib9 illibatā. Vnde cū quidaz ab
hānibale captus romā venire fuiſſet
pmiſſus et iuraſſet ſe rediturū ſi pre
ciū hrē non poſſet et vlterius redire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nollet. ſenatus eum cōprehēdere fe
cit et ad carcerē hanibalis deſtinari
Vtebātur eñ romani magna matu
ritate ⁊ ſapia Vnde romulꝰ centū de
ꝑplō ſeniōes elegit. quos etiā ſenato
res appellauit quoꝝ ſcꝫ cōſilio reſpu
blica regebat. Nā vt dr̄ in li. eligen
doꝝ. Juuenes nemo eligit duces eo
ꝙ nō ↄſtent eſſe prudētes Habebāt
et romani exercitiuꝫ ꝑliandi. et ideo
plurimuꝫ docti erāt Nam dicitur. Ec
cleſi. xxxiiij. Vir in multis exptus co
gitabit multa ⁊ qui multa didicit e
narrabit intellecta Qui nō eſt exper
tus recognoſcit pauca Judit. ix De
reliquit dominus gentes vt erudiēt
in eis iſrahelem vt poſtea docerent
filios eoꝝ certare cū hoſtibus ⁊ habe
rent ↄſuetudinē preliandi Quintuꝫ
iuſtū ⁊ honeſtū ſemp vtili debet ꝑpo
nere ⁊ ſuper hoc plura exempla poni
poſſunt. Vnum ē quod narrat vale
rius ⁊ ambroſius in libro de offi. ꝙ
cū macedones contra Athenienſes
claſſem magnaꝫ direxiſſent venit qui
dā de exercitu ad eos dicēs ꝙ ſi clan
culo claſſeꝫ adirent totam incendere
poſſent ſed illi nullatenꝰ acquieſcere
volebant dicentes. Huius victoria
⁊ ſi vtiliter tamē nō eſſet honeſte ac
quiſita Am. Maluerūt minꝰ poſſe ho
neſte ꝙ̄ plus turpit̄. Aliud exēplum
narrat Augꝰ in li. de ci. dei ꝙ cū mar
cꝰ regulꝰ captiuos a carthaginēſibꝰ
ↄtineret ⁊ roāni mltos a carthaginē
ſibus iuuenes detinerēt. miſſꝰ eſt dic
tus regulꝰ romaꝫ pro ↄmutatione fi
enda iurās ꝙ rediēt ſi ↄmutatio fier
nō poſſet Qui cum romaꝫ veniſſet ſu
pradictaꝫ ↄmutationeꝫ diſſuadens fi
eri eo ꝙ ipſe ſenex eſſet ⁊ parum vi
uere poſſet Jlli autē iuuenes ⁊ mul
ta prelia mouere poſſent. Et cum ro
garetur vt ſaltem ipſe remaneret.
nullatenus acquieuit Rediēs autem
crudeli morte interijt. ¶ Terciuꝫ ex

emplum legitur in hiſtorijs romano
rum ⁊ retulit Ambroſius in libro de
offi. ꝙ cū medicus pirri regis ad fab
ricium ducem romanorum veniſſet aſ
ſerens ꝙ pirro medicinam intoxica
tam daret ⁊ ſic rege mortuo ipſe vic
toriaꝫ obtineret. iuſſit eum fabriciꝰ
ligari ⁊ ad dominuꝫ ſuū mitti Et ſub
dit Ambroſius. Reuera preclarum
vt qui virtutis certmen ſuſceperat
nollet fraude vincere. Tunc pirrus
dixiſſe fertur. Jſte eſt fabricius qui
difficiliꝰ a legalitate ꝙ̄ ſol a ſuo curſū
verti poſſꝫ ⁊ ſic cū eo ad libitū ↄpoſuit
Viſo q̄d debemꝰ reddere terreno pri
cipi. videamus nunc quid debemus
reddere principi deo. Super hoc ſunt
tres opiniones Quidaꝫ eniꝫ dixerūt
ꝙ ſufficit deo dare obſequium perſo
nale quod conſiſtit in genu flectioē
Alij dixerunt ꝙ nō ſufficiat deo dare
obſequium perſonale ⁊ reale niſi de
mus ſibi obſequiuꝫ ſpirituale vt ſcꝫ
nos vel aliquem noſtrum ad cultum
dei perpetuo deputemus. Vnde qui
dam bonus homo venit ad micheam
prophetam ⁊ ſuper his omnibus op
poſitionibus interrogauit ipſum. vt
habetur Michee. vi. Et primo inter
gat. ſi ſufficit deo dare multas genu
flectiones dicēs Quid digne offerā
deo Curuabo genua deo excelſo? Et
propheta nihil reſpondit. Deinde in
terrogat ſi ſufficit deo multas elemo
ſinas facere. d. Nunquid offeram de
o holocauſta pinguiuꝫ ⁊ vitulos an
niculos Nunq̄t placari poteſt dñs in
milibus arietū aut in multis milibus
hircoꝝ ⁊c̄. ꝓpheta nichil reſpondit
Deinde interrogat ſi ſufficit ad per
petuum dei cultum filium ſuum priō
genitum in religioneꝫ ponere. dicēs
Nunq̄d dabo primogenitū meū ꝓ ſce
lere meo fructū ventris mei ꝓ pecca
to aīme mee? Et tunc ꝓpheta ad iſta
tria retrograde reſpōdit ſibi dicēs.

Indicabo tibi o homo q̄d ſit bonū et
q̄d dñs requirat a te · vtiqꝫ facē iudi
ciū · diligē miãz et ſollicitū ambulare
cū deo tuo Dicit ergo vtiqꝫ facē iudi
ciū ac ſi dicat ꝑpha · Interrogaſti ſi
ē ſuffiat ad ſalutez filiū tuū in religi
onē ponē et ego dico tibi ꝙ non niſi
iudiciū facias de teipſo vt ſicut caro
tua delectata eſt in pccãs · ſic iudicet̄
et affligat̄ in pñie lamentis Non em̄
eſſet equū ꝙ tu pccã facers et filius
tuus penã portaret Et ideo oꝫ vt car
nem tuã iudices ſi nō vis a dño iudi
cari · i · Cor · xi · Si noſmetipſos iudi
carem⁹ nō vtiqꝫ a dño iudicaremur
Deinde rñdet ad aliam queſtionē di
cens · diligere miãz ac ſi dicat Intro
gaſti · ſi tibi ſuffiat m̃ltas elemoſiãs
facē · et ego dico q̄d nō · niſi eã ꝑus
tibi facias et aïe tue miãz impendas
michil valebit · Ecc · iij · Miſerere aïe
tue placens deo Eiuſdez · xi · Bñfacit
aïe ſue vir miſericors · Non em̄ eſſet
ꝯuemens vt alteri ſit pius et ſibi im
pius · qꝛ ſicut dr̄ in · ps̄ · Qui diligit
iniquitatē odit animã ſuam · Deinde
rñdet ad aliã queſtionē dicēs et ſolli
citū ãbulare cū deo · Ac ſi dicat · Int̄
rogaſti · Si tibi ſuffiat multas genu
flectiones facere Ego dico tibi ꝙ nō
niſi ꝑ bona opera ſtudeas ſolliat⁹ eē
Ille aūt cū deo ſolliaite ambulat qui
in ſua iuuētute deo ſeruiē incipit vel
qui bona opera feruēter facit vel qui
de cōtingentibus michil obmittit · ij ·
Thi · ij · Solliaite cura teipm ꝓbabilē
exhibere deo operariū incōfuſibilez
recte tractantē verbū veritatis · Sūt
q̄ pigre · i · in ſenectute ſeipſos curant
· i · ſeipōs emēdãt · ideo dicit Solliaite
cura teipm ⁊ c̄ Alij ſunt qui cōfuſibi
liter · i · negligēter opant̄ · Ideo ſbdit
operariū incōfuſibilem Alij ſunt qui
recta quidē faciūt ⁊ dicūt ſ3 nō recte
qꝛ circūſtancias multas obmittunt ·
iō d̄r recte tractantē v̄bū veritatis ·

Dñica viceſima q̄rta Sermo ꝑm⁹

Loquente Ihesu ad turbas ·
Ecce princeps vnus acceſſit
et adorauit eum dicēs · Dñe
filia mea mō defūcta eſt ⁊ c̄ Mat̄ · ix
Seruis dei valet corpus ſuū in q̄dru
plici ſtatu ſcꝫ qñ eſt ſanū vel infirmū
vel mortuū vel reſuſcitatū Valet em̄
ſanū · qꝛ aïa mediante corpe merita
multa acq̄rit que ſine corpe acquirē
nō valet · ſicut ieiunare pegrinacōꝫ
facē · martiriū ſuſtinē · valet eciaꝫ in
firmū qñ ſcꝫ ipſas infirmitates paciē
ter portat · Iuxta illud · i · Cor · xij ·
Libent̄ gl'ãbor de infirmitatib⁹ meis
⁊ c̄ · Valet mortuū qꝛ aïma deſiderat
ſibi vniri et in ipſo remunerari · Vñ
clamant aïme · Apoc̄ · vi · Vſquequo
dñs ſcūs et verus non vindicas ſan
guinē nr̄m de hijs q̄ habitãt in t̄ra ·
valet reſuſcitatū · qꝛ tunc hō btifica
bit̄ et in aïma in ꝯtemplacōne deita
tis et in corpe in viſione huãnitatis
Iohis · xi · Ingrediet̄ et egrediet̄ et
paſcua inueniet · Iſta patēt in muli
erib⁹ ſcꝫ in emorroyſſa et in filia ar
chiſinagogi Nã ꝑma corpus infirmū
habuit · qꝛ illa infirmitas corpis fuit
ſibi occaſio ſanitatis mentis Valuit
corpus ſanatū · qꝛ illa ſanitas in cor
pore fuit ad cōſeruãdum ſanitatē in
mente · Scd̄a ſcꝫ filia archiſinagogi
habuit corp⁹ mortuū Valuit ſibi cor
pus mortuū · qꝛ illa mors corporalis
fuit ſibi cauſa vite ſpiritual' Valuit
et reſuſcitatū · qꝛ illa reſuſcitatio fu
it aïe iuſtificatio Per has aūt duas
Vnã ſciꝫ grauit̄ infirmã et aliã mor
tuã peccator ſignificat̄ · De ꝑma em̄
tria dicunt̄ ſcꝫ · ꝙ graui infirmitate
erat circūdata · ꝙ miraculoſe fuit ſa
nata et q̄d ſanatori nō fuit ingrata ·
Infirmitas quidez grauis erat · quia
duodecim ãnis fluxū ſanguinis pacie
batur Et ſicut dicit̄ Mat̄ · v · Omnia
bona ſua i medicos erogauerat · nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

quicq̄ ꝓfecerat ſed magis deterius
habebat Peccõr em̄ ſanguinē fluit.
qn̄ de pccõ in pccm̄ cadit Ozee.xiiij.
Sanguis ſanguinē tetigit Tunc ſan
guis ſanguinē tāgit qn̄ quis de pccõ
in pccm̄ cadit ⁊ fluit. Peccator em̄
fluit de mala cogitatione in ꝺlectati
onem malā. de delectatione in ꝯſen
ſum. de ꝯſenſu in opꝰ. de opere in ꝯ
ſuetudinē neceſſitatē. de neceſſitate
in deſperatōem ⁊ tūc tamq̄ infirmꝰ
nullum vitat pccm̄ Prou.xviij. Im
pius cū in ꝓfunduz peccõrum venerit
ꝯtemnit Cri. Sicut infirmus donec
mediocrez hʒ paſſionem ⁊ ſperat poſ
ſe curari. ſeruat ſe a nociuis. ſi autē
intellexerit paſſionem eſſe inſanabi
lem iam non parat ſibi. Sic ⁊ homo
donec mediocrit̄ peccat ⁊ ſperat ſa
lutem obſeruat ſe a malo. Si autem
grauiter peccādo ceperit deſperare.
nil iaz dubitat facere neſciens miſer
q̄ ſicut in bono gradu ſunt gloriaꝝ
ſic in malu gradu ſunt penarum Me
dici autez fallaces qui animam dete
rius habere faciunt ſunt honores. ꝺ
licie. ⁊ diuitie. Nam honores promit
tunt exaltationez ⁊ dant ſubitam de
iectionez vel in vita. vnde dicit̄ Job
xxx. Eleuaſti me ⁊ q̄ſi ſr̄ ventū ponēs
eliſiſti me valde. vel in morte ſaltez
Eiuſdem viceſimo. Si aſcenderit vſ
q̄ ad celum ſuperbia eius ⁊ caput e
ius nubes tetigerit quaſi ſterquilini
um fetens perdetur. Diuitie promit
tunt ſacietatez ⁊ dant eſuriez. ſicut
patet in diuite epulone qui ad tātā
deuenit pauptatez q̄ modicuz aque
habere nō potuit. Delitie ꝓmittūt
delectationem ⁊ dāt amaritudinem
Iſtud oñt ſalo. verbo. exēplo. ⁊ fac
to Verbo. Pro.v. Fauꝰ diſtillās la
bia meretricis nouiſſiā aūt illiꝰ ama
ra q̄ſi abſinthēū Exēplo ſui ipſiꝰ dr̄.
Ecc.ij. Et oīa q̄ deſiderauerunt oculi
mei nō denegaui eis nec ꝓhibui cor

meuz quin omni voluptate frueret.
Cunctꝫ conuertiſſē me ad vniuerſa o
pera que fecerāt manꝰ mee vidi in ō
nibus vanitatem. ⁊ c̄. Oſtēdit hoc i
dem facto. Cum emiz multis vacaſſꝫ
delicijs tandem ſeipſuz exſpoliauit.
vt dicunt iudei ⁊ vſq̄ ad ſanguinez
ſe verberari fecit Secūdo iſta mulier
miraculoſe fuit ſanata per tria Pri
mo per viſum chriſti. vnde dicit̄ At
ihesus cōuerſus vidit eā. Iſta viſio
fuit r̄ſpectꝰ diuine miſericordie quo
deus peccatorē reſpicit. quo etiā re
ſpexit petruz peccātez vt dicit̄ Luc.
xx. Quo etiam mulierez iſtam reſpe
xit ⁊ ſanauit. Videmus enim q̄ ſol
poros terre penetrat ⁊ aurum ⁊ lapi
des precioſos ī eius viſceribus gene
rat Multo igit̄ fortiꝰ oculi miſericor
die dei ſup ſolem lucidiores profūda
peccatorū corda penetrāt Ecc.xxiij
Oculi domini ſuper ſolem lucidiores
multo plus hominum corda intuen
tes. abſcōditas partes cordis pene
trando generant aurum aurum gra
cie ⁊ lapidem precioſum miſericordi
e Sapien.iiij Grā dei ⁊ miſericordia
eſt in ſcōs eius et reſpectus ī elcōs
eꝰ Tātus eī fulgor de xp̄i facie ꝓcede
bat q̄ ad ſe peccõres attrahebat Vn̄
dicit Jero. Certe fulgor maieſtatis
⁊ diuinitatis eiꝰ occultus ⁊ in huāna
facie relucebat ex quo peccõres ad ſe
trahere poterat aſpectu. Scd̄o fit ſa
nata per verbuz chriſti qn̄ dixit fides
tua ſaluaz te fecit Ps̄ Dabit voci ſue
vocē virtutis Pectꝰ quidez chriſti fu
it apoteca omniuz cariſmatū ⁊ ideo
verba que inde ꝓcedēbāt erāt medi
cinalia ⁊ ſanatiua Sapien.xvi. Necꝫ
herba. necꝫ maligma ſanauit illos.
ſed ſmo tuꝰ dn̄e qui ſanat oīa Eſt eī
chriſtꝰ lignū vite vt dicit̄ Apoc.xxij
cuiꝰ folia.i. v̄ba ſūt ad ſanitatē gr̄a
tia Tercio ſanata fuit ꝑ tactū xp̄i qn̄
tetigit fimbriā veſtimēti eiꝰ Luc.vi.

Oīs turba volebat eū tangē. q2 v̄tus
de illo exibat et ſanabat oēs. Sicut
magnes tactu ſuo attrahit ferrū mľ
to forti9 qñ xp̄s p fidē et deuocōez tā
giť trahit ad ſe ferreas mētes Jēo9
Si in magnete lapide v̄tus eſſe dr̄ vt
anulos et feſtucas ſibi copulet q̄to
magis dn̄s oīm cāuſaꝝ ad ſe trahē
poterāt quos volebat. Tercō hec mu
lier ſanatori nō fuit ingrata. dr̄ em̄
Euſebi9 in hiſtō eccľaſtica. q mľier
emorroyſſa poſtq̄ a fluuio ſang̃is
fuit ſanata in ceſarea philippi. vnde
fuerat oriūda iuſſit fieri ſtatuā in cu
ria ſua ad imagiēz xp̄i cū fimbrijs veſ
timēti put viderat xp̄m hrē et ip̄am
imaginez deuotiſſime adorabat. fecit
eciā imaginē ſui ipſius ſtantē an̄ ima
ginē xp̄i genib9 flexis et manib9 can
cellatis Et dr̄ ibidē. q ſb ſtatua q̄dā
herbe creſcebāt que cū p̄us nullius
eēnt v̄tutis poſtq̄ fimbriaz xp̄i attin
gebāt tāte v̄tutis erāt qđ om̄s in fir
mitates curabāt. dr̄ āt Jēo9 in hiſtō
triptita. q Julia9 apoſtata imaginē
xp̄i āmouit et ſuā ibi collocauit que
tn̄ poſtea ictu fulminis comminuta fuit
Per puellā eciaz mortuā ſigficať pec
cator. De qua ſiľr ťa dicunť. Primo
q mortua plorabať Vn̄ dr̄ Luc. viij
Flebant aūt om̄s et plangebant illā
Eodē mō pccōr ab oib9 plangi debēt
Primo em̄ plangiť a deo Mich. vij.
Ve michi q̄ fact9 ſum ſicut q̄ colligit
racemos in autūpno vindemie. dolz
em̄ xp̄s q diabolus colligit magnos
et ipſe vix p̄t hrē puos. Yſa. i. Heu
cōſolabor ſuper hoſtib9 meis ⁊ vindi
cabor de iīmicis meis Glo. More pij
pr̄is eos licet iīmicos plāgit. i. pcutit
Scđo plorať ab āgelo Sicut em̄ āgli
gaudēt de pccōꝝ cōuerſiōe. ſic dolēt
de eoꝝ puacōne. Yſa. xxxiij. Ecce vi
dētes clamabūt foris angeli pacis a
mare flebant. Tercio plorādus eſt a
ſeipſo Jē. vi. Luctū vnigeniti fac ť

planctū amaꝝ Mich. i. Faciā plāctū
velut draconū et luctū q̄ſi ſtrucionū
Draco plāgit qñ elephas caput ſuū
cōterit ſtrucio vlulat qñ oua ſua pdit
Debet pccōr flē et q2 diabolus caput
ſuū. i. xp̄m ī eo extinxit. et q2 oīa me
rita ſua pdidit Qr̄to flend9 ē a quo
libet xp̄iano Ecc̄. vij. Luctus mortui
ſeptē dies fatui āt et ip̄ij oīb9 dieb9
vite ipſoꝝ Aug̃. Sūt ne in te xp̄iane
viſcera mīe q̄ plangis corpus a quo
receſſit aīa et nō plangis aīaz a qua
receſſit deus Scđo iſta puella fuit re
ſuſcitata xp̄i manu eam tangēdo et
eleuādo Man9 aūt dei qn̄qꝫ digitos
hz Prim9 ē poñ dei ille ē pollex Scđs
ſapia dei iſte ē index. Terci9 grā dei
iſte ē medi9. q2 p grāz mediantē pec
cator iuſtificať Qr̄t9 caritas dei iſte
ē medic9 Caritas aūt dei maxie appa
ret in xp̄i paſſiōe que ē medicīa oīm
pccōꝝ Qn̄tus ē mīa dei iſte ē auricu
laris. q2 maxie p mīaz pccā purgāť
Pccōr aūt ē infirm9 iō indiget pn̄ia
dei q̄ ip̄m faciat fortē ad reſurgendū
⁊ opandū Phiľ. iiij. Oīa poſſū in eo
q̄ me cōfortat. Eſt cecus iō indigz ſa
pia dei que ſibi viā demonſtrat. pſ̄.
Deduxit eos in viā rectā vt irent in
ciuitatē hitacōis Eſt dei inimic9 ideo
indigz grā dei que ip̄m recōſiliet et
ſaluet Eph. ij. Cui9 grā vos eſtis ſal
uati. Eſt vulneāt9 iō indigz caritate
et medicina dei q̄ fuit in xp̄i paſſione
Eccľ. xxviij. Altiſſim9 de ťra. i. de car
ne ſua cāuit medicinā. Eſt immūd9
iō indigz mīa dī que immūdicias pec
catoꝝ purget Prou̇. xvi. Per mīāz
et fidem purgātur pccā. Tercio iſta
puella p9 reſuſcitacōnez fuit nutrita
Vn̄ dr̄ Mar̄. Juſſit illi dari mādūcaē
Poſtq̄ em̄ pccōr eſt reſuſcitat9 indi
get pane v̄bi dī q̄ ip̄m fortificat. pſ̄.
Panis cor hoīs cōfirmet. indigz v̄bo
gracie dei q̄ ip̄m fortificatū delectet.
Ecc̄. xxiiij. Sp̄s me9 ſup mel dulcis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

indiget vino amoris q̄ ipm̄ cōforta
tū ⁊ delectatū letificet. pſ. Vinū leti
ficat cor hoīs. Iſto vino hic aſpgit̄
ſ; i futuro ipm̄ i ſuo fōte bibe⁹ Aug⁹
In regione illa ītelligibiliū btā vita
ī ſuo fōte bibit̄ inde huic huāne vite
aliq̄d aſpgit̄ vt tēptacōib⁹ hui⁹ ſcli
tpant̄ fortit̄ iuſte prudēterq; viuat̄.

Sermo ſcđs vnde ſupra.

Conſide filia fides tua te ſaluā
fecit. ſm btm̄ Amb. in li. de
ſapiētiſſiō ſalomōe. Mulier
iſta fuit martha Ait ei ſic. xp̄s largū
ſanḡnis fluxū ſiccauit in martha De
mōes expulit de maria. corpus redi
uiui ſpūs calore ɔſtrinxit in lazaro.
Iſti ergo mulieri xp̄s tria v̄ba dixit
Vnū qđ fuit magne faīliaritatis cū
dixit filia. ſcđm qđ fuit magne ſecuri
tatis cū dixit Conſide Terciū qđ fuit
magne leticie et iocūditatis cū ait fi
des tua te ſaluā fecit Iſta tria v̄ba ſilr̄
dicit xp̄s cuilibz aīe fideli. Primū eſt
v̄bū magne faīliaritatis eā noiando
filiā. Eſt em̄ fidelis aīa filia dei t̄plici
iure. Primo ꝑpt̄ gn̄acōnez Deus em̄
ipſā gn̄auit gn̄acōe nāli qn̄ ad ſilitu
diez ſuā eā fecit. ſ; iſtā gn̄acōez p̄m⁹
hō deturpauit. et ideo totā nāz huāz
immūdā fecit. Si em̄ maſſa ē viciata
⁊ panes. et ſicut vinū purū ſi ponat̄
in vas viciatū vinū corrūpit̄ Sic aīa
mūda creata et corpi immūdo īfuſa
viciat̄ Eph. ij. Eram⁹ natura filij ire
Ideo de⁹ ipſā aīaz gn̄auit gn̄acōe ſac̄
mētali que fit in baptiſmo. Joh. iij.
Niſi q̄s renat⁹ fuerit denuo nō p̄t vi
dē regnū dei In iſta gn̄acōne ſpūs ē
loco pr̄is aqua loco mr̄is v̄bū dei lo
co dīni ſemīs Sz ab iſta gn̄acōe mlt̄i
degnānt q̄ baptiſmalez innocenciā fe
dāt. iō de⁹ ipſā gn̄auit gn̄acōe ſpūa
li que fit ꝑ pn̄iaz Et ſic d̄s nō abiciat a
ſua filiacōe illos q̄ ſuāt baptiſmalez
innocenciaz. ſic nec illos q̄ redeūt ad
pn̄iaz. ſ; tam iſtos quā illos generat
tandē q̄rta gn̄acōe ſcz gn̄acōe celeſti
De qua dr̄ Gen̄. xv. Gn̄acōne q̄rta
reuertent̄ huc Beda. Nō nouū dz vi
deri ſi natus dicat̄ q̄ ex hāc vita miḡ
uerit Sicut em̄ ɔſuete naſci dr̄ cū q̄s
de vtero mr̄is ꝓcedēs in hac vitā in
gredit̄ Ita p̄t natus appellari q̄ ſolu
tis vincul̄ carnis ad lucē ſublimatur
eternā. Scđo aīa dr̄ filia dei ꝑpt̄ imi
tacōez Nō debe⁹ tn̄ imitari in poñ q̄r
ineffabil̄ eſt. pſ. Quis loquet̄ potē
cias dn̄i Nec in ſapīa q̄r incōprehenſi
bil̄ eſt. pſ. Mirabil̄ facta ē ſcia tua
ex me. ſ; in mīa q̄r in hac imitabil̄ ē
Luc. vi. Eſtote miſericordes ſicut et
pr̄ vr̄ miſericors ē In futuro aūt ecō
uerſo ſci imitabunt̄ deū in poñ. pſ.
Introibo in potēcias dn̄i. in ſapia. pſ.
Exiſtimabā vt cognoſcerē hoc labor
eſt an̄ me donec intrē in ſanctuariū
dei Nō aūt oportebit qđ ipm̄ imitent̄
in mīa nec q̄ntum ad bonos q̄r in eis
nulla erit miſeria. nec q̄ntū ad malos
q̄r gaudebūt de dei iuſticia Tercio dr̄
filia dei ꝑpt̄ hereditatis ſucceſſionez
Rōs. viij. Si filij et hēdes Hēditas
tn̄ſit ad hēdes cū ſuo onere Celeſtis
em̄ hēditas hz ānexū onus huilitatis
et obediēcie et aduerſitatis. cū iſto
onē eā hūit xp̄us Phil̄. ij. Huiliauit
ſemetipm̄. quo ad p̄mū. fcūs obedi
ens vſ; ad mortē. quo ad ſm. mortē
aūt crucis quo ad terciū Cū iſto onē
et nos eā hr̄ē debe⁹ vt ſcz ſim⁹ humi
les Math. xviij. Niſi cōuerſi fueritis
et efficiamini ſic puuli nō intrabitis
i regnū celoꝝ Sim⁹ mādatis dei obe
diētes Eiuſdez. xix. Si vis ad vitam
ingredi ſua mādata. Sim⁹ in aduer
ſitatib⁹ paciētes Mat. v. Beati q̄ ꝑ
ſecucōez paciūt̄ ꝑpt̄ iuſticiā q̄m ipoꝝ
ē regnū celoꝝ. Scđm v̄bū fuit mag
ne ſecuritatis cū d̄t Cōfide. valde em̄
de nr̄a ſalute ſecuri eē poſſu⁹. ex quo
ad cōfidendū ſic aīati ſum⁹ Fecit aūt
xp̄s de nr̄a ſalute nos ſecuros ꝑ tria.

Primo p ſe omnipotētēm Geñ. xxi.
Per memetipſum iuraui dicit dñs.
q2 benedicēs bñdicā tibi benedictō
ne ſcz gracie in pñti ⁊ glorie i futuro
Secūdo iurauit p viuentez Numeri.
xiiij. Viuo ego dicit domin9. imple
bitur gloria dñi vniuerſa terra. i. ter
ra viuentiuz Quia gloria domini tūc
implebitur qñ numer9 ſaluādoruz e
rit ɔpletus Tercio iurauit p ſe veri
tatem Mat. xix. Amen amē dico vo
bis q2 vos qui reliquiſtis omnia ⁊ ſe
cuti eſtis me ⁊ c. Ratio aūt quaē de9
iſto t̄plici modo iurauit poteſt aſſig
nari Homo emz tribus de cauſis iurā
mentuz non ſeruat. aut ꝓpt̄ impoten
tiaz quādo nō poteſt attēdere q2 iura
uit. aut ꝓpter mortez ſubitaz quādo
ſcz morte p̄uent9 non poteſt ſeruare
qđ iurauit. aut ꝓpter fraudulentiaz
quādo ſcz intendit decipe eum cui iu
rauit Deus autē iuramētuz ſuum nō
violat. nec ꝓpter impotētiam q2 ſcz
omnipotēs eſt. iō iurat p ſe omnipo
tētez. nec ꝓpter mortē interpoſitam
q2 ipſe eſt vita iō iurat p ſe viuentē
nec ꝓpt̄ aliquā fraudulētiaz q2. ipſe
eſt veritas. iō iurat p ſe veritatē Ve
ritas ē neminē decipere poſſe Secun
do fecit nos ſecuros p inſtrumentuz
quod ſcripſerūt quattuor euāgeliſte
ſcz p quattuor euāgelia Tūc autem
inſtrumētum ē autēticuz quando ha
buit ſapientez dictatorē. teſtes vera
ces ⁊ fidelem notariuz Dictator hoꝝ
inſtrumētorū fuit ſpirit9 ſanct9 Pe.
i. Spū ſancto iſpirāte locuti ſunt ſci
dei Fuit dcātor filius dei qui euāgeli
a dictauit. fuerūt teſtes xij. apl̄i Ac
t̄. i. Eritis mihi teſtes in ihrl̄z Nota
rij fuerūt quattuor euāgeliſte quoꝝ
lingua ſpūs ſcūs tanq̄ calamo vſus
ē Ps. Lingua mea ſicut calam9 ſcri
be velociter ſcribētis Notari9 fidelis
fuit marcus qui omnia audiuit a pe
tro. fuit lucas qui oīa audiuit a pau
lo in padiſum rapto. fuit matheus q̄
omnia audiuit a chriſto. fuit iohan
nes qui ſapiētiaz hauſit đ pectore do
minico Tercio fecit nos ſecuros p pi
gnus. Dedit emz tria pignora Priō
corpora ſanctoꝝ ſuoruz que apđ nos
ſepulta ſunt Eccle. xliij. Corpa ſanc
toruz in pace ſepulta ſunt ⁊ viuēt no
mina eoꝝ īeternum. Vult emz deus
vt ipſa corpora in pignore teneam9
ne ſine nobis reſurgāt Heb. ix. Hij
omnes teſtimonio fidei ꝓbati inuēti
ſunt Nō acceperūt repromiſſionē. de
o aliquid pro nobis meli9 prouiden
te ne ſine nobis ɔſummēt̄ Secūdo de
dit nobis corpus ꝓpriuz Math. vlt.
Ecce ego vobiſcuz ſum omnibus die
b9 vſqȝ ad cōſūmationē ſeculi ⁊ poſt
modū nobiſcū nō erit ſub forma pa
nis ſed i apta gloria maieſtatis Ter
cio dedit nobis ſpiritū ſanctuz Ephe.
i. Signati eſtis ſpū ꝓmiſſionis ſanc
to q̄ ē pign9 hereditatis veſtre. Ter
ciū v̉buz fuit magne iocūditatis cuz
ſuā ſalutē ꝓmiſit. d. Fides tua ſaluā
te fecit Merito iſta ml̄r fuit ſanata
qñ oēs v̉tutes q̄ erāt cā ſalutis ſecuz
aſſūpſit ſcz verecūdiā. fidē timorē. di
lectionē. ⁊ hūilitatē Verecūdia ei9
appet in hoc q2 nō añ facie; ſ retro
acceſſit Fides i hoc q2 dicebat Si teti
gero tātuz fimbriā veſtimēti e9 ſalua
ero Timor in eo q2 retro ſtabat đ c9
timore dī Mar. v Mulier aūt timēs
⁊ tremēs ⁊ c. Dilectō ⁊ fides i hoc q2
tetigit. fides cū dilectōe đū tāgit Hu
militas e9 pz in eo q2 ñ reputauit ſe
dignā tāgē pedes. nec i plenitudine
veſtimēti ſ tm̄ fimbriā Iſte qnqȝ v̉tu
tes ſūt valde nccārie cuilibz p ordiēz
ad ſalutē Nā verecūdia habet coꝛ pe
ccatoris ad penitētiam diſponē Cū
enim ſtatum ſue miſerie conſiderat
incipit de ſeipo erubeſcere ⁊ de peccō
ſuo dolē Sicut emz mala verecundia
impedit ɔfeſſionē ſic bō inducit dolorē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Ecc. iij. Est ꝯfusio adducēs peccatū. et est cōfusio adducēs glāz et graciā Talis cōfusio facit hoiēz cōuerti a cul pa pterita. ps. Dixit dn̄s ex basan cō uertaz Basan em̄ interpretaᷓ cōfusio. liberat a pn̄ti culpa Mich. iiij. Veni ens vſꝫ ad babilonē ibi liberaberis .i. redimet te dn̄s de manu inimicoꝝ tuoꝝ. Babilon em̄ interpretaᷓ ꝯfusio Conseruat a culpa futura. Phs q̄dā dixit Erubuit salua res ē Nō tm̄ aūt ꝯmendabil verecūdia in corde ſ ecīā in facie et maxīe ī adoleſcēte Amb. in li. de offi. Sicut in ſenibus ḡuitas et in iuuenibus hilaritas Sic in ado leſcentibꝰ verecūdia cōmendaᷓ Sed multi ſūt ſic infrumiti. qꝛ nec de pccō pterito volunt ꝯfiteri nec pn̄s dimit tere nec de futuro cauere Con̄ quos dī Jē. iij. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi noluiſti erubeſcē Scdo aduenit fides que cor ſic diſpoſitū hꝫ purgare Act. xv. Fide purificans cor da eoꝝ Fides em̄ expellit omnē inor dinatū amorē bonoꝝ deliciaꝝ ꝛ diui ciaꝝ. Heb. xi. Fide moyſes grandis effectꝰ negauit ſe eē filiū filie phara onis Ecce p fidē ꝯtēptus honorū. ma gis eligens ſe affligi cū ppl'o dei ꝛc̄. Ecce ꝯtēptus deliciaꝝ. maiores diui cias exiſtimās theſauro egipcioꝝ im pperiū xpi. Ecce contēptus diuiciaꝝ Tercio aduenit timor q̄ cor ſic diſpoſi tū et ſic purificatū habet munire ne vlterius aliq̄ immūdicie ingrediaᷓ Eſt em̄ tanq̄ ſpeculator q̄ a lōge inſi dias conſiderat et vitat. Eccl. xxv. Timor dn̄i ſup oīa ſe ſuppoſuit. Eſt tanq̄ ianitor q̄ con̄ peccatū hoſtium clauſū tenꝫ Prouer. xv. Per timorē dn̄i declinat oīs hō a malo immo ſi in trauit ſtatim expellit Eccl. i. Timor dn̄i expellit pccm̄ Nam q̄ ſine timore eſt nō poterit iuſtificari Eſt āt mag nū periculum qn̄ iſte ianitor dormit. Juxta illud Ecc. xxvij. Si nō in tiore

dn̄i tenueris te inſtanᷓ. cito ſubuerteᷓ domꝰ tua Jſte timor ecīā ciues cuſto dit ne diuiſio intret Augꝰ de ci. dei. Scipio nolebat cartaginē emulā ro mam impii dirui ꝛ decernēti vt diru ereᷓ con̄ dixit cathoni. Timens infir mis aīmis hoſtē ſecuritatē et idoneū tutorē vidēs eſſe terrorē. Qr̄to acce dit dilectio que cor diſpoſitū purifi catū et munitū hꝫ ḡtificare. ſine hac em̄ ea que facēmꝰ deo grata nō eēnt vt hꝫᷓ. i. Coꝝ. xi. Nec ea que facere mus q̄tum ad deū ſicut deū laudare vnde dicit Si linguis hoīm loquar et āgeloꝝ .i. ſi laudauero deū ſicut lau dant āgeli et bt̄i caritatem autē nō habeā factus ſum velut es ſonans et cimbalū tinniēs. nec ea que facēmꝰ quo ad ꝓximū ſicut elemoſinas daē Vnde ſbdit. Et ſi diſtribuero ī cibos paupeꝝ oīs facultates meas carita tem autē non habuero nichil michi ꝓdeſt. nec ea que facerēmꝰ quo ad nos ſicut corpus mortificaē vel morti exponē. Vn̄ ſbdit Et ſi tradidero cor pus meū ita vt ardeā ꝛc̄. Qn̄to ac cedit huīlitas que habꝫ oīa ſupdicta cuſtodire qꝛ ſicut Greg. Qui ceteās v̓tutes ſine huīlitate ꝯgregat quaſi q̄ puluerē ante ventū portat Eſt em̄ huīlitas ſicut cinis fūdamentū et ra dix. Sicut em̄ cinis cuſtodit ignē. ſic humilitas graciam ſpūalez Eccl. x. Quid ſupbis t̓ra et cinis. Et ſicut fū damentū q̄to magis ꝓfundaᷓ tāto magis edificiū ſtabiliᷓ Et ſicut arbor q̄to magis radices ꝓfundius fixerit tāto firmior exurgit Sic et huīlitas q̄to fuerit ꝓfūdior tāto aīa ī grā di erit ſolidior Augꝰ. Cogitas magnā fabricaz ꝯſtruē celſitudīs de fūdamē to cogita huīlitatis. arborē attende figit radicē in humili. verticē tendit ad celū ſi ſine radice auras petit rui nam eſt nō incrementū ꝛc̄

Sermo terciꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

¶ Sermo tercius eiuſdem.

Filia mea modo defuncta eſt
Quid ſignificet tres mortui
quos chriſtꝰ ſuſcitauit. Au
guſti. in li. de ſermo. domini in mō
te Peccati tres ſunt differētie ſcꝫ in
corde. in facto. ⁊ in cōſuetudine. Et
ſubdit Vna ē q̄ i domo ſicut puella
quādo in corde cōſentit libidini alia
iam ꝓlata extra domum procedit. ſ
viduefilius quādo in factū procedit
cōſenſus. Tercia quādo cōſuetudīe
mala ⁊ terrena premitur animus. qꝛ
tunc in ſepulcro eſt iā fetens ſicut la
zarus Quia igitur ē puella ſignat ꝓ
mam differentiā peccati prout eſt in
anima ideo debet quilibet rogare ⁊
dicere Domine filia mea id ē anima
mea modo defuncta ē ⁊c̄. Sed videt
differentia inter matheuꝫ marcum ⁊
lucaꝫ. Matheus dicit ꝙ filia mortua
erat Marcus ꝙ pater puelle dixit fi
lia mea iacet in extremis. Luc. viij.
dicitur ꝙ hec moriebatur Quādo ve
ro veniebat ad chriſtuꝫ ſupponebat
ꝙ eēt mortua ⁊ ideo vtrūqꝫ potuit di
cere. ⁊ ꝙ dimiſerat eaꝫ in extremis
⁊ ꝙ credebat ꝙ eſſet mortua. Aug.
de cōcordia euangeliſtarum dicit ꝙ
pater puelle volebat ꝙ dominꝰ ad e
am veniret quam dimiſerat in extre
mis vt ſi nondū eſſet mortua eam ſa[na]
ret. ſi vero eſſet mortua quod quidā
credebat eaꝫ reſuſcitaret Matheus
igitur poſuit verba mentis. Marcus
verba eoꝝ Per iſtaꝫ igitur filiaꝫ defū
ctaꝫ ſignificat anima per pecc̄m mor
tua De qua ponūtur duo ſcꝫ ſtatus ꝑ
uaricationis. ⁊ ſtatꝰ iuſtificationis
Statꝰ ꝑuaricationis notat cū dicit. fi
lia mea modo defuncta ē. Aſſimilat
autē peccator mortuo triplici de cau
ſa Primo ꝓpter fetoreꝫ. Sicut enim
mortuus fetet corporaliter. ſic pecca
tor ſpiritualiter Sunt autem quatu
or per que cadauer mortuum magis
fetet ſcilicet locus. calor. ventus. ⁊
tempus. Locus quādo ſcilicet cada
uer eſt i loco alto tunc fetor magis
diffunditur ⁊ ſignat ſuperbiam que
coram deo ⁊ āgelis fetet Yſa. xxxiiij.
De cadaueribus eoꝝ aſcendet fetor
Tercium eſt ventus qui fetoreꝫ ad lō
ginquas ꝑtes defert ⁊ ſignat detrac
tioneꝫ que ſemper in ore habet feto
rem Pſalmꝰ Sepulcrum patens eſt
guttur eoꝝ ⁊c̄. Tunc fetorem ad in
ſtar venti defert quādo aliorum defe
ctus refert. Quartum ē temporis di
uturnitas quia quanto magis fuerit
cadauer diuturnuꝫ tanto magis feti
dum ⁊ ſignat peccatū conſuetudīs.
Iohelis. i. Cōputruerunt iumenta in
ſtercore ſuo Secūdo peccator aſſimi
latur mortuo ꝓpter obliuioneꝫ Pſal
mꝰ Obliuioni datꝰ ſum tanq̄ mortu
us a corde Quia igit peccator oblitꝰ
fuit dei in mūdo. ideo deꝰ obliuiſcet
eius in inferno Ozee. iiij. Quia obli
tus es legis dei tui obliuiſcar tui et
ego Ideo infernus dicitur terra obli
uionis Eſt enim quedam terra vbi ē
cognitio aperta ſcilicꝫ terra viuenti
um Alia eſt vbi eſt cognitio obſcuā
ſcilicet terra peregrinātium. Iuxta
illud Coꝝ. xiij. Videmꝰ nūc ꝑ ſpecu
lum in enigmate. tunc facie ad faciē
Eſt enim terra vbi eſt obliuio perpe
tua ſcilicet morientium. Nam deus e
orum obliuiſcitur quantum ad effe
ctum miſericordie. Iob. xxiiij. Obli
uiſcatur dei miſericordia ⁊ ipſi obliui
ſcuntur deum quantū ad ſpem venie
Michee. i. Deſperata eſt plaga eius
Vnuſquiſqꝫ obliuiſcitur ſuiipſius ꝓ
ter immenſitatem pene. Vnde ariſ
toteles cuidam diſcipulo ſuo apparu
it dicens. ꝙ totam ſcientiam ſuam
oblitus eſt ⁊ nihil aliud ſciebat niſi
penaꝫ ſuam ¶ Tercio peccator aſſimi
latur mortuo ꝓpt vermiuꝫ corroſionē
Habet enim tria genera vermium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Primus eſt remorſus cōſciencie que
eciā in inferno nō moritur Yſa. vlt.
Vermis eoꝝ non morietᷣ Amb. Que
pena grauior ꝙ̄ interius vulnus ↄſcie.
Nōne hoc magis fugiēdū ē ꝙ̄ mors
ꝙ̄ diſpendiū ꝙ̄ exiliū Alij ỽmes ſūt
ipſa vicia et pccā. De quib9 dr̄ Yſa.
xxxiiij. Ibi cubauit lamia et inuenit
ſibi requiē. hoc quantū ad luxuriaꝫ.
Lamia ſicut dt̄ Gloſa hꝫt pedes cani
nos et cetera feinea. Luxurioſus em̄
et in pccā currit et ſepe ad vomitum
redit. et maxime qn̄ catulos ſuos .i.
tēptacōes ſuas diuerſ delicijs nutrit
Tre. iiij. Sꝫ et lamie nudauerūt mā
mas lactauerūt catulos ſuos Sequitᷣ
ibi habuit foueā ericı9. hoc quantū
ad auariciā Ericius eſt aīal ſpinoſuꝫ
ꝗ ſignificat auarū ꝓpter anxietates
ſpinoſas Dicit aūt Iſidor9. ꝙ ericı9
ſup vitem aſcēdit et vuas ad terrā
excutit et poſtmod dn̄dens ſup eas
ſe inuoluit que ſpinis vndiqꝫ infigū
tur. et ſic eſcam catulis ſuis portat.
Spine auaroꝝ ſunt aſtucie eoꝝ q̄b9
paupes pungūt p q̄s eciā bō ipſoꝝ
rapiunt et filijs ſuis tribuūt. Sequitᷣ
Illic congregati ſunt milui alter ad
alteꝝ Hoc q̄ꝫtum ad ſupbos Miluus
em̄ inſidiatᷣ auib9 domeſticis et max
ime pullis puulᷣ. Sic ſupbus pſequitᷣ
meliores ſe et paupeꝝ bona rapit et
vt poſſit aliqn̄ melior apparē eiuſdeꝫ
malicie ſocios ſecū adiungit Ideo dt̄
Alter ad alteꝝ Alij ỽmes ſunt q̄daꝫ
pccā que nullā hn̄t delectacōem. ſed
animā cruciant. ſicut iracūdia triſticia
et inuidia. Nam iracūdia vitā dimi
nuit. Ecc̄. xxx. Zelus et iracūdia mi
nuūt dies. Triſticia oſſa conſumit.
Prouerb. xvij. Spus triſtis exſiccat
oſſa. Inuidia oſſa putrefacit Prou̇.
xxiiij. Putredo oſſiū inuidia. Scd̄o
ponitᷣ ſtatus iuſtificacōnis qui ſigni
ficatᷣ in ipſius puelle reſuſcitacōne.
Ad reſuſcitacōeꝫ aūt ſpūalem qued

coopantᷣ. quedā diſponūt et quedā
oſtendūt. Coopantᷣ quideꝫ ſanctoꝝ
ōrōnes qd̄ ſignificatᷣ per hoc ꝙ dr̄ qd̄
pr̄ q̄ dicebatᷣ Iayrus. vt dr̄ Mar̄. v.
pro ipſa rogauit. Iayrus intpretatᷣ
illuminans et ſignat cetū ſcōꝝ qui a
deo illuminati ſunt et alios illuminān̄t
Ps̄. Illuminās tū mirabilitᷣ a monti
bus etn̄is. Si em̄ ſancti ꝓ pccōrib9
ōrabāt dum eſſent in miſeria multo
magis modo dum ſūt in glā cū eoꝝ
caritas nō ſit diminuta ſꝫ augmenta
ta Bern̄. Orant ꝓ nobis ſancti prēꝫ
qꝛ illa beata patria caritatē eoꝝ nō
minuit ſꝫ augmentauit. Sancti eciaꝫ
dū erant in hac vita de ſua adhuc ſa
lute erant ſolliciti et tn̄ adhuc ꝓ pec
catorib9 ōrabāt Nunc aūt de ſua ſalu
te ſunt ſecuri. et ideo de nrā totalitᷣ
pn̄t eē ſolliciti. Iuxta illd̄. ij. Petᷣ. i.
Dabo aūt operā et frequentᷣ hrē vos
poſt obitū meū ꝛc̄. Sunt eciā ſancti
iuxta ſpeculū etn̄itatis in quo clare
vident miſeriā noſtre penalitatis. et
ideo mouētur ad effectum pietatis
Bern̄. Si ſancti dū adhuc viuerent
miſerti ſunt peccatoribus. qꝛ ꝓ eis
orauerunt. ſic tanto āplius quāto ve
rius noſtras agnoſcant miſerias pro
nobis intcedunt. Scd̄o vidēdum eſt
que ſunt illa que diſponūt ad ſpūa
lem reſuſcitacōeꝫ. que quidē ſūt tͣ.
Primū eſt vilitateꝫ ſue origīs recog
noſcere. qd̄ notatᷣ per hoc. ꝙ xp̄s ad
illā reſuſcitacōeꝫ aſſumpſit patrē et
matrē. illos ſcꝫ de q̄b9 dr̄ Iob. xvij.
Putredini dixi pater me9 es et mr̄
mea Talis em̄ ↄſideratio humilitatē
inducit Mich. vi. Humilitas tua in
medio tui. Ac ſi dicat Non ſolū hēs
cauſam humilitatis ex hijs que ſunt
ſup te vbi hēs iudicia dei. ps̄. Iudicia
a tua abiſſus mlᷓta Nō ſolū ex hijs q̄
ſunt infra te. vbi hēs tormēta infer
ni Eccl̄. vij. Humilia valde ſpūm tuū
qm̄ vindicā carnis ipij ignis ꝛ ỽmes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Nõ ſolum ex his que ſunt iuxta te v
bi habes pericula mũdi Joh. v. Mũ
dus totus in maligno poſit⁹ eſt Sed
ex his que ſũt iuxta te ⁊ in medio tu
i Sapi. v. Corpus qđ corrumpit̃ ag
grauat aĩaz Secũduz diſpoſitiuũ
eſt gaudiũ excludere. qđ notatur p
hoc ꝙ xp̃s iuſſit excludere carmen lu
gubre ⁊ tibicines cãtantes. Carmen
lugubre eſt gaudiũ mundi. Amos.
viij. Conuertã feſtiuitatẽ veſtraz in
lamẽtuz ⁊ gaudium veſtrũ in luctuz
Pñs eñ vita eſt exilium ⁊ ſtadium
vt ſic de vigilia veniatur ad feſtuz e
terne ſolemnitatis. De exilio ad pa
triaz celeſtis hereditatis. đ ſtadio ad
ociuz eterne quietis Sed mali faciũt
feſtũ de vigilia de exilio priaz. đ ſta
dio ociuz Et ĩ futuro ſemp erũt in vi
gilia qꝛ ſemp erunt tꝛ̃ſtes ⁊ ieiunan
tes. ſemp in exilio quia a celeſti pat̃
a ſemp erũt exules. ſemp in ſtadio
qꝛ de pena ĩ penã ſemp erũt currẽtes
⁊ in tormẽtis laborãtes Ps̃. Labora
bũt in eternũ ⁊ viuent adhuc ĩ finẽ
Sed beati ſemp erũt in leticia ⁊ q̃ete
eterna Terciũ diſpoſitiuũ eſt turba
rũ tumultuz vitare qđ ſignat̃ p hoc
ꝙ chriſt⁹ turbaz eiecit Seneca ſocra
ti ⁊ ciceroni dixit ꝙ honeſtatez diſcu
teret diſſimilis ſ̃oꝛz. Quotiẽs cuz ho
minibus habitaui minoꝛ hoĩe redij.
Interrogat⁹ quidã ph̃s quid eſſz ho
mini inimiciſſimuz r̃ñdet alter homo.
In vitaſpatrũ dicit quidã ſenex Qñ
moyſes ĩtrabat in nube loquebatur
cuz deo quãdo exibat loquebat̃ cum
populo Sic monach⁹ quãdo ẽ ĩ clau
ſtro loquit̃ cũ đo qñ exit ad turbas
loq̃tur ſepe cũ diabolo ¶ Tercõ vidẽ
duz eſt q̃ ſũt illa q̃ oñdunt reſuſcita
tionẽ eẽ verã Que q̃dez ſũt t̃a. p̃mũ
eſt velox reſuſcitatio. Fãtaſtice eñ ⁊
magice reſuſcitati ñ ſurgũt velociter
ſ modo mouẽt pedes mõ manus mõ
caput Illi vero q̃ veracit̃ ſuſcitãt̃ cõ
tinuo ſurgũt iõ dicitur de iſta puella
Luc. viij. Surrexit ꝯtinuo Et de laza
ro Jo. xi. Statim ꝓdijt q̃ erat mortu
us Peccm̃ hꝫ caput ſcꝫ malã ſuggeſti
onẽ ⁊ ꝯſenſũ Hꝫ manũ ſcꝫ malũ op⁹
hꝫ pedes ſcꝫ malaz ꝯſuetudĩnẽ qñ q̃s
đ pccõ in pccm̃ currit Pro. i. Pedes
eoꝝ ad malũ currũt Sũt igit̃ q̃dam
qui peccatũ dimittũt quantũ ad cõ
ſuetudĩnẽ qꝛ nõ ita ſepe peccant. illi
ſuſcitant̃ in pedib⁹ Deinde dimittũt
opus iſti ſuſcitãtur in manib⁹. tãdẽ
dimittũt ꝯſenſuz iſti ſuſcitãt̃ in capi
te Sꝫ q̃ veracit̃ ſuſcitãt̃ ſtatim dimit
tunt pccm̃ q̃tũ ad ꝯſuetudĩnẽ. q̃tũ
ad op⁹ q̃tuz ad ꝯſenſuz ⁊ ſuggeſtio
nez Secũduz ſignũ ẽ fortis ambulatio
Fantaſtice eĩ ſuſcitati nõ pñt ire niſi
p aliquos paſſ⁹ Dicit eñz petr⁹ alfon
cius ꝙ non poſſũt ire niſi tãtuz q̃tuz
ꝓcedit vmbra corpis ſui. Veraciter
eĩ ſuſcitati vadũt libere ſicut prius
vt ãt oſtẽdat̃ ꝙ iſta puella fuit verã
citer ſuſcitata dĩ Mat. v. Confeſtim
ſurrexit puella ⁊ ambulauit. de laza
ro dixit dominus Soluite euz ⁊ ſini
te abire. Sunt aliqui qui aliquos pa
ſſus tantuz faciunt Faciunt eñz vnũ
paſſum cũ faciũt aliqua opera de ge
nere bonoꝝ Faciunt aliuz dũ habent
aliqua bona ꝓpoſita cordiũ Faciũt a
liũ duz peccata dimittũt q̃tuz ad ex
trinſecũ ſed illi q̃ vere ſuſcitãtur ñfa
ciũt paſſ⁹ ſed dietas Vna dieta ẽ cõ
tricio cordis. alia ꝯfeſſio oris. tercia
ſatiſfactõ opis Exod. iij. Ibim⁹ viaz
t̃ũ dieꝝ ĩ đſto vt ĩmole⁹ đo nrõ Ter
cium ſignum eſt manducatio quia ſi
cut dicitur Mathe. Juſſit deus puel
le dari manducare Magi enim in ni
gromãcia quoſdã caracteres ſub an
tillis mortuoꝝ ponunt. ⁊ faciũt eos
aliq̃tulum ambulare ⁊ aliqua verba
dicere ſ nõ pñt facere vt mãducent.
Cib⁹ quãdo manducatur primo ma
ſticatur deinde ad ſtomachũ dirigit̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

digeſtus ad mēbra deriuat᷑ et ſic in
corpat᷑ Jlle ergo eſt vere ſuſcitatus
q̄ mādata dei maſticat p̲ meditacōz
Et ea in ſtomacho meōrie recondit
per recordacōez . et ſibi incorporat p̲
opacōnem .

Dñica viceſiā qn̄ta Sermo p̄mus

Cum ſubleuaſſet oculos ihs
et vidiſſꝫ qđ mltitudo maxi
ma veīt ad eū Jo . vi . Sicut
dicit Aug⁹ ſup iohēz Lrās pulchras
et bn̄ formatas alit̄ laudat ille q̄ neſ
cit lrās . alit̄ ille q̄ nouit . Nam p̄m⁹
laudat figurarꝫ pulchritudinē . Ali⁹
ſenſus ꝓfunditatē . Sicut eīn alit̄ lau
dat᷑ pictura alit̄ ſcp̄tura . Nam tota
laus picture eſt in decore exteriori .
Laus aūt ſcp̄ture marie eſt in ſenſu
interiori Eodē mō miācula xp̄i aliud
p̄tendunt exterius aliud cōtinent in
terius Nam exteri⁹ p̄tendūt admira
cōnem vnde puuli edificent᷑ Jnteri⁹
cōtinent miſteria vnde pfecti exerce
ant᷑ . Hn̄t eīn ipſa miracula . vt ibidē
dt Aug⁹ . linguas ſuas . Namqꝫ xp̄s
eſt dei v̄bū . iō eciā factū v̄bi nob eſt
verbū . miſtice ergo loquēdo xp̄s in
hoc euāgelio q̄druplicē gerit pſonā
Primo gerit pſonā patris miſerētis
in hoc ꝙ oculos ſubleuauit et turbā
reſpexit . reſpect⁹ eīn ille ſignat re
ſpectū p̄ne mīe quē reſpectū ꝓpha
petebat dicēs Reſpice in me et miſe
rere mei Jdē . Quō miſeret᷑ pr̄ filiorꝫ
miſertus eſt dn̄s timētib⁹ ſe Et ſbdit
triplicē cauſā q̄re ſic miſeret᷑ . vna ſu
mit᷑ a pte pncipij . qꝛ de vili et fragi
li materia facti ſum⁹ . iō dt Qm̄ ipſe
ↄgnouit figmentū nr̄m . Scđa ſumit᷑
a pte finis . qꝛ ſcꝫ in cinerē redigēdi
ſum⁹ Et ideo ſubdit᷑ . recordatus eſt
qm̄ puluis ſum⁹ . Tercia ſumit᷑ a pte
medij . qꝛ ſcꝫ inſtabilē vitā habem⁹
Jdeo ſbdit hō ſicut fenū ꝛc̄ Nam ad
inſtar feni ꝛ floris hō mō vireſcit in
iuuētute mō areſcit i ſenectute mō
floret in ſanitate mō aret in infirmi
tate mō putreſcit in morte . Secūdo
gerit pſonā amici familiariter collo
quētis in hoc ꝙ tā familiarit̄ cū phi
lippo locutus fuit dicēs Vn̄ emem⁹
panes ꝛc̄ Joh . xv . Jam non dicam
vos ſeruos ſꝫ amicos . qꝛ oīa que au
diui a prē meo nō feci vob Qđ autē
ſequit᷑ hoc aūt dicebat temptans eū
innuit qđ null⁹ ſecreta ſua amico cō
mittē debꝫ niſi p̄us eū tēptet . i . ꝓbet
Eccl . xi . Non omnē hoīez inducas in
domū . i . in cor tuū . multi eīn in fide
ſūt doloſi Eiuſdē . vi . Si poſſides ami
cū in temptacōne poſſide illum et nō
facile credas ei et teip̄m . Ante ꝓba
cōez eīn nō dꝫ de facili ſeip̄m ſibi cre
dere ſꝫ poſtꝙ ip̄m tēptauit . i . ꝓbauit
et fidelem inueīt dꝫ ſecure ſibi ſeip̄m
cōmittē . Vnde legit᷑ de Alexandro .
ꝙ cū philippus medic⁹ et ꝓbat⁹ ami
cus medicinā ſibi dare debēt ſupue
nerūt lrē ab emul' miſſe cōtinentes
philippū in medicina venenū admiſcu
iſſe quos cū Alexand legiſſꝫ medicinā
p̄us hauſit et poſtea lrās legendas
philippo dedit . ob magnā eīn fiduciā
quā de ipſo hēbat malū de illo ſuſpi
cari nō poterat Qđ eciā dr̄ tēptans
eū videt᷑ eſſe cōtrariū ei qđ dr̄ Jac .
xvij . Deus eīn neminē temptat . Sed
dicendū qđ alit̄ tēptat diabolus alit̄
homo alit̄ deus . Diabolus eīn tēptat
vt decipiat . i . Pet . vlt̄ . Aduerſari⁹
veſter diabol⁹ tanꝙ leo rugiēs circuit
querens quē deuoret ꝛc̄ Homo tēp
tat vt ꝓbet et agnoſcat Eccl . xiij .
Ex mlta loquela tēptabit te Deus
temptat vt tēptatū et a ſeip̄o et ab
alijs ↄgnoſci faciat Juxta illđ Geñ .
xxij . Temptauit deus Abra . ꝛc̄ . Et
ſequit᷑ . Nūc cognoui . i . cognoſcē feci
qđ timeas deū . Sꝫ videt᷑ qđ de turba
paſcenda xp̄s nō debuit requirē phi
lippū ſꝫ iudā q̄ loculos portabat Sed
dicēdum . qđ philippus oriūdus erat

de patria illa .i. galilea ⁊ iō notus fu
erat turbis ⁊ ꝓpter hoc de turbis pa
ſcēdis magis eāt ſollicit⁹ vt cū dica
t̄ Mat. xiiij. Veſpe autē facto acceſ
ſerūt ad eū diſcipuli dicētes. Deſert⁹
ē locus ⁊ iā p̄terijt hora dimitte tur
bas vt eūtes in caſtella emāt ſibi eſ
cas Credēdū eſt ꝙ philipp⁹ int̄ eos e
rat q̄ xp̄m magis ſollicitabāt ⁊ iō cri
ſtus philippū requiſiuit dicēs Vnde
emem⁹ panes ⁊c. Tercio xp̄s gerit
pſonā domini potēt̄ opātis i hoc ꝙ
ꝙ qnq̄ panes ſibi młtiplicauit ⁊ qn
q̄ milia hoīm inde ſaciauit exceptis
mulierib⁹ ⁊ puulis vt dī Mat. xiiij.
Hoc em̄ fuit potētie infinite Voluit
q̄dē de⁹ vt dicit Aug⁹ ſup Jo. notici
ā ſui dare hūano gn̄i Sed q̄ non po
terat ab omnib⁹ videri ocul̄ corpali
b⁹ voluit ſe maniſtaē oſtēſis miācul̄
iō in p̄ma creacōe miācula młta fec̄
int̄ q̄ vnū fecit ꝙ t̄rā ſegetes ꝓduce
re fec̄ Sz q̄ iſta miācula ex aſſiduita
te viluerūt. igit̄ xp̄s aduemēs młta
alia miācula fec̄ p̄ter vſitatū curſū or
dineq̄ nature. nō q̄ ſint maiora ſed
q̄ ſunt magis inſolita ⁊ ſbdit Aug⁹
Maius em̄ miāculū ē gubernatio to
ti⁹ mūdi q̄ ſaturatio qnq̄ milium ho
minū de qnq̄ panib⁹ ⁊ tn̄ hoc nemo
miraē Jſtud miraāt̄ homines nō quia
maius ē ſed q̄ rarum ē Jdē. Vnde
em̄ multiplicat de paucis granis ſege
tes ⁊ cetera blada ide multiplicauit
i manib⁹ ſuis qnq̄ panes Poteſtas
em̄ erat in mai b⁹ xp̄i. panes aūt ille
qnq̄ quaſi ſemina erāt nō q̄dem ter
re mādata ſed ab ipo qui t̄rā fecit
multiplicata Quāuis autē xp̄o tā fa
cile fuiſſet panes d̄ nouo creaē ſicut
iam fcōs multiplicaē. volebat tn̄ iā
factos multiplicare vt cōfunderet he
reticos quos ſciebat eſſe dicturos.
Omīa viſibilia a diabolo eſſe creata
Cum em̄ dicatur Jo. iij. Jn hoc appa
ruit fili⁹ dei vt diſſoluat opa diaboli

ſed ſi illi panes a diabolo fuiſſēt fac
ti xp̄s eos nō multiplicaſſz ſed poti⁹ d̄
ſtruxiſſz ⁊ alios de nouo creaſſz. Jſti
panes poſſūt intelligi qnq̄ ſpūaliter
qui ſcz mētem reficiūt quoꝝ panum
quidā cōficiunt̄ ex farina tota ama
ra. quidā ex farina tota dulci. q̄dā
ex farina ptim dulci ⁊ ptim amara.
Prim⁹ ē panis ꝯpaſſionis iſte cōfici
t̄ ⁊ efficiatur d̄ farina amara .i. ex miſe
rijs ꝓximoꝝ de quo dī Thob. ij. Mā
ducauit panes i luctu ⁊ tremoē meō
rās illum ſermonē quē dixit dn̄s per
Amos ꝓphetā Dies feſti veſtri ꝯuer
tētur i luctū Secūd⁹ eſt panis afflic
tionis qui cōficit̄ ex farina amariori
.i. ex ꝯſideratione paſſionis xp̄i d̄ quo
dī Deu. xvi. Septē dieb⁹ ꝯmedes ab
ſq̄ fer. afflic. pa. Jlle panē affilctio
nis ꝯmedit q̄ ꝯſiderādo dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i paſſiōē corde ⁊ corpe ſe affligit
corde ꝯdolēdo corpe mortificādo ſed
dz ꝯmedere ſn̄ fermēto malicie ⁊ neq̄
cie Cū fermēto neqcie ꝯmedunt qui
dicūt chriſtum nō vere fuiſſe paſſū
Cū fermēto malicie comedunt mali
xp̄iani qui fidē habent ſed opa non
habēt Debz igit̄ comedere ſine ferm̄
to .i. fide vera. ⁊ opatione bona Et dī
ꝙ comedebat̄ ſeptē diebus q̄ ſeptē
effuſionib⁹ ſanguinis domini noſtri
ihu xp̄i. debemus eſſe intenti. quaꝝ
due fuerūt in duabus manib⁹ ⁊ alie
due in duob⁹ pedib⁹ Quīta ē in toto
corpe qn̄ fuit flagellat⁹ Sexta in ca
pite qn̄ ſpinis fuit coroāt⁹ Septima
in latē qn̄ fuit lāceatus. Terci⁹ ē pa
nis tremoris q̄ ꝯficit̄ ex farina amari
ſſima .i. ex ꝯſideratōe penaꝝ īfernaliū
Multum em̄ dz timere ⁊ cōturbari
q̄ cōſiderat penā inferni Job. xxi. Cū
recordat⁹ fuero ptimeſc o ⁊ ꝯtrahit
carnē meā tremor Pſ. Timor ⁊ tre
mor venerūt ſup me ⁊ ꝯtexerunt me
tenebre. nec miꝝ q̄ ibi ꝯmedet̄ paīs
amariſſim⁹ ⁊ venenoſus Job. xx. Pa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

nis eꝰ vertet̄ in vtero illiꝰ in fel aſpi
dū intrinſecꝰ Qītus ē panis deuotio
nis qui ↄficit̄ ex farina tota dulci .i. ex
ↄſideratione celeſtiū gaudioꝝ de quo
dr̄ in pſ̄. Fuerūt mihi lacrime m. pa
nes di. ac noc. ⁊ c̄ Nihil em̄ ſanctis
viris ī hac vita dulciꝰ q̄ꝫ lacrimis de
uotōis paſci Yſa. xvi. Inebriabo te
lacrima mea ⁊ c̄ Sicut eī ebriꝰ dolo
rē non ſentit dāna puipēdit. verba ↄ
temnit. ſic ſcī viri talibus lacrimis ī
ebriati puipendunt dolores corpm.
damna rerꝫ. iniurias verboꝝ. Quin
tus vero ē panis ↄpūctōis qui ſcꝫ cō
ficitur ex farina amara ⁊ dulci ⁊ ex re
cordatione peccōꝝ nrōꝝ Illa em̄ con
punctio habet amaritudinē ꝓpter of
fenſas. ⁊ hꝫ dulcedinē ꝓpter ſpē ⁊ ve
niaꝫ. vnde dr̄ in Pſal. Cibabis nos
pane lacrimaꝝ. ecce amaritudo. ⁊
potū dabis nobis ī lacrimis ī mēſurā.
ecce ↄſolatio. Illi autē qui nō habēt
ſpē venie. ipſi d̄bēt flere ſine mēſurā.
ſed illi q̄ ſperāt veniaꝫ debēt inflēdo
hēre mēſuraꝫ Pro. xiiij. Cor qd̄ non
nouit amaritudinē anime ſue. ecce
amaritudinē ꝓ culpa. in gaudio eꝰ
nō miſcebit̄ extraneꝰ. ecce gaudiū
ꝓmia. Quarto dominꝰ noſter ihe
ſus xp̄s gerit pſonā magiſtri ↄſulen
tis cū ait Colligite q̄ ſupauerunt ⁊ c̄.
Voluit auteꝫ dominꝰ noſter iheſus
xp̄s vt dic̄ Cri. Fragmēta colligi nō
ꝓpter oſtētationē. ſꝫ vt cordibꝰ diſci
puloꝝ qui erāt in mūdo predicaturi
miraculuꝫ artius infigeret̄ Et vt mīa
culuꝫ nō fantaſticū ſed veruꝫ credere
t̄ Et vt turba diſcipuloꝝ ⁊ paupꝫū
multis diebꝰ de ipſis fragmētis ſuſtē
tarētur. Notādū ē autē q̄ꝫ q̄daꝫ reli
quie peccōꝝ ſicut cogitatio mala ⁊ de
lectatio q̄ aliquādo ꝛ̄manēt poſt pec
catū iſte ſūt diſpgende. vn̄ dicit̄. Y
ſa. xiiij. Perdā babilonis nomē. ger
men. ⁊ reliquias. Noīa babilonica
ſūt v̄ba laſciua. germīa ſūt opa. reli

q̄e ſūt cogitacōes male Iſta oīa ſūt
diſpgenda Scd̄o ſūt q̄dā reliq̄e bona
rū cogitationū. iſte ſūt ↄſeruāde de
q̄bꝰ dr̄ in pſ̄. Cogitatio hoīs ↄfitebit̄
t̄ .i. laudabit te. ⁊ reliq̄e cogitatōis
diē feſtuꝫ agent tibi Reliq̄e cogitati
onis ſūt bona v̄ba q̄ꝛ ex abundantia
cordis os loquit̄ Sūt etiaꝫ bona opa
q̄ꝛ illud qd̄ cor ↄcipit manꝰ opꝛātur.
Hec igit̄ t̄a deuꝫ laudāt ⁊ magnū feſ
tuꝫ ſibi faciūt ſcꝫ bona cogitacō. locu
tio ⁊ opacō Ber. Puto q̄ꝫ per ſingu
los fideles q̄ ↄuertūt̄ ad deuꝫ ⁊ in fide
ꝓficiunt. feſtiuitas orit̄ dn̄o. Tercio
ſūt reliq̄e ciboꝝ ⁊ diuitiaꝝ q̄ ſūt pau
peribꝰ erogāde Lu. xi. Qd̄ ſupeſt da
te elemoſinaꝫ ⁊ ecce oīa mūda ſūt vo
bis Sꝫ dr̄ de auaro Job. xxi Nō remā
ſit de cibis eꝰ ⁊ ꝓpterea nihil remaē
bit de boīs eꝰ Ps. Saturati ſūt filij ⁊
dimi. re. ſu. par. ſu. hoc ē deꝰ ſatura
uit eos filijs ⁊ multis diuicijs ⁊ ī mor
te nihil dimiſerūt egenis ſꝫ reliq̄as ſu
as .i. diuitias q̄s hic reliq̄runt ⁊ ſecū
portare nō pn̄t dimiſerūt puul̄ ſuis
.i. filijs ⁊ nepotibꝰ ſuis ¶ Sermo. ij.

Vum ſꝫ eleuaſſꝫ oculos ihs ⁊ c̄
Scriptuā ſac̄ hꝫ dupliceꝫ ītel
lcm̄ ſcꝫ lrālez ⁊ miſticū. ⁊ iō
aſſilatur fauo mell̄. ſpice grani ⁊ ig
nito lapidi. de duobꝰ p̄mis d̄t Au. d̄
v̄bo dn̄i Nā poſſumꝰ de diuinis opi
bꝰ q̄ legūtur ītellectuꝫ aliciuꝰ ſpūal̄
ſignacōis exſculpere q̄ſi d̄ obſtruſis
fauoꝝ cellis mella ꝓducamꝰ. vel xp̄i
diſcipulos mitātes ſpicas manibus
ↄfricamꝰ vt ad latēcia grana .i. ſpū
alia v̄ba puemiaꝰ de t̄cio dic̄ Gre. in
moral̄. Cū v̄bū ſacri eloquij lapidi ſi
mile dixerim in quo ignis latꝫ q̄ ma
nu frigidꝰ tenet̄ ſed pcuſſꝰ ferro ig
nē emittit Sic v̄ba ſacri eloquij q̄ p
narrationē lrē frigida tenēt̄ ſi quis
intēto intellcū pulſauerit de eꝰ ſenſi
bꝰ ignē ꝓducat vt in eꝰ v̄bis eiꝰ arde
at q̄ p̄us p lrāꝫ frigidam tenebatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Educam⁹ ergo de p̄ſenti euangelio
mel quo dulcoremur · granū quo nu
triamur et ignē quo accēdamur · In
hoc quidē euāgelio multa gn̄a hoīm
informant̄ · Primo cōtemplatiui · vt
ſcz oculos cordis ad deū erigant · qđ
notat̄ in hoc q̄ iheſus oculos ſbleua
uit · hoīs eſt ſubleuare ad deū oculū
intellectus p meditacōez et affect⁹
p deuocōez Ecc̄ · ij · Sapiētis oculi in
capite eius Illi em̄ qui ſunt celeſtia
ſapiētes dn̄t hr̄e in xp̄o capite oculū
intellcūs et affectus Refert agelli⁹
q̄ democritus ph̄s oculos ſibi eruit
et huius cauſa triplex ab alijs ph̄is
aſſignat̄ · Prima qꝛ viſus ipm̄ a me
ditacōīb⁹ interioribus impediebat
Scđa qꝛ mulieres ſine cōcupīa videˀ
nō poterat · Tercia qꝛ malos florere
nimis impacient̄ videbat · et ſic a ſua
ph̄ia eū impediebat viſio rerū ſenſi
biliū et viſio rerū delectabiliū et vi
ſio rerū ſublimiū · Eodez mō impedit̄
q̄s ne oculos ſubleuet ad deū Primo
qn̄ nimis occupat̄ c̄ca ſēſibilia et c̄ca
t̄renas diuicias · qꝛ tunc ocul⁹ fedat̄
puluē auaricie · ps̄ · Oculos ſuos ſta
tuerunt declinare in terrā · Scđo qn̄
occupat̄ c̄ca delectabilia .i. c̄ca carna
les delicias · qꝛ tūc oculus excecatur
igne concupiſcencie · ps̄ · Supcecidit
ignis et nō viderūt ſolez · Tercio qn̄
occupat̄ c̄ca ſublimia .i. circa ambicō
nes mūdanas · qꝛ tūc obſcuratur fu
mo ſupbie Apo · ix · Aſcendit fumus
putei abiſſi et obſcuratus eſt ſol et
aer et de fumo putei exierūt locuſte
Iſte fumus infernal' eſt ſupbia que
p̄mo aſcendit in celū · et ibi obſcura
uit ſolem .i. angelū · deinde deſcendit
in aerē .i. in padiſuz terreſtrē · et ibi
obſcurauit p̄mos pntes Aer em̄ ſicut
dt Iſidorus parti ad celeſtē ptim ad
naturā t̄renā ptinz · ſic padiſus t̄reſ
tris medi⁹ eſt int̄ celū et terreſtrem
regionez · Deinde ipſe fumus ſupbie

deſcēdit de padiſo terreſtri · et venit
in mūdum et ibi gn̄auit locuſtas .i.
longas haſtas .i. ſupbos q̄ nō ſolū de
ꝓpe ſed eciā de longe feriunt · Scđo
informant̄ actiui vt opibus mīe inſiſ
tant in hoc ſcz q̄ dn̄s turbam pauit
dans nobis exemplū vt opibus mīe
inſiſtam⁹ · et licet hoc ſit laborioſum
· ſt tn̄ multū fructuoſū Diſtinguit ei
Greg⁹ · in mor · ſup illud Job · vij ·
Habui mēſes vacuos et noctes labo
rioſas enumerauit michi · qđ ſūt queđ
vacua et laborioſa · quedaz vacua ſ3
nō laborioſa · quedā laborioſa ſ3 non
vacua · Pati em̄ aduerſa ꝓ mūdo eſt
laborioſū ſ3 tn̄ vacuū · qꝛ nulla retribu
cōne eſt dignū Sap̄ · v · Laſſati ſum⁹
in via pdicōis ⁊ iniq̄tatis et ambu
lauim⁹ vias difficiles · Reſolui autē
delicijs eſt quidez vacuū ſ3 nō laborio
ſum Ibidez Quid nob ꝓfuit ſupbia
aut q̄d diuiciaꝝ iactācia cōtulit nob
tranſierūt oīa tanq̄ vmbra Pati vo
ꝓpter xp̄m vel pietatis opa exercere
ē quidē laborioſū ſ3 non vacuū immo
valde fructuoſū · Sap̄ · iij · Bonoꝝ la
boꝝ glorioſus ē fruct⁹ Tercio informāt̄
p̄lati vt in corrigendo debitā formā
teneāt i hoc ſcz qđ xp̄s dedit turbis
panes ordeaceos et piſces et ipos di
uiſit · in panib⁹ ordeaceis aſpitas · in
piſcib⁹ dulcedo · in diuiſiōe diſcretio
denotat̄ · et p hoc dat̄ intelligi · qđ p̄
lati quoſđ dn̄t corrigē cū ſeueritate ·
quoſdā āmonere cū amoris lenitate
oēs aūt cū diſcrecōe Ecc̄ · xij · Verba
ſapientū q̄ſi ſtimuli et q̄ſi claui in al
tū defixi · Stimul⁹ ſupficialiter pūgit
clauus defixus i altū .i. in ꝓfundū for
tit̄ penetrat · vterq3 adhibēdus ē ſa
pient̄ · iō p̄mittit̄ v̄ba ſapientū · Pre
lati em̄ q̄buſdaz dn̄t adhibē ſupficia
les correctōes ſicut māſuetis · q̄buſđ
ꝓfūdas obiurgacōnes ſicut ſupbis ·
oībus tn̄ cū diſcrecōne · qꝛ in oī ſacri
ficio ſal diſcrecōis offert̄ · Quarto

informãtur ſubditi vt ſenſualitatem reſtringãt. qđ notat̃ ĩ hoc ꝙ diſcubuerũt ſup fenũ Per fenũ emꝫ caro itelligit̃ Pſa. xl. Oĩs caro fenũ Eſt eĩ ſẽſualitas ceca iõ ducit animã ꝑ viã piculoſaꝫ Ecc. xviij. Si pſtes aĩe tue cõcupiſcentiã ei⁹ faciet te venire in gaudiuꝫ inimicis tuis. Eſt eĩ inimica ad Gal̃. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpiritum Eſt idomita ⁊ laſciua niſi a đo caſtiget̃ Jere. xxxi. Caſtigaſti me ⁊ eruditus ſuꝫ quaſi vitul⁹ vel iuuencus indomitus. qꝛ igit̃ eſt ceca debet ipſaꝫ ꝑ viaꝫ rectã ducere. qꝛ ẽ aĩe inimica debet ipam potẽt̃ ferire. qꝛ eſt laſciua dꝫt ipſaꝫ in ſeruitutẽ redigere ad Coꝛ. ix. Ego autẽ ſic curro ñ quaſi in incertũ Ecce qꝛ ſenſualitatẽ ſuã ꝑ viam rectã ducebat. ſic pugno nõ quaſi aerẽ v̓berãs Ecce quia ipſã potẽt̃ feriebat Sed caſtigo corp⁹ meum ⁊ c̃. Ecce qꝛ ipſam in ſeruitutẽ tenebat. Quinto informãt̃ predicatores vt verba que populis predicant non a ſeipſis ſed a deo ſe habere cognoſcãt qđ notatur ꝑ hoc qđ dicitur Mat. xiiij. ꝙ chriſtus dedit diſcipulis panes ⁊ diſcipuli turbis. Peccatoꝛ quideꝫ eſt vulnerat⁹ ſemiuiu⁹ ⁊ ſpoliatus vt habetur Luc̃. x. de illo qui incidit in latrones Predicatoẽs enĩꝫ debent animã vulneratã ſanaẽ medecinis orationũ. ꝙ enĩꝫ oratio ſanat dicit̃ Jac̃. v Infirmatur q̃s in vobis inducat preſbiteros eccẽ vt orẽt ſup eum ⁊ orõ fidei ſaluabit infirmũ ⁊ c̃. Debet animaꝫ ſemiuiuam nutrire pane doctrine Math. iiij. Nõ in ſolo pane viuit homo ⁊ c̃. Debet aĩam ſpoliatam induere veſtimẽtis v̓tutũ De quib⁹ dicit̃ ad. Ro. xiij. Abitia⁹ opa tenebrarum ⁊ induamur arma lucis ⁊ c̃ Et tamẽ ꝙ ꝑdicatores vulneratos ſanãt vel ſemiuiuos nutriũt vel ſpoliatos induũt ñ a ſe ſed a xp̃o habẽt. vñ q̃libꝫ predicatoꝛ debet dicẽ Pſa. iij. ñ ſũ medic⁹ quo ad ꝑmũ. nec ĩ domo mea ẽ paĩs quo ad ſcdm. neq; veſtimẽtũ quo ad t̃ciũ Sexto informãt̃ auditores. vt qñ aliq̃ audiũt que cape ñ pñt ñ ea negligãt ſed ĩ cophino meõrie recõdãt Hoc nõt̃ in hoc ꝙ xp̃s dixit Colligite q̃ ſupa. frag. ne pe. Sepe enĩ difficultas ĩ ſacr̃ ſcriptuá accidit t̃b⁹ de cãis. vñ đt Jhero. Ignoſce obſcuritati q̃ t̃bus moĩs naſcit̃. á rez difficultate. á magiſtri impericia. á diſcẽtis nimia tarditate Qñ igit̃ q̃s nõ ꝑt aliq̃d cape. ſiue illđ inſe ẽ nimis difficile. ſiue ille q̃ docꝫ neſcit bene exponere. ſiue ille q̃ audit eſt ad intelligendũ dur⁹ nõ tamẽ illud negligat. ſed in meõria recondat ⁊ ſuo tẽpore peritiores conſulat. ſicut faciebãt diſcipuli qui quando a chriſto occultas pabolas audiebãt ab ipſo poſtea req̃rebant. vnde dixit eis petr⁹ Mat xv. Ediſſere nob pabolam iſtam Septimo informant̃ bñfactores vt bñficia ſua maxime impendant illis qui ſunt in maiori indigentia ⁊ neceſſitate qđ notat̃ per hoc ꝙ chriſtus turbam ſaciauit que vſq; ad veſperã ieiunauerat ⁊ cibos aliunde habere nõ poterat Naꝫ ſecundum Ambro. in li. de offi. Beneficiuꝫ đbemus dare paupi indigẽti potius q̃ꝫ diuiti t̃bus de cauſis. Primo ꝓpter maius meritũ Lu. xiiij. Cũ facis cõuiuiũ noli vocaẽ diuites ne forte ⁊ ipſi te reinuitẽt ⁊ fiat tibi retributio ⁊ c̃ Scđo ꝓpt̃ mai⁹ debitũ. Paupes ſe obligates reputãt illis q̃ bñ eis faciũt Diuites autem reputãt ꝑſtare graꝫ ill̃ a q̃bus bñficia recipiũt Tercõ ꝓpt̃ maior ꝑconiũ Paupes eĩ laudãt illos qui bñ eis fecerũt Diuites v̓o nõ laudãt ſed nec gracias agunt immo verecundãt̃ ꝯfiteri ſe bñficiũ recipiſſe. Octauo ĩformãt̃ receptores vt. ſ. ſuis bñfcõrib⁹ gracias agant quod notatur per hoc ꝙ dicitur Illi autẽ hoĩes cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

vidiſſent q̄d fecerat ſignū dicebant.
q̄ hic eſt vere ꝓpheta qui venturus eſt
in mūdū. q̄d eſt con̄ illos q̄ beneficia
nō recognoſcūt nec grās agunt ſed
ſtatim obliuiſcunt̄. Beneficiū em̄ ā
p̄t eſſe ſingulare ā cōmune ā datū a
paupe Bn̄ficiū ſingulaē obliuiſcitur
hō de facili Simōides ph̄s īterogat⁹
q̄d int̄ hoīes facile ꝯſeneſceret r̄ndit
bn̄ficiū. Seneca. Memoria bn̄ficiorꝝ
labil̄. iniuriarꝝ v̄o tenax eſt Bn̄ficiū
vero ꝯmune obliuiſcit̄ hō facilius q̄
ſcꝫ dici cōſueuit. Qui ſeruit cōmuni
fuit nulli Bn̄ficiū aūt a paupe impē
ſum obliuiſcit̄ homo facilime Vn̄ dr̄
Eccl̄. ix. De illo paupe q̄ ciuitatē ob
ſeſſā p ſuā ſapiāꝫ liberauit q̄d null⁹
deinceps recordat⁹ ē hoīs illi⁹ paupis

Sermo terci⁹ vnde ſup̄

Vt aūt impleti ſunt. Per iſtā
refectionē xp̄i qua omēs im
pleti ſūt intelligit̄ celeſtis re
fectio vbi erit plena ſacietas atq̄ re
pletio Tria aūt ſunt loca ſcꝫ mūdus
infern⁹ et celū. In mūdo nō eſt ſacie
tas aliq̄. In inferno ē fames ꝑpetua
In celo eſt ſacietas plena. In mūdo
quidē eſt cibus material̄ et ſp̄ualis
et tn̄ neuter iſtorꝝ faciat Cibum aūt
materialeꝫ et corpalē. de⁹ diuerſiōde
hoī ꝑparauit ſcd̄m diuerſū ſtatū ipſi⁹
In p̄mo em̄ ſtatu ſcꝫ an̄ peccatū de⁹
dedit hoīni in cibū fructus arborꝝ. et
iſte cibus ꝯpetebat innocēcie. Dedit
aūt tunc ſibi tria gn̄a fructuū. Vnū
quo nutriret̄ Aliū quo in vita cōſer
uaret̄. Terciū quo ꝓbaret̄. De iſto
triplici fructu dr̄. Gen̄. ij. Produxit
dn̄s de⁹ de humo om̄e lignū pulchrꝝ
viſū et ad veſcendū ſuaue. quo ad
p̄mū. lignū eciā vite in medio para
diſi quo ad ſcd̄m. lignum quoq̄ ſcie
boni ac mali quo ad terciū. Secundo
hoī in cibū dedit olera herbarꝝ et hoc
poſt peccatū. Quia em̄ p̄mus homo
dei preceptū ꝯtempſit et cibum veti

tum mādueauit. ideo de paradiſo in
hunc mundū tamq̄ in exiliū deus eū
miſit. vt de peccato ſuo penitenciam
ageret. et iō dedit ſibi in cibū olera
herbarꝝ qui eſt cibus penitenciū. Vn̄
dicit ei dn̄s poſt peccatum. Gen̄. iij.
Maledicta terra in ope tuo ſpinas
et tribulos germinabit tibi et come
des herbas t̄re et iſto cibo hō vſus eſt
vſq̄ ad diluuiū. Tercio deus dedit hoī
in cibū eſum carniū et piſciū et hoc
poſt diluuiū Tunc em̄ natura huāna
eſt debilitata. olera herbarꝝ non ha
buerūt poſt diluuiū tantā virtutem
nec terra tantā fertilitatē. Et iō de⁹
humane infirmitati cōdeſcendēs eſū
carniū et piſciū ſibi ꝯceſſit. Vn̄ dixit
poſt diluuiū noe ⁊ filijs ſuis Gen̄. ix
Terror veſter ⁊ tremor ſit ſup cūcta
animācia t̄re et ſup oēs volucres et
piſces maris q̄ſi olera virēcia vobis
dedi oīa ſcꝫ ad mādueandū. In mag
nis tn̄ aīalibus ſicut in leonib⁹ homo
ꝑdidit dniūm ſuū vt cognoſcat ꝓpt̄
peccatū diminutā eſſe ſuā dignitatē
In minimis eciā ſicut in muſcis ⁊ pu
licib⁹ ꝑdidit vt cognoſcat ſuaꝫ miſe
riā et vilitatē. In medijs autē ſicut
in pecoribus et in iumentis retinuit
ꝓpter humanā neceſſitatē Iſta autē
conceſſio de eſu carniū et piſciū poſt
diluuiū adhuc durat In nullo auteꝫ
iſtorꝝ ſtatuū homo ſacietatē inuenit
Nā nec an̄ peccatū inuenit ſacietatē
in fructib⁹ arborꝝ. Nec poſt pcc̄m in
olerib⁹ herbarꝝ. nec poſt diluuiū vel
mō in eſu carniū vel piſciū Sed ſi hō
hodie bn̄ comedit et bibit. cras me
li⁹ vult comedē et bibē Iſa. lvi. Ve
nite ſuma⁹ vinū et impleamur ebrie
tate. et erit ſicut hodie ſic et cras et
multo āplius Qr̄to dabit de⁹ hoī in
ꝑadiſo cibū diſſileꝫ ab iſtis nō fructū
arboris material̄ ſ; fructū vteri v̄gi
nal̄. pſ̄. Cū dederit dilc̄is ſuis ſomnū
ecce hēditas dn̄i filij merces fruct⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

ventris Non olera ſiue herbas terre
ſed viretia paſcua vite. Johan. x.
Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ paſcua i
ueniet. non carnes animaliū vel piſ
cium ſed delicias angelorū Pſal. Pa
nem āgelorū manducauit homo. Se
cūdo mundus habet cibū ſpiritualē
.i. appetitum diuitiarū ⁊ honorum. ⁊
cibus iſte etiam nō ſaciat. quomodo
poſſet q̄s ſatiari de aura. vmbra ⁊ fe
tore? Vmbra quidem non poteſt ſaci
are. ſed infrigidare Ventus hic eſt
aura. non poteſt ſaciare ſed inflare.
fetor nō poteſt ſaciare ſed inficere Vm
bra ſignat diuitias ex eo ꝙ cito tran
ſeunt Sapien. v. Trāſierūt omnia ſi
cut vmbra ⁊ iō cor auari infrigidat
Eccle. xliij. Gelu ſicut ſalem ſup ter
ram effūdet .i. effūdi ꝑmittet. Et di
cit ſalem q2 tale gelu facit cor auari e
ſſe ſterile ab oī ope bono Ventus ſi
gnat honores Job. xxx. Eleuaſti me
⁊ quaſi ſup ventum ponēs eliſiſti me
valde Talis ventꝰ cor ſuperbi inflat
Ad coloſenſ. ij. Inflatos ſenſu car
nis ſue Tales īflatos diſrumpit mal
leus diuine ſententie Math. xxv. Di
ſcedite a me maledicti in ignem eter
num. ⁊c. Sapient. iiij. Diſrumpet il
los inflatos ſine voce Non enim emit
tent vocem alicuius excuſationis vel
appellationis. Fetor ſignat immundi
cias carnales Iuxta illud. Yſaie. xxx
iiij. De cadaueribꝰ eorū aſcendet fe
tor Johel. ij. Computruerūt iumē
ta in ſtercore ſuo. Iſte fetor nō reſi
cit ſed totam vitam inficit ⁊ corrumpit
Eze. xxxij. Rigabo .i. rigari ꝑmittam
terram fetore ſanguinis tui Secūdus
locus eſt infernꝰ vbi erit fames ꝑ
penam cauſata ſcʒ ꝙ nimia fame eorū
caro erit conſumpta Treñ. iiij. Ad
heſit cutis eorū oſſibus aruit ⁊ facta ē
quaſi lignum Tanta ꝙ pellis eorum
erit aduſta. Trenor. iiij. Pellis noſ
tra quaſi clibanus aduſta eſt a facie
tēpeſtatum famis. ⁊c. Tanta ꝙ fa
mes intra coſtas eorum erit incluſa
⁊ iō erit ꝑpetua q2 de coſtis eorū nū
q̄ꝙ exire poterit Job. xviij. Attenue
t̄ fame robur eiꝰ ⁊ inedia .i. famein
nudat coſtas eꝰ Tāta ꝙ linguas ꝓꝑi
as māducabūt Apoc. xvi. Manduca
uerūt linguas ſuas Tāta ꝙ ſua ⁊ ali
orū brachia māducabūt Yſaie. xl.
Vnuſquiſq3 carnem brachij ſui vora
bit Manaſſes effraym. Effraim ma
naſſem Tāta ꝙ ꝑ nimia fame diabo
lū ⁊ deum blaſphemabūt Yſa. viij. Cū
eſurierit iraſcet̄ ⁊ maledicet regi ſu
o ⁊ dō ſuo Tercius locus ē celū vbi ſa
cietas plena eſt Ibi eī totꝰ hō in. v.
ſenſibꝰ ſaciabit̄ ī viſione xp̄i. viſus āt
delectat̄ in colore viridi q̄ eſt mediꝰ
color cōſtans ex albo ⁊ nigro Color al
bꝰ ē deitas lucida. color niger ē caro
d̄ t̄ra formata Iſte duplex color .i. de
itas clara ⁊ nigra hūanitas ī xp̄o eſt
cōiunctꝰ ⁊ totus amenꝰ ⁊ viridis eſt
effectꝰ Vn̄ vocat ſe viridē. d. Lu. xxi
ij. Si ī viridi ligno hoc faciūt ī arido
q̄d fiet? Iō q̄libet ſcūs dicere ꝑt il
lud Heſt. xv. Valde mirabilis es dn̄e
⁊ facies tua plena ē grāꝝ actōe iō di
Pet. i. In q̄m cōſiderāt āgeli ꝓſpicere
Olfactꝰ dl'cābit̄ ī redolētia xp̄i In ip
ſo eī ē balſamū diuine nature cinamo
nū diuine aīe ⁊ mirra carnis mortifi
cate Ecc. xxiiij. Sic cinamomū ⁊ balſa
mū aro. o. de. q̄ſi mirra elcā d. ſua.
odo. Ex his ſpēbꝰ aromaticis ſci tm̄
odorē ſētient ꝙ clamabūt ⁊ dicēt il
lō Cā. i. trahe me pꝰ te cur. ⁊c̄ guſtꝰ
dl'cābit̄ ī guſtādo dl'cedinē xp̄i. Vn̄
cātat eccl̄ia ⁊ ſuit̄ ex Johe. iij. In illa
die ſtillabūt mōtes dl'cedinē ⁊ colles
fluēt lac ⁊ mel Per lac intelligit̄ ca
ro xp̄i mūdiſſia ꝑ mel aīa xp̄i dulciſſi
ma ꝑ dl'cedinē deitas xp̄i ſuauiſſia.
Mōtes igit̄ ⁊ colles .i. magni ⁊ mino
res ſci ⁊ guſtꝰ hēbūt dl'cedinē a car
ne xp̄i mūdiſſia ⁊ ab aīa xp̄i ſuauiſſia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Tactus delectabit̄ in tangendo xp̄m
Multū delectat̄ hō in tangendo ami
cū plus in amplectendo amicū ml̄to
plus in oſculando amicū Tunc ergo
ſancti xp̄m tangēt et tenebūt fortit̄
Cañ. iij. Tenui illum nec dimittam
Tūc ā̄plexabūt̄ hilarit̄ Prouer. iiij.
Arripe illā .i. ſapiāz que ē xp̄s et exal
tabit te et glorificaberis ⁊c̄. Et tūc
oſculabunt̄ dulciter Cañ. viij. Quis
michi det te frēz meū ſugentē vbera
matris mee vt inueniā te foris et de
oſculer ⁊ iā me nemo deſpiciat Xp̄c
añ incarnacōez eāt ī ſinu pris ꝫ foās
venit qñ naturā huāz aſſūpſit. et tūc
hō deū oſculatus fuit qñ ſcz in natuá
diuina huāz naturaz ī vnitatē pſone
ſibi vniuit. et illud tale oſculū pete
bat genus huānū dicēs Cañ. i. Oſcu
let̄ me oſculo oris ſui. et ſic eū nemo
deſpexit nec deus ſed multū dilexit.
Nec āgelus ꝫ in reuerēcia hūit. Nec
diabolus ꝫ deinceps multū eū timuit
Auditus ſaciabit̄ in audiēdo vocem
xp̄i que tā dulcis eſt vt quilibꝫ ſcūs
clamet et dicat Cant̄. ij. Sonet vox
tua in auribꝰ meis. vox em̄ tua dul
cis. dt aūt Augꝰ. ꝙ ſonus t̄plicīter
fit Aut pulſu. ſicut in cithara et pſal
terio Aut flatu. ſicut in organo Aut
cantu ſicut in voce Iſte triplex ſonꝰ
in celeſti patria reſonabit. Sonꝰ em̄
q̄ fit cū pulſu. ſicut in cithara et pſal
terio ſignat dulciſſimā xp̄i allocucōz
Ipſe quidem eſt cithara et pſalteriū
Iuxta illud ps̄. Exurge gloria mea
pſalteriū et cithara. pſalteriū quidē
ſonat a ſuperiori cithara ab inferiori
Illa ergo vox xp̄i eſt ſuauiſſima q̄ ꝓ
cedit a pſalterio diuine nature que
eſt natura ſupior et a cithara natuē
huāne que ē inferior. Sonus q̄ fit cū
flatu. ſicut in organo ſignat ſanctoꝝ
laudē qui fuerūt organū ſpūs ſancti
q: ſpūs ſcūs p ipſos ſicut p organū ē
locutus .ij. Pet̄. i. Spū ſcō inſpirati
locuti ſunt ſancti dei hoīes Ipſi ergo
ſpū ſcō afflati ī laudez et grāꝝ actōz
ꝯrūpent Iuxta illd̄ Yſa. li. Gaudiū
et leticia īuemet̄ in ea et grāꝝ actio
et vox laudis Sonus q̄ fit cū cantu.
ſicut in voce ſigficat angelicā iubila
cōenz. De qua dī Iob. xxxviij. Vbi
eras cū me laudarēt aſtra matutina
et iubilarēt omēs filij dei. Iſte ergo
triplex ſonꝰ in celeſti patria audiet̄
Vnus qui cauſat̄ a voce xp̄i dulciſſiā
Alius cauſat̄ a iubilacōne angelica.
Terciꝰ qui cauſat̄ a grāꝝ actione et
laude humana. Iſtud em̄ erit officiū
oīm ſcōꝝ et angeloꝝ cōtinue ſcz lau
dare deum Augꝰ. in li. de ci. dei. Ibi
vacabimꝰ et videbimꝰ. videbimꝰ et
amabimꝰ. amabimꝰ et laudabimꝰ.
Ecce quid erit in fine ſine fine. Nam
q̄s alius eſt noſter finis niſi puenire
ad regnū cuiꝰ nullus eſt finis In iſto
ergo fine nr̄m opus finiamꝰ Rogan
tes eū vt ſicut ē finis noſtroꝝ laboꝝ
ſic dignet̄ eſſe finis nr̄oꝝ deſiderioꝝ
Iuxta illud qd̄ idez doctor in eodē li
bro teſtat̄. Ipſe inq̄t erit finis deſide
rioꝝ noſtroꝝ. qui ſine fine videbit̄.
ſine faſtidio amabit̄. ſine fatigacōne
laudabit̄. hoc munꝰ hic affectus hic
actus ꝓfecto erit omnibꝰ cōmunis.
ſicut ipſa vita erit cōmunis Ad illū
beatū finem pducat nos ille qui eſt
principiū et finis. qui ſine fine viuit
et regnat p infinita ſclā ſclōꝝ Amē

Finis Sermonū de tēmpore
magiſtri Iacobi de voragine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 1